

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

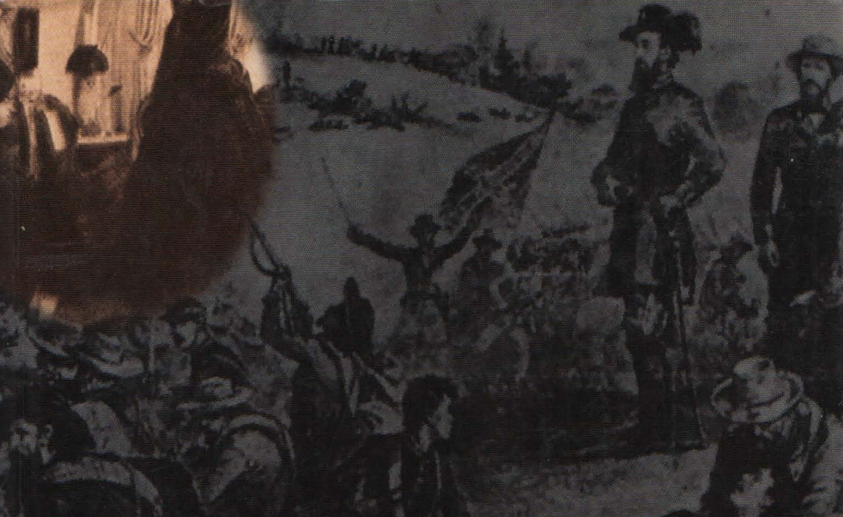
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Margaret Mitchell

RÜZGÂR GİBİ GEÇTİ

TOKET YAYINLARI

TAM METİN

Margaret Mitchell

RÜZGÂR GİBİ GEÇTİ

Rüzgâr Gibi Geçti romanı Amerika Birleşik Devletleri tarihinde çok derin izler bırakan iç savaşın geniş bir öyküsüdür. Yayınlandığı ilk günden itibaren ABD’de satış rekorları kıran Rüzgâr Gibi Geçti, daha sonra Fransa, Almanya ve İngiltere’de de çok büyük bir ilgi görmüştür. Roman, Hollywood’da aynı adla filme alındıktan sonra ise bütün dünyaya yayılan bir üne ulaşmış ve film dünya sinemalarında aylarca kapalı gişe oynamıştır. Romanda, 1861 yılında Amerika’nın kuzey ve güney devletleri arasında patlak veren Ayrılık Savaşı boyunca yaşanan olaylar anlatılıyor. Romanın baş kadın kahramanı Scarlett O’Hara’dır. Sert bir karakter sergileyen bu genç, güzel, atak ve bencil kadının başından geçenler akıcı bir dille anlatılmıştır. Filmde Scarlett’i Vivien Leigh canlandırmıştır. Savaşın neden olduğu felaketler, eserde bir fotoğraf gibi bütün çıplaklığıyla ve tüm gerçek yanlarıyla gözler önüne serilmektedir. İkinci derecede önemli karakter Rhett Butler’da bütün özellikleriyle tanıtılmaktadır. Filmde Rhett Butler karakterini ünlü aktör Clark Cable canlandırmıştır. Romanın önemli karakterlerinden bir diğeri olan Ashley Wilkes da iç savaş bittikten kısa bir süre sonra “Güney intikamını alıyor!” diyerek tabancasını çeken ve başkan Abraham Lincoln’u öldüren John Wilkes adlı Güneyli’nin oğludur. Ashley rolünü ise Leslie Howard oynamıştır.

TOKER YAYINLARI

MARGARET
MITCHELL

RÜZGÂR
GİBİ
GEÇTİ/ 1

Cilt: 1

İKİNCİ BASKI

Çeviren:
MİNE TOKER

Redaksiyon:
YALÇIN TOKER

© Copyright Toker Yayınları-1995

TOKER «GENEL DİZİ» No: 236

•

"Doğudan-Batıdan Seçmeler" Dizisi No: 20
/TAM METİN DÜNYA KLASİKLERİ No:1

•

TOKER YAYINLARI Ltd. Şti.

Ankara Cad. 46
Cağaloğlu - İSTANBUL
Tel: 0212 522 33 09

e-mail: tokeryayinlari@yahoo.com

ISBN - 975-445-032-3

o Dizgi : Toker
o Baskı : Kelebek Matbaası
o İstanbul - 2002

ESER ve YAZARI

Rüzgar Gibi Geçti romanı Amerika Birleşik Devletleri tarihinde çok derin izler bırakan iç savaşın geniş bir öyküsüdür.

Yayınlandığı ilk günden itibaren ABD'de satış rekorları kıran Rüzgar Gibi Geçti, daha sonra Fransa, Almanya ve İngiltere'de de çok büyük bir ilgi görmüştür. Roman, Hollywood'da aynı adla filme alındıktan sonra ise bütün dünyaya yayılan bir üne ulaşmış ve film dünya sinemalarında aylarca kapalı gişe oynamıştır.

Romanda, 1861 yılında Amerika'nın kuzey ve güney devletleri arasında patlak veren Ayrılık Savaşı boyunca yaşanan olaylar anlatılıyor. Olayların çoğu Georgia'daki Atlanta kentinde ve O'Hara ailesinin Tara çiftliğinde geçmektedir. Şaşırtıcı ve ibret verici pek çok olayla, üzerinde düşünülmeğe değer karakter ve tipler ve onlarla ilgili psikolojik tahliller romana güç kazandıran özelliklerdir.

Romanın baş kadın kahramanı Scarlett O'Hara'dır. Sert bir karakter sergileyen bu genç, güzel, atak ve bencil kadının başından geçenler akıcı bir dille anlatılmıştır.

Savaşın neden olduğu felaketler, eserde bir fotoğraf gibi bütün çıplaklığıyla ve tüm gerçek yanlarıyla gözler önüne serilmektedir. İkinci derecede önemli karakter Rhett Butler'da bütün özellikleriyle tanıtılmaktadır. Romanın önemli karakterlerinden bir diğeri olan Ashley Wilkes da iç savaş bittikten kısa bir süre sonra "Güney intikamını alıyor!" diyerek tabancasını çeken ve başkan Abraham Lincoln'u öldüren John Wilkes adlı Güneyli'nin oğludur.

Eleştirmenler genellikle Rüzgar Gibi Geçti'nin yazarı Margaret Mitchell'in, Scarlett'in kişiliğinde kendi karakterini tasvir ettiğini ileri sürerler. Küçük yapılı, mavi gözlü, çok sevimli ve duygulu bir kadın olan yazar, yine romanın kahramanlarından Melanie Hamilton'a da benzetilir. Margaret Mitchell on yılda tamamladığı bu eseri ile 1937'de ABD'nin ünlü Pulitzer Edebiyat Ödülü'nü kazanmıştır.

1900 yılında Atlanta'da doğan Margaret Mitchell, dört yıl süren iç savaşın öykülerini dinleyerek büyümüş olan bir kadındır. On yaşına geldiği zaman, savaşta Güneyliler'in yenildiğini öğrenmiş ve buna çok üzülmüştür. Bunun üzerine iç savaşla ilgili bütün kitapları okumuş, belgeler toplamıştır. Geçirdiği bir trafik kazası sonucu eve kapanmak zorunda kalınca, eşinin de teşvikiyle, bütün dünyada milyonlarca okurun beğenisini kazanan bu duygulu eseri yazmıştır.

Kaderin garip bir cilvesi ile yazarlığa bir kaza sonucu başlayan Margaret Mitchell'in yaşamı da yine bir kazayla sona ermiştir. Caddeden geçerken bir kamyonun çarpmasıyla ağır yaralanmış ve 16 Ağustos 1949'da ölmüştür.

Eserin orijinal adı *Gone With The Wind*'dir ve Türkçe tam karşılığı "Rüzgarla Gitmiş" tir. Ancak bu çeviri, eserin akıcılığını yansıtamadığı için ülkemizde ilk defa "Rüzgar Gibi Geçti" adı ile yayınlanmış ve sonraki bütün çevirilerde de bu isim yer almıştır.

Eser Almanca'ya *Vom Winde Verwehlt*, Fransızca'ya da *Autant En Emporte Le Vent* olarak çevrilmiştir.

Yayınevimiz de eserin edebi değerini daha iyi yansıtan *Rüzgar Gibi Geçti* adını benimseyerek bu şaheseri okuyularımıza övünçle sunuyoruz.

TOKER YAYINLARI

TAM METİN TERCÜME

ve REDAKSİYON

Şu anda kitap piyasasında çeşitli yayınevleri tarafından basılmış olan bir çok Rüzgar Gibi Geçti çevirisi mevcuttur. Ancak tam metin olarak titizlikle tercüme edilmiş, 1214 sayfalık, birinci hamur kağıda lüks baskılı, modern ve sağlam iplik dikiş ciltli olanı ise yayınevimizce yayınlanmış bulunan bu elinizdeki eserdir. Bu hali ile mevcutların en iyisi Toker'in bastığı Rüzgar Gibi Geçti'dir.

Eseri İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Amerikan Kültürü ve Edebiyatı bölümünde eğitimini tamamlayan Mine Toker dilimize tercüme etmiş, ilk baskının yazımı safhasında deneyimli redaktörümüz Hasan Tuncay başkanlığındaki redaktörler kurulumuz kendisine yardımcı olmuştu. Bu ikinci baskının redaksiyonu ise Yalçın Toker tarafından yeniden yapıldı. Tercümeyi yapan Mine Toker'i okuyucularımız Kavgam çevirisi ve En Kolay Almanca Öğretimi eserleri ile yakından tanıyacaklardır. İlk ve orta öğrenimini Almanya'da yapan Mine Toker, İngilizce ve Almancayı ileri derecede bilmektedir.

Yayınevimiz çevirmen ve redaktörlerimize teşekkür ederken, bu eseri değerli okuyucularına güvenle tavsiye etmektedir.

TOKER YAYINLARI

ROMANIN KARAKTERLERİ ve FİLMİ HAKKINDA

O'HARA AİLESİ:

Baba		Gerald O'Hara
Anne		Ellen O'Hara
Kızları		Scarlett O'Hara
"		Suellen O'Hara
"		Carreen O'Hara

WILKES AİLESİ:

Baba		John Wilkes
Oğlu		Ashley Wilkes (Scarlett'in sevgilisi ve Melanie'nin kocası)
Kızları		India Wilkes
"		Honey Wilkes (Melanie'nin görümceleri)

HAMILTON AİLESİ:

Halaları		Pittypat Hamilton
Ailenin oğlu		Charles Hamilton (Scarlett'in ilk kocası)

Kızı		Melanie Hamilton, Wilkes (Ashley Wilkes'ın karısı, Scarlett'in görümcesi)
------	-------	--

*

* *

Scarlett'in ikinci kocası		Frank Kennedy
Scarlett'in üçüncü kocası		Rhett Butler

RÜZGA R GİBİ GEÇTİ FİLMİNİN AKTÖRLERİ

Yeniden filme çekilme hazırlıkları yapılan Rüzgar Gibi Geçti filminin 1940 yapımında oynayan aktris ve aktörler, bu filmde aldıkları rollerle ünlerinin doruğuna ulaşmışlardı.

Filmde rol alan artistler:

Scarlett Vivien Leigh

Rhett Butler Clark Gable

Ashley Wilkes Leslie Howard

Melanie Hamilton Olivia de Havilland

Dönemlerinin en ünlüleri arasında yer alan bu sanatçılar Rüzgar Gibi Geçti ile bir daha ölümsüzleşmişler ve filme de ölümsüzlük kazandırmışlardır.

TOKER YAYINLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

1

Scarlett O'Hara'nın yüzü alışılmış yüzlerden değildi. Tarleton ikizleri gibi diğer erkekler de, Scarlett'in çekiciliğine kapıldıkları zaman bu gerçeği fark edemiyorlardı. Fransız asıllı bir sâhil soylusu olan annesinin ince yüz hatları, Scarlett'in de yüzüne bütün açıklığıyla yansımıştı. Teni koyu bir İrlandalı olan babasının keskin yüz hatlarını da içeriyordu güzel yüzü. Belirgin çene kemikleri ve sivri çenesi ile çok çekici bir görünüm sahipti. Koyu yeşil gözlerini hafifçe sıkılmış sık kırpıklar çevreliyordu. Manolya beyazlığındaki yüzünde kalın ve siyah kaşlar olağanüstü bir güzellikte bir eğri çiziyordu. Her güneyli kadın, onun beyaz tenine sahip olabilmek için dünyaları verirdi. Böylesine bir tene sahip olanlar, yakıcı Georgia güneşine karşı başlıklı pelelerin, kat kat örtüler, tüller ve eldivenlerle korunmaya büyük özen gösterirlerdi.

1861 nisanının bol ışıklı bir ikindi vakti... Scarlett O'Hara babasının fidanlığı olan serin ve gölgeli Tara'nın verandasında Stuart ve Brent Tarleton'un arasında oturuyordu. Öyle ki seyrine doyum olmayan bir görünüm sergiliyordu. Yeşil çiçekli yeni muslin elbisesinin on bir metrelik dalgalı kumaşı, belindeki krinolinin çemberleri üzerinde kat kat kabarıyordu. Pahalı kumaşın rengi, babasının kısa bir süre önce Atlanta'dan getirdiği küçük ökçeli yeşil maroken sandaletlerle tam bir uyum içindeydi.

Elbise, usta bir terzinin elinden çıkmıştı. Bu üç kontluğun en ince belini, insanı etkileyecek biçimde ortaya koyuyordu. Ustaca yerleştirilen korsajı, on altı

yaşındaki bir kız için yeterince oluşmuş sayılacak bir göğsü gözler önüne seriyordu. Etekliklerinin yerlere doğru yayılışındaki utangaçlık, ensesinde topuz yapılmış parlak saçlarının ona verdiği eşsiz ve ağırbaşlı görünüm, dizlerinin üzerinde kavuşturulmuş duran küçük ve hareketsiz beyaz eller, Scarlett'in gerçek doğasını deneyimli gözlerden ancak gizliyebiliyordu. Oysa özene bezene işlenmiş bir güzelliğin izini taşıyan yüzüyle; hileci, hükmedici ve hayat dolu yeşil gözlerinin bu sessiz ve yumuşak başlı duruşla hiç bir ilgisi yoktu. Scarlett iyi tavırlarını annesinin şefkatli davranışlarından ve sütninesinin çok sıkı denetiminden almıştı. Onun sağ ve solundaki koltuklara kurulan ikizler gülüşüp sohbet ediyorlar, yöreye özgü içkileri mant ile dolu bardaklarıyla güneşe bakarak şakalaşıyorlardı. Dizlerine kadar ulaşan çizmeli bacaklarını üst üste koymuşlardı. On dokuz yaşlarındaki ikizler yaklaşık bir doksan boyunda idiler. Kolları ve bacakları uzun, adaleleri sertti. Bronz tenli, koyu kırmızı saçlıydılar. Bakışları neşeli olduğu kadar da mağrurdu. Üzerlerinde aynı terzinin elinden çıkmış mavi ceket ve hardal rengi pantolonlar vardı. Bu iki genç erkek, iki pamuk balyası kadar birbirlerine benziyorlardı.

Batmak üzere olan güneşin bakırı andıran ışınları bahçeyi kaplıyor, beyaz çiçekleri kızılaştırıyor, yeşillikler arasında yoğun kümeler oluşturan kızcık ağaçlarını aydınlatıyordu.

İkizlerin atları yolun başında bağlıydı. Hayvanlar binicilerinin saçları gibi kırmızı kuşamlıydılar. Atların biraz ötesinde Stuart ve Brent'i her yerde izleyen sıska ve sinirli köpekleri birbirleri ile dalaşıyorlardı. Daha geride bir aristokrata yaraşacak cinsten olan siyah benekli Dalmaçya köpeği yere yatmıştı. Burnu pençelerinin üzerindeydi. Çevresini dikkatle izliyor ve çocukların yemek için eve girmelerini sabırla bekliyordu.

İkizler, atlar ve köpekler arasında devamlı bir arada bulunmanın yarattığı bir yakınlaşmanın ötesinde bir benzerlik vardı. Güzellik, soyluluk ve canlılıkla dolup taşan genç hayvanların her yanından sağlık fışkırı-

yordu. Çocuklar da tıpkı atları gibiydi. Canlı ve tehlikeli idiler. Ancak ikizler hükümleri gerektiğinde yumuşak başlı birer delikanlı oluyorlardı.

Verandada oturan bu üç genç, çok küçük yaşlarından itibaren önlerinde diz çöken esirler tarafından hizmet edilmeye alışmışlardı. Çiftçilerin basit ve gösterişsiz hayat biçimine ısınmışlardı. Fakat yüzlerindeki hiçbir çizgi tembelliği, hatta yumuşaklığı bile işaret etmiyordu. Bu gençlerde bütün zamanlarını açık ve temiz havada geçiren kırsal kesimdeki insanların sağlamlığı ve canlılığı vardı. Kitaplardaki saçma sapan sözlerin sıkıntısını pek az duyumsarlardı.

Kuzey Georgia'da, Clayton Kontluğu'nda hayat henüz gösterişsizdi. Hatta Augusta'da, Savannah ve Charleston'da geçerli olan şartlara oranla ilkel denebilecek nitelikteydi. Daha sakin ve daha eski bölgelerde yaşayan güneyliler, yüksek toprakların Georgialılarına alaylı gözlerle bakarlardı. Ama Kuzey Georgia'da klasik kültürün inceliklerini bilmek çok önemliydi. Örneğin kaliteli pamuk yetiştirmek; iyi bir at binicisi olmak; iyi tüfek ve tabanca kullanmak; topluluklarda, ziyafetlerde centilmence içmek gibi... Özellikle rağbet gören bu konularda ikizler çok başarılıydılar. Ne var ki meselâ kitap okuma işindeki yeteneksizlikleriyle dikkat çekereklerdi. Anne ve babaları kontluğun en zenginleri arasındaydı. Her ikisi de en çok at ve esire sahipti. Ama ikizler çevredeki fakir köylülerin çoğundan çok daha az dilbilgisi biliyorlardı. İşte bu yüzden Nisanın 2'si geçmiş olmasına rağmen Stuart ve Brent, Tara'nın verandasında tembel tembel oturuyorlardı. İki yıl içinde üç öğretim kurumundan uzaklaştırılmışlar ve en son Georgia Üniversitesi'nden de atılmışlardı. Ağabeyleri Tom ve Boyd da onları izlemişlerdi. Çünkü onlar ikizlere fena davranılan bir yerde kalamazlardı.

Stuart ve Brent karşılaştıkları son durumu çok eğlenceli bulmuşlardı. Scarlett de geçen yıl Fayetteville Kız Akademisi'ni terk ettiği günden beri eline bir kitap almamıştı. O da okuldan uzaklaştırılma olayını ikizler kadar eğlenceli buluyordu. "Biliyorum, Tom ve sizler

kapının önüne konulduğunuz için memnunsunuz. Fakat ya Boyd? O okumaya çok hevesli. Oysa sizler Boyd'ı da önce Virginia, Alabama ve Güney Carolina üniversitelerini, en son Georgia Üniversitesi'ni terk etmek zorunda bıraktınız. Bu iş böyle sürerse Boyd öğrenimini hiç bir zaman bitiremeyecek" diyordu Scarlett.

—Ooo! İsterse Parmalee yargıcının yanında hukuk öğrenimini sürdürebilir, diye umursamazlıkla cevap verdi Brent. Zaten bu öğrenimin büyük bir değeri yok. Her şeyden önce öğrenim yılı sona ermeden bizim eve dönmemiz gerekiyordu.

— Neden?

— Savaş patlayacak küçük budala! Savaş bugün de-ğilse, yarın kesin çıkacak. Ve sen bir savaş öncesinde içimizden birinin üniversite de kalabileceğini düşünmüyorsun sanırım!

Scarlett, sinirli bir biçimde, "siz de biliyorsunuz ki savaş çıkmayacak." diye cevap verdi.

"Bunların hepsi masal. Bakın, dinleyin! Daha geçen hafta mıydı, neydi... Ashley Wilkes ve babası Washington'daki delegelerimizin konfederasyon yapmak için Sayın Lincoln ile dostça bir... bir... birliğe gireceklerini babama söylemişti. Bir de şu var: Yankeeler bizlerle savaşmaktan çok korkuyorlar. Savaş olmayacaktır. Bu sözü duymaktan artık usandım.

"Savaş olmayacak" sözü ile sanki ellerinden oyuncaıkları alınmış gibi gücenen ikizler bağırdılar:

— Hadi oradan balkabağı, savaş çıkacak!

Stuart "Evet Yankeeler büyük bir olasılıkla bizden korkuyorlar." dedi. "Fakat önceki günkü bombardımandan sonra işler değişti. General Beauregard'ın onları Sumter cephesinden çıkarmasından sonra çarpışmak zorunda kalacaklar. Yoksa bütün dünya onları bir alçak sürüsü gibi görecektir. Şimdi dinleyiniz: Konfederasyon...

Tam bu sırada Scarlett, canının sıkıldığını gösterecek biçimde dudak büktü. "Eğer bir kez daha savaş sözcüğünü ederseniz, eve gidip odama kapanırım. Şu

ayrılık sözcüğü kadar canımı sıkın başka bir şey yok. Babam sabahtan akşama kadar savaştan söz eder. Eve gelen konuklarımız şu Sumter cephesinden, devletler hukukundan ya da Abraham Lincoln'den söz açarlar. İşte o zaman hep bir ağızdan beni hiddetlendirecek biçimde bağırışıp duruyorlar. Hele bu gürültülü tartışmaya gençler de katılmıyor mu, işte o zaman daha çok kızıyorum. Bütün gençler bu yıl da değerli eski alaylarından söz ediyorlar. Bu ilkbaharda hiç bir yerde eğlenmek fırsatı bulamadık. Çünkü bütün gençlerin ağızlarında savaştan başka bir sözcük yoktu. Georgia'dan ayrılmak için ben, Noel'in gelmesini iple çekiyorum. Böyle olmasaydı bütün toplantıların tadı kaçacaktı. Bir daha savaş sözcüğünü ağzınıza alırsanız çeker giderim, bilmiş olun!"

Scarlett söylediğini yapan kızlardandı. Çünkü o belirli bir konu üzerinde sohbet etmek, görüşlerini ortaya koymaktan sıkılırdı. Kaşları çatıldı. Siyah kirpiklerini kelebek kanatları gibi hızla kırpmaya başladı. Sonunda istediği oldu ve ikizler onun etkisine girdiler. Stuart ve Brent onu rahatsız ettikleri için af dilemek gereğini duydular. Onun ilgisini çekmeyecek konulardan uzaklaşmalıydılar. Savaş erkeklerin işiydi. Scarlett'in kadınlığına saygı göstermek üzere genç kızın davranışlarını kendilerine örnek aldılar.

Scarlett; ikizleri bu can sıkıcı savaş konusundan uzaklaştırmayı başardıktan sonra, onların son durumları üzerinde tartışmayı yeğledi.

— Anneniz okuldan atıldığınızı öğrenince ne dedi?

Gençler sıkıntılı yine bir durumla karşı karşıya kalmışlardı. Virginia Üniversitesi'nden döndükleri zaman annelerinin üç ay önceki halini anımsadılar.

— Dur bakalım, dedi Stuart. Henüz daha fena bir şey söylemeye fırsatı olmadı. Bu sabah Tom ve ben erkenden evden çıktık. Daha yataktan kalkmamıştı. Tom, biz buraya geldiğimiz sırada Fontaineler'e bir tur yapmak üzere gitti.

— Dün akşam eve döndüğünüz zaman hiç bir şey söylemedi mi sizlere?

— Şanslıydık dün akşam. Biz eve gelmeden önce annemin geçen ay Kentucky'de satın aldığı cins atı getirilmişti. Bütün ev halkı bu cins at için ayağa kalkmıştı. Bu çok ünlü bir at Scarlett. Zamanı olunca bu atı görmeye gelmesini babanıza söylemelisiniz. Önce seyisini ısırmış. Jonesboro yolunda onu yakalamaya giden zencilerden ikisini çiftleştirmiş. Biz eve gelmeden önce ahırın harap etmiş. Annemin eski Arap atı Strawberry'yi neredeyse öldürüyordu. Geldiğimizde annem ahırda zencilerin yardımıyla şeker pancarları vererek onu sakinleştirmeye çalışıyordu. Yemin ederim annem bu işte çok etkin ve başarılı oluyordu. Zenciler atı gözlüyorlardı. O kadar korkuyorlardı ki ahırın direklerine asılmış duruyorlardı. Fakat annem bu cins atla taa eskiden beri tanışmış gibi söyleşiyordu. Atlarla annemden daha iyi anlaşabilecek bir başka kişi yoktur. Bizi gördüğünde "Tanrım, dördünüz birden evde ne yapmaya geldiniz?" dedi. "Mısır'ın yedi belasından daha da kötüsünüz" diye ekledi. Bu sırada at kişnemeye ve çiftte atmaya başladı.

Annem "buradan çıkın!" dedi. "Sinirli olduğunu görmüyor musunuz? Zavallı hayvan! Sizinle yarın sabah ilgilenirim."

O zaman yatmak üzere odalarımıza gittik. Bu sabah, o bizi iğnelemeye zaman bulamadan da dışarı çıktı. Boyd'u ise onunla pençeleşmesi için evde bıraktık.

— Boyd'u döveceğini tahmin eder misiniz?

Bütün kontluk halkı gibi, Scarlett de Mrs. Tartelon'un koskocaman oğullarını terbiye biçimine ve gerektiğinde sırtlarına kırbaç vurmasına bir türlü akıl erdiremiyordu.

Beatrice Tartelon'un işleri başından aşkındı. O yalnızca geniş bir pamuk çiftliğine, yüzlerce esire ve sekiz çocuğa sahip değildi. Aynı zamanda ülkenin at yetiştiren en büyük çiftliğinin de sahibiydi. Dört oğlu sık sık canını sıkardı. Bazen kendini kaybeder, onları eğitmek için kötek atmanın yararlı olacağına inanırdı. Fakat bu düşüncesi onun bir ata ya da bir esire dokunmayı yasaklamasını da engellemiyordu.

— Hayır dedi Stuart. O Boyd'u dövmez. Daha doğrusu annem onu hiç bir zaman çok dövmemiştir. Çünkü Boyd hepimizin büyüğüdür. Uzun boyu ile mağrur görünüşlüdür ve bizim sürünün piçidir. Zaten bu yüzden Boyd'u annemizi yatıştırsın diye evde bıraktık. Tanrım artık annem bize kötek atmaktan vazgeçmelidir. On dokuz yaşındayız. Tom ise yirmi birine bastı. Oysa annemiz hâlâ bize altı yaşında imişiz gibi davranıyor.

— Mrs. Tartelon yarın yeni atı ile Wilkeslar'ın pikniğine gelecek mi?

— Çok istiyordu, ama babam bunun tehlikeli olacağını söyledi. Ayrıca küçükler de onu bırakmayacaklar. Çünkü onlar, bir kere olsun gerçek bir hanım gibi arabayla bir toplantıya götürölmelerini istiyorlar.

— Umarım yarın yağmur yağmaz diye bağırdı Scarlett. Bir haftadır yağmur yağdı. Dört duvar arasında geçen bir piknikten daha kötü bir şey olamaz.

— Ooo! dedi Stuart, yarın hava hem sıcak, hem güzel olacak. Tıpkı Haziran günleri gibi. Şu guruba bir bak. Bu yıl daha kızılını görmedim hiç. Güneşin batışına göre ertesi günkü havayı tahmin edebiliyorum.

Gençler bakışlarını Gerald O'Hara malikanesinin geniş topraklarına, taze ekilmiş pamuk tarlalarına ve kızıllaşan ufuk üzerinde gezdirdiler. Şimdi tepelerin ardında Flint ırmağının ötesinde güneş bir erguvan gibi batıyordu. Nisan sıcaklığı yavaş yavaş ve hafiften hoş bir serinliğe dönüşüyordu.

Bu yıl ilkbahar, serin ve kısa fırtınaların ardından erken gelmişti. Şeftali ağaçlarının pembe çiçekleri birdenbire açılıvermişti. Kızılıklar karanlık tarlalara, uzak tepelere beyaz yıldızlar saçmıştı. Ekinler ise henüz bitmişti. Artık güneşin sabah ışınları Georgia'nın kızıl toprağında yeni yollar çiziyordu. Sabanların işi bitince nemli ve aç topraklar pamuk tanelerini gözlüyor, kumlu toprak yarıkları pembeleşiyordu. Karanlık çizikler halindeki çukurlar kırmızının tatlı tonlarına dönüşüyordu. Çiftlik binası, beyaz harçla örölü tuğla duvarlarıyla kızıl bir deniz ortasındaki adaya benziyordu.

Bu öyle bir ada ki, çalkantılı sular dalgalandığı anda güllerle süslenmiş çelenkleri andırıyordu. Bir yanda Georgia'nın merkezinde, ya da sahilin siyah ve ekili topraklarındaki dümdüz uzanan sarı killi tarlalarında görülebilen uzun yarıklar yoktu. Kuzey Georgia'da tepelerin eteklerindeki ekili toprakların ve zengin balçık toprağının ırmak yatağına kaymasını önlemek için yeniay biçiminde binlerce kazık çakılmıştı.

Bu vahşi, kızıl bir topraktı. Yağmur sonrası kan, yağışsız mevsimlerde ise tuğla rengindeydi ve dünyanın en iyi pamuk yetişen topraklarıydı. Sakin görünümlü beyaz evlerin, ekili tarlaların, sarımtırak sularıyla ağır ağır akan ırmağın oluşturduğu bir diyardı burası.

Aynı zamanda güneş ışımlarının en körleştirici, karanlığın ise en yoğun olduğu bir çelişkiler diyarıydı. Tüm meydanların ve çiftliğe ait olan uçsuz bucaksız pamuk tarlalarının üzerinde sıcak ve neşe veren bir güneş gülümsüyordu. Sınırlarında güneyin balta girmemiş serin ve karanlık ormanları yer alıyordu. Uğultulu çam ağaçları, orada yüzyıllardan beri sabırlı bir bekçi ordusu gibiydi. Bunlar sanki "Dikkat! Eskiden daha da yükseklerdeydik. Sizi tekrar ele geçirebiliriz!" tehdidiyle iniliyorlardı.

Verandaya kurulmuş olan üç gencin kulaklarına toprağı nalları ile döven atların gürültüsü, koşumlarının şakırtısı geliyordu. Katırları ile tarlalara dönen zenciler, çılgılığı andıran bir perişanlıkla gülüşüyorlardı. Evden Scarlett'in annesi Ellen O'Hara'nın anahtar sepetini getirmeye giden küçük zenci kızın bir yırtıcı kuşu andıran sesi cevap veriyordu:

— Evvat hanımısı!

Tabakların ve gümüş yemek takımlarının çıkardığı seslerden Tara'nın emektarı olan Pork'un akşam yemeği için sofrayı hazırladığı anlaşıyordu.

İkizler artık eve dönmek gerektiğini farkettiler. Ancak anneleriyle karşılaşmayı hiç istemiyorlardı. Scarlett'in onları yemeğe alıkoyması umuduyla verandada bir süre daha oyalandılar.

— Dinle bak Scarlett! Yarın için konuşalım, dedi Brent. Bir piknik yapılacağını ve yarın akşam bir balo düzenlendiğini bilmiyorsak bu bizim suçumuz değil. Sen bizimle dans edecek misin? Bütün danslarını bize söz vermedin miydi?

— Evet ama birden çıkıp gelebileceğinizi nereden bilebilirdim. İkinizi beklemek için halı dokumak tehlikesini göze alamazdım ya!(*)

— Sen halı dokumak ha?

İkizler gürültülü bir biçimde gülüşüler.

— Dinle kaz kafalım! Birinci valsi bana ayırmalı-sın. İkincisini Stuart'a ayıracaksın ve bizimle birlikte yemek yiyeceksin. Son baloda olduğu gibi merdivenin basamaklarında oturacağız. Bu arada bize geleceğimizi söylemesi için falımıza bakmasını Dadı Jincy'den rica edeceğiz.

— Ben, Dadı Jincy'nin falıma bakmasından hoşlan-mıyorum. Biliyorsunuz o benim, kara kehribar renginde saçları ve uzun bıyıkları olan bir adamla evleneceğimi söylemişti. Oysa ben kara saçlı erkeklerden nefret ederim.

— Saçları kızıl olanları seversin değil mi canım? dedi gülümseyerek Brent. Haydi söyle bakalım bizimle valsleri yapacağını, bizimle birlikte yemek yiyeceğini...

— Eğer bize söz verirsen, sana önemli bir sır söyle-riz, dedi Stuart.

— Neymiş bu sır? diye, bir çocuk merakıyla bağırdı Scarlett.

— Dün Atlanta'da anlatılırken duyduğumuz sırdan mı söz ediyorsunuz? Eğer sır dediğiniz bu ise biliyor-sunuz bu konuda hiç bir şey söylememek için anlaş-mıştık.

— Onu bize Miss Pitty söyledi.

— Miss kim?

— Çok iyi tanıyorsun canım. Ashley Wilkes'ın dayı-sının kızı. Şu Atlanta'da oturan kız. Miss Pittypat Hamilton. Charles Hamilton'un teyzesi.

(*Mitolojideki Ulysseus'un karısı Penelope, kocasını beklerken, adayla-rı reddetmek için halı dokumuştur.)

— Evet tanıyorum. Benim şimdiye kadar rastladığım kızların en budalasıdır.

— İşte dün Atlanta'da tren beklerken arabası garın önünde durdu. Bizimle konuşmak için arabasından indi. Bize yarın akşam Wilkes balosunda bir evliliğin ilan edileceğini söyledi gizlice...

Scarlett biraz üzüldü:

— Yaa! Ben yapacağımı bilirim. Budala yeğeni Charles Hamilton ile Honey Wilkes'ın nişanları açıkla-nacak. Herkes yıllardan beri günün birinde bunların evleneceklerini biliyordu. Gerçi Charles bu işe hiç bir zaman gönüllü değildi ya...

— Onu budala gibi görüyorsun galiba? diye sordu Brent. Ama son Noel'de çevrende dolanıp durmasına da izin veriyordun.

— Bunu önleyemezdim, diye cevap verdi Scarlett ve umursamazlıkla omuzlarını silkerek "Yine de cidden ıslak bir tavuktan farksızdır" dedi.

— Zaten ilan edilecek olan onların nişanı değildir, diye Stuart kendinden emin bir ses tonuyla konuşma-ya katıldı ve ekledi: "Bu Ashley ile Charles'ın kızkarde-şi Miss Melanie'nin nişanıdır."

Scarlett'in yüz ifadesi değişmedi. Ama dudakları ani bir darbe yiyen ve o an ne olduğunu farkedemeyen bir insanın dudakları gibi titredi, soldu. Stuart ile göz göze geldi. Psikolojiden pek anlamayan delikanlı yüzü hareketsiz kalan Scarlett'in yalnızca şaşırdığını ve bu açıklamalara ilgi duyacağını sanmıştı.

— Miss Pitty bize şunları söyledi: Resmi işlemlerin gelecek yıldan önce yapılması istenmiyormuş. Buna sebep Miss Melly'nin sağlığının yerinde olmayışymış. Fakat tüm bu savaş söylentileri karşısında her iki aile de evlenmelerinde acele edilmesi gerektiğine inanıyor-muş. Bu yüzden nişan yarın akşam yemeğinin ortasın-da açıklanacak. İşte Scarlett sana bir sır açıkladık. Ar-tık bize birlikte yemek yiyeceğine söz vermelisin.

Scarlett, bir robot gibi cevap verdi:

— Anlaşıldı.

— Bize valsler için de söz veriyor musun?

— Hepsini.

— Doğrusu çok nazıksın Scarlett! Bahse girerim ki öteki çocuklar kıskançlıklarından çatlayacaklar.

— İster çatlasınlar, ister patlasınlar, dedi Brent. Dinle bak Scarlett bütün piknik süresince bizimle birlikte olacaksın değil mi?

— Ne?

Brent sorusunu yineledi. Scarlett:

— Kuşkusuz, diye cevap verdi.

İkizler birbirlerine bakiştılar. Sevinçten uçacak gibiydiler. Yine de hayret etmiyor değillerdi. Kendilerini bu kentte Scarlett'in aşıklarının en gözde olanları sayıyorlardı artık. Çünkü daha önce Scarlett'ten böylesine kolay bir iltifat elde edememişlerdi. Genç kız daima onları rica etmeye, yalvarmaya zorlardı. Daha sonra onları sonu gelmez sözlerle, sürelerle avuturdu. Bazen cevap vermeyi reddederdi. Somurttukları zaman güler, öfkeli oldukları zaman yüzünü buruştururdu. Bu arada kaşları da çatılırdı. Ama şimdi birdenbire, hemen yarın sabahdan akşama kadar onlarla birlikte olmaya söz veriyordu.

Piknikte onların yanında oturmayı kabul ediyor, onlarla bütün valsleri yapmaya söz veriyordu: (Yalnız dans etme işini düzenlemeyi unutmışlardı.) İkizlerle yemek yemeğe de razı olmuştu. İşte tüm bunlar delikanlılar için üniversiteden kovulmaya değerdi doğrusu...

Ani bir coşkuyla dolup taşıyorlar ve artık kalkıp gitmek için acele etmiyorlardı. Piknikten, balodan, Ashley Wilkes'dan ve Melanie Hamilton'dan söz ediyorlardı. Laftan lafa atlıyor, birbirlerinin konuşmalarını kesiyor, şakalaşüyor, gülüşüyorlardı. Yemeğe davet konusunda yorumlar yapıyorlardı.

Ne var ki, Scarlett'in suskunlaştığını farketmeleri için bir süre geçmesi gerekti. Birden hava değişmişti. İkizler az önceki tatlı sihirin niçin kaybolduğunu bir türlü anlayamıyorlardı. Scarlett artık onların tüm so-

rularına yerinde cevaplar veriyor, ama sohbeti yeterince önemsememeğe başladığını belli ediyordu. Bu durum karşısında canları sıkılan ve şaşırان ikizler; bir süre daha oyalandıktan sonra, saatlerine bakıp istemeyerek kalktılar.

Güneş artık ekili tarlaların ardına iniyordu. Irmağın öteki yanında büyük ormanın gölgesi belirmişti. Kırlangıçlar birer ok gibi uçuşuyorlardı. Tavuklar, ördekler, hindiler kanat çırparak, bağrışarak tarlalardan dönüyorlardı.

Stuart titreşimli olarak "Jeems!" diye bağırdı. Kısa bir süre sonra ikizlerin yaşında iri bir genç belirdi. Evin çevresini dolanarak, soluk soluğa atlara doğru koştu. Jeems, ikizlerin hizmetçisiydi. Köpekler gibi o da her yere onlarla birlikte giderdi. Çocuklukları birlikte oynayarak geçmişti. On yaşına geldikleri zaman da köle olarak onlara armağan edilmişti Jeems. Onu görünce kırmızı toprak üzerinde yatan köpekler birden kalkıp silkindiler ve efendilerinin gelişini havlayarak selamladılar. İkizler eğildiler, Scarlett'in elini sıktılar. Onu yarın erkenden Wilkeslar'da bekleyeceklerini söylediler. Sonra koşarak uzaklaştılar, atlarına atlayıp şapkalarını sallayarak dört nala sedir ağaçları ile çevrili yoldan aşağı indiler.

Tozlu yol bittikten ve Tara gözden kaybolduktan sonra Brent bir kızılıık ağacının altında atını durdurdu. Stuart da onu izledi. Arkalarından koşarak gelen genç zenci birkaç adım geride durdu. Dizginlerin kasıldığını hisseden atlar boyunlarını uzatıp ilkbaharın taze otlarını yemeye koyuldular. Köpekler sabırlı bir biçimde yeniden yere uzandılar, dalgın gözleriyle gurup zamanı kırlangıçlarının havada çizdikleri kavisleri izlemeye başladılar. Brent'in geniş ve safdil görünümü yüzü, bir can sıkıntısını ve kırgınlığını ortaya koyuyordu.

— Bana bak! Sana, bizi yemeğe alıkoyacak gibi gelmedi mi?

— Ben de böyle yapacağımı sanıyordum. Teklif etmesini bekledim doğrusu. Fakat hiç oralı olmadı. Sen

ne düşünüyorsun Scarlett'in bu davranışı karşısında?

— Hiç bir şey düşünemiyorum. Bana bizi alıkoyacakmış gibi geldi. Uzun zamandır ilk kez görüşüyoruz. Bizi çoktandır görmemişti. Ona anlatacak daha bir yığın şeyler vardı.

— Oraya gittiğimiz zaman bizi görmekten dolayı memnun oldu gibi geldi bana...

— Ben de öyle sanıyorum.

— Ancak son yarım saat içinde baş ağrısına tutulmuş gibi aniden neşesini yitiriverdi.

— Evet o sırada buna dikkat etmemiştim, ama sonradan farkına vardım. Sana göre ne oldu dersin?

— Ben ne bileyim. Yoksa onu kızdıracak bir şey mi söyledik?

İkizler bir dakika kadar düşündüler.

— Böyle bir hata işlediğimizi sanmıyorum. Zaten Scarlett kızdığı zaman herkes bu durumu farkedebilir. O bazı kızlar gibi içine kapanık değildir.

— Evet, ben de onun bu haline bayılıyorum ya! Öfkelendiğinde kırılgan bir hal almaz. Ne düşünüyorsa onu söyler. Öyle sanıyorum ki onu dilsizleştiren, bizim söylediğimiz ya da yaptığımız bir şey olmalı. Yemin ederim ki bizi gördüğü zaman çok sevindi ve bizi yemeğe de alıkoymayı düşündü.

— Bu durumun bizim okuldan kovulduğumuz için olduğunu tahmin etmiyor musun?

— Vallahi hayır! Yok olamaz, budalalık etme. Kovulma işini anlattığımız zaman içtenlikle güldü. Ayrıca Scarlett de okumaya bizden daha çok önem vermez ki.

Brent eyerin üzerinde arkaya döndü ve zenciyi çağırdı:

— Jeems!

— Efendim!

— Miss Scarlett'e ne dediğimizi sen işittin mi?

— Hayır efendim. Siz benim casusluk yaptığımı mı sanıyorsunuz yoksa?

— Casusluk mu? Haydi oradan sende. Siz zenciler her şeyin farkına varırsınız. Ama yalancı milletsiniz.

Seni verandanın yanında bizleri gözetlerken ve duvarın kenarındaki yasemin fidanına saklanırken gördüm. Haydi söyle bakalım. Miss Scarlett'i kızdıracak ya da gönlünü kıracak bir şey söylediğimizi işittin mi?

Jeems, gözetlerken yakalanmış olduğunu anlayınca onların konuşmalarını dinlemediğini iddia etmekten vazgeçti. Siyah ve terli alnını buruşturarak "Hayır efendim" dedi. "Onu kızdıracak bir şey söylediğinizin farkında değilim. Sanırım sizleri gördüğü için çok sevinçliydi. Mister Ashley ile Miss Melly Hamilton'un evleneceklerinden söz ettiğiniz zamana kadar bir ispinoz kuşu gibi neşeliydi. Ondan sonra ise atmacayı karşısında gören bir küçük kuş gibi oldu.

İkizler birbirlerine baktılar ve bu görüşü, başlarını sallıyarak onayladılar. Ama yine de anlamadıkları bir şey vardı.

— Jeems'in hakkı var. Ancak bu haberi duyunca neşesini neden kaybettiğini anlayamıyorum, dedi Stuart. Olur şey değil. Ashley onun için bir dosttan başka bir şey değildir. Onu sevmiyor, bunu biliyorum. Scarlett'i seven biziz.

Brent, ikizinin sözlerini onayladı.

— Ashley'nin ona, nişanlarının yarın akşam ilan edileceğini söylememesine ve onun kadar eski bir dostun herkesten önce geceye çağrılmamasına kızmış olmaz mı? Genç kızlar böyle şeyleri herkesten önce öğrenmiş olmaya çok önem verirler, değil mi?

— Mümkündür. Ama nişan töreninin yarın yapılma-yacağını ona söylememekten ne çıkar? Çünkü bu bir sır ya da sürpriz olabilir. Bir adamın bu gibi şeyleri kız arkadaşından saklamaya hakkı yok mudur? Eğer Miss Pitty-pat bu nişandan söz etmeseydi biz de hiçbir şey bilmeyecektik. Kaldı ki Scarlett'in, Melly'nin bugünlerde evleneceğini bilmesi de gerekirdi. Tabii canım. Bu işi yıllardır biliyoruz. Wilkeslar ve Hamiltonlar daima akrabalarıyla evlilik yapıyorlar. Herkes eninde sonunda onların evleneceklerini biliyordu.

Nasıl ki Honey Wilkes ile Miss Melly'nin biraderi Charles'ın ileride evlenmeleri gibi.

— Bana bak, ben bu işten vazgeçiyorum. Bizi yemeğe davet etmemesini de üzüntü ile karşılarım. Bu arada annemin kıyamet koparmasına, bağırıp çağırmasına fırsat vermek için de eve girmeye hiç niyetim yok.

— Bu saatte mi? Boyd onu sakinleştirecek bir şeyler bulmuştur sanırım. Sende çok iyi bilirsin ki bu küçük hileci oğlan dilini yutmuş değildir. O her zaman annemi sakinleştirme başarısını gösterir.

— Doğru. Belki başarabilir. Fakat bu iş epeyce bir zaman alır. Bizleri her zaman o kadar şaşkına çevirir ki, annem de sonunda onu artık tanıyamaz duruma gelir. O zaman, o yenildiğini kabul eder ve sesini avukat olduğu zamana kadar saklamayı diler. Bahse girerim, annem şu yeni atla o kadar ilgilidir ki bizim döndüğümüzü fark etmeyecek ve bunu ancak sofraya oturduğumuz sırada Boyd'u göreceği zaman anımsayacaktır. Yöneticinin bizlere karşı olan tutumundan sonra hiçbirimizin üniversitede kalamayacağını Boyd'un annemize kanıtlaması için de akşamın sonunu beklememiz gerekecektir. Sonunda annemiz yöneticiye kızacak ve Boyd'dan onu neden öldürmediğini bile soracaktır. İşte bu yüzden gece yarısından önce eve dönmeyiz.

İkizler çaresizlik içinde göz göze geldiler. Onlar azgın atlara binmekten, bir kavgadan yarasız beresiz dönmekten ya da komşularının öfkesini tahrik etmekten çok hoşlanırlardı. Ama annelerinin çok sert davranmasına ve kendilerine dayak atmak için kullandığı kamçıya karşı sanki kutsal bir korkuları vardı.

Brent "dinle" dedi, Wilkeslar'a gidelim. Ashley ve küçükler bizi akşam yemeğine alıkoymak için ısrar edeceklerdir.

Stuart'ın buna canı sıkıldı:

— Hayır onlara gitmeyelim. Wilkeslar yarınki pikniğin kavgasını yapıyorlardır şimdi. Ve sonra...

— Aaa! Az daha unuttuyordum diyerek Brent, Stuart'ın konuşmasını kesti. Hayır hayır, onlara gitmeyelim.

Atlarını mahmuzladılar ve bir süre konuşmadan gittiler. Stuart güneş ve rüzgarın altında bronzlaşmıştı. Geçen yaza kadar iki ailenin ve bütün kontluğun onayı ile India Wilkes'a kur yapmıştı. Bütün ülke halkı soğuk görünüşlü India Wilkes'ın, Stuart'ın üzerinde olumlu etkisinin olacağına inanıyordu.

Kuşkusuz bu onların en değerli umutlarıydı. Brent bu konuda hoşnutsuzluğunu belli etmeseydi Stuart onunla evlenecekti. Brent'in India'ya sempatisi vardı. Ama yine de onu tatsız buluyordu. India'nın Stuart'a eş olabilmesini mümkün görmüyordu. İlk kez olarak ikizlerin zevkleri çelişiyordu. Brent kendisi için bir özelliği olmayan bir genç kızla ilgilenmemesini kardeşinden istemişti.

Geçen yaz Jonesboro'nun küçük meşe ormanındaki bir politik toplantıda ikisi de Scarlett O'Hara'nın varlığını fark etmişlerdi. Gerçi Scarlett'i yıllardır tanıyorlardı. Çocukluklarında en çok aradıkları oyun arkadaşlarından biriydi. Çünkü o ikizler kadar ata binmesini, ağaçlara çıkmasını becerebiliyordu. Ama şimdi büyük bir şaşkınlıkla Scarlett'in bir genç kız haline geldiğini görmüşlerdi işte. Artık o dünyanın en güzel genç kızı olmuştu ikizlerin gözünde...

Onlar yeşil gözlerinin canlılığını, yanağının çukurlarını, küçük beyaz ellerini ve ince belini ilk kez fark ediyorlardı. Düşünceleri ve sözleri onu kahkahaya boğuyordu. İkizler de Scarlett'in kendilerini dikkate değer kişiler olarak gördüğünü sanıyorlardı.

O gün, ikizlerin hayatında unutulmayacak bir yirmi dört saat olmuştu. O günden sonra bu anıları akıllarına geldikçe Scarlett'in çekiciliğini neden daha önce keşfetmemiş olduklarını kendi kendilerine sordular. Ama bu basit soruya asla cevap bulamadılar. Çünkü Scarlett ikizlerin dikkatlerini kendine çekmeye kararlaştırmıştı. O, bir erkeğin kendisinden başka bir kızla ilgilenmesini asla hoşgörüle karşılamazdı. Bu toplantıda India Wilkes ile Stuart'ın bir arada görünmeleri onun hükmedici tabiatının hoş karşılamayacağı bir şeydi. Stuart onun için yeterli değildi. O aynı anda

Brent'e karşı da istekli davranmış ve ikisini birden heyecan içinde bırakmıştı. Scarlett böylece işlerini istediği biçimde yoluna koymuştu.

O günden sonra her iki genç erkek de Scarlett'e tutulmuşlardı. Artık India Wilkes ile, Lovejoy'da oturan ve Brent'in sadece gönlünü eğlendirdiği Letty Munroe'nün anıları akıllarından uçup gitmişti. Bu arada ikizler, Scarlett'in içlerinden birini tercih ettiği zaman, kaybedenin ne yapacağını hiç akıllarına getirmemişlerdi. İşte şimdi karar verme zamanıydı. Gerçi onlar yeni bir genç kız üzerinde anlaşılmış olmaktan ötürü sevinç duyuyorlardı. Çünkü birbirlerini hiç kıskanmazlardı. Bu çelişkili durum komşuları ilgilendiriyor ve Scarlett'i sevmeyen annelerini de rahatsız ediyordu. "Eğer bu sıksa sinek ikinizden biri ile evlenirse sizin için çok iyi olur" diyordu. "Korkarım ikinizle birden evlenmesin. Bu durumda eğer Mormonlar sizi kabul ederlerse -ki etmelerine imkan yok- evinizi barkınızı Utah'a taşımak zorunda kalacaksınız. Beni asıl kaygılandıran şey günün birinde kafanızın kızması ve bu küçük budala için, bu bir işe yaramaz yeşil gözlü kız için birbirinizi öldürmeye kalkışmanızdır. Ne var ki içimden bir ses bu aşk fena sonuçlanmayacak, diyor."

Politik toplantı gününden beri Stuart, India'nın yanında sıkılmaya başladı. Buna sebep, India'nın gururu yüzünden hiç sitem etmemesi ve ona karşı değişmesinin farkına vardığını bir jest ya da bir bakışla göstermemesiydi. Stuart kendini mahkum olmuş biri gibi görüyordu. Kendisini India'ya sevdirdiğini biliyordu. Kendisinin onu hala içten içe sevdiğinin de farkındaydı. Şimdi ise ona karşı doğruluktan ayrıldığı için kendisine kızıyordu. Scarlett'e olan tutkusuna rağmen India için şiddetli bir sevgiyi, gönlünde daima saklıyordu. Olgun davranışlarına, kültürüne, tüm üstün niteliklerine saygı gösterme konusunda hataya düşmüyordu. Ancak India o kadar silikti ki, onunla birlikte olan herkes onun ne yapabileceğini önceden kestirebilirdi. Oysa Scarlett daima umulmadık olayların baş rolünü oynardı. Bir erkeğin başını döndürmek için de daha faz-

lası gerekmezdi. İşte onun için Scarlett'in ayrı bir çekiciliği vardı.

— Haydi, Cade Calvertler'e yemeğe gidelim. Scarlett'in dediğine göre Cathleen Charleston'dan dönmüş. Onda Sumter cephesi ile ilgili taze haberler vardır.

— İstediyim bahse girerim ki Cathleen, o kalenin aşağı limanda yapıldığını ve biz toplanımızla sıkıştırmandan önce Yankeeler'le dolu olduğunu bile bilmez. O yalnız gittiği balolardan ve yaptığı çapkınlıklardan başka bir şeyle ilgilenmez.

— Doğru. Ama onun saksağan gibi gevezelik etmesi de eğlenceli olur. Hem sonra annemizin yatacağı zamana kadar bu iyi bir saklambaç oyunu olacak bize.

— Pek iyi! Ben Cathleen'i severim. O çok tuhaf bir çocuktur. Onun Charleston'da tanıdığımız Carlo Rhett'ten ve ötekilerinden söz etmesini çok isterim. Ama onun analığı olan Yankee münasebetsizinin karşısında oturup yemek yemeğe katlanamam. Allah onun canını alsın!

— Bu kadına karşı böyle sert olma, Stuart. O çok iyi kalpli bir kadındır o.

— Ben hiç de sert davranmıyorum. Bana kendini acındırıyor. Acımak zorunda kaldığım insanları ben hiç sevmem. Öylesine sıkıntılara katlanıyor, bir şeyler yapmak için o kadar zahmete giriyor ki, sonunda insanı böyle davranmamasını söylemek zorunda bırakıyor. Bu davranışları beni çok sinirlendiriyor. Güneyliler'in barbar oldukları düşüncesinde. Üstelik bunu anneme söyleyecek kadar da ileri gitti. Güneyliler'den korkuyor. Ne zaman onlara gitsek korkudan benzi atmış gibi olur. Adeta iskemleye bağlı, tüyleri yolunmuş bir tavuğu andırır. Korkudan gözleri fır fır döner. En ufak bir hareket karşısında kanatlarını çırpırmaya ve gıdıklamaya hazır bir tavuk görünümündedir.

—Haydi canım sende! Onu kötülemek sana düşmez. Sen Cade'i ayağından yaraladın, unuttun mu?

— O olay sırasında ben sarhoştum. Aklım başımda olsaydı hiç öyle davranır mıydım? dedi Stuart. Kaldı ki

Cade asla beni istememişti. Hele hele Cathleen, Raiford, Calvert hiç istememişlerdi. Yankee olacak kayna-
na avazı çıktığı kadar bağırdı. Benim vahşi biri olduğumu, namuslu kişilerin Güneyliler arasında güven içinde bulunmadıklarını söyledi durdu.

— Hayır hayır! Onu kötölemeye hakkın yok. O bir Yankee'dir ve çok iyi bir terbiye görmüştür. Hepsi bir yana, sen Cade'e silah çektin. Cade de onun damadıdır, ne yapabilirdi.

— Aman tanrım! Bu davranışım, bana hakaret etmek için bir sebep oluşturmaz ki. Sen annemin asıl oğlusun. Tony Fontaine seni bacağından yaraladığı zaman annemiz bir sorun çıkardı mıydı? Asla olayı büyütmemişti. Yalnızca yarayı sarması için ihtiyar Doktor Fontaine'i çağırmakla yetinmişti. Sonra da Tony'nin daha iyi nişan almasına engel olan şeyin ne olduğunu sormuştu. Ona içkinin silah kullanmadaki ustalığı kaybettirdiği cevabını vermişti. Bu sözün Tony'yi ne kadar öfkeliendirdiğini anımsarsın. İki çocuk da kahkahadan az daha çatlayacaklardı.

Brent üzüntülü bir sesle "Annem olağanüstü bir kadındır" dedi. "Her ne yapmak istenirse, daima ona danışılmalıdır. Böylece insanların karşısına daha rahat çıkılabilir."

— Evet ama bu akşam eve gireceğimiz zaman babamın ve küçüklerin yanlarında bizi rahat bırakıp bırakmamak da onun elindedir, diye sertçe cevap verdi Stuart. Brent, benim içime öyle doğuyor ki, bu bizim Avrupa'daki gezimiz için pek iyi olmayacak. Bilirsin annem, eğer bir üniversiteden daha kovulacak olursak, büyük gezimizi yapamayacağımızı söylemişti.

— Vız gelir bize! Zaten Avrupa'da göreceğimiz ne var ki? Seninle bahse girerim, onların bize gösterebilecekleri Georgia'da bulunmayan hiç bir şeyleri yoktur. Bir kere daha bahse girerim ki, atları bizim atlardan daha iyi koşamaz ve kızları da bizimkiler kadar güzel değildir. Bir şey daha var: Babamın viskisiyle rekabete girebilecek nitelikte çavdar viskileri bile yoktur Avrupalıların.

— Ashley Wilkes Avrupa'da yığınla tiyatro olduğunu ve konserler verildiğini iddia ediyor. Ashley oralarını sevmiş. Her zaman o yerlerden söz eder.

— Evet evet! Wilkeslar'ın ne mal olduklarını bilirsin. Onlar müzik, kütüphane ve tiyatro budalasındırlar. Annem, bu huylarının büyükbabalarının Virginialı olmasından ileri geldiğini söyler. Virginialılar böyle budalalıklarla çok ilgilenirlermiş.

— Onlar öyledir. Oysa bana iyi bir at, içilecek bir şişe, kendisine kur yapılabilecek cesaret sahibi mert bir kız, eğlenmek için de kötü bir kız ver yeter. Onlar da bütün Avrupalarıyla beraber gelebilirler. Bu gezimin tadını kaçırabilecek olan şey nedir? Farz et yakında patlayacak olan savaş sırasında Avrupa'da olalım. Tam zamanında ülkemize dönemeyeceğiz. İşte Avrupa'ya gitmektense burada dövüşmeyi yüz kez yeğlerim.

— Ben de burada dövüşmek isterim. Dinle Brent, şimdi nereye gideceğimizi biliyorum. Bostandan geçelim ve dördümüzün de buraya döndüğümüzü, yeniden işe başlamaya hazır olduğumuzu söylemek için Able Wynder'e gidelim.

— Ooo! İşte bu güzel bir fikir! diye Brent heyecanla bağırdı. Evet Able Wynder bize alayın tüm haberlerini verecektir. Böylece üniforma için hangi rengin kabul edildiğini de öğreniriz.

— Zuhaflar'ın üniformasındaki rengin aynısı seçilmişse Allah belasını versin. Ben bu işe katılamam. Bu çantayı andıran büyük kırmızı donlar içinde ne hâle döneceğimizi bir düşünsene... Bana kırmızı fanileli kadının aşağı taraflarını anımsatıyor.

— Mister Wynder'e mi gitmek istiyorsunuz? Eğer oraya gidecek olursanız, yiyecek bir şeyler bulamazsınız, dedi Jeems. Aşçıları çok kötü. Bir başka aşçı da satın alamadılar. Bu tarlada çalışan bir kadındır. Zenciler bana onun bu ülkenin en kötü aşçısı olduğunu söylediler.

— Olur şey değil! Niçin başka bir aşçı bulamadılar?

— Zavallının parası yok ki. Ne ile zenci satın alsın-

lar? Onların hiçbir zaman dörtten fazla zencileri olmadı ki...

Jeems'in sesinin tonunda açık bir alay sezinleniyordu. Tarletonlar'ın yüzlerce zencileri olduğu için Jeems, toplum içinde kendine iyi bir yer edinmişti. Büyük çiftlik sahiplerinin bütün esirleri gibi, o da ancak birkaç esiri olan küçük çiftlik sahiplerini küçümsüyordu.

Stuart vahşi bir sesle bağırdı: "Bu sözlerin için şimdi sana güzel bir dayak atmaya geleceğim. Able Wynder'e zavallı, parasız diye saygısız davranma. Kuşkusuz o fakirdir. Fakat bir zavallı değildir. Ve Allah beni kahretsin beyaz ya da zenci herhangi birinin onun hakkında kötü söz söylemesine izin vermem. Bu kontlukta ondan daha yiğit bir adam yoktur. Öyle olmasaydı alay onu teğmen yapar mıydı?

Jeems efendisinin sert sözlerinden kaygı duymaya başladı ve hemen şu cevabı verdi:

— Ben bunu hiç anlamadım. Ben bütün subaylar fakir kişilerin tarlalarından değil, zengin efendilerin yanından alınır sanıyordum.

— O zavallı ve başıboş biri değildir. Onu Slattery gibi adamlarla karşılaştırmaya sakın kalkışma. Able zengin biri değildir, işte bu kadar. O küçük bir çiftçidir. Evet, büyük çiftlik sahibi değildir. Eğer arkadaşları onun teğmen seçilmesini uygun bulmuşlarsa, o kendisiyle eğlenilsin diye bir zenciye muhtaç değildir. Alay, ne yaptığını bilir.

Süvari Kıtası üç ay önce, Georgia'nın "Birlik"ten ayrıldığı gün kurulmuştu. O günden beri savaş ihtimali göz önüne alınarak asker toplamak üzere kuralar açılıyordu. Çeşitli öneriler yapılmakla birlikte, henüz bu topluluğa bir isim verilmemişti. Bu konuda herkes kendi görüşünü savunuyordu. Hiç kimse de görüşlerinden vazgeçmiyordu. Bu yüzden üniformaların rengi ve biçimi hakkında çeşitli öneriler vardı. "Clayton'un Vahşi Kedileri", "Ateş Yiyenler", "Kuzey Georgia'nın Hussardlar'ı", "Zuhaflar", "İç Ülkenin Tüfekçileri" (gerçi alayın tabanca, kılıç ve hançerden başka bir silahı

yoktu), "Clayton'un Kül Renklileri", "Kan ve Şimşek", "Sefer Yolcuları"... Tüm bu isimlerin yandaşları vardı. İşler rayına oturuncaya kadar bu topluluğu yalnızca "Alay" demekle yetinildi. Bu isim sonunda yerleşti ve kaldı.

Subaylar halk tarafından seçilmişlerdi. Çünkü Meksika çarpışmalarına ve Seminol savaşına katılanların küçük bir bölümünün dışında hiç kimse silah kullanmayı bilmiyordu. Ayrıca Alay asla kendini sevdirememiş ve kendisine gerekli güveni sağlayamamış bir kıdemli askeri, başkan olarak kabul edemezdi. Herkes Tarleton'un dört oğlu ile Fontain'in üç oğlunu seviyordu. Bu yedi delikanlı bu işe layik kişiler olmalarına rağmen yine de halk onlardan birini seçmekten kaçındı. Çünkü Tarletonlar içki içmeyi ve saçma sapan şeyler yapmayı seviyorlardı. Fontainler'in de göze batan taşkın bir karakterleri vardı. Ashley Wilkes yüzbaşı seçildi. Çünkü o kontluğun en iyi süvarisiydi. Ayrıca askerler arasında belirli bir noktaya kadar düzeni sağlayabilmek için onun ağırbaşlı ve otoriter tabiatından bir şeyler umuluyordu. Calvert Raiford birinci yüzbaşı olarak seçildi. Çünkü herkes Raiford'u seviyordu. Able Wynder'e gelince, tarlalarda kapanla vahşi hayvan avlayan bir adamın oğlu olan küçük çiftçi de teğmen seçilmişti.

Able sağduyu sahibi ve ölçülü davranan dev gibi bir adamdı. İyi kalpliydi. Ötekilerinden daha yaşlıydı. Kadınlara karşı da onlar kadar iyi davranıyordu. Alay'ın adamları arasında kendini büyük görme diye bir şey yoktu. Babalarından ya da büyükbabalarından pek çoğu önce küçük çiftçiyken sonradan zengin olmuşlardı. Zaten Able, Alay'ın en iyi silah atan kişisiydi. Öyle ustaca silah kullanıyordu ki yetmiş metreden bir sincabı gözünden vurabilirdi. Ayrıca kırsal yaşamın bütün sırlarını biliyordu. Yağmur altında ateş yakmayı, bir hayvanın izini sürmeyi, su yerlerini keşfetmeyi çok iyi beceriyordu. Alay onun bu becerileri karşısında saygı duyuyordu. Able'ı sevdikleri için onu teğmen yapmışlardı. O bu onurlu görevi büyük bir ciddiyet ile

ve bundan hiçbir gurur payı çıkarmadan, zorunlu olduğu bir işi yapar gibi kabul etti. Yine de halk Able'nın aşağı tabakadan gelen biri olduğunu unutsa da, çiftlik sahipleri ile zenciler bu gerçeği unutamıyorlardı.

İlk önce asker toplama ve kurallar yalnız çiftçilerin oğulları arasında yapıldı. Her asker kendi atını, silahlarını, tüm donanımını, üniformasını ve kendisine sadık olan bir hizmetçisini getirmekle yükümlüydü. Fakat zengin çiftçiler Clayton'un yeniden kurulan kontlugunda ayrı bir lejyon değillerdi. Alayın saflarını büyültmek için küçük çiftçi oğullarını, ormanlarda yaşayan avcılarını, tarla kenarlarına yerleşen vahşi hayvan avcılarını ve hatta pek az da olsa sınıflarına dahil olan kişilere oranla daha yüksek bir düzeyde olmak koşuluyla "Beyaz Fakirler"i çağırmak zorunda kalmışlardı.

Bu son sınıftan toplanan askerler Yankeeler gibi zengin komşularına karşı dövüşmeye çok istekliydiler. Ama ortaya oldukça önemli parasal bir sorun çıktı: Küçük çiftçilerden pek azının atı vardı. Onlar tarlalarını katırlarla sürüyorlardı. Bunların pek azının dörtten fazla katırı olurdu. Bu dört katır da ancak onlara yeterdi. Yani bu katırları savaşta kullanacak durumları yoktu.

Fakir beyazlara gelince, onlar bir katır sahibi oldukları için kendilerini mutlu sayıyorlardı. Ormanlarda ve tarla kenarlarında oturanların ise atları da, katırları da yoktu. Bunlar avladıkları hayvanlarla ve topraklarında yetişen ürünlerle yaşamlarını sürdürüyorlardı. Genellikle mal takası yaparlardı. Yıl boyunca ceplerine beş dolardan fazla para girmezdi. Bir at ve bir üniforma sahibi olmak onlar için imkansızdı. Yokluk çekmelerine rağmen zengin çiftçiler gibi kaba bir gurur sahibiydiler. Zengin komşuları tarafından korunmayı, ya da onlardan gelecek küçük bir yardımı asla kabul etmezlerdi. Mac Intosh hariç; Scarlett'in babası, John Wilkes, Buck Munroe, Jim Tarleton ve Hugh Calvert başta olmak üzere kontluğun zengin çiftçileri Alay'ın donanımının tamamlanması için gereken parayı vermişlerdi. Parasal durumları iyi olan öteki

çiftçiler de kendi oğullarının ve bazı gençlerin giyim ve kuşamını sağlamayı kabul etmişlerdi. Bu iş öyle düzenli yürütülüyordu ki, askere alınanlar arasında hiç kimsenin onuru zedelenmeyecek biçimde değerli atlar ve üniformalar sağlanıyordu.

Alay haftada iki gün Jonesboro'da talim yapmak ve savaşın başlamasına dua etmek için toplanıyordu. Henüz yeterli sayıda at sağlanamamıştı. Askerler adliye binasının arkasındaki meydanda süvari tatbikatı yaparken havaya toz bulutları kaldırıyorlar, gırtlakları patlayıncaya kadar bağıyorlar ve adliyenin salon duvarlarından alınan Amerikan Devrimi'ne ait kılıçları öyle şakırdatıyorlardı ki, gören kendini gerçek bir savaşın ortasına düşmüş sanırdı. Atı olmayanlar ise, atış talimi yapmadıkları zaman, kaldırımın kenarına Bullard Mağazalarının karşısına oturuyorlardı. Bunlar bütün çiğniyor, insanı ayakta bile uyutan öyküler anlatarak arkadaşlarını izliyorlardı. Bu askerlere silah atmayı öğretmek gereksizdi. Çünkü Güneyliler'in çoğu ellerinde bir silahla dünyaya gelmişti. Avda geçen tüm yaşamları onları keskin nişancı haline getirmişti.

Her talimde tarla kenarlarında yapılmış kulübelerden ya da çiftliklerden getirilen çeşitli silahların tümü bulunuyordu. Bunların arasında Alleganyler'in ilk geçişlerinde daha yeni yeni görülen uzun av tüfekleri, Georgia'nın henüz çocukluğu sırasında birden fazla yerliyi öldüren ve ağızdan dolma tromblonları, Seminol ve Meksika savaşlarında kullanılan arçon tabancaları, kabzası gümüş kakmalı düello tabancaları, kısa namlulu cep silahları, çift namlu av tüfekleri, ahşap bölümü çok değerli ağaçtan yapılmış olan yeni ve güzel İngiliz tüfekleri vardı.

Talimler daima Jonesboro'nun barlarında sona eriyordu. Akşamları subayların bütün çabalarına rağmen engelleyemedikleri kavgalar ve arbedeler çıkıyordu. Subaylar; bu dövüşler sırasında, daha Yankeeler'le savaşmadan ölen ya da yaralanan olmasın diye o bardan bu bara koşuşup duruyorlardı.

İşte bu tür arbedelerden birinde Stuart Tarleton,

Cade Calvert'e ve Tony Fontaine de Brent'e ateş etmişti. Kısa bir süre önce Virginia Üniversitesi'nden kovulan ikizler, Alay'ın düzenlendiği sırada evlerinde bulunuyorlardı. Orduya büyük bir istekle ve coşku ile katıldılar. Fakat iki ay önce çıkan ve kayda geçen bu yaralama olayından sonra, anneleri onları devlet üniversitesine orada kalmaları için kesin emirle göndermişti. Orada bulundukları sırada, talimlerin neşesine ortak olamadıkları için çok rahatsız oluyorlardı. İkizler için arkadaşlarıyla birlikte talime çıkmak, nöbet tutmak, silah atmak için öğrenimlerini yarıda bırakmak yeğdi.

Brent "haydi, tarlalar arasından geçerek Able'a gidelim", dedi. "Mister O'Hara'nın vadisini ve Fontaine'lerin çayırını aşarız ve kısa süre sonra oraya ulaşırız."

— Bize tarla sincabıyla sebzeden başka yiyecek vermezler diye Jeems itiraz etti.

Stuart yüzünü buruşturdu:

— Sen hiçbir şey yemeyeceksin. Eve dönüp anne-bizim yemeğe gelmeyeceğimizi söyleyeceksin.

— Hayır gitmem! diye Jeems köpürdü. Yok yok! Gitmem Mrs. Beatrice beni kapı dışarı ederse ben de sizin kadar bu durumdan hoşlanmam. Asla gitmem! Önce o bana "Niçin beni gönderdiğinizi, niçin benim sizi eve getirmediğimi" soracak. O sizi kapı dışarı edemediği için benim üstüme atılacak. Tıpkı ördeğin mayıs böceğinin üstüne atıldığı gibi. Daha bitmedi. O bütün bunların benim suçum olduğunu da söyleyecek. Eğer beni Mister Wynderler'e götürmezseniz bütün gece ormanda dolaşır dururum ve belki de beni bekçiler paralar. Ama Mrs. Beatrice'in öfkesine hedef olmaktansa bekçilerin beni paralamalarını yeğlerim.

Bu sözler üzerine canları sıkılan ikizler, Jeems'e baktılar:

— Bir bekçinin kendisini paralamasını isteyecek kadar aptalmış. Annem haftalarca bunun acısını çıkarır. Bundan haberi yok. Yemin ederim ki zenciler insanın canını fazla sıkıyorlar.

Onları ortadan kaldırmak isteyenlerin iyi bir yöntem bulduklarına inanacağım geliyor.

— Kendimizin görünmek istemediğimiz bir sahneye Jeems'i çıkarmak doğru olmaz. Onu bizimle götürmemiz gerek. Hey beni dinle patavatsız, budala zenci tohumu! Gider de Wynder'in zencileriyle alay edersen ve onlara tavşanla tarla sincabından başka bir şey yiyemediklerini, bizimse piliç kızartması ve domuz yediğimizi anlatırsan... İşte o zaman ben... Ben yok mu... Seni anneme söylerim. Sonra bizimle birlikte savaşa da giremezsin, anladın mı?

— Alay etmek mi? Ben fakir zencilerle gidip alay etmem. Hayır efendim ben iyi terbiye edilmişimdir. Mrs. Beatrice size öğrettiği gibi bana da iyi davranmayı göstermedi mi sanıyorsunuz?

— Doğrusu üçümüzün üzerinde de pek başarılı olamadı eğitme konusunda... diye cevap verdi Stuart. Haydi yola koyulalım.

Atını mahmuzladı ve Gerald O'Hara'nın tarlalarından bulunduğu yeri ayıran hendeği kolayca atladi. Brent'in atı onu izledi. Daha sonra da Jeems'in atı hareketlendi. Genç zenci atın boynuna sıkı sıkı tutunmuştu. Jeems hendekten atlamaya korkuyordu. Fakat efendilerini izleyebilmek için daha büyüklerinden bile aşmak zorunda kalmıştı.

Gece ilerliyordu. Süvariler kızıl arklı tarlaları aşıyor, ırmağa doğru kurşun hızıyla iniyorlardı.

"Dinle Stuart!" diye Brent kardeşine bağırdı. "Sana Scarlett bizi yemeğe alıkoyacak gibi gelmiyor muydu?"

— Ben de böyle düşünüyordum. Ama sen sanıyorsun ki...

Genç Tarletonlar onu verandada bıraktıkları ve dört nala giden atları gözden kaybolduğu zaman, Scarlett bir uyurgezer gibi tekrar koltuğuna oturdu. Yüz çizgileri sertleşmişti. İkizler sırrını keşfetmesinler diye ne kadar gülümsemeye çalışmıştı. Yorgun görünüyordu. Ayaklarından birini altına aldı. Kalbi üzüntüden o kadar hızla çarpıyordu ki, göğsünden fırlayacakmış gibi geldi. Elleri soğuktu, bütün bedeni harap olmuş gibi bir duyguya kapıldı. Yüzünden acı ve perişanlık akıyordu. Yüzünden o zamana kadar yalnız kafasındaki düşüncelerle oyalanan ama şimdi ilk kez hayatın zorluklarıyla karşılaşan şımarık bir genç kızın şaşkınlığı okunuyordu.

Ashley, Melanie Hamilton ile evlenecek!

Ooo!... Bu haber doğru olamaz!... İkizler yanılmışlardır. Ona, kesin bir oyun oynamış olabilirlerdi. Ashley, Melanie'yi sevemezdi. Hiç kimse Melanie gibi küçükük bir siskayı sevemezdi. Scarlett, Melanie'nin ince ve bir çocuğu andıran vücudunu ve çirkin denecek kadar çekicilikten yoksun yüzünü küçümseyerek anımsadı. Ashley onu aylardan beri görmemişti. Geçen yıl Oniki Meşe'de verdiği ziyafetten beri Atlanta'ya ikiden fazla gitmemiştir. Hayır hayır! Ashley, Melanie'yi sevemezdi. O... o aldanamazdı. Çünkü onu asıl kendisi seviyordu. Onu seven yalnız Scarlett'ti. Bunu çok iyi biliyordu.

Scarlett, Dadi'nın yeri sarsan adımlarla avludan geçtiğini duydu. Üstünü başını düzeltti, yüzüne sakın bir görünüm vermeye çalıştı. Mevcut olmayan bir şeyi Dadi'nın keşfetmesine fırsat vermek asla akıllıca bir davranış olamazdı. Dadi, O'Haralar'ın kendisini sevdiklerini, ona bütün benlikleriyle bağlandıklarını biliyor, sırlarının kendi sırrı olduğunu takdir ediyordu.

Gizli bir şey hakkında en ufak bir kuşku, bir av köpeği gibi onun avının üzerine gitmesine yeter sebepti. Scarlett deneyimlerine dayanarak eğer Dadı'nın ilgisi hemen tatmin edilmezse Ellen ile konuşmaya kalkışacak ve işte o zaman her şeyi annesine anlatmak ya da iyi bir yalan uydurmak zorunda kalacaktı. Bunu çok iyi biliyordu.

Dadı avludan bahçeye çıktı. Fil gözlerini andıran iki gözünden, kurnazlık akan ihtiyar ve şişman bir kadındı dadı. Saf Afrika tipinde parlak siyah tene sahipti. Kanının son damlasına kadar O'Haralar'a bağlıydı. Bu kadının birtakım ilkeleri ve gururu efendilerinin gururu ile eşdeğerdeydi. Belki de onlarınkinden daha fazlaydı. Dadıyı, Ellen O'Hara'nın annesi Solange Robillard yetiştirmişti. Ellen O'Hara'nın annesi, hizmetçilerine olduğu kadar çocuklarına karşı da aynı cezayı uygulayan sivri burunlu, soğuk, sert karakterli bir Fransız kadınıydı. Dadı, Ellen'ı büyütmüş, ve onunla birlikte Savannah'ı terkederek evlendiği zaman yüksek yerlere yerleşmeye gelmişti. Dadı sevdiği yiyecekleri obur gibi yedi. Scarlett'i çok sever ve ondan gurur duyduğu için bütün zamanını genç kıza nasihat etmekle ve ara sıra paylamakla geçirirdi.

— Efendiler gittiler mi? Niçin onları yemeğe davet etmediniz? Ben Pork'a haber vermiştim sofraya iki tabak fazla koymasını için. Miss Scarlett niye kafa tutuyorsunuz?

— Ahh!... Onların sürekli savaştan söz etmelerinden öyle usandım ki, doğrusu yemeğe kalmalarını hiç istemedim. Hele babam onlarla bir ağızdan söze başlayacaktı. Mrs Lincoln'un aleyhinde onları konuş­turacaktı.

— Bir köylüden farkın yok küçük hanım. Hele Mrs. Ellen ile ben sana böylesine emek verdikten sonra! Geceler artık soğuk oluyor. Şalınız yok mu? Size binlerce kez söyledim, akşamları omuzunuza bir şey almadan dışarıda otursanız sıtmaya yakalanırsınız diye... Haydi bakalım, içeri girin Miss Scarlett!

Scarlett ihmalci bir tavırla arkasını döndü. Da-

dî'nın yüzündeki değışikliği farketmeyecek kadar bu şal sorunu ile ilgilenmesine çok sevindi.

— Hayır, güneşin batışını izlemek için burada kalmak istiyorum. Bak ne kadar güzel! Haydi git bana şalımlı getir. Rica ederim dadıcığım, babam eve dönünceye kadar burada oturacağım.

Dadı kaygı dolu bakarken 'sesinizde nezleli bir hâl var" dedi.

— Yok canım, diye Scarlett sabırsızlandı. Haydi sen şalımlı getir.

Dadı tekrar avluya ıktı. Scarlett onun sert bir sesle yakındaki uşaklardan birini çağırdığını işitti.

— Rosa, bana Miss Scarlett'in şalımlı getir.

Sonra daha yüksek bir sesle kızgınlığını ortaya koydu:

— Hey beceriksiz kadın! Gerekli olduğun zaman yerinde bulunmazsın. İşte ben kendim çıkmak zorunda kaldım.

Scarlett, şışman kadının merdivenlerde çıkardığı gıcırtıları işitti. Yavaşça koltuktan kalktı. Dadı döndüğü zaman Scarlett'in konuksever olmadığını söyleyip duracaktı. Genç kız da kalbinin param parça olduğu sırada, böylesine basit bir konu üzerinde tartışmaya katlanamayacağını hissediyordu. zntsn bastırınca kadar nereye saklanabileceğini düşünerek bir süre ayakta durdu. Birden bir umut ışığı aktı. Aklına bir fikir gelmişti. Bugün ğleden sonra, babası Oniki Meşeler'e Wilkeslar'ın çiftliğine uşağı Pork'un Karısı Dilcey'i satın alıp armağan etmeye gitmişti. Dilcey Oniki Meşeler'de khya ve ebe olarak çalışıyordu. Altı ay önce Pork ile evlenmişti. Uşak Pork; o günden beri gece gündüz demiyor, efendisine Dilcey'i satın alması, evlerinin ayrı kalmaması için yalvarıyordu.

O gün Gerald bu yalvarmalara artık dayanamayarak Dilcey'i satın almak zre gitmişti. Scarlett, "ikizlerin anlattıkları doğru ise babam bunu kuşkusuz öğrenecektir" diye düşündü. "Hatta açıkça bir şey işitmeyecek olsa bile bunun farkına varabilirdi. Wilkeslar'daki

faaliyet dikkatini çekmedi. Yemekten önce onu yalnız görebilirim gerçeği öğrenebilirim... Kuşkusuz bunun ikizlere özgü kaba şakalardan biri olduğu ortaya çıkmıştır."

Şimdi babasının eve dönme zamanıydı. Eğer Scarlett, onunla özel bir görüşme yapmak istiyorsa bahçedeki ağaçlı yolun sokakla birleştiği yere giderek Gerald'ı karşılardı.

İlk önce Dadi'nın kendisini gözetlemediğini anlamak için pencerelere doğru ilgisiz görünerek baktı. Yavaş yavaş dış sahanlığın merdivenlerinden indi. Dadi'nın kar rengi bir Hint kumaşı ile çevreli kocaman siyah yüzünün bir perde arkasında gizlenip gizlenmediğini kontrol etmek için tekrar pencerelere baktı. İzlenmediğini anladıktan sonra çiçekli etekliğini kaldırdı ve şeritleri özenle bağlanmış olan sandaletlerinin elverdiği oranda hızla ağaçlı yola doğru koştu.

Çakıl taşları döşenmiş ağaçlı yolun her iki yanından sarkan sedir ağaçlarının dalları birleşiyor, böylece uzunlamasına bir kubbe oluşuyordu. Scarlett, sedir ağaçlarının düğümlü dalları arasına girdikten sonra artık Dadi'nın kendisini göremeyeceğine karar verdi ve adımlarını yavaşlattı. Soluk soluğa kalmıştı. Çünkü korsesi koşmasını engelleyecek kadar sıkıyordu. Yine de hızlı hızlı yürümekten geri kalmadı. Böylece ağaçlı yolun sonuna vardı ve sokağa çıktı. Ev ile kendisi arasında bir perde oluşturan yere ulaşmadan önce ise hiç durmamıştı.

Yanakları al al olmuş, soluğu daralmıştı. Babasını beklemek için bir ağaç köküne oturdu. Gerald'ın daha önce dönmesi gerekirdi. Ama Scarlett bu gecikmeye sevindi. Böylece dinlenmeye ve babasının bir şeylerden kuşkulandırılması için kendisine çeki düzen vermeye zamanı olmuştu.

Her an nal sesleri duyar gibi oluyor ve yolu gözden geçiriyordu. Kalbi onu rahatsız edecek gibi çarpıyordu.

"Ooh! Yok yok olamaz! Niçin gelmiyor acaba?" diye kendi kendine soruyordu.

Sabah yağın yağmurla kırmızılaşan yolun kıvrım-

larına dikkatli bir gözle baktı. Şimdi yolu hayalinde yürüyordu. Tepeden iniyor, bostanları geçiyor, bir başka bayırdan çıkarak Ashley'nin oturduğu Oniki Meşe'de ulaşıyordu. Yol, şimdi Scarlett'e hiç bir şey ifade etmiyordu. Bu Ashleyler'in bir yunan tapınağı gibi bayıra yüksekte bakan beyaz sütunlu, güzel binalarına giden yoldu.

"Ah Ashley! Ah Ashley!" diye söylendi. Kalbi yine hızla çarpmaya başlamıştı.

Artık, Tarletonlar'ın dedikodularını getirdiği zamandan beri içine düştüğü sıkıntılı durumdan kurtulmuştu. Ama şimdi iki yıldan beri kendisini yakan humma ortaya çıkmıştı. Scarlett Ashley'nin hiçbir zaman şu anki kadar kendine çekici gelmesindeki garipliğe bir anlam veremiyordu. Çocukken hiç dikkatini çekmeden çevresinde dolaştığını anımsadı. Ashley'yi üç yıl süren Avrupa gezisinden döndükten sonra borçlarını ödemek üzere Tara'ya geldiği gün sevmişti. Bu sevgi tohumu, tam iki yıldır kalbinde iyice yeşermişti.

O gün... Scarlett verandada duruyordu. Ashley ağaçlıklı yoldan atla çıkmıştı. Kurşuni renkli üzerine tam oturan bir elbisesi vardı. Geniş siyah kravatı, fırfırlı gömleğini bütün güzelliğiyle gözler önüne seriyordu. Şimdi Ashley'nin üzerindeki tüm ayrıntıları, parlak çizmelerini, kravatındaki kabartma taşlı, meduse başlı iğneyi ve onu görür görmez hemen saygıyla eline aldığı panama şapkasını anımsıyordu. Ayağını yere koyar koymaz elindeki dizginleri bir zenci çocuğuna atmıştı. Scarlett'e bakmak için durmuştu. Anlam dolu kurşuni gözleri gülümsüyor, güneş kumral saçlarının arasında ışık oyunları oynuyordu. Başında güneşten bir taç parlıyordu sanki.

Ona "ne kadar da büyümüşsünüz Scarlett" demişti. Küçük adımlarla dış sahanlığı geçmiş, onun elini öpmüştü. Ya billur gibi bir suyu andıran sesi... Ashley'yi dinlediği an kalbinin çarpınışını asla unutamıyordu. Sanki müziği andıran bir ses keşfetmişti. İşte bu andan itibaren yemek için yiyeceğe, binmek için ata, uzanmak için yumuşak bir yatağa ihtiyacı olduğu ka-

dar Ashley'ye de ihtiyaç duymaya başlamıştı. İki yıl boyunca kontluğun içinde, balolarda, küçük toplantılarda, balık avı partilerinde, bayramlarda hep o Scarlett'e eşlik etmişti. Gerçi onu Tarleton kardeşler ya da Cade Calvert kadar sık sık göremiyordu. Onu görme konusunda Fontaineler'in en küçüğü kadar bir çaba harcamıyordu. Fakat hafta geçmiyordu ki, Ashley Tara'yı ziyarette gelmesin...

Gerçekten ona asla kur yapmamıştı. Parlak kurşunu gözlerinde Scarlett'in öteki erkeklerde gördüğü sıcak parıltıdan eser yoktu. Ama yine de... kendisini sevdiğini biliyordu. Bu konuda hiç aldanmazdı. Belki aklı değil ama içgüdüsü onu sevdiğini söylüyordu. Çok kez onu şaşırtan bir içtenlik, sevecenlik ve dostlukla üzerine yönelen bakışlarının canlılığını görmüştü. Evet evet, onu sevdiğini kesin biliyordu. Ama niçin bunu açıkla-mamıştı? İşte bunu bir türlü anlayamıyordu. Onda daha anlayamadığı daha çok şeyler vardı...

Ashley her zaman saygılı davranıyor, aradaki mesafeyi koruyordu. O ne düşündüğünü kimseye söylemezdi. Kimin ne düşündüğünü herkesin kesin olarak bildiği bir yerde Ashley'nin çok dikkatli davranması insanı çileden çıkartıyordu. Kontluk içindeki basit eğlen-celerin bir çoğunda öteki gençlerin hiç birinden geri kalmıyordu. Avlanıyor, oyun oynuyor, dans ediyor, politik tartışmalara katılıyordu. O mevcutların arasında en iyi svariydi. Ama onlardan bir konuda ayrılıyordu. Bu tür yaşam sürmek onun amacı ve hedefi değildi. Böylece kitaplarla, müzikle ilgilenen, şiire büyük bir istekle kendini veren tek adam oydu.

Ah neden böylesine saygılı bir davranışa yöneliyordu? Scarlett'i hiç ilgilendirmeyen Avrupa, kitaplar, müzik, şiir gibi şeylerden neden uzun uzadıya söz ediyordu? Bütün bu olumsuzluklarına rağmen neden çekici bir görünümü vardı? Birbirini izleyen gece ziyaretlerinde Scarlett verandanın alaca karanlığında onun yanında oturuyordu. Ziyaret bittikten sonra kendini yatağına atıyor, bir o yana, bir bu yana dönüyor; gelecek ziyarette evlenme teklifinde bulunacağını düşünerek

kendisini teselli ediyordu. Yeni bir ziyaret gerçekleşiyor, fakat istenilen, umulan şey yine gerçekleşmiyordu. Birbirini izleyen ziyaretler Scarlett'i yiyip bitiren hummanın artmasına neden oluyordu.

Onu seviyordu, ona ihtiyaç duyuyordu, ama o bu gerçeği anlayamıyordu. Ashley, Tara'nın üzerinde esen rüzgar kadar, kıvrım kıvrım akan dere kadar doğaldı, onlar kadar basitti ve ömrünün sonuna kadar karışık bir işi anlama yeteneği yoktu.

Scarlett şimdi çok çapraşık yaradılışa sahip bir kişinin karşısında kalmıştı. Çünkü Ashley boş zamanlarını çalışmak, hareket etmekle değil; düşünmekle, hiçbir gerçek izi olmayan rüyaları izlemekle geçiren insanların neslindendi. Ashley Georgia'dan daha güzel bir dünya içinde yaşıyordu ve gerçeği pek iyi göremiyordu. İnsanları izliyor, onlara sevmekten ya da nefret etmeden bakıyordu. Hayata karşı bir heyecan duymuyordu. Evreni ve kendinin evrendeki yerini orada olanlar için görüyor, böyle şeylere omuz silkerek kendini müziğe, kitaplara ve kendi dünyasına veriyordu.

Scarlett, onun ruhu kendi ruhuna böylesine yabancıyken, ona alışmak için ne yapması gerektiğini de bilemiyordu. Ashley'deki sır; anahtarı ve kiliti olmayan kapı gibi merakını artırıyordu. Onu kuşatan ve kendisine hiçbir şey anlatmayan bu durum Ashley'ye karşı olan aşkını ve dikkatini artırmaktan başka bir işe yaramıyordu. Onun sessiz kalışı, kafasında yalnız onun olma düşüncesinin daha çok yer etmesine neden oluyordu.

Günün birinde ona evlenme teklifi edeceğinden hiç kuşku duymamıştı. Scarlett, bir hayal kırıklığının ne olduğunu bilemeyecek kadar gençti. Üstelik fazla kapalı yetiştirilmişti. İşte şimdi bir yıldırım darbesini andıran o korkunç haberi öğrenmişti. Ashley, Melanie ile evlenecek! İşte bu doğru olamazdı. Evet, ne mümkün! Daha geçen hafta Fairhill'den şafak vakti atla dönerlerken ona; "Scarlett, size söyleyecek o kadar önemli bir sözüm var ki, nasıl açıklayacağımı bilemiyorum" demişti.

Scarlett alçakgönüllülükle gözlerini indirmişti. Kalbi vahşi bir sevinçle hızlı hızlı çarpmaya başlamıştı. Artık mutlu anın geldiğine inanıyordu.

Daha sonra şunları söylemişti:

— Fakat şimdi değil! Nerede ise eve geldik. Zamanımız kalmadı. Ah Scarlett ben ne adi biriyim!...

... Ve atını, mahmuzlayıp Tara tepesine doğru dört nala koşturmuştu.

Scarlett ağaç kütüğüne oturduğu andan itibaren herşeyi hatırlıyor ve Ashley'nin bu sözlerini kendine göre yorumluyordu. Birden bu tatlı sözler başka bir anlama gelmeye başladı ve giderek onun aklına korkunç şeyler soktu: Ya Ashley'nin söylemek istediği bu nişan ise!

Genç kız "Ahh! Babam niçin dönmüyor?" diye inledi. Bu bekleyişe artık tahammül edemiyordu. Gözlerini, umutla yolun üzerinde gezdirdi. Heyhat! Yine üzüntüsü, sıkıntıları sürüyordu.

Güneş ufukta batmıştı. Dünyanın son çizgisini tutuşturan kızıl ışınlar, artık pembeye dönüşüyor, yer yer grileşiyordu. Gökyüzünün mavisini kayboluyor, saka kuşu yumurtalarının gümüş rengini alıyordu. Kırlardaki akşamın doğal sessizliği Scarlett'in çevresine gizli gizli yayılıyordu. Gölgele de giderek kararıyordu. Toprağın kızıl görünümü, kan renginin sihrinden vazgeçiyordu. Çevrede artık gümüş renkli toprak parçaları görünüyordu. Yolun öteki yanındaki çayırda atlar, katırlar, inekler ahıra girme zamanını bekliyorlardı. Hayvanlar çevredeki sessizliğe uygun olarak hareketsiz duruyor ve çayırı çevreleyen çalı ile dikenlerin koyu rengini sevmiyorlardı. Scarlett'i gördükleri zaman da sanki bir insanın onlarla birlikte bulunmasından mutlu olmuşlar gibi kulaklarını sallıyorlardı.

Bu sihirli alaca karanlıkta, kısa bir süre öncesine kadar yeşil renkleri olan ırmak kenarındaki büyük çamlar, çivit rengi gökyüzünün karşısında daha da siyahlaşıyorlardı. Sıra sıra büyük ve yaşlı çamlar ırmağın sarı ve ağır suyuna karşı set oluşturmakla görevli devlere benziyorlardı. Öteki kıyıya hakim olan tepenin

üzerindeki Wilkeslar'ın beyaz ocakları, çevresindeki sık meşe ağaçlarına karışıyor ve gözden kayboluyordu. Yalnız bir masanın üzerine konmuş lambanın saçtığı küçük, cılız ışık ta uzakta bir evin bulunduğunu anımsatıyordu. Ilık ve nemli bir bahar rüzgarı genç kıza toprağın ve taze otların güzel kokusunu getiriyordu.

Güneşin doğuşu-batışı, ilkbahar, doğadaki yenilenme, yeşil çayırlar-kırlar, Scarlett için bir mucize değildi. O, bu eşsiz güzelliğe, soluduğu havadan ya da içtiği sudan daha fazla dikkat etmiyordu. Çünkü güzellik, Scarlett için yalnız kadın ve erkek yüzlerinde, atlarda, ipek elbiselerde vardı.

Artık Tara'nın bakımlı tarlalarını iyice kaplayan sakin alaca karanlık, onun acı içindeki ruhuna derman oldu. Scarlett bu toprağı farkında olmadan o kadar seviyordu ki bu sevgi, annesinin dua ederken yurdunu sevmesiyle eşdeğerdi.

Gerald, dolambaşlı yol üzerinde hâlâ gözükmemişti. Eğer Scarlett biraz daha bekleyecek olsaydı, Dadısı onu aramaya ve homurdana homurdana eve getirmeye çıkacaktı. Artık karanlığa gömülmek üzere olan yola gözünü dikmekten yorulduğu bir sırada, çayırın aşağı tarafından nal sesleri duydu. Sonra sakin bekleyen atlarla, ineklerin dağıldıklarını farketti. Gerald O'Hara, tarlaların arasından geçerek dört nala evine dönüyordu.

İri gövdeli, ince bacaklı atının üzerinde tepeye doğru çıkıyordu. Uzaktan kendine göre fazla büyük bir at üzerinde tünemiş bir genç çocuk gibiydi. Uzun beyaz saçları rüzgarda dalgalanıyordu. Ara sıra yüksek sesle bağırarak ve kamçısı ile vurarak atını sürüyordu.

Tamamen kendisine, kendi acısına dalmış olması-na rağmen O, babasını sevgi dolu bir gururla karşılamaktan geri kalmadı. Çünkü Scarlett'in gözünde babası eşsiz ve mükemmel bir binici idi. "Biraz içtiği zaman neden hendekleri aşma hevesine kapıldığını anlayamıyorum" diye düşündü. "Hele geçen yıl yine tam burada, attan düşüp dizkapağını kırdıktan sonra, insanın bu olaydan ders alması gerekmez miydi? Üstelik bir

daha atı hendeklerden aşırıtmayacağına dair anneme yemin etmesine rağmen..."

Scarlett babasından hiç korkmazdı. Kendisini ona kızkardeşlerinden daha yakın hisserdi. Atla çitlerden, hendeklerden atlamak, karısından bu sırtı saklamak Gerald'da bir gençlik gururu uyandırırđı. Scarlett, babasını daha iyi görmek için kütükten kalktı.

İri gövdeli at hendeğe ulaştı, hamle yaptı ve bir kuş hafifliğiyle ileri doğru fırladı. Binicisi heyecanlı seslerle onu uyarıyordu. Havada kırbacını şaklatıyordu. Bukleli gümüş renkli saçları ensesinin üzerinde dalganıyordu.

Ağaçlar ve karanlık Gerald'ın kızını görmesini engelledi. Yola çıkınca durdu, atının boynunu okşadı.

"Bu kontlukta, hatta bu ülkede senin bir eşin yoktur" diye İrlanda aksanıyla gururla bağırdı. Amerika'da otuz dokuz yıldır oturmasına rağmen şu İrlanda aksanını hiç bırakmamıştı. Sonra şapkasını ve gömleğini düzeltti. Boynuna dolaşmış olan kravatını öne getirdi.

Scarlett babasının kendisine çeki düzen vermesini, yalnızca karısının karşısına bir komşuyu ziyaretten dönen akıllı başında bir adam gibi çıkmak istediğı için yaptığını biliyordu. Ayrıca şunu da pek iyi biliyordu. Gerald ziyaretin gerçek sebebini açıklamadan karısını en iyi koşullarda konuşturmak istiyordu.

Scarlett bir kahkaha attı. Böylece Gerald'ın hayret dolu dikkatini kendi üzerine çekeceğini sanıyordu.

Kızını tanıdı. Kızıl yüzünde yarı memnunluk, yarı sıkılmış bir ifade belirdi. İstemeye istemeye ve biraz zorlukla atından indi. Çünkü dizi bükülmüyordu. Dizginleri koluna geçirerek kızına doğru yürümeye başladı. "Oo küçük hanım" diyerek kızının yanağını okşadı. "Demek beni gözetliyordun. Geçen hafta kardeşinin yaptığı gibi annene benim hakkımda kötü şeyler söyleyeceksin değil mi?"

Gerald'ın biraz kısık olan sesinde az da olsa hiddet ifadesi seziliyordu. Scarlett babası ile şakalaşmak için hızlı bir hareketle kravatını ağzına aldı, dilini şakırdat-

ti. O kızına doğru soluk alırken, havaya hafif bir mant ile karışık viski kokusu yayıldı. Gerald aynı zamanda çiğneme tütününü, meşin ve at kokuyordu. Scarlett bu kokuları babasından almaya o kadar alıştı ki, bunları öteki erkeklerde de görmekten hoşlanıyordu.

"Hayır baba! Ben Suellen gibi hafiflik yapmam," diyerek kesin tutumunu ortaya koydu. Böylece babasını rahatlatmak istiyordu.

Gerald orta boylu bir adamdı. Boyu bir yetmiş bir az geçirdi. Ama öyle geniş omuzları ve öyle kalın boynu vardı ki, otururken gören bir kimse onu daha uzun boylu sanırdı. İri gövdesi daima ayırık duran iki kısa, fakat sağlam bacak üstündeydi. Ayaklarında ince deriden yapılmış çizmeler eksik olmazdı. Kendilerini iri endam konusunda ciddiye alan kısa boylu adamların çoğu gülünç olur. Ama unutulmamalı ki kümesteki horroza çok değer verilir. İşte Gerald için de durum böyleydi.

Hiç kimsenin Gerald O'Hara'nın küçük boyunun gülünçlüğüne düşünmeye cesareti yoktu. Altmış yaşındaydı. Dalgalı, gümüş renkli saçları vardı. Çok iyi korunmuş yüzünde kırışık yoktu. Mavi ve sert gözleri, pokerde kartların nasıl ayrılacağını bilmekten başka sorunlarla ilgilenmemiş olan bir adamın ezeli gençliğini anımsatıyordu. Yıllar önce terkettiği anavatanının sınırları içinde hatları yuvarlak, güzel renkli yüzü, geniş ağız ile onun kadar karakteristik bir İrlandalı'ya pek az rastlanırdı.

Bu kaba görünüm altında Gerald, şefkat dolu bir kalbe sahipti. Hangi sebeple olursa olsun, zulüm ve baskı altında bir esirin ağlamasını duymaya ya da bir çocuğun gözyaşı dökmesini görmeye asla dayanamazdı. Bu yanının farkedilmesini de istemezdi. Ona yaklaşanların beş dakika içinde çok iyi kalpli olduğunu hemen anlayacaklarını bilmiyordu. Eğer bu konuda kendisinden hesap sorulacak olsa çok incinirdi. Çünkü Gerald bir sürü emir verdiği zaman herkesin titreyeceğine ve kendisine boyun eğeceğine inanırdı. Oysa çiftlikte kendisine boyun eğen tek kişinin karısı Ellen ol-

duğu aklına asla gelmemişti. Bu sırrı da asla öğrenmemeliydi. Çünkü Ellen'dan tutun da esirlerin en aptalına kadar herkes, onun sözlerinin kanun olduğuna Gerald'ı inandırmak için uyarılmış ve aralarında gizlice anlaşmıştı. Scarlett, bu öfke nöbetlerine ve gürültü partirlara herkesten daha az üzülürdü. O ailenin en büyük çocuğuydu. Gerald'ın aile mezarlığında yatan üç oğlundan sonra yerine geçecek başka oğlu olmayacağı-nı öğrendiğinden beri en çok sevip hoşlandığı ve şımarttığı kişi Scarlett olmuştu. O babasına, kızkardeşleri Carreen ve Suellen'dan daha çok benzerdi. Dünyaya geldiğı zaman Caroline Iren adı verilen birinci kızkardeş ince yapılı ve içekaparık bir çocuktur. İkinci kızkardeş (Susan Elinor) ise şık olmaya meraklıydı.

Scarlett ile babası birbirlerine sessiz bir anlaşmayla bağlydılar. Eğer Gerald, onu yarım mil katedip kapıdan çıkmak yerine bir duvardan aşarken yakalarsa ya da bir hayranıyla alışılmadık bir saatte birlikte görürse, terbiye etme işini kendi üstlenir ve bu durumdan Ellen ya da Dadi'ya hiç söz etmezdi. Scarlett de onun karısına verdiği söze rağmen atı ile bir hendekten atladığını görürse ya da pokerde kaybettiğı paraların kesin tutarını, kontlukta eksik olmayan dedikoduculardan öğrenirse akşam yemekte gaf yapma sanatında birinci olan Suellen gibi imalı sözler etmezdi. Babakız, böyle sorunları Ellen'ın yanında açmanın işi daha da zora koşmak olacağını çok iyi biliyorlardı. Onlar Ellen'ın gereksiz yere sevgisini ve şefkatini incitmek istemiyorlardı.

Scarlett günün tükenmek üzere olan son aydınlığından yararlanarak babasına baktı. Onunla birlikte olmaktan güç ve cesaret aldı. Babasında çok hoşuna giden ilkel ve sert bir yan vardı. En küçük bir eleştiriyi bile hoşgörüyü karşılama duygusundan yoksundu babası... Ama o, Ellen ve Dadi tarafından bugüne kadar sürekli yapılan uyarılara, gösterilen çabalara rağmen bir ölçüde aynı niteliklerin kendisinde de bulunduğunun farkında değildi.

"Bakın, tam eve girebilecek duruma geldiniz işte!"

dedi. "Eğer siz iftiharla anlatmaya kalkışmayacak olursanız, yine istenmeyen şeyler yaptığının farkına varılmayacağını sanırım. Ama bana öyle geliyor ki, siz geçen yıl aynı hendeği atlarken dizinizi kırdıktan..."

— Haa şu! Hendekten atlayıp atlayamayacağıma eğer kendi kızım karar verecekse Allah belamı versin daha iyi olur, diyerek Scarlett'in yanağını tekrar sıkı. Boynumu kırarsam bundan sana ne küçük hanım? Sen söyle bana, sırtından şal olmadan buralarda ne yapıyorsun?

Tatsız bir konuşmadan kaçınmak için özel ve tek-lifsiz davranışlara başvurduğunu kabul ederek, babasının koluna girdi. "Sizi bekliyordum," dedi.

"Bu kadar gecikeceğinizi tahmin etmemiştim. Size yalnızca Dilcey'i satın alıp almadığınızı sormak istiyordum."

— Kuşkun mu var? Elbet satın aldım. Hem de yıkım olacak bir paraya... Aynı zamanda küçük Donzelle'i ve Prissy'yi de satın aldım. John Wilkes onları bana bedava vermek istiyordu. Fakat Gerald O'Hara'nın iş için dostluktan istifadeye kalkıştığından söz edilmesi hoşuma gitmez. İkisi için John Wilkes'a yüz doları zorla kabul ettirdim.

— Tanrım! Baba üç yüz dolar mı verdin? Prissy'yi satın almanıza gerek yoktu.

— Yaptığım işler için kızlarımın kararlarını mı alacağım? diye Gerald hoş bir hareketle kızını uyardı.

— Prissy bir...

— Tanırım onu! O budala olduğu kadar hilecedir de, diyerek Scarlett babasının gürültülü cevaplarından asla yılmamış bir halde sözünü kesti. Onu satın almanızın tek sebebi Dilcey'in bunu sizden yalvar yakar istemesidir.

Şimdi koskocaman adam şaşkın ve utanmış görünüyordu. İyilik yaptığına ilişkin bir kanıt bulunduğu zaman o daima böyle olurdu. Scarlett bu durumu farketti ve gülümsemesini gizlemedi.

— Eee sonra... Devam et! Başka bir diyeceğin var

mı? Çocuğu olmadan Dilcey'i satın almak neye yarar ki? Her gün ağlayıp sızlanacak olduktan sonra... Bir daha bir zencinin çiftlik dışından evlenmesine izin veremeyeceğim. Bu gerçekten çok pahalıya oturuyor. Haydi gel minik kedim, yemeğe gidelim!

Gölgeler yok oluyor, çevre kararıyordu. Son yeşil yansıma da gökyüzünden silinmişti. İlkbaharın ılıklığı giderek yerini hafif bir serinliğe bırakıyordu.

Scarlett'in adımları sanki geri geri gidiyordu. Eve bir an önce dönmek onun işine gelmiyordu. Gerald da onun amacını anlamadan önce Ashley konusuna nasıl yaklaşacağını düşünüyordu. Bu çok güç bir durumdu. Çünkü Scarlett'in böyle bir durum karşısında nasıl davranacağını biliyordu. Genç kızdan yumuşak bir tepki beklemek aptallık olurdu. Gerald ona ne kadar çok benziyordu. Kızı kendi kaçamaklarını ne ölçüde anlarsa, o da Scarlett'in zorda kaldığını aynı ölçüde anlayabiliyordu.

— Şu Oniki Meşeler'de ne var, ne yok?

— Değişen bir şey yok, hep aynı. Cade Calvert oradaydı. Dilcey işini bitirdiğim zaman birkaç toddie içmek için verandada oturduk. Cade, Atlanta'dan gelmiş. Orada her şey eskisi gibiymiş. Yalnız savaştan söz ediyorlar ve...

Scarlett derin bir soluk aldı. Eğer babası da bir savaştan söz etmek ve ayrılma konusunu açmak talihsizliğini gösterecek olursa, onu saatlerce susturmak mümkün olamazdı. Babasının sözünü kesip, konuyu birdenbire başka bir yöne çevirmeyi uygun buldu:

— Yarınki piknikten söz açıldı mı?

— Yaa evet! Piknikten konuştuk. Miss bilmem kim... Hani geçen yıl buradaki küçük güzel kız vardı ya... Ashley'nin teyzesinin kızı... Biliyorsun ya... Tamam Miss Melanie Hamilton işte. O ve kardeşi Atlanta'dan gelmişler. Ve...

— Aaa... O mu gelmiş?

— Evet, o küçük, sakın kızcağız. Kendinden hiç söz etmeyen kız. İyi bir kadıncık. Ne o? Haydi gel kızım!

Öyle sürüklenip durma. Neredeyse annen bizi aramaya çıkacak.

Bu haberi duyan Scarlett'in kalbi burkuldu. O, bütün olumsuz ihtimallere rağmen Melanie Hamilton'u bir şeylerin Atlanta'da alıkoyacağını umuyordu. Babasının bile Melanie'nin kendinden farklı olan sevimli ve sakin tabiatını takdir etmesi onu daha da üzdü.

— Ashley de orada mıydı?

— Evet.

Gerald bu kısa cevaptan sonra kızının kolunu bıraktı, ona doğru dönüp gözlerinin içine bakarak konuşmaya yeniden başladı:

— Eğer bunun için beni karşılamaya geldiysen uzun uzadıya körebe oyunu oynayacak yerde neden doğrudan sormadın?

Scarlett ne cevap vereceğini bilemedi. Yüzünün kıpkırmızı olduğunu anladı.

— Haydi söyle!

O yine bir cevap bulamadı. Babasının onu dövmesini ve susması için emretmesini çok ama çok istiyordu.

— Oradaydı. O ve kızkardeşleri bana tatlı dille seni sordular. Yarın senin mutlaka pikniğe geleceğini umduklarını söylediler.

Gerald konuşmasını daha yumuşak bir sesle sürdürdü:

— Ashley ile senin aranda ne var?

— Hiçbir şey yok diye cevap verdi Scarlett babasından yüzünü kaçırarak... "Haydi eve gidelim" dedi daha sonra...

— Demek şimdi de sen eve gitmek istiyorsun öyle mi? İyi ama ben bu işi anlamadan buradan bir adım öteye gitmem. Şimdi düşünüyorum da... sen bu son zamanlarda bir garip hal aldın. Ashley sana saygıda kusur mu etti? Evlenme teklifinde mi bulundu?

— Hayır.

— Böyle bir şey de yapmayacaktır.

Babasının son sözleri üzerine Scarlett bir öfke nö-

betine kapıldı. Ama Gerald'ın verdiği bir sır gerçeği öğrendiği için Scarlett'i biraz sakinleştirdi.

— Dilini sıkı tut kızım! Kimseye söyleme! John Wilkes bana yemin vererek gizlice söyledi: Ashley, Melanie ile evlenecekmiş. Nişanları yapılacak.

Fakat Scarlett'in bütün vücudu birden titremeye başladı. Demek ki ikizlerin verdiği haber doğruduydu! Kalbi vahşi bir hayvanın pençeleri altındaymış gibi burkuluyordu. Çözümlemesine yardımcı olamadığı bir sorunla karşı karşıya kalmaktan canı sıkılan ve üzülen babasının, yine gözlerinin içine baktığını farkettiler. Gerald kızını çok seviyordu, fakat çocukca hevesler ve tutumlar yüzünden kendisini güç durumunda bırakmasını hoş karşılamıyordu. Scarlett ona tüm dertlerini ve sıkıntılarını açmalıydı.

— Demek sen kendini elaleme maskara ettin! Öyle mi? Hepimizi maskara ettin! diye üzüldüğünde her zaman olduğu gibi sesini yavaş yavaş yükselterek bağırdı. Demek bu kontluk içinde ondan daha iyilerini bulabileceğin halde, seni sevmeyen birine kur yaptın!

Babasının öfkesi ve gururunun kırılması Scarlett'i bir parça sakinleştirdi.

— Ben ona kur yapmadım. Bu... Bu haber beni hayrete düşürdü, hepsi o kadar.

— Yalan söylüyorsun! dedi Gerald ve kızının perişan haldeki yüzüne şefkatle eğildi. Çok üzgünüm yavrum. Fakat ne de olsa henüz sen çok gençsin daha.

Scarlett zor duyulan bir sesle cevap verdi:

— Annem sizinle evlendiği zaman on beş yaşındaymış. Oysa ben on altıındayım.

— Annen başkaydı. O hiçbir zaman senin gibi deşimen olmadı. Haydi gel yavrum. Kendini toparla. Seni gelecek hafta Eulalie halanı görmeye götüreceğim. Orada Sumter Kalesi için yapılan eğlencelerde Ashley'yi unutursun.

Scarlett "beni çocuk yerine koyuyor" diye düşünürken, öfke ve üzüntüden boğuluyordu. "Yediğim dayığı unutmam için bana yeni bir oyuncak önerirse her şe-

yin düzeleceğini sanıyor." diye düşündü.

— Hayır! Böyle tehdit eder gibi suratını asma" dedi Gerald. Aklını başına topla ve Stuart ve Brent Tarletonlar'dan biriyle evlen. Bunu iyi düşün kızım. Bu ikizlerden biriyle evlenirsen, çiftlikler birleşir. Jim Tarleton ve ben iki çiftliğin birleştiği yerde, şu büyük çam ormanında sana güzel bir ev yaptırırız. Sonra...

— Bana çocukmuşum gibi davranmaktan vazgeçecek misiniz? diye bağırdı Scarlett. Charleston'a gitmek istemem, ikizlerden biriyle evlenmek istemem, ev istemem. Ben yalnız...

Durdu. Sanki Basra harap olduktan sonra bütün bunlar neyime, demek istiyordu.

Babasının sesi garip sayılacak biçimde sakindi. Pek kullanmadığı düşünce hazinesinden cümleler çıkarıyormuş gibi konuşmaya başladı:

— Senin istediğin yalnız Ashley'dir. Ama onu elde edemeyeceksin. Eğer o seninle evlenmek isteseydi yalnızca John Wilkes ile olan dostluğumuz adına buna razı olurum.

Gerald kızının hayret dolu bakışlarını farkettiler:

— Ben kızımın mutlu olmasını isterim. Oysa sen onunla mutlu olamazdın.

— Evet evet!

— Hayır yavrum. Mutluluğa ancak birbirlerine benzeyen çiftlerin evlenmeleriyle ulaşılabilir.

Scarlett birden bağırarak ihtiyacı duydu:

— Fakat annemle siz çok mutlusunuz. Ama hiç birbirinize benzemiyorsunuz!

Babasından yaptığı küstahlığa karşı bir tokat yemekten korkarak konuşmasını kesti.

"Bizim ailenin bireyleri Wilkeslar'dan farklıdır," diye sözcüklerini özenle seçerek tekrar söze başladı Gerald.

— Wilkeslar bütün komşularımızdan farklıdır. Onlar garip yaratıklardır. Kendi aralarında evlenmeleri ve garipliklerini aile içinde saklamaları daha iyi olur.

— Fakat baba, Ashley garip...

— Ağzını kapa, yumurcak! Ben bu çocuk aleyhinde hiçbir şey söylemedim. Ona karşı sempatim de vardır üstelik. Garip dedimse, deli demedim. Onun garipliğini; bütün servetini at üstünde kaybeden Calvertler'le ya da her meyhanede tüm güçlerini bir-iki sarhoşa veren Tarletonlar'la, hatta uydurma bir hakaret iddiasıyla adam öldüren şu küçük kendini beğenmiş kaba herifler Fontaineler'le karşılaştırmak yanlış olur. Bu çeşit gariplikler kolay anlaşılır. Ashley'nin karısı olsaydın o başka bir kadınla kaçır ya da seni döverdi demek istemiyorum. Zaten sen o zaman daha mutlu olurdun. Çünkü nereye bağlı olduğunu bilecektin hiç olmazsa... Fakat onun garipliği bambaşka bir şey. Onu anlamak mümkün değil. Benim bu çocuğa karşı sevgim var. Ama anlattığı şeylerden çoğunun başı-sonu belli değil. Haydi yavrum, bana doğruyu söyle. Onun kitaplar, şiirler, müzik, yağlıboya resimler ve bu gibi şeylerle ilgili bütün saçmalıklarını ve anlaşılmaz sözlerini biliyor musun?

— Ah baba, diye sabırsızca bağırdı Scarlett. Onunla evlenseydim bütün bunları değiştirirdim.

— Haa! Evet seni hep böyle görmek isterim ben, diye cevap verdi babası. Sonra kızının içini okuyan gözlerle ona bakarak şöyle konuştu:

— Anlaşıyor ki erkekler hakkında fazla bir şey bilmiyorsun. Ashley'yi bırak. Hiçbir kadın, kocasının karakterini değiştiremez. Bu düşünceyi aklından çıkar. Üstelik bir Wilkes'in huyunu değiştirmek... İlahi kızım! Bütün aile o çocuk gibidir. Onlar çok eskiden beri böyledir. Kuşkusuz hep böyle kalacaklardır. Onlar doğuştan gariptirler. New York ve Boston'a opera dinlemek, resim seyretmeye giderek katlandıkları zahmetleri bir düşün. Yankeeler'e Almanca, Fransızca kitaplar ısmarlarlar. Her insan gibi boş zamanlarını avlanmak ya da poker oynamakla geçirmeleri gerekirken, Allah bilir neler okurlar, ne hülyalar kurarlar.

Sanki babası Ashley'yi kadınlaşmış olmakla suçlamış gibi Scarlett, "bütün kontluk içinde hiç kimse Ashley kadar iyi ata binemez" diye öfkeyle söylendi. Hayır

hiç kimse onun gibi ata binemez. Belki babasından başka... Poker oynamaya gelince, geçen hafta Jonesboro'da sizden iki yüz dolar kazanmamış mıydı?

— Dedğin gibi Ashley en iyi ata binen kişidir. En iyi poker oynayandır. O da doğru. Eğer içmek isterse Tarleton kardeşleri masanın altına yuvarlayabileceğine itiraz etmem. O bu işlerde çok yeteneklidir. Ama bütün bunları ruhsuz yapar. İşte bu yüzden ona garip diyorum ya...

Kalbi kırılmış olan Scarlett sustu. Kendini savunmıyordu. Çünkü babasının haklı olduğunu biliyordu. Ashley mükemmel yaptığı bu şeylerin hiç birine ruhunu vermezdi. Başkaları için çok önemli olan bu gibi şeylere o pek az ilgi gösterirdi.

Scarlett'in sessiz kalışını iyiye yorumlayan Gerald, kızının kolunu okşadı ve başarı kazanan bir kişi edasıyla şöyle konuştu:

— Haydi Scarlett! Sen de kabul ediyorsun bütün bunların doğru olduğunu. Ashley gibi bir kocayı ne yapacaktın? Wilkeslar'ın hepsi kaçıktır.

Daha sonra şefkat dolu bir sesle devam etti:

— Az önce Tarletonlar'dan söz ettimse bu onları ileri sürmek için değildi. Gerçi bunlar iyi çocuklardır ama Cade Calvert için bir karar verecek olursan bak buna hiç itiraz etmem. İhtiyar bir Yankee ile evlenmişse de Calvertler'in hepsi mert kişilerdir. Ben bu dünyadan gittiğim zaman... Kimse duymasın benim cici kızım, Tara'yı sana ve Cade'e bırakacağım.

— Bana bir saltanat bağışlasanız bile Cade'i istemem, diye bağırdı Scarlett. Hatta kulaklarımı çekip koparsanız çok daha mutlu olurum. Ne Tara'yı, ne başka bir çiftliği isterim. İnsan böyle şey... olunca çiftlik ne işe yarar.

Scarlett, "insan istediği adamdan yoksun olunca..." diyecekti. Ama Gerald, dünyada Ellen'den sonra en çok sevdiği şey olan Tara'yı armağan etmesine karşılık aldığı bu cevaba çok kızdı ve üzüldü. Bir süre homurdanıp durdu.

— Söyle bakalım Scarlett O'Hara! Bu Tara topraklarının değersiz olduğunu iddiaya kalkışmayacaksın ya!

Genç kız inatla başını eğdi. Babasının öfkelenildiğini düşünmeye üzüntüsü elvermiyordu. Gerald tekrar konuşmaya başladı:

— Dünyada değerli olan tek şey topraktır. Birden kısa kollarıyla öfkeli hareketler yaptıktan sonra şöyle dedi:

— Dünyada tek sürekli olan şey odur. Bunu sakın unutma! Bu uğrunda çalışmak, dövüşmek... hatta ölmek zahmetine değen tek varlıktır.

— Ah baba! diye Scarlett bıkkın ve yıkılmış bir biçimde babasının görüşlerine cevap verdi. Tam bir İrlandalı gibi konuşuyorsun.

—Hiçbir zaman İrlandalı olmaktan utanmadım. İrlandalı olmaktan gurur duyarım. Ama sakın unutma yavrum! Sen yarım İrlandalı'sın. Yine de damarlarında bir damla İrlandalı kanı taşıyanlar için üzerinde yaşadıkları topraklar anaları gibidir. Şu anda senden utanıyorum. Ben sana dünyanın en güzel toprağını bağışlıyorum. Orada ülkemizin Melth kontluğundaki topraklar hariç... Sen ise ne yapıyorsun? Yüzünü buruşturuyorsun değil mi?

Gerald, Scarlett'in acınacak durumdaki yüzünde onu durduran bir şeyler olduğunu fark edince, onun hoşuna gitmek için gürültülü ve şiddetli bir tonla sözlerine serbest bir biçimde devam ediyordu.

—Haydi sen daha gençsin. Sana da bu toprak sevgisi bulaşacak. Madem ki İrlandalı'sın sen de bu sonsuz sevgiyi yaşayacaksın. Sen çapkının tekisin ve aşıklarından başka bir şey düşünmüyorsun. Yaşlandığın zaman toprak neymiş, anlayacaksın. Haydi Cade'i ya da ikizleri yahut Even Munroe'nun oğullarından birini seç. Senin için neler yapacağım göreceksin!

— Ah baba!...

Gerald tartışmayı gereğinden fazla uzatmış ve sorunu çözümlemek isterken çok fazla sıkılmıştı. Ama o

kontluktaki erkek çocukların en iyisini ve bir de Tara'yı ona bağışladıktan sonra, artık kızının kendi duyguları ile başbaşa kaldığını görmek istiyordu. Gerald bir kimseye bir armağan verdiği zaman onun ellerini çırpmasını ve boynuna sarılmasını beklerdi.

— Haydi, şikayet etmekten vazgeç yavrum! Zevkle ri seninle uyuşan Güneyli centilmen bir adamı seçmek koşuluyla kiminle evlenirsen evlen. Kadınlarda aşk, evlilikten sonra gelir.

— Ah baba, bu sizin ülkenizin görüşü!

— Fakat çok iyi bir görüş. Haydi oradan! Amerikalılar tıpkı hizmetçiler ve Yankeeler gibi aşk evliliği yapmakla ne delilik ediyorlar biliyor musun? En iyi evlilik ana babanın çocukları için seçtikleri evliliktir. Senin gibi küçük bir budala değerli bir adamı, bir serseriden nasıl ayırabilir? Şu Wilkeslar'a bak! Güçlerini ve onurlarını nesilden nesile nasıl koruyabiliyorlar? Bunun sırrı kendilerine benzeyen insanlarla, yani teyze ve amca çocuklarıyla evlilik yapmalarıdır.

Scarlett babasının sözlerindeki korkunç gerçekle yeniden alevlenen üzüntüsü yüzünden "ahh!" diye bağırdı. Sonra başını eğdi.

Gerald sıkıntı içinde, iki ayağı üzerinde sallandı.

— Umarım ağlamıyorsundur? diye kızının çenesini acemice kaldırmak istedi. Oysa kızının çektiği acı karşısında yüzünün ifadesi giderek bozuluyordu.

— Hayır! diye cevap verdi Scarlett ve kendini ondan uzaklaştırdı.

— Yok yok! Yalan söylüyorsun canım! Ama bundan dolayı iftihar ediyorum. Gurur sahibi olduğun için çok seviniyorum. Benim şekerim, yarın da böyle gururlu olmanı isterim. Çevremizde seninle ilgili dedikodu olmasın. Kontlukta senden söz edilmesinden hoşlanmam. Çünkü sen hakkında hiç de dostça düşünceleri olmayan bir adam için kendini yapıyorsun.

— Ah ben onun çok başka düşünceleri olduğunu biliyorum, diye üzüntülü bir biçimde cevap verdi genç kız. Ben onu söyletebilirdim. Eğer biraz daha zamanım

olsaydı ona gerçek düşüncelerini söyletebilirdim... Eğer Wilkeslar gerçekten akraba arasında evlenmek gerektiğine inanmasalardı...

Gerald, kızının kolunu tutup kendi koluna geçirdi.

— Şimdi yemeğe oturacağız. Bütün bunlar aramızda kalacak. Bu masallarla annenin canını sıkmak istemem. Tabii senin de...Şimdi burnunu sil kızım.

Scarlett mendiline burnunu sildi. Kol kola girdiler. Baba-kız ağır adımlarla ağaçlı yoldan yukarı çıktılar. Karanlıktaki sessizliği arkalarından gelen atın nal sesleri bozuyordu. Eve yaklaştıkları sırada Scarlett tekrar konuşmak istedi. Ama annesini verandanın yarı karanlığında farkettiler. Ellen'in başlığı ve şalı üzerindeydi. Arkasında yüzü bir yağmur bulutunu andıran dadı duruyordu. Elinde her zaman Ellen O'Hara'nın esirleri tedavi etmek için kullandığı pansuman ve ilaçların bulunduğu siyah deri çanta vardı. Dadı'nın yüzünden tehdit ve öfke fışkırıyordu. Öfkesi sarkık alt dudağını daha da büyütmüştü. Scarlett; Dadı'nın hiç de hoşuna gitmeyecek sözleri, homurdanarak söyleyeceğini pek iyi biliyordu.

Kocası ve kızının geldiklerini görünce Ellen "Mister O'Hara" diye atıldı. Ellen on yedi yıldır evli ve altı çocuk doğurmuş olmasına rağmen saygılı konuşmaktan vazgeçmezdi. O aile içinde de ciddiyeti korumayı bilen insanların soyundan geliyordu.

— Mr O'Hara! Slatteryler'in hali çok kötü! Küçük Emmie doğmuş, fakat yaşamamış. Vaftizini yapmak gerek. Ben ve dadı elimizden geleni yapmaya gidiyoruz.

Yapmak istediklerinin gerçekleşmesi kocasının kararına bağlı imiş gibi sesi çok telaşlıydı.

Gerald "Allah aşkına" diye bağırdı. "Bu başıbozuk niçin yemek zamanı ve tam savaş hakkında Atlanta'da neler anlatıldığını dinleyeceğim zamanda beni evden çıkmak zorunda bırakıyor. Siz gidin Mrs. O'Hara. Nice insanların sıkıntı içinde olduklarını, onlara yardım eli uzatılamadığını bilseydiniz yatağınızda bir dakika bile gözünüzü kırpamazdınız.

Dadı dış sahanlık merdivenlerini inerken "gecele-
yin kendilerine bakamayan zencilerle, zavallı beyazla-
rın yardımına koşmak, yatağında rahat uyumaya ben-
zemez," diye homurdandı. Öteki yolda onları bekleyen
arabaya doğru giderken de kendi kendine söylenmesi-
ni sürdürdü.

Ellen, Scarlett'in yanağını yavaşca okşayarak "sof-
rada benim yerime otur yavrum" dedi.

Scarlett gözyaşlarını güçlkle tutuyordu. Annesi-
nin bu hareketi karşısında birden titredi. Ellen
O'Hara'nın her zaman cebinde taşıdığı küçük keseden
limon çiçeğı kokusu yayılıyordu. Annesinin bu davra-
nışı Scarlett'i hep heyecanlandırır ve korkuturdu, ama
sonunda içine çektiğı o kokuyla korkuları yatışırdı.

Gerald, karısının arabaya binmesine yardım etti.
Arabacıyı dikkatli sürmesi için uyardı. Yirmi yıldır Ge-
rald'ın atlarına bakan Toby uyarılmasına üzülmüş gibi
somurttu. Yan yana oturan Toby ile Dadı, Amerika
zencilerine özgü bir somurtkanlık simgesiydiler.

Gerald arabanın arkasından "Eğer bu talihsiz Slat-
teryler'le böylesine ilgilenmeseydim, şanslarını başka
yerlerde denemek zorunda kalacaklar ve bana birkaç
parça bataklıklarını satarak kontluktan ayrılacaklardı"
diye söylendi. Sonra her zamanki eğlencelerden birine
dalacağını düşünerek neşe ile kızına seslendi:

— Gel Scarlett, Pork'a, Dilcey'i satın alacak yerde
seni John Wilkes'e sattığımı söyleyelim...

Atın dizginlerini bir zenci çocuğuna verdi. Dış sa-
hanlığın basamaklarını hızlı hızlı çıktı. Kızının üzüntü-
sünü unutmuştu. Hizmetçisini kandırarak eğlenmeyi
düşünüyordu. Bacakları geri geri giden Scarlett baba-
sının arkasından yavaş yavaş çıkarken; Ashley ile ara-
sındaki anlaşmanın, babasıyla Ellen Robillard O'Hara
arasında sürüp giden anlaşmadan daha üstün olma-
yacağını düşünüyordu. Böylesine kaba, böylesine ince-
likten yoksun olan babasının annesi gibi bir kadınla
nasıl olup da evlendiklerini düşünüyordu. Çünkü bu
iki insan, terbiye ve yetişme açısından birbirine o ka-
dar zıt kişilerdi ki...

Ellen O'Hara otuz iki yaşındaydı. Çağına göre orta yaşta sayılacak bir kadındı. Altı çocuk doğurmuş, bunlardan erkek olan üçü ölmüştü. Uzun boyluydu, kocasından bir karış kadar uzundu. Sakin güzelliği ve davranışlarındaki uyumluluğu sayesinde boyunun uzun olması göze batmıyordu. Korsesindeki siyah tafta astarla ortaya çıkan yuvarlak ve ince boynu süt gibi beyazdı. Bir file içinde toplanan görkemli saçlarının ağırlığı yüzünden, başı daima geriye doğru çekiliyormuş gibi görünürdü.

Fransız asıllıydı. Anne ve babası 1791 Fransız Devrimi sırasında Haiti'ye kaçmıştı. Annesinden o badem gibi siyah gözlerini ve simsiyah saçlarını almıştı. Napoléon'un askerlerinden olan babasından ise düz ve uzun burnunu... Yuvarlak yanaklarının tamamladığı hoş görünümlü çevresini tatlılaştıran o köşeli çenesini de babasından almıştı.

Ellen yüzünü, büyüklük taslamayan gururunu, sihirli güzelliğini, hüznünü ve neşesizliğini ise hayattan almıştı. Eğer gözlerinde biraz parıltı, gülümsemesinde küçük bir hareketlilik ve ahenkli sesinde az da olsa bir canlılık bulunsaydı olağanüstü bir güzelliğe sahip olurdu o. Kıyı Georgialılar'ı gibi heceleri yutarak pek hissedilmez bir Fransız aksanı içinde tatlı bir sesle konuşurdu.

Bir hizmetçiye emir vermek ya da bir çocuğu paylaşmak için hiç sesini yükseltmezdi. Belki de bu sâkin hâli Tara'da ona derhal itaat edilmesini sağlamıştı. Kocasının lanet yağdırmasına, sövüp saymasına ise hiç kimse kulak asmazdı.

Scarlett için anıları onu ne kadar geriye götürürse götürsün annesi O'nun gözünde hep aynı kalmıştı. O

rica etmek için de, uyarıda bulunmak için de daima aynı ölçülü ses tonunu kullanmıştı. Gerald O'Hara'nın evi gibi bir evdeki ağır ve sorumluluk isteyen işlerin kendisine yüklediği kaygılara rağmen Ellen her zaman mantıklı kararlar vermişti. Her zaman için sessizliğini korumuştur. Hatta üç oğlunun ölümünde bile ölçülü davranışlarını korumuştur.

Scarlett annesinin hiç bir zaman oturduğu sandalyenin arkasına yaslandığını görmemişti. Elinde elışı olmadan onu oturur halde görmek de mümkün değildi. Bu el işini; yemek zamanlarında, çiftliğin hesaplarıyla ilgilendiği sıralarda ya da hastalara baktığında elinden bırakırdı. Eğer yapacağı bir elışı yoksa Gerald'ın yırtık gömleklerini düzeltir, kızlarına robolar, esirlerine elbiseler dikerdi. Scarlett annesinin ellerini altın yüzüksüz hiç görmemişti. Onu düşündüğü zaman elbisesinin hışırtı-sını duyar, tek görevi bükülecek iplikleri çekmek ve tahta işlemeli dikiş kutusunu odadan odaya taşımaktan ibaret olan küçük zenci kız arkasında olduğu halde bütün evi dolaştığını görür gibi olurdu. Oysa Ellen mutfak, çamaşırhane denetler ya da çiftlik işlerinden birine bakardı.

Scarlett annesinin hiçbir zaman ağırbaşlılıktan ve sessiz davranışlarından ayrıldığına, gece ya da gündüz herhangi bir an, eve gösterdiği özenden vazgeçtiğine tanık olmamıştı.

Ellen bir baloya gitmeye, ya da davet vermeye yahut Jonesboro bayramına katılmaya hazırlandığı zaman, zevkine göre kıyafetinin tamamlanması için tam iki saat gerekirdi. O'na giyinirken iki oda hizmetçisi ile Dadı yardım ederdi. Ancak acele zamanlardaki giyinişinin hızına hiç kimse yetişemezdi.

Annesiyle odaları karşı karşıya olan Scarlett, daha günün ilk saatlerinden itibaren zencilerin çıplak ayakla tahtalar üzerinde koşarlarken çıkardıkları sesleri, annesinin kapısına hızlı hızlı vurulan darbeleri, bir başka yaşamın sürdüğü beyaz kulübelerin birinde ortaya çıkan hastalığı, doğumu ya da ölümü alçak sesle haber verenlerin kısıp, kaygılı sözlerini ta küçük yaşla-

rından itibaren duyardı. Küçükken çoğu kez gözünü odasının anahtar deliğine yapıştırır ve Ellen'in karanlık odasından bir kandilin soluk ve titrek ışığı altında, kolunda ecza kutusuyla, saçları iyice taranmış, korsasının düğmelerinin tamamı iliklenmiş olarak çıktığını görürdü. Bu sırada da babasının horultularını duyardı.

Scarlett annesinin ayaklarının ucuna basarak kordondan geçerken, şefkat ve sevgiyle "Susun, daha yavaş konuşun, Mister O'Hara'yı uyandıracaksınız. Umarım ölecek kadar hasta değildir" diye mırıldandığını işittiği zaman daima sakinleştiğini hissedirdi. Evet, yeniden yatağa girmek ve Ellen'in geceleyin evden gittiğini bilmek iyiydi ve böylece Scarlett için herşey daha iyi giderdi.

Ellen ise bütün gecesini doğum yapan kadınların ya da ölenlerin yanında geçirir. Sabah olunca da Fountain ailesinden çağırttığı iki doktoru hastaların yanında bıraktıktan sonra eve dönerdi. Bütün yorgunluğuna rağmen evini ve çocuklarını ihmal etmezdi. Yine her zaman olduğu gibi hizmetçinin hazırladığı sabah kahvaltısını denetlerdi. İşte o günler kara gözleri uykusuzluktan kapanırdı. Buna rağmen sesinde ve hareketlerinde hiç bir yorgunluk belirtisi görülmezdi. Bu sevimli ve şefkatli görünüşünün altında hizmetçilerine, kızlarına ve kocasına korku veren sert bir tavrı vardı. Gerald bu korkuyu itiraf etmektense ölmeyi tercih ederdi.

Scarlett bazen annesine iyi geceler dilemek için ayaklarının ucuna basarak odasına gider, ve onu öpmek isterdi. Üst dudağı çok ince olan annesine yakından bakmayı çok severdi. Annesinin gençliğinde, öteki genç kızlar gibi olur olmaz şeylere gülüp gülmediğini ya da akşamları sırlarını dostu olan kızlara açıp açmadığını merak eder, düşünürdü. Fakat böyle şeylere ihtimal vermezdi. Annesi bugün de olduğu gibi her zaman bir güç simgesi idi, şefkat kaynağı ve her şeye cevap verebilen tek kişiydi.

Fakat Scarlett aldanıyordu. Çünkü yıllar önce Svannahlı Ellen Robillard da bu güzel sahil kentindeki herhangi bir on beş yaşındaki kız gibi aptal aptal gül-

müş ve dostlarıyla sırdaşlık yapmıştı. Biri dışında bütün sırlarını açıkladığı uykusuz uzun geceler geçirmişti. Gerald O'Hara, kendisinden yirmi sekiz yaş daha büyüktü. Onunla evlendiği yıl amcasının genç oğlu Philippe Robillard hayatından çekilmişti. Philippe parlak ve siyah gözleri ve ateşli tavırlarıyla Savannah'ı terkederken kendisiyle Ellen'in kalbinde yanıp tutuşan bütün sevgileri de birlikte götürmüştü. Amcasının kızıyla evlenecek olan İrlandalı'ya ancak güzel ve boş bir kabuktan başka bir şey bırakmamıştı.

Fakat Gerald arzuladığını elde etmişti, talih yönünden de boğazına kadar doymuş olduğundan daha fazlasını zaten istemiyordu. Eğer Ellen her zaman aynı kişi olamıyorsa buna üzülmeye hiç gerek yoktu Gerald için... O kendisi gibi ailesiz ve servetsiz bir İrlandalı'nın, en zengin ve en mağrur ailelerden birinin kızını elde etmesine yalnız bir mucizenin imkan verebileceğini anlayacak kadar zekiydi.

*

* *

Gerald İrlanda'dan Amerika'ya yirmi bir yaşında gelmişti. Kendisinden daha üstün ya da daha kötü birçok İrlandalı'nın yaptığı ve daha sonraları yapmayı sürdürdükleri gibi, o da sırtındaki elbiseden başka yanına hiçbir şey almadan alelacele ülkesini terketmişti. Yolculuk parasından geriye arta kalan yalnızca iki şilindi. O'na göre, başını getirene konulmuş olan ödül cezasının çok üzerindeydi. Cehennemin bu yanında İngiliz Hükümeti'nin ya da bizzat şeytanın, iki yüz şilin verebileceği bir Orangiste (*) yoktu.

Fakat hükümet, yerinde bulunamayan bir İngiliz mülk sahibinin kâhyasının ölümünü o kadar önemsemişti ki Gerald O'Hara için bu suçlama yüzünden kaçmak, mümkün olduğu kadar çabuk kaçmak zamanı gelmişti.

(*) (Orangisteler'in Stuart yanlılarını yok ettikleri Boyne Savaşı'ndan (1690) sonra İngiltere'de bestelenen şarkı.)

O kahyaya "Orangiste piçi" demişti. Fakat Gerald'e göre bu söz, adama Boyne Water şarkısının ilk bölümlerini ıslıkla çalarak ona hakaret etme hakkını vermezdi. Boyne Savaşı yüz yıl önce çıkmıştı. Fakat O'Haralar ve komşuları için daha dün gibiydi. O zaman Stuart'lara taraftar olan İrlandalıları Guillaume d'Orange ve onun portakal rozetli mel'un askerleri parça parça etmişti.

Bir Stuart prensinin firarını kaplayan toz bulutunda toprakları ve servetleri ile beraber bütün rüyaları ve ümitleri de kaybolup gitmişti. Gerald ailesi eğer bu korkunç sonuçlarla karşı karşıya kalmasalardı, verdikleri mücadelenin önceden belli sonuna katlanamazlardı. O'Haralar yıllarca hükümet aleyhinde bu çeşit eylemlere girişmekle suçlanarak İngiliz polisinin gözetimi altında yaşadılar.

Gerald yanına hiçbir şey almadan İrlanda'yı terkedip O'Haralar'ın ilki değildi. İki büyük kardeşi, James ve Andrews de aynı biçimde hareket etmişlerdi. Onları pek az anımsıyordu. O yalnızca, gecenin herhangi bir saatinde esrarlı bir biçimde gidip gelen ve anneleri sıkıntıdan patladığı sırada bazen haftalarca eve uğramayan ağızları sıkı bazı gençleri anımsıyordu. O gençler, kendisinin kaçışından yıllarca önce O'Haralar'ın domuz ahırında saklanan küçük tüfek mahzenini ortaya çıkardıktan sonra Amerika'ya hareket etmişlerdi.

Şimdi onlar Savannah'ta ticaret yaparak servetlerine servet katıyorlardı. Annesinin bu iki erkek çocuğundan söz ederken dediği gibi, "bu servetin nereden kazanılacağını yalnız ulu Tanrı bilirdi." İşte Gerald da onların yanına gönderilmişti.

Yanağında annesinin öpücüğünü, kulaklarında Katolik dualarını, aklında babasının son nasihatlarını da beraberinde götürmüştü. Babası yuvayı terkederken ona şu nasihatı vermişti:

"Kim olduğunu aklından çıkarma ve hiç kimseden hakkın olmayan bir şey alma."

Beş kardeşiyle hayranlık dolu gülümsemelerle ve-

dalaşmıştı. Babası ve beş kardeşi ondan daha boylu ve geniş yapılı olmalarına rağmen, Gerald ailenin en cesaretlisi idi. 21 yaşına geldiğinde Gerald boyunun daha fazla uzamayacağını anladı ve boyunun kısalığından dolayı asla üzüntüye kapılmadı. Hatta bu yanını hiçbir zaman istediklerini kazanmak yolunda bir engel gibi görmedi. Tersine, Gerald'ı Gerald yapan onun kısa boylu oluşuydu. Çünkü daha gençken, küçük boylu adamların büyük boylular arasında yaşayabilmesi için cesaretli ve atik olması gerektiğini öğrenmişti.

Gerald cüretkâr biriydi. Uzun boylu olan kardeşleri ise sakın ve tasalı görünümlüydüler. Onlarda asla tahmin edilmemiş zaferlerin geleceği bir kin halinde saklanıyor ve neşesizlik olarak ortaya çıkıyordu. Eğer Gerald daha güçlü olsaydı o da öteki O'Haralar'ın yaptığını yapar ve hükümete karşı gizlice hazırlanan isyanlara katılırdı.

Fakat annesinin her zaman söylediği gibi Gerald "dilini yutmasına rağmen kabadayılık taslamayı yeğliyordu." İçini kaynatan bir tabiatı vardı. Yumruk savurmada çok ustaydı. Akli başından bir karış havadaydı. O'Haralar'ın arasında Cochın dev horozları bulunan bir kümesteki ispenç horozu olmak koltuklarını kabartabiliyordu. Hepsi onu seviyordu. Erkek kardeşleri gü-rüldemesini sevdikleri için ona çok sık takılırlardı. Bu arada onu yatıştırabilmek için de haşlamak, sertçe çışkırmak gerekirdi.

Eğer Gerald Amerika'ya daha az bilgili olarak gitsaydı bu duruma hiç üzülmeyecekti. Bilgisizliği yüzüne vurulsaydı o yalnızca omuzlarını silkmekle yetinecekti. Annesi ona okumayı ve okunaklı yazmayı öğretmişti. Hesapta da oldukça başarılıydı. Ama bütün bildikleri işte bu kadardı.

Latince'yi ancak kilisedeki duaları tekrar edecek kadar biliyordu. Tarih konusunda ise tüm bildikleri İrlanda ile ilgili tatsız ve neşesiz birtakım olayların öyküleriydi. Moore'un manzumelerinin dışında şiir onun için anlamsız sözcüklerden ibaretti.

Müzik olarak dinlediği tek şey, yüzyıllardan beri nesilden nesile gelen İrlanda ezgileriydi. Kendisinden daha bilgili kişilere derin bir saygı duyardı. Ama cahil olduğu için de utanmazdı. En cahil İrlandalıların büyük servetler kazandıkları bu yeni ülkede bütün bu şeyler neye yarardı? O ülkede bir adama yalnız kuvvetli olup olmadığı ve emeğiyle ürününü arttırıp artıramadığı sorulduğuna göre...

Gerald'a mağazalarında iş veren ağabeyleri James ve Andrews onun cahilliğinden hiç şikayetçi olmadılar. Tersine güzel yazısı, doğru hesabı ve işinde gösterdiği ustalıklarla onların saygısını kazandı. Oysa Gerald büyük bilgi sahibi olsaydı, müzikten hoşlansaydı bundan şikayet edecek ve onunla alay edeceklerdi. Bu yüzyılın ilk yıllarında Amerika, İrlandalıların karşı konuksever davranıyordu.

Üzeri örtülü arabalarla Savannah'ta üretilen malları Georgia'nın merkez kentlerine götürüp satarak işe başlamışlardı James ile Andrews. Şimdi işleri çok gelişmişti. Gerald de onların refah ve servetine katılmıştı.

Güney'i sevdi ve buraya özgü fikirleri gönülden benimsemiş bir Güneyli olmakta gecikmedi. Güney'de ve Güneyliler'de kavranması ve anlaşılması zor birçok şey vardı. O bir hamlede bunlara uyum sağladı. Her Güneyli gibi ülkenin fikirlerini ve adetlerini benimsedi. Poker oynamaya, komşularına gidip gelmeye başladı. Politika ve devletler hukuku gibi konulara, düelloya Amerika'nın kuralları içinde büyük ilgi gösteriyordu. Tutsaklığa ve pamuk tarımına yandaş oldu.

Oraya yerleşmeye çalışan beyazlara karşı olduğunu açıkça belirtti. Kadın konusunda biraz çapkınca davranırdı. Tütün çiğnemesini öğrendi. Viski içmesini öğrenmek zorunda değildi. Bunu zaten doğuştan biliyordu.

Gerald yine de Amerika'ya geldiği gibi kalmayı başardı, alışkanlıklarını korudu. Yaşama biçimi ve düşünceleri değişiyordu. Fakat aşırılıklardan kaçındı, bildiği yoldan ayrılmadı. Tarlalarını terkederken sık gi-

yimli eşleri arabalarla gelen, esirleri ise yük arabalarında onları takip eden, cins atlara binmiş tütün ve pirinç çiftçilerinin Savannah'a gidişlerine hayran kalmıştı. Ancak böyle bir ayrılışı yapabileceğini hiçbir zaman iddia etmedi. Çiftçilerin sesleri kulağına hoş geliyordu, fakat çok belirgin İrlanda aksanından bir türlü kurtulmayı beceremedi.

Kumarda bir esir, bir çiftlik, hatta bir servet batırırken, ziyanlarını kaygısızca ve önemsemeden hesaplayan adamlara bayılıyordu. Gerald yine de fakirliğin ne demek olduğunu öğrenmişti. Parasını hiçbir zaman neşe içinde ya da güzellikle kaybettiğini hatırlamıyordu. Bu sahil Georgialılar'ı tatlı sesleri, öfke nöbetleri ve kararsızlıklarıyla hoş bir ırk oluşturuyorlardı. Gerald onları çok seviyordu.

Rüzgarı nemli ve soğuk, sisli tarlalarında sıtma barınmaz bir ülkeden gelen bu genç İrlandalı'yı, yarı tropikal iklimin ve özellikle sıtmanın gevşettiği bu uygar adamlardan ayıran bir canlılık vardı. Öğrenilmesi kesin gerekli olduğuna karar verdiği şeyleri onlardan öğrendi ve geri kalanı ile hiç ilgilenmedi.

Kafası sağlam olan bir kişi için Güney'de poker oynamanın ve viski içmenin değerli bir alışkanlık olduğunu anladı. Kumar ve içki Gerald için dünyada en çok sevdiği üç şeyden birinci sıradakilerdi. Bunlar, sevgi bakımından uşağı ile çiftliğine eşitti. Sevdiklerinin üçüncüsü ise karısıydı. Ona sahip oluşunu, Allah'ın lütfu olarak nitelendiriyordu.

Elbisecilikte çalışmış, tatlı siyah tenli ve çok namuslu olan zenci hizmetçisi Pork'u, Saint Simon'daki bir çiftçi ile sabahlara kadar süren bir poker oyununda kazanmıştı. Bu çiftçinin blöf yapma konusundaki cesareti de, Gerald'inki kadardı. Ama bu kumarbaz çiftçi New Orleon'ın nezlesine karşı onun kadar dayanamazdı. Pork'un eski efendisi, bu hizmetçiyi değerinin iki misli bir parayla tekrar satın almak için ricada bulunduyorsa da Gerald inat ederek bu isteği reddetmişti. Çünkü bütün bu sahil kesiminin en iyi esiri

olan bir hizmetçiye sahip olmak, Gerald'ın en değerli isteklerinin gerçekleşmesine doğru ilk basamağı aşmak demektir.

Onun amacı birçok esire sahip olmak ve sonunda malikanesi olan bir derebeyi olmaktır.

Bütün günlerini James ve Andrews gibi alışverişle geçirmemeye, bütün gecelerini de bir kandil ışığında upuzun rakam sütunlarını incelemeye ayırmamaya karar vermişti.

Kardeşlerinin karşı çıkmalarına rağmen ticaret yapan herkesin taşıdığı namus lekesinden şiddetle etkileniyordu. Gerald bunun için çiftçi olmayı yeğliyordu. Ailesinin eskiden beri alıştığı kendine ait topraklar üzerinde çalışmak yerine, burada yalnız ortaklıkla yetinmek zorunda kalmak kabul edemediği bir şeydi. Bir İrlandalı taşkınlığıyla, kendi tarlalarının yeşil görünümünden zevk almak istiyordu. Bunun için bir eve, bir çiftliğe, esirlere ve atlara sahip olmayı büyük bir hırsla hedefledi. Bu yeni ülkede, terkettiği vatanını kurutan iki tehlikeden; yani ürünleri, çiftlikleri yutan vergilerden ve mal ve mülklere elkoyma tehdidinden kurtulmuş olduğu için, amaçlarını gerçekleştirebilirdi. İşte sonunda bunu başardı. Fakat yükselme ihtirasının kolay gerçekleşmediğini de anladı.

Bir talih darbesi, bir poker oyunu onu bir büyük çiftliğin sahibi yapıverdi. Pokerde kazandığı bu görkemli çiftliğe "Tara" adını verdi.

Bütün bunlar ılık bir ilkbahar akşamı, Gerald'ın Savannah'da bir barda yanında oturan meçhul bir adamla sohbet ederken olup gelişivermişti. Savannahlı meçhul adam ülkenin iç bölgesinde on iki yıl kadar oturduktan sonra doğduğu kente dönüyordu. Gerald'ın Amerika'ya gelmesinden bir yıl önce yerliler tarafından terkedilen Orta Georgia'daki geniş araziye bölüşmek üzere devletin düzenlediği bir toprak piyango-sunu kazanmıştı. Meçhul adam orada bir çiftlik kurmuştu. Fakat evi bir yangın sonucu harap olmuştu. Şimdi bu çiftlikten kurtulursa çok mutlu olacaktı.

Bir çiftliğe sahip olma isteğiyle yanıp tutuşan Gerald bu meçhul adamla giderek daha ilgilendi. Meçhul adam kuzeyde bulunan yerlerin Carolina ve Virginia'dan gelen insanlarla dolduğunu anlatıyordu. Gerald devletin öteki taraflarının tamamen ormanlarla kaplı olduğunu ve her fundalığın arkasında da pusuya yatmış bir yerlinin bulunduğunu düşünen sahil halkının bu düşüncelerini öğrenecek kadar Savannah'da bulunmuştu.

O'Hara kardeşlerin ticaret evine ait işle ilgili olarak o, sık sık Augusta'ya gitmek zorunda kalmıştı. Bu Savannah kenti, aynı adı taşıyan ırmağın kaynağına doğru ve yüz mil içerde idi. Gerald ülkenin batısına kadar gitmiş, bu bölgedeki halkla tanışmıştı. O bu bölgenin sahil kadar sessiz olduğunu bilmiyordu. Meçhul adamın açıklamalarına göre sözü edilen çiftliğin Savannah'ın iki yüz elli mil kuzeybatısında bulunması ve Chattohouche ırmağının güney sahilinden çok uzakta olması gerekiyordu. Gerald su akımının güneyine düşen bu yerlerin Cherokessler'in elinde bulunduğunu çok iyi biliyordu. Orada yerlilerle karşılaşmak ihtimalinden söz ettiği zaman meçhul adam gülmüş ve oralarda kentlerin ve çiftliklerin nasıl sakin ve uyum içinde gelişmekte olduğunu anlatmıştı. Gerald da bu duyduklarından hayrete düşmüştü.

Bir saat sonra sohbet gevşemeye başladığı zaman Gerald mavi gözlerinin pırıltısını yalanlayan düzenci bir davranışla bir parti kağıt oynamayı önerdi. Gece ilerledikçe, kadehler daha sık gelip gitmeye başlamıştı. Bir süre sonra da öteki oyuncuların çekilmeleriyle Gerald ile meçhul adam teke tek kaldılar.

Gerald yeniden kağıt sürdü, meçhul adam da ona karşılık verdi. Gerald ısrar etti, meçhul adam da geri çekilmedi. Sonunda evinin belgelerini ortaya koydu. Gerald ise buna karşılık cüzdanını çıkardı. Gerçi cüzdanı dolduran paralar O'Hara kardeşlere aitti. Ama Gerald kaybedecek olursa bunu onlara kendisini suçlayarak itiraf etmeyi göze almıştı. O ne istediğini bili-

yordu ve bir şey istediği zaman da dört yoldan gitmezdi. Zaten şansına da güveni tamdı. Bir kare valeye karşılık rakibinin daha üstün bir kağıtla yenmesi halinde paraları nasıl ödeyeceğini bir an olsun düşünmedi.

Meçhul adam, pokerde yenildikten sonra bir mürekkep hokkası ve bir kalem isterken Gerald'a "Güzel bir iş yapmıyorsunuz. Bense bu malikane için artık vergi ödemeyeceğim için seviniyorum" dedi. "Asıl bina bir yıl önce yandı. Tarlaları çalılar bürüyor. Çamlar pek yavaş büyüyor. İşte tüm bu olumsuz şeyler size ait."

"İnsan poker oynadığı zaman, kesinlikle viski içmemeli. Ama biberon içinde İrlanda rakısı içebilir." Gerald bu sözleri aynı akşam kendisini yatağa yatırmaya yardım eden Pork'a söylüyordu. Yeni efendisine büyük bir hayranlık besleyen zenci hizmetçi, bu iki kişiden başka herkesi şaşırtan bir dille cevap verdi. Çünkü Pork, Gechee dilini ve Meath kontluğunun köylü ağzını birbirine karıştırarak konuşurdu.

Sarmaşık cinsi otlarla kaplı çam ve meşelerin kalın gövdelerinin oluşturduğu iki duvar arasından sessizce akan çamurlu Flint, Gerald'ın yeni malikanesinin çevresinde kıvrık bir kol gibi dolanıyor ve onu iki yönden suluyordu. Yanan evin bulunduğu tepeye çıkan Gerald bu yeşil sınırı mutluluk duyarak seyrediyordu. Yıkık evin kararmış temel taşlarından birinin üzerine ayağını koyarak şoşeye doğru giden ağaçlıklı yolu boydan boya gözleriyle izledi. Allah'a dua etme gereğini duyacak kadar mutlu olan Gerald okkalı küfürler savurmaktan da kendini alıkoyamıyordu.

Evet bu çift gölgeli ağaç sırası ve bembeyaz yabani manolyaların çiçekleri altında büyüyen otların kapladığı bu çimenlik de Gerald'a aitti. Dikili genç çamlar ve çalılarla kaplanmış, göz alabildiğince kızıl balçıkla örtülü hiç işlenmemiş bu tarlalar da Gerald O'Hara'nındı. Ve bütün bunlar; onun İrlandalı koca kafası ile, bir poker darbesinde her tehlikeyi göze alabilen cesareti sayesinde elde edilmişti. Gerald gözlerini

kapayınca, ekilmemiş toprakların sessizliği içinde kalbine nedense her istediğine ulaşmış olduğu duygusu doğdu.

Tam bulunduğu yerde beyaz sıvalı tuğladan bir ev inşa edilecekti. Yolun öte yanında besili hayvanlar cins atlar için ağıllar, mandralar, kümesler, ahırlar yapılabaktı.

Tepeden ekili tarlalara kadar inen kıvıll topraklar güneş altında tüyleri koparan beyaz pamuk örtüsüne bürünecekti. Böylece O'Haralar'ın yıldızı yeniden parlayacaktı.

Kendine ait küçük servetiyle, bütün bu olup bitenlerden pek az heyecanlanan kardeşlerinden aldığı borçla ve malikanesini rehin ederek sağladığı parayla Gerald ilk esirlerini satın aldı. Tara'da çiftliğin beyaz duvarlarının yükselmesini denetlemek üzere küçük bekçi evinde yalnız başına kaldı.

Sürülen tarlalara pamuk ekti. Başka esirler satın almak için James ve Andrews'den bir kere daha borç aldı. O'Haralar'da klan düşüncesi egemendi. Mutlulukta olduğu gibi, felakette de birlik içindeydiler. Soylarının devam edebilmesi için zorluklara tam bir birlik içinde karşı koymak gerektiğine inanmışlardı. Sonradan faizi ile geri ödenecek parayı Gerald'a vermekte duraksamadılar. Çiftlik yavaş yavaş gelişti. Yeni tarlalar açıldı. Beyaz köşk basit bir hayalken, gerçek oldu. Onu esirler inşa etmişti. Ölçüleri uyumsuz bir binaydı. Yeşil çayırların içinden ırmağa doğru inen küçük tepe üzerinde bir taç gibiydi. Ev Gerald'ın çok hoşuna gidiyordu. Daha yeni inşa edilmiş olmasına rağmen yılların elinde yıpranmış gibi bir görünümü vardı. Eskiden altında yerlilerin oturup dinledikleri yaşlı meşeler evi çok yakından kuşatıyor ve dalların ucundaki yapraklar serin gölgelerini yayıyordu.

Çimenler arasında sık yoncalar ve ayrık otları bitmeye başladı. Gerald bunların iyi yetişmesi için çok çaba harcadı. İki yanında sedir ağaçları dikili yoldan esirlerin kaldıkları beyaz kulübeler dizisine kadar Ta-

ra'da tam bir süreklilik vardı. Gerald atı ile dört nala şöşeyi her dönüşünde yeşil dalların arasından ortaya çıkan evinin damını görünce sanki bu görkemli manzara ile ilk kez karşılaşmış gibi heyecanlanır ve evi ile övünürdü. Bütün bunları yapan küçük Gerald idi... Sağlam kafaya sahip, içi fıkır fıkır kaynayan İrlandalı Gerald...

Gerald sol yandan arazisi kendi toprağı ile sınırdaş olan Mac Intoshlar ve sağ yandan verimsiz tarlası kendi arazisine bitişik Slatteyler hariç öteki bütün komşularıyla çok iyi geçiniyordu. Slatteyler'in arazisi ırmakla John Wilkeslar'ın çiftliği arasındaki bataklık boyunca uzanıyordu.

Mac Intoshlar yarı İskoçyalı, yarı İrlandalı ve üstelik orangiste idiler. Katolik takviminin bütün evliyalарını soyları arasında saysalar bile, Gerald onları cehennemın dibine göndermekten kendini alamıyordu. Yetmiş yıldan beri zamanlarını Georgia'da boş geçirmişlerdi.

Ayrıca daha önce de bir nesil boyunca Caroline'de boşuna yaşamışlardı. Amerika'da karaya çıkan ailelerinin ilk bireyi olan Ulster'den geliyorlardı. Gerald'a göre bu ayıp onlara yeterdi. Bunlar içlerine kapanık ve çok hareketsiz ve sessiz insanlardı. Kimse ile görüşmezlerdi. Yalnız Caroline'deki akrabalarıyla evlenirlerdi. Onlara karşı antipati duyan yalnız Gerald değildi. Çünkü bu kontlukta herkes konuksever ve uysaldı. Aynı niteliklere sahip olmayanlar hoşgörü ile karşılanmıyordu. Onların esirliğin kaldırılması görüşüne yandaş oldukları söylentisi vardı.

Bu söylenti onların halkın gözünde şöhretlerini artırmak için çıkarılmamıştı. Çünkü ihtiyar Angos Mac Intosh hayatında bir esir bile serbest bırakmamıştı. Hatta Louisiana'nın şekerkamışı tarlaları için yol üstünde esircilere kendi zencilerinden birkaçını satmış, böylece geleneklere karşı affedilmez bir harekette bulunmuştu. Fakat çevrede yine de bu düşüncede oldukları söyleniyordu.

Gerald, Wilkes'a gizli gizli "kuşkun mu var, o esirliğin kaldırılmasından yanadır" derdi. Arkasından da "bir Orangiste'te göre, İskoçya karakteri ile çatışan fikirler daima hastadır" diye eklerdi.

Gerald'ın Slattery ile ilişkileri ise bambaşkaydı. Fakir beyazlar oldukları için onlara komşuları, Macintosh'a ve onun düşüncelerine karşı gösterdikleri saygıyı bile göstermiyorlardı.

Gerald ile John Wilkes'ın yaptıkları bir çok satış önerilerine rağmen üç arpantlık (*) (arazi ölçü birimi) biçare arazisine dört elle sarılan ihtiyar Slattery yeteneksiz bir adamdı.

Sürekli olarak durumundan şikayet edip dururdu. Karısının hastalıklı bir hali vardı. Onu gören uzun zaman yaşayamayacağına karar verirdi. Sayıları her yıl artan hırçın ve bodur bir sürü çocuğu vardı. Tom Slattery'nin hiç esiri yoktu. Ara sıra iki büyük oğluyla küçük bir alana pamuk ekerlerdi. Karısı ve küçük çocukları ise bütün çabalarını sebze bahçesi dedikleri bir tarlaya harcıyorlardı. Pamuk asla iyi yetişmiyor ve bunun nedeni de bir türlü bilinemiyordu. Mrs. Slattery'nin art arda hamile kalmasından dolayı sebze üretimi de bu çocuk sürüsünü beslemeye yetmiyordu.

Domuz yağı ve pamuk tohumu dilenen Tom Slattery bütün zamanını komşularının verandasında geçirirdi. Onun bu haline herkes alışmıştı. Slattery zaten pek az olan enerjisini, komşulardan nefret etmeye ayırıyordu. O, komşularının sevimli yüzlerinin gerisinde gizlenen alayları anlıyordu. Özellikle zenginlerin küstah zencilerinden nefret ediyordu.

Çünkü kontluğun zenci hizmetçileri kendilerini fakir beyazlardan üstün görürlerdi. Slattery zencilerin istikrarlı durumlarını kışkandığı için, onların alaylı bakışları onu daha çok iğneliyordu. O, basit bir yaşamı zorla sürükleyebildiği halde, zenciler daha iyi besleniyorlar ve daha iyi giyiniyorlardı. Hasta oldukları ya da yaşlandıkları zaman onlara daha iyi bakılıyordu.

Efendileri hakkında iyi sözler söylenmesi konusun-

da çok duyarlı davranıyorlardı. Birçok zenci ülkenin seçkin sınıfına mensup kişilere ait olmakla gururlanıyordu.

Tom Slattery istese topraklarını kontluğun herhangi bir çiftçisine değerinin üç katına satabilirdi. Satın alan kişi bu parayı toplumlarını böyle uğursuz bir adamdan kurtarmak için bile seve seve verecekti. Ne var ki Tom orada kalmayı ve yıllık üretim olarak bir pamuk balyesi elde etmeyi ve bazı komşularının yardımlarıyla sefil bir yaşam sürdürmeyi yeğliyordu.

Kontluğun geri kalan bölümünde Gerald'ın yalnız dostları, gizli dostları vardı. O, iri beyaz atına binip dört nala ağaçlık yollardan geçerek Wilkeslar'a, Calvertler'e, Fontaineler'e ve Tarletonlar'a giderdi. Hepsi de onu güleryüzle karşılardı. Bir kaşık toz şekerinin üzerine bir damla mant döküp onunla birlikte büyük bardaklarını şerefe kaldırırlar, havada sallarlardı. Gerald komşularında sempati uyandırmıştı. Zamanla komşuları; zencilerin, çocukların ve köpeklerin hemen farkına vardıkları Gerald'ın aslında yaygaracı ve kaba görünüşü altında, daima başkalarının acılarını paylaşmaya hazır altın bir kalbe sahip olduğunu ve kesesinin ağzını hiçbir zaman sıkmadığını öğrendiler.

Gerald'ın eve gelişi daima kulakları sağır eden bir havlama gürültüsü ve önünde giden zenci çocukların bağırışmalarıyla karşılanırdı. Onun kimseyi incitmeyen küfürleri arasında atının yularını tutma ayrıcalığına sahip olabilmek için küçük zenciler birbirleriyle itişip durulardı. Beyazların çocukları da onun dizinde sıçratılmak için bağırışlılardı.

O, büyüklere Yankeeler'in alçaklıklarından söz ederdi. Dostlarının kızları ona küçük kalp serüvenlerini gizlice anlatırlardı. Delikanlılar yaptıkları borcu babalarına itiraf etmekten çekinirlerken, onu daima yanlarında şefkatli bir dost olarak bulurlardı. "Demek sen bu borcu bir aydır ödeyemedin ha küçük budala!..." diye şakadan bağırır, sonra "hay Allah canını alsın, bunu niçin daha önceden istemedin?" derdi.

Çenesinin kuvveti o kadar güçlüydü ki, herkes onu kızdırmaktan çekinirdi. Gençler "işte efendim ben de sizi rahatsız etmek istemiyorum ama, babam..." diye saçma sapan söz etmek için geldikleri zaman, o hemen delikanlıların sözünü keserdi:

— Baban mert bir adamdır. Herkes bu gerçeği bilir. Fakat şaka kaldırmaz. Öyle ise al şunu ve bir daha bu gibi şeylerden söz etmeyelim.

Çiftçilerin karıları da onun iyiliklerini onaylayanların arasındalardı. Bir akşam Gerald gittikten sonra, ona göre "büyük bir hanımefendi ve eşine az rastlanan ihtiyatlı bir ev kadını" olan Mrs. Wilkes, kocasına şöyle dediği zaman, o hedefine ulaşmış bir kişi oldu:

— Gerçi o kabadır, fakat bir centilmendir.

Ama o amacına ulaşabilmek için on yıl gibi uzun bir sürenin gerekeceğini tahmin etmemişti. Çünkü komşu-larının ona daha önceleri kötü gözle baktıklarından hiç kuşkulananmamıştı. Tara'ya ayak bastıktan sonra vatandaşlık hakkına sahip olduğunu hayal etti.

Kırk üç yaşına geldiği zaman av resimlerinde görülen bir centilmen gibi şişman ve kırmızı yüzlüydü. Gerald gerek Tara'nın, gerek kapılarını ve kalplerini kendisine açan komşularının ne kadar değerli olurlarsa olsunlar artık kendisine yetmediğini anladı. O evlenmek istiyordu. Çünkü evde bir hanımın bulunması ihtiyacı Tara'da şiddetle duyulmaya başlanmıştı.

Kümeslere bakmakla görevliyken, gururlu oluşu sayesinde aşçıbaşılığa yükseltilmiş olan aşçı kadın yemekleri hiçbir zaman vaktinde hazırlayamıyordu. Tarlada çalışmayı yeğleyen eski bir esir kadın olan oda hizmetçisi, mobilyaların tozunu almıyor, Gerald'ın istediği bir çamaşırı bulamıyordu. Her davet daima gözyaşı ve diş gıcırıtları arasında geçerdi. Çiftliğin tek derli toplu görevlisi olan zenci Pork'un, tüm hizmetçiler üzerinde otoritesi vardı. Ama o da birkaç yılda Gerald'ın tasasız ve başıboş gidişine ayak uydurmuş ve gevşemişti. Uşak sıfatıyla Gerald'ın yatak odasını düzeltiyor ve emektar sıfatıyla da sofrada ustaca hizmet ediyor-

du. Fakat diğer işlerle pek ilgilenmiyordu.

Tüm zenciler, Afrikalıları özgü bir içgüdüyle Gerald'ın çok fazla bağırıp küfür ettiğini ancak hiçbir zaman ısırmadığını farketmişlerdi. İşte keşiflerinden hiç çekinmeden yararlanıyorlardı. Gerald'ın evinde hava daima tehdit doluydu. Sürekli olarak esirleri güneyli tüccarlara satmaktan ya da korkunç cezalar vermekten söz ediliyordu. Fakat Tara'da bir esir bile satılmamıştı. Kırbaç ise bir kez kullanılmıştı. O da bir avdan sonra Gerald'ın en çok sevdiği atının yarasını sarmayan zenciye isabet etmişti.

Gerald mavi ve keskin gözleriyle komşu evlerdeki düzenli işleyişi görüyordu. Saçları özenle taranmış, hışırtılı ipek elbiseler içindeki komşu karılarının, hizmetçilerine nasıl kolaylıkla söz geçirdiklerini farkediyordu. Ama o, bu kadınların sabahtan akşama kadar sürekli bir çalışmanın içinde olduklarını bilmiyordu. Bunların durup dinlenmeden aşçıların, hizmetçilerinin, çocuklarının, dadılarının, terzilerinin, çamaşırcılarının başında bulunup onları denetlemek zorunda olduklarının farkında değildi. Gerald yalnız sonucu görebilen bir adamdı. Bu düzenli ve olumlu sonuçlardan da büyük bir haz duyuyordu.

Bir sabah vakti kentte yapılacak bir yerli bayramına gitmek için giyinirken kesin olarak evlenmesi gerektiğini anladı. Pork ona en çok beğendiği kırmalı gömleğini getirdi. Gömlek oda hizmetçisi tarafından o kadar kötü ütülenmişti ki, onu uşağına armağan etmekten başka bir şey yapamazdı.

Efendisi öfkeden köpürürken, Pork gömleği katlıyor ve sırtarak cevap veriyordu:

— Mister Gerald size bir hanım gerek. Hem de evi zencilerle dolu bir hanım olmalı...

Pork'u bu küstah davranışından dolayı payladı. Ancak onun haklı olduğunu da biliyordu. Bir kadına sahip olmak istiyordu. Baba olmak isteği ile doluydu. Üstelik hemen evlenmezse artık geç kalmış olacaktı. Çocuklarının mürebbiyesi olan bir Yankee ile ikinci ev-

liliğini yapan Mister Calvert gibi karşısına ilk çıkanla evlenmek de istemiyordu. Karısı gerçek bir hanımefendi, Mrs. Wilkes gibi sevimli ve seçkin bir kadın olmalıydı. Aynı zamanda Mrs. Wilkes'in kendi malikanesini yönetme işinde gösterdiği beceri kadar, Tara'nın işlerini yürütmeye yetenekli birini bulmak gerekliydi.

Gerald kontluğun belli başlı ailelerinden birinden kız almak isterken iki zorlukla karşılaşyordu. Önce evlenebileceği yaşta genç kızlar yoktu. İkinci zorluk ise çok daha önemliydi. Gerald'ın ülkeye yerleşmesi on yıl olmuşsa da, o buranın kurallarına göre henüz yeni bir adamdı ve bir yabancıydı. Ailesi hakkında hiç kimse bir şey bilemiyordu. Georgia'da, iç ülkenin toplumu en az sahil soyluları gibi kapalıydı ve hiçbir aile büyükbabası tanınmayan bir adama kızını vermeyi aklının ucundan bile geçirmiyordu.

Gerald şu gerçeği de çok iyi biliyordu: Birlikte ava çıktığı, içki içtiği, politika konuştuğu kişilerin ona gösterdikleri sempatiye rağmen, hiçbir kızı ile evlenmesine razı olmazdı.

Akşam yemeğinde Mister Untel'in, Gerald O'Hara'nın kendi kızına kur yapmasına razı olmadığı üstü kapalı anlatıldığı zaman, o söylenenleri anlamaz göründü. Gerald bu durumdan dolayı komşularının gözünde küçüldüğünü hissetmedi. Zaten hiçbir olay, hiçbir kişi onun böyle bir duyguya kapılmasını başaramazdı.

Orada bir adet vardı: Herkes kızlarının, güneyde yirmi yıldan fazla bir süredir oturan ailelerle evlenmelerini istiyordu. Bu garip adete bağlı kişiler, aynı zamanda damat adayının ailesinin toprağı ve esirleri olmasını da şart olarak ileri sürüyorlardı. Ayrıca tüm aile bireylerinin bu süre içinde orada iyi görülmeyecek saplantıları da olmamalıydı.

Gerald "bavulları hazırla, Savannah'a gidiyoruz" diye seslendi. Sonra onu şöyle uyardı:

— Bir daha ağzından çiftlik ya da Tanrım sözcüklerini duyarsam seni satarım. Çünkü benim de pek az

kullandığım sözcükler vardır.

James ve Andrews ona evlilik konusunda yol gösterebilirlerdi. O'Haralar'ın tanıdıkları arasında hem ihtiyaçlarını sağlayacak, hem de kocası sıfatıyla hoşuna gidecek genç kızlarla karşılaşabilirdi.

James ve Andrews, onun anlattıklarını sabırla dinlediler. Fakat düşüncesi için cesaretini artıracak bir söz söylemediler. Onların Savannah'ta yardım görecekları bir akrabaları yoktu. Dostlarının ve tanıdıklarının kızlarının çoğu evlenmişti:

James:

— Zengin değilsin, sonra büyük bir aileye de mensup değiliz.

— Para kazandım. Büyük bir aile kuracak durumdayım. Ben de karşıma ilk çıkan kadınla evlenmek istemiyorum.

Andrews:

— Gözün yükseklerde!...

İki kardeşi de böyle olumsuz konuşmalarına rağmen Gerald için ellerinden gelen her şeyi yaptılar. James ve Andrews yaşlanmışlardı. Savannah'ta önemli bir yere sahiptiler. Çok sayıda dostları ve tanıdıkları vardı. Bir ay içinde Gerald'ı ziyafetlere, pikniklere, akşam yemeklerine götürdüler.

Sonunda Gerald şöyle dedi:

— Bunlardan yalnız biri hoşuma gidiyor. Fakat ben Amerika'ya ayak bastığımda, o henüz doğmamış bile...

— Yaa! Kim bu kız bakalım?...

— Miss Ellen Robillard.

Gerald cevap verirken heyecanlanmıştı. Çünkü Ellen Robillard'ın üzgün görünümü, kapakları hafif kırışık gözleri onu çok etkilemişti.

On beş yaşındaki bir genç kızda hemen göze çarpan bir canlılık eksikliğine rağmen, o Gerald'ı neşelendiriyordu. Ayrıca Ellen'da kalbe dokunacak üzgün bir hal vardı. Ellen'ın bu görünümü, Gerald'ı ona karşı sadık bir duruma getiriyordu.

— Desene ki sen nerede ise onun babası olacak

yaştasın... James'in bu sözleri, Gerald'ı en ince noktasından vurdu.

— Ben tam olgun yaştayım, diye bağırdı.

— Jerry (Gerald'ın kısaltılmışı) diye alçak sesle James cevap verdi. Savannah'ta evlenmek için bundan daha az şansın olabilecek bir kız yoktur. Babası Fransız'dır ve şeytan gibi gururludur. Annesi, toprağı bol olsun, tam bir hanımefendiydi.

— Bana ne! dedi Gerald hararetli bir tavırla. Annesi ölmüş, ihtiyar babası da beni seviyor.

— Kişi olarak evet. Fakat damat olarak hayır.

— Herhalde küçük kız da seni istemez, diye Andrews konuşmaya katıldı. Bir yıldan beri amcasının oğlu Philippe Robillard'ı deli gibi seviyor. Gerçi babası onun fikrini değiştirmek için çabılıyor ama...

— Bu ayın içinde Louisiana'ya gitti, diyerek Andrews'ın sözünü kesti.

— Nereden biliyorsun?

Gerald bu çok değerli bilgiyi uşağı Pork'un verdiği ni ve Philippe'in, ailesinin emriyle Batıya gittiğini açıklamak istemedi.

— Biliyorum, demekle yetindi. Onu unutamayacak kadar sevdiğini sanmam. On beş yaş, aşkı anlayacak kadar yeterli bir yaş değildir.

— Robillardlar amcalarının oğullarını herhalde senden çok severler.

James ve Andrews, Pierre Robillard'ın kızıyla uzaklardaki bir arazide yaşayan küçük İrlandalı'nın evleneceğini öğrendikleri zaman, bütün kent halkı kadar hayret ettiler. Savannah'da bu haberle ilgili olarak konuşuluyor ve Philippe Robillard'ın Batı'ya gidişi hakkında tahminler yürütülüyordu. Fakat gizlice ya da açıkca yapılan bu dedikodularla bir sonuca varılamıyordu. Sonunda Robillardlar'ın en güzel kızının, boyu ancak kulaklarına kadar gelen yaygaracı ve kırmızı yüzlü bir safdille evlenmesi herkes için bir esrar olarak kaldı.

O bile bütün bunların nasıl olup bittiğini asla bile-

medi. Bir mucize olduğu görüşündeydi. Ellen, hayatında ilk kez çok hafif olan elini Gerald'ın koluna koyup "Sizinle evleneceğim Mister O'Hara!" dediği zaman, O utanmaktan adeta erimişti.

Şaşkına dönen Robillardlar ne olup bittiğini anlamadılar. Yalnız Dadı, genç kızın ta sabaha kadar bir çocuk gibi hıçkırdığı ve sabahleyin kararını verdiği bu tatsız gecenin tam öyküsünü biliyordu.

Dadı, postacının elinden zorla aldığı ve New Orleans'dan bir yabancı tarafından gönderilen küçük bir paketi Ellen'a vermişti. Pakette; Ellen'ın feryat kopararak yere attığı minyatürü, Philippe Robillard'a yazdığı dört mektup ile New Orleans rahibi tarafından yazılmış ve Philippe'in bir kahvede çıkan kavga sırasında öldüğünü bildiren küçük bir pusula vardı.

— Onu babam, Pauline ve Eulalie kovdu. Evet onu kovdular. Hepsinden nefret ediyorum. Onları bir daha görmek istemiyorum. Buradan gitmek istiyorum. Onları bir daha hiç göremeyeceğim yerlere gitmek istiyorum. Bu kentin insanlarıyla ve bana onu anımsatacak kişilerle bir daha karşılaşamayacağım yerlere gitmek istiyorum.

Gece boyunca bütün gözyaşlarını hanımının dalgalı saçlarına döken Dadı, sabaha doğru verilen bu karar üzerine "fakat benim cici kızım bunu yapamazsın!" diyerek karşı çıktı.

— Evet yapacağım! En doğrusu bu! Bunu ya yapacağım, ya da Charleston'da manastıra kapanacağım.

Sonunda, halsiz düşen ve kendinden geçmek üzere olan babasının iznini almasına bu manastır tehdidi sebep oldu. Ailesi Katolik olan Pierre Robillard bir Presbiteriyen'di. Fakat kızının rahibe olmak istemesi, ona Gerald O'Hara ile evlenmesinden daha da kötü geliyordu. Ayrıca Gerald'ın ailesi olmamasından başka kendisine söylenebilecek bir şey de yoktu.

Ellen böylece Robillard adından vazgeçti. Bir daha dönmek üzere orta yaşlı bir koca ile Savannah'dan ayrıldı.

Dadı ve yirmi zenci hizmetçisiyle birlikte Tara'nın yolunu tuttu.

Bir yıl sonra çocuk sahibi oldu. Ona Kaite Scarlett adını koydular. Bu Gerald'ın annesinin adıydı. Oğlan çocuk bekleyen Gerald'ın canı sıkıldı. Yine de Tara'da bütün esirlere rom dağıttı ve siyah saçlı bir kızı olduğu için delice bir sarhoşluğun tadını çıkardı.

Ellen verdiği bu ani kararından dolayı üzülüyordu. Bu gerçeği kimse bilmedi. Bu sırrı, ona her bakışında mutluluktan kendini kaybeden Gerald bile öğrenemedi. Ellen Savannah'tan hareket ettikleri gün çeşitli özellikleri olan bu sahil kentini ve oradaki anılarını aklından silip attı. Kontluk, geldikleri andan itibaren onun yuvası oldu.

Baba ocağını terkederken, geride bir kadın vücudu kadar güzel hatları olan, Fransız sömürgesi stilinde inşa edilmiş, önünde tente gibi dökülmüş demirden rampalı ve çift dönüşlü bir merdiveni bulunan toz pembe sıvalı, çok güzel, ancak biraz soğuk görünümlü bir ev bırakmıştı.

Geride bırakılan yalnız bu sevimli ev değildi. Aynı zamanda Savannah'da bulunan bütün incelikleri, güzellikleri de bırakmıştı. Şimdi bir kıtadan, başka bir kıtaya yerleşmiş gibi yabancı ve çok farklı bir dünyadaydı.

Kuzey Georgia'da sert derebeylerin yönetimi altında çetin bir bölge vardı. Ellen mavi başlı dağların egemen olduğu yaylanın tepesinden, yamaçlarında büyük granit kayaların bir çizgi gibi uzandığı, kızıl bayırların yer aldığı ve dalları kurumuş çam ağaçlarının kümelendiği toprakları görüyordu. Denize serpilmiş gümüşü renkteki adaların sessiz güzelliklerine alışkın gözleri ise şimdi herşeyi vahşileşmiş görüyordu. O, geldiği kentin yabani ormanlarındaki yeşilliklere, tropikal bir güneşle ısınan plajların kumsalla oynayan küçük dalgalarına, palmiye dikili kumlu bir bölgenin tekdüze ufuklarına alışkındı. Oysa bu kuzey kentinde kışın sıkıcı havası kadar, yazın yakıcı güneşi vardı. Buranın

halkı, Ellen'a yabancı gelen bir şiddet ve kuvvete sahipti. Bunlar konuksever, sevimli, alçakgönüllü, iyiliksever ve iyi duygularla dolu insanlardı. Ancak sert ve kuru görünümüydüler ve çabuk öfkeleniyorlardı. Ellen'ın terkettiği sahil kentinin halkı bütün işlerini, hatta kavgalarını, düellolarını bile tasasızca karşılamayı biliyorlardı. Oysa Georgialılar çok sert kişilerdi. Fakat sahilde hayat tekdüze olmuşken, burada henüz genç ve güçlüydü.

Ellen'ın Savannah'da tanıdığı bütün insanlar bir kalıptan çıkmış gibiydiler. Herkesin alışkanlıkları ve davranışları birbirine benziyordu. Fakat yeni kentin insanları çok farklıydı. Kuzey Georgia'ya yerleşen halk ayrı ayrı yerlerden, Georgia'nın, Caroline'nın, Virginia'nın öteki bölgelerinden, Avrupa'dan ve kuzeyden gelmişti. Bunların çoğu Gerald gibi servet yapmak isteyenlerdi. Ellen gibi olan bir bölümü ise kendi kentindeki yaşamı dayanılmaz bulan ve bir kurtuluş limanı aramak için ta uzaklardan yola çıkan kişilerdi. Bir bölümü de bir sebebe bağlı olmaksızın yer değiştirenlerdi. Bunlar yalnızca damarlarında hâlâ girişimci çiftçi olan atalarının kanı dolaştığı için yola koyulmuşlar ve buralara kadar gelmişlerdi.

Ülkenin ve dünyanın dört köşesinden gelen ve farklı düşünceleri olan bu kişiler, kontluktaki yaşama Ellen'ın bilmediği bir basitlik vermişler, şiddet ve kuvveti sokmuşlardı.

Ellen sahil kentinde yaşayanların herhangi bir olay karşısında nasıl tepki göstereceğini kendi içgüdüleriyle biliyordu. Oysa Kuzey Georgialılar'ın nasıl davranacakları önceden kestirilemezdi.

Güney'de bir bereket dalgası yükseliyordu. Bütün dünya pamuk istiyordu. Kontluğun el değmemiş verimli toprakları ise bu isteğe bol bol cevap veriyordu. Pamuk bu bölge için çarpan bir kalpti. Toprağın bağrından büyük bir servet ve bununla birlikte yeşil demetler ve kuş başı biçiminde demet yığınlarının ortaya çıkmasıyla giderek artan bir gurur fişkırıyordu.

Yetißen bu pamuklar çiftçileri bir nesil boyunca zenginleştirirse, gelecek neslin elinde birikecek olan servetin miktarı bugünden hesaplanabilir miydi?

Gelecek için duyulan bu güven, onlara etkili ve taşkın bir heyecan kazandırıyordu. Kontluk halkı bu yaşamdan, Ellen'in anlayamayacağı bir zevk alıyordu. Çok rahat yaşayabilecek kadar paraları ve esirleri vardı. Bu durumu çok seviyorlardı. Bir av partisi ya da bir at yarışı için işlerini kolaylıkla bırakabilmekteydiler. Piknik ya da balosuz bir hafta geçmiyordu.

Ellen onlara benzemedi, aslında istese de benzeyemezdi. Savannah'daki yaşamından buraya pek çok şey getirmişti. Yine de bu insanlara saygı gösteriyordu. Bir insana tam değerini veren ve şeytanca düzenler bilmeyen bu kişilerin içten davranışlarına hayran olmaya başladı.

Ellen kısa zamanda kontluğun en çok sevilen kadını oldu. O herkese iltifat eden tam bir ev kadınıydı. Aynı zamanda iyi bir anne ve sadık bir eş oldu. Kırık kalbini çocuğuna, evine ve kendisini Savannah'dan ve tatsız anılarından uzağa götüren, bu anılar hakkında ona tek bir soru sormayan Gerald'a teslim etti.

Scarlett bir yaşını bitirdiği zaman Ellen'in ikinci çocuğu Susan Ellinor dünyaya geldi. Bu kız her zaman Suellen diye çağrıldı. Hemen sonra aile İncilinde adı Caroline Irene diye yazılı olan Carreen doğdu. Ellen bu üç kızdan sonra üç oğlan çocuğu dünyaya getirdi. Ne yazık ki bu üç oğlan emeklemeye fırsat bulamadan öldüler... Şimdi bu oğlanlar evden yüz metre ötede, düğümlü sedir ağaçlarının altında üzerlerinde Gerald O'Hara yazılı üç taşın bulunduğu mezarlıkta yatıyorlar.

Ellen'in gelmesiyle birlikte malikanedeki yaşam her şeyiyle değişti. On beş yaşında bir genç kız olmasına rağmen bir çiftlik sahibesinin tüm sorumluluklarını omuzlamaya hazır durumdaydı. Ona öğretilenlere göre henüz evlenmemiş olan genç kızların kıyafetlerinin özenli olması gerekirdi. Bu genç kızlardan, evlendikten sonra da sayıları yüzü aşan beyaz ve zenciyi barındı-

ran evleri yönetmeleri istenirdi. Bunun için genç kızlara verilen terbiye bu amaca yönelik olurdu.

İyi yetiştirilmiş genç kızlar gibi Ellen da bu yolda terbiye görmüştü. Ayrıca o, zencilerin en kötüsünü bile yaldızlayıp iyi göstermeye yetenekli olan Dadi'ya güvenirdi. Ellen, Gerald'ın evine hemen bir düzen, eşsiz bir güzellik ve kibarlık getirdi. Tara, hiçbir zaman sahip olamadığı bir görkeme kavuştu.

Ev bir plana uyularak yapılmamıştı. Gerektikçe yeni odalar, yeni kullanım alanları eklenmişti. Ellen'in özenli emirleri ve yerinde yaptığı uyarılar sayesinde evin çekiciliği ve güzelliği, bütününde görülen hataları gözlerden uzaklaştırdı.

Evi sokağa bağlayan iki yanı sedir ağaçlarıyla çevrili yolun derin gölgesi öteki ağaçların yeşilliğini belirginleştiriyordu. Kapının yanına dikilen gül fidanları ve avludaki manolyaların dal budak salmasıyla evin genel görünümündeki hatalar örtülmek isteniyordu.

İlkbahar ve yaz aylarında çimenler ile ayrıkotları insanı etkileyen bir zümrüt rengine dönüşürlerdi. Evin arka tarafındaki kaz ve hindi sürüleri sanki bu zümrüt yeşilinin çekiciliğine kapılırlardı. Sürünün içinden en cesaretli olan birkaç kazla hindi bu yeşil otları, yase-minleri iştahla yemek için her türlü tehlikeyi göze alıp çimenliğin yanına kadar sokulurdu. Bunların zarar vermesini önlemek için verandanın yanında bir küçük zenci çocuğu bekçilik yapardı. Bu küçük zenci elinde paçavralar bağlı bir değnekle merdivenlere oturduğu zaman Tara'nın görkemli görünüşünün küçük bir parçasını tamamlardı. Onun rolü çok anlamsızdı. Çünkü kümes hayvanlarına vurması yasaklanmıştı. O yalnız ucunda paçavralar bağlı değneğini sallamaktan ve hayvanları ürketecek sesler çıkarmaktan başka bir şey yapamazdı.

Ellen yirmi-otuz kadar küçük zenciyi bu işle görevlendirdi. Bu iş bir erkek esir için Tara'da az ve basit de olsa yetkisi bulunan ilk işti. Zenci çocukları on iki yaşlarından sonra, ya çiftliğin ayakkabıcısı olan ihtiyar Pepe'nin, ya ineklere bakan Philippo'nun, ya da katır-

larla meşgul olan Cuffee'nin yanına çırak olarak verilirlerdi. Eğer bu üç işten herhangi birinde bir yetenekleri olmadığı görülürse o küçük toplumda yükselebilmek hakkını hemen yitirirlerdi.

Ellen'in yaşamı kolay ve mutlu değildi. O, kolay bir yaşam da beklememişti. Zaten mutlu olamamak kadınların kaderiydi. Dünya erkekler için kurulmuştu. Kadınlar emir dinlemeyi kabul ediyorlardı. Evi kadın yönetiyordu, fakat evin hakimi erkekti. Erkek iyi bir yönetimin tüm becerilerini kendinde görürdü. Kadın, erkeği çevreye beceri sahibi olarak göstermekle görevliydi. Erkek eline bir iğne battığı zaman bir boğa gibi böğürür, ama kadın onu rahatsız etmekten çekinerek doğum sancılarını gizlemek için elinden geleni yapardı. Erkekler kabaydı ve çok sık sarhoş olurlardı. Kadınlar sitem etmeyi bilmezlerdi. Sarhoş kocalarını ağızlarından bir şikayet sözü çıkmadan yataklarına yatırırldı. Erkekler sert, bilgisiz, kabaydı ve duygularını saklamazlardı. Kadınlar ise daima sevimli, güzel ve alçakgönüllüydüler.

Ellen güzelliğini ve sessizliğini koruyarak sıkıntılara, zorluklara katlanmasını öğrenmiş olan büyük hanımların geleneğiyle yetiştirilmişti. Şimdi o üç kızının da birer büyük hanım olmalarını istiyordu. Ortanca ve küçük kızlarında başarılı olmuştu. Suellen hoş gitmeyi çok severdi. Bu yüzden annesinin sözlerini can kulağıyla dinlerdi. Carreen sıkılgan bir kızdı. İstenilen biçime konulması çok kolaydı. Fakat tam Gerald'a benzeyen Scarlett'i, yönlendirmenin yolunu güçlkle bulabiliyordu.

Scarlett'in en çok sevdiği oyun arkadaşları özenle yetiştirilmiş olan kızkardeşleri ya da Wilkeslar değildi. Dadi'nın öfkelenmesine ve sert uyarılarına rağmen o, çiftliğin zenci çocukları ve komşu oğlanlarla arkadaşlık ediyordu. Onlar gibi ağaçlara çıkıyor, taş fırlatıyordu. Dadi, Scarlett'in bu davranışlarını gördüğü zaman çok rahatsız olmuştu. Çok kez Ellen'a, ona bir küçük hanımefendi gibi davranmasını öğretmesi için yalvarmıştı. Fakat Ellen bu durumu daha hoşgörülle karşılıyordu.

O çocukluk arkadaşlarının daha sonra genç kızların aşıkları olacaklarını biliyordu. Ve Ellen'a göre bir genç kızın ilk görevi evlenmektir. O Dadi'ya, kızında bir yaşam taşkınlığı bulunduğunu ve ona erkekleri etkilemek için çekicilik ve güzellik gerektiğini öğretme zamanının henüz gelmediğini söylüyordu. Ellen ve Dadi bütün çabalarını Scarlett'i iyi yetiştirmek için harcadılar. Böylece Scarlett büyüdükçe diğer bilimlere ilgisi az da olsa, bu konuda başarılı bir öğrenci oldu. Sayısız mürebbiyelere ve Tara'ya pek uzak olmayan Fayetteville Kadın Akademisi'nde geçen iki yılına rağmen, öğrenimi yarım kaldı. Bu eksik yanına karşılık kontluğun hiçbir genç kızı Scarlett'den daha güzel dans edemezdi. O gamzelerini göstermek için gülümsemesini, çevresinin dikkatini çekici sallanışlar vermek için ayaklarının ucuyla yürümesini, bir erkeğe cepheden bakmasını ve kısa bir süre sonra gözlerini indirmesini, etkilendiğini göstermek için göz kapaklarını kırpmasını çok iyi bilirdi. Özellikle bu yüz altında keskin zekasını saklamasını öğrendi.

Sonunda Ellen şefkatli yaklaşımları ve dadi bağırıp çağırımları ile Scarlett'e tam bir eş olabilecek nitelikleri aşlamayı başardılar. "Daha iltifat edici ol kızım, daha sessiz olman gerekir yavrucuğum" diyerek Ellen kızına amacı doğrultusunda her şeyi öğretti.

Ellen "centilmenler konuşurken sözlerini kesmemelisin, onlardan daha iyi bilsen bile centilmenler ikide bir ileri atılan genç kızları sevmezler" diye öğütler veriyordu. Dadi da "gözlerini açan, çenelerini kaldıran ve 'ben isterim!', 'ben istemem!' diyen küçük hanımlar koca bulamazlar" diye kendince bir takım kurallar öğretiyordu. "Küçük hanımlar gözlerini indirmeli ve 'peki efendim, nasıl isterseniz efendim' demelidir" diyerek Scarlett'i eğitmeye çalışıyordu.

Gerçekten de Ellen ve dadi, değerli bir genç kızın neleri bilmesi gerekiyorsa onları öğrettiler. Fakat Scarlett iyi terbiyenin yalnız dış yüzünü öğrendi. Onun için durumu kurtarmak yeterliydi. Gerçi o da bunu istiyordu.

Çünkü bu becerisi sayesinde her yerde iyi karşılanıyordu.

Gerald, onun beş kontluğun kraliçesi olduğu görünüşündeydi. Pek haksız da sayılmazdı. Çünkü Savannah ve Atlanta gibi uzak yerlerin erkekleri dikkate alınmazsa tüm genç arkadaşları onunla evlenmek istemişlerdi.

Ellen ve Dadı'nın sayesinde daha on altı yaşındayken tatlı, güzel, sevimli ve havaî bir görünüm kazanmıştı Scarlett. Oysa irade sahibi, gururlu ve inatçıydı. İrlandalı babasından ona taşkın bir huy geçmişti. Annesinin o eşsiz yumuşaklığı ve sabrı ise onun benliğinde yüzeysel bir cila oluşturmaktan öteye gitmemişti. Ellen bu cılanın köklü olmadığını farkedememişti. Çünkü Scarlett annesine daima en iyi davranışlarıyla kendisini gösteriyordu. Tüm kaçamaklarını Ellen'dan gizliyordu. Bir bakışla onu utancından ağlatabilen annesinin karşısında kendine hakim oluyor ve sessiz, sakin görünebilmek için ne gerekiyorsa onu yapıyordu.

Scarlett kendi hesabına hiçbir hayale kapılmıyordu. O cılanın döküleceği zamanı bekliyordu. Dadı'nın insanın içini okuyabilen Ellen'dan daha keskin gözleri vardı. Genç kız dadıya uzun süre komedi oynayabilmiş değildi.

Şefkat dolu bu iki candan büyüğü Scarlett'in yetiştirme biçiminden, çekiciliğinden, canlı davranışlarından yine de şikayetçi değildi. Çünkü Güneyli kadınlar bu karakter ve niteliklerle övünürlerdi. Onları tedirgin eden şey Scarlett'teki Gerald'ın dik başlılığını, şiddetli hareketlerini ve sert tutumunu görmektir. Ellen ve Dadı bazen Scarlett'in evlenmeden önce bu tehlikeli niteliklerini gizleyemeyeceğini düşünerek kaygılanırlardı. Scarlett, Ashley ile evlenmek istiyordu. Eğer erkeklerin hoşuna giden sessiz ve yumuşak başlı olmaksızın o böyle davranmaya da hazırdı. Erkeklerin neden sessiz, sakin kızlardan hoşlandıklarına da bir anlam veremiyordu. Onun bildiği yalnızca bu yöntemin geçerli olduğu idi. Bu sorunun sebebini araştırarak kadar da onu meşgul etmiyordu.

Scarlett'in kendi düşüncelerinden ve onların geliş-

melerinden bile haberi yoktu. O yalnızca şu ya da bu söylenirse erkeklerin kendisine kompliman yapacaklarını sanıyordu. Bu matematiksel bir yöntem gibiydi Scarlett'e göre. Aynı zamanda bu yöntemin uygulanması onun için pek de güç değildi. Çünkü Scarlett'in okulda en kolay öğrendiği ders matematik olmuştu.

Scarlett erkeklerin düşünceleri hakkında pek bir şey bilmediği gibi, kendisini ilgilendirmeyen kadınlar hakkında da fazla bir bilgi sahibi değildi. Onun hiç kız sırdaşı olmamıştı. Scarlett için iki kızkardeşi de dahil tüm kadınlar; aynı avın, yani erkeğin peşine düşmüş doğal düşmanlardı. Evet annesi hariç bütün kadınlar böyleydi.

Ellen O'Hara ise onlardan çok ayrı biriydi. Scarlett annesini kutsal bir varlık gibi görüyordu. Çocukken bir gün annesini Hazreti Meryem ile karşılaştırmıştı. Şimdi büyümüş olmasına rağmen bu görüşünü değiştirmeye gerek görmüyordu. Ona göre Ellen, yalnız cennetin verebileceği huzurun kaynağıydı. Scarlett annesini; adaletin, gerçeğin, sevgi ve şefkatin bir simgesi olarak niteliyordu. Kısacası Ellen, genç kızın gözünde tam bir hanımefendiydi.

Scarlett annesine benzemeyi çok istemişti. Ama doğru, içtenlikli, sadık ve şefkat dolu olabilmek demek, dünya zevklerinin birçoğundan, özellikle aşıklarından ve hayranlarından vazgeçmek demektir.

Oysa onun için hayat bu zevklerden vazgeçilemeyecek kadar kısaydı. Ashley ile evlenir ve ihtiyarlarsa bir gün gelecek o da annesine benzemek için kendi kendine söz verecekti. Şimdilik...

Scarlett, o akşam yemekte annesi bulunamadığı için ev hanımlığı görevini üstlendi. Ama Ashley ve Melanie ile ilgili korkunç haberden ötürü çok sarsıldığı için bir türlü sakinleşemedi. Bitkin bir halde annesinin Slatteyler'den dönmesini dört gözle bekledi. Çünkü onsuz kendisini yapayalnız ve yurtsuz yuvasız hissediyordu. İşte Scarlett'in Ellen'a böylesine ihtiyaç duyduğu bir anda Slatteyler ve bu ailenin bitmez tükenmez hastalıkları onu evinden ve kızından ne hakla uzaklaştırıyordu?

Neşesiz geçen yemek boyunca babasının kalın sesi kulaklarında o kadar uğuldadı ki, bu duruma daha fazla dayanamayacağını sandı. Gerald kızıyla ikindinin sonlarına doğru yaptığı konuşmayı unutmuştu. Yumruğunu masaya vurarak, kollarını düzensiz biçimde sallayarak yalnızca Sunter cephesi hakkındaki son haberler üzerinde fikir yürütüp durdu. Yemek boyunca konuşmayı Gerald yönetiyordu. Her zaman olduğu gibi kendi düşüncelerine dalan Scarlett onun söylediklerini sadece işitiyordu. Bütün çabası, Ellen'ın dönüşünü haber veren arabanın tekerlek gürültülerini işittiğinde heyecanlanmamaktı. Ama bunda başarılı olamadı.

Kalbini böylesine sıkıştıran bu konuyu annesine açmayacağı anlaşıyordu. Çünkü Ellen, kızlarından birinin nişanlı bir adamla evlenmek istediğini öğrenirse çok üzülecekti. Fakat içine düştüğü bu ilk trajedinin ortasında annesinin ona vereceği cesarete de ihtiyaç duyuyordu. Çünkü Scarlett Ellen'ın yanında daima kendisini güvende hissedirdi. Annesinin yanında bulunması bile acılarını hafifletmeye yeterdi.

Scarlett ağaçlı yoldan gelen tekerlek gıcırtilarını işitince birden iskemlesinden kalktı. Sonra hemen otur-

du. Araba avluya girmek için evin çevresinde dolaşıyordu. Bu Ellen olamazdı. Çünkü annesi arabadan merdivenin önünde inerdi.

Avludan bir mırıltı duyuldu. Zenciler koşuşuyor, aralarında konuşup, kahkahalarla gülüyorlardı. Scarlett pencereden baktı. Yemek salonundan biraz önce çıkan Pork'un elinde bir meşaleyi salladığını gördü. Bu sırada belirsiz gölgelerin bir kapalı arabadan dışarı çıktıklarını farketti. Hoş gülüşmeler, teklifsiz konuşmalar gecenin vaktinde zaman zaman yükseliyor ve kesiliyordu. Gelenlerin avluya bakan verandanın merdiveninden çıktıkları, asıl binaya giren geçitten geçtikleri ve yemek salonunun karşısındaki koridorda durdukları duyuldu.

Alçak sesle kısa bir konuşma oldu. Yemek salonuna Pork girdi. Her zamanki ağırbaşlı hali yoktu üzerinde... Gözlerini yusuvarlak açıyor, parlak dişleri görünecek biçimde gülümsüyordu.

"Mister Gerald" diye soluk soluğa ve genç bir evlinin gururu ile yüzü ıslıl ıslıl haberi verdi:

— Yeni hanımınız geldiler!

— Yeni hanımım mı? Gerald hiddetlenmiş gibi yaparak,

— Ben yeni hanım satın almadım ki... diye sözlerini sürdürdü.

— Avat avat Mister Gerald! Avat! İşte şimdi dışarıda sizinle konuşmak istiyor diye kendi şivesinde heyecanlanarak cevap verdi.

— Haydi bakalım, bu hanımı içeri getir!

Pork çevik bir hareketle geri döndü ve bundan sonra Tara'da hizmet etmek üzere Wilkeslar'dan henüz gelen ve avluda bekleyen karısına işaret etti. Dilcey içeri girdi. Üstündeki pamuklu bezden dikilmiş geniş etekliğinin arkasına gizlenmiş olan oniki yaşındaki kızı annesini sessizce izliyordu.

Dilcey uzun boyluydu. Tunç gibi hareketsiz yüzünde o kadar az çizgi vardı ki, onun yaşını bilmek çok zordu. Dilcey'i tanımayan herkes, onun için otuz ile

altmış arasında bir yaş tahmin edebilirdi. Ondaki yerli kanı, negroit nitelikleriyle uyumlu bir biçimde karışmıştı. Derisinin kırmızıyı andıran rengi, güzel ve dar alnı, çıkık elmacık kemikleri ve kalın zenci dudakları, ucu yassı ve kemerli burnu iki ırkın özelliklerini açıkça ortaya koyuyordu.

Üstü başı çok düzenliydi. Hatta kibarlıkta dadıyı bile geride bırakıyordu. Dadı'nın kibarlığı sonradan kazanılmışken, Dilcey'inki doğumundan itibaren geliyordu. Öteki zenciler gibi karışık değil, tane tane konuşuyordu. Maksadını özenli bir biçimde ifade ediyordu.

— İyi geceler küçük hanımlar ve Mister Gerald. Sizleri rahatsız ettiğim için üzgünüm. Fakat beni çocuğumla birlikte satın aldığınız için size teşekkür geldim Mister Gerald. Birçok efendi beni satın almak istiyordu. Ama Prissy'yi istemiyorlardı. İşte bunun için size teşekkür ederim. Bu iyiliğinizi unutmadığımı göstermek için evinizde gücümün yettiği kadar çalışacağım.

Gerald "hı... hı..." diye gırtlğından anlaşılmaz sesler çıkararak cevap verdi. Yaptığı iyiliğin suçüstü olmuş gibi ortaya çıkışından sıkılmıştı.

Dilcey, Scarlett'e döndü, yüzünde bir gülümseme belirdi.

— Miss Scarlett, Pork sizin beni satın almanızı Mister Gerald'dan istediğinizi söyledi. Ben de Prissy'yi oda hizmetçiniz yapacağım.

Kızını yanına çekti ve kolundan tutup ileriye doğru itti. Bu kuş gibi ince bacaklı esmer bir kız çocuğuydu. Sicimlerle özenli biçimde örülmüş olan bir yığın kıvrık saç başının üstünde dimdik duruyordu. Hiçbir şeyi kaçırmayan keskin gözleri vardı. Yüzünde bir şirretlik ifadesi seziliyordu.

— Teşekkür ederim Dilcey, diye Scarlett cevap verdi. Fakat sanırım Dadı'nın söyleyeceği bir şey vardır. O doğduğum günden beri benim hizmetimdedir.

— Dadın ihtiyarlıyor, diye cevap veren Dilcey, Dadı'yı hiddetlendirecek bir işe girişmişti. Artık bir hanım

oldunuz ve şimdi de oda hizmetçisine ihtiyacınız vardır. Benim Prissy bir yıldır Miss India'nın oda hizmetçisiydi. Dikiş dikmesini bilir ve büyük bir insan gibi giydirmesini de...

Prissy tam bu sırada bir reverans yaptı ve Scarlett'i aynı biçimde karşılık vermek zorunda bırakacak gibi, ona bakıp gülümsedi.

Scarlett "güzel bir yumurcak," diye düşündü. Sonra; "teşekkür ederim Dilcey, Dadı döndükten sonra bunu konuşuruz" dedi.

— Teşekkür ederim Miss Scarlett. Akşamınız hayırlı olsun.

Dilcey kızı ile birlikte çekilirken Pork onlara hizmet etmek için kalmıştı.

Yemekten sonra Gerald tekrar konuşmaya başladı. Dinleyenlerden hiç kimse konuşulanlardan hoşlanmıyordu. Gerald'ın da anlattıklarından hoşlandığı söylemezdi. Mekanik bir sesle savaşa ilgili tahminler yaptı. Güney'in Yankeeeler tarafından daha uzun süre hakarete uğramayı hoşgörüyü karşılayıp karşılamayacağı hakkında güzel söz söyleme becerisini boş yere harcayıp durdu. Bu nutuk sırasında ancak bıkkın bir biçimde "evet baba", "hayır baba" cevaplarını alıyordu. Carreen büyük lambanın altında bir puf yastığa oturmuş, sevgilisi öldükten sonra onun örtüsünü alan genç kızın serüvenlerini anlatan bir kitap okuyordu. Gizli gizli gözyaşları dökerken, büyük bir haz içinde kendini hayal ediyordu.

Bir başka köşede "kendi çeyizim" dediği bir örtüyle meşgul olan Suellen, yarınki piknikte Stuart Tarleton'u, kızkardeşinden uzaklaştırıp uzaklaştıramayacağını ve kendisinde bulunan güzel kadınlık nitelikleriyle onu kendine bağlayıp bağlayamayacağını düşünüyor-du.

Scarlett'in kafası karmakarışık ve aklına sürekli Ashley geliyordu. Babası onun kalbinin parçalandığını bildiği halde nasıl olup da Sumter cephesinden söz edebiliyordu. Bir fırtına kafasının içini altüst etmişti.

Yemek odasının her zamanki gibi bu kadar sakin olmasını garipsiyordu. İşte masa, maun büfeler, gümüş takımları, cilalı döşeme üzerine serilmiş rengarenk halılar ve öteki eşyalar sanki hiçbir şey olmamış gibi her zamanki yerlerindeydi. Scarlett her akşam yemeğinden sonra orada geçen sakin saatleri severdi. Fakat bu sakin görünümünden korkuyordu. Eğer babasının sorularına hedef olmayacağını bilseydi çoktan kendini dışarı atmıştı. Karanlık koridordan geçerek Ellen'in küçük bürosuna gidecekti. Orada eski mindere uzanıp hıçkırarak hıçkırarak ağlayacaktı.

Bu küçük büro, Scarlett'in evde en çok sevdiği yerdi. Bu odada her sabah Ellen çiftliğin hesaplarını tutmak ve kahya Jones Wilkerson'ın raporlarını dinlemek için yazı masasının önündeki iskemleye otururdu. Ellen'in büyük kalemi kağıtların üzerinde cızırdarken, bazen aile bireyleri vakit geçirmek için burada toplanırdı. Gerald eski rocking-chair'ine uzanırken, kızlar da minderlerin eskimiş yastıklarını kapışırlardı. Şimdi Scarlett bu küçük odada Ellen ile yalnız kalmak ve başını onun dizlerine koyup ağlamak istiyordu. Annesi hala dönmeyecek miydi?

İşte böyle düşüncelere dalmışken birden kumlu yoldan gelen araba sesini işitti. Daha sonra arabacıya izin veren Ellen'in tatlı sesi odaya kadar geldi. Annesi içeri girdi. Gerald ve kızlar birden başlarını kaldırdılar. Krinolinin çemberleri sallandı. Üzgün ve yorgun bir hali vardı. Etekliğine dikili küçük torbadaki limon kokusu odanın içine yayıldı. Meşin torbası elinde, dudakları kabarmış, alnı kırıışmış olan Dadı, onu bir iki adım geriden izliyordu. Homurdanmayı bir türlü bırakmıyor, düşünceleri duyulmasın diye alçak sesle, fakat neşesizliğini belli etmek için de ara sıra yüksek sesle söyleniyordu.

Ellen yanından geçerken yanağını okşadığı Scarlett'e şalını verdi ve;

— Bu kadar geciktiğim için çok üzgünüm, dedi.

Karısı geldiği andan itibaren Gerald'ın yüzü, sihirli

değnek değmiş gibi birden canlanmıştı.

— Piç kurusu vaftiz edildi mi? diye sordu.

— Evet. Kısa bir süre sonra da öldü. Zavallı çocuk... Ben Emmie'nin de öleceğini sandım ve çok korktum.

Kızları hayrete düştüler ve Ellen'a soru sormak için döndüler. Gerald bir filozof gibi başını ağır ağır salladı.

— Bakın! Kuşkusuz onun ölmesi çok iyi oldu. Zavallı piç...

— İş işten geçti artık. Hemen duamızı yapmış olsaydık, diye Ellen tatlı bir sesle Gerald'ın sözünü kesti. Eğer Scarlett annesini iyi tanımamış olsaydı birden söz kesmeye bir anlam veremezdi.

Gerçi küçük Emmie Slattey'nin babasının kim olduğunu öğrenmek istiyordu. Ama Scarlett bu gerçeği annesinden öğrenemeyeceğini biliyordu.

Scarlett her zaman Emmie ile birlikte akşamları yoldan indiklerini gördüğü Jones Wilkerson'dan kuşkulanıyordu. Jones, bir Yankee idi. Bekardı ve onun kahyalık görevi kendisini bu kontluğun toplumsal yaşantısına girememeye mahkum ediyordu. Hiçbir aileye katılamazdı. Ancak Slattey gibi insanlarla ya da onların cinsinden uygunsuz kadınlarla düşüp kalkardı. Onun terbiyesi ötekilerden birkaç parmak daha yüksek olduğu için, geç saatlerde Emmie ile sık sık gezmesine rağmen onunla evlenmek istemezdi.

Scarlett derin derin içini çekti. Çünkü merak içindeydi. Onun dikkat edemediği şeylere annesi tanık oluyordu. Ellen'da da kendine ters gelen şeyleri öğrenme huyu vardı. Bu alışkanlığını Scarlett'e de aşlamak istiyordu.

Ellen, Dadı'nın onu yüksek bir sesle durdurduğu sırada, tesbihini sakladığı küçük tahta işlemeli kutusunu koyduğu şömineye yaklaşmıştı:

— Mrs. Ellen duaya başlamadan önce bir şey yemeniz gerekir.

— Teşekkür ederim Dadı, aç değilim.

— Ben sizin yemeğinizi kendim hazırlayacağım ve

siz yiyeceksiniz, diye Dadı mutfağa gitmek üzere koridora çıkarken öfkeli bir sesle ısrar etti:

— Pork, aşçıya söyle ateş koysun. Mrs. Ellen eve geldi.

Döşeme ağır gövdesi altında gıcırdarken sesi gittikçe daha gürleşiyordu. Yemek odasında toplanan aile, geldiği andan itibaren onun söylediği küçük nutkunu açıkça işitebiliyordu.

— Belki bin kez söyledim. Bu başıbozuk beyazlar için yorulmaya değmez. Onlar çok kötü nankörlerdir. Kalpsiz kişilerdir. Asılacak ipleri kadar değeri olmayan bu adamlar için böylesine uğraşmak Mrs. Ellen'in işi değil. Ben bin kez söylerim ki...

Birden sesinin tonunu değiştiriverdi. Üstü yalnız bir dam ile örtülü mutfağa giden uzun geçitte durmuştu. Efendilerine görüşlerini belli etmek için Dadı'nın kendine özgü bir yöntemi vardı. O O'Hara ailesinin kibarlığının, kendisi gibi bir zenci kadının mırıldandığı şeylere kulak vermelerini böyle hareketlerle sağlamak istiyordu. O şunu biliyordu ki, beyazlar kibarlıklarını koruyabilmek için sağır gibi davranırlar. Hatta o yandaki odada kafa şişirecek kadar yüksek sesle söylese bile...

Pork yemek odasına girdi. Elinde bir tabak, gümüş yemek takımı ve bir peçete vardı. Bir eliyle beyaz bezden ceketini çabuk çabuk düğmeleyen ve öteki elinde bir kamaşa bağlanmış gazete kağıtlarından yapılma bir yelpaze tutan küçük bir zenci ökçeleri üzerinde yürüyordu. Ellen'in tavuskuşu tüyünden büyük bir yelpaze vardı. Ancak onu çok özel durumlarda ve tavuskuşu tüyünün felaket getirdiğine inanan Pork, aşçı ve Dadı ile uzun uzun mücadele ettikten sonra kullanırdı.

Ellen, Gerald'ın düzelttiği iskemleye oturur oturmaz dört yandan soru yağmuruna tutuldu.

— Anne yeni balo elbisemin dantelası tutmuyor. Onu yarın akşam Oniki Meşeler'deki baloda giyecektim. Lütfen onu düzeltirmisin?

— Anne, Scarlett'in yeni elbisesi benimkinden daha güzel. Ben pembe rengi hiç sevmem. Yeşil elbisemi giyeceğim. Pembe ona daha iyi gider.

— Anne ben de yarın akşamki baloya gidebilir miyim? Şimdi tam on üç yaşımdayım.

— Mrs. O'Hara bunların sözlerine aldıracak mısınız? Haydi susun bakayım çocuklar. Yoksa kırbacımı elime alırım haa!... Cade Calvert bu sabah Atlanta'daydı. Dedi ki... Rahat durun bakayım, gürültünüzden konuştuklarınız anlaşılmıyor. Dedi ki... orada her şey karmakarışıkmiş. Savaştan, milis talimlerinden, ordunun toplanmasından başka bir şey konuşulmuyormuş. Bir de şunu söyledi: Charleston'daki haberlere göre artık Yankeeler'in hakaret etmelerine fırsat verilmeyecekmiş.

Bu gürültülü konuşma sırasında Ellen yorgun bir tavırla gülümsedi. İyi bir eşin yapması gerektiği gibi önce kocasına cevap verdi:

— Charleston'da çok iyi insanlar var. Eğer bu görüşte iseler, biz de onlar gibi düşünmekten geri kalmayacağız.

Ellen'in değişmez bir görüşü vardı: Savannah hariç, başka hiç bir yerde gerçek bir soylu sınıfına rastlanmazdı. İşte Charleston'lu insanlar onun bu düşüncesine büyük ölçüde katılıyorlardı.

— Hayır Carreen, gelecek yıl yavrum. O zaman baloya gidebilirsin. Büyük elbisesi giyebilirsin ve o zaman benim küçük kırmızı yanaklım ne güzel eğlenecek! So-murtma yavrum! Unutma ki, pikniğe gideceksin, akşam yemeğinde de bulunacaksın, fakat on dört yaşından önce baloya gidemezsin.

— Elbiseni bana ver Scarlett, duadan sonra dante-lasını düzeltirim.

— Suellen, yavrum! Ben böyle konuşmadan hoşlanmam. Pembe elbisen çok güzel. Hele senin rengine de çok iyi gidiyor. Yarın akşam benim nar rengi gardanlığımı da takabilirsin. Eminim elbisene çok uyacaktır.

Suellen annesinin arkasına gizlenerek, bu gerdanlığı takmak isteyen Scarlett'e şeytanca baktı. Scarlett de ona dilini çıkardı. Suellen mırın kırın etmeleriyle ve bencil davranışlarıyla çekilmez oluyordu. Eğer anneleri aralarına girmiş olmasaydı, Scarlett çok kez kardeşinin saçını başını yolardı.

Ellen şimdi de kocasına döndü.

— Mister O'Hara, Mister Calvert'in Charleston'da size ne dediğini anlatınız.

Scarlett annesinin asla savaşla ve politikayla ilgilenmediğini, bunlara kadın zekasının yetmediği görüşünde olduğunu biliyordu. Ama babası, kendi düşüncelerini açıklamaktan hoşlanıyordu. Ellen da daima kocasını memnun etmeye çalışıyordu.

Gerald gevezelik ettiği sırada Dadı, hanımının önüne içinde yaldızlı bisküitler, kızartılmış piliç göğsü, eritilmiş tereyağı içinde Hint patatesi bulunan tabakları diziyordu. Dadı Jack'i çimdikliyor, o da Ellen'a doğru yelpazeyi sallıyordu. Dadı sofranın yanında duruyor, eğer yiyecekleri bırakırsa Ellen'a zorla yedirmek için her lokmasını denetliyordu. Ellen zorla yemeğe çalışıyordu. Scarlett annesinin ağzına ne götürdüğünü bilemeyecek kadar yorgun olduğunu farkediyordu. Yalnız Dadı'nın yanı başında durması onu yemek yemeye zorluyordu.

Gerald "dua edecek miyiz?" diye karısına istemeye istemeye sordu.

— Evet, ama öyle geç kaldık ki... Bakın saat on olmuş.

Tam bu sırada asma saat on kez vurdu. Ellen konuşmasını sürdürdü:

— Carreen çoktan yatağında olmalıydı. Lambayı indir Pork, rica ederim. Dadı dua kitabını getirir misin?

Dadı'nın uyarısı üzerine Jack yelpazeyi bir köşeye koydu ve sofrayı topladı. Dadı, Ellen'ın dua kitabını bulmak için büfenin gözlerini karıştırıyordu. Pork ayaklarının ucunda yükselerek, lambayı masanın üze-

ri ışıkla aydınlanana kadar aşağı indirdi. Ellen etekliğini iki yanına yaydı. Yere diz çöktü. Dua kitabını karşısına gelecek biçimde masanın üzerine koydu. Gerald da onun yanında diz çöktü. Scarlett ile Suellen masanın öteki yanında her zamanki yerlerinde diz çöktüler. Kızlar döşemenin temasını daha az hissetmek için eteklerini dizlerinin altına aldılar. Carreen ise masanın yanında gerektiği biçimde diz çökemiyordu. O da bir sandalyenin yanına geçti. Carreen bu yeri seviyordu. Çünkü dua sırasında uyumadığı zaman pek azdı. Bu tarafta olunca annesi onun uyuduğunu farkedemiyordu.

Hizmetçiler gürültülü bir biçimde koridora doluştular. Onlar odanın önünde diz çökmeye geliyorlardı. Dadı iniltili sesler çıkararak eğildi. Pork değnek gibi ayakta duruyordu. O da hizmetçisi olan Rosa ve Teena adındaki güzel kızlar parlak renkli kumaştan etekliklerini yere seriyorlardı. Aşçı kadın kar beyazı bir Hint kumaşının altında zayıf ve sarı renkli görünüyordu. Uykusu geldiği için sersemleyen Jack, Dadı'nın cimdiklerinden korunmak için uzak bir yerde duruyordu. Yine de kara gözleri parlıyordu. Çünkü tüm bu hizmetçiler için efendileriyle birlikte dua etmek çok önemli bir olaydı. İncil'deki duaların eski ve karmaşık olduğu kadar renkli cümleleri onlar için bir anlam ifade etmiyordu. Ama yine de bu sözler kalplerde bir şeyler uyandırıyor. Dua okurken sürekli sağa ve sola doğru sallanıyorlardı.

— Tanrım bizden merhametini esirgeme. Ya İsa bize merhamet et.

Ellen dua okurken gözlerini kapatıyordu. Ninni söyler gibi sakinleştiren ve gönüllere ferahlık veren sesi zaman zaman yükseliyor, sonra tekrar yavaşlıyordu. Yuvasına, aile bireylerine ve zencilere sağlık ve mutluluk vermesi için Tanrı'ya yakarıyordu.

Tara'da yaşayanlarla, babası, annesi, kızkardeşleri, ölen üç çocuğu ve Araftaki bütün çaresiz ruhlar için dua etti. Sonra uzun parmakları arasına aldığı beyaz

tesbihi ile duanın yüzellilik tesbih bölümüne geçti. Hafif bir rüzgarın dallar arasında çıkardığı sesi andıran zenci ve beyazların sesleri, ona cevap verdi.

— Ey aziz Meryem! Biz zavallı günahkarlar için dualarını esirgeme. Öldüğümüz zaman da bizler için dua et!

Scarlett derin bir sessizlik içindeydi. Gönlünün huzurla kaplandığını hissetti. Gündüz uğradığı hayal kırıklığı ve yarın için duyduğu korkusu yok olmuş. içinde bir umut duygusu doğmuştu. Bu durumu ona sağlayan kalbinin Allah'a doğru yükselişi değildi. Çünkü Scarlett için din birtakım dua mırıldanmaktan ibaretti. Buna sebep, kalbini Allah'a, azizlere ve meleklerle veren ve Allah'ın kendi sevdiklerini kutsaması için dua eden annesinin huzur içindeki yüzünü görmesiydi. Annesi Yaradan'a yakardığı ve ondan bir kimse için bağışlama dilediği zaman Scarlett Allah'ın onu işittiğine inanıyordu.

Ellen duayı bitirdi. Dua edilirken hiçbir zaman tesbihini yanında bulundurmayan Scarlett hemen parmaklarıyla onar onar saymaya başladı.

Odaya hakim olan sessizlik sırasında Scarlett'in düşünceleri gelişigüzel dolaşmaya, birbirleriyle çatışmaya başladı. Kalbini Tanrı'ya açması gerektiğini biliyordu. Her günün sonunda kalbini Tanrı'ya açması, kusurlarını anımsayarak af dilemesi ve bir daha aynı hataları işlememesi için dua etmesi gerektiğini Ellen ona öğretmişti. İşte şimdi günahlarını Tanrı'ya itiraf ediyordu.

Yüzünü, annesi göremeyecek biçimde, alnını yumruk yaptığı ve yanyana tuttuğu ellerine dayadı. Düşünceleri ona üzüntüleriyle birlikte Ashley'yi anımsattı. Onu seven kişi Scarlett iken, o nasıl olur da Melanie'ye evlenme teklifinde bulunabilirdi? Üstelik onu ne kadar çok sevdiğini bildiği halde... Ashley onun kalbini bile bile parçalayacak bir işe, nasıl olur da kalkışabilirdi.

İşte tam bu sırada yeni bir düşünce kuyruk yıldızı gibi aklından geçiverdi: "Acaba Ashley, benim onu seve-

diğimden kuşku mu duyuyor?"

Bu düşünceye o kadar az değer verdi ki, derin derin soluk almadan kendine gelemedi. Sanki soluğu tükeniyordu. Bütün hayat onunla bitmiş gibiydi. Bir süre sonra düşünceleri yine hızla kafasında koşuşmaya başladı: "Bunu nasıl bilebilir? Ben onunla o kadar hanım hanımcık, hatta bir aziz gibi konuştum ki, Ashley bana bir dost gözüyle bakıyor. Fakat o, bu yönde de duygularını hiç açıklamadı. Ashley aşkının umutsuz olduğunu sanıyor. İşte bu yüzden onun tuhaf bir hali var."

Düşünceleri onu birdenbire ve çok garip bir biçimde kendisini gözlemlemeye yöneltti. Her zaman en karmaşık düşüncelerine bile ayna görevini başarıyla yerine getiren gümüş rengi gözleri ona büyümüş, bütün sırlardan arınmış ve yalnız acı ve umutsuzluğu yansıtır gibi gelmişti.

Scarlett şöyle düşünmeye başladı: "Ashley'nin kalbi kırılmıştır. Çünkü O, benim ya Brent'i ya da Stuart'ı yahut Cade'i sevdiğimi sanıyor. Büyük bir ihtimalle beni elde edemeyince, akrabalarına yaranmak için Melanie ile evlenmekten başka çaresi kalmadı. Eğer benim onu sevdiğimi bilseydi..."

Üzüntüden bitmiş bir haldeyken, birden mutlu bir anı yakaladı. Ashley'nin susuşlarının, garip davranışlarının anahtarını bulmuştu. O bilmiyordu! Bu ihtimale inanma isteği Scarlett'in imdadına yetişti. Ve bu inanca kendini kaptırdı. Eğer kendisini sevdiğini bilseydi, tekrar birleşmek için atılırdı. Ashley'nin şu hali vardı ki...

Alnını parmaklarıyla ovuşturdu ve kendinden geçmiş bir halde düşünmeye çalıştı: "Ben, bunu daha önce düşünemeyecek kadar budalayım! Duygularımı ona anlatmanın bir çaresini bulmalıydım. Eğer benim onu sevdiğimi bilse Melanie ile hiçbir zaman evlenmezdi. Ama bunu nasıl yapabilirim?..."

Babasının duasını bitirdiğini ve annesinin gözlerini ona diktiğini farkedince yerinden sıçradı. Alelacele par-

maklarıyla tesbih çeker gibi yaptı. Fakat mırıldanırken bile sesinin boğuk çıktığı anlaşıyordu. Dadı gözlerini açtı ve ona kuşkulu kuşkulu baktı. Tesbih çekmeyi birtirdiği zaman, akli yine az önceki düşüncelerine takıldı.

Şimdi "vakit geçmiş değil" diye düşündü. Evlenecek olanlardan biri, bir kişinin eşliğinde mihraba girdikleri sırada bile birtakım baskınlarla işin altüst olduğu bu kontlukta çok görülen bir şeydi. Aslında Ashley'nin nişanı da henüz ilan edilmemişti. Evet evet! Henüz her şey bitmiş değildi ve daha vakit vardı.

Eğer Ashley ile Melanie birbirlerini seviyorlarsa aralarında yalnız uzun süredir karşılıklı verilen bir sözden başka bir şey yoksa, bu sözü bozarak Scarlett ile evlenmesi mümkün olamaz mıydı? Kuşkusuz Ashley de bu gerçeği öğrendiği zaman böyle davranacaktı. Scarlett bu duygularını Ashley'ye anlatmanın çaresini bulmalıydı. Bu gerekiyordu. İşte o zaman...

Genç kız birdenbire bu rüyasından uyandı. Çünkü duada bir cevap atlamıştı. Bu yüzden annesi ona siemli gözlerle bakıyordu. Unuttuğu sözleri anımsadı ve gözlerini açıp odada bulunanlara şöyle bir baktı. Diz çökenler, lambanın zayıf ışığı altında bulunan zencileri kuşatan alaca karanlık ve bir süre önce onda nefret uyandıran eşyalar, birdenbire kendi canlı renklerine kavuştular. Şimdi yemek odası yeniden ona sihir ve çekicilikle dolu bir yer oldu. Bu anı ve bu görüntüyü asla unutmamalıydı.

Annesi "ey çok sadık bakire!..." diye Talmut'tan okudu. Şimdi İncil'den Meryem'e ait dualar başlıyordu. Scarlett yumuşak başlılık ve tam bir bağıllıkla cevap verdi:

— Bizim için dua edin.

Ellen tatlı sesiyle Meryem'in sıfatlarını yüceltiyordu.

İşte bu an, çocukluğundan beri Scarlett'in, annesini Meryem'den daha çok sevdiği andı. Kuşkusuz bu düşüncesiyle bir çeşit inkar yoluna sapıyordu. Dinsel

cümleler okundukça Scarlett gözleri yarı kapalı olarak Meryem'i değil, annesinin yüzünü görüyordu. "Hastaların sağlığı, günahkarların sığınağı, mistik gül..." Bu sözler çok mükemmeldi. Fakat Scarlett'e göre annesinin sıfatlarına uyuyordu. Üstelik bu akşam kafasındaki karmaşık düşünceler nedeniyle Scarlett dua sırasında yavaşça söylenen sözcüklerde ve cevapların mırıldanmasında daha önce tanıdığı bütün güzellikleri aşan olağanüstü bir güzellik buluyordu. Ayaklarının altında bir yol açılıp onu üzüntülerden kurtaracağına ve doğruca Ashley'nin kolları arasına koşmasını sağlayacağına inanarak Allah'a doğru yöneldi.

Hep birlikte söylenen son "amin!" sesiyle hepsi bir parça uyuşmuş olarak kalktılar. Pork şöminenin yanından uzun bir çıra aldı, onu lambadan yakıp koridora çıktı. Dönemeçli merdivenin karşısında yemek odasına konamayacak kadar büyük ceviz ağacından bir büfe duruyordu. Büfenin üzerinde birçok lamba ve kandil vardı. Pork bir lamba ile üç kandil yaktı. Kral ve kraliçe ile maiyetinin yollarını aydınlatır gibi büyük bir gururla ışığı başının üstünde tutarak kafilenin önüne geçti. Ellen, Gerald'ın koluna girmişti. Arkalarından kızları geliyordu. Hepsinin elinde birer şamdan vardı. Scarlett odasına girdi ve şamdanı bir komidinin üzerine koydu. Birtakım yerlerinin yeniden dikilmesi gereken balo elbisesini duvara gömülü dolaptan aldı. Onu koluna geçirip yavaş yavaş koridordan geçti. Annesi ve babasının oda kapıları açıktı. Kapıyı vurmadan önce Ellen'in kısık bir sesle konuştuğunu duydu.

— Mister O'Hara, Jones Wilkerson'ı kovmalı.

Gerald birden bağırdı:

— Paramı çalmayacak başka bir kahyayı nereden bulacağım?

— Vakit geçirmeden, yarın sabah hemen kovulmalı. Büyük Sam iyi bir çiftlik kahyasıdır. Siz başka bir kahya bulana kadar o bu işi yapabilir.

— Ahh! Ahh! diye Gerald'ın sesi duyuldu. Demek böyle... Anlıyorum... Bu ahlaksız Jones gebe bıraktı...

— Onu hemen kovmalı!

Scarlett küçük Emma Slattery'nin babası Jones'mış diye düşündü. Bir Yankee'den, bir yanaşmadan daha başka ne beklenebilirdi?

Küçük tartışma bitmiş, Gerald sakinleşmişti. Scarlett kapıyı vurdu ve annesine elbisesini verdi.

Scarlett soyunup şamdanını söndürdükten sonra yarın için en küçük ayrıntıları bile dikkate alarak bir plan hazırladı. Gerçi bu plan çok basitti. Ama o, planın üzerinde iyice düşündü. Gerald'a layık bir kız sıfatıyla, boş düşüncelere kapılmıyor, gözünü hedeften ayırmıyor ve ona ulaşmak için en kestirme yolu araştırıyordu.

İlk önce Gerald'ın ona emrettiği gibi yarın gururlu bir tavır takınacaktı. Böylece kalbinin Ashley ve Melanie için paramparça olduğundan kimse kuşkulanamayacaktı. Orada bulunacak olan bütün erkeklere iltifat edecek, hatta onlara umut verecekti. Suellen'in aşığı kızıl favorili ihtiyar Frank Kennedy'ye varıncaya kadar evlenme çağında olan hiçbir erkeği yanından uzaklaştırmayacaktı. Böylece birçok erkek, arıların çiçeklerin çevresinde döndükleri gibi onun çevresinde dönecekti. Sonunda Ashley. Melanie'nin yanından ayrılmak zorunda kalacaktı. Sonra Ashley ile birkaç dakika kalabalıktan uzak, yalnız başlarına kalmak için fırsat kolayacak, hatta bu durumu kendisi yaratacaktı. Yoksa işler daha da güçleşebilirdi. Eğer Ashley ilk adımı atmayacak olursa bunu kendisi gerçekleştirecekti.

Yalnız kaldıkları zaman. Ashley bütün bu erkeklerin Scarlett'i arzuladıklarını gördüğü için, yine yüzü üzüntü ve umutsuzluk girdabına düşecekti. İşte o zaman çevresindeki erkeklerin kendisi üzerindeki başarılarına rağmen, hepsine karşılık onu arzuladığını anlamasına imkan vererek, Ashley'yi sevinç içinde bırakacaktı. Daha sonra Scarlett Ashley'ye karşı olan ilgisini alçakgönüllü bir davranışla, açıkça ortaya koyacaktı. Fakat bütün bunları yaparken, ta işin en başından itibaren çok kibar bir hanım gibi davranacaktı. Ashley'ye doğrudan doğruya "seni seviyorum" demek aklının

ucuna bile gelmiyordu. Üstelik bu yapılacak bir şey değildi. Ona meramını kaşla göz arasında belli edecekti. Buna benzer durumları daha önce de birkaç kez yaşamıştı ve bu karmaşık işlerin içinden başarıyla çıkmıştı.

Scarlett yatağına uzandı, ay ışığı odasını aydınlatıyordu. Yarın yaşayacağı bu sahneyi gözlerinin önünde canlandırdı. Kendisini sevdiğini anladığı an, Ashley'nin yüzünde belirecek olan mutluluğu görür gibi oldu. Sanki eşi olmasını isterken söylediği sözcükleri işitti.

Ashley, kuşkusuz başka bir kızla nişanlı olan bir erkekti. Scarlett tavırları ile sonunda Ashley'yi etkilemeyi başaracaktı. Ondan sonra hemen akşam üzeri Jonesboro'ya kaçmaya karar vereceklerdi. Bir gün sonra o Mrs. Ashley Wilkes olabilecekti.

Yatağında bağdaş kurarak oturdu. Hayalinde yakaladığı mutluluğun tadını çıkardı. Ashley'nin karısı oldu. Tam bu sırada kalbinin "cız" ettiğini hissetti. Ya bütün bunlar düşündüğü gibi olmazsa?... Ya Ashley onunla birlikte kaçmak için yalvarmazsa?... Ellerini sinirli sinirli salladı. Sanki bu korkunç düşünceyi aklından kovmak istiyordu. Sonra mırıldanarak "şimdi bunu düşünmek istemiyorum," dedi. "Eğer şimdi düşünürsem, eski durumuma dönerim," diye ekledi. "İşlerin istediğim biçimde gelişmemesi için hiç bir neden yok. Beni seviyorsa... Pek iyi biliyorum, o beni seviyor..."

Başını kaldırdı. Solgun gözleri ay ışığında parladı. İsteklerle başarıların birbirinden çok farklı şeyler olduğunu annesi ona hiç söylememişti. Yaşadığı olaylar da ona yarışın çok hızlı gitmekle kazanılamayacağını öğretmemişti. Bu yüzden cesareti artıyor ve hayat ona yenilgiyi düşünemeyeceği kadar basit görünüyordu. Güzel, çekici bir yüzü ve iyi bir elbiseyi en etkili silah kabul ediyordu. Böylece on altı yaşında bir genç kızın kurabileceği hayallerle oyalanıyordu.

Saat ondu. Bir nisan sabahına göre hava sıcak sayılırdı. Güneş geniş pencerelerin mavi perdeleri arasından parlak ışınlarını Scarlett'in odasına dolduruyordu. Işık duvarlarda yansıyor, maun mobilyalar üzerinde şarap rengine dönüşüyordu. Rengarenk halılar ışıkla oynasırken, cam gibi olan döşemeden göz alıyordu.

Artık yaz hissedilmeye başlanmıştı. Georgia'da yaz, daha ilkbahar aylarında başlar ve kavurucu sıcaklar hemen bastırırdı.

Meyve ağaçlarının çiçeklerinden havaya yayılan bahar kokusu, nazlı nazlı esen rüzgarla odaya doluyordu. Scarlett pencereden yolun iki yanını süsleyen yaseminlerin iki dizi kolyeyi andıran çiçeklerini görüyordu. Kargalar ile karatavuklar pencerenin altındaki manolyaya sahip çıkmak için kulak yırtıcı sesler çıkararak birbirleriyle didişiyorlardı.

Bu bol güneşli sabahlar Scarlett'i pencere önüne çekerdi. Genellikle pervaza oturur ve Tara'nın bütün güzel kokuları ve sesleriyle dolup taşardı. Bugün masmavi gökyüzü ve güneş onu ilgilendirmiyordu. Aydınlık gün ona başka şeyler anımsattı. "Allah'a şükürler olsun, yağmur yağmıyor" diye mırıldandı. Elma yeşili renginde, dantelalı ipek elbisesi, özenle katlanıp, mukavva kutu içine yerleştirilerek yatağının üzerine konulmuştu. Scarlett'in balo sırasında kendisini giyerek Oniki Meşeler'e götürmesini bekliyordu. Bu güzel elbiseye şöyle bir baktı ve omuzlarını kaldırdı. Eğer planları başarılı olursa bu elbiseyi giyemeyecekti. Çünkü balonun başlamasından çok önce Ashley ile birlikte

Jonesboro'ya evlenmek üzere kaçacaklardı. Yalnız Scarlett'in canını sıkan bir sorun vardı. Piknikte hangi elbiseyi giyecekti? Kendisine yakışacak en güzel takı hangisiydi? Dayanılmaz bir güzellikle Ashley'nin karşısına çıkması ona şans getirecek miydi?

Saatlerce birçok elbiseyi deneyip, bir yana bırakmıştı. Şimdi dantelalı külotu ve kaşkorsasıyla kalakalmıştı. Bu durum canını sıkıyor, onu öfkeliyordu. Canlı renkli kumaşlardan dikili tuvaletler yerde, yatak ve sedirin üstünde duruyordu.

Uzun kemerli, pembe organtin elbisesi ona çok yakışıyordu. Ne yazık ki bu elbiseyi geçen yaz Melanie Oniki Meşeler'e geldiğinde giymişti. Kuşkusuz Melanie bunu anımsayacaktı. Bu yüzden onun diline düşebilirdi. Prenses dantelasıyla işleme işleme yakalı. kabarık kollu siyah pazen elbisesi, beyaz yüzünü ve bütün güzelliğini gözler önüne seriyordu. Ama onu biraz yaşlı gösteriyordu.

Scarlett aynanın karşısına geçti. Yüzündeki çizgiler ve gevşemiş kaslar ortaya çıkar korkusuyla yüzünü inceledi. Genç olan Melanie'nin yanında kesinlikle yaşlı görünmemesi gerekirdi.

Kumaşı aralıklarla ve boylu boyuna dantela ve filelerle süslü olan lavanta çizgili muslin elbisesi çok görkemliydi. Ama onun tipine hiç gitmiyordu. Bu elbise Carreen'in ince profiline ve onun yüzündeki soğuk görünümüne daha uygundu. Üstelik bu elbise, Scarlett'e okullu kız görünümü veriyordu. Melanie'nin yanında okullu kızlara benzemek istemezdi.

Gümüş rengi kurdelelerle işli ve volanlarla süslü yeşil ekose tafta elbisesi ona en çok yakışanlardan biriydi. Scarlett de bu elbiseyi çok beğeniyordu. Gözlerine daha derin bir anlam kazandırıyor. Ama ne yazık ki korsasının ortasında bir leke vardı. Gerçi Scarlett, bu lekenin üzerine bir broş takabilirdi. Fakat Melanie'nin keskin gözlerinden çekiniyordu.

Artık geriye, çok renkli pamuklu kumaştan elbiseleri, balo elbisesi ve dün giydiği çiçekli yeşil muslin elbisesi kalıyordu. Sonuncusu bir ikindi elbisesiydi. Onu

piknikte giyemezdi. Bu elbisenin küçük ve kabarık kolları vardı ve balo elbisesi olacak kadar dekolteydi. Scarlett'in tercih ettiği başka bir elbisesi de yoktu. Onu giymek zorunda kalacaktı. Sabah vakti kendisini teşhir etmek pek uygun olmasa da, onun utanılacak ne kolları ne de göğsü vardı.

Aynanın önünde profilini bir süre izledi. Sonra bu elbisede kendisini utandıracak bir şey olmadığını düşündü. Boynu kısa ve yuvarlaktı. Tombul kollarının güzel bir görünümü vardı. On altı yaşındaki genç kızlardan çoğunun yaptırdığı gibi göğsünü yeterince büyük göstermek için korsajının astarına küçük ipek rüşler diktirmeye hiç ihtiyacı yoktu. Annesinden ince ve beyaz ellerini ve biçimli ayaklarını almış olduğuna çok memnun görünüyordu. Ellen gibi uzun boyu ona hiç de fena görünmüyordu. Eteklerini kaldırdı, külot altında şişkin katlı baldırlarına baktı. Bacaklarını gösterememenin kendisi için ne büyük bir eksiklik olduğunu düşündü. Gerçekten bacakları çok güzeldi. Fayetteville'deki kız arkadaşları bu gerçeği onaylamışlardı. Beli için söylenecek bir söz yoktu. Fayetteville ile Jonesboro'da ve üç kontlukta Scarlett'in belinden daha ince bele sahip bir genç kız yoktu.

Belinin güzelliği ile övünürken birden muslin elbisenin bel genişliğini ölçtü. Kırk üç santimetre geliyordu. Bel genişliği kırk beş santimetre gelen pazen elbisesini giyerken Dadı onu korsalamıştı. Şimdi Scarlett'in daha sıkı bağlanması gerekiyordu. Kapıyı açtı ve zemin kat koridorundaki zenci kadını gördü. Sinirli bir biçimde ve yüksek sesle Dadı'yı çağırdı. Avazı çıktığı kadar bağırabilirdi. Çünkü annesi mutfakta aşçıya o gün için gerekli erzakı veriyordu.

Dadı merdivenden ağır ağır çıkarken homurdanmayı da elden bırakmıyordu. Soluk soluğa içeri girdi. İri siyah elleriyle tuttuğu bir kayık tabağı içinde; biraz domuz eti, tereyağlı iki büyük Hint patatesi ve buğday galetası vardı. Dadısının getirdiklerini görünce Scarlett'in yüzü birden değişti. Hafiften öfkelenmek yerine kavgaya hazır bir hale geldi. Elbise beğenme heyecanı

ona Dadı'nın ilkelerinden birini unutturmuştu. O, bir davete giden Miss O'Haralar'ın karınlarının tok olmasını isterdi. Hatta davette bir şeker bile yiyemeyecek durumda olmaları gerekliydi.

— Yemek yemeyeceğim. Onları mutfağa götürebilirsin.

Dadı kayık tabağı masaya bıraktı. Ellerini kalçalarının üzerine koyarak ağız kavgasına hazır durma geçti.

— Miss Scarlett bunları yiyeceksiniz. Geçen piknikte hasta olduğum için siz gitmeden yemeğinizi getirememiştim. Sizin o zaman olduğu gibi bu piknikte de bir yanlış yapmanıza izin vermem.

— Hayır Dadı! Yemek yemeyeceğim. Sen gel, şu korsamı iyice sık. Geç kaldım. Arabanın sesini işitiyorum.

Dadı, barışık bir sesle hemen atıldı:

— Haydi Miss Scarlett! Uslu olun, hiç olmazsa küçük bir parça yiyin. Kızkardeşleriniz hepsini yediler.

Scarlett alaylı bir cevap verdi:

— Şaşmam. Onların bir tavşan kadar akılları yok. Ben hiç yemeyeceğim. Tabaktakilere elimi bile sürmeyeceğim. Tika basa yiyerek Calvertler'e gittiğim günü daha unutmadım. Savannah dondurmaları ikram etmişlerdi. Benim istediğim eğlenmek ve hoşuma gideni yemektir. Oysa dondurmadan bir kaşık bile yiyememişim.

Kendi kurallarına karşı gelen Scarlett'e öfkelen-di. Kaşlarını çattı. Dadı için bir genç kız için izin verilen bir şeyle, izin verilmeyen bir şey arasında, bir zenci ile bir beyaz insan arasındaki kadar fark vardı. Ve orta yol bulmak da söz konusu değildi. Güçlü elleri arasında Suellen ile Carreen bir çamur gibi sıkılıp bükülüyor ve emirlerine saygıyla boyun eğiyorlardı. Fakat Scarlett'e isteklerinden çoğunun, seçkin bir kişiliğe sahip olan birinin istekleri olmadığını öğretmek için daima mücadele etmesi gerekiyordu. Scarlett üzerindeki başarısızlıkları Dadı'ya zarar veriyordu.

— Eğer siz yememekte ısrar ederseniz, buna aileniz ne der? Bu beni çok zer. Ben davette herkesin, sizin davranışlarınızı beğenmesini isterim. Size belki yüz kez söyledim. Bir hanım bir davette bir kuş gibi yediği zaman gerçek bir hanım olur. Sizi Wilkeslar'a bir esir gibi yiyesiniz ve oburlar gibi atıştırasınız diye götürmek istemem.

— Annem tam bir hanımefendidir. Fakat davetlerde yemek yer.

— Evli olunca siz de davetlerde beğendiğiniz yemekleri yiyeceksiniz. Mrs. Ellen sizin yaşınızdayken başkalarının evinde hiçbir şey yemezdi. Eulalie ve Pauline halalarınız da yleydiler. Bunların hepsi evlendi. Her zaman çok yiyan genç kızlar koca bulamazlar.

— Ben bu söylediklerinize inanmıyorum. Sen hasta olduğun için benim bir şey yemeden gittiğim piknikte, Ashley Wilkes bana iştahı yerinde olan genç kızları sevdiğini söyledi.

Dadı kaygılanarak başını eğdi:

— Misterlerin söyledikleri başka, düşündükleri başkadır. Sonra ben Mister Ashley'nin sizinle evlenmek istediğini hiç duymadım.

Scarlett'in yüzü daha da buruştu. fkelenecek oldu. Ama hemen kendini toparladı. Dadı ile tartışmak boşunaydı. Genç kızın ayak diremesi zerine Dadı kayık tabağı aldı. Sonra kendi ırkının sağladığı bir kurnazlıkla taktik değiştirdi. Kapiya doğru giderken içini çekti.

— Bu iş bitti Miss Scarlett. Size yemek hazırlatırken aşçı kadına şöyle diyordum: Bir hanım yememesinden anlaşılır. Ben Miss Mellie Hamilton'dan daha az yiyan bir genç kız görmedim. Onu son kez Mister Ashley'nin yanında gördüğüm zaman... Ayy!... şey, Miss India diyecektim.

Scarlett'in yüzünde Dadı'ya güvensizlik duyduğu anlaşılıyordu. Dadı bunun farkında değil miydi? Çünkü zenci kadının geniş suratında masum bir ifade ve bir de Scarlett'in, Melanie Hamilton gibi bir hanım ola-

mamasından dolayı duyduğu üzüntü vardı.

— Şu tabağı bırak da gel! Korsamı giydir, diye öfkeli bir biçimde Scarlett seslendi. Sonra biraz yemeye çalışırım. Eğer şimdi yersem korsamı istediğim kadar sıkamazsın.

Scarlett'e sözünü geçirmesinden memnun olan, fakat genç kıza hiçbir şey belli etmeyen Dadı tabağı tekrar masaya bırakırken tatlı bir sesle sordu:

— Benim küçük kuzum ne giyecek bakalım?

Scarlett çiçekli yeşil muslini gösterdi. Birden Dadı öfkeleniverdi:

— Hayır hayır! Olamaz! Bunu giyemezsiniz. Bu elbise sabahlık olarak dikilmiştir. Saat üçten önce göğsünüzü açamazsınız. Bu elbisenin göğsü çok açık. Üstelik kolsuz. Çil basacak olursa na yaparsınız. Hani Savannah'da sizi çil bastığı zaman, vücudunuzu sütle ovmuştum. Yine buna yakalanmanızı istemem. Şimdi gider annenize söylerim.

— Eğer ben giyinmeden önce anneme bir şey söylersen hiçbir şey yemem, bilesin.

Scarlett'in cevabı kesindi ve o şöyle devam etti:

— Ben giyindikten sonra, artık annemin bana üstümü değiştirtmeye zamanı kalmayacak.

Dadı yenik düştüğünü anladı. İçini çekti. Scarlett'in bir ikinci elbisesi giymesi, davette bir obur gibi atıştırmasından çok daha iyiydi.

— Masaya dayanın ve soluğunuzu tutun.

Scarlett istenileni yaptı. Bir süre soluk almadan durdu. Dadı bütün gücüyle kordonları çekti. Küçük korsa daraldı. Bu sırada Dadı'nın gözlerinde bir iftihar ve şefkat ışığı parladı.

— Benim küçük kuzum kadar kimsenin ince beli yoktur. Miss Suellen'nın belini sıkarken, elli santimetrede gözleri dönüyor.

— Ben hiçbir zaman bayılmadım.

— Ara sıra bayılacak gibi olmak size zarar vermez mi? Miss Scarlett yılan ya da fare gördüğünüz zaman gözünüzü çevirmek iyi değildir. Ben evde olduğunuz

zamanlar için bir şey demiyorum. Toplum içinde bulunduğunuz zamanları kastediyorum. Size şunu da demek isterim ki...

— Ooo! Haydi acele et! Bu kadar söylenme. Evet evet! Ben bir kocayı eşinden ayırabilirim. Bunu göreceksin. Öyle bayılmaya falan ihtiyacım yok. Tamam oldu. Korsamı iyice sıktın. Şimdi elbisemi boynumdan geçir.

Dadı büyük bir dikkat ve özenle yeşil muslin elbisenin on metre uzunluğundaki eteğini geçirip korsasının sırtına kopçaladı. Sonra öğüt vermekten geri kalmadı:

— Güneşe çıktığınız zaman şalınızı omuzlarınıza alın. Sakın şapkanızı çıkarmayın. Böyle yapmazsanız ihtiyar Mrs. Slattery gibi kara olursunuz.

Dadı, konuşmasına devam etti ve Scarlett'i uyardı:

— Haydi bakalım, şimdi yemeğinize sıra geldi tatlım. Ama sakın ha çabuk çabuk yemeyin!

Genç kız zenci kadının dediklerini yaptı. Kayık ta-
bağın önüne oturdu. Bir şeyler yediği zaman bedeninde soluk almak için yer kalıp kalmayacağını düşünüyordu. Dadı beyaz bir peçeteyi Scarlett'in dizlerinin üzerine yayıp boynuna düğümledi. Domuz etini sevdiği için ilk önce onu yedi. Hint patateslerini istemeye istemeye yerken şöyle düşünüyordu:

"Tanrım! Bir evlenebilsem. Kendimle ilgili işler için kendim karar verememekten bıktım artık. Bir kuş gibi yiyenler gibi yemekten, koşmak istediğim zaman yavaş yavaş yürümekten, yorulmadan iki gün dans edebilecek güçte olmama rağmen bir valsden sonra 'başım dönüyor' demekten bıktım, bıktım artık... Tavşan kadar akli olan budalalara 'ne olağanüstüsünüz!' demekten usandım artık... Erkeklerin bana saçma sapan şeyler anlatmalarına fırsat vermekten usandım; Oysa ben... Artık canım yemek istemiyor."

Sert tavırlı, sözünden dönmemeyi ilke edinmiş olan Dadı;

— Haydi biraz da şu sıcak galetadan yiyin, dedi.

Scarlett kendisine yapılan bu uyarıyı duymamış gibi sordu:

— Bir kocayı eşinden ayırmak, bir genç kız için neden bu kadar kötü olsun?

— Bunun sebebi, genç erkeklerin ne istediklerini bilemeleridir. Onlar istediklerini sandıkları şeyi bilirler yalnızca... İstediklerini sandıkları şeyi onlara sunmak, birçok kadını tehlikeden kurtarmaktır. Bu durum da onların ihtiyar olmalarını yasaklar. Erkekler bir damlacık beyni olmayan minyon kız istediklerine inanırlar. Genç erkek evleneceği kızın, kendisinden daha akıllı olduğunu bilirse o kızla evlenmekten kaçınır.

— Evlendikten sonra erkeklerin hepsi karılarının budala olmadığını anlayınca hayrete düşmezler mi sanıyorsun?

— İşte o zaman iş işten geçmiş olur. Çünkü artık evlidirler. Zaten erkekler hep karılarının budala olmasını umut ederler.

— Artık aklımdan geçen şeyleri yapacağım ve söyleyeceğim. Eğer erkekler bundan hoşlanmazlarsa onlarla alay eder, eğlenirim.

Dadı, üzgün bir tavırla cevap verdi:

— Bunu asla yapamazsınız. Ben yaşadıkça böyle şeyler yapmanıza fırsat vermem. Haydi bakalım, şimdi galetalarınızı yiyin. Salçaya batırın tatlım.

— Genç Yankee kızlarının bu kadar kötü durumda olduklarını hiç sanmıyorum. Geçen yıl Saratoga'da erkeklerin önünde zekice davranan bir çok Yankee kıızı gördüm.

Dadı istediği fırsatı yakaladığı için gülümsedi:

— Genç Yankee kızları mı? Evet tatlım, onlar güzel konuşmasını bilirler. Ama Saratoga'da kızların koca buldukları yok.

— Ama Yankeeler'in de evlenmeleri gerekir. Kendi başlarına yerden bitmiyorlar ya... Çocukları olması için evlenmeleri şart. Ne kadar da çok çocukları var onların...

— Erkekler Yankee kızlarıyla paraları için evleni-

yorlar, diyerek Dadı bu konuşmayı noktaladı.

Scarlett galetayı salçaya batırıp ağzına götürdü. Kuşkusuz dadının söylediğinde bir gerçek payı vardı. Bu sözlerin doğru olması gerekirdi. Çünkü annesi de bundan farklı konuşmuyor, daha ince deyimlerle aynı düşünceleri söylüyordu.

Bütün arkadaşlarının anneleri, onlara becerikli ve yetenekli olmayı öğretiyorlardı. Scarlett ise gereğinden fazla çocuk mu olmuştu? Ashley ile tartışmak ve görüşlerini serbestçe açıklamak istemişti. Belki de bunlar, yürüyüş ve atla gezinti yapmak konusunda gösterdiği istekler onu kendisinden uzaklaştırmıştı. Böylece Ashley, Melanie'ye yönelmişti. Eğer taktik değiştirecek olursa... Ama aklına şu da geliyordu: Eğer Ashley kadın entrikalarının hükmü altında bulunuyorsa artık hiçbir zaman ona eski saygısını beslemeyecektir. Bir gülümsemeye, bir bayılma rolüne ya da 'ne olağanüstü bir kişisiniz' sözlerine aldanacak kadar budala olan bir erkek kendisiyle evlenmeye layık değildi. Ne yazık ki bütün erkeklerin bu yapmacık davranışları sevdiğine tanık oluyordu.

Eğer eskiden Ashley'ye karşı yanlış bir taktik uygulamışsa... Ne çıkar? Bu artık geçmişte kalmıştır. Ondan artık söz edilemez. Bugün Ashley'nin karşısına bambaşka, yepyeni bir yöntemle çıkacaktı. Onu çok istiyordu ve amacına ulaşabilmek için yalnız birkaç saat kalmıştı. Eğer bayılmak sorunu çözümleyecekse, bayılacaktı. Eğer gülümsemek, cilve yapmak ya da kuş beyinli görünmek Ashley'nin hoşuna gidecekse seve seve cilve yapacak ve Cathleen Calvert'den daha aptal olacaktı. Eğer cesaret isteyen şeyler yapması gerekirse onları da yapacaktı. Bugün çok büyük bir gündü!

Kişiliğinin bürünebileceği her türlü sahte görünümlerden daha çekici olduğunu Scarlett'e söyleyecek hiç kimse yoktu. Eğer bu ona söylenmiş olsaydı, o çok çok sevinecek, fakat söylenenlere asla inanmayacaktı. Onun dahil olduğu uygar dünya da bu konuda şöpheci kalacaktı. Çünkü eskiden beri kadının doğal görünümü olmasına pek az değer veriliyordu.

Araba Wilkeslar'ın çiftliğine giden kırmızı yola girdiği sırada, Scarlett suçlu bir haz duyuyordu. Piknikte kaşlarını kaldırarak ya da surat asarak hiç kimse onun planına karşı çıkmayacaktı. Kuşkusuz Suellen yarın gevezelik etmekten kendini alamayacaktı. Eğer işler Scarlett'in istediği biçimde giderse Ashley ile nişanlanmasından ya da onun kendisini kaçırmamasından dolayı anne ve babasının üzüleceklerini biliyordu. Ellen'in işleri dolayısıyla evde kalmasına çok sevinmişti. Gerald, bu sabah konyacı biraz fazla kaçırdığı için Jones Wilkerson'u çiftlikten uzaklaştırmıştı. Annesi de, Gerald'ın gidişinden önce çiftliğin hesaplarına bakmak için Tara'da kalmıştı. Scarlett üzeri dosyalarla dolu olan yazı masasının önünde oturan annesini öpmek için küçük büroya girmişti. Jones Wilkerson yüzü sapsarı, şapkası elinde Ellen'in yanında duruyordu. Kontluğun en iyi görevinden törensiz kovulmaktan duyduğu kını güçlölle saklıyordu. Bütün bunlar bir parça eğlence için miydi? Oysa Gerald'a kendisi gibi daha pek çok erkeğin aynı biçimde küçük Emmie Slatery'nin babası olabileceğini tekrar tekrar söylemişti. Zaten Gerald da bu görüşteydi. Fakat Ellen'in gözünden bir kere düşmüştü.

Jones bütün Güneyliler'den nefret ediyordu. Onların ölçölü davranışlarına, soğuk nezaketlerine, kendisinin toplumdaki yeri hakkındaki alaylı bakışlarına çok kızılıyordu. Güneyliler'e karşı kin beslemesine sebep olan her şeyi, tek bir kişide semgeleştiriyordu. Evet kininin odak noktası olan Ellen O'Hara'dan çok nefret ediyordu.

Dadı, Ellen'a yardımcı olmak için onunla birlikte kalmıştı. Arabada Toby'nin yanına, içinde kızların elbiseleri bulunan uzun bir kutuyu dizlerinde tutan Dilcey oturmuştu. Gerald fazla kaçırdığı konyak yüzünden atının üzerine tünemiş gibi oturmuştu. Ama yüzünden

Wilkerson ile ilgili tatsız işi, bu kadar kolay sonuçlandırdığı için mutlu görünüyordu. Atını arabanın yanı başında sürerken bütün sorumlulukları üzerine attığı karısının dostlarıyla buluşacağı pikniğe gidememekten dolayı üzüleceğini aklına getirmiyordu bile...

Güzel bir ilkbahar günüydü. Tarlalar olağanüstü bir güzellik sergiliyordu. Kuşlar çevrede uçuşurken, cıvıl cıvıl ötüşüyorlardı. Gerald kendisinden başka bir şey düşünmeyecek kadar kendisini genç ve neşeli hissediyordu. Ara sıra "Peg Arabayla Gidiyor" şarkısını, bazen İrlanda şarkılarını ya da Robert Emmet'nin melodisi daha tasalı olan "O Kız Genç Kahramanın Uyuduğu Topraktan Çok Uzaktadır" şarkısını mırıldanıyordu.

Bütün gününü Yankeeler aleyhinde konuşarak ve savaştan söz ederek geçireceği hayaliyle çok neşeli görünüyordu. Bu arada küçük tentene şemsiyelerin altına sığınan üç güzel kıızıyla gururlanıyordu. Dün akşam Scarlett ile aralarında geçen konuşmayı unutmuştu sanki... Onun çok güzel olduğunu, kendisini onurlandırıldığını ve gözlerinin İrlanda tepeleri kadar yeşil olduğunu düşünüyordu. Bu benzetişin kendisine şair gibi bir görünüm vermesinden dolayı üzüldü. Genç kızları heyecanlandırmak için "Yeşil Renk" şarkısını biraz yanlıs terennüm etmiş olsa da onlara sunmaktan büyük zevk duydu.

Scarlett babasına annelerinin küçük şımarık çocuklarına baktıkları gibi şefkat dolu bir güvensizlikle baktı. Akşamleyin sarhoş olacaktı. Karanlıkta atla evine dönerken her zaman yaptığı gibi Oniki Meşeler ile Tara arasındaki bütün hendekleri atlayacağını biliyordu. Tanrının yardımı ve atının kıvraklığı sayesinde de boynunu kırmayacağını umut ediyordu. İrmağı atı ile yüzerek geçecekti.

Pork böyle zamanlarda avluda elinde lambayla bekler ve onu bürodaki mindere yatırır. Yeni elbisesi harap olacak, ertesi sabah çevresine korkunç küfürler savurarak, Ellen'a atının karanlıkta köprüden düştü-

günü anlatacaktı. Hiç kimseyi aldatamayan, ama herkesin kabul ettiği bu yalan yüzünden kendisinin birtakım oyunlar çevirebileceğine inanacaktı.

Scarlett babasını, şefkat ve sevgiyle izledi. "Bencilliğiniz ne kadar tatlı" diye düşündü. İçinden "sizinle hiçbir konuda ciddi olmak mümkün değil" dedi. Genç kız bu sabah o kadar heyecanlı, o kadar mutluydu ki, babasıyla birlikte bütün dünyayı sevgiyle kuşatmaya hazırdı.

Güzeldi ve kendiside bunu biliyordu. Gün bitmeden önce Ashley yalnız kendisinin olacaktı. Güneş çevreye güzel bir sıcaklık yayıyordu. Georgia ilkbaharı, bütün güzelliğini onun önüne saçıyordu. Yol kenarındaki dut fidanları, kış yağmurlarının toprakta açtığı oyukları, birer yeşil takı gibi saklıyordu. Kızıl toprağı yaran granit kütleleri yabani güllerin mantosuna bürünmüştü sanki. Ortalığı erguvan rengi menekşeler kaplamıştı. Irmağın öteki yanında ormanlarla kaplı tepelerde kızcık ağaçlarının beyaz çiçekleri bütün bu yeşillik içinde erimek istemeyen kar taneleri gibi parlıyordu. Elma ağaçları en açık beyazdan, en koyu kırmızıya kadar bir renk çümbüşü içindeydiler. Güneş ışınları, büyük ağaçların yaprakları arasından süzülürken; hanımelleri pembe, turuncu ve kırmızımtrak bir halı görünümündeydi. Rüzgar yabani fidanların gizemli kokularını taşıyordu. Çevre o kadar güzel kokuyordu ki... Scarlett içinden,

— Ölünceye kadar bu günün güzelliğini anımsayacağım, dedi. Kuşkusuz bu, benim düğün günüm olacak.

Ashley ile birlikte bugün öğleden sonra ya da bu gece ay ışığında peri masallarının taze çiçekleri arasından Jonesboro'ya doğru gideceklerini düşündü. Evliliklerinin Atlanta'lı bir rahip tarafından kutsanması gerekliydi. Ama bu anne ile babasının işiydi. Ellen'in, kızının nişanlı bir erkekle kaçtığını duyunca utanacağını düşünerek sarsıldı. Ama annesinin mutluluğunu görünce onu affedeceğini biliyordu. Babası ise homur-

danmayacak, bağınp çağıracaktı. Fakat o dün akşam Ashley hakkında tüm söylediklerini unutacak ve kendi ailesiyle Wilkeslar arasında doğan yeni ilişkiden çok mutlu olacaktı. Scarlett kendisini kaygılandıran bütün olasılıkları kafasından uzaklaştırmak için "bütün bunları evlendikten sonra düşünürüm" dedi. Parlak güneş, yeşil ve hoş kokulu ilkbahar, sessiz akan ırmak, karşı tepede görünmeye başlayan Oniki Meşeler'in ocakları gönüllere taşkınlık veren neşeden başka bir şey duymaya fırsat bırakmıyordu. Scarlett'in gönlü rahatlamış, düşüncelere dalmıştı:

— İşte orada bütün ömrümü geçireceğim. Böyle eli, belki daha çok ilkbahar göreceğim. Çocuklarıma, sonra torunlarıma bugünkü ilkbaharın ne kadar güzel olduğunu, bir benzerini görmenin mümkün olamayacağını anlatacağım. Bu son düşünce onu öylesine mutlu etti ki "Yeşil Renk" şarkısının son bölümünü söyledi ve babasından gürültülü bir kutlama aldı.

Suellen, neşesiz görünüyordu.

— Neden bu sabah bu kadar mutlusun, diye sordu. Çünkü Scarlett yeşil balo elbisesiyle kendisinden daha güzel olacağını söyleyip durmuştu. Scarlett neden kendi elbisesini ödünç vermek istemiyordu? Dadı niçin yeşilin Suellen'a iyi gitmediğini söyleyerek, onunla her zaman zıtlaşıyordu?

— Benim kadar sen de biliyorsun. Bu akşam Ashley'in nişanı var. Babam bu sabah söyledi. Çok iyi biliyorum ki sen onunla uzun süredir bakışıyordun.

Scarlett kızkardeşine dilini çıkarttı, sonra:

— Bütün bildiğin bu kadar, diye cevap verdi. O neşesine zarar verilmesini istemiyordu.

— Susie bu dediğin doğru değil! Bunu sen de biliyorsun, diye biraz kırılmış olan Carreen itiraz etti. Scarlett Brent'i düşünüyor.

Scarlett küçük kızkardeşine döndü ve insanın nasıl olup da bu kadar uslu olabileceğini düşündü. Bütün aile bu on üç yaşındaki kızın daha şimdiden seçtiği erkeğin Brent Tarleton olduğunu biliyordu. Oysa o

Scarlett'in kızkardeşi olmasaydı Brent hiçbir zaman Carreen'e dikkat etmeyecekti. Annelerinin bulunmadığı sıralarda iki kızkardeş, Brent konusunu açarak ona takılırlar ve onu sonunda ağlatırlardı.

Scarlett:

— Yavrucuğum, Brent bana karşı ilgisizdir, diye cevap verirken iyilikseverliğini de kanıtladığı için mutlu oldu. Ayrıca ben de Brent'e karşı hiçbir ilgi duymuyorum. O senin büyümeni bekliyor...

Carreen'in yuvarlak yüzü kızardı. Bu son sözden aldığı güvenle sordu:

— Sahi mi Scarlett?

— Annem Carreen'in henüz erkekleri düşünecek yaşta olmadığını söylemişti. Bunu sen de biliyorsun Scarlett. Ama şimdi kalkıp ona akıl veriyorsun.

— İstedliğini söyle, bana vız gelir. Sen Carreen'den yana olabilirsin. Çünkü şu gerçeğin farkındasın. Bir yıl sonra o senden çok daha güzel olacak.

Gerald konuşmaya karışma gereğini duydu:

— Bugün uslu durun! Yoksa kırbacımı elime alırım. Şimdi susun bakalım. Bir araba sesi işitiyor musunuz? Bu gelenler Fontainler mi?

Yolun ormanın içinden, Mimosa ve Fairhill'den inen yolla birleştiği yerden bir araba gıcirtısı ile nal sesleri duyular. Arabaların perdelerinin ardından çevreye kadın sesleri yayılıyordu. Gerald atını ileri sürdü ve iki yolun kesiştiği yerde arabayı durdurması için Toby'ye işaret etti.

— Tarletonlar'ın hanımları, diye neşelenerek kızlarına haber verdi. Gerald'ın Ellen hariç, bütün kontlukta kızıl saçlı Mrs. Tarleton'dan daha çok beğendiği başka bir kadın yoktu.

— Hem de arabayı o sürüyor. Dizginleri ne de güzel tutuyor. Ne güzel elleri var. Tüy gibi yumuşak, kırbaç gibi sağlam. Tam öpülmeye layık eller. Sizin böyle elleriniz olmaması ne kötü!

Sonra kızlarına sevgi ve sitemle dolu bir göz atarak, onları şöyle eleştirdi:

— Carreen, hayvanlardan korkar. Senin ise yulara dokunur dokunmaz ellerin tereyağı gibi erir. Ya sen küçük kedin...

Scarlett öfkelenerek cevap verdi:

— Ben hiçbir zaman atımdan düşmedim. Mrs. Tarleton her sürekle avında mutlaka bir kez atından düşmüştür.

Gerald birden atıldı ve son cümlesi hariç söylediklerinden bir şey anlaşılmadı:

— Erkek gibi köprücük kemiğini kırar, ne bayımlar, ne sahne... Haydi yeter işte geldiler!

Üzengileri üzerinde doğruldu ve gösterişli bir hareketle selamladı. Gerald'ın dediğı gibi arabayı Mrs. Tarleton sürüyordu. Araba parlak kumaşlı elbiseler giymiş, dalgalı tüllere bürünmüş, elleri şemsiyeli dört kızla, Dadıları ve bir sürü elbise kutularıyla dolmuştu. Gerçekten arabacıya yer kalmamıştı. Zaten kolunda eşarp olmadığı zaman Beatrice Tarleton atlarının başkası tarafından sürölmesini istemezdi. İnce yapılı yüzünün teni o kadar beyazdı ki, alevi andıran saçları yanaklarının bütün rengini almış gibiydi. Bu görünümüne rağmen onun iyi bir sağlığı ve tükenmek bilmeyen bir enerjisi vardı.

Kendisi gibi kızıl saçlı ve kendisi gibi yerinde duramayan taşkın tabiatlı çocuklar doğurmuştu. Onun çocuklarını yetiştirme konusunda gösterdiği başarı bütün kontlukta söylenirdi. O şefkatli olmasına rağmen, çocuklarına karşı kümes hayvanları için kullanılan yöntemi uygulamıştı. Onları sıkı bir kontrol altında tutarak serbest yetiştirmelerine fırsat vermişti. Büker, fakat kırmazdı. Mrs. Tarleton'un yöntemi buydu.

Atları çok severdi ve sürekli olarak bu ilgisinden söz ederdi. Onlardan çok iyi anlardı. At kullanmayı kontluğun herhangi bir erkeğinden çok daha iyi becerirdi. Tepenin en üst noktasındaki, girinti-çıkıntılarla dolu evinde sekiz çocuğı çitle çevrili arsada gıdıklayan piliçler gibi sesler çıkararak oynayırlardı. O çiftliğı dolaşmaya çıktığı zaman arkasından oğulları, kızları,

piliçleri, köpekleri koşuşturlardı. Atlarının, özellikle ateşi andıran kısırağı Nellie'nin insanlardan daha zeki olduklarını söylerdi. Eğer ev işlerinden kurtulamaz ve her gün yaptığı at gezintisine çıkamazsa, bir zenci çocuğa şeker kutusunu verir, "Nellie'ye bir avuç şeker ver ve ona hemen geleceğimi söyle" derdi. O çoğunlukla binici kıyafetiyle gezerdi. Ender durumların dışında her zaman eyere sıçramaya hazır olurdu. Yataktan kalktığı andan itibaren onun üstünde amazon kıyafeti görülürdü. Her sabah Nellie eyerleri koşulmuş durumda evin önünde Mrs. Tarleton'u beklerdi. Hava ister açık, ister yağmurlu olsun, eğer bir işi yoksa o her gün bir saat sevgili atı ile gezintiye çıkardı.

Fairhill çiftliği öyle kolay yönetilecek çiftliklerden değildi. Binicisi gelmediği sürece Nellie, saatlerce evin çevresinde dolanırdı. Beatrice Tarleton ise etekleri kaldırılmış, ayaklarında parlak çizmelerle ev ve çiftlik işlerini denetlerdi.

Bugün, dar ve artık modası geçmiş siyah ipek elbisesiyle yine binici kıyafetini giymiş gibi bir hali vardı. Çünkü tuvaleti çok ciddi bir stilde dikilmişti. Parlak ve tasalı gözlerinin üzerine düşmüş uzun tüylü, siyah ve küçük şapkası da, av sırasında giydiği eski şapkasına benziyordu. Gerald'ı görünce kırbacını şaklatarak atları durdurdu. Arabanın arkasına yığılmış olan dört kızı öne doğru eğildi. Genç kızlar şamata ile bağırıyorlar. Her an harekete hazır olan atlar şaha kalktı. Sanki Miss Tarletonlar, yıllardan beri O'Haralar'ı görmemişti. Oysa daha iki gün önce bir arada idiler. Bunlar yumuşak başlı genç kızlardı. Komşuları arasında özellikle küçük O'Haralar'ı severlerdi. Yalnız aptal Cathleen Calvert'in dışında kontluktaki hiçbir genç kız Scarlett'i gerçekten sevmezdi.

Kontlukta yaz boyunca bir piknik ya da balo verilmeyen hafta geçmezdi. Eğelenceye düşkün kızıl saçlı Tarletonlar için, her piknik ve her balo, ilk kez böyle bir davette hazır bulunuyorlarmış gibi önemli bir olay olurdu. Etine dolgun olan bu dört kız arabaya sanki is-

tif edilmiş gibiydi. Krinolinleri ve volanları arabanın kenarlarından taşıyordu. Şemsiyeleri ise birbirleriyle çarpışıyordu. Çenelerinin altından düğümlemiş siyah kadife kordeler ve güllerle süslü başlıkların tamamını örtemediği kızıl saçları, güneş vurdukça alev alev parlıyordu. Hetty'nin saçları tam kızıl renkteydi. Camille kırmızı yankıları bulunan bir kumraldı. Randa'nın ışık altında renkten renge giren açık kestane saçları vardı. En küçükleri olan Betsy'nin saçları havuç rengindeydi. Hepsi de güzel kızlardı. Gerald "güzel genç kızlar kovanı" diyerek arabaya çapkın bir edayla yaklaştı ve şöyle dedi:

— Arılar annelerini sokarlarsa affedilmez kötülük yapmış olurlar.

Mrs. Tarleton göz kırptı ve sonra alt dudağını gülünç bir biçimde ısırarak Gerald'ın sözlerini doğrulamak istedi. Genç kızlar hep bir ağızdan bağırdı:

— Anne böyle göz etme! Yoksa babamıza söyleriz.

Sonra annelerini Gerald'a şikayet ettiler:

— Yemin ederiz Mister O'Hara yanında sizin gibi yakışıklı bir adam olduğu zaman bizde talih diye bir şey bırakmaz.

Bu şakalara herkes gibi Scarlett de güldü. Ancak genç Tarletonlar'ın annelerinin yanında böyle serbest davranmaları onu her zaman rahatsız ederdi. Sanki akranmışlar gibi hareket ederlerdi. Annesine böyle şeyler söyleyebilmeyi bile aklından geçirecek olsa kendini günah işlemiş sayardı.

Yine de bu küçük ve güzel Tarletonlar'ın anneleriyle olan ilişkilerinde hoş yanlar vardı. Kızlar annelerini eleştiriyor, onunla alay ediyor, ona takılıyorlardı. Fakat annelerini sevmekten de geri kalmıyorlardı. Scarlett "bir gencin annesiyle bir parça delilik yapması eğlenceli olur" diye düşündü. Ama o, bunun bile Ellen'a karşı saygıda kusur olacağını biliyordu. Böyle düşündüğü için utandı. O bu dört genç kızda ise bu tip kaygı verici düşüncelerin hiçbir zaman doğmadığını biliyordu. Kendini komşularından farklı hissettiği zaman

Scarlett'e bir duygusallık ve iç sıkıntısı geldi.

Mrs. Tarleton, Gerald'a merakla sordu:

— Ellen bu sabah nerede?

— Kahyamızı işten çıkardık. Çiftlik hesaplarını karşı-laştırmak için onunla kaldı. Sizin kocanız ve oğullarınız nerede?

— Onlar çoktan Oniki Meşeler'e gittiler. Puncun tadına bakmak istiyorlardı. Yeterli derecede sert olup olmadığını kontrol edeceklermiş. Yarın sabaha kadar da hep aynı şeyi yapacaklardır ya...

Geceyi Oniki Meşeler'de geçirmeleri için John Wilkes'den rica edeceğim. Ahırda yatırsa bile olur. Çünkü burnunun ucunu görmeyen beş adam bana çok fazla gelir. İki, üç neyse, fakat...

Gerald konuyu değiştirmeye çalıştı. Çünkü geçen sonbaharda Wilkeslar'daki son piknikten ne durumda geldiğini anımsayan kızlarının alaylı bakışlarını sezdi.

— Bugün niçin atla gelmediniz Mrs Tarleton? Nellie olmadığı zaman, siz siz değilsiniz. Çünkü siz tam bir stentorsunuz.

— Bir stentor muyum? diye Mrs. Tarleton, Gerald'ın İrlandalı aksanını taklit ederek bağırdı. Siz cahillerin şahıısınız. Herhalde "centaura" demek istiyorsunuz? Stentor, sesi bakır gibi zonk diye titreyen bir adamdır.

— Stentor ya da centaure! bunun önemi yok! diyerek Gerald, Mrs. Tarleton'un üzerine daha fazla gelmesini önledi. Bir stentor olabilirsiniz. Avda köpekleri kışkırttığınız zaman sizin de sesiniz yeter derecede titreşim yapıyor.

— Gördünüz mü anneciğim? diye Hetty seslendi. Size her zaman söylerim. Siz bir tilki gördüğünüz zaman bir Comanche (* teksas yerlisi) gibi bağıırırsınız.

— Hayır! Dadı senin kulaklarını yıkadığı zamanki kadar bağırmiyorum. Sen on altısına girmiş bir kızsın. Haydi bakalım bugün niçin atla gelmediğimi öğrenmek istiyordunuz değil mi? İşte şimdi açıklıyorum. Bunun sebebi bu sabaha karşı Nellie doğurdu.

— Yok canım! diye Gerald içtenlikle atıldı. Parlayan gözlerinde İrlandalıların atlara karşı olan ilgileri okunuyordu.

Bu sırada Scarlett, yeniden annesini Mrs. Tarleton ile karşılaştırdı ve içinde aynı sıkıntıyı duydu.

Ellen için kısıraklar doğurmazdı, inekler buzağılamazdı. Ancak tavuklar kuluçkaya yatarlardı. O bu konuları bilmez gibi görünürdü. Ama Mrs. Tarleton'un böyle bilerek sessiz kalma huyu yoktu.

— Kısırak mı?

— Hayır! Uzun bacaklı, güzel bir aygır. Onu gelip görmenizi isterim Mister O'Hara. Hetty'nin saçları gibi kızıl renkli bir tay.

— Hetty'ye ne kadar çok benziyor, diyerek ortaya bir laf atan Camille elbise ve şapka kutularının altında hemen kayboluverdi. Ama uzun yüzlü Hetty'nin çimdiklerinden kurtulamadı. Mrs. Tarleton "taylarım bu sabah biraz fazla yulaf yediler" dedikten sonra konuyu değiştirdi:

— Ashley ile amcasının küçük kızı, Atlanta'nın adını işittikleri zamandan beri bütün şeytanları başlarına üşüştü. Adı neydi şu kızın? Haa... Melanie!... Allah mutlu etsin! İyi kalpli bir kızdır. Fakat adını da yüzünü de anımsamıyorum. Bizim şişman aşçı kadın, Wilkeslar'ın emektarının karısıdır. Geçen akşam bizdeydi. Onun Cookie'ye anlattığına göre bu akşam nişanlanacaklarmış. Cookie bize bu sabah söyledi. Küçükler bunu bir sorun yaptılar. Bir türlü sebebini anlayamıyorum. Yıllardır herkes şunu biliyor: Ashley amcasının kızlarından Burr de Macan ile evlenmemek şartıyla, akrabalarından biriyle evlenecek. Yine herkes Honny Wilkes'in de Melanie'nin kardeşi Charles ile evlenmesini bekliyordu. Şimdi söyleyin bakalım Mister O'Hara, Wilkeslar'ın aileleri dışında evlenmeleri yasak mıdır? Çünkü...

Scarlett gülerek söylenen son cümleyi duyamadı. Ona, güneş kısa bir süre bulutların arkasına saklanmış ve her şey kararmış gibi geldi. Yeşil yapraklı kızıl-

cık ve elma ağaçlarının solduğunu sandı. Scarlett arabanın kanepesinin arasına parmaklarını soktu. Şemsiyesi elinden kaydı. İnsanların bu kadar sorumsuz bir biçimde Ashley'den söz etmelerine kızmıştı. Aslında herkes Ashley'nin nişanlı olduğunu az çok biliyordu. Sonra kendini toparladı, cesareti geri geldi. Güneş az önceki gibi parladı ve çevresi eski güzelliklerine kavuştu.

Scarlett, Ashley'nin kendisini sevdiğini biliyordu. Bu bir gerçektir. Nişanın bu akşam ilan edilmeyeceğini öğrendiği zaman Mrs. Tarleton'un düşeceği hayreti düşünerek gülümsedi. Neşesinden gamzeleri belirdi. Annesinin sözlerinden doğan etkiyi gözetleyen Hetty, entrikacı bir tavırla oturduğu yere daha da gömüldü.

Mrs. Tarleton ağdalı bir dille konuşmaya başladı:

— İstedığınızı söylersiniz. Amca çocukları arasındaki evlenmelerde bana göre doğru bir taraf yok. Zaten Ashley bu maskara kıza layık değil. Ama soluk yüzlü Honey Charles Hamilton ile evlensin.

Zalim olan Ronda hemen söze karıştı:

— Honey eğer Charles ile evlenmezse kimseyi bulamaz. Ondan başka hayranı yoktur ve hiç olmamıştır. Zaten nişanlanmaları neye yarar ki... Ona karşı hiçbir zaman istekli davranmamıştır. Scarlett anımsarsın Noel'de senin çevrende nasıl döndü.

— Budalalık etme Miss Ronda diye annesi sözünü kesti. Amca çocukları, hatta teyze çocukları bile aralarında evlenmemelidirler. Bu tür evlilikler ırkı zayıflatır. Bu iş atlarda olduğu gibi değildir. Bir atla kardeşi, ya da kızı çiftleşebilir. Hangi ırka mensup oldukları önemlidir atlar için. Fakat insanlarda bu iş yürümez. Belki güzel örnekler ortaya çıkabilir. Fakat asla sağlam olmazlar. Siz...

— Bu konuda sizinle aynı görüşte değilim Mrs. Tarleton! Wilkeslar'dan daha iyi bir insan gösterebilir misiniz? Ama eskiden beri kendi aralarında evlenirler.

— Artık bundan vazgeçmeleri zamanı geldi. Çünkü sorun bütün çıplaklığıyla ortada. Ashley'ye bir sözüm

yok. O güzel bir çocuktur. Gerçi o da... Ama küçük Wilkeslar'a bakınız. Zavallıların ayakta duracak güçleri yok! Bunlar terbiyeli çocuklar kuşkusuz... Fakat tekrar söylüyorum ayakta duracak halleri yok. Bir de şu küçük Melanie'ye bakınız. İskele merdiveni gibi eğreti duruyor. Rüzgarın uçurabileceği kadar ince yapılı... Ayrıca kendine göre bir düşüncesi yoktur. "Hayır efendim! Evet efendim!" İşte bütün söyleyebildiği bu kadardır. Bu sözlerimle ne demek istediğimi anlıyorsunuz. Ailenin yeni kana, benim saçlarım gibi ya da Scarlett'in kanı gibi güzel, sağlıklı bir kana ihtiyacı vardır. Evet evet! Neyi anlatmak istediğimi anlıyorsunuz... Wilkeslar'ı ben çok severim. Bunu siz de bilirsiniz. Ama içtenlikle cevaplayın. Onların tam yerlerinde olmadıkları doğru değil mi? Kuru toprak üzerinde iyidirler. Fakat Wilkeslar'ın ağır bir toprakta koşabileceklerini sanmam. Öyle sanıyorum ki aşırı terbiye onlarda her şeyi öldürmüştü. Tehlikeli bir durumdan kurtulmayı başarabileceklerini sanmam. Kuru toprak ve kuru havada koşabilen iyi bir cinstirler. Ama siz bana her zaman iyi koşabilen attan söz edin. Hep aile içi evlilik yapmaları yüzünden bu kentte oturan insanlara benzemez oldular. Hep piyano çalarlar, hep kitap okurlar. Ben iddia ederim ki, Ashley sürek avına çıkmaktan çok kitap okumayı seviyor. Buna yemin ederim Mister O'Hara... Bu gerçektir. Kemiklerine hiç dikkat ettiniz mi? Pek incedir. Bu ailenin, akraba dışı evlilik yapmaya ihtiyacı var.

— He... he!... diye anlaşılmaz seslerle cevap veren Gerald, Mrs. Tarleton için çok önemli olan bu konuşmanın Ellen'in zevkine ise hiç uygun olmadığını fark ederek sıkıldı. Eşinin, kızlarının böyle konuları dinlediklerini duymuş olsa kırılacağını çok iyi biliyordu. Mrs. Tarleton çok iyi bildiği bir konuda konuşmaya başladı mı onu durdurmak pek kolay olmazdı.

— İş iyice anlaşılsın diye söylüyorum. Çünkü birbiriyle evlenen amcalarımın çocukları vardır. Sizi nasıl inandırayım, bilemiyorum. Zavallı çiftin doğan çocuk-

larının gözleri bilardo topu gibidir. Annem ile babam beni teyzemin çocuklarından biriyle evlendirmek istediler. Ben onların bu isteklerine karşı direndim: "Anne hiçbir şey söylemeyin, hiçbir şey dinlemek istemiyorum. Çocuklarımın göğüsleri dar ve sıska olur" dedim. Annem "sıska" sözünü duyunca, düşüp bayıldı. Büyü-kannem de benim gibi düşünüyordu. Anlıyorsunuz değil mi?

O da atlarla ilgili bilimi biliyordu. Bunun için benim haklı olduğumu söyledi. Mister Tarleton ile evlenip gitmeme yardım eden odur. Bakın çocuklarıma... Hepsi de sağlıklı ve kuvvetli. İçlerinden biri bile çıtkırıldım çıkmadı. Gerçi Boyd bir metre, Wilkeslar yetmiş santimetre boyundadır...

— Bu konuşmayı değiştirmek mümkün değil mi Mrs. Tarleton, diyerek Gerald onun sözünü kesti. Çünkü Carreen'in bu konuyla çok ilgilendiğini ve Suel-len'in yüzünde beliren merakı farketmişti. Kızlarının tam anlayamadıklarını Ellen'a sormalarından korktu. Scarlett'in hanım gibi davranması ve aklının başka şeylerle meşgul görünmesi onu mutlu etti.

Hetty de Gerald'a yardımcı oldu.

— İlahi anne! Haydi yola koyulalım artık diye bağırdı. Bu güneş beni yakıyor. Boynumun çillerle dolduğunu hissediyorum.

Gerald:

— Yola çıkmadan önce, bir dakika bana izin verin Mrs. Tarleton dedi. Alay için at satmaya karar verdiniz mi? Savaş bugün değilse yarın patlayıverir. Clayton Kontluğu'nda asker toplama işi başlayacak. Onun için biz Clayton Kontluğu'nun atlarını da isteyeceğiz. Öyle inatcısınız ki güzel atlarınızı bize satmayı istemiyorsunuz.

— Savaşın çıkacağı biliniyor, diyerek Mrs. Tarleton vakit kazanmak istedi.

Gerald:

— Haydi Mrs. Tarleton! Söz şey...

— Anne, diye bağırarak Hetty konuşmayı tekrar

kesti. Mister O'Hara ve siz anne! Şu atlardan söz etmeyi Oniki Meşeler'e bırakamaz mısınız?

Gerald:

— Tamam tamam, Miss Hetty! Ben sizi bir dakika daha geciktirmeyeceğim. Birazdan Oniki Meşeler'de olacağız. Orada genç ihtiyar, bütün erkekler bu atlar hakkında nasıl hareket edileceğini öğrenmek isteyeceklerdir. Anneniz gibi iyi bir hanımın atlar için böylesine cimri davranması kalbimi kırıyor doğrusu... Haydi Mrs Tarleton yurtseverliğiniz nerede kaldı? Konfederasyon sizin için birkaç sözcükten mi ibaret kalacak?

Bu sefer küçük Betty bağırdı. Ama onun sıkıntısı başkaydı:

— Anne! Ronda elbisemin üzerine oturdu. Buruşuyor elbisem...

— Tamam, Ronda'yı yanından uzaklaştır ve sesini kes. Şimdi beni dinleyin Mister O'Hara! diye gözlerini kırparak konuşmaya başladı.

— Sürekli olarak şu konfederasyonu yüzüme vurmayın. Konfederasyon bize olduğu kadar, size de güvenir. Benim dört oğlum da asker olacak. Sizin ise bir tane bile yok. Benim oğullarım, atlarım sayesinde askerlik yapacaklar. Eğer atlarıma, cins atlara binmeyi bilenlerin bineceğini bilsem hepsini bedava vermekten mutluluk duyarım. Ama benim güzel atlarıma ormancılar ya da katıra binmeye alışmış köylüler binecekler. Buna izin vermek mi? Bak işte bu olamaz, Mister O'Hara. Mahmuzların onlara zarar vereceğini ya da yaralarına özenle bakmayacaklarını bilmek beni kabuslar içinde bırakır. Geme karşı çok duyarlı olan sevgili pırlanta küheylanlarıma acemilerin binmesine, ağızlarını kan revan içinde bırakmalarına ve atlarımın sersemletinceye kadar dövölmelerine razı olurum mu sanıyorsunuz. Bunun düşünülmesi bile tüylerimi diken diken ediyor. Mister O'Hara atlarımı alay için istemeniz büyük bin incelik. Fakat onları kaba köylülere teslim edemem. Atlanta'dan at satın alın. Onlar binicisinin değiştiğini farketmezler.

— Anne rica ederim artık! Gidecek miyiz? Allahaş-kına şu konuşmayı bırakınız.

Bu sefer sabırsızlanan ve sıkılan Camille oldu.

— Anneciğim çok iyi biliyorsunuz ki, sonunda şu sevgili atlarınızı vereceksiniz. Babam ve oğullarınıza gelince, konfederasyonun bunlara ihtiyacı olduğunu söyleyecekler. Siz de ağlamaya başlayacaksınız. Ama onları da uğurlayacaksınız.

Mrs. Tarleton yüzünü buruşturdu. Sonra dizginleri kasti. Kamçısını havada şaklatarak, "hiçbir şey yapacak değilim" diye hafif bir sesle söylendi.

Gerald şapkasını giydi. Atını arabanın yanına sürdü.

— Doğrusu olağanüstü bir kadın, dedi. Toby haydi bakalım, koyul yola! Biz bu işi başaracağız ve atları alacağız. Doğal olarak onun da hakkı var. Eğer bir adam efendi değilse atlarla işi ne? Böyle birisinin yeri piyade sınıfındadır. İşin felaket yanı şu: Koskaca bir kontlukta bir kıta asker çıkaracak çiftçi de yok. Senin bu konuda düşüncen nedir elmas kızım?

Ağzını açmaya gücü olmayan Scarlett babasının sorusuna cevap vermek yerine onu uyardı:

— Babacığım ya önümüzden gidin, ya da arkamızdan gelin Allah aşkına! O kadar toz kalkıyor ki atınızın ayaklarından, neredeyse boğulacağız.

Konuşmak onun düşüncelerinden uzaklaşmasına yardımcı oluyordu. Oysa onun Oniki Meşeler'e gelmeden önce kendisine çeki düzen vermesi, aklını toparlaması gerekiyordu. Gerald, Scarlett'in isteğine hemen uydu. Tartışmayı durdurmak niyetiyle atını mahmuzladı. Tozu dumana katarak hızla uzaklaştı.

Araba dereyi geçti ve yamacı tırmanmaya başladı. Oniki Meşe henüz ortaya çıkmadan önce yüksek ağaçların üstünde ağır ağır yükselen bir duman gördü. Birbirine karışan odun, kızartılmış domuz ve koyun kokularını doyasıya içine çekti.

Bir gece öncesinden çukurlar içinde yakılan ağaçların dal ve kütükleri şimdi üzerinde şişkebabları kızartılan kor haline gelmişti. Scarlett hafif rüzgarın sürüklediği bu kokuların evin arkasında yetiştirilen küçük meşelikten geldiğini biliyordu. John Wilkes pikniklerini her zaman orada yapardı. Herkes bir ucu gül bahçesine uzanan bu yeşil yamaca otururdu. Çevresini çok güzel bir gölge kaplardı. Davetliler kendilerini orada Calvertler'den daha iyi hissederd. Çünkü Mrs. Calvert piknik yemeklerini sevmediği gibi evine yanık et kokusu sinmesinden ve bu kokunun günlerce kaybolmamasından şikayet ederdi. Bu sebeple tüm davetliler yemeklerini onun evinden epey uzak ve gölge olmayan bir yerde yerlerdi. Konukseverliği ün salmış olan John Wilkes ise bir pikniğin ne olduğunu çok iyi bilirdi.

Sehpalar üzerinde duran uzun masalar Wilkes'in en güzel yemek takımlarıyla hazırlanır ve gölgelik yere kurulurdu. Masaların her iki yanına arkalıksız sandalyeler dizilirdi. Bunlarda rahat edemeyenler ya sedirlere ya da minderlere oturlardı. Davetliler rahatsız olmasınlar diye sofradan epey uzak bir yerde çukurlar kazılır, ateş yakılır ve etler kızartılırdı. Çevreye nefis et ve ateşte kaynayan sos kokuları yayılırdı. Mister Wilkes'in yanında daima bir düzineye yakın zenci uşak

dururdu. Bunlar ellerinde tepsilerle davetliler arasında gidip gelirlerdi. Sahanlığın arkasında da bir ateş yandı. Orada çiftlikteki tüm görevliler hint patatesleri, galetalar, domuz işkembesi ve eğer mevsimi ise karpuzlarla kendilerine ziyafet çekerlerdi.

Scarlett, açgözlülükle burun deliklerini oynatarak kızaran domuz etinden çıkan kokuları derin derin soludu. Yemek saatine kadar karnının açkmasını diledi. Oysa şimdi gırtlığına kadar doymuş durumdaydı. Dadısı da korsesini de öyle sıkmişti ki, güçlkle soluyor ve hastalanmaktan korkuyordu. Eğer böyle bir şey olursa bu tam bir felaket olurdu. Çünkü yalnız ihtiyarlar mide ağrılarından şikayet ederlerdi. Oysa onun böyle bir şeyden şikayet etmesi herkese rezil olması demekti.

Araba yamacın tepesinde durdu. Beyaz evin güzel görünümünü Scarlett'in dikkatini çekti. Evin yüksek sütunları, geniş taraçaları, yassı çatısı ona, kendisine güvenerek zarafet ve dilberliğini çevresine cömertçe saçan bir kadın güzelliğı veriyordu. Scarlett Oniki Meşeler'i, Tara'dan daha çok seviyordu. Çünkü bu evde, Gerald'ın evinde olmayan görkemli ve soylu bir güzellik seziliyordu. Bir eğri çizen ağaçlı yol, koşu ve binek atlarıyla doluydu. Davetliler arabalarından, atlarından iniyorlar ve birbirleriyle çene çalıyorlardı. Zenciler her davette olduğu gibi sinirli, ama güleryüzlü idiler. Atları ahırlara götürüyorlar, eyerlerini çıkarıyorlardı. Bir sürü beyaz ve zenci çocuk çevrede bağırıyor, taze çimenlerin üzerinde kovalamaca oynuyorlardı.

Evin büyük holü davetlilerle dolup taşmıştı. O'Haralar'ın arabası durduğu zaman Scarlett krinoller giymiş, birbirlerini ince bellerinden tutarak merdivende kelekler gibi inip çıkan bir sürü genç kız gördü. Bunlar basamaklara oturuyorlar, trabzandan kayıyorlar, aşağıdaki arkadaşlarına seslenip gülüşüyorlardı.

Açık duran geniş pencereden, salonda oturan yaşlı kadınlar görünüyordu. Bunlar siyah ipekli elbiseler giymişlerdi ve hepsinin elinde bir yelpaze bulunuyor-

du. Arada bir çocukları ile ilgileniyorlar, hastalardan, evlilikten söz ediyorlardı. Wilkeslar'ın emektarı Tom elinde gümüş tepsiyle kalabalık arasından geçmeye çalışıyordu. Kendisine yol açabilmek için eğilip bükülüyordu. Sakız rengi ceketler ve haki pantolonlar giymiş genç erkeklere tepsisinde taşıdığı büyük bardaklar içinde içki sunuyordu.

Evin önündeki içinde güneş yüzen veranda da davetlilerle dolmuştu. Scarlett bu kalabalığı görünce bütün kontluğun Oniki Meşeler'de toplandığını düşündü. Mister James Tarleton ile dört oğlu yüksek sütunlara dayanmışlardı. Her zaman olduğu gibi birbirinden hiç ayrılmayan ikizler, Stuart ile Brent yanyana idiler. Boyd ile Tom babalarının yanında duruyorlardı.

Mister Calvert, karısı Yankee'nin yanından bir an bile ayrılmıyordu. Karısı on beş yıldır Georgia'da bulunmasına rağmen, buralara bir türlü alışmamıştı. Herkes ona nazık davranıyor, iltifat ediyordu. Çünkü bu hanıma acıyorlardı. Fakat hiç kimse onun aslını inkar ederek Mister Calvert'in çocuklarının mürebbiyeliğini kabul edişini affedememişti. Her iki Calvert, Raiford ile Cade sarışın ve cana yakın kızkardeşleri Catleen ile birlikte oradaydılar. bunlar bakır yüzlü Joe Fontaine ile güzel nişanlısı Sally Munroe ile konuşup şakalaşıyorlardı. Alex ve Joe Fontaine kulağına fısıldadıkları gülünç sözlerle Dimitry Munroe'yi güldürüyorlardı.

Lovejoy'dan, Fayetteville'den ve Jonesboro'dan, hatta Atlanta'dan ve Macon'dan bile gelenler vardı. Ev bu kadar çok davetliyi alabilecek kadar büyük değildi. Sürekli olarak dört bir yandan başı sonu anlaşılmayan konuşmalar, bağışmalar duyuluyor ve kadın kahkahaları yükseliyordu.

Saçları ağarmaya başlayan John Wilkes trabzanın kenarında duruyordu. Tıpkı Georgia güneşinin yazın çevreye gönderdiği ışın ve sıcaklığa benzeyen tatlı cümlelerle konukseverliğini kanıtlıyordu. John Wilkes'in yanında sürekli kımıldayıp duran ve yeni gelen davetlilere "hoş geldiniz" derken aptalca gülümsemele-

rini gizlemeye çalışan Honey Wilkes vardı.

Honey'de her erkeğin hoşuna gitmek, tutku olmaksan çıkmış hastalık haline gelmişti. İşte bu yüzden sürekli olarak kırıyordu. Onun böyle davranması, babasının ağırbaşlı ve mükemmel haliyle tamamen zıttı. Scarlett, Mrs. Tarleton'un sözlerini yabana atmadı. Anlatılanlarda biraz gerçek izi görür gibi oldu. Tarleton ailesinde erkekler, kadınlardan daha güzeldi. John Wilkes'in hülyalı gözlerine çekicilik kazandıran siyah ve sık kirpikler, Honey ile kızkardeşi India'da renksiz ve seyrekli. Honey'in bakışı bir tavşanın tedirgin bakışına benziyordu. India'ya gelince... "Çirkin" sözcüğü onun için icat edilmişti sanki...

India ortalıkta gözüküyordu. Scarlett, onun mutfakta görevlilere son uyarıları yaptığını tahmin etti. Scarlett, "zavallı India!" diye düşündü. "Annesinin ölümünden sonra ev işleriyle uğraşmaktan kendisine Stuart Tarleton hariç başka bir talip bulamadı. Stuart beni ondan daha güzel bulduysa kabahat benim değil ya!"

John Wilkes, arabadan inmeye hazırlanan Scarlett'e kolunu sunmak için yanlarına geldi. Scarlett ayağını tam yere basacağı sırada Suellen'in kırıttığını gördü. Kızkardeşinin kalabalık arasında Frank Kennedy'yi gördüğünü anladı. John Wilkes'a teşekkür etmek için gülümserken, "insan bu paçası düşük kadından başkasına talip olamaz mı?" diye düşündü.

Frank Kennedy de Suellen'a yardım etmek için hemen koşup geldi. Suellen öyle kasıldı ki, Scarlett az kalsın onu tokatlayacaktı. Frank Kennedy, kontluğun en zengin ve en iyi kalpli insanıydı. Çok ince yapısı ve sinirli görünümü vardı. Kırk yaşlarındaydı. Turuncuya çalan küçük sakalı, onun kadınsı davranmasına engel olmuyordu.

Scarlett planını anımsadı. Doğabilecek olumsuz sonuçlara rağmen Frank Kennedy'ye öyle bir gülümsedi ki kolları Suellen'a doğru uzanmış olan adamın gözleri Scarlett'e takıldı ve olduğu yerde çakılıp kaldı.

Scarlett, John Wilkes ile sohbet ederken bir yan-

dan da Ashley'yi bulmaya çalışıyordu. Fakat Ashley ortalıkta görünüyordu. Birçok kişi ona "hoş geldin!" dedi. Bu arada Stuart ile Brent de onu karşılamaya geldiler. Munroeler'in küçük kızları da elbisesini göstermek için üzerine atıldı. Kısa sürede Scarlett'in çevresi söylediklerinin anlaşılabilmesi için biri ötekinden daha yüksek sesle konuşan kişilerle doldu. Onun akli ise Ashley'deydi. Evet! Ashley neredeydi? Ya Melanie, ya Charles? Onlar neredeler?

Scarlett duygularını gizlemeye çalışarak çevresine bir göz gezdirdi. Neşeli bir grubun bulunduğu yere baktı. Konuşurken, gülerken çevresini kaçamak bakışlarla izledi. Evin içine, avluya bakarken gözleri bir yabancıya takıldı. Kapının yanında bir köşede duran bu adam ona küstahça bakıyordu. İlgi çektiği için bu durumdan mutlu oldu. Ancak elbisesinin önü fazla açık olduğu için de utanma duygusu uyandırdı. Bu adam yaşlı görünüyordu. En az otuz beşindeydi. İri yarı ve sağlam bir vücudu vardı. Bugüne kadar böyle geniş omuzlar görmemişti. Bunlar bir sosyete adamının omuzlarıyla bağdaşmıyordu. Göz göze gelince gülümsedi. Scarlett çok kısa kesilmiş siyah bıyıklar ve inci gibi beyaz dişler gördü. Bu adamda uzun süre güneş ve rüzgar altında kalmış bir korsan yüzü, bir arabaya saldırmaya ya da bir genç kızı kaçırmaya niyetli bir haydut bakışı vardı. Küstahça gülümseyip duruyordu. Yüzünde alaycı bir ifade gezinip duruyordu. Scarlett'in soluğu kesilir gibi oldu. Bu adamın bakışlarından, duruşundan canının sıkılmasını istiyordu. Ama bir türlü canı sıkılmadığı için de kendine kızıyordu.

Kimin nesi olduğunu bilmiyordu bu adamın... Kırmızı ve etli dudaklarının üstüne uzanan ince ve kemerli burnundan, geniş alnından ve iri gözlerinden iyi bir aileden geldiği anlaşıyordu. Scarlett, ona gülümsedi ve başını çevirdi.

— Rhett! Rhett Butler gel! Sana Georgia'nın en taş kalpli kişisini takdim edeceğim! diye seslendiğini işitti.

Rhett Butlar de kim? Bu ad Scarlett'e pek yabancı gelmedi. Gülünç ve rezil bir öyküyü anımsatıyordu. O

Ashley'den başka bir şey düşünmediği için bu adla pek ilgilenmedi.

Onu kalabalıktan kurtarmaya çalışan Stuart ile Brent'e:

— Yukarı çıkıp saçlarımı düzeltereğim, dedi. Siz, beni burada bekleyin. Sakın ha kızlara kapılıp sıvışmayın! Yemin ederim ki rezalet çıkarırım.

Stuart'ın bugün fazlaca titiz ve güç beğenen bir tavır içinde olduğunu gördü. Buna rağmen başka bir erkeğe kur yaparak onu kıskandırabileceğini anladı.

Stuart sarhoş olmaya adaydı. Scarlett onun sarhoş olduğu zaman kavgacı tabiatının ortaya çıktığını bilirdi. Dostlarıyla, arkadaşlarıyla biraz konuşmak için yavaşladığı sırada, mutfaktan saçları dağınık, yüzü terli bir halde India'nın çıktığını gördü. Zavallı India! Saç ve kirpiklerinin seyrek, inatçı kişilere özgü uzun çeneli oluşu yetmiyormuş gibi bir de yaşlı bir kadın halini almıştı. Scarlett kendi kendine;

— India, Stuart'ı elinden aldığım için bana kızıyor mu acaba? diye düşündü.

Birçok kişi India'nın, Stuart'ı hâlâ çıldırasıya sevdiğini söylüyordu. Ama Wilkeslar'ın gerçek düşüncelerini anlamak çok zordur. India Scarlett'e kızıyor olsa bile, bunu kesinlikle belli etmez ve ilişkilerini eskiden olduğu gibi sevgi ve saygı içinde sürdürürdü.

Scarlett, India'ya iltifat edici sözler söyledikten sonra büyük merdivene doğru yürüdü. Henüz bir iki basamak çıkmıştı ki kendisinin utangaç bir sesle çağrıldığını duydu. Bu Charles Hamilton'du. Yakışıklı bir erkekti. Beyaz ve açık alınının üstüne düşen kıvrıkcık saçları ve koyu siyah gözleri İskoçya av köpeklerinin gözleri kadar yumuşaktı. Hardal renginde bir pantolon, siyah bir ceket giymişti. Kırmalı bir gömleği siyah ve çok geniş bir kravatı vardı.

Scarlett kendisine dönünce hafifçe kızardı. Kadınlara karşı pek cesareti yoktu. Birçok utangaç gibi o da ateşli ve dünyaya metelik vermeyen genç kızlara hayrandı. Scarlett, bugüne kadar ona ciddi davranmıştı.

Bu kez genç kızın yüzünün güldüğünü ve ellerinin kendisine doğru uzandığını görünce Charles'in kalbi duracak gibi oldu.

— Vay! Charles sen misin? Öyle sanıyorum ki ta Atlanta'dan buraya benim zavallı kalbimi altüst etmek için geldin!

Genç kızın pamuk ellerini, ellerinin içinde tutan Charles heyecandan ne yapacağını şaşırmıştı. Bütün genç kızlar erkeklere hep böyle hitap ederlerdi. Fakat ona böyle hitap eden olmamıştı. Bunun nedenini o da bilmiyordu. Kızlar daima onunla kardeş gibi konuşurlardı, şaka bile yapmazlardı. Charles kızlarla flört etmeye, çılgınlık yapmaya can atardı. Fakat karşısına çıkan bir fırsatta ne yapacağını bilemez, şaşırır kalır, öylesine beceriksizleşir ki bu onun için tam bir işkence olurdu. Geceleri bir türlü uyuyamaz, genç kızlara söylediği ya da söylemek isteyip de beceremediği sözleri anımsardı. Bu cümleleri tekrarlar durur, fakat yeri gelince gönül alıcı sözleri bir türlü bulamazdı. Genç kızlar da bir iki denemeden sonra ona ilgi göstermezlerdi.

Charles, Honey'ye karşı kendini savunur bir tavır takınırdı. Oysa Honey sonbaharda yasal olarak evlenme yaşını doldurunca evlenmeleri söz konusuydu. Honey'nin işveli davranışları ya da ilgisiz kalması micazına uygun değildi. Genç kızın bu tutumunu Charles böyle değerlendiriyordu. Honey erkekler tarafından biraz fazla şımartılmıştı. Fırsat bulsa şimdi bile uygun-suz şeyler yapabilirdi. Bu evlilik konusuna Charles pek sıcak bakmıyordu. Çünkü Honey'de kitaplardan öğrendiği aşıklara özgü heyecanı ve coşkun davranışları bulamıyordu.

O bugüne kadar ateşli ve acı çektiren bir aşkın hayaliyle avunmuştu. Şimdi ise Scarlett O'Hara ona, damdan düşer gibi kalbini altüst ettiğini söylüyordu. Charles bu iltifata karşılık vermek için bir iki söz aradı, fakat bulamadı. Scarlett ise sohbeti tek başına yönetmeye başlamıştı. Bu yüzden genç kıza minnet duydu. Charles rüya gibi bir gerçeği yaşıyordu.

— İşte tam şurada beni bekleyin. Pikniğe beraber gideriz. Bir başka kıza kur yapmaya kalkışmayın sakın. Sonra karışmam. Bir kıskançlık sahnesiyle karşılaşabilirsiniz. Uçları gamzeli bu kırmızı iki dudak arasından çıkan sözlere bir türlü inanamadı. Oysa Scarlett'in siyah kirpikleri, alçakgönüllülükle yeşil gözlerini gizlemekteydi.

Charles:

— Hayır, diye mırıldanırken, Scarlett'in kendisini boğazlanmayı bekleyen bir danaya benzettğini sezermedi.

Scarlett şen şakrak bir tavırla yelpazesıyla onun omuzuna vurup dönerken Rhett Butler denen adamla karşılaştı. O Charlesten'ten birkaç adım ötede yani konuştuklarını duyabilecek bir uzaklıkta duruyordu. Scarlett'e o erkeğin kedi sinsiliği ile bakıp gülümsemesinden her şeyi işittiğini anladı. Ayrıca genç kızı küstahça tepeden tırnağa süzdü.

Scarlett içinden babasının çok sevdiği küfrü ederek,

— Küstah herif! Sanki beni çırlıçıplak görmüş gibi... dedi. Sonra öfkeli bir biçimde başını kaldırarak merdiveni çıktı.

Elbise kutularının yığılı olduğu bir yatak odasına girince Cathleen Calvert ile karşılaştı. Cathleen kendisine çeki düzen veriyor, dudaklarını daha kırmızı gözüksün diye ısıırıyordu. Kemerine taktığı güller yüzünün rengine benziyordu. Peygamber çiçeği renginde olan gözleri parıldıyordu.

Scarlett korsesini düzeltmeye başlarken biraz aşağılar biçimde, biraz da merak ederek sordu:

— Butler dediğiniz bu küstah adam kimdir, Cathleen?

Cathleen, Dilcey ile Wilkeslar'ın Dadi'sının bulunduğu yandaki odaya bir göz attıktan sonra cevap verdi:

— Aman canım, nasıl olur da bilmezsin? Mister Wilkes'in onu resmen davet edip etmediğini bilmiyorum. O pamuk alımı için Jonesboro'da Mister Kennedy

ile bir araya gelmiş. Mister Kennedy de onu alıp buraya getirmiş. Tabii onu orada yalnız bırakamazdı.

— Peki ondan ne istiyorlar?

— Sosyete onu kabul etmiyor.

— Haydi canım!

— Yemin ederim ki doğru söylüyorum.

Scarlett bir süre düşündü. Bugüne kadar bir yere kabul edilmeyen bir adamla aynı çatı altında bulunmamıştı. Gerçekten çok heyecan verici bir olayla karşı karşıya idi.

— Kabahati neymiş?

— Hiç sorma! çok kötü bir üne sahip. Adı Rhett Butler'dir. Charlestonlu'dur. Ailesi oranın sayılı ailelerindendir. Onlar bile Butler ile görüşmek istemiyorlar. Caro Rhett geçen yaz ondan bana söz etmişti. Aralarında akrabalık yok, ama onun yaptıklarını biliyor. Zaten bilmeyen de yok. West Point'ten (*) (askeri yüksek okul) onu kovmuşlar. Düşünsene... Öyle kötü şeyler yapmış ki, Caro anlatmaya cesaret edemedi. Bu arada bir kızı iffal etmiş. Sonra da kaçmış.

— Anlatsana bu nasıl olmuş? Allah aşkına anlat!

— Aaa, senin bir şeyden haberin yokmuş! Geçen yaz Caro bana her şeyi anlatmıştı. Caro'nun bildiklerini annesi bilse kadıncağız üzüntüsünden ölür. Şey... Sözün kısası... Butler Charleston'dan küçük bir araba ile genç bir kız getirmiş. Kızı tanımıyorum, ama anlaşılan kız sağlam papuç değilmiş. Yoksa onunla yola çıkar mıydı? Öyle değilmi? Hele öğleden sonra yanında kendisine eşlik eden biri olmadan...

Sabaha karşı da yaya olarak evlerine dönmüşler. Atların huysuzlandığını, arabanın parçalandığını söylemişler. Bu yüzden ormanda kaybolmuşlar... Cicim orada neler olduğunu sen bil artık!

Scarlett'in merakı giderek arttı:

— Doğrusu ağzım açık kaldı. Allah aşkına anlat haydi! Sonra ne olmuş?

— Ne olsun istersin! Ertesi gün kızla evlenmekten vazgeçmiş Rhett Butler.

Scarlett birden umutlarının kırıldığını hissetti.

— Ahh!

— Ona hiç bir şey yapmadığını söyleyerek, 'ne için evlenecekmişim?' demiş. Bundan sonra işin içine kızın ağabeyi de karışmış. Butler'a gelerek ondan açıklama istemiş. Ne cevap verse beğenirsin? 'Böyle kaz gibi bir kızla evlenmektense ölmeyi yeğlerim' demiş. Bu yüzden düello yapmışlar. Tabii Butler kızın ağabeyisini bir kurşunla yere serivermiş. Zavalılık haksız yere ölmüş. İşte bu yüzden Butler, Charleston'dan ayrılmış. O günden sonra da onu evine kabul eden çıkmamış.

Dilcey, Scarlett'in yardıma ihtiyacı olup olmadığını sormak için içeri girdiğinde Cathleen'in de açıklamaları bitmişti.

Scarlett onun kulağına eğilerek son merakını da gidermek istedi:

— Kızın Butler'dan çocuğu olmuş mu?

Cathleen kaşlarını kaldırıp başıyla hayır işareti yaptı. Sonra düdük gibi ince bir sesle şu yorumu yaptı.

— Fakat zavallı kızın on paralık itibarı kalmamıştır.

Scarlett bir dalgınlaştı. "Ashley'nin bana sahip olmasını ne kadar çok isterdim. Herhalde benimle evlenmeyecek kadar bayağılaşmazdı diye düşündü. Aptal bir kızla evlenmek istemeyen Butler'a karşı ise saygı duymaktan kendini alamadı.

*

* *

Scarlett, evin arkasında büyük bir meşe ağacının gölgesi altına konulan bir sedirde oturuyordu. Volanlı ve kırmalı elbisesinin altından yeşil maroken ayakkabıları görölüyordu. Bu durumu, onun hanımlığına hâl getirmiyordu. Elinde içindikilerini henüz yemeğe başladığı bir tabak tutuyordu. Çevresine yedi kadar kavalie toplanmıştı.

Piknik bütün neşesi ve güzelliğiyle sürüyordu. Ilık hava esans kokularıyla dolmuştu. Esen rüzgar çukurlarda yanan ateşin dumanını ve üzerinde kızaran etlerin kokusunu esans kokularına karıştırıyordu. Çevrede kahkaha sesleri, porselen tabaklara çarpan gümüş yemek takımlarının çıkardığı seslere karışıyordu. Konuşanların çoğu birbirini anlıyamıyordu. Yine de söylenelere gürültülü biçimde gülüyorlar, yapılan şakayı anlamış gibi başlarını sallıyorlardı.

Havadaki ağır kokudan rahatsız olan hanımlar yelpazelerini hızlı hızlı sallıyorlardı. Genç kızların çoğu masanın çevresinde oturuyordu. Scarlett bu durumlarda bir başka yere çekilir ve yanı başına erkekleri toplardı. Evli kadınlar çardak altında toplanmışlardı. Onlar neşe ve renk seline koyu renk elbiseleriyle ağırbaşlılık katıyorlardı. Gözleri şimşek gibi çakan genç kızlardan, çapkın erkeklerden ve kahkaha cümbüşünden ayrı kalmayı her zaman yeğlerlerdi. Çünkü Güney'de işve yapmak ve işvesi bol topluluklarda görünmek onlara yasaktı. Yaşına gösterilen saygıdan yararlanarak herkesin çanına ot tıkayan Mrs. Fontaine'den, ilk hamileliğinin mide bulantılarıyla uğraşan on yedi yaşındaki Munroe'ye kadar bütün kadınlar soy-sop ve doğum hakkında tartışıyorlardı. Onların sonucu belli olmayan tartışmaları hem hoş, hem de bilgisi yetersiz olan kişilere yararlı oluyordu.

Scarlett kadınlar topluluğuna nefret ederek bakıyor ve onları birer leş kargası gibi görüyordu. Evli kadınlar hiç eğlenmiyorlardı. Oysa Scarlett, Ashley ile de evlense karşısında duran kadınlar gibi çardak altına girmezdi. O hiçbir zaman büyük toplantılarda durgun bir tavır takınmayı, koyu renk elbise giymeyi, gülüp eğlenmemeyi, çılgınlık yapmamayı kabul edemezdi. Hayal dünyası onu daha ileri noktalara götürmeye yetmiyordu. Zaten birtakım soyut düşüncelere dalacak kadar mutlu değildi. Tam tersi çok bahtsızdı.

Gözlerini bir elinde tuttuğu tabağına dikmiş, öteki eline aldığı kurabiyeyi yeyip yememeyi düşünüyordu. Scarlett'in bu halini Dadı görseydi çok sevinir ve genç

kızı kutlardı.

Yanında istediği kadar erkek olsun da canı böylesine sıkılsın. Scarlett böyle bir duruma hiç düşmemişti. Dün gece kurduğu bütün planlar, hele Ashley'yi ilgilendirenlerin hepsi suya düşmüştü. Bunun ne için böyle olduğunu kendisi de bilemiyordu. Gönlünde kurduğu tuzağa on iki hayranını düşürmüştü. Ama Ashley'yi yakalamayı başaramamıştı.

Bir gün önce yaşadığı korkuları, şu an yanı başında hissediyordu. Zaman zaman kalbi göğsünden fırlamak ister gibi çarpıyor ya da duracakmış gibi oluyordu. Yanakları bir kızarıyor, bir sararıyordu.

Ashley, çevresinde toplanan erkeklerin arasına katılmak istememişti. Üstelik Ashley'nin gelişinden beri ona özel olarak bir tek sözcük söyleme fırsatı bile bulamamıştı. Özel bir sözcük söylemek bir yana, selamlaştıkları andan itibaren konuşamamışlardı bile... Evin arkasındaki bahçeye girdiği zaman Ashley onu karşılamaya gelmişti. Ne yazık ki kolunda, boyu onun omuzlarına kadar gelebilen Melanie vardı.

Melaine küçük ve ince yapılı bir kızdı. Sanki annesinin elbisesini giymiş bir çocuğa benziyordu. Onun çocuksu halini, yüzündeki utangaç ifade ile, gözlerindeki ürkeklik daha da artıyordu. Dalgalı, siyah saçlarına filesini öyle güzel yerleştirmişti ki, alnında bir tek tel bile görünmüyordu. Alnının ortasında topladığı saçları, yüzünün kalbine olan benzerliğini tamamen ortaya çıkarıyordu. Masum görünümlü yüzünde elmacık kemikleri birbirinden çok ayırttı. Sivri bir çenesi, sevimli ve utangaç bir yüzü vardı. Fakat güzel sayılmazdı. Erkekleri kendine çekmek için eksik yanlarını tamamlamaya gerek görmediği gibi, kadın kurnazlıklarına da başvurmamıştı. Toprak kadar sade, ekmek kadar yumuşak, pınar suyu kadar berraktı. Kısa boylu olmasına rağmen ağırbaşlı ve etkili davranıyordu. Melanie'yi gören, on yedisini geçmiş bir kızla karşı karşıya olduğunu sanırdı. Oysa kiraz renginde bir kemerle sıktığı ince muslin elbisesinin volan ve kıvrımları altından bir çocuğunki kadar ince vücudu görünüyordu.

Kırmızı kordeleli sarı şapkası yüzünün süt rengini daha da canlandırıyordu.

Kulaklarında altından iri küpeler takılıydı. Siyah gözlerinde beliren alçakgönüllü yansımalar, kışın ormanda kararmış yaprakların üzerinde parıldayan durgun sulara benziyordu.

Melanie, Scarlett'e daima utangaç bir gülümsemeyle bakmış ve güleryüz gösterdi. Ona sürekli elbisesinin çok güzel olduğundan söz edip durdu. Scarlett de Melanie'ye karşı kibar cevaplar vermek için kendini zorluyordu. Çünkü akli fikri Ashley ile meşguldü. Onunla biraz konuşmak için başbaşa kalmak istiyordu. Oysa Ashley davetlilerden uzak bir köşede Melanie'nin dizi dibinde bir minderde oturuyordu. Scarlett'in çok hoşuna giden ilgisiz bir gülümsemeyle Melanie'ye bakıyordu. Scarlett için durumu kötüleştiren Ashley'nin, nişanlısının gözlerinde bir ışık yakmış olmasıydı. Bu haliyle Melanie yürekleri hoplatacak bir güzelliğe kavuşuyordu. Ve bu gerçeği Scarlett de itiraf ediyordu. Melanie, Ashley'ye bakarken, yüzü, içinde bir alev yanıyormuş gibi aydınlanıyordu. İşte seven kalbin yüze yansıdığını Melanie'nin bu hali kanıtlıyordu.

Scarlett gözlerini, biraz ileride oturan çiftten ayırmak için çaba gösteriyordu. Fakat nafile... Elinden bir şey gelmiyordu. Bakışları onlara takıldığı zaman, kendini çevresindeki erkeklerle daha çok neşelenmeye zorluyor, gülüyor, şakalaşüyor, onlara takılıyordu. Kendine güzel sözler söyleyen, kur yapan erkeklere başını sallıyor ya da yelpazeyle omuzlarına vuruyordu. Erkeklerin içtenlikle davranmadıklarını ve hiç birine inanmamak gerektiğini söylüyordu.

Ashley, Scarlett ile hiç ilgilenmiyordu. O sık sık Melanie'ye bakıyor ve onunla konuşuyordu. Ashley'nin bu davranışına gözlerini ona çevirerek cevap veriyordu. Melanie sanki bu haliyle orada bulunanlara "artık ben ona aitim!" demek istiyordu.

Scarlett'i mutsuz eden işte bu gerçektir.

Görünüşüne göre karar verenler onun mutsuzluğunu yersiz bulabilirlerdi. Üstelik Scarlett ziyafetin

kraliçesi, bütün bakışların ve dikkatlerin odak noktasıydı. O, bundan önceki tüm davetlerde erkekleri heyecanlandırmaktan ve genç kızları çılgına çevirmekten geri kalmamıştı.

Charles Hamilton onun az önceki davranışından cesaret alarak sağına duruyordu. İkizler ise Charles'ı oradan uzaklaştırmak için her çareyi deniyorlardı. Charles bir eliyle Scarlett'in yelpazesini, öteki eliyle de henüz yemeye başlamadığı et tabağını tutuyordu. Bakışlarının Honey'ye takılmamasına da dikkat ediyordu. Çünkü Honey ağlamak üzereydi. Sol yanında bütün dikkatleri üzerine çekmeye çalışan ve Stuart'a işveli işveli bakan Cade vardı. İkizlerle kendi arasındaki havada sanki elektrik akımı vardı. Bir ara birbirlerine kaba sözler bile söylemişlerdi. Frank Kennedy yavrularını kaybeden şaşkın bir tavuğa benziyordu. Masadan masaya gidiyor ve Scarlett'e yiyecek taşıyordu. Sanki bu işi yapacak bir hizmetçi yokmuş gibi davranıyordu.

Suellen bir genç kızın nefretini çekmenin doğru olmadığını unutuyor ve bu yüzden Scarlett'i tehdit edici gözlerle süzüyordu. Küçük Carreen ise ağlamak üzereydi. Çünkü Scarlett'in cesaret verici sözlerine rağmen Brent ona yalnızca "bonjur yumurcak" demiş ve saçındaki kordelerleri çözmüştü. Oysa daha önceleri Brent ona karşı kibar davranıyordu. Küçük kız da bundan güç alarak hayaller kuruyor, umutlar besliyor ve Brent'e gelecekteki nişanlısı gözüyle bakıyordu. Şimdi ise Scarlett, Brent'i elinden alıyordu. Munroe'nin küçük kızları da Fontaine'nin oğulları tarafından terk edilmelerini içlerine sindiremiyorlardı. Toby ile Alex'in Scarlett'in çevresinde pervane oluşları onları sinirlendiriyordu. Onların Scarlett'in davranışlarını beğenmediklerini Hetty Tarleton'a belli etmek için kaşlarını kibarca oynatmaları yeterliydi. Üç genç kız birbirlerine benzeyen işlemeli şemsiyelerini açtılar. Karınlarının doyduğunu söylediler ve ince parmaklarıyla en yakınlarındaki erkeklerin koluna dokunarak yavaşça gül bahçesini görmelerini önerdiler. Pek düzenli biçimde yapılan bu geri çekilme manevrası orada bulunan ka-

dınların dikkatli gözlerinden kaçmadı. Ama bunu farkeden bir erkek çıkmadı.

Scarlett, genç kızların ta küçüklüklerinden bildikleri yerleri gezmek bahanesiyle erkekleri kendisinin etkileyici güzelliğinden uzaklaştırmalarını alaya aldı. Bu manevrayı anlayıp anlamadığını öğrenmek için gözlerinin ucuyla Ashley'ye baktı. O yine gülümsüyor ve Melanie'nin kemeriyle oynuyordu. Scarlett'in kalbi bir ke-re daha paramparça oldu. Dişlerini, Melanie'nin beyaz etine geçirmek ve kanatıncaya kadar ısırarak istegiyle yanıp tutuştu.

Tam başını çevireceği sırada Rhett Butler'ı gördü. John Wilkes ile sohbet ediyordu. Bu arada Scarlett'e de bakıyor olmalıydı. Çünkü bakışları karşılaşınca gül-meye başladı. Scarlett taşkın neşe ve heyecanını ancak hiç bir yerde kabul görmeyen bu adamın anlayacağına düşündü. Bu düşüncesinden dolayı sıkıldı.

Butler, onun bu durumundan zevk duyuyordu. Şimdi Scarlett kendisini alaycı bakışlarla süzen bu adamı da dişleri arasında parçalara ayırmak istiyordu.

— İkindiye kadar sabırlı olmam gerek. O zaman bütün kızlar dinlenmeye gidecekler. Ben de aşağıda kalırım ve ne bahasına olursa olsun Ashley ile konuşurum. O da şu ana kadar elde ettiğim süksenin farkına varmıştır, diye düşündü. Sonra kendini yeni bir umutla avuttu:

— Onun Melanie ile ilgilenmesi çok doğal... Çünkü yanındaki amcasının kızı. Ayrıca zavallı kızın hiç ilgi çeken bir yanı da yok. Erkeklerin hepsi ona sırtlarını dönüyor. Ashley de ilgilenmeyecek olursa zavallı kız ne yapar?

Bu düşünce, onu teselli eder gibi oldu. Tekrar kendisine yiyecek gibi bakan Charles'a döndü. Bu Charles için, şahane, hayal dolu ve hepsinden önemlisi Scarlett'e aşık olduğu gündü. Onun bu yeni duyguları karşısında Honey'in varlığı unutuldu. Honey ince sesli bir serçeden farksız gibi göründü. Scarlett ise göz kamaştıran bir çalıkuşuna benziyordu.

Scarlett bugün en çok onu beğenmiş gibi birtakım

sorular sordu. Bu soruların cevaplarını da yine kendisi verdi. Böylece Charles ağzını açmadan güzel espriler yapan bir salon adamı oluverdi. Öteki erkekler onun Charles ile bu kadar ilgilenmesini içlerine sindiremiyorlardı. Bu yüzden canları sıkılıyordu. Üstelik Charles'in iki sözcüğü yanyana getirip bir kıza söyleyemeyecek kadar da utangaç olduğunu biliyorlardı. Bu nedenle giderek artan hırslarını sakinleştirmek için çabalıyorlardı. Hepsi de Scarlett'in aşkıyla yanıyordu.

Eğer Ashley sorunu olmasaydı, Scarlett gerçek bir zafer kazanacaktı.

Domuz, koyun ve tavuk etinden son lokmalar alındıktan sonra Scarlett, India'nın davetlilere evde biraz dinlenmelerini önereceğini umdu. Saat iki olmuştu. Hava da öğle güneşi sonrası iyice ısınmıştı. Konukları en iyi biçimde ağırlamak için üç gündür yorulan India, çardak altında Fayetteville'den gelen sağır bir adamın kulağına bir şeyler söylüyor, o bu halinden mutlu görünüyordu.

Davetlilere bir tembellik çökmüştü. Zenciler uzun masaların üstünde bırakılan yemek artıklarını, boş tabakları topluyordu. Kahkaha sesi duyulmaz olmuş, gülüşmeler ise azalmaya başlamıştı. Sohbetler eski canlılığını kaybetmiş, gruplar suskunlaşmıştı. Artık herkes eğlencenin bittiğini ev sahibinin ilan etmesini bekliyordu. Yelpazeler amaçsız ve isteksiz sallanıyor, ihtiyarlar uyukluyordu. Piknik bitmişti...

Davetliler ziyafetle balo arasındaki zaman içinde dinlenmek istiyorlardı. Yalnız gençlerin cıvıltıları devam ediyordu. Onlar gruptan gruba giderek sohbet ediyor, şaka-laşıyorlardı. Sıcak, davetlilere üstün gelmişti. Ama bu tembel görünüş altında önemsiz bir şeyin ateşleyebileceği ya da söndürebileceği sayısız ihtiraslar yatıyordu.

Kadın ve erkeklerin hepsi duyarlı ve güzel kişilerdi. Dış görünüşleriyle kibar sayılırlardı. Ancak hepsi de ilkel insanlardı. Sıcak giderek etkisini artırıyordu. Başta Scarlett olmak üzere bütün davetlilerin gözleri India'ya çevrilmişti. Tam sohbetlerin biteceği ve sessizli-

ğın egemen olacağı bir sırada Gerald'ın sesi bomba gibi patladı. Masaların biraz ötesinde John Wilkes ile tartışıyorlardı.

— Aman canım! Allah belalarını versin! Yankeeler ile barışçı bir anlaşmayı nasıl olur da istersiniz? Bu adi heriflere Sumter cephesinden ateş ettikten sonra barış yapmak mı? Güney silahını daima elinde bulundurmalı! Harakarete asla boyun eğmemeli! Eğer Güney, Birliği terkedecek olursa bunu Birliğin izni sayesinde değil gücüne güvendiği için yapacaktır.

Scarlett "işte şimdi hapı yuttuk!" diye düşündü. "Bu konu bir kere kurcalandıktan sonra tartışma gece yarısına kadar sürer. O zamanda hep burada pinekle-mek gerekecek."

Tembel tembel oturan davetliler bir an içinde hareketlendiler. Erkekler oturdukları yerlerden birden fırladılar. El ve kollarını hareket ettirerek, yüksek sesle konuşmaya başladılar. Birden patlak veren gürültüyü yatıştırmak isteyen sesler duyuldu. Mister Wilkes hanımların canlarını sıkacak konulara değinilmemesini rica ettiği için o ana kadar hiç kimse politikadan ve savaş söylentilerinden söz etmemişti. Ama Gerald, Sumter cephesi lafını edince bütün erkekler ev sahibinin bu ricasını unutuverdiler.

— Elbette dövüşeceğiz!
— Yankeeler hırsızdır!
— Onları bir ay içinde yok ederiz.
— Bir Güneyli yirmi Yankee'ye bedeldir.
— Onlara iyi bir ders vermek gerek.
— Barışseverlik mi? Onlar barıştan anlamazlar!
— Lincoln'un delegelerimize hakeret ettiğini hepimiz biliyoruz.

— Evet evet! Aylarca onları oyalayıp durdu. Ayrıca Sumter cephesini tahliye ettireceğine söz vermişti.

— Savaş istiyorlar! Biz de bu savaşı onların burunlarından getireceğiz.

Her kafadan çıkan gürültülü sesleri ancak Gerald'ın kükremeyi andıran sesi bastırabildi.

— Hani şu devletler hukuku var ya...

Gerald'ın neşesi yerindeydi. Çok eğleniyordu. Scarlett ise... Ayrılık... Birlik... Savaş... Laflarını duymaktan bıkmıştı. Şimdi ise bütün bunlara lanet ediyordu. Erkekler saatlerce tartışacaklar, o ise Ashley ile görüşemeyecekti. "Doğal olarak savaş çıkmayacaktı. Bunu erkekler de biliyordu. Ama savaş hakkında konuşmaktan ve konuşulanları dinlemekten büyük zevk alıyorlar" diye düşündü. Charles Hamilton yerinden kalkmamıştı. Yeni bir aşkın cesaretiyle Scarlett'e daha çok sokuldu. Ona bir itirafta bulunmak istiyordu:

— Miss O'Hara! Ben... Eğer savaşmak kaderde varsa Güney Carolin'e gideceğim. Karar verdim. Mister Wade Hampton(*) bir süvari bölüğü kuruyormuş. Onunla birlikte olmayı çok istiyorum. Babamın en değerli dostudur. Çok başarılı bir adamdır.

Scarlett:

— Ne yapmalıyım acaba? Alkışlamalı mıyım? diye düşündü. Charles'ın konuşmasından sırlarını ona dökmek istediği anlaşılıyordu. Ama söyleyecek bir şeyler bulamadı. Ona bakmakla yetindi. Erkeklerin bu konuların kadınları ilgilendirdiğini sanarak onlara anlatmalarını çok aptalca buluyordu. Charles onun cevap vermeyişinden itirafını onayladığı sonucunu çıkardı. Bu yorumu yapınca daha da cesaretlendi:

— Eğer savaşmaya gidecek olursam... şey... Üzülecek misiniz Miss O'Hara?

Scarlett, şaka ederek cevap verdi:

— Yastığım gözlaşlarımla sıırıslıkla olacak.

Charles bu sözleri kendine göre yorumladı ve sevinçten kızardı. O kendi cesaretinden ve Scarlett'in de yumuşak başlılığından güç alarak eli genç kızın elbisesinin kırmaları arasında olan elini tutup sıkı.

— Benim için dua da edecek misiniz?

Scarlett'in canı sıkılmıştı. "Ne budala çocuk Tanrım!" diye düşündü. Sonra çevresine bakındı.

(*) (Kahraman bir süvari subayı. Savaş sonrası politikada ünlü oldu)

Birinin gelip onu bu can sıkıcı sohbetten kurtarmasını umuyordu.

— Dua edecek misiniz?

— Evet!... Evet!...Dua edeceğim Mister Hamilton! Her akşam üç kez tesbih çekeceğim.

Charles derin bir soluk aldı. Scarlett'in cevabından mutlu olmuştu. Sonra çevresine dikkatle baktı. Yalnızdılar. Belki bu fırsat bir daha ele geçmezdi. Ayrıca böyle bir fırsat doğsa bile o bugünkü cesarete sahip olabilir miydi?

— Miss O'Hara!. Size bir şey söylemek isterim... Sizi... Sizi seviyorum!

Scarlett dalgın dalgın sordu:

— Efendim?

Kalabalığın arasından Melanie'nin yanı başında oturan Ashley'yi arıyordu. Charles, onun gülmediğini, bağırmadığını ya da bu durumlarda birçok genç kızın yaptığı gibi bayılmadığını görünce "evet" diye mırıldandı. "Sizi seviyorum... Siz dünyanın en... en... güzel, en kibar kızsınız." Hayret, ilk defa Charles, düzgün cümleler kurabiliyordu! "Davranışlarınızda çok incesiniz... Sizi bütün kalbimle seviyorum. Benim gibi bir adamı sevmeyeceğinizi biliyorum. Ama bana bu konuda bir umut vermeniz bile yeter... Beni sevebilmeniz için elimden gelen her şeyi yapacağım. Öyle ki..." Charles sustu. Duygularını kanıtlamak için birden:

— Sizinle evleneceğim! dedi.

Scarlett "evlenmek" sözcüğünü duyunca yığılıp kaldı. Çünkü tam o sırada Scarlett de, Ashley ile evlenmeyi düşünüyordu.

Tepkisini kontrol altına alamadı. Charles'a dik dik baktı. Acaba bu aptal onun acılar içinde kıvrandığı, çılgına döndüğü bugünü özellikle mi seçmişti? Kendisine yalvarır gibi bakan Charles'ın siyah gözlerini inceledi. Onlarda bir erkeğin ilk aşkının belirtilerini göremedi.

Scarlett'i Charles Hamilton'dan daha yakışıklı erkekler istemişlerdi. Üstelik onlar, bir piknikte bakışıp,

sonra aşklarını ilan etmeye kalkışacak kadar basit kişiler değildi.

Bugün Scarlett'in canı çok sıkılıyordu. Kafasının içini binbir düşünce doldurmuştu. Şimdi ise Scarlett'in karşısında domates gibi kızaran yirmi yaşlarında utan- gaç bir erkek vardı. Scarlett'in içinden ona "siz budala- sınız" demek geliyordu. Kendisini güç zaptediyordu. Böyle durumlarda nasıl davranmak gerektiğini annesi ona öğretmişti. Ellen'in uyarılarını anımsadı:

— Mister Hamilton, beni kendinize eş seçmeyi dü- şünmeniz beni çok duygulandırdı. Ama bu öyle ani ol- du ki şimdi ne söylemem gerektiğini bilemiyorum.

Bu cevap, toy delikanlının gururunu kırmak ve ay- nı zamanda ona haddini bildirmek için tek çareydi. Charles bu hileyi yuttu.

— Bütün hayatımca bekleyeceğim. Duygularınız- dan emin oluncaya kadar size bir daha bu teklifi yap- mayacağım. Yalnız bana biraz olsun umut vermenizi dilerim.

Scarlett, Ashley'nin erkeklerin tartışmasına katıl- mak için yerinden bile kıpırdamadığını gördü. O sürekl- i Melanie'ye gülümseyip duruyordu. Scarlett:

— Eee! dedi. Şu yanımdaki budala elimi mıncıkla- maktan vazgeçse belki de onların ne konuştuklarını duyabilirim.

Melanie'nin Ashley'yi bu kadar ilgilendirecek neler söylediğini bilmek istiyordu. Oysa Charles, onların ko- nuşmalarını duymasına engel oluyordu.

— Susun, Allah aşkınıza! Sonra Charles'ın yüzüne bakmadan elini çimdikledi.

Charles ilk önce aptallaştı. Sonra kızarıp bozardı. Scarlett'in kızkardeşine baktığını görünce de gülümse- di.

Genç kız, Charles'ın söylediği sözlerin çevreden du- yulabileceği kaygısıyla sıkılıyor, hatta üzülüyordu. Charles ise hayatında ilk kez bir genç kızı utandırmayı başardığı için gurur duyuyordu. Artık o da Scarlett ile ilgilenmez gibi göründü. Bu rolünde de başarılı oldu-

ğunu sandı. Hayat hakkında bir hayli deneyimleri olduğunu ve onun sitemlerine cevap vermeyi çok iyi bildiğini kanıtlamak için Scarlett'in elini çimdikledi.

Scarlett başka bir âlemdeydi. Charles'ın cimdiklemediğini bile hissetmedi. Artık Melanie'nin konuştuklarını çok net duyuyordu. Artık istediği olmuştu.

Melanie, Ashley'ye:

— Thackeray'ın eserleri hakkında sizinle aynı görüşte olmamaktan çekiniyorum doğrusu... Ben onu çok kuşkucu buluyorum. Dickens gibi sosyete adamı olmadığını sanıyorum, diyordu.

Scarlett, "Ne aptal kız! Bir erkeğe söylenecek başka söz yok sanki..." diye düşündü. Az daha müdahale edecekti. Melanie'nin böyle konuşmasına da sevindi, teselli buldu. Kendi kendine "çok şükür!" diye mırıldandı. Melanie'nin öğrenim görmüş biri olduğu biliniyor. Erkeklerin bu tip kadınlar hakkında ne düşündüklerini de herkes bilir. Bir erkeğin ilgisini çekebilmek için ilk önce ondan söz etmek gerekir. Sonra yavaş yavaş konuşmanın konusunu kendi üzerinde toplamalıdır. Başka konulardan kaçınmalıdır. Eğer Melanie, Ashley'ye "olağanüstü bir erkeksiniz!" ya da "bütün bunları nasıl oluyor da aklınıza getiriyorsunuz? Ben böyle şeyleri düşünecek olsam, zavallı kafam çatlardı herhalde..." biçiminde sözler söylediğini duysaydı Scarlett muhakkak aklını oynatırdı. Ne aptal kızdı bu Tanrım! Dizlerinin dibinde bir erkek oturuyordu. O da bu erkekle kilisedeymiş gibi konuşuyordu. Gelecek Scarlett'e yeni umutlar vaadediyordu. Yine mutlu olmuştu. Charles'a gülümseyerek baktı. Bu ilgiden haz duyan Charles onun yelpazesini yakaladı. Öyle hızlı salladı ki, Scarlett'in saçları dağıldı.

Jim Tarleton, tartışan erkeklerin yanından ayrıldı. Ashley'e,

— Sizin savaşla ilgili düşüncelerinizi dinlemek kismet olmadı, dedi.

Ashley, Melanie'den izin istedi ve kalktı. Scarlett onun ilgisiz tavarlarına, güneşin saçlarını okşayışına hayran oldu. Ona göre Ashley orada bulunanların en

yakışıklıydı. Yaşlı erkekler bile Ashley'yi dinlemek için sustular. Ashley:

— Beyler eğer Georgia savaşa girerse ben de orduya katılacağım. Bu durumda neden şimdiden askere gidelim? dedi.

Ashley'nin iri, siyah gözlerindeki solgun ifade kaybolmuştu. Şimdi bu bir çift göz çevreye ışık saçıyordu.

— Ben de babam gibi umuyorum. Yankeeler bizi rahat bırakacaklar. Savaş etmeyeceğiz.

Fontaine ile Tarleton'un çocuklarının bağıştıkları duyunca elini kaldırdı ve gülümseyerek konuşmasını sürdürdü:

— Evet bize hakaret edildi, yalan söylendi. Bunları biliyorum. Şimdi kendimizi Yankeeler'in yerine koyalım. eğer karşımızdakiler Birliği terketmeye kalkışsalar acaba biz ne biçim davranırdık? Bu sorunun cevabını yine ben vereyim. Onlar gibi... Bu da sanırım hoşumuza gitmezdi.

Scarlett "yine başlıyor Tanrım! Kendisini başkasının yerine koymaktan başka bir şey yapmaz zaten!" diye düşündü. Genç kıza göre bu tartışmada bir tek fikir geçerliydi. Bu yüzden Ashley'yi anlamazdı.

— Heyecana kapılmayalım. Savaşı önlemeye çalışalım. Şu gerçeği hepimiz biliriz. En büyük felaketler savaştan doğar. Savaşların neden çıktığını bilen de yoktur.

Scarlett, yüzünü buruşturdu. Allah'tan Ashley'nin cesareti tehlikeden uzaktı. Yoksa her şey yok olabilirdi. Genç kız, böyle düşünürken birden bağıışmalar, sinirli ve hırçın konuşmalar yükseldi. Ashley'yi yuhalıyorlardı.

Çardağın altındaki Fayettevilleli sağır adam India'nın sırtına vurarak,

— Ne oluyor? Ne oluyor? diye merakla sordu.

India yaşlı adamın kulağına eğildi ve avazı çıktığı kadar bağırdı:

— Savaş! Yankeeler'le dövüşmek istiyorlar.

İhtiyar bastonunu aradı ve:

— Demek savaş ha! dedi. Sonra belki yıllardan beri yapamadığı bir çevikle koltuğundan fırladı.

— Ben onlara savaştan söz edeyim de dinlesinler bakalım. Çünkü ben savaşın tam içinde bulundum.

Mister Mac Roe'ya savaştan sık sık söz etmek kismet olmazdı. O ne zaman konuşmak için ağzına açacak olsa ailesi hemen onun ağzını kapatırdı.

Avazı çıktığı kadar bağırarak topallaya topallaya ve bastonunu havada sallaya sallaya grubun arasına girdi.

— Pazularına güvenen gururlu delikanlılar beni dinleyin, diye konuşmaya başladı. Dövüşmeye çok istek duymayın. Ben zamanında çok dövüştüm. Savaşın ne demek olduğunu hepinizden iyi bilirim. Seminol savaşına katıldım. Üstelik Meksika savaşına da katılmak gibi bir aptallık daha yaptım. Sizler savaşın ne felaket olduğunu bilemezsiniz. Savaşmanın güzel bir ata binmekten, genç kızlar tarafından çiçeklerle uğurlanmaktan, bir kahraman gibi evinize dönmekten ibaret olduğunu sanırsanız çok yanılırsınız. Savaşta insan açlıktan geberir, susuzluktan yanar, rutubetli yerlerde yatmaktan hasta olur. Hastalanmasanız bile bağırsaklarınız yok olur. Dizanteri ve buna benzer korkunç hastalıklar insanı perişan eder, canına okur.

Kadınlar duydukları bu sözler karşısında renkten renge giriyorlardı. Sürekli öksüren Fontaineler'in büyükannesi gibi, Mister Mac Roe de unutmak istediği çok eski geçmişi anımsıyordu.

İhtiyarın kızlarından biri, yanındaki çocuğuna,

— Git büyükbabana haber ver! Hemen buraya gel-sin! dedi. Sonra kadınlara hitap etti:

— Babam yaşlandıkça azıtıyor. Bu sabah Mary'ye ne dedi biliyor musunuz? On altısında bile olmayan zavallı çocuğa, "yavrucuğum! Söyle bakayım bana..."

Tam bu sırada konuşması gürültüden duyulmaz oldu. Mister Mac Roe'nun torunu kalabalığın arasından kendine yol bulmaya ve büyükbabasına gölgelikteki eski yerine oturmasını söylemeye gidiyordu.

Ağaçların altında birer daire yapan kadınların, sinirli sinirli gülen genç kızların, hararetli hararetli tartışan bu adamların arasında sessizliğini koruyan tek bir kimse vardı. Rhett Butler. Scarlett'in gözü ona takılmıştı. O, Mister Wilkes yanından gittikten sonra ağaca yaslanmıştı. Elleri cebinde yalnız başına duruyordu. Giderek hararetlenen tartışmadan uzak kalmayı yeğliyordu. Kısa bıyığının altındaki kırmızı dudaklarında aldanmak nedir bilmeyen bir ifade vardı. Gözlerinde güzel konuşma meraklısı ukalalarla ve zamane çocuklarıyla alay eden bir pırıltı görülüyordu. Rhett Butler, gözleri kan çanağına dönmüş olan Stuart Tarleton'un,

— Canım biz Yankeeler'i bir ayda temizleriz. Efendi kişiler birtakım hergelelerden daha iyi dövüşürler. Savaş bir aydan fazla sürmez. Niçin savaş çıkmasın? diye bağırdığı ana kadar sessiz kalmıştı.

— Birkaç söz söylememe izin verir misiniz? dedi.

Herkes Rhett Butler'a doğru döndü. Tüm davetliler her zaman bir yabancıya karşı gösterdikleri nezaketi ondan da esirgemediler.

— İçinizden biri Macon-Dixon hattının ötesinde cephane imalathanesinin bulunduğunu düşündü mü acaba? Güney'deki küçük dökümevlerini, dokuma fabrikalarını, tabakhaneleri hanginiz düşündü? Savaş gemimiz olmadığı için Yankee donanmasının bütün limanlarımızı en çok bir hafta içinde abluka altına alacağını biliyor musunuz? Bunun sonucu olarak pamuklarımızı ihraç edemeyeceğimizi de biliyor musunuz?

Scarlett'in hırsından yanakları kızardı.

— Karşılarındakilerini budala buldu, herkesi kandır-maya çalışıyor, diye düşündü.

Böyle düşünen yalnız Scarlett değildi. Gençler de yavaş yavaş bu görüşe karşı çıkmaya başladılar. Tam bu sırada John Wilkes, sanki herkese bu kişinin kendi konuştuğunu ve davetliler arasında kadınların, genç kızların da bulunduğunu anımsatmak ister gibi Butler'in yanına gitti.

Rhett Butler konuşmasını sürdürdü:

— Biz Güneyliler seyahat etmiyoruz. Ya da seyahatlerimizden yeterince yararlanamıyoruz. Hepiniz birçok kez seyahat etmişsinizdir. Fakat bu geziler sırasında neler gördünüz acaba? Avrupa'ya, New York'a, Philadelphia'ya, kadınlarımızın da Saratoga'ya a gittikleri biliniyor. (*) (Saratoga: Birleşik ABD'de bir kaplıca)

Rhett Butler konuşmasını kesti, çardak altındaki kadınlara selam verdikten sonra tekrar konuşmaya başladı.

— Otelleri, müzeleri gördünüz. Balolara, toplantılara katıldınız. Ama yurdunuza dönünce hiçbir şeyin Güney'e değmediğini anladınız. Ben Charlestonlu'yum. Ama son yıllarımı Kuzey'de geçirdim...

Konuşmasının tam burasında sanki herkes onun neden Charleston'dan ayrıldığını biliyormuş ve kendisi de bu konuya pek aldırmıyormuş gibi gülümsedi.

—... Hiç birinizin görmediği yerleri gördüm. Birçok şeyle karşılaştım. Bir iki dolar karşılığında Yankeeler hesabına dövülecek binlerce göçmen vardı. İmalathaneler, dökümhaneler, tersaneler, doklar, demir ve kömür ocakları... Kısacası bizde olmayan çok şeyler gördüm. Bizde pamuktan, esirden, gururdan başka ne var sanki? Bir ay içinde biz onları değil, onlar bizi tepeler.

Bir an derin bir sessizlik yaşandı. Rhett Butler ceketinin cebinden ince patiska bir mendil çıkardı, kolundaki tozu sildi.

Birden tehdit edici bir mırıltı duyuldu. Bunlara kadınların da arı kovanındaki uğultuya benzer uğultusu eklendi.

Scarlett sinirlenmiş olmasına rağmen biraz düşündü. Bu adamın pek de haklı olmadığı söylenemezdi. Söylediklerinde sağduyunun izleri vardı. Doğru söylüyordu. Kendisi bir imalathaneyi uzaktan bile görmüş değildi. Gören bir kişiyle de karşılaşmamıştı. Ama doğru olsa bile, bunları bir toplantıda söylemek kibar birine yakışmazdı.

Stuart Tarleton kaşlarını çatarak Butler'a doğru

ilerledi. Arkasında da Brent vardı. Tarletonlar bir piknik sırasında, kışkırtılsalar bile olay çıkarmazlardı. Böyle bir şey yapmalarına terbiyeleri elvermezdi. Ama kadınlar muhtemel bir olaydan zevk almaya başladılar. Çünkü hayatları boyunca böyle bir sahnenin izleyicisi olamamışlardı. Onlar genellikle olayların yankılarını işitirlerdi.

Stuart kendinden emin ve gururlu bir biçimde

— Ne demek istiyorsunuz beyefendi? diye sordu.

Rhett ona kibarca, ama biraz alaylı bir biçimde baktı.

— Şunu demek istiyorum... Napoléon... Belki işitmiş-sinizdir... Allah'ın daima en güçlü tabura yardım ettiğini gözlemlemiş.

Sonra John Wilkes'e döndü, ona içtenlikle ve nazikçe şöyle dedi:

— Bana kütüphanenizi göstereceğinizi vaadetmişsiniz beyefendi. Şimdi görmemde bir sakınca var mı? Öğleden sonra Jonesboro'ya gitmem gerekiyor. Çünkü işler fazlaca...

Sonra topluluğa dönerek, bir iki adım yürüdü. Ökçelerini birbirine vurdu. Bir dans öğretmeni gibi eğildi. Butler'in bu davranışı ne kadar nazik idiyse de aynı zamanda yüze yapıştırılan kuvvetli bir tokat gibiydi.

Başı arkaya doğru kaymış bir halde ilerledi. Yanında John Wilkes vardı. Çevreye şaşkınlıkla birlikte bir sessizlik çöktü. Kısa bir süre sonra uğultulu tartışmalar başladı. India çardağın altında oturduğu yerden yorgun argın kalktı, öfkeli biçimde Tarleton'a doğru ilerledi ve bir şeyler söyledi. Scarlett onun sözlerini işitemedi, ama bakışından üzüntü duydu. Çünkü India'nın bakışı da Melanie'nin Ashley'ye sahip olma izleri taşıyan bakışına benziyordu. Stuart bu bakışı farke demedi. Demek India onu hâlâ seviyordu. Scarlett bir yıl önce yine böyle bir toplantıda Stuart ile fazlaca ilgilenmeseydi belki şimdi onlar evli olacaktı. Fakat kızlar seçtikleri erkeği yönetmeyi, ona sahip olmayı bil-melidirler.

Bu düşünce Scarlett'in duyduğu vicdan yarasını hafifletti.

Stuart India'ya gülümsedi ve ona hak verir biçimde başını salladı. Herhalde India, onun Butler'a uymamasını bir olay çıkarmamasını istemişti.

Ağaçların altındaki davetliler kalktılar, kucaklarındaki yiyecek kırıntılarını silktiler. Evli kadınlar, sütünüleri ve çocuklarını çağırdılar. Gülüşen, şakalaşan, gevezelik eden genç kızlar dinlenmek, boş konularda sohbet etmek için evin üst katına çıktılar. Kadınlar da çekilince erkekler, meşelerin ve çardağın gölgesinde başbaşa kaldılar. Yalnız Mrs. Tarleton gitmemişti. Onu Gerald ve Mister Calvert orduya verilecek atlar hakkında cevabını almak istedikleri için göndermemişlerdi.

Ashley dudaklarında düşünceli ve alaylı bir gülümsemeyle Scarlett ile Charles'ın bulundukları yere doğru sokuldu. Uzaklaşan Butler'ı izleyerek

— Ne kadar gururlu adam değil mi? dedi. Tıpkı bir Borgia'ya benziyor.

Scarlett istediği kadar düşünebilirdi. Ama yine de Kontluk'ta, Atlanta'da, Savannah'ta ya da başka bir yerde böyle bir aile adı olduğunu anımsamıyordu.

— Tanımıyorum. Akrabası falan mı? Kim bunlar Allah aşkına?

Charles'ın yüzünde aşkla mücadele eden, inanamamazlıkla utanmanın neden olduğu bir ifade belirdi. Sonunda aşk her şeye üstün geldi. Charles cahilliğin genç bir kızın güzelliğine asla zarar vermediğini anladı. Hemen cevap verdi:

— Borgialılar İtalyandı.

İlgisi hemen kaybolan Scarlett,

— Ya! Demek yabancı idiler, dedi.

Sonra zarif bir biçimde Ashley'ye gülümsedi. Fakat o bilinmeyen bir nedenle Scarlett'e bakmadı. Gözlerini Charles'a dikmişti. Yüzünde her şeyi bildiğinin ve ona acıdığının izleri görülüyordu.

Scarlett merdiven boşluğuna doğru ilerledi. Parmaklıktan özenle sarktı ve hole baktı. Kimse yoktu. Yukarı kattaki yatak odalarından kahkahalar yükseliyor ve hep aynı biçimde süren sohbetler ediliyordu: "Haydi canım! Asla inanmam! O öyle bir şey yapmaz!", "O bu durumda ne yapmış?", "Allah aşkına bana da söyle..."

Genç kızlar; elbiselerini çıkarıp korselerini gevşettikten sonra, yatakların üstünde ve altı büyük odadaki kanepelerde dinleniyorlardı. Öğle yemeğinden sonra biraz dinlenmek ya da yatağa uzanmak Güney'de adet olmuştu. Gerçi sabah başlayıp, gece saatlerine kadar süren bu eğlencelerde dinlenmek çok doğal sayılırdı.

Kızlar yarım saat kadar sereserpe uzandıkları yerden gülüşecekler, şakalaşacaklar, esneyeceklerdi. Sonra Dadılar gelecek, pancurları indirecek ve yarı karanlık odada gürültülü konuşmalar fısıltıya dönüşecek. Bir süre sonra bunlar da bitecek ve çevrenin derin sessizliğini solukların uyumlu sesleri bozacaktı.

Scarlett hole girmeden ve merdiveni çıkmadan önce Melanie'nin, Honey ve Hetty Tarleton ile birlikte dinlendiğini kesin öğrendi. Merdiven boşluğunun penceresinden çardak görünüyordu. Burada tartışan ve arada bir büyük içki bardaklarını deviren erkekler vardı. Onların da, orada ikindinin sonuna kadar kalacaklarını biliyordu. Bu kalabalık arasında Ashley'yi aradı, fakat bir türlü bulamadı. Bir ara sesini duyar gibi oldu. Ashley gitmek üzere olan kadın ve çocuklarla vedalaşıyordu. Soluğu daraldı ve basamakları ikişer ikişer atlayarak aşağı indi.

"Ya Mister Wilkes'a rastlarsam" diye düşündü. Bütün kızlar dinlenirken kendisinin ortalıkta dolaşmasını nasıl açıklayabilirdi. Ama başka çıkar yol yoktu. Tehlikeli de olsa bunu denemek zorundaydı. Yemek odasında balo için masa ve sandalyeleri hazırlamaları için hizmetçilere ve uşaklara emirler veren emektarın sesi-

ni duydu. Holün öteki yanında bulunan kütüphanenin kapısı açıktı. Scarlett sessizce ve hızlı adımlarla oraya doğru yürüdü. Davetlilerle vedalaşan Ashley'yi orada bekleyecek ve tam giderken ona seslenecekti.

Kütüphane karanlıktı. İçeriği güneşten korumak için bütün pancurlar kapatılmıştı. Duvarları tavana kadar kitap dolu bu karanlık oda Scarlett'i etkilemişti. Burayı bir buluşma yeri olarak seçmek istemezdi doğrusu... Kitaplar, fazla okuyan bütün insanlar gibi onun sinirlerini bozuyordu. Ama Ashley'nin fazla kitap okumasından şikayetçi değildi. Odanın yarı karanlığında büyük sandalyeler, koltuklar, genç kızlar için kadife minderli küçük iskemleler sanki ona doğru şaha kalkıyorlardı. Dipteki şöminenin tam karşısında Ashley'nin üzerinde dinlenmeyi çok sevdiği kerevet, Scarlett'in gözüne yabani bir hayvan gibi görünüyordu.

Genç kız kütüphanenin kapısını aralık bıraktı. Sonra kalp çarpıntılarını sakinleştirmeye çalıştı. Bir gece önce Ashley'ye söylemeyi planladığı konuşmasını anımsamak için belleğini zorladı. Ne yazık ki belleği ona ihanet ediyordu. Yoksa Ashley mi ona ilk sözü söyleyecekti. Kalbini korku kapladı, heyecanlandı. Bütün planı suya düşecekti. Eğer kalbi kuş gibi çırpınmasa belki söyleyecek birkaç sözcük bulabilecekti. Ne var ki kalbinin çarpıntısı Ashley'nin son davetliyle vedalaşıp hole girmesinden sonra daha da arttı.

Scarlett onu sevdiğine bir kez daha karar verdi. Gerçekten onun gururla başını arkaya atışından, siyah ve cilalı çizmelerine varıncaya kadar her şeyini çok çok seviyordu. Ashley'nin derin sessizliklere dalışına, kahkahalarına çıldırısıya aşıkta. Hatta bu kahkahalar kendisiyle alay etseler bile...

İşte şimdi içeri girse, onu kollarına alsa ve konuşmak zahmetinden kurtarsa ne güzel olurdu. Ashley de onu seviyordu muhakkak... Dua etse belki bu acılardan kurtulurdu. Gözlerini kapadı, bir sürü dua mırıldanmaya başladı:

— Ey Meryem sen ki iyiliklerle dolusun!

Ashley'nin sesi, onun kulaklarındaki uğultuları giderdi. Kapının aralığından alaycı bir gülümsemeyle ona bakıyordu.

— Kimden kaçıyorsunuz? Charles'dan mı, yoksa Tarletonlar'dan mı?

Birden altüs oldu, boğulduğunu sandı. Demek Ashley erkeklere karşı elde ettiği zaferin farkına varmıştı. Heyecanını ve panik içinde olduğunu görmesini istemediği parlak gözleri ne kadar güzeldi. Şimdi konuşacak durumda değildi. Elini uzattı ve Ashley'yi odaya çekti. Odaya kaygı ve ilgiyle girdi.

Scarlett'in gözlerinde şimdiye kadar görmediği bir parıltı vardı. Loş odada bile onun yanaklarının al al olduğu farkediliyordu. Kapıyı kapattı, Scarlett'in elini tuttu ve alçak bir sesle sordu:

— Ne var?

Ashley'nin elinin değmesiyle bütün vücudu titremeye başladı. Artık zaman gelip çatmıştı. Fırsat bu fırsattı. Her şey istediği gibi olacaktı. Kafasında bir sürü fikir birbiriyle çatışıyordu. Ama o birini bile söyleyemiyordu. Yalnızca titriyor ve hayranlıkla Ashley'ye bakıyordu. Peki Ashley neden konuşmuyordu? Şimdi onun konuşmasını dört gözle bekliyordu:

Ashley sorusunu tekrarladı:

— Ne var, ne oldu? Bana söylemek istediğiniz bir sırrınız mı var?

Bu son soru Scarlett'in tutulan dilini çözdü. Yıllardan beri kafasına kazınan terbiyeyi bir yana bırakarak tıpkı babası gibi konuştu:

— Evet! Bir sır... Sizi seviyorum!

Kütüphaneye öyle bir sessizlik çöktü ki, Ashley ile Scarlett'in soluklarının kesildiği sanıldı.

Genç kız nihayet kendine gelebildi. Artık vücudu titremiyordu. Kalbi gurur ve neşeye dolmuştu. Bu çareye neden daha önce başvurmamıştı? Oysa bulduğu çare, kibar kadınların çevirdikleri entrikaların yanında çok masum kalıyordu.

Gözleri, Ashley'nin gözlerini aradı. Onlarda üzüntü,

karamsarlık, saflık ve başka şeyler vardı. Gözlerindeki ifade acaba neydi? Gerald'ın atının ayağı kırıldığı ve onu öldürmek zorunda kaldığı zaman babasının gözlerinde de aynı ifadeyi görmüştü. Şimdi bu neden aklına gelmişti? Ashley neden bu kadar garip görünüyordu? Neden hiç konuşmuyordu?

Bir süre sonra Ashley eliyle yüzünü kapadı, öyle kaldı. Elini yüzünden çektiği zaman gülümsüyordu. Tatlı ve okşayıcı sesiyle,

— Bugün bütün erkekleri ve bütün kalpleri kırdınız. Artık yetmez mi? Galiba kurbanınız olmayacak bir erkeğin bile kalmasını istemiyorsunuz. Ama şunu bilin. Kalbim ta eskiden beri kurbanınız olmuştur. Siz pençenizin tırnaklarını ilk kez benim kalbimde bilemiştiniz.

Planının aksayan bir yanı vardı. Scarlett böyle bir durumla karşılaşacağını ummamıştı.

— Ashley... Ashley... Allahaşkına söyleyin... Artık anlamalısınız... Beni daha fazla üzmeyin... Söyleyin bana, kalbiniz benim mi? Haydi sevgilim... Sizi...

Ashley eliyle onun ağzını kapattı.

— Scarlett böyle konuşmayın! dedi. bu doğru olmaz! Ciddi konuşmadığınızı biliyorum. Bu sözleri sarfettiğinize kızarsınız sonra... Aynı zamanda bana da bunları dinlediğim için kızarsınız.

Scarlett başını arkaya doğru atarken çok sinirli olduğu her halinden belli oluyordu. Elektrik akımına tutulmuş gibiydi.

— Size kızmama imkan yok! Çünkü sizi seviyorum... Siz de beni seviyorsunuz...

Birden durdu. Kısa süren sessizliği bozan yine Scarlett oldu.

— Ashley beni seviyorsunuz... Lütfen söyleyiniz, beni sevdiğinizi...

Ashley boğuk bir sesle cevap verdi:

— Evet, seviyorum!

Scarlett, kollarını Ashley'nin boynuna doladı. Bir şeyler söylemek istiyordu.

Ama konuşacak durumda değildi.

— Scarlett hemen ayrılısak daha iyi olmaz mı? Bu sözleri söylemediğimizi varsayalım.

— Hayır olmaz! Hem siz ne demek istiyorsunuz? Benimle evlenmek istemez misiniz?

Ashley'nin cevabı, "Melanie ile evleneceğim" oldu.

Nasıl olduğunu bilemeden, Scarlett kendisini kadi-fe koltuklardan birinde oturur buldu. Dizlerinin dibinde, bir minderde Ashley oturuyordu. Elleri Ashley'nin ellerinde kilitlenmişti. Sanki... Genç kıza bir şeyler söylüyordu. Scarlett söylenenleri işitiyor, fakat bir şey anlamıyordu. Şimdi onun kafasında hem çok şeyler vardı, hem hiçbir şey yoktu. Ashley'nin sözleri ona, cam üzerine yağan yağmurun yaptığı etki kadar anlamsız geliyordu. Ashley istediği kadar şefkat dolu sözler söylesin, Scarlett hiçbir şey işitmiyordu.

Genç kız, Melanie'nin adını bilinç altında duyar gibi oldu. Hemen Ashley'ye baktı. Elmas gibi parıltıyan gözlerinde onu çok önceden yoketmiş olan dalgın bir ifade gördü.

— Babam bu akşam nişanımızı ilan edecek. Kısa bir süre sonra da evleneceğiz. Size bunu önceden söylemeliydim. Bildiğinizi sanıyordum. Çünkü herkes ya biliyor, ya da tahmin ediyordu. Aklıma gelmedi sizin beni... O kadar çok hayranınız var ki... Sanıyordum ki Stuart ile...

Scarlett yeniden hayata döndü. Duyarlı olmaya başladı. Anlama yeteneğine kavuştu.

— Ama biraz önce, beni sevdiğinizizden söz ettiniz.

Terlemiş elleri Ashley'nin ellerini yoğurur gibiydi.

— Sizi yaralayacak sözler söylememi ister misiniz?

Scarlett'in sessiz kalışı onu konuşmayı sürdürmek zorunda bıraktı.

— Bunları size nasıl açıklayacağımı bilemiyorum. Siz o kadar genç, o kadar deneyimsiz bir kızsınız ki evliliğin ne olduğunu bilemezsiniz!

— Benim bildiğim şey, sizi sevdiğimdir.

— Evlilikte yalnız aşk yeterli değildir. Hele bizim gi-

bi taban tabana zıt yaradılışlı iki kişi için... Siz bir erkeğin varlığına, kalbine, ruhuna ve tüm düşüncelerine sahip olmayı istersiniz. Bunlara sahip olamayınca da kendinizi mutsuz sayarsınız. Ben, bana ait olan her şeyi size veremem. Yalnız size değil... başka kimseye de veremem. Bunun gibi ben de, bir başka kimsenin ruhunun ve kalbinin tamamına sahip olmayı istemem. Bu doyumsuz isteklerinizin acısı günün birinde içinize işler ve kırıcı bir biçimde!... Bir an için bile olsa beni sizden uzaklaştıracak kitaplardan ve müzikten tiksineceksiniz... Belki ben...

— Onu seviyor musunuz?

— Tıpkı bana benziyor. Aynı kandanız... Birbirimizi tam anlamıyla anlıyoruz. Scarlett! Şunu bilmenizi isterim. İki taraf da birbirini anlamazsa o evlilikte huzur olmaz. Kimin söylediğini şimdi anımsamıyorum şu güzel söz: "Ancak birbirine benzeyen iki kişi arasında yapılan evlilikte mutluluk vardır."

Scarlett bir türlü anlam veremediği bu sözün binlerce yıl önce söylendiğini biliyordu.

— Ama beni sevdiğinizi söylediniz.

— Söylememeliydim.

Scarlett'in beyninde bir alev parlamak üzereydi. Bir sinir krizi de önündeki bütün şeyleri bir sel gibi alıp götürmeye hazır bekliyordu.

— Madem ki söyleyecek kadar aptallık ettiniz sorun yok.

Ashley sarardı:

— Evet Melanie ile evleneceğime göre sizi sevdiğimi söylediğim için aptallık ettim. Söylememem gerekirdi. Çünkü anlamayacağınızı biliyordum. Sizi nasıl olur da sevmem. Siz ki, bende olmayan bir ihtirasla hayata dört elle sarılmış bir kimsesiniz! Siz ki, benim beceremeyeceğim bir şiddetle hem sevmesini, hem de nefret etmesini bilirsiniz. Siz ateş, rüzgar gibisiniz. Bense...

Scarlett Melanie'yi düşündü. Onun dalgın siyah gözlerini, siyah dantelli eldivenler içindeki küçük ellerini ve meleklerle özgül sessizliğini anımsadı. İşte bu sı-

rada Gerald'in cinayet işlenmesine neden olan kadına karşı duyduğu ve bütün İrlandalı atalarının sehpaye sürüklenmelerine yol açan öfkesine benzer bir öfkeyle doldu. Çok iyi yetiştirilen ve bütün zorluklara sessizce boyun eğen Robillardlar'dan onda bir eser bile kalmamıştı.

— Korkak ruhlu adam! Benimle evlenmekten korkuyorsunuz değil mi? Ağzını yalnız bir evet ya da hayır demek için açan bir aptalla evlenmek hoşunuza gidiyor, değil mi? Haydi söyleyiniz... Onun gibi pasaklı biriyle evlenmek işinize geliyor, değil mi?

— Melanie hakkında böyle sözler söylemeniz doğru olmaz!

— Söylememeli miyim? Beni uyaran şu adama bakın hele!... Beni ne hakla söylemekten menedebilirsiniz... Alçak, rezil! Benimle evleneceğinize beni neden inandırdınız?

Ashley sinirlerine hakim olarak cevap verdi:

— İçtenlikle konuşunuz. Böyle söyledim mi?

Scarlett onun doğru söylediğini kabul ediyor ama bunu açıklamak istemiyordu. O hiçbir zaman arkadaşlığın sınırını aşmamıştı. Genç kızı üzen, kadınlık gururunu kıran da buydu zaten... Ashley arkasından bir çılgın gibi koşmuştu. O ise onu istememişti. Melanie gibi soluk yüzlü bir kadını kendisinden üstün tutuyordu. Ahh, neden annesiyle Dadısının öğütlerini dinlememişti. Ashley'ye sevgisi olduğunu bile söylememeliydi. Böylece onun gözünde bu derece küçülmezdi.

Birden yerinden fırladı. Elleri yumruk olmuştu. Ashley de ayağa kalktı. Scarlett onun yanında daha da küçülmüş gibiydi. Ashley'nin yüzünde acı gerçeklerden yakasını kurtaramayan bir adamın üzüntüsü görülüyordu.

— Hayatımın sonuna kadar sizden nefret edeceğim alçak adam. Rezil... Rezil...

Hakaret etmek için başka sözcükler arıyor, fakat daha ağırını bulamıyordu.

— Rica ederim! Lütfen!

Ashley elini genç kıza doğru uzattı. İşte tam bu sırada Scarlett, onun yüzüne bir tokat yapıştırdı. Oda-
nın sessizliği içinde tokat bir kamçı gibi şakladı.

Bu andan itibaren Scarlett'in öfkesi dindi. Kalbini
derin bir hüznün kapladı. Ashley'nin solgun yüzünde
tokatın izi kalmıştı. Ses çıkarmadı. Scarlett'in elini tut-
tu, dudaklarına götürdü ve öptü. Sonra Scarlett'e ko-
nuşacak zaman bırakmadan çıktı ve kütüphanenin
kapısını yavaşça kapattı.

Scarlett birden olduğu yere çöktü. Öfkesi dizlerin-
de derman bırakmamıştı. Ashley gitmişti, ama attığı
tokatın anısı ölene kadar içini kemirecekti. Onun
uzaklaşan ayak seslerini duydu. Şimdi yaptığı işin ne
kadar acı ve hüznün verici olduğunu yavaş yavaş his-
setmeye başladı.

Artık Ashley'yi sonsuza kadar kaybetmişti. Bun-
dan sonra o, Scarlett'ten nefret edecekti. Karşılaştıkları
zaman ona umut vermediği halde üzerine nasıl atıl-
dığını anımsayacaktı.

Scarlett, benim de Honey Wilkes'tan hiç farkım
yok, diye düşündü. Kendisi dahil, herkesin Honey'nin
erkeklere çam sakızı gibi yapışmasıyla ne kadar alay
ettiğini anımsadı. Yeniden içinde kendisine, Ashley'ye
ve bütün dünyaya karşı büyük bir öfke duydu.

Hedef olduğu bu hakaretin can damarını, gururu
ve güzelliğine olan güveni oluşturunuyordu. Şimdi bu
aşk oyununda kaybetmişti. Çektiği acılar yetmiyormuş
gibi herkese rezil olmak da vardı.

"Honey kadar gülünç oldum mu?" diye düşündü.
Acaba herkes onunla alay ediyor muydu? Bütün vücud-
u yeniden titremeye başladı.

Elini masaya uzattı. Orada duran üzerinde melek resmi olan vazoyu okşadı. Kütüphane sessizliğe gömülmüştü. Scarlett bu içine ürperti veren sessizliği bozmak için avazı çıktığı kadar bağırmak istedi. Çıldır-maması için bir şeyler yapması gerekiyordu. Vazoyu aldı ve hızla odanın daha çok karanlık olan yerine doğru fırlattı. Vazo sedirin arkasını yalayarak şömineye çarptı ve paramparça oldu.

Sedirin arkasından bir adam sesi duyuldu:

— Bu ne kepezeliştir!

Scarlett dehşet içinde kaldı. Ağzı o kadar kuru-muştu ki bir söz söyleyecek durumda değildi. Tüm dermanı tükenmişti. Büyük bir çabayla oturduğu yere dayanarak kalkmak istedi. Bu sırada Rhett Butler uzandığı sedirden kalktı ve Scarlett'i nazikçe selamladı.

— Az önce sona erdirdiğiniz uzun tartışmanızla rahatsız etmeniz yetmiyormuş gibi, şimdi de beni tepelemek mi istiyorsunuz?

Evet, karanlığın içinden çıkan adam oydu! Hayalet falan değil ta kendisiydi. Aman Tanrım demek her şeyi işitmişti. Scarlett kendine hakim olmaya çalışarak,

— Mister! Burada olduğunuzu bildirmeniz gerekirdi, dedi.

— Sahi mi?

Dişleri parlıyordu. Çünkü Scarlett'e alaycı bir gülümsemeyle bakıyordu.

— Fakat odada yabancı olan sizdiniz. Mister Kennedy'yi beklemek zorundaydım. Bahçede de "persona grata"(*) olduğumu sanmadığım için çevreme sıkıntı veren varlığımı burada gizlemiştim. Bu arada da biraz dinlenmeyi düşünmüştüm. Fakat ne yazık ki...

Omuzlarını kaldırdı, hafifçe gülümsedi.

(*) (Yeni gelen kimse)

Scarlett bu küstah adamın her şeyi duyduğunu bir kez daha anlayınca tekrar öfkelen-di. Çünkü öyle sözler söylemişti ki, bunları bir duyan olmasa bile bin kez pişmandı. Şimdi bu adamın karşısında rezil olmuştu. Ona rezil olmaktansa ölmeyi yeğledi.

Öfkesine hakaret etmek niyeti de karışmıştı.

— Kulağınız kırıştaynış, dedi.

— Kulakları kırışte olanlar, çoğunlukla ibret alınacak ve eğlenceli şeyler öğrenirler. Kulağımın daima kırışte olmasının nedeni budur.

— Mister, doğrusu hiç kibar bir adam değilsiniz.

Butler sakın bir sesle, cevap verdi:

— Yerinde bir görüş ama, siz de kibar değilsiniz.

Scarlett'in durumunu çok gülünç ve tuhaf buluyordu. Bu nedenle yine hafifçe güldü.

— Söylediklerinizi duyduktan ve yaptıklarınızı gördükten sonra size nasıl olur da kibar bir kadın gözüyle bakabilirim. Ama üzülmeyin! Kibar kadınlara pek önem vermem. Onların ne düşündüklerini bilirim. Fakat bu kadınlar bunları söyleyecek kadar cesaretli ya da terbiyesiz değildirler. Miss O'Hara, ender rastlanan, olağanüstü bir huyunuz var. Bu bakımdan sizi saygıyla selamlarım. Mister Wilkes'in sizin gibi kanı kaynaayan bir kimseden ne zevk alabileceğini bir türlü anlayamıyorum. Sizin gibi genç ve güzel bir kızı şöyle... nasıl demeli... tamam buldum... hayata karşı olan ihtirasıyla birlikte gönderdiği için Allah'ına teşekkür etmelidir. Fakat zavallı adam, paçavradan farksız.

Scarlett isyan etti:

— Siz onun papucu bile olamazsınız!

— Vay vay! Ben hayatınızın sonuna kadar ondan nefret edeceğinizi sanıyordum.

Butler, tekrar sedire uzandı. Scarlett onun güldüğünü hissediyordu. Elinden gelse onu öldürecek-ti.

Ama böyle yapmak yerine kütüphaneden bir kibar kadın olarak çıkmayı daha uygun buldu. Arkasından da kapıyı hızla çarparak kapadı.

*
* *

Scarlett, merdiveni hızla çıktı. Merdiven boşluğuna geldiği zaman soluk soluğa idi. Bayılacak gibi oldu, hemen trarbzana tutundu. Kalbi öfkesinden, heyecandan ve gördüğü hakarettten hızlı hızlı çarpıyordu. Derin derin soluk almaya çalıştı, ama Dadı korsesini çok sıkı-mıştı.

Ya bayılırsa hakkında neler düşünürlerdi? Aman Tanrım! Ashley, şu küstah Butler ve onu sürekli gözetleyen kıskanç kızlar ne düşünecekler, ne dedikodular yapacaklardı? Hayatında ilk kez öteki kızlar gibi yanında tuz bulundurmadağına üzüldü. Hayır hayır! Şimdi bayılmanın sırası değildi! Kendisini toparlaması gerekiyordu.

Biraz dinlenince kendine gelmeye başladı. Kısa bir süre sonra da gücünü tamamen topladı. India'nın odasına bitişik olan tuvalet odasına girmeyi düşündü. Odada korsesini gevşettikten sonra ayak uçlarına basarak uyuyan genç kızların yanına, bir yatağına kendini atacaktı. Yüzüne, üstüne başına çeki düzen vermeye çalıştı. Çünkü her haliyle bir çılgını andırıyordu. Kızlardan biri uyanır da onu bu haliyle görürse mahvolurdu. Kız bir şeyler olduğunu anlar, sonra da herkese olup biteni ballandıra ballandıra anlatırdı.

Scarlett merdiven boşluğundaki açık duran pencereden ağaçların gölgesindeki, çardak altında tembel tembel oturan erkeklere baktı. Onlara gıpta ediyordu. Bir erkek olmak ve kendisinin başına gelen bu olayları yaşamamak ne iyi şeydi.

Gözleri alev alev yanıyor, şakakları kuvvetle atıyordu. O bahçedeki erkeklere hayran hayran bakarken ağaçlı yoldan gelen nal sesleri duydu. Bir yolcunun karşısına ilk çıkan zenciye sorduğı soruyu tam duya-

madı. Çakıllar nalların altında sağa sola sıçrarken bu binicinin yeni biten otların arasından geçtiğini gördü.

Herhalde ziyafete geç kalan bir davetliydi. Ama neden atını India'nın çok beğendiği yeşil otların arasından sürüyordu? Scarlett onu tanıyamadı. Atından acele acele inip John Wilkes'in elini tuttuğu zaman, onun büyük bir heyecan içinde kıvrandığını gördü. Tüm davetliler ellerindeki bardak ve yelpazeleri masalara bırakarak çevresini sardılar. Scarlett uzaklığa rağmen gelen seslerden, yükselen homurtulardan kalabalığı saran heyecanı anladı.

Stuart Tarleton "liyu-la-yu" diye bağırdı. Scarlett, belki hayatında ilk kez isyancıların çığlığını işitiyordu.

Fontaineler'in ardı sıra giden Tarleton ailesinin dört oğlu ahıra doğru koştu.

— Hey Jeems! Jeems! Atlara koş, diye bütün güçleriyle bağırdılar.

Scarlett, muhakkak birinin evinde yangın çıkmıştır, diye düşündü. İster yangın çıkmış olsun, ister başka şey olsun, o bir süre ortalıkta gözükmediğini hissettirmemek için yatak odasına girmeliydi. Evin her yanına bir tembellik çökmüştü. Görkemli ev, sanki müzik ve mumların etkisiyle bütün güzelliğini sergilemek için geceyi bekliyordu.

Scarlett büyük bir dikkatle tuvalet odasının kapısını açtı. Daha kapının tokmağını bırakmamıştı ki Honey Wilkes'in kısık sesle bir şeyler söylediğini duydu.

— Scarlett bugün çok kötü davrandı.

Genç kızın kalbi, yeniden hızlı hızlı çarpmaya başladı. Çıldıracağını sandı. Farkında olmadan elini kalbinin üzerine götürdü. Onu sakinleştirebileceğini sanıyordu.

Aklına "kulakları kirişte olanlar, çoğunlukla ibret alınacak şeyler duyarlar" sözü geldi. Oradan uzaklaşmalı mıydı, yoksa Honey'ye gereken dersi vermek için kendisini hissettirmeli miydi? Bir an için kendini tuttu. Melanie'nin sesini duymuştu. Bu durumda da onu bulunduğu yerden çok zor kımıldatabilirlerdi.

— Bu kadar kötü düşünme Honey! O yalnızca nesheli ve çok ateşlidir. Onu olağanüstü buluyorum doğrusu...

Scarlett hırsından tırnaklarını korsesine geçirdi. Sonra:

— Kendisini çevreye namuslu olarak satan bu gubetin beni savunmasına nasıl izin verebilirim, diye düşündü.

Bu son söylenenler, Honey'nin yakışıksız sözlerinden daha çirkin ve onur kırıcıydı. Zaten Scarlett, hiçbir kadına güvenmemişti. Annesi hariç her kadında bir bencillik duygusu görmüştü. Melanie, Ashley'nin kendisine ait olduğunu biliyordu. Bu nedenle çevresine fiyaka yapıyor ve merhamet saçıyordu.

Scarlett, Melanie'nin başarısından söz edişini ve bizzat kendi iyiliğinden yararlanışını pek kötü bulmadı. Bulamazdı, çünkü kendisi de eskiden bu çareye başvurmuştu. Hatta erkekler de onun iyiliğine ve özgeciliğine inanarak tuzağına düşmüşlerdi.

Honey sesini daha da yükseltti:

— Canım sen ne diyorsun? Bir körden farkın yok senin!

Sally Munroe:

— Neden bağıryorsun! Sesini bütün evden işitmelerini mi istiyorsun?

Honey sesini kısarak konuşmasını sürdürdü:

— Her erkekle nasıl hareket ettiğini sizler de gördünüz. Hatta Mister Kennedy ile bile... Oysa o, Scarlett'in kızkardeşine talip olmuştur. Hayatımda böyle bir şey görmedim doğrusu!... Benim tahminim şudur: Charles için de muhakkak bir iddiaya girmiştir. Oysa hepiniz biliyorsunuz, Charles ile ben...

— Birbirinize abayı yakmışsınız!

— Sakın şimdilik kimseye bir şey söylemeyin.

Kıs kıs gülenler oldu. biri Honey'yi susturmak isterken karyola gıcırdadı. Melanie, Honey'nin kızkardeşi olmasına üzüldü.

Hetty Tarleton dikkati üzerine çekmek için sesine

bir özellik vererek konuşmaya başladı:

— Ben Scarlett gibi bir kızkardeşim olmamasından mutluluk duyuyorum. Fakat ne yazık ki o Stuart'ın gerçekte nişanlısıdır. Brent'e göre Scarlett onunla eğleniyormuş. Zaten Brent aptalı da ona deli gibi aşık!

Honey esrarengiz ve üstü kapalı bir biçimde şöyle dedi:

— Bana göre Scarlett tek bir adamla ilgileniyor: Ashley ile!

Fısıltılar, sinirli biçimde sorulan sorular birbirini izlerken Scarlett dehşete kapıldı. Uğradığı hakaretten vücudu buz gibi oldu. Bir süre sonra ter içinde kaldı.

Honey'nin bir çılgından, bir aptaldan farkı yoktu. Erkeklerle son derece kabaydı. Genç kızlar ve evli kadınlarla konuşurken ise nabza göre şerbet vermekte üstüne yoktu. Bu huyu da Scarlett'in pek hoşuna gitmezdi.

Ashley ile Rhett Butler'in kütüphanede gururuna vurdukları darbe bu söylenenlerin yanında bir iğne batışından farksızdı. İnsan sır saklamaları ve dillerini tutmaları konusunda erkeklere daha çok güvenir. Hatta Rhett Butler'a bile... Ama bir saksığan kadar geveze olan Honey'nin yüzünden bu dehşet verici olay saat altı olmadan bütün kontluğa yayılacaktı. Doğal olarak herkes onu tefe koyacaktı. Bu onlar için tam bir fırsattı. Çünkü Gerald, kontlukta kızıyla alay edilmemesini istemişti. Şimdi bu fırsat kaçılır mıydı? Her yanından soğuk terler boşanıyordu.

Melanie'nin ölçülü, sakın sesi öteki kızların konuşmalarını kesti:

— Honey, bunun doğru olmadığını sen de biliyorsun! Neden böyle çirkin sözler söylüyorsun.

— Melly, ben de istemem böyle konuşmayı... Ama ne yazık ki doğru! Zamanını başkalarında iyilik aramakla geçirmesen sen de bu gerçeği fark edersin. Durumun böyle olmasına da seviniyorum. Scarlett bunu hak etmemiş değildir. O her zaman atı arpaya katmıştır. Başkalarının aşıklarını ellerinden almaya çalışmış-

tır. Sen de biliyorsun, India'nın elinden Stuart'ı aldığı-nı... Şimdi ise Stuart'ı görmek bile istemiyor. Bugün de boş durmadı. Ashley'yi, Charles'ı ve Mister Kennedy'yi elde etmeye çalıştı.

O anda Scarlett'in aklına gelen tek çare eve dönmektir. Ellen'in yanında, başı dizlerinin üstünde ağlasa, annesine içini dökse belki açılırdı. Bir sözcük daha söyleyecek olursa Honey'nin üzerine atılmayı ve takma saçını yolmayı düşündü. Melanie'nin hakkında gösterdiği merhamete de kızın yüzüne tükürerek cevap vermek istiyordu. Bir an durdu. Başından böyle bir olay geçmediğini düşündü. O daima hakarete uğrayan beyazlar gibi davranmış, tepki göstermişti. Sorunun güç yanı da buradaydı...

Elbisesinin hışırtısını önlemek için ellerini iki yanına koydu. Geri geri çıktı. Bir kedi yumuşaklığı ve sessizliğiyle yürüyerek kapıların önünden geçerken "bir an önce eve dönmeliyim" diyordu.

Verandaya ulaştığı sırada kafasında bir fikir çıktı. Olduğu yerde durdu. Evine gitmemeliydi. Çünkü kaçmak iyi olmazdı. Eğlencenin sonuna kadar kalması gerekirdi. Kızların alaylarına, iğneli sözlerine göğüs germeliydi. Kendi bayağılığına hoşgörü göstermeli ve kırık kalbinin acısına dayanmalıydı. Çünkü kaçmak, düşmanlarının ellerine yeni silahlar vermekten başka bir işe yaramayacaktı.

Evin beyaz sütunlarına var kuvvetiyle tekme attı. Oniki Meşeler'i yıkmak ve oradakileri yoketmek için Samson kadar güçlü olmayı ne kadar isterdi. Kendisini çekiştirenlere ve zor durumda bırakanlara gücünü gösterecekti. Yalnız nasıl başlayacağını henüz bilemiyordu. Ama ne önemi vardı bunun... Onlara, kendisine yapılan kötülüklerden daha çoğunu yapacaktı.

Ashley, artık Scarlett'in gözünde eski Ashley değildi. Kalbinde çok sevdiği iri yapılı erkekten artık bir iz kalmamıştı. O da tam anlamıyla Wilkeslar'a, Oniki Meşeler'e ve Kontluğa karışmıştı. Oysa Scarlett bunlardan nefret ediyordu. On altı yaşındaki bir genç kızda nef-

ret, aşktan daha büyüktür. Ve onun kalbinde ancak nefrete daha çok yer vardı!

Kendi kendine "eve dönmeyeceğim" dedi. "Evet! burada kalacağım ve onlara bu yaptıklarını ve söylediklerini pahalıya ödeteceğim. Dadı'ya da hiçbir şey anlatmayacağım. Hatta hiç kimseye bir şey söylemeyeceğim."

Başka bir odada dinlenmeye karar verdi. Döndü ve holün öteki köşesinde Charles'ı gördü. Charles, Scarlett'i farkedince hemen ona doğru koştu. Saçları dar-madağınıktı.

Heyecanlanmıştı. Bu yüzden yanakları kızarmıştı. Charles ona yaklaşırken:

— Neler olduğundan haberiniz var mı? dedi. Paul Wilson geldi ve haber getirdi...

Scarlett'in yanına geldikten sonra derin bir soluk aldı. Genç kız ona dikkatlice bakıyor ve ne söyleyeceğini merakla bekliyordu.

— Lincoln erkekleri, askerleri, gönüllüleri silah altına çağırmış... Tam yetmiş beş bin kişi!

Yine mi Lincoln, asker, silah konusu? Erkekler ne zaman gerekli şeyleri düşünmeye başlayacaklardı? Yoksa bu aptal, Lincoln ve asker konularıyla bütün onurunun ayaklar altına alındığı ve kalbinin param-parça olduğu bir sırada beni heyecanlandırmak mı istiyor? diye düşündü.

Charles, ona dikkatle baktı. Yüzü kağıt kadar beyazdı. Gözleri de zümrüt gibi parlıyordu.

— Ah, ne kadar beceriksizim! Size bunu daha başka biçimde söylemeliydim. Birden kadınlık duygularınızı düşünemedim. Sizi heyecanlandırdım. Çok özür dilerim. Fenalık hissetmiyorsunuz umarım. Bir bardak su getireyim isterseniz...

Scarlett gülümsemeye çalışarak,

— Hayır, gerek yok! dedi.

Charles genç kızı kolundan tuttu ve:

— Bahçede oturmak ister misiniz? Ne dersiniz?

Scarlett, başıyla "evet" dedi. Charles merdivenler-

den inmesine yardım etti. Dışarı çıktılar, evin tam karşısında en büyük meşenin altındaki demir sıraya oturdular.

Charles, "kadınlar, hele genç kızlar ne kadar narin!" diye düşündü. "Savaşa ait bir sözcük duyar ya da kaba bir davranışla karşılaşılırsa hemen bayılıveriyorlar." Erkeklerin kadınlara üstün oldukları görüşüne bir kere daha inandı. Bu durum Scarlett'e karşı olan ilgisini daha da arttırdı.

Genç kızın yüzünde çok garip bir ifade vardı. Ama bu solgun yüz aynı zamanda sert bir güzelliğin izlerini de taşıyordu. Charles'ın aşkı yeniden depreşti, kalbi hızlı hızlı çarpmaya başladı. Genç erkek, Scarlett'in perişan halini kendine göre yorumlamaya başladı. Savaşa gideceğinden dolayı üzülüyor olmasın? Biraz abarttım galiba! Böyle düşünmek fazla ukalalık ya da aptallık olur. Fakat yüzüme neden böyle bakıyor? Sürekli olarak mendilini sıkın elleri neden titriyor acaba? Kırpikleri utangaçlıkla ve aşkla kapanmıyor mu? Eskiden okuduğum romanlarda da genç kızlar sevdiklerinin karşısında böyle davranmazlar mıydı?

Charles konuşmak için tam üç kere kesik kesik öksürerek boğazını temizledi. Ama bir türlü konuşamadı. Üstelik onun kendisine bakan yeşil gözlerini görmemek için gözlerini önüne eğdi.

Scarlett ise kafasında yeni bir plan yapıyordu: "Onun çok parası var. Beni rahatsız edecek ailesi de yok. Atlanta'da oturması da caba... Onunla hemen evlenirsem Ashley kendisiyle alay ettiğimi sanır. Honey de kahrından ölür herhalde... Bundan sonra Honey'nin kendisine bir talip bulması da mümkün değil. Herkes Honey'ye gülecektir. Bu evlilik, Melanie'yi de perişan edecektir. Çünkü o da Charles'ı seviyor. Bu arada Stuart ile Brent de darbe yemiş olacaklar."

Scarlett, ikizlere neden kötülük yapmak istediğini bilmiyordu. Belki onların kötü bir kızkardeşi olduğu için...

Scarlett "güzel bir araba ve bir sürü yeni elbiseyle

burasını ziyarete geldiğim zaman hepsi de hırslarından çatlayacaklardır. Ayrıca bir de evim olacak. O zaman kimse benimle alay edemez," diye düşündü.

Charles, kendisiyle yaptığı mücadeleden sonra konuşmayı başardı:

— Bu durumda dövüşmemiz gerekecek. Size şunu kesin olarak söyleyeyim. Bu iş bir aydan fazla sürmez. Onlara vaktiyle aldıklarını kusturacağız. Başkasını bilmem ama ben bunu yapmak için her türlü özveriyi göstermeye hazırım. Bu akşam uzun uzadıya dans edileceğini sanmıyorum. Çünkü Alay Jonesboro'da toplanacak. Stuart ile Brent haber vermek üzere gittiler. Siz kadınların üzüntünüzü takdir ediyorum.

Scarlett gelişigüzel bir cevap verdi:

— Ah! Haksız da değiller!

Yavaş yavaş kendine gelmeye ve düşüncelerine bir düzen vermeye başladı. Gönlünün kırağı ile kaplandığına, bundan sonra hiç bir ateşle yanmayacağına inandı. "Bu kırmızı yanaklı erkekle neden evlenmeyeyim? Bir başkası kadar para etmez mi?" diye düşündü.

Aslında düşündükleri umurunda değildi. Doksan yaşına kadar yaşasa bile her şey ona vız gelirdi.

— Mister Wade Hampton'un Güney Caroline'daki alayı ile mi, yoksa Atlanta'daki muhafız kıtası ile mi savaşa gideyim daha karar vermedim.

Scarlett'in cevabı çok kısa oldu:

— Ah!

Bakışları karşılaştı. Bu kez gözlerini kaçırان Charles oldu.

— Miss Scarlett dönüşümü bekleyecek misiniz? Onları yere serdikten sonra size kavuşmak ne büyük mutluluk olacaktır benim için...

Scarlett soluğunu tutarak, onun söyleyeceklerini dikkatle dinliyordu. Charles'ın dudaklarının yanlarındaki gölgeyi ilk kez gördü. Onları öperse, genç erkeği nasıl etkileyeceğini bilmek istedi. Scarlett, Charles'ın elini tuttu.

— Sizi bekletmek istemem, dedi. Gözleri nemlendi.

Charles'ın hayretten ağzı bir karış açık kaldı. Gözünü kırpmadan Scarlett'e bakıyordu. Genç kız da kıskık gözleriyle onu inceliyordu. Bu incelemenin sonucunda onu bir kurbağaya benzetti. Charles söyleyeceklerini yine karıştırdı. Sustuğu zaman yine yanakları al al olmuştu.

— Beni nasıl olur da sevebilirsiniz?

Scarlett acemice sorulan bu soruya cevap vermedi. Başını eğdi, Charles da tekrar hayale daldı. "Bir erkeğin genç bir kıza böyle bir soru sorması doğru değildi, onun cevap vermesi de uygun olmazdı" diye düşündü.

Böyle bir durumla karşılaşmaya asla cesaret edememiş olan Charles ne yapacağını şaşırmişti. Aklına bağırarak, şarkı söylemek geliyordu. Scarlett'i öpmek, çimende yuvarlanmak istiyordu. Zenci beyaz, herkese onu sevdiğini söylemek geçiyordu içinden. Fakat yüzüklerini etine batıracak derecede elini sıkmaktan başka birşey yapamadı.

— Miss Scarlett benimle evlenecek misiniz?

Scarlett elbisesinin plilerinden birini istemeyerek kopardı, sonra.

— Hımm! dedi.

— Melanieler'le aynı zamanda mı evleneceğiz?

Charles yine bir pot kırdığını anladı. "Kuşkusuz bir genç kız evlilik gününün belirlenmesinin kendisine bırakılmasını ister" diye düşündü. İşlediği hataları önemsemeyen Scarlett için "ne iyi kalpli kız" hükmünü verdi. Havanın kararmasını öyle istiyordu ki... Karanlık ona cesaret verecekti. Böylece o da Scarlett'in elini öpecek ve ona tatlı sözler söyleyecekti.

— Bu konu hakkında babanızla ne zaman görüşebilirim?

Charles'a acıyan elini bırakmasını söylemek istemediği için, kendiliğinden bırakır umuduyla,

— Bir an önce görüşmeniz hayırlı olur sanırım! dedi.

Cevap Charles'ı yerinden sıçrattı. Scarlett onun se-

vinçten bağıracağını sandı. Charles ona gülümseyerek baktı. Kalbinin bütün berraklığı yüzüne yansımıştı. Scarlett'e bugüne kadar hiç kimse böyle bakmamıştı. Bundan sonra da hiçbir erkeğe bakmak kismet olmayacaktı. Yine de her şeye karşı ilgisiz kalıyordu. Şimdi de Charles'ın bir danadan farksız olduğunu düşünüyordu.

Charles'ın yüzü neşeden ve sevinçten gülüyordu.

— Hemen gidip babanızı bulmalıyım. Artık sabre-demeyeceğim. Şimdi izninizi alabilir miyim sevgilim?

Bu son sözcüğü söyleyebilmek için, sanki o kadar büyük engeller aşmıştı ki, söyledikten sonra da yüzü güldü.

Scarlett:

— Evet! Burası o kadar güzel bir yer ki...

Charles hemen gitti. Evin arkasında kayboldu. Scarlett hafif rüzgarla hıştırtılar çıkaran büyük meşe ağacının altında yalnız başına kaldı. Ahırlardan birçok süvari çıkıyordu. Arkalarından da efendilerinden uzak düşmek istemeyen zenciler atlarını dört nala kaldırıyorlardı. Munroe'nin oğulları şapkaları ellerinde hızla gözden kayboldular. Fontaineler ile Calvertler bağıra bağıra yoldan geçip gittiler. Tarleton'un dört oğlu dört nala Scarlett'in yanından geçtiler. Bu sırada Brent "annem atları bize verecektir. Yu-la-yu!" diye bağırdı. Atların ayaklarına yapışan topraklar çevreye sıçradı. Bu atlılar da geçip gidince Scarlett daha da yalnız kaldı.

Evin beyaz sütunları Scarlett'in karşısında yükseliyor ve sanki kibarca aralarındaki mesafeyi açıyordu. Bu beyaz ev, artık kesinlikle onun evi değildi. Evet Ashley'nin kollarında taşıyacağı ve evinin eşliğinden atlatacağı nişanlısı olmayacaktı. Ah Ashley! Ben ne yaptım?

Scarlett'te gururdan ve bencillikten daha çok kadın duyarlılığı ortaya çıkıyordu. Ashley'yi seviyordu. Ashley de onu seviyordu. Bu gerçeği, Charles'ın evin arkasında kaybolduğu sırada farketmişti.

İki hafta sonra Scarlett evli bir kadın olmuştu. İki ay gibi kısa bir süre sonra da dul kalmıştı. Düşünce-sizce ve bu kadar aceleyle başına açtığı bu dertlerden çok çabuk kurtulmuştu. Fakat bir daha genç kızlık dö-neminin gamsız özgürlüğünü yaşamak ona kısmet ol-mayacaktı. Evliliğini dulluk, dulluğunu da onu üzüntü içinde bırakan annelik izlemişti.

Aradan uzun zaman geçtikten sonra, bu 1861 ni-sanının son günlerini anımsamak istediği zaman Scar-lett her olayı tüm ayrıntılarıyla anımsayamadı. Zaman ve olaylar sel gibi akıp gittiler. Hepsi bir kabusun par-çalarıymış gibi geçmişe gömüldüler. Öleceği güne ka-dar o korkunç günlerin anısını bir türlü mantıklı bir biçimde kafasında canlandıramadı.

Charles'ın isteğine "evet" dediği günden evlendiği güne kadar geçen süreden pek belirsiz ve karışık bir anı kaldı. Ancak iki hafta sürebilen bir anı... Barış za-manında bu kadarcık bir süre, doğal olarak nişanlılara pek az gelirdi. Gelenekler; olağan durumda bir yıllık, hiç olmazsa altı aylık bir nişanlılığı öngörüyordu. Fa-kat savaş ateşi bütün Güney'i yakıp yıkıyor, olaylar sanki kuvvetli bir rüzgar gibi hızla gelip geçiyordu. Ar-tık o eski günlerdeki uyumlu ve sakin akış tarihe ka-rışmıştı.

Ellen, Scarlett'e düşünmesi için daha uzun bir za-man verilmesini istiyordu. Bunun için elinden geleni yapmıştı. Ama sevgili kızı onun bu uyarılarına ve hatta ricalarına kulak asmamıştı. Evlenmek istiyordu, hem de hemen! İki hafta içinde...

Ashley askere çağrılınca, düğünü hemen kıtasının başında bulunabilmesi için Mayısın birine alınmıştı. Scarlett kendi düğününün Ashley'ninkinden bir gün önce yapılmasını istedi. Ellen itiraz etti, Charles ise Scarlett'in isteğini ikna edici bir dille savundu. Esasen

Charles da Wade Hampton'un Güney Caroline'daki alayına bir an önce katılmak için sabırsızlanıyordu.

Gerald her ikisine de hak vermişti. Savaşın ateşi adamın içine çökmüştü. Scarlett'in yağlı bir parça bulduğuna çok sevinmişti. O genç aşıkları kızdıracak bir yapıda değildi. Hele savaş sırasında böyle bir şey yapmaktan kesinlikle kaçınırdı. Kızının ve kocasının saldırılarına uğrayan Ellen, sonunda Güneyli bütün anneler gibi boyun eğmek zorunda kaldı. Ricaları, öğütleri, geçmişte yaşanan örnekler kâr etmedi.

Güney coşkunun ve heyecan içinde çalkalanıyordu. Savaşın bitmesi için bir çarpışmanın yeteceğine herkes inanmıştı. Delikanlılar çarpışmalar bitmeden asker olmak isteğiyle yanıp tutuşuyorlardı. Bütün kontlukta askere gidecek olanların düğünleri art arda yapılıyordu. Delikanlılar Yankeeler'e son darbeyi indirmeden önce sevgililerine kavuşuyorlardı.

Vedalaşırlarken hiç kimse gözyaşı dökmüyordu. Çünkü herkes kara düşüncelere dalamayacak kadar meşguldü. Kadınlar üniforma diyor, çorap örüyor, sargı bezleri hazırlıyorlardı. Erkekler sabahtan akşama kadar silah talimi yapıyorlardı. Askerlerle tıklım tıklım dolu trenler her gün Jonesboro'dan geçip kuzeye, Atlanta'ya ve Virginia'ya doğru gidiyordu.

Bazı müfrezelerdeki askerler erguvan rengine ve açık mavi, bazıları da milislere özgü yeşil üniformalar giymişti. Küçük grupların sırtında kaba elbiseler vardı. Bunlar hayvan derisinden yapılmış kasketler giyorlardı. Bir bölümünün ise üniformaları yoktu. Bunların sırtında basit kumaş elbiseler vardı. Yeterince talim görmemiş olan bu insanların silah donanımları da tam değildi. Ama hepsi sanki bir pikniğe gidiyormuş gibi coşku ve heyecan içindeydi. Bu adamların görünüşleri kontluğun içindeki gençler arasında panik doğurdu. Bu askerler Virginia'ya ulaşmadan önce savaşın bitmesinden korktular. Bunların bir an önce hareket etmeleri için hazırlıkları hızlandırdılar.

Bütün bu gürültü patırdı arasında düğün hazırlıkları sürdü. Scarlett göz açıp kapayıncaya kadar kendi-

sini Ellen'in düğün elbisesi ve tülü içinde buldu. Tara'nın geniş merdivenlerinden babasının kolunda inerken evi dolduran davetliler onları alkışlarla karşıladılar.

Scarlett sanki bir rüyadaymış gibi gördüklerine pek inanamadı. Evin duvarları yüzlerce mumun ışıkları altında pırıl pırıldı. Kızının mutluluğu için yavaş sesle dualar okuyan annesinin şefkat dolu yüzü biraz kaygılıydı. İçtiği konyaktan ve kızının servet sahibi biriyle evlenmesinin verdiği gururdan babası ateş gibi olmuştu. Scarlett nihayet merdivenin altında Ashley'yi ve kolunda da Melanie'yi gördü. Scarlett Ashley'yi gördüğüne inanamadı. "Bu imkansız bir şey!" diye düşündü. "Bu bir kabus. Birazdan uyanacağım ve bunun gerçek olmadığını anlayacağım. En iyisi şimdi bunu düşünmemeliyim. Yoksa tüm davetlilerin önünde aza-
zım çıktığı kadar bağıracağım. Evet evet! Bunu düşünmemem gerek! Kendimi güçlü hissettiğim zaman düşünürüm. Onun kurşuni gözlerini görmediğim bir zaman..."

İki sıra oluşturan davetlilerin ortasından geçişleri, Charles'ın pembe yüzü, coşkulu tavırları, kendisinin ise net ve soğuk cevapları gerçekten bir rüyayı andırıyordu. Sonra kutlamalar, öpüşmeler, sarmaş dolaş olmalar, mutluluk dileyen konuşmalar ve balo... Bunların hepsi bir rüyadan, hayır hayır bir kabustan farksızdı Scarlett için... Ashley'nin yanağından öpüşü, Melanie'nin yavaşça "Şimdi tam anlamıyla iki kardeşiz!" deyişi, Charles'ın duyarlı ve görkemli halası Miss Pittypat Hamilton'un bayılışı...

Danslar bittikten, kadehler şerefe kaldırıldıktan, şafak sökerken Atlanta'dan Tara'ya gelen tüm davetliler yataklara, divanlara ya da yere serilen minderlere yattıktan, kimi ertesi gün Oniki Meşeler'de yapılacak düğünde de yeterince eğlenebilmek için komşu evlerde yatmaya gittikten sonra, bu eşsiz rüya kristal bir vazo gibi kırıldı. Ve gerçek bütün çıplaklığıyla ortaya çıktı. Bu acı gerçek; tuvalet odasından gecelikle yüzü kıpkırmızı olarak çıkan ve bu durum karşısında yorganını

başına kadar çeken Scarlett'in hayret dolu yüzünü görmeye çalışan Charles'ın haliydi.

Eşlerin aynı yatakta yatmaları çok doğaldı. Ama Scarlett bunu hiç düşünmemişti. Bu adet anne ve babası için ne kadar doğal olursa olsun, Scarlett böyle bir durumla karşılaşacağını hiç düşünmemişti. Piknik gününden sonra ilk kez böylesine güç bir durumla karşılaşılıyordu. Yaptığı düşüncesiz hareketlerin onu büyük acılar içinde bıraktığı bir sırada, hele Ashley'yi sonsuza kadar kaybetmenin üzüntüsüyle kıvranırken, kısa bir süre önce tanıdığı ve zorunlu olarak evlendiği bu erkeğin yatağına gireceği düşüncesi onu az daha çıldırtacaktı.

Charles yatağa sokulmaya çekinirken, Scarlett'in boğuk bir sesle konuştuğu duyuldu:

— Bana yaklaşacak olursanız avazım çıktığı kadar bağırırım. Bütün evi ayağa kaldırırım. Çekilin buradan! Sakın bana dokunmayın!

İşte böylece Charles gerdek gecesini koltukta geçirmek zorunda kaldı. Yine de mutsuz olmadı. Çünkü genç karısının kibarlığını ve namusunu takdir ediyordu. Ya da anladığını sanıyordu. Karısının korkularının geçmesini bekleyecekti. Yalnız savaşa hemen gitmesi gerekiyordu. Charles yalnız koltukta yatmaktan değil, kafasındaki bu düşünceden de rahatsız oluyordu.

Scarlett'in düğünü kendisi için bir kabus olmuş, Ashley'ninki de daha beter geçmişti. Bir gün önce bir sürü davetlinin akın ettiği Oniki Meşeler'in salonunda Scarlett; Melanie'nin yeşil gelinlik içinde, küçücük yüzüyle olağanüstü güzelleştiğini ve artık onun Melanie Wilkes olduğunu gördü. Evet Ashley ondan sonsuza kadar uzaklaşmıştı! Ashley artık onun değildi. Zaten hiçbir zaman onun olmamıştı!

Bu düşünceler kafasını karıştırdı. Son derecede yorgun ve perişandı. Ashley onu sevdiğini söylemişti. Acaba bu durumda onları birbirinden ayıran neydi? Bir şeyler bulabilse ya da anımsayabilseydi bari! Charles ile evlenerek kontluk halkının ağzına gem vuracağını sanmıştı. Bu evlilik neye yaramıştı? Kendisine çok

önemli görünen bu noktanın hiçbir değeri yoktu şimdi...Onun gözünde yalnız bir kişi önemliydi: Ashley! Ama onu kaybetmişti. Hem de sonsuza kadar... Üstelik sevmediği ve kendisine nefret duyduğu bir erkekle evlenmişti.

Ah ah! Bütün bu olup bitenlere ne kadar üzülmüyordu. İnsanların kendi yarattıkları felaketlerin kurbanı olduklarını çok kez işitmişti. Ama bugüne kadar bu sözlere hiç değer vermemişti. İşin bu noktaya gelmesinde bütün suçun kendisinde olduğunu kabul ediyordu. Şimdi Charles'ı başından deffetmeyi, evine dönmeyi ve genç kız hayatına tekrar kavuşmayı çok istiyordu.

Ashley'nin düğün gecesinde şaşkın şaşkın dans edip durdu. Bilinci kaybolmuş bir kişi gibi konuştu, güldü. Bu arada kendisini yeni evlenmiş mutlu bir kadın sanan, fakat kalbinin kanadığını farketmeyen insanların aptallığına şaşmaktan da geri kalmadı. Sonra "şükürler olsun ki kalbimin paramparça olduğunu sezecek yetenekte değiller" diye düşündü.

O akşam Dadı, soyunması için yardım edip gittikten ve Charles da utangaç bir tavırla tuvalet odasından çıkıp bu geceyi de koltukta mı geçireceğini sorduktan sonra Scarlett hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Gözünde yaş kalmadığı ve hıçkırmaktan yorgun düştüğü bir sırada başını Charles'in omuzuna koydu.

Savaşsız zamanlarda Kontluk'ta günler ziyaretlerle, balolarla, genç çiftlere balayını geçirmek için Saratoga'ya ya da White Sulphur'a gitmeden önce onurlarına düzenlenen pikniklerle geçirdi. Eğer savaş çıkmasaydı Scarlett, düğününün ertesi günü Fontaineler, Tarletonlar ve Calvertler'in onuruna verecekleri ziyafetlerde çeşit çeşit tuvaletler, elbiseler giyecekti. Fakat savaş dolayısıyla ne pikniklerden ne ziyafetlerden, ne de balayı gezilerinden söz ediliyordu.

Charles evlendikten bir hafta sonra Wade Hampton'a katılmak üzere cepheye gitti. Aradan iki hafta geçtikten sonra da Ashley orduya katıldı. Yeni evli bu iki erkeğin gidişleri Kontluk halkını üzüntü içinde bıraktı. Bu iki hafta içinde Scarlett, Ashley'yi tek başına

iken hiç göremedi. Hatta herkesi üzen gidişi sırasında Tara'ya uğradığında bile onunla özel olarak görüşemedi. Melanie başında takkeyi andıran bir şapka ve sırtında bir şalla dolaşarak, eşlik görevi gereği kocasının kolundan hiç ayrılmadı.

Vedalaşma sırasında Melanie "Ashley, Scarlett'i de öpmelisin! Biz şimdi onunla iki kardeşiz!" dedi. Ashley yüzü alarak eğildi ve buz gibi dudaklarıyla onu yanaklarından öptü. Ne var ki Melanie'nin isteği üzerine verilen bu buseden, Scarlett aradığı ve istediği tadı bulamamıştı. Onu o kadar hafif öpmüştü ki... Melaine ayrılırken Scarlett'e sarıldı ve onu kollarının arasında etmek ister gibi sıktı.

— Atlanta'ya bize gelin. Pittypat halaya da buyurun olmaz mı? Ah şekerim, seni bizim aramızda görmek ne büyük mutluluk olacak bilemezsin! Biz Charles'ın karısını daha yakından tanımak istiyoruz.

Beş hafta geçti... Charles Güney Caroline'dan utangaç, coşkulu, ateşli ve sevimli bir sürü mektup gönderdi. Scarlett'e olan aşkından, tasarılarından, bir kahraman olarak döneceğinden ve komutanı Wade Hampton'a olan hayranlığından söz ediyordu. Aradan iki hafta daha geçtikten sonra, Binbaşı Hampton'un gönderdiği bir telgraf geldi. Bunu nezaket ve soyluluk cümleleriyle dolu bir baş sağlığı mektubu izledi. Evet Charles ölmüştü.

Charles hastalandığı zaman Binbaşı durumu daha önce telgrafla bildirmek istemiş, ama o engel olmuştu. Charles hastalığının geçeceğini söylemiş, boş yere aile halkının telaşlandırılmasını istememişti. Zavallı genç, yalnız sahip olduğunu sandığı aşktan yoksun olarak değil; aynı zamanda savaşta kazanacağını hayal ettiği onur ve zaferleri de elde edemediği için gitmişti.

Charles henüz Yankeeler'e yaklaşmaya fırsat bile bulamadan, kızamık ve zatürreeden ölmüştü.

Charles'ın çocuğu doğdu. Çocuklara, babaları hangi komutanın emrinde görev yapmışsa onun adını vermek gelenek olmuştu. Charles'ın çocuğuna da Wade Hampton adı konuldu.

Scarlett hamile olduğunu anladığı zaman üzüntüsünden ağlamıştı. Hatta ölmeyi bile istemişti.

Hamilelik süresi gayet iyi geçmişti. Doğum da çok rahat olmuştu. Kendini o kadar çabuk topladı ki eski kafalı Dadı feleğe isyan etti ve kadınların daha çok acı çekmelerini uygun bulduğunu söyledi.

Scarlett çocuğuna karşı çok az sevgi gösterdi. Çünkü onu hiç istememişti. Çocuğa kendinden kopmuş bir parça gözüyle bakamıyordu. Dünyaya geldiğine bile kıızıyordu.

Doğum yaptıktan sonra vücudu eski sağlığına kavuşmuştu. Ama yine eski perişan ve bezgin hali sürüyordu. Ev halkının bütün çabalarına ve onu hayattan zevk alması için teşvik etmelerine rağmen gün geçtikçe soluyordu. Ellen çok üzülüyor, tasalı bir halde sağa sola koşuşuyordu. Gerald bu durumdan etkileniyor ve eskisinden daha fazla küfür ediyordu. Babası ona Jonesboro'dan çeşitli armağanlar getiriyordu. Doktor Fontaine onu güçlendirmek için kükürt, çeşitli bitki ve şekerli sudan oluşan bir ilaç yazdı. Doktor onun içinde bulunduğu ruh durumunu olağan sayıyordu. Ellen'i bir kenara çekti ve ona Scarlett'in bu derecede hırçın ve bezgin olmasının kalbinin kırık oluşundan ileri geldiğini fısıldadı. Mister Fontain onun üzüntülü halini Charles'ın ölümüne bağlıyordu. Fakat Scarlett konuşmuş ve gerçeği söylemiş olsaydı onun daha başka bir nedenden dolayı yaralı olduğunu anlardı. Scarlett bu durumun anne oluşundan ve Ashley'nin yokluğundan kaynaklandığını söylemedi.

Sıkıntıdan ölecek gibiydi. Askere gidenlerin ardından Kontlukta eğlence düzenlenmiyordu. Sanki hayatın kendisi ölmüştü. Scarlett'in hoşlandığı bütün gençler de savaşa gitmişlerdi. Dört Tarletonlar, Calvert ikizleri, Munroe'ler, ayrıca Jonesboro'da, Fayetteville'de, Lovejoy'da bulunanlar, kısacası bütün genç ve yakışıklı delikanlılar ortalıktan çekilmişlerdi. Yalnız sakatlar, ihtiyarlar ve kadınlar kalmıştı. Bunlar da bütün zamanlarını tarlada çalışmak, domuz, koyun, inek, ta-

vuk yetiştirmek, örgü örmek, sökük dikmekle geçiriyorlardı. Yüzüne bakmaya değeri hiçbir kibar adam yoktu. Yalnız arada bir Suellen'in sevgilisi Frank Kennedy'nin komutasındaki levazım subayları erzak almaya gelirlerdi. Bunlar da yakışıklı değildi. Suellen'a kur yapan Frank, Scarlett'i sinirlendiriyordu. Öyle ki ona karşı terbiyeli davranmıyordu. "Suellen ile bir şeye karar verseler yüreğim yanmaz" diye düşünüyordu.

Bu lavezım subayları ilgilenilecek kimseler olsalar bile yine de onun derdine derman olamazlardı. O dul kalmıştı. Herkes, kalbini kocasının alıp mezara götürdüğünü sanıyordu. Ondan da kocasına layık bir hayat sürmesini istiyorlardı. Bu durum Scarlett'in canını sıkıyordu. Çünkü kafasında, karısı olmasını istediğı zaman onun danaya benzer halinden başka bir anı saklayamamıştı. Bu anı bile yavaş yavaş siliniyordu.

Duldu ve bu nedenle ölçülü davranması gerekiyordu. Artık genç kızların eğlencelerine gidemiyordu. Çünkü ağırbaşı olmalıydı. Ellen bunu Scarlett'e, Frank'in bahçedeki salıncakta onu salladığını ve kahkahalarla güldürdüğünü gördüğü zaman uzun uzadıya anlatmıştı. Dul kadınlar hakkında çarçabuk iftiralar uydurulacağını söylemişti. Ellen'a göre dul bir kadın evli bir kadından çok daha dikkatli davranmalıydı. Annesinin sözlerini dinleyen Scarlett "şu halde evli kadınların ne kadar eğlendiklerini Allah bilir" diye düşünmüştü.

Kısacası dul yaşamaktansa ölmek çok daha iyiydi. Dul kadın siyah elbiseler giymek zorundaydı. Onlar kendilerini süslemek üzere elbiselerine çiçek, kordele ve dantel koyamazlardı. Hatta siyah akikten küpeler ve ölen kocasının saçlarından yapılan gerdanlık hariç takı bile takamazlardı. Şapkasına taktığı siyah tülün topuklarına kadar sarkması gerekirdi. Bu tül ancak üç yıl sonra kısaltılırdı. Dul kadınlar yüksek sesle konuşamazlar ve gülemezlerdi. Gülümserlerken bile üzüntülü görünmek zorundaydılar. Bunlardan daha kötüsü erkeklerin yanında içlerinden birine ilgisini ortaya ko-

yamamaktı. Eğer genç erkeklerden biri ona karşı ilgi beslediğini söyleyecek olursa onu ölen kocasının soyluluğunu ve kibarlığını zedelemeyecek biçimde, terbiyeli bir dille bozacaktı.

Scarlett "dul kadınlar ihtiyarlayıp muşmulaya dönünce tekrar evleniyorlar. Bu işi nasıl başarıyorlar, hayret doğrusu... Ama onlar çoğunlukla bir düzineye yakın çocukları olan şişman ve çirkin adamlarla evleniyorlar!" diye düşündü.

Evlilik pek hoş bir şey değildi. Ya dul kalmak! İşte o zaman insan hayata veda ederdi. Çevresindekiler ona Charles'ın ölümünü, çocuğu Wade Hampton'un unutturacağını ve onunla avunabileceğini söylerlerken ne kadar aptalca düşündüklerini farketmiyorlardı. Bundan sonra ancak çocuğu için yaşayacağını ve tek amacının o olacağını söylerlerken ne kadar saçmıyorlardı. Herkes ona aşkının bu meyvesiyle ne kadar mutlu olduğunu söylüyordu. Doğal olarak o da bu konuda yanıldıklarını söyleyemiyordu. İşte Scarlett'i de rahatsız eden buydu. Wade ile hemen hemen hiç ilgilenmiyordu. Hatta zaman zaman, onun gerçekten kendi çocuğu olduğunu anımsadıkça içi sızıyordu.

Her sabah uyandığı zaman yarım saat kadar tembel tembel dururdu. Sonra yeniden eski Scarlett O'Hara'nın kişiliğine bürünürdü. Güneşin penceresinin altındaki manolyaları okşayışını izler, kuşların şarkılarını dinler, odasına kadar ulaşan jambon kokusunu içine çekerdi. Yeniden gençleşir, tüm üzüntülerini üzerinden atardı. İşte tam neşelendiği sırada kulağına meme isteyen çocuğunun ağlamaları çalınırdı. Scarlett çoğunlukla hayret ederek, "vay canına evde bir bebek varmış!" diye düşünürdü. Neden sonra bu bebeğin kendi çocuğu olduğunu anımsardı. Bütün bunlar Scarlett'in huzurunu kaçırıyordu.

Ya Ashley! Belki hayatında ilk kez olarak Tara'dan, yamaçtan inip dereye giden uzun yoldan, pamuk fidanlarının yetiştiği tarlalardan nefret ediyordu. Topraklar, ağaçlar, dereler, yollar, süvariler ona hep Ash-

ley'yi anımsatıyorlardı. Ashley ise başka bir kızla evlenmiş ve askere gitmişti. Ne var ki her sabah sevgilisinin hayali yollarda, yeşil çimenlen üstünde, ağaçların gölgelerinde görünür ve hülyalı gözleriyle verandada ona gülümserdi. Oniki Meşe'lerden gelen atların nal seslerini işitir işitmez içinden bir şeylerin koptuğunu hissederek Ashley'yi anardı.

Eskiden çok sevdiği Oniki Meşeler'den şimdi nefret ediyordu. Hatta tiksiniyordu. Ama yine de orası Scarlett'i kendisine çekiyordu. Orada John Wilkes'i ziyaret eder, Ashley'den ve onun Virginia'dan yazdığı mektuplardan söz eden kızlarını dinlerdi. Bu mektuplar onu duygusallaştırırdı, ama okumasını ister ve büyük bir dikkatle dinlerdi. O kendini ağır satan India'dan, saçma sapan konuşan Honey'den hoşlanmazdı. Buna rağmen Oniki Meşeler'den ve onlardan bir türlü vazgeçemezdi. Ne zaman Oniki Meşeler'den dönse hemen odasına çıkar, yatağına uzanır ve akşam yemeğine inmezdi.

Ellen ve Dadı'nın canlarını sıkan bu yemek sorunuuydu. Dadı tepsi içinde çok nefis yemekleri onun ayağına kadar götürür, ona şimdi dul olduğu için istediği kadar yiyebileceğini söylerdi. Fakat eskiden çok iştahlı olan Scarlett, şimdi yemek yemeyi istemiyordu.

Doktor Fontaine, Ellen'a kalp acısının kadınları çoğunlukla mezara götürdüğünü söylediği zaman zavallı kadın sararmıştı. Bu korku uzun süredir içini kemiriyordu.

— Doktor, bir çaresi yok mu bunun?

Hiç bir zaman gülümsemeyen, tersine her zaman yakınan bir hastadan yakasını kurtarmak isteyen doktor:

— Hava değişimi şarttır! dedi.

Bu tavsiye üzerine Scarlett çocuğuyla birlikte Savannah'da O'Hara ile Robillard ailelerini, sonra da Charleston'da annesinin kızkardeşleri Pauline ile Eulalie'yi ziyarete gitti. Tara'ya planlanan süreden bir ay önce döndü. Bu annesi için süpriz oldu ve neden er-

ken döndüğü konusunda da bir açıklama yapmadı.

Savannah'da ona çok nazik davrandılar. James ile Andrew ve eşleri onu hiç ilgilendirmeyen geçmişlerinden söz ettiler.

Robillardlar'da da aynı durumla karşılaştı. Bu yüzden Charleston ona çirkin bir kent gibi geldi. Pauline hala ile ufak tefek yapılı bir ihtiyar olan kocası ırmağın kenarında ve Tara'dan çok daha sapa bir yerde oturuyorlardı. En yakın komşuları kendilerinden yirmi mil kadar ötede bulunuyordu. Oraya gitmek için karanlık servi ve meşe ağaçlarının arasından ve çamurlu yerlerden geçmek gerekirdi. Rüzgarda dalgalanan meşe ağaçlarının üstündeki sis Scarlett'in tüylerini diken diken yapardı ve ona Gerald'in anlattığı sisler arasında dolaşan hayaletlerin hikayelerini anımsatırdı. Gün boyunca örgü örmekten, geceleri de Carey amcanın yüksek sesle okuduğu Bulwer Litton'ın bazı eserlerini dinlemekten başka yapılacak bir iş yoktu.

Charleston'da Batterie'deki malikanesine kapanan ve alaycı ve küstah bakışlardan uzak bulunan Eulalie de onlardan daha neşeli değildi. Pauline haladan daha fazla sosyetenin içine giriyorsa da Scarlett onu görmeye gelenlerin büyüklük taslayan tavırlarını, geleneklerini ve aile bağlarına yüklenmelerini beğenmedi. Herkes ona denk olmayan ve birbirine yakışmayan bir çiftin yaptıkları evliliğin ürünü olarak bakıyordu. Kendi kendilerine Robillard ailesinden bir kızın ülkelerine yeni gelmiş bir İrlandalı ile nasıl evlendiğini soruyorlardı. Scarlett, Eulalie halanın arkasından böyle bir yeğeni olduğu için söz ettiğini sezinliyordu. Bu da onu çileden çıkarıyordu. Çünkü babası gibi o da aile bağlarına önem veriyordu. Scarlett babası ile ve babasının İrlandalı zekası ile başardığı işlerle iftihar ediyordu.

Charlestonlular da Sumter cephesinde olanlarla ne kadar çok övünüyorlardı. Oysa savaşa sebep olan ilk kurşunu atma aptallığını onlar yapmasalardı başka akılsızlar çıkacak ve o kurşunu atacaklardı. Yüksek Georgia'nın hızlı konuşulan diline alışmış olan Scar-

lett'e onların tekdüze dilleri sahte geldi. "Anne, baba" yerine "ânne, bâba" diye kelimeleri uzatarak konuşuyorlardı. Bu onun canını sıkıyordu. Bir ziyaret sırasında babasının İrlanda lehçe ve aksanını taklit ederek konuştu. Bu davranışı halalarını kızdırdı. O da ertesi günü Tara'ya döndü. Charleston lehçesini işitmekten-se Ashley'nin anıları içinde kıvranmak daha iyiydi.

Konfederasyon'a yardım etmek için gece gündüz çalışan Ellen, Scarlett'in Charleston'dan zayıf, solgun ve daha da hırçın döndüğünü görünce çok üzüldü. Kalp ağrılarının ne demek olduğunu eskiden kendisi de öğrenmişti. Bunun için kızının derdine çare bulmaya çalıştı. Charles'ın halası Miss Pittypat Hamilton, Ellen'a mektuplar göndermiş ve Scarlett'i Atlanta'ya göndermesine izin vermesini istemişti. Ellen ilk kez bu davetle ciddi biçimde ilgilendi.

Pittypat'in yazdığına göre Melanie ile kendisi büyük bir evde yalnız başlarına oturuyorlardı. Charles'ın ölümünden sonra da tamamen başlarında bir erkek kalmamıştı. Pittypat mektubunda şöyle diyordu: "Kardeşim Henry var ama o bizimle oturmuyor. Belki Scarlett size Henry'den söz etmiştir. Nezaket kuralları daha fazla yazmamı engelliyor. Scarlett gelecek olursa ben ve Melanie kendimizi huzur içinde hissedeceğiz. Siz de takdir edersiniz ki üç kadın, iki kadından daha fazla bir değer ifade eder. Burada Melly'nin hastanelerdeki yaralıları tedavi ederken acılarını unuttuğu gibi, sevgili Scarlett'imiz de huzur bulabilir. Zaten Melly ile ben küçük yavruyu çok özledik. Onu göreceğimiz geldi."

Bavullarına yeniden yas elbiseleri dolduran Scarlett, Wade Hampton ve süt ninesiyle birlikte Atlanta'ya gitti. Ellen ve Dadı uzun uzun öğütler vererek kafasını şışirdiler. Gerald da ona Birleşik Devletler'in bastıkları paralardan yüz dolar cep harçlığı verdi. Scarlett Atlanta'ya pek gitmek istememişti. Ona göre Pitty hala, ihtiyar kadınların en aptalıydı. Ayrıca Ashley'nin karısı ile de aynı çatı altında oturmak ona iğrenç geliyordu. Gerçi Kontlukta da ona hayatı zehir eden birçok anı vardı. Bu nedenle bu geziye razı oldu.

İKİNCİ BÖLÜM

1

1862 yılının bu mayıs sabahında tren kuzeye doğru yol alırken Scarlett kendi kendine Atlanta'nın Charleston ve Savannah kadar can sıkıcı olmayabileceğini söylüyordu. Miss Pittypat'e ve Melanie'ye karşı duyduğu nefrete rağmen kıştan beri savaşın ilanından önce gitmediği bu kenti merak ediyordu.

Atlanta onu herhangi bir kentten daha fazla ilgilen-dirmişti. Çünkü henüz çocukken Gerald ona Atlanta ile yaşıt olduklarını söylemişti. Büyüdüğü zaman ise babasının öykülerine renk katmak için gerçeği biraz değiştirdiğini anlamıştı. Çünkü Atlanta ondan dokuz yıl daha büyüktü. Buna rağmen bu kent, öteki kentle-re oranla ona daha fazla harikalarla dolu bir gençliği anımsatabiliyordu. Savannah ve Charleston saygıyla karşılanacak bir yaştaydılar. Biri kuruluşun ikinci yüzyılını doldurmakta, öteki de üçüncü yüzyılına bas-mak üzereydi. Scarlett daima onları, güneş altında yel-pazelenen iki büyükanne gibi görmüştü. Atlanta ise onun nesline aitti. Bu kentte gençliğin gamsızlığı vardı.

Gerald'ın anlattığı öykü onun ve Atlanta'nın aynı günde vaftiz edilmeleriyle ilgiliydi. Kente ilk önce Terminus, sonra Marthosville ve nihayet Scarlett'in doğ-duğu gün de Scarlett adını vermişlerdi.

Gerald yerleşmek üzere Kuzey Georgia'ya gittiği za-man Atlanta'dan henüz eser yoktu. Kentin kurulduğu yerde bir köy bile bulunmuyordu. Üstelik sahra uçsuz bucaksız biçimde uzanıyordu. Ertesi yıl yani 1836'da

devlet, Cherokeeeler tarafından kısa bir süre önce terk edilen topraklarda, kuzeybatı yönünde bir demiryolu hattının yapımına izin vermişti. Bu demiryolunun Tennessee'ye ve batı bölgelerine doğru uzanacağı her ne kadar kesin bir şekilde biliniyorsa da onun hareket noktası belli değildi. Bir yıl sonra bir mühendis kentin bitim yerini belirlemek için killi toprağa bir direk çakınca, önce Terminus adı altında doğan Atlanta faaliyete geçmiş oldu.

Ö günlerde Kuzey Georgia'da demiryolu diye bir şey yoktu ve öteki bölgelerde de pek az vardı. Gerald, Ellen ile evlenmeden önce Tara'nın yirmi beş mil ötesinde bulunan bu küçük yerleşim bölgesi zamanla gelişip köy oldu ve demiryolu kuzeye doğru devam etti. Daha sonra da gerçek bir demiryolu dönemi başladı.

İkinci bir hat Augusta kentinden başlayıp batıya doğru uzandı ve yeni Tennessee hattı ile birleşti. Eski Savannah kentinden Macon'a kadar Georgia'nın tam ortasından geçen bir üçüncü hat daha yapıldı. Bu demiryolu hattı Gerald'ın memleketinden geçerek Atlanta'ya kadar uzanıyor ve Savannah limanına bir geçit verebilmek için batıya kadar kol salıyordu.

Sonunda demiryolu hatlarının birleştiği bir yer haline gelen genç Atlanta'dan başlayan ve Montgomery ile Mobile'e ulaşan bir dördüncü hat daha yaptılar. Bu demiryolu hattı sayesinde doğan Atlanta, demiryollarının gelişmesi oranında büyüdü. Bu dört demiryolunun bitmesiyle Atlanta; batıya, güneye, sahile; Augusta yoluyla da kuzeye ve doğuya bağlandı. Küçük köy böylece hayata gözlerini açtı.

Scarlett on yedi yaşlarındaydı. Atlanta'nın da toprağa çakılan bir işaret kazığından sonra büyümesi, on sekiz bin nüfuslu büyük bir kent olması ve devletin dikkatini üzerinde toplaması için bundan daha uzun bir zamana gerek kalmadı. En eski ve en sakin kentler bile ona kuluçkaya yattığı yumurtadan ördek çıkan tavuk şaşkınlığıyla bakıyorlardı. Bu kent acaba Georgia'nın öteki kentlerinden niye bu kadar farklıydı? Ne-

den bu kadar çabuk gelişmişti? Demiryollarından ve alışkan bir avuç insandan başka nesi var dı ki?

Gerçekten bu kenti kuran ve sırasıyla ona Terminus, Marthsville ve Atlanta adını veren insanlar çok alışkan kişilerdi. Kararlı, yorulmak bilmeyen bu insanlar Georgia'nın en eski bölgelerinden ve uzak yerlerinden gelmişlerdi. Bu kentin batı çevresinde günden güne büyüdüğünü görerek ve duyarak sevinç ve heyecanla buraya koşmuşlardı. Bu insanlar istasyon civarında kıızıl toprak ve çamurlu beş yolun birleştiğı bir yerde mağazalar açmışlardı. Evlerini de Whitenhall ve Washington caddelerinin çevresine yol boyunca yapmışlardı. Onlar kentleriyle övünüyorlar, günden güne büyümesiyle de gururlanıyorlardı. Kentin gelişmesine yardım ettikleri için göğüsleri kabarıyordu. Öteki kentlerin halkı Atlanta hakkında istediklerini dşnebilirlerdi. Ne düşünürlerse düşünsünler Atlanta'nın umurunda değildi.

Scarlett; Atlanta'yı Savannah'ın, Augusta'nın ve Macon'un onu kıskandıkları ve suçladıkları sebeplerden dolayı daha çok sevmişti.

*

* *

Fırtına kudurmuş gibi esiyordu. Gece boyunca da yağmur yağmıştı. Scarlett Atlanta'ya geldiğı sırada sıcak bir güneş vardı ve kıızıl dereler haline gelen eğri büğrü yollar kurumaya başlamıştı. İstasyonun yanındaki dolma setteki arazi öyle eşilmiş ve karmakarışık bir hal almıştı ki bir domuz eşintisinden farksızdı. Orada burada arabalar dingillerine kadar çamura saplanmışlardı. Sayısız at arabası trene eşya taşıyordu. Yükünü boşaltan arabalara yaralılar bindiriliyordu. Tekerekler yolda yeni izler açıyor, çamura saplanıyor ve tekrar hareket ediyorlardı. Arabacılar kfr basıyor, katırlar batağın içinden kurtulmaya çalışıyordu. Çamur her yana sıçırıyordu.

Yas elbisesiyle daha da güzelleşen Scarlett'in krep

vuali altında yüzü solgundu. Vagonun son basamağına bastı. Katırların kokusuna, elbisesinin altını kirletecek çamura aldırmadan binlerce arabanın, landonun ve faytonun arasında Miss Pittypat'i aradı. Çevrede etli ve kırmızı yüzlü bir hanımdan iz yoktu. Kaygısı gide rek artan Scarlett yeniden çevreyi araştıracağı sırada favorileri kırçillaşmaya başlayan ihtiyar bir zenci çamurlara bata çıka geldi. Soylu bir hareketle şapkası elinde ona doğru yürüdü.

— Mrs. Scarlett siz misiniz? Bendeniz Miss Pitty'nin arabacısı Peter'im, dedi. Sonra sert bir sesle de "Sakin inmeyin her yer çamur içinde!" diye uyardı. Scarlett ise eteğini toplamaya çalışıyordu.

— Sizin de Miss Pitty'den farkınız yok. O yamandır! Ayaklarını ıslatmak konusunda bir çocuk gibi davranır. Gelin sizi kollarıma alayım afandım!

Scarlett'i bir kuş gibi kollarının arasına aldı. Sonra bebekle birlikte vagonun sahanlığında duran Prissy'yi görerek durakladı.

— Çocuğunuzun dadısı mı afandım? Siz Mister Charles'ın çocuğuna bakacak, daha doğrusu anne olacak kadar büyük değilsiniz. Zaman ne gösterecek? Beni izleyin ve sakın çocuğu yere bırakmayın!

Scarlett, deneyimli ve mert zencinin verdiği kararları ve uyarıları alçakgönüllükle karşıladı. Küçük kafi le çamurlara bata çıka yürümeye başladı. Arkadan gelen Prissy arayı kapatmaya çalışıyor ve durmadan homurdanıyordu. Arabaya gelmeden önce Scarlett, Charles'ın Peter amca hakkında söylediği şu sözleri anımsadı.

— "Babasıyla birlikte Meksika Savaşı'na katılmıştı. Babası yaralanınca onu tedavi etmişti. Daha doğrusu hayatını kurtarmıştı. Peter amca beni ve Melanie'yi bizzat yetiştirdi, büyüttü. Çünkü anne ve babamız öldükleri zaman henüz pek gençtik. Tam bu sırada da Pitty halanın kardeşi Henry amcayla arası açılmış ve oturmaya bize gelmişti. Dünyada onun kadar beceriksiz bir kişi yoktu. Yaşı hayli ilerlemiş, ama bir çocuk-

tan farksızdı. Ancak kibardı... Zaten Peter amca da ona çocuk gözüyle bakardı. Hayatı biraz tehlikede olsa kendi başına bir karar alamazdı. Bu nedenle onun yerine Peter karar verirdi. On beş yaşına bastığım zaman bana daha çok cep harçlığı verilmesi ve lisans eğitimimi Harvard'da yapmam için ısrar eden de o idi. Oysa Henry amca üniversiteye devam etmemi istiyordu. Melly'nin artık olgun bir kız olduğunu saçlarına biraz çeki düzen verebileceğini söyleyen de yine Peter amca olmuştu. Pitty halaya ziyaretlere giderken havanın soğuk ve nemli olduğunu ve bir şal alması gerektiğini söyleyen de yine o idi. Ben hayatımda böyle zeki, böyle sadık esmer derili bir adam görmedim. İç sıkı bir şey varsa o da onun üçümüzü her bakımdan yönetmesi ve bu durumu bilmesiydi."

Peter arabaya atladı, yerine oturdu, kamçısını eline aldı ve Charles'ın sözlerini doğrularcasına:

— Miss Pitty sizi karşılamaya gelemediğine çok üzüldü. Aklınıza bir şey gelir diye ödü patladı. Ama ben ona ve Mrs. Melanie'ye çamur içinde kalacaklarını ve değerli elbiselerini berbat edeceklerini söyledim. Ayrıca bütün kabahatı üzerime aldım. Mrs. Scarlett şu çocuğu kucağınıza alsanız daha iyi olacak. Çünkü şu arap yavrusu onu neredeyse düşürecek!

Scarlett Prissy'ye baktı ve içini çekti. Gerçekten Prissy istenildiği gibi bir çocuk dadısı değildi. Yeni terfi edişi onun başını döndürmüştü. Kısa etekliğini ve papatyalarını bir yana atmış ve sırtına birden uzun rob-lar geçirmiş, kolalı yakalar takmıştı. Eğer savaşın zorunlulukları Ellen'ı Dadı ve Dicley'den, hatta Rosa ya da Teena'dan ayırmamış olsaydı o bu değişikliği bu kadar kısa bir sürede elde edemezdi. Prissy, Oniki Meşeler'den ve Tara'dan hiç ayrılmamıştı. Eskiden bir milden fazla tutan yola ve tren yolculuğuna bir de mürebbiyelik görevinin sorumlularının eklenmesi onun kara kafatasının içindeki küçük beynine fazla gelmişti. Jonesboro'dan Atlanta'ya kadar süren yirmi millik yol boyunca çocukla ilgilenmekten başka bir şey yapmamış-

tı. Kentin kalabalığı ve bir sürü binanın değişik manzarası Prissy'yi sarhoş etti. Sağa sola bakmaktan, merak ettiği şeyleri parmağıyla göstermekten kendini alamıyordu. Bu durumda çocuğu sarsmaya başlayınca yavrucuk acı acı feryat etmeye başladı.

Oysa Scarlett onu Dadi'nın iri kollarıyla sallamasını isterdi. Dadi'nın çocuğun sakinleşmesi için ona parmağıyla dokunması yeterli geliyordu. Ne yazık ki Dadi'sı Tara'da kalmıştı. İşte bunun için Scarlett şaşkına dönmüştü. Çocuğu Prissy'nin elinden almak bir yarar sağlamazdı. Çünkü çocuk kendisinin kucağındayken bile avazı çıktığı kadar bağıracaktı. Ayrıca şapkasının kordelelerini çekecek, elbisesini buruşturacaktı. Scarlett işte bu nedenlerden ötürü Peter amcanın sözlerini duymamazlıktan geldi. Öfkeyle kendi kendine düşündü:

"Belki günün birinde çocuklarla nasıl başa çıkılabileceğini öğreneceğim."

Araba sağa sola yalpalyordu. Peter amca çamura saplanmamak için atları kırıbaşıyla sürekli uyarıyor ve arabayı büyük bir dikkatle kullanıyordu. "Herhalde onları eğlendirmesini kesinlikle öğrenemeyeceğim" diye düşündü. Wade'in avazı çıktığı kadar bağırmasından yüzünün mosmor olduğunu görünce Prissy'ye sinirli sinirli seslendi.

— Şuna cebindeki şekerli emziği ver de sussun Allah aşkına! Karnı açıktı, ama şimdi bir şey veremem.

Prissy, yola çıkarken Dadi'nın verdiği emziği çocuğun ağzına verince feryatları kesildi. Sinirleri yatışan ve yeni bir manzara karşısında dalgınlaşan Scarlett'in içi açılır gibi oldu. Peter amca arabayı hendeklerden kurtarıp ana yola sapınca Scarlett, hayretler içinde kaldı. Kent ne çabuk gelişmişti. Son gelişinden bu yana henüz bir yıl geçtiği halde, bu küçük Atlanta'nın bu derece değişebileceğini akli kesmedi.

Bir yıl boyunca Scarlett kendi acılarıyla başbaşa kalmış, savaşa ait sorunlar o kadar canını sıkıyordu ki, Atlanta'nın yenileşmesi hakkında bir bilgisi olmamıştı.

Bariş zamanında bu kenti, ticaret merkezi haline getiren bu demiryollarının şimdi birinci derecede stratejik önemi vardı. Kent ve demiryolları, Konfederasyonun iki ordusu, Virginia ordusu ile Tenesse ve Batı ordusu arasında bağlantıyı sağlıyordu. Atlanta aynı zamanda erzak ve cephane sağlanan kuzeydeki öteki bölgelerle de bir düğüm noktası oluşturunuyordu. Bu kent ordunun ihtiyaçlarını karşılayan bir sanayi merkezi, hastane üssü ve erzak ile malzeme ambarı olmuştu.

Scarlett o kadar iyi anımsadığı kenti boş yere aradı. O artık çok geride kalmıştı. Kentin manzarası şimdi ona bir gece içinde bir dev kadar irileşen ve hayat taştan bir çocuk hissini veriyordu.

Atlanta bir an kovanına benziyordu. Konfederasyon'un yanında üslendiği rol gereği gece-gündüz durmadan çalışıyor, tarım alanı olan bir bölgeyi, sanayi bölgesi yapmak için çabalıyordu. Savaştan önce Maryland'ın güneyinde çok fazla sayıda dokuma fabrikaları ve tersaneler yoktu. Bu durumdan da Güneyliler çok memnundular. Aralarından devlet adamları, askerler, tarım mühendisleri, doktorlar, avukatlar ve şairler yetişiyordu. Ama makine mühendisleri, hatta makinist bile çıkmıyordu. Şimdi ise güney limanları Yankee toplarıyla ağzına kadar dolmuştu. Ablukaya rağmen Avrupa'dan gelen savaş malzemesi çok kötüydü. İşte bu nedenle Güneyliler savaş malzemesini her çareye başvurarak imal etmeye çalışıyorlardı.

Kuzey, dünyanın bütün kaynaklarına ve askerlerine sahipti. Birlik ordusunun saflarını para kokusuna koşup gelen İrlandalılar ve Almanlar kabartıyorlardı. Güney ise kendisinden başka kimseye güvenmiyordu.

Atlanta'da makine yapan fabrikalar, savaş ya da başka şeyler için gerekli malzemenin yapımına ait makineleri çok geç teslim ediyordu. Ayrıca Güney'de model olarak seçilecek pek az makine vardı. Bu yüzden bütün dişli ya da dişsiz çark düzenlerini yapmak için ablukaya rağmen İngiltere'den gönderilen planlardan yararlanmak gerekiyordu. Atlanta sokaklarında sayısız

yabancı yüzler göze çarpıyordu. Bir yıl öncesine kadar bir "batı" sözcüğü işitip de hemen kulak kabartmayan bir kimseye rastlanmazken, şimdi ablukayı yararak Birlik yanlılarına makine ve savaş malzemesi yapmaya gelen Avrupalılar'ın, konuştukları çeşitli dillere hiç kimse aldırımıyordu.

Bu Avrupalılar çok becerikli insanlardı doğrusu. Onlar olmasalardı Birlik yanlıları tabanca, tüfek, top ve barut yapmakta çok güçlük çekeceklerdi.

Her iki savaş cephesine silah yetiştirmek için kentin çabalayan, kalbinin attığı hissediliyordu sanki. Yirmi dört saat trenler homurdanarak kenti baştan başa dolaşırdı. Yeni yapılan fabrikalardan beyaz evlerin damlarına günün her saatinde kurum yağıyordu. Geceleri ocaklar yanıyor, bacalar tütüyor, çekiçler inip kalkıyordu. Bir yıl öncesine kadar dümdüz uzanan bu topraklarda şimdi eyer, ayakkabı imalathaneleri; tabanca, tüfek, top, tersaneler ile Yankeeler'in tahrip ettikleri ray ve furgonları yapan dökümhaneler; ayrıca mahmuz, gem, halka, kılıç, çadır yapımına kadar her çeşit sanayi fabrikaları yükseliyordu.

Dökümhaneler demirsizlikten şikayete başlamışlardı bile... Çünkü abluka demir getirilmesini engelliyordu. Alabama'da işçilerin cepheye gitmelerinden dolayı üretim çok yavaş gidiyordu. Atlanta'da demir kepenkler, parmaklıklar, heykeller kalmamıştı. Bunlar demir ihtiyacını karşılamak için potalarda eritilmişti.

Ana yol ve bu yola açılan sokaklara genel karargahlar kurulmuştu. Daireler levazım, ulaşım, posta, muharebe ve jandarma subaylarından geçilmiyordu. Şehrin dış bölgelerine hayvan değiştirmek için büyük ahırlar yapılmıştı. Buradaki at ve katırların çevresi duvarlarla çevrilmişti. Birçok hastane vardı. Peter amcanın anlattıklarına göre Atlanta bir yaralılar diyarı olmuştu. Genel hastaneleri, bulaşıcı hastalıkların tedavi edildiği hastaneleri, sağlık ocaklarını saymanın imkanı yoktu. Bunlar tıklım tıklım doluydu. Buna rağmen trenler her gün yeni yaralı ve hastaları getiriyordu.

İşte o eski kentten bir iz kalmamıştı. Gün geçtikçe de hızla geliyordu. Büyüyen kentte canlılık ve neşe hiç eksik olmuyordu. Tarlaların sakin ve tasasız yaşıntısından yeni ayrılan Scarlett böylesine hızlı bir faaliyet karşısında ne kadar şaşırdı ise, o kadar da duygulandı. Kentteki yoğun çalışma, ona gerçek bir kırbaç darbesi gibi çarpıyordu.

Araba çamurlu yol boyunca ağır ağır ilerliyordu. Scarlett böylece binalarla ve kendisine yabancı gelen insanlarla ilgilenme fırsatı buluyordu. Kaldırımlar çeşitli sınıf ve rütbede subaylarla doluydu. Dar sokaklara çeşit çeşit arabalar sıralanmıştı. Faytonlar, landolar, sağlık arabaları, askeri furgonlar her yerde insanın karşısına çıkıyordu. Bunları kullanan acemi askerler, hendek ve çukurlara giren katırlara küfür ediyorlardı. Haki elbiseli emirleri bir karargahtan öteki karargaha atlarını dört nala sürerek telgraf ve askeri emirleri götürüp getiriyorlardı. Bunların atlarının ayaklarından çevreye çamur saçılıyordu.

İyileşmeye yüz tutmuş olan askerler iyiliksever iki hanım arasında koltuk değneklerine dayanarak sokaklarda dolaşıyorlardı. Çevrelerdeki tarlalardan yeni askere alınanlara talim yaptırılırken ciğerleri şişirerek verilen emirler, borazan ve trampet sesleri işitiliyordu. Peter amcanın kısılan sesiyle ve kırbacının ucuyla işaret ettiği yöne bakan Scarlett ilk kez bir Yankee üniforması gördü. Süngü takmış bir mango Birlik askeri, açık maviler giyinmiş birkaç Yankee askerini esir kamplarına gönderilmek üzere trene bindirmeye götürüyordu.

Scarlett pikniğe çıktıkları günden beri ilk kez gerçek bir sevinç duydu. "Oh! Anlaşılan burası hoşuma gidecek! Kent o kadar canlı, o kadar heyecan verici ki..." diye düşündü.

Oysa Atlanta Scarlett'in istasyondan yaptığı kısa yolculuk sırasında gördüklerinden daha fazla canlıydı. Yeni yeni barlar açılmıştı. Kent, ordudan sonra fahişelerle dolmuştu. Kötü yerler gençlerle dolup taşıyordu.

Kentin yaşlıları bu durumdan kaygılanıyorlardı. Bütün oteller, pansiyonlar ve özel evler, hastanelerde tedavi gören askerlerin yakınlarıyla dolmuştu.

Her hafta toplantı düzenleniyor, balo veriliyordu. Bu eğlencelerde fakirlere ve orduya yardım parası toplanıyordu. Bu arada birçok asker de Atlantali kızlarla evleniyordu. Evlenen izinli askerler haki ve altın yaldızlar içinde pırıl pırıl yanan elbiseler; gelinler de ablu-kaya rağmen Avrupa'dan ithal edilen şık tuvaletler giyerlerdi. Şampanya içilir, sabahlara kadar dans edilir, sonra da gözyaşları arasında vedalaşıldı. Geceleyin karanlık ağaçlı yollar dans edenlerin gürültüsüyle inlerdi. Pişano seslerinin yükseldiğı salonlardan dışarıya taşan soprano seslerine askerlerin şarkıları karıştırdı. "Borazanlar ateşkesi bildiriyor ve mektubunuz geldi, fakat çok geç geldi" gibi hazin melodili şarkılar dinleyenleri hem üzer, hem hayallere boğardı. Bu şarkılar genç kız ve kadınlar bir yana, pek fazla ağlamayan kimselere bile gözyaşı döküyordu.

Scarlett Peter'a durmadan soru üstüne soru soruyordu. O da bilgisini gösterme fırsatı çıkmasından dolayı gururlanıyor ve kırbacını sağa sola sallıyarak cevap veriyordu:

— Şu tarafta görülen tersanedir afandım! Avat afandım toplar işte orada yapılıyor. Hayır hanımısı bunlar mağaza falan değildir. Abluka daireleridir. Afandım bunun ne olduğunu bilmiyor musunuz? Bunlar yabancıların bizden aldıkları pamukların deposudur afandım. Onlar bu pamukları Charleston'a ve Wilminston'a gönderirler. Biz de onlardan barut alışız. Bunların nereden geldiklerini bilmiyorum afandım. Miss Pitty onların İrlandalı olduklarını söylüyor, ama bilmem. Dillerinden kimse bir şey anlamıyor. Doğru afandım, fazlaca tütüyor! Bu kurumlar Miss Pitty'nin beyaz ipek perdelerini berbat ediyor. Bu kurumlar dökümhanelerden geliyor. Bir de gece kenti inleyen gürültüyü bilseniz! Kimsenin gözüne uyku girmiyor. Olmaz afandım. Siz onlara bakacaksınız diye arabayı

durduramam afandım. Çünkü Miss Pitty sizi doğruca eve getirmemi istedi benden. Ben de söz verdim. Mrs. Scarlett selam versenize... Tanımadınız galiba... Şu arabadakiler Mrs. Merriwether ile Mrs. Elsing idi...

Scarlett evlenme töreninde bulunmak üzere bu iki hanımın Atlanta'dan Tara'ya geldiklerini hayal meyal anımsadı. Ayrıca bunların Miss Pittypat'in en iyi dostları oldukları da aklına geldi. Hemen başını Peter amcanın işaret ettiği tarafa çevirdi ve selam verdi. Kadınlar bir mağazanın önünde duran bir arabada oturuyorlardı. Kolları pamuklu kumaşlarla dolu olan mağaza sahibiyle iki tezgahıta kaldırımda duruyorlardı.

Mrs. Merriwether iri yarı bir kadındı. Korsesini öyle sıkımişti ki göğsü bir geminin pruvası gibi öne doğru fırlamıştı. Boz demir rengindeki saçlarının arasında kıvrıcık bir takma saç örgüsü görünüyordu. Saflığı, inceliği ve aynı zamanda emretmek inadını ifade eden yuvallak ve renkli bir yüzü vardı. Mrs. Elsing ise daha gençti. Ufak tefek ve ince bir hanımdı. Eskiden çok güzel olduğu, şimdi bile anlaşılıyordu. Bu güzellikten arta kalan gurur ve soylulukla karışık bir iz hemen göze çarpıyordu.

Mrs. Whiting ile beraber bu iki hanım Atlanta'nın mensup olduğu üç ruhani daireyi; yani rahipler sınıfını, koro kurulunu ve kilisedeki görevlileri istedikleri gibi yönetirlerdi. Fakirlere yardım amacıyla eşya satışları düzenlerler, dikiş yurtlarına başkanlık yaparlar, balo ve pikniklerde genç ya da ihtiyar kadınlara eşlik ederler, yardım sağlamak için yağlı parçanın kim olduğunu öğrenirler, gizlice kimin cemişit ayinleri yaptığını ya da hangi kadının ne zaman doğuracağını bilirlerdi. Georgia, Güney Caroline ve Virginia ile ilgili bir ad taşıyan kişilerle nasıl konuşacaklarını bilirler, öteki yerlerden gelenlerle ilgilenmek zahmetine bile katlanmazlardı. Çünkü bu iki hanıma göre saygıya değer bir kimse bu üç eyaletten hariç başka yerden gelemezdi. Uygun olan ya da olmayan şeyi hemen kestirirler ve bu konuda fikirlerini ortaya koymakta duraksamazlardı. Mrs. Mer-

riwether kendi görüşünü ulu orta açıklardı. Mrs. El-sing ise düşündüklerini son derece kibar ve sakin biçimde söylerdi. Mrs. Whiting'e gelince o da, bu gibi konulara değinirken duymuş olduğu dehşeti anlatmak ister gibi umutsuz bir tavır takınarak yavaş sesle konuşurdu. Bu üç hanım birbirlerinden nefret ederler ve Roma triumvirleri gibi birbirlerinden çekinirlerdi.

Mrs. Merriwether:

— Sizi hastaneme almayı istediğimi Pitty'ye söylemiştim. Sakın Mrs. Meade'ye ve Mrs. Whiting'e bu konuda söz vermeyiniz! dedi.

Scarlett Mrs. Merriwether'ın ne demek istediğini anlamadı. Ama kendisine gösterilen iyi niyetten ve arılan kişi olmaktan çok duygulandı ve:

— Hayır hayır! diye cevap verdi.

Araba yoluna devam etti. Bir ara kollarında pansuman sepeti taşıyan iki hanıma yol vermek için durdu. O sırada Scarlett'in dikkatini kaldırımında giden bir kadın çekti. Sırtında göz alıcı, özellikle sokakta giyilmeyecek derecede renkli bir elbise, omuzlarında saçakları topuklarına kadar sarkan bir şal vardı. İri, güzel ve sert ifadeli yüzü ve bakır renginde kırmızı saçlarıyla dikkat çekiyordu. Saçlarının rengi doğal değildi. Scarlett ilk kez saçlarına bir şeyler yapmış bir kadına rastlıyordu. Büyülenmiş gibi ona baktı ve:

— Peter amca bu kadın kim? diye sordu.

— Bilmem afandım!

— Haydi muhakkak biliyorsundur. Kimdir Allah aşkına bu kadın?

Peter:

— Ona güzel Watling, derler diye cevap verdi ve hemen yüzünü ekşitti.

Scarlett, Peter'ın onun kim olduğunu söylerken adının önüne Mrs. ya da Miss eklediğini hemen farketti.

— Kimin nesidir?

Peter atlarını kırbaçlayarak, biraz üzgünce cevap verdi:

— Mrs. Scarlett, Miss Pitty sizi ilgilendirmeyen bir konuya ilişkin soru sorduğunuzu iştirse pek memnun olmaz. Bu kent, şimdi ciğeri beş para etmeyenlerle o kadar doldu ki, onlarla ilgilenmeye değmez.

— Bak sen!

Scarlett herhalde kötü bir kadın olacak diye düşündü. Bugüne kadar kötü bir kadına rastlamamıştı. Bu hafif meşrep kadın kalabalığının içinde gözden kaybolana kadar ona baktı.

Şimdi savaş gereği yapılan mağazalar ve öteki binalar giderek seyrekleşiyor ve birbirlerinden arsalarla ayrılıyorlardı. Nihayet araba kalabalığının kaynaştığı yeri terkederek Günalı Sokağı'nın en kibar mahallelerinden birine saptı.

Burada birkaç tane özel ev vardı. Scarlett bu evleri görünce eski dostlarını anımsadı. Leydenler'in azametli ve şatafatlı malikanelerini, Bonneller'in küçük beyaz sütunlu yeşil pancurlu ve Mac Lire ailesinin kırmızı kiremitli evlerini tanıdı. Araba yavaşlamıştı. Çünkü tanıdık kadınlar taraçalardan, bahçelerden, kaldırımlardan Scarlett'e sesleniyorlardı. O bazılarını hayal meyal anımsıyordu. Büyük bir bölümü ise yabancıydı. Herhalde Pittypat onun geleceğini herkese söylemişti. Küçük Wade'i, birkaç kez kollarının arasında kaldırıp onlara göstermesi gerekti. Hepsi de ona, ayaküstü beraber dikiş dikmesi, hastane yönetimine girmesi konularında önerilerde bulunuyordu. O da herkese mavi boncuk dağıtıyordu.

Araba yeşil boyalı derme çatma bir evin önünden geçerken parmaklığın önüne özellikle oturtulduğu anlaşılan bir zenci kız "işte geliyorlar!" diye bağırdı. Bu sırada doktor Meade, karısı ve on üç yaşındaki çocukları sevinçle bağırarak sokağa koştular. Scarlett düğününde onların da bulunduğunu anımsadı. Mrs. Meade ise çamura aldırmayarak, bata çıka arabaya kadar yaklaştı. Doktor uzun boylu, kırcıl ve sivri sakallı bir adamdı. Elbisesi zayıf vücuduna tam oturmamıştı. Bu haliyle bir bostan korkuluğuna benziyordu. Atlanta'da

halk onu, kuvvetin ve kerametın simgesi, kaynağı olarak kabul ederdi. Kendisine böyle bir paye verilmesine rağmen o, halkın fikir ve görüşlerine değer verir, bazılarını da benimserdi. Büyüklük taslamasına rağmen bütün kentte onun kadar iyiliksever bir kimse yoktu.

Scarlett'in elini sıktıktan, çocuğun karnını hafifçe çimdikledikten sonra, ona karısı Mrs. Meade'le hastane kurulunda çalışmasını önerdi. Scarlett başka bir yerde çalışamayacağına dair Pittypat halanın yemin ettirdiğini söyledi. Doktor'un karısının da ısrar etmesi üzerine Scarlett:

— İyi ama, birçok kadına söz verdim, dedi.

Mrs. Meade nefretle;

— Bu işte Mrs. Merriwether'ın parmağı var! diye bağırdı. Allah bu karının canını alsın. Her tren geldikçe istasyona gidiyor.

Scarlett:

— Onun yanında çalışmaya söz verdim. Çünkü bu konuda hiçbir bilgim yok. Allahaşkınıza bu hastane kurulu dediğiniz de nedir?

Doktor ile karısı Scarlett'in bu konudaki bilgisizliğinden biraz alınır gibi oldular.

Mrs. Meade:

— Siz kırdada yaşıyorsunuz. Bu konuda haberiniz olamaz. Hastaneler için hastabakıcı kurulları oluşturduk. Hastave yaralıları tedavi ediyoruz, doktorlara yardım ediyoruz. Sargılar, elbiseler yapıyoruz. Taburcu olan askerleri kıtalarına gidecek duruma gelene kadar yanımıza alıyoruz. Ağır yaralananların, berbat durumda olanların eşleri ve çocuklarıyla ilgileniyoruz. Doktor Meade kurulun faaliyet gösterdiği Enstitü Hastanesi'nde çalışıyor. Kocamın orada harikalar yarattığı herkesin ağzındadır...

Doktor şefkatli bir tavırla;

— Haydi canım sen de! Beni herkesin önünde böyle övme! Gerçekte söylendiği kadar yardımım dokunmuyor. Asker olmamı madem ki istemedin...

Mrs. Meade hayret içinde kaldı:

— Ben mi? Ben asker olmanı istemedim, öyle mi? Ben değil, kent halkı istemedi. Bunu sen de biliyorsun. Mrs. Scarlett kocamın askeri doktor olarak Virginia'ya gideceğini duyan kadınlar, gitmesin diye dilekçe verdiler. Halk doktorundan vazgeçemedi.

Doktor, karısının bu övgülerinden çok duygulandı.

— Cepheye bir evlat göndermek... Şimdilik belki o da yeterli.

Küçük Phil ise yerinden sıçrayarak umutla ve sevinçle bağırdı.

— Gelecek yıl ben de gideceğim! Hem de trampetçi olarak. Şimdiden çalışmaya başladım. Çalmamı ister misiniz? Durun trampetimi getireyim.

Mrs. Meade:

— Hayır, başka zaman gösterirsin! diyerek çocuğunu yanına çekti. Bu arada da yüzü asıldı. Gelecek yıl gitmeyeceksin yavrum, belki öbür yıl!

Phil annesinin kollarından sıyrılarak itiraz etti:

— Ama o zamana kadar savaş bitmiş olacak. Hani bana söz vermiştiniz! Çocuğun başının üzerinden karıkoca Meadeler birbirleriyle göz göze geldiler. Bu karşılıklı bakış Scarlett'in dikkatinden kaçmadı. Barcy Meade Virginia'daydı. Anne ile baba yanlarında kalan bu çocuklarına dört elle sarılmışlardı.

Peter amca önemli bir şey söyleyecek olanların yaptığı gibi boğazını temizledi.

— Ben evden çıkarken Miss Pitty şaşkın durumdaydı. Eğer eve gitmekte biraz daha oyalanırsanız muhakkak düşüp bayılır!

Mrs. Meade:

— Mrs. Scarlett...

— Allahaismarladık! Öğleden sonra gelir sizi görürüm. Pitty'ye söyleyiniz. Eğer siz benim kuruluma girmeyecek olursanız halanızın durumu eskisinden daha kötü olacak.

Araba tekrar hareket etti. Bir süre sonra çamurlu yoldan inmeye başladı. Scarlett yastıklara yaslandı ve gülümsedi. Aylardan beri kendisini bu kadar iyi hisset-

memişti. Atlanta kalabalığıyla, gürültüsüyle, sarhoş edici havasıyla Charleston çevresindeki karanlık ormanlardan çok daha hoş, çok daha neşeli ve çok daha cana yakındı. Savannah'ın dar sokaklarından ve bulanık akan deresinden de güzeldi. Sözün kısası şimdilik Atlanta, Scarlett'in kalbine girmiş, Tara'nın yerini almıştı.

Dar sokaklı ve kırmızı tepelerle çevrili bu kentte insanı çeken, kendisine bağlayan bir ilkelik vardı. Scarlett ancak burada yaşayabileceğini anladı. Sarı suların çevresinde uzanan sakin, rahat ve eski beldeler ona göre değildi.

Artık evler daha da seyrekleşti. Scarlett arabadan sarktı ve Miss Pittypat'in duvarları tuğladan yapılmış çatısı arduaz kaplı evini gördü. Miss Pittypat'in oturduğu yer kentin kuzeyindeki evlerin en sonuncusuydu. Bunun ötesinde şeftali Sokağı darlaşıyor, büyük ağaçların altında bir yılan gibi kıvrılıyor sonra da bir ormanın içinde kayboluyordu.

Evin çok düzgün yapılmış beyaz parmaklığı yeni boyanmıştı. Bahçeye mevsimin son fulyaları dikilmişti. Merdivende siyah elbiseli iki kadın duruyordu. Onların arkasında da ellerini önlüğünün cebine sokmuş bir kadın bütün dişlerini göstererek sırtıyordu. İriyan olmasına rağmen Miss Pittypat, heyecanından yerinde duramıyor, kalbinin sevinç çarpıntılarını sakinleştirmek ister gibi elini göğsüne bastırıyordu. Miss Pittypat'in yanında Melanie vardı. Scarlett onu tanıdı. Kendi kendine "yas elbiselerine bürünmüş ve daha hanımefendi görünmek için daima dik duran şakaklarındaki saçlarını yatırmış" diye düşündü. Scarlett kalp biçimindeki güler yüzüyle kendisini karşılamaya hazırlanan bu ufak tefek yapılı hanımın, onun bütün zevkini kaçıracaağı görüşündeydi.

*

* *

Yirmi millik bir geziye katlanan bir Güneyli'nin bu ziyareti çoğunlukla bir aydan az sürmez. Hatta bu sü-

reyi bir hayli aştığı da olur. Güneyliler ziyaret yapmayı olduğu gibi ziyaretçi kabul etmeyi de severler. Bu nedenle akrabasının yanında Noel yortularını geçirmek üzere gidenlerin bu ziyaretlerini temmuz ayına kadar uzattıkları çok görülmüştür. Çoğunlukla yeni evlenen çiftler balayı için çıktıkları gezilerde konuksever bir çatinin altında uzun zaman kalırlar. Hatta bu ziyaretlerin ikinci çocuklarının doğumuna kadar sürdüğü bile görülmüştür. Yeğenlerine pazar günleri yemeğe giden ihtiyar amca ve halaların, ancak birkaç yıl sonra gömülmek üzere mezarlığa götürüldükleri de olmuştur sık sık.

Oralarda, ziyaretler önemli bir soruna neden oluyordu. Çünkü evler çok genişti ve uşaklar fazlacaydı. Sofraya katılan konuk boğazları, yiyeceğin çok bol olduğu bu bölgelerde hesaba bile alınmıyordu. Konuk sayısının ve cinsiyetinin de önemi yoktu. Herkes bir yakınını ziyaret edebilirdi. Balayına çıkan genç evliler, yeni doğan çocuğunu göstermeye gelen anneler, kendilerini yalnız hisseden ihtiyarlar, hastalıktan yeni kalkanlar, kişiliklerine uygun olmayan bir çevreden annelerin uzaklaştırmak istediği genç kızlar, yirmi beş yaşına kadar evlenmeyip akrabalarının bulacakları kısımda razı olanlar gibi... Böylesi ziyaretçiler Güney'in uyuşuk yaşantısına renk ve değişiklik getirirlerdi. Ve bu yüzden her yerde gülüryüzle ve sevgiyle karşılanırlardı.

Scarlett de ne kadar kalacağını kestiremeden Atlanta'ya hareket etmişti. Eğer burada da hayatı sıkıntılı geçecek olursa bir aya varmadan dönecekti. Eğer günleri eğlenceli geçecek olursa ziyaretini istediği kadar uzatacaktı.

Daha gelir gelmez Pitty hala ile Melanie sürekli kalması için Scarlett'e ısrar etmeye başladılar. Ona sürekli kalmasını sağlayacak kanıtları tek tek sayıp döktüler. Scarlett'e, onu sevdikleri için değer veriyorlar ve ilgi gösteriyorlardı. Bu iki kadın yalnız yaşıyordu. Gece-leri konağı andıran evlerinde korkuyorlardı. Oysa

Scarlett korkmak nedir bilmezdi. Bu nedenle onlara cesaret verebilirdi. Öylesine cana yakındı ki varlığıyla iki kadının üzüntülerini yok edebilirdi. Şimdi Charles öldüğüne göre artık Scarlett'in ve çocuğunun yeri onların arasında idi. Zaten Charles'ın bıraktığı vasiyetnameye göre evin yarısı onundu. Ayrıca Konfederasyon'un dikiş dikmek, örgü örmek, sargı sarmak, hastalara bakmak için birtakım iyiniyetli ve irade sahibi kişilere büyük çapta ihtiyacı vardı.

İstasyonun yanındaki Atlanta Oteli'nde oturan Charles'ın Henry Hamilton adındaki bekar amcası da bu konu hakkında Scarlett ile görüştü. Henry amca kısa boylu, şişman, kızıl yüzlü, uzun saçları kırçillaşmış bir ihtiyardı. Çok hırçındı. Korkak ve ikide bir bayılan kadınlardan sıkılırdı. İşte bu son sebep yüzünden kızkardeşi Miss Pitty ile darılmıştı. Bu iki kardeş çocukluklarından beri birbirlerine taban tabana zıt gitmişlerdi. Aralarındaki bu çekişme, Henry'nin kızkardeşine Charles'ı yetiştirmek konusundaki yetersizlikten dolayı sitem etmeye başladığı zaman daha da artmıştı. "Bir asker çocuğundan bir nanemolla yarattınız" derdi.

Yıllar önce Miss Pitty'ye ağır hakaret etmişti. Zavalı kadın ondan, ah çekerek sitemli biçimde söz ederdi. Miss Pitty'nin üstü kapalı sözlerini işiten bir yabancı da avukat olan Henry'yi bir katil sanabilirdi. Bu çekişme Miss Pitty'nin taşınmaz mallarından payına düşen beş yüz doları alıp, varlığı belirsiz olan bir altın madenine yatırmak istemesiyle başlamıştı. Fakat taşınmaz mallarla ilgilenen Henry idi. O kızkardeşinin kuş beyni kadar beyni olmadığını herkese bağıra bağıra ilan etti. Kendisiyle beş dakikalık bir görüşme sırasında ayaklarının karıncalandığını söyledi. O günden sonra Pitty onu ayda bir gördü. Henry amcalarıyla araları iyi olan Melanie ve Charles onu bu işkenceden kurtarmak için yaptıkları önerileri Pitty, renkli dudaklarını ısırarak kesinlikle reddetmişti. Henry onun putuydu. O da onu taşımak zorundaydı.

Charles ile Melanie, onun tekdüze süren hayatına

değişiklik getiren bu heyecanlardan zevk duyduğuna hükmettiler.

Henry, Scarlett'e hemen sevgi beslemeye başladı. Bazı aptalca cilvelerine rağmen sağduyusu yok değil, diyordu. Henry amca yalnız Pitty ile Melanie'nin değil, aynı zamanda Charles'ın Scarlett'e bıraktığı serveti de yönetiyordu. Scarlett hayretler içindeydi. Bundan sonra hali vakti yerinde bir kadın olarak yaşayacaktı. Çünkü Pitty halanın evinin yarısından başka Charles ona kentte birtakım çiftlikler ve taşınmaz mallar bırakmıştı. Ayrıca kendisine miras kalan demiryolu yanındaki mağaza ve depoların değerleri de savaşın çıkmasıyla üç kat artmıştı. Henry amca onun taşınmaz mallarının dökümünü yapmış ve demişti ki:

— Wade Hampton, büyüdüğü zaman çok zengin olacak. Atlanta başdöndürücü bir hızla geliyor. Taşınmaz malların değeri yirmi yıl kadar sonra on kattan fazla artacak. Çocuğunuzun onları yönetebilmesi için burada yetiştirilmesi uygun olur görüşüneyim. Kendi mallarıyla ilgilendiği gibi Pitty ve Melanie'nin kilerle de ilgilenir. Şurada kısa bir süre sonra Hamilton adını bu çocuktan başka taşıyacak kimse kalmayacak. Ben sonsuza kadar yaşayacak değilim ya!...

Peter, Scarlett'in Atlanta'ya yerleşmek amacıyla geldiğinden bir an bile kuşkunlanmıyordu. O, Charles'ın çocuğunun öğrenimiyle ilgilenemeyecek bir yerde yetiştirilmesini kabul edemiyordu.

Scarlett ise bütün bu düşünceler karşısında yalnızca gülümsüyor ve bir şey söylemiyordu. Atlanta'yı tanımadan ve ölen kocasının aile bireyleriyle geçireceği ortak yaşantıyı sevip sevemeyeceğini bilmeden önce hiçbir söz vermiyordu. Bu konuda Ellen ile Gerald'ın izinlerini de almak gerekliydi. Ayrıca Tara'dan ayrılırsa, bahçelere, tarlalara, filizlenen pamuk fidanlarına, gurbun sessiz güzelliğine hasret kalacaktı. Babasının ona bir gün damarlarında toprak aşkı olduğunu söylediği zaman ne demek istediğini, Scarlett ancak şimdi anlıyabiliyordu.

Atlanta'da ne kadar kalacağına ilişkin sorulara, bütün zekasını kullanarak kesin bir cevap vermedi. Günah Sokağı'nın bu sakin yerinde yükselen kırmızı tuğlalı eve kolayca yerleşti ve alıştı.

Charles'ın ailesi arasında geçirdiği ortak yaşantı, kendisini kısa bir süre içinde eş olarak alan ve yine kısa bir zaman sonra dul bırakan ve sonra anne yapan bu erkeği daha iyi anlamak imkanını verdi. Kocasının neden utangaç olduğunu, neden yaşanan adiliklerle yoğrulmadığını ve neden idealist olduğunu anlamakta gecikmedi.

Charles'a ciddi, korkusuz ve hırçın bir asker olan babasından pek çok huy geçmediği kabul edilse bile, onun bir çeşit haremde geçen hayatı, bu huyları adeta yok etmişti. Bütün günlerini, şımarık Pitty'ye ve pekçok kardeşin yapamayacağı ölçüde kızkardeşi Melanie'ye ayrılmıştı.

Pittypat hala altmış yıl önce vaftiz edilirken adı Sarah Jane Hamilton konulmuştu. Fakat onu tapınırcasına seven babası, küçük ayaklarını daima hareket ettirdiği için ona bu adı takmıştı. Çok eski günlerden beri onu gerçek adıyla çağıran olmadı. Sonradan onda ortaya çıkan değişiklikler bu lakaba gülünç bir görünüm vermişti. Kabına sığmayan o eski çocuktan, şimdi vücudunun ağırlığıyla hiç bağdaşmayan iki küçük ayakla, ikide bir gülme ve esneme alışkanlığı kalmıştı. Bu kadının oldukça iri bir vücudu, pembe yanakları vardı. Korsesini öyle sıkardı ki kesik kesik soluk almak zorunda kalırdı. Küçük ayakları onu bir komşuya kadar güç götürürdü. Biraz heyecanlansa kalbi hızlı hızlı çarpmaya başlardı. Yeğenine karşı çok şefkatli davrandığı için bir evet ya da hayır sözünden hemen bayılırdı. Bu davranışlarının kadın kurnazlığı olduğunu herkes bilirdi. Fakat çok sevildiği için kimse bu konuda söz söylemezdi. Gerçekten herkes onu taparcasına sever ve bir çocuk gibi şımartırdı. Fakat hiç kimse onu ciddiye almazdı. Bir kişi dışında, herkes ona karşı bu duyguları beslerdi: Kardeşi Henry.

Pitty hala dedikoduları ziyafet sofrasına yeğ tutar, saatlerce suya sabuna dokunmadan gevezelik eder ve başkalarının işlerine ilgi gösterirdi. Belleği adları, tarihleri ve yerleri anımsamasına yetmezdi. Atlanta'da yaşanan bir olayın kahramanlarını çoğunlukla başka kişilerle karıştırdı. Bu hali kendisini dinleyenleri şaşırtmazdı. Çünkü onun sözlerini hiç kimse ciddiye almazdı. Ama kimse de onu ne kırar ne de sinirlendirecek bir söz ederdi. Altmış yaşına gelmiş olmasına rağmen ihtiyar kızlığına saygı gösterilirdi. Arkadaşları onu bir çocuk gibi şımartmak için aralarında anlaşmışlardı.

Melanie ise birçok özelliği ile halasına benziyordu. Aynı utangaçlık, aynı kızarıp bozarmalar onda da vardı. Yalnız Melanie biraz sağduyu sahibiydi... Scarlett istemeye istemeye "bazı konularda ona hak veriyorum" derdi. Melanie'nin de Pitty hala gibi sadelikten, iyilikten, içtenlikten ve aşktan başka birşey bilmeyen, kötülükle karşılaştığı zaman onu tanımayacak kadar saf bir yüzü vardı. Kendisi hayatı boyunca mutlu yaşadığı için, herkesin de mutlu olmasını isterdi. Kıt zekalı bir hizmetçi ondaki iyilik izleriyle karşılaşır, çirkin bir kız onda şirinlik ve soyluluk bulur, değersiz bir adam onda olgunluk görürdü. İyiliksever kalbinden, tüm iyi huylarından dolayı herkes onun çevresinde pervane olurdu. Gerçekten kendimizde olduğunu hayal bile edemediğimiz iyi huyları keşfeden bir kişinin bu davranışına kim karşı koyabilir ki? Kentin herhangi bir genç kızından daha çok kadın arkadaşı, daha çok erkek tanıdığı vardı. Bu erkekler arasında kendisine koca adayı alabilecek hemen hemen kimse yoktu. Çünkü erkekleri tavlamaya yarayan ince zekadan yoksundu ve ben-cilse değildi.

Charles'ın her şeyden fazla sevdiği, üzerlerine titrediği bu iki kadın ona hiç benzemezlerdi. Onun delikanlılık çağına kadar büyüdüğü bu ev, Tara'ya oranla çok nazlı, çok sakin, eski ve uyuşuk bir yuvaydı. Scarlett'e göre bu evin, erkeklere ait konyak ve mocassar yağı

kokuları içinde yüzmesi gerekirdi. Bu evde tok sesle küfür edildiğini işitmeyi, tüfekler, kalkanlar, kılıçlar ve köpekler görmeyi ne kadar çok isterdi.

Acaba şimdi Tara nasıldı? Ellen arkasını döner dönmez herkes kavgaya tutuşurdu. Dadı, Pork'dan yana çıkardı. Rosa, Teena ile çekişir, Suellen ile kendisi birbirlerine çirkin sözler savururlardı. Babaları onları azarlar, hatta tehdit bile ederdi. Fakat çevreyi inleyen bu gürültü patırdı arasında onun gür sesi kaybolurdu. Hareketsiz, herkesin karşısındakinin fikrine boyun eğdiği, saçları kırcıllaşan bir açıkgoz zencinin perde arkasından fırladıklar çevirdiği bu evde Charles'a nane-molla gözüyle bakılması doğaldı.

Scarlett Dadı'nın göz hapsinden kurtularak daha serbest olacağını düşündüğü bir anda, bir hanımın ve özellikle Mister Charles'ın dul eşinin nasıl hareket etmesi gerektiği konusunda, Peter'in daha ilkel ve kıt düşünceleriyle karşılaşınca canı sıkıldı.

Scarlett bu evde farkında olmadan dengesini buldu. Daha on yedi yaşındaydı. Sağlığı yerindeydi. Her yanından canlılık ve kuvvet fışkırıyordu. Charles'ın ailesi de ellerinden geldiğince onu mutlu etmeye çalışıyordu. Eğer onu tam anlamıyla mutlu edemiyorlarsa bu onların kabahati değildi. Ashley'nin adının her söylenişinde kalbinin kan ağlamasına kimse çare bulamazdı. Melanie de bu adı öyle sık söylüyordu ki... Yine de Pitty ile Melanie onun içini kemiren acıyı hafifletmek için ne gerekiyorsa yapıyorlardı. Yalnızca onu eğlendirebilmek için kendi acılarını geri plana atarlar ya da tamamen unutulardı. Scarlett'e yemek beğendirmek konusunda, öğleden sonra biraz yatması ve araba ile dolaşması için epey çaba gösterirlerdi. Onun gençliği, güzelliği, küçük elleri, ufacık ayakları hakkında hayranlıklarını yüzüne karşı içtenlikle söylerler ve duygularını küçük öpücüklerle belirtirlerdi.

Scarlett sevgi gösterilerine önem vermiyordu, fakat gönül alıcı sözlere aldırış etmiyor değildi. Tara'da ona böyle güzel sözler söylenmemiştii.

Küçük Wade'e gelince... Yavrucak kimseye baş ağrısı olmuyordu. Ailesindeki herkes kadar evdeki zenciler, beyazlar, konu komşu da onu çok seviyordu. Onu kucaklarında tutabilmek için birbirleriyle yarışıyorlardı. Wade'e özellikle Melanie tapıyordu. Bebeğin bir sıkıntısı olduğu ve bu yüzden avazı çıktığı kadar bağırdığı zamanlarda bile onun pek tatlı bir çocuk olduğunu söyler ve içtenlikle şöyle derdi:

— Senin benim olmanı ne kadar çok isterdim ey küçük melek!

Scarlett'in duygularını gizleyemediği anlar oluyordu. Pitty halaya ihtiyar kadınların en aptalı gözüyle bakardı. Onun kararsızlığı, ikide bir bayılması Scarlett'i çileden çıkarıyordu. Melanie'ye karşı da günden güne kabaran kıskançlıkla karışık kin besliyordu. Hele onun aşktan yana pek mutlu görüldüğü zamanlarda, Ashley'den söz etmesi ve onun mektuplarını yüksek sesle okuması Scarlett'i çileden çıkarıyor ve sonunda hemen odadan çıkıp gitmek zorunda kalıyordu.

Hayat yine de güzeldi. Atlanta; Savannah, Charleston, Atlanta ya da Tara'dan daha çok ilgi uyandırıcıydı. Savaş bile insanın karşısına öyle eğ'enceler çıkarıyordu ki Scarlett'i kara düşüncelerinden uzaklaştırıyordu. Yine de arada bir mumu söndürüp başını yastığına koyduğunda içini çeker ve düşünürdü: "Ashley evlenmemiş olsaydı!... Bu uğursuz hastanede hastabakıcı olmasaydım!... Hiç olmazsa bir talibim çıksa!..."

Scarlett hastanede çalışmaya başladığı ilk günden itibaren hastabakıcılıktan tiksinimişti. Bundan vazgeçmesine de imkan yoktu. Çünkü hem Mrs. Meade'nin, hem de Mrs. Merriwether'in kurallarına girmişti. Haftada dört sabah, havası pis ve boğucu olan bu hastanede saç düşmesin diye başında bir bezle ve üstünde onu ayaklarına kadar örten bir önlükle görev yapıyordu.

Atlanta'nın genç-yaşlı bütün kadınları hastabakıcı olmuşlardı. Hepsi de görevlerine büyük bir aşkla sarılmışlardı. Bunlar Scarlett'e de aynı şevkle sarılmışlar,

ona ilgi duymuşlardı. Bu kadınlar Scarlett'in aynı yurtseverlikle dolu olduğuna inanıyorlardı. Oysa savaşın onun umurunda bile olmadığını bilselerdi, ondan nefret ederlerdi.

Scarlett'i Ashley'nin ölüm tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu düşünmekten başka hiçbir şey ilgilenmiyordu. Savaşla hiç ilgilenmiyordu. Hastalara bakması ise bu onun hastaneye gitmemek için bir çare bulamasından ileri geliyordu.

Hastabakıcılık mesleğinin, kuşkusuz romantik yanı yoktu. İnleme ve sayıklamalardan başka bir şey işitilmeyen, pis kokulardan başka bir şey duyulmayan ve ölümün her an karşınıza çıkabileceği bir ortamda romantizm aramak yanlış olurdu. Hastaneler traşsız, bitli, pislik içinde yüzen, leş gibi kokan ve korkunç yaraları olan insanlarla doluydu. Kan ve irin kokusu Scarlett'in ellerine ve saçlarına sinmişti. Bu bulantı veren pis koku onu rüyalarında bile izliyordu. Gece gündüz karasinek ve sivrisinekler yatakların üzerlerinde bulut halinde vızıldarken acı içinde kıvranan hastalar küfür ediyorlardı. Scarlett sineklerin soktuğu yerleri kaşır, hurma dallarından yapılan yelpazeyi kolları kopuncaya kadar salları; bu durum yüzünden de bütün hastaların ölmesini isterdi.

Melanie ise kokulara, pisliklere önem vermediği gibi yaralı askerlerin çıplak vücutlarından da çekinmiyordu. Onun böyle davranabilmesi Scarlett'i şaşırtıyordu. Çünkü Melanie eskiden çok korkak ve utangaç bir kimseydi. Bazen çürümüş etleri kesen doktor Meade'e küvet ve alet verirken Melanie'nin yüzü sararırdı. Hatta bir kez böyle bir ameliyat sonrasında onu çamaşır odasında kusarken gördü. Yaralıları ne zaman görse nazik ve neşeli bir tavırla onlarla sohbet ederdi. Bu davranışından dolayı hastalar ona "İyilik Meleği" adını takmışlardı. Bu adın kendisine de takılmasını isterdi, ama... Bunu hak edebilmek için bit içindeki adamları tutmak, bayılanların ağızlarına parmak sokup çiğnedikleri tütünü yutmamaları için çıkarmak, kesilmiş or-

ganlara pansuman yapmak, yaraların üzerlerinde kurtlar aramak gerekecekti. Hayır hayır! Scarlett hastabakıcılığı hiç sevmiyordu!

Hastalıktan yeni kalkan ve çoğu güzel aile çocukları olan bu delikanlılara şirinliğiyle etkilemesine izin verselerdi belki bu durumlara bir ölçüde katlanabilecekti. Fakat böyle davranmasına da dul oluşu engel çıkıyordu. Müstehcen bir manzara ile karşılaşmasınlar diye, kentin genç kızlarına nekahet dönemindeki hastalara yardım etmeleri için izin verilmişti. Evli ya da dul olmadıkları için bu genç kızlar tam bir serbestliğe sahiptiler. Bunun için baktıkları hastaların içinde beğendiklerini kendilerine nişanlı olarak seçiyorlardı. Scarlett bu durumu üzülerək görüyordu.

O ancak can çekişen ve ağır yaralı erkek hastalarla ve kadınlarla görüşebilirdi. Bu durum da kendisine çok ağır geliyordu. Çünkü cinselliğin temsilcilerinden yalnızca sakınmıyor, aynı zamanda bunların arasında canı çok sıkılıyordu.

Ayrıca haftada üç kez öğleden sonra dikiş yutlarına, Melanie'nin arkadaşlarının yanına gitmesi gerekiyordu.

Charles'ı tanıyan bütün genç kızlar, hele kentin en zengin dul kadınının kızı Fanny Elsing ile Merriwether Maybelle ona karşı son derecede nazik ve güleryüzle davranırlardı. Sanki ihtiyar bir kadınmış gibi ona çok saygılı bir biçimde hitap ederlerdi. Onların çay partilerinde, taliplerinden söz etmelerini işiten Scarlett dulluğun yasakladığı bu zevklere katılamadığı için kıskançlık duyuyordu. Üstelik Maybelle ve Fanny'den de çok daha güzeldi. Ah hayat ne kadar adaletsizdi! Herkes, doğru olmamasına rağmen kocasının, onun kalbini mezara götürdüğüne inanıyordu. Oysa Scarlett'in kalbi Virginia'da Ashley'le beraberdi.

Bütün bu sakıncalara ve olumsuzluklara rağmen Atlanta onun çok hoşuna gidiyordu. Günler haftalar geçtikçe de Atlanta'daki ziyareti uzuyordu.

Scarlett bir yaz sabahı penceresine oturmuş, üzgün üzgün araba ve faytonlardaki askerlere ve ihtiyar kadınların yanlarındaki genç kızlara bakıyordu. Hepsi neşe içinde Günah Sokağı'ndan iniyorlar ve o gece yardımseverlerin hastaneler yararına yapacakları satışlar için fidan aramaya gidiyorlardı.

Ağaçlar bir devin iki büyük kolu gibi yolu kucaklıyor, yapraklarının gölgesi kırmızı toprakların üzerinde bir dama tahtası çiziyordu. Dört nala geçen atlar yerden toz kaldırıyor. En başta, büyük ağaçları kesmek için ellerinde baltalar taşıyan dört zencinin bindiği araba gidiyordu. Bu arabanın arka tarafında beyaz kağıtlara sarılı yiyecek sepetleri ile bir düzine kadar karpuz vardı. İki zenci ellerindeki banzo ve armonika ile kendilerine göre bir şarkı söylüyorlardı:

"İyi vakit geçirmek istersen süvari alayına yazıl!"

Bu arabayı atlılar grubu izliyordu. Çiçekli pamuk elbiseler giymiş genç kızların bir bölümünün başlarında güneşten korunmak için ince eşarplar vardı. Bazıları başlıklı küçük pelerinler giymişti. Ayrıca eldivenli elleriyle başlarının üzerinde şemsiye tutuyorlardı. Hastalıktan yeni kurtulan askerler iri yarı kadınların aralarına oturtulmuşlardı. Bu delikanlılara hizmet etmekle görevli genç kızların hepsi mutlu görünüyordu. Süvariler arabalarla yarış ediyorlardı. Tekerlekler gıcırıyor, atlar kışıyor, şemsiyeler dönüyor, üniformaların yaldızları parlıyor, mahmuzlar şakırıyor, yelpazeler sallanıyor, zenciler şarkı söylüyor, genç kızlar gülüşüyordu. Herkes ağaç dalları toplamaya, fidan kesmeye ve çimenlerin üzerinde yemek yemeğe gidiyordu.

Hırsından içi içini yiyen Scarlett;

— Herkes gidiyor, herkes! Ben hariç! diyordu.

Onu pencerede gören herkes selam verdi, ona birtakım işaretler yaptılar.

Scarlett onlara nazikçe fakat istemeyerek karşılık verdi. Küçük bir acının kalbini sızlattığını ve yavaş yavaş boğazına doğru yükseldiğini hissetti. Çok geçmeden ağlamaya başlayacağını biliyordu. Herkes pikniğe gidiyordu, ama o hariç... Herkes iyilikseverlerin düzenlediği satışlara gidiyordu, ama o, Melanie, Pittypat ve öteki talihsizler hariç... Bu duruma Melanie ile Pittypat'ın üzüldüklerini hiç görmemişti. Yortuya gitmek bu iki kadının aklına gelmezken, Scarlett gidenlerin arasında bulunmak isteğiyle yanıp tutuşuyordu.

Gerçekten bu adaletsiz bir gelenektir. Çorap örmek, bebe başlıkları yapmak, yatak, çarşaf ve yorgan dikmek, eldiven işlemek, metrelerce dantel örmek, porcelen eşyalara renkli boyalarla resim yapmak işinde herhangi bir genç kızıdan iki katı daha fazla çalışmıştı. Konfederasyon bayrağını birçok yastığa işlemişti. Yıldızların bazılarını biçimsiz, bazılarını yuvarlak, bazılarını altı-yedi kuyruklu yapmasına rağmen bu çalışma ile elde ettiği etki olağanüstüydü.

Yortu arifesinde tezgahların önüne sarı, pembe ve yeşil etaminler germişti. Hastane kurulundaki kadınların emrinde iş yapmak kolay değildi. Zaten Mrs. Merriwether, Elsing ve Whiting ile bir araya gelmenin hoş giden ne yanı olabilirdi ki? Onlar ya zenciye yaptıkları gibi davranırlar ya da hiç durmadan kızlarının süslerinden söz ederlerdi. Bunları dinlemekten de kafanız şişerdi.

Scarlett'in eğlenceli bir sırada soyluluk kabuğuna çekilmesi gerekiyordu. Dul kalması, yan odada ağlayan bir çocuğu olması, hoş olan her şeyden uzak tutulması yakışık alacak bir hal miydi? Bir yıl öncesine kadar yas elbiseleri yerine renkli elbiseler giyerdi. Üç delikanlıyla nişanlı sayılırdı. Şimdi küçük ayakları dans etmek için karıncalanıyordu. Evet bu haksızlıktı!

Onun önünde şimdi banzo ve mahmuz seslerinin, yaz sıcaklığının etkileyemediği bu gölgeli yolda haki üniformaların ve çiçekli organze elbiselerin dalgalandığı bir hayat uzanıyordu. Hareketlerini kontrol altında tutmak, tedavi ettiği ve çok iyi tanıdığı erkeklere bile selam vermemek için kendisini zorladıysa da, gamzeli yanaklarının çukurlaşmasına ve kalbini kocasının mezara götürdüğü bir kadına yaraşmayacak davranışlarda bulunmasına engel olamadı.

Pencereden yoldan geçenlere vermekte olduğu selamı birden kesti. Pittypat sanki bir merdiven çıkmış gibi soluk soluğa odaya girdi. Scarlett'i pencere önünde tutan manzaradan teklifsizce çekip aldı.

— Sevgili yavrum, sen aklını kaybettin galiba! İnsan yatak odasının penceresinden gelip geçenlere selam verir mi hiç? Fena halde canım sıkıldı doğrusu!... Ya annen duyarsa bu yaptığını!... Ne der sonra?

— İyi ama, onlar benim hangi odada olduğumu bilmiyorlar ki!

— Olsun! Kuşkulanabilirler. İşte bu bile yeter! Sakın bir daha böyle şeyler yapma yavrum... Çünkü elalem hemen dedikodu yapar. Senin doğru durmadığını çevreye yayarlar. Sonra Mrs. Merriwether burasının senin yatak odan olduğunu biliyor.

— Öyleyse bu huysuz kadın bunu bütün delikanlılara anlatacaktır.

— Sus yavrum! Böyle şeyler söyleme! Dolly Merriwether benim en iyi arkadaşımdır.

— Bu durum onun huysuz olmamasını gerektirmez ki!... Oh halacığım! Bilseniz ne kadar çok üzuldüm... Ağlamayın Allahaşkınıza!... Burasının benim odam olduğu tamamen aklımdan çıkmıştı. Bir daha yapmam tövbeler olsun. Ben... ben... Onları yalnızca geçerken görmek istedim. Oraya gitmeyi ben de öyle istiyorum ki...

— Canım, şekerim benim!

— Doğru söylüyorum. Evde oturmaktan bıktım artık.

— Scarlett bir daha böyle şeyler söylemeyeceğine dair bana söz ver bakayım! Halkın ağzına sakız olmak istiyorsun galiba. Zavallı Charlie'nin anısına saygı göstermesini beceremediğinden söz ederler sonra...

— Oh halacağım, ağlamayın!

Pittypat iki hıçkırık arasında etekliğinin cebindeki mendilini arayarak,

— Yavrucuğum seni de ağlattım, dedi.

Duyduğu büyük acı şimdi Scarlett'in boğazını tırmalıyordu. O Pittypat'in düşündüğü gibi zavallı Charles için değil, kahkahaların, nal seslerinin, tekerlek gıcırtilarının artık duyulmaz olmasına üzülüyordu.

Melanie de ipek elbisesinden hışırtılar çıkararak odaya girdi. Elinde bir fırça tutuyor, alnında bir keder izi görülüyordu. Her zaman özenle taradığı kıvrıkcık saçları, filesini takmadığı için yüzüne düşmüştü.

— Neler oluyor Allahaşkına?

Pittypat kendini duyduğu acıya teslim ederek;

— Charlie! diye hıçkırdı ve başını Melly'nin omuzuna dayadı.

Dudakları titremeye başlayan Melanie;

— Ağlama, biraz metin ol! Ah Scarlett! dedi.

Scarlett yatağa atıldı, içinin bütün zehrini gözyaşlarıyla dökmeye çalıştı. Kaybolmakta olan gençliğine ve yasaklanan zevklere ağlıyordu. Eskiden gözyaşı dökerek istediği her şeye sahip olurken bugün artık ağlamanın bir yararı yoktu. Bunu bilen bir çocuk gibi hıçkıra hıçkıra ağlıyordu.

Sert bir tavırla:

— Ölmek daha hayırlı! diye feryat etti.

Böyle bir acının ortaya konulması üzerine Pittypat gözyaşlarını kuruladı. Melanie de sakinleştirmek amacıyla Scarlett'in yanına koştu.

— Cicim ağlama! Charles'ın seni ne kadar çok sevdiğini anımsa. Bu sevgi sana güç versin. Sevgili bebeğini de unutma!

Scarlett kendisini anlayamadıkları için nefret dolu, sürekli bir köşede tek başına bıraktıktan dolayı çare-

sizdi. Tek bir söz etmedi. İyi ki konuşmadı. Çünkü konuşacak olsaydı içinde ne varsa aynı babası gibi ortaya dökenekti. Melanie omuzunu okşadı. O yavaşça odadan çıkarken, Pittypat da pancurları kapatıyordu.

Scarlett ağlamaktan şişmiş ve pancar gibi kızarmış yüzünü yastıkların arasından çıkararak;

— Gereği yok! diye bağırdı. Bir ölüden farkım olmadığı halde henüz pancurları kapatacak kadar can vermedim. Gidiniz, Allahaşkına beni rahat bırakınız!

Başını tekrar yastığa gömdü. Hala-yeğen merdivenleri birlikte inerlerken alçak sesle konuştular

— Halacığım, ona Charles'dan söz etmesen daha iyi olacak. Ne kadar üzüntülü olduğunu görüyorsun. Zavallı yavrucak öyle acayip bakıyor ki... Ağlamamak için bütün kabahati kendinde buluyor. Ne olur onun acısına tuz-biber etmeyelim.

Scarlett kuştüyü yastığını çekiştiriyor ve söyleyebileceği birkaç ağır sözcük arıyordu.

— Hay kör şeytan! dedi. Biraz sakinleştiğini hissetti. "Melanie on sekiz yaşında olmasına rağmen evde dört duvar arasında kapalı kalmaya eğlencelerden, balolardan uzak kalmaya ve hâlâ kardeşinin yasını tutmaya nasıl tahammül ediyor?" diye düşündü. Yastıkları yumruklayarak "fakat o, öyle aptaldır ki!" diye mırıldandı. "Sonra onun benim kadar süksesi olmadı. Evet benim eksimlerim var... Onun ise yok!

Ve... Ve zaten onun Ashley'si var, benimse... Benimse kimsem yok!"

Bu düşünceler acılarını alevlendirdi ve yüksek sesle, hıçkırarak hıçkırarak ağlamaya başladı.

Odasında öğleden sonra geç zamana kadar kaldı. Piknikten dönen insanların neşeli çılgınlıkları onun güçsüz kalan vücuduna derman vermedi. Arabaların içi çam dalları, sarmaşıklar ve eğreltiotlarıyla doluydu. Herkeste mest olmuş bir hal vardı. Scarlett selamlara üzüntülü bir biçimde karşılık verdi. Hayat acı vericiydi ve yaşanmaya değmezdi...

Kurtuluş Scarlett'in hiç umut etmediği bir biçimde

gerçekleştii. Öğle yemeğinden sonra herkesin dinlenmek üzere yattığı bir sırada Mrs. Merriwether ile Mrs. Elsing arabayla geldiler. Böyle bir saatte gelinebileceğini hiç umut etmeyen Melanie ile Pitty hemen kalktılar, korselerini giydiler, saçlarını düzelttiler, elbiselerini giyerek salona indiler. Mrs. Merriwether birden, Mrs. Bonnel'i sorumlu tutmak ister gibi:

— Mrs. Bonnel'in çocukları kızamık olmuş! dedi. Mrs. Elsing de ölgün sesiyle:

— Mrs. Mac Lure'un kızlarını da Virginia'ya çağır-mışlar! dedi. Anlatacakları önemsiz bir şeymiş gibi uyuşuk bir biçimde yelpazelendikten sonra konuşma-ya başladı:

— Dallas Mac Lure yaralanmış!

İki kadın aynı anda bağırdı:

— Tanrım ne korkunç şey! Sakın zavallı Dallas...

Mrs. Merriwether sakın bir tavırla cevap verdi:

— Hayır! Sadece omuzuna bir kurşun saplanmış. Doğrusu çok fena bir zamana rastladı bu olay. Kızları onu getirmeye gideceklermiş. Şey... Bütün bunlar iyi ama çene çalacak zamanımız yok. Düzeni bozmamak için hemen tersaneye gitmeliyiz. Mrs. Bonnel ile Mac Lure'un yerini doldurmak için size ve Melanie'ye ihtiya-cımız var.

— İyi olur ama Dollyciğim, biz gidemeyiz ki...

Mrs. Merriwether ısrar etti.

— Ben "gidemeyiz" falan dinlemem Pittypat Hamil-ton. İçki görevlisi zencileri kontrol etmeniz için size ih-tiyacımız var. Bu görev Mrs. Bonnel'a verilmişti. Sana gelince Melanie... Sen de Mac Lure'un kızlarının baka-cakları tezgah işiyle ilgilenirsin.

— Fakat buna imkan yok... Charles'ın ölümünden sonra...

Her şeyi yoluna koymak isteyen Mrs. Elsing yumu-şak bir sesle konuştu.

— Duygularınızı anlamıyor değilim! Ama ortada büyük davamız için gösterilmesi gereken bir özveri de yok ki!

— Size yardım etmeyi çok isterdik. Ama imkanımız yok işte...

Tezgah işiyle ilgilenecek birkaç genç kız bulamaz mısınız?

Mrs. Merriwether alaylı bir biçimde güldü.

— Bugünkü gençlere ne oldu bilemiyorum. Sorumluluk nedir bilmiyorlar. Genç kızların sizin anlamanıza imkan olmayan birtakım özürleri var. Onlar aslında genç subayların çevrelerinde pervane gibi dönmek istiyorlar. Hepsi, tezgahların arkasında yeni elbiseleriyle caka satamama kaygısı içinde. Ablukayı elbise getirmek için kıran bu adamın burnundan fitil fitil getireceğim. İthal ettiği şeyleri... Adı neydi?

Mrs. Merriwether'ın sorusuna Mrs. Elsing cevap verdi:

— Yüzbaşı Butler.

— Onun pelerin ve dantela yerine biraz daha fazla hastane malzemesi getirmesini isterdim. Ablukaya rağmen ithal ettiği yirmi elbiseyi bir rastlantı sonucu gördüm. Hem de bugün. Yüzbaşı Butler... Bu ad kulaklarımda çınlıyor. Haydi Pitty tartışmaya zamanım yok. Gelmeniz gerekiyor. Merak etmeyin herkes size yardımcı olur. Melanie sen de pek fazla göz önünde olmayacaksın. Zaten Mac Lure'un kızlarının tezgahı dip taraftadır. Pek güzel yapılamadığına göre de kimsecikler seninle ilgilenmez.

Scarlett, heyecanını boğmaya çalışarak ve yüzünün sadeliğini koruyarak şöyle dedi:

— Herhalde gideceğiz! Bir hastane için yapabileceğimiz en az yardım budur sanırım...

İki ziyaretçi de onun adını hiç anmamıştı. Birden ona doğru döndüler. En zor ve en sıkışık günlerde bile bir yıllık bir dula, toplumun içine çıkmasına neden olacak bir görev vermemişlerdi. Keskin bakışlarını Scarlett'in üzerine çevirdiler. O da gözlerini bir çocuk gibi açarak onların yüzüne anlamsız bir biçimde baktı. Sonra Melanie'ye dönerek:

— Satışa katılmamız ve bu işin ilgi görmesini sağ-

lamamız uygun olur, dedi. Ben Melly ile beraber tezgah ile ilgilenirim. Çünkü iki kişinin çalışması daha iyi olur sanırım. Ne dersin Melly?

Melanie bu öneri karşısında ne söyleyeceğini şaşır-
dı.

— İyi ama... diye kekeledi.

Melanie henüz bir yıldır yas tutan bir kimse olan Scarlett'in bir topluluğun arasına ne yüzle katılacağına akıl erdiremiyordu.

Fırsatı değerlendirmenin tam zamanı olduğunu an-
layan Mrs. Merriwether;

— Scarlett'in hakkı var! dedi. Sonra ayağa kalka-
rak krinolinini sırtına attı.

— İkinizin de... Hayır hayır üçünüzün de gelmesi
gerekir. Allah aşkına Pitty tekrar başlama. Hastanenin
yatağa ve ilaca ihtiyacı olduğunu benden daha çok si-
zin düşünmeniz gerekir.

Uğrunda can verdiği davaya yardım ettiğiniz tak-
dirde Charlie'nin ruhu rahat edecektir.

Pitty, kişilik açısından kendinden daha güçlü biri
ile karşılaştığı zaman çoğunlukla yaptığı gibi mırıldan-
dı:

— Pekiyi, ne yapalım... Öyle olsun! Yeter ki halk
bunu anlasın!

*

**

Scarlett'in kalbi, çevresine sarılı ve pembeli kumaş-
lar gerili tezgahın arkasına gizlice girerken "bir rüya
kadar güzel, bir gerçek kadar harika!" diye coşuyordu.
Evet Scarlett sosyete hayatına yeniden kavuşuyordu.
Bir yıllık mahkumiyetten kurtuluyordu. Çevresinde dö-
nen dedikodulardan ve içine düştüğü can sıkıntısın-
dan çıldırmasına ramak kaldığı bir sırada bir toplantı-
ya, hem de Atlanta kentinin o güne kadar görmediği
büyük bir toplantıya katılıyordu. Önünden insanlar
geçiyor, gözleri ışıklardan kamaşıyor, çevreden yükse-
len müziği dinliyor ve ünlü yüzbaşı Butler'ın son gezi-
sinde ablukayı kırarak ithal ettiği değerli dantelâları,

elbise ve göğüslükleri hayran hayran izliyordu.

Tezgahın arkasındaki sandalyelerden birine bir tespihböceği gibi oturdu. Öğleden sonraya kadar çıplak ve perişan durumda olan ve asker talimleri yapılan salona göz gezdirdi. Kadınlar onu bu derece güzelleştirmek için son anda kim bilir ne kadar çaba sarfetmişlerdi. Gerçekten çok güzel olmuştu. Herhalde Atlanta'nın bütün şamdan ve mumları oradaydı. On iki kollu gümüş heykelli porselen ve bronz şamdanlar dört bir yana yerleştirilmişti. Bu şamdanlarda defne kokan çeşitli renkte mumlar çevreye ışık saçıyordu. Masalardaki çiçeklerin arasında, tezgahlarda, pencerelerin kenarlarında, alevleri ılık yaz rüzgârının olgün etkisiyle ağır ağır dalgalanan mumlar güzel bir görünüm oluştuyordu. Tavanın tam ortasında asılı ve demirleri pas tutmuş olan avize bile asma yaprakları, çoban püskülleri ile süslenerek çok güzel bir şekle getirilmişti.

Duvarlar mis gibi kokan çam dallarıyla süslenmişti. Birkaç köşeye çam dallarından kameriyeler yapılmıştı. Yaşlı hanımlar orada otururlardı. Asma dallarının, çoban püskülleri ve sarmaşıkların uzun çelenkleri duvarlara nakış gibi işlenmişti. Bu güzel görünümlü çelenkler pencereleri, tezgahları ve çeşitli renkteki kumaşlardan yapılan hücreleri kuşatıyordu. Her yerde yeşil bitkiler, bayraklar vardı. Konfederasyon'un, mavi ve kırmızı zemin üzerinde yıldızları parlıyordu. Orkestra için yapılan sahne, güzel duyguları harekete geçirecek bir biçimde yapılmıştı. Sahne yeşillikler arasında adeta kayboluyordu.

Scarlett; kentteki bütün çiçeklerin, saksılar ve sepetler içinde oraya getirildiğini düşündü bir an... İtirarlar, ortancalar, begonyalar, zakkumlar, defneler... Mrs. Elsing'in kış bahçesinden getirilen defnelere özel bir yer ayrılmıştı.

Kadınlar sahnenin tam karşısına gelen yeri süsleme konusunda adeta birbirleriyle yarışmışlardı. Duvara iki fotoğraf asılmıştı. Biri Konfederasyon Başkanı

Davis'in, öteki de Başkanvekili Georgialı Küçük Alec Stephens'in idi. Bu fotoğrafların çevresine eğretiler, renk renk güller, altın renkli kılıçlar yerleştirilmişti. Mumlar, çiçeklerin arasında sakın yanırlarıyla bunlara mihrap görünümü veriyordu. Bu iki fotoğraf sanki çevredeki çalışmaları, güzellikleri, heyecanı, coşkuyu izliyordu. Ülkeyi böyle korkunç bir dönemde yöneten bu iki devlet adamı birbirinden tamamen farklı görünümlere sahipti. Davis'in çökük yanakları, soğuk bakışları vardı. İnce ve gururlu görünüşünün altından sabırlı olduğu seziliyordu. Stephens'in ise koyu, yakıcı gözleri, hayatta hastalık ve acılarla boğuşan fakat bunlara iradesi sayesinde üstün gelen bir insan hali vardı.

Yortunun yönetimini üstlenen tertip komitesi üyesi yaşlı kadınlar, bütün yelkenleri açılmış bir gemi gibi görkemli biçimde salonda dolaşıyorlardı. Elbiseleri hışırtılı sesler çıkarıyordu. Geç kalan genç kadınları, alaylı ve işveli gülen genç kızları tezgahların arkasına gönderiyorlardı. Şerbetlerin hazırlandığı yan odalara dalarak yapılanları teftiş ediyorlardı. Zavallı Pitty soluk soluğa gelerek onlara katıldı.

Orkestra üyeleri kendileri için hazırlanan sahneye çıktılar. Simsiyah, güleç yüzleri terlemişti. Müzik aletlerini akort etmeye başladılar. Görevli olan kadınlardan başka pek az hanım vardı. Atlanta'nın Marthasville adını taşıdığı günden beri yardımseverlerin düzenledikleri her toplantıda, her düğünde orkestrayı yöneten Mrs. Merriwether'in arabacısı ihtiyar Levi, değneğiyle sehpaye vurdu. Bütün gözler Levi'yi izlemeye başladı. İhtiyar Levi'nin işaretiyle kemanlar, violenseller, akordeonlar, banjolar dans için çok ağır bir ahenkle "lorena" havasını çalmaya başladı. Dans ancak tezgahların üstünde bir şey kalmadığı zaman yapılacaktı. Scarlett insana rahatlık veren valsi işitince kalbinin daha hızlı çarptığını hissetti.

Yıllar sessizce akıp gidiyor Lorena!

Çimenler tekrar yeşerdi!

Güneş ufuktadır Lorena!

Bir, iki, üç... Bir, iki, üç...

Şahane vals! Scarlett ellerini yavaş yavaş kaldırarak ileri doğru uzattı. Gözlerini kapatarak kendisini in-sanda değişik duygular uyandıran valsini ahengine bıraktı. Kalpleri sızlatan bu melodide ve Lorena'nın kaybolan aşkında, kendi duygularıyla yakınlık kuran bir hüznün vardı. Bu benzerlik Scarlett'i adeta boğulacak hâle getiriyordu. O sırada müzik onları kendine çekmiş gibi mehtapla aydınlanan sokaktan sesler geldi. At kişnemeleri, araba gıcırıtları duyuldu. Ilık havanın esintisi şen kahkahaları kulaklara taşıyordu. Arabalarına iyi bir yer bulmaya çalışan zenciler birbirlerine küfür ediyorlardı. Merdiven gelenlerin neşeli konuşmaları, şakalaşmalarıyla çınliyordu. Genç kızların sesleri, kavalyelerinin kalın sesleri arasında kayboluyordu. Salona doluştular. Selamlaştılar, hatır sordular. Salondakiler yeni gelenleri, sanki birbirlerini uzun süredir görmemiş insanlar gibi sevinçle ve candan karşıladılar, ve de gülüştüler, hep bir ağızdan konuşmaya başladılar.

Salon, iri krinolinli elbiseler giyen ve eteklerinin altındaki dantelleri kelebekler gibi parıldayan genç kızlarla dolup taşıtı. Çevreye yepyeni ve güzel bir hava saçan bu genç kızların çoğu tombulca beyaz omuzlarını açıyorlardı. Danteller altında henüz gelişmekte olan göğüslerini gösteriyor, kollarında da umursamaz bir tavırla şallarını taşıyorlardı. Bileklerine kadife kurdelelerle ile bağladıkları pullu ya da boyalı, kuğu veya tavus kuşu tüylerinden yapılmış birer yelpazeleri vardı. Topuz yaptıkları saçlarını, tıpkı bir atın yelesini savurduğu gibi arkaya doğru savuruyorlardı. Sarı bukleli saçları, kulaklarındaki altın saçaklı küpelerle tam bir uyum içindeydi. Sırtlarındaki çok pahalı danteleler, ipekler ve onları süsleyen kurdeleler ablukayı delerek ithal edilmişti. Gururla sergiledikleri bu aksesuarlar, Yankeeeler'e ceza anlamındaki bir hakaretti.

Kent'in bütün çiçekleri yalnızca Konfederasyon Başkanı'na sunulmamıştı. Genç kızlar küçük ve koku-

lu çiçekleri kendilerine ayırmışlardı. Kulakların arkasına sokulan çay kökleri, bukleli saçları çevreleyen yase-minler, gül tomurcukları, saten korselerin arasına sak-lanan meyve ağaçlarının çiçekli dalları göze çarpıyor-du. Gece yarısına doğru, birer anı olarak verilecek olan bu çiçekler, haki elbiselerin ceplerinde belki de bir ömür boyu saklanacaktı.

Salon subay seliyle dolup taşıyordu. Scarlett bun-ların hemen hemen hepsine ya hastane koğuşlarında, ya da sokakta ve manevra alanlarında rastlamıştı.

Bu subayların üniformaları olağanüstü güzelliktey-di. Pırıl pırıl yanan düğmeler, kol ve yakalarda çift sıra sırmalar... Bağlı oldukları alaylara göre pantolonları-nın yanlarına konulan kırmızı, sarı, mavi şeritler... Kılıçlar şakırdıyor, pırıl pırıl parlıyordu... Kılıçlardan yansıyan ışıklar cilalı çizmelere vuruyordu... Mahmuz-lar ses çıkarıyor, siyah çizmelere güzel bir görünüm ve-riyordu. Kimi subaylarda, altın ya da erguvan renginde boyun atkıları vardı. Bu manzara karşısında Scar-lett'in kalbi gururla kabardı.

— Ne güzel adamlar! diye düşündü.

Hayran kaldığı subaylar, kız arkadaşlarıyla işaret-leşiyorlar ve yaşlı hanımların ellerini öpmek için yerle-re kadar eğiliyorlardı. Sarı ya da siyah bıyık ve sakalla-rına rağmen hepsi de birer delikanlıydı. Başlarındaki beyaz sargılar ya da boyunlarındaki atkılar yüzlerinin bakır rengiyle tezat oluşturuyorsa da hepsi de birer ilah kadar güzel ve mert insanlardı. Bazıları koltuk değneklerine dayanıyor, acılarını belli etmemeye özen gösteriyorlardı. Onlara eşlik eden genç kızlar böbürlen-mekten geri kalmıyorlardı. Koltuk değneklerinden güç alarak seken askerler kendilerine yetişsinler diye özen-le adımlarını yavaşlatıyorlardı.

Üniformalıların arasında, kolu siyah ipek atkıya geçirilmiş bir Loisianalı vardı. Bu askerin üstünde be-yaz çizgili mavi yün pantolon, kırmızı ceket vardı. Ka-labalığın arasında ekvatorдан gelen acayip bir kuş gibi görünüyordu. Genç kızların göz kamaştıran elbiseleri-

ni, kendi zuhaf(*) üniformasının renkleriyle bastırıyordu. Kara kuru yüzünü bir maymun gibi buruşturan bu kişi Maybelle Merriwether'a talip olan Rene Picard'dı. Hastanelerdeki yaralılar arasında yürüyebilenlerin hepsi ile nekahet dönemini geçirenler ve izinli olan tüm askerler oradaydılar. Atlanta ile Macon arasında çalışan demiryolu görevlileriyle, posta, levazım ve hastane memurları da salondaydı. Bu durumdan en çok tertip komite üyesi olan hanımlar memnundular. Çünkü hastanelerine para akacaktı.

Sokaktan yavaş yavaş yürüyen bir bölük askerin ayak sesleriyle, arabacıların hayran hayran bağırışları duyuldu. Bir borazan çaldı. Sonra kalın bir ses şu emri verdi:

— Dağılın!

Bir süre sonra muhafız alayı mensuplarıyla milisler göz kamaştıran elbiseleriyle dar merdiveni çıktılar. Salona girdiklerinde, yerlere kadar eğilerek selam vererek, el sıkarak dört bir yana dağıldılar. Muhafız alayı, orduya katılmaktan memnun olan ve savaş sürdüğü takdirde gelecek yıl Virginia'da alacaklarına ant içen gençlerden kurulmuştu. Ama aralarında sakalı ağarmış olanlar da yok değildi. Herhalde bunlar biraz daha genç olmak için neler vermezlerdi. Yine de üniformalı dolaşmaktan ve cephede savaşan oğullarının kahramanlıklarını dinlemekten zevk duyuyorlardı. Milisler ise genç ve ihtiyarlardan oluşuyordu. Hatta bir hayli ihtiyar adamlar bile vardı. Genç milislerin arasında askere gidebilecek yaşta olanlar da bulunuyordu. Bunlar için dedikodu yapılıyordu. Hatta bunların niçin Lee ile beraber olmadıkları soruluyordu.

Salon bütün bu kalabalığı nasıl almıştı? Kısa bir süre önce görkemli görünen salon şimdi tıklım tıklımdı. Üstelik hava da sıcaktı. Yaz gecesinin kokusuna, kolonya, lavanta ve saç kremleriyle mumlardan yayılan defne kokuları karışıyordu. Salonun eski döşemesinden ince bir toz yükseliyordu.

(*) (Fransa'nın Afrika Ordusu piyade birliklerinde asker)

Böyle bir atmosferde ve böyle bir kalabalık arasından bir şey seçebilmek mümkün değildi. Orkestra şefi ihtiyar Levi de bu kalabalığın neşe ve coşkusuna ayak uydurmak için, Lorena'nın en iyi yerinde birden müziği kesti. Değneğiyle sehpayı vurarak orkestraya Güzel Mavi Buyruk havasını çaldırmaya başladı.

Şarkı yüzlerce kalbi bir anda etkiledi. Muhafız alayının borazancısı orkestraya yaklaştı. Arjantin havası yeri göğü inletmeye başladı. Herkes güzel duygulara kapılarak ürperdi.

*Hurra!... Hurra!... Güney'in hakları adına hurra!...
Tek yıldızlı, güzel mavi bayrak adına hurra!...*

İkinci dize birincisinden daha güçlü söylendi. Herkes gibi bu şarkıyı söyleyen Scarlett, arkasından Melanie'nin ince, saf ve borazanın kalpleri sızlatan melodisi kadar hazin sesini işitti. Arkasına döndü ve Melanie'yi gözleri kapalı, elleri göğsünün üstünde kavuşmuş olarak gördü. Gözlerinden inci gibi yaşlar akıyordu. Şarkı bitince gözyaşlarını sildi ve Scarlett'e acayip biçimde gülümsedi.

— Öyle mutluyum ki! Askerlerle o kadar övünüyorum ki ağlamaktan kendimi alamıyorum! dedi. Gözlerinde istek dolu bir alev parladı ve onun anlamsız küçük yüzünü bir anda olağanüstü bir güzelliğe kavuşturdu.

Şarkı herkesi etkilemişti. Bütün kadınlar sevdikleri erkeklere, aşıkla birbirlerine, anneler evlatlarına, karılar kocalarına döndüler. Hepsinin yüzünde aynı ifade, pembe ve buruşuk yanaklarında aynı gurur gözyaşları, dudaklarında aynı gülümseme, gözlerinde aynı yakıcı alev görölüyordu. En çirkin kadın bile bir erkeğe duyulan aşkın etkisiyle güzelleşirdi. Bu kadınlar erkeklerini seviyorlar, onlara inanıyorlardı. Belki de son nefeslerine kadar onlara güven duyup sadık kalacaklardı. Bu kadınlarla Yankeeler arasında haki elbiselerden oluşan bir sur yükselirken nasıl olur da onların başına bir yı-

kım gelebilirdi? Dünya kurulalıdan beri böyle cesur, böyle kahraman, böyle soylu, böyle yumuşak başlı erkeklere rastlanmış mıydı?

Zafer onların can verdikleri haklı ve yasal davalarına gülmekten başka ne yapabilirdi?

Bu dava oyle kutsaldi ki, kadınlar da bunu erkekler kadar seviyor, buna dört elle sarılıyor, canlarını feda ediyorlardı. Bu kutsal dava kadınların akıllarından bir an olsun çıkmıyor, hakkında hayaller kuruyorlardı. Erkeklerinin can vermelerini bile sessizce karşılamaya hazırđılar. Savaş alanlarında kocalarının kahramanca taşıdıkları bayraklar gibi, yas elbiselerini ölene kadar gururla taşıyabilirlerdi. Kalpleri gururla, coşku ile kabarıyordu. Konfederasyon'un yıldızi en üst noktadaydı.

Çünkü zafer yakındı. Stonewall(*) Jackson'ın elde ettiği başarılar ve Yankeeler'in Richmond çevresindeki yedi gün süren çarpışmalardan sonra uğradıkları bozgun, güneyin zaferini müjdeliyordu. Zaten başta Lee ve Jackson gibi generaller bulunduktan sonra savaşın başka bir sonuç vermesi mümkün olabilir miydi? Bir zafer daha kazanılrsa Yankeeler diz kp af dileyecelerdi. Sonuçta herkes atlarının üstünde başları dik evlerine dönecek, ailesine ve yakınlarına kavuşacaktı.

Ne var ki her yuvada boş yerler, babalarını sonsuza kadar göremeyecek yavrular, Virginia ve Tennessee dağlarındaki geçitlerde meçhul mezarlar bulunacaktı. Böyle kutsal bir davanın zaferini ödemek için bu da pek pahalı bir şey sayılmazdı. Kadınlar ipek bulmakta çok zorlanıyorlardı. ay ve şekere ise rastlamak pek mümkün olmuyordu. Yokluklara göğüs gerilirken bunlar için birçok şaka ve espri de yapılıyordu. Açıkgöz kişiler ablukaya rağmen bu maddeleri Yankeeler'in gözlerinin önünden geçirerek ithal etmeyi başarıyorlardı. Bir süre sonra Raphael Semmes ile Birlik'ten yana olanların donanmalarına Yankeeler'in topları yerleştirecekti.

(*) (Sur anlamına gelen Stonewall, General Jackson'a verilen lakaptı)

Bu arada İngiltere de Konfederasyon'un yardımına koşmak üzereydi. Çünkü pamuk bulamayan iplik fabrikalarında tezgahlar durmuş, binlerce kişi işsiz kalmıştı.

Ayrıca İngiliz soyluları da Konfedereler'e karşı doğal bir sevgi besliyordu. Bunlar dolar meraklısı olan Yankeeler'e karşı nefret duyuyorlardı. Seçkin bir toplantıda bulunmak Scarlett'in kalbini heyecanla çarpdırmıştı. Fakat çevresindekilerin yüz ifadelerini anlamamasına rağmen, onları görünce neşesi yavaş yavaş kaçmaya başladı. Bütün kadınlarda onun duyumsayamadığı bir coşku vardı. Bu durum onu hem şaşırtı, hem de üzdü. şimdi salon ona kısa bir süre öncesine kadar güzel gelmiyor, genç erkekleri de eskisi kadar çekici bulmuyordu. Kısacası bu dava uğrunda bütün yüzlerde görölen coşku, ona tam anlamıyla... Evet tam anlamıyla budalaca görünüyordu.

Sonunda bu kadınların gururlarını ve dava uğrundaki özveri isteklerini paylaşmadığını anladı. Dehşete kapılan bilinci ona; "Hayır hayır! Böyle şeyler düşünmeniz doğru olmaz... Hata yapıyorsunuz... Günaha giriyorsunuz..." demezden önce, o bu davanın kendisinde bir anlamı olmadığını anladı. Kadınların bu konudan coşkuyla söz etmeleri Scarlett'in canını sıktı. Ona göre davanın kutsal bir yanı yoktu ve savaş da kutsal bir duruma dönüşmüyordu. Savaş insanları gereksiz yere öldüren ve lüks eşyaların bulunmasını güçleştiren bir yıkımdan başka bir şey değildi. Örgü örmekten, pansuman bezi kesip katlamaktan, yaralar için sargılar yapmaktan parmakları ağrıyordu. Hastane de canına tak etmişti artık... Kangren kokusu duymaktan içi dışına çıkmıştı. Yaralıların da inlemelerine dayanacak durumda değildi. Çökmüş insanların harap yüzlerinde okunan ölüm, artık onu korkutuyordu.

Aklından geçirdiği bu düşüncelerin yüzüne yansımından çekinerek çevresine ürkek ürkek baktı. "Tanrım bu kadınların duyduklarını neden ben de duyamıyorum" diye düşündü. Kadınların hepsi de manen

ve maddeden bu dava uğrunda canlarını vermeye hazır-
tırdı.

Bir gün Scarlett'ten kuşkulananacak olurlarsa... Hayır hayır! Onun içini okuyacak kimse yoktu. Hiç kim-
senin de bir şey bilmemesi gerekliydi. O da bu dava
uğrunda ateşli görünmeliydi. Elinden gelmemesine
rağmen gurur duymaya çalışmalıydı. Konfedere suba-
yının dul karısı gibi hareket etmeli ve madem kocası
bu dava uğrunda can vermişti, o da kocasına fazla aci-
mamalıydı.

"Tanrım neden bu seven kadınlardan bu kadar
farklıyım ve bu kadar uzağım!" diye düşündü. Bir kim-
seyi ya da herhangi bir şeyi özveriyle asla sevemeye-
cekti. Herkesten ayrı yaşamının verdiği acıyı duyuyor-
du. Oysa eskiden kendini hiç yalnız hissetmemişti.

Önce, onu acı içinde kıvrandıran bu düşünceleri
yok etmek ya da susturmak istedi. Ama buna samimi-
yeti engel oluyordu. Eğlencenin sürdüğü ve onun Me-
lanie ile birlikte tezgahın önünde birikenlerin istekleri-
ne cevap vermeye çalıştıkları sırada kendini haklı gös-
terecek sebepler aradı.

Bütün kadınlar vatanseverlik konusundaki davra-
nışları ve gürültüleri ile bir aptaldan ya da bir deliden
farksız değildiler. Ya erkekler!... Evet onlar da kesin
darbe ve devletler hukuku gibi laflarla kadınlardan ge-
ri kalmıyorlardı. Yalnız o, evet yalnız Scarlett O'Hara
Hamilton sağduyuya ve sağlam bir İrlandalı kafasına
sahipti. Dava uğrunda gülünç olmak niyetinde değildi.
Gerçek duygularını ortaya koyacak kadar aptal da de-
ğildi.

Durumu pratik olarak görecektik kadar düşünme ye-
tisine sahipti. Bu davayla ilgili duygularını hiç kimse
bilemeyecekti. Gerçekten ne düşündüğünü bilseler o
sırada toplantıda bulunanların şaşkınlıkları kim bilir
nasıl olurdu? Orkestranın bulunduğu yere çıkıp hal-
ka, "herkesin pamuk ipliği üretmek üzere evine dön-
mesi ve düzenlenecek yeni toplantılarda sevgilisine gü-
zel görünmek için şık elbiseler yapılması gerektiğini

söylese" orada bulunanlar kimbilir ondan ne kadar nefret ederlerdi?

Bir an düşüncelerinin doğruluğuna inanarak sakinleşti. Ama yine de salondakilere nefret dolu bakışlar fırlatmaktan kendini alamadı. Mrs. Merriwether'in söylediği gibi Mac Lure hemşirelerinin tezgahına ne bakan oluyor, ne de uğrayan... İşte bu yüzden de Scarlett sürekli olarak neşe içindeki halkı izleme fırsatı buluyordu. Melanie onun neşesiz halini farkettil. Ama bu durumun Charles'ın yokluğunun verdiği acıdan ileri geldiğini sanarak bir şey söylemedi. Aksine tezgahın üzerindeki eşyayı, daha fazla dikkat çekmek için düzeltmeye başladı. Melanie tezgahı düzenlerken, yengesi biraz ötede oturuyor ve üzgün üzgün önüne bakıyordu. Davis ile Stephens'in portrelerinin çevresine ve altına konulan çiçekler bile Scarlett'e acı veriyordu.

Kendi kendine alaylı bir tavırla;

— Gören de bir mihrap sanacak! dedi. Gösterilen saygıya bakılırsa bunların da Hristiyanlıkta kutsal sayılan kişi ve yerlerden farkları yoktu.

Birden günah işlediğini anladı. Korktu ve Allah'tan af dilemek için haç çıkarmak istedi. Ama kendisini tam zamanında frenledi. Vicdanı ile yaptığı sessiz konuşma sırasında;

— Sanki doğru değil mi? dedi. Herkes onlara azizler gibi davranıyor. Oysa onlar da bizim gibi birer insan. Ayrıca o kadar da çirkinler ki...

Stephens güzelleşmek için bir şey yapamazdı. Çünkü doğduğu sırada kötürümdü. Oysa Davis... Scarlett onun kibirli yüzünü, kazılmış bir akik taşı kadar net hatlarını inceledi. Onu en çok kızdıran şey Davis'in keçi sakalı oldu. "Erkeklere yaraşan traşlı ya da bıyıklı bir yüzdür" diye düşündü.

Yeni bir milletin bütün yükünü ve sorumluluğunu üzerinde taşıyan bu adamın yüzündeki zeka ve iradeyi görmemişti. Kendi kendine;

— Çenesindeki bu birkaç tel sakalı ne yapacaktı sanki? diye sordu.

Scarlett mutlu değildi. Eğlencenin tam ortasında bulunuyor, fakat eğlenceye katılamıyordu. Salondakiler arasında kocasız ve dostu olmayan tek kadındı. Oysa bugüne kadar her toplantının odak noktası olmuştu. Doğrusu felek haksızlık ediyordu. Çünkü henüz on yedi yaşında güzel bir kadındı. Ayaklarını salonun eski döşemesinin üzerinde kaydırıyor, zıplamak ve dans etmek istiyordu.

Yaşı onyedi olmasına rağmen kocası Oakland Mezarlığı'nda, yavrusu da beşiğindeydi. Herkes de onu mutlu sanıyordu. Endamı orada bulunan genç kızlardan daha ince, daha güzeldi. Gerdanı herkesinkinden daha beyazdı. Ayaklarının küçüklüğüne denecek söz yoktu. Onu Charles'ın mezarının yanına gömmeli ve mezar taşına da şunları yazmalıydı: "... Ve sevgili eşi"

Dans ve flört edecek kadar genç, evli kadınların yanına oturup genç kızları çekiştirecek kadar da ihtiyar değildi. Dul kalmayı hak etmiş bir yaşa da sahip değildi. Ona göre dullar o derece yaşlanmış insanlar olmalıydı ki dans ve flört etme istekleri çoktan ölmüş bulunmalıydı. Hayır hayır, orada namuslu ve şefkatli bir eş, on yedi yaşında örnek bir dul sıfatıyla beklemesi ona hiç yaraşmıyordu. Tezgahını ziyarete gelen güzel delikanlıların karşısında gözlerini yere indirmesi, sesini kısıması hiç de doğru değildi.

Atlanta'nın tüm genç kızları kendilerine kur yapacak birer erkek bulmuşlardı. Bunların en çirkini bile sanki klasik bir güzelliğe sahipmiş gibi davranırdı. İşin en acı yanı da hepsinin üzerinde çok güzel tuvaletlerin bulunmasıydı. O ise desensiz, sık dokunmuş siyah bir kumaştan yapılma elbisesi içinde bir kargaya benziyordu. Bu elbise boynuna ve bileklerine kadar kapalıydı ve üzerinde de annesinin akik broşundan başka ne bir süs, ne de bir takı vardı. Zavallı Scarlett, sıska ve çirkin kızların çakı gibi delikanlıların kollarında gugukkuşu gibi dolaştıklarını görmeye mahkumdu. Bütün bunlar Charles Hamilton'un kızamığa yakalanması ve kahramanca ölmesini bilememesinden kaynaklanıyordu.

Scarlett isyan etti ve dirseklerini tezgaha dayadı. Oysa dadı ona dirsekler bu biçimde masaya dayanarak oturursa buruşukluklar oluşacağını ve kötü bir görünüm ortaya çıkacağını belki yüz kez söylemişti. Fakat bu uyarı artık onun umurunda değildi. Çünkü kollarını gösterecek zamanın hiç gelmeyeceğini biliyordu. Önünden geçen tuvaletli genç kızlara öfke dolu bakışlar fırlatıyordu. Üzerleri işlemeli ipekliler, volanlar, siyah kadifelerden yapılan küçük kurdelelerle süslü pembe satenler, açık mavi canfesler, geniş etekler, şelale gibi düşen danteller, hoş kokulu çiçekler, açık گردانلار ve omuzlar... Maybelle Merriwether kendisine kur yapan adamın kolunda tezgaha doğru ilerledi. Sırtında son gemiyle Charleston'dan getirilen yeşil elma renginde bir pamuk tül vardı. Maybelle elbisesi içinde öyle gösterişli ve caka ile yürüyordu ki gören küçük dağları onun yarattığını sanırdı.

Scarlett öfke ve kıskançlığından;

— Bu elbise içinde olmayı ne kadar çok isterdim, dedi içinden. Maybelle bir inek gibi şişman. Bu yeşilse tam bana gider. Gözlerime de öyle uygun düşerdi ki... Esmerlerin bu rengi seçmelerine akıl erdiremiyorum doğrusu. Onları yemyeşil yapıyor. Küflenmiş peynir gibi oluyorlar. Üzerimdeki yas elbisesini çıkardıktan sonra da bu renk bana haram olacak öyle mi? Evet, haram olacak, evlenmenin bir yolunu bulsam bile haram olacak! Hayatımın sonuna kadar gri, kahverengi, ya da iğrenç mor elbiseler giymem gerekiyormuş.

Scarlett bir süre bu haksızlıkları düşündü. Eğlence ve güzel elbiselerin, dans ve flört etme zamanı ne kadar da çabuk geçmişti. Demek hayat yalnızca birkaç yıl sürüyordu. İşte bu kısa süre içinde genç kız evleniyor, koyu renk elbiseler giyiyor, doğumlar yaparak vücudunun biçimini bozuyordu. Bir eğlencede ya da baloda evli kadınlarla birlikte oturuyor ve ancak kocasıyla ya da ayaklarına basan ihtiyarlarla dans edebiliyordu. Bu kurallara uymayacak olursa öteki kadınlar onun hakkında kötü sözler söylerler ve zavallı kadın

saygınlığını yitirir, ailesini de parmakla gösterirlerdi.

Genç bir kızın güzelleşme ve erkeklerin hoşuna gitme sanatını öğrenmek için bütün gençliğini feda etmesine rağmen ilerideki günlerde bundan ancak bir ya da iki yıl yararlanabildiğini görmek yürekler acısı bir şeydi. Scarlett, annesi ile dadının kendisine verdikleri terbiyeyi düşündü. Sonunda hayatın bütün aşamalarında edindiği deneyimlerden kendisinin mükemmel ve tam anlamıyla olgun bir kadın olduğunu anladı. Annesi sınırları çizilmiş birtakım kurallardan ibaretti. Bunlara uyulduğu takdirde insan kesin olarak çektiği külfetin karşılığını elde ediyordu.

İhtiyar kadınlara kıbar, saf ya da çok akıllı görünmemek gerekirdi. Çünkü gözleri cam gibi parıltıyan bu ihtiyarlar, genç kızları kedinin ciğeri beklediği gibi bekliyorlar ve en önemsiz bir söz ya da davranış sapması olduğu zaman hemen üzerlerine atılıyorlardı.

İhtiyar erkeklere ise daha değişik davranılmalıydı. Bu bunakların kendini beğenmiş karakterlerini gıcıkla-
mak için korkusuz, geveze ve biraz da işveli olmak gereklidir. Çünkü böyle davranışlara muhatap olan ihtiyar erkekler gençleşirler. O zaman onlar dinçleştiklerini sanarak yanağınızı sıkırlar ve size afacan bir kız olduğunuzu söylerler. Bu durumda daima kızarmak ve utanmak gerekir. Eğer böyle yapılmazsa onlar yanaklarınızı ağızları sulanarak daha fazla ve sıkça sıkırlar. Sonra oğullarına da sizin ahlaksız bir kadın olduğunuzu söylerler.

Kadınlar ve genç kızlarla aranızdan su sızmaması gerekir. Onlarla her karşılaştığınızda öpüşmeniz de şarttır; hatta günde on kez olsa bile... Hoşunuza gitmese de onları kucaklamalı ve onların da sizi kucaklamalarına izin vermelisiniz. Pek gerçek olmasa da elbiselerine ve çocuklarına hayran kaldığınızı söylemelisiniz. Yeri gelince genç kızlara aşık olan delikanlılardan söz ederek onlara umut vermelisiniz.

Ve hepsinden önemlisi aynı onlar gibi yapmalısınız: Düşündüklerinizi kesinlikle söylememelisiniz.

Bir başka kural da, genç kadınların kocalarıyla karşılaştığınızda onları tanımamazlıktan gelmenizdir. Onlar eskiden reddettiğiniz talipleriniz ya da hoşunuza giden kişiler olsa bile... Çünkü bir genç kadın, genç kocalara karşı nazik davranacak olursa hemen "kötü niyetle konuşuyor" damgasını yer ve saygınlığını yitirir.

Gelelim delikanlılara... Burada kural tamamen değişiktir. Onlara bakarak belli belirsiz gülebilirsiniz. Delikanlılar neden güldüğünüzü anlamak için yanınıza sokulurlar. Siz bir açıklama yapmak zorunda olmadığınız gibi, bu sefer kahkaha atarak gülmekte de serbestsiniz. Gözlerinizle onlara birçok vaatte bulunursunuz. Bu da onları sizinle başbaşa kalmak için çare aramaya tahrik eder. İçlerinden biri amacına ulaşip sizi öpmeye kalktıysa siz gücenebilir ve hatta bir hayli kızabilirsiniz. Bu delikanlılar her çareye başvurup ikinci kez öpmeye de çalışırlar. (Gerçi Ellen ile Dadı Scarlett'e bunu öğretmemişlerdi, ama o bunun iyi sonuçlar verdiğine tanık olmuştu.) İşte o zaman ağlarsınız, sızlamaya başlarsınız. Kendinizi bir kaza sonucu öptürdüğünüzü ve bundan sonra size saygı göstermeyeceğini söylersiniz. Çoğunlukla delikanlı mendiliyle gözyaşlarınızı kurular ve sizinle evlenmek ister. Bunu size saygıda kusur etmediğini kanıtlamak için yapar.

Bir de şu var. Off! Delikanlılarla yapılacak o kadar çok şey var ki... Scarlett bunların hepsini biliyordu. Yandan uzunca bir bakış... Yelpazenin altından hafif bir gülümseme... Pelerinin bir kampana biçimini alması için kalçanın hafifçe çalkalanması... Gözyaşı dökmek... Kahkaha atmak... Övmek... Tatlı dilli olmak... İşte bu fettanlıklar kesin olarak erkeği alt ederdi. Ama Ashley hariç!

Bütün bu aşk oyunlarını öğrenmek, bunlardan belirli bir süre istifade etmek ve sonsuza kadar bırakmak neye yarardı? Hiç evlenmemek ve sürekli olarak güzel bir yeşil elbise giymek ve size kur yapan güzel erkeklerin arasında bulunmak ne şahane olurdu? Fakat bu durum çok sürerse sonuç pek parlak olmazdı. Herke-

sin sahte bir acıyla "zavallı küçük" dediği Wilkes India'ya da benzemek vardı. Evet, evlenmek ve hiç eğlenmese bile onurunu korumak daha hayırlı bir işti.

Tanrının, hayat ne kadar belirsizliklerle doluydu! Neden Charles ile evlenmek gibi aptalca bir iş yapmış ve on altı yaşındayken hayat kitabını kapatmak zorunda kalmıştı?

Scarlett'in isyan ve pişmanlık dolu hayalleri, salonunda bulunanların birden kaynaşmalarıyla kayboldu. Herkes duvar diplerine çekildi. Kadınlar elbiselerinin bir kazaya uğramasını önlemek için eteklerini topladılar. Yukarı çekilen eteklerin altından kilotların fırfırlı paçaları görünüyordu. Scarlett ayaklarının ucuna basarak yükseldi. Milis yüzbaşısının sahneye çıktığını gördü. Subay birkaç kısa emir verdi ve askerler hemen sıraya girdiler. Birkaç dakika süren ve alınlarını terleten sıkı bir talim yaptılar. Salonun dört bir yanından "bravo" sesleri yükseliyordu.

Scarlett de herkes gibi askerleri alkışladı. Talim bittikten sonra askerler punç ve limonata ikram edilen tezgahlara doğru dağıldılar. O dava uğrunda besleyeceği sahte coşkuyu daha sonra göstermek yerine hemen faaliyete geçmeyi daha uygun buldu ve Melanie'ye dönerek:

— Ne güzel delikanlılar değil mi? Onları burada görmek bile insanın göğsünü kabartıyor, dedi.

Melanie, tezgahın üstüne örgü işi eşyaları yerleştiriyordu. Bir hayli meşguldü, farkında olmadan yüksek sesle konuştu:

— Haki üniformayı Virginia'da taşıyacak olurlarsa bir kat daha güzel olacaklar!

Oğulları milis bölümünde bulunan birçok kadın uyarı anlamı taşıyan bu sözü işitmişti. Mrs. Guinan mosmor oldu, kısa bir süre sonra da sarardı. Çünkü sevgili Willie'si de milis bölümündeydi.

Scarlett, Melanie'nin böyle bir söz söyleyeceğini tahmin edememişti; çok şaşırdı.

— Canım Melly ne diyorsun Allahaşkına?

— Scarlett, sen de çok iyi biliyorsun ki haksız değilim! Gençlerden ve ihtiyarlardan söz etmiyorum. Ama şimdi bu salonda eli silah tutabilecek yüzlerce delikanlı var. Bugün yapılacak tek iş de silaha sarılmaktır.

Scarlett, bunu hiç düşünmemişti.

— Fakat!... Şey!... diye söze nereden başlayacağını bilemedi. Burada da bir miktar askerin kalması gerekmez mi?

Willie Guinan, Scarlett'e çocuğunun Atlanta'da kalmasına bir sebep uydurmak için şöyle söylemişti:

— Devleti istilacılara karşı koruyacak bazı askerlerin burada kalması gerekir görüşündeyim.

Melanie soğuk bir tavırla ve aynı anda milislere de anlamlı biçimde bakarak cevap verdi:

— Bizi kimse istila etmemiştir! Etmeyecektir de... Zaten kendimizi istilacılara karşı korumanın da tek yolu vardır: Yankeeler'i gidip Virginia'da ezmektir. Milislerin zencilerin ayaklanmalarını önlemek için burada kaldıkları konusunda uydurulan hikayelere gelince... Bütün bunlar saçmalıktan başka bir şey değildir. Ben hayatım, bu kadar aptalca bir şey görmedim doğrusu... Halkımız niçin ayaklansın ki? Alçaklar için iyi bir sebep doğrusu!... Bu konuda bahse girerim. Her devlet, milislerini Virginia'ya gönderse bir aya kalmaz bütün Yankeeler'in başları ezilir. İşte bu kadar basit!

Scarlett daha da şaşırdı:

— Melly canım!

Melanie'nin siyah ve çekici gözleri öfkeden parlıyordu.

— Kocam savaşa gitmekten korkmadı. Seninki de... Birlikte can vermelerini isterdim. Ahh, affedersin cicim, yüreğim birden katılaştı... Ne söylediğimi bilmiyorum.

Özür dileyen bir tavırla Scarlett'in elini tuttu. Scarlett bakışlarını onun üzerine dikti. O sırada Charles'i değil, Ashley'yi düşünüyordu. Ölmek gerektiği takdirde... Başını çevirince Doktor Meade'nin tezgaha yaklaştığını gördü; ona gülümsedi.

Doktor Meade:

— Yavrularım, buraya geldiğiniz için sizlere teşekkür ederim. Burada görev almak için ne gibi zahmetlere katlandığınızı çok iyi biliyorum. Fakat elden başka bir şey gelmiyor. Dava uğrunda her şey geçerli... Sonra size bir sır söylemek isterim. Hastaneye para kazandıracak bir sürpriz hazırladım. Ama korkarım ki kadınların hoşuna gitmeyecek.

Birden durdu, kırçıl sakalını çekiştirerek uzun uzun güldü.

— Söyleyin Allahaşkınıza! Ne imiş bu sürpriz?

— Son sözlerimle ne demek istediğimi anlamanız gerekirdi. Yavrularım, düşünürler beni bu kentten kovacak olurlarsa beni siz savunursunuz. Kısacası hastane hakkında... Göreceksiniz... Bakın şimdiye kadar böyle bir şey yapılmadı.

Sözlerini bitirdikten sonra biraz caka satarak köşede oturan kadınların yanına gitti. Doktor gider gitmez iki ihtiyar adam tezgaha gelerek on metre dantel istedi. Scarlett, "buraya hiç erkek uğramadığına göre böyle ihtiyarların gelmesi de yine iyi bir şeydir" diye düşündü. Sonra istenilen danteli ölçmeye başladı. O siparişe meşgul olurken ihtiyarlardan biri de onun çenesini okşuyordu. Danteli aldıktan sonra bu iki ihtiyar birlikte büfeye gitti. Daha sonra tezgaha başkaları geldi. Scarlett ile Melanie'nin tezgahları; kahkaha ile gülen Maybelle Merriwether'in, alaylı sözleri duyulan Fanny Elsing'in ve herkesi gülmekten kırıp geçiren Whiting hemşirelerinininki kadar rağbet görmüyordu. Melanie erkeklere satıcı bir kız gibi gayet sakın bir biçimde hizmet ediyor, öteberi satıyordu. Yengesi Scarlett de ondan farklı değildi.

Salonda bulunanlar arkası kesilmeyen sorular sorarak, gevezelik ederek ve durmadan eşya alarak bütün tezgahların önünü doldurmuşlardı. Ama Scarlett ile Melanie'nin tezgahlarının önü kalabalık değildi. Birkaç müşteri geldi. Onlar da Ashley ile üniversitede tanıştıklarından, onun askeri yeteneğine hayran olduk-

larından, Charles'ın zamansız ölümünün Atlanta için bir kayıp olduğundan söz ettiler.

Bu sırada orkestra çok neşeli ve sürükleyici bir şarkı olan "Johnny Booker Bu Zenciye Yardım Et" adlı parçayı çalmaya başladı. Scarlett avazı çıktığı kadar bağırmak, dans etmek istiyordu. Bu istek, onun içinde kaynayıp duruyordu. Ayaklarıyla tempo tutmaya başladı. Gözleri şimşek gibi çakıyordu. Onun karşısında, salonun yan tarafında toplantıya yeni gelen bir adam ayakta duruyordu. O, Scarlett'i görünce çok şaşırdı. Asi kadının şimşek çakan gözlerini ve çatık yüzünü incelemeye başladı. Sonra kendi kendine gülümsedi. Çünkü bu gözlerde ve bu yüzde herhangi bir erkeğin anlayabileceği bir çağrı ifadesi vardı.

İri yapılı bir adamdı. Boyu, salondaki subaylardan daha büyüktü. Geniş omuzları, insanı güldürecek derecede küçük ayakları vardı. Frakının simsiyah ceketi, ince gömleğinin önlüğü ve pantolonunun zarif kesimi yüzündeki anlamla ters düşecek biçimde garipti. Çünkü giyimine çok özen göstermişti. Dikkat çekici elbisesinin altında, zarıflığına rağmen tehlikeli bir kuvvete sahip bir vücut gizliydi. Kara kehribar rengindeki saçları ve pek az bırakılmış siyah bıyıklarıyla herkes onu bir yabancı sanırdı. Şehvet duygularına sahip ve eğlenceye düşkün bir kişi gibi görünüyordu. Onu ilk görüşte böyle değerlendirenler tahminlerinde yanılmazlardı. Kendine olan güveni, ona küstahlığa varan bir görüntü veriyordu. İçlerinde şeytanın ışığı yanan cüretkar gözlerini Scarlett'in üstüne dikti. Öyle garip bir şey oldu ki, kadın kendisine dikkatle bakıldığını anlayınca gözlerini ona doğru çevirdi.

Scarlett'in hafızasındaki anıların çanları çalmaya başladı. Fakat birkaç saniye bu adamın kim olduğunu anımsayamadı. Ama aylardan beri kendisiyle ilgilenen ilk erkek o olduğu için ona gülümsedi. Adam eğildi, o da bir reveransla karşılık verdi. Doğruldu ve birden çevik adımlarla Scarlett'e doğru yürümeye başladı. Scarlett, o anda dehşet içinde kaldı; elini ağzına götürdü.

Evet, şimdi onun kim olduğunu biliyordu.

Scarlett şaşkınlıktan felç olmuş gibiydi. Adam kalabalığın arasından kendine yol açmaya çalışıyor ve ona doğru ilerliyordu. Scarlett kaçmak ve limonata dağıtılan salona geçmek istedi; fakat elbisesi tezgahın iyi çakılmamış bir çivisine takıldı. Elbiseyi çividen kurtarmak için bir hayli uğraştı, sonunda elbisenin kumaşını yırttı. Fakat adam onun yanına gelmişti.

O:

— İzin verir misiniz? dedi ve elbisenin eteğini çividen kurtardı. Beni tanıyacağınızı kesinlikle ummuyordum. Miss O'Hara!

Olgun bir adamın sesiyle yapılan bu konuşma sıcak olduğu kadar, kulağa hoş geliyordu. Charleston şivesiyle çok uyumlu biçimde konuşuyordu. Ashley'nin evindeki kütüphanede başına gelenleri anımsayan Scarlett utancından kızardı. Ona, yardım dileyen bir tavırla baktı ve hayatında şimdiye kadar gördüğü gözlerin en siyahını gördü. Bu gözler acımasız olduğu kadar da neşe içinde yüzüyordu. Dünyada bunca insan varken; felek bu tehlikeli adamı, genç kızları iğfal eden bu alçağı, Ashley ile aralarında geçen konuşmayı gizlenip dinleyen ve kendisine sosyete kadını olmadığını söyleyen bu soysuzu ne diye karşısına çıkarıyordu? Onun sesini duyan Melanie döndü ve işte o zaman Scarlett belki de hayatında ilk kez görümcesi olduğu için Allah'a şükretti.

Melanie hafif bir gülümsemeyle:

— Siz... Mister Rhett Butler değil misiniz? Size bir yerde rastlamıştım ama... dedi ve elini uzattı.

Erkek eğilerek Melanie'nin elini öptü:

— Nişan töreninizin mutlu gününde sanırım! Ben-denizi anımsadığınız için çok teşekkür ederim.

— Charleston'dan bu kadar uzakta ne ile meşgul oluyorsunuz Mister Butler?

— İşler, Mrs. Wilkes! O kadar usandırıcı işler ki... Bundan sonra kentinizi sık sık ziyaret edeceğimi umuyorum. Yalnızca ithalatla değil, ithal edilen eşyanın da-

ğıtımıyla da uğraşmak gerekiyor.

Melanie alnını buruşturarak kısa bir süre düşündükten sonra,

— İthalat mı? diye sordu ve birden anladı. Demek ablukayı kırarak dillere destan olan Yüzbaşı Butler sizin öyle mi? Her genç kızın üstünde sizin getirdiğiniz elbiseler var. Scarlett sen bu işi çok çekici bulmuyor musun? Fakat şekerim, senin neyin var? İyi değil misin? Otur şuraya...

Scarlett; bir sandalyeye oturdu. Oturmadı da adeta çöktü. Öyle derin derin soluyordu ki, korsesinin patlamasından korktu. "Tanrım ne müthiş şey!" diye düşündü. Bu adama tekrar rastlayacağını aklından bile geçirmemişti. Butler, tezgahın üstünden Scarlett'in yelpazesini alarak zavallı kadını yelpazelemeye başladı. Bu işi ciddi ve nezaketle yapıyor görünüyordu. Ama gözleri gerçeği ortaya koyuyordu.

— Doğrusu burası çok sıcak! dedi. Miss O'Hara kendilerini iyi hissetmemekte çok haklı. Sizi pencerenin önüne kadar götürebilir miyim?

Scarlett çok sert biçimde cevap verdi:

— Hayır!

Melanie, onun bu davranışı karşısında yerinden fırladı ve;

— Artık ona O'Hara demiyorlar! Mrs. Hamilton diyorlar. Bundan sonra ben ona bir kızkardeş gibi bakacağım, diyerek açıklama yapmak gereğini duydu. Sonra Scarlett'e şefkatle baktı. Yüzbaşı Butler'ın yüzünde beliren anlam karşısında Scarlett boğulacağını sandı.

Butler kurnazca eğilerek;

— Şuna inanıyorum ki, iki kibar hanım için bu mükemmel bir şeydir! dedi.

Gerçi bütün erkekler bu düşüncede oluyorlardı; ama Scarlett, Butler'ın sözlerindeki gizli anlamı hissetti.

— Öyle sanıyorum ki eşleriniz bu akşam buradaki eğlenceye şeref veriyorlardır. Onlarla görüşebileceğime cidden çok memnunum.

Melanie gururla başını kaldırarak;

— Benim eşim Virginia'dadır, dedi. Charles ise... dedikten sonra konuşmasını kesti.

Scarlett kesin bir tavırla ve her sözcüğü açık bir biçimde söyleyerek:

— Karargahta öldü! dedi.

Sonra "bu adam defolup gitmeyecek mi?" diye düşündü. Melanie hayret içinde kalmıştı, yengesine baktı. Yüzbaşı da üzüntüsünü bildirir bir harekette bulundu.

— Hanımlar sorduğuma pişmanım! Affınızı rica ederim. İzin veriniz de bir yabancı, sizi teselli için vatan uğrunda ölmenin sonsuza kadar yaşamak olduğunu söylesin.

Melanie, gözlerinden yaşlar akarken ona gülümsemişti. Scarlett ise içini bir kin ve öfkenin kemirdiğini hissetti. Butler böyle durumlarda, terbiye görmüş herhangi bir adamın yapacağı gibi zarif bir düşüncede bulunmuşsa da söylediklerinin bir sözcüğüne bile inanmıyordu. Scarlett ile alay ediyordu. Melanie de, Butler'ın içini okuyamayacak kadar aptaldı.

Scarlett birden dehşet içinde "Allah kimseye bir başkasının içini okumayı öğretmesin!" diye dua etti. Bu adam, "hakkımdaki bütün bildiklerini söyler mi acaba?" diye düşündü. Kuşkusuz pek kibar bir adam değildi. Scarlett ona baktı ve alt dudağını büküşünden, yelpazeyi sallayışından sahte bir acı duyduğunu anladı.

Butler'ın bakışı Scarlett'e cesaret verdi ve bütün kuvveti bir kin haline dönüştü. Elinden yelpazeyi öfkeli bir biçimde aldı. Sonra sert bir tavırla;

— Ben çok iyiyim! dedi. Saçlarımı boş yere bozmayın!

— Canım Scarlett! Yüzbaşı Butler siz onun kusuruna bakmayın. O... O zavallı Charlie'nin adını işitince kendinden geçiyor, bilincini kaybetme noktasına geliyor... Zaten buraya gelişimiz de hiç doğru olmadı ya! Sırtımızdaki yas elbiselerini henüz çıkarmadık... Za-

vallı yavrucağın hakkı da yok sayılmaz. Bütün bu eğlence, müzik, hatta gürültü Scarlett'in sinirlerini altüst etti.

Butler gayet ağırbaşlı hareket ederek;

— Anlıyorum, dedi. Melanie'ye döndükten sonra sevimli ve üzgün gözlerinin en derin noktasını görmek istercesine baktı. Birden yüzündeki ifade değişti. İradesi dışında tasalı yüzünde saygı izleri belirdi:

— Öyle sanıyorum ki, siz çok sabırlı bir kadınsınız Mrs. Wilkes!

Scarlett nefret içerisinde "benim hakkımda ise bir şey söylemiyor" diye düşündü.

Melanie, bu sözlerin neden olduğu şaşkınlık sonrası gülümsedi.

— Rica ederim Yüzbaşı Butler! Yönetim kurulunun bizden de yardım istemesi pek doğal değil mi? Bir yastık yüzü mü? Şu çok güzeldir. Üzerinde de bayrak var.

Melanie tezgahının önünde duran üç erkeğe döndü. Bir an Yüzbaşı Butler'ın nazik davranışlarını düşündü. Tezgahın altına konan tükürük hokkasıyla etekliğinin arasında bir temizlik bezinin olmasını istedi. Çünkü erkekler, tükürük hokkasına iyi nişan almakta silahları kadar başarılı olamıyorlardı. Tekrar yeni müşteriler geldi. Melanie bu defa Yüzbaşı Butler'ı, Scarlett'i ve tükürük hokkasını da unutmuştu.

Scarlett ise yuvarlak sandalyeye oturmuş, yelpaze lenip duruyordu. Başını kaldırmaya cesareti yoktu. O Yüzbaşı Butler'ın bir daha inmemek üzere geminin güvertesine dönmesini çok istiyordu.

— Eşiniz öleli çok oluyor mu?

— Aşağı yukarı bir yıl kadar.

— Uzun zamandan beri mi evliydimiz? Çok soru sorduğum için beni bağışlayınız. Çünkü uzun süredir burada bulunamadım.

Scarlett biraz sinirlenerek cevap verdi:

— İki aydır!

Yüzbaşı tavrını hiç değiştirmeden:

— Doğrusu büyük bir facia, dedi.

Scarlett ise öfkesinden çıldırmıştı. Kendi kendine şöyle dedi: "Mendebur herif defolup gitse... Herhangi bir adamla karşı karşıya olsaydım başa çıkmasını bilirdim. Hatta tepeden bakarak beni rahat bırakmasını emrederdim. Ama... Bu adamla baş edemem. Çünkü Ashley ile olan serüvenimizi ve Charles'ı sevmediğimi biliyor. Ne yazık ki elim kolum bağlı bu adam karşısında!"

Butler'a cevap vermemek için yelpazeyle oyalandı.

— Topluluk içine çıkışınız ilk kez oluyor galiba?

Scarlett topluluğa ilk çıkışını açıklamaya çalıştı:

— Sanırım biraz garibinize gidiyor, ama ne yapalım ki... Mac Lure kızkardeşler uzakça bir yere gittikleri için Melanie ile ben bu tezgahla ilgilenmek zorunda kaldık.

— Doğrusu dava uğrunda bu yaptığınız pek büyük bir özveri olsa gerek!

Şu sözlere bak hele! Mrs. Elsing de aynı şeyi söylemişti. Yalnız arada şive farkı vardı. Scarlett kaba bir dille cevap vermek istediye de kendisini frenlemeyi başardı. Burada bulunmasının nedeni dava için değil, evde canı sıkıldığı içindi.

Yüzbaşı dalgın bir tavırla konuştu:

— Ben öyle sanıyorum ki, yas elbisesi giymek, bu siyah bez parçasıyla kadınlara ölene kadar hayatı zehir etmek ve onları hakları olan her eğlenceden yoksun bırakmak Hint satisinden daha barbarca adettir.

Scarlett:

— Satır mı? diye sordu.

Butler gülmeye başladı. Scarlett de cahilliğinden utanarak kıpkırmızı oldu. O bilmediği sözcükleri kullananlardan nefret ederdi.

— Hindistan'da bir erkek ölünce, onu toprağa gömmezler, yakarlar. Kadın da kocasının yakıldığı yerde yakılmayı ister ve cayır cayır yanar.

— Ne korkunç şey! Neden böyle yaparlar? Polis olaya müdahale etmez mi?

— Hayır! Kocasıyla birlikte yakılmak istemeyen kadın toplumdan çıkarılır... Bütün kadınlar ona hakaret ederler. Tıpkı şu karşıda duran saygıdeğer kişilerin, sizin bu akşam kırmızı bir elbise giyip dans edişinizi görünce bağırışmaya, dedikodu yapmaya başlayacakları gibi... Bana kalırsa satî, bizim Güney adetlerimizden çok daha insancıl. Hintliler hiç olmazsa dul kadınları diri diri gömmüyorlar, yakıyorlar.

— Benim diri diri gömüldüğümü nasıl iddia edebilirsiniz?

— Demek kadınlar bağlandıkları zincirlere dört elle sarılınsınlar, öyle mi? Bu Hint âdetini barbarca buldunuz galiba! Pekiyi... Eğer Konfederasyon sizi davet etmeseydi bu akşam buraya yalnız başınıza gelebilir miydiniz?

Bu biçim tartışmalar Scarlett'i daima şaşırtırdı. Konuşmalardan sıkılıyor, ama doğru olmadıklarını da inkar edemiyordu. Fakat bu kez ne yapıp yapıp Butler'ın çanına ot tıkamalıydı.

— Doğal olarak gelmezdim. Belki biraz... Nasıl söyleyeyim... Saygısızlık olurdu... Sanırlardı ki, Charles'ı sevmi...

Butler, Scarlett'in ağzından çıkan her sözcüğe dikkat ediyordu. Büyük bir zevk duyduğu gözlerinin parlamasından belli oluyordu. Bu durum karşısında Scarlett konuşmasını kesti. Butler'ın, Charles'ı sevmediğini ve hakkında iyi duygular söylemesine engel olacağını biliyordu. Meğer yüksek tabakadan olmayan bir adamla konuşmak ne kadar zormuş. Oysa bir sosyete adamı, bir hanımın yalan söylediğini bilse bile ona inanmış gibi görünmek zorundadır. Bu Güney'e özgü bir ruhsal durumdu. Bir sosyete adamı âdetlere uyar, gereken sözleri söyler, zorlukları önlerdi. Ama bu adamın ahlâk kurallarıyla hiç ilgisi yoktu. Ayrıca hiç kimsenin söyleyemeyeceği şeyleri çekinmeden ve açıkca söylemekten de zevk duyuyordu.

— Ağzınızdan çıkacak sözcüğü bekliyorum.
Scarlett öfkeyle;

— Siz iğrenç bir adamsınız! dedi ve hemen başını eğdi.

Butler tezgahın üstünden uzanıp Scarlett'in kulağına kadar sokularak hain rolü yapan tiyatro sanatçılarıyla alay eder gibi mırıldandı:

— Merak etmeyin hanımefendi! Suçunuzun sırrını gizlemesini bilen bir adamım!

Scarlett daha da sinirlendi:

— Aman Tanrım! Nasıl oluyor da böyle konuşuyorsunuz?

— Biraz sakın olmanızı istemiştim. Ne söylememi istiyorsunuz?

Scarlett istemeyerek onunla göz göze geldi. Butler'ın gözlerinde tıpkı küçük çocukların gözlerinde olduğu gibi parıltılı izler gördü. Birden kahkahayla gülmeye başladı. Bu sorun o kadar önemsizdi ki, incir çekirdeğini bile dolduramazdı. Şimdi Butler da gülüyordu. Hatta öyle gülüyorlardı ki, salondaki kadınlar dönüp onlara baktılar. O ne? Dul Hamilton, bir yabancıyla fıkırdıyordu. Hemen birbirlerine sokuldular ve dedikodu yapmaya başladılar.

*
* *

Bir trampet sesi ve ardından bağrıışmalar duyuldu. Doktor Meade "susun" diye uyarısında bulundu. Sonra orkestranın bulunduğu yere çıktı. Kollarını kaldırarak, herkesi sessiz olmaya çağırdı ve konuşmaya başladı:

— Yorulmak nedir bilmeyen, özverili çalışmalarıyla ve yurtsever davranışlarıyla bu eşya satış kampanyasından parasal yardım sağlayan hanımlarımıza ne kadar teşekkür etsek azdır. Bu salonu, çevremde gördüğüm nefis gül tomurcuklarıyla cennete çeviren hanımlarımıza gönül dolusu teşekkürler...

Doktor Meade'nin bu sözleri alkışlarla kesildi.

— Bu hanımlar umudumun üstünde bir başarı gösterdiler. Yalnız en değerli zamanlarını feda etmekle

kalmazdılar, aynı zamanda bedenleri de çalıştılar, yorul-
dular. Tezgahları süsleyen değerli eşyalar Güneyli ka-
dınlarımızın güzel ellerinin eseridir.

Doktorun bu sözleri de hararetle alkışlandı. Ko-
nuşmaya ilgisiz kalan Butler, Scarlett'in kulağına eği-
lerek mırıldandı:

— Şu ihtiyar tekeye bakın! Kendini ne kadar da be-
ğenmiş!

Scarlett, Atlanta'nın en çok saygı duyulan yurtta-
şıyla ilgili bu sözler karşısında ilk önce dehşetle kapıldı
ve hemen yerinden fırladı. Butler'a sitemle baktı. An-
cak doktor keçi sakalı ve çıkık elmacık kemikleriyle
gerçekten bir keçiye benziyordu. Scarlett bu benzetiş
karşısında gülmemek için kendini zor tuttu.

Doktor Meade alkışlar durunca konuşmasına tek-
rar başladı:

— Fakat bütün bunlar, bir şeyin yanında hiç kalır.
Acı içindeki askerlerimizi, alınlarına serin elleriyle do-
kunarak sakinleştiren hanımlarımız ve yönetim kurulu
üyelerimiz daha büyük ihtiyaçlarımızın olduğunu da
biliyorlar. Ben şimdi bu çok önemli ihtiyaçlarımızı sa-
yacak değilim. İngiltere'den sağlık malzemesi almak
için daha çok paraya ihtiyacımız var. Bu akşam, tam
bir yıldan beri süren ablukayı büyük bir başarıyla
aşan ve aşmayı sürdürerek hastanelerimizin ihtiyacı
olan ilaçları getiren korkusuz Butler da aramızdadır.

Bu sözlerle gafil avlanan korkusuz kaptan Butler;
kibarca, ancak gereğinden fazla eğildi. Onun bu davra-
nışını inceleyen Scarlett, şu görüşe vardı: Butler'ın
saygıyla eğilişindeki aşırılık belki de buradakilere karşı
duyduğu nefret yüzündendi.

Bir alkış tufanı koptu. İhtiyar kadınlar onu görebil-
mek için yerlerinden doğruluyor, boyunlarını uzatıyor-
lardı. Demek zavallı Charles Hamilton'ın dul karısının
konuştuğu kişi Yüzbaşı Butler'mış diye düşünüyorlar-
dı. Charles ise öleli henüz bir yıl olmuştu. Zavallı ada-
mın daha toprağı bile kurumamıştı.

Doktor Meade alkışlardan aldığı güçle konuşmasını

büyük bir coşkuyla sürdürüyordu:

— Altına ihtiyacımız var. Bunu esirgemeyeceğinizi umuyorum. Sizlerden bir özveride bulunmanızı rica edeceğim. Bu öyle bir özveri ki, kahraman askerlerimizin cesaretleri karşısında çok önemsiz kalır. Duyunca kahkahadan kırılacaksınız. Hanımlar sizlerden takılarınızı istiyorum. Düzelteyim: İsteyen ben değilim, Konfederasyon. Aranızda bunu kabul etmeyen çıkmayacak sanıyorum. Narin bir bilekte parıldayan bir bilezik ne kadar hoştur. Yurtsever hanımlarımızın göğüslerini süsleyen broşlar da güzel dünyanın bütün altın ve takılarından daha değerli değil midir? Altınları eriteceğiz, değerli taşları satacağız. Sağlayacağımız paralarla ilaç ve sağlık malzemeleri alacağız. Hanımlar aranızda iki kahraman evladınız dolaşacaktır. Ellerindeki sepetlerle...

Doktorun konuşmasının son sözleri alkış ve bravo sesleri arasında kayboldu.

Bu etkili nutuk karşısında Scarlett'in tepkisi, yas dolayısıyla değerli küpelerini, annesine ait ağır altın gerdanlığını, siyah mineli altın bileziğini, nar rengindeki iğnesini takmadığına sevinmek oldu.

Küçük askerin, kolundaki sepetle kalabalığın arasında dolaştığını gördü. Bütün kadınlar, gençler, ihtiyarlar gülüşerek bileziklerini, acılarını gizleyerek küpelerini çıkarıyorlardı. Gerdanlıklarını çözmek için birbirlerine yardım ediyorlardı. Elbiselerinin yakalarına taktıkları iğneleri sepete atıyorlardı. Birbirinin üstüne düşen takılardan çıkan sesler duyuluyordu. "Dur dur! Neyse çıkarabildim... Tamam!..." gibi bağırışmalar ortalığı çınlatıyordu. Maybelle Merriwether kolundaki değerli iki bileziği uzattı. Fanny Elsing de "anne verebilir miyim?" diye sorduktan sonra nesiller boyu ailesinde bulunan inciden tacı başından çıkarıp verdi.

Mutluluktan gözleri parlayan asker elindeki ağzına kadar dolu sepetle tezgaha yaklaştı. Rhett Butler ilgisiz bir davranışla şahane altın sigara tabakasını sepete bıraktı. Asker Scarlett'in yanına geldiği zaman, o ve-

rilecek bir şeyi olmadığını anlatmak ister gibi başını iki yana salladı ve ellerini açtı. Koca bir salonda onun bir şey vermemesi çok çirkin bir davranış olacaktı. Bunun farkına vardığı sırada, gözleri parmağındaki altın nişan yüzüğüne takıldı. Bir an şaşkın şaşkın durakladı. Charles'ı ve onun yüzüğü parmağına takarken ne durumunda olduğunu anımsamaya çalıştı. Ama belleğinde o andan bir şeyler kalmamıştı. Kafası karmakarışık oldu. Zaten bu anıyı ne zaman canlandırmak istese kafası karışır, bir şey anımsamazdı. Charles... Evet onun yüzünden hayata veda etmiş ve henüz çok gençken ihtiyar bir kadın olmamış mıydı? Birden bütün gücüyle yüzüğü çıkarmaya çalıştı, fakat bir türlü başaramıyordu. Asker Melanie'ye doğru yönelmişti.

Scarlett ona seslendi:

— Durunuz! Ben de bir şeyler vermek istiyorum.

Sonunda nişan yüzüğünü parmağından çıkarabilirdi. Onu kösteklerin, saatlerin, bileziklerin, kravat iğnelerinin, broşların, yüzüklerin, gerdanlıkların, iğnelerin yığıldığı sepete bırakacağı sırada Butler'in bakışlarıyla karşılaştı. İşte o zaman meydan okuyan bir tavırla nişan yüzüğünü takıların yanına attı.

Gözleri aşk ve gururla parlayan Melanie, Scarlett'in koluna sarılarak;

— Benim mert yavrucağım, dedikten sonra askere seslendi:

— Durunuz teğmen Picard! Benim de verecek şeyim var.

Melanie de Ashley'nin taktığı ve o askere gittiğinden beri parmağında bulunan nişan yüzüğünü çıkarmaya çalıştı.

Scarlett de herkes gibi Melanie'nin nişan yüzüğüne ne kadar önem verdiğini bilirdi. Genç kadın nihayet yüzüğü parmağından çıkardı. Onu bir süre avucunda sıktı. Sonra gayet nazik bir biçimde takıların üstüne yavaşça koydu. Scarlett ile Melanie, teğmenin ihtiyar kadınların bulunduğu köşeye doğru gittiğini gördüler. Scarlett'in herkese meydan okuyan, Melanie'nin ise ağ-

lamaktan daha beter bir hali vardı. Onların bu durumları, Butler'ın keskin gözlerinden kaçmadı.

Melanie; gayet nazik bir biçimde Scarlett'i belinden tutarak;

— İlk önce sen cesaret etmeseydin, ben asla yüzüğümü veremezdim, dedi.

Scarlett, Melanie'nin elinden kurtulmak ve avazı çıktığı kadar "Aman Allahım sen kurtar!" diye bağır-mak istiyordu. Fakat tekrar Butler ile göz göze geldi. Böylece sert bir biçimde gülümsemek zorunda kaldı.

Melanie'nin onun niyetleri hakkında sürekli aldan-ması canını sıkıyordu. Gerçekte ise kuşkulanmak yerine aldanması daha hayırlıydı.

Butler yumuşak bir sesle;

— Olağanüstü bir jest! dedi. Sizin yaptığınız özveri-ler askerlerimizin cesaretini arttırıyor.

Scarlett kaba davranmamak için çaba sarf etti. Yüzbaşı Butler'ın sözlerinin hepsinde alay vardı. Ne di-ye cehennem olup gitmiyordu? Onun ilgisiz varlığıyla ondan nefret ediyordu. Ama onda insanı çeken sıcak ve hoş bir şey vardı. Butler'ın kışkırtıcı sözleri, Scar-lett'in içgüdüsünü harekete geçirdi. Bu adamın burnu-nu biraz olsun kırmak istiyordu. Suçunu bildiği için, zayıf tarafını da biliyor demekti. İşte bu sebepten dola-yı onu başka bir biçimde yere çalmak gerekiyordu. Scarlett ona hakkında neler düşündüğünü söyleme-mek için kendini zor tuttu. Dadı ona baldan çok sir-keyle sinek avlayabileceğini öğretmişti. O da karşısın-daki şu adamı amansız bir biçimde yere serecekti. Tatlı bir sesle ve sözlerdeki gizli alayı anlayamamış gibi görünerek;

— Teşekkür ederim! dedi. Böyle bir iltifat, özellikle Rhett Butler gibi tanınmış bir kimse tarafından yapı-lınca değeri daha da artıyor.

Butlar başını arkaya attı ve katıla katıla güldü. Scarlett tekrar kızardı ve içinden;

— Gülmüyor, havlıyor mübarek! diye söylendi.

Yalnız Scarlett'in iştmesi için sesini alçaltarak;

— Gerçeği neden söyleyemiyorsunuz canım? Benim tam anlamıyla bir hergele olduğumu ve kibar adamlara benzer hiç bir yanımla olmadığını neden yüzümüne vurmuyorsunuz? Neden cehennem olup gidin demek cesaretini gösteremiyorsunuz? Öyle sanıyorum ki, sizden özür dilemeyecek olursam haki elbiseli delikanlılardan birini peşime takıp, dışarıda benden açıklama almasını isteyeceksiniz.

Scarlett'in çok sert bir sözle cevap vermesine razı kaldı. Yine de cesaretini kaybetmeyerek ölçülü davrandı:

— Şu yaptığınıza bakın! Sanki herkes sizin ne kadar ünlü ve ne kadar cesaret sahibi... Ve ne kadar... Evet ne kadar...

— Beni hayal kırıklığına uğratiyorsunuz.

— Hayal kırıklığına mı?

— Evet! İlk kez karşılaştığımız gün, "işte güzel ve aynı zamanda cesur bir kız" diye düşünmüştüm. Şimdi ise yalnızca güzel olduğunuzu düşünüyorum.

Scarlett bir hindi gibi kabarak;

— Alçak olduğumu mu söylemek istiyorsunuz yoksa? diye sordu.

— Düşündüğünüzü söylemeye cesaretiniz yok. Sizi ilk gördüğümde şöyle düşünmüştüm: "İşte bir milyonun içinde bile az rastlanan güzel bir kız. O annelerinin dediklerine inanan ve duyguları nasıl ve ne ölçüde olursa olsun onların buyruklarına göre hareket eden aptal kızlara benzemiyor. Onlar duygularını, tıpkı kalplerinin isteklerini gizledikleri gibi nazik sözlerin arkasına saklamıyorlar. Oysa Miss O'Hara az rastlanan bir karaktere sahip. İstediklerini bilir, üstelik düşündüklerini açık açık söyler. Ya da vazo kırmak umurunda bile değildir."

Scarlett öfkesine yenilerek;

— Ah! dedi. Madem ki öyle... Görün bakın! Hakkınızda düşündüklerimi açık açık söyleyeceğim. Sizde birazcık kibarlık olsaydı gelip benimle böyle konuşmazdınız. Sizi hayatımın sonuna kadar görmek istemediği-

mi bilmeliydiniz. Siz aptalın tekisiniz. Yankeeler'i hiç sayan gemileriniz var. Burada kahraman askerlerle ve her şeylerini dava uğrunda feda eden kadınlarla alay etmek hakkına sahip değilsiniz.

Butler gülümseyerek:

— Yeter yeter! dedi. Çok iyi başladınız ve hakkımda neler düşündüğünüzü birkaç cümleyle özetlediniz. Ama bana sakın davadan mavadan söz etmeyiniz. Bu sözcüğü işite işite bıktım. Zaten siz de öyle ya...

Scarlett şaşırıp kaldı. "Bunu nasıl anladı?" diye düşündü. Bu adamın tuzağına düştüğü için öfkesinden kuduracaktı.

— Benim salona girdiğimi görmemiştiniz. Ben ise sizi inceliyordum. Öteki genç kadınları da analiz ediyordum. Hepsinin yüzü sanki aynı kalıptan çıkmış gibiydi. Ama sizin yüzünüz bambaşkaydı. Bu topluluğun içindeydiniz, ama aklınız başka yerdeydi. Bahse girerim ki ülke davasını da, hastaneyi de düşünmüyordunuz. Yüzünüzde dans etmek, eğlenmek isteği vardı; bunları yapamadığınız için üzülmüyordunuz. Öfkeli haliniz bile çok güzeldi. Bana doğruyu söyleyin. Haksız mıyım?

Scarlett yok olan kibarlığının son kalıntılarını toplamaya çalışarak cevap verdi:

— Yüzbaşı Butler, artık size söyleyecek bir sözüm kalmadı! dedi. Ablukanın büyük kırıcsısı olduğunuz için duyduğunuz övünç, size kadınlara hakaret etme hakkını vermemiştir.

— Ablukanın büyük kırıcsısı! Ne güzel bir şaka! Çok rica ederim, beni karanlıkların içine atmadan önce değerli zamanınızdan birkaç saniye daha bağışlayın. Küçük bir yurtsever kızın, bu dava uğrunda yaptığım yardımlar hakkında yanlış düşünceler beslemesini istemem.

— Kendinizi övmeniz beni hiç ilgilendirmez.

— Ablukayı kırmak, bana göre bir çeşit iş yapmak ve para kazanmaktır. Eğer günün birinde bu işten para kazanamayacak olursam hemen bırakacağım.

— Siz de bütün Yankeeler gibi adi ve uygunsuz iş-
ler çeviren birisiniz.

— Doğru söylüyorsunuz. Yankeeler'le ne kadar pa-
ra kazandığımı bilemezsiniz. Bakın geçen ay gemimle
New York limanına kadar girdim ve yük aldım.

Scarlett öfkesine rağmen Butler'ın son sözleri kar-
şısında heyecanlandı:

— Yaa! Üzerinize ateş etmediler mi?

— Zavallı masum kız! Doğal olarak hayır. Birlik'in
öyle ilginç yanları vardır ki Konfederasyon'a mal sata-
rak para kazanmaktan asla nefret duymaz. Demek ki
gemimle salına salına New York limanına girebilirim.
Yankee ticarethanelerinden bana gerekli olan her şeyi
satın alırım. Birlik'in aynı yurtseverleri orada bana ba-
rut, top ve krinolin kumaşları getirirler. Doğrusu New
York'a gitmek, İngiltere'ye gitmekten daha elverişlidir.
Charleston ya da Wilmington'a sokulmak çok zaman
daha güç olur. Fakat bir avuç altın için insan erdemi-
nin ne biçimde satıldığını görünce hayret edersiniz.

— Merak etmeyin! Yankeeler'in ne kadar adi adam-
lar olduklarını bilirdim. Ama şeyi bilmezdim...

— Namus anlayışlarına uygun olarak Konfederas-
yon'a mal satmalarından dolayı Yankeeler'i neden aşā-
ğılıyor-sunuz? Yüz yıl sonra bunun hiç bir önemi kal-
mayacak. Zaten Konfederasyon'un ergeç yenileceğini
biliyorlar. Bu yüzden çıkacak fırsatlardan ne diye ya-
rarlanmasınlar?

— Yenilecek miyiz? Biz mi?

— Evet!

— Lütfen buradan gider misiniz? Yoksa sizden kur-
tulmak için arabacımı çağırtır ve hemen eve dönerim.

Butler yine gülümseyerek konuştu:

— Bu sefer de küplere bindiniz. Ne kadar çabuk kı-
zıyorsunuz küçük asi...

Sonra saygıyla eğilerek, gırtlığı öfke ve nefretten
oynayan Scarlett'i selamladı. Yavaş adımlarla uzaklaş-
tı.

Scarlett içinde analiz edemediği bir yara ve üzüntü,

hayallerinin yok olduğunu gören bir çocuğunkine benzer bir çeşit hüznü duyuyordu. Yüzbaşı Butler ablukayı kıranların onurlarıyla nasıl oynayabilirdi? Konfederasyon'un yenileceğini söylemeye nasıl cüret edebilirdi? İşte yalnız bu nedenle bir hain gibi kurşuna dizilmeye lâyikti. Scarlett çevresine bakındı, tanıdık yüzler aradı. Hepsinde başarılarından dolayı güven duygusu ve kahramanca bir görünüm vardı. Nedenini anlamadığı bir ürpermenin kalbini sardığını hissetti. Yenilgi... Bütün bu insanlar... Haydi canım!... Bunu düşünmek bir alçaklıktı!

Tezgahın önündeki müşteriler uzaklaşırken Melanie, Scarlett'e doğru dönerek;

— Yüzbaşı Butler ile neler fısıldaşıyordunuz orada? diye sordu. Mrs. Merriwether gözlerini bir saniye olsun sizden ayırmadı. Cicim bu adamın ne kadar geveze olduğunu biliyorsun.

— Aman Tanrım! Bu adam ne kadar yabani! Terbiyesizin teki! Mrs. Merriwether'a gelince... Sırf onun hoşuna gidecek diye geveze adamın karşısında kaz gibi duracak değildim ya!

Bu cevaba şaşırın Melanie;

— Canım Scarlett ne demek istiyorsun? dedi.

Scarlett:

— Şişşt! Doktor Meade yine konuşacak.

Herkes, takılarını veren kadınlara teşekkür etmek için sahneye çıkan Doktor Meade'yi dinlemeye başladı.

— Hanımlar, beyler! Şimdi de sizlere belki birkaçınızı kızdıracak bir yenilikten söz edeceğim. Fakat herkesten, hastanelerimizi ve oralarda tedavi edilen kahraman askerlerimizi düşünmelerini rica edeceğim.

Salondakilerin hepsi, bu mert doktorun gücenmesine neden olacak sorunu açıklamasını beklemeye başladı.

— Balo birazdan başlayacak. Doğal olarak ilk dans kadrildir. Sonra valsler çalınacak. Bunu polkalar, skotiçler ve mazurkalar izleyecek. Bu danslara da küçük kadrillerle başlanacak. Kadril dansı konusunda ama-

törler arasında ne güzel bir rekabet olduğu herkesçe biliniyor. Bu nedenle...

Doktor Meade alnındaki terleri kuruladı ve yan gözle karısına baktı.

— Beyler hoşunuza gidecek hanımla dens etmeniz için para alacağız. Açık arttırmayı ben yöneteceğim. Bu hasılat da hastanelerimize sarfedilecek.

Sallanan yelpazeler birden durdu. Her yandan mırıltılar duyulmaya başlandı. İhtiyar kadınların oturduğu köşede bir hareket gözlemlendi. Mrs. Meade'de kocasının bu düşüncesi karşısında şaşırılmıştı. Mrs. Elsing, Mrs. Merriwether ve Mrs. Whiting nefretlerini dışarı vurmuşlar; yüzleri pancar gibi kızarmıştı. Bu sırada milisler "hurra" diye bağıldılar. Resmi elbiseli davetliler de bu sese katılmakta gecikmediler. Genç kızlar ise ellerini çırpıyor, neşeden zıplıyorlardı.

Melanie:

— Bu adeta... Nasıl anlatayım ki... Bir çeşit esir satışına benziyor, diye mırıldandı. Oysa bu öneriyi yapana kadar doktora mükemmel bir adam gözüyle bakmıştı.

Scarlett hiç cevap vermedi. Onun kalbi daralmıştı. Ah dul olmasaydı! Scarlett O'Hara olsaydı! İşte o zaman koyu yeşil kurdelelerle süslü yeşil elma rengindeki elbisesini giyebilecekti. Saçlarına yaseminler takacaktı. Dansı da o açacaktı kuşkusuz. Bir düzineye yakın erkek onunla dans edebilmek için birbirleriyle çekişecek, böylece hastanelere dünya kadar para toplanacaktı. Ama şimdi ise bir köşede pineklemekten, Atlanta kraliçesi sıfatıyla kadrile Fanny ya da Maybelle'nin başlamasını izlemekten başka bir şey yapamıyordu.

Bütün bu gürültü patırdı arasında bir askerin sömürge aksanını andıran gür sesi yükseldi:

— Miss Maybelle Merriwether için yirmi dolar!

Birden kıpkırmızı olan Maybelle başını Fanny'nin omuzuna dayadı. Açık arttırma devam ediyordu. İki genç kız yüzlerini saklayarak sinirli bir biçimde güldü-

ler. Yönetim kurulu üyesi olan kadınların iç çekişlerinden rahatsız olan Doktor Meade her şeye rağmen gülmüsyordu. Mrs. Merriwether açık açık ve yüksek bir sesle kızının böyle bir maskaralığa alet olmayacağını söyledi. Fakat Maybelle'nin adı söyleniyor ve onun için ortaya sürülen paranın miktarı yetmiş beş doları aşıyordu. Bu nedenle anne Merriwether'ın dayatması kargaşalık arasında önemini yitirdi.

Scarlett dirseklerini tezgaha dayadı. Doktor Meade'nin çevresini saran ve ellerindeki paraları ona uzatan neşeli erkeklerin heyecanı onun hoşuna gidiyordu. Şimdi herkes dans edecekti. İhtiyar kadınlar bile... Ama o hariç! Herkes gönlünce eğlenecekti... Ama o hariç! Gözleriyle Rhett Butler'ı aradı. Doktor'un biraz aşağısındaydı. Yüzündeki anlamı çözmeye vakit bulamadan göz göze geldiler. Scarlett dudaklarını büktü, kaşlarını kaldırdı. Yüzü gururlu olarak döndü. İşte tam bu sırada adının bağrıldığını duydu. Bütün gürültüyü bastıran onun adı Charleston şivesiyle söylenmişti.

— Mrs. Charles Hamilton... Yüz elli dolar... Hem de altın!...

Adının ve paranın ikinci kez bağrılışında salona bir sessizlik çöktü. Biraz önce bağırıp çağıran, kahkahayla gülen, el çırpın herkes sustu. Scarlett öylesine şaşırılmıştı ki yerinden bile kıımıldamıyordu. Çenesi ellerinin arasında, gözleri şaşkınlıktan büyümüş halde sandalyesine gömüldü. Herkes ona bakmak için hareketlendi. Scarlett, Doktor Meade'nin eğilerek Rhett Butler'ın kulağına bir şeyler söylediğini gördü. Kuşkusuz ona, Scarlett'in yas tuttuğunu, bu yüzden öteki kadınlar gibi dans edemeyeceğini söylüyordu. Butler, kulağına söylenenleri önemsemeyerek omuz silkti.

Doktor Meade yüksek bir sesle;

— Başka bir güzel belki olabilir. İstemez misiniz? diye sordu.

Rhett Butler, salondakilere göz gezdirerek kesin bir dille:

— Hayır! dedi. Mrs. Hamilton'ı istiyorum!

Doktor:

— Buna imkan yok! Size söylüyorum. Mrs. Hamilton da razı olmaz zaten.

Scarlett, ilk anda kendisinin de tanıyamadığı bir ses duydu:

— Kim diyor istemez diye? Pek âlâ da istiyorum!

Birden yerinden fırladı. Kalbi öylesine hızlı çarpıyordu ki gözlerinin kararmasından, yere düşmekten korktu. Tüm salon gözünü yine ona dikmişti. En fazla istenilen genç kadın olmak ve özellikle eskisi gibi dans etmek düşüncesiyle kalbi göğsünden fırlayacakmış gibi çarpıyordu.

İnce vücudunu tatlı bir heyecan sardığı sırada o dudakları arasından;

— Bana ne! İstediklerini söylesinler! diye mırıldandı. Başını arkaya doğru attı, tezgaha doğru döndü. Ökçeleri salonun eski döşemesi üzerinde kastan yet gibi sesler çıkartıyordu. Siyah yelpazesini iyice açtı. Bir an Melanie'nin alıklaşmış yüzüyle karşılaştı; ağızları bir karış açılmış ihtiyar kadınların ve genç kızların dehşet içinde kalan hallerini gördü. Tüm askerler ise sevinçten çıldırıyor, hep bir ağızdan "hurra" çekiyorlardı.

Scarlett dans edilen yerin tam ortasına gelince durdu. Rhett Butler kalabalık arasında kendine yol açarak ona doğru ilerledi. Dudaklarındaki o uğursuz ve alaycı gülümseme hiç eksik olmuyordu. Scarlett artık buna aldırış etmedi. Kendini Lincoln'un karşısındaymış gibi düşündü. Sonunda dans edecek ve kadrili yönetecekti. Bu da onun için bulunmaz büyük bir fırsattı.

Kavalyesini saygılı bir selamla ve güleryüzle karşıladı. Butler da, onu eli göğsünde selamlıyarak karşılık verdi. Dehşet içinde kalan ihtiyar Levi durumu kurtarmak için, "Virginia kadrili için dans edeceğiniz hanımları seçiniz!" diye bağırdıktan sonra orkestrayı yönetmeye başladı.

*

* *

— Yüzbaşı Butler bütün bakışları üzerimde toplatmaya nasıl cüret edersiniz?

— Aman hanımefendi! Bütün bakışların üzerinizde toplanmasını isteyen siz değil misiniz?

— Herkesin önünde benim adımı nasıl söyleyebildiniz?

— Reddedebildirdiniz!

— Evet ama... Dava uğrunda... Böylesine bir miktar para önerdiğiniz zaman herşeyi unuttum. Gülmeyin artık, herkes bize bakıyor.

— Ne yaparsak yapalım, herkes bize bakacaktır. Dava masalına yine başlamayın rica ederim. Canınız dans etmek istiyordu, ben de size bu imkanı hazırladım. Bu yürüyüş kadrilin son figürleri galiba?

— Evet öyle! Şimdi yerime dönmeliyim!

— Neden? Ayağınıza mı bastım yoksa?

— Hayır! Salondakiler dedikodu yapacaklar da!

— Bana doğruyu söyleyin: Buna aldırış etmiyORSUnuz değil mi?

— Yani ne demek istiyORSUnuz?

— Öyle sanıyorum ki bir cinayet işlemiyORSUnuz. Bu durumda neden valsi de benimle yapmayacaksınız ki?

— Peki ama annem ne der?

— Anlıyorum, siz hâlâ anne sütü emiyORSUnuz!

— Ah! Erdemi ne müthiş ve kolay biçimde gülünç hale sokuyORSUnuz.

— Ama erdem dediğiniz şey pek aptalcadır! Halkın dedikodu yapması canınızı sıkıyor mu?

— Hayır hayır... Ama... Haydi susun artık! Çok şükür valsler başlıyor. Kadrillerde daima soluğum kesilir.

— Sorularımı cevapsız bırakmayın! Öteki kadınların düşüncelerine her zaman önem verdiniz mi?

— Madem doğruyu öğrenmek istiyORSUnuz, ben de söyleyeyim: Hayır! Ama genç bir kızın bu düşüncelere önem vermesi gerekir. Yine de bu akşam umurumda değil!

— Bravo size! Başkalarının sizin hakkınızda düşüneceklerini, bizzat düşünmeye başlıyorsunuz. Sizi kutlarım.

— Canım! Şey...

— Benim için söylenenlerin, günün birinde sizin için de söylendiğine tanık olursanız bunların ne kadar önemsiz şeyler olduğunu anlarsınız. Bir düşünün: Charleston'da hiç bir ev beni kabul etmiyor. Doğru ve kutsal davamız uğrunda yaptığım yardım bile hakkımda verilen yasak kararını kaldırmaya yetmedi.

— Ne müthiş şey!

— Yok yok! Hiç de müthiş değil! İnsan şöhretini koruya bildiği sürece, omuzlarına çöken yükün ağırlığını ve özgürlüğünü hissetmiyor.

— Çok kötü düşünceleriniz var sizin!...

— Evet kötü düşünceler bunlar. Ama gerçek! Biraz fazla cesaretle ve biraz da çok parayla insan şöhretinden vazgeçebilir!

— Parayla her şey alınabilir!

— Bunu size biri söylemiş olmalı. Çünkü siz böyle adi düşünceler üretecek yetenekte değilsiniz. Pekala söyleyin bana: Para ile ne satın alınabilirmiş?

— Şey... Ne bileyim ben... Herhalde mutluluk ve aşk satın alınmaz.

— Çoğunlukla evet! Ama insan başka yollardan elde edemeyince parayla bazı nimetlerin en iyisini satın alabilir.

— Yüzbaşı Butler, anlaşılan çok paranız var.

— Sizin gibi kibar bir hanımdan böyle bir soru beklemezdim. Mrs. Hamilton doğrusu çok şaşırdım. Gençliğinde pek az parası olan bir kimse için çok başarılı oldum sayılır. Kuşkusuz bu abluka sayesinde de günün birinde milyoner olacağım.

— Yok canım!

— Görürsünüz! Birçok kimse bir uygarlığın canlandırılıp geliştirilmesinden olduğu kadar, yok olmasından da para kazanılacağına farkında değil.

— Pekala bunun anlamı nedir?

— Aileniz, ailem ve burada gördüğünüz tüm insanlar bir çölün ortasına uygarlık götürerek servet kazandılar. Bu bir devlet kurmak demektir. Bir devletin kuruluşu para getirir. Fakat bu devletlerin yıkılışları da insanlara para kazandırır.

— Hangi devletten söz ediyorsunuz?

— İçinde bulunduğumuz devletten... Güney'den... Konfederasyon'dan söz ediyorum. Pamuk Krallığından... Ayaklarımızın altında parçalanan bu devletten... Yalnız aptal olanlar bu çöküşü görmüyorlar ve devletin yıkılışından yararlanmıyorlar. Ben bir servet yapayım da görün bakın!

— Demek yenik düşeceğimize kesinlikle inanıyorsunuz?

— Pek doğal görüyorum bu sonucu. Devekuşu gibi davranmaya ne gerek var!

— Aman Tanrım! Bu tür konuşmalar beni öyle yorar ki... Yüzbaşı Butler siz hiç güzel şeyler söylemesini bilmez misiniz?

— Size gözlerinizin içinde kırmızı balıklar bulunan ve berrak, yeşil bir su ile dolu olan iki havuza benzediğini söylesem memnun olur musunuz? Balıkların suyun yüzeyine çıktıkları zaman, tıpkı şimdi olduğu gibi sihirli bir güzelliğe sahip olduğunuzu kulağınıza fısıldasam hoşunuza gider mi?

— Yok yok! Böyle sözleri de pek sevmem!... Bu çalınan hava ne kadar güzel değil mi? Ne güzel... Hiç durmadan dans edebileceğimi sanıyorum. Dansa bu kadar hasret kaldığımı bilmiyordum.

— Siz hayatımda kollarımın arasında tuttuğum kadınların en güzel dans edenisiniz.

— Yüzbaşı Butler, beni bu kadar sıkmayın. Herkes bizi izliyor.

— Kimse bakmamış olsaydı canınız sıkılacak mıydı?

— Yüzbaşı, sınırı aşıyorsunuz.

— Hayır, asla! Sizi kollarımın arasında tuttuktan sonra kaba olmama imkan yok.

Bu çalınan nedir? Yeni bir parça galiba?

— Evet, çok güzel değil mi? Yankeeler'den çaldığımız bir parça bu!...

— Şarkının adı nedir?

— Bu Zalim Savaş Bittikten Sonra.

— Güftesini söyler misiniz?

Anımsar mısın sevgilim

Son görüşmemizi.

Dizlerime kapanarak

Bana aşkını söyledin.

Haki elbisenle

Ne kadar gururluydun;

Ne bana, ne vatana

İhanet etmeyeceğine

Ant içtiğin zaman.

Şimdi hüznü ve terk edilmiş olarak

Ağlıyorum, içim kasvet dolu.

Gözyaşların boşuna akıyor,

Hıçkırıklarım anlamsız.

Bu zalim savaş bitince,

Yalvarırım Tanrı'ya

Tekrar buluşalım diye!

— Yankeeler'in şarkısındaki "mavi elbisen" sözünü biz "haki elbisen" olarak değiştirdik... Oh Yüzbaşı Butler ne kadar güzel dans ediyorsunuz. Oysa iri adamlar çoğunlukla çok kötü dans ederler. Bundan sonra yine dans edebilmem için yıllarca beklemem gerekiyor.

— Sadece birkaç dakika bekleyeceksiniz... Şimdi bana diğer kadril, sonra öteki ve daha sonra da bir başka dans için söz vermenizi istiyorum.

— Ooo buna imkan yok! Olamaz, bütün ağırlığım ve ismim mahvolur sonra...

— Zaten oldu bile... Şimdi bir dans fazla etmekle pek bir şey değişmez. Sizinle beş altı kez dans ettikten sonra, öteki delikanlıların da şanslarını denemeleri

için izin verebilirim. Fakat son dansı benimle etmelisiniz.

— Kabul! Zaten çılgından farkım olmadığını biliyorum. Artık halkın söyleyecekleri umurumda değil. Evde yalnız başıma patlayacağım. Evet, dans edeceğim... Dans!

— Yas elbisenizi de çıkarıp atmalısınız. Çünkü siyahtan nefret ederim.

— Hayır yas elbisemi çıkaramam. Yüzbaşı Butler beni bu kadar sıkmayın, kızarım sonra!

— Siz kızdığınız zaman dünyanın en şahane kadını oluyorsunuz. Bakın sizi kollarımın arasında ezeceğim. Sırf sizi kızdırmak için yapacağım bunu... O gün Oniki Meşeler'de kızdığınız ve vazoları kırdığınız zaman ne kadar güzeldiniz. Bunu bilemezsiniz ne yazık ki!...

— Canım siz bir şeyi unutmayı bilmezmissiniz?

— Hayır bu benim için çok değerli bir anı...Güzel bir Güney kızının ince terbiyesinin altından fışkıran İrlandalılar'a özgü bir yaradılış... Tam bir İrlandalı'sınız değil mi?

— Aman Tanrım! İşte dansın sonu... Pittypat halanın da gelişine bakınız. Sanki arkasından biri kovalıyor. Çok iyi biliyorum ki Mrs. Merriwether ona haber yollamıştır. Ne olur, beni bir pencerenin önüne kadar götürün. Dışarıyı seyrederiz. Pittypat halanın beni şimdi alıp götürmesini istemem. Bakın gözleri faltaşı gibi açılmış.

Ertesi sabah kahvaltı saatinde Pittypat bir yandan ağlıyor, bir yandan sızlanıyor; Melanie suskun duruyor; Scarlett ise adeta horozlanıyordu.

— İsteyen istediğini söylesin. Umurumda değil. Herhangi bir genç kızdan daha çok para kazandırdığıma yemin ederim. Hatta orada satılan eşyalardan sağlanan paralardan daha da çoğunu topladım.

Pittypat; parmaklarını çekiştirip çıtlatarak inleyen bir sesle;

— Aman Tanrım! Paranın ne önemi var? dedi. Kulaklarıma inanamıyorum. Ve de dün gece gördüklerime akıl erdiremiyorum. Zavallı Charlie'nin ölümü üzerinden bir yıl bile geçmedi. Henüz toprağı kurumadı. Ya bu rezil Yüzbaşı'ya ne demeli? Bütün bakışların senin üzerinde toplanmasındaki alçakça rolüne diyecek yoktu. Doğrusu Scarlett bu korkunç bir şeydi, çok korkunç! Mrs. Whiting'in yeğeni, Mrs. Coleman bana Yüzbaşı'dan söz etti. Onun da kocası Charlestonlu'dur. İyi bir ailenin haylaz bir çocuğuymuş. Aman Allahım! Butler ailesinden nasıl olmuş da böyle bir canavar çıkmış. Charleston'da kimse onu evine kabul etmiyor. Üstelik genç bir kızla başından bir olay geçmiş. O kadar kötü bir olay olmuş ki, Mrs. Coleman öğrenmek bile istememiş.

— Onun bu kadar ahlaksız olacağını sanmıyorum, diyerek Melanie alışılmış nazik tavrıyla konuşmaya müdahale etti. Ben şu görüşteyim: O, tam bir salon adamıdır. Üstelik onun mertliği, ablukayı kırmak konusundaki cesareti gözönüne alınırsa ona hayran olmamak elden gelmez.

Scarlett, Melanie'nin sözünü keserek;

— O mert biri değil! dedi. Butler bunu para kazanmak için yapıyor. Bunu bana kendisi söyledi. Konfederasyon'la ilgilenmiyor bile... Üstelik savaşta yenileceğimizi de söylüyor. Ama olağanüstü dans ediyor.

Pittypat ile Melanie dehşet içinde kaldılar. Scarlett konuşmasını sürdürdü:

— Zaten evde canım sıkılıyor. Bıktım artık! Eğer dün akşam için benim hakkımda bir şeyler söylenmeye başlanmıssa saygınlığımı da yitirmişim demektir. İşte bu yüzden, bundan sonra hakkımda söyleneceklerin hiç bir değeri yoktur.

Scarlett bu konuşmayı Rhett Butler'ın etkisinde kalarak yaptığını farketmedi. Pittypat tam zamanında imdadına yetişti:

— Annen bu sözlerini duyacak olursa ne der? Benim hakkımda neler düşünecek?

Scarlett'in kalbi sıkıştı. Annesi Ellen'in, bu iğrenç hareketini işitince kahrolacağını düşündü ve vicdan azabı duydu. Tara'nın Atlanta'dan yirmi mil ötede oluşu onu biraz sakinleştirdi. Pittypat halanın, annesine olup biteni duyurmayacağını biliyordu. O dilini tutarsa Scarlett tehlikeyi savuşturmuş olacaktı.

Pittypat:

— Sanırım Henry'ye bir mektup yazmam çok hayırlı olacak. Bana yaptıklarından sonra ona mektup yazmak benim için onur kırıcı olacaksa da ailemizin tek erkeği odur. Bu mendebur Butler'a biraz çıkışsın. Ah Allahım hiç olmazsa Charlie'ciğim burada olsaydı. Scarlett bundan sonra bu adamla hiç ama hiç konuşmayacaksın. Beni anlıyor musun?

Melanie o zamana kadar ellerini dizlerinin üzerinde kavuşturmuş, susuyor konuşulanları dinliyordu. Ayağa kalktı, Scarlett'in arkasına geçerek kollarını onun boynuna doladı.

— Scarlett şekerim kafanı yorma! dedi. Ben seni anlıyorum. Dün akşam mertçe hareket ettin. Amacın hastaneye yardım sağlamaktı. Eğer halk bu konuda dedikodu yapacak olursa, ben onların ağızlarını kapa-

tırım. Ağlama sen de Allahaşkına Pitty hala. Scarlett'in hakkı var. Günlerce evden çıkmadı. Görmüyor musun daha küçük bir kız o...

Melanie, elleriyle sürekli Scarlett'in saçlarıyla oynuyordu.

— Ara sıra toplantılara gitmemiz hiç de fena olmayacak. Burada acılarımızla başbaşa kalmakla bencillik ettik doğrusu. Savaş her şeyi değiştiriyor. Ailelerinden uzakta bulunan askerleri, hiçbir arkadaşı olmayan bu vatan evlatlarını, hastanelerdeki yaralıları, nekahet dönemindeki insanları düşündükçe bencillik ettiğimizi anlıyorum. Herkes gibi biz de evimizde nekahet döneminde bulunan askerlere bakmalı, her pazar onlara ziyafet vermeliydik. Haydi Scarlett, ağlama canım. Halk senin yaptıklarının içyüzünü anlayınca emin ol ki dedikodudan vazgeçecektir. Ayrıca senin bu yüce davranışını takdir edecektir. Charlie'yi ne kadar sevdiğini hepimiz biliyoruz.

Aslında Scarlett'in canı ağlamak istemiyordu. Ama Melanie'nin saçlarını okşayışı onun içinde bir şeylerin kabarmasına neden oluyordu. Başını vurmak, avazı çıktığı kadar "söyleyin, konuşun!" diye bağırmak istiyordu. Daha dün akşam bütün askerlerin, muhafızların, milislerin kendisiyle dans etmek için adeta birbirleriyle çekiştiklerini henüz unutmamıştı. Melanie'nin onu savunmasına asla dayanamazdı. Kendini savunacak yaş ve güçte idi. Eğer cadılar dedikodu yapıyorlarsa o söylenenlere kulak asmayı gereksiz buluyordu. Önünde öyle güzel zaferler vardı ki, ihtiyar kadınların dedikodularıyla ilgilenmeye vakti bile olmayacaktı.

Pittypat bir yandan Melanie'nin sakinleştirici sözlerini dinlerken, bir yandan da gözyaşlarını kuruluyordu. Tam bu sırada odaya biraz kabarık bir zarfla Prissy girdi.

— Mrs. Melanie bu size aitmiş! Küçük bir zenci getirdi afandım.

Melanie heyecanlandı.

— Bana mı? diye sorduktan sonra zarfı alıp yırttı.

Scarlett kahvaltı ederken o kadar dalgındı ki, olup biteni farkedebilmesi için Melanie'nin hıçkırıklarla ağladığını duyması ve Pittypat halanın da elini kalbinin üzerine götürdüğünü görmesi gerekti.

Pittypat hala, "Ashley ölmüş!" diye bir çığlık attı. Başı arkaya, elleri de hareketsiz iki yanına düştü.

Scarlett kanının donduğunu hissetti.

— Aman Tanrım! diye feryat etti.

Melanie telaşlanarak;

— Değil canım! Yok yok! dedi. Scarlett çabuk tuz getir. Kokla cicim kokla! Nasıl biraz düzeldin mi? Daha iyisin ya! İyice kokla! Ashley değil canım. Senin korktuğuna çok üzüldüm. Ağladım; evet ağladım, çünkü o kadar mutlu olmuştum ki...

Birden avucunu açtı ve elinde tuttuğu bir şeyi öptü. Sonra;

— Öyle mutluyum ki... diyerek yeniden ağlamaya başladı.

Scarlett, Melanie'nin parmaklarının arasında bir yüzüğün parıltısını gördü.

Melanie yere düşen mektubu işaret ederek;

— Al, oku! dedi. Aman tanrım ne kadar kibar, ne kadar iyi bir adammış.

Scarlett heyecanlanarak hemen yerdeki mektubu aldı. Sert bir elle yazıldığı anlaşılan şu kısa notu okudu:

"Konfederasyon'un, erkeklerin kanına ihtiyacı vardır, fakat kadınların kalbine asla! Saygıdeğer hanımefendi bu yüzüğü size olan saygının bir nişanesi olarak kabul buyurmanızı dilerim. Gösterdiğiniz özveri boşa gitmeyecektir. Çünkü bu yüzük gerçek değerinin on katına satın alındı ve sahibine iade ediliyor.

Yüzbaşı Rhett Butler"

Melanie yüzüğü parmağına taktı, ona taparcasına baktı. Sonra Pittypat'e doğru yürüdü. Gözyaşlarının arasından gülüryüz göstermeye çalışarak,

— Onun bir beyefendi olduğunu size söylemiştim,

dedi. Ancak onun gibi kibar ve anlayışlı bir adam bu jesti yapabilirdi. Bu yardımın yüreğimi ne kadar parçaladığını ancak o anlayabilirdi. Bu yüzüğün yerine altın kordonumu göndereceğim. Pittypat hala, ona mektup yaz ve pazar günü yemeğe davet et de ona teşekkür edebileyim.

Bu heyecanlı dakikalar sırasında Melanie de, Pittypat hala da, Rhett Butler'ın, Scarlett'in yüzüğünü göndermediğini farkedemediler. Ama Scarlett bunun farkına hemen vardı ve çok kızdı. Ve Scarlett bu davranışın esas amacını da hemen farkettiler. Rhett Butler bu jesti nezaket gereği değil, yalnızca Pittypatlar'e davet edilmek için yapmış ve bunda da başarılı olmuştu.

*

* *

Ellen, Scarlett'e gönderdiği mektupta "Son günlerdeki davranışların beni kaygılandırdı" diyordu. Annesinden gelen mektubu masasının başında okuyan Scarlett mosmor oldu. Kötü haberlerin hızla yayıldığına kuşkusu yoktu. Charleston'da ve Savannah'ta bulunurken, Atlanta halkının bütün Güneyliler arasında dedikodu yapmayı en çok seven insanlar olduğunu duymuştu. Annesinden gelen mektup da bu bilgiyi doğruluyordu. Hastaneye yardım satışı pazartesi akşamı yapılmıştı, bugün ise perşembe idi. Acaba hangi ihtiyar cadı Ellen'a yazmıştı, Pittypat hala mı? Scarlett bu düşüncesinden hemen vazgeçti. Çünkü zavallı kadın, Scarlett'in patavatsız davranışlarından dolayı sorumlu tutulmaktan korkuyordu. Bu nedenle Ellen'a en son haber verecek kişi Pittypat hala olurdu. "Belki de Mrs. Merriwether haber vermiştir" diye düşündü.

Ellen, mektubunda şunları yazmıştı:

"Almış olduğun terbiyeyi böylesine unutabileceğini düşündükçe kalbim sızlıyor. Haydi yas elbisesiyle halkın önüne çıkarak yaptığın hatayı, hastaneye yardım konusundaki özverine verelim. Pekiyi ya dans etmene,

özellikle de Yüzbaşı Butler gibi bir adamla... Buna ne demeli? O adamdan söz edildiğini çok işittim. İşitmeyen de kalmamıştır belki. Geçen hafta Pauline'den gelen mektupta onun beş paralık saygınlığı olmadığı yazılıydı. Hatta ailesi bile onu aralarında görmek istemiyormuş. Pek doğaldır ki kalbi kırılan zavallı annesi hariç! O tam anlamıyla rezilin, ahlaksızın biri. Gençliğinden ve saflığından yararlanarak seni iğfal edecek, böylece senin ve ailemizin onuru ayaklar altına düşecek. Miss Pittypat'ın sana göstermesi gereken ilgiyi bu kadar ihmal edişine çok şaşırdım."

Scarlett masanın önünde doğrularak Pittypat halaya baktı. İhtiyar kız, Ellen'in yazısını tanımıştı. Dudakları, azarlanmaktan korkan küçük bir çocuğunki gibi titriyordu.

Mektup şöyle devam ediyordu:

"Sana yıllardır verdiğimiz terbiyeyi bir an içinde unutmuş olman düşüncesi kalbime bıçak gibi saplanıyor. Seni hemen eve çağırmak istedim. Fakat bu konuda babanın da fikrini aldım. Cuma günü Atlanta'da olacaktır. Gidip Yüzbaşı Butler ile görüşecek ve seni alıp gelecek. Kendisine yalvarmalarına rağmen sana fena davranmasından korkuyorum. Ben senin bu yaptıklarını gençliğine ve şımarıklığına veriyorum. Allah vere de öyle olsun. Davamız uğrunda benim kadar canla başla çalışacak bir kimse daha düşünülemez. İsteğim şudur: 'Kızlarım da benim bu özelliğime ortak olmalıdırlar.' Fakat bu onur kırıcı..."

Ellen'dan gelen mektup bu üslup içinde sürüp gidiyordu. Scarlett mektubun devamını okumadı. İlk kez dehşet içinde kaldığını hissediyordu. Cesaret ve gururundan şimdi bir iz bile kalmamıştı. Kendisini on yaşındayken, Suellen'in başına pasta attığı zamanki kadar küçük ve suçlu görmekteydi. Çok kibar olan annesinin ona bu ağır sözlerle dolu mektubu göndermesi ve babasının da Atlanta'ya gelerek Rhett Butler ile konuşacağı haberi onun aklını durduruyordu. Şimdi işin önemini daha iyi anlamaya başlamıştı. Babası herhal-

de ona çok sert davranacaktı. Bu kez onun dizlerine oturmakla ve onu okşayıp koklamakla cezadan kurtulamayacağını biliyordu.

Pittypat, keçi sesi gibi titrek bir sesle ve biraz da çekine çekine sordu:

— Kötü haber değildir, sanırım.

— Babam yarın buraya gelecekmiş. Bir tavuğun bir solucanın üzerine atıldığı gibi üzerime çullanacak!

Scarlett'in sesinden acı çektiği anlaşıyordu.

Pittypat, ani bir hareketle tabağını itiverdi. Birden kötülemişti.

— Prissy!... Çabuk ol!... Tuzlarımı getir!...Galiba bayılacağım, diye bağırdı.

İlgi çekici bir olaya tanık olacağından memnun görünen Prissy:

— Afandım onlar entarinizin cebinde! dedi.

Pittypat cebinden küçük bir şişe çıkardı ve hemen kapağını açıp kokladı.

Scarlett:

— Her ikiniz de benden yana olun. Beni bir an olsun yalnız bırakmayın. Babam sizleri çok sever. Sizin yanınızda bana çatmayı uygun bulmaz.

Pittypat yavaş yavaş kalkarak;

— Ben bunu yapamam! dedi. Kendimi hiç iyi hissetmiyorum. Şimdi biraz yatmalıyım. Yarın da bütün gün yatacağım. Mister Gerald O'Hara'ya tarafımdan özür dilersin.

Gözleri şimşek gibi çakan Scarlett içinden "alçak kadın!" dedi.

Melanie'nin yüzü, Mister O'Hara'nın öfkesine hedef olma korkusuyla bembeyaz olmuştu. Buna rağmen Scarlett'in yanına oturdu.

— Bu... Bunu yalnızca hastaneye para toplamak amacıyla yaptığını açıklaman için sana yardım edeceğim.

— Hayır, olmaz! Çünkü babam bunu anlamaz. Gözden düşmüş olarak Tara'ya döneceğim. Annemin yüzünü gördükten sonra da üzüntümden öleceğim.

— Fakat şekerim sen eve gidemezsin ki! diyerek Pitty-pat ağlayarak müdahale etti. Eğer gidecek olursan... Zorda kalacağım... Evet Henry'yi çağırmak zorunda kalacağım. Onunla bir arada yaşayamayacağımı da çok iyi biliyorsun. Kentteki sayıları artan yabancı-lardan geceleri Melly ile birlikte çok korkuyoruz. Sen ise çok cesursun. Üçümüz bir arada olursak, erkeksiz yaşayabiliriz.

Melanie dokunsan ağlayacak durumdaydı. Titreyen sesiyle Scarlett'e:

— Baban seni alıp Tara'ya götüremez, dedi. Burada kendi evinde gibisin. Sen gidersen biz ne yaparız sonra?

Babasının öfkesini gidermek konusunda başka birinin yardımını çok daha uygun bulan Scarlett kendi kendine, "sizin için neler düşündüğümü bir bilerseniz o zaman buradan gitmem canınıza minnet olur" diye mırıldandı.

Pittypat:

— Yüzbaşı Butler'a bir pusula göndersek de, gelmemesini bildirsek nasıl olur? diye söze başladığı sırada, Melanie umutsuzca bağırdı:

— Aaa, bu olmaz! Bu kabalığın en büyüğü olur doğrusu...

Pittypat:

— Bana yardım et de yatmaya gideyim! diye inledi. Sonra Scarlett'e çattı:

— Ahh Scarlett, dertsiz başını derde soktun!

Ertesi gün ikinci vakti Gerald geldiği zaman Pittypat yatağında hasta yatıyordu. Kapı aralığından birkaç kez ö-zür diledi ve yemeği yönetme görevini iki genç kıza verdi.

Gerald, kızını öptü ve Melanie'ye iyi davranarak yavaşını sıktı ise de her an patlamaya hazır bir öfke bombası gibiydi. Ortalık fırtına öncesi sessizliğine benziyordu. Scarlett babasının lanet okumasını, bu sessizliğe tercih edecekti. Melanie verdiği sözü tutarak, Scarlett'in yanından bir gölge gibi ayrılmıyordu. Gerald da

Melanie'nin yanında kızına çıkışacak kadar kaba değildi.

Scarlett içinden Melanie'nin durumu çok güzel idare ettiğini kabul ediyordu. Melanie bir şey olmamış ya da hiçbir şeyden haberi yokmuş gibi davranıyordu. Bir ara Gerald ile karşılıklı konuşma fırsatını da yakaladı. Ona gayet sakin bir biçimde gülümseyerek;

— Kontlukta neler olup bittiğini öğrenmek isterdim, diye söze başladı. India ile Honey öyle tembel haberciler ki, onların mektuplarından benim bir şeyler öğrenmeme imkan yok. Sizin her şey hakkında bilginiz vardır. Çok rica ederim, bize Joe Fontaine'nin düğününden söz edin.

Bu sözleri biraz da iltifat kabul eden Gerald, düğün töreninin çok sade olduğunu ve sessizlik içinde geçtiğini anlattı. "Sizin evlenmenize benzemiyordu yavrularım, çünkü Joe birkaç gün izin alabilmişti" dedi. İlgiyle dinlenildiğini görünce anlatmaya devam etti.

— Sally ve küçük Munroe çok güzelleşmişti.

Anlatırken Melanie'nin sorularına da cevap vermeye çalışıyordu. Ama düğün elbiselerini ve başka şeyleri pek anımsayamıyordu.

Gerald:

— Ertesi sabah Joe, Virginia'ya hareket etmek zorundaydı, diyerek açıklama yapmak gereğini hissetti. Bu durumda düğünden sonra ne balo verildi, ne de ziyaretler yapıldı. Tarleton ikizleri de evlerine döndüler.

— Duyduk. Şimdi iyiler mi bari?

— Yaraları çok ağır değil. Stuart'ın diz kapağına kurşun isabet etmiş. Brent'in de omuzunu bir kurşun delmiş. Bilmem duydunuz mu? Resmi bildirilerde onların kahramanlıklarına yer verildi.

— Hayır, duymadık! Biraz anlatır mısınız?

— Bilirsiniz her ikisi de ateşli çocuklardır. Bu ikizlerin kanlarına İrlandalı kanının karıştığına inanmaya başlıyorum. Neler yaptıklarını unuttum, ama Brent teğmen olmuş.

Scarlett ikizlerin kahramanlıklarının dillere destan

oluşuna çok sevindi. Bu iki kahramanı bir zamanlar peşinden koşturduğu için onlara sahip olduğunu düşünerek sevindi. Çünkü Scarlett ne zaman bir genç kendisine talip olsa o gencin kendisine ait olduğunu düşünürdü. Ayrıca kendisindeki becerilerin de o gence yansıdığını sanırdı.

Gerald:

— Size yeni bir haber daha vereceğim, diye söze başladı. Söylendiğine göre Stuart yeniden Oniki Meşeler'de kur yapma sevdasına kapılmış.

Melanie üzüldü ve;

— Honey mi, yoksa India mı? diye sordu.

Konuşmalar arasında Scarlett, babasına nefret dolu gözlerle bakıyordu.

— Pek tabii ki India! Haşarı kızım kaş göz etmezden önce ona yüz vermemiş miydi?

Melanie, Gerald'ın böylesine serbest konuşmasından sıkılarak;

— Oh! diye tepki gösterdi.

— Daha ileriye de gidebilirim. Kahraman Brent, Tara'nın çevresinde dört dönüyor.

Scarlett konuşacak durumda değildi. Taliplerinin onu terkedişleri, ona bir tür hakaretti. Charles ile evleneceğini söylediği zaman ikizlerin nasıl köpürdüklerini hâlâ anımsıyordu. Hatta Stuart ya Charles'ı, ya Scarlett'i, ya kendisini öldüreceğini ya da ikisini öldürdükten sonra intihar edeceğini söyleyerek tehdit savurmuştu.

Melanie, adeta mırıldanır gibi;

— Suellen mi? diye sordu. Fakat ben sanıyordum ki Mister Kennedy...

— Aman canım! Onun işi dalga geçmektir. O adam kendi gölgesinden bile korkar. Eğer aşkını itiraf etmemekte direnirse ona amacının ne olduğunu soracağım. Hayır o benim küçük yavrumdur.

— Carreen mi?

Scarlett nihayet konuşabilecek gücü kendinde bulabildi:

— Canım o henüz bir çocuk.

Gerald:

— Küçük hanım, sen evlendiğin zaman o senden ancak bir yaş küçüktü. Yoksa kızkardeşin senin eski taliplerinden biriyle evleneceği için, ona sitem mi edeceksin?

Melanie'nin yüzü kızardı. O böyle konuşmalara henüz hazır değildi. Peter'a yemeği getirmesi için işaret etti. Gerald'a gezisinin gerçek nedenini unutturacak başka bir sohbet konusu bulmak için düşünmeye başladı. Aklına bir şeyler gelmedi. Ama Gerald, bir kez konuşmaya başladı mı artık susmak nedir bilmezdi. Aydan aya ihtiyaçları artan levazım subaylarının yaptıkları hırsızlıklardan, para almak için Yankeeler'in ordusuna katılan İrlandalıların alçaklıklarından, Jefferson Davis'in aptallığından söz edip durdu.

Porto ikram edildikten ve iki genç kadın konuklarını rahat bırakmak için çekilmeye hazırlandıkları sırada Gerald kaşlarını çatı. Kızını tepeden tırnağa süzerek, ona beş dakika kadar daha kalmasını söyledi. Scarlett çaresizlik içinde Melanie'ye baktı. O da ne yapacağını şaşırmıştı, elindeki mendilini mıncıklamaya başladı. Sonunda da çifte kapıyı baba ile kızın üzerlerine yavaşça kapayarak çıkmak zorunda kaldı.

Gerald bardağına Porto doldurduktan sonra sert bir sesle konuşmaya başladı:

— Şimdi başbaşayız yavrum! Yaptıklarına diyecek yok doğrusu! Şimdi de başka bir koca peşinde mi koşuyorsun? Unutma ki dul kalalı çok az bir zaman oldu.

— Baba bu kadar yüksek sesle konuşma, hizmetçiler...

— Onlar olup biteni bilmiyorlar mı sanıyorsun? Onurunun, saygınlığının on paralık olduğunu herkes biliyor. Zavallı annen üzüntüsünden ölecek. Yataklara düştü. Bende de halkın önüne çıkacak yüz kalmadı. Çok ayıp doğrusu! Hayır yavrucuğum, bu kez beni göz yaşlarıyla aldatamazsın.

Gerald'in sesi titremeye başladı. Scarlett'in de kırıkları hızla inip kalkıyor, dudakları titriyordu.

— Ben seni bilirim! Kocanın ölümünün hemen arkasından biriyle flört etmek sevdasına kapıldın. Ağlama! Haydi bu akşam daha fazla konuşmayacağım. Kızımın onuruna saygı göstermesini bilmeyen Yüzbaşı Butler'a gidip onunla görüşeceğim. Evet bunu yarın sabah yapacağım. Sana ağlama diyorum. Gözyaşların yarar sağlamaz. Kararımı verdim. Yarın, bizim aile onurumuzu ikinci kez lekelemek fırsatını bulamadan Tara'ya hareket edeceksin. Ağlama yavrum! Bak başımıza ne getirdin. Güzel bir armağan değil mi? Baksana canım! İşlerimin başımdan aştığı bir sırada, nasıl olur da bu derdi açar ve beni bu uzun geziyi yapmak zorunda bırakırsın. Sana son kez ağlama diyorum!

*

* *

Pittypat ile Melanie yatalı saatler oluyordu. Scarlett ise yatağının içinde bir o yana, bir bu yana dönüyor, kalbi sızlayarak sabahı bekliyordu. Hayatın tam başladığı bir sırada Atlanta'yı terkedip evine dönmek, annesinin hakaretlerini dinlemek! Bunları düşündükçe kahroluyordu. Hele annesiyle karşılaşmaktansa ölmeyi yeğ tutuyordu. Evet, hemen ölmek istiyordu. Böylece herkes ona karşı kötü davrandıkları için pişman olurdu.

Bir ara uzaktan bir ses duydu. Uzakta olmasına ve belirsizliğe rağmen bu sesi tanır gibi oldu. Evet bu sesi tanıyordu. Yatağından fırladı ve pencereye koştu. Yıldızlarla dolu gökyüzünün altında; ki yanı sık ağaçlarla dolu yol alabildiğine uzanıyordu.

Yoldan gelen sesler yaklaştı, tekerlekler gıcırdadı, bir atın nallarından çıkan şakırtılar çevreyi çınlattı. Tanıdık bir ses duyuldu. Scarlett birden gülümsedi. İçkinin de etkisiyle ağırlaşan bu ses, İrlanda aksanıyla "Peg Arabada Gidiyor" şarkısını söylüyordu. İşte Jo-

nesboro yortusu olmasa da Gerald her zamanki haliyle evine dönüyordu.

Scarlett, evin önünde duran arabayı gördü. İçinden seçilemeyen birtakım kişiler indi. Babası yalnız değildi. Parmaklığın önünde iki kişi durdu. Scarlett kapının sürmesinin gıcırdadığını işitti. Şu sıra babasının sesini daha iyi duyuyordu.

— Şimdi size Robert Emmen'in gazelini okuyacağım. Bu şarkıyı hepinizin bilmesi gerekir evladım.

İnsanı güldürecek kadar ince bir sesle cevap veren yol arkadaşı sözcükleri biraz da uzata uzata;

— Çok memnun olurum Mister O'Hara! dedi. Fakat şimdi değil.

Scarlett'in şaşkınlığı daha da arttı.

— Aman Tanrım bu adam galiba şu mendebur Butler! diyerek kendi kendine söylendi. Sonra kendini toparladı ve "iyi ki babam ve bu adam birbirini öldürmemiş" diye düşündü. Demek onların arası bu derecede iyiydi ki, gecenin ilerlemiş saatinde, hem de sarhoş olarak eve dönüyorlardı.

— Hayır, muhakkak söyleyeceğim! Siz de beni dinlemek zorundasınız. Aksi takdirde sizi gebertirim, Oranjlı Yüzbaşı(*)!

— Özür dilerim, Oranjlı değilim. Ben Charlestonlu'yum.

— Al onu, vur ötekine! Daha da kötü! Charleston'da iki yengem var, onların neler çektiklerini bir ben bilirim.

Scarlett geceliğini aramaya başladı. "Bu saatte komşu-ları uyandıracaklar!" diye telaşlandı. Ama elinden ne gelirdi? Geceleyin kapıya çıkıp babasını içeri alamazdı ya...

Gerald tartışmayı kısa kesti, parmaklığa dayandı ve başını arkaya atarak şarkıyı söylemeye başladı.

(*) Orange prensiyken daha sonra İngiltere Kralı Üçüncü Guillaume'un yandaşı oldu ve Katolik Partisi'ne muhalif Jaques'i himaye etti.

Scarlett dirseklerini pencerenin kenarına dayayarak babasını dinledi ve içindeki acıya rağmen gülümsedi. Eğer babası güzel okuyabilseydi bu şarkı çok güzel bir parçaydı. Bu onun en çok beğendiği şarkılardan biriydi. İnsana hüznün veren dizeleri kalbi burkularak dinledi.

*Genç kahraman yattığı yerden uzaktadır güzel kız.
İç çekerek döner pervane gibi aşıklar onun çevresinde.*

Gerald, kendini şarkıya kaptırmıştı. Scarlett, Melanie ile Pittypat'ın odalarından sesler duydu. Zavallılar bu sahne karşısında şaşırıp kalacaklardı. Onlar, Gerald'ın yaradılışında olan adamlara hiç alışık değildiler.

Şarkı bitince iki adam birbirine sokuldu ve tek vücut oldular. Sonra bahçeye girdiler, merdiveni çıktılar. Durumlarından beklenmedik bir dikkatle kapıyaavaşça vurdular. Scarlett "Hemen inip kapıyı açmalıyım. Ne de olsa babamdır. Zavallı Pittypat hasta haliyle aşağıya inene kadar ölüverir" diye düşündü. Zaten hizmetçilerin de babasını bu durumda görmelerini istemiyordu. Kaldı ki Peter onu yatağına yatırmak istese bile o daha da azıtır-dı. Yalnız Pork belki babasını idare etmeyi becerebilirdi.

Bir iğne ile geceliğinin önünü kapadı. Şamdanı aldı, merdivenlerden inip hole saptı. Şamdanı, kapıyı aydınlatacak bir yere koydu. Mandalı çıkararak, kapıyı açtı. Mumun ölgün ışığında gözüne ilk çarpan Rhett Butler'ın bembeyaz gömleği oldu.

O, babasını kolundan tutuyordu. Gazel herhalde Gerald'ın bu gece söyleyebileceği son şarkı olmuştu. Çünkü kendisini, Butler'ın kolları arasına bırakıvermişti. Şapkası başında değildi. Dalgalı saçları karma-karışık. Kravatı boynundan kaymış, kulağının yayına gelmişti. Gömleğinde de içki lekeleri vardı.

Butler'ın gözlerinin içi gülüyordu. Scarlett'e:

— Babanız sanıyorum! dedi. Genç kadının üstünde ince bir şey olduğunu keskin gözleriyle hemen farkettti.

Bakışlarıyla adeta onu soyuyor gibiydi.

Scarlett gayet sakın;

— İçeri getirsenize! dedi. Bu durumdan çok sıkılıyordu. Babasına da onu böyle gülünç bir hale düşürdüğü için kızılıyordu.

Butler, Gerald'ı içeri doğru itti.

— Onu odasına çıkarmanıza yardım edeyim mi? Bu işi yalnız başınıza beceremezsiniz. Babanız oldukça ağır mış.

Scarlett, böyle cüret dolu bir öneri karşısında donakaldı. Butler'ın yukarı çıktığını duyunca Melanie ile Pittypat'in ödlerinin patlayacağını düşündü.

— Nasıl olur canım? Onu salondaki kanepeye götürün!

Butler özür diledi. İstenileni yaptı.

— Güzel! Uzatın şimdi!

— Çizmelerini çıkarayım mı?

— Onlarla uyuduğu çok olmuştur.

Scarlett son cümlesini biraz açıklamak gereğini duydu. Çünkü Butler, babasının ayaklarını kanepeye yerleştirirken sinsice gülüyordu.

— Şimdi gidin artık, rica ederim.

Butler hole çıktı yere düşen şapkasını aldı.

— Sizi pazar akşamı yemekte görürüm, dedi ve kapıyı yavaşça kapatarak gitti.

Scarlett evin arkasındaki kulübede yatan hizmetçiler uyanmadan aşağıya indi, odasına çekildi. Saat beş buçuktu ve henüz ev derin bir sessizlik içindeydi.

Gerald uyanmıştı. Başını ezmek ister gibi iki elinin arasında sıkıyordu. Kızının salona girdiğini görünce ona doğru baktı. Bu durum Gerald'a o kadar dokunmuştu ki bağırıp çağırmaya başladı.

Scarlett kızgın, fakat mümkün olduğunca sesini kısarak;

— Doğrusu baba dün geceki davranışlarınız için bir söz bulamıyorum. Sizin gibi biri gece yarısı gelir ve şarkı söyleyerek komşuları uyandırır mı hiç?

— Ben mi şarkı söyledim?

— Evet siz! Avazınız çıktığı kadar gazel okuyordunuz.

— Hiç, ama hiçbir şey anımsamıyorum.

— Ama komşular hayatlarının sonuna kadar anımsayacaklar. Tabii Pittypat ile Melanie de...

Gerald zehir gibi dilini dudaklarında gezdirerek,

— Aman Tanrım, diye hayıflandı. Oyun başladıktan sonra hiçbir şey anımsamıyorum.

— Ne oyunu?

— Mendebur Butler en iyi poker oyuncusu olduğunu ileri sürdü.

— Ne kadar kaybettiniz?

— Ben mi? Kaybetmek mi? Haydi canım, tabii ki kazandım. Her zaman bir iki bardak içki insanın kazanmasına yardımcı olur.

— Cüzdanınıza baksanız iyi olur sanırım.

Yaptığı her hareket Gerald'a acı veriyordu. Cebinden cüzdanını zorlukla çıkardı. Açıp bakınca içinin bomboş olduğunu gördü. Zavallı adam şaşkın bakışlarla bir süre boş cüzdanını seyretti.

— Tam beş yüz dolar! diye söylendi. Bu parayla ablukayı yaran adamlardan karıma bir şeyler alacaktım. Şimdi ise Tara'ya dönmek için bilet param bile yok!

Scarlett boş cüzdana nefretle bakarken aklına bir fikir geldi. Kendinde cesaret buldu:

— Bundan sonra halkın önüne çıkacak yüz kalmadı bende, diye yakınmaya başladı. Onurumuzu ayaklar altına aldınız.

— Dilini tut yumurcak! Başımın çatladığını farketmiyor musun?

— Yüzbaşı Butler gibi bir adamla gece yarısı eve zil zurna sarhoş dönmek, sokaklarda avaz avaz şarkı söylemek, bağıra çağıra konuşmak, bir de bütün parasını kumarda kaybetmek! Oh, ne kadar güzel şey!

— Bu adam çok güzel poker oynuyor. O...

— Annem bu olayı duyacak olursa ne yapar acaba?

Zavallı Gerald bu ani darbenin altında adeta ezili-verdi.

— Anneni mahvetmek istemiyorsan ona olup bitenden söz etmezsin! Tamam mı?

Scarlett kasden cevap vermedi. Kaygılı bir biçimde yüzünü ekşitti:

— Tam böyle bir zamanda bu olayın o altın yürekli kadına ne kadar ağır geleceğini bir kere düşünün! Ya siz değil miydiniz, dün akşam ailemin onurunu beş paralık ettiğimi söyleyen! Oysa ben hastaneye yardım olsun diye biraz dans ettim. Doğrusu daha fazla dayanamayacağım, içimden ağlamak geliyor.

Gerald:

— Yapma Allahaşkına! diye rica etti. Zaten kafam perişan, bir de sen darbe indirme. Bu kez muhakkak patlar.

— Bir de şunu demiştiniz...

— Haydi yavrucuğum, sen yaşlı babanın sözlerine gücenme. O seni üzme istemez. Ben olanların farkında bile değilim. Sana inanıyorum, sen mert bir kızsın. Kötü amaçla hareket etmezsin.

— Beni cezalandırmak için mi eve götüreceksiniz?

— Ah yavrucuğum! Bu elimden gelir mi sanıyosun... Bu sözü sana biraz çatmak, kızgınlığımı gidermek için söyledim. Bak bu para işinden annene hiç söz etmezsin, emi! Zaten zavallı kadın çok masrafımız oluyor diye üzülp duruyor.

Scarlett içtenlikle;

— Hayır! dedi. Beni Tara'ya götürmezseniz ve hakkımda söylenenlerin birer kocakarı dedikodusundan ibaret olduğunu anneme anlatırsanız, ben de anneme hiç bir şey söylemem.

Gerald üzgün bir yüzle kızına baktı:

— Bu bir şantajdan başka bir şey değil.

— Gece yaptıklarınızın da bir rezaletten farkı yok.

— Öyle olsun ne yapalım! Her şeyi unutalım. Söyle bana yavrum, Pittypat hala gibi melek bir kadının evinde konyak bulunur mu?

Scarlett salondan çıktı, ayaklarının ucuna basarak holden geçti ve yemek salonuna girdi. Konyak şişesini aldı. Melanie ile birlikte ona "buhar şişesi" adını takmışlardı. Çünkü Pittypat hala, bayılacağı ya da yalandan bayıldığı zaman bu konyaktan bir yudum alırdı.

Scarlett'in yüzünde babasına karşı bu derece sert davranmaktan dolayı vicdan azabı yerine, bir zafer pırlırtısı görülüyordu. Artık annesine yazılacak herhangi bir havadis hakkında, onu yalanla avutmak mümkün olacaktı. Bundan sonra da Atlanta'da kalacak ve Pittypat halanın zayıf yanını bildiği için istediği gibi hareket edebilecekti. Dolabı kapadıktan sonra bardak ve konyak şişesini göğsüne bastırarak bir süre kımıldamadan durdu.

Şimdi gözünün önünde dere kenarında yapılacak pikniklerin, evlerde verilecek ziyafetlerin, baloların, danslı matinelelerin, araba gezmelerinin, pazar akşamı yemeklerinin neşeli tabloları canlanıyordu. O Atlanta'da bütün eğlencelere katılacaktı. Erkekler de hastanede kendilerine yapılan küçük bir yardım karşılığı ne kadar çabuk aşık oluyorlardı. Artık hasta bakmaktan tiksinecekti. Çünkü erkekler hastalanınca çok kolay ökseye tutuluyorlardı. Onlar genç kızların ellerine tıpkı dalında hafifçe sallanan olgun armutlar gibi düşüyorlardı.

Elindeki zihin açtığı sanılan içkiyle babasının yanına döndü. O'Haralar'ın içkiye karşı olan tutkularından dolayı Allah'a şükretti.

Bir hafta sonra ikinci vakti Scarlett hastaneden yorgun argın eve döndü. Bütün gün ayakta durmuştu. Canı da çok sıkılıyordu. Mrs. Merriwether, onun bir hastanın koluna pansuman yaparken yatağa oturduğunu görmüştü ve bir hayli azarlamıştı.

Pittypat ile Melanie özenle süslenmişler, verandada Prissy ve Wade ile birlikte haftalık ziyaretlerine çıkacakları saati bekliyorlardı. Scarlett onlara katılamayacağını söyleyerek özür diledi ve odasına çıktı.

Arabanın sesi uzaklaşınca Scarlett artık evde kendisini gözetleyecek hiç kimsenin kalmadığını düşündü. Yavaşça ve büyük bir dikkatle Melanie'nin odasına girdi, kapıyı kilitledi. Burası bir genç kız için büyük özenle süslenmiş bir odaydı. İçeride tam bir sessizlik vardı. Güney güneşinin eğik ışıkları odaya güzel bir sıcaklık yayıyordu. Döşeme parlıyordu. Yerde birkaç halı vardı. Duvarlar ise boştu. Odanın bir köşesine bir sandık yerleştirilmişti. Orada Konfederasyon bayrağı ve altın kabızlı bir kılıç asılıydı. Bu kılıç Melanie'nin babasının Meksika Savaşı'nda kullandığı kılıçtı. Charles da savaşta giderken bu kılıcı yanında götürmüştü. Melanie kılıcı duvara Charles'ın palaskasıyla asmıştı. Charles'ın tabancası ile mahfazası da asılı duruyordu. Tabanca ile kılıcın arasında, Charles'ın bir madenin üzerine basılı asker elbiseli ve gururlu resmi bulunuyordu. Siyah gözleri öyle parlıyordu ki sanki madenin üzerinden insanın üzerine sıçrayacak gibiydi. Dudaklarında da utangaç bir gülümseme vardı.

Scarlett resme pek o kadar dikkatli bakmadı. Yata-

ğın başucuna konulan masanın yanına geldi. Pelesenk ağacından yapılan masanın üzerinde bir klasör vardı. Masanın çekmecesinden mavi kurdele ile bağlanmış bir yığın mektup çıkardı. Bunlar Ashley'den Melanie'ye gelen mektuplardı. Scarlett en üstte duran ve henüz bu sabah gelen zarfı aldı.

Mektupları gizlice okurken öyle vicdan azabı duyuyor ve yaptığı işin farkedilmesinden öyle korkuyordu ki, zarfları açarken elleri titriyordu.

Arada sırada kendi kendine "annem duyacak olursa ne der?" diye soruyordu. Annesi, onun böyle bir alçaklık yaptığını duymaktansa ölüm haberini almayı daha hayırlı bulurdu. Bu iş, her şeyde annesine benzetmek isteyen Scarlett'i ilk önceleri çok üzmüştü. Ama mektupları okumak isteği de onun içini yakıyordu. Bu yüzden annesini adeta unutmuş gibiydi. Zaten son günlerde, kendisini üzen sorunları unutma sanatında tam bir usta olmuştu. Çoğunlukla "bu can sıkıcı sorunu şimdi düşünmeyelim. Yarın çaresine bakarız" diyordu. Ertesi gün ise içini kemiren bu sorunu ya hiç aklına getirmiyor ya da onun şiddetini kaybettiğini fark ediyordu. Bu nedenle Ashley'den Melanie'ye gelen mektupları okumakta bir sakınca görmüyordu.

Melanie eskisi gibi ona karşı hâlâ iyi davranıyordu. O, Ashley'nin mektuplarından bazı parçaları yüksek sesle halasına ve Scarlett'e okurdu. Fakat Scarlett'i çileden çıkaran onun okumadığı bölümlerdi. İşte bunun için Melanie'ye gelen mektupları gizlice okumak için yanıp tutuşuyordu.

Scarlett'in öğrenmek istediği, Ashley'nin evlendiği günden beri karısını sevip sevmediği ve sever gibi görünüp görünmediğiydi. Acaba karısına karşı tatlı diller kullanıyor muydu? Duyguları nasıldı ve bu duyguların ateşi ne kadardı?

Mektubu büyük bir dikkatle açtı. Ashley'nin düzgün elyazısıyla yazdığı ve "Aziz karıcığım" diye başlayan mektubunu bir anda okudu. Derin derin soludu. Ashley Melanie'ye "sevgilim" ya da "bir tanem" demiyordu.

"Aziz karıcığım, size karşı olan gerçek düşüncelerimi yazmayışımın çok korktuğunuzu yazıyor ve bu son günlerdeki uğraşılarımın ne olabileceğini soruyorsunuz."

Scarlett dehşet içinde kaldı. Kendi kendine;

— "Aman Tanrım! dedi. Demek gerçek düşüncelerini ondan gizlemiş. Sakın Melanie onun içini ya da benim içimi okumuş olmasın? Kuşkulaniyor mu acaba? Ashley ile benim..."

Mektubu daha yakından okumak için gözlerine yaklaştırdı. Ellerinin titremesini önlemek istedi, ama başaramadı. Fakat mektubun ikinci bölümü onu az da olsa sakinleştirdi.

"Aziz karıcığım, eğer sizden bazı şeyler gizledimse bunun nedeni, yanınızda bulunamayışımın dolayı omuzlarınıza çöken yükü, daha da ağırlaştırmak istememdir. İşte bunun için ruhumun perişan durumunu size bildirmedi. Fakat sizden bir şey gizlemem mümkün değildir. Beni bilirsiniz; bu kadar meraklanmayın. Yaralanmadım, hasta da değilim. Doyana kadar yiyor ve bir yatakta yatıyorum. Bir asker için bundan ötesi can sağlığıdır. Bununla birlikte kalbim birtakım düşüncelerin ağırlığı altında eziliyor. Bu durumu açıklıyorum:

"İçinde bulunduğumuz bu yaz gecelerinde sabaha kadar gözüme uyku girmiyor. Oysa askerler mışıl mışıl hele bazıları horul horul uyuyor. Ben ise yıldızları seyrederek kendi kendime soruyorum: «Burada işin ne Ashley Wilkes? Hangi dava uğrunda dövüşüyorsun?»

"Kuşkusuz ne onur, ne de zafer için... Savaş iğrenç bir şeydir. Ben de bütün pis şeylerden tiksiniir, iğrenir ve dehşet duyarım. Asker olarak yaratılmamışım ben... Topların ağzı altında defne dalları toplamak istemiyorum. Gerçi bugün savaşın içindeyim ama Allah beni okuyup yazmak için yaratmış. Şunu bilmeni isterim ki Melanie, borazanlar bana heyecan vermiyor. Trampet sesleri de adımlarımı çabuklaştırmıyor.

"Bugün şu gerçeği açıkça anlıyorum: Biz ihanete

uğramışız. Hem de kendimiz tarafından. Herhangi birimizin, bir düzine Yankee'ye bedel olduğumuzu ve dünyayı ancak pamuğun yönetebileceğini sanan biz gururlu Güneyliler tarafından arkamızdan hançerlenmişiz. Bu yetmiyormuş gibi; bir de saygı gösterdiğimiz, taparcasına bağlandığımız yüksek makamlardaki kimselelerin; 'pamuk kraldır, esirler, devletler hukuku, alçak Yankeeler...' gibi boş sözlerinin ihanetine uğradık.

"Şimdi yıldızları seyrederken kendi kendime 'hangi dava uğruna savaşıyorsun?' diye soruyorum. Devletler hukukunu, pamuğu, zencileri, ve nefret etmemizi öğrettikleri Yankeeler'i düşünüyorum ve bütün bunlarda neden savaştığıma ilişkin bir neden bulamıyorum. Tersine; hayallerim beni başka diyarlara alıp götürüyor. Oniki Meşeler'i ve güneş ışınlarının beyaz sütunlar arasında nasıl oynadığını görür gibi oluyorum. Mehtapta manolyaların olağanüstü kokusunu, güllerin öğle sıcağından koruduğu verandayı anımsıyorum. Annemi bu verandada ben küçükken yaptığı gibi örgü örerken görüyorum. Gün batarken evlere dönen zencilerin seslerini işitiyorum. Onlar yorulmuşlar, ama her şeye rağmen şarkı söylüyorlar. Hatta karınları açkımış olsa bile... Çıkrığın sarnıca dalan kovaşından çıkan sesleri duyuyorum. Oranın eşsiz görünümü gözlerimin önünden bir an olsun kaybolmuyor. Pamuk tarlalarının arasından dereye giden yolu, sabahları vadiden yükselen sisi görüyorum. İşte bunun için ben buradayım.

"Ben ölümü, acıyı sevmeyen, şan ve onur peşinde koşmayan kimselerden nefret etmem. Bu duygu her şeyden daha derindir. Çünkü yukarıda saydıklarım uğrunda canımı feda etmekte olduğum hayat biçiminin simgeleridir. Ben bugün sevdiğim eski günler, eski adetler için dövüşüyorum. Bu geçen günlerin artık ölmüş olmalarından korkuyorum. Çünkü yensek de, yenilsek de yine bir şeylerimiz kaybolacak. Bu savaş kazansak ve hayallerimizde yaşattığımız pamuk krallığına sahip olsak da yine bir şeyler yitirmiş sayılırız.

Çünkü eskisinden farklı insanlar olacağız ve gösterişsiz adetlerimizi terkedeceğiz.

"Bütün dünya 'pamuk' diye kapımıza gelecek, biz de onlara istediğimiz fiyatı kabul ettireceğiz. İşte beni düşündüren de bu! Ben iş çevirme yeteneklerini, her şeyde kâr gözetmelerini, açgözlü davranışlarını nefretle karşıladığımız Yankeeler'e benzemekten korkuyorum.

"Ya yenik düşersek Melanie! Şuna inanmanı isterim ki ne tutsak düşmekten, ne yaralanmaktan, ne de ölümden korkuyorum. Ama korktuğum bir şey var. O da savaş bitince eski günleri tanıyamamak. Ben eski zamana ait bir adamım. İnsanların birbirini yediği bu çılgın ve ateşli zamanın adamı değilim.

"Ne kadar çabalarsam çabalayayım, hiç bir geleceğe ayak uyduramamaktan korkuyorum. Siz de doğal olarak... Çünkü siz ve ben aynı kandanız. Gelecekte neler olacağını henüz bilmiyorum. Bildiğim, onun geçmiş kadar güzel olmayacağıdır.

"Yatağıma uzanmış yatıyorum. Çevremde uyuyan arkadaşlarıma bakıyorum. Kendi kendime, 'acaba ikizler, Alex ya da Cade benim gibi mi düşünüyorlar?' diye soruyorum. 'Silahların ateşlendiği ilk andan itibaren kaybolan bir dava uğruna dövüştüklerini biliyorlar mı?' diye düşünüyorum. Onların bu sorunları düşüneceklerini sanmıyorum. Çok da iyi ediyorlar.

"Size evlenmemizi önerdiğim zaman bunları kesinlikle düşünmüyordum. Oniki Meşeler'de eskiden beri süregelen sakin, rahat ve tehlikesiz bir yaşantının içinde olacağımı tasarlıyordum. Melanie birbirimize çok benziyoruz. İkimiz de sakinliği, sessizliği seviyoruz. Seninle evlenmeyi istediğim zaman birlikte okuyup müzik dinleyeceğimiz ve hayallere dalacağımız uzun yılların rüzgar gibi geçeceğini düşünmüştüm.

Şimdi ise eskinin yıkılışına, çevremizin mezbaya dönmesine ve herkesin kindar olmasına aklım ermiyor. Melanie bunları hiçbir şey haklı çıkaramaz. Yankeeler bizi yenerlerse sonumuz felakettir. Ne yazık ki yenilmemiz de çok olasıdır.

"Bu biçimde mektup yazmam doğru değil. Böyle düşünmemem gerekir. Fakat kalbimde olanları söylememi istemiştiniz. Orada yenilme korkusundan başka bir şey yok.

Anımsar mısın; piknikte nişanımızı ilan ettiğimiz gün, Butler adında, konuşma aksanından Charlestonlu olduğu anlaşılan birinin, Güneyliler'in cahilliğine ilişkin düşünceleri az kalsın bir kavgaya neden olacaktı. O fabrikalarımız, atölyelerimiz, gemilerimiz, tersanelerimiz olmadığını söylediği zaman, ikizler ona ateş etmeye kalkışmışlardı. Bunu anımsıyor musun? O, Yankeeler limanımızı ablukaya alınca pamuğumuzu ihraç edemeyeceğimizi söylemişti. Adamın hakkı varmış. Yankeeler'in yeni tüfeklerine karşılık bizde ihtilalden kalma köhne silahlar var. Yakın bir gelecekte abluka yüzünden ilaç bile bulamayacağız. Butler gibi akıllı adamlara kulak verseydik çok daha hayırlı olurmuş. 'Güney'in savaşı sürdürmesi için pamuğundan ve gururundan başka bir şeyi yoktur' demişti. Şimdi pamuğumuz da işe yaramıyor. Butler'ın dediği gibi elimizde kala kala bir gururumuz kaldı. Fakat ben bu gurura, 'erişilmez cesaret' adını veriyorum. Eğer bunlar..."

Canı sıkılan Scarlett mektubu dikkatle katladı, zarfına koydu. Ashley'nin mektubunu onun savaş hakkındaki düzensiz ve anlamsız düşüncelerini öğrenmek için okumuyordu. Onu Tara'da, verandada dinlerken çok daha fazla zevk almıştı.

Scarlett'in öğrenmek istediği tek şey karısına âşık mektupları yazıp yazmadığıydı. Klasördeki mektupların hepsini okumuştı. Ashley o güne kadar Melanie'ye, bir ağabeyin kızkardeşine bile yazmayacağı biçimde mektuplar göndermişti. Mektupları düşündürücü ve ayrıntılılarla doluydu. Ama hiç birinde bir aşığın sevgilisine kullanması gereken sözler yoktu.

Scarlett ise, şimdiye kadar bir mektupta duygusal izler olup olmadığını anlayacak kadar ateşli mektuplar almıştı. Melanie'nin, Ashley'nin kendisini bir arkadaş gibi sevdiğini anlamamasını hayretle karşılıyor ve

onunla içinden alay ediyordu. O kocasından gelen mektuplarda bir eksiklik olduğunu hiçbir zaman fark edemiyordu. Zavallı Melanie ne yapsın? O kocasının mektuplarını karşılaştıracılabileceği aşk dolu hiç ateşli mektup almamıştı ki...

Scarlett "saçma sapan şeyler yazmış. Kocam bana böyle zırvalar yazsa gününü görürdü. Charles bile daha güzel mektuplar yazmıştı" diye düşündü.

Mektupları karıştırdı, tarihlerine baktı, hepsini anımsadı. Bunlar, zavallı Dallas Mac Lure'un ablalarına yolladığı, Darcy Meade'nin ailesine gönderdiği ve içlerinde karakol betimlemelerinden, angaryalardan başka bir şey bulunmayan mektuplardan farksızdı. Meade ve Mac Lure aileleri, evlatlarından aldıkları bu mektupları gurur ve kıvançla komşularına okurlardı.

Ashley karısına mektup yazarken sanki içinde bulunduğu savaşı unutmaya çalışıyordu. O mektuplarında karısıyla kendisi için zamanın dışında birlikte yaşayacakları sihirli bir çevre yaratmak istiyordu. Ashley'nin mektubunu okuyan bir kimse, savaş olmadığını sanırdı. Mektuplarda eskiden Melanie ile birlikte okudukları kitaplardan, söyledikleri şarkılardan, ortak arkadaşlarından, uzun gezisi sırasında gördüğü yerlerden söz ediyordu. Yazdıklarından evine, Oniki Meşeler'e dönmek isteğiyle yanıp tutuştuğu anlaşılıyordu. Avdan, soğuk bir sonbahar gününde ormanda yaptığı at gezintisinden, pikniklerden, balık avı partilerinden, arkadaşlarından, mehtaplı gecelerden, komşularından ve eski malikanenin güzelliğinden söz ediyordu.

Scarlett mektuplarda okuduğu bazı sözcükler üzerinde düşündü. Aklını kurcalayan bir şeyler vardı. Yaralanmaktan, ölmekten korkmuyorsa çekindiği şey neydi? Scarlett, irdeleme yeteneği olmadığı için ancak şu görüşe varabildi: "Savaş onun canını sıkıyor. Zaten o canını sıkın hiçbir şeyi sevmez. Örneğin beni... Beni seviyordu, ama evlenmeye cesaret edemiyordu. Çünkü hayatına ve düşüncelerine bir rüzgar gibi girmemden, böylece rahatını kaçırmamdan korkuyordu. Hayır en

çok korktuğu bu değildi. Ama Ashley bir alçak da değildi. Buna imkan yoktu. Çünkü ismi resmi bildirilerde geçiyor ve Binbaşı Sloan da Melanie'ye gönderdiği mektupda onun askerleri kahramanca hücumla kaldırdığını bildiriyordu. O bir kez aklına koydu mu, kahramanlıkta hiç kimse onu geçemezdi. O topluluk içinde yaşamak yerine kendi kabuğunda yaşamayı yeğ tutardı. Bunun nedenini ise bir türlü anlayamıyorum. Eğer bu özelliğinin farkına daha önce varsaydım o benimle çoktan evlenirdi."

Scarlett bir an mektuplar kucağında, hareketsiz kalakaldı. Ashley'yi düşünüyordu. Ona, Tara'daki verandada ta uzaktan geldiğini, ağaçlı yolu soluk soluğa çıktığını gördüğü zaman aşık olmuştu. Bu duyguları kesinlikle değişmemişti. O, atın üstünde gülümsüyordu, saçları da sabah güneşinde gümüş gibi parlıyordu. Onun üstün nitelikli bir adama karşı olan genç kız aşkı, henüz toyca bir sevgiden ibaretti. Ashley hâlâ onun gözünde genç kızların hayallerinde yaşattıkları yakışıklı bir süvari idi. Scarlett'in bütün hülyası da bir buse alabilmektir.

Scarlett, onun Melanie ile evlenmesine rağmen hâlâ kendisini sevdiği kanısına vardı. Bütün isteği de buydu. Çünkü o gençti, istek doluydu. Eğer Charles onda uyuyan heyecan ve coşkulardan bir bölümünü olsun uyandırabilseydi şimdi o bir tek buse umuduyla çırpınmazdı.

Ne yazık ki Charles ile bir rüzgar gibi geçen geceleri, onda bir kadın ruhu yaratmamıştı. Charles ona bedensel zevklerin, sevginin ya da düşünce ve beden arkadaşlığının ne olduğunu öğretmemişti. Scarlett'e göre bedensel istekler, erkeğin açıklanamayan çılgınca anlarına boyun eğmek, doğum acılarıyla sonuçlanan birtakım azap verici ve can sıkıcı eylemlerde bulunmaktan ibaretti.

Evliliğinin bu biçimde oluşu onu hayrete düşürmemişti. Çünkü annesi ona, kadınların evliliğe tahammül etmeleri için soylu ve dirençli olmalarını söylemişti. Evlendikten sonra da konuştuğu kadınların düşünce-

leri onun bu konudaki görüşlerini doğrulamıştı.

Scarlett bedensel zevklere ve evliliğe veda ettiği için çok seviniyordu. Evliliğe veda etmişti, ama aşka değil. Çünkü Ashley'ye olan aşkı bambaşka bir şeydi ve evliliğin sonucu olan şeylere kesinlikle benzemiyordu. Bu kutsal, güzel, çekici ve baş döndürücü bir şeydi. Tüm olumsuzluklara rağmen heyecanı gün geçtikçe artıyor, korumak ve sürdürmek zorunda kaldığı sessizlik içinde, eşelediği anılarla, beslediği umutlarla gelişiyor, serpiliyor ve sonunda Scarlett'i tutsak ediyordu.

İç çekti, ahlayıp pufladı. Sonra özenle kurdeleyi pakete bağladı. Belki yüzüncü kez kendi kendine, Ashley'de anlayamadığı şeyin ne olduğunu sordu. Merakını giderecek bir çözüm bulmaya çalıştı. Ama her zaman olduğu gibi zekası onu yalnız bıraktı.

Mektupları yerine koyduktan sonra, yüzü birden mosmor oldu. Mektubun son bölümünü anımsadı... Ashley'nin Yüzbaşı Butler'dan söz ettiği yeri...

Bu mendebur adamın bir yıl önce söylediklerini Ashley'nin anımsamasını çok garip buldu. Evet Yüzbaşı Butler bir ilâh gibi dans etse de rezil herifin tekiydi. Yardım satışı sırasında onun Konfederasyon hakkında söylediklerini ancak bir alçak söyleyebilirdi.

Scarlett ayağa kalktı, aynanın karşısına geçti, saçlarını düzeltti. Ne zaman beyaz tenini ve yeşil gözlerini seyretse hemen neşelenirdi. Yine böyle oldu. Gamzelelerini seyretmek için gülümsedi. Yüzbaşı Butler'ı aklına getirmede bile. Ashley'nin gamzelerini ne kadar çok sevdiğini anımsadı. Bir kadının kocasını sevmekten ve mektuplarını okumaktan duyduğu huzursuzluk; onun gençliği, güzelliği ile ilgilenmesini engellemedi. Ashley'nin kendisini sevdiğini biliyordu ya... İşte bu ona yetiyordu ve dünya umurunda değildi.

Anahtarı çevirdi; kapıyı açtı ve merdivenlerden inmeye başladı. İçi rahatlamış, kalbi hafiflemişti. "Bu Zalim Savaş Bitince" şarkısını söylüyordu şimdi...

Halk, Yankeeler'i alçaklıkla suçlamayı unutmuştu. "Bir zafer daha kazanırsak savaş bitecek" demiyordu. Artık herkes; Yankeeler'in korkak olmadığını ve savaşın sona ermesi için bir değil, birçok zaferin kazanılması gerektiğini biliyordu. Tennessee'de General Morgan ve General Forrest'ın sağladıkları zaferler, Bull Run'daki çarpışmalarda gösterilen başarılar olumlu sonuçlar vermişti. İnsanın sevinçten zıplayacağı, dans edeceği geliyordu.

Ne var ki bu zaferler çok pahalıya mal olmuştu. Yankeeler, askerlerin kafataslarının derisini yüzüyorlardı. Hastaneler yaralı ve hastalarla dolup taşıyordu. Birçok kadın yas elbisesine bürünmek zorunda kalıyordu. Her gün Oakland Mezarlığı'nda yeni yeni çukurlar kazılıyordu.

Birlikçiler'in paraları tükenmişti. Yiyecek ve giyecek son derece pahalıydı. Askerlerin ihtiyaçları öyle artmıştı ki Atlanta'daki her ailenin sofrası bundan etkileniyordu. Buğday unu pek az bulunuyordu. Üstelik çok da pahalıydı. Herkes börek, çörek ve bisküvilerine mısır unu karıştırıyordu. Kasaplarda sığır eti satılmıyor gibiydi. Koyun eti de hem az bulunuyor, hem de çok pahalı satılıyordu. Koyun etini ancak zenginler alabiliyorlardı. Yalnızca domuz eti, tavuk, meyve ve sebze vardı.

Yankeeler, Birlikçiler'i tam bir ablukaya almışlardı. Çay, kahve, ipek, korse, kolonya, moda dergileri çok az bulunabildiği için ateş pahasına satılıyordu. En adi pamuklu kumaşlar bile el yakıyordu. Bu yüzden kadınlar üzülmekle bir yıl önceki elbiselerini giyiyorlardı.

Herkes evinde örgü örmeye başlamıştı. Kilerlerden yıllardır unutulmuş, üzerleri bir parmak toz tutan eşyalar bir işe yarar umuduyla çıkarılıyordu.

Hastanelerde kinin, afyon, kloroform ve tentürdiyotun yokluğundan söz ediliyordu. Sargı bezleri atılacak kadar değerlenmişti. Bu nedenle hastabakıcılar akşam dönerlerken; evlerine kanlı bezleri getiriyor, onları yıkayıp ütülüyorlardı.

Dulluk kozasından yeni çıkan Scarlett için savaş, eski zamanın eğlence dolu günlerinden farksızdı. Sosyete hayatına tekrar girmeyi başardığı için yiyecek ve giyecekte çekilen yokluklara hiç şikayetçi olmadan katlanıyordu.

Geçen yılki sıkıntılarla dolu yaşantısını anımsayınca, bu yılki yaşantısının rüzgar gibi çabuk geçtiğini düşündü. Her sabah doğan güneş, ona doyumsuz bir serüven yaşamının fırsatını hazırlıyordu. Her gün onu ziyarete gelmek isteyen adamlarla tanışlıyordu. Bunların güzelliğinden, çekiciliğinden ve onun uğrunda dövüşmenin ya da ölmenin kendileri için onur olacağından söz ediyorlardı. Scarlett, Ashley'yi bütün varlığıyla sevmesine rağmen öyle fethatlıklar yapıyordu ki, zavallı erkekler ona evlenme teklifi yapmak için birbirleriyle yarışıyor, hatta kavga bile ediyorlardı.

Savaş toplum yaşamında hoşgörüsüzlüğe ve ilgisizliğe neden olmuştu. Bu durumu bazı yaşlı ve deneyimli kişiler kaygıyla karşıladılar. Anneler, ellerinde kendilerini tanıttıkları bir mektup bile bulunmayan, neyin nesi belli olmayan birtakım ipe sapa gelmez adamların kızlarını ziyarete gelişlerine tanık oldular. Kızlarını bu kişilerle elele gören zavallı anneler dehşete düştüler. Kocasını evlenmeden önce hiç öpüşmemiş olan Mrs. Merriwether, kızı Maybelle'in küçük subay Rene Picard'ı öptüğünü gördüğünde hayretler içinde kaldı. Kızının bu davranışından dolayı hiç üzülmemesi onu daha da çıldırttı. Rene Picard genç kızla evlenmek istediye de bu teklif Mrs. Merriwether'ın sinirlerini yatıştırmaya yetmedi.

Mrs. Merriwether, güney'in tam bir ahlaksızlıĝa s r klendiĝini görüyor ve bu düşüncesini kadınların önünde açıklıyordu. Herkes, ona hak veriyor ve bütün suçun savaşta olduĝunu söylüyordu.

Bir iki hafta ya da bir ay içinde ölümle yüzyüze gelecek olan askerler, genç kızların kendilerine daha ho   r l  ve daha l tufkar davranmalarını istiyorlardı.

Onların bir kızla evlenmeden önce uzun bir flört dönemi geçirmelerini gerektiren ahlak kuralına tahammülleri yoktu. Çünkü savaş, her şeyle birlikte toplum kurallarını da allak bulak etmişti. Eskiden erkekler flört etmeye ba ladıkları kızlara aradan dört be  ay geçtikten sonra evlenme teklif ederlerdi. Bugün ise erkekler bir kızla tanışır tanışmaz hemen evlilikten söz eder oldular. Genç kızlar da kendilerine çok kısa sürede talip olan erkekleri kesinlikle reddetmiyorlardı.

Savaşın neden olduĝu kuralsız yaşantı ve gamsız hava Scarlett'in çok hoşuna gidiyordu. Eĝer zamanının bir bölümünü hastabakıcılıkla geçirmek zorunda olmasaydı savaş ne kadar sürerse sürsün umurunda deĝildi. Zaten hastanede yaptığı i e katlanmasının tek nedeni orasının eşsiz bir av alanı olmasındandı. Zavalılı yaralı askerler onun sihirli g zelliĝine hemen vuruluyorlar,  ekiciliĝinin etkisine kapılıyorlardı. Askerleri kendisine açık ettirmek için; onlara pansuman yapması, yastıklarının düzeltmesi ya da yelpazelemesi yetiyordu. Bu yaşantı biçimi ona bir yıl süren kasvet ve acı dolu günlerden sonra olaĝan st  görünüyordu.

Scarlett kendisini, evlenmeden önceki günlerindeki gibi hissediyordu. O  yle bir yaşam sürüyordu ki, onun Charles ile evlenmediĝi, kocasını savaşta kaybettiĝi için acı  ekmediĝi, Wade'i doĝurmadığı sanılırdı. Savaş, evlilik ve anne olu , onun kalbinde hiçbir şey uyandırmamı tı. O hep eski Scarlett idi. Bir  ocuĝu vardı; ama ona evde öyle güzel bakılıyordu ki, onu unutabilirdi. O eskiden olduĝu gibi yine Scarlett O'Hara ve Kontluĝun krali esiydi. Düşünceleri ve uĝ-

raşları eskisinden farksız değildi; yalnız eylem alanı son derece genişlemişti. Pittypat'in arkadaşlarının iğneli sözlerine aldırış etmiyor, evlenmeden önce yaptığı gibi toplantılara gidiyor, dans ediyor, askerlerle ata biniyor, flört ediyordu. Bütün bunları yaparken yas elbisesini üzerinden çıkarmamıştı. Dul haliyle bile, genç kızken olduğu gibi olağanüstü bir güzelliğe sahipti. Scarlett serbest bırakıldığı oranda kibar, bunaltılmadığı sürece cana yakındı. O güzelliği ve başarıları ile o kadar gurur duyuyordu ki...

Birkaç hafta öncesine kadar kasvet ve uğursuzluk içinde geçen hayatından şikayet ederken, şimdi tam bir neşe denizi içinde yüzüyordu. Erkeklerin kendisine kur yapmalarından, onları etkilemekten büyük zevk alıyordu. Sözün kısası mutluydu o...

Ashley'nin hayatının tehlikede olduğunu ve Melanie ile evlendiğini de unutmuyordu. Karısından uzakta olması, onun başka bir kadına ait olduğu kaygısını az da olsa hafifletiyordu. Ashley Atlanta'dan yüzlerce mil ötede, Virginia'daydı. O bazen öyle bir duyguya kapılıyordu ki, Ashley, Melanie'ye olduğu kadar kendisine de aitti!

Tara'ya yaptığı bir iki küçük ziyaret dışında hayatını hastaneye, danslı toplantılara, gezilere ayıran Scarlett için 1862 kışı rüzgar gibi geçti.

Tara'ya yaptığı ziyaretlerin hepsinden hayal kırıklığına uğramış olarak dönmüştü. Çünkü orada Atlanta'da yaşadığı hareketlilikten eser yoktu. Ellen başını elişinden kaldırmaz, Scarlett de onun dizinin dibinde sessizce otururdu. Saatlerce annesinin ipek elbisesinden çevreye yayılan güzel oğulotu kokusunu duyardı. Ara sıra pamuk yanağını annesinin zarif ellerine uzatırdı.

Ellen zayıflamış, son derece yorgun düşmüştü. Şafak sökerken kalkıyor, gece herkes yattıktan sonra geç vakitlere kadar çalışıyordu. Ordunun ihtiyaçları gün geçtikçe artıyordu. Ellen'in görevi de çiftliği en bereketli biçimde yararlanılır duruma getirmektir. Gerald yıllar

sonra hayatında ilk kez işle meşgul oluyordu. Eski kahya Jones Wilkerson'ın yerine başka biri bakıyordu. Günleri at üstünde çiftliği dolaşmakla, işçilere talimat vermekle, her şeyi denetlemekle geçiyordu.

Annesi ile babasının işle uğraşmalarından dolayı Scarlett yalnız kalıyor, canı çok sıkılıyordu. Suellen ile söz kesen Frank Kennedy "Bu Zalim Savaş Bitince" adlı şarkıyı öyle kötü bir tavırla söylerdi ki Scarlett öfkesinden çıldırırdı. Brent Tarleton ile aşk hayallerine kendini fazlaca kaptıran Carreen de hoş bir sohbet arkadaşısı olmaktan çıkmıştı.

Scarlett Tara'ya her zaman neşe içinde gitse bile, dönmesi konusunda Pittypat hala ile Melanie'den mektup aldığına sevinirdi. Bu durumu farkedenden Ellen içini çekerdi. En büyük, fakat onun gözünde küçücük olan kızının Atlanta'ya döneceği düşüncesi ona büyük acı verirdi. Scarlett'e şöyle derdi:

— Atlanta'da sana hastabakıcı olarak ihtiyaçları olduğuna göre seni burada daha fazla alıkoymaya hakkım yok. Doğrusu bu bencillik olur. Yalnız... Yalnız yavrucuğum seninle doyasıya konuşmaya bir kez olsun vaktim olmadı. Ben çok isterdim ki, gitmeden önce seninle başbaşa konuşayım ve senin, benim küçük kızım olduğunu bir kez daha hissedeyim.

Annesinin içtenlikle söylediği bu sözler, Scarlett'in vicdanını sızlatır; başını Ellen'in göğsüne dayayarak;

— Tabii ki senin kızını anneciğim! derdi. Fakat annesine onu Atlanta'ya gitmeye zorlayan şeyin Konfederasyon, savaş, dava değil; dans, eğlence ve hayranları olduğunu söylemeye cesaret edemezdi.

Annesinden gizlediği bir başka şey vardı. Yüzbaşı Butler'ın sık sık Pittypat'lerin evine geldiği...

*

* *

Yardım satışını ve babasıyla birlikte yaşadıkları olayı izleyen aylarda, Yüzbaşı Rhett Butler Atlanta'ya her gelişinde, Pittypat'leri ziyaret etmeyi hiç ihmal et-

mez olmuştu. Ara sıra Scarlett'i gezilere götürür balolarda ve yardım satışlarında ona eşlik eder, bazen de eve getirmek için hastanenin önünde beklerdi.

Scarlett, Butler'ın kendisi hakkında bildiği sırrı açıklamasından korkmuyordu artık. Fakat kendisini gafil avlayarak Ashley'ye karşı olan hislerini yalnız onun bildiğini de bir türlü unutamıyordu. Butler canını sıktığı zaman düşüncelerini açık açık söyleyememesinin sebebi de işte buydu. Yüzbaşı onun canını o kadar çok sıkıyordu ki...

Yüzbaşı Rhett Butler otuz beş yaşlarındaydı. Bu yaşta hiçbir talibi ya da hayranı olmayan Scarlett onun karşısında bir çocuk gibi savunmasız kalıyordu. Hiçbir şey bu adamı şaşırtmazdı. O hiç bir şeyi de ciddiye almazdı. Scarlett'i kızdırdığı zaman da çok neşelenirdi. Scarlett bu durumu biliyordu. Onun attığı keskin oklarla vurulurken büyük bir öfkeye kapılırdı. Çünkü babasından geçen İrlandalı huylarla annesinden aldığı görünürdeki yumuşak başlılığı hemen kaybolabiliyordu. Bugüne kadar, annesinin yanında geçen zamanı dışında hiç kimsenin sözlerini önemsememişti. Şimdi ise söylenen bu ağır sözlere katlanmak oldukça güçtü. Bağırıp çağırabilir, isyan edebilirdi. Fakat onun dudaklarındaki şeytani gülümsemeyi görmektense söylenenleri içine sindirmeyi daha uygun buluyordu. Ne olur, Butler biraz öfkelenseydi! Hiç olmazsa o zaman sinirleri biraz yatışırdı.

Scarlett, onunla yaptığı ve pek azından üstün çıktığı tartışmalardan sonra, onun kibar bir adam olmadığına, bir daha onunla karşılaşmayacağına ve konuşmayacağına yemin ederdi. Ama kısa bir süre sonra Butler Atlanta'ya döner, sözde niyeti ihtiyar hanımı ziyaret etmekmiş gibi Pittypat'lere gelir, Scarlett'e nazik bir biçimde Nassua'dan getirdiği bir kutu şekeri verirdi. Konserlerde tam onların yanında bir yer bulur ya da bir baloda Scarlett'i dansa davet ederdi. Butler'ın ölçüsüz davranışları genç kadının öyle hoşuna giderdi ki, onun kendisine yaptığı acımasız davranışlarını, ye-

nileri yapıłana kadar unutturdu.

Butler'ın bütün hatalı hareketlerine rağmen, onun ziyaret saatlerini sabırsızlıkla beklerdi. Onda; Scarlett'in hayal edemediği ve o güne kadar tanıdığı adamların hiç birinde rastlamadığı bir şey, insanı şaşırtan bir güç ve hayran olunan bir zarıflık vardı. Butler salona girdiği zaman Scarlett bir darbe yemiş gibi sendelerdi. Onun siyah gözlerinde her şeye meydan okuyan birtakım izler görürdü. Genç kadın; bu gerçeği açıklayacağı ve bu adamı altedeceği anı sabırsızlıkla bekliyordu.

Scarlett bir ara kendi kendine;

— Ona aşık oluyorum galiba! derdi. Onu sevmiyorum, ama... Doğrusu bu halime de bir anlam veremiyorum.

Butler'ın karşısında derin heyecan duyan ve coşkuya kapılan yalnız Scarlett değildi. Pittypat hala da onu ne zaman görse pusulayı şaşıırıyordu. Ellen'in bu adamın kızını sık sık ziyarete geldiğini öğrenince ne kadar kızacağını ve onu Charleston'da hiçbir ailenin evine kabul etmediğini bildiği halde, Butler'ın iltifatlarına, okşayıcı sözlerine ve el öpüşlerine Pittypat dayanamıyordu.

Yüzbaşı Butler ona Nassua'dan iğneler, düğmeler, ipek iplikler ve tokalar getirirdi. Bunları yalnız kendisi için ve canını tehlikeye atarak ablukayı yarıp getirdiğini düşünen Pittypat hala neşesinden her şeyi unutuverirdi. Bir de bu lüks eşyayı alabilmek, artık pek kolay bir şey değildi. Kadınlar saçlarına tahta tokalar takarlar, elbiselerine palamuttan yapılan düğmeler dikerlerdi. Zavallı yaşı kız, bu armağanları reddedecek kadar ahlakî iradeye sahip değildi. Ayrıca onda çocukluğundan beri içinde ne olduğunu bilmediği kutulara, paketlere karşı aşırı bir istek vardı. Bu nedenle Butler'ın getirdiği paketleri açmak isteğiyle yanıp tutuşıyordu. Paketleri açtıktan sonra da armağanı reddetmek imkansızlaşıyordu. Bu armağanları kabul edince de Yüzbaşı'ya üç kadından başka kimsenin bulunma-

diği bir eve gelmesinin doğru olmayacağını söylemeye cesaret edemiyordu.

Pittypat hala, ne zaman Rhett Butler ziyarete gelse evinin erkeksiz olduğuna ve onu koruyabilecek kimse-
nin bulunmayışına çok üzülürdü. Derin derin içini çe-
kerek;

— Onda bir şeyler var, ama ne olduğunu bir türlü kestiremiyorum, derdi. Onun çok kibar, çok çekici ol-
duğunu kabul ediyorum. Eğer kadınlara karşı biraz daha saygılı olsaydı...

Melanie, yüzüğün iade edildiği günden beri, Rhett Butler'ın eşsiz bir kibarlığa sahip olduğunu fırsat bul-
dukça söylerdi. Onun bu düşüncesi, Pittypat halanın canını çok sıkardı. Yüzbaşı yaşlı hanıma karşı saygıda kusur etmiyordu, ama biraz aşırı kaçan erkekçe davranışlarıyla onu utandırıyor-
du. Bu zayıf yanını da küçük yaşından beri erkeklerle bir arada fazla bulunmayışına veriyordu.

Pitty zaman zaman Butler'a acıyordu da. Eğer Rhett Butler bunu bilmiş olsaydı kahkahalarla gülerdi. Mutsuz bir aşkın onun hayatını perişan ettiğine, kalbi-
ni kırdığına, onu sert davranmaya zorladığına ve bir kadının sevgisine ihtiyacı olduğuna inanmıştı. Pittypat kötülüklerden uzak yaşadığı için böyle düşünebiliyor-
du. Bu nedenle, ihtiyar kadınlar Butler'ın Charlestonlu genç kızla olan serüvenini anlattıkları zaman, nefretle dolar ve söylenenlerin bir sözcüğüne bile inanmazdı. Onun korkunç bir haksızlığa kurban gittiğine inandığı için, ona sırt çevirmek yerine utangaç olmasına rağmen çok nazik davranıyordu.

Scarlett, Pittypat halanın düşüncelerine katılıyordu. O da Butler'ın kadınlara karşı, Melanie hariç, hiç saygısı olmadığı görüşündeydi. Ne zaman onun tara-
findan tepeden tırnağa kadar süzülse kendini Butler'ın karşısında adeta çıırılçıplak hissedirdi. Eğer uygunsuz bir dil kullanacak olsa Scarlett gerekli cevabı verebile-
cekti. Ama onun cüret dolu bakışlarına, bütün kadın-
larla istediği biçimde alay etme gücüne sahip o küstah

haline karşı diyecek bir sözü de yoktu.

Butler, yalnızca Melanie'ye o bilinen bakışıyla bakmazdı. Ona bakarken, onunla konuşurken gözlerindeki o alaycı izler kaybolurdu. Konuştuğu sırada sesine özel bir ton verir, yumuşak ve kibar olmaya çok dikkat ederdi.

Bir ikindi vakti, Pittypat ile Melanie odalarına gittikten sonra Butler ile yalnız kalan Scarlett ona;

— Melanie'ye karşı benden daha çok nazik davranmanızın nedenini anlayamıyorum, dedi.

Sonra Melanie, ona Ashley'den ve terfi etmesinden övgüyle söz ettiği zaman Butler'ın yüzünün soğuk bir hal aldığı günü hatırladı. Rhett Butler, Ashley'nin orduda pek büyük değeri olmadığını biliyor ve binbaşılığa terfi etmesine aldırımıyordu. Yine de gerekli nazik sözleri söylemeyi ve Ashley'nin kahramanlığı hakkında konuşmayı ihmal etmemişti.

Scarlett "ben Ashley'nin adını ağzıma alacak olsam rezil adam, hemen kaşlarını çatar ve o bilinen tavrıyla gülümserdi" diye düşündü. Sözlerine şöyle devam etti:

— Ben ondan daha güzelim! Ona karşı niçin daha nazik davrandığınızı zaman zaman kendime soruyorum.

— Yoksa onu kıskanıyor musunuz?

— Oh, aptallık size yakışmıyor.

— Öyle olsun. Mrs. Wilkes'a daha nazik davranıyorsam o bunu hak ettiği içindir. Ben hayatım boyunca onun kadar iyi ve bencil olmayan bir kadın tanımadım. Belki de siz, onun bu özelliklerinin farkına varmamışsınızdır. Ayrıca çok genç olmasına rağmen tanışmak mutluluğuna erdiğim kadınların en kibarıdır.

— Kısacası beni kibar bir kadın kabul etmediğinizi mi söylemek istiyorsunuz?

— İlk görüşmemiz sırasında sizde olgun bir kadın hali olmadığını söylemiştim, sanırım.

— Haydi canım! O eski nakaratı tekrarlamak mı istiyorsunuz? Çocukça bir öfke yüzünden ortaya çıkan bir hareketi yine başıma kakmak mı istiyorsunuz?

Aradan o kadar uzun bir zaman geçti ki, artık ben büyüdüm. Eğer siz ikide bir ondan söz etmeseydiniz, belki ben bu olayı unutturdum.

— Ben o günkü davranışlarınızın çocukça bir öfkeden doğduğunu sanmıyorum. Ayrıca sizin değiştiğinizi ve olgunlaştığınızı da kabul etmiyorum. İsteddiğiniz gibi hareket etmenizi engelleyenlerin kafalarına vazo savuracağınıza inanıyorum. Zaten siz artık tam anlamıyla kendi kafanıza göre hareket ediyorsunuz. Bu nedenle vazo kırmanız da gerekmez.

— Ahh!... Ah!... Siz... Bir erkek olmayı ne kadar istirdim. Sizinle hemen düello ederdim. Ve...

— ... Ve elimde can verirdiniz. Elli metre uzaktan bir sineği vurduğumu bilmiyorsunuz galiba? Bir erkekle dövüşmek için başka silahlardan yararlansanız daha iyi edersiniz. Örneğin gamzelerinizle ya da vazolarla...

— Siz terbiyesizsiniz!

— Bu sözlerinizle beni kızdırmak mı istiyorsunuz. Sizi hayal kırıklığına uğrattığım için üzgünüm. Birtakım niteliklerinizle beni çileden çıkartacağınızı sanıyorsanız aldaniyorsunuz. Avare olduğum bir gerçek. Neye böyle olmayayım? Serbest bir ülkede yaşıyoruz. İsteyen istediği gibi olabilir.

Ancak sizin gibi ikiyüzlüler ve ruhları sizin ruhunuz gibi kara olanlar kendilerine söylenen gerçekler karşısında öfkelenirler.

Butler'ın sakın gülümsemesi ve sert bir tonla söylediği düşünceleri Scarlett'i büyük çaresizliğin içine düşürdü. Bugüne kadar onun gibi pişkin bir adama rastlamamıştı. Onun karşısında toplanan bütün öfkeler, hakaret ve soğuk davranma gibi silahlar hemen paslanırdı.

Scarlett; ikiyüzlülerin içtenliklerini, korkakların cesaretlerini, terbiyesizlerin ahlaklarını, alçakların namuslarını olağanüstü biçimde savunduklarını biliyordu. Ama Butler'ın hakkında böyle bir düşünce ileri sürülemezdi. Çünkü o Scarlett'in sitem ettiği her şeyi

dinler, güler ve genç kadını daha da konuşturmak için kışkırtırdı.

*

* *

Son aylar içinde Yüzbaşı Butler, birkaç kez görün-
dü ve kayboldu. O çoğunlukla habersiz gelir ve yine
habersiz giderdi. Scarlett onun Atlanta'ya hangi iş için
geldiğini bir türlü anlayamazdı. Çünkü sahilden bir
hayli uzaklaşmayı ablukayı kıranların pek azı uygun
buluyorlardı. Onlar mallarını Wilmington'a ya da
Charleston'a çıkarırlar ve Yankeeler'e rağmen ithal et-
tikleri malları satın almaya gelen kaçakçılara ve ko-
misyonculara satarlardı. Scarlett, Butler'ın bu uzun
mesafeli gezilerini kendisi için yaptığını tahmin edebil-
seydi büyük haz duyacaktı. Fakat onun sınırsız guru-
ru böyle bir şeyi düşünmesini engelliyordu. Eğer But-
ler ona biraz kur yapsaydı ve çevresini saran erkekleri
kışkırtırdı, onun elini tutsaydı ya da ondan anı ola-
rak bir resmini isteseydi, o zaman Scarlett zaferini ilan
edecek ve Yüzbaşı'nın güzelliğine tutsak düştüğüne
karar verecekti.

Yüzbaşı Butler Atlanta'ya geldiği zaman kadınları
bir heyecan dalgası kaplardı. O yalnızca ablukayı kı-
ran cesaretli bir kişi olarak dikkat çekmez, getirdiği çe-
şitli eşya ve nefis lavantalarla kadınları kendisine bağ-
lardı. Ancak kötü şöhreti yüzünden kibar kadınlar ta-
rafından çekiştirilirdi. Bu dedikodular ise onun say-
gınlığını genç kızların gözünde büsbütün arttırırdı. Bu
kızlar masum oldukları için Scarlett'i girişken bir ha-
nım olarak görürlerdi. Onlar Butler'la bir araya gelen
hiçbir genç kızın güven içinde olmadığını duymuşlardı.
Ama böylesine kötü bir şöhrete sahip olan bu adamın
Atlanta'ya geldiği günden beri bir genç kızın elini bile
öpmeyişi hayret edilecek bir şeydi. Böyle davranması
ise onu esrarlı bir havaya büründürüyor ve daha çeki-
ci yapıyordu.

Atlanta'da savaştan çok onun hakkında konuşı-
lurdu. Butler'ın West Point'tan sarhoşluktan ve bir ka-

dın yüzünden kovulduğunu herkes biliyordu. Charleston'da ise genç bir kızı iğfal etmekle ve bu zavallının ağabeyini düello yaparak öldürmekle ün salmıştı. Babasının onu evinden beş parasız kovduğunu, hatta adını aile defterinden sildiğini bilmeyen yoktu. Bu durum karşısında Butler California'ya gitmiş ve 1849 yılında altına hücum edenlere katılmıştı. Daha sonra da Güney Amerika'ya ve Küba'ya gitmişti. Oralarda da pek parlak günleri olmadığı söyleniyordu. Atlantallıların kulaklarına; Butler'ın kadınlarla yaşadığı serüvenler, patlattığı sayısız tabanca, Orta Amerika ile yaptığı silah kaçakçılığı ve özellikle geçimini sağlamak amacıyla kumar oynadığı dedikoduları gelmişti. Gerçi Georgia'da kumarda arazi, ev, para ve esir kaybetmeyen hiçbir aile reisi yoktu. Ama bir adam kağıt oyununda istediği kadar baybedebilirdi, bu onun oyun sırasında ve oyun sonunda efendi kalmasına engel olmamalıydı.

Rhett Butler savaş kargaşalıkları olmasaydı ve çeşitli nedenlerle Birlik yanlılarına yardımlarda bulunmasaydı Atlanta'nın kenarından bile geçemezdi. Ama bugün en dar düşünceli ve en çok tutucu olanlar bile yurtseverliğin etkisiyle daha serbest düşünmeleri gerektiğini anlıyorlar. En duyarlı kimseler de Rhett Butler'ın şimdi günahlarını affettirmeye çalıştığını sanıyorlardı. Kadınlar canını tehlikeye atarak ablukayı kıran bu adama karşı daha hoşgörölü olmayı görev sayıyorlardı. Konfederasyon'un akıbetinin cephedeki askerlere olduğu kadar, Yankeeler'in donanmasını alt edecek denizcilere ve onların ustaca manevralarına bağılı olduğunu herkes biliyordu. Yüzbaşı Butler'ın Güney'in en usta kaptanlarından biri olduğu, eşsiz bir cesarete ve soğukkanlılığa sahip bulunduğu söylentisi dillerde dolaşıyordu.

Butler Charleston'da doğduğu için oranın bütün adalarını, yarımadalarını, körfezlerini, kayalık ve sığ yerlerini; Carolina sahillerindeki bütün girinti ve çıkıntıları; Wilmington'un tüm kıyılarını avucunun içi gibi

biliyordu. Bugüne kadar hiç bir gemi kaybetmemiş ve yükünü denize atmak zorunda kalmamıştı.

Çarpışmaların ilk günlerinde az bir parayla işe başlamış, küçük fakat çok hızlı gidebilen bir gemi satın almıştı. Bugünlerde ise ablukaya rağmen ithal edilen malların yüzde iki bin kazandırması sonucu dört gemi sahibi olmuştu. Butler'ın usta kaptanları vardı. Onlara çok para vermekten çekinmezdi. Gecenin karanlığında gemileri Charleston ya da Wilmington'dan çıkarlar ve İngiltere ile Kanada'ya pamuk götürürlerdi. İngiliz dokuma fabrikalarının pamuksuzluktan durması nedeniyle işsizlik çoğalmış ve açlıktan ölümler başlamıştı. Bu yüzden Yankee donanmasını atlatmayı başarıp Liverpool'a pamuk getirenler, İngilizlere istedikleri fiyatı kabul ettirebilirlerdi.

Butler'ın az rastlanan bir şansı vardı. O, pamuk yüklü gemilerini kazasız belasız yabancı limanlara ulaştırır ve oradan da Güney için gerekli olan savaş malzemeleriyle dönerdi. Atlantali kadınlar işte böyle cesur bir adamı bağışlıyorlardı.

O; hesapsız para harcar, azgın atlara biner, son moda elbiseler giyerdi. Nereden geçse, nerede olsa herkes onu farkederek ve gözden kaybolana kadar izlerdi. Elbiseleri usta terzilerin elinden çıkardı. Bu, onun kalabalık arasında dikkat çekmesine neden olurdu. Çünkü askerler yırtık ve pis üniformalar, siviller ise en önemli gecelerde bile yırtığı özenle örülmüş eski fraklarını giyerlerdi.

Scarlett, onun sakız rengine, ekoseli ve siyah beyaz kareli pantolonu kadar zarif bir pantolon görmediğini arada bir kendi kendine söylerdi. Yeleklerinin, özellikle elışı pembe güller örülü beyaz ipek yeğinin bir eşi dünyada yoktu. Bütün giysilerinin güzelliklerini anlatmak çok zordu. Giydiği elbiseyi büyük bir zarıflıkla taşıması kadar, onun kendisine yakıştığını bilmekten gelmesi de o kadar güzeldi. Şık giyindiği zaman, pek az kadın onun isteklerine karşı direnebilirdi. Mrs. Merriwether bile nihayet onun çekiciliğine daya-

namadı ve bir pazar günü yemeğe davet etti.

Maybelle Merriwether küçük teğmenle evlenecekti. Düğününde beyaz satenden dikilmiş bir elbise giymek istiyor ve bu yüzden sızlanıyordu. Oysa Konfederasyon'da savaş dolayısıyla beyaz saten kalmamıştı. Başka birisinin elbisesini de giymek istemiyordu. Zaten kullanılmış elbiselerden bayraklar yapılmıştı. Bu arada tam bir yurtsever olan Mrs. Merriwether; kızına, Konfederasyonlu bir kızın ancak kendi evinde dikilmiş gelinlik giymesinin uygun olacağını anlatmakta zorluk çekiyordu. Miss Maybelle ise dava uğrunda tokalardan, düğmelerden, güzel ayakkabılardan, şeker ve çaydan vazgeçebilirdi, ama beyaz satenden asla vazgeçmezdi.

Rhett Butler onun bu isteğini Melanie'den öğrenmişti. İngiltere'den dantel gibi parlak beyaz saten getirdi ve ona düğün armağanı olarak verdi. Sateni genç kıza öyle zarif bir biçimde sundu ki, ne Maybelle'nin annesi, ne bir başka kimse bu kumaşın fiyatını sormaya cesaret edemedi. Maybelle ise sevincinden az kalsın Butler'ın boynuna sarılacaktı. Mrs. Merriwether böylesine değerli bir kumaşı armağan olarak kabul etmenin uygun olmayacağını düşündüyse de, Rhett Butler'ın bu armağanın bir kahramanın nişanlısına az bile olduğunu çok nazik biçimde söylemesi üzerine reddedemedi. Bir de Butler'ı evine yemeğe davet etmek zorunda kaldı ki bu özveri armağanın bedelini bol bol karşılıyordu.

Yüzbaşı Butler yalnız Maybelle'ye saten getirmekle kalmadı aynı zamanda gelinliğin modeli hakkında da olağanüstü öneriler yaptı. Paris'te o mevsimde krinolinler daha geniş, roblar da daha kısaydı. Bir gün Mrs. Merriwether, Mrs. Elsing'e gizlice şunu söyledi:

— Yüzbaşı Butler'a ısrar edecek olsaydım Paris'in içyüzünü en küçük ayrıntılarına kadar anlatacaktı.

Butler'ın cesareti herkesçe bilinmeseydi bir kadının elbisesinin, şapkasının, saç modelinin ve diğer giysilerinin tüm ayrıntıları hakkında bildiklerinden dolayı ona kadınlaşmış gözüyle bakabilirlerdi. Kadınlar ona

giyim konusunda danıştıkları zaman çoğunlukla gülünç duruma düşerlerdi. Buna rağmen kadınlar, genç kızlar ona soru sormaktan geri kalmazlardı.

Açık denizlere açılmış gemiciler gibi kendilerini modadan yoksun kalmış sayarlardı. Çünkü abluka yüzünden ülkelerine hiç moda dergisi gelmiyordu.

Fransız kadınları saçlarını kesmiş, deri şapka giymiş olabilirlerdi. Ama Atlantali kadınlar moda dergisi bulamadıkları için bunun farkında olamayacaklardı.

İşte bu yüzden Butler'ın fırfırlarla ilgili açıklamalarının kadınlar açısından çok büyük değeri vardı. O kadın modası hakkında çok önemli bilgiler verirdi. Bu nedenle ne zaman bir geziden dönse çevresini kadınlar, genç kızlar sarardı. Onlara o mevsimde giyilen şapkaların daha küçük olduğunu ve arkaya doğru atıldığını, çevresinde çiçek yerine tüy bulunduğunu; Fransız Kraliçesi'nin baloya giderken saçlarını tepesine topladığını, böylece kulaklarının meydana kaldığını, balo elbiselerinin çok dekolte olduğunu bıkmadan anlatırdı.

*

* *

Yüzbaşı Rhett Butler birkaç ay içinde, kötü şöhretine ve vurgunculuk yaptığına ilişkin söylentilerine rağmen Atlanta'nın en seçkin ve en ilgi çekici adamı oldu. Onu sevmeyenler, o yabancı ülkelere döndüğü zaman bazı malların fiyatlarında artış olduğunu ileri sürerlerdi. Ortada dolaşan birtakım dedikodulara rağmen, o isteseydi eski bağlantılarını ve ilişkilerini yine sürdürebilirdi. Ama Butler onlarla ilişkilerini sürdürmeye gerek görmüyordu. Birtakım yurtsever insanların saygı ve sevgisini kazandıktan sonra, birdenbire onlara yaradılışındaki kötü yanlarını gösterir, o güne kadarki hareketlerinin maskaralıktan başka bir şey olmadığını hissettirecek davranışlarda bulunur, hatta hakaret bile ederdi.

Güney'e ve özellikle Konfederasyon'a ait olan her şeyden nefret ettiği sanılırdı. O da bu yoldaki düşünce-

lerini kesinlikle gizlemezdi. Konfederasyon hakkında ortaya koyduğu düşünceler Atlantalıları ilk önce hayrete düşürdü, sonra bu düşüncelerinden dolayı, ona sevgi beslediler, daha sonra ise yine öfkelenildiler. 1862 yılı biterken Butler bir toplantıya geldiği zaman, erkekler onu soğuk biçimde selamlamaya ve kadınlar da kızlarını yanlarından ayırmamaya başladılar.

O, yalnızca Atlantalıların aşırı ve koyu yurtseverlikleriyle alay etmekten ve sordukları sorulara garip cevaplar vermekten büyük zevk duyuyordu. Ne zaman ona cesareti hakkında güzel sözler söyleseler, tehlike karşısında daima cephede dövüşen kahramanlar kadar korktuğunu açıklardı. Birlik yanlıları arasında korkak asker bulunmadığına inandıkları için de Butler'ın bu cevabı, onları çileden çıkarırdı. Onlar askerlerden daima "bizim yiğitler" ya da "bizim haki elbiseli kahramanlar" diye söz ederdi. Ama bu sözler onun ağzından küfür gibi çıkardı. Onunla flört etmek isteyen genç hanımlar, ona kendileri için dövüşebilecek cesaretle bir adam olduğundan dolayı teşekkür ettikleri zaman, o saygı ile eğilir ve bunu herhangi bir Yankee kadını için de yapabileceğini söylerdi.

Butler, Scarlett ile yardım satışından beri hep bu biçimde konuşmuştu. Artık bu alaycı yanını herkes için sergiliyordu. Konfederasyon'a yaptığı yardım övüldüğü zaman, o ablukanın para kazandırdığını çekinmeden açıklardı. "Hükümete erzak vermenin de o kadar para kazandıracağını bilsem, Konfederasyon'a kalitesiz kumaş, küflenmiş un, çürük deri satarak zamanımı boşa geçirmem" derdi.

Butler'a cevap yetiştirmek çoğunlukla imkansızdı. Çünkü bu yolda çaba sarfetmek, onun küstahlığını daha da arttırırdı.

Yiyecek satışlarından dolayı birtakım rezaletler çıkmıştı. Cepheden gelen mektuplar şikayetlerle doluydu. Bir hafta içinde altı açılan ayakkabılardan, ateş almayan barutlardan, basit bir baskı sonucu kopan eyer takımlarından, içi böcek dolu un, pirinç ve kuru fasulye-

den şikayetler ayyuka çıkmıştı. Atlantalıları, orduya böyle çürük çarık eşya ve kalitesiz yiyecek sokanların Alabamalı, Virginialı ve Tennesse'li vurguncular olduklarına; Georgialı olmadıklarına karar vermişlerdi. Onlara göre Georgialı işadamları kentin en kibar aileleri arasındaydı. Bunlar; varını yoğunu hastanelere yardım olarak verenler, savaşa gidenlerin geride bıraktıkları küçük çocuklara yardım elini uzatanlar değil miydi? Dixie'yi ilk alkışlayanlar ve sözle bile olsa Yankee kanına susadıklarını ilk bildirenler onlar değil miydi? Vurgunculara karşı duyulan öfke, henüz şiddetlenmemişti. Yüzbaşı Butler'ın bu konudaki düşünceleri ve görüşleri de, onun terbiyesizliğine veriliyordu.

Rhett Butler en yüksek makamda bulunanların ya da saygın kişilerin yüzlerine yalnızca suçlarını bağırarak ve askerlerin yiğitlikleriyle alay etmekle kalmaz, aynı zamanda soylu yurttaşları da kaygılandırmaktan zevk alırdı. Bir yumurcağın lastik topa iğne batırarak duyacağı zevk kadar, o da çevresindekilere iğneli sözler söyleyerek aynı zevki duyardı. İkiyüzlülerin, cahillerin ve softaların maskesini düşürmekten kendini alamazdı. Bu konuda öyle ustaca hareket ederek kurbanlarını kapana düşürürdü ki, ahlaksız herifler ona verecek cevap buluncaya kadar herkesin kendilerine baktığını, aşağılandıklarını ve gülünç duruma düştüklerini hissederlerdi.

Atlantalılar'ın ona iyi davrandıkları ilk aylarda, Scarlett onun hakkında bir hayal kurmamıştı. Butler'ın her kibar davranışının, her güzel sözünün altında kötü bir niyetin gizlendiğini bilirdi. Onun büyük bir cesaretle ve yurtseverlikle ablukayı kırma işini de yalnızca bundan zevk duyduğu için yaptığını farketmişti. Butler bazen Scarlett'e; bir arada büyüdüğü kontluğun haşarı çocuklarını, sokakta adam kovalayan Tarleton ikizlerini, şeytana pabucunu ters giydiren yaramaz Fountainler'i, Calvertler'i anımsatıyordu. Ancak Yüzbaşı'nın ağırbaşlı görünümünün altında çok kötü, sert ve korkunç bir kişilik gizliydi.

Scarlett onun içtenlikli olmayan davranışlarındar çok, ablukayı kıran romantik halinden hoşlanıyordu. Çünkü Butler'ın bu yanı, Scarlett'in onunla olan ilişkilerini kolaylaştırıyordu. Onun maskesinin düşmesini ve Atlantallılar'ın sevgisini kaybetmesini gönülden istemediğini farkedince çok üzüldü. Bu durum Scarlett'in az da olsa canını sıktı. Çünkü Butler'a edilen sitemlerin bir bölümü de kendisine bulaşıyordu.

Yüzbaşı, Mrs. Elsing'in nekahet dönemindeki hastaların yararına düzenlediği eğlencede Atlantallılar'ı daha da gücendirdi. O gün ikinci vakti, Mrs. Elsing'in evi izinli askerlerle, yaralılarla, milislerle, muhafızlarla, annelerle, dullarla ve genç kızlarla dolup taşıyordu. Boş bir sandalye, hatta yer minderi bile yoktu. Merdiven birbirinin üstüne oturan insanlarla dolmuştu. Davetlilere sunulan kadehler iki kez dolup boşaldı. Ziyafet iyi bir gelir sağlayacağına benziyordu.

Yetenekli görünmeye can atan bütün genç kızlar şarkı söylediler, piyano çaldılar. Scarlett kendisinden son derece memnun ve emindi. Davetlilerin sürekli alkışları karşısında Melanie ile beraber yalnızca hüznü bir şarkı olan "Şebnem Çiçeği Örtünce" adlı parçayı söyleyecek ve sonra Konfederasyon'un amacını simgeleyen bir tablo oluşturacaktı.

Scarlett beyaz bir pelerine bürünmüştü. Bu haliyle meleklerle benziyordu. Belinde kırmızı ve mavi renkli bir kemer vardı. Bir elinde yıldızları simgelemek üzere birkaç değnek tutuyordu. Öteki eliyle de Charles'a babasından kalan altın kabızalı kılıcı havaya kaldırmıştı. Alabamalı Yüzbaşı Carey Ashburn de Scarlett'in önünde diz çökmüştü. Genç kadının yarattığı bu tablo halkı heyecanlandırmıştı.

Gösteriyi coşkulu alkışlar arasında bitiren Scarlett, bu heyecan verici tabloyu takdir edip etmediğini anlamak için Butler'ı aradı. Karşılaştığı durum onu çok öfkeliendirdi. Çünkü Yüzbaşı Butler davetlilerden biriyle tartışıyordu. O yanda toplananlara dikkat edince işlerin sarpa sardığını anladı.

Kalabalığın arasına doğru sokuldu. Birden doğan sessizlikten yararlanan milis Willie Guinan'ın, Yüzbaşı'yı sorgulayan sesini duydu.

— Beyefendi size göre kahraman askerlerimizin uğrunda can verdikleri bu dava kutsal değil, öyle mi?

Butler:

— Bir tren sizi ezecek olursa ölümünüz demiryolları idaresine kutsallık kazandırmaz değil mi?

Sesi, karşısındaki kişiye kendisine bir açıklama yapmasına fırsat verdiği için teşekkür eder gibiydi.

Willie titreyen bir sesle;

— Beyefendi eğer bu çatı altında olmasaydık... dedi.

Butler:

— Başınıza gelecek felaketi düşünüyorum, diye cevap verdi. Çünkü cesaretiniz herkes tarafından biliniyor.

Willie pancar gibi oldu. Herkesin canı sıkılmış, ortalığı bir sessizlik kaplamıştı. İri yarı ve sağlıklı olan Willie tam askerlik çağındaydı. Ama bu sağlam duruma rağmen cepheye gitmemişti. Ancak annesinin ondan başka çocuğu yoktu ve devleti savunmak için cephe gerisinde de askere ihtiyaç vardı. Yalnız Butler cesareten söz edince nekahet döneminde olan birkaç subay homurdandı.

Scarlett, üzgün ve kızgın bir biçimde "bu adam dili ni tutamaz mı?" diye düşündü. Bu arada Doktor Meade tehdit dolu bakışlarla kaşını çattı ve her nutuk atışındaki o bilinen tavrıyla;

— Delikanlı! Belki sizin için hiçbir şey kutsal olmayabilir, dedi. Ama yurtsever Güneyliler için kutsal olan çok şey vardır. Yurdumuzu istilacılardan kurtarmak için işte birinci kutsal görev... Devletler hukuku işte ikinci... Şey...

Butler yine ilgisiz kalıyor, söylenenleri umursamıyordu. Birden;

— Bütün savaşlar kutsaldır, dedi. Hepsi savaşa gidenler için kutsaldır. Savaşları ilan eden zavallı büyük

yöneticiler, onları bu açıdan göstermeselerdi savaşmak için deli olmak gerekirdi. Konuşmacıların, silaha sarılan aptallar için söyledikleri boş sözler ve savaşa yakıştırdıkları soylu amaçlar ne olursa olsun, bütün savaşlar daima aynı davayı güderler. Bu da paradır. Evet gerçekte bütün savaşlar, para kavgasıdır. Ama ne yazık ki bunu pek az kişi farkedebiliyor. Borazanlar, trampetler, cepheye gitmeyen konuşmacıların güzel, fakat boş sözleri onların kulaklarında çok iyi çınlıyor. Bazen "kâfirlerin elinden İsa'nın mezarını kurtaralım!", bazen "kahrolsun Papalık!", bazen "özgürlük!", arada bir de "pamuk, esirler, devletler hukuku!" gibi naralar atılıyor.

Scarlett kendi kendine, "canım şimdi Papa ile İsa'nın mezarının işi ne?" diye düşündü. Hızlı bir tartışmaya giren kalabalığa yaklaşacağı sırada Butler'ın soğuk bir tavırla toplananların arasında kendisine yol açtığını ve kapıya doğru ilerlediğini gördü. Ona doğru koşmak isterken, Mrs. Elsing onu eteğinden tuttu. Mrs. Elsing kaygılı bir sessizliğe gömülen salonu çınlatan sesiyle;

— Bırakınız gitsin! diye bağırdı. Bırakınız gitsin o alçak! O vurguncudur. O içimizde beslediğimiz bir yılandır.

Rhett Butler hole çıkmıştı. Elinde şapkası vardı. Kendisine söylenen bu sözleri işitince olduğu yerde geri döndü ve salondakileri bir an süzdü. Sonra gözlerini Mrs. Elsing'in bir ovayı andıran göğsüne dikti, gülümsemi ve selam verip, gitti.

*

* *

Mrs. Merriwether evine gitmek için Pittypat'ın arabasına bindi.

— Pittypat Hamilton şimdi memnun musunuz? diye sordu.

Pittypat ürkek ve biraz da dalgın olarak cevap verdi:

— Niçin memnun olmalıyım?

— Evinize konuk ettiniz bu terbiyesiz adamı!

Pittypat'ın yüzü kıpkırmızı oldu. Bu suçlama karşısında ezilen kadın Mrs. Merriwether'ın da Yüzbaşı'yı evine davet ettiğini anımsadı. Scarlett ve Melanie de, bu konuda bir süre düşündüler. Ama büyüklere karşı gösterilen saygı gereği konuşmadılar. Düşüncelerini kendilerine saklamayı uygun bularak eldivenleri ile oyalandılar.

Mrs. Merriwether:

— Bizlere ve Konfederasyon'a hakaret etti.

Parlak sırma ve kılaptanlarla süslü korsesinin altında göğsü hızlı hızlı kabarıp iniyordu.

—Para için savaştığımızı ve onurumuzun bizi aldatıldığını söylemek kadar büyük bir küstahlık olmaz. Doğrusu onu savaşın ortasına atmalıydık. Evet evet, öyle yapmalıydık! Bu konuda Doktor Meade ile görüşeceğim. Eğer kocam yaşasaydı ona haddini bildirirdi. Beni iyi dinleyin Pittypat Hamilton, bir daha bu hayvanı evinize almayın!

Pittypat "ah" diye mırıldandı. İki genç kıza yardım dileyen gözlerle baktı. Sonra Peter'ın dimdik duran sırtını görünce umutlanır gibi oldu. Çünkü Peter'ın konuşmaların bir sözcüğünü bile kaçırmadığını bilirdi. Onun arkaya dönmesini ve çok kez yaptığı gibi konuşmaya katılmasını bekledi. Peter'ın "Canım Dolly hanımısı, Miss Pitty'yi rahat bırakınız afandım. Canı ne isterse onu yapsın!" demesini istiyordu. Ama Peter yerinden kımıldamadı, çünkü Yüzbaşı Butler'dan nefret ederdi. Pittypat de bunu biliyordu. Zavallı kadın içini çekerek;

— Dolly eğer sanıyorsanız...

Mrs. Merriwether sert bir biçimde onun sözünü kesti:

— Yüzbaşı'yı ilk davet edenin siz olduğunuza bir türlü akıl erdiremiyorum. Kısacası bugünden sonra o namuslu eve ayak basmamalıdır. Ne sebep bulursanız bulun, ama onun evinize gelmesini önleyin.

Scarlett ve Melanie'ye de suçlar gibi baktıktan sonra konuşmasını sürdürdü:

— Söylediklerimi işittiğinizi sanıyorum. Zaten bütün bu kabahatin yarısı sizde! Ona karşı çok nazik davrandınız. Ona varlığının, adi düşüncelerinin burada yeri olmadığını nazikçe belirtin ve kapınızı yüzüne kapatın.

Scarlett kızmaya başlamıştı, giderek bir okyanus gibi kabarıyordu. Yabani bir at gibi yerinden fırlamak istiyordu. Ama konuşmaktan da çekiniyordu. Çünkü Mrs. Merriwether'ın annesine bir mektup daha yazmasından korkuyordu. "Seni gidi ihtiyar yaban öküzü!" diye düşündü. Yüzü saklamaya çalıştığı öfkesinin etkisiyle al al olmuştu. Kendi kendine, "ah senin gözetleyici davranışların hakkında neler düşündüğümü bir söyleyebilsem!" diye mırıldandı.

Benzersiz bir öfkenin içinde yüzen Mrs. Merriwether;

— Büyük davamız hakkında böyle sözler söyleyeceğini aklıma bile getirmezdin! dedi. Davamızı doğru ve kutsal bulmayan herkesi ipte sallandırmalıyız. Yavrularım benim, bir daha sizin onunla konuştuğunuzu görmeyeyim... Aaa Melly ne oluyor sana? Hasta mısım yoksa?

Melanie'nin yüzü sapsarı kesilmişti, gözlerinde ışıltı kalmamıştı. Boğuk bir sesle;

— Onunla konuşacağım! dedi. Ona karşı kabalık edemem... Kapımı da kapatamam!

Mrs. Merriwether'ın göğsünün tam ortasına sanki bir yumruk indirilmiş gibi soluğu daraldı, Pittypat'in etli dudakları açık kaldı, Peter onlara doğru döndü.

Scarlett "bu sözleri ben söylemeliydim!" diye düşündü ve birden Melanie'ye karşı hem kıskançlık, hem de hayranlık duydu. "Nasıl oldu da bu kuş beyinli Mrs. Merriwether'a karşı böyle kabarıverdi... Hayret doğrusu!" diye kendi kendine söylendi.

Melanie tir tir titriyordu. Susacak olursa cesaretini kaybedeceğini sanarak konuşmasını sürdürdü:

— Yüzbaşı'ya sarf ettiği sözlerden dolayı gücene-
mem. Hatası, düşüncelerini her yerde ve her zaman
gelişigüzel söylemesidir. Böyle yapmamalıydı doğru-
su... Ama... Ashley de onun düşüncesindedir. Bu ne-
denle ben kocam gibi düşünen bir adama evimin kapı-
sını kapatamam. Bu haksızlık olur.

Mrs. Merriwether hemen kendini topladı ve sal-
dınıya geçti:

— Melanie Hamilton, ben hayatımda böyle bir ya-
lan duymadım. Wilkeslar'dan hiçbir zaman bir alçak
çıkmamıştır.

Melanie'nin gözleri çakmak gibi yanıyordu:

— Ashley'nin alçak olduğunu asla söylemedim.
Yalnızca Ashley'nin, Yüzbaşı Butler ile aynı görüşte ol-
duğunu söyledim. Kocam düşüncelerini daha başka
biçimde açıklıyor. Düşüncelerini gidip de bir eğlence
sırasında söyleyeceğini hiç sanmıyorum. Ama bütün
düşüncelerini bana yazdı.

Scarlett pişmanlık duydu. Melanie'nin Mrs. Merri-
wether'a bu biçimde cevap vermesi için Ashley'nin ne-
ler yazabileceğini düşünmeye başladı. O Ashley'nin
mektuplarını okuduktan sonra birçoğunu unutmaya
çalışırdı. İşte bu yüzden, Melanie'yi bu durumda gö-
rünce onun çıldırdığını sandı.

— Ashley bana Yankeeler'le dövüşmemizin doğru
olmadığını yazıyor. Mektuplarından devlet adamlarımı-
zın, ağzı laf yapan konuşmacıların bizi aldattıklarını
öğreniyorum. Bu savaşın bize vereceği zararı, hiçbir
şeyin hoş gösteremeyeceğini yazıyor. Bu savaşta onur-
lu bir şey görmediğini yazıyor. Savaştan üstün çıksak
bile, kazancımızın sefillik ve yıkım olacağını yazıyor.

Birden Scarlett "ha şu mektup!" diye anımsadı,
sonra kendi kendine düşündü: "Acaba demek istediği
bu muydu?"

Mrs. Merriwether kesin bir tavırla;

— Söylediklerinizin bir sözcüğüne bile inanmam
dedi.

Melanie dudaklarının titremesine aldırsız etmeyerek

konusmasını sürdürdü:

— Ashley hakkında kesinlikle aldanmam. Onun da tıpkı Yüzbaşı Butler gibi düşündüğü bir gerçek. Ama aralarındaki fark, o kaba değil.

— Utanmalısın! Nasıl olur da saygıdeğer Ashley Wilkes'ı, rezil biri olan Yüzbaşı Butler ile karşılaştırabilirsin. Senin de devamıza pek aldırış etmediğini sanıyorum.

Melanie:

— Bil... Bilmem! Ne söyleyeceğimi bilemiyorum, diye cevap verdi. İçtenliği onu bildiklerini söylemeye zorluyor, ama aynı zamanda da korkutuyordu:

— Ashley gibi dava uğrunda can vermeye hazırım. Ama... Ne bileyim... Ben şunu söylemek istiyorum: Bu konuda düşünmeyi erkeklere bırakmak daha iyi olur. Çünkü onlar, biz kadınlardan çok daha akıllıdırlar.

Mrs. Merriwether:

— Hayatımda ilk kez böyle bir şey işitiyorum, dedikten sonra Peter'a seslendi:

— Durunuz Peter amca, bizim evi geçtiniz!

Peter, herhalde sohbete fazla dalmıştı. Hemen atı durdurdu, Mrs. Merriwether arabadan indi. Elbisesinin kıvrımları rüzgar altında kalan yelkenler gibi dalgalanıyordu. Evine doğru yürürken;

— Söylediklerinize pişman olacaksınız, diye bağırdı.

Peter atı kırbaçlarken sitem etti:

— Doğrusu küçük hanımlar, Miss Pitty'yi bu duruma düşürdüğünüz için ayıp ettiniz afandım!

Pittypat:

— Benim bir şeyim yok canım!

Onun bu cevabı herkesi hayret içinde bıraktı. Çünkü Pittypat, bu tartışmanın binde biri kadar çok önemsiz şeyler için hemen bayılıverirdi.

— Melly, canımın içi! Bunu yalnızca beni savunmak için yaptığını biliyorum. Doğrusu Dolly'ye haddini bildirecek bir kimsenin çıkmasına çok sevindim. O çevresindekilere hükmetmeye bayılır. Buna nasıl cesa-

ret ettin? Ashley'nin düşüncelerini açıklamakla acaba doğru yaptın mı?

Melanie hafiften ağlamaya başladı.

— Söylediklerim doğrudur. Ashley'nin böyle düşünmesinden asla utanmıyorum. O yalnızca savaşın doğru birşey olmadığını söylüyor. Canını feda etmekten de çekinmiyor. Siz de bilirsiniz ki, bir iş doğru olduğu zaman seve seve yapılır.

Peter bir yandan arabayı sürerken, bir yandan da Melanie'yi uyarmaya çalışıyordu:

— Aman Allahım! Mrs. Melly ne olur sokak ortasında ağlamayın afandım! Halk bir rezalet kopmuş sa-nacak. Biraz sabredin, eve gelmemize az kaldı.

Scarlett susuyordu. Melanie'nin avucunun içine bıraktığı elini sıkmadı. O, Ashley'nin mektuplarını tek bir sebeple okumuştı. Ashley'nin, kendisini ve Melanie'yi sevip sevmediğini anlamak için... Şimdi Melanie onun üzerinde pek az durduğu, hatta okurken sıkıldığı bölümleri açıklıyordu. Scarlett, Ashley gibi olgun bir insanın üçkağıtçıdan farksız olan Rhett Butler gibi düşünmesine üzülüyordu.

Scarlett "onlar bu savaşın içyüzünü biliyorlar. Aralarındaki fark Ashley canını feda etmeye hazır, Butler ise değil. Ama bu da Yüzbaşı'nın sağduyu sahibi olduğunu gösterir" diye düşündü. Birden bunları düşünmeye son verdi. Çünkü Ashley hakkında böyle bir görüşte olması onu dehşete düşürdü. Sakinleşince iki adamı birbiriyle kıyasladı: "Her ikisi de savaşın gerçek sebebini biliyor. Ama Butler bunu kurcalamaktan zevk duyuyor ve fırsat buldukça herkesi çileden çıkarıyor. Ashley'nin ise gerçek sebebe bakmaya bile tahammülü yok."

Scarlett için bütün bunlar, bir hayli merak uyandırıcı olduğu kadar, ona çok karışık gelen konulardı.

Mrs. Merriwether'ın kışkırtmaları üzerine Doktor Meade harekete geçti ve yerel gazetelerden birine imzasız bir mektup gönderdi. Bir sosyete rezaleti olduğunu anlayan editör, mektubu gazetenin ikinci sayfasında yayınladı. Bu gazetecilikte bir yenilik oldu. Çünkü o güne kadar gazetenin ilk iki sayfasında daima esir, katır, araba, tabut, satılık ya da kiralık ev ilanları, hastalık tedavileriyle, çocuk düşürmelerle ya da kuvvet şuruplarıyla ilgili reklamlar yer alırdı.

Doktorun mektubu Güney'deki tüm vurgunculara ve anaförculara karşı tepkinin büyümesine neden oldu. Wilmington vurguncularla doluydu. Bunların elinde çok para bulunduğu için malı; çok ucuza alıyorlar ve istedikleri fiyata satabilmek için de bekletiyorlardı. Temel tüketim maddeleri her geçen gün azalıyor ve bunların fiyatları da giderek artıyordu. Halk ya belirli ölçüde tüketimini kısmak ya da vurguncuların sapta-dığı fiyatlardan almak zorundaydı. Yoksullar çok güç durumda kalmışlardı.

Fiyatlar yükseldikçe Konfederasyon'un parası da değer kaybediyordu. Bu da lüks eşya satın alma çılgınlığına yol açıyordu. Ablukayı kıranlar gerekli malları getirmek zorundaydılar. Ancak bunlara lüks eşya ithal etmeleri için de izin verilmişti. Lüks eşya getirmek, gerekli mallara oranla daha kârlı bir iş olduğu için gemilere, Konfederasyon'un yaşamsal ihtiyaçlarının dışında bu gibi mallar yükleniyordu. Parası olanlar bu lüks eşyaların üzerine atmaca gibi atılırlardı. Herkes; ertesi günü fiyatların yükselmesinden korktuğu için, o gün elindeki bütün parayı harcardı.

Çok önemli bir başka sorun daha vardı. Bu Wil-

mington'un Richmond'a ancak tek bir demiryolu hattıyla bağılı olmasıydı. Elde fazla vagon ve lokomotif olmadığından, binlerce çuval un ve yağ sandığı telef oluyordu. Oysa vurguncular Wilmington'a getirdikleri şarap, kahve ve değerli kumaşları en çok iki gün içinde Richmond'a ulaştırmanın yolunu bulurlardı.

Rhett Butler'ın dört gemisiyle getirdiği eşyaları çok yüksek fiyatlarla sattığı ağızdan ağıza dolaşıyordu. Ayrıca onun, öteki vurguncuların mallarını satın aldığı ve bunları da satmayıp fiyatların daha da yükselmesini beklediği söyleniyordu. Yüzbaşı'nın merkezi Wilmington'da bulunan bir milyon dolar sermayeli bir şirketi yönettiği ve ablukayı kırarak getirdiği eşyayı hemen boşaltıp götürdüğü anlatılıyordu. Şirketin Wilmington'da ve Richmond'da on iki deposu bulunduğu söylentisi de yayılmıştı. Askerler ve halk bu yokluk karşısında perişan olmuştu. Bu nedenle Butler'a ve öteki vurgunculara karşı homurdanmalar ve tepkiler gideerek artıyordu.

Doktor Meade gazeteye gönderdiği mektupta şöyle yazıyordu:

"Konfederasyon'un ablukayı kırmak için görevlendirdiği gemicilerin arasında birçok yurtsever var. Bunlar hiçbir çıkar gözetmeden, canlarını ve servetlerini Konfederasyon uğrunda feda ediyorlar. Bu yurtseverlerin adları Güneyliler'in kalplerine kazınmıştır. Bunları hayatlarını tehlikeye atarak kazandıkları birkaç dolardan dolayı kınayamayız. Biz bu kişilere saygı besliyoruz. Zaten amacım da bu saygıdeğer kişilerden söz etmek değil.

"Servet sahibi olmak için kendilerine ablukayı kıran adam süsü veren birtakım reziller var. Halk kininsizlikten ölürken ülkeye saten ve dantel ithal eden, askerlerimiz morfinsizlikten acılarla kıvrılırken gemilerini şarap, çay ve kahveyle dolduran bu vurguncuların milletin haklı lânetiyle karşılaşmalarını istiyorum; bu akbabaların hal-kın intikamına hedef olmaları gerektiğini düşünüyorum.

"Robert Lee'nin arkasına gizlenen ve milletin kanını emen bu yarasalara lanet okuyorum. Halkımızın ablukayı kırmak konusundaki kutsal görevini kirleten bu adi adamlara bir kere daha lanet okuyorum! Askerlerimiz yalın ayak, başı kabak çamur içinde; yağmur altında savaşırlarken, bu rezil heriflerin aramızda cilalı çizmelemlerle dolaşmalarına nasıl izin verebiliriz? Evlatlarımız cephelemlerde küflü un, kokmuş yağ yerken bu alçakların şampanya içmelerini, pasta yemelerini nasıl hoşgöröyle karşılayabilir? bu hainleri yurdumuzdan kovmak için bütün halkımıza sesleniyorum."

Bütün Atlantahılar bu yazıyı okudu ve içeriğini anlayarak Yüzbaşı Rhett Butler'ı ölkelerinden kovmak için elinden geleni yaptı.

1862 yılı sonbaharında yalnız Miss Pittypat ona kapısını açık tuttu. Gerçi Melanie olmasaydı kuşkusuz o da böyle davranmazdı. Ona Butler'ın kente geldiğini söyledikleri zaman perişan olurdu. O kendisini ziyarete geldiği için arkadaşlarının neler düşündüklerini çok iyi tahmin ederdi. Ama Yüzbaşı'ya "artık gelme" demeye bir türlü cesaret edememişti.

Butler ne zaman Atlanta'ya gelse, Pittypat arkadaşlarına onu evinin kapısı önünde durduracağını, evine sokmayacağını söylerdi. Ama bunu hiçbir zaman yapamazdı. Çünkü Butler daima elinde bir paketle gelir ve ona zarıflığı hakkında güzel sözler söylerdi. Zavallı kadın da "ne yapacağımı şaşıyorum" diye dert yanardı.

"Bana öyle bir bakışı var ki...'evime gelme', diyemiyorum. Biliyorum öyle kötü bir şöhrete sahip ki... 'evime gelme', dersem beni döver mi acaba? Ah... Ah, Charles burada olsaydı! Scarlett, ona bir daha evimize gelmemesini, uygun bir dille söylemelisin. Aman Allahım! Şuna inanıyorum ki o bu uyarı karşısında daha cesaretlenecek. Halka da rezil olacağız. Zaten son günlerde herkesin dili çözöldü. Ellen bu durumu öğrenirse benim hakkımda hiç de iyi düşünmez! Melanie sen de ona nazik davranmayı bırak, soğuk dur ona karşı. Kendini ondan uzak tutmaya çalışmalısın. Belki isten-

mediğini o zaman anlar. Şey... Melly! Henry'ye mektup yazıp, Yüzbaşı'yla bu konuyu görüşmesini istesem mi? Sen ne dersin?"

Melanie:

— Hiç doğru olmaz! Ben ona karşı kesinlikle kaba davranmam. Herkesin onun hakkında neler düşündüğü biliniyor. Ama ben hiç sanmıyorum ki, Doktor Meade'nın ve Mrs. Merriwether'in ileri sürdükleri kadar kötü bir insan olsun. Halkın yiyeceğine elkoyacak kadar adi olduğuna da inanmam. Çünkü bana fakirler için yüz dolar verdi geçen gün... Onun herkes gibi yurtsever olduğunu düşünüyorum. Bu düşüncemi de hiç kimse kafamdan çıkaramaz. Gururlu erkeklerin kendilerini savunmaları sırasında sinirlendiklerini ve dik kafalı olduklarını bilirim.

Pittypat'in erkekler konusunda bir fikri, bir görüşü ve bilgisi yoktu. Onlar ister sinirli, ister inatçı, ister yumuşak başlı olsunlar o bunu anlamazdı. Scarlett ise Melanie'nin her şeyi toz pembe görme tutkusuna artık alışmıştı. Melanie çok saftı ve onun bu eksik yanına çare bulmak mümkün değildi.

Scarlett, Yüzbaşı'nın yurtsever olmadığını biliyordu. Ama bunu açıklamak yerine ölmeyi yeğ tutardı. Çünkü Butler'ın durumu onun umurunda değildi. O yalnızca Yüzbaşı'nın Nassua'dan getirdiği küçük armağanlara önem veriyordu. Ona kapısını kapatacak olsa fiyatları her geçen gün artan şeker, iğne ve toka gibi şeyleri nereden bulacaktı? Bütün kabahatı evi yöneten görümcesi ile Pitty halasının üzerine atmak daha uygun olurdu. Çünkü Scarlett, Yüzbaşı'nın eve gelişlerinin dedikodulara neden olduğunu ve bunlara kendi adının da karıştırıldığını biliyordu. Eğer Rhett Butler kötü düşüncelerinden vazgeçseydi hayat Scarlett için daha güzel olacaktı. Bir gün "Böyle düşünmüş olsanız bile niçin bunları söylüyorsunuz, ne gereği var bunun. İstediginizi düşünün, ama susun! Böyle yapmanız daha iyi olur" dediği zaman, Butler ona şöyle cevap vermişti:

— Sizin yönteminiz demek bu, benim yeşil gözlü minik kurnazım! Scarlett, ben senden daha cesur bir davranış beklerdim. İrlandalıların düşündüklerini saklama-dıklarını sanırdım. Söyle bakalım bana! Sen susmak için hiçbir zaman kendini zorlayacak biri olmadın değil mi?

— Evet... Öyle olsun... Ama ben konfederasyon konusunu dinlemekten usandığımı söyleyecek olsaydım kimse benimle konuşmaz, ben de dans edecek bir adam bulamazdım.

— Ooo!... Anlıyorum! Demek dünya göçse de dans etmek gerek. Çok güzel... İrade hakimiyetinize hayran kaldım. Bana gelince, sizin dediklerinizi ben yapamam. Bundan karlı çıkacak olsam bile o yurtseverlik maskesini yüzüme takamam. Bu savaştan ve ablukadan perişan bir durumda çıkacak olan pek çok insan vardır. Onlarla birlikte çalışmamın bir yararı yoktur. Zafer çelenkleri onların olsun. Buna hak kazandılar. Bu kez çok içten söylüyorum. Şu birkaç yıllık didişmeden sonra onlara kalacak olan, bu defne dalından başka nedir?

— İngiltere ile Fransa'nın bizimle birleşeceklerini bildiğiniz halde böyle konuşmanızı doğru bulmam.

— Aman Scarlett! Haydi her şeyi bırakıp önce bir gazete okumalısın. Bu işlere kadınların aklı ermez. Bir ay kadar önceydi. Hükümetinizin işleri için İngiltere'ye gitmiştim. Bunu size anlatacağım. İngiltere Konfederasyona yardım yapmayacak. Çünkü İngiltere yaş tah-taya basmaz. Bir de şu var. Büyük Britanya tahtında oturan Hollandalı kadın Allah'tan çok korkar ve tutsaklığı hiçbir zaman uygun bulmaz. Bizden pamuk alamadıkları için fabrikaları kapanan dokuma işçileri açlıklarından ölse de tutsaklık lehinde bir şey yapmazlar. Fransa'ya gelince... Napeleon'un şu soluk taklidi(*) Meksika'da bizimle uğraşamayacak kadar kendi derdiyle meşgul. İmparator, Fransız askerlerini Meksika sınırında tutmayı gerektirmeyecek kadar bizi kıskıvrak bağlayan bu savaştan çok memnun.

(*) (III. Napolyon)

Hayır Scarlett, yabancıların yardımıyla ilgili söylen-tiler Güney'in moralini yükseltmek için uydurulan ya-lanlardır. Konfederasyon'un yenilmesi kaçınılmazdır. Bugünlerde deve gibi vücudunda biriktirdikleriyle açlı-ğını gideriyor. Her şeyin yedeği de bir gün gelir tüke-nir. Altı ay daha ablukayla boğuşurum, sonra da çeki-lirim. Bu iş artık çok tehlikeli olacak. Gemilerimi, ma-yın ağlarının arasından geçebileceğini sanan birkaç İn-giliz'e satacağım. Artık bu iş başımı ağrıtmaya başladı. Kazandığım parayı altına çevirip bir İngiliz bankasına yatırdım. Şu değersiz kağıt paraların adını bile an-mam.

Scarlett, Butler'ın bu sözlerini her zaman olduğu gibi kabul ediyordu. Bu sözlerin birden bire uydurul-muş oldukları ileri sürülemezdi. Scarlett Yüzbaşı'nın sağduyu sahibi olduğunu biliyordu. Onun sözlerinin gerçek olduğuna inanıyordu. Ama bu sözlerle kızıyor ve onlara itiraz ediyordu. Bunu yapmayı da tam istiyor değildi. O Butler'a itiraz ederek, kendisine daha çok saygı gösterilmesini sağlayacağını sanıyordu.

— Doktor Meade'nin hakkınızda yazdıklarının doğ-ru olduğunu sanıyorum. Sizi elde etmek için tek çare gemilerinizi sattığınız zaman sizi orduya almaktır. Çünkü siz West Point okulundansınız.

— Felaket falcılığı yapıyorsunuz. Ya ben tekrar or-duya dönmek istemezsem? Beni kovan bir sistemi ne-den savunayım? Oysa bu sisteme ben nasıl katılmış-sam siz de öyle katıldınız. Eğer onu benim sevdiğim-den çok seviyorsanız ben de elimi ateşe sokarım. Ne-den ben Butler ailesinin ahlaksız ve tehlikeli çocuğu oluyormuşum? Bir tek sebepten: Ben Charleston'un adetlerine uyum sağlayamadım. Oysa Charleston, Gü-ney'in en tutucu olan kentidir. Şimdi size soruyorum: Siz bunun sakıncalarını bir kez olsun düşündünüz mü? Her zaman yapılageldiği için bugün de yapılması istenilen şeyler ya da her zaman yapılmadığı için bu-gün de yapılmaması gereken ve gerçekte hiçbir zararı olmayan bir yığın şey. Kuşkusuz duymuşsunuzdur o

genç kadınla evlenmeyi reddettiğimi... Bu kararım nihayet bardağı taşıran son damla oldu. Yalnız basit bir araba arızası yüzünden kendisini zamanında evine götüremedim diye, bu sıradan küçük kızla niçin evlenecekmişim? Daha iyi nişan aldığım halde vahşi kardeşinin benden önce ateş etmesine ve beni öldürmesine neden izin vermeliymişim? Ah ah, eğer kibar bir adam olsaydım beni öldürmesine ve Butler ailesinin onurunu temizlemesine fırsat verecektim. Ben her şeyden önce hayatı seviyorum. Onun için yaşadım, iyi günler gördüm. Charleston'un kutsal inekleri arasında yaşayan ve onlara karşı büyük bir saygısı olan kardeşimi düşündüğüm... Onun koca gövdeli karısını gözlerimin önüne getirdiğim zaman... Saint-Cecile balolarını, o her zaman aynı olan pirinç tarlalarını anımsadığım zaman... Bu sistemle bağlarımı kestiğim için ne kadar iyi ettiğimi anlıyorum. Scarlett Güney'de yaşadığınız hayat biçimi, derebeylik sistemi gibi battal olmuştur. Gerçekten şaşılacak taraf ise, bu kadar uzun sürmesidir. Bu adetlerin günün birinde ortadan kalkması gerekirdi ve işte şimdi kalkıyor. Benden, Doktor Meade'nin bana davanızın doğru ve kutsal olduğunu söylemesi gibi konuşmacıların sözlerini dinlememi istiyorsunuz. Elime bir tüfek alıp Virginia'ya kanımı dökmeye gidecek kadar kendimden geçmemi ister miydiniz? Beni kim sanıyorsunuz? Aptal mı? Beni döven kırbacı öpmek, benim yapacağım iş değildir. Güney ve ben... İşte şimdi başbaşa kaldık. Yoksa Güney beni kovacaktı. Açlıktan ölebilirdim, ama ölmedim. Askerlikteki kıdem hakkımın kaybolmasından doğan zararımı, Güney can çekişirken para kazanarak giderdim.

— Sanırım siz vurguncu ve nefret duyulan bir yaratıksınız.

Scarlett bu sözlerini pek inanarak söylemedi. Sanki sadece konuşmuş olmak için konuştu.

— Vurguncu mu? Ben vurguncuyum ha! Hayır, yalnız geleceği düşünerek hareket ediyorum. Evet buna vurgunculuk denebilir. Ama bu iddia, gelecek gün-

leri benim kadar açık seçik göremeyen kişilere aittir. 1861 yılında binlerce dolara sahip olan Konfederasyon mensubu namuslu kişiler benim gibi yapmadılar. Önerilerine çıkan fırsatlardan yararlanmak için ne kadarı vurguncu olmuştur? Bakın tam Sumter Kalesi'nin düşmesinden sonra ve ablukadan önce, bir lokma ekmek için birkaç balya pamuk satın aldım ve onları İngiltere'ye gönderdim... Onlar Liverpool'da depoya konuldu. Bir balya bile satmadım. Ta ki İngiliz dokuma sanayiinin, benim istediğim fiyatı kabul edecek duruma gelmesine kadar. Libresine bin dolar aldığım zaman hayret etmem.

— Tavukların dişleri çıktığı zaman, siz de libresine bin dolar alırsınız.

— Pamuğun libresi zaten yedi yüz yirmi dolardır. Bu savaşın sonunda ben zengin olacağım. Çünkü ileriye görüyorum. Özür dilerim, çünkü ben vurguncuyum. Size daha önce de söylemiştim ki servet sahibi olmak için ya bir ülkenin gelişmesine çalışmak ya da yok olmasına çaba göstermek gerekir. Birinci durumda iş yavaş ilerler. İkincisinde ise o kadar uzun sürmez. Size bu söylediklerimi her zaman anımsayınız. Belki bir gün işinize yarar.

Scarlett, elinden geldiğince alay etme yeteneğini kullanarak;

— Öğütlerinizi hiçbir zaman aklımdan çıkarmayacağım, dedi ve şöyle devam etti:

— Ama yine de sizin öğütlerinize ihtiyacım olmayacak. Babamı başı bozuk biri mi sandınız. Onun her zaman ihtiyaçlarımı karşılayacak kadar parası oldu. Ayrıca bir de benim Charles'dan kalan servetim de var.

— Sanırım Fransız soyluları da idam arabalarına bindirildikleri güne kadar hemen hemen aynı şeyi söylemişlerdi.

*

* *

Butler çoğunlukla Scarlett'e, yas elbiselerini giymekle modern bir hayat sürmenin ne kadar ters düş-

tüğünü anlatmaya çalışırdı. Gerçi Butler; genç kadının renkli elbiseleri kadar, yas elbiselerini de seviyordu. Scarlett'in ökçelerine kadar inen krep örtüsü, Butler'ın bazen hoşuna gidiyor, bazen de onu kızdırıyordu. Scarlett ise ne renkli elbiselerinden, ne de örtüsünden vazgeçebiliyordu. O; kocasının ölümünün üzerinden birkaç yıl geçmeden renkli elbiseler giyecek olsa bütün Atlantalar'ın onun aleyhinde konuşmaya başlayacaklarını biliyordu. Bir de annesine bu davranışını açıklamak zorunda kalacaktı. Günün birinde Rhett Butler, krep örtüsünün onu bir kargaya benzettiğini ve siyah elbiselerinin de on yaş ihtiyarlattığını söyledi. Scarlett on sekiz yerine gerçekten yirmi sekiz yaşında görünüp görünmediğini anlamak için hemen aynanın önüne koştu.

Butler:

— Siz gururunuzu bir yana bırakıyorsunuz ve Mrs. Merriwether'a benzemek hevesine düşmüyorsunuz, diye alay etti. Eğer, yerinde konuşma ve davranma yeteneğiniz biraz daha fazla olsaydı, eminim ki hiçbir zaman duymadığınız bir kederi ilan için bu örtüyü taşımayacaktınız. Gelin sizinle bahse girelim. İki aya kalmayacak, siz bu örtüyü çıkarıp yerine Paris'in yeni moda elbiselerinden birini giyeceksiniz.

— Kesinlikle hayır! Bu konuyu hemen kapatalım.

Bir dış geziye hazırlanmak için Rhett Butler, Wilmington'a gitmek üzere Scarlett'in yanından ayrıldı.

Birkaç hafta sonra ışıklı bir yaz sabahında, Scarlett'in de yalnız olduğunu farkettikten sonra elinde şık bir kutuyla tekrar geldi. Scarlett kutuyu açıp içinden bir şapka çıkarırken "Aman Tanrım! Olur şey değil!" diye bağırdı. Genç kadın yeni moda giysileri giymek bir yana, onları göremeyecek kadar içe kapanık yaşıyordu. Bu şapka bugüne kadar onun görebildiklerinin en güzeli gibi geldi. Bu parlak ipek astarlı ve koyu yeşil tafdadan bir şapkaydı Çenenin altından düğümlenen kurdelesini açık yeşil renkte ve biraz genişceydi. Kenarları yeşil devekuşu tüyleriyle süslenmişti. Butler gülümseyerek;

— Bir deneyin, dedi.

Scarlett, aynaya doğru ok gibi gitti. Şapkayı giydi, kulaklarının üzerindeki bukleleri dışarı çıkarıp düzeltti, sonra kurdelesini çenesinin altına bağladı.

Kendini Butler'a göstermek için ökçeleri üzerinde seri bir hareketle geriye döndü. Başını sallayıp, şapkanın tüylerini oynatarak başını kaldırdı. Butler'a baktı ve;

— Bana yakıştı mı? diye sordu. Ama Yüzbaşı'nın cevabını beklemeden önce gerçekten olağanüstü bir güzelliğe sahip olduğunu biliyordu. Küstah bir görünümü vardı, yeşil gözleri pırıl pırıl parlıyordu.

— Ahh, Yüzbaşı Butler bu şapka kimin? Buna sahip olmak için, paramı son santimine kadar size veririm.

— Bu şapka sizindir! Bu yeşil renk, sizden başka kime yakışabilir ki?

— Doğru mu söylüyorsunuz? Bunu benim için mi ısmarladınız?

— Evet! Kutunun üzerinde Rue de la Paix markası var. Bu size bir şey anımsatmıyor mu?

Bu marka Scarlett'e hiçbir şey ifade etmiyordu. O aynanın kendisine yansıttığı hayale gülümsemekle meşguldu. Şimdi onun için hiçbir şeyin önemi yoktu. Çünkü iki yıldan beri giydiği ilk güzel şapkaydı. Bu şapkayla neler yapmazdı? Birden yüzündeki gülümseme kayboldu.

— Yoksa hoşunuza gitmedi mi?

— Yoo!... Evet!... Çok güzel!... Ama... Bu güzel yeşili yine kreple örtmek ve tüyleri de siyaha boyamak gerekecek. Ne korkunç şey!

Birden Butler, onun yanında bitiverdi. O usta elle-riyle kurdeleyi çözmeye başladı. Kısa bir süre içinde şapka kutusuna yerleştirilmişti.

— Ne yapıyorsunuz? Hani onu benim için ısmarladığınızı söylemiştiniz?

— Evet, ama onun bir yas şapkası haline getirilmesini istemem. Zevkini takdir edecek ve onu sergileyebi-

lecek başka bir yeşil gözlü, güzel kadını ben bulabili-
rim.

— Aaa, bunu yapamazsınız! Ölürüm sonra! Size yalvarırım Rhett! Bu kadar kötü olmayın! Bunu bana bırakın!

— Hayır olamaz! Öteki şapkalarınızla beraber onu da korkuluk yapmanıza izin vermem.

Scarlett kutunun üzerine atıldı. Kendisini bu kadar genç, bu kadar çekici gösteren bu güzel şapkayı başka bir kadına kaptırmak istemiyordu.

Bir an durakladı. Pittypat ile Melanie'nin içine düşeceği dehşet duygusunu ve annesine ne diyeceğini düşündü. Bütün vücudu titremeye başladı. Kendisiyle mücadele ediyordu, ama iradesi yenik düştü ve güzel görünme, övünme istekleri üstün geldi.

— Ona dokunmayacağım, size söz veriyorum. Şimdi onu bana verin!

Butler kutuyu bıraktı. Scarlett'in şapkayı yeniden denemesine ve bir tavuskuşu gibi kabarmasına fırsat verirken, Yüzbaşının yüzünde yine alaycı bir gülümseme vardı.

Scarlett:

— Size ne kadar borçluyum? diye birden sordu. Yüzündeki ifade değişmişti.

— Yanımda yalnız elli dolar var, ama gelecek ay...

Butler, Scarlett'in acınacak haliyle eğleniyordu.

— İki bin Konfederasyon dolarına mal olur.

— Aman Tanrım! Şey! Şimdi yanımdaki şu elli doları vereyim... Sonra elime geçtikçe...

— Kabul edemem, bu bir armağandır!

Scarlett'in ağzı bir karış açık kaldı. Sınır o kadar kesin çizilmişti ki, erkekler tarafından verilen armağanları kabul etmek söz konusu olduğu zaman bu çizgiyi aşmamak gerekiyordu.

Annesi ona kaç kez söylemişti:

"Bir şiir dergisi, bir albüm ya da kaçak bir Florida suyu şişesi bir kadının bir erkekten kabul edebileceği şeyler bunlardan biridir ya da bu ayarda olan şeyler-

dir. Hatta nişanlından bile bunlardan başka bir armağan kabul etme! Hele hiçbir zaman takı ve üzerinde taşınacak iğne, eldiven ve mendil gibi armağanları asla kabul etme! Eğer bu ve bunlara benzer şeyler kabul edersen erkekler senin bir hanım olmadığını söylemeye başlarlar ve sana karşı daha serbest davranırlar.

Önce aynada kendini inceledi, sonra yüzündeki ifadeden bir şey anlaşılmayan Butler'a baktı ve düşünmeye başladı:

"Aman Tanrım! Annemin sözlerini anımsamama rağmen, onu istemediğimi söylemek elimden gelmiyor. Çünkü bu şapka o kadar güzel ki! Benimle serbestçe konuşmasına bile razıyım. Yeter ki çok fazla ileri gitmesin.

Böyle düşündüğü için utandı ve yüzü kızardı.

— Ben size şu elli doları vereceğim.

— Eğer bunu yaparsanız, şapkayı hemen dereye atarım! İzin verirsiniz ruhunuzu rahatlatmak için size dua ettireceğim. Ruhunuzun birkaç duaya ihtiyacı var.

Scarlett'in yüzünde zoraki bir gülümseme belirdi.

— Amacınız nedir, benden ne istiyorsunuz?

— Sizdeki bütün küçük kız kuruntularını yok etmek ve günün birinde size sahip olabilmek için güzel armağanlarla sizi aldatmak.

Butler, sonra da kızına öğüt veren bir anne taklidi yaparak "erkeklerden armağan olarak yalnız şekerlemeler ve çiçekler kabul et yavrum!" dedi.

Scarlett katıla katıla güldü;

— Çok kara ruhunuz var Yüzbaşı Butler! Çok da kurnazsınız. Çok iyi biliyorsunuz ki bu başlık benim reddedemeyeceğim kadar güzeldir.

— Miss Pittypat'e gidip bana yeşil tafta ve ipek bir şapkanın biçimini kabataslak çizdiğinizizi ve böyle bir şapka bulabilmek için sizden elli dolar aldığımı söyleyebilirsiniz.

— Hayır, sizin benden yüz dolar aldığınızı söyleyeceğim ve Pitty hala bunu herkese yayacak. Atlantalılar da bunu ağızlarına sakız yapacaklar. Yüzbaşı bana bir

daha bu kadar pahalı şeyler getirmeyin. Siz olağanüstü nazik bir kişisiniz. Ama bana inanın, artık sizden hiçbir şey kabul edemem.

— Sahi mi söylüyorsunuz? Ama ben size armağan vermek istedikçe ve sizin güzelliğinizi arttıran giysi ya da başka şeyler buldukça bunları size sunmama engel olamazsınız. Size bu şapkanızın rengine uyacak koyu yeşil ipek getireceğim. Hemen şunu da belirteyim ki ben hiç nazik biri değilim. Sizi şapka ve takılarla tuzağa düşürmeye devam edeceğim. Şunu çok iyi bildiğinizi sanıyorum: Ben ortada hiç bir neden olmadan hiç bir şey yapmam ve karşılığında bir şey ummadan da hiçbir şey vermem, değil mi?

Tam bu sırada Yüzbaşı Butler'ın siyah gözleri, perişan durumundan dolayı sürekli kirpiklerini kırpan Scarlett'in dudaklarına çevrildi. İşte annesinin onu çok önceden uyardığı gibi saygısız hareketler başlayacaktı. Evet onu öpecekti ya da telaş ve heyecan içinde öpmeye çalışacaktı. Şimdi tam olarak ne yapması gerektiğini bilemiyordu. Eğer ona karşı direnirse, şapkayı geri alabilir ve başka bir kadına verebilirdi. Eğer bir kez öpmesine izin verecek olursa bu sefer yeni öpücükler elde etmek için ona başka armağanlar getirecekti.

Erkekler öpüşmeye çok değer veriyorlardı. Bu niçin böyleydi, kim bilebilir? Çok kez bir öpüşmeden sonra öyle çarpırlırlardı ki, burunlarından çekilip istenilen yere götürülecek hale gelirlerdi. Yeter ki kadın bu işte becerikli olsun ve sonraki öpücükler için hasis davran-sın. Butler'ı delice aşık etmek, ona sevgisini itiraf ettirmek, onun bir öpücük ve bir gülümseme için yalvardığını görmek o kadar heyecanlı olacaktı ki...

Ne var ki Yüzbaşı Butler, Scarlett'i öpmek için hiçbir girişimde bulunmadı. Genç kadın, ona cesaret vermek için uzun uzun göz süzerek yavaş sesle konuştu:

— Demek siz her istediğinizi elde ettiniz, öyle mi? Pekiyi benden ne elde etmek istiyorsunuz?

— Bunu ileride göreceğiz.

— Eğer size teşekkür etmek için sizinle evleneceği-

mi sanıyorsanız, aldaniyorsunuz.

Scarlett'in sesinde Butler'ı tahrik edici bir ton vardı. Yüzbaşı'nın beyaz dişleri ince bıyığının altından parladı.

— Yanılıyorsunuz! Sizinle de, başkalarıyla da evlenmeye hiç niyetim yok. Ben evlenecek adam değilim!

Yüzbaşı'nın biraz saygısızca davranmasına izin vermek isteyen Scarlett, beklediğini bulamayınca bağırdı:

— Ben de sizi öpmek hevesinde hiç değilim!

— Madem öyle, dudaklarınız niçin gülünç bir biçimde titriyor.

Kırmızı dudaklarının bir öpücüğü davet ettiğini ay-nada farkedenden Scarlett, ayağını yere vurarak;

— Ahh! diye bağırdı. Benim şimdiye kadar rastladığım insanların en korkuncu sizsiniz. Sizi bir daha görememek bana vız gelir.

— Eğer sizin ileri sürdükleriniz benim gerçek duygularım olsaydı bu şapkayı parçalardım. Büyük bir öfke denizine düşmüş durumdasınız. Ama siz de biliyorsunuz ki, öfkelenmek sizi daha güzel ve çekici yapıyor. Haydi Scarlett, benim armağanlarım hakkında ne düşündüğünüzü göstermek için şu şapkayı ökçelerinizle eziniz.

Elleri şapkanın kurdeleleri üzerinde dolaşan Scarlett gerilemek zorunda kaldı.

— Buna sakın dokunmayın, dedi.

Butler onu omuzlarından tuttu, sonra ellerini eline aldı. Gülümseyerek,

— Ah Scarlett o kadar gençsiniz ki, kalbimi parçalıyorsunuz, dedi. Madem istiyorsunuz öyleyse sizi öpeceğim.

Yavaşça eğildi ve bıyığıyla yanağına dokundu.

— Haydi şimdi bana saygı kurallarını anımsatmak için tokat atmalısınız.

Genç kadının hırçın dudaklarına, parlayan yeşil gözlerine baktı. Ne kadar çekici bir güzelliğe sahipti. Eğer onunla evlenmek istemiyorsa, hatta elini bile öp-

mek istemiyorsa onun evinde ne işi vardı? Eğer ona aşık değilse niçin ona sık sık geliyor ve ona armağanlar veriyordu.

— Üzerinizde kötü bir etkim var Scarlett. Eğer biraz akıllıca hareket etseydiniz beni kapı dışarı etmeniz gerekirdi. Ama bunu yapamadınız. Benden böyle kurulmanız da mümkün değil!

— Nasıl?

— Farkında değil misiniz? Sizinle hastaneye yardım satışında karşılaştığım zamandan beri öyle yanlış hareket ettiniz ki bundan kötüsü yapılamazdı. Ama bütün bunlardan ben sorumluyum. Sizi dans etmeye kim zorladı? Düşünün bir kere... Gerçekte kutsal olmayan şu bizim davamızın içyüzünü size kim öğretti? Zavallı insanların horlanan ilkeler için ölmeye gittikleri gerçeğini size kim açıkladı? Normal süresinden birkaç yıl önce yasınızı bırakmaya sizi kim yöneltti. Nihayet namuslu kalmak koşuluyla hiçbir kadının kabul edemeyeceği bir armağanı kabul etmeniz için sizi kim kandırdı?

— Kendi kendinize övünüyorsunuz Yüzbaşı Butler! Ben rezalet sayılacak hiçbir şey yapmadım. Siz olmasanız da bütün bu söylediklerinizi yapabilirdim.

— Orası kuşkulu, diye cevap verirken Butler'ın yüzünde üzüntülü bir ifade belirdi. Siz Charles Hamilton'un dul eşi olacaktınız ve sizin hastalara bakmaktaki becerileriniz her zaman anlatılacaktı. Bir de...

Scarlett, artık Butler'ı dinlemiyordu. Aynanın önüne geçmiş, yeni şapkasıyla hastaneye gittiğini, nekahet dönemindeki subaylara çiçekler götürdüğünü hayal ederek, kendini hayran hayran izliyordu.

Butler'ın bu son sözlerinde doğru taraflar olsaydı, onun farkına bile varamayacaktı. O, Yüzbaşı'nın kendisine dulluk kafesinin kapısını açtığını hiç düşünmüyordu. Uzun bir aradan sonra genç kızları gönül işlerinde geride bırakmada Butler'ın yardımları olduğunu kabul etmiyordu.

Onun etkisinde kalarak annesinin verdiği terbiye-

den uzaklaştığını anımsamıyordu. Hele hele onun kışkırtmaları ve ısrarlarıyla annesinin aşıladığı sert ilkelere birçoğunu ihmal ettiğini biliyordu. Ellen'in onu bir hanımefendi yapmak için verdiği bunca emekleri unutmuştu.

Scarlett; şapkanın şimdiye kadar giydiklerinin en güzeli ve kendisine en fazla yakışanı olduğunu, bedava aldığını ve Rhett Butler'in kendisine tutulduğunu düşünüyordu. Ve kendisine aşık olduğunu Butler'a kabul ettirmenin çarelerini arıyordu.

*

* *

Ertesi gün elinde bir tarak ve ağzı firketelerle dolu olarak aynanın önüne geçti. Scarlett, başkentte büyük bir gürültü koparacak olan yeni şapkayı deniyordu. "Kediler, Fareler ve Sıçanlar" adındaki bu şapka, Scarlett'e zorluklar çıkarıyordu. Saçları ikiye ayırmak ve başının her iki yanında boyları birbirinden farklı üçer rulo yapmak gerekiyordu. Saçların ayrıldığı yerin en yakınında yapılan rulo en büyüğüydü ve bu kedi simgeliyordu. Kedi ile fareyi yapmak kolaydı, ama sıçan Scarlett'i bir hayli zorluyordu. Küçük rulo haline getirilen saç demetine firketeler bir türlü sokulamıyordu. Ama Scarlett saçlarını bu biçimde yapmaya karar vermişti. Çünkü Butler, akşam yemeğine gelecekti.

Saçlarıyla boğuşurken kan ter içinde kaldığı bir sırada birinin yavaş adımlarla koridoru geçtiğini duydu. Melanie'nin hastaneden dönmüş olabileceğini düşündü. Sonra Melanie'nin merdivenleri ikişer ikişer çıktığını farkedince birden şaşırды. Kuşkusuz kötü bir şey olmuştu. Çünkü Melanie bir yaşlı dul ciddiyetiyle dolaşırды. Kapıyı açınca o bir rüzgar gibi içeri girdi. Yüzü kızarmış, suç işlemiş çocuk gibi korkmuştu. Yanakları gözyaşlarıyla ıslanmıştı. Geriye atılan şapkası bağlarından boynuna takılı duruyordu. Krinolin'i sık sık sıçırıyordu. Elindeki birşeyi sımsıkı tutuyordu. Odaya

ucuz bir lavantanın ağır kokusu yayıldı.

— Ah Scarlett, diye inleyerek kendini yatağa attı. Halam eve geldi mi? Oh! Çok şükür! Dinle Scarlett! O kadar utanıyorum ki, belki utancımdan ölürüm. Bayılmak üzereyim. Peter amca her şeyi Pitty halaya anlatmam için beni tehdit etti.

— Neyi anlatmayı?

Melanie mendiliyle gözyaşlarını sildi.

— Şu Miss... Hani şu kızıl saçlı kadın... Belle Watling...

— Evet anladım Melly!

Belle Watling, Scarlett'in Atlanta'ya geldiği gün sokakta rastladığı, kentin en meşhur kadınıydı. Atlanta'yı orduların arkasından bu fahişeler dalgası istila etmişti. Belle Watling bu sokak kadınlarından alevi andıran saçları ve çok şık elbiseleriyle ayrılıyordu. O, Peach Sokağı ya da saygıdeğer kişilerin oturdukları mahallelerde pek az görünürdü. Ama bir kez ortaya çıktı mı hanımefendiler onun yanında bulunmamak için hemen kaldırımlarını değiştirirlerdi. Oysa Melanie onunla konuşmuştu:

— Eğer Pitty hala bunu öğrenirse ben ölürüm. O hemen bunları bütün dünyaya anlatacaktır. Namusum mahvolacak! Anlıyorsun değil mi?

Melanie hıçkıra hıçkıra ağlarken olup biteni anlatmaya devam etti.

— Ama kabahat bende değil. Ben bu kadından kaçmak için koşamazdım. Bu çok kaba bir davranış olurdu. Scarlett beni böyle düşündüğüm için haksız mı buluyorsun yoksa?

Scarlett bu soruna bir çözüm bulma konusunda ilgisiz görünüyordu. Terbiyeli yetiştirilmiş kadınların çoğu gibi o da fahişeleri tanıma merakı içinde yanıp tutuşuyordu.

— Ne istiyordu? Seninle ne konuştu?

— Oo! Konuşurken hatalar yaptı. Ama zavallı kadının terbiyeli ve kibar görünmek için elinden geleni yapıyordu. Hastaneden çıktım, Peter amca henüz arabayı

getirmemişti. Eve yürüyerek dönüyordum. Emersonlar'ın bahçesinin önüne geldiğim sırada bir çitin arkasından ortaya çıktı. Allah'a şükürler olsun ki Emersonlar evde yoklardı. Bana şöyle dedi: 'Rica ederim Mrs. Wilkes, benimle bir dakika konuşabilir misiniz?'

Adımı nasıl öğrendiğini bilmiyorum. Tabanlarımı yağlayarak kaçmam gerekirdi. Ama anlarsın Scarlett öyle üzgün bir hali vardı ki... Ve bana yalvarıyordu üstelik. Yüzü boyalı değildi. Üstünde düzgün bir elbise, başında siyah şapka vardı. Kızıl saçları olmasaydı çok derli toplu görünebilirdi. Daha cevap vermeme fırsat bırakmadan o bana, 'sizinle konuşmamam gerektiğini biliyorum. Ama şu kocakarı Mrs. Elsing'le konuşmaya çalıştımsa da o beni hastaneden kovdu' dedi.

Scarlett neşeli neşeli sordu:

— Mrs. Elsing'e gerçekten kocakarı dedi mi?

— Ah gülme! Şaka yapmıyorum. O da hastane için bir şeyler yapmak istiyordu. Düşünebiliyor musun? Her sabah hastalara bakmak için hastaneye gelmek istediğini söyledi. İşte bu yüzden olmalı ki, Mrs. Elsing onu hemen kapı dışarı etmiş. 'Ama ne olursa olsun bir şeyler yapmak isterim. Ben de sizin kadar Konfederasyon yanlısıyım' dedi. Scarlett anlıyor musun, bu kadın benim kalbime hitap ediyordu. Madem bizim davamıza yardım etmek istiyordu, öyleyse söylendiği kadar da kötü olamazdı! Beni böyle düşünmekte haksız mı buluyorsun?

— Bırak şimdi bunları Melly! Haklı ya da haksız ol-san ne olacak? Eee... Sana daha ne söyledi?

— Bana hanımların hastaneye gittiklerini söyledi. Benim bir... Bir sevimli yüzüm olduğunu ve bunun için beni seçtiğini söyledi. Para biriktirmiş. Nereden sağlandığını söylemeden bu parayı hastaneye vermeme istedi. Eğer paranın kaynağını bilirse Mrs. Elsing'in bunu reddedeceğini söyledi. Nereden sağlandığını!... Bunu düşünürken az kalsın düşüp bayılacaktım. Ak-lım karışmıştı. Hemen gitmek için telaş ediyordum. Ona 'Evet anlıyorum! Gerçekten siz çok nazıksınız' di-

ye cevap verdim. Ya da buna benzer aptalca laflar ettim. O zaman gülümseyerek, 'siz gerçek bir hristiyanısınız' dedi. Sonra elime bu pis kokulu mendili tutuşturdu. Off... Şunu bir kokla!

Melanie avucunda sımsıkı tuttuğu ve içinde paranın bulunduğu lekeli bir erkek mendilini Scarlett'e gösterdi:

— Her hafta biraz para getireceğini söyledikten sonra tam bana teşekkür ederken, Peter amca çıkageldi ve beni gördü.

Melanie tekrar hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı, başını yastığa gömdü.

— Beni onunla görünce... Oh Scarlett! Bana sesini yükselterek dedi ki... Hiç kimse şimdiye kadar bana böyle yüksek sesle söz söylememiştir. Evet bana aynen şöyle dedi: 'Hemen şu arabaya bineceksiniz!'

Tabii ona boyun eğdim. Yol boyunca açıklamalarımı dinlemeden bana bağırıp çağırırdı. Gördüklerini Pitty halaya anlatacağını söyledi. Scarlett aşağı in ve bunu yapmaması için ona yalvar. O belki seni dinler. Bu kadının yalnız yüzüne baktığımı bilmesi bile halamı öldürür. Bunu yaparsın değil mi?

— Evet yaparım! Ama önce şu mendilin içinde ne kadar para var, bakalım! Ağır görünüyor.

Melanie mendilin düğümlerini çözünce altın paralar yatağın üzerine döküldü. Melanie hayretle bağırırdı:

— Tam elli dolar Scarlett! Hem de altın!

Sonra kendini topladı ve yavaş bir sesle konuşmaya başladı:

— Bana söyler misin, böyle kazanılmış bir parayı hastalarımız için kullanmaya hakkımız var mı? Belki de Allah bir kadının iyilik yapmak istediğini anlayacaktır. Bu para kötü yollardan sağlanmış olsun, onu yine kabul edecektir. Ben hastanenin ihtiyaçlarını düşündüğüm zaman...

Scarlett onu dinlemiyordu. Öfke ve aşağılanma duyguları altında gözleri bir ucuna "R.K.B." harfleri işlenmiş olan mendile takılı kalmıştı. Onun komodininin

üst çekmecesinde de buna benzeyen bir mendil vardı. Onu, dün akşamüstü birlikte topladıkları yabani çiçeklerin saplarını bağlamak için Rhett Butler'dan almıştı. Bu akşam yemeğe geldiği zaman iade edecekti.

Anlaşılan Yüzbaşı bu aşağılık kadınla görüşüp, ona para veriyordu. Demek hastaneye verilen yardım ablukadan geliyordu. Ve Butler bu soysuzla eğlendikten sonra namuslu bir kadının yüzüne bakmaya hâlâ cesaret edebiliyordu. Ve demek o, bu adamın kendisine âşık olduğunu hayal ediyordu.

Namuslu bir kadının asla ima edemeyeceği ya da üstü kapalı bir biçimde söylemesi gereken nedenlerle, erkeklerin bu kadınlara sık sık gittiklerini biliyordu. Ama şu an'a kadar hiç düşünmemişti ki; iyi erkekler, yani dans ettiği erkekler böyle şeyleri yapabilsinler. Bu sonuç, onun düşüncelerinde yeni ufuklar açıyordu. Scarlett bundan çok korktu. Şimdi ona göre bütün erkekler böyle şeyler yapıyordu. Aşağılık kadınlara gerek kalmadan, erkekler eşlerini hayasızca hareketler yapmaya zorlayabilirlerdi. Ah o erkekler! Onlar nefret edilecek yaratıklardı ve Rhett Butler de onların en aşağılık olanıydı.

Scarlett ona bunu gösterecekti. Mendili suratına çarpacak, bir daha gelemeyeceği biçimde onu kovacaktı. Artık onunla hiçbir yerde konuşmayacaktı. Hayır!... Hayır!... Bunu yapamazdı. Böyle önemsiz bir şey için kötü kadınlardan haberi olduğunu ona anlatmaya ne gerek vardı. "Gerçek bir hanım böyle davranmaz" diye düşündü.

"Ah!" diye içini çekti, "kibar bir kadın olmasaydım bu rezil adama neler yapacağımı ben bilirdim" diye söylendi. Mendili avucunda buruşturarak Peter'ı aramak için aşağı kata inip mutfığa girdi. Fırının önünden geçerken mendili ateşe attı ve öfke içinde onun yanışını izledi...

1863 yazının başında bütün Güneyliler'in kalplerinde bir umut ışığı yandı. Yokluklara, çeşitli acılara, vurgunlara ve bunlara benzer tüm belalara rağmen Güney halkı "zafer bizim, nihayet savaş bitecek!" diyordu. Hatta bu söz geçen yaza oranla daha güvenle söyleniyordu. Yankeeler direniyordu, ama güçlerinin sonuna da gelmişlerdi.

1862 Noeli, Atlanta ve bütün Güney için bir bayram olmuştu. Konfederasyon Fredericksburg'da büyük bir zafer kazanmıştı. Savaş alanında binlerce ölü ve yaralı Yankee vardı. Herkes bu zaferi kutlamak ve eğlenmek için Noel tatilinden yararlanmıştı. Ordu kışlık karargahına çekilmişti. Herkes; generaller, becerilerini ve üstün savaş yeteneklerini ortaya koydukları için, ilkbaharda çarpışmalar yeniden başlayınca Yankee'lerin artık tamamen ezileceklerini umuyordu.

Nihayet ilkbahar geldi ve savaş yeniden başladı. Mayıs ayında Konfederasyon Chausellorsville'de yeni bir zafer daha kazandı. Güneyliler sevinçten havalara uçuyorlardı.

Georgia'da da süvarilerin başarılı direnmeleri tam bir zafere dönüşmüştü. Halk bu başarıyı fırsat bulduca anımsıyor, birbirine anlatmaktan bıkmıyordu. "Yaşlı Nathan Bedford Forrest, Yankeeler'in üzerlerine atılır atılmaz yenik düştüler" diye anlatırken katıla katıla gülüyorlardı.

Nisan ayının sonlarına doğru yarbay Streight, komuta ettiği bin sekiz yüz Yankee süvarisiyle Georgia'ya girmiş, Atlanta'nın doğusundaki altı bin nüfuslu bir yerleşim bölgesine saldırı girişiminde bulunmuştu. At-

lanta'yı Tennessee'ye bağlayan ve hayati önemi olan demiryolunu kesmeye kalkışmış, sonra da Atlanta'ya kadar bir hat üzerinde ilerlemeye başlamıştı. Konfederasyon'un kalbi sayılan bu kentte toplanan savaş sanayisiyle ilgili atölyeleri ve mağazaları yıkmaya çalışmıştı.

Bu çok cesurca bir girişimdi ve Forrest olmadığı için de Güney'e büyük zarar vermişti. Daha sonra Forrest, Yankee süvarilerini izlemiş ve onlarla gece gündüz çarpışarak hepsini tutsak almıştı.

Bu başarı haberi, hemen Chancellorsville zaferiyle aynı anda Atlanta'ya ulaşmıştı. Halk neşeye boğulmuştu. Chancellorsville zaferi kuşkusuz daha büyük bir başarıydı, ama Streight süvarilerinin tutsak alınması Yankeeler'i gülünç duruma düşürmüştü.

Grant komutasındaki Yankeeler mayısın ortalarından itibaren Vicksburg'u kuşatıyordu. Bu arada Stonewall Jackson, Chancellorsville'de çok ağır yaralandığı için Güney'in önemli bir komutanı savaş dışı kalmıştı. Ayrıca Georgia Fredericksburg'da ölen General Cobb ile de, en kahraman komutanlarından birini yitirmişti. Güney'in bu olumsuzluklarına rağmen Yankeeler, uğradıkları bozgunlara göğüs gerecek durumda değildiler. Savaşa son vermek için iyice zorlanıyorlardı. Ve böylece belki bu vahşi savaş bitecekti.

Temmuzun ilk günlerine gelindiğinde Lee'nin Pennsylvania'yı istila ettiği haberleri dolaşmaya başladı. Kısa bir süre sonra da bu haberler telgraflarla doğrulandı. "Lee, düşman topraklarına girdi!"; "Lee, zaferi noktalyor!"

İşte bu telgraf haberleri, savaşın sonlarına gelindiğini gösteriyordu.

Atlanta halkı, neşe içinde yüzüyor ve intikam ateşiyle yanıp tutuşuyordu. Sonunda Yankeeler savaş yapmanın ne demek olduğunu anlayacaklardı. Evlerinin, çiftliklerinin yıkıldığını; tarlalarının harap edildiğini; at ve hayvanlarının çalındığını; ihtiyar ve delikanlıların hapishanelere tıkıldıklarını; eş ve çocuklarının

kıtlığa mahkum edildiklerini görmek ve duymak sırası şimdi onlara gelmişti.

Yankeeler'in Missouri'de, Kentucky'de, Tennessee'de ve Virginia'da neler yaptıklarını bilmeyen yoktu. Küçük çocuklar bile kin kusuyorlardı. Onlar Yankeeler'in yaptıkları vahşeti ve zulümleri korku içinde anlatıyorlardı. Atlanta doğu Tennessee göçmenleriyle dolup taşmıştı. Halk, onların nasıl acı çektiklerini ilk ağızdan öğrenmişti. Bu bölgede Konfederasyon yanlıları azınlıktaydılar. Savaşın bütün felaketi onların üzerine çökmüştü. Bir feci durum da komşunun komşuyu ihbar ettiği, kardeşin kardeşi öldürdüğü sınır devletlerinde yaşanmıştı. İşte bu göçmenler Pennsylvania'yı ateş ve kan içinde görmekten başka bir şey istemiyorlardı. Göçmenlerden bütün kente yayılan bu istek en sâkin ihtiyar hanımlara varıncaya kadar bütün halkta vahşi bir zevk uyandırıyordu.

İşte bu yüzden Lee, Pennsylvania'da özel mal ve mülke zarar vermeyi ve yağmalamayı yasakladı. Yasağa uymayanların ölümle cezalandırılacağını ilan etti. Ayrıca ordunun elkonulan her şeye bir tazminat bedeli ödeyeceğini bildirdi. Bütün bunlar öğrenildiği zaman General Lee'nin halk arasındaki saygınlığını koruyabilmesi için, önceden kazandığı askeri zaferlerden yararlanması gerekti. Bu bereketli bölgenin zengin depolarının kullanılmasını önlemesi ise hayretle karşılanıyordu. General hangi dünyada yaşıyordu acaba? Bu kadar zaman açlıkla savaşmış ayağı çıplak, başı açık, üniforması harap olmuş asker evlatlarımıza yazık değil miydi? İşte buna benzer yorumlar alıp yürümüştü.

Darcy Meade'nin, Doktor Meade'ye gönderdiği mektup elden ele dolaştı ve gittikçe kabaran bir öfke seline dönüştü.

Darcy mektubunda şöyle diyordu:

"Baba bana bir çift çizme bulabilir misin? Haftalaradır yalın ayak dolaşıyorum. Nereden bir ayakkabı bulabileceğimi kestiremiyorum. Eğer ayaklarım bu kadar büyük olmasaydı arkadaşlarım gibi yapar, ölü bir Yan-

kee'nin çizmesini giyerdim. Ama şimdiye kadar ayakları benimki kadar büyük olan bir Yankee askerine rastlayamadım. Eğer çizme bulursanız onları bana postayla göndermeyin. Çünkü yolda mutlaka çalınır. Phil'i trene bindirin ve çizmeleri onunla gönderin. İlk fırsatta size yeniden mektup yazarım. Bugünlerde kuzeye doğru ilerliyoruz. Bu yüzden yerimi size tam olarak bildiriyorum. Herkes Pennsylvania'ya gideceğimizi söylüyor.

"Baba sanıyorum ki Yankeeler'e biraz sefaletin tadını tattıracağız. Ama general 'hayır' dedi. Kendi hesabıma bir Yankee'nin evini yakmak zevki için, ölümü göze almaya hiç de niyetim yok. Baba bugün şimdiye kadar gördüğüm en büyük mısır tarlalarından geçiyoruz. Bizde böyle mısır yetişmiyor. İtiraf edeyim ki bu mısırlardan bir miktar yağmaladık. Çünkü hepimiz açtık. Ama bu yeşil mısır bize yaramadı. Arkadaşlar dizanteriye yakalandılar. Baba bana çizme bulmaya çalışın. Şimdi benim rütbem yüzbaşı, bir yüzbaşının da çizmesi olması gerekir. Hatta yeni üniforması ve apoletleri olmasa bile..."

Şimdi ordu Pennsylvania'daydı ve önemli olan da buydu. Bir zafer daha kazanılırsa savaş sona erecekti. Erkekler yuvalarına dönecek ve herkes yeniden mutlu olacaktı. Darcy Meade de o zaman istediği kadar çizme alabilecekti. Mrs. Meade asker oğlunun bir daha ayrılmamak üzere evine döneceğini düşündükçe, sevinçten gözleri yaşıyordu.

3 Temmuz günü kuzey telgraf hattında ani bir sessizlik oldu, bu ertesi gün öğleye kadar sürdü. Bu saatte sonra Atlanta karargahına arada bir kısa kısa haberler gelmeye başladı. Pennsylvania'da Gettysburg denilen küçük bir kentin yanında şiddetli çarpışmalar oluyordu. Bu büyük çarpışmaya General Lee'nin bütün birlikleri katılıyordu. Çarpışmanın gidişi hakkında kesin bir bilgi alınamıyordu. Çünkü çarpışmalar Yankeeler'in topraklarında oluyordu.

Kaygı ve umutsuzluk giderek artıyordu. Atlanta

halkı sıkıntıdan boğulur gibiydi. Durumun nasıl olduğunu bilememek kadar korkunç bir şey yoktu. Oğulları cephede olan aileler başta olmak üzere herkes dua ediyordu.

Bu arada akrabalarının Darcy Meade ile aynı alayda bulunduğunu bilenler, durumun pek kötü olduğunu sanmıyorlardı. Üstelik Yankeeler'in kesin bir bozguna uğratıldığı bir savaşa katılmayı büyük onur sayıyorlardı.

Pittypatler'de de üç kadın kaygılarını gizlemeden birbirlerine bakıyorlardı. Çünkü Ashley ile Darcy aynı alaydaydı.

5 Temmuz günü kötü haberler kuzeyden değil, batıdan geldi. Vicksburg uzun ve yorucu bir kuşatmadan sonra düşmüştü. Saint Louis'den New Orlean'a kadar bütün Mississippi fiilen Yankeeler'in eline geçmişti. Böylece Konfederasyon iki parçaya bölünmüştü. Başka bir zaman olsa bu bozgun haberi Atlanta'yı korku ve üzüntü içinde bırakırdı. Ama şimdi halk Vicksburg'u düşünmüyordu. Onlar kulakları Pennsylvania'da zafere ulaşmaya çalışan General Lee'nin birliklerinden gelecek haberlere çevrilmişti. Eğer Lee doğuda başarı kazanırsa Vicksburg'un kaybı bir felaket olmazdı. Doğu; Philadel-phia, New York ve Washington'du... Bunların ele geçirilmesi kuzeyi felce uğrattı. Böylece Mississippi üzerindeki yenilginin karşılığı fazlasıyla alınmış olacaktı.

Ama saatler geçtikçe korku bütün kente yayılıyor-du. Herkes, her şeyi hayra yoruyordu. Halk başını kaldırdığı zaman bulutlu bir gökyüzü yerine, parlak mavi bir gökyüzü gördüğünde hayret ediyor ve seviniyordu. Kadınlar sokak ortasında, verandalarda, kaldırımlarda toplanıyor, başbaşa veriyor ve bir haber gelmemesini iyiye işaret sayıyorlardı. Böylece birbirlerine güven veriyorlar, cesur görünmeye çalışıyorlardı. Ama korkunç haberler de kentin bir ucundan öteki ucuna hızla yayılıyordu. Neler duyulmuyordu ki... General Lee öldü, savaş kaybedildi, büyük bir ölü ve yaralı listesi alındı

gibi... Bu felaket haberlerine inanmamaya çalışan aklı başında insanlar bile paniğe kapılıyorlardı. Herkes kent merkezinde toplanıyor bir kısım halk karargahın kapısında bekliyor, bazı kimseler gazetelerin eşiklerini aşındırıyorlardı. Bunlar bir haber istiyordu, felaket de olsa bir haber duymak için çabalıyorlardı.

Trenlerin onlara bilgi getireceği umuduyla gara bikenler de vardı. Telgrafhanenin önü her tıkırtıya kulak kabartanlarla doluydu.

Bu topluluk itişip kakışmayan, sâkin görünen kişilerden oluşuyor ve giderek büyüyordu. Kimse konuşmuyordu. Kulakları iyi işitmeyen bir ihtiyar, haberleri kaçırdığını sanarak yanındakilere sorular soruyor ama hiç kimse bu ihtiyar adama sinirlenmiyordu. Her soruya; "Kuzeyden daha telgraf gelmedi. Yalnız savaşın sürdüğü biliniyor" diye verilen cevaplar topluluğun sessiz bir endişe içinde kalmasına neden oluyordu. Yürüyerek ya da arabayla gelen kadınların oluşturduğu dizi neredeyse kentin bir ucundan öteki ucuna kadar uzuyordu. Bütün bu birbirine yapışmış vücutlardan yayılan sıcaklık ve yürüyenlerin yerden kaldırdıkları tozlar çevreyi dayanılmaz bir duruma getiriyordu. Solgun yüzlü kadınlar suskun duruyordu. Kentte her evden en az bir oğul, bir baba, bir koca, bir nişanlı, bir kardeş savaşa katılmıştı. Bütün kadınlar ölümün kendi evlerini de ziyaret ettiğini öğrenmeye hazırды. Hepsi böyle bir haberi bekliyordu, fakat hiç biri yenilgi beklemiyordu. Bu düşünceyi akıllarından çıkarmışlardı.

Ama gerçeğin rengi karaydı ve bunu herkes biliyordu. Belki de bu sırada erkekler Pennsylvania'nın güneşiyle kavrulmuş otların üzerinde can çekişiyordu. Güney birlikleri belki de dolu altında kalan ekinler gibi boynunu büküyordu. Askerlerin gözleri kararıyor ama uğrunda dövüştükleri davanın saçtığı ışıklar asla azalmıyordu. Binlerce asker ölüyordu, ama on binlercesi yeniden doğacak ve onların yerini alacaktı. Herkes buna inanıyordu, ama yenilerin nereden geleceğini bilmiyorlardı. Onlar yalnız, gökteki Allah'ın varoluşu gibi

bunun kesin olduğunu biliyorlardı. Onlara göre General Lee olağanüstüydü ve Virginia ordusu asla yenilmezdi.

*

* *

Pittypatler'in arabası kentteki gazete bürosunun önünde durdu. Körük indirilmiş olduğu için üç kadın da şemsiyelerini açmışlardı. Scarlett o kadar titriyordu ki şemsiyesi başının üzerinde sallanıyordu. Pittypat fenalaşmıştı. Burnu yuvarlak yüzünün ortasında bir tavşan burnu gibi titriyordu. Melanie bir heykel gibi hareketsizdi. Zaman ilerledikçe gözleri vahşileşiyordu. Çantısından bir tuz şişesi çıkararak halasına uzattığı zaman iki saatten beri ilk kez konuşuyordu.

— Halacığım, bayılacağımı hissederseniz şunu kullanırsınız. Eğer bu da işe yaramazsa Peter amcaya güvenmelisiniz. Çünkü ben... Bir haber almadan eve dönmek istemiyorum. Ayrıca Scarlett'ten ayrılmak da istemiyorum.

Scarlett'in de Ashley ile ilgili bir haber alabileceği yerden başka bir yere gitmeye hiç niyeti yoktu. Eğer Pittypat hala ruhunu teslim etse bile oradan ayrılmalıydı. Ashley hiç kuşku yok ki bir yerlerde savaşıyordu. Belki de ölmek üzereydi. Ve gazete bürosu gerçeği öğrenebileceği tek yerdi.

Kalabalığa göz gezdirdi; dostlarını, komşularını gördü. Mrs. Meade on beş yaşındaki oğlunun koluna girmişti. Miss Mac Lure, ileri doğru çıkık dişlerini titreyen dudaklarıyla örtmeye çalışıyordu. Mrs. Elsing'in topuzundan düşen saç örgüsü heyecanını açığa vuruyordu. Fanny Elsing'in yüzü ise kireç gibi soluktu. Kuşkusuz Miss Fanny'yi bu kadar kaygılandıran asker kardeşi Hugh değildi; onun da cephede bir aşığı olamaz mıydı? Arabasında oturan Mrs. Merriwether, kızı Maybelle'nın elini okşayıp duruyordu. Maybelle'nın çiçeği burnundaydı. Hamile durumunu elaleme göstermesi ayıptı. Çevresi özenle sarılmış bir şalla örtünse bile; böyle bir zamanda, bu gürültü patırtı içinde ne işi

vardı? Louisiana alaylarının Pennsylvania'da olduğunu duymamıştı herhalde... Yoksa küçük köylü asker Richmond için bu kadar kaygılanmazdı.

Birden kalabalıkta bir kımıldama oldu. Halk, Pittypat'in arabasına doğru at üstünde ilerleyen Rhett Butler'in geçmesi için geri çekildi. Scarlett kendi kendine "Tam bu sırada ortalıkta gözükmesi cesaret doğrusu. Üniformasız olduğu için halkın onu parçalaması işten bile değil. Sonra ona karşı bir hareket yapılacak olursa ilk önce kendisinin davranacağını" düşündü. Bir güzel atın sırtında olan Rhett Butler'in ayaklarında cilalı çizmeler, üzerinde şık beyaz elbise ve ağzında puro vardı. Ashley ve öteki delikanlılar yalın ayak, başı kabak, kan ter içinde, açlıktan ve hastalıktan ölmek üzere Yankeeler'le savaşırken, Yüzbaşı bu haliyle kendini halka göstermeye nasıl cüret edebiliyordu?

Kin dolu bakışların arasında ilerlerken yüzünde korkunun izine bile rastlanmıyordu. İhtiyarlar homurdanmaya başladılar. Hiçbir şeyden korkmayan Mrs. Merriwether yerinden doğrularak yüksek bir sesle okkalı bir küfür ve zehirli bir söz savurdu:

— Vurguncu!

Rhett Butler hiçbir şey olmamış gibi, Melanie ile Pittypat'i selamladı. Sonra Scarlett'in yanına giderek genç kadının kulağına;

— Doktor Meade'nin her zaman zaferin bayraklarımıza bir kartal gibi gelip konduğunu söylediği nutuklarından birini halka okumasının tam sırası değil mi? diye fısıldadı.

Sinirleri heyecandan gerilmiş olan Scarlett kızgın bir yere basmış bir kedi çevikliğiyle döndü. Az kalsın küfür edecekti, ama kendisini tutmasını bildi.

— Genel Karargah'dan geliyorum. Hanımlar ilk ölü ve yaralı listeleri alındı, diye yüksek sesle haber verdi.

Onun verdiği bu haberi duyanlar arasında bir hareket başladı. Bunlar Genel Karargah'a gitmek istiyorlardı. Üzengisinin üzerinde doğrulan Butler bu sefer kalabalığa bağırdı:

— Bir yere kıymıdamayın! Liste iki gazeteye gönderildi, basılmak üzeredir.

Melanie, gözleri yaşlı olarak Butler'a doğru döndü.

— Yüzbaşı Butler! diye seslendi. Bunu bize haber vermekle çok iyi ettiniz. Bu listeleri ne zaman açıklayacaklar?

— Birkaç dakikaya kadar Mrs. Wilkes. Yarım saat önce gazetelere verilmişti. Bu işle görevlendirilen subay, halk haber almak üzere gazete bürolarına hücum eder korkusuyla bunu gizli tuttu. Bakın!... Bakın!...

Gazete bürosunun pencerelerinden biri açıldı. Mürekkep kokan ve satır araları sıkışık bir sürü adla dolu olan bir yığın prova kağıdını havada sallayan bir el görüldü. Bunlardan birini eline geçiren okumak için geri çekilmeye çalışıyordu. Geride olanlar da "bırakın geçelim!" diye bağırarak öndekileri itiyorlardı.

Rhett Butler hemen yere atladı ve dizginleri Peter'a vererek "atı tutun!" dedi. Çevresindeki adamları kabaca iterek kendisine yol açtı. Kısa bir süre sonra elinde birkaç prova kağıdıyla döndü. Birini Melanie'ye uzattı ve ötekilerini de en yakındaki arabalarda bulunan Miss Mac Lure'a, Mrs. Meade'ye, Mrs. Merriwether'a ve Mrs. Elsing'e verdi.

Scarlett:

— Haydi çabuk ol Melanie! diye bağırırken sanki boğazı tıkanıyordu. Öfkelenmesine rağmen, Melanie'nin titremekten listeyi okuyacak durumda olmadığını hemen farkettiler.

Melanie de:

— Şunu al! diyerek listeyi Scarlett'e uzattı. Scarlett kağıdı, Melanie'nin elinden adeta kaparak aldı.

— W'ler! Evet W'ler nerede? İşte, tamam! Aşağıda... Bu mürekkep lekeleri de ne canım? White...

Scarlett titrek ve kaygılı bir sesle okumaya çalışıyordu.

— Wilkins... Wim... Zebulon... Oh Melly! O yok! Ashley burada yok! Oh halacağım! Allahaşkına bayılmayınız! Melly ona tuzu ver! Dizgini tut Melly!

Herkesin önünde sevinçten ağlamaya başlayan Melanie, başı omuzunun üzerine düşen Pittypat'in buruna tuz şişesini tuttu. Scarlett de mutluluktan havaya uçarken halasına yardım etmeye çalışıyordu. Ashley sağdı, hatta yaralanmamıştı! Onu koruduğu için Allah ne kadar iyiydi...

Birden boğuk bir ses işitildi. Yakında olanlar irkil-di. Fanny Elsing başını annesinin omuzuna koydu. Liste yere düştü. Kızını kollarının arasına alan Mrs. Elsing'in ince dudakları titriyordu. Arabasına yine de sakin bir sesle, "Haydi çabuk! Eve gidiyoruz!" dediği işitildi. Hugh Elsing'in adı listede olmadığına ve Fanny de üzüldüğüne göre ölen onun nişanlısı olmalıydı. Kalabalık Elsingler'in arabasına yol vermek için iki yana ayrıldı. Arkalarından Miss Mac Lure'un küçük yaylısı hareket etti. Yüzü taş gibi sertleşmiş olan Miss Confidence arabayı yönetiyordu. Belki de üzüntüsünden olacak ilk kez ileri çıkık dişleri dudakları tarafından örtülmüştü. Yüzü bir ölüyü andıran Miss Esperance, eliyle kızkardeşinin etekliğine sarılmıştı ve onun üzüntü altında ezilen bir hali vardı. Onlara çok yaşlı kadın gözüyle bakılıyordu. Bu iki ihtiyar kızın dünyada tek yakınları, kardeşleri olan genç, Dallas'tı. Ama artık Dallas da yoktu.

— Melly! Melly! diye Maybelle neşeli bir sesle bağırdı. Rene sapasağlam! Ashley'ye de sevindim. Tanrı'ya şükürler olsun! Şalı omuzlarından kaymıştı, hamileliği daha da belli oluyordu. Fakat ilk kez olarak Maybelle ve Mrs. Merriwether bu durumdan kaygılanmadılar.

— Melly bak!... Mrs. Meade rica ederim... Darcy... Şey değil mi?

Mrs. Meade başını inatla eğiyordu, çağrıldığı zaman da hiç kıpırdamadı. Ama küçük Phil'in yüzünden, acı durum anlaşıyordu.

Phil:

— Anne! Haydi anne! diye çok üzüntülü bir halde seslendi. O zaman Mrs. Meade başını kaldırdı. Melanie ile göz göze geldiler.

— Şimdi çizmeye ihtiyacı kalmamıştır.

Melanie:

— Ah kardeşim! diye hıçkırarak bağırdı.

Pittypat'i, Scarlett'e bıraktı ve hemen arabasından indi ve Doktorlar'ın arabasına gitti.

— Anne işte ben varım! diye Phil, yanındaki yüzü karmakarışık olan annesini teselli etmeye çalıştı ve sonra şöyle konuştu:

— Eğer beni bırakırsanız bütün Yankeeler'i öldürürüm!

Mrs. Meade, o gerçekten gidecekmiş gibi onun koluna asıldı ve;

— Hayır! diye bağırdı.

Arabaya çıkıp Mrs. Meade'nin yanına oturup onu kollarının arasına alan Melanie, Phil'e çıkıştı:

— Susacak mısın sen? Kendini öldürmen, annenin işine yarar mı sanıyorsun? Hayatımda bundan daha saçma söz işitmedim. Haydi bizi evinize götür!

Phil dizginleri eline aldığı sırada Melanie, Scarlett'e döndü:

— Pitty halayı eve götürür götürmez, Mrs. Meade'ler'e gel.

Sonra Butler'a seslendi:

— Yüzbaşı Butler, Doktor Meade'ye haber verir misiniz? Kendisi hastanededir.

Araba, sevinçle acıyı bir arada yaşayan insan selinin arasında ilerledi. Bazı kadınlar sevinç gözyaşlarını tutamıyorlardı. Kimi de çevreye inen korkunç darbenin etkisi altında kalmış; sevinmesi mi, üzülmesi mi gerek bilemiyordu. Ama çoğunluk şimdi gerçeğe karşı karşıya idi ve büyük bir acı içinde kıvranıyordu.

Scarlett, kendini toparlamayı başarmıştı. Ashley ölmemiş, hatta yaralanmamıştı bile. Artık şimdi başkalarını düşünebilirdi. Matbaa mürekkebi lekeleriyle dolu olan listelerin üzerine eğildi. Aman Tanrının listeler ne kadar da uzundu!

Calvert, Raiford, teğmen Rai... Birden Scarlett yıllar önce birlikte kaçtıkları, yolda aç kalıp gece karan-

liktan korktukları için geri döndükleri o tatsız serüveni anımsadı.

Fontaine, Joseph K., er... O kötü huylu küçük Joe da mı? Ya yatağından yeni kalkan Sally için ne demeli?

Munroe... La Fayette... Cathleen Calvert'in nişanlısı, Lafe... Zavallı Cathleen! Aynı anda hem bir kardeş, hem bir nişanlı kaybetmişti. Daha kötüsü olur muydu? İşte Sally... O bir kardeşle birlikte bir koca da yitirmişti.

Bu korkunç bir şeydi. Scarlett başını listenin üzerinden kaldırdı. Pittypat hala, onun omuzuna dayanmış hiçbir şey düşünmüyor yalnız ağlıyor ve inliyordu. Scarlett, Pittypat'ı arabanın bir köşesine yerleştirdi, şalını düzeltti ve tekrar listeyi incelemeye başladı.

Yoo hayır! Aynı listeye "Tarleton" adı üç kez yazılmazdı ya! Herhalde bir dizgi hatası yapılmıştı. Ama hayır, ne yazık ki hepsi onlara aitti. Tarleton Brenton, teğmen... Tarleton Stuart, onbaşı... Tarleton Thomas, er... İşte daha savaşın ilk yılında ölen Boyd, Virginia'da nereye gömülmüştü; mezarı nerede bilen var mıydı? Evet bütün Tarletonlar ölmüştü... Uzun bacaklı Tom, anlamsız şakalara düşkün ikizler, bir dans öğretmeni zarıflığı ile bir engerek dilini birleştiren Boyd...

Scarlett artık daha fazla dayanamayacağını anladı. Bu listede bir arada büyüdüğü, dans ettiği, öpüştüğü, şakalaştığı, flört ettiği başka genç erkeklerin olup olmadığını öğrenmek istemiyordu. Boğazını tıkayan her ne ise onu gevşetmek için çabaladı, ağlamak istedi.

— Çok üzgünüm Scarlett, dedi Butler. Dostlarından birçoğunun adları var...

Scarlett başını salladı, konuşmaya çalıştı:

— Kontluğun hemen bütün aileleri... Tarletonlar'ın hepsi.

Butler'ın yüzü sakın ve biraz üzgün görünüyordu. Gözlerindeki alaycı ifade kaybolmuştu.

— Hepsi bu kadar olsa yine de iyi! dedi. Bunlar daha ilk listeler... Yarın daha uzun listeler gelecek.

Yakındaki arabalarda bulunanların işitmemeleri için sesini alçattı.

— Scarlett General Lee savaşı kaybetmiş. Onun Maryland'de yenildiğini Genel Karargah'ta duydum.

Genç kadın korku dolu gözlerini Butler'a doğru kaldırdı. Yeşil gözlerindeki acıyı bastıran korku, asla General Lee'nin yenilmesinden değildi.

Onu asıl korkutan yarın daha uzun bir listenin gelecek olmasıydı. O yarını, ertesi günleri düşünmemiştir. Oysa bu listede Ashley'nin adının bulunmayışına ne kadar çok sevinmişti. Belki de o bugün ölmüştü. Yarın olmadan, hatta bir iki hafta geçmeden hiç bir haber alamayacaktı.

— Ah Rhett! Bu savaşlara ne gerek var? Yankee-ler'in bizim zencilere zararlarımızı ödememize razı olmaları ya da zencileri onlara bedava vermemiz, iki taraf için de daha iyi olmaz mıydı?

— Sorun zenciler değil! Bunlar hep bahane Scarlett! Her zaman savaş çıkacak. Çünkü erkekler savaşa bayılıyorlar. Tamam kadınlar sevmiyorlar ama ya erkekler... Onlar kadınlara aşık olmadan önce ona tutuluyorlar.

Butler gülümsemeye çalışarak Scarlett'e;

— Allahısmarladık, dedi. Ben Doktor Meade'yi bulmak için hastaneye gidiyorum. Sanırım oğlunun öldüğünü kendisine haber vermemdeki inceliği anlayamayacak. Ama sonradan ona bir kahramanın ölüm haberini bir vurguncunun getirmesine deli olacak.

*

* *

Scarlett, Miss Pittypat'i yatağına yatırdı, aşçı kadını ve Prissy'yi başucuna oturttukten sonra Meadeler'e gitti. Mrs. Meade ilk kez oğlu Phil'in eşliğindeydi ve kocasının dönmesini bekliyordu.

Aşağıdaki salonda Melanie, üzüntü içindeki aileye başsağlığı dilemeye gelen komşularla alçak sesle hem konuşuyor; hem de Mrs. Elsing'in, Mrs. Meade'ye geçi-

ci olarak verdiği bir yas elbisesini elindeki iğne ve makasla düzeltmeye çalışıyordu.

Ev, boya kokusuyla dolmuştı. Mutfakta, içi siyah boyaya basılmış elbiselerle dolu olan çamaşır teknesi kaynıyordu.

Aşçı kadın hıçkırarak hıçkırarak Mrs Meade'nin kaynayan elbiselerini bir sopayla karıştırıyordu.

Scarlett:

— Ne var, ne yok? diye yavaş sesle Melanie'ye sordu:

— Bir damla gözyaşı yok. Eğer kadın ağlıyamıyorsa iş kötüdür. Ben erkeklerin ağlamadan bir üzüntüye nasıl katlandıklarını hep düşünürüm. Sanırım bu onların kadınlardan daha güçlü ve cesur olmalarından ileri geliyor. Cenazeyi buraya getirmek için Pennsylvania'ya gideceğini söyledi. Doktor hastaneyi bırakamaz.

— Bu Mrs. Meade için çok acı ve korkunç olur. Phil niçin gitmiyor?

— Mrs. Meade onu yanından ayırmak istemiyor. Onun ani bir kararla orduya katılmasından korkuyor. Phil oldukça büyüdü. Biliyormusun, şimdi askere on altı yaşında olanları da alıyorlar.

Melanie'nin üzüntülü hali sürüyordu. Gözyaşları düzeltmeye çalıştığı yas elbisesinin üzerine akıyordu, soluk alışları ise sakindi. Savaşın devam ettiğine ve Ashley'nin öldüğüne ya da bugün yarın öleceğine kuşku duymuyor gibiydi.

Scarlett'in kalbi ise üzüntüden paramparça olmuştu. Genç kadın Butler'ın söylediklerini Melanie'ye anlatmak mı, yoksa bu üzücü durumu kendisine saklamak mı gerektiğine bir türlü karar veremiyordu. Sonunda Ashley'nin akıbetinin onu bu kadar kıvrandırdığını Melanie'nin bilmemesinin daha iyi olacağını düşündü. Bu sabah Pittypat ve Melanie de dahil herkesin, kendisinin kaygılı halini farketmediğine sevindi.

Scarlett de yas elbisesinin düzeltilmesi için Melanie'ye yardım ediyordu. Aradan epey zaman geçtikten sonra sokaktan gürültüler geldi. Merakla pencereye

koşuşup perde aralığından Doktor Meade'nin atından indiğini gördüler. Omuzları çökmüştü, başını öyle eğiyordu ki sakalı göğsünün üzerine yelpaze gibi yayılıyordu. Ağır ağır içeri girdi, şapkasını masaya bıraktı. Bir söz söylemeden yorgun adımlarla merdiveni çıkma-ya başladı.

Hemen sonra Phil aşağıya geldi. Bu çocuğun sarsak bacakları vardı, kollarıyla gereksiz hareketler yapardı. İki genç kadın onu yanlarına çağırdılar. O bu çağrıya uymayarak verandaya çıktı. Yere oturarak başını ellerinin arasına aldı.

Melanie içini çekti:

— Öfkeli olduğu her halinden belli. Çünkü savaşa gitmesine izin vermiyorlar. Henüz on beş yaşında! Ah Scarlett böyle bir çocuğa sahip olmak ne büyük mutluluk!

Scarlett, Darcy'nin acı sonunu düşünerek sordu:

— Savaşa gidip ölsün diye mi?

— Hiç olmamaktansa insanın savaşta ölen bir oğlu olması daha iyidir.

Melanie'nin sesi heyecandan kısılmıştı.

— Anlayamazsın Scarlett! Çünkü senin küçük Wade'in var, ama benim... Ah Scarlett! Ne kadar istiyorum bir çocuğum olsun diye... Bu acı itirafımı ayıplıyorsun değil mi? Sen de çok iyi bilirsin ki, bütün kadınlar bunu ister.

Scarlett alay etmemek için kendini tuttu.

— Eğer Allah isterse... Yani Allah, Ashley'yi korursa bu sıkıntıyı aşmak kuvvetini göstereceğim. Eğer ölürse ben de ölmek isterim. O zaman Allah bana gereken cesareti verir sanırım. Ashley'den beni teselli edecek bir oğlum olmazsa onun ölümüne katlanamam. Ah Scarlett sen ne talihli kadınsın! Ne yazık ki Charles'ı kaybettin ama ondan bir oğlun var. Oysa Ashley ölürse, bana ondan bir şey kalmayacak. Scarlett beni affet, ne olur! Seni kıskandığım için...

Kendini bir mahkum gibi hisseden Scarlett birden bağırdı:

— Kıskanmak mı? Beni mi?

— Çünkü senin bir oğlun var, benimse yok! Bazen Wade benim oğlummuş gibi davranıyorum. Evli bir kadının çocuğu olmaması ne kötü şey!

Scarlett:

— Haydi oradan sen de! diyerek Melanie'yi teselli etmeye çalıştı.

Sonra elindeki işe eğilmiş olan bu narin ve utangaç kadına baktı. "Melanie birkaç çocuk isteyebilir, ama onları taşıyacak bir vücuda sahip değil" diye düşündü. Vücudu on iki yaşında bir kızinki kadar. Kalçaları dar, göğsüde çok düz.

Scarlett, Melanie'nin bir çocuğu olabileceği fikri üzerinde durmaktan kaçındı. Eğer Melanie'nin Ashley'den bir çocuğu olsaydı, bu yalnız ona ait olan bir şeyi kendisinden almak olacaktı...

— Wade için söylediklerime gücenmediğini sanırım. Onu o kadar çok seviyorum ki...

— Aptallık etme Melanie! diyen Scarlett, cevap vermiş olmak için konuştu. Sonra:

— Haydi git, Phil ile meşgul ol. Çocuk verandada ağlayıp duruyor.

Virginia'dan sürülen ve Gettysburg bozgununda bitkin düşen ordu kış karargahını Rapidon'da kurdu. Noel yaklaştığı için Ashley izinli olarak evine geldi. Onu iki yıldır göremeyen Scarlett, hasretinin şiddetinden korktu.

Oniki Meşeler'in büyük salonunda Melanie ile evlendiklerinde, artık onu olağanüstü bir aşkla sevemeyeceğini sanarak kalbi kırılmıştı. Şimdi o günkü duygularının, oyuncağı elinden alınmış şımarık bir çocuğun davranışlarından ibaret olduğunu biliyordu. Çünkü şimdi Ashley'yi, korumaya çalıştığı sessizlikle ve giderek artan hayallerle bilenmiş bir aşkla seviyordu.

Yaz güneşinin keten rengine dönüştürdüğü kumral saçlarıyla Ashley Wilkes, savaştan önce umutsuz bir aşkla sevdiği durgun, ağır başlı erkekten çok daha farklı, bir kez daha çekici olmuştu. Zayıflamış, yüzü bronzlaşmıştı. Süvari subayları arasında pek moda olan uçları düşük uzun kumral bıyıkları, ona mükemmel bir asker tipi veriyordu. Üstünde askerliğin gereği olan bir üniforma, sağ yanında bir tabanca kılıfı, ayağında cila isteyen çizmeler, sol yanında kıvrık kınalı kılıcı ve kararmış mahmuzları vardı. Komuta etmek alışkanlığı ona güven ve güç kazandırmıştı. Dudaklarının yanında belirmeye başlayan çizgiler, ona ciddi bir görünüm veriyordu. Yüzünde ve parlak gözlerinin soğuk bakışlarında büyük bir değişiklik olmuştu. Eski ağırlığı ve gevşekliği gitmiş, yerine her an atılmaya hazır kedi canlılığı gelmişti. Onda sinirleri keman teli gibi sürekli gergin, kaygılı ve uyanık bir hal vardı. Gözlerinde-

ki yorgunluk, çok meşgul olduğunu gösteriyordu. Yüzünün ince kemikleri yanık derisini delmek ister gibiydi. İşte bu Scarlett'in aşık olduğu yakışıklı Ashley idi. Ama eskisinden ne kadar farklıydı...

Scarlett Noel'i Tara'da geçirmeyi tasarlamıştı. Ancak Ashley'nin telgrafından sonra, dünyada hiçbir kuvvet, hatta annesinin çağırması bile onu Atlanta'dan ayıramazdı. Eğer Ashley, Oniki Meşeler'e gidecek olursa onun yanında olabilmek için hemen Tara'ya koşacaktı. Tara'ya gitmek ve bu kadar uzun iki yıldan sonra onu görememek, onun sesini işitememek, gözlerinde kendisini unutmadığını görememek! Bu mümkün olabilir miydi? Asla olamazdı! Dünyanın bütün anneleri için de olsa bunlar feda edilemezdi. Fakat Ashley kendisini gelip almaları için ailesine yazmıştı. Mister Wilkes, Honey ve India da daha önceden Atlanta'ya gelmişlerdi.

Ashley, Noel'den dört gün önce, yine kendisi gibi izinli gelen dört arkadaşıyla beraber evine döndü. Bunlar bir türlü öksürükten kurtulamayan, zayıf ve kemikleri çıkmış Cade Calvert; 1861'den beri ilk kez izin aldıkları için sevinçlerinden burunlarının ucunu göremeyecek kadar sarhoş olan gürültücü ve kavgacı Alexy. Ashley onların hepsini Pittypat'in evine götürdü.

Horozlar gibi ve Pittypat halayı daha önce öpmek için birbiriyle çekişen iki kardeşe bakan Cade, «bunları bir gören olsa bizim Virginia'da savaştığımıza inanmaz» dedi. Sonra sert bir sesle konuştu:

— Onlar Richmond'a geldiğimizden beri içiyorlar, durmadan birbirlerini itip kakıyorlar. İnzibatlara da kafa tuttular. Eğer Ashley olmasaydı Noellerini hapisane de geçireceklerdi.

Scarlett; bu gürültü patırtıdan mı, yoksa heyecanlandığı için mi bilinmez, adeta hiçbir şey işitmiyordu. Ama Ashley ile aynı çatı altında olmaktan çok mutluydu. İki yıldır başka erkekleri nasıl olup da yakışıklı, sevimli, çekici bulmuştu? Hatta kalbinde Ashley'nin aşkı varken nasıl olmuş da onların kendisine kur yap-

malarına izin vermişti? İşte artık o evine dönmüştü. Onları yalnız yerdeki halı ayırıyordu. Melanie ile India'nın arasında oturduğu kanepeden ona her bakışında gözyaşlarına boğulmamak için bütün gücünü harcıyordu. Ashley'nin arkasında ayakta duran Honey, onun omuzuna dayanmıştı. Ah Scarlett'in, kolunu onun koluna geçirerek oturmaya hakkı olsaydı! Sağlıklı olup olmadığını anlamak için, ceketinin üstünden kolunu okşayabilseydi! Elini tutsa ve neşeden boşalan gözyaşlarını silmek için onun mendilini kullanabilseydi! Melanie bütün bunlara izin verirdi, ondan utanmıyordu.

Ara sıra elini yanağına, onun tam öpmüş olduğu yere götürüyordu. Birden ona dudaklarının temasını bildiren heyecanını hissetti ve bu anımsama üzerine Ashley'ye gülümsedi.

Melanie ilgisiz görünen bir tavırla onun kollarına atılmış ve bir daha gitmesine izin vermeyecekmiş gibi kollarıyla onu sarmıştı. Melanie'nin onu kucaklamasından sonra; India ile Honey, Ashley'yi göğüslerinin üzerinde sıkışmışlardı. Babası; ağırbaşlılık ve ciddiyetle, sevgisinin ne kadar güçlü olduğunu gösteren bir taşkınlıkla onu öpmüştü. Sonra sıra heyecanından küçücük ayaklarının üzerinde sıçrayan Pittypat halaya gelmişti.

Ve en sonunda da ona doğru dönmüş ve: "Ah Scarlett, güzelim!" diyerek onu yanağından öpmüştü. Bu öpücük, ona söylemek istediklerini aklından alıp gitmişti. Kendisini dudağından öpmemiş olduğunu ancak birkaç saat sonra anımsayabildi. Yalnız bulunsalardı ve kendisine doğru eğilerek onu uzun zaman göğsünde tutsaydı ne kadar güzel olurdu diye üzülerken düşündü. Ama gariptir bu düşünce onu öyle sevindirdi ki, bu hayalin gerçek olduğunu sandı. Ama her şey yeri ve zamanı gelince olacaktı. Önlerinde tam bir hafta vardı. Zaten onunla başbaşa kalma fırsatını da bulacaktı. O zaman ona şöyle diyecekti:

— Yalnız bizim bildiğimiz patikalarda birlikte yaptı-

ğımız at gezintilerini anımsıyor musunuz? Tara'nın yollarında dolaşırken bana şu şiiri okuduğunuz akşam ayın bize nasıl baktığını anımsıyor musunuz? Şey... Bu şiirin adı neydi? Ayak bileğimi incittiğim ve sizin beni güneş batarken kollarınızın arasında eve götürdüğünüz o ikinci vaktini anımsıyor musunuz?

Scarlett'in, "anımsıyor musunuz?" diye bitirebileceği ne kadar çok sorusu vardı. Bütün kontluğu tasasız çocuklar gibi boydan boya gezmişlerdi. Melanie'nin henüz ortaya çıkmadığı bu güzel ve renkli günlerle ilgili ne kadar çok ortak anıları vardı. İşte bütün bunları konuştukları sırada onun gözlerinde bir itiraf izine rastlayacağını umuyordu. Scarlett, onun Melanie'ye karşı beslediği aile sevgisine rağmen yine de Ashley'yi sevmeye devam edecekti. Hemde gerçeği itiraf ettiği o piknik günündeki kadar ihtirasla sevecekti.

Ama Ashley ona karşı aşkını açıklayacak olursa ne yapacaklarını hiç düşünmedi. Şimdi yalnızca onun sevdiğini bilmekle yetinecekti. O bekliyebilirdi ve Melanie'nin Ashley'ye sokulmasına, mutluluktan ağlamasına fırsat verebilirdi. Nihayet onun da saati gelecekti. Ayrıca şu küçücük Melanie de aşktan ne anlıyordu?

Evdeki heyecan biraz yatıştığı zaman Melanie:

— Sevgilim, dedi. İşte siz bir hırsız gibi giyinmişsiniz. Üniformanız düzeltilmiş, ama niçin mavi kumaşla yamanmış?

Ashley üstüne başına bir göz gezdirerek;

— Oysa ben kendimi olağanüstü şık sanırdım, diye cevap verdi ve şöyle devam etti:

— Üniformamı Mose düzeltti. Öyle sanıyorum ki, bu adam savaştan önce eline iğne iplik almamıştır. Böyle olduğuna göre ortaya çıkan bu üniforma bile çoktur. Mavi yamalara gelince, yırtık bir pantolon giymek ya da bir Yankee'nin üniformasından kesilmiş parçalarla onu yamamak arasında birini yeğlemek gerekiyordu. En önemlisi, kocanızın evine yalınayak gelmediğine şükredin. Bir iki hafta önce çizmelerim beni terketti. Eğer iki Yankee izcisini öldürmek şansına sa-

hip olmasaydık, ayaklarıma yırtık çanta bezi sarmış olarak dönecektim. Allah'tan Yankeeler'den birinin çizmesi bana tam geldi. Derisi yırtık çizmelerini beğendirmek için uzun bacaklarını uzattı. Cade: .

— Öteki Yankee'nin çizmeleri benim ayağıma uymadı ne yazık ki... diye söze karıştı. Onlar biraz küçük geldi bana. Bu yüzden fena halde canım yanıyor. Ne var ki bu tatsızlık benim eve sapasağlam dönmeme engel değil.

Tony:

— Şikayet ettiğin bu çizmeler benim aristokrat ayağıma tam gelecekti, dedi. Annemin karşısına bu salapuryalarla çıktığım için çok utandım. Savaştan önce böyle çizmeleri zencilerimiz bile giymezlerdi.

Cade'in çizmelerine göz diken Alex de konuşmadan duramadı:

— Yolda onu kendisinden alırlar. Benim annemle bir sorunum yok, ama Dimitry Munroe'nun ayakka-bımdan çıkan parmaklarımı görmesini istemem.

Tony, yan yan kardeşine bakarak bağırdı:

— Onları ilk önce ele geçiren bendim!

Fontaine kardeşlerin her zamanki kavgalarına başlamak üzere olmalarına üzülen Melanie, tartışmayı kısa kestirip onları barıştırdı.

— Küçükler size gösterecek güzel bir sakal gerdanlığım var, diye konuşmaya başlayan Ashley acemi bir berberin yara üzerinde bıraktığı kılı çenesini oğuşturdu. Bu çok güzel bir sakaldır. Jeb Stuart ya da Red Bedford Forest'da bile bu kadar güzel sakal yoktur. Ama Richmond'a geldiğimiz zaman şu iki Fontain sakallarını kestirdikten sonra benim sakalımı da yok etmeye kalkıştılar. Beni yere yatırdılar ve zorla traş ettiler. Allah'tan kafam da sakalımla birlikte gitmedi. Bıyıklarım ise Evan ve Cade'in yardımlarıyla kurtuldu.

Alex:

— Onu dinlemeyin Mrs. Wilkes! dedi. Bize teşekkür etmelisiniz. Yoksa onu tanıyamazdınız. Hatta eve sokmazdınız. Bizi jandarmaların elinden kurtardığı

için ona bu iyiliği yaptık.

Konuşmasını Ashley'ye dönerek şöyle sürdürdü:

— Eğer bir sözcük daha söylersen bıyığını da kese-riz.

Ashley'nin koluna ürkek bir halde asılmış olan Me-lanie, onların herhangi bir zorbalığı yapmaya yetenekli olduklarını bildiği için acele cevap verdi:

— Yoo, hayır! Teşekkür ederim. Onu böyle daha güzel buluyorum.

Yarı ciddi, yarı şaka selam veren Fountainler;

— Ooo! Demek aşk... dediler.

Ashley, bu delikanlıları Pittypat halanın arabasıyla gara götürmek için soğuk havada sokağa çıktığı sırada Melanie, Scarlett'i kolundan tuttu.

— Üniforması acınacak halde değil mi? dedi. Be-nim diktirdiğim ceket ona bir sürpriz olabilir. Ah keşke, pantolon için yeterli kumaşım olsaydı.

Ashley için hazırlanan ceket, Scarlett için acı bir konuydu. Çünkü bunu ona kendisi Noel armağanı ola-rak vermek istiyordu.

Üniformalık kurşuni yün kumaş, kırmızıdan daha pahalıya mal oluyordu. Ashley de bütün arkadaşları gibi el dokusu kaba bir kumaştan dikilmiş bir ünifor-ma giyyordu. Ayrıca bu kumaş pek yaygın değildi. Bir-çok asker ceviz rengine boyanmış Yankee üniforması giyyordu.

Melanie, bir ceket dikmeye yetecek kurşuni kumaş bulmak mutluluğuna pek az kavuşuyordu. Hastanede baktığı Charlestonlu bir yaralı öldüğü zaman annesine bir mektupla birlikte yanında bulunan tüm parasını da göndermişti. Mektupta çocuğun çektiği acılardan söz etmek yerine son saatlerine ait heyecan verici cümlelere yer vermişti. Daha sonra iki kadın birbirleri-ne mektup yazmayı sürdürdüler. Ölen askerin annesi, Melanie'nin cephede kocası olduğunu öğrenince ona oğlu için satın aldığı kurşuni kumaşı ve bakır düğme-leri göndermişti. Bu kalın, yünlü, parlak ve insanı sı-cak tutan bir kumaştı. Kuşkusuz ablukayı kıranlar ge-

tirmişti ve çok pahalıydı. Melanie ceketin Noel sabahına hazır olması koşuluyla bir terziye vermişti.

Scarlett ise üniformayı tamamlamak için gereken her şeyi vermeye ve yapmaya hazırdı. Ama Atlanta'da gerekli kumaşı bulmak mümkün değildi. Gerçi o Ashley'ye bir Noel armağanı hazırlamıştı, ama Melanie'nin kurşuni ceketinin yanında çok sönük kalıyordu. Bu armağan Yüzbaşı Butler'ın kendisine Nassua'dan getirttiği ve içinde değerli iğneler, iki makara ipliği ile iki küçük makasın bulunduğu küçük bir dikiş kutusu ve üç patiska mendilden ibaretti. Ama ona çok daha özel bir armağan vermek isterdi. Bu bir kadının kocasına armağan edeceği bir şey olmalıydı. Örneğin bir gömlek ya da bir şapka veyahut uzun kollu bir çift eldiven gibi... Evet bedeli ne kadar olursa olsun ona güzel bir şapka gerekirdi.

Ashley'nin başındaki dibi yassı polis başlığı ona gülünç bir hal veriyordu. Scarlett bu başlıklardan daima korkmuştu. O, Stonewall Jackson'ın bu tip başlığı fötr şapkaya yeğ tutmasına hiç önem vermiyordu. Jackson böyle giyiyor diye bu başlıklar daha güzel değildi. Ne yazık ki Atlanta'da bulunan şapkalar ise kaba yünden yapılmıştı. Ayrıca bunlar, maymunları gülünç kıyafete sokmaya yarayan polis başlıklarından daha da çirkindiler.

Şapka sorunu, Scarlett'in aklına daima Butler'ı getiriyordu. Yüzbaşı'nın yaz için panamaları, törenler için kunduzdan silindirleri, av şapkaları, siyah ve mavi fötrleri vardı. Ah ah! Sevgili Ashley boynuna doğru akan yağmur sularıyla sıırıslam olurken, onun bu kadar şapkaya ne ihtiyacı vardı?

Butler'dan siyah şapkasını vermesini istemeye kararverdi. "Ona kurşuni bir kurdele geçiririm ve Ashley'nin adının baş harflerini işlerim. Bu çok güzel olur" diye düşündü.

Bir an duraksadı. Açıklama yapmadan şapkayı istemek mümkün olamazdı. Ashley'ye vermek için şapkasını istediğini de Butler'a söyleyemezdi. Ashley'nin

adını duyar duymaz şeytan gibi gülüp kaşlarını kaldıracak ve reddedecekti. Belki de onu üzecek bir yalan uyduracak, hastanedeki bir askerin şapkaya ihtiyacı olduğunu söyleyecekti. Ama Butler'a da gerçeği açıklamaktan başka bir şey yapamayacağını da biliyordu.

Scarlett birkaç dakika bile olsa Ashley'yle yalnız kalabilmek için çeşitli manevralar yapıp durdu. Ama bütün bu ikinci boyunca Melanie onu bir an yalnız bırakmamıştı. India ile Honey de soluk gözleriyle evin her yanında onu izlediler. Oğluyla iftihar eden John Wilkes bile, Ashley ile başbaşa kalıp konuşmadı.

Akşam yemeği de savaş hakkında sorulan sorularla geçti. Savaş!... Savaş!... Savaşla kim ilgiliydi ki... Scarlett Ashley'nin bile bu konuya yanaşmak istemediğini düşündü. O sohbeti çoğunlukla hararetlendirmesine rağmen savaştan çok az söz ediyordu. Erlerin şakalarını, eğlenceli öykülerini anlattı. Yokluk ve açlıktan, çekilen acılardan söz etmekten kaçındı.

Gettysburg bozgunu sırasında taburunun yanından atıyla geçen ve askerlerine "Beyler! Georgia alayına mı mensupsunuz? Öyle ise Georgialılar, biz sizden vazgeçemeyiz!" diye bağırان General Lee'nin ayrıntılı bir portresini çizdi.

Scarlett onun cevap vermek istemediği soruların sorulmasını engellemek için uzun uzun konuştuğunu seziyordu. Babasının kaygılı bakışıyla karşılaştığında Ashley'nin kalbinde neler saklayabileceğini büyük bir üzüntüyle düşündü. Ama bu üzüntüsü çabuk geçti. Çünkü Scarlett'in gönlünde, yalnız bir mutluluğa ve Ashley ile yalnız kalabilmek için ateşli bir isteğe yer vardı.

Bu parlak ve doyumsuz mutluluk, şöminenin çevresinde olan aile bireylerinin esnemeye başladığı ve Mister Wilkes ile kızlarının odalarına gitmek üzere kalktıkları zamana kadar sürdü. Peter'in elindeki şamdanla yol gösterdiği ve Ashley, Melanie, Pittypat ile birlikte merdivene geldiği sırada, kalbinin buz gibi olduğunu hissetti. Her ne kadar bütün ikinci ve akşam bo-

yunca bir dakika bile başbaşa kalamadıysa da yine de bu an'a kadar Ashley kendisine ait olmuştu, evet kendisinin o... Ama şimdi!... Artık "Allah rahatlık versin!" demek gerekiyordu.

Yüzü biraz kızaran Melanie titriyordu. Korkuya kapılmış gibi bir hali vardı. Ama yine de neşesinin sıkılganlığına üstün geldiği görülüyordu. Ashley yatak odasının kapısını açıp hızla içeri girdiği zaman gözlerini bile kaldırmadı. Ashley çok kısa selamlaştı ve Scarlett'e bakmadı.

Kapı kapanınca şaşkınlaşan Scarlett birden içinden bir şeylerin koptuğunu duydu. Evet, Ashley artık ona ait değildi! O Melanie'nindi! Ve Melanie bütün ömrü boyunca Ashley ile birlikte bir odaya girmeye ve kapıyı kapatmaya, onunla bütün dünyadan ayrı yaşamaya haklı olacaktı.

*

* *

Şimdi Ashley dönmek, Virginia'ya doğru yola çıkmak, tekrar kar, tipi, yağmur altında uzun yürüyüşler yapmak, karnı aç nöbet tutmak, ince ve narin vücudunu tekerlek altında ezilen bir karınca gibi toprakta kaybolma tehlikesine bırakmak üzereydi.

Hafta, bir rüya hızıyla geçip gitti. Çam dalları ve Noel ağaçlarının kokularıyla dolu, küçük mumların ışıklarıyla ve evde yapılan süslemelerin ışıltısıyla nurlanan bir rüya gibi akıp geçti bu yedi gün... Her anı, kalbin çarpıntıları kadar hızlı geçti bu rüyanın... Bu her dakikası sevinç ve acıyla birlikte yaşanan bir haftaydı. Bu rüzgar gibi geçen yedi günü; Scarlett'in, ancak Ashley'nin gidişinden sonra anımsayacağı ve önünde kalan uzun aylardaki boş zamanlarında üzerinde uzun uzun düşünebileceği birçok olayla doluydu. Ona bir teselli kırıntısı bile vermeyen bu olaylar, gelecekteki bütün dakikalarını dolduracaktı.

Dans etmiş, şarkı söylemiş, Ashley için bin parça olmuş, o gülümsediği zaman gülmüş, bütün isteklerini

hemen sezmiş, konuştuğu zaman susup onu dinlemişti. Siluetinin en ufak ayrıntılarını, kaşlarının çatılışını, dudaklarının iki yanında oluşan küçük kıvrımları silinmez bir biçimde belleğine kazımak için gözlerini bir an olsun ondan ayırmamıştı. Elinden geldiğince Ashley ile ilgili anıları bir araya toplamıştı. Ama bir gerçek vardı: Bir hafta çabucak geçiyor, savaş hiçbir zaman bitmiyordu...

Salondaki sedire oturmuş, dizlerinin üstünde Ashley'nin Melanie'ye veda armağanı Allahaismarladık demesini bekliyordu. Merdivenden inerken yalnız olması, kimse görmeden onunla birkaç dakika konuşabilmesi için dua ediyordu. Bu arada üst katta neler olduğunu da merak ediyordu. Kulağı kırışte, bir şeyler işitmeye çalışıyordu. Ev garip bir sessizliğe gömülmüştü. Odasına kapanan Pittypat hala yastığını gözyaşlarıyla ıslatıyordu herhalde... Çünkü Ashley yarım saat kadar önce ondan izin almıştı. Melanie'nin odasından ne konuşma, ne de ağlama sesi işitiliyordu. Scarlett'e, sanki Ashley saatlerce o odada kalıyormuş gibi geliyordu.

Ona söylemeye karar verdiklerini bir bir aklından geçiriyordu. Şu an'a kadar onunla başbaşa konuşmak fırsatını bulamamıştı. Ona söyleyecekleri arasında ipe sapa gelmez basit şeyler vardı: "Ashley, çok dikkatli ve tedbirli olmalısınız. Sakın ayaklarınızı ıslatmayınız. Hemen nezle olursunuz. Göğsünüze gömleğinizin altından gazete koymayı unutmayınız, bu sizi rüzgardan korur." Ayrıca ona söylemek istediği pek çok önemli şeyler de vardı. Bir de açıkça soramayacağı, ama gözlerinde okumak istediği şeyler vardı ki... Aca-ba onunla konuşması mümkün olacak mıydı? Melanie kocasıyla birlikte aşağı inip, onunla arabaya kadar giderse ne olacaktı? Bu rüzgar gibi geçen hafta içinde neden görüşme fırsatı bulamamıştı? Niçin bunu becerememişti? Niçin... Niçin?

Melanie onu bir saniye olsun yalnız bırakmamıştı ki... Belki de gözlerini bile bir saniye olsun ondan ayırmamıştı? Ayrıca ev, komşular, dostlar, akrabalarla do-

lup taşmıştı. Ashley gün boyunca hiçbir zaman yalnız kalmamıştı. Geldiği günden beri Ashley'nin ufacık bir bakışı, küçük bir sözü bile, bir erkeğin kızkardeşine ya da bir erkeğin kız arkadaşına beslediği sevgi sınırlarını aşmamıştı.

Onun; kendisini hâlâ sevip sevmediğini öğrenmeden, bir daha gelmemek üzere gitmesine izin veremezdi. Eğer Ashley ölürse Scarlett onun gizlice bıraktığı aşk tesellisini, hayatının sonuna kadar kalbinde saklayacaktı.

Ona çok uzun gelen bir bekleyişten sonra üst kattaki odada Ashley'nin çizmelerinin gürültüsünü işitti. Kapı açıldı ve kapandı. Merdivenden yalnız bir kişi iniyordu. Scarlett Allah'a şükretti. Melanie odasından çıkmayacak kadar üzüntülü olmalıydı. İşte şu birkaç

Basamaklardan inerken mahmuzları şakırdıyor, kılıcı uzun çizmelerine çarpıyordu. Salona girdiğinde gülümsemeye çalışıyordu. Gözleri sanki bulut arkasında kalmış gibiydi. Yüzü esmerleşmiş ve perişan bir hal almıştı. Sanki görünmeyen bir yarasından kanlar akıyordu.

Scarlett onu, bir ev sahibi gururuyla ayağa kalkarak karşıladı. Bu kadar yakışıklı bir subay görmediğini düşündü. Becerikli Peter amcanın parlattığı kemeri, tabanca kılıfı, kılıcı ve çizmeleri ile mahmuzları pırl pırlırdı. Yeni ceketini bedenine tam oturmamıştı. Terzinin bunu dikmekte acele ettiği anlaşılıyordu. Yepyeni ceketinin parlaklığı, yamalı pantolonuyla, sıyrık ve çiziklerle dolu çizmeleriyle hiç uyum sağlamıyordu doğal olarak... Ama Scarlett her şeye rağmen Ashley'yi dünyanın en yakışıklı erkeği olarak görüyordu. Birdenbire;

— Ashley sizinle trene kadar gelebilir miyim? dedi.

— Hayır, rica ederim zahmet etmeyin. Babam ve küçükler orada olacaklar. Zaten garda soğuktan titrer-siniz. Burada vedalaşmayı yeğlerim.

Scarlett hemen projesinden vazgeçti.

— Peki gelmem dedi. Armağanını verme zamanı

geldiği için biraz cesareti kırılır gibi oldu. Paketi açtı, içinden sarı çin ipeğinden, uzun saçaklarla süslü bir subay eşarpı çıkardı. Birkaç ay önce Rhett Butler ona Havana'dan mavi ve kırmızı işlemeli, üzerinde kuş ve çiçek resimleri olan bir şal getirmişti. Bütün hafta boyunca Scarlett, büyük bir sabırla bu işlemeleri sökmüş sonra sarı ipeği dört köşe keserek bir eşarp yapmıştı.

— Ne görkemli armağan bu! Scarlett bunu siz mi yaptınız? Eğer öyleyse değeri daha büyük olacaktır benim gözümde. Onu boynuma koyun azizim. Yeni ceketimi ve eşarbımı gören arkadaşlarımla renklerinin solduğunu daha şimdiden görür gibi oluyorum. Kiskanmasalar bile gıpta edeceklerdir.

Scarlett bu eşarbu, Ashley'ye cephede ve cephe gerisinde daima boynunda taşıması ve ona her bakışında kendisini anımsaması için vermişti. Geri çekilerek Ashley'yi tepeden tırnağa anlamlı gözlerle süzdü. Sonra Jeb Stuart'ın(*) bile şapkasının tüyü ve güzel eşarpı ile, zarafet konusunda onun kavalyesiyle rekabete giremeyeceğini düşündü.

Ashley bir yandan saçaklarla oynuyor, bir yandan da;

— Bunun güzelliğini ifade edecek söz bulamıyorum diyordu. Aklına önemli bir şey gelmiş gibi birden ciddileşti:

— Kuşkusuz bunu yapmak için bir şalınızı ya da elbisenizi kestiniz, değil mi? Bunu yapmamalıydınız. Scarlett bugün güzel şeyler alabilmek çok güçleşti.

— Ah Ashley! Ben eğer...

Az kaldı "eğer isterseniz size vermek için, kalbimi bile ikiye bölerim" diyecekti. Ama kendini toparladı ve;

— Sizin için her ne olsa yaparım dedi.

Ashley'nin yüzünün rengi biraz düzelmişti.

— Doğru mu söylüyorsunuz? O halde benim için yapabileceğiniz bir şey var Scarlett. Yola çıktığım zaman içime rahat verecek bir şey...

(*) Şapkasındaki siyah tavus tüyü ile meşhur Konfederasyon generali.

Ona dünyayı vermeye hazır bir ses tonuyla sordu:

— Nedir bu Ashley?

— Scarlett benim yokluğumda Melanie ile ilgilenbilir misin?

Melanie ile ilgilenmek mi? Scarlett, büyük hayal kırıklığına uğradı. Ona görkemli, büyük, eşsiz bir şey verebilmek, veya yapabilmek için yanıp tutuşurken Ashley'nin son ricası demek buydu.

Kalbi burkuldu, öfkелendi. Onunla başbaşa kalabil-diği şu anda bile Melanie'nin gölgesi aralarına girmişti. O, Scarlett'le vedalaşacakları anda, Melanie'yi anımsıyor ve eşinin adını anıyordu. Nasıl böyle bir davranışta bulunabilir, nasıl ondan böyle bir şey isteyebilirdi?

Ashley onun yüzünde okunan hayal kırıklığını ve üzüntüyü farkedemedi. Eskiden olduğu gibi ona bakıyor, ama onu göremiyordu.

— Evet Melanie'ye göz kulak olun. O çok narindir ve bu durumunu hiç dikkate almaz. Hastalara bakmak isterken sağlığını kaybedecek diye korkuyorum. O kadar nazik, o kadar sıkılgan ki... Pittypat hala, Henry amca ve sizden başka yakın akrabası yok. Şey... Yalnız bir de Burr de Maconlar var. Onlar, üçüncü göbekten amca çocuklarıdır. Pitty halaya gelince... Siz de bilirsiniz ki o çocuk ruhlu bir hanımdır. Henry amca da ihtiyardır. Melanie sizi çok sever. Bu sevgi, sizin Charles'ın eşi olmanızdan dolayı değildir. Sizi bir kardeş gibi sever. Scarlett, eğer ben ölürsem onun gidebileceği bir kimse bulunmazsa durumu ne olur diye düşündükçe içime kabus basıyor. Bu sözü bana verir misiniz?

"Eğer ben ölürsem" sözünün uğursuzluğundan o kadar korkmuştu ki, Ashley'nin isteğini tekrarladığını işitmedi bile. Eğer ona bir şey olursa hayatın kendisi için biteceğini çok iyi biliyordu. Bu yüzden ölümler listesine bakarken boğazı tıkanmış, soluğu kesilmişti. Ama o her zaman Konfederasyon ordusu yok olsa bile Ashley'nin kurtulacağını düşünmüştü. Oysa Ashley'nin şimdi söylediği sözler Scarlett'i daha çok korkutmuştu.

Genç kadının tüyleri diken diken oldu. İradesinin hakim olamadığı bir bâtıl inanışın korkusu bütün benliğini kapladı. Ölümü haber veren falcılığa ve uğursuzluklara inanacak kadar damarlarında İrlandalı kanı dolaşıyordu. Bir an Ashley'nin kurşunu gözlerine baktı. Bu eşsiz güzellikteki gözlerde Banshee perisinin(*) donuk parmaklarını ve onun uğursuz sesini işiten bir adamın devasız kaderini gördü

— Böyle konuşmaya hakkınız yok! Hatta böyle düşünmenize bile izin vermem. Ölümünden söz etmek felaket getirir. Aman ne olur, hemen dua edin!

— Siz benim için dua eder ve mum yakarsınız diye cevap verirken gülümsemesi, içindeki acıyı gizlemeye yetmiyordu. Scarlett uzun uzun bakmaktan çekinmediği gözlerinden, Ashley'nin çok uzaklara, Virginia'nın karlarına giden belleğinde canlandırdığı kendi hayalinden üzüntü duyduğunu sezdi. Karmakarışık duygular arasında olmasına rağmen buna çok sevindi. Ama bunu ona söyleyemedi.

Ashley konuşmaya devam etti. Sesinden kaderine razı olduğu anlaşıyordu.

— Scarlett, ben sizden bunu istiyorum. Benim ya da içimizden birinin başına neler geleceğini bilemiyorum. İşin sonu anlaşıncaya hayatta bile olsam belki de buradan çok uzakta, Melanie ile meşgul olamayacak kadar uzakta olabilirim.

— Sonu mu? Neyin sonu?

— Savaşın sonu... Hatta dünyanın sonu...

— Ama Ashley! Yankeeler'in bizi yeneceklerini sanmıyorsunuz değil mi? Burada bulunduğunuz bir hafta boyunca General Lee'nin nasıl savaştığını...

Ashley, Scarlett'in sözünü keserken gülümsemeye çalışıyordu.

— Evet bütün hafta boyunca yalan söyledim. İzinli gelen öteki subaylar, erler gibi benim de söylediklerim asılsızdı. Doğruyu söyleyip Melanie ve Pitty halayı korkutmak neye yarardı ki;

(*) İrlanda folklorunda yakın bir ölümü haber veren cadı.

Evet Scarlett, Yankeelerin bu savaştan üstün çıkacaklarını sanıyorum. Gettysburg bozgunu, acı sonun başlangıcıydı. Cephe gerisindeki gerçekleri bilmiyorlar. Onlar savaş alanlarında, cephelerde neler olup bittiğini bilmiyorlar. Bak Scarlett, askerlerimizden birçoğu yalınayak savaşıyor. Ayaklarına, paçavra ya da eski bir asker çantası bulup saran erlerimiz kendilerini mutlu hissediyorlar. Oysa Virginia'da kar çok yağar. Ben çıplak ayaklı erlerle karşılaştığım zaman, karların üzerinde bıraktıkları kan izlerini gördüğüm zaman ve benim bir çift çizmem olduğunu düşündüğüm zaman... İşte o zaman onları ayağımdan çıkarmayı, fırlatıp atmayı ve yalınayak yürümeyi düşünüyorum.

Scarlett'in duyduğu üzüntü, Ashley'nin gözlerinde okunan kederden farklı değildi. İkisi de acılarını içlerine gömmeye çalışıyordu. Ama bunda ne kadar başarılı olabiliyorlardı.

— Ah Ashley bana söz veriniz! Sakın çizmelerinizi atmayacaksınız!

— Öyle şeyler görüyorum ki... Yankeeler'in topraklarına, cephelerine baktığım zaman öyle şeyler hissediyorum ki, birden her şey yıkılıyor. Dünyam, hayallerim, her şey paramparça oluyor. Bunu biliyor musunuz Scarlett, Yankeeler Avrupa'dan binlerce asker satın alıyor. Bize esir düşenlerin çoğu İngilizce bilmiyor. Bunlar Alman, Polonyalı, Gal dili konuşan yabani İrlandalılar. Ama biz bir asker kaybettiğimiz zaman yerine başkasını koyamıyoruz. Her yandan kuşatıldık Scarlett! Bütün dünya ile baş edemeyiz.

Scarlett büyük bir öfkeye kapıldı. Önleyemediği bir taşkınlıkla;

— Allah Konfederasyon'un belasını versin! diyerek duygularını ortaya koydu. Sonra "dünyanın sonu gelirse gelsin, ama o ölmesin! Çünkü o ölürse ben yaşayamam" diye düşündü.

— Scarlett bu anlattıklarımı başkalarına söylemeyeceğinizi umarım. Herkesi telaşlandırmak, kaygılandırmak istemem. Şunu da bilmenizi isterim azizim:

Eğer Melanie'ye niçin göz kulak olmanız gerektiğini açıklamak zorunda olmasaydım bunlardan size de söz etmez ve sizi heyecanlandırıp üzmezdim. Melanie o kadar narin, o kadar zayıf ki... Siz, Scarlett... Siz çok güçlüsünüz. Bana her ne olursa olsun, ikinizin bir arada olduğunuzu bilmek bana büyük bir teselli olacaktır. Bu konuda bana söz veriyorsunuz değil mi?

Scarlett:

— Ah, evet evet! diye heyecandan bağırarak cevap verdi. Bu anda ölümün soğuk elinin Ashley'ye doğru uzandığını görüyordu sanki.

— Ashley! Ashley! Gitmenizi istemiyorum. Cesaretim kırıldı.

— Cesur olmalıyız! derken, Ashley'nin sesinde çok küçük bir değişiklik seziliyordu. Kısa bir süre durduktan sonra şimdi titreyen ve eskisinden daha sıcak, daha yumuşak, daha duygulu bir sesle konuşmasına devam etti:

— Evet cesaret gerek! Böyle olmazsa sonra ben acı veren bu şeylere nasıl direnebilirim?

Ona dalgın dalgın baktı ve bu ayrılık kendi kalbini parçaladığı gibi, onun da kalbini parçalıyor mu diye düşündü.

Ashley'nin yüzü Melanie ile vedalaştığı sıradaki gibi perişandı. Eğildi, Scarlett'in yüzünü ellerinin arasına alıp alnına küçük ve sıcak bir öpücük dokundurdu.

— Scarlett! Scarlett o kadar mükemmel, o kadar iyisinizki... O kadar güzelsiniz ki... Güzel olan yalnız yüzünüz değil! Bütün varlığınız, zekanız ve ruhunuz da çok mükemmel!...

Scarlett:

— Ah Ashley diye başladığı sözlerine nasıl devam edeceğini düşünürken mutluluk içinde yüzüyordu. Ellerinin yumuşak temasıyla adeta sarhoş olmuştu.

— Scarlett, ben sizi yakınlarınızın ve dostlarınızın çoğundan daha iyi tanıdığımı, ruhunuzun derinliklerinde başkalarının göremeyeceği en güzel duyguları

gördüğümü söyleyebilirim.

Sustu, ellerini çekti. Ama gözlerini, Scarlett'in yeşil gözlerinden ayıramıyordu.

Genç kadın; bu güzel anı bozar korkusuyla adeta soluğunu tutuyor, onun yanan kalbine su serpen sihirli sözlerine devam etmesini sabırsızlıkla bekliyordu. Ashley'nin sözlerini daha iyi duymak istercesine ayaklarının ucuna basarak yükseldi. Ne yazık ki bu güzel sözlerin devamı gelmedi. Gözlerini kırpmadan ona merakla bakıyordu. Artık söyleyecek bir şey kalmadığını anlayınca hüznlenen gözlerini yere indirdi.

Umutlarının bu ikinci kez yıkılışına kalbinin tahammül göstermesi çok zor oldu. Anne ve babasından ayrılan bir çocuk gibi feryat ederek kendini sedire bıraktı. Tam bu sırada yoldan bir araba sesi duyuldu. Bu ses, Ashley'nin gideceğini ona zalimce anımsatıyordu. Peter amca Ashley'yi gara götürmek için arabayı getiriyordu.

Ashley çok tatlı ve yumuşak bir sesle;

— Allahaismarladık dedi ve Scarlett'in Yüzbaşı Rhett Butler'dan hile ve yalanla ele geçirdiği fört şapkayı alıp kapıya yöneldi. Kapının tokmağını çevirmek üzereyken başını yavaş yavaş çevirerek Scarlett'e son kez baktı. Sanki genç kadının yüzünün ve vücudunun tüm ayrıntılarını kendisiyle beraber götürmek istemiş gibi uzun uzun süzdü.

İşte o zaman Scarlett gözlerini ıslatan yaşlar arasında onu son kez gördü. Ashley'nin kendisinden çok uzaklara, bu sıcak yuvadan soğuk diyarlara gittiğini; belki de tamamen hayatından çıktığını anladı.

Ve ona söylemeyi çok istediği sözleri söyleyemeden onun bir pervane gibi ateşe doğru uçtuğunu hissetti. Zaman, su gibi akıp gidiyordu. Bir şeyler yapması gerekti, ama donup kalmıştı, görülmeyen bir el boğazını sıkıyor gibiydi.

Birden karar verdi, arkasından koştu, salondan hızla çıktı ve koridorda ona yetişti. Ne yaptığının ne yapmak istediğinin farkında değildi. Ashley'yi durdur-

mak için eşarpından yakaladı ve kendinden geçmiş bir halde;

— Beni öpünüz! diye mırıldandı. Bana veda etmek için öpünüz.

Ashley onu yavaşça kollarından tutarak yüzüne doğru eğildi. Dudakları dudaklarına değdiği zaman Scarlett onun boynuna sanki boğmak istermiş gibi sarıldı. Bir süre Ashley'yi göğsünde sıktı. Birden onun kendisini bütün gücüyle ittiğini hissetti. Ashley şapkasını yere bıraktı ve her iki eliyle genç kadının kollarını boynundan ayırdıktan sonra;

— Hayır Scarlett! Hayır olmaz! diye alçak sesle konuştu. O heyecandan titreyen sesiyle yıllardır düşündüklerini bir çırpıda söyledi:

— Sizi seviyorum! Sizi her zaman sevdim. İnanın, başka hiç kimseyi sevmedim. Charles ile yalnızca, evet yalnızca size kötülük etmek amacıyla evlendim. Ah Ashley sizi o kadar çok seviyorum ki, yanınızda olabilmek için sizinle Virginia'ya kadar yaya gelirim. Yemeğinizi hazırlarım, çizmelerinizi parlatırım, atınıza bakarım. Ashley bana beni sevdiğinizi söyleyin ne olur! Seni seviyorum deyin bana! Bu söz, bütün hayatım boyunca bana yeter.

Ashley şapkasını almak için sert bir hareketle yere eğildi. Scarlett de bu sırada onun yüzünü gördü. "Bundan daha çaresiz, daha kederli, daha perişan bir yüz olamaz" diye düşündü. Her şeye rağmen bu yüzde ona beslediği aşk, genç kadın tarafından seilmekten dolayı duyulan sevinç görülüyordu. Ama aynı zamanda utanma ve üzülmeye duygularının izlerini de taşıyordu...

Kapı gürültüyle açılırken soğuk bir rüzgar evi doldurdu; perdeleri, masa örtüsünü uçuşturdu. Her yanı soğuk dalgası kaplarken Scarlett'in içi alev alev yanıyordu. Ashley'nin bahçe kapısına gidişine, arabaya binişine baktı. Soluk kış güneşinde kılıcı parlıyor, rüzgar eşarpının saçaklarıyla oynuyordu.

1864 yılının ocak ve şubat ayları geride kaldı. Soğuk, fırtına, yağmur her yanda kol geziyordu. Gök-yüzünü kaplayan karanlık bulutlar cesaretsiz kişilerin ruhlarını da karartıyordu. Gettysburg ve Vicksburg bozgunları Güneyliler'in merkeze doluşmalarına neden olmuştu. Kanlı çarpışmalardan sonra hemen hemen bütün Tennessee, Birlik yanlısı alayların eline geçmişti. Ama Güneyliler bütün bu yenilgilere rağmen cesaretlerini yitirmemişlerdi. Gerçi en akla yatkın umutlar bile yerini, trajedik bir direnişin sonucuna bırakmıştı. Oysa halk başının üstünde dolaşan kara bulutları dağıtacak ışığı görüyordu. Yankeeler; Tennessee'de elde ettikleri başarılarından yararlanıp Georgia'da ilerledikleri zaman, hiç ummadıkları büyük bir güçle geri püskürtülmüşlerdi.

Savaşın başladığı günden beri ilk kez Georgia topraklarının kuzeybatısındaki son yerleşim bölgesi olan Chickamanga'da yenilmişlerdi. Yankeeler Chattanooga'yı ele geçirmişler, dağlardan ve geçitlerden aşarak Georgia'da daha ileri noktaları işgal etmişlerdi. Ama sonunda buralardan da çok ağır kayıplar vererek çekilmek zorunda kalmışlardı.

Atlanta demiryolu hattının bu Chickamanga zaferinin kazanılmasında büyük rolü olmuştu. Virginia'dan Atlanta'ya, oradan da Tennessee'ye ulaşan demiryolundan yararlanan General Logstreet, alaylarını asıl savaş alanına kolayca ulaştırmıştı. Birkaç yüz millik yol üzerinde harekete katılmak üzere güneydoğudan getirilen bütün cephane ve donanım seferber edilmişti.

Atlanta saatlerce, savaş malzemeleriyle yüklü va-

gonların ve bağırıp çağıran ya da şarkı söyleyen askerlerle dolu trenlerin geçişini izledi. Bu zavallı askerler karınları aç olarak yola çıkmışlardı. Yanlarında atları, seyyar hastaneleri, yiyecek katarları yoktu. Apar topar trene binmişlerdi.

Bütün bu olumsuzluklara rağmen Yankeeler'i Tennessee'den sürüp çıkarmışlardı. Sonuç, savaşın en güzel eseriydi ve Atlanta bundan gurur, zaferi demiryolunun sağladığı düşüncesiyle de büyük bir zevk duyuyordu. Ayrıca Güney'in büyük bir üzüntüye gömülmesi için Chickamanga'ya da büyük ihtiyacı vardı.

Şimdi herkes; Yankeelerin hakkında yanıldıklarını, onların dövüşmeyi bildiklerini ve çok iyi komutanlara sahip olduklarını kabul ediyordu. Grant kılıçtan geçirilen insanların sayısından fazla kaygılanmayan tam bir kasaptı, ama zaferi kazanmasını da biliyordu. Sonra Sherman adında bir generalleri vardı ki gün geçtikçe kendisinden daha çok söz ediliyordu. Sherman'ın yalnız adı bile Güneyliler'in kalplerine korku salmaya yetmişti. Tennessee ve batı savaşlarında kahramanlaşmıştı, "acımasız komutan" diye şöhreti gittikçe her yana yayılıyordu.

Gerçi bu Yankee komutanlarından hiç biri General Lee ile karşılaştırılamazdı. General Lee ve ordu daima herkesin güvenini kazanıyor, son zafere olan inanç devam ediyordu. Ama savaş bir türlü sona ermiyor, tersine giderek yayılıyordu. Bunun sonucu olarak da arkasında binlerce ölü, yaralı, sakat, dul ve yetim bırakıyordu. Daha önlerinde yeni ölümler, yeni yaralılar, yeni sakatlar, yeni dullar ve yeni yetimler verecek çetin çarpışmalar vardı.

Bu çarpışmalar sürdükçe halk, mevki sahibi yüksek kişilere karşı güvensizlik duymaya başlıyordu. Birçok gazete General Davis'e karşı açıkça cephe alıyor, savaş yönetme biçimini eleştiriyordu. Konfederasyon Meclisi'nde ayrılık başgöstermişti. Başkan Davis ile generallerin arasında tartışmalar çıkıyordu. Paranın değeri hızla düşüyordu. Ordu için ayakkabı, çizme ve

üniforma alımı çok azalmıştı. Birçok askeri malzeme ve hepsinden önemlisi ilaç bulunamıyordu. Yankee-lerin tahrip ettiği raylar yenilenemiyor, harap olan vagonların yerine yenileri yapılamıyordu. Savaşçı birliklerin komutanları davulla, borazanla asker toplanmasını istiyorlardı. Ama bunu sağlamak gün geçtikçe zorlaşıyordu. Bütün bu olumsuzluklardan daha kötüsü de vardı. Devletlerin bazı valileri, örneğin Georgia Valisi Brown, ordunun olağanüstü ihtiyaç duyduğu silah ve milisleri sağlamaktan kaçınıyordu. Ayrıca milislerin arasında çok iyi asker olabilecekler bulunmasına rağmen, hükümet bunları cepheye gönderemiyordu.

Paranın değeri düştükçe yiyecek maddelerinin fiyatları da hızla artıyordu. Öküz ve domuz eti ile tereyağının libresi otuz beş dolara, unun çuvalı bin dört yüz dolara, çayın libresi beş yüz dolara fırlamıştı. Yünlü elbise ve yünlü kumaş bulmak mümkün değildi. Bulunursa satın almak imkansızdı. Atlantali kadınlar eski elbiselerinin iç tarafına paçavraları astar gibi dikiyorlar ve arasına rüzgardan korumayı sağlamak için gazete kağıtları koyuyorlardı. Bir çift ayakkabı, mukavva karışımı olursa iki yüz dolara, gerçek kösele ve deriden yapılmışsa sekiz yüz dolara satılıyordu. Hanımlar artık eski şallarından ya da halılardan kesilmiş parçalarla yaptıkları ayakkabıya benzeyen şeyleri giiyorlardı. Onunla yalnız döşemelerin üzerinde yürüyorlardı.

Birçok yetkili kişinin kabul etmemesine rağmen Kuzey, Güney'i tam bir kuşatma altına almıştı. Yankee topları limanların önünde ablukayı daraltmış ve pek az gemi ağların arasından kaçmayı başarmıştı.

Güney her zaman pamuğunun geliriyle yaşamıştı. Pamuktan sağlanan para ile her şeye sahip olabilmişti. Ama savaşla birlikte pamuk satışı da yapılamaz olmuştu. Bu yüzden ihtiyacı olan gerekli eşya, mal, ilaç gibi şeyleri de satın alamıyordu. Tara'dakilerin yanındaki hangara Gerald O'Hara üç yıllık pamuk üretimini depolamıştı. Ama bu pamuklar hiç bir işe yaramıyordu. Eğer pamuklarını Liverpool'a gönderebilse bunlar-

dan yüz elli bin dolar kazanabilirdi. Gerald O'Hara zengin bir kimse olmasına rağmen, kışın ailesini ve zencileri nasıl besleyeceğini şimdi kara kara düşünmeye başlamıştı. Bölgenin kuzeyinde yaşayanlar da pamuklarını satamıyorlardı.

Sanayi malı üreten Kuzey'le savaş halinde olan ve geçimini yalnızca çiftçilikle sağlayan Güney halkının o kadar çok şeye ihtiyacı vardı ki... Bunlar saymakla bitmezdi. Bu durum vurguncular için biçilmiş kaftandı. Bazıları savaş ve abluka sonucu ortaya çıkan bu koşullardan hemen yararlanmakta geri kalmadılar. Yiyecek maddeleri ve kumaş azaldıkça, öteki mal ve eşyaların da fiyatları yükseldikçe, halkın vurgunculara karşı sesleri gittikçe şiddetini arttırdı. Artık 1864 yılının ilk aylarından itibaren her gazetede büyük puntolu harflerle vurgunculara saldırın, onlara atmaca, sülük, asalak adını veren, yolsuzluklara son vermek için hükümeti göreve çağıran, ona bu konuda destek olan başyazılara, haberlere rastlanmaya başlandı. Gerçi hükümet elinden geleni yapıyordu, ama olumlu sonuca bir türlü varamıyordu. Çünkü hükümet pek çok sorunu aynı anda çözümlemek zorundaydı.

Hiçbir vurguncu, Rhett Butler kadar halkın kin ve öfkesini üzerine çekmiyordu. Ablukayı aşmanın tehlikesi çoğaldığı zamanda Yüzbaşı Butler gemilerini satmıştı ve bugünlerde gıda maddeleri üzerinde vurgunculuk yapıyordu. Onun hakkında öyle öyküler anlatılıyordu ki başka bir devirde olsa onu evlerine kabul edenler utançlarından yerin dibine batarlardı.

Bir de bütün bu sıkıntılara rağmen Atlanta'nın nüfusu iki kat artmıştı. Şimdi kentte yirmi bin kişi yaşıyordu. Abluka Atlanta'yı yerlerinden kaçanlar için yerleşim ve geçinme açısından çekici hale getirmişti.

Çok eski zamanlarda sahil siteleri, ticaret dahil her konuda Güney'e hakim olmuştu. Ama bugün durum değişmişti. Liman kentleri işgal edilmemiş olmalarına rağmen bu işlevlerini kaybetmişlerdi. Çünkü bu liman kentleri ablukaya alınmıştı. Bu durumda Güney artık

kendi kendine yetmek zorundaydı. Eğer Güney savaşı kazanmak istiyorsa yalnız kendisine güvenmeliydi.

Atlanta Güney'in büyük merkezi olmuştu. Kent halkı acı ve yokluk içinde boğuluyordu. Salgın hastalık ve ölüm, Konfederasyon'un öteki kentleri kadar burayı da kırıp geçiriyordu. Ama Atlanta bir kent olarak savaştan yararlanmasını da bilmişti. Konfederasyon'un sağlam kalbi güçlü ve düzenli çarparken damarlara benzeyen demiryolları da dört bir yana gıda maddeleri ve savaş malzemesi taşıyordu.

*

* *

Savaş olmasaydı Scarlett yırtık elbiselerinden, ökçesi kopuk ayakkabılarından dolayı ağlayıp sızlanırdı, ama şimdi bunlar umurunda bile değildi. Çünkü onun değer verdiği tek insan orada değildi ve Scarlett'in perişan durumunu o görmüyordu.

Son iki ay içinde yıllardan beri duymadığı mutluluğu tadıyordu. Boynuna kollarını doladığı zaman Ashley, kalbinin daha hızlı çarptığını duymamış olamazdı! Yüzündeki üzüntüyü de görmemiş olması imkansızdı! Ashley onu seviyordu. Buna artık tam anlamıyla inanıyordu. Bu duygu o kadar hoştu ki şimdi görümcesine karşı daha sevimli davranması mümkün olabilirdi. Melanie'ye acımaya, onun körlüğüne ve aptallığına biraz da günah işlemiş olmaktan çekinerek merhamet duymaya başlıyordu. Bazen acı ve sıkıntı içinde kendi kendine düşünüyordu:

— Savaş ne zaman bitecek! Ne zaman biterse o zaman!... Peki o zaman ne olacak?

Bu nokta derhal düşüncelerini belleğinden kovuyordu. Çünkü savaş bittiği zaman her şeyin şöyle ya da böyle düzelmesi gerekirdi. Eğer Ashley onu seviyorsa sorun basitti, ama Melanie ile de yaşamaya devam edemezdi. Yine de boşanmayı düşünmemeliydi. Çok tutucu birer katolik oldukları için Ellen ve Gerald kızlarının boşanmış bir adamla evlenmesine asla izin ver-

mezlerdi. O zaman kiliseden vazgeçmesi gerekecekti. Scarlett uzun uzun düşündü ve kiliseyle Ashley arasında kalınca onu tercih etmeye karar verdi. Bu bir rezalet olacaktı. Boşananlar yalnız kiliseden kovulmakla kalmıyor, toplumdan da dışlanıyorlardı. Hiç kimse boşanmış kimseleri kabul etmeyecekti. Ama Scarlett, Ashley için bu zorlukları göze alacaktı. Ashley için her ne olursa olsun fedaya hazırdı.

Savaşın sona ermesiyle her şeyin düzeleceğine inanıyor ama bunun nasıl olacağını bilemiyordu. Eğer Ashley onu seviyorsa onun bir çözüm yolu bulacağını sanıyordu. Bu çözüm işinde ona kendisi yardımcı olacaktı

Ashley, Yankeeler'in Güney'i yendiklerini söylemişti. Scarlett ise bunun, gerçeğe dayanmayan bir düşünce olduğuna inanıyordu. "Ashley bunu söylediği zaman herhalde belleği yorgun ve perişandı" diye düşünüyordu. Zaten Yankeeler'in savaşı kazanmaları ya da kaybetmeleri Scarlett'i pek az ilgilendiriyordu. Ona göre önemli olan tek şey, savaşın bitmesi ve Ashley'nin sağ salim evine dönmesiydi.

Mart saġnakları başladıġından beri herkes evinde kalmak zorundaydı. İşte o yağmurlu ve kasvetli günlerden birinde Scarlett korkunç haberi öğrendi. Neşeden gözleri parlayan Melanie ona bir çocuġu olacağını haber verdi.

— Doktor çocuġun aġustos sonunda ya da eylül başında doğacağını söyledi.

Bu açıklamayı yaparken utandı ve gözlerini yere indirdikten sonra konuşmasına devam etti:

— Bana da öyle geliyordu, ama bugüne kadar pek emin değildim. Ah Scarlett olaġanüstü bir şey değil mi? Ben senin Wade'e o kadar gıpta ediyordum ki, bir çocuġum olmasını Allah'tan devamlı diliyordum. Bunu yapamamaktan da çok korkuyordum. Şimdi bir düzine çocuġum olsun istiyorum.

Melanie bu haberi verdiği sırada Scarlett yatmadan önce saçlarını tarıyordu. Kolu yarı kalkık halde öyle kaldı.

— Aman Tanrım! diye bağırdı ve bir süre bu sözüyle ne ifade etmek istediğini bir türlü anlayamadı. Ani bir yumruk darbesi yemiş gibi sersemleşti. Sanki Ashley kendi kocasıymış ve ona hıyanet etmiş gibi acı bir duyguya kapıldı. Ah Ashley bunu nasıl yapabildin? Onu seven Melanie değil, benim diye kendi kendine söylendi.

Melanie utangaç bir sesle tekrar söze başladı:

— Şaşırdın değil mi Scarlett? Çok güzel bir şey bu! Bunu Ashley'ye nasıl bildirmeliyim diye düşünüyorum... Eğer ona yazabilseydim... Bu kadar sıkıcı olmayacaktı... Şey... Bak hiçbir şey söylememek... Ya da yavaş yavaş onun anlamasını sağlamak... Sen de bilirsin ki...

— Tanrım! diye Scarlett tekrar bağırdı. Tarağı elinden bıraktı.

Melanie, Scarlett'in tepkisinden bir şey anlamamıştı.

— Şekerim haklısın ama böyle çıkışma bana. İnsanın çocuğu olması çirkin bir şey değilki. Benim için hiç kaygılanma. Ah ben biliyorum, sen o kadar iyisin ki başına bir iş daha alacaksın. Ama Doktor Meade bana dedi ki, benim... Benim...

Melanie konuşmasının burasında utancından kızarmıştı, kekelemesini önleyemedi. Biraz sustu, derin derin nefes aldıktan sonra şöyle dedi:

— Benim kalçalarım çok darmış. Ama çok sıkıntı çekmem her halde. Scarlett bana söyler misin sen Wade'e hamile kaldığın zaman Charles'a mektupla haber vermiş miydin? Yoksa senin yerine annen ya da Mister O'Hara mı yazmıştı? Ben bunda bir sakınca görmüyorum ama...

Scarlett:

— Sus! diye şiddet ve öfkeyle bağırdı. Sus artık!

— Ah Scarlett o kadar aptalım ki... Çok üzgünüm. Sanırım bazı insanlar gibi ben de bencilim. Ben unuttum. Charles...

— Sus! diye yeniden bağırان Scarlett; bu sefer he-

yecanını, öfkesini belli etmemeye çalıştı. Melanie onun neler hissettiğini asla anlamamalıydı.

Oysa Melanie hiçbir şeyin farkında değildi ve hata işlediğini sanarak ağlıyordu. Scarlett'e böylesine acı veren anıları nasıl olur da canlandırabilirdi. Zavallı Charles'ın ölümünden aylarca sonra Wade'in doğduğunu ona nasıl anımsatabilirdi? Nasıl böyle gafil olabilirdi?

— İzin ver de soyunmana yardım edeyim Scarlett. İstersen şakaklarını da ovarım.

— Beni rahat bırak diye Scarlett yüzü sertleşmiş olarak cevap verdi.

Kendi acemiliğinden utanan Melanie hıçkırığa hıçkırığa ağlamaya başladı ve hemen odadan çıktı. Yalnız kalan Scarlett gururu kırılmış olarak ve kıskançlık duyarak umutsuzca yatağına yattı. Ama bir damla gözyaşı dökmedi. Ashley'nin çocuğuna hamile kalan bir kadınla aynı çatı altında uzun süre yaşamasının imkansız olduğunu düşündü. Tekrar evlerine, Tara'ya, baba ocağına dönmesi gerektiğini mırıldandı. Sırrını belli etmeden Melanie'nin yanında kalabilmesi mümkün değildi.

Ertesi sabah, kahvaltıdan sonra bavullarını hazırlamaya kesin karar vermiş olarak yatağından kalktı.

Masaya; Scarlett tasalı ve sessiz, Melanie çok üzgün ve Pittypat hala meraklı bir halde oturdukları sırada hizmetçi bir telgraf getirdi. Telgraf Ashley'nin emirleri Mose'un imzasını taşıyordu ve Melanie'ye çekilmişti:

"Her yerde aradım, onu bulamadım. Geleyim mi?"

Bu telgrafa üç kadın da kesin bir anlam veremedi. Yalnız korkudan büyümüş gözlerle birbirlerine bakiştılar. Scarlett bu darbenin etkisiyle evine dönme kararını unuttu. Kahvaltılarını bitirmeden sofradan kalkıp Ashley'nin yarbayına telgraf çekmek için kent merkezine gittiler. Ama telgraf çekmelerine gerek kalmadı, çünkü postanede Melanie'ye yarbaydan gelen bir telgraf buldular:

"Üç günden beri kayıp olan komutan Wilkes hakkında haber veremediğime üzgünüm. Sonuçtan size haber vereceğim."

Eve dönüş çok hazin oldu. Pittypat mendiliyle yüzünü kapatmış, için için ağlıyordu. Arabanın bir köşesinde büzülmüş olan Scarlett kendinden geçmiş haldeydi. Melanie dehşet içinde kalmıştı.

Eve gelince Scarlett perişan bir durumda mardivenleri çıkıp odasına kapandı. Bir süre gözleri sabit bir noktaya takılı kaldı. Sonra diz çöktü ve dua etmek istedi. Ama aklına bir dua gelmiyordu. Dehşete kapıldı, Allah'ın ona yüz çevirdiğini düşündü. Evli bir adamı sevmiş, onun karısı olmaya çalışmıştı. İşte Allah sevgilisini öldürerek onu cezalandırmıştı. Dua etmek istemesine rağmen, gözlerini gökyüzüne doğru kaldıramıyordu. Ağlamak, hıçkıra hıçkıra ağlamak istiyordu ama gözyaşları sanki kurumuştur ya da içine akıyordu. Çünkü içinin sıcak gözyaşlarıyla yandığını hissediyordu. Ne yazık ki onlar bir türlü göz pınarlarından çıkıp yanaklarından yuvarlanamıyorlardı.

Kapı vuruldu ve Melanie içeri girdi. Yüzü beyaz kağıttan kesilmiş ve çevresine saç örülmüş bir kalbe benziyordu. Gözleri, karanlıktan korkan bir çocuğun gözleri gibi büyümüştü. Korku benliğine sinmişti.

— Scarlett dün gece sana söylediklerim için beni affet diyerek, ellerini uzattı. Çünkü sen benim bulunduğum durumdaydın. Ah Scarlett ah! Sevgili Ashley'm ölmüş!

İşte o anda nasıl oldu bilinmez, Melanie hıçkıra hıçkıra Scarlett'in kollarına atıldı ve yenge ile görünce birbirlerine sarıldılar. Scarlett de ağlamaya başlayınca gözyaşları birbirine karıştı. Ağlamak insana ne kadar zarar verse bile, ağlayamamaktan daha hayırlıydı. Melanie:

— Ashley ölmüş!... O ölmüş!... dedi. Onu benim aşkım öldürdü!

Yeni bir gözyaşı kriziyle sarsılan Melanie Scarlett'in boynunu saran kollarını daha fazla sıktı. Sonra;

— Hiç olmazsa ondan benim bir çocuğum olacak diyerek kendini teselli etmeye çalıştı.

Artık kıskançlık duygusu besleyemeyecek kadar kalbi yaralı olan Scarlett, "ya ben neyle oyalanmalıyım?" diye düşündü.

"Ondan bende, veda ederken yüzünün perişan görünümünden başka hiç... Ama hiçbir şey yok!"

*

* *

İlk bilgiler "kaybolmuş", "ölü sayılıyor" diye geldi, daha sonra Ashley'nin adı ölümler listesine dahil edildi. Melanie birkaç kez Yarbay Sloan'a telgraf çekti. Sonunda komutanından Ashley'nin bir süvari birliğiyle beraber keşif yapmak üzere çıktıklarını ve bir daha dönmediklerini açıklayan bir başsağlığı mektubu aldı. Mektupta ayrıca Yankee cephesinin gerisinde kısa bir çatışma olduğu ve emirleri Mose'un hayatını tehlikeye atarak Ashley'nin cesedini aradığı ama bir iz bile bulamadığı bildiriliyordu.

Şimdi garip bir sessizliğe bürünen Melanie, Mose'dan gelip kendisini görmesini rica etti ve ona telgraf havalesiyle bir miktar da para gönderdi.

Sonra, yeni bir bildiride Ashley'nin tutsak düştüğü açıklanınca, kederli evde yeni bir sevinç ve umut belirdi. Melanie telgrafhaneden çıkmaz olmuştu, o her tren gelişinde bir mektup almak umuduyla gara koşuyordu. Sağlığı çok bozulmuştu. Bu durumdan hamileliği de olumsuz etkileniyordu. Melanie, Doktor Meade'in öğütlerini ve uyarılarını hiç dinlemiyordu. Yatmak istemiyor, bir an önce sabah olmasını bekliyordu. Scarlett onun yatak odasında gezindiğini işitiyordu.

Bir gün öğleden sonra Peter'in gözetimi ve Rhett Butler'in koruması altında eve döndü. Telgrafhanede bayılmıştı. Halk merakla başına toplanmıştı. Butler tam o sırada oradan geçerken kalabalığı görmüş ve ne olduğunu anlamak için onlara yaklaşmıştı. Mela-

nie'nin bayıldığını görünce hemen arabaya götürmüş ve Peter'la birlikte eve getirmişti.

Butler, Melanie'yi yatak odasına kadar çıkardı ve ev halkı sıcak tuğla, örtü, viski bulmak için sağa sola koşuşurken, onu yatağına yatırdı.

Melanie'ye doğru eğilerek;

— Mrs. Wilkes bir bebeğiniz olacak değil mi? diye sordu.

Zavallı kadın kendisine birden böyle bir soru sorulunca beyninden vurulmuş gibi oldu. Melanie kadın arkadaşlarının arasında bile bu durumundan söz edildiği zaman sıkılırdı; ayrıca Doktor Meade'yi ziyarete gitmesi de ona işkence gibi gelirdi. Ve doğal olarak bir erkeğin ve özellikle Rhett Butler gibi bir adamın ona böyle bir soru sorabileceği aklına gelmezdi. Ama dermansız bir halde yatağına uzandığı şu sırada, başıyla evet anlamında bir işaret yapmakla yetindi.

Butler'ın o kadar nazik, o kadar heyecanlı bir tavır vardı ki, onun bu davranışı Melanie'ye pek korkunç görünmedi.

— Bu durumda daha dikkatli olmalısınız. Bütün bu koşuşturmalar, meraklanmalar bebeğe zarar vermekten başka bir işe yaramaz. Eğer izin verirsiniz Mrs. Wilkes, ben Mister Wilkes'ın akıbetini öğrenmek için Washington'daki etkinliği kullanacağım. Eğer tutsak düşmüşse adı federal listede yazılı olması gerekir. Eğer değilse... Canım kararsızlık kadar kötü bir şey yoktur. Ama söz vermelisiniz dikkatli olacağınıza. Aksi takdirde bu konuda küçük parmağımı bile kıpırdatmam.

Melanie:

— Ah siz ne kadar naziksiniz! diye bağırdı. Sonra sesini alçaltarak;

— Ama nasıl olur da herkes sizin hakkınızda bu kadar kötü şeyler söyleyebilir? dedi.

Yanlış hareketinden dolayı üzülen ve bir erkeğe halini açıkladığı için korkan Melanie sessizce ağlamaya başladı.

Elinde fanila parçalarına sarılı sıcak tuğlalarla basamakları ikişer ikişer çıkan Scarlett soluk soluğa odaya girdiği zaman Yüzbaşı Butler'ın, Melanie'nin elini okşadığını gördü.

Melanie Butler'a verdiği sözü tuttu. Üç kadın onun ne gibi hileler kullanarak Yankeeler'den haber aldığını öğrenemediler, bunu ona da sormaya cesaret edemediler.

Butler'dan ilk önceleri içlerine ferahlık veren, ama daha sonra kaygılandıran ve kalplerini perişan eden haberler aldılar. Bu korkunç durum bir ay kadar sürdü. Bir gün yüreklerine su serpen haber geldi: "Ashley ölmemiş, tutsak düşmüştü, ama yaralanmıştı."

Raporlara ve kayıtlara göre Illinois'deki bir esir kampı olan Rock Island'da bulunuyordu. Ashley'nin hayatta olduğunu öğrenen üç kadın büyük bir sevinç duydular ve ilk anda bir şey düşünmediler. Ama heyecanları biraz yatışınca birbirlerine bakışıp sanki "cehennemde" der gibi "Rock Island" dediler. Çünkü Kuzeyliler Andersonwille adını duydukları zaman nasıl yürekleri ağızlarına geliyorsa, Güneyliler de Rock Island adıyla aynı dehşete kapılıyorlardı.

Lincoln savaşa bir an önce son verilmesini sağlamak amacıyla tutsak değişimini reddettiği zaman binlerce mavi üniformalı Georgia'da ve Andersonwille'de toplandı. Konfederasyon halkı ve ordusu ancak kendine yetecek kadar yiyecek ve ilaç bulabildiği için tutsak Yankeeler'e verecek bir şeyi yoktu.

Bu yüzden yüzlerce Yankee sinek gibi ölüyordu. Duydukları haberlere çok öfkelenen Kuzeyliler de Konfederasyonlu tutsaklara karşı daha acımasız davranıyorlardı. İşte bu yüzden dünyanın başka hiçbir yerinde hayat şartları Rock Island'dakinden daha kötü değildi. Ölmeyecekleri kadar ekmek veriliyordu. Bir örtüyü üç tutsak kullanıyordu. Çiçek, tifo salgını tutsakları kırıp geçiriyordu. Oraya düşen her dört tutsaktan üçü, geri dönemiyordu. Ve Ashley, ölümün kol gezdiği bu esir kampında bulunuyordu. Üstelik yaralıydı.

O Rock Island'a gönderildiği zaman Illinois'de kar yağmaya başlamıştı herhalde... Rhett Butler onun hakkında haber aldığından beri acaba yarısından dolayı ölmemiş miydi? Çiçek ya da zatürreye yakalanmamış mıydı? Acaba açlıktan, soğuktan bilincini kaybetmemiş miydi?

Melanie, Scarlett ve Pittypat hala hep bunları düşünüyorlardı. Bir gün Melanie:

— Yüzbaşı Butler etkinliğinizi kullanarak, Ashley'nin bir Yankee tutsağı ile değiştirilmesini sağlayamaz mısınız? diye sordu.

Rhett Butler alay eder biçimde dudak bükerek cevap verdi:

— Mrs Bixby'nin beş oğlu için gözyaşları döken, adaletsever ve iyilik yapmakta cömert olan Mister Lincoln, Andersonville'de ölen binlerce Yankee'ye yardım edemez. Bütün kuzeyli tutsakların ölmesi ona vız gelir. Lincoln'un emri kesindir: Esir değişimi yok. Ben... Şey... Size daha önce söylememiş miydim Mrs. Wilkes? Kocanızın eline tutsak kampını terketme fırsatı geçti, ama o bunu reddetti.

Melanie:

— O hayır! Olamaz! diyerek, Butler'ın bu sözlerini itiraz ederek karşıladı.

— Evet, doğru! Yankeeler cephede kızılderililerle çarpışmak için asker topluyorlar. Bunun için Konfederasyonlu tutsaklar arasından da asker alıyorlar. Yemin eden ve iki yıl için yükümlülük altına giren her tutsak, görevi bittikten sonra serbest bırakılıp batıya gönderiliyor. Mister Wilkes bu öneriyi kabul etmedi.

— Ah bunu nasıl yapabildi? diye Scarlett birden atıldı. Niçin yemin etmedi ve kamptan çıkar çıkmaz buraya kaçmadı?

Melanie, Scarlett'e doğru kızgın bir tavırla döndü:

— Scarlett, onun böyle bir şey yapabileceğini nasıl düşünüyorsunuz? Önce onurunu ayaklar altına alarak yemin edecek ve Konfederasyon'a ihanette bulunacak, daha sonra Yankeeler'e verdiği sözü unutup onlara

ihamet edecek ha! Böyle onursuz davranmaktansa onun Rock Island'da ölmesini yeğ tutarım. Ben şimdi onunla övünüyorum, ama bunu yapsaydı onu hiçbir zaman görmek istemezdim. Evet kuşkusuz o bu öneriyi reddetmiştir.

Scarlett, Rhett Butler'ı kapıya kadar götürdüğü sırada ona sordu:

— Onun yerinde siz olsaydınız böyle bir öneriyi kabul edip, sonra da kaçmaz mıydınız?

Butler bıyık altından gülererek;

— Kuşkunuz mu var? Tabii ki kabul eder, sonra da kaçardım! diye cevap verdi.

— Öyleyse niçin Ashley bunu yapmıyor?

— O kibar bir adam!

Butler'ın bu cevabı üzerine Scarlett, bu kibar adam sıfatından daha fazla küçümseyici başka bir ifade olup olmadığını düşündü.

Ü Ç Ü N C Ü B Ö L Ü M

1

Nihayet 1864 yılının Mayıs ayı geldi. Tomurcukları kurutan yağışsız hava ile birlikte savaş da ortalığı kasıp kavuruyordu. Yankeeler, General Sherman'ın komutasında yeniden Atlanta'nın yüz mil kuzeybatısındaki Dalton üzerinden Georgia'ya girdiler. Georgia ve Tennessee sınırı boyunca büyük bir çatışmanın çok yakın olduğu söyleniyordu. Çünkü Yankeeler Atlanta'yı Tennessee'ye bağlayan Atlantik hattına, sonra da batı hattına karşı saldırmak amacıyla bütün birliklerini buraya topluyordu. Üstelik Güneyliler geçen sonbaharda Chickamanga zaferini kazanmak için bir bölüm askerini bu batı hattından çekmek zorunda kalmıştı. Yine de Dalton çevresinde olası bir çatışma Atlanta halkını pek fazla heyecanlandırmıyordu. Çünkü Yankeeler'in bozguna uğrayan askerlerinin toplanma noktaları, Chickamanga savaşının yapıldığı yerin yalnız birkaç mil güneydoğusunda bulunuyordu ve Yankee ordusu, önce bu dağlık bölgenin geçitlerini zorlamaya başladığı zaman buradan uzaklaştırılmıştı; kuşkusuz bir kez daha girişimde bulunursa yine püskürtüleceğine inanılıyordu.

Atlanta ve Georgia halkı, General Joe Johnston Yankeeler'i sonsuza kadar bir daha ayağa kalkamayacak biçimde yok edeceğini söylediği için Dalton'a çok önem veriyordu. İhtiyar Joe ile ordusu, bir tek Yankee'nin bile Dalton'un güneyinde dolaşmasına göz yummayacaktı; çünkü Güneyliler'in Georgia'da tehlikede olmamaları gerekirdi. Savaştan hiç etkilenmemiş olan Dalton, Konfederasyon'un gıda ambarı, savaş

malzemelerini üreten atölyesi ve zengin deposuydu. Barut ve silahların büyük bir bölümü ile pamuklu, yünlü kumaşları üreten burasıydı.

Ayrıca Atlanta ile Dalton arasındaki küçük bir yerleşim merkezinde top yapım atölyeleri ve bazı sanayi kuruluşları yer alıyordu. Yine Richmond'un güneyindeki Etowah ile Allatoona kentlerinde de en büyük çelik tezgahları vardı. Atlanta'da eyer, çadır, askeri malzeme üreten yapımevlerinin yanı sıra Güney'in en önemli maddehâneleri, büyük demiryolu kuruluşlarının atölyeleri ve hastaneler de bulunuyordu.

Güney için en az bunlar kadar önemli olan dört demiryolu hattı da Atlanta'dan geçiyordu. Dalton uzakta Tennessee tarafının çok yukarılarındaydı. Tennessee'de tam üç yıl çarpışmışlardı ve halk bu devleti uzak bir savaş alanı olarak görüyordu. Tıpkı Virginia ve Mississippi kadar uzaktı. Bir de Atlanta ile Yankeeler arasında ihtiyar Joe ve birlikleri büyük bir engel oluşturuyordu. Halk Stonewall Jackson ölünce Johnston'dan daha yetenekli ve deneyimli general kalmadığını biliyordu. İşte bu nedenlerle hiç kimse gelişmeye başlayan olaylardan pek kaygılanmıyordu.

*

* *

Sıcak bir mayıs akşamı... Pittypat'in verandası bir hayli kalabalık... Doktor Meade de halkla aynı görüşte... Ona göre Atlanta için korkulacak bir şey yok! Çünkü General Johnston bir demir burç gibi dağlardaki geçitleri bekliyor.

Verandada oturanlar, Doktor Meade'i çeşitli duyguların etkisi altında dinlediler. Çünkü mevsimin ilk ateşböceklerinin sihirli uçuşlarını izleyen bu kişilerin kafalarında üzüntülü düşünceler vardı. Kolunu oğlu Phil'in omuzuna atan Mrs. Meade, kocasının haklı olması için dua ediyordu. Eğer savaş Atlanta'ya doğru yaklaşacak olursa Phil'in orduya katılması gerekecekti. Oğlu şimdi on altı yaşındaydı ve onu Atlanta'daki muhafız taburuna almışlardı.

Fanny Elsing'in Gettysburg bozgunundan bu yana yüzü solmuş, gözleri ağlamaktan morarmıştı. Birkaç aydır belleğinde yer eden o korkunç hayalle boğuşuyordu. Mahvedici Maryland çarpışmasında yaralanan ve bir öküz arabasıyla götürülürken yağmur altında can çekişen teğmen Dallas Mac Lure'nun hayalini gözlerinin önünden bir türlü uzaklaştıramıyordu.

Yaralı kolu Yüzbaşı Carey Ashburn'e çok acı veriyordu. Üstelik Scarlett'e yaptığı kurun sonuçsuz kaldığını bir kez daha görerek umutsuz düşüncelere dalıyordu. Ashley Wilkes'in tutsak düştüğünün öğrenilmesinden beri Yüzbaşı Ashburn'ün umutları sönüyordu.

Scarlett ile Melanie sürekli Ashley'yi düşünüyorlardı. Genç kadınları hülyalarından, ancak ev işleri ya da bir başkasıyla konuşmak zorunda kalmaları ayırabiliyordu. Scarlett her zaman olduğu gibi bu akşam da "herhalde ölmüş olmalı, böyle olmasa ondan muhakkak haber alırdık" diye düşünüyordu. Belleğine yerleşen korkuyla çaresiz bir biçimde mücadele eden Melanie her zamanki gibi kendi kendine tekrarlıyordu: "Eğer ölmüş olsaydı bunu anlardım. İçimden, kalbimden duyardım."

Rhett Butler, şık çizmelerine dikkat çekmek ister gibi uzun bacaklarını birbirinin üzerine atmıştı. O karanlıkta bile, çevresindekilere çalım satmaktan geri kalmıyordu. Rhett'in kolları arasında büzülmüş kalmış olan Wade, küçük parmaklarıyla bir kaz tüyünü tutarak uyuyordu. Yüzbaşı Butler geldiği zaman Scarlett daima Wade'in geç yatmasını istiyordu. Çünkü çok sıkılgan olan çocuk Yüzbaşı'dan hoşlanıyor, Butler da ona bayılıyor gibi görünüyordu. Çocuğun konukların arasında bulunması genellikle Scarlett'i rahatsız ederdi, ama Rhett Butler'in yanında o başka çocuklara örnek olacak kadar uslu dururdu.

Pittypat hala ise akşam yemeğinde yedikleri kart horozdan dolayı hıçkırığını çok güç tutabiliyordu. Bu sabah Pittypat ölmek üzere olan bu ihtiyar kümes kralını kesip pişirmenin uygun olacağına karar vermişti. Kart horoz günlerdir boş kümeslerde dolanıp duruyor-

du. Üstelik ötecek kuvveti bile kalmamıştı. Peter onu kesince Pitty-pat'in aklına dostlarının haftalardır tavuk yemedikleri geldi ve kendi ailesi için hazırlanan bu ziyafete, onları da davet etmeyi uygun buldu. Hamileliğinin beşinci ayını süren Melanie, uzun bir süredir herkesin yanına çıkmıyordu. Bu yüzden Pitty halanın bu önerisinden biraz korktu. Ama Pitty hala ilk kez ağırlığını ortaya koydu ve horozu yalnız başlarına yemelerinin bencillik olacağını söyledi. Melanie'ye krinolinin üst çemberini bir parça yükseltmesini önerdi; böylece şişkin karnı farkedilmeyecekti. Üstelik Melanie'nin göğsü de pek büyük değil, hatta yassıydı.

Melanie:

— Canım halam, Ashley... Ashley'nin durumu ortadayken hiç kimseyi görmek istemem dedi.

— Sanki bu Ashley... Şey... Yani kaybolduğu için değil ya! diye Pitty hala keçi gibi sesiyle tutarsız bir cevap verdi. Çünkü Pittypat, Ashley'nin öldüğüne inanıyordu. Birden toparlandı ve onu ikna etmek için şöyle konuştu:

— O da senin gibi soluk alıp veriyor. Herkesi görmenin sana hiçbir kötülüğü olmaz. Bak ben Fanny Elsing'i de davet edeceğim. Mrs. Elsing benden, kendisini bir parça neşelendirmemi ve insan arasına çıkarmamı istedi.

— Ama halacağım zavallı Dallas öleli daha ne kadar zaman oldu ki!... Onu böyle bir yemeğe çağırmak ona eziyet etmek olur.

— Haydi Melanie... Beni kızdıracaksın. Benimle tartışmayı sürdürürsen bak şimdi ağlarım. Senin halanım ve ben ne yaptığımı bilirim.

Nihayet Pittypat hala davetini verdi. Ancak son anda hiç hesapta olmayan ve Pitty'nin de pek istemediği bir davetli ortaya çıktı. Kızarmış horoz kokusunun eve yayıldığı sırada Rhett Butler yine gizemli gezilerinden dönmüş ve koltuğunun altında kocaman bir şekerleme kutusu, ağzı Pittypat'i öven sözlerle dolu olduğu halde kapıyı çalmıştı. Bu durumda onu da davet etmekten başka çare yoktu. Gerçi Pittypat, Doktor ile Mrs. Mea-

de'nin onun hakkında neler düşündüklerini ve Fanny'nin üniforma giymeyenler hakkında neler söylediğini çok iyi biliyordu. Meadeler de, Elsingler de sokakta rastlayınca Butler ile konuşmuyorlardı, ama bir dost evinde ona karşı saygılı olmak zorundaydılar. Üstelik Butler, Melanie'den ilgi görüyor, onun tarafından ağırlanıyordu. Genç kadın; Ashley'den haber getirdiği için ve kocasının hayatının sonuna kadar, kim ne derse desin Butler'ı evine kabul edeceğini herkese söylemişti.

Yüzbaşı Butler'ın saygılı bir biçimde içeri girdiğini gören Pittypat'in kaygıları kayboldu. Fanny'ye öylesine nazik iltifatlarda bulundu ki, genç de ona gülümsedi. Böylece akşam yemeği prenslere layık bir biçimde çok iyi geçti. Yüzbaşı Carey Ashburn bir Yankee tutsağın tütün tabakası içinde bulduğu bir tutam çayı getirmişti. Herkes tütün kokusuna aldırmandan birer fincan çay içmek mutluluğuna erişti. Çevresi mısır ve soğan garnitürü ile süslenmiş kart horozdan bir parça yenildi. Herkes nohut, pirinç ve bol salça aldı. Un bulunamadığı için salça pek bir şeye benzemiyordu. Yemek üstüne patates tatlısı sunuldu. Daha sonra sıra, Rhett Butler'ın getirdiği şekerlemelere geldi. Butler beylere gerçek Havana purosunu sundu ve birer bardak dut şarabı içildi.

Beyler, hanımlarla verandada bir araya geldikten sonra savaştan söz edilmeye başlandı. Artık savaş Atlanta halkının tek konusu olmuştu. Savaştan söz edilmeyen sohbetlerde bile laf dönüp dolaşıp savaşa geliyordu. Nerede olursa olsun konu hep savaştı. Aşk serüvenleri, evlilikler savaşın birer sonucuydu. Hastaneler, sakatlar, hastalar, ölümler savaşın birer uzantısıydı. Kahramanlık, korkaklık, neşe, üzüntü, varlık, yokluk savaşın artı ve eksileriydi. Ve umut!... Bitmez, tükenmez umut!... İnsana yaşama gücü veren umut!... Geçen yazın yenilgilerine rağmen eksilmeyen, sarsılmayan umut!...

Yüzbaşı Ashburn, kendi isteğiyle Dalton'daki orduya katılma iznini aldığını açıklayınca, tüm hanımlar

onun sakat koluna hayranlık duyarak baktılar.

Doktor Meade:

— Haydi canım, bu iş uzun sürmez! diyerek Ashburn'ün sakat kolunu yavaşca okşadı. Hele küçük birlikler arasında bir çatışma olsun, siz bakın Yankeeler Tennessee'ye nasıl kaçıyor! Hele General Forest, onları orada bir karşılasın da siz görün neler oluyor! Hanımlar hiç korkmayın! General Johnston ve askerleri tüm geçitleri birer demir set gibi bekliyor.

Doktor Meade son cümlesindeki benzetmeden çok hoşlanmış olacak ki bu sözünü tekrar etmekten zevk duydu:

— Evet bir demir set gibi... Shermann asla bu seti geçemez. O, bizim ihtiyar Joe'muzu hiçbir zaman yerinden oynatamaz.

Hanımlar Doktor Meade'nin sözlerini onaylayarak gülümsediler. Çünkü Doktor'un görüşlerine, düşüncelerine ve kararlarına itiraz edilemezdi. Her sözü gerçek sayılırdı. Hanımlar bir yana, erkekler bile Doktor Meade'nin düşüncelerinin doğru olduğunu kabul ederlerdi. Eğer Doktor, General Johnston'un bir demir setten farksız olduğunu söylüyorsa bu muhakkak doğrudur.

Yemekten kalkıldıktan sonra hiç konuşmayan Rhett Butler, Scarlett'in çocuğunun kolunda uyuması üzerine yalnız anlatılanları dinlemekle yetinmişti. Şimdi konuşmaya katılmak gereğini duydu:

— Bugünlerde yeni takviyelerle Shermann'ın yüzbinden çok bir kuvvet hazırladığı söylenmiyor mu?

Doktor Meade, onun sorusuna çok kısa bir soruyla cevap verdi. Vahşi duygular beslediği Yüzbaşı Butler ile birlikte yemek yemeye mecbur olduğu andan itibaren, iradesi sabrını zorluyordu. Eğer Pittypat halaya karşı saygısı olmasaydı duygularını gizlemeye gerek görmezdi.

— Ne olmuş efendim?

— Yüzbaşı Ashburn biraz önce General Johnston'un kırk binden fazla kuvveti olduğunu söylemişti. Bu kuvvete son zaferde tekrar hizmete alınan asker

kaçakları da dahildir.

Mrs. Meade bir hayli öfkelenmiş olarak konuşmaya katıldı:

— Mister Konfederasyon ordusunda asker kaçağı yoktur!

Rhett Butler sahte bir alçakgönüllülükle;

— Affınızı rica ederim, dedi. Ben alaylarına katılmayı unutan şu binlerce izinli askerden ve altı aydır yaraları iyi olduğu halde kişisel işleriyle uğraşmak ve ilkbahar ekinini yapmak için evlerinde kalanlardan söz ediyorum, efendim.

Mrs. Meade öfkesinden dudağını ısırды. Scarlett kadının şaşkın ve biraz da utanmış haline, Rhett Butler'ın bir yığın gevezeliklerine az daha gülecekti.

Bataklıkların ortasında ve dağlarda kalan yüzlerce asker ordudan kaçıyordu. Bunlar savaşın zenginler tarafından çıkarıldığını ama fakirler tarafından yapıldığını ileri sürüyorlardı. Bu kişilerin bir bölümü de askerlik görevinden kaçmakla birlikte sürekli olarak kaçak kalmaya niyetli olmayanlardı. Bunlar üç yıldan beri evlerinden mektup alıyorlardı. Yazım hatalarıyla dolu olan mektuplarda hemen hemen aynı şeyler yazılıydı: "Burada açlık var! Bu yıl birşey ekilemeyecek. Çünkü tarlayı sürececek kimse yok."

"Levazım askerleri gelip sağmal inekleri elimizden zorla aldılar. Aylardır senden de beş para gelmiyor. Kuru nohuttan başka bir şey yok."

Mektupların iç paralayıcı olanları da vardı: "Açız, karın, çocukların, annen, baban, hepsi aç. Ne zaman eve döneceksin? Açlık canımıza tak etti!"

İzinler kaldırıldığı zaman askerlerin bir bölümü tarla sürmek, hasat kaldırmak, ev onarmak için cephe-den kaçıyordu. Subaylar da ciddi bir çatışmanın çıkacağını tahmin ettikleri zaman, asker kaçaklarına yazı göndererek, hiçbir ceza vermeyecekleri sözüyle onlardan kıtala-rına katılmalarını istiyorlardı. Kaçaklar da ailelerinin birkaç aylık yiyeceklerini sağlamışlarsa kıtalarına dönüyorlardı. Ekin izni, düşman karşısında kaç-

makla bir tutulmuyordu. Ama resmi olmayan bu uygulama da orduyu zayıflatıyordu. Doktor Meade, canı sıkın bir biçimde;

— Yüzbaşı Butler! Birliklerimizle Yankee birlikleri arasındaki fark hiçbir zaman unutulmamalıdır. Bir Konfederasyon askeri, on iki Yankee'ye bedeldir.

Hanımlar, Doktor'un bu sözünü başlarıyla onayladılar; sanki hepsi bunu biliyordu.

Butler:

— Çarpışmaların ilk aylarında bu doğrudur dedi. Konfederasyon askerlerinin cephanesi, üniforması, çizme ya da ayakkabı ve dolu midesi olmak koşuluyla bu yine doğrudur. Siz bu konuda neler düşünüyorsunuz Yüzbaşı Ashburn?

Rhett Butler'ın sesinde alçak gönüllü bir tavır seziyordu. Carey Ashburn'ün ise acınacak bir durumu vardı. O da Butler'a çok kızılıyordu. Bu yüzden Doktor'un söylediklerine katılabiliirdi. Ama yalan söyleyemezdi. Kolu sakat olmasına rağmen cepheye gitmek için başvurmasının nedeni de durumun çok kötü olduğunu bilmesiydi.

Birçok asker tahta değneğe dayanıp topallaya topallaya, bir gözü çıkmış birçok adam, bir kolu ya da birkaç parmağı sakat birçok kişi hastane, demiryolu, postane gibi yerlerdeki işlerini bırakıp tekrar savaş halindeki birliklerine katılıyordu. Bu zavallılar, ihtiyar Joe'nun kendilerine ihtiyacı olduğunu biliyorlardı. Carey Ashburn cevap vermek yerine susmayı uygun bulunca, Doktor Meade soğukkanlılığını kaybederek homurdanır gibi konuştu:

— Askerlerimiz yalın ayak ve boş mide ile dövüştüler ve zaferler kazandılar. Yine savaşmaya ve zafer kazanmaya devam edeceklerdir. Size bunu söylemekten kendimi alamayacağım: General Johnston eleştirilemez. Çok eski çağlardan beri dağlar daima istilaya uğrayan milletlerin sığındıkları kaleler olmuştur. Düşününün biraz... Thermopyles'i düşünün...

Scarlett düşündü; düşündü ama Thermopyles adı

ona bir şey anımsatmadı.

Gülme isteğini gizleyemeyen Rhett Butler;

— Onlar Thermopyles'te son askerlerine kadar telef olmadılar mı? diye sordu.

— Bu bir hakaret mi Yüzbaşı?

— Rica ederim Doktor! Beni anlamıyorsunuz. Ben yalnız öğrenmeye çalışıyorum. Benim eski çağ tarihi ile ilgili bilgilerim bir hayli zayıftır.

— Gerekirse ordumuz Yankeeler'in Georgia'ya girmesini önlemek için son askerine kadar çarpışıp mahvolmaya hazırdır. Ama buna hiç gerek yoktur. Hele bir küçük cephe çatışması olsun, ordumuz onları Georgia'nın dışında ezip geçecektir.

Tartışmanın hızla fırtınalı havaya doğru gittiğini gören Pittypat hemen ayağa kalktı ve Scarlett'ten bir şarkı söylemesini rica etti. Butler'ı yemeğe davet ederken, onun gecenin tadını kaçıracağını da düşünmemiş değildi. Çünkü onun olduğu yerde muhakkak bir tatsızlık çıkardı. Tanrım!... Tanrım!... Scarlett, bu adamda ne gibi bir çekicilik buluyordu? Melanie, onunla neden görüşmek istiyordu?

Scarlett, Pitty halanın isteğine uyarak salona doğru giderken verandada bir sessizlik oldu. Öyle bir sessizlik ki, Yüzbaşı Butler'a karşı beslenen büyük düşmanlık duyuluyordu sanki... İnsan nasıl olur da General Johnston ile askerlerine bütün kalbiyle, bütün varlığıyla, bütün ruhuyla inanamazdı? İnanmak kutsal bir görevdi. Generale ve ordusuna inanmayacak kadar hain olanlar ise susmak erdemini göstermeliydiler. İşte Butler'a kin besleyenler, düşmanlık duyanlar böyle düşünüyorlardı.

Scarlett; piyanonun önüne oturup, notaları anımsamak için kısa bir süre çaldıktan sonra, tatlı ve ke-derli bir sesle bir halk şarkısı söylemeye başladı:

Bir top ya da gülle ile yaralanan,

Ölen ve can çekişenlerin yattıkları

Bir savaş hastanesinin beyaz koğuşuna

Bir kadının sevgilisini getirdiler

*Bu sevgili o kadar yakışıklı ki...
Alnında ve solgun yüzünde,
Biraz sonra toprağın örteceği bu vücutta
Bir çocuk güzelliğinin son ışıkları vardı.*

Scarlett, şarkıyı çok duygulanarak ve dinleyenleri ağlatacak bir sesle okuyordu:

*Altın bukleler birbirine karışmış,
Alnından akan terler yanaklarını ıslatmış.*

Fanny oturduğu yerden biraz ayağa kalkarak ve çok üzüldüğünü hissettiren bir sesle;

— Scarlett bize başka bir şarkı söyleyin lütfen! dedi.

Scarlett birden durdu. Yüzünden utandığı anlaşıyordu. Kısa bir süre şaşkınlık geçirdikten sonra "Kurşuni Ceket" adlı şarkıyı söylemeye başladı. Ancak şarkının birinci dizesini okuduktan sonra bunun da çok hüznün verici olduğunu anımsadı. Yine durdu; şimdi hangi şarkıyı söylemesi gerektiğini düşünüyordu. Bütün bildiği şarkıların melodisi hüznün verici ve sözleri de ölüm, veda, gözyaşı, ayrılık doluydu.

Rhett Butler hemen ayağa kalktı, Wade'i Fanny'nin kucağına koyup salona geçti. Scarlett'e;

— "Ah Benim Eski Kentucky Memleketim" adlı şarkıyı söyleyin, dedi.

Genç kadın kendisini zor durumdan kurtaran bu öneriyi hemen kabul etti. Rhett Butler da ilk dördtlüğün okumasına katıldı. bu şarkı, neşeli bir parça olmamasına rağmen verandada oturanlar tarafından beğenildi.

*

* *

Doktor Meade'nin söyledikleri bir ölçüde gerçekleşti. Johnston, Dalton'un dağlarındaki geçitlerin önünde demir bir set gibi yükseliverdi. Atlanta'ya giden geçidi ele geçirmek isteyen Sherman'ın saldırılarına o kadar

sert ve gözüpek bir biçimde direndi ki Yankeeler geri çekilmek zorunda kaldılar. Cepheden saldırmayla geçitleri aşamayacaklarını anladıkları için tıpkı bir yelpaze gibi yayılıp savaş alanını genişlettiler. Johnston'u ani bastırmak ve onun arkasından dolanıp Dalton'un on beş mil aşağısındaki Resaca'daki demiryolunu kesmek umuduyla gecenin karanlığından yararlanarak tepeleri aştılar.

Çelik kordon tehlikeye girmişti. Konfederasyon askerleri, savundukları mevkiileri şimdi umutsuz bir biçimde terk ediyorlardı. Ay ışığında en kestirme yoldan hızla geçerek Resaca'yı savunmaya gidiyorlardı. Yankeeler tepeleri aşıp üzerlerine saldırdıkları sırada Güneyliler böyle bir atağı bekliyorlardı. Hızla inşa edilmiş istihkam cephelerinin arkasında toplanmaya vakitleri olmuştu. Bataryalar yerindeydi, süngüler Dalton'daki gibi parlıyordu.

Dalton'un ilk yaralıları geldiği ve General Joe'nun düzensiz olarak Resaca'ya doğru çekilmek zorunda kaldığı haberleri duyulduğu zaman Atlanta halkı hayret etti. Şaşkınlığı panik izledi ve kuzey batıdan bir yaz fırtınasının ilk işareti sayılan kara bir bulutun görüldüğü söylentisi yayıldı. General'in aklı neredeydi? Yankeeler'in Georgia'da on sekiz mil ilerlemesine nasıl izin verebiliyordu? Doktor Meade'nin söylediği gibi dağlar doğal bir kale olduğuna göre ihtiyar Joe, Yankeeler'i nasıl durduramamıştı?

Johnston, Resaca'da arslanlar gibi çarpışıp Yankeeler'i bir kez daha püskürttü. Ama Sherman, ordusunu yarım daire biçiminde yayarak aynı çevirme hareketiyle Costanaula'yı aştı. Konfederasyon ordusuna yandan saldırarak demiryoluna ulaştı.

Kurşuni askerler toprakta kazdıkları siperlerini bırakıp trenlerin imdadına koştular. Askerlerin hepsi dermansız, mideleri boş ve perişandı. Canlarını dişlerine takarak büyük bir hızla vadiden indiler. Resaca'nın altı mil ötesindeki Calhoun kentine Yankeelerden önce ulaşmış orada mevzilendiler. Düşman saldırısını önlemek için acele cephe oluşturdular.

Nihayet iki ordu birbirine girdi, vahşice çatıştı. Kanlı çarpışmalardan sonra Yankeeler uzaklaştırıldı. Ama Konfederasyon askerlerinin ellerinden daha fazlası gelmiyor, Yankeeler'i izleyemiyorlardı; biraz dinlenebilmek için Allah'a dua ediyorlardı. Bu beklentileri boşa çıktı ve ateşkes yapılmadı. Sherman sarsılmaz, etkilenebilir bir güçle tekrar ilerlemeye başladı. Artık Yankee ordusu, Konfederasyon askerlerini dört bir yandan kuşatıyordu. Böylece Güney ordusu demiryolunu savunmak için geri çekilmek zorunda kalıyor ve Sherman da adım adım ilerliyordu.

Güneyli askerler yürürlerken uyukluyorlardı. Ordunun büyük bir bölümü perişan haldeydi. Askerler yorgunluktan ve uykusuzluktan düşünme yeteneklerini tamamen kaybetmişlerdi. Ama bir ara ayıldıkları zaman bütün bu olumsuzluklara rağmen ihtiyar Joe'ya güven duyuyorlardı. Geri çekildiklerini biliyorlardı, ama savaş disiplini kaybetmiyorlardı. Güney'in, cepheleleri tutmaya ve Sherman'ın çevirme hareketini önlemeye yetecek kadar askeri yoktu. Yankeeler savaşı sürdürmeye karar verdikleri zaman daima üstün çıkıyorlardı. Bu geri çekilme nasıl sonuçlanacaktı, kimse bu sorunun cevabını bilemiyordu. Yalnız İhtiyar Joe ne yaptığını biliyordu, bu da Güneyli askerler için tek umuttu. Geri çekilmeyi başarılı biçimde yaptırmış, çok kayıp vermemişti. Üstelik Yankeeler'in ölü ve yaralı sayısı çok daha büyüktü. Bir yük vagonu kaybetmişler ve kaçarlarken dört topu bırakmak zorunda kalmışlardı. Yankee ordusunun arkasında daima bir tren bekliyordu. Bunu henüz kaybetmemişlerdi. Cephenin bütününe yapılan süvari saldırılarına ve çevirme hareketlerine rağmen Sherman henüz üstün gelememişti.

Tren! Bir güç simgesi! Vadi boyunca yılan gibi kıvrılan ve Atlanta'ya doğru inen bu ince çelik kurdele işte hâlâ Güneyliler'in elindeydi. Askerlerin biraz uymak için yattıkları yerden, rayların parladığı görülüyordu. Sıcak havada yorgunluktan ve ölüm korkusundan yumulmuş olan gözler, güneşin raylardan yansıyan ışınlarıyla tamamen kapanıyordu.

Vadi boyunca geri çekildikçe önlerinde büyük bir insan selini de sürüklüyorlardı. Çiftçiler, toprak işçileri, zenginler, fakirler, beyazlar, zenciler, kadınlar, çocuklar, gençler, yaşlılar, sağlamlar, hastalar, yaralılar, can çekişenler, hamile kadınlar, o anda doğuranlar...Ev eşyası ile biraz yiyecek yüklü öküz arabaları... Hepsi... Hepsi Atlanta'ya doğru trenle, atla, arabayla gidiyordu. Geri çekilen ordunun beş mil önündeki bu insan seli; Yankeeler'in püskürtüldüğü ve yurtlarına, yuvalarına dönecekleri haberini almayı umut ederek Resaca'da, Calhoun'da, Kingston'da kısa süreler konaklıyorlardı. Ne yazık ki güneşli yolda ters yönde yürümek kismet olmadı ve gitgide evlerinden uzaklaştılar. Güneyli askerler terkedilmiş çiftliklerden, kapısı açık kalmış evlerin önünden geçiyordu. Ölüm yolculuğuna çıkma cesareti gösteremeyen yaşlı kadınlarla birkaç zenci askerlere su vermek için kuyudan çekilen kovaları getiriyorlar, ölülerinin gömülmesine yardım ediyorlar, yaralıların omuzlarını, başlarını, ayaklarını sarıyorlardı. Bir yıl öncesine kadar bu verimli vadi, şimdi terkedilmiş ve harap durumdaydı, ekinler de kurumak üzereydi.

Calhoun'da bir hamle yapan General Johnston şiddetli ve kanlı çarpışmaların olduğu Adairsville üzerine, sonra Cartersville'e ve buradan da güneye doğru çekildi. Yankee ordusu Dalton'dan bu yana elli beş mil ilerlemişti. New Hope Church'de canla başla savaşan Güneyliler yol boyunca siper kazmaya başladılar. Durmadan dinlenmeden, halkalar yapıp çevresine zehir ve alev saçan canavarlar gibi maviilere saldırdılar. Vurdular, vuruldular ve yanlarındaki yaralıları geriye taşımaya gerek görmeden çarpışmayı sürdürdüler. New Hope Church'de on bir gün boyunca umutsuzluğun, evet evet umutsuzluğun verdiği güçle savaşmaktan bir an olsun duraksamadılar. Bu gözü kapalı yapılan saldırılarda Yankeeler, büyük kayıplar vererek gerilediler.

Güney ordusu da New Hope Church'de büyük kayıplar verdi. Trenler yaralıları Atlanta'ya taşıyordu. Artık Atlanta halkı dehşet içinde kalmıştı.

Kente hiçbir zaman bu kadar yaralı gelmemişti. Hastaneler yaralılarla dolup taştığı için dükkanlara serilen yataklara, hatta depolardaki pamuk balyalarının üzerine bile hasta, sakat, yaralı askerler yatırıldı. Otel-ler, aile pansiyonları, evler hasta ve yaralılarla dolmuştu.

Melanie'nin bu perişanlığı görmemesi gerekiyordu. Bu sefalet sahneleri genç kadının bebeğini doğurması-nı tehlikeye düşürebilirdi. Bu nedenle Pittypat hala eve yaralı getirilmesine karşı ıktı. Ama Pitty'nin karşı koymaları bir yarar sağlamadı.

Melanie gittikçe büyüyen karnını saklamak için krinolinin son çemberini bir parça yukarı kaldırdı. Ev-leri yaralılarla dolmuştu. Askerleri yataklara yatırdılar, yemek pişirdiler, yaralara pansuman yaptılar. Nemli sıcak gecelerde yaralıların iniltilerinden gözlerine bir damla uyku girmede.

Nihayet Atlanta kenti bunalıp kaldı. Yaralıların bir bölümü Macon ve Augusta hastanelerine gnderildiye-se de, halk büyük bir kısmına bakmaya devam etti.

Kötü haberlerle birlikte gelen bu yaralı selinin yanı sıra, göçmen dalgası da kenti oturulmaz hale getirdi. Ufuktaki küçük kara bulut, giderek büyüdü ve yakı-n da kopacak bir fırtınanın habercisi oldu.

Halkın büyük bir bölümü, orduya olan inancını yi-tirmede. Ama kentin kalbur üstü kişilerinde General Joe'ya olan güven kalmamıştı. New Hope Church, At-lanta'dan ancak otuz beş mil uzaklıktaydı. Üç hafta içinde Güney ordusu altmış beş mil geri çekilmişti. Ge-neral askerlerini geri çekerken savaşmayı bilemiyor-muydu? Yankeeler'e neden direnilmiyordu? Bu adam deliydi. Hatta deliden de kötüydü. Atlanta'da güven içinde olan yerli muhafız gücünün kıdemlileri ile milis-ler, General'den daha iyi savaşacaklarını söylemeye başladılar. İddialarını kanıtlamak için bezlerin üzerine çizdikleri haritada, savaş sırasındaki hareket hataları-nı bulmaya çalışıyorlardı.

Bazı birlikler dağıldığı ve hâlâ geri çekilmek zorun-da olduğu için General kentteki bu adamların orduya

katılmalarını sağlamak üzere Brown Valisi'ne bir yazı gönderdi. Ama devletin üst makamları, telaş edilecek bir şey olmadığı görüşünde birleşti.

Yirmi beş gündür Güney ordusu durmadan, dinlenmeden dövüşmüştü. Yetmiş millik bir mesafede hep savaşmışlar, hep çekilmişlerdi... Şimdi ordu sırtını New Hope Church'e çeviriyordu. Hep aynı olaylar yaşanıyordu. Sıcak, toz, toprak, yorgunluk, açlık, uykusuzluk, kızıl yollar üzerinde bitkin askerler, çamur içinde yürürken çıkan sesler, inlemeler, top, tüfek, gülle sesleri, hüznü şarkılar, küfürler, siper kazmak, sipere yatmak, siperden çıkıp geri çekilmek, çarpışmak, savaşmak... Savaşmak...

New Hope Church ile Big Shanty'nin birlikleri Yankeeler'e karşı yeni bir cephe oluşturup savaştilar. Ovalar masmavi oluncaya kadar vuruştular. Ama her taraf Yankee cesetleriyle ne kadar doluyorsa bir o kadar da yeni Yankee askeri geliyordu. Güneydoğu'daki mavi hatlar, sürekli olarak Konfederasyonun arka bölgelerini, demiryolunu ve Atlanta'yı tehdit eden bir kavis çiziyordu.

Big Shanty'de yorgun ve uykusuz askerler küçük Mariette kentinden çok uzakta olmayan Kennesaw dağlarına doğru çekildiler. Bu bölgede on millik bir cephe üzerinde yarım daire biçiminde yayıldılar. Dağın sarp yerlerine piyade askerleri siperler kazdılar. Toplarını yüksek yerlere yerleştirdiler. Ağır topları katırların çıkamayacağı yalçın tepelere askerler kan ter içinde kalarak, küfür ederek, bağırıp çağırarak çıkardılar. Postalardan ve yararlılardan, korku içinde kalan Atlantallılar'a güven verici, moral düzeltici haberler geldi.

Kennesaw'ın yamaçları zaptedilemezdi. Mont de Pin de aynı yöntemle top ve siperlerle donatılmıştı. Yankeeler ihtiyar Joe'nun askerlerini yerlerinden söküp atamayacaklardı. Bu durumda Kuzeyliler için hamle yapmak hemen hemen imkansızdı. Çünkü yalçın tepelere yerleştirilen toplar, birkaç millik bir yarım daire içinde bütün yolları atış altında tutabilecekti.

Nihayet Atlanta derin bir soluk aldı. Ama... Kenne-

saw dağları kendilerine ancak yirmi iki mildi.

Kennesaw'dan ilk yaralılar Atlanta'ya geldiği gün Mrs. Merriwether'in arabası, sabah saat yedide hiç görülmemiş bir biçimde Pittypatlar'ın evi önünde durdu. Arabayı süren zenci Levi, Scarlett'e hemen hastaneye gitmesini söyledi.

Fanny Elsing ile Bonnel hemşire, derin bir uykudan henüz uyanmışlar, bu sırada esniyorlardı. Elsingler'in dadısı dizlerinin üzerinde yeni yıkanmış birkaç sepetle Levi'nin yanına oturmuş, homurdanıp duruyordu.

Scarlett yataktan istemeye istemeye kalktı. Yerli muhafızların balosunda geç vakitlere kadar dans ettiği için henüz yorgunluğunu üzerinden atamamıştı. İçinden Mrs. Merriwether'a, yaralılara ve Konfederasyon'a lanet okudu. Prissy, Scarlett'in hastanede çalışırken giydiği eski elbisesinin düğmelerini iliklemesine yardım etti. Genç kadın acele acele acı mısır yemeği ve tatlı patateslerle kahvaltı yaptıktan sonra aşağı indi, arabada kendisini bekleyen genç kadınların yanına oturdu.

Hastalara bakma işi Scarlett'in canını sıkıyordu. Bugün Mrs. Merriwether'a, annesinden mektup aldığını, Tara'ya çağrıldığını söyleyecekti. Ama geç kalmıştı, çünkü elbisesinin kollarını kıvrımış ve geniş bir önlük takmış olan bu becerikli kadın ona ciddi bir biçimde baktı.

— Gevezelik istemem Scarlett Hamilton! dedi. Bugün annenize bir mektup yazıp, size ne kadar ihtiyacımız olduğunu bildireceğim. Öyle inanıyorum ki durumumuzu anlayacak ve sizin burada kalmanıza izin verecektir. Şimdi şu önlüğü alın ve hemen Doktor Meade'nin yanına gidin. Pansuman için ona yardım edecek biri gerekiyor.

Scarlett "aman tanrım!" diye hayıflandı, sonra içinden "işte benim canımı sıkan da bu ya!" dedi.

"Annem benim burada kalmamı isteyecek. Oysa ben bu ağır ve pis kokuları uzun süre solumaktan öğeceğim. Böyle baskı altında kalmak yerine, başkalarına

baskı yapmak için ihtiyar bir kadın olmayı öyle istiyorum ki... Hele şu Mrs. Merriwether gibi ihtiyar kocakarılar 'Allah canınızı alsın!' demeyi öyle isterdim ki..."

Bu hastaneye, iç bulandırıcı pis kokulara, bitlere, acı feryatlara, yara bere içindeki vücutlara, ortalığın pisliğine artık tahammülü kalmamıştı Scarlett'in... Bir de ordunun geri çekilişi sırasında yaralananlar bir yıl öncekiler kadar çekici değildi. Bunlar genç kadının hiç dikkatini çekmiyorlardı. Scarlett yaralılara, "cepheden ne haberler getirdiniz bakalım? İhtiyar Joe ne yapıyor şimdi? General ne müthiş bir asker değil mi?" gibi sözlerden başka söyleyecek bir şey bulamıyordu.

O, ihtiyar Joe'nun müthiş ve kurnaz bir adam olduğunu kabul etmiyordu zaten... Çünkü bu generalin yaptığı tek şey, Yankeeler'in Georgia'da seksen sekiz mil ilerlemelerine fırsat vermek olmuştu.

Bu yaralılar genç kadına çalışma zevki vermiyorlardı. Üstelik çoğu tifodan, kangrenden, zatürreeden, kan zehirlenmesinden hemen ölüyordu.

O gün hava çok sıcaktı ve açık pencerelerden can çekişenlerin son direnişlerini kırmak için bir yığın sinek koğuşlara doluyordu. Gitgide çoğalan acı bağırıışlar, pis kokular, öteki koğuşlardan gelen ölüm haberleri Scarlett'in bütün benliğini etkisi altına aldı. Elinde içi kanlı pamuklarla dolu bir küvetle yatakların arasından Doktor Meade'nin ardı sıra yürüyordu. Doktor'un yanında ayakta durmaktan, bisturi ile kangrenli etleri kesmekten bıkmıştı. Onları kestiği zaman kusmamak için kendini zor tutuyordu. Koğuşlardan gelen bağırıışlara bile zor tahammül edebilen Scarlett'in şimdi ameliyat sırasındaki feryatlara göğüs germesi gerekiyordu. Ya vücutları parça parça kesilen insanların solgun yüzlerine, umutsuz gözlerine bakabilmek... Doktor'un "dayan çocuğum, bu eli kesmek gerek!" demesini duymak... Yalvaran gözlerle bakan bu zavallılara, acımdan başka hiçbir şey yapamamak...

Kloroform azaldığı için ancak çok büyük ameliyatlarda bu sihirli maddenin kullanılmasına karar verilmişti. Scarlett eline iğne battığı zaman duyduğu acıları

anımsadıkça, bu zavallı askerlerin vücutları bıçakla kesilirken feryat edişlerini haklı buluyordu.

Afyon o kadar değerli bir ilaç durumuna gelmişti ki, yalnız acı bağırsıkları kentin öteki ucundan duyulan yaralılara veriliyordu. İyod da, kinin de kalmamıştı.

Öğleye doğru Mrs. Merriwether'ın cahil bir köylünün mektubunu yazmasından yararlanan Scarlett, kan lekeleriyle dolu önlüğünü çıkararak sıvıştı. Genç kadının sinirleri bir hayli gerilmişti. Hastalara bakmak ona bir cezadan farksız geliyordu. Üstelik öğle treniyle yeni bir yaralı kafilesi daha gelecekti. Eğer hastaneden sıvışmassa öğle yemeği yemeye fırsat bulamadan akşam kadar çalışacağını biliyordu.

Peach sokağını hızlı adımlarla geçtikten sonra, derin derin soluk aldı. Ne yapacağına karar vermek için bir sokağın köşesinde durdu. Eve dönmeye utanıyordu. Hastaneye dönmek ise hiç olmazdı. Rhett Butler'ın arabası yanında durduğunda bu kararsızlıklar içindeydi.

Butler; genç kadının birçok yeri yamalı, terden ıslanmış, önlüğün örtemediği yerleri kan lekeleriyle dolu eski elbisesini yakasından eteklerine kadar süzdükten sonra;

— Sizde bir paçavracı hali var! dedi.

Yüzbaşı'nın daima kadınların tuvaletindeki eksikleri ya da ihmalî yüzlerine çarpmak kabalığını göstermesi, Scarlett'i öfkeliendirirdi.

— Bana sataşmaktan vazgeçiniz. Hemen aşağı inip, arabaya binmeme yardım ediniz ve beni kimsenin göremeyeceği bir yere götürünüz. Beni assalar bile hastaneye dönmem artık! Bu savaşı çıkaran ben miyim? Hastanede çalışarak kendimi mahvedemem.

— Onurlu davanıza ihanet etmeyiniz.

— Bir kadın bu kadarına dayanamaz. Yardım ediniz de arabaya bineyim. Neresi olursa olsun, yeter ki beni biraz dolaştırınız.

Butler yere atladığı zaman Scarlett; kör ve sakat olmayan, yüzü acıyla buruşmamış ve sıtmadan sarar-

mamış, sağlıklı, güçlü bir adamı görmenin ne kadar güzel bir şey olduğunu düşündü. Üstelik bu adam o kadar şık giyinmişti ki. Ceketini ile pantolonu aynı top kumaştan dikilmişti. Elbisesi ne çok dar, ne de çok genişti. Üzerine tam oturmuştu. Üstelik çok yeni idi ve yara ya da kıllı bacakların görüldüğü yırtıkları yoktu. Bu adam için hiç kaygısı yok denebilirdi. Oysa bugünlerde tüm insanlar kaygılı, tasalı, kederli ya da asık yüzlüydüler. Onun güneşten bronzlaşmış yüzünde neşe, güven ve güç kaynağı vardı. Bu haliyle Butler, olağanüstü bir insan görünümündeydi Scarlett için...

Ona arabaya binmesi için yardım ederken, bir kadının gibi muntazam ve şehvetli olan kırmızı dudaklarında küçük bir gülümseme vardı. Butler da arabaya binip yanına oturduğu zaman, onun güçlü kol kaslarının kabardığını hissetti. Ve onun olağanüstü canlılığı karşısında Scarlett'in tüm vücudu bir sarsıntı geçirdi. Adeta büyülenmiş, belleği altüst olmuş ve biraz da korkmuştu. Gözü, onun güçlü omuzlarına takıldığı zaman, "herhalde ruhu gibi vücudu da serttir" diye düşündü. Onun güçlü görünümü bile çok zarifti. Onda güneşte yatan bir panter yumuşaklığı ve avının üzerine atılmaya hazır bir panter çevkiliği vardı.

Atı harekete geçirmek için bağırdıktan sonra, Scarlett'e döndü ve;

— Seni gidi küçük yalancı! dedi. Geceyi askerlerle dans etmek, onlara kurdeleler dağıtmak, dava uğruna can vermek istediğinizi anlatmakla geçirdiniz. Gündüz ise iş bir iki yaralıya pansuman yapmaya, birkaç bit ayıklamaya gelince hemen kaçtınız değil mi?

— Konuyu değiştiriniz rica ederim! Arabayı biraz daha hızlı sürer misiniz? Merriwether'ın babası şu dükkandan çıkıverirse vay başıma gelenlere... Beni görür görmez, hemen gidip ihtiyar kadına... Şey... Mrs. Merriwether'a anlatır.

Butler, atını hafifçe kırbaçladı. Hayvan koşmaya başladı ve kentin tam ortasından geçen demiryolu boyunca hızla gitti. Yaralıları getiren tren henüz garda idi ve teskere alanlar kızgın güneş altında yaralıları hasta

saman serili arabalara yerleştiriyorlardı. Bu zavallıları gördüğü zaman Scarlett, hastanedeki işini bırakıp kaçtığı için bir vicdan azabı duymadı. Tersine, bu yaralıların feci durumlarını görmediğı için kendinde bir teselli duydu. Krinolinini yayıp, başlığının bağlarını gevşetirken;

— Bu mendebur hastanedeki işler bana göre değil! dedi. Yaralılar ve hastalar eksilmiyor, gün geçtikçe daha da artıyor. Bütün bunların sorumlusu şu General Johnston! Eğer Yankeeler'i Dalton'da yenseydi...

— General Yankeeler'e karşı savaşı kazandı cahil çocuk! Eğer askerlerini mevzilerinde tutsaydı, Sherman onu arkasından çevirecek ve ordusunun iki kanadı arasında ezecekti. Böylece Johnston demiryolunun kontrolünü de elinden kaçıracaktı. Oysa General Joe bunun için savaşıyor.

Savaş stratejisinden habersiz olan Scarlett Johnston'u eleştirmeyi sürdürdü:

— Başka bir plan uygulayabilir ve bu perişan duruma neden olmazdı. Bana kalırsa bu generalin elinden komutayı almak daha iyi olur. Yankeeler'e karşı direnmesi gerekirken neden geri çekildi?

— Sizin de ötekilerden bir farkınız yok. İmkansız gerçekleştiremediğı için "başı kesilmelidir!" diye bağıryorsunuz. Oysa Dalton'da o kurtarıcı İsa olmuştı, Kennesaw dağlarında ise hain Judas olup çıktı. Bütün bunlar altı hafta içinde meydana geldi. Yine de generalin yeniden İsa olabilmesi için Yankeeler'i yirmi mil öteye sürmesi yeterlidir. Ama yavrum sen biliyor musun ki, Sherman'ın Johnston'dan iki kat fazla askeri var! Üstelik Johnston'un takviye güçlerine ihtiyacı var. Oysa ona ne gönderiliyor? Vali Brown'un cici beyleri...

— Yaa! Demek milisler cepheye, savaşmaya gönderilecek öyle mi? Muhafız birlikleri de mi gidecek? Ben böyle bir şey işitmedim. Siz nereden biliyorsunuz?

— Haber bu sabah Milledgeville treni geldikten sonra kentte çalkalandı. Milisler ve muhafız birlikleri General Johnston'un ordusunu takviye etmek üzere cepheye gidecekler. Evet Vali Brown'un küçük ve de-

ğerli yavruları da nihayet barut kokusu soluyacaklar. Doğal olarak bunların çoğu hayret edecek. Çünkü kanlı carpişmalara katılacaklarını hiç akıllarından geçirmiyorlardı. Vali onlara söz vermişti. Brown Jeff Levis'a karşı direndiği ve onları Virginia'ya göndermeyi reddettiği için bu yavrucuklar kendilerini bombalardan, güllerden, kurşunlardan korunmuş sanıyorlardı. Brown kendi devletini savunmak için onlara ihtiyacı olduğunu ileri sürüyordu. Ama evlerinin avlularında dövüşmelerinin muhtemel olabileceği, kimin aklına gelebilirdi?

— Çok zalimsiniz! Yerli muhafızlar arasındaki ihtiyarları, gençleri bir düşünün! Demek küçük Phil Meade savaşa gidecek. İhtiyar Merriwether ile Henry Hamilton amca cepheye gönderilecek, öyle mi?

— Meksika Savaşı'ndaki çocuklardan ve kıdemlilerden söz etmiyorum. Ama güzel ve yeni üniforma giymekten, parlak kılıç taşımaktan hoşlanan şu Willie Guinan gibi cesur delikanlılardan söz ediyorum.

— Pekiyi ya siz?

— Bak küçük hanım, ben bu savaşa ilgi duymuyorum. Ben üniforma da giymiyorum, kılıç da kuşanmıyorum. Konfederasyon'un kaderi bana vız gelir. Ben ölümler listesine girmeye hevesli değilim. West Point'daki askerliğim bana hayatımın sonuna kadar yeter. Haydi ihtiyar Joe'nun şansı açık olsun! General Lee ona yardım yapamaz. Çünkü Yankeeler onu Virginia'ya doğru çekiyorlar. Bu yüzden Georgia Devleti'nin askerleri onların kullanabilecekleri tek takviye kuvvetidir. General çok yeteneklidir, daima Yankeeler'den önce tam yerinde bulunmak için hazırlık yapıyor. Eğer demiryolunu korumak gerekirse yine geri çekilerek carpişmak zorundadır. Bu sözlerime dikkat et! Yankee ordusu onu dağlardan çıkarmayı başarır ve ovada buraya kadar sürerse işte o zaman kan gövdeyi götürür.

— Buraya mı? diye Scarlett heyecanla bağırdı. Siz de çok iyi biliyorsunuz ki, Yankeeler buraya kadar sokulamazlar.

— Kennesaw dağları buradan yirmi iki mil ötede-

dir. Bahse girerim ki...

Birden beliren büyük bir kalabalık Scarlett'in dik-
katini çekti.

— Butler, yolun sonuna bakın! Şu insan seline!
Bunlar asker falan değil! Şey... Evet evet, bunlar zenci-
ler!

Yoldan büyük bir toz bulutu yükseliyordu. Yüzler-
ce zencinin ayak sesleri, söyledikleri ilahiye karışıyor-
du.

Butler arabayı kaldırıma çekti. Scarlett bir subay
ile istihkam subayı üniforması giymiş bazı adamlar ta-
rafından yönetilen ve omuzlarında kazma kürek taşı-
yan zencilere merakla baktı.

Scarlett:

— Ama... Şey... diyerek bir şeyler söylemek istedi-
se de anlamsız sözlerinin arkasını getiremedi. Çünkü
gözleri en önde giden dev gibi bir zenciye takıldı. Güç-
lü bir hayvan gibi yürüyordu. Arkadaşlarını coştur-
mak için "İn Musa!" adlı şarkıyı söylerken beyaz dişleri
parlıyordu. Tara'nın ustabaşısı büyük Sam hariç, kuş-
kusuz dünyada bunun kadar iri, bunun kadar gür
sesli başka bir zenci yoktu. Ama... Bu Büyük Sam
miydi yoksa? Hayır hayır olamaz! Çünkü Tara kahya-
sız kaldığı günden beri Gerald'ın sağ kolu durumun-
dayken, evden bu kadar uzaklaşamazdı.

Scarlett zenciye daha iyi görmek için arabada aya-
ğa kalktığı zaman, dev adam onu farkettiler, neşeli bir bi-
çimde gülümsedi. Durup, kazmasını yere bıraktı; son-
ra yakınındaki zencilere seslenerek Scarlett'e doğru
yürüdü.

— Ey Tanrım! Bu hanım Scarlett! Elysee, Aporte,
Prophete gelin gelin! Bakın Mrs. Scarlett burada!

Büyük Sam ile üç zenci sıradan ayrılıp yolun kena-
rına gelince; kalabalık önce yavaşladı, sonra durdu.
Onlara subay öfkeyle bağırırdı:

— Sıralarınıza girin ulan! Yoksa... Aaa şuraya ba-
kın! Bu Mrs. Hamilton. Gününüz aydın olsun Mrs. Ha-
milton, sizin de Mister. Ama siz benim askerlerimi di-

siplinsizliğe yöneltiyorsunuz. Serkeşliği himaye etmek istemezsiniz değil mi? Bu köpeklerle uğraşmaktan başım belaya giriyordu.

— Yüzbaşı Randall onları cezalandırmayın. Bunlar bizim adamlarımız. Şu Tara'da ustabaşımız Büyük Sam'dir. Bunlar da Elysee, Aporte ve Prophete. Hepsi Tara'dandır. Onlar bana iyi günler dilemekten başka bir şey yapmadılar ki... Nasılsınız dostlarım?

Scarlett, kendisine doğru uzanan siyah elleri sıkı. Küçük beyaz eli, zencilerin kara pençelerinin içinde kayboluyordu. Bu rastlantıya çok sevinen Taralı dört zenci, genç ve güzel hanımlarını arkadaşlarına göstermekten mutluluk duyuyorlardı.

— Tara'dan bu kadar uzakta ne yapıyorsunuz? Yemin ederim ki kaçtınız değil mi? Jandarmaların sizi yakalayacağını hesaplamadınız mı?

Bu şakalaşma zencilerin o kadar hoşuna gitti ki gürültülü bir biçimde güldüler.

Büyük Sam, Scarlett'e:

— Kaçtık mı? diye sordu. Hayır Mrs. Scarlett kaçmadık. Tara'dakilerin en irileri, en güçlülere olduğumuz için bizi seçtiler. Çok güzel şarkı söylediğim için özellikle beni istediler. Mr. Frank Kennedy gelip bizleri topladı.

— Ama niçin Büyük Sam?

— Tanrın! Yoksa bilmiyor musunuz Mrs. Scarlett? Yankeeler geldiği zaman, beyaz efendilerin saklanmaları için çukur kazdırmaya götürüyorlar bizi.

Yüzbaşı Randall, Butler ve Scarlett, siperi saf ve cahil zencinin çukur olarak söylemesine gülüşüler.

— Mister Gerald beni almaya geldikleri zaman az daha kavga edecekti. Babanız ben olmadan fidanlığı ekemeyeceğini söyledi. Ama Mrs. Ellen şöyle dedi: 'Onu götürün Mister Kennedy. Konfederasyon'un Sam'e bizden çok ihtiyacı var.' Anneniz bana bir dolar verdi ve benden ne istenirse yapmamı tembihledi. İşte... Sonunda buraya kadar geldik.

— Bütün bunlar ne demek Yüzbaşı Randall?

— O çok basit Mrs. Hamilton! Atlanta savunmasını takviye etmek için birkaç mil yeni siper kazmak gerekti. General'in bu iş için cepheden ayırabileceği bir kişisi bile yok. İşte bu yüzden en güçlü zencileri silah altına aldık.

Birden Scarlett'in kalbi tarif edilemez bir korkunun baskısı altında sıkıldı.

— Yine birkaç mil siper! Niçin?

Geçen yıl Atlanta'nın çevresinde toplar için bir tabya zinciri oluşturulmuş, siperler kazılmıştı. Böylece kenti çevreleyen siperler de birbirine bağlanmıştı.

Scarlett:

— Evvelce yapılandan daha fazlasına neden gerek var? diye sordu. Zaten eskiden yapılanları bile kullanmamıza gerek kalmayacak. Çünkü General Johnston kuşkusuz buna fırsat vermeyecektir.

Yüzbaşı Randall, büyük bir ciddiyetle açıkladı:

— Şimdiki istihkamlarımız kentten bir mil uzaklıktadır. Yani kente çok yakındır. Yeni siperler, yeni istihkamlar daha uzakta yapılacak. Yoksa yeni bir geri çekilme askerlerimizi Atlanta'ya kadar getirebilir.

Scarlett'in korkudan gözlerinin büyüdüğünü gören Yüzbaşı Randall son sözlerinden dolayı çok üzüldü ve genç kadına moral vermek istedi:

— Kuşkusuz yeni bir geri çekilme olmayacak. Çünkü Kennesaw mevzileri Yankeeler tarafından ele geçirilemez. Toplar dağların zirvesine yerleştirildi. Kuzeylilerin oradan geçmeleri imkansızdır.

Ama Scarlett, Rhett Butler'ın kül yutmayan bakışları önünde Yüzbaşı Randall'in başını eğdiğini gördü ve Rhett'in az önce anlattıklarını anımsayınca tekrar korkudan titredi. Butler, "Yankeeler onları buraya kadar sürdüğü zaman, ovada kan gövdeyi götürecektir" demişti.

— Ah Yüzbaşım siz sanıyor musunuz ki...

— Hayır hayır! Hiç kuşkulananmayın Mrs. Hamilton! İhtiyar Joe önlem almayı ihmal etmez. Yeni siperler kazmamızın nedeni yalnızca budur. Artık vakit geldi,

izin verirsiniz gideceğim. Sizinle sohbet etmek benim çok hoşuma gider ama görev beni bekliyor. Haydi çocuklar, hanımınızla vedalaşın! Hemen yola koyuluyorum.

— Hastalanır ya da bir sıkıntınız olursa beni arayın. Ben Peach Sokağı'nın sonunda, kentin en uçtaki evde oturuyorum. Allahaismarladık dostlarım! Haa, bir dakika durun!

Scarlett acele acele çantasını karıştırdı, sonra "aman tanrım beş para bile yok!" diye mırıldandı.

— Yüzbaşı Butler bana biraz para verin. Al Büyük Sam, bununla kendine ve arkadaşlarına tütün alırsın. Bak uslu durun haa! Yüzbaşı Randall sizden ne isterse yapın, anlaşıldı mı?

Kalabalık yeniden sıraya girdi, düzen sağlandı. Zenciler, şarkı söyleyen Büyük Sam'i izleyerek yürüyüşe geçtikleri zaman toz bulutu yeniden yükselmişti...

İn Musa! Gel Mısır'a!

İhtiyar Firavun'a söyle:

Milletimizin gitmesini engellemesin.

— Rhett, biliyorum Yüzbaşı Randall bana yalan söyledi. Bütün erkeklerin, düşüp bayılırlar korkusuyla bütün kadınlara yalan söyledikleri gibi beni aldatmaya çalıştı. Ah Rhett eğer tehlike yoksa niçin yeni siperler kazılıyor? Zencilere ihtiyaç duyulacak kadar orduda asker kalmadı mı?

Butler kırbacını havada şaklatarak, atını harekete geçirdi.

— Evet orduda yiyecek, giyecek ve cephane kıtlığının yanı sıra adam kıtlığı da var. Böyle olmasaydı muhafız birliğini cepheye çağırırlar mıydı? Siper kazılma işine gelince... Gerçekten kuşatma altındayken güçlendirilmiş siperlerin değeri büyüktür. General burada son savaşını vermeye hazırlanıyor.

— Kuşatma mı dedin? Haydi geri dönün, evime gitmek istiyorum. Hem de Tara'daki evime.

— Ne oluyor size Allahaşkına?

— Kuşatma! Kuşatma haa! Aman tanrım! Onu bana anlatmışlardı. Babam bir kuşatmada bulunmuş. Durun bakayım, yoksa babamın babası olmasın. Evet babam şöyle demişti...

— Ne kuşatması bu?

—Cromwell'in İrlandalıları'yı yendiği zamanki Droghedo kuşatması. O zaman yiyecek hiç bir şey bulamamışlar. Babam çok insanın açlıktan öldüğünü; kedi, köpek, fare; hatta hayvan pisliği yediklerini anlatmıştı. Teslim olmadan önce birbirlerini yediklerini de anlatmıştı. Babamın bu söylediklerine ne inanmış, ne de inanmamıştım. Demek şimdi bir kuşatma altında kalmamız söz konusu öyle mi? Tanrım sen bizi koru!...

— Siz, şimdiye kadar hiç rastlamadığım cahil bir genç kadınsınız. Droghedo kuşatması bin altı yüz bilmem kaçta oldu. O sırada Mister O'Hara dünyada bile yoktu. Zaten Sherman da bir Cromwell değildir.

— Ama onun çok kötü olduğunu söylüyorlar!

— İrlandalıların kuşatma sırasında yediklerine gelince... Ben kendi hesabıma kuşatma altındayken yenen fare etini, şu sıralarda otelde önüme konan yiyeceklere tercih ederim. Sanırım Richmond'a dönmek zorunda kalacağım. O kentte parasını vermek koşuluyla insan daha iyi yer içer.

Butler'ın, korku içinde kalan genç kadınla alay ettiği gözlerinden ve gülümsemesinden anlaşılıyordu.

Korkusunu belli ettiği için canı sıkılan Scarlett;

— Burada niçin kaldığınızı bir türlü anlamıyorum! diye bağırdı. Oysa yalnız rahatınızı, yemeyi, içmeyi ve bu gibi keyifli şeyleri düşünüyorsunuz.

— Yemek, içmek ve... İşte saçma sapan şeylerle vakit öldürmekten daha güzel bir iş bilmiyorum. Burada niçin kaldığımı öğrenmek mi istiyorsunuz? İyi öyleyse... Ben tarihteki önemli kuşatmaları okudum, ama bugüne kadar birini bile görmedim. Burada yalnız merakımdan kalıyorum. Yaralanmak tehlikesi altında değilim. Ama bunu da denemek istiyorum. İnsan bu gibi

şeyleri denemekten kaçınmamalı Scarlett. Böyle davranmak, insanın düşünme yeteneğini geliştirir.

— Benim düşüncelerim yeterince zengindir.

— Sizin bu noktada neye güvendiğinizi biliyorum. Yok yok, hayır! Kibarca bir hareket olmayacak ama yine de söyleyeceğim. Kuşkusuz kuşatma başladığı zaman imdadınıza koşmak için de burada kalıyorum. Tehlike içinde kalan bir genç kadını bugüne kadar hiç kurtarmadım. Bu işi ilk kez deneyecek olmam beni heyecanlandırıyor.

Scarlett, Yüzbaşı Butler'ın sık sık kendisiyle alay ettiğini biliyordu. Ama şimdi söylediklerinin ciddi olduğunu anladı. Kendine güveninin tam olduğunu Butler'a göstermek istercesine başını dikleştirip, cevap verdi:

— Beni kurtarmanıza ihtiyacım olmayacak. Kendi sorunumu kendim çözecek kadar yaşıma büyüktür. Yine de size teşekkür ederim.

— Böyle konuşmanıza gerek yok Scarlett! Hoşunuza gidiyorsa böyle düşünün, ama bunu bir erkeğe hiçbir zaman söylemeyin. Genç Yankee kızlarının beni sinirlendiren yanları da budur. Eğer bu kızlar vakitlerini teşekkür etmekle, sorunlarını kendilerinin çözümleyeceği kadar büyüdüklerini söylemekle geçirmeseler çok güzel kızlar olurlardı. Genellikle haklı da çıkıyorlar. Allah imdatlarına yetişiyor.

Scarlett:

— Her işi, her pürüzü kendi anlayışınıza göre öyle bir düzeltişiniz var ki... diyerek basit bir cevap verdi ve şöyle dedi:

— Yankee kızına benzetilmekten daha kötü bir hakaret olamaz. Yankeeler'in Atlanta'ya kadar gelemeyceklerini siz de çok iyi biliyorsunuz.

— İddiaya girerim ki Yankeeler bir aya varmaz burada olurlar. Bir kutu şekerlemesine...

Tam bu sırada Butler'ın parlayan gözleri, genç kadının dudakları üzerinde dolaştı.

— ...Bir öpücük!

Birkaç saniye öncesine kadar Yankee kuşatmasıyla içi korkuyla dolan Scarlett, "öpücük" sözünü duyunca, her şeyi unuttu.

Şu an savaş konusundan daha ilgi çekici ve samimi bir zemin üzerindeydi. Butler'ın iştahını arttıracak bir gülümsemeyi güçle gizliyebildi. Oysa yeşil şapka ona armağan ettiği günden beri Butler, Scarlett'e karşı olan duygularını belli edecek bir davranışta bulunmamıştı. Üstelik Scarlett'in gösterdiği çabalara, hazırladığı fırsatlara rağmen, o kişisel konulardan kaçınmıştı. Ama şimdi bir bahaneye gerek duymadan öpücükten söz ediyordu.

Scarlett nihayet kaşlarını çatarak soğuk bir sesle;

— Bu tür konuşmalardan hiç hoşlanmam! dedi. Kaldı ki bir domuzu öpmeyi bile size üstün tutarım.

— Ben İrlandalıların domuzlara düşkün olduklarını, hatta bu hayvanları yataklarına yatırdıklarını duymuştum. Şimdi bunları bir yana bırakalım. Sizin öpmeye çok ihtiyacınız var Scarlett. Sizi yaralayan, saldırgan sinirlerinizi bozan, muhakkak uykunuzu da kaçıran budur. Nedendir bilinmez, bütün hayranlarınız size karşı büyük saygı duyuyorlar. Bunun nedeni gerekeni yapmaktan korkmalarıdır. Sizin tahammül edilemez bir gururunuz var. İşte bunun için, bu işte usta birinin sizi öpmesi gerekiyor.

Konuşma, Scarlett'in istediği yönde olmuyordu. Nedense o, Butler ile birlikte olduğu zaman hep böyle bir durum ortaya çıkardı ve daima Scarlett, tartışmada yenik düşerdi.

— Sanırım siz kendinizi benim için çok gerekli bir insan olarak kabul ediyorsunuz, değil mi? diyerek, Butler ile eğlenmek isteyen Scarlett, isteklerini içinde tutmaktan da çok rahatsız oluyordu.

Butler:

— Evet öyle; eğer öpme zahmetine katlanırsam diye cevap verirken, çok rahat görünüyordu. Ayrıca benim çok iyi öptüğümü de söylerler.

Scarlett, yanındaki erkeğin büyüklüğüne ve

çekiciliğine rağmen bu hakarete öfkelenildi. Söze;

— Ooo! Nasıl, demek siz... diye başladı; ama aklı karıştığı için devamını getiremedi. Butler her zamanki gibi gülümsüyordu.

— Hiç kuşku yok; size şu yeşil şapkayı armağan ettiğim gün yanağınıza kondurduğum masum öpücükten sonra, neden sizden yararlanmaya kalkışmadığımı, kendi kendinize düşündünüz değil mi?

— Asla! Hiçbir zaman...

— Haydi canım... Hiç uslu değilsiniz. Oysa ben bunu öğrenmek için çıldırıyorum Scarlett. Gerçekten uslu olan bütün genç kadınlar, erkekler onları öpmediği zaman hayrete düşüyorlar. Onlar öpülmeye istekli görünmemeleri ve öpülürlerse öfkelenmiş gibi davranmaları gerektiğini bilirler. Bu hanımlar erkeklerin kendilerini öpmelerini şiddetle arzularlar. Haydi benim güzel dostum, biraz cesaret! Bugünlerde sizi öpeceğim ve bu sizin çok hoşunuza gidecek. Ama şimdi değil; ayrıca sabırsızlanmamanızı da rica ederim.

Scarlett, onun kendisiyle eğlendiğini biliyordu. Ama her zaman olduğu gibi onun alay dolu sözlerini dinleyerek kendinden geçiyordu. Evet söylediklerinde gerçek dışı hiçbir şey yoktu. Bir genç kadın olarak, daha fazla ileri gitmemesi gerektiğini düşündü. Onunla böylesine serbest konuşup davranacak kadar kötü yetiştirilmiş olsaydı ona ne mal olduğunu gösterebilirdi.

— Lütfen geri döner misiniz? Hastaneye gitmek istiyorum.

— Doğru mu söylüyorsunuz benim meleğim? Bitler, kanlı sargılar, pis kokular, inlemeler benimle sohbet etmekten daha mı iyi? Haydi onurlu davamız uğrunda çalışacak olan iki hayırlı eli alıkoymayayım.

Butler arabayı geri çevirdi. Sanki Scarlett konunun kapandığını ona belirtmemiş gibi tatlı bir dille konuşmayı sürdürdü:

— Şimdi bu durumdan neden yararlanmadığımı öğrenmek istiyorsunuz. Bunun nedeni sizin biraz daha büyümenizi beklememdir. Çocukları öpmek bana bir

şey ifade etmez. Ben zevklerim konusunda çok bencilim. Büyüdüğünüz zaman sizi öpmem benim için gülünç olmaz.

Göz ucuyla Scarlett'i incelerken, onun zor tuttuğu öfkesinin etkisiyle göğsünün kabardığını gördü, bunun üzerine gülümsemekten vazgeçti. Sonra yumuşak bir sesle;

— Sayın Ashley Wilkes'ın anısının silinmesini bekliyorum dedi.

Ashley'nin adını duyunca Scarlett kalbinden bir parça koptuğunu hissetti, yeşil gözleri yaşla doldu;

— Anısının silinmesi mi? Ashley'nin anısı hiçbir zaman silinmeyecektir. Hatta binlerce yıl önce ölmüş olsa bile... Ashley'yi kalbi sızlayarak düşündü. Onu yaralanmış olarak gördü; bir Yankee kampında ondan çok uzakta ölüyordu; saman şiltenin üzerinde üstü açık yatıyordu; alnında biriken terleri kurulayacak, ona bir yudum su verecek kimsesi yoktu yanında...

Scarlett yanında oturan karnı tok, sırtı pek bu adama büyük bir nefret duydu. İşte bu adam gülümserken bile insanı iğnelerdi, tatlı diliyle bile insana hakaret ederdi. Genç kadın, konuşamayacak kadar öfkeliydi. Bir süre hiç konuşmadan gittiler.

Sessizliği ilk bozan Butler oldu:

— Şimdi sizinle Ashley arasındaki mücadeleyi, yavaş yavaş, ama daha net biçimde anlıyorum. Oniki Meşeler'de yaptığınız o pek de kibar olmayan davranışınızı anlamaya başlıyorum. O günden sonra gözlerimi açarak birçok şey öğrendim. Bu şeyler nedir? Siz onu bir kolej öğrencisi gibi romantik bir ihtirasla seviyorsunuz. Ashley de yaradılışının elverdiği oranda sevginize karşılıklıta bulundu. Mrs. Wilkes bir şey bilmiyor ve ikiniz küçük bir oyun oynuyorsunuz. İşte ben bunları biliyorum. Yalnız anlayamadığım bir nokta var ve bu da merakımı giderek artırıyor. Saygıdeğer Ashley sizi öperken ölümsüz ruhunu size açtı mı?

Scarlett, cevap vermek yerine başını çevirmekle yetindi.

Butler devam etti:

— Ooo! Çok güzel! Demek sizi öptü. Sanırım bu, Ashley'nin izinli olduğu sırada gerçekleşti. Büyük bir ihtimalle o ölmüş olduğu için, siz bu öpücüğe büyük değer veriyorsunuz. O anın zevkini hiçbir şeyde bulamayacağınıza inanıyorsunuz. Ama ben şu görüşteyim: Siz bu öpücüğü unuttuğunuz zaman, istediğinizden fazlasını bulacaksınız ve ben...

Scarlett öfkeden kudurmuş bir halde Butler'a döndü:

— Bana bakın! Siz cehenneme gidin! Ben hemen arabadan inmek istiyorum. Beni tekerleklerin üzerinden atlamak zorunda bırakmayın. Artık size söyleyecek sözüm yok!

Butler arabayı durdurdu. Scarlett, onun yere inip kendisine yardım etmesini beklemeden arabadan atladı. Krinolini tekerleğe takılınca yoldan gelip geçenler, bir eteklik, bir külot ve iki bacak gördü. Bu can sıkıcı duruma Butler, etekliği takıldığı yerden kurtararak son verdi. Scarlett hiç konuşmadan ve arkasına bakmadan oradan uzaklaştı.

Rhett Butler kendi kendine güldü, sonra kırbacını şaklatarak atını sürdü.

*

* *

Atlanta, savaşın başladığı günden bu yana üçüncü kez olarak top gürültüsü işitti. Henüz kent uyanmadan, sabahın erken saatlerinde gök gürlemesini andıran top sesleri gelmeye başladı. Kennesaw dağları yönünden gelen patlamalar öğleye doğru, ara sıra pazanın uğultusunu bastıracak kadar yükseldi. Halk bu sesleri işitmemeye çalıştı. Sanki Yankeeler yirmi iki millik mesafede değilmiş gibi davranmaya özen gösterdiler. Çene çalmak, gülmek, şakalaşmak, işle uğraşmak için kendilerini zorladılar. Ama ne yaparlarsa yap-sınlar hepsi boşa gidiyordu. Çünkü aralıksız devam etmeye başlayan top gürültüleri, kulaklarda uğulduyor-

du artık. Kent halkı kaygılanmaya başlamıştı. Top gürültüsünden fırsat bulan herkes kalbinin çarpışını dinliyordu.

Uğultular, gürültüler gerçekten giderek şiddetini arttırıyor muydu? Yoksa bu sesler gerçek değil miydi? General Johnston bu kez Kuzeyliler'i yenebilecek miydi? Yankeeler'in saldırılarına karşı direnebilecek miydi?

Halkın paniğe kapılmasına ramak kalmıştı. Geri çekilmelerden sonra gitgide gerilen sinirler artık boşalmak üzereydi. Kimse korktuğunu belli etmiyordu. Bu insanlar için gizli kalması gereken bir durumdu. Ama sinir gerginliği zaman zaman iyice tırmanıyordu. Generalin de eleştirildiği bu tartışmalarda tansiyon bazen çok fazla yükseliyordu. Umutsuzluk her saniye biraz daha çoğalıyordu. Sözün kısası Sherman Atlanta'nın kapılarına dayanmıştı. Bir çevirme hareketi daha olursa General Johnston'un işi tamamdı. Halk "bize geri çekilmeyecek bir komutan gerek. Bize düşmana direnecek ve onunla dövüşecek bir asker verin!" diyordu.

Yakınlaşan top sesleri üzerine milisler, yani Vali Brown'un cici beyleri ile muhafız birliği General Johnston'un arkasında kalan Chattahochee ırmağının geçitlerini ve köprülerini savunmak için Atlanta'dan çıktılar. Gökyüzü kara bulutlarla kaplıydı. Takviye kuvvetleri beş çatallı yoldan geçip Marietta yolunu geride bıraktıkları sırada şiddetli bir yağmur başladı. Halk onların gidişlerini izlemek ve onları uğurlamak için sokağa dökülmüştü. Şimdi sağanaktan korunmak için Peach Sokağı'ndaki dükkanlara ve onların saçaklarının altına sığınıyorlardı.

Scarlett, Maybelle ve Merriwether hastaneden izin almışlardı. Çünkü Henry Hamilton amca ile Merriwetherlar'ın büyük babası muhafız birliğine dahildiler. Bu üç kadın da onları uğurlamak istemişti. Mrs. Meade'nin yanında, cepheye gidenleri daha iyi görmek için ayaklarının uçlarına basarak, biraz olsun yükselmeye çalışıyorlardı. Scarlett, önünden geçen ihtiyar adamlarla-

rı ve çocukları görünce birden ürperdi. Savaşmak bunlara kalmışsa durum gerçekten umutsuz demektir. Gerçi bunların arasında parlak ve yeni milis üniforması giymiş, gücü kuvveti yerinde birkaç kişi de vardı. Ama çoğunluk yaşlı ve çocuklardan oluşuyordu. Scarlett bu manzarayı görünce kalbinin merhametten ve korkudan burkulduğunu hissetti. Babasından daha yaşlı, kır sakallı adamlar; boru ve trampet seslerine ayak uydurarak, şiddetli yağmur altında sert adımlarla yürümeye çalışıyorlardı.

Büyükbaba Merriwether, yağmurdan korunmak için Mrs. Merriwether'ın yeni şalını omuzlarına koymuştu. En başta ilerlerken genç kadınlara gülümsedi, onlar da mendil salladılar. Karşılıklı olarak "Allahaismarladık" diye bağıldılar. Maybelle Scarlett'in koluna dayanarak;

— Ah zavallı büyükbaba! Bel ağırları başlarsa tükenip gidecek! diye mırıldandı.

Uzun siyah paltosunu kulaklarına kadar kaldıran, kemerinde Meksika Savaşı'ndan kalma iki tabancası takılı olan, elinde halıdan yapılmış bir çanta taşıyan Henry Hamilton amca, büyükbaba Merriwether'ın adımlarına ayak uydurmaya çabalıyordu. Yanında onun kadar yaşlı olan zenci bir uşak yürüyordu. Bu zenci iki ihtiyarı yağmurdan korumak için onların başları üzerinde bir şemsiye tutuyordu.

Gençler ayrı bir grup oluşturmuştu. Hiç biri on altısına basmamıştı. Kimi savaşa katılmak için okuldan kaçmıştı. Askeri akademilerin ilk sınıflarına özgü üniformalar giymiş delikanlılar kalabalık arasında hemen farkediliyorlardı. Kurşuni kasketleri siyah horoz tüyü ile süslenmişti, beyaz kemer takımı onlara değişik bir hava veriyordu.

Phil Meade şapkasını kabadayılar gibi yana eğmiş, ölen ağabeyinin kılıcını ve tabancalarını büyük bir kıvançla taşıyordu. O, önlerinden geçinceye kadar Mrs. Meade gülümsedi ve oğluna el salladı. Sonra bütün gücü tükenmiş gibi, başını Scarlett'in omuzuna koydu.

Bunların büyük bir bölümü silahsızdı; çünkü Konfederasyonun silahı da, cephanesi de kalmamıştı. Ölü ya da tutsak Yankeeler'i soyarak silahlanmayı planlıyorlardı. Birçoğu çizmesinin içine bıçak sokmuştu, ellerinde de "Joe Brown'ın mızrağı" denilen ucu sivri demirli uzun sııklar vardı. Biraz şanslı olanların çakmaklı tüfekleri, armut biçiminde barutlu tabancaları vardı.

Bu perişanlığı gören Scarlett, "işte General'e takviye olarak gönderilenler" diye düşündü. Oysa Johnston geri çekilirken on bin kadar kayıp vermişti. Şimdi on bin güçlü adama ihtiyacı vardı.

Topçular, kendilerini izleyenlerin üzerine çamur sıçratarak geçmeye başladı. Tam bu sırada Scarlett'in gözü bir topun yanı başında, katır sırtında genç bir zenciye takıldı. Evet bu genç zenci oydu! Bu Mose'du! Ashley'nin Mose'u! Scarlett kalabalığın arasından yola fırladı ve;

— Mose dur! diye bağırdı. Genç zenci onu gördü; yere inmek için hazırlanırken yağmurdan sıılsıklam olmuş bir çavuş, ona seslendi:

— Hey! Katırın üzerinde kal çocuk! Eğer kımıldarsan kurşunu yersin! Yankeeler tam burnumuzun önüne geldikleri sırada bir işe yaramayacaksın.

Mose, ne yapması gerektiğini bilemiyordu. Bir çavuşa, bir Scarlett'e bakıp duruyordu. Scarlett çamura dalarak, top arabasının yanına geldi. Tekerleklerden kendini koruyarak ilerledi ve Mose'un özengisini yakaladı.

— Aman çavuş, bir dakikacık izin ver! Sakın inme Mose! Ne yapmaya gidiyorsun?

— Yine savaşa gidiyorum Mrs. Scarlett! Ama bu sefer Mister Ashley'nin yerine ihtiyar Mister John Wilkes ile beraber gidiyoruz.

— Mister Wilkes mı?

Scarlett kulaklarına inanamıyordu. Mister Wilkes yetmişine gelmiş bir ihtiyardı.

— O nerede? diye sordu.

— Arkadaki son topun yanında Mrs. Scarlett. Bakın bakın, işte orada...

— Artık izin verin hanım. Haydi sen de ilerle!

Scarlett çamurun içinde kalakaldı. O sırada toplar geçmeye devam ediyordu. "Hayır" diye düşündü. "Bu olamaz, mümkün değil! Mister Wilkes o kadar ihtiyar ki..."

Kaldırıma doğru birkaç adım çekilerek geçen bütün adamları dikkatle izledi. Son mermi arabası ile son top büyük gürültüler çıkararak ve iki yana çamur sıçratarak yaklaşırken Mister John Wilkes'ı gördü. Küçük bir kısrağın üzerinde, kendine güven duyarak ilerliyordu.

Scarlett tekrar hayret içinde kaldı:

— Bu kısarak... Evet Nellie bu! Mrs. Tarleton'un Nellie'si... Beatrice Tarleton'un küçük hazinesi...

John Wilkes, yolun kenarında şaşkın şaşkın duran Scarlett'i görünce atından inip, ona doğru gitti.

— Seni göreceğimi hiç ummazdım Scarlett. Annen, baban sana anlatmam için bana o kadar çok şeyler söylediler ki... Ne yazık ki bunları sana anlatmaya vakit olmadı. Bu sabah geldim, işte şimdi gidiyorum.

— Ah Mister Wilkes! diye bağırان Scarlett daha sonra ihtiyar adamın eline yapışarak;

— Gitmeyin! Neden gitmek zorunda olasınız? dedi.

John Wilkes:

— Demek beni ihtiyar buluyorsun! diyerek gülümsedi. Bu sırada Scarlett, ihtiyar bir yüzde Ashley'nin gülümsemesini gördü.

— Kuşkusuz ben yürüyemeyecek kadar ihtiyarım. Ama ata binemeyecek ve silah atamayacak kadar yaşlı değilim. Mrs. Tarleton bana Nellie'yi vermek lütfunda bulundu. Şimdi benim eşsiz bir atım var, ama bir daha Tarletonlar'ın yüzüne bakamayacağım. Çünkü Nellie onların geriye kalan son atlarıydı.

Mister Wilkes şimdi gülümsüyordu ve gülmesiyle birlikte Scarlett'in korkularını dağıtıyordu.

— Annen, baban ve kardeşlerin iyiler. Sana sevgi

ve selam gönderdiler. Baban az kaldı bizimle beraber gelecekti.

— Babam mı? Hayır, olamaz! diye Scarlett korku ve hayretle bağırdı. Sonra heyecanlanarak sordu:

— Babam savaşa gitmeyecek değil mi?

— Hayır! O zaten ordunun işine yaramaz. Eklemleri yapışık dizleriyle o bu kadar uzaklara gidemez. Ama bizimle birlikte gelmek için çok diretti. Annen, Tara geçidini atıyla atlayabilmesi koşuluyla babanın bu isteğini kabul etti. Çünkü annen savaşta süvariler için çok zor engeller olduğunu söyledi. Gerald bu işin kolay olacağına inanıyordu. Ama inanır mısın? Atı sınırın önüne gelir gelmez zınk diye durdu. Baban da atın başı üstünden yere düştü. Boynunun kırılmaması bir mucize sonucudur. Onun ne kadar inatçı olduğunu bilirsin. Yerden kalktı ve yeniden denemek istedi. Annen ve Pork onu götürüp yatırıncaya kadar üç kez aynı şeyi denedi. Öyle öfkelenmişti ki... Annenin atı büyülediğini söylüyordu. Scarlett babanın sağlık durumu ordu için elverişli değildir. Bunda utanılacak bir şey yok. Aslında orduya gerekli erzağı yetiştirecek birinin çiftlikte kalması daha doğru olur.

Zaten Scarlett, babası askere gidemediği için hiç utanmıyordu.

— India, Honey ve Macon'ı, Burrler'e gönderdim. Mister O'Hara Oniki Meşeler'le de ilgilenecek. Ben gitmeliyim kızım. Yaklaş da senin şu güzel yüzünü öpeyim.

Boğazı tıkanan ve kalbi hızla çarpan Scarlett, ona yanağını uzattı. Mister Wilkes'ı ne kadar çok seviyordu. Bir zamanlar onun gelini olacağını hayal etmişti.

Mister Wilkes, Scarlett'in yanaklarına iki küçük öpücük kondurarak;

— Melanie nasıl? Onu ve Pittypat halanızı benim yerime öpersin.

— İyidir.

— Ah!

Birden yaşlı adamın bakışları Scarlett'in üzerine

dikildi. Sanki Ashley'nin hülyalı gözleri çok uzaklardan ona bakıyormuş gibiydi.

— İlk küçük torunumu çok görmek isterdim. Bilmem görebilecek miyim? Allahaismarladık sevgili yavrum.

Eyerine sıçradı, şapkası elinde, beyaz saçları yağmurda ıslanarak dört nala uzaklaştı. Mister Wilkes'in son sözleri kulağında yankılanırken, Maybelle ile Mrs. Meade onun yanına geldiler. Scarlett birden bire Mister Wilkes'in ne demek istediğini anladı. Ashley gibi, o da ölümden söz etmişti. O zaman hac çıkarıp, dua etmeye başladı. Artık hiç kimse ölümden söz etmemeliydi. Bu Allah'ın gücüne gidiyordu.

Yağmur altında üç kadın hastaneye doğru giderlerken, Scarlett içinden bildiği duaları okuyordu.

— Tanrım, onu koru! Ashley'yi ve hepsini koru!

Kennesaw dağlarına geri çekilme mayısın başından haziranın ortalarına kadar sürmüştü. Haziran sıcak ve yağışlı geçtiği için, Sherman Güneyliler'i sarp yamaçlardan söküp atamamıştı. Bu durum, yeni bir umudun doğmasına neden oldu. Herkese cesaret geldi ve General Johnston hakkında yeniden iyi sözler söylenmeye başlandı. Temmuz ayının nemli havası, haziranı arattı. Siperlerine çaresizlik içinde tıkılmış olan Güneyli askerler, Sherman'ın birkaç saldırısını başarısız bıraktılar. İşte o zaman Atlanta'yı neşeli bir delilik ateşi sardı. Umut, halkı sarhoş ediyordu. Yer gök "hurra" sesleriyle, "kazanıyoruz" haykırıışlarıyla inliyordu. Resmi davet ve balo salgını başladı. Cepheden ne zaman birkaç asker gelse, hemen onların onurlarına ziyafet veriliyor, balo düzenleniyordu. Genç kızlar bu askerlerle dans etmek için birbirleriyle çekişiyorlar, bazen kavga bile ediyorlardı.

Atlanta göçmenlerle, hastanelerde bakılan yaralıların eş, anne ve yakınlarıyla dolup taşmıştı. Çevredeki yerleşim merkezlerinde yalnız on altısından küçük ve altmışından büyük erkekler kalmıştı. Genç kızlar kafiler halinde kente akın ediyorlardı. Pittypat, genç kız-

ların gelişlerini hiç iyi karşılamıyordu. Ona göre bu kadınlar Atlanta'ya koca bulmak için geliyorlardı. Bu hayasızlığı gördükçe dünyanın nasıl olup da batmadığına hayret ediyordu. Scarlett de, halasının düşüncelerine katılıyordu. Ama o, bu konuya kendi açısından bakıyordu. On dokuzundaydı ve yaşı ilerliyordu. Erkeklerin de, beyaz kaz avına karşı büyük ilgi gösterdiklerini biliyordu. Yine de renkli elbiseleri iki kez ters yüz edilmiş olan, taze ve kırmızı yanaklı bu genç kızlara pek aldırmıyordu. Onun Butler'in son gezisinden getirdiği kumaşlar sayesinde birçok genç kızinkinden daha yeni ve daha güzel elbiseleri vardı.

Scarlett bir dul kadının, bir çocuğuyla birlikte bu kızların yanında saygınlığını yitireceğini düşünüyordu. Yoksa bu karışık günlerde dul ve anne oluşu onu her zamankinden daha az rahatsız ediyordu. Gündüz hastanedeki göreviyle akşamları gittiği balolar arasında Wade'i hemen hemen hiç görmüyordu. Bazen uzun süre bir çocuğu olduğunu bile unutuyordu.

Nemli yaz gecelerinde Atlanta'nın evleri askerlere ve kentin savunucularına açıktı. Washington Sokağı'ndan Peach Sokağı'nın sonuna kadar uzanan evler ıslıl ıslıldı. Hemen hemen her evde, çamurlu siperlerden kısa bir süre için çıkan askerlerin onuruna şenlik düzenleniyordu. Zaman zaman esen rüzgar piyano ve keman seslerini, genç kızların söyledikleri şarkıları uzaklara götürüyordu. Piyanoların çevresinde toplananlar, "Mektubu Geldi, Ama Ne Yazık Ki İş İşten Geçti" şarkısını çok içten söylüyorlardı. Zaten hiçbir genç kız, beklemiyordu. Kentin üzerinde esen sevgi rüzgarına kendini kaptırarak evlenmeye doğru büyük bir istekle koşuyorlardı.

Kennesaw dağlarında General Johnston'un direnişinin sürdüğü bütün ay boyunca sayısız düğün yapıldı. Bu düğünlerin hepsinde aynı şeyler yaşanıyordu. Birkaç dosttan alınan takılarla süslenen genç kız mutluluktan kızarıyor; yırtık pantolonuna, patlak çizmesine çarpan kılıcıyla erkek ise Hint horozu gibi kabarıyordu.

Çok çok eğlendiler, sayısı bilinmeyen düğünler yaptılar, neşeli anlar yaşadılar... Ve General Johnston Atlanta'dan yirmi iki mil uzakta Yankee saldırılarına direndi. Sonunda Kennesaw dağlarının çevresinde kurulan mevzilerin zaptedilemeyeceği anlaşıldı. Yirmi beş gün süren çarpışmalardan sonra Sherman da bu mevzileri elegeçiremeyeceğine inandı. Çünkü büyük kayıplar vermişti.

Bu durum karşısında Sherman, Güneyliler'e cep-heden saldırmaktan vazgeçti. Ordusunu yeniden yarım daire biçiminde yayarak Konfederasyon askerleriyle Atlanta'nın arasına sokulmaya çalıştı. Eskiden olduğu gibi bu manevrasında da başarılı oldu. General Johnston geri çekilme yollarını savunabilmek için, başarıyla direndiği yüksek tepeleri terketmek zorunda kaldı. Bu çarpışmalar sırasında askerinin üçte birini kaybetti. Geriye kalan yorgun, bitkin, aç askerler Chattahoochee sahillerine doğru çekilmeye başladı. Güneyliler takviye kıtalarına güvenemezlerken, Yankeeeler güney Tennessee'nin demiryolunu kontrol ettikleri için her gün yeni takviyeler ve yiyecekler alıyorlardı. Ve sonuçta Güney ordusu çamur içindeki tarlalardan geçerek Atlanta'ya gelip yerleşti.

Zaptedilemez sanılan mevzilerin düştüğü haberi duyulunca, kenti ikinci bir dehşet dalgası kapladı. Yirmi beş gündür süren neşe ve sevinç sırasında herkes tepelerdeki mevzilere güveniyordu. Ama şimdi sonuç umdukları gibi değildi. Kuşkusuz General Johnston, Yankeeeler'e pes etmeyecek, kentten yedi mil uzaklıktaki ırmağın önünde mevzilenecek ve Kuzeyliler'in ilerlemelerini önleyecekti.

Evdeki hesap çarşıya uymadı ve Sherman Güneyliler'i tekrar yandan vurarak ırmağın kaynağına doğru ilerledi. Böylece General'in yorgun askerleri yeniden istilacılarla Atlanta arasına yerleşmek üzere ırmağı geçmek zorunda kaldılar. Küçük Peach ırmağı vadisinde, Atlanta'nın kuzeyinde sığınaklar, siperler kazmaya başladılar. Atlanta halkı panik içindeydi.

Dövüşmek, ama sonunda geri çekilmek! Dişe diş vuruşmak, ama yine gerilemek! Her geri çekilişte Yankee ordusu Atlanta'ya biraz daha yaklaşıyordu. Peacher ırmağı kentten ancak beş mil uzaklıktaydı. Aaa yeter artık! General Johnston'un aklı neredeydi?

"Bize düşmana karşı direnecek ve savaşıacak bir adam verin!" feryatları Richmond'dan duyuluyordu. Richmond halkı, Atlanta'nın kaybedildiğini, böylece savaşın da kaybedileceğini ve ordu Chattehooche'yi geçtikten sonra General Johnston'un elinden komutanın alınacağını biliyordu.

Nihayet onun karargahında bulunan komutanlardan General Hood ordunun başına geçince, Atlantallılar biraz soluklanabildiler. Hood geri çekilerek dövüşmeyecekti. Hayır, bu Kentucky'li asker, koca sakallı, ağırbaşlı adam bir çoban köpeği kadar korkunç ve acımasız diye tanını-yordu. Yankeeler'i ırmağın yukarılarına püskürtecek, onları silip süpürdükten sonra Dalton'a kadar olan bütün toprakları geri alacaktı. Ama ordu şöyle bağınyordu: "İhtiyar Joe'yu bize verin!" Çünkü asker Dalton'dan beri General Johnston'la beraber omuz omuza dövüşmüştü.

Sherman, rakibi Hood'un saldırıya geçmesini beklemeydi. Komutan değişikliğinden yararlanmak için bir gün sonra Atlanta'dan altı mil kadar uzakta bulunan küçük Decatur Kenti'ne saldırdı. Orayı zaptederek Atlanta'yı Augusta'ya, Charleston'u Wilmington'a ve Virginia'ya bağlayan demiryolunu kesti. Böylece Sherman, Konfederasyona büyük bir darbe indirmiş oluyordu.

Artık harekete geçmenin zamanı gelmişti; halk bir şeyler yapılması için bağırp çağınyordu. Boğucu bir sıcağın yaşandığı bir temmuz gününün ikindisinde Atlanta'nın bu isteği yerine getirildi. General Hood direnmekten daha da iyi bir şey yaptı. Askerlerini siperlerden çıkararak mavi saflara saldırttı. Sherman'ın askerleri kendilerinden iki kat daha fazlaydı. Ama o hiç çekinmeden Peacher ırmağı yönünden Yankeeler'e korkunç bir şekilde hücum etti.

General Hood'un Yankeeler'i topraklarından atması için dua eden Atlantalılar, korku içinde topların gürlemesini işittiler. Kurşun sesleri bile öyle gürültü çıkarıyordu ki sanki savaş kentin ortasında oluyordu. Toz duman ağaçların tepelerini bulut gibi kaplamıştı.

Ama saatler geçiyor, hiç kimse savaşın gidişi hakkında bir bilgi alamıyordu. Akşam olurken ilk haberler geldi. Bunlar dehşet verici, moral kırıcıydı. Ama bu haberlerin kaynağı saldırının ilk saatlerinde yaralananlardı. Onun için alınan bilgiler pek sağlıklı sayılamazdı. Haberler birbirini yalanlıyor ve kesin bir fikir vermiyordu.

Tek başına, bazen küçük gruplar halinde, yarası ağır olmayanlar kendilerinden daha güçlü olanlara dayanarak kente girdi. Kısa bir süre sonra ise bir yaralı seli Atlanta'ya doğru akmaya başladı. Bunların yüzleri barutla kararmış, kan, ter ve çamur içinde kalmışlardı. Açık yaralardan hâlâ kan sızıyordu ve bunlara sinekler üşüşüyordu.

Pittypat'in evi kuzeyden kente gelen yaralıların ulaştıkları ilk evlerden biri oldu. Teker teker gelip parmaklığın önüne oturdular, yeşil çimenlerin üzerine uzandılar ve hemen "su!"... diye inlediler. Pitty hala ve ev halkı onlara su yetiştirmek, yaralarını sarmak için didinip durdular. Ta ki evde sargı bezi olacak bez parçası kalmayana kadar... Pittypat kan görünce hemen bayıldığını unutarak, çok dar ayakkabılarının içinde ayakları şişene kadar çalıştı. Hamileliği çok ilerlemiş olan Melanie bile utanmayı bir yana bıraktı ve en az yaralılarınkı kadar gergin bir yüzle Scarlett'in. Prissy'nin, Cookie'nin yanında gücü tükenene kadar hizmet etti. Bayıldığı zaman onu yatıracabilecekleri tek yer mutfaktaki masa oldu. Çünkü evdeki tüm yataklar, şilteler, kanepeler, halıların üstü yaralılarla dolmuştu.

Bu olağanüstü çalışma sırasında tamamen unutulmuş olan Wade verandanın arkasında büzülmüş kalmıştı. Parmağını emiyor, korkudan ağlıyor, korkan gözleriyle çayıra bakıyordu.

Scarlett onu farkettiler ve ilgisiz bir sesle ona;
— Wade haydi git, bahçede oyna! dedi.

Ama zavallı çocuk çok korkmuş, annesinin sözüne uyamayacak kadar, bu yürek parçalayıcı görüntünün etkisinde kalmıştı. Çimenlerin üzeri birkaç adım atılamayacak kadar bitkin, parmaklarını kıvıltılamayacak kadar yaralı askerlerle dolmuştu. Peter amca bunların birkaçını arabaya koyuyor, ağzı köpüklenen yaşlı atın miskin yürüyüşüyle onları hastaneye götürüyordu. Mrs. Meade ile Mrs. Merriwether da yaralıların yüküyle yayları düzleşmiş olan arabalarını hastaneye gönderdiler.

Gurup vakti çamur içinde kalan seyyar hastane ve yük arabaları gelmeye başladı. Daha sonra çiftlik arabalarıyla, öküzlerin çektiği çöp arabalarıyla, Askeri Sağlık Dairesi tarafından elkonulan özel arabalarla yaralıları getirildi. Bu arabalar paldır küldür geçtikleri yolları kan içinde bırakıyordu. Yol kenarında ellerinde kova ve kepçelerle bekleyen kadınları görenler "su!" diye inliyorlardı. Scarlett dudakları çatlamış yaralılara su içirmek için onların başlarını tutuyor, kovada kalan suyu ateşten yanan vücutlarına döküyordu. Onları bir an bile olsun rahatlatabilmek için yaralarını ıslak bezle sildi. Seyyar hastane arabalarına su yetiştirdi, ayaklarının ucunda yükselerek yaralıların terlerini kuruldı. Konuşabilen birini gördüğü zaman boğazı tıkanarak;

— Yeni bir haber var mı? diye heyecanla sordu. Ama her birinden hep aynı cevabı aldı:

— Daha bir şey belli değil küçük hanım!

Gece oldu; boğucu sıcaklık sanki karanlıkla yarışıyordu. Yaprak kıvıltamıyordu. Zencilerin tuttukları çam meşalelerden çıkan alev ve duman havayı daha da ağırlaştırıyordu. Tozdan Scarlett'in burun delikleri tıkanmış, ağzıyla soluduğu için dudakları kurumuştu. Sabah giydiği açık mor rengindeki kolalı elbisesi şimdi kan, pislik ve ter içinde kalmıştı. Ashley'nin; savaşın hiç de onurlu bir şey olmadığını, pislik ve acıdan iba-

ret olduğunu yazarken anlatmak istediği demek buymuş.

Yorgunluk bir karabasan gibi çökmüştü üstüne... Kulakları yaralıların iniltileriyle uğulduyordu. Kan, gözlerinin önünden gitmiyordu. Bu korkunç görünüm, beynini oyuyordu sanki... Kalbi her zamankinden daha çok paramparça olmuştu. Bunun sonu nereye varacaktı? Hiçbir şey düşünmek istemiyor, çılgınca bir hareket yapmaktan kaygı duyuyordu.

Bir süre karanlıkları izledi, sonra korkup gözlerini kapadı. Pitty halasının bahçesinden, gecenin ortasında, meşalelerin oynaşan ışıkları altında ona hayran olan insanlar bulunduğunu düşündü. Bu düşünce Scarlett'i rahatlatır gibi oldu. Yaralıların arasında onu gördükçe gülümseyen hayranları vardı. Tozlu yol boyunca arabalarda taşınanlar arasında da tanıdıkları vardı. Gözleri önünde can çekişenler arasında kendileriyle dans ettiği, şakalaştığı, birlikte şarkı söylediği, az da olsa sevdiği erkekler vardı.

Bir öküz arabasındaki yaralı yığını altında Yüzbaşı Carey Ashburn'ü gördü. Başından bir kurşunla yaralanmıştı; güçlkle soluk alıyordu. Scarlett elinden geldiğince altı yaralıyı rahatsız etmeden onu öküz arabasından indirip hastaneye gönderdi. Ne yazık ki bir doktor tarafından muayene edilemeden öldüğünü ve gömüldüğünü öğrendi. Ashburn'ün nereye gömüldüğünü ise hiç kimse bilmiyordu. Bu ay içinde Oakland Mezarlığı'nda çarçabuk kazılan ve derin olmayan çukurlara o kadar çok ölü atılmıştı ki... Kim nereden bilsindi! Melanie, annesine gönderilmek üzere Carey'in saçlarından bir tutam kesilmediğini öğrenince çok üzüldü.

Gece ilerliyor, havanın sıcaklığı değişmiyordu. Yorgunluk Scarlett ile Pittypat halanın belini bükmüş, dizlerinde derman bırakmamıştı. Ama onlar, yeni gelenlerden bir şeyler öğrenmek için çabalıyorlar, "yeni bir haber var mı?" diye soruyorlardı. Aldıkları cevaplar ise onları daha da üzüyor, umutsuzluğa düşürüyordu:

— Geri çekilmek zorundayız!

— Birazdan herkes gelir!

— Bizden binlerce asker üstünler!

Her geçen dakika duydukları yeni haberler, eskisinden daha da can sıkıcı oluyordu:

— Yankeeler Decatur'un yanında Wheeler'in süvarilerini kuşattılar. İmdatlarına koşmak gerek.

Scarlett ile Pittypat birbirine adeta kenetlenip tek vücut oldular.

— Yankeeler geliyor... Geliyorlar mı?

— Evet benim küçük hanımcığım! Geliyorlar, ama daha ileriye gidemezler.

— Üzülmeyin, Atlanta'yı alamazlar.

— Kentin çevresinde binlerce siper kazıldı. Ben ihtiyar Joe'nun Atlanta'yı sonsuza kadar korurum dediğini kendi kulaklarımla işittim. Ama Joe şimdi başımızda değil.

— Haydi aptal sen ne bilirsin! Yankeeler asla duruma hakim olamayacaklar.

— Hanımlar Macon'a ya da daha güvenli bir yere niçin gitmiyorsunuz?

— Tamam tamam! Yankeeler Atlanta'yı alamazlar. Ama bu işe kalkıştıkları zaman durum hanımlar için pek de parlak olmaz.

Ertesi gün sıcak bir yağmur altında yenik düşen ordu Atlanta'ya girdi. Asker açlıktan, yorgunluktan, uykusuzluktan ölmek üzereydi. Kemikleri çıkmış atlar, insana korku salıyordu. Gelenler bozguna uğramış başıbozuk bir kalabalık değildi. Paçavra haline gelmiş üniformalarını üstlerinde taşıyorlar, yırtık bayraklarını yağmur altında ellerinde tutuyorlar, düzenli biçimde yürüyorlardı. İhtiyar Joe onlara disiplin aşlamıştı. Askerler uygun adım yürüyüp "Maryland! Maryland!" şarkısını söyleyerek, Peach Sokağı'ndan aşağı iniyorlardı. Halk onları alkışlamak için evlerinden çıktı. İster savaşı kazansın, ister yenik düşsün, bu askerler onların askerleriydi.

Kısa bir süre önce yeni üniformalarıyla cepheye uğurlanan milisler de, öteki askerlerden farksız değildi. Onlar da savaştan nasiplerini almışlar, perişan ha-

le gelmişlerdi. Ancak gözlerinde bir ışık parlıyordu. Çünkü askerlikten kaçtıkları üç yıl içinde neden cephede olmadıklarını açıklamak zorunluluğunu bir çırpıda ortadan kaldırmışlardı. İçlerinden çoğu kolay bir yaşam sürmek yerine, ölümü daha üstün tutmuşlardı. İşte kıdemli asker olmuşlardı artık. Uzun hizmeti olmayan kıdemli asker. Kalabalığın içinden dost yüzler arıyorlardı. Tanıdıkları kimselere başları dik olarak bakıyorlardı ya, bu da onlara yeterdi.

Milis ve muhafız birlikleri de geçti. Sakalları ağarmış ihtiyarlar, yorgunluktan ayaklarını kaldıramadıkları için sürüyerek yürüyorlardı. Gençlerde, büyük adamlara sorulan problemlerle karşılaşmış çocukların yorgun yüzleri, çaresiz bakışları vardı.

Scarlett, gençlerin arasından Phil Meade'yi gördü. Yüzü barut dumanından ve pislikten kararmış olan zavallı çocuk, ihtiyarlamış gibi geldi ona.

Henry amca bir bacağını sürüyerek ilerliyordu. Çıplak ayaklarına paçavralar sarmış olan ihtiyar Mister Merriwether, bir top kundağının üzerine sanki tünemiş gibiydi. Scarlett bütün aramalarına rağmen Mister John Wilkes'ı bir türlü bulamadı.

General Johnston'un kıdemli askerleri ise üç yıldır sürdürdükleri savaşa, çektikleri eziyete, her an ölümle burun buruna yaşamalarına rağmen genç kızlara gülümseyecek, halka bakabilecek gücü kendinde buluyordu. Bunlar kenti çevreleyen süperlere yerleşeceklerdi. Bu siperler bundan öncekiler gibi alelacele kazılmış değildi; kum torbalarıyla takviye edilmiş, önlerine uçları sivri kazıklar çakılmıştı ve hepsi göğüs boyu derinlikteydi. Siperlerin aralarına kırmızı toprak yığılarak tepelikler yapılmıştı. Millerce bir uzunluk oluşturan bu siperler, kenti çepeçevre kuşatıyordu.

Halk zafer kazanılmış gibi, birlikleri alkışlıyordu, ama bütün kalplerde korku, heyecan vardı. Atlantallılar şimdi neye dayanacaklarını, neye güveneceklerini iyi biliyorlardı. Artık düşünme biçimlerini değiştirmişler, kafalarında paniğe yer vermiyorlardı. Herkes neşeli görünmek için çaba sarfediyor, askerlere güven besle-

diklerini belli etmeye çalışıyorlardı. Şimdi bütün ağızlardan, ihtiyar Joe'nun komutanlıktan ayrılmadan önce söylediği şu söz duyuluyordu:

— Ben Atlanta'da sonsuza kadar tutunabilirim!

General Hood da geri çekilme taktiği uygulayarak dövüşmek zorunda kalmıştı. İşte bu yüzden bazı kişiler, ihtiyar Joe'nun tekrar ordunun başına getirilmesini istiyorlardı; ama bunlar bu görüşlerini açıklamaktan çekiniyorlardı. Yalnızca ihtiyar Joe'nun umut vaa-deden bu sözlerini herkese tekrarlatabilmişlerdi:

— Ben Atlanta'da sonsuza kadar tutunabilirim!

*

* *

General Johnston'un ölçülü davranarak kurduğu mevziler, açtirdığı siperler yeni komutan General Hood'a göre değildi. O, Yankeeler'e bir doğudan, bir batıdan saldırdı. Sherman ise Atlanta'yı kuşatıyordu. Hood siperlerin arkasında kalıp Yankee saldırısını beklemek istemiyordu. Cesaret isteyen birkaç hamle yaptı ve Yankeeler'in üzerine ya herrü, ya merrü diyerek atıldı. Birkaç gün süren Atlanta ve Ezna Church savaşları oldu. O kadar önemli olaylar yaşandı, o kadar kanlı savaşlar yapıldı ki bunların yanında Peacher ırmağının kenarında cereyan eden savaş, basit bir çatışma gibi geçti.

Ağır kayıplara uğramalarına rağmen Yankeeler, baskılarını bütün şiddetiyle devam ettirdiler. Hiç ara vermeden Atlanta'yı topa tuttular. Birçok sivil öldü, sokaklarda büyük çukurlar açıldı, evler yıkıldı. Atlantallılar mahzenlere, demiryollarının kenarlarında kazılan ve pek derin olmayan tünellere sığındılar. Artık Atlanta tam bir kuşatma altındaydı, kent üç yönden çevrilmişti. Atlanta'dan Tennessee'ye giden demiryolu, artık boylu boyunca Sherman'ın eline geçmişti. Kuzey ordusu doğu demiryolu hattını kapatmış ve güneybatı yönünde Alabama'ya doğru giden demiryolunu da kes-

mişti. Yalnız Macon ve Savannah'ya giden güney yolu henüz açıktı.

Hood, komutayı ele aldıktan bir gün sonra, General Johnston'un altmış dört gün süren savaş ve geri çekilmeler sırasında kaybettiği asker kadar, kayıp verdi.

Atlanta yaralılar, askerler ve göçmenlerle ağzına kadar dolmuştu. Bu arada açık olan tek yol kentin gitgide artan ihtiyaçlarını karşılamaya yetmiyordu. Eğer bu demiryolu hattı Yankeeeler'e kaptırılmazsa Atlanta direnmeye devam edebilirdi.

Scarlett, bu demiryolunun öneminin farkına vardı-ğı ve Sherman'ın, Atlanta'nın nefes borusuna zaptetmek için inatla çarpıştığını anladığı zaman çok korktu. Çünkü bu hat, Jonesboro'dan geçiyordu ve Tara, Jonesboro'ya beş mil uzaklıktaydı. Oysa Tara, Atlanta cehennemine göre bir kurtuluş limanına benziyordu.

Atlanta savaşının ilk günü Scarlett ile birkaç hanım, bir mağazanın damına çıktılar ve ellerinde şemsiyeleriyle güneşten korunurlarken bir yandan da savaş izlemeye çalıştılar. Ama toplar patlayıp, güller sokaklara düşmeye başlayınca hemen mahzene indiler. Akşam olunca da kadınlar, çocuklar ve ihtiyarlar Macon'a doğru yola çıktılar. O akşam trene binenlerin birçoğu Dalton'dan beri General Johnston'un geri çekilmesini izlemişlerdi. Bu gidişleri de ya beşinci, ya da altıncı sığınmaydı. Atlanta'ya gelirken yanlarında getirdikleri yük, şimdi giderken götürdükleri yükten daha çoktu. Çoğunun halıdan yapılmış bir çantasından ve renkli bir mendile sarılı kuru ekmekten başka bir şeyi kalmamıştı. Kalabalık arasında tek tük görülen hizmetçiler ise gümüş sofr takımlarını ve daha ilk göçlerinden itibaren yanlarında taşıdıkları aile fotoğraflarını muhafaza ediyorlardı.

Mrs. Merriwether ile Mrs. Elsing gitmek istemediler; hastanenin onlara ihtiyacı vardı. Onlar, savaştan hiç korkmadıklarını söylüyorlardı. Yalnız Maybelle ile bebeği, Fanny Elsing'le birlikte Macon'a gittiler. Mrs. Meade, ortak yaşamlarında ilk kez kocasının emrini

dinlemedi ve Doktor Meade'nin ısrarlarına rağmen trene binmeyi reddetti.

Doktor'un kendisinden vazgeçemeyeceğini ve asker olan oğlu Phil'in kendisine ihtiyaç duyduğunda onların yanında bulunmak istediğini söyledi.

Scarlett ile ahabalık eden birçok hanım, Mrs. Whitting'le birlikte gitti. Pittypat, ihtiyar Joe'yu ilk kez kötüledikten sonra bavullarını hazırlayanların önünde geldi. Sinirlerinin çok bozuk olduğunu, gürültüye dayanamadığını, bir patlama işittiği zaman bayılmaktan ve mahzene kaçamayacak durumda kalmaktan korktuğunu söylüyordu. Macon'a teyzesinin kızı olan ihtiyar Mrs. Burr'ün yanına gidecek ve genç kadınlar da onunla beraber gelecekti.

Ne var ki Scarlett, Macon'a gitmek istemiyordu. Gerçi savaştan, toplardan korkuyordu ama Mrs. Burr'den de nefret ediyordu. Çünkü birkaç yıl önce bu ihtiyar kadın onu, Wilkeslar'da verilen bir davette oğlu Willie ile öpüşürken yakalamış ve ona "utanmaz rezil" diye hakaret etmişti.

Scarlett; Pittypat halaya şöyle dedi:

— Ben Tara'ya, kendi evime gideceğim. Melanie, isterse sizinle Macon'a gidebilir.

Bu sözleri işiten Melanie, hiçbir şeyden teselli bulmayan bir kadın gibi hıçkırarak ağlamaya başladı. Pitty hala, hemen Doktor Meadeler'e koştu. Bu sırada Melanie, Scarlett'in ellerini ellerinin içine aldı ve ona yalvardı:

— Şekerim n'olur Tara'ya gitme, beni yalnız bırakma! Sensiz çok perişan olurum. Ah Scarlett eğer doğum yaparken yanımda olmazsan ben ölürüm... Evet... Evet ölürüm... Pitty hala yanımda olacak, o da bana yardımcı olabilir. Ama o hiç çocuk doğurmadı. Sonra bazen o kadar beni sinirlendiriyor ki, öfkemden bağırarak duruma geliyorum. Sen benim gerçek kardeşimden farksızsın. Beni yalnız bırakma şekerim.

Konuşmasına kısa bir ara verdikten sonra Scarlett'in yüzüne baktı ve gülümseyerek;

— Hani sen bana her zaman bakacağına Ashley'ye söz vermiştin! dedi. Bunu senden isteyeceğini bana söylemişti.

Scarlett, hayret içinde kalarak Melanie'ye baktı. Görümcesi onu bu kadar nasıl sevebilirdi. Oysa kendisi ona karşı olan nefretini gizliyor ve bu yüzden zor anlar yaşadığı bile oluyordu. Nasıl oluyor da Melanie kendisinin Ashley'ye karşı beslediği aşkı anlamayacak kadar aptal olabiliyordu? Ashley'nin durumu hakkında haber beklediği günlerde birçok kez ona duyduğu aşkını belli etmişti. Ama Melanie hiçbir şeyin farkında değildi. Demek o sevdiği kişilerin yalnız iyi yanlarını görüyordu. Evet, Melanie'ye göz kulak olacağına dair Ashley'ye söz vermişti.

Scarlett içinden "ah Ashley ah!" dedi, "büyük bir olasılıkla sen öldün, ama ben sana verdiğim sözün tuzağına düştüm."

Melanie'ye istemeye istemeye cevap verdi:

— Sana bakmaya söz verdim, bu sözümü de yerine getiririm. Fakat Macon'da o Burr kocakarısının yanına gitmem. Eğer gidersem birkaç dakika geçmeden onun gözlerini oyarın. Tara'ya gitmek istiyorum. Sen de benimle gelebilirsin. Annem senin bize gelmene çok sevinir.

— Ah ne güzel! Ben de buna çok sevinirim. Çünkü annen de çok iyi bir insandır. Ama halam, çocuğumu doğururken yanımda bulunamazsa beyninden vurulmuş gibi olur. Oysa o Tara'ya gelmek istemez. Çünkü orası savaş yapılan yerlere çok yakındır. Halam güvenli yerde olmak istiyor.

Bu sırada Doktor Meade soluk soluğa çıkageldi. Pittypat hala onu o kadar telaşlandırmıştı ki, o Melanie'yi vaktinden önce doğum yaparken bulacağını sanmıştı. Böyle bir şey olmadığını görünce çok öfkелendi ve öfkesini de gizlemek gereğini hissetmedi. Sonunda bu gereksiz çağrıya neden olan tartışmayı öğrenince de, kesin tavrını ortaya koydu:

— Siz Macon'a gidemezsiniz! Sizin durumunuzda olan birinin yerinden kımıldamaması gerekir! Trenler

tepeleme dolu, ne zaman hareket edeceği de belli değil. Cephane nakli ordu için o kadar önemli ki, gerekirse yaralıları bile yol ortasında trenden indirebilirler. Durumunuz ise...

— Scarlett ile Tara'ya gitmeme ne dersiniz?

— Sizi kımıldamaktan menettiğimi söyledim ya! Ne laf anlamaz kişisiniz! Tara'ya gitmeniz için Macon'dan trene binmeniz gerekir. Demek ki durum aynıdır. Bir de şu var: Kimse Yankeeler'in kesin olarak bulunduğu yeri bilmiyor. Treni durdurabilirler. Diyelim ki Jonesboro'ya ulaştınız. Ama Tara'ya gidebilmeniz için bozuk bir yoldan beş mil gitmeniz gerekir. Doğum yapması gereken bir kadın için, zor bir yolculuktur bu. Ayrıca Doktor Fontaine, orduda görev aldığından beri orada başka doktor yoktur.

— Ebeler vardır.

Doktor Meade öfkelenerek sert cevap verdi:

— Ben 'bir doktor' diyorum. Asla kımıldamanıza razı olmam. Bu çok tehlikeli sonuçlar doğurabilir. Herhalde çocuğunuzu trende ya da arabada doğurmak istemezsiniz değil mi?

Doktorun bu son sözleri, başta Melanie olmak üzere kadınları sessiz kalmaya zorladı.

— Burada kalmalı ve hatta yatmalısınız. Bir daha mahzen merdivenlerinden paldır küldür inip çıkmayın; gülleler pencerenizin önüne düşse bile... Zaten burada o kadar büyük bir tehlike yok. Kısa bir süre sonra Yankeeler'i buralardan uzaklaştıracamız. Haydi Miss Pittypat, Macon'a gidin genç hanımları burada bırakın.

Pittypat, Doktor Meade'ye sinirlenerek cevap verdi:

— Yanlarında biri olmadan mı bırakacağım onları? Artık Doktor'un da canı sıkılmaya başlamıştı:

— Bana bakınız Miss Pitty! Bunlar evli kadınlardır. Eşim buradan iki ev uzakta oturuyor. Herhalde Melanie bu durumdayken, bunlar erkekleri eve kabul ederek eğlence düzenlemeyeceklerdir. Aman Tanrım! Miss Pitty savaştayız, şimdi aşka zaman yok. Her şeyden önce Melly'yi düşünmek gerekir.

Doktor Meade, Scarlett'e işaret ederek, sinirli adımlarla odadan çıktı ve onu verandada bekledi. Genç kadın gelince sakalını sıvazlayarak söze başladı:

— Siz bana sağduyulu bir kadın gibi görünüyorsunuz. Çok rica ederim dedikoduya fırsat vermeyiniz. Bir daha Melly'nin yola çıkmak istediğinden söz edildiğini duymak istemiyorum. Onun bu koşullar altında, böyle bir yolculuğa katlanabileceğini hiç sanmıyorum. Çok zor günler geçirmektedir. Her şey yolunda gitse bile, size söylemekte sakınca yok, onun kalçaları çok dardır. Büyük bir olasılıkla onu kurtarmak için alet kullanmak zorunda kalacağız. Onu zenci bir ebenin eline asla bırakmam. Vücut yapısı böyle olan kadınların hamile kalmamaları daha iyi olurdu. Ama olan olmuş... Şimdi Miss Pitty'nin bavullarını hazırlayın ve halanızı Macon'a gönderin. Miss Pitty savaştan o kadar korkuyor ki, onun burada kalması Melly'ye yarar yerine zarar verir.

Scarlett'e bir an dikkatle baktıktan sonra konuşmasını sürdürdü:

— Sizin de Tara'ya dönmekten söz etmenizi, bir daha işitmek istemiyorum. Siz Melly doğum yapana kadar onun yanında kalacaksınız. Sanırım siz korkmuyorsunuz değil mi?

Scarlett, bütün cesaretini toplayarak yalan söyledi:

— Yok hayır, korkmuyorum!

— Evet biliyordum, siz cesur bir hanımsınız. Mrs. Meade istediğiniz kadar sizi gözetebilir. Eğer Miss Pitty hizmetçilerini götürmek isterse bu sorun değil. Bizim ihtiyar Mrs. Betsy'yi size yemek pişirmesi için gönderirim. Beş haftaya kadar bebek doğabilir. Bir de şu var: Top gürültüleri arasında bebek yarın da doğabilir.

Nihayet Pittypat hala gözyaşları arasında Macon'a gitti ve Peter amca ile Cookie'yi de yanına aldı. Daha sonra pişman olacağı ve gözyaşı dökceği bir yurtseverlik örneği vererek, arabasını ve atını hastaneye bağışladı. Scarlett ve Melanie ise, Wade ve Prissy ile hiç eksik olmayan top gürlemelerine rağmen, olağanüstü sakin olan bir evde yalnız kaldılar.

Kuşatmanın ilk günlerinde Yankeeler, kentin savunması karşısında bir hayli hırpalandılar; ama top atışlarına da hiç ara vermediler. Scarlett topların patlamasından ve güllerin düşmesinden o kadar korkuyordu ki, başını omuzlarının arasına çekip saklayarak korunduğunu sanıyordu.

Mermilerin ısıklık çalarak geldiğini işitince, hemen Melanie'nin odasına koşuyor, onun yatağına atılıyordu. İki genç kadın birbirlerine sarılarak başlarını yastığa gömüyorlardı. Onlar bir ağızdan "Ah!... Ah!..." diye bağırırlarken Prissy de Wade'i yanına alarak örümcek ağları içindeki mahzene sığınıyordu. Her ikisi de çok korkuyor, Prissy inlerken Wade'i hıçkırık tutuyordu.

Ölüm başlarının üstünde dolaşırken, kuştüyü yastıkta boğulmak üzere olan Scarlett, güvenli bir yer olan evinden uzakta onu alıkoyan Melanie'ye lanet yağıdınıyordu.

Doktor Meade, Melanie'nin ayağa kalkmasını yasaklamıştı. Bu yüzden Scarlett onun yanından ayrılmıyordu. Bir güllenin altında kalıp ölmek korkusuna, şimdi bir de Melly'nin ansızın bebeğini doğurmasını görmek korkusu da eklenmişti. Bu tatsız durum ne zaman aklına gelse soğuk terler döküyordu.

Eğer Melanie doğum yaparken zorlanacak olursa ne yapacağını bilemiyordu. Nisan yağmuru gibi yağan güllerin altında Doktor Meade'yi çağırmak için sokağa çıkmak yerine Melanie'nin ölmesini görmeyi tercih edeceğini biliyordu. Ve şu gerçeği de biliyordu ki, Prissy dayaktan ölmeyi, gökten gülle yağarken sokağa

çıkmağa üstün tutardı. Bu koşullar altında bebek doğmak üzereyken ne yapacaktı? İşte bu sorunun cevabını açık seçik veremiyordu.

Bir akşam Melanie'nin yemeğini hazırlarken bu konuyu Prissy ile görüştü. Zenci kız hem kendi canını güven altına almak, hem de hanımının korkularını gidermek için şöyle dedi:

— Mrs. Scarlett, Mrs. Melanie'nin ağrısı tuttuğu zaman doktoru bulamazsak ben ne güne duruyorum. Yeter ki siz beni dövmeyin. Ben çocuk doğurtmasını bilirim. Annem biliyorsunuz ya, ebedir. O da beni bir ebe olayım diye yetiştirdi. Siz bana güvenin.

Scarlett eli altında becerikli birinin bulunduğunu öğrendiği için çok rahatladı. Artık bu sinir bozucu işin bir an önce olmasını istiyordu. Çünkü güllerin düşmediği, top seslerinin duyulmadığı bir yere kaçmak için çırpınıyordu. Tara'da, sessiz bir ortamda olmayı çok istiyordu. Ashley'ye verdiği sözden kurtulmak ve bir an önce Atlanta'dan kaçmak amacıyla, bebeğin hemen ertesi günü doğması için, her akşam Allah'a yalvarıyordu. Tara, güvenli ve sefaletten uzak bir yer olarak Scarlett'in burnunda tütüyordu.

Scarlett, baba ocağına kavuşmayı hiçbir zaman özlemediği kadar istiyordu. Ellen'in yanibaşında dünya yıkılsa bile korkmayacağını biliyordu. Her gece, ertesi gün Melanie'ye bir gün daha Atlanta'da kalmayacağını, evine döneceğini ve onun artık Mrs. Meadeler'e gitmesi gerektiğini söylemeye karar vererek yatıyordu. Fakat başını yastığa koyar koymaz Ashley'nin hayali gözünün önüne geliyordu. O, üzüntüden yüzündeki kırışıklıklar derinleşmiş olarak ve dudaklarında bir gülümsemeyle Scarlett'e görünüyor ve "Melanie'ye göz kulak olacaksınız değil mi? Bana söz verin!" diyordu. Ashley; ister ölmüş, ister yaşıyor olsun Scarlett için farketmezdi. Çünkü onu reddedemezdi. İşte böylece günler geçiyor o yine Atlanta'da kalıyordu.

Tara'ya dönmesini isteyen annesine, kuşatmanın tehlikelerini gizleyen mektuplar yazıyor, bu arada Me-

lanie'nin sağlığının pek yerinde olmadığını anlatıyor ve bebek doğar doğmaz evine döneceğini bildiriyordu.

Aile bağlarıyla ilgili her şeye karşı duyarlı olan Ellen, kalbi özlemle dolu olmasına rağmen Scarlett'in mazaretlerini anladığını yazıyor; ama Wade ile Prissy'nin hemen Tara'ya gönderilmesini istiyordu. Bu istek, en küçük bir gürültüden bile deli gibi korkan Prissy'nin çok hoşuna gitti. Çünkü o günün büyük bir bölümünü mahzende geçiriyordu. Eğer Meadeler ihtiyar Betsy'yi göndermeselerdi Scarlett ile Melanie çok zor durumda kalacaklardı.

Scarlett de Wade'in Tara'ya çağrılmasına ve onun güvenli bir yerde bulunmasına sevindi. Ayrıca Wade, top patlamalarından çok korkup sürekli ağladığı için Scarlett'i kızdırıyordu.

Güllelerin uçuşmasından Wade öyle korkuyordu ki artık konuşamıyordu. Hatta gürültülerin ayyuka çıktığı sırada Scarlett'in eteğine yapışıyor, ağlamak istediği halde ağlayamıyordu. Akşam yatağına gitmekten korkuyor, karanlıktan korkuyor, uyumaktan korkuyor, bahçeye çıkmaktan korkuyor, Yankeeler tarafından kaçırmaktan korkuyordu. Kısacası Wade'in hali perişandı. Tara ise Wade için biçilmiş kaftandı. Prissy onu götürecekt ve bebek doğduğu zaman dönecekti.

Scarlett, oğlunu dadısıyla birlikte gönderme hazırlıklarına giriştiği sırada, Yankeeler'in güneyde ilerlediklerini ve Atlanta ile Jonesboro arasındaki demiryolu boyunca çarpışmalar olduğunu duydu. "Eğer Yankeeler Wade ile Prissy'nin bindikleri treni ele geçirirlerse..." Bu olasılık Scarlett ile Melanie'nin yüzlerini soldurmaya yetti. Onların; Yankeeler'in çocuklara, hele kadınlara karşı yaptıkları korkunç vahşetten haberleri vardı.

Scarlett oğlunu Tara'ya göndermekten vazgeçti. Wade; küçük bir gölge gibi her an annesinin eteğinden ayrılmak korkusuyla, her yere onun peşinden giderek Atlanta'da kaldı.

Kuşatma, temmuzun sıcak günlerinde devam etti. Kent giderek büyük bir kısaç tarafından sıkıştırılıyor-

du. İşin en kötü yanı yaşandığı için, artık halkın korkacağı bir şey kalmadığı söyleniyordu. Kuşatmadan korkuyorlardı, şimdi kuşatma altındaydılar ve kuşatmanın o kadar korkunç olmadığını görüyorlardı. Bu durumu bir yanardağın üzerinde yaşamaya benzetiyorlardı. Yanardağ patlayıncaya kadar yapacak bir şeyleri yoktu. O halde şimdiden telaş göstermek neye yarardı? Üstelik yanardağın patlamama olasılığı da vardı. Artık Atlantalıları için, General Hood'un Yankeler'i nasıl kente sokmadığını izlemekten başka yapacakları bir şey yoktu. Süvariler Macon hattını Yankeeler'e bırakmıyordu ve Sherman asla orayı alamayacaktı. Tepelerine inen güllerin önünde ve gittikçe boşalan gıda ambarlarının karşısında gereksiz yere kendilerini avutuyorlardı. Yankeeler'in yarım mil uzaklıkta olduklarını görmemek nedense işlerine geliyordu. Yarın neler olacağını bilememek halkı kızdırıyor, yıpratıyor ve sinirlendiriyordu. Umutsuz bekleyiş, acı, keder, açlık ve yaralanmak, sakat kalmak, ölmek korkuları insanları çıldırtıyordu.

Ve Scarlett top gürültüsünden korkup yerinden sıçramıyordu artık, ama o da cesaretini yavaş yavaş yitiriyordu. Bir mermi sesi duyduğu zaman başını Melanie'nin yastığına yaslamak için koşmuyordu. O artık böyle durumlarda yalnız yutkunuyor ve yanındakilerin duyamayacağı bir sesle, "bu gülle yakın bir yere düştü değil mi?" diyordu. Hayat bir düş gibi geçip gittiği için daha az korkuyordu. Onun böylesine bir tehlikeyle iç içe olduğu sırada, kalbini kemiren ölümüne karşı direnmesi imkansızdı. Yaşantısındaki sakin akışın bu derecede değişmesine akıl erdiremiyordu.

Sabah güneşinin tatlı ışığını süzen olağanüstü güzellikteki mavi gökyüzünün, bir kara bulut gibi gelen barut dumanıyla lekelenmesi çok çirkin bir şeydi. Hanımellerinin, sarmaşık güllerinin insanı etkileyen kokusuna, ölümü anımsatan barut kokularının karışması hoş karşılanamazdı. Sakin yaz gecelerinde bombardımana devam ederek ateşböceklerini, ağustos böcek-

lerini korkutmak insanlara yakışan bir hareket değildi. Evet! Scarlett böyle düşünüyor ve bütün bu savaşı, insanların birbirini öldürmelerini çok anlamsız buluyordu.

Ara sıra top gürlemeleri azalsa da, öğle sonrasının sakın uykularından artık vazgeçmek gerekmişti. Çünkü Peach Sokağı her an hasta arabalarının büyük bir gürültüyle geçtiği yerd. Siperlerini Yankeeler'e bırakmak zorunda kalan askerler bu sokaktan koşar adım geçerek, kentin bir başka yerini savunmaya gidiyorlardı. Askerlerin bağırıp çağırmaları, kime ya da niçin savurdıkları belli olmayan küfürleri top gürültüsünü bastıracak şiddettedi.

Geceler... Gürültülü de olsa, sessiz de olsa insanları korkutan geceler... Kentin üzerine bir ölüm sessizliği çöktüğü ve son lambaların da söndüğü sırada henüz yatmamış olan Scarlett, bazen dış kapının tokmağının vurulduğunu işitirdi. Gelenler yüzleri toz topraktan görünmeyen askerlerdi. Hepsi özür diler, kendisi ve eğer varsa atı için su isterdi. Verandanın altında bir yere kıvrılıp yatarlardı. Sabah olunca da hiç biri ortalıkta görünmezdi. Çoğunlukla aksanları değişik olur, kimi güneyliler gibi burundan gelen bir sesle, kimi de Ellen'i anımsatan ve Scarlett'in yüreğini çarptıran sahlin şakrak sesiyle konuşurdu.

— Bir arkadaşım hastaneye gitmek istiyor, ama bana kalırsa oraya kadar ulaşamaz. Onu evinize alırmısınız küçük hanım?

— Bana açlığımı bastıracak bir şeyler vereceğinize inanıyorum. Bir parçacık mısır ekmeği bana yeter.

— Hanımefendi geceyi verandanızda geçirebilir miyim? Gül ve hanımeli kokusu duydum. Bunlar bana evimi anımsattı...

Gecelerde gerçek hiçbir şey yoktu, görülen kabus-tu. Karanlık, insanların bedenini yutuyordu, bunun için yalnız su, eklemek isteyen sesleri duyuluyordu.

Kuyudan su çekmek, bir parça kuru eklemek vermek, yara sarmak, ölen askerin gözlerini kapamak...

Bunlar da kabus muydu? Kim bilebilir?

Temmuzun sonlarına doğru, bir gece yarısı kapıyı vuran bu sefer Henry Hamilton oldu. Henry amcanın elinde ne şemsiyesi vardı, ne de halı parçasından yapılan gezi çantası... Bir zamanlar şişkin ve pembe olan yanakları, şimdi bir buldok köpeğinin yanakları gibi sarkıyordu. Zavallı adamın o koca karnı nereye gitmişti? Saçları uzamıştı ve inanılmayacak kadar pisti. Yalınayak sayılırdı. Gecenin karanlığı bitlerini saklıyordu. Açıktan ölecek hale gelmesine rağmen karakteri değişmemişti. Her zamanki gibi öfkeli tavrını takınmıştı:

— Benim gibi ihtiyar bunakları cepheye gönderirlerse bu savaş artık saçma bir şey olmuş demektir.

Henry amcanın birden çıkagelmesi genç kadınları çok sevindirdi. Çünkü evin bu yaşlı adama bile ihtiyacı vardı. Üstelik Henry Hamilton genç bir adam gibi çok işler yaptığını kıvançla anlatıyordu. Mister Merriwether'in yapabildiklerinden çok daha fazlasını başardığını söylerken çocuk gibi seviniyordu. Büyükbaba Merriwether'in belinde dayanılmaz ağırlar vardı. Bu ağırlar hem onu, hem de yüzbaşını rahatsız ediyordu. Yüzbaşı bu ihtiyar adamdan kurtulmak için neler yapmazdı? Oysa o; yüzbaşının küfür ve zulümlerini, gelininin bütün çiğnemekten vazgeçmesini istemesine tercih ediyordu.

Henry amcanın ziyareti kısa oldu, çünkü dört saatlik bir izin alabilmişti ve bunun iki saati, siperden eve gelip gitmeye ancak yetecekti. Melanie'nin yatak odasına girdi ve yara-bere içindeki bitkin ayaklarını Scarlett'in hazırladığı içi soğuk su dolu leğene daldırdıktan sonra;

— Yavrularım! dedi. Sizi uzun süre göremeyeceğim. Mutlaka bu sabah gideceğim.

Melanie, Henry amcanın koluna asılarak sordu:

— Nereye?

Henry amca:

— Bana dokunma! diye öfkelenerek cevap verdi. Üstüm başım bit içinde. Bit tifüs hastalığına neden ol-

masaydı savaş bir çeşit sayfiye olurdu. Nereye gideceğime gelince... Eee... Doğrusu bunu bana söylemediler, eğer aldanmıyorsam Jonesboro yönünde güneye uzanacağız.

— Yaa! Niçin Jonesboro yönüne?

— Çünkü işler o yönde kızışacakmış. Yankeeler demiryolu hattını ele geçirmeye çalışacaklar. Eğer burayı alırlarsa Atlanta'ya elveda demek gerekir yavrum.

— Ah Henry amca Atlanta'yı alacaklarına inanıyor musunuz?

— Haydi oradan hanımcıklar! Ben oradayken bunu nasıl yapabilirler?

Henry amca, iki kadının korktuğunu farkettiler, onlara gülümseyerek şefkatle baktıktan sonra ciddi bir biçimde konuşmaya başladı.

— Orada işler kuşkusuz zor olacak yavrularım! Onları yenmemiz gerek! Yankeeler Macon'a giden hat tın dışında tüm demiryolu hatlarını ele geçirdiler, bunu siz de biliyorsunuz. Ama kontrollerinde bulunan yalnız bu demiryolları değil. Onlar araba yollarını, süvari yollarını da ellerinde tutuyorlar. Yalnız Mac Donough yolu hariç. Atlanta bir çantanın içindedir ve ipler de Jonesboro'dadır. Eğer Yankeeler aşağıdaki demiryolunu ele geçirirlerse çantanın ağzını bağlayacak ipi de ellerine almış olacaklar. Sanırım, şimdi anladınız değil mi? Onların bu demiryolunu zaptetmelerine meydan vermemek gerekiyor. Bir süre ortalıktan kaybolacağım. Çocuklar size Allahısmarladık demeye ve Scarlett'in senin yanında olup olmadığını öğrenmeye geldim.

Melanie, Scarlett'e sevgiyle baktıktan sonra şefkatle cevap verdi:

— Kuşkunuz olmasın Henry amca, Scarlett hep yanımda. Siz bizi düşünmeyin, kendinize dikkat edin.

Henry amca ayaklarını leğenden çıkardı, kilimle kuruladı. Sıra yırtık kunduralarını giymeye gelince inlemeyi andıran bir sesle;

— Artık gitmeliyim dedi. Tam beş millik yolum var. Scarlett bana yiyecek bir şeyler hazırla, ne olursa ol-

sun farketmez.

Melanie'yi öpüp vedalaştıktan sonra, Scarlett'in bir havluya sardığı mısır ekmeği ile birkaç elmayı almak için mutfağa indi.

— Henry amca, iş bu kadar ciddi mi?

— Evet Scarlett! Aptallık etmeyelim, gerçeği söyleyelim. Uçurumun kenarındayız.

— Tara'ya kadar gelebilirler mi?

Çok daha önemli olaylar meydana geleceği sırada kendilerini ilgilendiren basit şeylerden başkasını düşünmeyen kadınların bu tür davranışlarına öfkelenen Henry Hamilton, sert bir cevap vermeye hazırlanırken Scarlett'in acınacak haldeki yüzünü görünce yumuşadı:

— Yok canım, oraya kadar gelemeyiz! Tara demiryolundan beş mil uzaktadır ve Yankeeler'in tek hedefleri de demiryoluna ulaşmaktır. Yavrum bir tavşan kadar aklın yok senin! Sonra...

Birden sustu ve bir süre düşündü. Scarlett'in kulağına eğilip sesini alçaltarak;

— Ben bu kadar yolu gece vakti yalnızca sizlere Allahısmarladık demek için gelmedim. Melly'ye kötü bir haber verecektim, ama bir türlü cesaret edemedim. Bu görevi sana bırakıyorum.

— Ashley mi? Şey... Onun tutsak düştüğünü duymadınız mı? Onun öldüğünü...

Henry amca:

— Dizlerime kadar çamur içinde, mezarı andıran bir çukurda ömrümü tüketirken Ashley ile ilgili nasıl bir şeyler işitebilirdim? diyerek suratını ekşitti. Ben Ashley'nin babasından söz ediyorum. John Wilkes öldü.

Scarlett yanındaki iskemleye çöküverdi. Henry amca, onu teselli eden bir iki söz söyledikten sonra;

— Melly'ye bu kötü haberi ben vermeliydim, ama beceremedim işte... Bunu siz yapmalısınız! dedi.

Cebinden bir altın saat, çok önce ölen Mrs. Wilkes'in küçük bir minyatürünü ve bir çift altın kol düğ-

mesi çıkardı. Scarlett bu altın saati birkaç kez John Wilkes'in elinde görmüştü; şimdi Ashley'nin babasının gerçekten öldüğünü anladı. Ağlayamayacak, konuşamayacak kadar bitkin durumdaydı. Henry amca da Scarlett'in gözyaşlarını görmek korkusuyla ona bakamıyordu.

— Mister Wilkes mert adamdı. Bunu Melly'ye söyle Scarlett. Hatta bunu küçüklere yazsın. O ilerlemiş yaşına kadar çok iyi bir asker olmuştu. Atının üstündeyken ona bir obüs isabet etti ve hemen can verdi. Atı yaralandı. Can çekişen hayvanı ben öldürdüm; çok güzel bir kısraktı. Mrs. Tarleton'a da mektup yazın, o hanım bu kısrak için deli olurdu. Eh ekmek ve elma paketimi aldım, teşekkür ederim; artık gitmeliyim. Haydi güzelim bu kadar üzülmeyin. Bir ihtiyar için, bir genç askerin yaptığı işi yaparken ölmekten güzel ölüm var mıdır?

— Ahh! Savaşa hiç gitmemeliydi! Torununu görmek için yaşamalıydı. Ahh, niçin gitti? Bu savaşa inanmıyordun...

— Bizim aramızda da böyle düşünenler var. Benim yaşımda bir adamın Yankeeler'e hedef olması hoşuma gider mi?

Henry amcanın yüzü, çaresiz kalmış olmanın verdiği sıkıntıdan gerilmişti. Scarlett'e yaklaştı ve;

— Ama bugün bir centilmenin seçim hakkı yoktur, dedi. Şimdi öpün beni çocuğum ve benim için üzülmeyin. Göreceksiniz, ben bu savaştan sağ salim çıkacağım.

Scarlett onu kucakladı; kendisine dikkat etmesini söyleyerek, şans diledi. Karanlıkta merdiveni indiğini, bahçe kapısını açtığını işitti. Bir süre hareketsiz kaldı, elindeki John Wilkes'tan kalan eşyalara baktı. Sonra acı haberi Melanie'ye vermek üzere üst kata çıktı.

*

* *

Henry Hamilton'un tahmini Temmuz'un sonunda gerçek oldu ve kötü haber hemen duyuldu. Yankeeler

Jonesboro'ya yine saldırmışlar ve demiryolunun dört millik bir bölümünü elegeçirmişlerdi. Ama Güneyli süvariler bir süre sonra onları bu bölgeden uzaklaştırmışlardı. Gece gündüz demeden mühendisler, askerler, işçiler canlarını dişlerine takarak yolu onarmışlardı.

Haberi duyan Scarlett üzüntüden çıldırmak üzeriydi. Üç gün kalbi sıkışarak bekledi, sonunda babasından umut verici bir mektup aldı. Savaş gürültüleri Tara'dan duyulmuş, ama Yankeeler oraya kadar ilerleyememişlerdi.

Gerald'dan gelen mektup, bir kahramanlık öyküsüyle doluydu. Yankeeler'in demiryolu üzerinde denetimlerini kaybedişlerini, onların uzaklaştırılışını uzun uzun anlatırken, bu başarıda kendine de büyük bir pay çıkarıyordu. Süvarilerin cesaretini tam üç sayfada anlatmıştı. Oysa mektubunda ailesiyle ilgili haberlere pek az yer ayırmıştı. Carreen'in hasta olduğunu, Ellen'a göre onun tifoya yakalandığını, durumunun kötü olmadığını bildiriyordu. Scarlett'in telaşlanmamasını istiyor ve bugünlerde Tara'ya gelmesinin doğru olmayacağını yazıyordu. Annesi de Carreen'in iyi olması için, Scarlett'ten kiliseye dua etmeye gitmesini istiyordu.

Scarlett mektubun burasında kalbinde bir acı duydu; çünkü aylardır kiliseye gitmemişti. Daha önceleri kiliseye gitmeyi ihmalî günah sayardı. Yakın zamanlarda ise bu ihmalî, kusur olarak bile görmemeye başlamıştı. Yine de annesinin isteği onun vicdanında bir şeylerin uyanmasına neden oldu ve hemen tesbih çekip dua etti. Ne var ki duayı bitirdikten sonra önceleri olduğu gibi bir huzur ve güven hissi duymadı. Savaşa ve Güneyliler'e karşı ilgisiz kaldığını düşündü.

Akşam; kendini Tara'ya ve Ellen'a daha yakın hissetmek için babasından gelen mektubu cebine koyarak verandada oturdu. Salonda yanan lambanın ışığı, pencereyi aşip yaprakların arasında garip pırıltılar saçıyordu. Scarlett'in çevresini hanımeli ve gül kokuları sar-

mıştı. Gece çok sakindi; ağustos böcekleri sessizliğin tadını çıkarıyorlardı. Güneş'in battığından bu yana bir tüfek sesi bile işitilmemişti. Koltuğunda sallanan Scarlett kendi kalp atışlarını dinliyordu.

Bu son hafta içinde onları hiç kimse ziyarete gelmemişti. Yürüyecek kadar gücü olan erkekler ya siperde nöbet bekliyor ya da Jonesboro'da becerebildikleri kadar Yankee avlamaya çalışıyorlardı. Scarlett kim olursa olsun birinin, hatta Mrs. Merriwether'in kendi yanında olmasını istiyordu. Ama Mrs. Merriwether geceleri hastanede çalışıyordu, Mrs. Meade cepheden dönen Phil ile meşgul oluyordu, Melanie ise yatağında uyuyordu.

Scarlett'in bugüne kadar böylesine yalnız kaldığı olmamıştı. O yalnız kaldığı zaman düşünmeye başlıyordu ve düşündüğü şeyler de pek iç açıcı değildi. O geçmiş günleri, ölenleri gözünün önüne getirmeye çalışırdı.

Şimdi Atlanta tam bir sessizlik içindeyken, o Tara'da yaşadığı sessiz geceleri anımsadı. Hayatın değişip değişmediğini düşündü ve gerek Tara'da, gerek başka bir yerde yaşanmakta olan günlerin eskisi gibi olmadığını anladı. Dört Tarleton, kızıl saçlı ikizler, Tom ve Boyd gözünün önüne geldiler. O zaman bir şey boğazını tıkadı sanki...

Stuart ya da Brent onun kocası olabilirdi. Ama hem şimdi, hem de savaş bittiğinde Tara'ya döndüğü zaman, onların dört nala ağaçların arasından çıkarken bağırdıklarını asla işitemeyecekti.

Sanki meleklerin kanadında dans eden Raiford Calvert! Evet onu bir daha kavaliteliğe seçemeyecekti. Ya Munroe'nun oğulları, küçük Joe Fontain... Birden Ashley'yi anımsadı ve o anda hıçkırığa hıçkırığa ağlamaya başladı. Başını ellerinin arasına alarak;

— Senin yokluğuna hiç bir zaman alışamayacağım! dedi.

Bahçe kapısının gıcırdadığını işitti, hemen gözyaşlarını sildi. Toparlanıp ayağa kalktığı sırada Rhett But-

ler'in, panoma tipi şapkasıyla geldiğini gördü. Arabasında tartışıp öfkeyle ayrıldığı günden beri onu görmemişti. O gün ona bir daha rastlamamak arzusundaydı. Şimdi ise... Evet kendisiyle konuşacak biriyle karşılaştığı ve kendisini Ashley'yi düşünmekten alıkoyacağı için öyle sevinmişti ki... Aklını çelen bütün anıları belleğinden kovdu ve Butler'in aralarında geçen kavgayı unutmuş olabileceğini düşündü. O da bunu unutmuş gibi görünüyordu. Scarlett'in ayaklarının dibinde son basamağa oturdu.

— Demek siz Macon'a sığınmadınız! Mrs. Pittypat'in gittiğini duydum ve doğal olarak sizin de onunla gideceğinizi düşündüm. Penceredeki ışığı görünce bir haber almak için uğradım. Niçin gitmediniz?

— Melanie ile beraber kalmak için gitmedim. Biliyorsunuz o... Bu sırada gitmem doğru olmazdı.

— Şaşılacak şey doğrusu!

Scarlett lambanın ölü ışığında Butler'in kaşlarını çattığını gördü. Yüzbaşı hem kızmış, hem de hayret etmişti.

— Yani Mrs. Wilkes burada, öyle mi? Böyle bir aptallık görmedim. Onun için burası daha çok tehlikelidir.

Aralarında kısa bir sessizlik oldu. Scarlett, Melanie'nin durumunu bir erkekle konuşmanın doğru olmayacağını düşündü. Sonra;

— Macon'a göç etmekten benim yararlanmamış olmam size göre doğru bir davranış değil öyle mi? diye sordu. Butler gülümsedi:

— Haydi canım! İddiaya girerim ki bugünlerde Yankee'ler'e en büyük dert ve zorluk sizsiniz.

Scarlett baştan savma bir cevapla yetindi:

— Bu sözünüzün gönül almak için söylendiğini sanmıyorum.

— Hayır, gönül almakla ilgili değil sözlerim! Erkeklerin her konuşmasında bir kompliman aramaktan, gönül çelici anlamlar çıkarmaktan ne zaman vazgeçeceksiniz.

— Ölüm döşeğinde olduğum zaman... Scarlett bu sırada Rhett Butler'dan başka kendisine kompliman yapacak erkeklerin her zaman bulunabileceğini düşünererek gülümsedi.

— Ne boş, ne anlamsız bir övünç kaynağı! Yine de içtenlikli davranmanız çok iyi bir şey...

Tabakasından bir sigara çıkardı, tütün kokusunu içine çekti. Sonra trabzana yaslandı. Kibritini yaktı, bir süre alevi seyrettikten sonra ciğerlerini sigara dumanıyla doldurdu. Scarlett tekrar sallanan koltuğuna oturdu. Gecenin sakın karanlığı onları kuşatmıştı. Hanımeli ve güllerin arasındaki yuvasından çıkan bir kuş sessizliği bozdu; sanki bir hata yapmış gibi birden sustu.

Butler tatlı tatlı gülmeye başladı ve;

— Siz Mrs. Wilkes'a eşlik etmek için kaldınız demek! dedi. Bu özveri benim şimdiye kadar gördüklerimin en büyüğü, en olağanüstü olanı...

O gülmesini sürdürürken Scarlett hemen cevap verdi:

— Bunda olağanüstü bir taraf yok!

— Yaa!... O zaman siz işe tarafsız bir gözle bakmıyorsunuz demektir. Çünkü ben biliyorum ki, siz Mrs. Wilkes'ı kaba ve aptal buluyordunuz; onun yurtseverliği sizin canınızı sıkıyordu; onun hakkında kaba sözler söyleme fırsatını hiçbir zaman kaçırmadınız. Gerçek böyleyken, sizin bombardıman altında ona yardım etmek için burada kalmanıza hayret ettim. Haydi söyleyin bana, bunu niçin yaptınız?

Scarlett'in yüzü kızardı, dudakları hafifçe titremeye başladı. Buna rağmen ağırbaşlılıkla cevap vermeye çalıştı:

— Çünkü Melanie, Charles'ın kardeşidir. Yani o benim için bir kardeş gibidir.

— Ashley Wilkes'ın dul eşidir, demek istiyorsunuz sanırım.

Scarlett öfkesine yenik düştü ve bir hamlede koltuğundan kalktı.

— Daha önceki davranışınızı affetmek üzereydim, ama artık siz çok fazla oluyorsunuz. Az önce birtakım kötü düşüncelere dalmasaydım bu verandaya gelmenize asla izin vermezdim ve...

— Oturun, kabaran tüylerinizi yatıştırın.

Butler'in sesinde içtenlik vardı, yerinden doğrularak Scarlett'in elini tuttu ve genç kadını koltuğuna oturması için zorladı.

— Niçin kötü düşüncelere kapılıyorsunuz?

— Bugün babamdan bir mektup aldım. Yankeeler Tara'nın hemen yanı başındaymışlar. Küçük kardeşim tifoya yakalanmış ve... ve... Şimdi annem beni o kadar istemesine rağmen tifoya yakalanırım diye Tara'ya gelmeme izin vermiyor. Ah Tanrım evime dönmeyi öyle istiyorum ki...

Butler daha şefkatli bir sesle onu teselli etmeye çalıştı:

— Haydi ağlamayın! Burada daha güvenlisiniz. Yankeeler size kötülük yapmaz, ama tifo olmak hiçbir işinize yaramaz.

— Yankeeler bana kötülük yapmaz mı? Böyle bir yalana neden gerek görüyorsunuz?

— Sevgili Scarlett, Yankeeler şeytan değildir. Onların sandığınız gibi ne boynuzları var, ne de tahta ayak-kabıları. Onlar da siz Güneyliler gibi... Belki biraz az terbiye görmüşlerdir ve şiveleri de çekilmez.

— Haydi canım, Yankeeler'i bana...

— Size tecavüz mü ederler? Hiç sanmam. Gerçi onlarda böyle isteklere rastlanmıyor değil.

Scarlett, çok öfkelenerek;

— Eğer korkunç şeyler söyleyecekseniz, içeri gireyim! diye bağırdı. Yüzünün kızardığını hissediyor, ama karanlıkta görünmediği için de seviniyordu.

— İçtenlikle cevap ver, bunu düşünmüyor muydunuz?

— Oo, kuşkusuz hayır!

— Yok, muhakkak ki evet! Düşüncenizi gizlemenize gerek yok, çünkü ben yüzünüzden ne düşündüğü-

nüzü anlıyorum. Çok temiz ve çok iyi yetiştirilen Güneyli hanımlar hep bunu düşünürler. Evet bundan başka bir şey düşünmezler. İddiaya girerim ki Mrs. Merriwether gibi olanlar bile...

Scarlett, bir şey söylemeden yutkundu. Çünkü ne zaman iki ya da daha çok evli kadın bir araya gelse hemen bu konuya daldıklarını ve sürekli Virginia'da, Tennessee'de, Louissiana'da neler olup bittiğinden söz ettiklerini, ama yanbaşılarında olanlardan konuşmadıklarını anımsadı. Yankeeler kadınlara tecavüz ediyorlarmış, süngülerle çocukları öldürüyorlarmış, içine ihtiyar kadın ve erkekleri doldurdukları evleri ateşe veriyorlarmış...

Eğer Rhett Butler'da birazcık utanma duygusu olsaydı bundan söz etmezdi. Ve Scarlett, onun sinsice güldüğünü farkedebilirdi. Onun bu halini, Scarlett nefretle karşılıyordu. Aslında Butler her zaman nefret edilecek biriydi. Kadınların neler konuştuklarını, neler düşündüklerini bir erkeğin bilmesi, hele hele Butler'ın bilmesi çok korkunçtu. Onun önünde Scarlett, kendini çıplakmış gibi hissediyordu ve Yüzbaşı için o bir cam gibi saydamdı.

Butler:

— Madem bu konu üzerindeyiz, sormamda bir sakınca yok! diyerek tekrar konuşmaya başladı. Bu evde bir koruyucunuz ya da sizi gözeten biri var mı? Örneğin Mrs. Merriwether ve Mrs. Meade gibi... Çünkü bunlar bana, buraya daima kötü bir niyetle geliyormuşum gibi bakıyorlar.

— Mrs. Meade bizi akşamları görmeye gelir genellikle. Bugün gelemedi, çünkü oğlu evde.

— Sizi yalnız bulmak ne hoş!

Butler'ın sesindeki tatlılık, konunun değişmesinden memnun olan Scarlett'in kalbinin atışını hoş bir biçimde arttırdı ve bu arada yüzünün kızardığını hissetti. Çünkü böyle tatlı seslerin çoğunlukla erkeklerin aşklarını dile getirmelerinin başlangıcı olduğunu çok iyi biliyordu. Ah aşk sözleri ne kadar güzeldi, ne kadar

eğlenceliydi. Eğer Butler sevgisini açıklasaydı ona ne kadar acı çektirecek ve üç yıldır kendisiyle alay eden bu adama yaptıklarını nasıl ödetecekti. Oniki Meşeler'de Ashley'ye tokat attığını görüp onu rezil bir duruma düşürmesinin intikamını alıncaya kadar Butler'a hayatı zehir edecekti. Ve son darbeyi onun kendisi için bir ağabeyden başka bir şey olamayacağını söyleyerek indirecekti. Bu güzel hayal önünde, sinirli küçük bir kahkaha atmaktan kendini alıkoyamadı. Yüzbaşı Butler, onu tepeden tırnağa süzdükten sonra;

— Aptal aptal gülmeyin! dedi. Ve birden genç kadının ellerini, avucunun içine alıp dudaklarına bastırdı. Scarlett kanında bir serinlik hissetti, bütün vücudu titredi. Büyük bir haz duyuyordu şimdi. İçinden bu anın bitmemesini öyle arzu ediyordu ki...

Butler'ın, ateşli mi yoksa serin mi olduğuna bir türlü karar veremediği dudakları bileğine doğru kayd. Scarlett elini çekmeye çalışıyor, ama kalbinin mutluktan hızla çarptığını hissediyordu. Elini Rhett'in saçlarının arasında gezdirmek, dudaklarını onun ağzına dokundurmak isteğiyle yanıp tutuşacağını hiç tahmin etmemişti. Büyük ve hoş bir heyecan duyuyor ve kendi kendine onu sevmediğini, yalnız Ashley'yi sevdiğini söylüyordu. Ama kalbindeki bu ürperişin anlamını bir türlü açıklayamıyordu.

Butler memnundu, tatlı tatlı güldü ve;

— Kaçmayın, size kötülük yapmayacağım! dedi.

— Bana kötülük mü? Sizden hiç korkmuyorum Yüzbaşı Butler!

Scarlett sesinin titrediğini farkedince öfkeyle;

— Hiçbir adamdan korkmuyorum! diye bağırdı.

— Bakın ne güzel! Ama biraz dikkatli olun lütfen, Mrs. Wilkes bizi işitebilir. Haydi koltuğunuza oturun şimdi.

Scarlett'in kendinden geçmiş hali, Butler'ı çok memnun ediyordu.

— Beni seviyorsunuz değil mi Scarlett?

Bu soru, genç kadının beklediği fırsattan çok daha

fazlasını veriyordu ona... Hemen kendini toparladı ve temkinli cevap vermek için kısa bir süre düşündükten sonra;

— Evet, ara sıra... Küstahça davranmadığınız zamanlar! dedi.

Butler yeniden gülümsedi, Scarlett'in avucunu, yavaşça dayadı.

— Ama siz beni küstah olduğum için seviyorsunuz sanıyordum. Çünkü içinize kapandığınız yaşantınızda o kadar az küstah adamla karşılaştınız ki, beni çok değişik buldunuz ve sizde eşine az rastlanır bir çekicilik uyandırdım; öyle değil mi?

Yazık ki konuşma istediği biçimde gelişmiyordu. Scarlett elini kurtarmaya çalışarak;

— Doğru değil! dedi. Ben terbiyeli ve derli toplu adamları severim. Sürekli terbiyeli davranacaklarına güvenmediğim...

— Yani keyfinize göre sürekli acı çektireceğiniz erkekleri mi seversiniz?

Butler, Scarlett'in avucunu öptüğünde genç kadın kalbinde öyle güzel bir titreşim hissetti ki...

— Ama beni seviyorsunuz? Scarlett beni her zaman sevebilir misin?

Genç kadın tekrar "avucumun içine düştü" diye düşündü.

— Doğrusu hayır! Ama davranışlarınızı ve tavrınızı değiştirirseniz belki!

— Ama benim bunları değiştirmeye hiç niyetim yok. Demek kendinizi beni sevmeye yeteneksiz hissediyorsunuz. Ben de böyle düşünüyordum zaten! Çünkü ben size karşı bir sempatiden başka bir şey duymuyorum. Sizi sevmiyorum ve sizin karşılıksız kalan bir aşkla ikinci kez darbe yemeniz çok feci olur, öyle değil mi sevgilim? Size 'sevgilim' diyebilir miyim? Mrs. Hamilton? Zaten siz izin verseniz de, vermeseniz de yine size 'sevgilim' diyeceğim.

— Siz beni seviyor musunuz?

— Hayır! Yoksa böyle bir şey mi umuyordunuz?

— Bu kadar küstah olmayın!

— Evet evet, umuyordunuz. Ne yazık umutlarınızı yıktım. Gerçi sizi sevmem gerekirdi; çünkü çok güzelsiniz. Ayrıca hiçbir şeye yaramayan sayısız yetenekleriniz var. Bu yetenekler çok kadında var, ama onlarınkiler de gereksiz. Ben sizi sevmiyorum, ama size karşı delice sempati besliyorum. Zekanızın kıvraklığına, saklamak için çok az katlandığınız bencilliklerinize, isyankar düşüncelerinize, atalarınızdan yani İrlandalı bir köylüden size geçen pratik yeteneklerinize karşı bir sevgim var.

Köylü ha! Scarlett ona ağır bir dille cevap vermeye hazırlanıyordu ki, Butler genç kadının elini sıkarak;

— Sözümlü kesmeyin! dedi. Size karşı sempati var; çünkü bende bu niteliklerinizden bir bölümüne sahibim ve benzerlikleri birbirine bağlamaktan hoşlanırım. Altı aydır kuşkusuz toprakta olan şu Mister Wilkes'in anısını her an yücelttiğinizi biliyorum. Ama kalbinizde benim için bir yer olmalıdır Scarlett! Kendi kendinizi yemekten vazgeçin artık! Size aşkımı ilan ediyorum işte... Size karşı ilk arzuyu, Oniki Meşeler'de zavallı Charles Hamilton'ı etkilerken gördüğüm zaman duymuştum. Hiçbir kadını arzu etmediğim kadar sizi arzu ediyorum. Ve şu bir gerçek ki hiçbir kadını beklemediğim kadar sizi bekledim.

Bu sürpriz açıklama Scarlett'in soluğunu kesti. Butler'ı yaptığı bütün hareketlere rağmen seviyordu, ama öyle dik başlı bir kadındı ki, bunu açıkca kabul etmek istemiyordu. Ayrıca kahkahayla karşılayacağından korktuğu için de bu gerçeği söylemeye cesaret edemiyordu. Şimdi ona kendisinin yenir yutulur lokma olmadığını gösterecekti.

— Bir evlenme isteği mi?

Butler, Scarlett'in elini sıkıp, o kadar güldü ki genç kadın koltuğunda büzülüp kaldı.

— Aman Tanrım! Hayır, hayır! Size söylememiş miydim, ben evlenecek adam değilim diye?

— Ama öyleyse...

Butler ayağa kalktı, sağ elini kalbinin üzerine koyarak biraz saygıyla ve biraz da komik bir biçimde eğildi sonra sakın bir sesle şöyle dedi:

— Sevgilim, ben sizi iğfal etmeden önce, benim metresim olmanızı isteyerek zekanızı değerlendireceğim.

Metresin olmak mı? Bu söz genç kadının kulaklarında birkaç kez yankılandı. Ayrıca onu bu kadar budala sanması da bir öfke krizi geçirmesine neden oldu. O bir evlenme teklifi beklerken, Yüzbaşı Butler'dan böyle aşağılayıcı bir teklif almak onu gerçekten budala yerine koymak demekti. Öfke, kırılan gururu ve hayal kırıklığı Scarlett'in aklını başından aldı. Butler'a hem hakaret etmek, hem de toplum içindeki kendi durumuna uygun bir cevap vermek için biraz acele davranı ve dilinin ucuna gelen ilk sözcükleri söyleyiverdi:

— Metresiniz! Pekiyi, bir yığın dedikodudan başka bunda benim çıkarım nedir?

Dudaklarından dökülen sözleri, kulakları işitince, ağzı bir karış açık kaldı. Scarlett söylediklerinin ne dehşet verici olduğunu anladığı zaman iş işten geçmişti. Butler katıla katıla güldü ve hayret ve dehşet içindeki genç kadının mendiliyle ağzını kapatarak koltuğuna oturuşunu izledi.

— İşte, bu tavrınız için size sempati besliyorum. Siz, benim tanıdığım tek samimi kadınsınız. Sorunlara kısa yoldan çözümler bulan; işleri günah ve ahlak gibi küçük tabulara önem vermeden yapan tek kadınsınız. Şu anda başka bir kadın olsaydı beni hemen kapı dışarı ederdi.

Scarlett bir ok gibi koltuktan fırladı, yüzü utançtan kıpkırmızı olmuştu. Bu adam bu kadar müthiş şeyleri nasıl söyleyebiliyordu? O Ellen'in kızı olarak aldığı terbiye ile bu kadar aşağılayıcı sözleri nasıl dinliyor ve nasıl bu kadar utanılacak bir cevap veriyordu. Bağırıp, çağırmalıydı; hatta bayılmalıydı. Onurlu bir hareketle sırtını bu adama dönmeliydi ve hiçbir şey söylemeden oradan ayrılmalıydı. Ama ne yazık ki iş işten geçmişti.

Üst kattaki Melanie'nin ve yolun biraz aşağısında oturan Meadeler'in işitebilecekleri kaygısına düşmeden;

— Size kapıyı göstereceğim! diye bağırdı. Çıkın gidin! Bana bu sözleri söylemeye nasıl cesaret ediyorsunuz? Size bu cesareti vermek için ben ne yaptım. Gidin ve bir daha bu eve adım atmayın. Artık bir daha kendinizi affettireceğinizi düşünerek iğnelerinizle, kurdelelerinizle, şekerlemelerinizle sakın gelmeyin.

Ben bu yaptıklarınızı babama anlatacağım ve o da sizi öldürecektir!

Butler şapkasını aldı, selamlamak için eğildi. Scarlett bu anda bile onun güldüğünü, karanlıkta parlayan dişlerinden anladı. "Bu adam hiçbir şeyden utanmıyor" diye düşündü. Gerçekten de genç kadının söyledikleriyle eğleniyordu ve onu neşe içinde süzüyordu.

Ahh bu herif ne kadar nefret edilecek bir yaratıktı! Scarlett arkasını döndü ve hızla eve girdi. İçeri girerken kapıyı onun yüzüne hızla çarpmak istedi, ama Butler bunu önledi ve;

— Size yardım edebilir miyim? diye sordu. Bu adamın yanında bir saniye daha kalırsa sinir krizi geçireceğini hisseden Scarlett, merdivene doğru yürüdü ve ilk basamağa geldiğinde Butler'ın kendisine karşı nezaketle kapıyı kapadığını işitti.

Sıcak ağustos günlerinde de savaş bütün sıcaklığıyla sürdü. Eylül ayına gelindiğinde top gürlemeleri birden durdu. Atlanta'nın üzerine çöken sessizlik korkunç çağrışımlara neden oldu. Halk evlerinden dışarı fırlamış, ne olmuş, ne bitmiş anlamaya çalışıyordu. Herkes birbirine kaygılı bir biçimde bakıyor, ürkek sesle soruyor, bu sessizliğin gerçek anlamını öğrenmek için didiniyordu. Aylarca süren bombardımandan sonra bu sessizlik Atlantahılar'ı teskin edecek yerde onları daha çok kaygılandırdı.

Yankee bataryalarının neden sustuğunu kimse bilmiyordu, ordudan da bir haber alınamıyordu. Yalnız kentin çevresindeki siperlerin boşaltıldığı ve birçok askerin demiryolunu savunmak amacıyla güneye doğru gittiği biliniyordu. Bir savaş vardı, ama kimse nerede çarpışıldığını bile bilmiyordu. Ağızdan ağıza, kulaktan kulağa dolaşan söylentilerin dışında kesin bir haber yoktu.

Kağıt, mürekkep ve çalışacak adam bulamayan gazetelerin yayını da kuşatmanın başından beri durmuştu. Belki de bu yüzden akla, hayale sığmaz söylentiler kentin dört köşesine yayılıyordu.

Bu acı veren ve kaygılandıran sessizliğin içinde küçük ama doğru bir habere susamış olan halk General Hood'un karargahını kuşatmıştı. Gar ve telgrafhane güzel habere susamış olanların saldırısına uğruyordu. Çünkü herkes Yankeeler'in geri çekildiğini ve Güney ordusunun Dalton yolu boyunca onları kovaladıklarını umut ediyordu. Ama bu umudu gerçekleştirecek bir haber alamıyor-du. Telgraf hatları dilsizleşmiş, posta

haberleşmesi kesilmişti ve gara güneyden bile hiçbir tren gelmiyordu.

Bunaltıcı sıcaktan sonra şimdi de hüzünlü sonbahar uç göstermeye başlamıştı. Yorgun insanları, yorulmuş kalpleri bir yığın yoklukla daha da ezmeye hazırlanıyordu yeni mevsim. Scarlett; her şeye boyun eğmiş durumda sakın görünmeye çabalıyorsa da, Tara'dan bir haber alamadığı için üzüntüsünden ve merakından deli olacaktı. Ona göre kuşatma, eskiden olduğu gibi aynı biçimde sürüyordu. Aylarca top gürültüsü ile yatağa girmiş, gülle sesi ile uyanmıştı. Oysa sinir bozucu tarraka, Atlanta'nın üzerine büyük bir yası andıran sessizliğin çöktüğü güne kadar sürmüştü. Kızıl balçıklarla dolan kazılmış siperlerdeki günler... Kentin üzerinde top ateşinin uğuldadığı günler... Seyyar hasta arabaları ve öküz arabaları ile hastaneye götürülen yaralıların yolları kana buladıkları o acı günler... Mezarıcı mangaların henüz soğumamış olan cesetleri toplayıp çukurlara attıkları feryat dolu günler...

Sinirleri bir keman teli gibi gerilen Atlantahlılar nihayet ilk haberleri aldılar. Bu haberler özellikle Scarlett'i perişan etmişti. General Sherman yeniden kentin dördüncü cephesine saldırıyordu. Yankee generali bütün kuvvetini Jonesboro yolu üzerine yığmıştı. Bundan sonra Yankeeler büyük birlikler halinde bu dördüncü cepheye saldıracaklardı. Artık küçük çatışmalar yapılmasına gerek kalmamıştı. Büyük Yankee ordusunun bu yeni hedefe yapacağı saldırıyı önlemek için bütün güney kuvvetleri dördüncü cepheye gönderilmiş ve bu yüzden de kentin savunmasından vazgeçilmişti. Ani sessizliğin nedeni buydu.

Scarlett "neden Jonesboro'ya saldırıyorlar?" diye düşünürken kalbi burkuldu, içinde büyük bir acı duydu. "Neden Jonesboro'yu almak istiyorlar?" "Demiryolunu kontrol altına almak için saldırılacak başka bir yer yok mu?" Genç kadın cevabını bilmediği bu soruları defalarca kendisine sordu ve bunları düşünürken de üzölmekten ve acı duymaktan dermansız düştü.

Tara'dan bir haftadır haber alamamıştı. Babasından gelen son mektup da onun korkularını, üzüntülerini arttırmaktan başka bir şeye yaramamıştı. Carreen'in durumu nasıldı? Kızkardeşinin hastalığı hakkında bilgi alabilmesi için günlerce beklemesi gerekiyordu. Eğer kuşatmanın başında ya Melanie ile birlikte ya da tek başına evine dönebilseydi şimdi ne kadar mutlu olacaktı...

Jonesboro'da kanlı savaş vardı, iki taraf da birbirini boğazlıyordu. Kent halkının bildikleri işte bu kadardı. Kimse savaşın nasıl sonuçlanacağını bilemiyor. Jonesboro'dan gelen bir haberci Yankeeler'in püskürtüldüğünü söyledi. Ama Kuzeyliler geri çekilmeden önce Jonesboro'ya doğru uzanmayı başarmışlardı. Sonuçta garı ateşe vermişler, telgraf hatlarını kesmişler ve üç mil boyunca deliryolunu tahrip etmişlerdi. Şimdi mühendisler ve işçiler demiryolunu onarmak için sabahdan akşama kadar çalışıyorlardı. Ama onarım için zamana ihtiyaçları vardı. Çünkü Yankeeler bozdukları rayları, ocak yakarak kor haline getirmişler, sonra onları telgraf direklerinin çevresinde kıvrımışlardı. Raylar bu durumlarıyla çok büyük bir tirbuşona benziyorlardı.

Evet, Yankeeler Tara'ya kadar gidememişlerdi. General Hood'a telgraf getiren postacı, bu haberi Scarlett'e kendisi söyledi. General Jonesboro'dan ayrılp, Atlanta'ya geleceği sırada Gerald'a rastlamış, o da kızına bir mektup götürmesini ondan rica etmişti. Scarlett'in;

— Babam Jonesboro'da ne yapıyordu? diye sorması karşısında, postacı zor durumda kaldı. Çünkü Gerald Tara'ya götürmek üzere bir askeri doktor arıyordu.

Scarlett genç adama teşekkür etti. Babası doktor aradığına göre Carreen'in hastalığı ilerlemiş demektir. Postacı atına atlayıp arkasında bir toz bulutu bırakarak uzaklaşırken Scarlett titreyen elleriyle babasından gelen mektubu açtı. Konfederasyonda kağıt sıkıntısı

da çekildiği için Gerald mektubunu, Scarlett'in ona yazdığı son mektubun arkasına yazmıştı ve bu yüzden de yazılanları okumakta güçlük çekti.

"Sevgili kızım,

Annen ve iki kardeşin tifoya yakalandılar, ama iyi olacaklarını umuyorum. Annen yatağa düştüğü zaman senin ve Wade'in hiçbir bahaneyle Tara'ya gelmemenizi istiyor; bunu bana özellikle yazdırdı. Çünkü senin ve Wade'in de hasta olmanıza gönlü razı değil. Senden kendisi için dua etmeni istiyor."

Sevgili annesi için dua etmek!... Scarlett hızla içeri girdi, basamakları ikişer ikişer çıkarak kendini yatağa attı. Soluk soluğa kalmıştı; bir süre dinlendi, sonra diz çöktü ve eskiden hiç dua etmediği kadar dua etti: "Ey Meryem, onu öldürmeyin, onu öldürmezseniz o kadar iyi olacaksınız ki!... Size yalvarırım, onun ölmesine engel olunuz."

Scarlett bir hafta boyunca evde zulüm gören bir ceylan gibi oradan oraya koşarak, merdivenleri inip çıkarak, gözünü karanlıklara dikip saatlerce bekleyerek acı çekti. Bir nal sesi duyduğu, kapısı su isteyen bir asker tarafından vurulduğu zaman postacı mı geliyor diye heyecanlandı. Ama ne yazık ki Tara'dan bir haber gelmiyordu. Onu evinden ayıran sadece yirmi beş mil-lik tozlu bir yol değildi, sanki Tara ile arasında uçsuz bucaksız okyanuslar vardı.

Posta haberleşmesi düzenli çalışmıyordu, kimse Güney ordusunun nerede olduğunu ve Yankeeler'in neler yaptığını bilmiyordu.

Scarlett hastanede bu bir haftanın önemini kavrayacak kadar birçok tifo olayına tanık olmuştu. Ellen hastaydı ve büyük bir olasılıkla ölüyordu. Scarlett ise elleri kolları bağlı, Atlanta'da doğurmak üzere olan bir kadının evinde kalıyordu. Bu sırada iki ordu onunla evi arasında kıyasıya savaşıyordu. Biricik annesi hastaydı ve büyük bir olasılıkla can vermek üzereydi. Ama hayır, Ellen hasta olamazdı! Çünkü o hiç hasta olmamıştı. Herkes her an hasta olabilirdi, ama Ellen hasta-

lanmazdı. Çünkü o, hastalara koşar, onlara bakar ve onları iyi ederdi. Ellen hastalığa yakalanmazdı, Mer-yem onu korurdu...

Scarlett evine dönmek istiyordu! Tara'ya, çok iyi tanıdığı bu sığınağa bir çocuğun inatçı arzusuyla dön-mek istiyordu. İçinde doğup büyüdüğü evi... Pencere-lerinde rüzgarla oynayan beyaz perdeli sıcak yuvası... Anıların üzerlerinde vızıldadığı çiçekleri... Yonca ve çi-menleri harap etmemeleri için ördek ve hindileri bağı-rarak ürküten zenci çocuğu... Sessizliğin simgesi olan tarlaları... Güneşte ağaran pamukları... Evi... Ahh kışın sıcak, yazın serin yuvası...Ne büyük hata etmişti, kuşatmanın başında evine dönmediği için... Daha or-talıkta bir tehlike yokken Melanie'yi de kendisiyle bir-likte Tara'ya götürebilirdi.

"Ah bu Melanie!" diye kendi kendine söylendi. Ni-çin Pittypat halayla Macon'a gitmemiştir. Scarlett kendi ailesiyle birlikte yaşamak istiyordu, Melanie ile birlikte değil. "Ben onun soyundan değilim!" diye düşünüyor-du. Sonra kendisine şu soruyu soruyordu: "Niçin bana böyle kene gibi sarılıyor? Eğer Melanie Macon'a gitsey-di şimdi ben de annemin yanında olurdum. Hatta şu sırada bile onun doğum sorunu olmasaydı Yankeeler'e rağmen Tara'ya gidebilirdim.

Büyük bir olasılıkla General Hood benim yanıma bir alay katabilirdi. Bu General de ne kadar iyi adam-dı. Evet evet, Yankeeler'in arasından rahat geçebilmek için ondan bir alay ve bir beyaz bayrak alırdım.

Ama ne yazık ki Melanie'nin doğum yapmasını beklemem gerekiyor. Ah benim sevgili anneciğim, sen ölme! Bebek de bir türlü doğmuyor. En iyisi bugün Doktor Meade'ye gideyim, ondan bebeklerin doğmasını çabuklaştıran bir çare olup olmadığını öğreneyim. Bel-ki eve kısa bir süre sonra dönmem mümkün olabilir. Ama Doktor Meade 'bu çok zahmetli bir doğum olacak' demiştir. Tanrının bir de Melanie ölecek olursa...

Ya Ashley! Hayır böyle bir şeyi düşünmeye hakkım yok, bu hiç doğru olmaz! Ama Ashley! Hayır hayır şim-

di onu da düşünmemeliyim. Çünkü Ashley belki de ölmüştür. Günah işlememeliyim; ben annemi korursa Allahıma uslu duracağıma söz verdim. Ah ah! Bebek doğarsa... Şuradan bir gidebilirim... Tara'da olmayı ne kadar çok istiyorum. Hatta burada olmasam da nerede olursam olayım... Buna bile razıyım..."

Atlanta'yı çok sevmiş olmasına rağmen Scarlett bir süredir uğursuz bir sessizliğe dalan kentten korkmaya başlamıştı. Artık Atlanta'nın o çok sevdiği neşeli yanı, çılgınca eğlenceleri kalmamıştı. Atlanta veba salgınına uğramış bir kent görünümündeydi. Kuşatmanın kulakları patlatan gürültüsünden sonra korkunç olaylara gebe bir sessizlik hüküm sürüyordu kentin her yanında... Bu sessizlik Atlantalları telaşlandırıyor ve korkunun izlerini barındırıyordu içinde...

Halkın yüzünden kaygı ve korku fışkırıyordu. Tek tük rastlanan askerler bir maratonun son metrelerine gelen koşucunun yorgun halini anımsatıyordu.

Atlanta artık gülüp eğlenemiyordu, şimdi herkes askerlerin haftalardan beri bildiklerini biliyordu: Atlanta uçurumun kenarındaydı. Eğer Macon demiryolu düşmanın eline geçerse Atlanta'nın işi bitmiş demekti.

*

* *

Eylül ayının ilk günü, vakit sabah. Scarlett, gece yataken duyduğu bir korkunun esiri olarak uyandı. Yatağında doğruldu, mahmur bir halde düşündü: "Dün gece yataken ne oluyordu? Ahh tamam, savaş... Dün bir yerlerde savaş vardı... Acaba kim kazandı?"

Sabahın ilk saatleri olmasına rağmen, hava boğucuydu. Daha şimdiden günün çok sıcak olacağı anlaşıyordu. Dışarısı sakindi, yol sessizliğin içinde uzanıp gidiyordu. Ortalıkta bir tekerlek tıkırtısı ya da bir manganın ayak patırdısı yoktu. Komşu evlerin mutfaklarından zencilerin tembel ve uykulu sesleri, kahvaltı hazırlıklarının gürültüleri gelmiyordu. Çünkü Mrs. Meade

ile Mrs. Merriwether'in dışında tüm komşuları Macon'a sığınmışlardı. Yolun aşağısındaki işyerleri kapalıydı. Uzun zamandır mağazaların, dükkanların ve büroları kapıları açılmıyordu; çünkü sahipleri elde tüfek cephede savaşıyorlardı.

Scarlett'in içine acı ve hüznü dolduran bu sessizlik, ona sakin geçen önceki günlerden daha dayanılmaz geldi. Bu sabah gerinmeden yatağından kalkıp pencerenin önüne gitti. Yol bomboştı, ağaçlarda yaprakların bir bölümü sararmıştı, ama hepsi kalın toz kabakasıyla kaplanmıştı. Bakımsız kalan bahçenin çiçekleri, bu ilgisizlikten yakınır gibi boyunlarını bükmüşlerdi.

Pencereden bu manzarayı izlerken uzak bir yerden şiddetli yağmurun ilk gök gürlemesi gibi bir uğultu duydu. "Yağmur yağacak" diye düşündü ve köylü ruhuyla "buna çok ihtiyaç var!" diye ekledi. Ama birden bu düşüncesinde yanıldığını hissetti: "Yağmur mu? Hayır değil! Bu gök gürlemesi değil; bu top sesleri... top!"

Kalbi hızla çarpmaya başladı, bütün dikkatiyle sesin nereden geldiğini anlamaya çalıştı. Ama top sesleri o kadar uzaktan geliyordu ki... "Tanrım!" diye dua etti, "dilerim bu gürültüler Marietta'dan ya da Decatur'da veyahut Peachtree deresinden gelsin, ama güneyden gelmesin! Ne olur, güneyden gelmesin bu sesler..."

Pencereden dışarı sarkarak top seslerinin nereden geldiğini anlamaya çalıştı. Gürültüler şiddetini arttırıyordu ve güneyden geliyordu.

Ne yazık ki toplar güneyde atılıyordu ve güneyde Jonesboro vardı, Tara vardı, annesi Ellen vardı. "Yankeeeler belki de şu sırada Tara'dadır!" diye düşündü.

Scarlett yeniden dinledi, ama artık bir şey işitemiyordu. Sanki kulaklarına hücum eden kan, top seslerini boğuyordu. Hayır Yankeeeler Jonesboro'da olamazlardı.

Toplar güneyde atılıyordu ve topcular Atlanta'nın ölümünü ilan ediyorlardı. Scarlett, annesini düşünüy-

yor ve içi içini yiyordu. Güney'de dövüşmek, Tara'da dövüşmek anlamına gelirdi. Odasında sinirli sinirli dolaşmaya başladı. Yumruk yaptığı ellerini ısırtıyor ve ilk kez Güneyliler'in yenilme tehlikesinde olduklarını fark ediyordu.

General Sherman'ın ordularının Tara'ya bu kadar yakın olduklarını bilmek, onun hayallerini tekrar evine götürdü. Bu durum ona camları kıran, evleri yıkan, her çeşit zararı veren, insanları öldüren top gürelelerini, gülle seslerini unutturdu ve savaşın bilinenden de korkunç olduğunu kanıtladı. Sherman'ın ordusu Tara'ya birkaç mil mesafede... Eğer Yankeeler yenik düşseler bile Tara yolu üzerinde yeniden çarpışabilirler... Ve üç hastasıyla Gerald, Tara'dan dışarı adım atamayacak... Yankeeler olsun ya da olmasın, yeter ki o Tara'da olabilsin...

Odasında sinirli sinirli dolaşırken geceliği çıplak ayaklarına dolaşıyordu. Şimdi o bir tek şeyi düşünüyordu: Annesinin yanında olmak!

Mutfaktan, önce çatal, kaşık, bıçak sesleri duyuldu. Daha sonra Prissy'nin kahvaltı hazırlarken hüzünlü bir sesle şarkı söylediğini işitti:

"Birkaç gün daha bu ağır yükü taşıyacağız!"

Scarlett sinirlendi, şarkı çok elem vericiydi ve sözleri onu korkutuyordu. Arkasına bir hırka alarak hole çıktı, servis merdivenine doğru eğildi:

— Şu pis şarkıyı kes Prissy!

— Pekiyi hanım!

Scarlett bu davranışından dolayı utandı. Sesini yumuşatarak;

— Betsy nerede? diye sordu.

— Bilmiyorum hanım! Gelmedi henüz.

Melanie'nin kapısına gitti, odaya bir göz atmak için kapıyı araladı. Melanie şişkin yüzüyle, narin biçimi bozulmuş vücuduyla yatağında uyuyordu.

Scarlett, Ashley'nin onu bu haliyle görmesini çok istedi. Bugüne kadar gördüğü hamile kadınların en korkuncuydu.

Ona bakarken, Melanie çevresi kara halkalarıyla çevrili gözlerini açtı, bu sırada yüzünü tatlı ve sevimli bir gülümseme kapladı.

Scarlett'e doğru dönmek isteyerek doğruldu ve;

— Gir içeriye! dedi. Şafaktan beri uyanığım ve düşünüp duruyorum. Scarlett sana bir şey söylemek istiyorum.

Scarlett odaya girdi, ortalığı kavurmaya hazırlanan güneşin vurduğu yatağa oturdu. Melanie, ona güvendiğini göstermeye çalışarak, elini avucunun içine aldı.

— Sevgili Scarlett, bu top sesleri beni çok rahatsız ediyor. Bu gürültüler Jonesboro tarafından geliyor değil mi?

Scarlett "hım!" diye cevap verirken kalbi hızla çarpmaya başladı.

— Senin Tara için ne kadar kaygılandığını biliyorum. Eğer ben bu durumda olmasaydım, sen geçen hafta aldığın kötü haberler üzerine hemen Tara'ya gidecektin; doğru değil mi?

Scarlett:

— Evet! diyerek üstünkörü bir cevap verdi.

— Scarlett şekerim, benim için çok iyilikler yaptın! Bir kızkardeş bile senin kadar şefkatli olamaz, senin kadar cesaretli davranamazdı. İşte bunun için seni daha da çok seviyorum. Sana bu kadar sıkıntı vermek istemem.

Scarlett birden irkildi, demek kendisini iyi olduğu için seviyordu. "Ne aptal kadın!" diye düşündü.

— Dinle Scarlett! Zamanımı yatağımda düşünerek geçiriyorum. Senden büyük bir lütuf isteyeceğim. Eğer ölürsem çocuğuma bakar mısın?

Melanie'nin kalbi hızlı hızlı çarpmaya başlamış, soluğu kesilir gibi olmuştu. Gözlerinden şefkat dolu bir çağrı okunuyordu. Solgun yüzü birden al al oldu. Kendini toparlayarak tekrar sordu:

— Bunu yapar mısın?

Scarlett, yalnız başıyla işaret ederek cevap verdi.

Çünkü içini korku kaplamıştı ve korku onun sakin

bir sesle cevap vermesine, konuşmasına engel oluyordu. Bir süre bu korkuyu yenmeye çalıştıktan sonra;

— Ah aptallık etme Melly! dedi. Sen ölmeyeceksin. İlk çocuklarını doğuracak olan bütün kadınlar öleceklerini sanırlar. Hatta ben de öyle düşünmüştüm.

— Hayır bu doğru değil, sen hiçbir şeyden korkmadın. Bunu bana cesaret vermek, moralimi düzeltmek için söylüyorsun. Ben ölmekten değil çocuğumun yalnız kalmasından korkuyorum. Eğer Ashley... Scarlett eğer ölürsem çocuğa bakacağına söz ver. Eğer bu sözü verirsen artık hiç korkmayacağım. Pitty hala bir çocuğa bakamayacak kadar yaşlıdır. Honey ile India iyi kimselerdir, ama... Benim çocuğumu senin almanı istiyorum. Bu sözü bana ver Scarlett. Eğer bir oğlum olursa onun Ashley gibi yetişmesini sağla. Eğer kız olursa onun sana benzemesini çok isterim.

— Hay Allah! Hiç işin yok da bunları mı düşünüyorsun! diye Scarlett bağırarak ayağa kalktı. Ortada kaygı verici hiçbir şey kalmadı mı sanıyorsun? Her şeyi bırakıp kendi ölümünden mi söz etmek gerek?

— Beni affet şekerim! Ama bu sözü ver bana! Sanıyorum ki bugün doğum olacak. Bunu sezinliyorum. Ve şimdi sana yalvarıyorum, bu sözü ver bana!

— Haydi, pekiyi öyle olsun... Söz veriyorum.

Melanie onun Ashley'ye karşı olan eğilimini bilemeyecek kadar aptal mıydı? Ya da olup biteni bildiği için aşkı yüzünden Ashley'nin çocuğuna özenle bakacağını mı düşünüyordu.

Onun çağrısı üzerine yatağa oturdu. Melanie tekrar Scarlett'in elini avuçlarının içine aldı. Bu sırada Scarlett bir sürü soru sormak için büyük bir istek duyduğu halde, bunlar dudaklarından dökülemedi, gözlerinde dalgın bir ifade belirdi.

— Bugün sana öleceğini düşündüren sebep nedir Melly?

— Güneşin ilk ışıklarıyla birlikte ağrılarım başladı. Gerçi çok ağır değil...

— Acı çekiyor musun? Beni niçin çağırmadın?

Şimdi Doktor Meade'yi çağırması için Prissy'yi göndereceğim.

— Hayır! Daha erken, Scarlett. Doktorun ne kadar telaşlı bir adam olduğunu biliyorsun. Doktora bugün yardımına ihtiyacımız olacağını haber versin Prissy. Mrs. Meadeler'e birini gönder ve buraya gelmesini rica et. O kocasının ne zaman çağırılması gerektiğini iyi bilir.

— Ah Melly, sen başkalarını bu kadar düşünmekten ne zaman vazgeçeceksin? Pek iyi biliyorsun ki hastanedeki her hangi bir hasta kadar, senin de doktora ihtiyacın var. Ben onu hemen arayacağım.

— Olmaz, çok rica ederim. Bazen bu ağrılar bir gün boyunca sürermiş. Hastanedeki zavallı insanların Doktor Meade'ye ihtiyaçları olduğu bir sırada, onu burada oyalamak istemem.

— Eh, ne yapalım? Senin dediğin olsun!

Prissy, Melanie'nin kahvaltısını odasına getirdikten sonra Scarlett'i Mrs. Meade'yi aramaya gönderdi. O önce bir şeyler yemek için aşağıya indi ve Wade ile birlikte sofraya oturdu. Belki de ilk kez aç değildi ya da kendini aç hissetmiyordu. Melanie'nin doğumunun yaklaştığını düşünürken duyduğu acı, ona açlığını unutturuyor olabilirdi. Kalbi çok garip biçimde atıyordu. On on beş saniye kadar düzenli çarpan kalbi, birden hızlı hızlı çarpmaya başlıyordu. Midesinin bulandığı hissine kapılıyor, kahve yerine içilen kuru mısır ile Hint patatesi karışımından ilk kez bu sabah tiksiniyordu. Şekersiz ve sütsüz olan bu içecek çok acıydı. Tatlandırıcı olarak kullanılan Hint darısı da bir işe yaramıyordu. Damağına yapışan mısır haşlamasını da bir türlü yutamıyordu. Eğer kin duymasına yol açan başka bir sürü sebep olmasa bile, yalnızca kahve bulunamaması onun Yankeeler'den nefret etmesine yetecekti.

Wade bu sabah çok daha sakin görünüyordu. O da mısır haşlamasından bıkmıştı ve artık tiksitmeye başlamıştı bile... Annesinin ağzına uzattığı kaşıklardaki mısır haşlamasını zorla boğazına indiriyor, yutkunmayı geciktirecek birtakım bahaneler arıyordu. Büyük ve yuvarlak olan ela gözleriyle Scarlett'in her hareketini izliyordu. Tatlı gözlerinden annesinin gizli korkularının ona da geçtiği belli oluyordu. Kahvaltısını bitirince annesi onu oynamak için bahçeye gönderdi.

Scarlett, çocuğunun bahçede oyalandığını görünce memnun oldu ve bir süre Wade'i izledi. Yemek masasından kalktı, merdivene kadar yürüdü. Ne yapacağını bilmeden durdu, geri dönecekken Melanie'nin yanında bulunması gerektiğini düşündü. Onu, kafasındaki sıkıntılardan uzaklaştırmalıydı. Neden Melanie doğurmak için bugünü seçmişti? Neden bugün durup dururken ölümden söz etmişti?

İlk basamağa oturup, düşüncelerine çeki düzen vermeye çalıştı. Dünkü çarpışmada neler olduğuna, bugünkü savaşta neler olacağına ilişkin tahminler yürüttü. Birkaç mil ötesinde büyük bir savaş oluyor ve o bu savaşın gidişi hakkında bir bilgi sahibi olamıyordu; bu duruma çok şaşıtı. Peachtree deresindeki çarpışmadan sonra kentin bu sessizliği Scarlett'e çok garip geliyordu.

Pittypat'in evi Atlanta'nın kuzeyinde olduğu ve savaş güney yönünde sürdüğü için ne bir birlik, ne hasta arabası ve ne de yaralı kafilesi görülüyordu. Acaba kentin güneyinde böyle sahnelerle karşılaşılıyor muydu? Bunları düşünen Scarlett o yönde oturmadığına şükretti. Mrs. Merriwetherler ile Mrs. Meadeler hariç bütün mahalle halkı Atlanta'dan kaçtığı için Scarlett kendini çok yalnız hissediyordu. Peter amcanın bile burada olması çok iyi olurdu. Hiç olmazsa onu haber almaya, bir şeyler öğrenmeye yollardı. Kendi de bir haber alabilmek için giderdi, ama Melanie'nin yanından ayrılmaması gerekiyordu. Mrs. Meade gelmeden bir yere gidemezdi. Evet Mrs. Meade de nerede kalmıştı, niçin gelmiyordu? Üstelik Prissy de dönmemişti.

Scarlett verandaya çıktı ve Meadeler'in evine doğru baktı. Bir süre sonra Prissy göründü; yanında kimse yoktu, telaşlı da değildi. Sanki hiçbir işi yokmuş gibi ağır ağır geliyordu. Eteklerini savuruyor, omuzunun üstünden kendini süzüyordu.

Prissy bahçe kapısını açarken, Scarlett daha fazla dayanamayarak öfkeyle bağırdı:

— Neden geciktin? Cehennemin dibinden mi geliyorsun? Mrs. Meade ne dedi? Ne zaman gelecekmiş?

— Evde yoktu!

— Ne zaman eve gelecekmiş?

Prissy; yaptığı işin önemli olduğunu göstermek için, her sözcüğün üstüne basa basa cevap verdi:

— Cookie dedi ki Mrs. Meade, Mister Phil yaralandığı için bu sabah erkenden çıkmış. Mrs. Meade arabaya binmiş, Talbot ve Betsy aramaya gitmişler. Co-

kie dedi ki o çok ağır yaralanmış. Mrs. Meade'nin bize gelmeye niyeti yokmuş.

Scarlett öfke dolu gözlerle Prissy'ye baktı, onu bir güzel dövmek istiyordu. Çünkü tüm zenciler gibi o da felaket tellâlı rolü oynamayı çok seviyordu.

— Haydi orada kabak gibi dikilip durma! Mrs. Meriwetherler'e git, ya kendisinin gelmesini ya da annesini göndermesini söyle. Haydi çabuk ol!

— Ama onlar evde yoklar. Dönerken orada biraz dinlendim. Bütün pencereler kapalıydı. Hastanede olduklarını sanıyorum.

— Demek bunun için geciktin ha! Sana bir iş yapman söylendiği zaman yalnız o işi yapacaksın. Başka bir yere gitmeyeceksin, başkalarıyla konuşmayacaksın! Anlaşıldı mı? Haydi bakayım şimdi... Şeylere git!

Scarlett birden susup düşünmeye başladı. Atlanta'da kalan tanıdıkları arasında kim ona yardım ederdi? Bir tek Mrs. Elsing vardı. Gerçi Mrs. Elsing, kendisini sevmezdi ama Melanie'ye karşı daima dostluk beslerdi.

— Mrs. Elsingler'e git. Her şeyi güzelce anlat. Bura ya gelmek lütfunda bulunmasını rica et. Bak Prissy, beni iyi dinle: Mrs. Melly doğurmak üzeredir ve sana ihtiyacımız vardır. Acele gider ve hemen dönersen çok memnun olurum.

— Evet Mrs. Scarlett! diye cevap verirken, hemen gitmek için hareket etti.

— Haydi çabuk ol gündüz feneri!

— Pekiyi Mrs. Scarlett!

Prissy, yürüyüşünü bir parça değiştirdi. Scarlett içeri girdi, Melanie'nin yanına çıkmak için kararsızdı. Çünkü ona Mrs. Meade'nin neden gelmediğini açıklaması gerekecekti. Bu kötü haber, Melanie'yi olumsuz etkileyebilirdi. Ona bir yalan söylemeliydi.

Scarlett, Melanie'nin odasına girdiği zaman onun kahvaltısına el sürmediğini gördü. Yüzü solgundu.

— Mrs. Meade'yi hastaneden bırakmamışlar. Ama Mrs. Elsing gelecek. Daha iyi değil mi?

Melanie:

— Çok iyi! derken, gerçek durumu gizlemeye çalışıyordu. Scarlett Wade'i doğurman ne kadar sürmüştü?

Scarlett o doğum anını anımsamaktan pek hoşlanmamakla beraber biraz neşeli görünerek;

— Çok sürmedi! dedi. Bahçedeydim, eve girinceye kadar doğdu. Annem benim bir zenci gibi doğum yapmamı rezalet olarak nitelendirmişti.

— Umarım ben de bir zenci gibi doğururum! diye cevap verirken gülümseyen Melanie'nin yüzü, gerçeği anımsayınca daha da sarardı.

Scarlett biraz üzgün, biraz kötümser bir bakışla Melanie'nin kalçalarını gözden geçirdi. Ama ona güven verici bir sesle konuşmaktan da geri kalmadı:

— Haydi canım, göreceksin çok güç olmayacak!

— Korkak davranmaktan çekiniyorum. Mrs. Elsing hemen gelecek mi?

— Evet şekerim hemen gelecek! Şimdi sana biraz su getirmeye gidiyorum. Tuvaletini tazelemen, saçlarını taraman gerek. Bugün hava o kadar sıcak ki, elini yüzünü yıkayıp, biraz rahatlırsın.

Scarlett, aşağıda mümkün olduğu kadar oyalandı. Prissy'nin dönüşünü görmek için ikide bir kapıya koşup durdu. Ama Prissy'nin ortalıkta gözükmemesi üzerine Melanie'nin yanına çıktı. Görümcesinin terli yüzünü, boynunu ve göğsünü sildi, uzun siyah saçlarını taradı, onları başının arkasında toplayıp bir kurdeleyle bağladı.

Aradan belki de bir saat geçti ve bir ara yoldan, yürümekten çok sürünen bir kişinin ayak seslerini duydu. Pencereden bakınca ağır ağır yürüyerek dönen Prissy'yi gördü. Sanki arkasında büyük bir kalabalık onu izliyormuş gibi eteğini sağa sola sallayarak kırıta kırıta yürüyordu. Scarlett:

— Bugünlerde bu kıza bir ders vermek gerek! diye söylenerek merdivenleri çabucak indi.

Prissy kapıda Scarlett ile burun buruna geldi.

— Mrs. Elsing hastanede. Cookie sabah treniyle

birçok yaralı geldiğini görmüş. Onlara çorba pişiriyor-
muş Mrs. Elsing.

Scarlett, kalbi burkularak, Prissy'nin sözünü kesti:

— Ne yaptığından bana ne! Haydi şimdi üstüne te-
miz bir önlük giy. Ve hemen hastaneye git. Doktor Me-
ade'ye haber ver, ona söyleceklerim olduğunu söyle.
Eğer o yoksa Doktor Jones'u ya da başka bir doktoru
bul! Çabuk olmanı istiyorum. Eğer yine oyalanacak
olursan bu sefer kafanı kırarım!

— Pekiyi Mrs. Scarlett.

— Doktorlara savaşa ilgili haber sormayı da unut-
ma. Onlar bir şey bilmiyorlarsa gara gidersin, yaralıları
getirenlerden haber sorarsın. Savaşın Jonesboro'da
mı, yoksa başka bir yerde mi olduğunu öğren.

Prissy ani bir korkuya kapıldı:

— Aman Tanrım! Yankeeler Tara'da mı Mrs. Scar-
lett?

— Ben ne bileyim? Sana git bir şeyler öğren demi-
yor muyum?

— Mrs. Scarlett Yankeeler anneme ne yaparlar?
Aman Tanrım!...

Prissy, birdenbire avazı çıktığı kadar feryat etmeye
başlayınca Scarlett'in kafası büsbütün karıştı.

— Yaygarayı bırak, sesini kes! Mrs. Melanie işite-
cek. Haydi hemen eteklliğini değiştir.

Prissy üstünü değiştirmek için giderken, Scarlett
de doktorlara bir not yazmak için kağıt aramaya başla-
dı, babasından gelen mektup gözüne ilişti:

"Annen... Tifo... Hiçbir bahaneyle eve gelmeni iste-
miyor..."

Scarlett az kalsın hıçkırığa hıçkırığa ağlayacaktı. Mela-
nie olmasaydı bütün yolu yürüyerek bile giderdi.

Prissy, Scarlett'in eline tutuşturduğu notla birlikte
hızla evden çıkıp yola koyuldu. Scarlett, Mrs. Elsing'in
gelemeyişini açıklamak için bir yalan bulmaya çalışa-
rak Melanie'nin yanına gitti.

Sırtüstü yatıyordu. Güzel ve solgun yüzü sakın gö-
rünüyordu; bu durum Scarlett'e az da olsa moral ver-

di. Yatağın kenarına oturup, önemsiz şeylerden söz etmeye başladı. Ama akıllı Tara'daydı ve düşünceleri onu Birlik yanlılarının olası bir bozgununa sürüklüyordu. Annesini can çekişir halde düşünüyor, Atlanta'ya giren Yankeeler'in her yeri yıktıklarını, masum halkı öldürdüklerini görüyordu.

Top sesleri taa uzaktan gelmeye devam ediyor, tepelerde dalgalanıyor, kalplerde yankılanıyordu. Scarlett konuşacak durumda değildi, kalkıp pencerenin önüne gitti. Gözlerini sokağa dikti.

Melanie de susuyordu; ama bazen şiddetlenen ağrılardan dolayı yüz ve boyun kasları geriliyordu. Ağrıları biraz dinince, kendi kendine "bereket pek feci olmadı ve uzun da sürmedi" diyordu. Scarlett onun büyük acı çektiğini farkediyordu.

Bu sessiz bekleyiş bir saat sürdü. Genç kadınlar sanki birbirlerinden çekiniyorlarmış gibi konuşmama-ya özen gösteriyorlardı. Aradan bir saat daha geçti ve öğle oldu. Güneş ortalığı kasıp kavuruyordu. Melanie'nin ağrıları da daha sıklaştı ve şiddetlendi. Uzun saçlarının dipleri terlemiş, vücudu su içinde kalmıştı. Scarlett sessizce onun alnında biriken terleri kuruyor, kuruyan dudaklarını ıslak bezle siliyordu; ama korku da içini kemiriyordu. Ya çocuk doktor gelinceye kadar doğarsa ne yapacaktı? Anne olmuştu ama doğum hakkında hiç bilgisi yoktu. Haftalar öncesi başlayan korkusu bugün onu boğuyordu. Yoksa korktuğu başına gelecek ve doktordan vazgeçmek zorunda kalıp Prissy'ye mi güvenecekti.

Prissy'nin doğum konusunda bir hayli bilgisi vardı. Bunu ona zenci kız söylemişti. Biraz sakinleşir gibi oldu; o zaman top seslerinin gittikçe uzaklaştığını farketti. Top gürültüleri uzaklaştıysa, o zaman savaş Jonesboro'ya yaklaşıyor demekti.

Scarlett bu düşüncenin verdiği acıyla kıvranırken Prissy'nin yoldan koşarak geldiğini gördü. Prissy hanımını pencerede görünce bağırmak için ağzını açtı. Zenci kızın yüzündeki heyecanı farkedenden Scarlett onun bağırmasını önlemek için parmağını dudaklarına gö-

türdü ve hemen pencereden uzaklaştı.

Korktuğunu gizlemeye çalışarak gözlerini Melanie'nin çevresi kararmış olan gözlerine dikerek;

— Buradaki su ısındı, biraz soğuk su getireceğim! dedi. Gülümsemeye özen göstererek odadan çıktı ve kapıyı kapadı.

Merdivenin en alt basamağına oturan Prissy soluk soluğaydı.

— Hanımım Jonesboro'da herkes dövüşüyor. Atlantahlılara göre bizimkiler yenilmiş. Aman Tanrım, bu bir felaket değil mi afandım? Annemi ve Pote'yi nasıl bir felaket bekliyordur? Aman Scarlett hanımısı, Yankeeler buraya da gelince halimiz ne olacak?

Scarlett, Prissy'nin sızlanmasına ve ara sıra da yüksek sesle konuşmasına kızarak ona çıkıştı.

— Yeter artık sus!

Prissy doğru söylüyordu. Yankeeler oraya kadar ulaşınca neler olurdu? Tara'nın başına neler gelirdi? Scarlett bu düşünceleri, bu cevabı bilinmeyen soruları kafasından uzaklaştırmaya çalıştı. Eğer bunları biraz düşünecek olsa Prissy gibi inlemeye ve bağırmaya başlayacaktı. Çareyi konuyu değiştirmekte buldu.

— Doktor Meade'yi buldun mu? Ne zaman gelecek?

— Onu bulamadım afandım.

— Ne? Ne diyorsun sen?

— 'Bulamadım' diyorum. Hastanede yok, Mrs. Meriwether ile Mrs. Elsing de yoklar. Bir adam bana Doktor Meade'nin Jonesboro'dan gelen askerleri karşılamak için gara gittiğini söyledi. Afandım, doğrusu ben gara gitmeye korktum. Çünkü orada herkes ölüyor-muş.

— Peki öyle olsun! Ya öteki doktorlar?

— Ortalıkta notunuzu okuyacak bir adam bile kalmamıştı. Olanlar da birer çılgın gibi hastanenin içinde koşuyorlardı. Bir doktor da bana; «Defol git buradan! Bunca asker ölürken beni bir yumurcak için oyalama. Size yardım edecek bir kadın ara!» diye bağırırdı. Daha sonra istediğiniz haberleri öğrenebilmek için dört

bir yana koştum. Her yerde bana savaşın Jonesboro'da yapıldığını söylediler. Ben de...

— Sus!... Sus bakayım! Doktor garda, öyle mi?

— Evet afandım!

— Şimdi beni iyi dinle! Ben doktoru aramaya gideceğim, sen Mrs. Melanie'nin yanında kalacaksın ve o ne isterse yapacaksın. Eğer ona savaşın nerede olduğunu söylersen seni esir pazarında satarım. Bunu yapacağımı iyi bilirsin. Bir de şu var: Sakın o doktorun gelmek istemediğini Mrs. Melanie'ye söyleme! Anlıyorsun musun dediklerimi?

— Pekiyi afandım!

— Şimdi yüzünü yıka, testiği doldur ve yukarı çık. Mrs. Melanie'nin terini kurula, alnına ıslak bez koy. Benim Doktor Meade'yi aramaya gittiğimi söyle.

— Afandım Mrs. Melanie doğurmak üzere mi?

— Bilmiyorum, öyle olmasından korkuyorum. Bunu senin benden daha iyi bilmen gerekir. Haydi çabuk ol!

Scarlett konsolun üzerinde duran hasır şapkasını giydi, aynaya baktı. Belki de farkında olmadan, sarkan birkaç tel saçını şapkasının altına yerleştirdi; elbiselelerini şöyle bir düzelttikten sonra hızla evden çıktı. Yüzüne sıcak hava çarptı, güneş gözlerini kamaştırdı. Korkudan her yanı ürperiyor, kalbi hızlı hızlı çarpıyordu. Yoldan kaçarcasına indi. Şakakları zonkluyor, soluk almakta zorlanıyordu.

Yolun alt tarafından bir kalabalığın sesi geliyordu. Leydenler'in evinin önüne gelince birden sendeledi, düşmekten son anda kurtuldu. Korsesi çok sıkıydı, ama o yine de yürüyüşünü yavaşlatmadı. Şimdi kalabalığa yaklaşmış; homurtuları, konuşmaları daha iyi duyuyordu.

Leydenler'den Five Points'e kadarki mesafede yüzleri gergin zenciler bir ağızdan konuşuyorlardı. Soluk yüzlü çocuklar verandalarda avazları çıktığı kadar bağırıyorlardı ama onlara kimse aldırılmıyordu. Yol; askeri arabalar, hasta arabaları, içi bavul ve eşya yüklü

yükarabalarıyla dolmuştu. Atlı birkaç adam yolu açmaya çalışıyor ve Genel Karargâh'a doğru gidiyordu. Bonnellar'ın evinin önünde ihtiyar Amos atını yularından tutuyordu; Scarlett'i görünce gözlerini açarak, heyecanla sordu:

— Mrs. Scarlett siz daha gitmiyor musunuz afandım? Biz hemen şimdi gidiyoruz. Bizim ihtiyar hanım bavulunu hazırlasın, hareket edeceğiz.

— Gitmek mi? Nereye?

— Allah bilir afandım! Buradan uzaklaşmak gerekiyor, çünkü Yankeeler neredeyse gelirler.

Scarlett, ihtiyar zenciye veda bile etmeden yoluna devam etti. Demek Yankeeler geliyordu. Biraz soluklanmak ve çılgınca atan kalbini sakinleştirmek için Wesleyenne Kilisesi'nin önünde durdu. Sokak fenerine dayanma ihtiyacı hissetti. Dinlenmeyi sürdürürken Five Points Sokağı'ndan iki büküm olmuş bir süvarinin, dört nala Peachtree Sokağı'na doğru ilerlediğini gördü. Bütün gücünü toplayarak ve hiç duraksamadan kendini yolun ortasına attı ve süvariye elini kolunu sallamaya başladı.

— Durunuz lütfen! Allahaşkına durunuz!

Süvari atın dizginlerini öyle kastı ki, at şaha kalktı ve sonra ön ayaklarıyla yeri dövdü. Subayın bitkin halde olduğu yüzünden belliydi. Yine de ani bir hareketle şapkasını çıkarıp Scarlett'e doğru eğildi.

— Buyurun hanımefendi!

— Bana söyleyin Allahaşkına, doğru mudur Yankeeler'in geldiği?

— Korkarım efendim, evet...

— Emin misiniz?

— Evet efendim! Yarın saat önce Genel Karargâh'ta savaşın sürdüğü Jonesboro'dan telgraf aldık.

— Jonesboro'dan mı? Emin misiniz?

— Kesinlikle eminim efendim! Zaten tatlı yalanlara da gerek kalmadı artık. Mesaj General Hardee'den geliyordu. Şöyle diyordu General: "Savaşı kaybettim, geri çekiliyorum!"

— Aman Tanrım!

Yorgun ve yüzü güneşten bronzlaşmış olan süvari hiçbir heyecan belirtisi göstermeden Scarlett'e baktı, sonra şapkasını giydi.

— Aman efendim hemen gitmeyin, bir dakikacık bekleyin lütfen! Şimdi ne yapacağız?

— Efendim doğrusu ben de bilmiyorum. Ordu birazdan Atlanta'dan çekilecek.

— Ordu gidiyor mu? Bizi Yankeeler'e mi bırakacaklar?

— Korkarım öyle olacak!

Mahmuzlanan at bir ok gibi fırladı. Scarlett yolun ortasında toz duman içinde kaldı.

Ordu gidiyor, Yankeeler geliyordu. Şimdi ne yapacaktı? Ne tarafa doğru kaçacaktı? Hayır, kaçamazdı! Kısa bir süre sonra doğuracak olan Melanie'yi yalnız başına bırakamazdı. Eğer Melanie olmasaydı Wade'i ve Prissy'yi alıp kaçardı; Yankeeler'in onu bulamayacağı bir ormana saklanırdı. Melanie ormana gelemezdi. Hayır bu iş şimdilik yapılamazdı. Ah Melanie bebeğini niçin daha önce doğurmamıştı. Bir gün öncesine kadar bir hasta arabası bulur ve onu güvenli bir yere götürebilirdi. Ama şimdi... Evet, şimdi Doktor Meade'yi bulması ve onu Melanie'nin yanına götürmesi gerekiyordu. Belki doktor, bebeği daha önce de doğurtabilirdi.

Eteklerini kıvrıp koşmaya başladı; ayakları birbirine takılıyor, arada bir sendeliyordu. Yankeeler geliyor... Yankeeler geliyor... Five Points Sokağı bilinçsiz koşan insanlarla dolmuştu. Yollarda askeri arabalar, hasta arabaları, yaralı taşıyan arabaların sesleri yankılanıyor; kimse ne yaptığını, ne yapması gerektiğini bilmiyordu.

Tam bu sırada Scarlett gözlerine inanmadığı bir manzarayla karşılaştı: Omuzlarında jambon taşıyan yüzlerce kadın gar tarafından geliyordu. Kadınların yanında da şeker şerbeti güğümelerini taşımaktan iki büklüm olmuş küçücük çocuklar vardı. Biraz büyük çocuklar da mısır ve patates çuvallarını taşıyorlardı.

İhtiyar bir adam el arabasıyla bir un çuvalını taşıyordu. Kadınlar, erkekler, oğlanlar, kızlar, beyazlar, zenciler, yaşlılar, gençler, yüzleri gerilmiş olarak sırtlarına aldıkları çuval çuval, sandık sandık, paket paket yiyecekleri taşıyorlardı. Bu insancıklar bu halleriyle büyük denizlerdeki gel-git dalgalarına benziyorlardı. Scarlett Atlanta'da oturduğu bir yıl boyunca bu kadar yiyeceği bir arada görmemişti.

Birden dolu dizgin gelen bir arabaya yol vermek için kalabalık ikiye ayrıldı. Sırtlarında yük taşıyan insanların açtığı daracık yoldan geçen Mrs. Elsing'di. O bir elinde kırbaç, bir elinde dizginleri tutarak hızla ilerliyordu. Başında şapkası yoktu, yüzü solgundu. Atlarını çılgınca kırbaçlarken kırçillaşan saçları bir çağlayan gibi arkasından dalgalanıyordu. Arabada oturan ihtiyar hizmetçisi kucağında bir yağ paketini bir eliyle sıkı sıkı tutuyor, öteki eli ve ayaklarıyla da yanında ve yerde duran sandık ve paketleri bastırıyordu. Delinen bir çuvaldan da yola nohutlar dökülüyordu.

Scarlett, tüm gücünü toplayarak Mrs. Elsing'e seslendi, ama o kargaşada genç kadının sesi birkaç adım ötesinden bile duyulamamıştı. Mrs. Elsing'in arabası sağa sola yalpalayarak büyük bir hızla geçip gitti.

Scarlett bu olup bitenlere akıl erdiremiyordu. Sonra askeri erzak dapolarının demiryolunun yakınında olduğunu anımsadı. "Depodaki yiyeceklerin Yankee'lerin eline geçmesini önlemek için Hükümet böyle bir karar almış olacak!" diye düşündü. Verilen emir üzerine halk gücünün yettiği kadar yiyecek paket ve çuvallarıyla sandıkları düşmandan kaçınıyordu.

Scarlett Five Points sokağını dolduran kalabalık arasından dirsekleriyle kendisine yol açmaya çalıştı. Çevresi bir savaş alanından farksızdı. Nihayet hasta arabalarını, toz duman arasında kalan doktorları ve yaralıları sedyelerle taşıyan hastabakıcıları görür gibi oldu. Çok şükür! Birazdan Doktor Meade'yi bulabilecekti. Sokağı döndükten sonra Atlanta Oteli'nin köşesinde demiryolunu gördü ve işte o zaman dehşet içinde kaldı.

Yakıcı güneşin altında, demiryolu, rıhtım ve kaldırım boyunca yan yana, omuz omuza, kiminin başı ötekini ayakları arasında, alt alta, üst üste binlerce yaralı asker yatıyordu. Kimileri hareketsizdi, çoğunluk inliyor, feryat ediyor, acılar içinde kıvranıyordu. Aklını yitirenler bile vardı. Bunlar: "Bana kolumu verin!", "Hey ayağımı nereye götürüyorsun?" gibi garip biçimde bağıyorlardı. Her yaralı askerin başında yüzlerce sinek uçuşuyordu. Yaraların üstleri, dudak ve gözlerin kenarları sinek istilasına uğramıştı. Çevre kanlı bezlerle dolmuştu. Sedyelerin içinde bir an önce götürülmeyi bekleyen askerler bir yandan inliyor, bir yandan küfrediyorlardı. Havada yoğun bir kan, sidik, ter, pislik kokusu vardı. Hastabakıcılar yaralıların arasında koşuyorlar, çoğunlukla yerde yatanların üstlerine basıyorlardı. Eline, ayağına, hatta göğsüne basılanlar ilgisizce başlarını kaldırıyorlar, bu kargaşadan kurtulacakları anı sabırla bekliyorlardı.

Ağzı bir karış açık kalan Scarlett'in midesi bulandı; daha ileriye gidemedi. Gerek hastanede, gerek ırmak kenarındaki çatışmadan sonra Pitty halanın çiftliğinin otları arasında birçok yaralı görmüştü, ama böyle feci, böyle yürekler acısı bir manzarayla karşılaşmamıştı. Bu yaralılar için ölüm bir kurtuluş olacaktı. Cesetlerden yayılan pis kokular, yaralılarından yükselen feryatlar burayı bir işkence cehennemi yapmıştı. Hem de gittikçe yenileşen, gittikçe büyüyen ve gittikçe korkunç hal alan bir cehennem! Ve bir de Yankeeler gelecekti...

Koşuşan adamların arasında Doktor Meade'yi aradı, ama bulamadı. Bu sefer yerde yatan yaralıların arasına girdi; girdiği an önüne bakmadan yürüyemeyeceğini anladı. Çünkü bir yaralının üstüne basmaması imkansızdı. Eteklerini kıvrıp, sedye taşıyanları yöneten bir grubun yanına gitti.

Yerde yatan yaralıların arasından geçerken onun eteğini tutanlar, çekiştirenler oluyordu. Hırlayan gırtlaklardan söylenenler pek anlaşılmıyordu; ama hepsinin ortak bir isteği vardı: Su!... Hanımefendi su... Lütfen biraz su... Allah rızası için azıcık su...

Zorlukla ilerliyebiliyordu. Yüzü ter içinde kalmıştı. Eğer bu et yığını halinde yatan bir yaralı ya da ölüyü çiğneyecek olsa hemen düşüp bayılacağını biliyordu. Gözleri sürekli bir noktaya bakan cesetlerin, yırtık elbiseleri yarısından akan kanın pıhtılaşmasıyla vücuduna yapışan zavallıların, dağılmış çenelerinden dedikleri anlaşılmayan ama kuşkusuz bir damla suyla hayat bulacağını sanan adamların üzerlerinden atlayarak ilerliyordu. Eğer Doktor Meade'yi bulamazsa avazı çıktığı kadar bağırarak, belki de aklını oynatacaktı. Daha önce gördüğü gruba yaklaştı ve var gücüyle bağırdı:

— Doktor Meade orada mı?

Gruptan bir adam, sesin geldiği tarafa baktı, evet bu Doktor Meade idi. Üzerinde beyaz gömleğiyle Doktor Meade biraz ilerde, karşısında duruyordu. Doktor gömleğinin kollarını dirseğine kadar kıvrırmıştı. Gömleği ve pantolonu bir kasabınki kadar kanlıydı; hatta sivri sakalının ucu bile kanlanmıştı. Yüzünde sersemlemiş bir adamın yorgunluğu, çaresizliğe karşı duyulan öfkenin izleri vardı. Tozlu yüzünde, akan terlerin neden olduğu çizgiler görölüyordu.

Scarlett'i yanına çağırırken sesindeki sakinlik ve kararlı tavrı, genç kadını hayretler içinde bıraktı.

— Aman ne iyi ettiniz de geldiniz. Eli boş olan herkese yaptıracağımız o kadar çok iş var ki...

Scarlett bir süre Doktor Meade'ye aptal aptal baktı, sonra utangaç bir tavırla eteklerini indirdi. Etekleri bir yaralının yüzüne düştü, o biçare de boğulmamak için başını çevirdi. Genç kadın Doktor'un ne demek istediğini düşünmeye başladı. Hasta arabalarının kaldırdığı tozlar ağzına, burnuna, gözlerine doluyor, çevreden yayılan pis koku genzini tıkiyordu.

— Biraz çabuk ol yavrum! Şöyle gel!

Yeniden eteklerini kıvırdı ve yeniden yaralıların arasından dikkatlice koşmaya başladı. Ve nihayet Doktor Meade'nin yanı başına gelebildi, elini onun omuzuna koydu. Ona dokunduğu an yorgunluktan titrediğini anladı. Mister Meade'nin konuşmasına fırsat vermeden;

— Aman doktorcuğum hemen gelmelisiniz! dedi. Melanie neredeyse doğuracak.

Doktor Meade bu sözlerden hiç etkilenmemiş gibi bakıyordu. Scarlett'in ayaklarının dibinde başını çantasının üstüne koymuş olan bir adam şefkat dolu bir gülümsemeyle ve cesaret verici bir sesle;

— Merak etmeyin, bunun çaresine bakılır! dedi.

Scarlett yerde yatan bu adamın söylediklerine önem vermedi ve Doktor Meade'nin kolunu çekti.

— Doğuracak olan Melanie'dir. Doktor hemen gelmelisiniz. Melanie... Melanie evet...

Süslü ve nazik cümleler kullanmanın sırası değil-di, ama yine çevredekilerin önünde meramını anlatmak ona güç geliyordu.

— Sancıları çok arttı, rica ediyorum doktor!

— Bir doğum ha? Bir bebek dünyaya gelecek demek! Allah'ın işine bakın!

Doktor, bunları söylerken yüzü öfke içinde gerilmişti. O, Scarlett'e ya da bir başkasına öfkelenmiyordu; o ölümle doğumun aynı anda yaşandığı dünyaya karşı öfke duyuyordu.

— Siz çıldırmış olmalısınız! Görmüyor musunuz adamlar ölüyor... Bunları nasıl ölüme terkedebilirim. Bu zavallıları bir yumurcak için kaderleriyle başbaşa bırakamayacağımı bilmelisiniz. Size yardım edecek bir kadın bulunuz. Örneğin karımı bulun!

Scarlett, Mrs. Meade'nin bazı nedenlerden dolayı gelemeyeceğini bildirmek için tam konuşacakken sustu. Çünkü Doktor oğlunun yaralı olduğunu bilmiyordu. Scarlett onun bu kara haberi öğrendiği zaman ne yapacağını tahmin ediyordu. Doktor Meade'nin, oğlunun can çektiğini öğrense bile bir yere gitmeyeceğini; buradaki yaralıları terketmeyeceğini; emeğini, bilgisini bir kişiye vermek yerine tüm yaralılara bölüştüreceğini biliyordu.

— Olmaz Doktor Meade! Kesinlikle gelmeniz gerek! Siz de biliyorsunuz ki Melanie tek başına doğuramaz. Bunu siz söylemişsiniz. Eğer gelmezseniz o ölecek!

Bu işkence cehenneminde; inilti, acı, feryat dolu cehennemde böylesine dokunaklı söz söyleyen Scarlett miydi?

Doktor bir iki adım geri çekildi ve onun son sözlerini anlamamış gibi görünerek, kimden söz ettiğini bil-memezlikten gelerek;

— Ölmek mi? Hepsi ölecek! dedi. Ne pansuman yapılabiliyor, ne ilaç verilebiliyor. Kinin yok, kloroform yok, morfin yok! Yok, yok, yok! Çok acı çekenler için birazcık morfin olsaydı... Allah Yankeeler'in belasını versin! Hepsinin belalarını...

Yerde, başı çantasına dayalı yatan adam sakalları arasında beyaz dişlerini göstererek;

— Doktorcuğum onları cin çarpsın! diye inledi.

Scarlett titremeye başladı; gözleri duyduğu dehşet-ten kocaman olmuş, içleri yaşla dolmuştu. Demek Doktor Meade onunla birlikte eve gelmeyecekti ve Me-lanie de ölecekti.

— Doktor çok rica ediyorum. Allahaşkına!

Doktor Meade dudağını ısırды, çenesini oynattı. Bu sırada yüzü sakinleşti.

— Yavrum, gelmeye gayret ederim! Ama söz vere-mem. Bu yerde yatan zavallıların pansumanları bitsin hele... Yankeeler geliyor, üstelik ordu kenti terk ediyor. İşte o zaman bu yaralıları ne yapacağız. Tren yok, ara-ba yok! Macon yolu işgal altında... Dediğim gibi, gel-meye gayret edeceğim. Siz şimdilik gidin. Beni de daha fazla oyalamayın. Bir bebek doğarken pek fazla bir şe-ye gerek yoktur. Göbeği kesmek yeter.

Bir çavuş doktorun omzuna dokundu, o da talimat vermek üzere döndü. Parmağıyla bir yaralıyı, daha sonra bir başkasını gösterdi. Yerde yatan adam Scar-lett'e şefkat dolu gözlerle baktı. Genç kadın arkasını döndü, çünkü Doktor Meade onu unutmuştu artık...

Geldiği gibi yaralıların arasından geçti, evin yolunu tuttu. Doktor gelmiyordu, her şeyi kendisinin yapması gerekecekti. "Çok şükür ki Prissy doğum işinden anlı-yor!" diye düşündü. Sıcaktan başı ağrıyor, ter içinde

kalan korsesi de vücuduna yapışuyordu. Ayakları kabuslarda olduğu gibi koşmak isterken yerinden kıpırdamıyordu sanki... Belleği karmakarışık olmuştu. Eve ulaşabilmek için gitmesi gereken yolu düşündü, buna gücünün yetmeyeceğini anladı. Tam bu sırada o korkunç söz kulaklarında cınladı:

— Yankeeler geliyor!

Birden canlandı, damarlarına taze kan pompalanmış gibi kuvveti geri geldi. Bütün gücüyle yola koyuldu. Five Points'e geldiği zaman dalga dalga ilerleyen halkın arasına girdi. Her yer insanlarla dolmuştu, kaldırımlarda bile yürümek imkansızdı. Bu nedenle yolun ortasından gitmek zorunda kaldı. Toz içinde, bitkin haldeki askerler tek sıra geçiyorlardı. Binlerce asker yorgun argın ilerliyordu. Sakallı, kirli, üstü başı yırtık, kimi silahlı, kimi silahsız olan bu adamlar düzensiz bir biçimde yürümekteydiler. Askerlerin küfür ederek sürekli kırbaçladıkları katırlar topları sanki çekmekten bıkmış gibiydiler. Tenteneleri yırtılmış levazım arabaları tozlu yolda yalpalayarak gidiyorlardı. Dört nala geçen süvariler ortalığı toza boğuyorlardı.

Scarlett şimdiye kadar bu kadar çok asker görmemişti. Ordu geri çekiliyordu, askerler kenti terk ediyorlardı. Bu başı belli olmayan asker kafilesi yüzünden sivillerle hınca hınç dolu kaldırıma çıkmak zorunda kaldı. Birden burnuna ucuz viski kokuları geldi. Decatur Sokağı'ndan doğru sanki bir yortu günündeymiş gibi süslenmiş ve boyanmış bir sürü kadın yürüyordu. Birçoğu sarhoştı. Kollarına takılan askerler ise zil zurna sarhoştular. Bu kadınların arasında kızıl saçlı biri dikkatini çekti; bu güzel Watling idi. Ayakta sallanan çolak bir askere dayanmıştı, kendisi de sarhoştı, kahkahatarak gülüyordu.

Dirsekleriyle kendisine yol açarak Five Point Sokağı'na geldiği zaman kalabalık azalmıştı. Bunu fırsat bilen Scarlett eteklerini toplayarak koşmaya başladı.

Wesleyenne Kilisesi'nin önüne geldiği zaman yine soluk soluğa kalmıştı. Üstelik kalbine bir ağırı girmiş

ve başı dönmeye başlamıştı. Kilisenin merdivenlerine oturdu, başını ellerinin arasına aldı. Soluk olmakta zorlanıyor, kalbi de düzensiz atıyordu. Felaket batağına saplanmış olan bu kentte başvurabileceği, yardım isteyebileceği bir kimse olsaydı ne iyi olurdu?

Bugüne kadar kendi başına hiçbir iş yapmamıştı. Onun yerine başkası çalışmış, faaliyet göstermiş, ona bakmış, onu kayırmış, korumuş ve nihayet şımartmıştı. Şimdi böyle bir çıkmazın içinde olduğuna çok kızıyordu. Ona yardım edecek ne bir dostu, ne de bir komşusu vardı. Oysa bir zamanlar becerikli dostları, komşuları, yardımcıları yanından hiç eksik olmazlardı. Şimdi onlara muhtaçken, yanında kimse yoktu. Ailesinden çok uzakta bulunduğu ve çok korktuğu şu sırada yanında kimseciklerin olmaması onu ürpertiyordu.

Ah bir ailesinin yanında olabilseydi. Evinde, annesi hasta da olsa evinde olmayı çok istiyordu. Annesinin şefkatli yüzüne, dadısının güçlü kollarına hasretti.

Vücudunun güçlendiğini sanarak ayağa kalktı, ama yine başı dönüyordu. Çaresiz eve gidecekti; son bir çabayla yola koyuldu. Yorulduğunu hissetti ama durmadı; çünkü dinlenmek için durursa bir daha ayağa kalkamayacağını biliyordu.

Evin önüne geldiği zaman Wade'i parmaklığın demirlerinde sallanırken gördü. Çocuk annesini görünce canını yakan parmağını uzatarak ağlamaya başladı.

— Uff oldu!

— Sus! Sus, yoksa kırbaçlarım seni! Bahçeye git ve oyna; oradan bir yere ayrılma.

— Benim karnım acıktı!

— Şimdi bir şey yapamam. Bahçeye git...

Bu sırada birinci katın penceresinden, Prissy'nin kaygılı bir yüzle kendisine baktığını gördü. Ama Scarlett'i gören zenci kızın yüzündeki ifade birden değişti.

Scarlett, aşağı inmesi için Prissy'ye işaret ederek eve girdi. Hol ne kadar serindi. Şapkasını çıkarıp, masanın üzerine fırlattı. Elbisesinin koluyla alnında biriken teri sildi.

Yukarı kata açılan bir kapıdan iniltiler geliyordu.

Prissy merdivenleri ikişer ikişer atlayarak indi.

— Doktor geliyor mu afandım!

— Hayır!

— Aman Tanrım! Mrs. Melanie çok kötüleşti.

— Doktor gelemiyor, üstelik hiç kimseyi bulamadım. Bebeği senin doğurtman gerekiyor. Ben sana yardım ederim.

Prissy donakaldı, dili tutuldu. Korktuğunu belli etmemeye çalışarak yan gözle Scarlett'e baktı.

Onun şaşkın haline kızan Scarlett;

— Alık alık yüzüme bakacağına yapman gereken şeyleri hazırlamaya başla! diye bağırdı.

Prissy geri geri gitti.

— Allahınızı severseniz Mrs. Scarlett...

Korku ve utanç okunan gözlerini çanak gibi açmıştı.

— Ne söyleyeceksen söyle!

— Afandım! N'olur bir doktor çağırın, doktor gerek. Ben... Ben... Çocuk doğurtmasını bilmem ki... Annem doğan çocukları bile görmemi yasaklamıştı

Öfkeden bütün vücudu titremeye başlayan Scarlett derin derin soludu. Büzülüp kalan Prissy kaçmak istedi, ama Scarlett onu eteğinden yakaladı.

— Seni gidi yalancı, düzenbaz zenci yavrusu seni! Çocuk doğurtmak konusunda her şeyi bildiğini bana kendin söylemiştin. Doğru değil mi?

Prissy'nin yumurta biçimindeki küçücük kafası tıpkı bir sarhoşunki gibi sağa sola yalpalanmaya başladı.

— Yalan söylemiştim afandım! Böyle bir yalanı neden söylediğime ben de şaşıyorum Mrs. Scarlett. Ancak tek bir doğum gördüm. Bu yüzden de annem beni az kaldı öldürecekti.

Scarlett alev alev yanan bakışlarıyla zenci kızı adeta ezerken, zavallı Prissy de kaçmak, ortalıktan kaybolmak için fırsat kolluyordu.

Doğum konusunda kendisinin de Prissy'den fazla

bir şey bilmemesi onu bir kor gibi dağladı. Scarlett birkaç saniye daha bu acı gerçeği kabul etmek istemedi, ama...

Bugüne kadar hiçbir esiri dövmemişti; ama bu duruma öyle öfkelenmişti ki... Prissy'nin yüzüne var gücüyle bir tokat yapıştırdı. Prissy canının yanmasından çok hanımının öfkeli halinden korktuğu için inledi, çırpınmaya başladı. Şimdi bütün amacı Scarlett'in elinden kurtulmaktı.

Zenci kızın feryadı üzerine Melanie'nin iniltileri kesildi, kısa bir süre sonra onun zayıf ve titrek sesi duyuldu.

— Scarlett? Sen misin? Rica ederim yanıma gel!

Scarlett, Prissy'yi bıraktı, küçük zenci ağlayarak merdivene çöküverdi. Scarlett bir süre kımıldamadan Melanie'nin tekrar başlayan iniltilerini dinledi. Ona boynuna boyunduruk vuruluyor ve sırtına çok ağır bir yük konuyormuş gibi geldi; adım atarsa yığılıp kalacağını hissetti.

Wade'in doğumu sırasında annesiyle dadısının neler yaptıklarını düşünmeye ve anımsamaya çalıştı. Doğum acıları merhameti öylesine davet edicidir ki, Scarlett Prissy'nin oynadığı oyunu unuttu. Kendi doğumu sırasındaki bazı ayrıntıları anımsayınca zenci kıza seslendi:

— Ocağı yak, kazanda devamlı su ısıt! Su hiç eksilmesin ve sıcak olsun. Ne kadar havlu varsa odaya götür. İbrişim yumağını ve makası bul. Şimdi onların nerede olduğunu bilmediğini sakın söyleme! Haydi ne dedimse onu yap, ne istedimse onu getir. Çabuk ol bakalım!

Prissy bir hamlede büzülüp kaldığı yerden kalktı ve mutfığa doğru koştu.

Melanie'ye, onu Prissy ile kendisinin doğurtacağını söylemek pek kolay olmayacaktı.

Bundan daha sıcak, daha uzun ve çevrede bir sürü acımasız sineğin dolaştığı bir ikinci vakti olamazdı. Scarlett, yelpazeyle sinekleri kovaladıkça, onlar Melanie'nin yüzüne gözüne saldırılarını hızlandırıyorlardı. Sürekli yelpaze sallamaktan Scarlett'in kolları uyuşmuştu ve bu bir işe de yaramıyordu. Melanie'nin terli yüzünden kalkan sinekler hemen onun bacaklarına, ayaklarına üşüşüyordu. Zavallı Melly;

— Aman rica ederim Scarlett ayaklarımı da yelpazele! diye yalvarıyordu.

Oda yarı karanlıktı. Scarlett sıcağın içeri girmesini önlemek amacıyla storları indirmişti. Bu önlem de, tıpkı yelpazeleme işi gibi bir yarar sağlamamıştı; odada bir fırın gibi sıcaklık vardı. Scarlett'in ter içinde kalan giysileri artık sırlıklam olmuştu. Köşeye çekilmiş olan Prissy de boncuk boncuk ter döküyor, üstelik çevreye de kötü bir koku saçıyordu. Scarlett, onun gözden uzak olunca kaçmayacağını bilseydi onu odanın dışında bekletirdi.

Melanie yatağında sırtüstü yatıyordu. Çarşaf terden ıslanmış ve kirlenmişti. Sırtı ağrıdığı için bir sağa bir sola dönmek için çabalıyordu. Bazen oturmak istiyor, ama halsizlikten hemen yine yatıyordu.

Melanie gözyaşlarını durdurmak için, dudaklarını kanatıncaya kadar ısırılmıştı. Scarlett ona;

— Allahaşkına Melly güçlü olmaya çalış! dedi. Canın istediği kadar bağır, senin bağırmanı bizden başka duyacak kimse yok. Bağırmak iyidir, insana ağrılarını unutturur.

İkindinin sonuna doğru Melanie utanmayı, yanın-

dakileri üzmek ve korkutmak istememeyi bıraktı; artık bağılıyor, feryat ediyordu. O böyle acı ile bağıırırken. Scarlett elleriyle kulaklarını kapıyor, sağa sola dönüyor ve ölmeyi bir kurtuluş gibi görüyordu. Orada eli kolu bağlı durup, bu kadar nazla gelen bir bebeği beklemektense ölmeyi daha uygun buluyordu. Beklemek!... Üstelik Yankeeler'in Five Points'de olduğunu bile bile beklemek!...

Evli kadınların analık konusundaki konuşmalarını dinlemediğine pişman oldu. Eğer bu konular onu daha fazla ilgilendirseydi şimdi Melanie'nin daha ne kadar işkence çekeceğini tahmin edebilirdi. Pittypat halanın arkadaşlarından birinin iki gün süren doğum sancılarında sonra bebeğini doğuramadan öldüğünü anımsıyordu. Melanie ise öyle narin, öyle zayıf yapıydı ki, bir günlük sancılara bile tahammül edemezdi. Eğer bebek doğmakta daha fazla nazlanacak olursa Melanie muhakkak can verecekti. İşte o zaman Scarlett, Ashley'ye (eğer hâlâ yaşıyorsa) Melanie'nin ölüm haberini nasıl verecekti.

Üstelik Melly'ye göz kulak olacağına da ona söz verdikten sonra...

Sancıları gittikçe artan Melanie, Scarlett'in elini tutmak, ondan kuvvet almak istedi; ama öyle acı çekiyordu ki farkında olmadan onun elini avuçlarının içinde eziyordu. Bir saat kadar süren bu sancı fırtınası sırasında Scarlett'in elleri şişmişti ve o parmaklarını zor oynatabiliyordu. O zaman aklına iki havluyu birbirine düğümlemek ve bunun bir ucunu karyoloya bağlayıp, öteki ucunu Melanie'ye vermek geldi. Melanie dayanılmaz sancıları başladığı zaman bu havluya bir cankurtaran simidi gibi var gücüyle asılıyordu. İkinci boyuncası sesi, yakalandığı kapanda can çekişen bir hayvanın sesi gibi perde perde yükseldi. Bazen havluları bırakıyor, ellerini ovuşturuyordu. Sancıların etkisiyle açılan gözlerini Scarlett'e çevirerek;

— Konuş, konuş benimle rica ederim! diye mırılda-
nıyordu.

Scarlett ise yürek paralayan bu durum karşısında sabah yaşadığı olayları unutmuştu. Sanki saatlerce terden bunalan ve cehennemde dolaştığını sanan kişi o değildi.

Ne zaman Melanie inlese, o da inlemek istiyor, ama sinirlerini ancak dudaklarını ısırarak sakinleştirebiliyordu.

Wade parmaklarının ucuna basarak merdiveni çıktı ve sessizce kapının dış tarafına yaslandı. Bir süre odada neler olduğunu merak ederek sessiz kaldı, sonra mızızlanmaya başladı.

— Wade'in karnı a !

Scarlett, çocuğuna bir şeyler vermek için kalktı, ama Melanie ona;

— Ne olur beni yalnız bırakma! Sen olmayınca san ılara tahammül edemiyorum! diye yalvardı.

Bunun  zerine Scarlett mısır haşlaması ve yemek hazırlaması için Prissy'yi mutfağa gönderdi.

Scarlett oda karardığı için storun ucunu biraz aralayınca, akşam olduğunu, güneşin kırmızı bir balon gibi ufukta batmakta olduğunu gördü.

"Acaba kentte neler oluyor?" diye kendi kendine düşündü. Askerler bütün siperleri terketmiş miydi? Yankeeler gelmişmiydi? Konfederasyon ordusu hiç direnmeden geri mi çekiliyordu? General Sherman'ın bakımlı askerlerine karşı, Güneyliler'in ne kadar yokluk çektiklerini ve sayıca ne kadar az olduklarını kalbi burkularak düşündü.

Sherman! şeytanın adı bile bu addan duyduğu korkunun yarısı kadar onu korkutmuyordu.

Scarlett düşüncelere dalmak istedi ama onun düşünmeye hiç zamanı yoktu. Melanie yüzüne, gözüne konan sineklerin kovalanmasını istiyor, alnındaki havluyu değiştirmesini rica ediyor, kendisini yelpazelemesi için yalvanyordu.

Güneş battı. Odaya karanlık çökünce Prissy lambayı yaktı. Zayıf ışık altında Melanie, büsbütün çökmüş gibi göründü. Sürekli olarak Ashley'yi sayıklama-

ya başlamıştı. İşte o zaman Scarlett onun bu sayıklamalarını ve kendine geldiği zaman yardım isteklerini bir yastık bastırarak boğmak istedi.

Kim bilir, belki de Doktor Meade gelecekti. Eğer gelecekse acele etmeliydi. İş işten geçmeden gelmeliydi. Scarlett'in içinde yeniden bir umut ışığı pırıldamaya başladı. Hemen Prissy'ye Mrs. Meadeler'e gidip Doktor'u, eğer o yoksa Mrs. Meade'yi çağırmasını söyledi.

— Eğer Doktor ve Mrs. Meade yoksa o zaman Cookie'ye sor bakalım, bu şey için ne yapmak gerekir? diye tembihledi.

Prissy yediği tokatın acısını unutmamıştı; hızla odadan çıktı, merdivenleri ikişer ikişer indi. Scarlett pencereden baktığı zaman zenci kızın yolda koşarak gittiğini gördü.

Bir süre sonra Prissy soluk soluğa geldi.

— Doktor bütün gün ve akşam eve uğramamış afandım! Askerlerle gittiğini sanıyor Cookie... Küçük Phil ölmüş Mrs. Scarlett.

— Ölmüş mü?

Getirdiği haberin etkisiyle hindi gibi kabaran Prissy:

— Evet afandım! dedi. Bunu bana arabacı Talbat söyledi. Bir kurşun yemiş bir yerlerine...

— Umurumda değil, şimdi bunları bırak!

— Afandım, Mrs. Meade'yi de bulamadım. Cookie'nin dediğine bakılacak olursa Mrs. Meade oğlunu yıkıyormuş. Yankeeler buraya gelmeden önce onu gömmek istiyormuş. Sonra Cookie bana dedi ki, eğer sancısı çok artarsa Mrs. Melanie'nin yatağının altına bir bıçak konulmalıymış. Böylece sancıları ikiye bölünürmüş.

Scarlett içinden Cookie'ye lanet okurken, Prissy'yi de bu saçma sapan şeyi söylediği için tokatlamak istedi. Ama tam bu sırada Melanie gözlerini faltaşı gibi açtı.

— Scarlett şekerim, Yankeeler geliyor mu? diye mırıldandı.

Scarlett güven verici bir sesle kısa bir cevap verdi:

— Hayır!

İşte bu sırada Prissy, heyecanlanıverdi:

— Evet afandım! Doğru işittim inanın.

Melanie:

— Geliyorlar demek! diyerek, yüzünü yastığa göm-
dü. Sesi boğuk boğuk çıkıyordu:

— Zavallı yavrucuğum! Zavallı yavrucuğum!

Bir süre sessiz kaldıktan sonra;

— Scarlett şekerim, senin burada kalman doğru
olmaz. Wade'i al ve buradan git! dedi.

Melanie'nin sözleri, Scarlett'in düşüncelerinden
farksızdı; sanki onun düşüncelerini yüzünden oku-
muştı. Bir an şaşırdı, sonra çok kızdı. Kızdığı da iyi
olmuştu; böylece Prissy de, Melanie de bir şey anlama-
mışlardı.

— Aptallık etme Melly! Seni yalnız bırakmayacağı-
mı çok iyi biliyorsun.

— Gidersen hem senin, hem de çocuğun için iyi
olur. Ben nasıl olsa öleceğim! diyerek yeniden inleme-
ye başladı.

*

* *

Scarlett, karanlıkta düşmekten korkarak merdive-
ni ihtiyar bir kadın gibi emekleyerek indi. Ayakları yor-
gunluktan titriyordu. Ter içinde yüzen vücudunun her
yanı ürpermişti. Verandaya kadar halsiz mecalsiz iler-
ledi, ilk basamağa oturup trabzana dayandı. Titreyen
elleriyle korsesini yarıya kadar çözdü. Hava sıcak ve
nemliydi. Şaşkın bakışlarını gecenin karanlığında do-
laştırdı.

Acılar, korkular, her şey geride kalmıştı. Melanie
yaşıyordu ve bir kedi yavrusu gibi avaz avaz bağırان
bebek Prissy'nin elleri arasında ilk banyosunu yapıyor-
du.

Zavallı Melanie derin bir uykuya dalmıştı. Scarlett;
"bunca acıdan, kabustan, inlemelerden ve yardım et-
mek için yapılan, ama gerçekte cahillik yüzünden ona

işkence olan müdahalelere rağmen nasıl oluyor da uyuyabiliyor" diye düşündü. Neden ölmemişti sanki? Onun yerinde olsaydı, Scarlett, çoktan öbür dünyayı boylayacağını biliyordu.

Her şey bittikten sonra Melanie; çok alçak bir sesle konuştu; evet o kadar alçak bir ses ki, Scarlett onu işite-bilmek için kulağını dudaklarına dayamıştı neredeyse:

— Teşekkür ederim sana! demiş ve belki de son gücünü harcayarak söylediği bu sözden sonra derin bir uykuya dalmıştı.

Melanie'nin uyuyabildiğine hayret eden Scarlett, Wade'in doğumundan sonra kendisinin de uyuyup kaldığını unutmuştu. Nedense her konuda belleği ona ihanet ediyordu. Kafası tamamen boşalmış, geçmişi unutmuştu. Bu bitmek, tükenmek bilmeyen günden öncesi Scarlett için mevcut değildi. Onca yaşadığı hayattan onun aklında kalan tek şey; sıcak bir gün, boğucu bir akşam, Melanie'nin kesilir gibi olan düzensiz solukları, alnından yüzüne, koltuklarından beline, kalçalarından dizlerine doğru akan soğuk ve yapışkan terdi. Ağır, ama düzenli soluklarının hıçkırıklarla kesildiğini hissetti. Nedense gözleri, bundan sonra hiç yaş akıtamayacakmış gibi kuru ve yakıcıydı.

Trabzana tutunarak yavaş yavaş kalktı, eteklerini kalçalarına kadar kıvırdı. Ara sıra bir sıcaklık, bir soğukluk hissediyordu. Gecenin sessizliği onun sinirlerini biraz yatıştırdı. Pitty halasının onu eteklerini kalçalarına kadar kıvrımış halde gördüğü zaman neler söyleyeceğini şöyle bir düşündü. Ama hiçbir şey umurunda değildi artık... Hiçbir şeyin farkında değildi... Hiçbir şeye aldırış etmiyordu...

Evin içinden gelen ayak sesleri işitti, kendi kendine "kahrolası Prissy'dir!" dedi. Gözlerini kapattı. Üstüne uykuya benzer bir uyuşukluk çökmüştü. Bir süre sonra Prissy onun yanına caka satarak sokuldu:

— Mrs. Scarlett, bir hayli iş başardık. Annem bile bu kadar başarılı olamazdı afandım.

Scarlett cevap vermedi, karanlıkta ona baktı ve ters bir cevap vermek istedi. Hatta küfür etmek, hatalarını yüzüne vurmak, bilgiçlik taslamasına kızmak, önemli anlarda bir işe yaramadığını, korktuğunu, makası yatağın içine koyduğunu, küvetteki suyu Melanie'nin üstüne döktüğünü söylemek istediye de buna gücü yetmedi. Çünkü çok yorgundu, üstelik zenci kız birazcık olsun övünmek istemişti. Bir de Yankeeler'in zencileri serbest bırakacaklarından söz ediliyordu. Scarlett içinden, "Allah korusun!" diye dua etti.

Hiçbir şey söylemeden öylece durdu. Prissy onun durumunu anladı ve sessizce uzaklaştı. Geçen uzunca süre içinde Scarlett'in soluğu, kalp atışları ve belleği sakinleşti. Yolun kuzey yönünden birçok ayak sesleri işitti. Askerler geliyordu. Scarlett yavaşça kalktı ve karanlıkta kimse kendisini göremeyecek olmasına rağmen eteklerini indirdi. Bir süre sonra sayılamayacak kadar çok asker evin önünden birer gölge gibi geçmeye başladı. Scarlett rastgele birine seslendi:

— Şey... Lütfen!

Kalabalığın arasından bir gölge ayrıldı, bahçenin parmaklığına geldi.

— Gidiyor musunuz? Bizi bırakacak mısınız?

Asker sakın bir sesle;

— Evet efendim! diye cevap verdi.

— Nereden geliyorsunuz, en son nerede savaştınız?

— Biz güneyde yaklaşık bir mil ötede bulunan kalenin son savunucularıyız.

— Yaa... Demek ordu gerçekten çekiliyor, öyle mi?

— Evet efendim! Tahminiz doğru, Yankeeler geliyor!

"Yankeeler geliyor!" Scarlett bu tehlikeyi tamamen unutmuştu. Şimdi birdenbire boğazı tıkanır gibi oldu. Sorup öğrenmek istediği bazı şeyler vardı, ama ağzını açacak hali kalmamıştı. Bir iki adım gerileyince asker uzaklaştı, ötekilerin arasına karıştı. Ayak sesleri karanlığın içinde bir süre daha duyulduktan sonra yavaş yavaş kayboldu.

"Yankeeler geliyor!" Scarlett'in kalbinin her atışında söylediği hep buydu: "Yankeeler geliyor!"

Prissy konuşulanları duymuştu, Scarlett'in yanına yavaşça sokuldu.

— Afandım Yankeeler geliyormuş! diye sızlanmaya başladı. Ah hanımım onlar hepimizi öldürecek. Süngüleriyle karınlarımızı deşecekler... Onlar...

Scarlett, yarasına tuz eken Prissy'ye sinirlendi:

— Sus bakayım!

Bu sözleri, keçi gibi titrek bir sesle konuşan Prissy'den duymak onu korkutuyordu. Scarlett yeniden dehşet içinde kaldı. Ne yapabiliirdi, nasıl kaçabilirdi, kimden yardım istemeliydi? Bütün bunları düşünürken, bir dostu ya da komşusu kalmadığını onların kenti çok önceden terkettiklerini anımsadı.

Nereden aklına geldiyse birden Rhett Butler'ı düşündü. Sabahtan beri boynu kesik tavuk gibi dört bir yana koşuşup duracağına neden onu anımsamadığına şaşıtı. Gerçi ondan nefret ediyordu, ama çok güçlü olduğu kadar, çok da akıllı bir kişiydi.

Şimdi bütün korkuları dağıldı, Yankeeler'den korkmuyordu artık. Butler'a kin beslediğini anımsadı; çünkü son görüşmelerinde, hem de şimdi bulunduğu yerde, ona asla affedilmez sözler söylemişti. Ama şimdilik duyduğu kini bir yana bırakabilirdi.

Butler'ın atı ve arabası vardı. Ah bunları neden daha önce anımsamamıştı. Butler onların hepsini bu lanetli yerden uzaklara, Yankeeler'in ulaşamayacağı bir yere götürebilirdi.

Prissy'ye seslendi, zenci kız hemen kapının arkasından çıkıverdi.

— Yüzbaşı Rhett Butler'ın nerede olduğunu biliyormsun değil mi? O Atlanta Otelinde kalıyor.

— Evet afandım... Ama...

— Bana bak! Dırıldır edip durma! Hemen oraya gideceksin! Gidebildiğin kadar hızlı git ve ona ihtiyacım olduğunu söyle. Hemen arabasıyla ya da bulabilirse bir hasta arabasıyla buraya gelsin. Ona bebeğin doğ-

duğunu söyle. Bizi buradan uzaklaştırmasını istediği mi anlat. Haydi, çabuk git!

Oturduğu yerden doğruldu ve Prissy'ye hız vermek ister gibi, onu arkasından itti.

— Aman Tanrım! Mrs. Scarlett, benim hanımım! Karanlıkta ödüm patlar! Ya Yankeeler yolda beni yakarlarsa!...

— Biraz acele edersen, az önce buradan geçen askerlere yetişirsin. Onlar seni Yankeeler'e bırakmazlar. Haydi çabuk ol diyorum sana!

— Ya Yüzbaşı otelde yoksa... Korkuyorum!

— Nerede olduğunu sorarsın. Sen her şeyi becerebilirsin. Eğer Yüzbaşı otelde yoksa onu Decatur Sokağı'ndaki barda ara. Güzel Watling'e git. Her yerde onu ara. Sersem kız, onu bulamayacak olursan hepimizin Yankeeler'in eline düşeceğini bilmiyormusun?

— Afandım, annem benim kötü bir eve girdiğimi duyarsa kemiklerimi kırar; gebertir beni...

— Hemen şimdi gitmezsen ben seni geberteceğim. Onu çağır ve sokakta bekle. Ya da orada olup olmadığını birine sorarsın. Haydi çabuk ol!

Prissy'nin üzerine bastığı yere çivilenmiş gibi durduğunu görünce, Scarlett onu bir kez daha itti. Ama bu sefer zenci kız, az kalsın merdivenin basamaklarına boylu boyunca uzanıyordu.

— Git diyorum sana! Yoksa seni Louisianalı esir tacirlerine satarım. Sonra ne anneni görürsün, ne de bir tanıdığını... Üstelik seni tarlada çalıştırmalarını da şart koşarım. Haydi koş bakalım!

— Aman Tanrım! Başıma neler geldi...

Scarlett'in kararlı tutumu ve isabetli tekmesi sonucu merdivenden inmek zorunda kaldı.

Bahçe kapısı gıcırdadı.

Scarlett:

— Koşsana! diye bağırdı.

Prissy'nin toprak yolda koşarken çıkardığı sesler kısa bir süre sonra duyulmaz oldu.

Prissy gittikten sonra Scarlett hole girip bir lamba yaktı. Duvarlar sanki gün boyunca emdikleri sıcaklığı muhafaza ediyorlardı, içerisi fırın gibiydi.

Scarlett üzerine çöken korkudan biraz sıyrılmıştı, şimdi karnının açtığını hissetti. Dün akşamdan beri bir kaşık mısır çorbasından başka bir şey yemediğini anımsadı. Lambayı alarak mutfığa gitti. Ocak çoktan sönmüştü, ama mutfak holden de sıcaktı. Bir parça mısır ekmeği buldu. Gözleriyle yiyecek başka bir şey ararken ekmeği ısırdı. Bir çanakta biraz çorba buldu, onu tabağa boşaltmaya gerek görmeden büyük bir kaşıkla içmeye koyuldu. Çorbanın tuzu azdı, ama o tuz arayamayacak kadar çok açılmıştı. Çorbayı daha yarılamamıştı ki mutfağın havasına daha fazla tahammül edemedi. Bir eline lambayı, öteki eline kuru mısır ekmeğini alarak tekrar hole çıktı.

Melanie'nin başucunda bulunması gerektiğini biliyordu. Çünkü Melanie, Scarlett'e ihtiyacı olsa bile, senecek durumda değildi. Ama kabus içinde geçen bunca saatten sonra, o odaya dönmek istemiyordu. Melanie ölmek üzere olsa bile, Scarlett o odaya girmek cesaretini gösteremeyeceğini sanıyordu. Lambayı masanın üzerine koyduktan sonra verandaya çıktı. Havadaki neme rağmen burası biraz daha serindi. Lambanın aydınlattığı merdivenin en üst basamağına oturup elindeki ekmeği kemirmeye başladı.

Midesine bir şeyler indikten sonra kendisine gelir gibi oldu. Ama onun biraz güçlendiğini gören korkuları, belleğine üşüşmeye başladılar. Sokağın sonundan birtakım gürültüler işitti, ama bunun ne olduğunu anlayamadı. Gürültü bazen yavaş yavaş artıyor, bazen de tamamen kayboluyordu. Her şeyden çok istediği nal

seslerini duymak için biraz eğilmek ve sokağa kulak vermek üzere doğruldu, ancak her yanının ya uyuşturğunu, ya da ağrıdığını hissetti. Butler'ın alaycı, hatta hakaret edici sözlerine pek değer vermeyecekti. Yeter ki o atıyla ya da arabasıyla gelsin ve onları bu cehennemden çıkarıp çok uzaklara götürsündü.

Kulağı gelecek sesteyken, ağaçların üst dallarının arasından bir ışığın parıldadığını gördü. Işık gittikçe karanlığa üstün geliyordu; bir süre sonra gökyüzü pembeye, daha sonra da kırmızı ve turuncu renklere boyandı. Birden ağaçların üzerinden gökyüzüne doğru ateş renginden ince uzun bir dil uzandı. Scarlett dönüp kaldı, kalbi göğsünden dışarı çıkmak istercesine güm güm çarpıyordu. Evet Yankeeler gelmişti.

Scarlett şimdi Yankeeler'in geldiklerini ve kenti yaktıklarını anlamıştı. Gökyüzündeki kırmızılık gittikçe parlıyor, parladıkça büyüyordu. Yangının yayıldığını, büyük bir çevreyi aydınlatan gökyüzündeki kırmızı ışığın, geçen her dakika daha da büyümesinden anlıyordu. "Bütün evler yangının kurbanı olacaklar!" diye düşündü. Ilık bir rüzgar, Scarlett'e duman kokusunu getiriyordu.

Bir solukta merdiveni çıkıp odasına girdi ve yangını daha iyi görebilmek için penceresinden sarktı. Gökyüzü kıpkırmızı olmuştu, yoğun duman tabakası alevlerin üstünde bulut gibi yükseliyordu; duman kokusu da gitgide artıyordu.

Şaşkına dönen Scarlett, ne yapması gerektiğine bir türlü karar veremiyordu. O ikide bir kendisine alevlerin evi ne zaman saracağını, Yankeeler'in eve ne zaman geleceklerini sorup duruyordu. Ne yapmalıydı, nereye sığınmalıydı?

Doğru karar verebilmesi için düşünmesi gerekliydi ama kulağının dibinde bağırışan cehennem zebanilerini bir türlü uzaklaştıramıyordu. Şaşkınlıktan, heyecandan ve korkudan başı döndü ve az kalsın pencereden düşecekti. Can havliyle pervaze tutundu, sonra kendini içeri aldı. Durmadan "düşünmeliyim!" diye tekrarlı-

yordu. Ama belleği ona ihanet ediyordu. Birden bugüne kadar işitmediği bir patlama sesiyle irkildi. Bu çok büyük gürültü, bir top patlaması sonucu değildi. Patlamayla birlikte, bulut büyüklüğündeki alevler gökyüzünü kapladı. Bu cehennem manzarasını bir ikinci patlama izledi ve bu sefer sanki yer gök sallandı. Scarlett'in az önce baktığı pencerenin camları, ötekilerle birlikte tuzla buz oldu.

Patlamalar birbirini izliyor, şimdi gökyüzünde birkaç cehennem oluşuyordu. Kor halindeki çiviler, alev alev yanan tahta parçaları havada uçuşuyor, bunlar düştükleri yerde yeni yeni yangınlar çıkarıyordu.

Scarlett, yan odadan bir ses duydu, ama pek önemsemedi; çünkü Melanie ile uğraşacak vakti yoktu. Damarlarında, gökyüzüne yükselen bu alevler gibi dolaşan korku onu etkisi altına almıştı. O; şimdi dehşete kapılan ve kendisini korkutan şeyi görmemek için, başını annesinin kucağına gömen bir küçük çocuktan farksızdı. Yine kendi yuvasını anımsadı, annesi gözlerinin önüne geldi ve şu an Tara'da olamadığı için kalbi sızladı. Kulakları yıpratıcı, sinir bozucu seri patlamalara rağmen Scarlett merdivenlerden hızla çıkan birinin gürültülerini ve köpek iniltisine benzeyen bir ses işitti. Duyduklarına bir anlam vermeye çalışırken odanın kapısında Prissy göründü. Zenci kız, Scarlett'in üstüne atılır gibi geldi ve onun koluna yakalayıp öyle sıktı ki, genç kadının canı yandı.

Scarlett:

— Yankeeler mi? diye feryat etti.

Prissy soluk soluğa kalmış, tırnaklarını hanımın koluna batırıyor, korkudan tir tir titriyordu. Biraz soluklandıktan sonra konuşabildi:

— Hayır afandım, hayır! Bizimkiler! Bizim askerler patlatıyor. Dökümhaneleri, ambarları, cephane ve erzak depolarını havaya uçuruyorlar.

Soluğa kesildi, Scarlett'in yüzüne bakıyor ama konuşamıyordu. Bir süre hızlı hızlı soluduktan sonra;

— Hanımcığım tam yetmiş kamyon top ve barut

patlatıldı... Aman Tanrım galiba biz de onlarla birlikte havaya uçacağız! dedi.

Prissy, Scarlett'in kolunu sıkmaya devam edince, kadıncağız öfkesinden bağırdı ve bir silkinişte kendisini zenci kızın güçlü ellerinden kurtardı.

Yankeeler henüz gelmemişti, onların kaçacak zamanları vardı. Scarlett iradesine hakim olarak korkusunu yenmeye çalıştı. "Kendime sahip çıkamazsam biraz sonra haşlanmış kedi gibi bağıracağım!" diye düşündü. Prissy'nin korkudan perişan bir hale dönen yüzü onun toparlanmasına yardımcı oldu. Zenci kız omuzlarından tutup, var gücüyle sarsmaya başladı.

— Korktuğun yeter artık! Bana doğru dürüst şeyler anlat! Aptal aptal durma, bak Yankeeler henüz gelmemiş. Sen Yüzbaşı Butler'ı buldun mu?

— Evet afandım! Onu güç bela bulabildim. Sizin dediğiniz gibi barda... Şey...

— Nerede bulduğun önemli değil! Geliyor mu? Sen onu söyle! Atını da getirmesini söyledin mi?

— Şu Allah'ın işine bakın Mrs. Scarlett! Onun atını ve arabasını sağlık işlerinde kullanmak için almışlar.

— Aman Tanrım!

— Ya afandım öyle! Ama üzölmeyin gelecek.

— Sana ne dedi?

Prissy'nin gözleri hâlâ korkudan faltaşı gibiydi. Konuşurken heyecanlandığı için soluğu kesiliyordu. Bir süre derin derin soluduktan sonra;

— Hanımcığım sizin tahmin ettiğiniz gibi onu barda buldum! dedi. Dışarıda durdum ve ona seslendim. Hemen kalkıp geldi. Beni tanımişti. Ona her şeyi anlattım. Ama askerler Decatur Sokağı'nın yanındaki depoyu havaya uçurmuşlardı. Hemen ortalığı alevler sardı. Beni kolumdan çekerek, kendisini izlememi istedi. Five Points Sokağı'na kadar o önde, ben arkada koştuk. Orada bana, 'ne var? Çabuk söyle!' dedi. Bana tembihlediklerinizin hepsini bir bir anlattım ona... Yüzbaşı Butler atınızı, arabanızı alın ve hemen gelin demeyi de unutmadım. Mrs. Melanie'nin bir çocuğu ol-

du. 'Hepimizin hayatını kurtarın!' dedim. Bana sordu: 'Gitme düşüncesi onun aklına şimdi mi geldi?' Ben de 'bilmiyorum!' dedim. Doğru söylemiş miyim afandım?

— Tamam tamam! Sen anlatmaya devam et.

— 'Yankeeler gelmeden önce gelmelisiniz ve onu alıp götürmelisiniz!' dedim. O da bana atını ve arabasını aldıklarını söyledi.

Scarlett'in kalbi daraldı, son umut da kaybolmuştu. Kendi kendine "ne kadar da aptalım!" dedi. Geri çekilen ordunun kentteki bütün atlara ve arabalara elko-yacağını nasıl olmuş da düşünememişti. Canı çok sıkılıyor, artık Prissy'nin anlattıklarını daha fazla dinlemek istemiyordu. Ama bir şeyler yapması gerektiğini anımsadı, çünkü er ya da geç Yankeeler gelecekti. Yeniden Prissy'ye döndü ve daha başka neler olduğunu anlatmasını istedi.

— 'Mrs. Scarlett'e söyleyin hiç merak etmesin!' dedi. Sizin için bir at çalacakmış. Bugüne kadar hiç at hırsızlığı yapmamış. 'Üzerime ateş etseler bile, onun için bir at çalacağımı hanımına söyle!' dedi. Sonra bana 'sen şimdi en kısa yoldan ve koşa koşa eve dön!' dedi. Tam koşmaya başlıyordum ki, birden güm diye korkunç bir patlama oldu. Ben dönmeye korktuğumu söyledim. Yüzbaşı da bana; 'korkma, bunlar bizimkiler. Depoları havaya uçuruyorlar. Yankeeler'in ellerine geçmesin diye... Haydi sen git artık!' dedi.

— Pekiyi, gelecek mi? Bir at getirecek mi?

— Öyle dedi afandım!

Scarlett biraz teselli bularak, derin derin soluk aldı. Eğer bir at bulmak mümkünse, Butler her çareye başvururdu. Eğer onları bu zor durumdan kurtarırsa Scarlett de Butler'ın bütün yaptıklarını affedecekti. Kaçmak ve kurtulmak! Bu iki eylem, Butler ile birlikte başarılmayacak şeyler değildi. Artık korkmasına gerek yoktu. Yüzbaşı onları koruyacaktı. Çok şükür ki Rhett Butler'a haber ulaştırabilmişti. Tehlikeden kurtulma umudu Scarlett'in aklını başına getirmişti, şimdi daha doğru ve daha iyi şeyler düşünüyordu.

— Git Wade'i uyandır, onu yolculuğa çıkacak biçimde giydir. Hepimizin eşyalarını hazırla. Mrs. Melanie'ye gideceğimizi sakın söyleme! Şimdilik çeneni tut! Ona farketirmeden, bebeği iki havluya sıkı sıkı sar. Ayrıca onların nesi varsa hepsini hazırla!

Prissy korkudan aptallaşmıştı, Scarlett'in eteğini tutmuş, öyle duruyordu. Genç kadın onu omuzlarından tutup sarstı, eteğini kurtardı.

— Haydi çabuk ol!

Prissy, kendine geldi ve denilenleri yapmak üzere gitti.

Scarlett Melanie'nin yanına gidip onu teselli etmeyi düşündü. O da muhakkak ardı arkası kesilmeyen bu patlama seslerini duymuş ve yangının gökyüzünü aydınlatıldığını görmüştü. Bu olanları duyan ve gören, ama nedenini bilmeyen bir kimse, dünyanın sonu gelmiş sanabilirdi.

Scarlett bütün bunlara rağmen Melanie'nin yanına gitmek istemiyordu. İlk önce Pitty halanın çamaşırlarını ve Macon'a kaçarken bıraktığı birkaç gümüş eşyayı almayı düşündü. Ama yemek odasına girdiği zaman elleri öyle titremeye başlamıştı ki elinden kayan bir tabak yere düşüp parçalandı. Patlama seslerini dinlemek ve gökyüzünü saran alevleri izlemek için verandaya çıktı; ama çıkmasıyla dönmesi bir oldu. Tekrar yemek odasına koştu ve gümüş takımları almak istedi. Ama eline aldığı her şeyi yere düşürüyordu. Acele acele yürüyor, gördüğü her şeyi eline alıyor, sonra onları ya düşürüyor ya da bir yerlere bırakıyordu. Birden ayağı halıya takıldı ve bir çuval gibi düştü. Buna rağmen kendini toparlayıp, hemen ayağa kalktı; heyecanından acı bile duymamıştı.

Üst katta Prissy oradan araya koşuyor, kızın böyle dolaşmaları Scarlett'i sinirlendiriyordu. Ama kendisi de tıpkı Prissy gibi boş yere dolanıp duruyordu. Belki onuncu kez verandaya çıktı. Bir sürü eşyayı bir araya getirmişti, ama bir türlü paket yapamıyordu. En iyisi, kalbinin sakinleşmesi için biraz dinlenmeli ve Yüzbaşı

Butler'ı beklemeliydi. Bir süre sonra sokağın boş tarafından eski bir arabanın dingil gıcırtilarını ve tekerlek seslerini duydu. Nal seslerinden atın çok yavaş gittiği anlaşılıyordu. Acaba Rhett Butler neden acele etmiyor-du? Neden atı dört nala sürmüyordu.

Gürültü yaklaşınca Scarlett ayağa kalktı ve Rhett'e seslendi. Araba yalpalayarak durdu, bahçe kapısının açıldığı duyuldu. Lambanın ışığına yaklaşınca Butler'ın yüzünü görebildi.

Yüzbaşı Butler sanki bir baloya gidiyormuş gibi giyimine yine büyük bir özen göstermişti. Üstünde ince beyaz bir kumaştan dikilmiş ceket ve pantolon vardı. Yelegi inci rengindeydi. Başındaki panama şapka yana atılmıştı. Belinde sedef kakmalı iki düello tabancası vardı. Ceplerini kurşunla doldurmuştu. Bahçeden vahşi hayvanlara yakışır bir çeviklikle geçerek verandanın merdivenine geldi. Arkaya attığı başıyla ve giyimi kuşamıyla bir Hint racası kadar zarifti. Yorgun yüzündeki vahşet izlerini büyük bir dikkatle gizliyordu. Scarlett'i dehşet içinde bırakan gecenin tehlikeli anları, Butler'da sarhoş edici bir sihirli içki etkisi bırakmıştı. Eğer bu sert ifadeyi Scarlett farketseydi kuşkusuz dehşet içinde kalırdı. Gözlerinden, yanan gökyüzüne ve art arda duyulan patlamalara ilgisiz olduğu anlaşılıyordu.

Merdiveni çıktığı zaman Scarlett ona doğru döndü. Gene kadının yüzü solgun, yeşil gözleri çakmak çakmaktı.

Sözcükleri uzatarak genç kadını selamladı:

— Bonsuar Mrs. Scarlett!

Şapkasını çıkardıktan sonra ses tonunu değiştirmeksizin konuşmasına devam etti:

— Bu akşam hava ne güzel değil mi? Bir geziye çıkacağınızı söylediler bana...

Scarlett sinirlerine hakim olamadı ve sert bir sesle cevap verdi:

— Şaka yapmayı sürdüreceksiniz olursanız sizinle hayatım boyunca konuşmam!

— Sakın bana korktuğunuzdan söz etmeyin.

Öyle alaycı biçimde gülümsedi ki, Scarlett onu merdivenden aşağı yuvarlamak arzusuyla doldu.

— Evet korkuyorum doğal olarak! Sizin de bir parça aklınız olsaydı siz de korkardınız. Şimdi bunları tartışacak zamanımız yok, hemen buradan gitmeliyiz.

— Emredersiniz hanımefendi. Nereye gitmek istediğinizi sorabilir miyim? Buraya yalnız sizi merak ettiğim ve nereye gitmek istediğinizi öğrenmek için geldim. Ancak ne kuzeye, ne güneye, ne doğuya, ne de batıya gidebilirsiniz. Her yer Yankeeler'le kaynıyor. Henüz Yankeeler'in işgal edemedikleri ve ordunun kullandığı bir tek yol var. Bu yol da kısa bir süre sonra Yankeeler'in kontrolüne geçer. General Steve Lee'nin süvarileri ordu çekilinceye kadar Rough and Ready de savaşıyor. Eğer Mc. Donough yolu üzerinde ordunun arkasından gidecek olursanız beni çalmak için bir hayli terleten atınızı elinizden alırlar. Şimdi söyleyin bana, nereye gitmeyi düşünüyorsunuz?

Scarlett tir tir titriyor, Butler'ı can kulağıyla dinlemesine rağmen onun söylediklerini anlayamıyordu. Ama artık nereye gideceğini kestirmişti. Çünkü bu korkunç gün boyunca nerede olmak istediğine kesin karar vermişti.

— Tara'ya gideceğim!

— Tara'ya mı?

— Evet evet! Tara'ya! Ah, Rhett rica ederim biraz çabuk davranalım.

Yüzbaşı, Scarlett'e sanki aklını oynatmış birine bakar gibi baktı.

— Tara mı dediniz? Aman Tanrım! Canım... Scarlett bütün gün boyunca Jonesboro'da savaşıldığını bilmiyorsun galiba? Şu sıra Yankeeler, kenti işgal etmişlerdir. Hatta Jonesboro'nun tüm çevresini... Onların nerede olduklarını kimse bilmiyor, ama o yönde bulundukları muhakkak. Tara'ya gidemezsiniz, çünkü Yankeeler'in arasından geçemezsiniz.

Scarlett sinirlenerek;

— Evime gideceğim! diye bağırdı. Gideceğim! Evime

gideceğim işte!

Butler tok bir sesle;

— Seni küçük delişmen! dedi. Bu yandan gidemezsiniz. Yankeeler'in eline düşmeseniz bile, orman asker kaçaklarıyla dolu. Bir de Jonesboro'dan çekilen askerler var. Onlar, Yankeeler'den daha önce şu değersiz atı elinizden alırlar. Sizin için tek çare, Mc Donough yolundaki askerleri izlemektir; ama onlara görünmemek şartıyla... Bu imkansızlıklar içinde Tara'ya gidemezsiniz, gitmeyi başarsanız bile orada kül olursunuz. Artık ben sizi yalnız bırakamam, çünkü yapmak istedikleriniz bir çılgınlık!

Scarlett inatçı çocuklar gibi;

— Evet gideceğim! dedikten sonra sesi kesildi, sonra bir feryat halinde yükseliverdi.

— Beni engelleyemezsiniz! Gideceğim! Annemi görmek için yanıp tutuşuyorum. Engel olmaya kalkarsanız sizi öldürürüm. Evime gitmek için her şeyi yapabilirim.

Öfke, sinirlerini daha da gerdi, birden ağlamaya başladı. Göğsünü yumrukluyor ve feryat ediyordu:

— Yolu, yaya olarak gideceğimi bilsem bile yine de kararımdan vazgeçmeyeceğim!

Kendini birden Yüzbaşı'nın kollarında buldu. Onun, Scarlett'in vücudunu ahtapot gibi saran kolları, genç kadının çırpınmasını önlüyordu. Gözlerinden akan yaşlar Rhett'in gömleğini ıslatıyordu.

Scarlett'in karmakarışık saçlarını okşadı, yumuşak ve öyle yatıştırıcı bir sesle konuştu ki, böyle şefkatli davrananın Butler değil de merhametli bir kimse olduğu sanılabilirdi.

— Haydi şekerim! Ağlama, üzülme! Benim cesur yavrum, evine döneceksin. Haydi ağlama artık!

Scarlett saçlarının yeniden okşandığını hissetti ve bu durumda bile saçlarını okşayan şeyin Rhett'in dudakları olup olmadığını anlamaya çalıştı. İnsanları yatıştırmasını o kadar da iyi biliyordu ki, Scarlett sonsuz kadar onun kollarında kalmak istedi. Böyle güçlü

kolların arasında başına hiçbir zaman bir felaket gelmeyeceğini düşündü.

Rhett cebinden çıkardığı beyaz mendiliyle Scarlett'in yaşlı gözlerini sildi, sonra tatlı bir gülümsemeyle;

— Şimdi de uslu bir çocuk ol ve burnunu sil bakalım! dedi. Tamam, çok güzel! Şimdi söyle bana, ne yapmamızı istiyorsun? Çabuk davranmak zorunda olduğumuzu da biliyorsun değil mi?

Scarlett, bir çıkar yol önerecek durumda değildi. Genç kadının dudaklarının titrediğini ve kendisine umutsuzca baktığını gördü ve bu kaçış işini, kendisinin yönetmesi gerektiğine karar verdi.

— Mrs. Wilkes'in bir bebeği olmuş, bu yüzden onun yola çıkması tehlikeli olabilir. Bu harap arabanın içinde yirmi beş millik yola dayanamaz, onu Mrs. Meadeler'e bırakalım.

— Mrs. Meadeler evlerinde yoklar. Ayrıca ben onu yalnız bırakamam.

— Tamam! Şu halde onu da götürüyoruz. Sizin şu geveze zenci kız nerede?

— Bavullarımızı hazırlıyor.

— Bavullar mı? Bu araba bir bavul bile taşıyacak durumda değil. Bu tahta yığnında sizleri bile taşıyacak mecal yok. Şu zenci kızı çağırın, ona evde bulunan en küçük kuş tüyü yatağı getirmesini ve arabaya yerleştirmesini söyleyin.

Scarlett donup kalmıştı, bir şeyler yapacak durumda değildi, boş gözlerle Butler'a bakıyordu. Genç kadının kolunu yakaladı, onu hole doğru itti. Ama Scarlett, ona yardım dileyen gözlerle bakıyordu. Butler alay eder gibi gülümseyerek;

— Bana ne adamlardan, ne de Allah'tan korkmadığını söyleyen cesur kadın bu mu? dedi. Ve bir kahkaha attı. Scarlett'in kolunu bırakıp, kendi birşeyler yapmaya hazırlanırken genç kadın:

— Korkmuyorum işte! dedi. Butler'ın bu sözleriyle can evinden vurulan Scarlett, ona nefretle baktı.

— Hayır canım! Korkuyorsunuz! Neredeyse bayılacaksınız. Aksiliğe bakın ki yanımda tuz gibi derdinize deva olacak bir şey yok.

Elinden başka bir şey gelmeyen Scarlett, ayağını yere vurdu ve bir sözcük bile söylemeden lambayı alarak merdivene doğru yürüdü. Çaresizlik içinde sendeleyeyen, hatta boğulmak üzere olan bu kadını Butler alaycı bir biçimde izliyordu. Scarlett onun bıyık altından güldüğünü hissedebilirdi.

Scarlett, biraz olsun kendini toparlayarak Wade'in odasına girdi. Onu Prissy'nin kolları arasında yarı giyinik buldu. Çocuğu hıçkırık tutmuş, Prissy de için için ağlıyordu. Wade'in ince yorganı küçüktü, Scarlett Prissy'den onu arabaya götürmesini istedi. Zenci kız Wade'i yere bıraktı. Çocuk Prissy'yi merdivenin başına kadar izledi. Bu taşınma işi onun çok ilgisini çekmiş olacak ki hıçkırığı geçiverdi.

Scarlett, Melanie'nin odasına doğru giderken Yüzbaşı;

— Geliniz! dedi, o da şapkasını eline alarak genç kadının arkasından içeri girdi.

Melanie yorganını çenesine kadar çekmiş, dinleniyor ve sakin görünüyordu. Yüzü bir ölününkü kadar solgundu, ama çukurlaşmış ve altları morarmış olan gözlerinde rahatlamış bir ifade vardı. Rhett'in geldiğini görünce hayret etmedi, yalnız dudaklarında hemen kaybolan bir gülümseme belirdi.

Scarlett, bir solukta durumu özetlemeye çalıştı:

— Tara'ya gidiyoruz! Yankeeler geliyor! Rhett bizi götürecektir. Melly o bizim güvenebileceğimiz tek insan!

Melanie başını kımıldatarak evet demek istedi, sonra bebeğini gösterdi. Scarlett yavruyu kollarının arasına alarak kalın bir havluya sardı. Bu arada Rhett de yatağın yanına geldi ve Melanie'yi bir çarşafa sararak sakin bir sesle;

— Merak etmeyiniz, canınızı acıtmamaya dikkat edeceğim! dedi. Siz yalnız kollarınızı boynuma dolamaya çaba gösterin.

Melanie kollarını kaldırmak istedi, ama bir ip yumağı gibi yığıldı. Bunun üzerine Butler eğilerek, bir kolunu Melanie'nin omuzlarının, ötekini de dizlerinin altına soktu. Güçlü adamın kollarının üstünde yataktan kaldırılırken Melanie ses çıkarmamaya dikkat etti. Ama Scarlett onun duyduğu acıdan dolayı dudaklarını ısırıldığını ve daha çok sarardığını gördü. Scarlett, lambayı alarak Rhett'e yol gösterdi. Tam kapıya geldikleri sırada Melanie ölgün bir halde duvarı işaret etti.

Rhett:

— Ne oldu? diye sordu.

Melanie'nin söyledikleri çok zor işitiliyordu:

— Rica ederim! Kılıcı!... Charles'a ait bu kılıcı...

Rhett, onun sayıkladığını sandı, ama Scarlett, Melanie'nin ne demek istediğini anladı ve az kalsın kızıp bağıracaktı. Melanie, Charles'a ait savaş anılarını yanına almak istiyordu. Melanie;

— Çok rica ederim! Kılıcı!... diye tekrar mırıldandı.

Scarlett:

— Anlaşıldı canım! dedi. Rhett merdivenleri inerken ona lambayı tuttu, sonra odaya dönüp duvardaki kılıcı, tabancayı ve kemeri aldı. Bebekle birlikte bunları taşımak pek kolay olmuyordu. Böyle bir saçmalığı ancak Melanie'nin yapacağını düşündü. Neredeyse Yankeeeler'in eline düşeceği bir sırada Charles'ın bir iki parça eşyası için üzülüyordu.

Duvardaki askeri armayı çıkarırken Scarlett Charles'ın tablodaki yüzünü ve kahverengi iri gözlerini gördü. Scarlett bu tabloya bir iki saniye baktı. Bu adam ona kocalık etmiş, yanında birkaç gece geçirmiş ve ona gözleri aynı kendisinininki gibi olan bir evlat bırakmıştı. Şimdi ise Scarlett onu hayal meyal anımsıyordu.

Kucağındaki bebek bir kedi gibi sesler çıkarıyor, yumruklarını havlunun arasında oynatıyordu. Scarlett ona bir göz attı ve ilk kez olarak onun Ashley'nin çocuğu olduğunu düşündü; sonra bütün kalbiyle bu çocuğun Ashley ile kendisinin çocuğu olmasını istedi.

Prissy merdivenin başında görününce, Scarlett be-

beği ona uzattı, lambanın duvara akseden ölü ışıkları altında aşağıya indiler. Scarlett masanın üstünde bir başlık gördü, onu hemen başına geçirip kurdelelerini çenesinin altına bağladı. Bu Melanie'nin yas başlığıydı ve Scarlett'e de hiç yakışmamıştı. Ama Scarlett başlığını nereye koyduğunu bir türlü anımsamıyordu. Scarlett dışarı çıkıp verandanın merdivenlerini indi. Elinde lamba vardı, kılıcın ayaklarına takılmaması için dikkat ediyordu. Melanie arabanın içine uzanmıştı, yanına da havluya sarılı bebeğini koymuşlardı. Wade bir kenarda oturuyordu. Prissy arabaya bindi ve bebeği kollarına aldı.

Araba çok küçüktü, tahtaları eskimiş, tekerlekleri her an çıkacakmış gibi içeriye doğru kıvrılmıştı. Scarlett ön ayağıyla yeri eşeleyen ata bir göz attı. Hayvanı görünce kalbine bir korku düştü. Bu iskeletten farksız, küçük bir attı, hamutların sürttüğü yerler yara içindeydi.

Butler alaycı bir tavırla;

— Küheylan beş para etmez değil mi? dedi. Yolda can vereceğe benziyor, ama daha iyisini bulamadım. Bir gün size onu nereden ve nasıl çaldığımı ve bu sıska hayvanın yüzünden bir kurşunla yere serilmeme az kaldığını anlatırım. Beni bu yaşında, davanız uğrunda bir at hırsız yaptınız. Anlaşıldı yalnız başınıza binemeyeceksiniz, bırakın da size yardım edeyim.

Scarlett'in elinden lambayı aldı ve yere koydu. Arabacının oturacağı yer bir tahtayla arabanın öteki bölümüne bağlanmıştı. Rhett, Scarlett'i tuttuğu gibi arabanın içine attı. Scarlett; "bir erkek, hem de Rhett gibi güçlü kuvvetli bir erkek olmak ne iyi bir şey!" diye düşündü. Kıvrılan eteğini düzelterek, oturdu. Bu adam yanında oldukça hiçbir şeyden korkmuyordu. Ne toptan, ne ateşten, ne gürültüden ve ne de Yankee'ler'den... Rhett, her şeyin tamam olup olmadığını anlamak için şöyle bir baktı ve sonra Scarlett'in yanına oturdu. Tam dizginleri eline almıştı ki Scarlett;

— Aman biraz bekleyin! diye bağırdı. Evin kapısını kilitlemeyi unuttum.

Rhett kahkaha ile gülmeye başladı ve dizginleri atın sırtına vurdu. Scarlett şaşırmişti.

— Neden gülüyorsunuz? Size biraz beklemenizi rica ettim.

— Şeye gülüyorum. Yankeeler girmesin diye evin kapısını kilitlemek istemenize...

At isteksiz, ağır ağır yola koyuldu. Araba uzaklaştıkça, kaldırımları aydınlatan lambaların ışıkları da zayıflıyordu.

*

* *

Rhett, Peachtree Sokağını arkada bırakarak, arabayı batıya doğru sürdü. Araba bozuk yolda o kadar çok sallanıyordu ki, Melanie kısa süren bir çılgılık attı. Yolun iki yanındaki evler birer mezar gibi görünüyordu. Ağaçların sık dalları arasından, karanlığı delmeye çalışan gökyüzünün korkunç kızıllığı giriyordu. Sokağın arkada kalan ucunda gölgeler birer hayalet gibi birbirini kovalıyordu. Yoğun duman kokusu gittikçe artıyor, kentin merkezinden meltemin sürüklediği fer-yatlar, gürültüler, halkın bağırışması duyuluyordu. Rhett arabayı başka bir sokağa saptıracağı sırada korkunç bir patlama oldu. Büyük çınar ağaçlarını andıran alevler gökyüzüne yükseldi.

Rhett gayet sakin bir sesle;

— Bu sanırım son erzak ve cephaneye yüklü tren olacak! dedi. Aptallar bu erzak ve cephaneyi neden bu sabah kaçırmadılar? Oysa zaman vardı. Kentin merkezinden uzaklaşınca yangından ve Decatur Sokağı'nı dolduran bir sürü sarhoştan kurtulacağımızı sanıyordum. Ama şimdi Marietta Sokağı'ndan geçmek zorundayız.

Scarlett kekeleyerek konuştu:

— Yangından geçmek zorunda mıyız?

Rhett:

— Acele edersek hayır! diyerek arabadan atladı ve karanlıkta bir bahçeye daldı. Dönerken elinde bir ağaçtan kopardığı kalın bir dal vardı. Hemen arabaya

binip, atın yarayla dolu sırtına insafsızca vurmaya başladı. Hayvan dört nala gidiyor, lokomotif gibi soluyordu. Araba bir o yana, bir bu yana yalpalıyor, içindekiler boş çuval gibi zıp zıp zıplıyorlardı. Bebek avazı çıktığı kadar bağıyor, Wade ile Prissy birbirine sokulmuş ağlıyordu. Herkesin vücudu arabanın tahtalarına çarpıyordu. Melanie ise ses çıkarmıyordu.

Ağaçlar gittikçe seyrekleşiyor, araba Marietta Sokağı'na doğru yaklaşıyordu. Scarlett'in dişleri birbirine vuruyordu, ama o öyle bir dehşet içindeydi ki, bunun farkında değildi. Alevlerin çevreye saçtığı sıcaklığa rağmen genç kadın üşüyordu.

Görünüm bir cehennemden farksızdı. Onlar da bu cehennemin tam ortasıydılar. Scarlett bir ara, arabadan atlamayı, tabanları omuzlarına vururcasına karanlık sokaklarda koşmayı ve Pittypat halasının evine sığınmayı düşündü. Ama bunu düşünmek bile onu korkutmuş olacak ki Rhett'e sokuldu, titreyen parmaklarıyla onun kolunu tutmaya çalıştı. Onun konuşmasını, ne söylerse söyleyerek kendisini sakinleştirmesini istiyordu. Rhett'in yüzüne, "haydi benimle konuş!" demek istercesine baktı. Bu kızıl karanlıkta Butler'ın güzel ve çekici olduğu kadar sert yüzü bir madalyondaki resim gibi görünüyordu.

Yüzbaşı, Scarlett'e doğru döndü, gözlerinde yangın alevlerinden daha korkunç bir parıltı vardı. Scarlett onun içinde bulundukları bu zor durumdan ve yaklaşmakta oldukları cehennemin ortasına girmekten büyük bir zevk duyduğunu hissetti. Rhett kemerinde asılı duran değerli tabancalardan birini Scarlett'e uzatarak;

— Alınız! dedi. Eğer bir zenci ya da bir beyaz size yaklaşmak ve atı almak isterse hemen ona ateş edin. Ona niyetinin ne olduğunu sonra sorarız. Yalnız çok dikkat edin Allahaşkına, heyecanlanıp da bizim küheylanı vurmayın!

Scarlett, eteğinin arasına sıkıştırdığı tabancayı göstererek;

— Benim de silahım var! dedi.

Ama genç kadın ölüm tehlikesi çok yaklaştığı zaman bu tabancayı kullanıp kullanamayacağını bilmiyordu.

— Demek sizin de tabancanız var! Onu nereden buldunuz?

— Bu Charles'ındı.

— Charles'ın mı?

— Evet Charles'ın, kocamın yani...

Rhett hafifçe gülümseyerek;

— Sizin ciddi olarak bir kocanız var mıydı şekerim! dedi.

— Nasıl çocuk sahibi oldum öyleyse? diye cevap verdi.

— Aman efendim yalnız kocalar...

— Sözlerinize dikkat edin! Hem biraz acele etseniz çok iyi olur. Çabuk olalım, çabuk!

Araba tam Marietta Sokağı'na sapacağı sırada Butler dizginleri kastı ve arabayı henüz alevlerin sarmadığı bir yerde durdurdu.

Çabuk! Scarlett'in o sıra bu sözcükten başka bir şey yoktu belleğinde... Çabuk!...Çabuk!... Çabuk!... Ama koşullar, süprizler çabuk olmayı engelliyordu.

Butler:

— Askerler! Vay canına!... diye mırıldandı. Bir tabur asker alev alev yanan iki sıra binaların arasından Marietta Sokağı'na doğru ilerliyordu. Bitkin, başları eğik askerler, silahları gelişigüzel omuzlarına atılmış halde, karmakarışık bir biçimde geliyorlardı. Onlar yanı başlarında patlayan cephanelere, çevrelerini saran alevlere dikkat edemeyecek kadar yorgundular. Hepsinin üniforması yırtık ve pislik içindeydi; aralarında sağlam çizmesi olan bir tek asker yoktu. Zaten bir bölümü de yalınayaktı. Subayların durumları da erlerinkinden farklı değildi. Kiminin başı açıktı; kiminin başında, üzerinde C.S.A. simgesi (*) bulunan yırtık pırtık şapka vardı.

(*) Confederated States Army (Birleşik Devletler Ordusu). Güney ordusuna mensup olan askerlerin üniforma ve şapkalarında taşıdıkları simge.

Çoğu pis pansuman bezleriyle başlarındaki, el ve ayaklarındaki, omuzlarındaki yaraları sarmışlardı. Eğer yürürken bir ses çıkarmamış olsalardı, onları gören hayalet sanırdı.

Yüzbaşı Butler, alaycı bir tavırla acınacak durumdaki bu askerleri göstererek;

— Bakınız iyice bakınız! dedi. Bunlara iyice bakınız ki, kutsal bir dava uğrunda hangi koşullar altında ve ne biçim geri çekildiklerini çocuklarınıza anlatabilesiniz.

Bu alaycı sözler üzerine Scarlett, Yüzbaşı Butler'a büyük bir nefret duydu. Bu öyle bir nefretti ki, içinde bulunduğu tehlikeli durumu tamamen unutturdu. Kendinin ve arabadakilerin hayatlarının Butler'ın elinde olduğunu bilmesine rağmen, onun Güneyli askerlerle alay etmesini kabullenemedi. Birden Charles'ı, belki de şu sıralar ölmüş olan Ashley'yi ve mezar diye gelişigüzel kazılan çukurlarda çürüyen bütün gençleri kalbi sızlayarak düşündü. Kendisinin de bir zamanlar askere giden bu gençlere çılgın gözüyle baktığını unuttu, ama bu adama gereken cevabı verecek durumda değildi. Nefret ve tiksintinin etkisiyle yanan gözlerini Rhett'e dikti.

Askerler gelip geçtikten sonra arkalarında varlığı ile yokluğu belli olmayan bir asker kaldı. Bu henüz sakalları çıkmamış bir gençti. Pislik bile yüzünün çocuksu güzelliğini örtemiyordu. O uzaklaşan arkadaşlarına mahvolmuş bir halde ve dalgın gözlerle bakıyordu. Scarlett, "bu bir çocuk! Onaltı yaşında ya var, ya yok!" diye düşündü. Ona üzgün üzgün bakarken, delikanlı yere yığılıverdi. En arkadaki askerlerden ikisi, onun yola boylu boyunca uzandığını görünce koşup geldiler. Sakalı neredeyse göbeğine kadar uzamış olan asker, delikanlının tüfeğini yerden aldı ve kendi silahı ile birlikte arkadaşına verdi. Sonra eğilip, delikanlıyı bir hamlede yerden kaldırıp omuzladı. Çocuk;

— Bırakın beni! Allahaşkına bırakın beni! Ben tek başına da yürüyebilirim! diye bağıırıyordu.

Sakallı asker hiç cevap vermedi ve yükünün altında ezilerek, sokağın köşesinden kayboldu. Zaten delikanlının da bağırarak için gücü kalmamıştı.

Rhett Butler durgunlaşmıştı; bakır rengindeki yüzünde bir iç sıkıntısının izleri fark ediliyordu. Birden arabanın çok yakınında bulunan kalaslar büyük bir gürültüyle çöktü. Scarlett ambarın çatısından ince bir alevin yükseldiğini gördü, kısa bir süre sonra çevredeki alevler genzine doldu, arabanın içinden Wade ile Prissy'nin öksürdükleri, bebeğin aksırdığı duyuldu.

Scarlett; Rhett'in omzuna vurarak;

— Allahaşkına çabuk olunuz! diye bağırdı. Siz değil misiniz, burada durmak doğru değil diyen!

Rhett, belki de ilk kez Scarlett'e cevap vermedi, ama atın sırtına öyle kuvvetle vurdu ki hayvan birden sıçradı ve dört nala koşmaya başladı.

Birkaç saniye sonra sağa sola yalpalanan arabanın içinde Marietta Sokağı'ndan geçtiler ve ateşten bir tünele girdiler. Demiryoluna giden dar yolun iki yanındaki evler yanıyordu. Arabalarıyla birlikte bu cehenneme daldılar, gözleri alevlerin parlaklığıyla kamaşırken, derileri de sıcaktan kavruldu. Çöken binalardan çıkan gürültüler kulaklarında uğuldadı. Bu işkence yolunun hiç bitmeyeceğini sandılar, ama az sonra kendilerini yarı karanlık içinde buldular. Arabanın hızını kesmeden dolu dizgin sokağı geçip demiryoluna ulaştılar. Butler sürekli atın sırtına sopayla vuruyordu. O nerede olduğunu, ne yaptığını unutmuştu sanki. Yüzü gözü is ve kurum içindeydi, ama bunlara aldırmış etmiyordu.

Araba sokaktan sokağı saptı ve sonunda yangının gürültüsü ve ısıcağı gittikçe azaldı. Butler'ın ağzını bıçak açmıyordu. O hâlâ atın sırtına sopayla, hayvanın canını acıtacak biçimde vuruyordu. Gökyüzündeki korkunç kı-zıllık arkalarında kalmış ve karanlığın içine dalmışlardı.

Scarlett, Butler'ın sessiz duruşundan rahatsız olmuştu. Uzun süren bu sessizlik ona tehlikeli yolculuğunu, çektiği acıları, yorgunluğunu, sorumluluklarını

daha çok hissettiriyordu. O, Rhett'in konuşmasını, istediği konuda söz söylemesini, hatta kendisine hakaret etmesini istiyordu. Yüzbaşı'nın ağzından çıkacak alay dolu sözleri bile dinlemeyi arzu ediyordu. Ama Butler'in ağzından bir tek sözcük çıkmıyordu; sanki dudakları birbirine yapışmıştı.

Bu sessiz duruşu karşısında çaresiz kalan Scarlett, kendini şimdi onun yanında bulunmakla teselli ediyordu. Bu korkunç gecede Butler'in kendilerine eşlik etmesini Allah'ın bir lütfu sayıyordu. Yanında bir erkeğin bulunması, ona dayanması, onun güçlü kollarına dokunabilmesi, söylemeye cesaret edemediği korkulardan onun sayesinde kurtulması, karşılaacağı tehlikeleri önlemesi ne güzel bir şeydi.

Scarlett, onun koluna yaslanarak;

— Ah Rhett, sen olmasaydın halimiz nasıl olurdu: savaşa katılmadığın için o kadar seviyorum ki! diye mırıldandı.

Butler başını çevirdi; ona öyle bir baktı ki, Scarlett ona yaslanmaktan vazgeçip tesbih böceği gibi büzülme zorunda kaldı. Nedense Butler'in gözlerinde, dudaklarında sık sık beliren o alaycı ifadeler, gülümsemeler kaybolmuştu. Gözlerinin içinde hayretle karışık bir nefret vardı.

Araba, bebeğin arada bir ağlamasıyla bozulan derin bir sessizlik içinde uzun süre yoluna devam etti. Nihayet kent bitti, orman gözüktü; ağaçlar karanlık gökyüzüne birer kale gibi yükseliyordu.

Rhett, sessizliğini çok kısa bir cümleyle bozdu:

— İşte kentten çıktık! Rough and Ready yolundayız.

Sonra dizginleri kırarak arabayı durdurdu.

— Durmayınız! Çabuk olmalıyız!

— İzin verin de at biraz soluklansın!

Scarlett sesini kesince, Butler ona dönerek;

— Hâlâ bu çılgınlığı yapmakta ısrarlı mısınız? diye sordu.

— Hangi çılgınlığı?

— Tara'ya gitmek, intihar etmek demektir. General Steve Lee'nin süvarileriyle, Yankee ordusu yolunuza set çekiyor.

Genç kadın heyecanlandı. Onları Tara'ya götürmekten vaz mı geçecekti? Böyle bir şeyi düşünmek bile istemiyordu, korka korka konuştu:

— Evet! Şey... gitmeliyiz! Rica ederim Rhett, biraz acele etsek. At henüz yorulmadı.

— Bir dakika! Buradan Jonesboro'ya gidemezsiniz. Demiryolunu da izleyemezsiniz. Çünkü orada Rough and Ready'den ya da Jonesboro'dan geçmeyen bir yol yada bir patika var onu biliyor musunuz?

Scarlett bir süre düşündükten sonra;

— Ah evet biliyorum, şimdi anımsadım! dedi. Jonesboro ana hattından ayrılan ve bu bölgenin her yanını saatlerce dolaşan bir yol vardı. Babamla birlikte atla gezdiğimiz günlerde oradan geçerdik. Tamam, bu yol Mac Intoshlar'ın yanına çıkar. Oradan Tara ancak bir gündür.

— Çok güzel! Belki Rough and Ready'ye varabilirsiniz. General Lee geri çekilen orduyu toplamak için bugün orada bulunacaktı. Yankeeler belki de henüz gelmemişlerdir. Eğer Lee'nin askerleri atınızı almazlarsa belki oradan geçmeyi başarabilirsiniz.

— Ben mi? Ben geçeceğim öyle mi?

— Evet, siz!

— Ama Rhett, sen bizimle gelecektin ya!... Bizimle gelmeyecek misin yoksa?

Rhett birden sertleşti:

— Hayır, ben size burada veda edeceğim.

Scarlett, beynine kurşun yemiş gibi oldu. Karanlık gökyüzüne, asker kaçaklarına barınak olan ormana, geride kalan hayalet kente ve nihayet Rhett'e baktı. "Sakin o aklını kaybetmiş olmasın?" diye düşündü; Sonra;

— Şey! Acaba yanlış mı işittim! dedi.

Şimdi Rhett yine eskisi gibi gülümsüyordu, dişleri parlıyor, gözlerinden alaycı bir ifade okunuyordu.

Scarlett umutlandı:

— Tamam değil mi, bizi bırakmıyorsunuz?

Genç kadın sorusuna cevap alamayınca tekrar sordu:

— Pekiyi siz nereye gideceksiniz?

— Benim de dövüşmem, savaşmam gerekiyor.

Scarlett sinirlendi, derin derin soludu. "Acaba böyle bir durumda bile neden alay etmekten zevk alıyor!" diye düşündü. Savaşmak! Rhett savaşacak öyle mi? Bir trampet sesine ve konuşmacıların parlak sözlerine kanarak canlarını feda eden... Başkalarının çıkarı için birbirini öldüren aptallar diye bunca laf ettikten sonra savaşacak öyle mi?

— Beni bu kadar korkuttuğunuz için sizi boğmak istiyorum. Haydi, yola çıkalım!

— Alay etmiyorum şekerim! Ayrıca benim bu konuda göstereceğim özveriyi şaka kabul etmenize de çok üzüldüm. Scarlett, nerede kaldı yurtseverliğiniz? Kutsal davanız uğrundaki aşkınıza ne oldu? Kalkanımla gelmemi ya da onun üstünde can vermemi istediğiniz an, işte bu andır. Beni dinliyor ve söylediklerimi anlıyor musunuz? Çünkü ölüme gitmeden önce size güzel bir nutuk çekmek istiyorum.

Onun bu konuşması, Scarlett'in canını fazlasıyla sıkıyordu. Scarlett'in içinden bir ses, Butler'in genç kadınla alay ettiğini, hatta kendisiyle bile alay ettiğini söylüyordu. Neden söz edecekti acaba? Yurtseverlikten mi, kahramanlıktan mı, cesurca ölmekten mi, yoksa güzel nutuk atmaktan mı söz edecekti? Oysa o hiçbir zaman ciddi konuşmazdı ki... Onu; karanlık ve tehlikeli bir yolun ortasında belki de bugün yarın ölecek olan bir kadınla, yeni doğmuş bir bebekle, aptal bir kızla ve korkmuş bir çocukla yalnız bırakırken keyfini tatmin etmek için mi nutuk çekecekti? Onları savaş meydanında, Yankeeler, yangınlar, ormanda saklanan asker kaçakları, yollarda sürünen insanlar arasında yalnız bırakmanın ne demek olduğunu idrak edemiyor muydu acaba?

On üç yaşındayken, bir gün bir ağaçtan karın üstü düşmüştü. Düşmesiyle soluk alıncaya kadar geçen zamanı hâlâ unutmamıştı. Şimdi de şaşkın, soluğu daralmış, kalbi parçalanmış, akli karmakarışık olmuş bir halde Rhett'e bakarken düştüğü zaman hissettiklerini aynen duyumsuyordu.

Scarlett şansını bir kere daha denemek istedi:

— Rhett şakanın sırası değil!

Yüzbaşı Butler ani bir hareketle genç kadının kolunu yakaladı. Gözyaşlarının bileğine aktığını hissetti. Onun elini avucunun içine aldı ve dudaklarına götürdü.

— Senin yaptığın tam bir bencillik değil mi Scarlett? Yalnız kendinizi güven altına almamı isterken şanlı Konfederasyonunuzu unutuyorsunuz! Beni gördükleri zaman askerlerimizin morallerinin ne kadar yükseleceğini düşün bir kez!

Butler'in sesinde sinsi bir şefkat izi vardı.

— Ah Rhett, bunu bana nasıl yaparsın? Beni nasıl bir başıma bırakabilirsin? diye sızlandı.

— Neden mi? Söyleyeyim: Biz Güneylilerin kalplerindeki duyarlılık yüzünden... Belki de utandığım için...

— Utanmak mı? Utancınızdan ölmelisiniz bizi burada yalnız ve savunmasız bıraktığınız için...

— Şekerim siz savunmasız değilsiniz. Sizin bencilliğinize ve kararından caymayan iradenize sahip olan herkes savunmasız sayılmaz. Sizin karşınıza çıkacak Yankeeler'e Allah yardımcı olsun.

Ani bir kararla arabadan indi. Korkudan her yanı titreyen Scarlett ona nefretle bakıyordu. Arabanın arkasından dolanıp Scarlett'in bulunduğu yana geldi.

Rhett gayet sert bir sesle;

— İniniz! diye emretti.

Scarlett yerinden bile kıpırdamadı. Yüzbaşı sert bir hareketle genç kadını kollarının altından yakalayıp yere indirdi, sonra da birkaç adım öteye sürükledi. Scarlett ayakkabılarının içine toz toprak dolduğunu ve

ayaklarının acıdığını hissetti. Sıcak ve zifiri karanlık onu kuşatmıştı.

Rhett, Scarlett'in yüzünü kendisine çevirdikten sonra konuşmaya başladı:

— Beni anlamanızı ya da affetmenizi istemiyorum. Sizin ne yapacağınız da beni ilgilendirmez. Çünkü ben bile bu yaptığım delice davranışı anlamış değilim ve bu yaptıklarımı kendi kendime açıklamaya çalışacağım. Don Kişotluk yaptığım için canım sıkılıyor. Ama bizim güzel güneyimizin böyle adamlara ihtiyacı var. Bunu kahraman valimiz Brown da söylemişti. Ben ne olursa olsun savaşa gideceğim.

Birden sustu ve ormanda yankılanan bir kahkahayla uzun uzun güldükten sonra konuşmasına devam etti:

— "Sevgilim, onuru bu kadar sevmeseydim seni de bu kadar sevmezdim!" ne güzel bir söz değil mi? Bu söz, beni şu andaki ruhsal durumumu anlatacak bir şeyler söylemekten kurtarıyor. Şuna inan ki Scarlett sana geçen ay bir akşamüstü verandada söylediklerime rağmen seni çok seviyorum.

Sesi, duyguları okşayan tatlı bir hal alıyor, sıcak elleri de genç kadının çıplak kolları üzerinde geziniyordu.

— Scarlett seni seviyorum, çünkü birbirimize çok benziyoruz. İkimiz de değişik düşüncelere dalmış başıboş bencilleriz. İkimiz de dünya yıkılsa huzurunu arayan kişileriz.

Rhett'in duygulu sesi karanlıkta yükseliyordu; Scarlett ise söylenenleri işitmesine rağmen anlamlarını pek anlayamıyordu. Onun perişan kafası gerçeği görecektir durumda değildi ve o Rhett'in kendisini Yankee'lerin ortasına atacağını düşünüyordu. O "beni bu karanlık ormanda tek başıma bırakıyor!" diye düşünüyorsa da bu düşüncesi onu hiç heyecanlandırmıyordu.

Rhett, genç kadının bu halini sezdi ve güçlü kollarını onun vücuduna, omuzlarına doladı. Scarlett vücudunda onun sert kaslarını ve göğsünde de ceketinin

düğmelerini hissetti. İlk bir dalga onu hayal denizinin üstünde tutuyordu. Az önce duyduğu hayret ve dehşete rağmen, şimdi kafasında zaman, yer ve durum kavramları silinmişti. Bütün sınırları ve kasları gevşemişti, kendini bezden yapılma oyuncak bebek gibi yumuşak hissediyordu. Vücudunu kaplayan sıcaktan çatlayacağını sanıyor ama bir türlü bu duruma karşı koyamıyordu. Bir kadının kendisini, onun kollarının arasında bulması ne kadar doyumsuz güzellikti.

— Geçen ay size söylediklerime karşı ortaya koyduğunuz düşüncelerde ısrar ediyor musunuz? Olaylara tehlike ve ölüm kadar tuz biber ekecek bir şey yoktur. Scarlett yurtsever olmaya çalışın! Şunu unutmayınız ki, bir askeri ölüme daha güzel anılarla göndermek elinizdedir.

Bu son cümlesinin ardından onu dudaklarından öpmeye başladı. Scarlett'in bütün vücudu bu kez duyduğu hazdan dolayı titriyordu. Rhett bütün gece birbirinden ayrılmayacaklarınış gibi sıcak dudaklarıyla onu yavaş yavaş öpüyordu. Genç kadını ne Charles böyle öpmüştü, ne ikiz Tarletonlar, ne de Calvertler... Hiç biri onu böyle titretmemişti.

Rhett, Scarlett'in başını arkaya doğru eğdi ve şimdi ateş gibi yanmaya başlayan dudaklarını, onun boyundan başlayarak göğsüne kadar dolaştırdı. Sonra yumuşak, tatlı bir sesle;

— Tatlım benim! dedi.

Bu sırada Scarlett, Wade'in ince sesini duydu:

— Anne! Korkuyorum!

Çevresinde her şeyin kararmasına ve başının sarhoş gibi olmasına rağmen tatlı düşten uyanıp kendine geldi. Bir süredir unuttuğu şeyi anımsadı, evet Wade gibi o da korkuyordu. Rhett denen mendebur adam onun korktuğunu bilmesine rağmen, genç kadını yalnız başına bırakıyordu. Bir de iğrenç öneriler yaparak onu bu sürprizlerle dolu yolun ortasında oyalıyordu. Yeniden öfkelendi ve bir silkenişte Rhett'in kollarından kurtuldu.

— Seni gidi mendebur adam seni! diye bağırdı. Ona küfretmek istiyordu. Babasının Lincoln'e ya da Mac Intoshlar'a ara sıra savurduğu küfürleri anımsamak için belleğini yokladı, ama aklına kötü bir söz bile gelmedi.

— Alçak, iğrenç adam! diyerek hakaret etmek istedi. Ama bu sözler onun öfkesini yatıştırmaya yetmeyince var gücüyle Butler'ın ağzına bir yumruk indirdi.

Rhett elini ağzına götürerek biraz geri çekildi ve gayet sakin bir sesle;

— Ah! dedi.

Scarlett ve Rhett karanlıkta karşı karşı duruyorlardı. Genç kadın Butler'ın güçlülükle soluduğunu hissediyordu; oysa kendisi de koşup yorulmuş gibi kesik kesik soluk alıyordu.

— Şimdi anlıyorum, herkes yerden göğe kadar haklıymış. Siz hiç de kibar bir adam değilsiniz.

— Böyle bir tartışma için ortam pek uygun değil şekerim!

Scarlett, onun güleceğini biliyordu ve bu genç kadını çileden çıkarıyordu.

— Defolup gidin buradan! Evet, hemen şimdi defolun! Sizi bir daha görmek istemiyorum. Umarım kafanızda bir top patlar da paramparça olursunuz inşallah!

— Ben kusurunuzla bakmam! Hakkınızı helal edin. Ben sizin bütün düşüncelerinize boyun eğen bir kimseyim. Yurdum için canımı verdiğim zaman umarım vicdanınız sızlar.

Scarlett; Butler'ın güldüğünü hissetti ve onun karanlıkta hayal meyal görünen arabaya doğru gittiğini gördü. İşte şimdi de konuşuyordu. Sesi saygılıydı, o çoğunlukla Melanie ile konuşurken böyle davranırdı.

— Mrs. Wilkes!

Prissy korktuğunu belli eden bir sesle Butler'a cevap verdi.

— Aman Tanrım! Yüzbaşı Butler, Mrs. Wilkes bir süredir baygın yatıyor.

— Umarım ölmemiştir! Soluk alıp veriyor mu?

— Evet afandım, soluk alıp veriyor.

— Mrs. Wilkes'in böyle kalması daha iyi. Bilinci yerinde olsaydı acılara tahammül etmesi zorlaşır. Prissy sen ona göz kulak ol! Al bu parayı kendine bir şeyler alırsın. Daha da fazla aptal olmamaya dikkat et.

— Pekiyi afandım, teşekkür ederim afandım!

— Allahaismarladık Scarlett!

Genç kadın Butler'ın kendisine doğru döndüğünü hissetti, ama ne başını ona doğru çevirdi, ne de bir söz söyledi. Zaten öfkesi de onu, kıpırdayamayacak ve bir tek söz söyleyemeyecek duruma getirmişti.

Yoldaki taşlar Butler'ın ayakkabılarının altında bir takım sesler çıkarmaya başladı ve Scarlett karanlığın izin verdiği oranda onun kendisinden uzaklaşan geniş omuzlarını izledi. Bir süre daha ayak sesleri işitildi ve sonra ortalıkta Butler'a ait bir belirti kalmadı. Scarlett dizleri titreye titreye arabanın yanına geldi.

Butler neden gitmişti? Karanlığın derinliklerinde kaybolmuş muydu yoksa? Kaybedilen bir dava uğrunda dövüşmek neye yarardı? Neden dövülecekti? Butler kadınları, içkileri, eğlenmeyi, zarif elbiseleri, temiz çamaşırları, yumuşak yatakları, parlak ayakkabıları, kısacası hayatı ve yaşamayı seven bir kimse değil miydi? O; Güney'den nefret eden, Güney için savaşa gidenleri deli sayan biri değil miydi? Şimdi ise, parlak çizmeleleriyle her an açlığın, yorgunluğun, acıların, yaraların, ölümlerin aç kurtlar gibi kol gezdiği bir yol üstünde gidiyordu. Kuşkusuz bu yolun sonunda ölüm vardı. Yitirilmiş bir savaşa katılmaya neden gerek görmüştü? Zengindi, rahatı, güvenliği yerindeydi. O konforu son derece severdi, ama şimdi sefaletin tam ortasına atılıyordu.

Onu, körlerin gecesine benzeyen bir gecede, gideceği yolu kesmiş olan Yankeeler'in önünde yalnız bırakmıştı. Şimdi ona savurmak istediği en ağır küfürler aklına gelmişti, ama iş işten geçmişti artık... Atın boynuna başını dayadı ve ağlamaya başladı. Niçin ağlıyordu? Bunu kendi de bilmiyordu...

Sık ağaçların arasından süzülen güneşin ilk ışıkları Scarlett'i uyandırdı. Bir süre kıpırdamadan durdu çünkü vücudunun her yanı uyuşmuştu. Gözleri güneşten kamaşıyordu. Yattığı yerden doğrulunca her yanının ağırlığını hissetti.

Arabanın sert tahtaları üstünde, bacaklarının arasında ağır bir şey vardı. Dikkatli bakınca Wade'i gördü. Zavallı çocuk, başını annesinin dizine dayanmış uyuyordu. Bu arada Melanie'nin çıplak ayakları da Wade'in yüzüne değiyordu. Tenteli arabanın içinde Prissy bir kedi gibi büzülmüştü. Bebek ise zenci kızla Wade'in arasında sıkışıp kalmıştı. Scarlett hiç de iç açıcı olmayan bu manzarayı izledikten sonra her şeyi anımsadı. Bir hamlede kalktı ve çevreyi gözledi.

— Çok şükür, Yankee mendeburları yok! Gizlendiğimiz yeri herhalde farkedemediler! diye söylendi.

Gece yaşadığı o korkunç serüven aklına gelince tüyleri diken diken oldu. Rhett Butler gittikten sonra karanlıkta arabayı sürdüğünü, ikide bir taşlara çarptıklarını, karanlık yolda çukura giren tekerleği çıkarmak için çırpındığını, bataklığa saplanan arabayı Prissy ile ittiklerini anımsıyordu. Huysuzlaşan atı ormanın içinden, tarlalardan dolu dizgin sürerken askerlerin yaklaştığını ve bunların dost mu düşman mı olduklarını anlamaya çalıştığını, öksürüğü tutan Wade'i telkin etmek için koştuğunu anımsamak onu bir kez daha perişan ediyordu. Rough and Ready'ye yaklaştıkları zaman General Lee'nin "geri çekilme!" emrini beklediği ve kamp kurdukları yerde orada, burada ateş yaktıklarını görmüştü.

Scarlett, arkasında bıraktığı bu ateşler gözden kayboluncaya kadar ekili tarlalar arasında bir mile yakın yol almıştı; ama o kadar iyi bildiği patikayı bulamayınca hıçkıra hıçkıra ağlamıştı. Sinirleri yatıştıktan sonra tekrar tarlaların arasında dolaşmış ve bu zifiri karanlıkta patikaya ulaşmıştı. O zaman da bir başka aksilik çıkmış ve at huysuzluk etmeye başlamıştı. At olduğu

yere çökmüş, Prissy'nin onu yularından çekiştirmesine rağmen kımıldamamıştı.

Scarlett atı çözmüş, arabanın içine girmiş ve yorgunluktan perişan bir halde, ayaklarını uzatmıştı. Sabah olmak üzereydi. Şafak vaktinin göz kapaklarına uyku serptiği bir anda Melanie'nin yalvaran bir sesle ve özür dileyerek;

— Scarlett, lütfen biraz su verir misin? dediğini işitmişti. Ona:

— Su yok! diye cevap verdiğini ve sözcükler ağzından çıkmazdan önce uyuyakaldığını hayal meyal anımsıyordu.

Şimdi sabah olmuş, güneş güçlü ışınlarını çevreye saçıyordu. Allah'tan ortalıkta asker kalmamıştı. Scarlett'in her yanı ağrıyordu. O; nasıl olup da böyle daracık bir yerde ve tahta üstünde, bir tutsak gibi iki büküm uyuduğuna şaşıyordu. Yumuşak yataklarda yatmaya alışık olan genç kadın kendi kendine, bu koşullar altında nasıl uyuyabildiğini soruyordu.

Güneşin etkisiyle kamaşan gözlerini yana çevirirken Melanie'yi gördü ve öyle korktu ki az daha çığlık atacaktı. Melanie'nin yüzü solgun, hatta morarmış gibiydi. Zavallı Melly, darmadağın saçları ve perişan yüzüyle ihtiyar bir ölü kadından farksızdı. Bir ara onun bir tahta gibi olan göğsünün kabardığını hissetti ve Melanie'nin bu korkunç geceyi atlatabildiğini anladı.

Scarlett elini gözlerine siper ederek çevreye baktı. "Malloryler'e kadar gelmişiz!" diye düşündü ve tanıdık birini ya da yardım bulacağını umut ederek sevindi. Ama çevrede bir ölüm sessizliği vardı. Fidanlar, çimenler tekerlek ve nal izleriyle, birbiriyle kıyasıya savaştan askerlerin ayaklarıyla ezilmişti. Scarlett, o kadar iyi bildiği beyaz ahşap köşkün yerinde şimdi dört duvardan ve isli bir bacadan başka bir şey göremedi. İçini çekti, tüm vücudu ürperdi. Acaba Tara'yı da böyle taş üstünde taş kalmamış ve ölüm sessizliği içinde mi bulacaktı?

Genç kadın kendi kendine, "Hayır, böyle düşünme-

nin sırası değil!" dedi. "Belleğimin uçuruma yuvarlanmasına fırsat vermemeliyim. Eğer bunları düşünürsem tekrar korkunun tutsağı olurum diye mırıldandı." Kendine moral vermesine rağmen kalbi göğsünden fırlayacakmış gibi çarpıyor, sanki her vuruşta gök gürültüsünü andıran bir ses ona, "çabuk evine dön! Çabuk evine dön!" diyordu.

Yeniden yola koyulmak gerekiyordu. İlk önce yiyecek ve özellikle su bulmalıydı.

Prissy'i sarsarak uyandırdı, zenci kız ona perişan gözlerle baktı.

— Aman hanımcığım! Bana öteki dünyada uyancakmışım gibi geliyordu.

— Henüz oraya uzaksın. Haydi kalk ve saçlarına çeki düzen ver, çabucak toparlan.

Scarlett ter içinde kalmıştı, kendisini pis hissediyor ve çok kötü koktuğunu sanıyordu. Elbiseleriyle uyuduğu için her yanı buruşmuştu. Tüm yaşantısı boyunca bu kadar yorulduğunu ve bu kadar canının sıkılıp, moralinin bozuk olduğunu anımsamıyordu. Şu an'a kadar varlığını hissetmediği kasları, ona gece yaptığı işleri acı acı anımsatıyor; yaptığı her hareket kendisine işkence yapıyormuş gibi geliyordu.

Melanie'ye baktığı sırada onun gözlerini açtığını gördü. Zavallı kadının gözleri bir ağır hastaninkinden farksızdı. Siyah gözlerinde ateşli bir parlaklık vardı ve altları da siyah denecek kadar morarmıştı. Çatlak dudakları aralandı ve yalvaran bir sesle;

— Su! dedi.

Scarlett:

— Prissy gel benimle! diye emretti. Kuyuya gideceğiz ve su çekeceğiz.

Prissy'nin uykulu gözleri, bu emri duyunca korkudan açılıverdi:

— Ama hanımcığım orada hayaletler vardır! Sonra cesetler de olabilir!

Tartışmaya ne gücü, ne de zamanı olan Scarlett;

— Ben seni bir hayalet yaparım ki, korkudan du-

dakların şişer! dedi.

Arabadan acemice indiği sırada birden aklına at geldi. "Aman Tanrın! Ya hayvan ölmüşse!" diye düşündü. Çünkü gece koşumlarını çıkarırken hayvan ölmek üzereydi. Koşar adım arabanın önüne gitti ve yerde yatan atı gördü. Eğer öldüyse Allah'ına lanet okuyacaktı ve kendisi de ölecekti. Bunu, kutsal kitapta biri yapmıştı. Allah'a lanet okumak ve ölmek! Kutsal kitapta bir insanın ruhsal durumu anlatılıyordu.

At sağdı, ancak güçlkle ve gözleri yarı açık durumda soluğuyordu. Scarlett sevinde ve suyun ona hayat vereceğini düşündü.

Prissy korka korka Scarlett'in ardından ağaçlı yolu tırmanmaya başladı. Yıkıntıların arkasında zenciler için yapılmış beyaz badanalı kulübeler büyük ağaçların gölgesinde sıra sıra uzanıyordu. Her yanı bir sessizlik kaplamıştı, bu durum Scarlett'i huzursuz ederken, Prissy'yi de korkutuyordu. Biraz ileride, beyaz kulübelerin önünde bir kuyu buldular. Kovası aşağıya sarkıtılmış, ancak kuyuya bir zarar verilmemişti. Hemen koşup, bütün güçleriyle su dolu kovayı çekmeye başladılar.

Scarlett kana kana içti. Eğer arkasında sızlanan Prissy;

— Ben de içebilir miyim? demeseydi belki de daha içecekti. Kovayı yere bıraktı, bu sefer zenci kız, suları döke döke içti.

— Prissy ipi çöz ve kovayı götür, Mrs. Melanie ve Wade de içsin. Bebeğin dudaklarını temiz bir bezle sil, kalan suyu da ata ver. Mrs. Melanie bebeğe süt versin, zavalcılık nasıl ağlamadan duruyor şaşırıyorum.

— Mrs. Scarlett, Mrs. Melanie'nin göğsünde süt yok ki... Olacağı da yok!

— Nereden bildin?

— Onun gibilerini çok gördüm, onların sütleri olmaz!

— Bilgiçlik taslama! Daha dün bebekler hakkında bir bilgin olmadığını kendin söyledin. Şimdi çabuk ol

bakayım! Ben gidip yiyecek bir şeyler arayacağım.

Prissy kovayı arabadakilere götürürken, Scarlett de bahçedeki ağaçların arasına daldı. Araya araya birkaç elma buldu. Gece buradan geçen askerler her şeyi silip süpürmüşlerdi. Bahçede dolaşırken küçük taşlar ayakkabılarının altını sanki deliyormuş gibi ayakları acıyordu. Dün akşam daha sağlam ayakkabı giymediğine hayıflandı. Başını güneşten korumak için neden hasır şapkasını almamıştı? Hepsinden önemlisi neden yiyecek bir şeyler getirmemişti? Bir çılgın gibi hareket ettiğini anımsadı. Onun akli başında değildi ki, o Rhett'in her şeyle ilgileneceğini sanmıştı.

Bu ismi anımsayınca yere tükürdü. Bu adam onu tiksindiriyor, ondan nefret ediyordu. Bir de ormanın ortasında kendini ona öptürmüştü, üstelik bu hoşuna da gitmişti. Herhalde dün akşam cinnet geçiriyordu. Aman Tanrım, ne aşağılık bir adamdı bu Rhett!

Arabaya geldiği zaman atın ayağa kalkmış olduğunu gördü; su hayvanı canlandırmıştı. Kucağındaki elmalardan Melanie'ye, Wade'e ve Prissy'ye verdi, kalanını da arabaya bıraktı.

Atın yanına gitti, şimdiki durumu geceki durumundan daha da kötüydü. Sırtı yaradan gözüküyor, kaburga kemikleri sayılıyor, kalçaları sarkıyordu. Scarlett, atı arabaya koşarken büyük bir tiksinti duydu, gemi geçirirken ağzında tek bir diş kalmadığını gördü. "Hayvan şu ulu çı-nar gibi eskimiş!" diye düşündü. Rhett bir at çalmak zahmetine katlandıktan sonra, bari daha iyisini çalsaydı ya!

Scarlett arabaya binip dizginleri eline aldı ve atın sırtına eline geçirdiği bir ceviz dalıyla vurmaya başladı. Hayvan önce derin derin soludu, çaresizlik içinde kaldığını hissederek yürümeye başladı. Ama o kadar ağır gidiyordu ki Scarlett yaya olarak ondan daha hızlı gidebileceğini düşündü. Eğer Melanie, bebek, Wade, Prissy olmasaydı, o koşu koşu yol alacak ve attığı her adımda Tara'ya, sevgili annesine biraz daha yaklaşırdı. Dönüp arabanın içine baktı. Melanie sırtüstü yatmış, güneşten korunmak için gözlerini kapamıştı. O

zaman Scarlett şapkasını çıkarıp, Prissy'ye attı ve;

— Bunu Mrs. Wilkes'ın yüzüne koy! dedi. Gözlerini güneşten korur.

Güneş ortalığı iyice ısıtmaya başlamıştı. Scarlett:

— Akşama kadar yüzüm çille dolacak ! diye söylen-di.

Eskiden güneşe şapkasız ya da vualsiz çıkmaz, bir atın dizgin ya da yularını eldivensiz tutmazdı. Oysa şimdi güneş altında ve pislik içindeydi.

Scarlett dalgın dalgın ama içindeki acı eksilmeden düşünmeye başladı: "Acaba Tara, yerinde duruyor muydu? Yoksa o da Georgia'dan esen rüzgarla beraber gitmiş miydi?"

Genç kadın üzüntülü bir halde atının sırtına darbeler indirmeye başladı. Şimdi araba biraz hızlanmıştı, ama tekerlekler onu korkutuyordu. Çünkü dört tekerlek de sağa sola yalpalyordu. Bütün bu yerlerden bir ölüm tırpanı geçmişti. Boş ve harap olmuş evler, korkunç bir sessizlik içinde yanan ovaya bakıyordu. Çevresinde ne canlı bir insan vardı, ne de bir hayvan. Ortalıkta bir kuş bile görünmüyordu. Bu sinir bozucu sessizliği, yalnız bebeğin feryatları ve arabanın gürültüsü bozuyordu.

Scarlett arada bir kendinden geçiyordu;

— Anneciğim!... Anneciğim!... diye söyleniyordu. Bir annesine kavuşabilseydi... Hiç olmazsa bir mucize sonucu Tara yakılıp yıkılmamış olsaydı! O zaman o ağaçlı yoldan geçecek, evine ulaşacak, annesinin şefkat dolu yüzünü görecekti. Böylece bütün korkuları yok olacak, annesinin ellerini avuçlarının içine alacak, yüzünü onun kucığına gömecekti. Ayrıca Melanie'nin bebeğinin de yaşamasını sağlayacaktı. Ama annesi hastaydı ve belki de can çekişiyordu.

Bu düşünce Scarlett'in atı kırbaçlamasına neden oldu. Çünkü akşam olmadan önce Tara'ya varmalıydı.

Uzun bir süre gittikten sonra, arabayı ihtiyar August Mac Intoshlar'ın evlerine giden yolun önünde durdurdu.

Evde bir hareket, bir ses yoktu. Çevredeki diğer evler de sessizlik içinde ve yarı harap olmuş durumdaydı. Hepsinin isli bacaları, bütün bu olup bitenleri Allah'a şikayet etmek istermiş gibi yükseliyordu.

Scarlett Mac Intoshlar'ın evine doğru bağırmağa başladı:

— Heyy! Orada kimse var mı? Beni duyuyor musunuz?

Genç kadının bağırmasıyla çılgına dönen Prissy hemen Scarlett'in koluna sarıldı. Korkudan gözleri büyümüştü.

— Aman Tanrın! Sevgili hanımcığım bağırmayın! Eğer o evde biri varsa bize ondan ne yarar gelir.

Scarlett, belki de ilk kez Prissy'nin doğru düşündüğünü anladı ve o da korktu.

— Prissy haklı... Evde bizim için kim bilir nasıl bir felaket gizleniyordur.

Dizginleri salladı, ama at oralı olmayınca ceviz dalını eline alıp hayvanın sırtına indirdi. Araba tekrar yola koyuldu. Mac Intoshlar'ın evinin görünümünü de onun son umudunu yok etti. Yangından bir harabe haline gelen ev terkedilmişti. Tara ise bu evden yarım mil uzaklıktaydı. Belki de Yankeeler, orada da taş üstünde taş bırakmamışlardı. Scarlett belki de o güzel evden arta kalan birkaç tuğla duvar görecekti. Annesi, babası, kızkardeşleri, dadı, tüm zenciler belki de kaçıp gitmişlerdi. Böyle bir yere gelmek için neden bu eziyetlere katlanmıştı sanki?... Buralarda, derin bir sessizlik içinde can vermek yerine, Atlanta'da kalıp ölmek daha iyi olurdu.

Birden Ashley'nin ricasını anımsadı. O, Melanie'yi kendisine emanet etmişti. "Ona göz kulak olun!" demişti. Ah o iç paralayıcı gün, sonsuzluğa doğru gitmeden önce onu ne güzel öpmüştü. "Melanie ile ilgileneceksin, söz değil mi?" diye sormuştu. Oysa o iki yandan kısıvrak bağlanmıştı. Melanie'den ve ağlamalarıyla sessizliği bozan bebeğinden nefret ediyordu.

Ama Melanie ve onun bebeği ile ne olursa olsun il-

gileneyeğine söz vermişti.

Onları Atlanta'da bir hastaneye yerleştirip orada bırakabilirdi. Ama böyle bir şey yapsaydı bir daha Ashley'nin yüzüne bakamazdı. Ona karısı ile çocuğunu zavallı insanların arasında ölümle başbaşa bıraktığını söylemeye cesaret edemezdi.

Ah Ashley ah! Scarlett, onun karısı ve çocuğuyla beraber ıssız yollarda kafası perişan bir halde kaçarken, acaba o şu an neredeydi? Ne yapıyordu? Yaşıyor muydu, yoksa ölmüş müydü? Eğer hâlâ Rock Island kampının demir parmaklarının arkasındaysa onu düşünüyor muydu? Yoksa yaralı ya da hasta mıydı? Acaba ölmüş müydü? O da öteki Güneyli askerler gibi bir çukurun içinde çürüyor muydu?

Çalılarının arasından gelen bir sesle Scarlett az kalsın düşüp bayılacaktı. Prissy de korkmuş, çığlık atarak bebeğin üzerine kapanmıştı. Melanie kımıldamak istiyor, eliyle bebeğini arıyordu. Wade korkudan bağırarak halde değildi, zavallı çocuk tir tir titriyor, soran gözlerle bir Prissy'ye, bir annesine bakıyordu.

Şaşkınlıkları geçtikten sonra çalıları ezen şeyin bir inek olduğunu gördüler.

Scarlett:

— Mendebur hayvan hepimizi korkuttun, az kalsın bebek ezilecekti! diye bağırdı.

Prissy ise;

— O hayalettir! diye feryat ediyordu!

Oturduğu yerden arkasına dönen Scarlett birden elindeki sopayla Prissy'nin omuzuna vurdu. Genç kadın o kadar bitkin ve sinirleri o kadar bozulmuştu ki, Prissy'nin bu cahilliğine tahammül edemedi.

— Sersem kalk, yoksa daha fena döverim.

Scarlett çalılarının arasında yola çıkan hayvanın inek olduğunu iyice anladı. Ürkek ürkek arabadakilere bakıyordu. Hayvan canı acıyormuş gibi tekrar bağırdı.

Scarlett:

— Sakın yaralı olmasın? dedi. Çünkü bağırması başka ineklerinkine benzemiyor.

Yediği sopanın etkisiyle yavaş yavaş soğukkanlılığına hakim olmaya başlayan Prissy;

— Ben onun memesinin sütle dolu olduğunu ve sağılmak istediğini sanıyorum! dedi. Bu inek, Macintoshlar'ın sürüsünden olabilir. Onu buraya zenciler getirmişlerdir. Yankeeler zencileri kovalamışlar, ama ineğe dokunmamışlar.

Scarlett kesin bir tavırla;

— Onu da götüreceğiz! dedi. Böylece bebeğe de süt vermek mümkün olur.

— Aman hanımım bu koca ineği nasıl götürebiliriz? İmkanı yok! Bir inek uzun süre sağılmayacak olursa memeleri şişer ve çatlar. Bu hayvan acı acı bağırması bundandır.

— Madem bu işte bu kadar ustasın, eteğini yırtıp, bunlarla ineği arabanın arkasına bağla bakalım!

— Mrs. Scarlett, siz de pekiyi biliyorsunuz ki iki aydır entari yüzü görmedim. Sonra başka entarilerim de olsa birini bile bu inek uğrunda feda edemem. Çünkü ben inekleri hiç sevmem, onlardan çok korkarım.

Scarlett dizginleri bıraktı ve eteğini kaldırıp içindeki dantelalı etekliğe baktı. O sırtında kalan en şık ve en güzel bir giyecekti. Rhett Butler onu Nassau'dan getirmişti. Etekliği beline bağlayan kurdeleyi çözdü ve çıkardı. Sonra kanayan ve titreyen parmaklarıyla ikiye ayırıp birbirine düğümledi. Prissy'ye uzatarak;

— Bunu hayvanın boynuzlarına geçir! dedi.

Ama zavallı zenci kız direniyordu.

— Ah afandım, ben ineklerden çok korkarım! Onlarla şimdiye kadar hiç ilgilenmedim. Ben evin iç işlerini bakarım.

Scarlett bu kez sinirlerine hakim olarak, zenci kızını uyarmayı daha uygun buldu.

— Zaten babam seni satın almakla dünyada en büyük hatayı işledi. Şunu iyi bil ki kolumda güç olduğu sürece şu sopayı sırtında kırarım.

Prissy'nin gözleri faltaşı gibi açıldı. Zenci kızın gerçekten korktuğunu anlayan Scarlett arabadan inip

ineği bağıladı. Arabaya binmek için sıçrayacağı sırada başı döndü, gözleri karardı, düşecekmiş gibi oldu. Durup beklerken Melanie onu gördü ve çok yavaş bir sesle;

— Canım Scarlett! Size gelmedik mi henüz? diye sordu.

Melanie'nin sarfettiği "size" sözcüğü Scarlett'in gözlerinden yaş gelmesine neden oldu. Zavallı Melanie her ikisinin de başlarını sokacak bir evi olmadığını ve dünyanın büyük bir kabusu benzediğini biliyordu.

Scarlett boğulacakmış gibi oldu; kendini toparlamak için birkaç saniye bekledi ve sonra sakin bir sesle cevap verdi:

— Henüz hayır! Ama biraz sonra gelmiş olacağız. Bak bir inek buldum. Sana ve yavruna süt sağacağız.

Melanie, çocuğunu eliyle araştırarak;

— Zavallı yavrum! dedi.

Scarlett arabaya binmek için bütün gücünü topladı, dizginleri eline aldı. Atın sırtına sopayla vururken böyle davrandığı için Allah'ın kendisini affedeceğini düşündü.

At ağır ağır yola koyuldu, araba gıcırıyor, tekerlekler yalpalıyor, inek de acı acı bağıırıyordu. Scarlett onu tarlaların arasına salmayı düşündü. Tara'da kimse olmayacağına ve kendileri de sağlamayacaklarına göre bir ineği ne yapacaktı? Belki de hayvan acıyan memelerine dokunmak isteyene çifte de atabilirdi. Böyle düşünmesine rağmen Scarlett "madem ki onu aldım, Tara'ya da götürmeliyim!" diye mırıldandı.

Araba küçük bir yamacın eteğine ulaştığında Scarlett'in gözleri yaşla doldu. Evet orada yamacın üstünde Tara'yı görmüştü. Kalbi hızlı hızlı çarpmaya başladı. Bu yamaçtan bir atın sırtında kuş gibi uçtuğu günleri anımsadı. Bu perişan haldeki at bu yamacı nasıl çıkacaktı? Scarlett güçlkle arabadan indi ve atı yularından tuttu.

— Prissy, Wade'i yanına al ve arabadan in. Bebeği, Mrs. Melanie'nin yanına bırak.

Wade ağlamaya başladı. Scarlett onun hıçkırıkları arasından şu sözleri duydu:

— Tara!... Tara!... Korkuyorum!...

— Hanımcığım ben yürüyemeyecek kadar yorgunum. Ayaklarım su toplamış, ayakkabılarım dar geliyor. Üstelik Wade de çok ağır...

— Çabuk in aşağı! Yoksa seni saçlarından sürükleyerek indiririm. Wade'i biraz kucağına alır biraz da yürütürsün. Dırđır etmeyi kes, yoksa seni bu karanlıkta tek başına bırakırım.

Prissy durmadan sızlanıyordu. Kocaman açılmış gözleriyle yolun iki yanındaki karanlık ağaçlara bakıyordu. Yalnız kaldığı an bunların üzerine çullanacaklarını sanıyordu. Bebeğı Melanie'nin yanına bıraktı, arabadan indi, sonra Wade'in de inmesine yardım etti. Zenci kıza sıkı sıkı sarılan Wade hıçkırarak ağlıyordu.

Scarlett Prissy'ye;

— Sustur şunu! diye bağırdı. Bir türlü yürümek istemeyen atı yularından çekıştirdi.

— Prissy sustur duyurum sana!... Yumurcağın feriyatlarına artık tahammül edemiyorum. Haydi yavrum sus bakayım! Biraz erkekçe davran canım! Aa yeter ama... Ağlarsan tokadı yersin!

Bir yandan Wade'i susturmaya çalışan, bir yandan atla uğraşan Scarlett ayağını burktu.

— Allah çocukları ne diye yaratıyor sanki? diye düşündü. Mendeburlar bağııp çağırırmaktan, herkesi rahatsız etmekten başka bir şeye yaramıyorlar.

Priss, Scarlett'in koluna asılarak yalvarmaya başladı:

— Hanımcığım Tara'ya gitmeyelim! Bakın orada kimsecikler yok! Herkes gitmiş! Belki de hepsi ölmüş-tür. Anneciğim de...

Zenci kızın sızlanmasına Scarlett'in canı sıkıldı.

— Ver bana Wade'i! Sen de burada kal bakalım!

— Kalamam afandım! Kalamam hanımcığım!

— O halde sesini kes!

At çok ağır gidiyordu. Ağzından akan köpükler, yu-

larını tutan Scarlett'in eline bulaşıyordu. Genç kadının aklına, Butler ile birlikte dinlediği bir şarkının bir iki dizesi geldi.

"Ezilecek ağır yükün altında birkaç gün daha!..."

Scarlett şarkının sonunu anımsayamıyordu. "Ağır yükün altında birkaç gün daha, birkaç adım daha!" diye mırıldandı. Artık yamacın tepesine ulaşmışlardı. Önlerinde Tara'nın karanlık meşe ağaçları uzanıyordu. Scarlett, gözlerini dört açarak bir ışık aradı; ama ne yazık ki her yer karanlıktı. Kalbi dona kaldı, kendi kendine;

— Gitmişler! Gitmişler! diye konuştu.

Hayvanı yularından çekerek ağaçlı yola saptı, karanlıkta üzerlerine dallarını geren ağaçların arasından ilerliyorlardı. Sürekli çevreyi gözlemekten yorulan Scarlett ileride beyaz boyalı evini gördü. "Bu bir serap olmasın!" diye düşündü. Yorgun gözleri ona şaka mı yapıyordu? Hayır hayır! Gözleri onu aldatmıyordu. Bu gerçekten onun beyaz boyalı eviydi. Evet, pencerelerinde perdeleri sallanan geniş verandalı evi!... Acaba gecenin karanlığında karşısına çıkan bütün bunlar gerçek miydi, yoksa onlara acıyan gece Mac Intoshlar'da gördüğü korkunç manzaraları unutturmak mı istiyordu.

Ağaçlı yol, bitmek nedir bilmiyordu. At da artık iyice yorulmuştu. Scarlett bir çılgın gibi gözlerini sağa sola çevirerek gecenin zifiri karanlığında bir şeyler görmeye çabalıyordu. Evin çatısı yerindeydi. Buna imkan var mıydı?... İmkan mı?... Hayır, bu imkansızdı!... Savaş hiçbir şeye saygı göstermezdi. Beş yüzyıllık Tara'ya bile... Bu yere dokunmamış olamazdı.

Scarlett, atın yularını koparırcasına çekiyordu. Şimdi beyaz ev daha iyi görülüyordu. Yankeeeler ona dokunmamış, afet Tara'ya uğramamıştı. İşte evine gelmişti... Scarlett yuları bıraktı ve onu evinden ayıran yirmi, yirmi beş metrelik mesafeyi koşarak kattetti. Sevincinden sığıyor, beyaz sütunlara sarılıyordu. Birden karanlığın içinden bir şeyin belirdiğini ve verandanın merdivenine doğru yaklaştığını gördü.

Tara terkedilmiş değildi, evde biri vardı.

Sevincinden bağırarak üzereyken akli başına geldi. Soluğu tıkanır gibi oldu. Çünkü verandadaki bu hayalet hareketsiz duruyordu. Neler oluyordu acaba? Hayalet birden kımıldadı, bu bir adamdı. Güçlölkle verandanın merdivenine gelip bir basamak indi.

Scarlett kaygılı bir sesle:

— Baba! diye bağırdı. Çok heyecanlanmıştı, çünkü karanlıkta karşısında duran bu adamın babası olup olmadığını kesin bilmiyordu.

— Benim... Ben!... Katie Scarlett!... Kızın!... İşte nihayet gelebildim.

Bir uyurgezer gibi sessiz duran Gerald ayağını güçlölkle sürüyerek merdiveni inip Scarlett'e doğru yürüdü. Onun yanına kadar sokuldu ve yüzüne sanki bir rüya görüyormuş gibi şaşkın şaşkın baktı. Sonra elini kızının omuzuna koydu. Scarlett babasının sanki bir kabus görmüş ve henüz bilincine hakim olamamış gibi titrediğini hissetti.

Gerald büyük bir sevinçle;

— Yavrum benim, kızım! dedi ve sustu.

Scarlett "ne kadar çabuk ihtiyarlanmış!" diye düşündü. Babasının yüzünde eski babacan ve hayat taşan halinden bir iz kalmamıştı. Karanlıkta görebildiği kadar onun gözlerindeki parlaltı kaybolmuştu. Şimdi o posa halinde, omuzları düşük, beli bükük, yürürken ayaklarını sürüyen bir ihtiyardı.

Bu görünüm karşısında donup kalan Scarlett gözlerini babasına dikmiş, öylece duruyordu. Sormak istediği bir sürü soru, dudaklarında düğümlenip kalıyordu.

Bebek yine ağlamaya başlamıştı. Gerald daha önce de duyduğu bu sesi tekrar işitince kabustan uyanır gibi oldu. Babasındaki değışikliğı farkedenden Scarlett;

— Melanie ve bebeğı! diye kekeledi. Arabada Melanie var, çok hasta... Onu buraya getirdim.

Gerald elini kızının omuzundan çekti ve biraz canlanır gibi oldu. Ağır adımlarla arabaya doğru gitti. Tah-

tanın üzerinde yatan genç kadını gördü ve seslendi:

— Melanie!

Melanie anlaşılmayan birkaç söz mırıldandı. Söylediklerini duyamayan Gerald onun halinden etkilendi.

— Melanie yavrum! Artık sevinmelisin. Burada evinde gibi olacaksın... Oniki Meşeler yanıp kül oldu. Bizimle birlikte oturacaksın.

Melanie'nin çektiği acı ve üzüntüyü bilen Scarlett bütün gücünü topladı ve Melanie ile bebeğini güzel yataklara yatırmak gerektiğini düşündü.

— Onu taşımamız! Yalnız... Yalnız başına yürüyemez!

Verandadan ayak sesleri duyuldu ve Pork merdivenleri koşarak indi.

— Scarlett hanımısı, Scarlett hanımısı! diye sevinçle bağırdı.

Scarlett onun iki kolunu tutup sıktı. İşte Pork karşısındaydı. Evin ayrılmaz bir parçası olan Pork, Scarlett'e göre Tara'nın tuğlaları ve serin odaları kadar değerliydi. Genç kadın, onun ağladığını gördü ve onu teselli etmek için sırtını sıvazladı. Pork ise daha da çok gözyaşı dökerek;

— Aman canım hanımcığım! Sizi gördüğüm için ne kadar sevindim bilemezsiniz! dedi.

Bu arada Prissy ağlamaya ve saçma sapan konuşmaya başladı. Wade de yarı memnun, yarı şaşkın;

— Susadım! diye bağıırıyordu.

Bir şamata kopmasını önlemek isteyen Scarlett kesin bir sesle konuştu:

— Mrs. Melanie arabada yatıyor! Pork, sen onu çok dikkat ederek birinci kata çıkaracaksın. Mrs. Melanie bahçeye bakan konuk odasına yatırılın. Prissy sen de bebeği al ve yukarı çıkar. Sonra Wade'e bir bardak su ver. Pork, dadı burada mı? Söyle ona, biraz gelsin.

Scarlett'in bu sert talimatı karşısında kendine gelen Pork hemen arabanın yanına gitti. Bir hayli uğraştıktan sonra arabanın arkalığını indirebildi. Melanie tam Pork onu kaldıracığı sırada inlemeye başladı.

Pork bir cesedi andıran genç kadını kollarının arasına aldı. Melanie başını bir çocuk gibi onun omuzuna dayamıştı.

Kucağında bebeği taşıyan, bir eliyle de Wade'in elini tutan Prissy, Pork'un arkasından eve girdi.

Kanayan parmaklarıyla babasının ellerini tutan Scarlett ev halkını sordu.

— Baba hepiniz iyisiniz değil mi?

— Küçükler çabuk kalkar.

Bu kısa cevap üzerine ortalığa bir sessizlik çöktü. Scarlett'in kafasında sözcüklerle anlatılamayacak korkunç düşünceler belirdi. Hayır sormak istediğini sormazdı. Zaten sözcükler dudaklarında düğümlenip kalıyordu. Bir kez daha girişimde bulundu ama boğazı kurumuş, dili ağzına yapışmış gibiydi. Tara'nın bu sessizliği neyle açıklanabilirdi. Sanki Scarlett'i soluksuz bırakan konuyu anlatmak ister gibi Gerald konuşmaya başladı.

— Annen!

Ama birden durdu. Bu durum Scarlett'i daha da heyecanlandırdı.

— Evet, annem?

— Dün öldü!

*

* *

Scarlett; kolu babasının omuzunda, karanlığa rağmen çok alışık olduğu ve unutmadığı geniş holden geçti. Sandalyelere, masaya, ayakları çarpılmış büfeye bakmadı, annesinin üstünde hesap yaptığı küçük masa, onu kendine doğru çekiyordu.

Odaya girdiği zaman annesini bu masanın önünde bulurdu. O başını kaldırır, elindeki kuştüyünden yapılmış yazı kalemini hokkanın yanına koyar ve elbiselerinden güzel kokular saçan güzel kızını karşılardı.

Annesi ölmüş olamazdı. Gerald da neden bir papağan gibi hep aynı cümleyi tekrar edip duruyordu.

— Ellen dün öldü!... Ellen dün öldü!...

Scarlett çok heyecanlanmış olmasına rağmen, bü-

t n organlarını felce uğratan ve adeta ayaklarına birer pranga gibi çöken yorgunluktan başka bir şey hissetmiyordu. Annesini daha sonra d   necek çok zamanı olacaktı. Şimdilik annesini ne yapıp edip belleğinden uzakla tırmalıydı. Aksi halde babası gibi sayıklayacak ve saçma sapan şeylerden söz edecekti.

Pork karanlık merdivenlerden inip baba ile kızın yanına geldi.

Scarlett:

— Pork, ev niye bu kadar karanlık? Yakacak mum yok mu? diye sordu.

— Ah hanımcığım sormayın! Bütün mumları aldılar, yalnız bir tane bıraktılar. Onu zifiri karanlık olduğu zaman merdiveni aydınlatmak için kullanıyoruz. Zaten o da bitmek üzere... Dadı, Miss Carreen ile Miss Suellen'i iyi etmek için, onları domuz yağına batırılmış bir bezle ovmu tu.

—Mumdan ne artıyorsa bana getir! Ama  abuk ol! Annemin odasına getir mumu!

Pork yemek odasına gitti, Scarlett de çok dikkatli yürüyerek karanlık küçük odaya gidip bir divana uzandı. Babası da yanına gelmişti. Scarlett, babasının bu durumundan büyük acı çektiğini, çok üzüldüğünü anladı; kendi kendine "o artık ihtiyarlamı ! diye düşündü.

Pork yarısı erimiş ve bir tabağa yapı tırılmı  bir mumla geri döndü. Annesinin  alı ma odası titrek bir ışıkla aydınlandı, her şey yeniden hayata kavu mu  gibi oldu. Gerald ile Scarlett'in oturdukları divan, yazı masası, Ellen'in koltuğu, kağıtlar, defterler, raflar, a ınmı  halı... Kısacası her şey yerli yerindeydi. Ama ne yazık ki annesi yoktu. Scarlett can evinde derin bir sızı duydu. Bu şiddetli acı onun uyu mu  duygularını yeniden canlandırdı. Ama önünde acı çekmek için bütün bir ömür olduğuna göre, şimdilik onları sakınle tirmeliydi. Evet,  u sıra onları sakınle tirmek gerekiyordu. Scarlett kendi kendine, "Tanrının sana yalvarıyorum, şimdi biraz ben de sakınle meliyim!" dedi.

Yüzü eskiden pembe olan ama şimdi sakız rengini andıran babasına baktı ve ilk kez traş etmek zahmetine katlanmadığı beyaz sakallar gördü. Pork mumu şamdana koydu ve Scarlett'in yanına geldi.

— Pork burada ne kadar zenci var?

— Ah hanımcığım! Bu melunların bir bölümü kaçtı, bir bölümü de Yankeeler'le gitti.

— Tara'da ne kadarı kaldı?

— Ah hanımcığım siz ne soruyorsunuz? Kala kala bir ben, bir de dadı kaldık. O zavallı da bütün gün hasta olan küçük hanımlarla uğraştı. Ha!... Dilcey de var. Bak onu unutuyordum. O şimdilik küçük hanımların yanındadır. Anlayacağınız afandım, ancak biz üçümüz kaldık.

"Biz üçümüz." Oysa eskiden yüzlerce vardı. Scarlett başını kaldırmak için gerekli gücü kendinde zor buldu. Kalbi ağrıyor, midesi açlıktan kazınıyordu. San-ki eski günlerdeymiş gibi davranıp heyecanını belli etmemeye çalışarak;

— Pork açlıktan ölüyorum! Yiyecek bir şey yok mu? diye sordu.

— Hayır afandım! Her şeyi götürdüler.

— Peki bahçede?

— Oraya da atlarını saldılar.

— Hint patatesi de mi yok?

Zenci uşağın yüzünde hoş bir gülümseme canlandı, aralanan kalın dudaklarının arasından beyaz dişleri göründü.

— Afandım onlardan hâlâ var. Şu Allah'ın belası Yankeeler hayatlarında böyle bir bitki görmemiş olacaklar ki bunların köklerinin işe yaradığını bilemediler. Evet bunlara...

— Ay neredeyse doğacak. Gidip bize toplarsın, sonra da kızartırsın. Mısır, nohut, piliç gibi bir şeycikler de mi yok?

— Hayır afandım, yok! Yediklerini yediler, yiyemedikleri piliçleri de eğerlerine bağlayıp götürdüler.

Demek Yankeeler çevreyi kasıp kavurmuşlardı. Her

yeri ateşe vermişler, önlerine çıkan herkesi öldürmüşlerdi. Harabe haline getirdikleri yerlerde yaşayan kadınları, çocukları, ihtiyarları ve zencileri de aç bırakmışlardı.

— Afandım isterseniz patates de var. Dadı patatesleri evin altına gömmüştü. Bizde zaten hep onları yiyoruz.

— Hint patatesi toplamaya gitmeden önce onlardan getir bakalım. Sonra da Pork... O kadar... O kadar yorgunum ki, biraz da şarap bulsan fena olmaz.

— Aman afandım! Şarap kileri mendebur Yankee'lerin uğradıkları ilk yer oldu.

Scarlett kilerdeki sayısız şarap şişelerini anımsayarak kendi kendine, "şarapları da bitirmişler demek!" dedi ve o anda aklında başka bir anı canlandı.

— Pork, babamın fiçı içinde gömdüğü mısır viskisine bir şey oldu mu?

Bir kez daha Pork'un yüzünde gülümseme izleri belirdi.

— Afandım, çok müthiş bir belleğiniz var doğrusu! Gerçi ben de gömülü fiçıyı unutmadım ama, o herhalde bozulmuştur. Çünkü tam bir yıl oluyor. Hem sonra viski hanımlara göre bir içki değildir.

Şu zenciler ne kadar aptal insanlardı. Kendi başlarına bir şey yapamazlar, bir şeye akılları ermez. Bir de Yankee'lerin bu aptalları serbest bırakacaklarından söz ediliyor.

— Sen merak etme, fazla kaçırmam! Babam da fazla içmez. Bu fiçıyı topraktan çıkar ve bize iki bardakla, biraz nane ve şeker getir. Ben bir julep yapayım. (* Julep: Amerika'nın güneyinde çok içilen bir içki)

Pork yine üzgün bir tavırla;

— Ama afandım çoktandır Tara'da bir gram şeker yok! Naneleri de Yankee'ler, atlarına yedirdiler. İnanır mısınız, bir tek bardak yok, hepsini Yankee'ler kırdı.

Scarlett kendi kendine;

— Eğer Pork şu "Yankee" sözcüğünü tekrar söyleyecek olursan avazım çıktığı kadar bağıracağım! diye

söylendi ve sinirlerini yatıştırdıktan sonra Pork'a;

— Git bize şu viskiyi getir! dedi. Zenci uşak giderken arkasından seslendi:

— Pork, dur biraz! Ben gelirken bir at ile bir inek getirdim. İneği sağmak gerek. Atın da koşumlarını çıkar ve ona su ver. Dadi'ya git söyle, inekle o ilgilensin. Muhakkak sağsin onu. Melanie ve bebek açlıktan ölecekler yoksa... Hem de...

— Mrs. Wilkes'in sütü yok mu ki?

Pork sorusunun pek nazik olmadığına hükmederek sustu.

— Hayır, Melanie'nin sütü yok!

Aman Tanrım ne biçim sohbetti bu! Eğer annesi duymuş olsaydı üzüntüsünden muhakkak bayılırdı.

— Afandım isterseniz Mrs. Wilkes'in bebeğini Dicley emzirsin. Onun biraz önce bir çocuğu daha oldu. O, herhalde iki bebeği de emzirebilir.

— Pork bir çocuğun daha oldu demek!

— Evet afandım... Kömür gibi kara bir erkek yavrusu.

— Git Dilcey'ye söyle kızkardeşlerimi bıraksın, ben onlarla ilgilenirim. O yalnız Melanie ve bebeğiyle ilgilensin. Dadi'ya da git söyle; şu inek sağsin, atı da ahıra koysun.

— Afandım ahır diye bir şey kalmadı. Yankeeler ateş yakmak için ahırları yıktılar.

— Senin "Yankeeler... Yankeeler..." demenden bıktım! Haydi git de bize viski ve Hint patatesi getir.

— Ama afandım, toprağı kazarken ışık gerek!

— Canım bir meşale de yakamaz mısın?

— Meşale de kalmadı. Yankeeler...

— Haydi Pork, bir şeyler uyduruver. Ne yaparsan yap, ama bana patates getir. Koş bakalım!

Pork hemen çıkıp gitti. Baba kız yalnız kaldılar. Scarlett elini babasının dizine koydu. Zavallı adamın eskiden adaleli olan bacakları şimdi pörsümüş ve dal gibi olmuştu. Scarlett onu bu tembellikten kurtarmak için muhakkak bir şeyler yapmalıydı.

Ona, annesiyle ilgili soru sormak istedi, ama vazgeçti. Bu konuyu kendini daha güçlü hissettiği zaman açmalıydı.

— Tara'yı yakmadılar demek?

Gerald, kendisine söylenenleri duymuyormuş gibi kızına bakıyordu. Scarlett de sorusunu tekrar etmek zorunda kalınca:

— Niçin mi yakmadılar? İlk cümleden sonra sustu. Belli ki sözcükleri arıyordu. Çünkü burayı kendilerine genel karargah yapmışlardı.

— Yankeeler, bu eve ayak bastılar demek!

Scarlett çok sevdiği bu evin kutsallığının kirletildiğine karar verdi. Bu ev onun için kutsal bir yerdi. Çünkü annesi onu bu evde doğurmuştu, yine sevgili annesi bu evde ölmüştü ve babası ile sevdiği öteki insanlar burada oturuyorlardı.

— Evet yavrum geldiler ve burayı işgal ettiler, bir süre yerleştiler. Yankeeler gelmeden önce, derenin öteki yanında Oniki Meşeler'in yandığını gördük. Allah'tan Miss Honey ile India birkaç zenciyle birlikte Macon'a kaçmışlardı, bu bakımdan pek telaşlanmadık. Ama bizler Macon'a gidemedik. Kızkardeşlerin ağır hastaydı. Annen de hastalanmıştı. İşte bu nedenle gidemedik. Zenciler ise ikişer, üçer kaçtılar. Nereye gittiklerini bilmiyorum, ama çoğu kaçarken araba ve katırları da aşındılar. Yalnız dadı, Pork ve Dilcey kaldı. Zaten kardeşlerin ve annen de kaçmak istemediler.

Annesinden söz etmesi şu an için doğru değildi, Scarlett buna dayanamazdı. Babası başka şeyleri anlatmalıydı, ama asla Ellen'i değil.

General Sherman'ın annesinin masasını kullandığını bile söylememeliydi. Annesine ait en küçük bir ayrıntıya bile değinilmesini istemiyordu.

— Yankeeler demiryolu hattını ele geçirip kesmek için Jonesboro'ya saldırıyorlardı. Vadiden dalgalar halinde geldiler. Yolları doldurdular. Binlerce Yankee askeri vardı. Arkalarından da bir sürü top ve at, katır geliyordu. Onların gürültüsünü verandadan işittim.

Anlatılanlar Scarlett'i heyecanlandırdı ve kalbi yine hızlı hızlı atmaya başladı. Genç kadın, "oh benim yiğit babam!" diye düşündü ve onu bahçe kapısında sanki arkasında büyük bir ordu varmışcasına Yankeeler'e göğsünü siper edermiş gibi gördü.

— Bana gitmem içim emir verdiler, evi yakacaklardı. Onlara beni de yakmalarını söyledim. Çünkü gide-
mezdik. Annen, kızkardeşlerin...

Scarlett "aman Tanrın! Dönüp dolaştırıp anneme getiriyor sözü!" diye düşündü ve hemen;

— Pekiyi sonra ne oldu? diye sordu.

— Yankeeler'e hastam olduğunu söyledim... Tifo-
dan ailemizin kırıldığını anlattım. Eğer buradan gide-
cek olurlarsa muhakkak öleceklerini söyledim. 'İsterse-
niz bizi de birlikte yakın, ama buradan bir adım bile
ileri gitmeyiz. Tara'dan uzaklaşmamız mümkün değil'
dedim.

Son cümle Gerald'ın ağzından çok zor çıktı, soluğu
tükenmişti. Dalgın dalgın duvarlara baktı. Scarlett bu
dalgın halin neler anlattığını biliyordu. Doğdukları,
sevdikleri ve evlatlarını dünyaya getirdikleri bir yerden
uzaklaştırılmak istenen, ama bir karış toprak için can
veren birçok atası birer dev gibi babasının arkasında
onurla duruyordu.

— Yankeeler'e evi yakarlarsa ölmek üzere olan üç
kadını da yakacaklarını söyledim. Bir yere kıvıldama-
yacağımızı kesin olarak anlattım. Beni dinleyen genç
ve kibar bir subaydı.

— Kibar mı dedin? Bir Yankee mi kibar? Aman ba-
bacığım ne diyorsun sen Allahaşkına?

— Evet evet, kibar biriydi. Atını döndürdü ve dört
nala gitti. Bir süre sonra geldi. Yanında bir yüzbaşı,
bir de doktor vardı. O doktor kızkardeşlerini ve anneni
muayene etti.

— Pis ve adi bir Yankee'nin onların odasına girme-
sine ve onlara dokunmasına nasıl izin verdiniz?

— Doktorda afyon vardı. Bizde ise yoktu. Kızkar-
deşlerini tifonun pençesinden kurtardı. Suellen çok

kan kaybediyordu. Doktor onu iyileştirmek için elinden geleni yaptı. Yetkililere evde hasta olduğuna dair sözlü rapor verince eve ilişmediler. O zaman buraya bir general geldi ve subaylarıyla birlikte yerleştiler. Çok kalabalıktilar. Bütün odalar tıklım tıklım doldu. Hastaların odalarına girmediler doğal olarak. Askerler ise...

Konuşmaktan çok yorgun düşmüştü. Tekrar sustu, derin derin solumaya başladı. Traşsız yüzü birden göğsüne düştü. Sonra bütün gücünü toplayarak yeniden konuşmaya başladı.

— Bahçede, pamuk ve mısır tarlalarında kamp kurdular. Yemyeşil çayırlar, Yankeeler'in elbiseleriyle mavi olmuştu. O gece belki bin yerde ateş yaktilar. Yemeklerini pişirmek için tüm ahırları yakıp yıktılar. İnekleri, domuzları, tavukları boğazladılar. Elllerine geçirdikleri eşyaları götürdüler. Tabloları, mobilyaları, hatta çamaşırları bile...

— Ya gümüş takımları?

— Pork ile dadı gümüş takımları bir pınara sakladılar; öyle sanıyorum. Hiçbir şeyi anımsayacak durumda değilim. Yankeeler dövüşmek, savaşmak üzere Tara'dan giderlerken ayaklarından ve atların nallarından çıkan sesler hâlâ kulaklarımda uğulduyor. Toplar da Jonesboro'da durmaksızın patlıyordu. Gök gürültüsünü andıran bu sesleri kızkardeşlerin bile işitti. Oysa onlar hastalıkla ve ölümle mücadele ediyorlardı. Sanki cehennemdeydik. Küçükler bana ikide bir, "baba şu gök gürültüsü ne zaman duracak? Sen şunu sustur Allahaşkına!" diyorlardı. Onlar ateşler içinde yanıyorlardı.

— Annem... Annem Yankeeler'in evimizde olduklarını biliyor muydu?

— Hayır!... O bu olup bitenlerin farkında olamayacak kadar hastaydı.

Scarlett, içinden "Allah'a bin şükürler olsun!" dedi ve tekrar sordu:

— Allah onun böyle bir felaketi görmesini önlemiş.

Demek Yankeeler'in alt katta dolaştıklarını duymamış. Bu kutsal toprakların Yankee çizmesi altında bulunduğunu öğrenmemiş öyle mi?

— Ben elimden geldiğince annenin ve kızkardeşlerinin yanından ayrılmadım. Bu nedenle ben de pek fazla Yankee görmedim. Yalnız genç doktor geldi. Doğrusu bize karşı çok nazik davrandı. Bütün gün yaralı askerlerle uğraştıktan sonra akşamları gelir, annene ve kızkardeşlerine bakardı. Bize ilaç bile bıraktı. Giderken bana kızkardeşlerinin çabuk iyileşeceklerini, ama annenin... Onun çok zayıf olduğunu, hastalığa direnemeyeceğini ve tamamen gücünü yitirmiş olduğunu söyledi.

Scarlett, annesinin yalnız başkaları rahat etsin, yesin, içsin diye gece gündüz çalıştığını, uykusuna ve gıdasına dikkat etmediğini anımsadı.

—... Ve Yankeeler gittiler! Evet geride bir harabe bırakarak gittiler!

Gerald bir süre sustu ve eliyle kızını aradı, sonra;

— Döndüğüne çok memnun oldum, çok mutlu oldum! dedi.

Evin arkasında bir gürültü oldu. Kırk yıldan beri eve girerken ayaklarını silen Pork bu alışkanlığını, bu durumda bile sürdürüyordu. Zenci uşak içeri girerken çevreye bir alkol kokusu yayıldı. Elinde iki matara tutuyordu.

— Afandım fıçıyı çıkarmak bir hayli zor oldu. Yarısından çoğu da döküldü. Fıçıdaki bir delikten şu mataraları doldurmak ne kadar güç oldu bilseniz...

— Önemi yok Pork! Teşekkür ederim.

Scarlett, mataralardan birini aldı ve içini bulandıran kokuyu burun deliklerini şişirerek kokladı ve Gerald'a uzattı;

— Baba şunu içiniz! dedi.

Gerald bir çocuk gibi uysal davranarak, matarayı kızının elinden alıp yavaş yavaş içmeye başladı.

Scarlett, Pork'tan su dolu matarayı istedi ve babasına biraz su içmesi gerektiğini söyledi. Ama Gerald,

başını sallayarak, kızının bu isteğini geri çevirdi.

Babasından sonra Scarlett de matarayı başına dikti. Gerald kızının yaptığına dikkatle bakıyordu. Genç kadın onun kendisine kızdığını hissetti ve;

— Babacığım kadınların içki içmelerinin doğru olmadığını biliyorum, ama beni bu gece kibar bir kadın değilmiş gibi kabul edin... Çünkü yapmam gereken o kadar çok işim var ki!... dedi.

İçini çekti ve bir yudum daha yuvarladı. İlk önce boğazının, sonra boş midesinin yandığını hissetti. Boğulacak gibi oldu, gözlerine yaş doldu. Bir süre iç çekti ve yeniden içmeye başladı.

— Katie Scarlett yeter artık!

Eve geldiğinden beri ilk kez babasının böyle sert bir sesle konuştuğunu farketti.

— Kızım sen içkiye alışık değilsin... Sonra sarhoş olursun!

— Sarhoş olmak mı?

Scarlett bir kahkaha attı.

— Evet bu akşam zil zurna sarhoş olmalıyım! Çünkü unutmam ve düşünmemem gerekiyor!

İçmeye devam ediyordu. Bir süre sonra damarlarında tatlı bir sıcaklığın dolaştığını hissetti. Yavaş yavaş tüm vücudunu sarıyordu bu sıcaklık... İçinde yanan bu alev ne kadar güzeldi. Sanki o an'a kadar buzdan bir mahfaza içinde olan kalbi de, bu alevle güçleniyordu. Şimdi kendini her geçen saniye daha güçlü hissediyordu.

Bir ara babasıyla göz göze geldi. Onun şaşkın baktığını görünce elini babasının dizine koydu.

— Babacığım nasıl olur da bu beni sarhoş eder? Oysa ben sizin kızınız değil miyim? Atalarımın sağlam kafalarının mirasçısı değil miyim?

Gerald'ın yüzünde bir gülümseme belirdi. İçki onu da etkilemeye başlamıştı. Scarlett bu sefer matarayı babasına uzattı.

— Biraz daha içiniz. Sonra sizi yatağınıza yatıracağım.

Birden sustu. Çünkü oğlu Wade ile bu biçimde konuştuğunu anımsadı. Ama babasına böyle hitap etmemeliydi; bu büyük saygısızlık olurdu. Ne var ki Gerald onun ağzından çıkan sözleri can kulağıyla dinliyordu. Scarlett;

— Evveet, sizi yatağınıza yatıracağım diyerek, şakacı bir sesle konuşmasını sürdürdü:

— Sonra size içki de vereceğim. Siz uyuyacaksınız. Sizin uykuya ihtiyacınız var... Doğal olarak kızınızın da... Geldiğimi unutmadınız değil mi? Benim için üzülmenize gerek yok. Haydi siz içiniz!

Gerald büyük bir keyifle kızının isteğine boyun eğdi. Scarlett, babasının kolunu omuzuna alarak Pork'a seslendi. Pork, Gerald'ın elinden matarayı aldı ve onun öteki kolunu omuzuna koydu. Scarlett çevreye titrek ışıklar saçan şamdana uzandı ve her üçü holden geçip merdiveni ağır ağır çıkmaya başladılar.

*

* *

Suellen ile Carreen'in aynı yatakta yattıkları oda domuz yağına batırılmış bez parçası yakılarak aydınlatılıyordu. Yanan bez ve domuz yağı odanın içini pis bir kokuyla doldurmuştu. Pencerele de kapalı olduğu için odada beş on saniye bile tahammül edilemeyecek bir hava vardı. Scarlett az kalsın bayılıyordu.

Doktorlar; hastaların yattığı odanın, onların daha büyük tehlikelerle karşılaşabilirler korkusuyla havalandırılmasını yasaklıyorlardı. Onlar istedikleri kadar bu yasağı uygulasınlar ama Scarlett odanın üç penceresinin de açılması gerektiğine inandı. Odaya topraktan ve ağaçlardan yayılan mis gibi bir koku dolmaya başladı. Odanın yalnız havasına değil her yanına sinmiş olan pis kokunun kaybolması bir hayli uzun sürdü.

Carreen ile Suellen solgun yüzleriyle birbirlerine sokulmuş öylece uyuyorlardı. Belki de odanın havasındaki değişiklik, onların uyanmalarına neden oldu. İki

kızın da gözleri faltaşı gibi açıldı, anlaşılmaz bir biçimde mırıldandılar; sonra derin derin solumaya başladılar. Onlar eski mutlu günlerinde üstünde birçok güzel öykülerin anlatıldığı, şakaların yapıldığı yatakta yatıyorlardı. Odanın öteki köşesinde boş bir yatak vardı. Onu Ellen Savannah'tan getirmişti. Annesi işte bu yatakta ölmüştü.

Scarlett, kızkardeşlerinin başucuna oturdu, onların şaşkın şaşkın baktıklarını gördü. Gerçi kendisinin de kızkardeşlerinden bir farkı yoktu. İçkinin etkisiyle bazen onları cüce gibi görüyor, bazen de birer göktaş gibi büyüdüklerini sanıyordu. Kızkardeşlerinin konuşmaları ise ona sinek vızıltısı gibi geliyordu. Scarlett o kadar yorgundu ki neredeyse bir hafta uyuyacağını sanıyordu. Keşke uyuyabilse de ertesi gün annesinin, onun omuzuna dokunup, şefkat taştan sesiyle, "yavrum kalk artık! Bir hayli geç oldu, bu kadar tembellik yeter!" dediğini işitseydi. Ama bu güzel sözlere hayatının sonuna kadar hasret kalacaktı. Hiç olmazsa orada annesinin yanında bir başka kimse bulunsaydı yüreği bu kadar yanmayacaktı. Eğer öyle biri olsa sıkıntılı anlarında başını onun dizlerine koyacak, omuzlarındaki yükü de onun omuzlarına atacaktı.

Kapı hafifçe aralandı ve içeri Dilcey girdi. Kucağında Melanie'nin bebeği, bir elinde de viski dolu matara vardı.

Scarlett kalktı, elini Dilcey'nin omuzuna koydu ve;
— Seni Allah korumuş! dedi.

— Aman hanımcığım bu pis zencilerle nasıl gidebildim. Babanız Prissy ile beni satın aldıktan ve sevgili anneniz de bize bunca iyilikler yaptıktan sonra burayı bırakıp gitmem nankörlük olurdu.

— Otursana! Çocuğu böyle emzirebiliyor musun? Mrs. Melanie nasıl?

— Çocuk için üzülecek hiçbir sorun yok. Bebeklerin karınları acıkır, işte o kadar... Ben de karnı acıkan bebeğe ne verilmesi gerektiğini çok şükür bilirim. Mrs. Melanie çok iyi. Ölecek diye üzülmeysin. Ben bugüne

kadar bu durumda çok beyaz ve çok zenci gördüm. Çok yorgun ve sinirleri çok bozuk. Bebeği için çok üzülüyor. Ben onu teselli etmeye çalıştım, mataradaki şeyden de biraz içirdim. Şimdi derin bir uykuya daldı.

Demek ki şu viski, herkese iyi gelmişti. Scarlett öksürüğünün kesilmesi için Wade'e de biraz viski vermesinin doğru olup olmayacağını düşündü.

Demek ki Melanie ölmeyecekti. Düşünceleri daldan daha atlıyordu. Ashley'yi anımsadı. Ya o gelecek olursa... Hayır bunları düşünecek daha çok zamanı vardı. Zaten birçok konuyu ileride düşünmesi gerekiyordu. Çünkü yapılması gereken birçok işi, ayrıca verilecek birçok karar vardı. Birden yerinden sıçradı. Bir gıcır duyuldu, onu çıkırık sesi izledi. Dilcey, Scarlett'in irkilmediğini farketti ve;

— Dadıdır Mrs. Scarlett! dedi. Kızkardeşlerinize su çekiyor. Onları sık sık yıkar.

Elindeki matarayı masanın üstündeki ilaç şişelerinin yanına koydu. Scarlett kahkaha atarak güldü. Pınardan gelen bu gürültüden korkunca sinirlerinin ne kadar gergin olduğunu anlamıştı. Oysa o, bu tür gürültülere ta küçüklüğünden beri alıştı.

Çıkıktan çıkan ses devam ediyordu. Dadı herhalde oradaydı ve su çekiyordu. Scarlett sustu, kafası bomboştu. Boğazına kadar doyan bebek, memenin ucunu kaybettiği için ağlıyordu. Dilcey onun ağzına memesini verdi.

Dadı kapıya yaklaştı ve karanlık holün döşemesi onun ayaklarının altında çökecekmiş gibi sallandı. O odaya girdi, omuzlarında iki kova su vardı. Scarlett'i görünce zavallı kadının yüzü güldü, gözleri ve dişleri parıldadı.

Dadı kovaları yere bırakırken; Scarlett de ona doğru koştu. Sayısız beyaz ve siyaha teselli kaynağı olan onun düşük ve yumuşak göğsüne başını dayadı. Genç kadın "işte güvenebileceğim ve bana geçmiş anımsatacak biri!" diye düşündü. Ama dadının ağzından çıkan ilk söz onu hayal kırıklığına uğrattı.

— Ah hanımcığım, dadının bir çocuğu daha oldu. İki gözüm hanımcığım anneniz sizlere ömür! Biz ne yapacağız şimdi? Ah Scarlett keşke ben de onunla birlikte ölseydim. O gidince benim de aklım kuş olup gitti. Şimdi onsuz benim aklım bir işe ermiyor. Görüyorsun, kala kala bize sefalet kaldı. Altından kalkılması çok güç olan bir sefalet bu!... Ağır yüklerden daha da ağır bir sefaletle karşı karşıyayız.

Scarlett başı dadının göğsünde söylenenleri dinlerken birden iki sözcük kulağına çarptı: "Ağır yükler!..." Bu sözcükler onun kulaklarında çınlamış ve genç kadını deliye çevirmişti. İşte şimdi şarkının sonunu anımsıyor ve kalbi sızlıyordu:

"Ezilecek ağır yükün altında birkaç gün daha!

Ne önemi var, zaten o kendini asla hafif hissetmeyecek olduktan sonra...

Yolda sendelesen de sabret birkaç gün daha!..."

"Ne önemi var, zaten o kendini asla hafif hissetmeyecek..." bu sözler kendi durumuna o kadar uygundu ki... Scarlett hayatın yükü altında daima ezilecekti. Birden başını dadısının göğsünden kaldırdı ve onun yüzünü okşamaya başladı.

— Ah hanımcığım elleriniz ne hale gelmiş?

Dadı onun su toplamış, çizilmiş, kanamış ellerini avuçlarının içine alıp dehşetle seyretti.

— Ah Scarlett! Size belki bin kez söyledim ki, bir aile kızı ellerinden anlaşılır diye. Bu ne hal böyle? Yüzünüz de güneş altında kalmış!

Dadı az kalsın, Scarlett'in ellerinin halinden, yüzünde oluşan çillerden dolayı koca bulamayacağını söyleyecekti. Scarlett bunu sezdi ve onun konuşmasını önledi.

— Dadı, bana annemden söz et. Babamın ondan söz etmesine nedense tahammül edemedim.

Gözleri yaşlanan dadı, kovaları almak için eğildi. Ağzından bir tek söz çıkmadan yatağın yanına gitti,

sonra çamaşırlarını çıraktmak için Suellen ile Carreen'i kaldırdı.

Scarlett ölgün ışıktaki bile kızkardeşlerinin çok perişan bir durumda olduklarını gördü. Dadı sessizce ağlayarak iki genç kızın bir deri bir kemik kalmış olan vücutlarını bir bez parçasıyla siliyordu.

— Hanımcığım annenizi şu ciğeri beş para etmez Slatteryler öldürdü. Annenize bu pis adamlar için bu kadar uğraşmaya değmeyeceğini kaç kez söyledim. ama bir türlü dinletemedim. Onun o kadar temiz bir kalbi vardı ki...

Scarlett merak duyarak;

— Slatteryler mi? diye sordu. Onların kabahatleri nedir?

— Afandım onlar şu korkunç hastalığa yakalanmışlardı. Slattery'nin kızı koşa koşa buraya geldi ve annenizi aradı. Zaten ne zaman başları sıkışsa annenize koşup gelirler, onda dertlerine derman ararlardı. İhtiyar kadın kızına yalnız bakamıyormuş. Bunlar laf! Ama anneniz gitti ve Emmie'yi tedavi etti. Afandım anneniz de pek sağlam değildi. Son günlerde sağlığı bozulmuştu. Üstelik doğru dürüst yiyecek de bulamıyorduk. Ne yetiştirsek, hepsini askerler alıyordu. Gerçi anneniz bir kuş kadar az yedi, ama kendine pek dikkat etmiyordu. Şu Slatteryler'i bırakıp kendisine bakmasını kaç kez söyledimse de dinletemedim. Emmie iyileşmeye başladığı sırada Carreen hastalandı. Kanatları kopasınca sineğin biri onlardan aldığı tifo mikrobunu ta buraya kadar getirmiş... İşte bu kahrolası sinek benim Carreen'imi ısırılmış. O da hastalanıp yatağa düştü. Sonra da sıra kardeşine geldi. Anneniz, kızkardeşlerinize baktı.

Dadı, bunları anlatırken gözyaşlarını tutamıyor, bir yandan da kızları suyla silmeye devam ediyordu.

— Yankeeler'in arasında bulunmak, her akşam çiftçilerin kafileler halinde kaçtıklarını görmek beni çilingina çeviriyordu. Ama bütün bunlar annenizi ilgilendirmiyor, o yalnız yavrularına ilaç bulamadığına üzülü-

yordu. Bir akşam belki de kızkardeşlerinin vücutlarını yirmiden fazla ıslattığımız sırada bana, "ruhum para etse inan satacağım ve yavrularımın başına bir parça buz alıp koyacağım!" demişti.

Babanıza bile odaya girmeye izin vermiyordu. Rose'u ve Telnay'ı da içeri almıyordu, ancak ben giriyordum. Bana da, daha önceleri tifo geçirmiş olduğum için izin veriyordu. Sonunda anneniz de bu hastalığa yakalandı. Kurtuluşu olmadığını hemen anladım.

Dadı elindeki bezi kovalardan birinin içine attı, önlüğü ile artık saklamaya gerek duymadığı gözyaşlarını sildi.

— Anneniz bir mum gibi sönüp gitti. Kimsenin elinden bir şey gelmedi. O kibar Yankee doktoru bile çaresiz kaldı. Zavallı hanımcığım hiçbir şey anımsayacak durumda değildi.

— Benim adımla, benim adımla söyledi mi?

— Hayır şekerim. Kendini hâlâ Savannah'taki genç kız sanıyordu. Hiç kimsenin adını söylemedi.

Dilcey kıpırdandı, kollarında uyuyan bebeği dizlerinin üstüne koydu.

— Hanımcığımız birinin adını söyledi ya!

Dadı, Dilcey'ye tehdit edici gözlerle bakarak;

— Sen o zenci dudaklarını kapatacak mısın? diye öfkeyle bağırdı.

Scarlett dadıya müdahale etti.

— Dadı susar mısın? Dilcey söyle bakayım. annem kimin adını seslendi? Babamın mı?

— Hayır efendim, babanızın adını değil. Pamukların yandığı akşam...

— Pamukların hepsi yandı mı? Söyle!

— Evet efendim, hepsi yandı! Askerler balyaları depolardan çıkarıp avluya yuvarladılar. Sonra da "bu Georgia'nın en büyük sevinç ateşi olacak!" diye nara atarak bütün pamukları ateşe verdiler.

Üç yıllık pamuk ürünü... Yüz elli bin dolar yanıp kül olmuştu...

— Alevler gökyüzüne yükseliyordu. Evimiz de tutu-

şacak diye ödümüz kopuyordu. Alevlerden evin içi öyle aydınlanmıştı ki yerde bir iğneyi bile kolayca görebiliyorduk. Alevler annenizin penceresini aydınlatınca zavallı hanımım perişan bir durumda yatağından kalkıp boğuk bir sesle bir kaç kez "Philip! Philip!" diye bağırmıştı. Ben böyle bir ad işitmemiştim. Ama onun bu adla birine seslendiğinden emindim.

Dadı öfkeyle açtığı gözlerini, Dilcey'den ayırmıyordu. Scarlett başını ellerinin arasına alıp düşünmeye başladı. Philip kimdi? Son nefesini verirken seslendiği bu adam, acaba annesinin nesi oluyordu?

*

* *

Scarlett; Tara'yı Atlanta'dan ayıran uzun yolun annesinin kolları arasında mutlulukla sona ereceğini düşünürken kendisini bir çıkmazın içinde bulmuştu. Bundan sonra baba ocağının çatısı altında eskiden olduğu gibi gönül rahatlığıyla uyuyamayacaktı. İçine düştüğü bu çıkmazdan kurtulmak için ne kadar çırpınsa bir şey elde edemeyecekti. Her şey boştu. Yükünü paylaşacağı kimsesi yoktu. Babası birden çökmüştü, kızkardeşleri ise hastaydı. Melanie zayıf ve dertliydi, Wade de henüz onu anlayacak yaşta değildi. Dadı, Pork ve Dilcey'ye gelince, onlar da tıpkı Prissy gibi çocuksu bir neşeyle gülen gözlerini ona dikerek; iyiliğin Ellen'dan geldiği kadar, kızından da geleceğini söylemekten başka bir şey yapmıyorlardı.

Penceresinden bakarken ay ışığı ile yıkanan geniş bahçeyi, uçsuz bucaksız tarlaları görüyordu. Zenciler gitmişti; tarlaları otlar bürümüştü; ambarlar, ahırlar yıkılmıştı. Tara gözlerinin önünde sanki kanlı bir ceset gibiydi. Demek yolun bitiminde onu bekleyen bu yürek parlayan görünümümüz. Titrek bir ihtiyar, hasta kızlar, aç boğazlar, eteklerine asılan güçsüz kollar... Bu yolun sonunda Scarlett O'Hara Hamilton'dan, on dokuz yaşında bir çocuklu dul kadından başka bir şey yoktu.

Evet, ne yapacaktı şimdi? Pittypat hala ile Burrılar, belki Melanie ile bebeğini Macon'a aldırabilirlerdi. Kızkardeşleri iyileşirlerse, Ellen'ın ailesi çaresiz onlara da bakması gerekecekti. Kendisine ve babasına gelince, onlar da amcaları Jones ve Andrews'tan yardım isteyebilirlerdi.

Islak çarşafın altında kımıldayan kızkardeşlerine baktı. Suellen'ı günahı kadar sevmezdi. Bunu yeniden anımsadı. Carreen'e gelince ona öyle bir sevgi ve şefkat beslemişti ki... Zayıf insanları sevmesine imkan yoktu ama her ikisi de onun kanındandı, her ikisi de Tara'nın birer parçasıydı. Onlara kendi çatısı altında düşkün bir akraba hayatı sürdürtmek istemezdi. Çünkü bir O'Hara, yokluk içinde ve avuç açarak asla yaşamazdı. Hayır hayır!... Asla!...

Peki bu çıkmazdan kurtulmanın bir çaresi yok muydu? Kafası darmadağınktı. Ellerini kafasındaki bu dağınıklığı gidermek için ağır ağır kaldırdı. O zaman masanın üzerinde duran matarayı gördü, onu alıp içinde kalan viskiyi içti. Ortalık zifiri karanlıktı, ama matarayı ilaç şişelerinin yanına koyabildi. Çevresine göz gezdirdi, kendini dinledi. İçki bu kez içini yakmamıştı, ama ona bir ağırlık vermişti. Rüya görüyordu sanki... Hem de öyle bir rüya ki, uyandığı zaman mutfakta kızartılan et kokularını duyacak, zencilerin gülüşüp konuştuklarını ve araba gıcırtilarıyla, at kişnemelelerini işitecek; annesinin ona hafifçe dokunarak uyardığını hissedecekti.

Her rüya gibi onun da rüyası sona erdi. O zaman kendi odasında ve yatağının içinde olduğunu farkettti. Ay ışığı güçsüz bir biçimde karanlıkla mücadele ediyordu. Dadı ile Dilcey onun elbiselerini çıkarıyorlardı. Artık korsesi vücuduna batmıyordu; rahatça soluk alabiliyordu. Büyük bir dikkat ve özenle çoraplarının çıkarıldığını ve su toplamış olan ayaklarının yıkandığını hissetti. Dadı onun ayaklarını yıkarken onu sakinleştirici sözler de mırıldanıyordu. Su ne kadar serindi, yumuşak bir yatağa çocuk gibi boylu boyunca uzanmak ne kadar güzeldi.

Derin derin içini çekti, vücuduna bir gevşeklik çöktü. Bir süre sonra da kendini odada yalnız buldu. Ona içerisi aydınlanmış gibi geldi, ayın ışıkları yatağının üstüne düşüyordu.

Bir yandan yorgunluğun, bir yandan da viskinin etkisiyle sarhoş olduğunu farkedemiyordu. Onun farkında olduğu tek şey yorgunluk ve acıdan iz bulunmayan bir dünyada yüzdüğü idi. Şimdi her şeyi insanüstü bir güçle düşünüyor, her işe yeni bir gözle bakıyordu.

Arkasında, Tara'nın uzun yolu üzerinde henüz çocukluğuna ait olan anılarını bırakmıştı. O her yeni olayın, kendi üzerinde iz bıraktığı bir hamur değildi. Bu gece son kez olarak bir küçük kız gibi uyuyacaktı. Bundan sonra artık o bir kadındı ve gençliği kaybolup gitmişti.

Hayır o, ne Gerald'ın ailesine, ne de Ellen'in ailesine yardım için el uzatmamalıydı. O'Haralar yardım ve şefkat istemezlerdi. O'Haralar işin içinden kendi kendilerine çıkmasını bilirlerdi. Onun omuzlarına ağır bir yük yüklenmişti ve Scarlett; yüklerin, onları taşıyacak olan omuzlara yüklendiğini biliyordu. O yiyebileceği darbelerin en ağırına hedef olmuştu, şimdi de omuzlarına konulan yük ne kadar ağır olursa olsun ona tahammül edecek güce sahipti.

Tara'yı terketmeyecekti. O bu kızıl toprağa bir meşe ağacı gibi bağlıydı, yaşama gücünü buradan alıyordu. Tara'da kalacaktı. Elinden geldiği kadar babasını, kızkardeşlerini, çocuğunu, Melanie'yi, Ashley'nin oğlunu ve zencileri yaşatacaktı. Yarın!... Ah yarın!... Yarın kendi boynuna zinciri geçirecekti. Evet yarın Tara'da yapılacak çok iş vardı. Oniki Meşeler'e ve Mac Intoshlar'a gidip oraları kontrol edecekti. Irmak yönünde başıboş tavuk ve domuz arayacaktı. Ellen'in takılarıyla Jonesboro'ya ve Lovejoy'a gidecek, onlarla gerekli şeyler alacaktı. Ona yiyecek satacak birini bulacaktı.

Yarın!... Yarın!... Onun kalbi bir süre duracak bir duvar saati gibi gittikçe yavaş yavaş çarpıyordu. Ama

ilerisini tüm açıklığıyla görebiliyordu.

Birden çok küçük yaşından beri dinlediği aile öykülerini anımsadı. Bu öyküler onu o zamanlar sınırlendirdi, ama şimdi onların anlamını bütün çıplaklığıyla anlıyordu. Gerald on parasız Tara'ya sahip olmuştu. Ellen gizemli bir kederle zafer kazanmıştı. Büyükbaba Robillard, Napolyon iktidarının gazabından kurtularak Georgia'nın verimli sahilinde servetine yeniden kavuşmuştu. Büyükbabasının babası Prudhomme, Haiti'nin balta girmemiş ormanlarında kendine göre bir saltanat kurmuştu ve bunu kaybettikten sonra da adının Savannah'ta onurla anıldığını görecektik kadar yaşamıştı. Orada özgür bir İrlanda için gönüllü birlikler safında savaşını veren ve yakalanıp asılan Scarlettler ve daha sonra da arazilerini savunmak için sonuna kadar çarpışırken Boyne savaşlarında ölen O'Haralar da vardı.

Onların hepsi insanların çoğunu yok eden sıkıntı, dert ve belalara uğramışlardı, ama hiç biri yıkılmamıştı. Saltanatlarının çökmesinde bile ayakta kalmayı başarmışlardı. Köle ayaklanmalarından, savaşlardan ve ihtilallerden korkup kaçmamışlardı. Belki kötü şansları yüzünden boyunları bükülmüştü, ama yürekleri sapsağlam kalmıştı. Ağlayıp sızlanmamışlar, yalnız mücadele etmişlerdi. Şimdi onun damarlarında kanları akan tüm bu insanların hayalleri; Scarlett'e ay ışığında yüzen bu tarlaların üzerinde dolaşıyormuş gibi geldi. Tara onun kaderiydi, hayatının kavgasıydı ve başarması gereken başlı başına bir mücadeleydi.

Yavaş yavaş kendini karanlığa bıraktı, yarı uykuya daldı. Onlar gerçekten hayaletler miydi? Kulağına cesaret verici sözler fısıldıyorlar mıydı? Yoksa bu da yalnız bir rüyadan ibaret miydi? Uykulu halde; "benim için orada olmanızın ya da olmamanızın ne önemi var?" diye mırıldandı. "Ben sizden bir parçayım ve bu da bana yetiyor. Sizlere teşekkür ederim, Allah rahatlık versin hepinize..."

Scarlett; sabah olup yatağından kalktığı zaman. sarsıntılı arabanın içinde geçirdiği o uzun saatlerin yorgunluğunu üstünden atmış olacağını düşünüyor-du. Ama dinlenemediği, her yanının ağrıdığı bir yana: dili pas içinde, boğazı kurumuştı ve ne kadar su içerse içsin susuzluğunu gideremiyordu. Yüzü güneşten kızarmış, avuçlarının içi sertleşmişti. Baş zonkluyor. gözlerini bile oynatsa dayanılmaz ağrılarla kıvranıyordu. Hamile olduğu günlerdeki gibi midesi, sabah kalvatisi diye masaya getirilen Hint patatesinin kokusuna bile tahammül edemiyordu. Onun bu derdini bir Gerald bilebilirdi, ama o da artık hiçbir şeyin farkında değildi. Gerald artık yemek masasının onur makamını işgal eden saçları ağarmış bir ihtiyardan başka biri değildi.

Donuk gözlerini kapıya dikerek Ellen'in eteğinin hışırtısını duymak ya da limon çiçeği torbasının yaydığı kokuyu koklamak istiyormuş gibi boynunu uzatıp duruyordu. Scarlett kahvaltı masasına oturduğu zaman;

— Annenizi bekleyeceğiz, biraz gecikti! diye mırıldandı. Scarlett kulaklarına inanamadı ve başını kaldırdırken duyacağı acıyı unutarak babasına baktı. Ama gözleri babasının iskemlesinin arkasında ayakta duran dadının yalvaran gözleriyle karşılaştı. Zar zor ayağa kalkıp Gerald'ın yanına gitti ve sabah ışıklarıyla aydınlanan yüzünü inceledi. Gerald dalgın gözlerle bakarken, Scarlett onun ellerinin titrediğini ve başının biraz sallandığını gördü. O zaman Tara'yı yönetmek konusunda bir şey danışmak için babasına güvendiğine çok şaşıtı.

Gerald'ın eski canlılığından bir iz bile kalmamıştı, ama başından geçen herhangi bir şeyi anlatabilecek

durumdaydı. Tabii ortada bir gerçek vardı. Gerald karısının ölmüş olduğunu bile anımsamıyordu. Yankee-ler'in gelişi ve Ellen'in ölümü ona büyük bir darbe indirmişti.

Scarlett, "ah babam aklını mı yitirecek?" diye düşündü ve bu korkunç acının etkisiyle başının çatladığını hissetti. Düşünmek bile ona azap veriyordu ama bir şeyler de yapması gerekiyordu: "Bitkin hali devam ediyor. Korkulacak bir şey yok. Zaten o hasta olduğu zaman hep böyle olur. Şimdi onu yukarı çıkarmalı... Şey... Eğer böyle değilse... İşte o zaman ne yapmalı acaba? Bunu düşün-memek daha iyi olur. Şu sıra ne babamı, ne annemi, ne de bu korkunç olayları düşün-neceğim. Evet kendime gelene kadar bunları düşün-meyi ertelemeliyim. Sonra ben olmaksızın çözümlenemeyen sorunları da düşünürüm."

Yemek odasından çıkarken dadının ağladığını ve gözyaşlarını önlüğüne sildiğini gördü. Verandaya gitti, orada Pork ile karşılaştı. En güzel ama artık çok eskimiş olan elbisesini giymiş, yalınayak basamağa oturmuştu. Kendi kendine söyleniyor ve yanında bir kaptaki bulunan fıstıkları ayıklıyordu. Scarlett'in şimdi de kulaqları uğulduyor, sabah güneşinin etkisiyle nereye baksa gözleri kamaşıyordu. Annesinin ona, zencilerle konuşurken dikkat etmesini öğütlediği hitap kurallarına dikkat etmeden Pork ile konuşmaya başladı.

O kadar kesin bir ifadeyle sorular sordu ve o kadar üst perdeden emirler verdi ki, Pork "acaba benimle alay mı ediyor!" diye kaşlarını kaldırarak Scarlett'e baktı. Mrs. Ellen hiçbir zaman uşaklara, hizmetçilere bu kadar sade bir dille talimat vermez, onlarla böyle basit cümlelerle konuşmazdı. Bir zenciyi piliç ya da karpuz çalarken yakalamış olsa bile...

Scarlett, Pork'a tarlalar, bahçeler, hayvanlar ve çiftliğin genel durumuyla ilgili bir yığın soru sordu. Yeşil gözlerinde öyle keskin bir ışık vardı ki zenci uşak bunu daha önce hiç görmemişti.

"Evet! Mrs. Scarlett, bu at bağladığım yerde, burnu su kovasının içindeyken ölmüştür."

"Hayır Mrs. Scarlett inek ölmemiştir. İnek, bu gece bir buzağı doğurmuştur. Bilmiyor muydunuz? Evet bundan dolayı o kadar çok böğürüyordu."

Scarlett imalı bir söz söyledi:

— Sizin Prissy iyi bir ebe olacak. İneğin fazla sütü olduğu için böğürdüğünü söylüyordu.

Pork da çok ustaca cevap verdi:

— Biliyorsunuz ki Mrs. Scarlett, Prissy ineklerin ebesi olmak niyetinde değildir. Ayrıca ineğin de, şu Yankee doktorunun küçük hanımların içmelerini tavsiye ettiği kadar bol sütü olacak.

— Bak bu güzel haber! Devam et bakalım, başka hayvanlar var mı?

— Hayır Mrs. Scarlett, ihtiyar bir dişi domuzla, yavrularından başka hayvan yok. Yankeeler geldiği zaman ben domuzları bataklığa götürdüm. Ama onları nasıl bulup toplarız bilemem. Bu dişi domuz da çok fenadır.

— Ellerimizi kavuşturup oturacak değiliz ya! Prissy ile sen hemen onları aramaya çıkabilirsiniz.

Pork hem şaşırmış, hem de öfkelenmişti:

— Ama Mrs. Scarlett, bu iş köylülerin işidir! Ben her zaman evde çalıştım.

Bu cevap üzerine Scarlett'in gözleri şimşek gibi çaktı:

— Bu dişi domuzla yavrularını hemen bulup getireceksiniz! Yoksa tarlalarda çalışan zenciler gibi hemen buradan defolun!

Pork'un gözleri yaşardı. Ah Mrs. Ellen sağ olsaydı... O bütün bu incelikleri o kadar iyi bilirdi ki... Bir çiftçinin sorumluluk ve yükümlülükleriyle bir zenci uşağın görevleri arasındaki farkı o kadar güzel belirlerdi ki...

— Defolup gideyim mi afandım? Ama nereye gidebilirim afandım?

— Ne bileyim ben, nereye gidersen git! Yalnız her kim burada, yani Tara'da çalışmak istemezse ister Yankeeler'le birleşir, ister başka bir yere gider. Bu kararımı ötekilere de söyleyebilirsin.

— Pekiyi afandım!

— Şimdi Pork, bana biraz da pamuktan, mısırdan söz et.

— Mısır mı dediniz? Aman Tanrım! Yankeeler atlarıyla mısır tarlalarını çiğnediler. Atlarının kemirip harap etmediklerini de toplayıp götürdüler. Toplarını ve arabalarını da pamuk tarlalarının ortasından sürdüler. Yalnız dere boyunda, top ve arabalarını süremedikleri küçük bir yerde pamuk ürünü kaldı. Ama siz de bilirsiniz ki orada yetişen pamuk pek kaliteli olmaz. Zaten bu yerden pek fazla bir ürün de alınamaz.

— Ne kadar pamuk sağlanır buradan?

— Üç balya kadar!

Üç balya ha! Scarlett, Tara'nın her yıl yetiştirdiği sayısız pamuk balyalarını gözünün önüne getirdi ve başındaki ağrının daha da şiddetlendiğini hissetti. Demek koskoca Tara'dan üç balya pamuk alabileceklerdi! Bu miktar zavallı Slatteyler'in hasat ettiklerinden bile az sayılırdı.

Bir de vergi sorunu vardı. Konfederasyon para yerine pamuk alıyordu. Bu üç balya da vergiyi karşılamaya bile yetmezdi. Zaten bu pamukların da öyle büyük bir önemi yoktu, çünkü bütün çiftçiler gitmişlerdi.

Scarlett, kendi kendine "bunları daha sonra düşünürüm!" diye söylendi. Vergi işi kadınlara ait değildi herhalde... Babam bununla meşgul olur. Ama şey... Babam... Hayır hayır, onu da şimdi düşünmemeliyim. Konfederasyon her zaman vergi peşinde koşabilir. Asıl şimdi yiyecek sorunumuzu çözmem gerek!

— Pork! Sen ya da başkası, Oniki Meşeler'de yada Intoshlar'da bir şey kalıp kalmadığını anlamak için gittiniz mi? Bahçelerine bir göz attınız mı?

— Hayır afandım! Yankee korkusundan dolayı Tara'dan çıkan olmadı.

— Dilcey'yi Mac Intoshlar'a göndereceğim. Orada bir şeyler bulacağını umuyorum. Ben de Oniki Meşeler'e gideceğim.

— Kiminle gideceksiniz afandım?

— Tek başıma gidebilirim. Dadı kızkardeşlerimi bırakamaz, babam da gelecek durumda değil.

Pork, söylenenleri uygun bulmadığını belirten bir ses çıkardı ve bu tepkisi Scarlett'i öfkeliendirmekten başka bir işe yaramadı. Oniki Meşeler'de Yankee askerleri ya da başıboş zenciler olabilirdi. Scarlett'in oraya yalnız gitmesi tehlikeliydi.

Scarlett öfkeyle topuğunu yere vurarak;

— Aaa yeter artık Pork! Haydi sen Dilcey'ye Intoshlar'a gitmesini hemen söyle. Sen de Prissy ile birlikte dişi domuzla yavrularını bulup getir! diye emir verdi.

Dadının güneşten korunmak için kullandığı solmuş ama temiz eski başlık verandada askıda takılı duruyordu. Scarlett hemen onu başına geçirdi. Bu sırada Rhett'in ona Paris'ten getirdiği yeşil tüylü şapkayı anımsadı.

Eline büyük bir sepet alarak yola koyuldu. Her adım atışta başında bir sarsıntı oluyordu. Sanki omuriliği, kafasının içinden dışarı fırlayacak gibiydi...

Dereye giden yol, Yankeeler'in harap ettiği pamuk tarlalarını ortadan ikiye bölen kıvırmalı bir yara izine benziyordu. Gölgesi yere düşen bir tek ağaç yoktu, üstelik dadının başlığı da seyrek dokulu kumaştan dikilmiş olduğu için güneş ışınlarını geçiriyordu.

Rüzgarın kaldırdığı toz burun deliklerine, gözüne doluyordu. Araba tekerleklerinin, top arabalarının derin izleri, atların geçtiği yolu kesiyordu. Şosenin her iki yanında top arabalarının tekerlekleri kıvırmalı arklar açmıştı.

Yolun top arabaları tarafından kullanılması üzerine süvariler ve piyadeler geçtikleri tarlalardaki pamuk başaklarını ezmişlerdi. Adım başında ve hemen hemen her yerde koşum parçalarına, nallarına, ezilmiş yağ tenekelerine, üniformalardan kopan düğmelere, asker şapkalarına, paramparça çoraplara, kanlı paçavralara, tabanı düşmüş ayakkabılara, kısacası bir ordunun geçip giderken arkasında bırakabileceği her çeşit eşyaya rastlanıyordu.

Scarlett sedir ağaçlarının ve aile mezarlığının sınırını belirleyen tuğla duvarın önünden geçti. Üç erkek kardeşinin yattığı bu üç gösterişsiz mezarın yanında kazılan yeni mezarı düşünmemek için kendini zorladı. Ah Ellen ah!

Hızla tepeden indi ve Slatteryler'e ait evden geride kalan kül yığını ile küçük ocağın yanından geçti. Bu ailenin alevler arasında can vermelerinden dolayı bir kez daha derin bir acı duydu. Ah bu Slatteryler... Tara'nın kahyasından bir piç doğuran şu küçük Emmie olmasaydı... Evet Ellen ölmeyecekti.

Su toplamış olan ayağını bir taş kesti, canı yanarak inledi. O Scarlett, O'Hara çiftliğinin kraliçesi, herkesin onunla övündüğü bu güzel kadın şimdi ayakları yarı çıplak halde bu inişli çıkışlı yolda acı çekiyordu. Oysa onun küçük, yumuşak ve biçimli ayakları yalnız dans etmek için yaratılmıştı. Ama şimdi topallıyor ve ayakları sızlıyor, yer yer kanıyordu. Okşanmak, sevilmek ve hizmet edilmek için doğmuş olan bir kadın; şimdi hasta hasta, paçavralar içinde, boş bir mideyle sürünerek yiyecek bir şeyler bulmak için komşu bahçelerine gidiyordu.

Bayırın aşaağısında dere akıyordu. Dallarıyla suya uzanmaya çalışan ağaçlar çevrede tatlı bir gölge oluşturuyorlardı. Büyükçe bir taşın üstüne oturdu. Delik ayakkabılarını ve parçalanmış çoraplarını çıkararak; acıyan, kanayan, yorgun ayaklarını serin sulara soktu. Tara'nın insana hü zün veren o kasvetli havasından kaçıp bütün gün yalnız yaprak hışırtılarının ve sakin su şırıltısının sessizliği bozduğu bu yerde oturmak ne kadar güzeldi. Ama onun yapılacak çok önemli işleri vardı. Bir süre sonra istemeyerek de olsa çoraplarını ve ayakkabılarını giymek zorunda kaldı.

Yankeeler köprüyü yakmışlardı. Ağaçların gölgesinde, yosunlu taşları izleyerek birkaç yüz metre ileride, derenin daraldığı yerde iki yakayı birleştiren bir ağaç gövdesinin olduğunu biliyordu. Onun üstünden geçip Oniki Meşeler'e giden yola koyuldu.

Buraya ad olan oniki meşe ağacı ta kızılderililer zamanında olduğu gibi yine orada yükseliyordu. Ama çevredeki yangın bazı ağaçların yapraklarını kavurmuştu. Bu Oniki Meşeler, şimdi bir harabe halinde olan Mister John Wilkes'ın evini çevreliyordu. Eskiden beyaz sütunlarıyla tepede yükselen bu görkemli bina-
dan, şimdi geride derin bir hendekten ve çok büyük iki ocaktan başka bir şey kalmamıştı. Yere değen kısmı çürümüş olan bir beyaz sütun, çimenliğin ortasında kuğu gibi yatıyordu; altında kalan yaseminler ezilmişti.

Bu görünüm karşısında büyük bir üzüntü duyan Scarlett daha fazla ileri gidemedi ve bu devrik sütunun üzerine oturdu. Görkemli konuttan kalan harabe onun kalbini sızlatıyordu. Wilkeslar'ın tek övünç kaynağı şimdi bir kül yığını halindeydi. Oysa burası, onun günün birinde evsahibesi olacağını düşündüğü bir yerdi. O; burada dans etmiş, eğlenmiş, tatlı vakitler geçirmiş, flört etmiş, Melanie'nin Ashley'ye gülümseyişini kıskanmıştı. O yine burada, bir ağacın serin gölgesinde Charles Hamilton'un aklını başından almış, onunla evlenmek istemiş ve evlenmişti de...

"Ah Ashley!" diye düşündü. "Umarım ki ölmüşsündür?"

Ashley Wilkes burada Melanie ile evlenmişti, ama oğlu ve torunu eşlerini asla buraya getiremeyeceklerdi. Artık burada düğünler yapılamayacak, balolar düzenlenemeyecekti. O kadar sevilen bu çatı altında bir daha doğumlar olmayacaktı, çocuk sesleri işitilmeyecekti. O ölmüştü! Ve Scarlett için, sanki tüm Wilkeslar bu küllerin altında yok olup gitmişlerdi...

O, "şu sıra bunları düşünmemeliyim. Çünkü bunlar üzüntümü daha da arttırıyor. Kendimi toparladıktan sonra düşünürüm böyle şeyleri!" diyerek buğulanan gözlerini başka bir yöne çevirdi.

Evin kalıntıları arasında dolaştı, Miss Wilkes'ların büyük bir özenle baktıkları gül fidanlarının önünden geçti, avluyu geride bırakarak ahırların ve kümeslerin arasından bahçeye çıktı. Meyve ve sebze bahçesine aç-

lan kapı artık yoktu. Eskiden özenle dikilmiş olan yemyeşil sebze fidanları Tara'daki gibi harap olmuştu. Atların nalları, tekerlekler yumuşak toprakta küçük çukurlar, uzun yarıklar açmıştı. Sebze ve meyve bahçesinde Scarlett için hiçbir şey yoktu.

Avluya geldi, oradan zencilerin kaldığı beyaz kulübelere doğru yürüdü. Arada bir bağıırıyordu:

— Hey bu yana bakın!

Ama ona cevap veren çıkmadı. Hatta bir köpek havlaması bile duyulmadı. Wilkeslar'ın tüm zencileri ya kaçmışlar, ya da Yankeeler'in arkalarından gitmişlerdi.

Scarlett her esirin bahçenin bir köşesinde küçük bir yeri olduğunu biliyordu. Beyaz kulübelerin yanına gelince bu bahçeciklerin gizli kalmış olabileceğini düşündü ve hemen araştırmaya başladı. Sonunda aradığını buldu; çok fazla yorulmasına rağmen şalgam ve lahanaları görünce az kalsın sevincinden havalara sıçrayacaktı. Bunlar uzun süredir sulanmadıkları için kurumaya yüz tutmuşlardı. Toprağa oturdu ve titreyen elleriyle şalgam ve lahana toplamaya, bunları sepetine doldurmaya başladı. Gerçi et yoktu ama, bunlarla bu akşam güzel bir yemek yapabilirlerdi. Dilcey'in aydınlanmada kullandığı domuz yağı bu yemeğe tat verirdi.

Yine bir kulübenin arkasında turp ekili bir yerle karşılaştı. Turpları görünce açlık hissetti, hemen bir iki tane turp söküp yemeye başladı. Bunlar o kadar sert ve biberliydi ki gözlerinden yaş geldi. Kısa bir süre sonra da midesi kaynadı ve kustu. Başı döndüğü için hemen yere uzandı. Kulübelere sinmiş olan pis zenci kokusu, adeta burnunun direğini kıracak gibiydi. Gözünü açtığı zaman sanki kulübeler, ağaçlar çevresinde dönüyordu. Uzun bir süre sırtüstü yatmak zorunda kaldı. Altındaki toprak, arabanın tahtalarıyla karşılaştırıldığında, kuştüyü yatak gibi yumuşak geliyordu ona...

Şimdi düşünceleri değişik konular üzerinde çeşitli zaman dilimlerinde dolaşıp duruyordu. Direncini kay-

bettiği için belleğinden kendisini rahatsız eden anılarını uzaklaştıramıyordu. "Hayır hayır şimdi değil!" diye söylendi. "Annemi, babamı, Ashley'yi, Tara'yı bu harabeye dönmüş olan Oniki Meşeler'i sonra düşüneceğim. Evet, güçlü ve cesur olduğum zaman..."

İradesine hakim olamıyordu, kendi istemese de o tatlı ve acı anılar belleğinde cirit atıyorlardı. Hele hele o acı dolu anılar yok muydu; işte onlar sanki birer vahşi kuş olmuş beynine tırnaklarını geçiriyordu, onu gagalıyordu. Uzun bir süre güçlü güneşin altında kaldı ve kaybettiği her şey gözünün önünden akıp geçti. Nihayet kendisini üzen hayallerden sonra karanlık bir geleceği karşılamak zorunda kaldığını anladı ve yavaş yavaş ayağa kalktı.

Oniki Meşeler'in kararmış harabe halini yeniden izledi. Sonra kendini düşündü, yüzü gençliğinden, güzelliğinden çok şey yitirmişti. Geçmiş, artık geçmişte kalmıştı; ölümler artık ölümlerin yanındaydı. Geçmişin şen şakrak günleri, bir daha dönmemek üzere gitmişti. Geriye dönmek asla mümkün değildi ve yapılacak tek şey, kesin kararlar ileriye doğru gitmekti.

Scarlett içine sebze doldurduğu büyük sepetin kulpunu kontrol ettikten sonra, gururlu bir soyun ve yaşam biçiminin simgesi olan Oniki Meşeler'e son kez baktı. Sepetin kulpunu koluna geçirdiği gibi Tara'nın yolunu tuttu. Yükü ağır olan sepet, kolunu acıtıyordu; o da sepeti bazen öteki koluyla bazen de elinde taşıyordu.

Akşama güzel bir yemek için yeterli malzeme topladığını düşünürken midesinin açlıktan adeta kendi kendini yediğini hissetti. Bütün benliğini açlık duygusu kaplamıştı. Gözünün önünden eski günlerin çeşit çeşit yiyeceklerle dolu sofraları geçiyordu. Bu yokluğun uzun bir süre daha devam edeceğini düşünerek yüksek sesle söylenmeye başladı:

— Tanrı şahidim olsun ki Yankeeler beni asla ele geçiremeyecekler. İyi olacağım, güçlü olacağım ve bütün bu zorlukları aşacağım. Açlık midemi tutsak ala-

mayacak; evet ne beni, ne de bizimkileri... Hatta al-
mak ya da öldürmek gerekse bile... Kesin söylüyorum,
Tanrı'nın huzurunda söz veriyorum; artık açlıktan mi-
dem kazınmayacak!

*

* *

Tara; o kadar sessiz, o kadar dünyadan kopuktu
ki, Robinson Crusoe'nun adasına benziyordu. Gerçek
dünya buradan birkaç mil uzakta kalmıştı. Sanki gö-
rünmeyen dalgalar Tara'yı Jonesboro'dan, Fayettevil-
le'den, Lovejoy'dan, hatta komşu çiftliklerden ayırmış-
tı. İhtiyar at öldüğü için Tara'da oturanların tek ula-
şım aracı da ortadan kalkmıştı. Bunların millerce yolu
gidebilmeleri için ne zamanları, ne de güçleri vardı.

Scarlett; bir yandan yorucu bir iş gördüğü, yiyecek
bir şeyler bulmaya çalıştığı, üç hastaya bitmez tüken-
mez bir sabırla baktığı sırada, öte yandan da kulakları
umutla duyacağı bir tanıdık sesi bekliyor gibiydi. Her
an beyaz kulübelerin önünde oynayan küçük zencile-
rin keskin gülüşlerini, bağırışlarını, tarlalardan dönen
göçmenlerin arabalarının gıcırtilarını, çayırdan geçen
Gerald'ın atının nal seslerini, ağaçlı yolun çakılları
üzerinde dönen tekerleklerin çıkardığı takırtıları, ikin-
di vakti gevezelik etmeye gelen komşuların seslerini,
attıkları kahkahaları duyacağını sanıyor, irkiliyor, bo-
şuna heyecanlanıyordu. Zaten bir süre sonra kendisi
de yolun sessiz ve boş olduğunu farkediyordu. Yolda
bir ziyaretçinin geldiğini işaret eden hiçbir toz bulutu
görülmiyordu ve Tara yeşil tepelerin ve kısil topraklı
tarlaların ortasında bir ada gibiydi.

Oysa başka yerlerde ailelerin neşe içinde yemekle-
rini yedikleri ve sıcak yuvalarında rahat rahat uyu-
dukları bir dünya vardı. Yine başka bir yerde; üç kez
tersyüz edilmiş elbiseler giyen genç kızlar, onun bir
süre önce yaptığı gibi flört ediyorlar ve "Bu Korkunç
Savaş Bittiği Zaman" adlı şarkıyı söylüyorlardı. Başka
bir yerde de savaş sürüyor, toplar gürlüyor, insanlar

ölüyor, kentler yanıyor, hastaneler yaralılarla dolup taşıyordu. Öte yanda bir ordu yalınayak yürüyor, savaşıyor, açlıktan ölüyor, bütün umudunu yitiriyordu. Başka bir yerde ise dağlar, masmavi oluyor ve Georgia'nın yeşil arazileri, mısırla beslenen atların sırtına binmiş karnı tok Yankeeler'le dolup taşıyordu.

Tara'nın çevresinde savaş ve dünya vardı. Ama Tara'da savaş ve dünya, ancak hemen uzaklaştırılması gereken anılar halinde vardı. Boş midelerin ihtiyaçlarının yanında savaş bir şey ifade etmiyor ve yaşam da tek şeyden ibaret kalıyordu: Yiyecek bulmak!

Yiyecek!... Yiyecek!... Niçin midelerin bellekleri, kafaların belleğinden daha güçlüydü. Scarlett, kederini zor da olsa bastırabiliyordu, ama açlığın sesini bir türlü kesemiyordu. Her sabah, savaşı ve kıtlığı anımsayarak, kızarmış francala kokusu burnunda tüterek yatağından kalkıyordu.

Tara'nın sofralarında elmalar, Hint patatesleri, mısır ve süt vardı; ama bu basit yiyecekler bile hergün yeterli miktarda bulunamıyordu. Günde üç kez sofralar hazırlanıyor ve Scarlett üç kez eski güzel günleri, o günlerin yemeklerini, lambaların aydınlattığı tabaklardan çevreye yayılan güzel kokuları anımsıyordu.

Eski günlerde yiyecek maddelerine çok az önem veriliyordu; bu yüzden de bol keseden tüketiliyordu. Her şey o kadar israf ediliyordu ki, francalalar, mısır gale-taları, kuru pastalar tereyağı içinde yüzüyordu. Bunlar her öğünde sofraya getiriliyordu. Yemek masasının bir başında domuz kızartması, öteki başında soğuk piliç yer alıyor, sebze dolu tabaklardan masanın üstü görülmüyordu. Çiçek resimleriyle bezeli parlak porselen tabaklarda kabak kızartmaları, kalın bir krema ile kaplı havuçlar bulunurdu. Herkesin seçimine sunulan üç çeşit tatlı, üç çeşit meyve ve çikolatalı pasta ile vanilyalı kurabiyeler, üstleri kremayla örtülü turtalar olurdu. İşte Scarlett; bu nefis yemekleri, tatlıları, pastaları ve meyveleri anımsadıkça savaş ve ölümün ona verdiği acılardan daha çok ağlıyordu. Genç kızken dadısı on-

daki iştahtan nefret ederdi. Bugün ise sabahtan akşa-
ma kadar çalışan on dokuz yaşında bir kadın olarak
daha da iştahlıydı. Zaten Tara'da iştahlı olan yalnız
Scarlett değildi. Nereye baksa gözleri bir parça yiyecek
için açılmış insanlarla karşılaşıyordu. Suellen ve Car-
reen hastalıktan kalktıkları andan itibaren doymak
bilmiyorlardı. Wade olur olmaz zamanlarda ağlayarak
"karnım açıktı, ben Hint patatesi istiyorum!" diyordu.
Ötekiler de homurdanıp duruyorlardı. Örneğin Dilcey;

— Mrs. Scarlett, yeterince doyamazsam bebeklere
bakamayacağım! diyordu.

Pork:

— Hanımcığım a karınla odun kesemem! diye sız-
lanıyordu.

Bir tek Melanie şikayet etmiyordu. Onun yüzü; git-
tikçe inceliyor, solgunlaşıyor, uyurken bile çektiği
zntlerden dolayı gergin bir hal alıyordu. O hep;

— Ben a değilim Scarlett. Benim stm Dilcey
içsin. Çünkü onun bebekleri emzirebilmesi için beşten-
mesi gerekli. Hastalar hiç acıkmazlar! diyordu.

Scarlett'i; Melanie'nin kibar davranışı, ötekilerin
sızlanmalarından daha çok kızdırıyordu. Melanie'nin
zverisi karşısında o ses çıkaramıyor ve bundan dolayı
ona kin besliyordu. Üstelik Gerald ve Wade gitgide Me-
lanie'ye bağlanıyorlar, ona daha çok ilgi duyuyorlardı.
Çünkü o zayıflığına ve çaresizliğine rağmen çok nazik
davranıyor ve özveri gösteriyordu. Oysa bu üstün nite-
liklerden bugünlerde Scarlett'te bir iz bile yoktu.

Özellikle Wade, evde olduğu sıralarda Melanie'nin
odasından ayrılmıyordu. Wade'de kuşkusuz garip bir
davranış gözleniyordu, ama Scarlett'in bunu farkedec-
cek ve nedenini araştıracak zamanı yoktu. Dadiya ba-
kılırsa çocukta solucan vardı. O, Ellen'in küçük zenci
ocuklarına ishal için kuru ot ve ağaç kabuklarını kay-
natarak hazırladığı ilaçtan yaptı ve Wade'e içirdi. Ama
bu ilacın tek etkisi Wade'in solgun yüzünü daha da
sarartmak oldu. Scarlett oğlunu yalnız canlı bir varlık
gibi görüyor, onun için kaygılanmıyordu. Ona göre

Wade beslenecek bir boğazdan başka bir şey değildi. Eskiden boş zamanı olursa oğlu ile eğlenirdi; ama şimdi bunu yapmaya ne zamanı, ne de neşesi vardı. En yorgun ya da bir şeyle meşgul olduğu sırada, daima dizlerinin arasında olduğu için, onunla çoğunlukla isteksiz ve duyarsız bir biçimde konuşurdu.

Scarlett çocuğuna çıkıştığı ya da darıldığı zaman Wade'in gözlerinde okunan olağanüstü korkuyu görmek istemiyordu. Çünkü korku Wade'e aptal bir çocuk görünümünü veriyordu. Genç anne, çocuğunun terör havası içinde yaşadığını hiç dikkate almıyordu. Wade, korkudan geceleri yatağında garip sesler çıkarıyor ya da en küçük bir gürültüde ya da kendisine biraz sertçe hitap edildiğinde titremeye başlıyordu. Çünkü onun belleğinde gürültüler ve sert konuşmalar Yankeeler'i çağırıyordu. Prissy'nin cin, peri öykülerinden daha çok Yankeeler'den korkuyordu.

Wade'in top gürlemeleriyle birlikte kuşatma başlایncaya kadar Atlanta'da mutlu, sakin bir yaşantısı olmuştu. Çevredekilerden hep şefkat dolu, iyi, güzel, tatlı sözler işitmişti. Ama bir gece uykusundan alel acele uyandırıldığında kıpkızıl bir gökyüzü ve kulakları sağır edici patlama sesleriyle karşılaşmıştı. O gece annesi ilk kez ona tokat atmış, çok sert konuşmuştu. Atlanta'daki evde geçirdiği güzel günler o gece sona ermişti. Kentten kaçarlarken Yankeeler'in onları izlediklerine ilişkin sözler, kulağından hiçbir zaman eksik olmamıştı. Şimdi de Yankeeler tarafından yakalanmak ve parça parça edilmek korkusuyla yaşıyordu. Scarlett ona ne zaman sert davranırsa korkudan bütün gücünü kaybediyor, eli ayağı titriyor ve çocuk belleği ona o korkunç geceyi anımsatıyordu. O gece annesi ona ilk kez sert bir dille hitap etmiş ve o andan itibaren Yankee olgusu, belleğinde bu sert sese bağlı kalmıştı. Ve Wade annesinden de korkuyordu.

Scarlett çocuğun kendisinden uzak durmaya başladığını farkedemiyor, ayrıca onun bütün zamanını alan evin günlük işleri arasında Wade'i düşünmek için

birkaç dakika bile ayıramıyordu. Çocuğunu düşünenecek zaman olduğunda da ruhsal çelişkiler içine düşüyordu. Çocuğunun halasının ona öğrettiği oyunları sessizce oynamaktan hoşlanmasına ve anlattığı masalları dinlemek için Melanie'nin yanına sığınmasına da kızıyordu. Wade; her zaman tatlı bir sesle konuşan, ona daima gülümseyen ve hiçbir zaman "sus Wade! Yeter artık başımı ağrıtıyorsun!" ya da "Allahaşkına Wade kıpırdanıp durma!" demeyen Melanie'yi çok seviyor ve ona "halacığım!" diye hitap ediyordu.

Annesinin ise onu okşayıp sevmeye ne zamanı, ne de isteği vardı. Ama Scarlett, görümcesinin kendi yerini almasını da kısıkanıyordu. Bir gün Wade'i, Melanie'nin yatağında cambazlık yaparken halasının üzerine düştüğünü gördü ve ona bir tokat yapıştırdı. Çocuğuna, "hasta halanı bir daha böyle ezmeye kalkışma! Git bahçede oyna ve bir daha da buraya gelme!" diye sert bir sesle çıkıştı. Ama Melanie dermansız kolunu açıp Wade'i yanına çekerek;

— Haydi Wade, sen bana zarar vermek istemezsin değil mi? dedi. Şekerim o beni rahatsız etmiyor ki... Scarlett lütfen onu bana bırak, bırak da onunla oyalanayım. Zaten iyi oluncaya kadar yapabileceğim tek şey budur. Ayrıca senin Wade'e bakamayacak kadar çok işin var.

Scarlett duygularını belli etmemeye çalışarak kuru sözlerle cevap verdi:

— Haydi aptallık etme Melly. Karnının üzerinde Wade'i hoplatmak senin için hiç de iyi olmaz. Sana gelince Wade, eğer halanın yatağında bir daha seni görürsem, bir güzel döveceğimi bilmelisin.

Wade ağlaya ağlaya odadan çıkıp evin bir köşesine saklandı. Melanie cevap vermemek için dudağını ısırды, üzüntüsünden gözleri yaşardı. Bu sahneye tanık olan dadı kaşlarını çattı, derin derin soludu. Ama ne o gün, ne de onu izleyen günlerde dadı dahil hiç kimse Scarlett'e yaptığıнын yanlış olduğunu söylemeye cesaret edemedi. Çünkü herkes onun takındığı yeni kişilikten çekiniyordu.

Artık Scarlett Tara'ya tam anlamıyla egemen olmuştu. Birden ellerine otorite geçirenlerde olduğu gibi. Scarlett de baskı uygulama ve hükmetme içgüdüsünün etkisi altına girdi. Onun böyle davranması, çok kötü bir yaradılışa sahip olmasından değildi. Bunun nedeni, Scarlett'in kendine güven duyamaması ve yeteksizliğinin farkedilmesinden korkmasıydı. Ayrıca yüksek sesle bağırmaktan ve kendisinden korkulmasından da hoşlanıyordu. Bir de fazla gergin olan sinirlerini, böyle davranarak sakınleştiriyordu.

Kendi de kişiliğinin değiştiğini farkediyordu. Bazen o kadar sert biçimde emirler veriyordu ki Pork somurtuyor, dadı dişlerini gıcirtarak;

— Bugün büyüklük satanlar var! diye mırıldanıyordu. Dadı, onun iyi yanının nasıl olup da kaybolduğunu bir türlü anlayamıyordu. Ellen'in onu ağırbaşlı, sakin, terbiyeli ve nazik olarak yetiştirmek için binbir zahmet katlanması boşa gitmişti. Scarlett'in annesinden öğrenebildiği bir iki nezaket kuralı da ilk sonbahar rüzgarında uçuşan yapraklar gibi ondan uzaklaşıp gitmişti. Ellen ona daima şöyle derdi:

— Senin emrin altında olanlara, özellikle zencilere karşı ciddi, ama nazik ol.

Eğer Scarlett, bu dört zenciye nazik davransaydı, gün boyunca efendilerine hizmet edecekler ve hiçbir zaman bir araya geldiklerinde eski güzel günlerini anımsamayacaklar ve onu çekiştirmeyeceklerdi.

Annesi Scarlett'e;

— Kızkardeşlerini sev ve daima onlara bak! Onları üzmemek için çok iyi davran, sıkıntı içinde olana şefkat göster! derdi.

Ama Scarlett'in kızkardeşlerini sevmesi de imkansızdı. Bu iki kız onun omuzları üzerinde bir ölüden ne daha az, ne de daha çok ağırdı. Onlara iyi bakma konusuna gelince... Evet kızkardeşlerinin banyo yapmalarına yardım etmiyor muydu, onların saçlarını taramıyor muydu? Onların karınlarını doyurmak için her gün millerce yol yürümüyor muydu? İnek onu tepmek iste-

mesine rağmen o süt sağlamayı öğrenmemiş miydi?

Scarlett; annesinin ona kazandırdığı iyi huyların, şimdi ona zaman kaybettirdiğine inanıyordu. Eğer kızkardeşlerine karşı biraz sert olmasa onlar kuşkusuz yataktan daha geç kalkacaklardı. Oysa onun, Suellen ve Carreen'in bir an önce yataktan çıkmalarına ihtiyacı vardı.

Bu iki kız bir türlü güçlerini toparlayamıyorlar ve bitkin hali üzerlerinden bir türlü atamıyorlardı. Onlar hastalanıp yatağa düştükleri ve bilinçlerine hakim olmadıkları sırada dünya değişivermişti. Yankeeler gelmiş, zenciler kaçmış, anneleri ölmüştü. Bu üç olaya akıl erdiremiyorlardı. Bazen bunların gerçek olmadığını bile düşünüyorlardı. Ablaları o kadar değişmişti ki bu kadın Scarlett miydi acaba? O kızkardeşlerine bundan sonra yapmaları gereken şeyleri söylediği zaman, onu bir cin gibi görüyorlardı. Suellen ve Carreen ev işlerinin yapılabilmesi için artık en az yüz esirlerinin olmamasına akıl erdiremiyorlardı. Onlar, ablalarına iki el ve on parmaklarıyla yardım edeceklerini akıllarının kenarından bile geçirmemişlerdi. Carreen ablasına;

— Ama ben ateş yakmak için odun kıramam! Ellerim parçalanır! diyordu.

Scarlett de gayet sert biçimde cevap veriyordu:

— Gel de benim ellerime bak!

Sonra nasırlı ve su toplamış avuçlarını ona doğru uzatıyordu.

Suellen ise Scarlett'i eleştiriyordu:

— Senin böyle konuşman çok ayıp doğrusu! Yalan söylediğine ve bizi korkutmaya çalıştığını biliyorum. Eğer annem yaşasaydı senin bu biçimde konuşmana asla fırsat vermezdi. Odun kırmamızı mı istiyorsun! Pekiyi öyle olsun!...

Suellen, ablasının kötü oluşundan dolayı böyle sert davrandığına inanıyor ve ona nefret duyuyordu. Genç kız hastalıktan kurtulmuş olmasına rağmen çok güçsüzdü. Annesinin ölümüne çok üzülüyor, kendini yalnız hissediyor ve korkuyordu. Suellen'in şefkate ih-

tiyacı vardı, kendisine özen gösterilmesi gerekliydi. Buna karşılık Scarlett her sabah onları yataklarında kaldırı, kin dolu yeşil gözlerini onlara dikerek iyi olup olmadıklarını araştırır, sonra düzeltilecek yataklardan ortalığın toplanmasından, pişirilecek yemeklerden, taşınacak kovalardan, kırılacak odunlardan söz ederdi. Üstelik kızlar için çok ağır olan bu işleri bir bir sıralarken şeytanca zevk duyuyordu.

Scarlett kızkardeşlerine sert davranıyordu. Zencilere baskı uyguluyordu. Çocuğuna sürekli çıkmıştı. Evet, o kötü bir tutum içindeydi. Ama bütün bu işkenceleri, içinde duyduğu ve bir türlü uzaklaştıramadığı acıları unutmaya yardımcı oldukları için yapıyordu. Çevresine çok kötü davranmasının nedeni, annesinin ona öğrettiklerine değer vermemesi değildi. Ellen kızlarını terbiye ederken, içinde bulundukları uygarlığın yıkılabileceğini hiçbir zaman düşünmemişti. Onun aklına toplumsal değişimler olabileceği hiç gelmemişti. Ellen; Scarlett'e sevimli, güzel, sevecen, iyi, namuslu, ağırbaşlı, alçakgönüllü, içtenlikli olmayı öğretirken çok ileriye gözönüne almamıştı. O; kadınlar bunları öğrendikleri zaman, hayat onlara karşı hep iyi görünür diye düşünmüştü.

Oysa Scarlett, umutsuz bir halde şöyle düşünüyordu: "Bana öğretilen hiçbir şey işime yaramıyor! Şimdi iyi olmak neye yarar? Kibar olmanın yararı nedir? Bana çocukken bir kadın çift sürmeyi ya da pamuk toplamayı öğretse daha iyi olurmuş. Ah anneciğim sen aldanmışsın!"

Ellen'in düzenli dünyasının kaybolduğunu, onun yerine kaba, sert ve bütün değerlerin değiştiği bir dünyanın kurulduğunu düşünemiyordu. Ama bir şeyi anladığını sanıyordu: Annesi aldanmıştır ve onu böyle bir dünyaya göre hazırlamamıştır.

Şimdi o, içinde bulunduğu dünyaya göre değişecekti ve bunu da aklının erdiği gibi yapıyordu. Yalnız Tara'ya karşı olan duygularını değiştirmemişti. Sebze toplayıp dönerken evime geliyorum diye kalbi sevinçle

doluyordu. Penceresinden bakıp yeşil otlakları, kırmızı toprak tarlaları, ağaçları gördüğü zaman gönlü güzel-lik duygularıyla dolardı. Yeşil tepelerden tatlı suların indiği bu toprağa karşı sevgisi, kendisinde her şey de-ğişmiş olmasına rağmen hiç eksilmiyordu. Başka hiç-bir yerde böyle toprağın olabileceğini kabul etmiyordu.

Tara'ya baktığı zaman, savaşın neden çıktığını az da olsa anlıyordu. Ona göre insanların para için savaştıklarını iddia eden Rhett Butler haksızdı. Hayır onlar verimli tarlalar, tırpanın biçtiği otların yerinde yeniden yeşeren otlaklar, sakın akan ırmaklar, çaylar ve manolya ağaçlarının arasındaki beyaz evler için savaşıyorlardı. Burada savaş edilmeye değer şey işte bu kızıl topraktı. İnsanlara ve çocuklarına ait olan kızıl verimli toprak! Onların oğullarına, daha sonra da oğullarının oğullarına pamuk verecek olan bu kızıl toprak!

Şimdi taparcasına sevdiği annesi ve Ashley yoktu; çekilen yokluk, babasını çocuk yapmıştı; para, zenciler, uşaklar, hizmetçiler, rahat, huzur, şan, şöhret bir gecede yok olmuştu. Ona kalan Tara'nın tahrip edilmiş topraklarıydı. Babasıyla bu topraklarla ilgili olarak yaptıkları bir konuşmayı anımsadı. Gerald ona, toprağın uğrunda dövüşülmesi gereken tek şey olduğunu söylediği zaman, babasının ne demek istediğini anlayamamıştı. Gençliği ve cahilliği, bu sözlerde yatan gerçek anlamı sezmesine engel olmuştu. Scarlett o gün anlam veremediği babasının sözlerini hayret ederek dinlemişti: "Çünkü dünyada sürüp giden tek şey topraktır... Damarlarında bir damla İrlandalı kanı olan herkes için üzerinde yaşadığı toprak onların anaları gibidir... Toprak, uğrunda çalışmaya, mücadele etmeye ve gerekirse canını vermeye değer tek şeydir..."

Evet Tara, uğrunda mücadele etmeye değerdi ve Scarlett de tartışmasız bu mücadeleyi yapmaya hazırdı.

Hiç kimse ondan bu toprağı alamazdı. O Tara'yı, ölümüne neden olsa bile korumaya kararlıydı.

Scarlett Atlanta'dan Tara'ya döndükten birkaç hafta sonra ayağındaki yara iltihaplanarak delindiği zaman artık ayakkabı giyemez olmuştu. Yürürken de topuğunun üstüne basması gerekiyordu. Başparmağının iltihaplandığını gördüğü zaman çok üzülmeye ve korkmaya başladı. Yarasının; hastanede gördüğü askerlerin yaraları gibi kangren olmasından korkuyordu. Ya doktorsuz bu yerde ölürse!...

O; bütün bu yokluklara ve çekilen acılara rağmen hayatı terketmek istemiyordu. Eğer o ölecek olursa Tara'yı kim evirip çevirebilirdi.

Evine geldiği ilk günlerde babasının kısa bir süre sonra eski sağlığına kavuşacağını ve bütün sorumlulukları üstleneceğini umut etmişti. Ama iki hafta geçtikten sonra bu umudu söndü. Scarlett artık istese de, istemese de çiftliğin ve çiftlik halkının kaderlerinin, kendisinin deneyimsiz ellerinde olduğunu anlamıştı. Çünkü Gerald bütün gününü rüyasında kaybolan bir adam gibi hareketsiz geçiriyordu. Scarlett babasının deneyimlerinden yararlanmak için herhangi bir konuda ona başvurduğu zaman, Gerald "sana göre iyi olanı yap kızım!" diyordu. Daha da kötüsü "annenin fikrini al şekerim!" diyerek Scarlett'in ve kendisini dinleyenlerin kalplerini perişan ediyordu.

Evet, artık Gerald'ın eski günlerine dönmesi imkansızdı ve şimdi Scarlett gerçeği bütün çıplaklığıyla görüyor ve kabul ediyordu. Babasının, ölene kadar Ellen'in dönmesini bekleyeceğini ve onun ayak seslerini duymak için sürekli kulak kabartacağını biliyordu. Gerald için zaman kavramı kaybolmuş, bulunduğu yerin sınırları yok olmuştu. Sanki ona göre Ellen bitişik odadaydı ve birazdan gelecekti.

Karısının ölümüyle tüm varlığının güç kaynağı kurumuştı ve böylece kendine güveni, cesareti, taşkın yaşantısı da kaybolup gitmişti.

Bu sabah evin içi sessizdi. Çünkü Scarlett, Wade, kızlar ile Melanie'nin dışındaki herkes bataklıktaki domuzları aramaya gitmişti. Gerald bile bacaklarını çukurdan çukura sürükleyip Pork'un omuzuna dayanarak tarlalarda dolaşıyordu. Suellen ile Carreen ağlaya ağlaya uyuyakalmışlardı. Bu durum Ellen'i düşündükleri zaman, onların başlarına haftada bir iki kez gelirdi. Melanie ise lohusalık döneminden beri ilk kez yatağında oturma izni alabilmişti. Bacakları temiz ince bir yorganla örtülüydü ve her iki kolunda birer bebek tutuyordu. Biri kumral başlı kendi çocuğu, öteki kara saçlı, kara tenli Dilcey'in çocuğuydu.

*

* * ,

Scarlett, Tara'nın bu sessiz haline dayanamıyordu, çünkü ona Atlanta'dan kaçarken üzerinden geçtiği harap ovanın ölüm sessizliğini anımsatıyordu. İnek ve buzağının neden olduğunun dışında en ufak bir gürültü duyulmuyordu. Kuşlar ötmüyor, manolya ve defne yapraklarının arasında yaşayan kara tavuklardan bile ses çıkmıyordu.

O yatak odasının açık penceresinin önünde küçük bir tabureye oturmuş, evin karşısındaki ağaçlı yola ve yolun öteki yanındaki yeşil otlaklara bakıyordu. Eteklerini dizinden yukarı kaldırmış, çenesini de pencerenin kenarına dayamıştı. Yanında kuyudan çekilmiş bir kova su vardı ve arada bir bitkin, yaralı ayağını acı duyarak suya daldırıyordu.

Çenesi sert tahtaya dayanmaktan acımış olacak ki koluna dayadı. Bütün gün ayakta iş görmek zorunda olduğu şu sıralarda ayak baş parmağındaki yaranın büyümüş olmasına hayıflandı. Sonra domuzlara gönderdiği kişileri düşündü. "Bu aptallar bir dişi domuzu yakalayamadan elleri boş dönecekler!" diye söylendi.

Domuz yavrularını birer birer yakalayabilmek için bir hafta gerekliydi. Scarlett bataklıkta avcılarla karşılaşacağını bilseydi; oraya gidecek, etekliğini kıvrıracak, halatı eline alıp domuzları hemen yakalayacaktı.

Şimdi dişi domuzun yakalandığını varsayalım. O kesilip yendi miydi, sonra ne olacaktı? Hayat kavgası yine devam edecek, yine yiyecek peşinde koşulacak ve yine iştahlar bir iki sebzeyle bastırılacaktı.

Kış yaklaşıyordu, ortada ise dışın kovuğuna gidecek bir şey yoktu. Hatta komşularının sebze bahçesinde de sıfırı tüketmişlerdi. Oysa nohut, mısır unu, pirinç ve daha birçok yiyecek olmadan yaşamak mümkün değildi. Yünlü ve kalın elbiseler pek önemli sayılmayabilirdi ama ilkbaharda ekmek için mısır ve pamuk tohumları bulmadan olmazdı. Bütün bunları nasıl ve nereden bulacaktı?

Scarlett, gizlice babasının ceplerini ve parasını sakladığı çekmeceyi araştırmış ve konfederasyon tahvilleriyle, on bir konfedere kağıt doları bulmuştu. Scarlett alaycı bir biçimde gülerek konfedere parasının hiç bir değeri kalmadığı için "bunlar bize ancak bir öğün yemek sağlar!" demişti.

Haydi parası olduğunu ve kentlerden birinde de yiyecek bulunduğunu varsayalım. Pekiyi bu yiyecekleri Tara'ya nasıl getirecekti? Allah niçin ihtiyar atın ölmesine izin vermişti? Ah şimdi nerelerdeydi arabalara koşulan o güzel atlar, onun küçük kısırağı, kızkardeşlerinin tayları, çayırı baştan başa bir ok gibi geçen babasının koca kısırağı? Ah şimdi bunlardan birine ya da en miskin bir katıra sahip olsaydı dünyalar onun olacaktı.

Ama ne çare ki, başparmağı iyileştiği zaman bile Jonesboro'ya yaya gidecekti. Bu hayatında yaptığı yürüyüşlerin en uzununu olacaktı. Hatta Yankeeler bütün kenti yakmış olsalar bile, orada nerede yiyecek bulabileceğini ona söyleyecek biriyle karşılaşacağını düşünüyordu. Birden gözünün önünde Wade'in somurtmuş yüzünü gördü. Oğlunun Hint patateslerinden bıktığını biliyordu.

Ona durmaksızın şöyle diyordu:

— Ben piliç budu istiyorum. Salçalı pilav isterim.

Bahçeye ışınlarını cömertçe gönderen güneş birdenbire bir büyük kara bulutun arkasına girdi; ortalık kararırverdi. Scarlett'in gözyaşları ağaçların güzel görünümünü bulanıklaştırdı. Baş, pencereye dayalı kolunun üzerine düştü ve ağlamak istedi. Ağlamak da bugünlerde ne kadar az işe yarıyordu. Zaten gözyaşları sadece bir erkekten çıkar sağlamak gerektiği ya da erkeği kendisine bağlamak istediği zaman yararlı olabiliyordu.

Gözkapaklarını sımsıkı kapatarak gözyaşlarını tutmaya çalıştığı sırada bir atın dört nala oraya doğru gelmekte olduğunu duydu. Yine de başını kaldırmadı. Babasının, Ellen'in elbisesinin hışırtılarını duyduğu gibi kendisinin de duyduğu nal seslerini hayal sandı. "Haydi aptallığa gerek yok!" diye kendi kendine söylenmek isterken, birden kalbi hızlı hızlı çarpmaya başladı. Yola baktığı zaman hayret içinde kalmıştı. Bir atlı dört nala ağaçlı yola dalmış ve şimdi daha yavaş ilerliyordu. Evet evet, bu gerçek bir atlı ve sırtında da bir erkek vardı. "Tarletonlar mı, yoksa Fontainler mi?" diye düşünürken, gelenin bir Yankee süvarisi olduğunu anladı.

İstem dışı bir hareketle perdenin arkasına saklandı ve seyrek dokulu kumaşın arasından gelene baktı. Duyduğu hayret ve korku soluğunu kesiyor, ciğerlerindeki tüm havayı boşaltıyordu. Bu gelen kişi çok iri yapılıydı ve atın sırtı sanki göçmüş gibiydi. Mavi kasketin siperliği altından evi gözlerken, yavaş yavaş atından inip onu bir sırığa bağladı. O zaman Scarlett, bir mide sancısından ya da üzüntülü bir anın bitmesinden sonra alınan derin soluklara benzer biçimde soludu. Aman Tanrım, bu bir Yankee! Hem de beline asılı, kalçasının yanında sallanan uzun namlulu bir tabancaya sahip bir Yankee! Ve Scarlett ise evde üç hasta kadın, iki bebek ve bir çocukla tek başınaydı.

Yankee eli tabancasının kabzasında, küçük gözleriyle çevreyi incelerken sakın adımlarla ağaçlı yolu çı-

kiyordu. İşte o zaman Scarlett'in belleğinde Pittypat halanın ona korkulu sesle anlattıkları canlandı. Saldırıya uğramış kadın öyküleri, kesik başlar, sürgüyle deşilen karınlar, şişlenen çocuklar, ateşe verilen evler... Bu korkunç sahnelerin tümüne bir tek "Yankee" sözcüğü bile bedeldi.

Korkudan şaşıran Scarlett, hemen dolabın içine saklandı. Sonra burasının pek güvenli bir yer olmadığını karar vererek karyolasının altına gizlendi. Bu arada arka merdivene doğru koşmak ve bataklığa kaçmak gibi delice bir isteğe kapıldı. Ne olursa olsun bu adamdan kaçmalıydı. Bu sırada onun temkinli adımlarla avluya girdiğini işitti. Artık kaçış yolunun da kesilmiş olduğunu anladı. Korkudan hareketsiz kalan Scarlett adamın dolaştıkça evin boş olduğunu anladığını ve böylece daha cesur adımlar attığını hissediyordu. Şimdi yemek odasına girmişti ve birazdan da mutfağa girecekti.

Mutfak sözcüğü Scarlett'in kalbine hançer gibi saplandı ve adama büyük bir öfke duymaya başladı. Çünkü fırında iki tencere vardı ve birinde elma, ötekinde de Mac Intoshlar'dan toplayıp getirdiği çeşitli sebzeler bulunuyordu. İki kişiye ancak yetecek olan bu akşam yemeğini on aç mide bekliyordu. Şu andan itibaren Scarlett mutfağa inmemek için kendini zor tutuyordu. Yankee'nin bu yemekleri silip süpüreceğini düşünmek onu çıldırtıyordu.

Bunların tümünün canı cehenneme! Çekirgeler gibi yiyeceklere saldırıyorlar ve geride kıtlık bırakıp defoluyorlardı. İşte şimdi de talanlarından arta kalan birazcık şeyi, midesine indirmeye gelmişti içlerinden biri... Scarlett'in boş midesi kasıldı. Evet, bu Yankee, on aç insana ait olan bu yemeği yemek fırsatını elde edemeyecekti.

Yatağın altından çıkıp yalınayak hızla dolaba kadar gitti. En üst gözü büyük bir cesaretle açtı, Atlanta'dan getirdiği ve Charles'ın hiç kullanmadığı tabancayı aldı. Duvarda kılıcın yanında asılı mahfazayı karıştırıp bir mermi buldu.

Sessiz ama hızlı adımlarla merdivenin başına geldi. Bir eliyle trabzanı tutarken, ötekiyle de tabancayı eteğinin kıvrımları arasına saklayarak merdivenden indi.

Yankee:

— Kim var orada? diye genizden gelen bir sesle bağırdı. Ve Scarlett dona kaldı.

— Dur, yoksa vururum!

Yankee yemek salonunun eşiğinde her an sıçrayacakmış gibi ayaklarının üzerinde yaylanıyordu. Sağ elinde tabancası, sol elinde de bir altın yüzük, altın makaslar, altın iğnelik ve küçük bir dikiş kutusunu tutuyordu. Yankee'nin elindekileri gören Scarlett'in bütün vücudu öfkeden alev alev yanmaya başladı. Annesinin dikiş kutusu bu adi herifin elinde ne arıyordu.

— Bırak onu! Bırak onu adi herif! diye bağırarak istedi, ama ağzından bir tek sözcük çıkmadı. Öfke dolu gözlerini Yankee'nin üzerine dikti. Kısa bir süre sonra adamın yüzündeki gergin ve sert görünüm yavaş yavaş değişmeye başladı. Yankee şimdi karşısında put gibi hareketsiz duran kadını önemsemiyor ve ona biraz da gülümsüyordu.

— Yaa! Demek burada oturan da varmış! diyerek tabancasını beline koydu. Scarlett'in bulunduğu yere doğru yürüdü.

— Yapayalnız mısınız hanımcığım? diye sorarken, Scarlett yıldırım hızıyla eteğinde sakladığı tabancayı Yankee'nin sakallı yüzüne doğrulttu. Adam elini tabancasına atarken, o tetiği çekti. Tabancanın geri tepmesiyle sarsıldı, patlamanın şiddetiyle kulakları uğuldadı ve barutun keskin kokusu burun deliklerine doldu. Yankee arkaya doğru yıkılırken mobilyaları, sandalyeleri de birlikte devirdi. Dikiş kutusu yere yuvarlandı ve içindekiler çevreye yayıldı.

Yaptığının farkına varmadan Scarlett, adamın yanına gidip üzerine eğildi. Sakallı yüzüne baktığı zaman burnunun yanında kanlı bir delikle karşılaştı. Gözleri baruttan yanmış iki cam gibiydi. Ona böyle yakından baktığı sırada döşemenin üzerinde kan biriktiğini, ka-

nın yüzünden ve başının arkasından geldiğini gördü. Evet Yankee ölmüştü, bundan kuşkusu yoktu. O bir adam öldürmüştü.

Bir süre ne olup bittiğini tam anlayamadan kımıldamaksızın durdu. Bu sonbahar sabahının sakın sıcağı içinde bütün sesler, bütün kokular abartılı bir biçimde çevreye yayılıyordu. Kalbinin düzensiz atışı, manolya yapraklarının çıkardığı hışırtılar, bir bataklık kuşunun uzaktan duyulan ötüşü, kapı ve pencerelerden içeri dolan toprak, çimen ve çiçek kokuları...

Sürek avına çıkıldığı zaman bir tek hayvan bile öldürmeye kıyamayan Scarlett, kesilen tavuğun gıdıklamasına ya da tuzağa düşen tavşanın bağırışına dayanamayan Scarlett, işte bir insan öldürmüştü. "Bu bir cinayet! Bir cinayet işledim ben! Bunu ben yapmış olamam!" diye düşündü. Gözü dikiş kutusunun yanında duran kıllı ele takıldı. Birden aklına bir şey geldi ve vahşi hayvan gibi neşelendi. Topuğunu adamın yüzünde açılan deliğe bastırdı ve bir süre öylece durdu. Çıplak topuğunun henüz soğumamış kana değmesinden garip bir haz duydu. İşte Tara'nın, ondan da önemlisi annesinin intikamını almaya başlamıştı.

Önce acelesi olan birine ait ayak sesleri işitildi, sonra kısa bir süre sessizlik oldu ve tekrar ayak sesleri gelmeye başladı; ama bu seferki daha hafifti. Scarlett, merdivenin üst tarafına baktığı zaman Melanie'yi gördü. Üzerinde gece gömleği yerine giydiği, lime lime olmuş bir gündüz gömleği vardı. Elinde tuttuğu Charles'ın kılıcını kolu güçlkle taşıyordu. Melanie bir bakışta kan birikintisi içinde uzanmış olan mavi üniformalı cesedi, tahta dikiş kutusunu ve yalınayak, yüzü korkudan sararmış, elinde bir tabanca tutan Scarlett'i gördü ve aşağıdaki bu tablonun tüm ayrıntılarını hemen kavradı.

Melanie hiç konuşmadı, ama Scarlett ile göz göze geldi. Her zaman tatlı ve sakın bir ifade olan yüzünde, şimdi vahşi bir gururun izleri vardı.

Gülümsemesiyle Scarlett'in yaptığı işi onayladığını ve onun kalbinde esen fırtınalı duygularla tam bir

uyum içinde olduğunu anlatıyordu.

Scarlett hayret içinde kalarak kendi kendine;

— Ama... O... Evet, o bana benziyor! dedi. Benim neler hissettiğimi Melanie anlıyor. Demek o benim yerimde olsaymış aynı şeyi yaparmış.

Hep nefret ettiği ve küçük gördüğü bu narin yapılı kadına baktı. Şimdi onda; Ashley'nin karısına beslediği kine karşı, hayranlık ve arkadaşlık duyguları doğuyordu. Melanie'nin damarlarında bir kahramanlık kanı aktığını, onda bugüne kadar farkedemediği bambaşka bir ruhun olduğunu anlıyordu.

Kapalı kapının arkasından, Suellen ile Carreen boğuk bir sesle;

— Scarlett! Scarlett! diye inlediler. Wade de, Melanie'ye doğru koşarak avazı çıktığı kadar bağıırıyordu:

— Halacığım! Halacığım!

Melanie, parmağını ağzına götürerek çocuğa "sus" işareti yaptı ve yanına gelince şefkatle saçlarını okşadı. Sonra kılıcı son basamağın üzerine bırakarak, hemen kızların odasına doğru yöneldi. Koridorda güçlükle yürüdü, her adım atışında bitkin hali belli oluyordu. Odanın kapısını açarak Suellen ve Carreen'e;

— Korkmayın yavrularım! dedi. Ablanız Charles'ın tabancasındaki pası temizlemek istemiş ve mermiyi boşaltmış. Ama böyle bir işe alışık olmadığı için de çok korkmuş. Haydi Wade Hamilton, sen de büyüdüğün zaman silah atacaksın!

Scarlett, Melanie'nin söylediklerini büyük bir dikkat ve hayranlıkla dinledi, "ne cesur yalancı!" diye düşündü. Ben böyle güzel bir yalanı hemen uyduramazdım. Ama yalan söylemek neye yarayacak? Yaptığımı herkesin bilmesi gerek!"

Cesede yeniden büyük bir dikkatle baktı. Öfkesi geçtiği için şimdi korkmaya ve dizleri titremeye başladı. Melanie merdivenin başında tekrar göründü ve trabzanı tutarak basamakları inmeye başladı.

Scarlett:

— Haydi git yat küçük aptal! Yoksa kendini mah-

vedeceksin! diyerek Melanie'yi uyarmaya çalıştı. Ama genç kadın yarı çıplak halde, morarmış dudaklarını ısırarak basamakları adeta sürüne sürüne aşağıya indi.

— Scarlett onu buradan götürüp bir yere gömmeli. Belki de yalnız değildir. Eğer onu burada bulurlarsa...

Melanie'nin ayaklarında derman kalmamıştı, hemen Scarlett'in koluna dayandı. Scarlett:

— Yalnız olduğunu sanıyorum! diye cevap verdi. Pencereden tek başına atıyla geldiğini gördüm. Bu bir kaçak olmalı.

— Yalnız bile olsa olup biteni kimse bilmemeli. Zencilerin gevezelik edebileceklerini unutmayalım. O zaman seni tutuklarlar. Scarlett bizimkiler bataklıktan dönmeden önce onu bir yere saklamalıyız.

Melanie'nin uyarılarını doğru bulan Scarlett, bir çare bulmak için düşünmeye başladı.

— Onu bahçenin bir köşesine gömebilirim. Örneğin Pork'un viski fıçısını sakladığı yere... Toprak orada yumuşaktır. Ama oraya kadar nasıl götürebilirim ki?

— İkimiz birer bacağından çekeriz.

Melanie'nin içtenlikle verdiği bu cevap karşısında Scarlett, görünmesine daha çok hayranlık duymaya başladı, ama ona kaba bir cevap vermekten de kendini alamadı.

— Bir kediye bile taşıyacak kuvvetin yok. Onu oraya ben götürürüm. Haydi sen git, yat. Kendini mahvedeceksin. İnat edersen seni ben götürüp yatırırım.

Melanie'nin solgun yüzünde bir gülümseme belirdi ve;

— Çok iyisin Scarlett! dedikten sonra dudaklarını onun yanağına hafifçe dokundurdu. Scarlett hayretler içinde kalırken Melanie devam etti:

— Eğer sen onu götürebilirsen ben de bizimkiler dönmeden ortalığı toparlarım. Sonra bir şey daha var Scarlett...

— Nedir o?

— Acaba çantasını karıştırsak ayıp olur mu? Belki yiyecek bir şeyler vardır.

— Sanmam ki ayıp olsun. Sen çantasını al, ben ceplerini araştırayım.

Scarlett cesedin üzerine iğrenerek eğildi ve ceketinin düğmelerini çözdü.

— Aman Tanrım! Melly buraya bak! Bak Melly bunun içi para dolu!

Melanie bir cevap vermedi ve hemen sırtını duvara dayayıp yere oturdu. Scarlett tekrar;

— Bak Melly bak! diye bağırınca Melanie paralara baktı ve gözleri faltaşı gibi açıldı.

Bir sürü banka ve Birleşik Amerika tahvili, bir miktar konfedere parası, on dolarlık bir altın para, beş dolarlık iki altın para.

Melanie:

— Şimdi paraları saymanın zamanı değil! diyerek Scarlett'i uyardı. Çünkü vaktimiz daralıyor.

— Biliyorsun değil mi Melly? Bütün bu paralar bizim yiyecek sorunumuzu büyük ölçüde çözmeye yeter:

— Kuşkusuz biliyorum şekerim. Ama vaktimiz kalmıyor. Sen öteki ceplerine bak, ben de çantaya bakacağım.

Scarlett eline geçirdiği cüzdanı bir yere koymaya çekiniyordu. Şimdi gözünün önünden parlak umutlar geçiyordu. İşte gerçek paraları vardı. Bir de Yankee atına sahip olmuşlardı. Yiyecek sorunları çözülmüyordu. Yukarıda Allah vardı ve Allah insanların ihtiyaçlarını garip rastlantılarla karşılıyordu. Scarlett yere oturarak, cüzdana baktı. Melanie uzanıp cüzdanı Scarlett'in elinden aldı ve;

— Haydi acele et artık! dedi.

Pantolon ceplerinden bir bıçak, bir tütün tabakası ve bir de kandil ucu çıktı. Melanie çantadan mis gibi kokan küçük bir kahve paketi çıkardı. Ayrıca küçük incilerle bezenmiş bir kızın minyatürü, bir broş, altın halkalarla çevrili iki altın bilezik, bir elmas iğne ve uçlarında armut biçiminde birer elmas bulunan bir çift küpe buldu. İki genç kadın da küpeye hayran kaldı.

Melanie, Yankee'nin cesedinden uzaklaşarak;

— Bu adam hırsızmış! dedi. Bütün bunları çalmış olmalı Scarlett.

— Kuşkun mu var! Buraya gelirken bizden de bir şeyler çalmayı umut ediyordu. Görmüyor musun an-neme ait eşyaları?

— Onu öldürdüğün için çok seviniyorum Scarlett!

Scarlett eğildi, cesedi çizmelerinden tuttu ve bütün gücüyle çekti. Genç kadına ceset çok ağır geldi, üstelik kendini de çok hafif hissediyordu. "Ya onu taşıyamazsam!" diye düşündü. Cesede arkasını döndü ve bir koluna bir ayağını, öteki koluna öteki ayağını alarak ileri doğru eğilip yürüdü. Heyecandan yaralı ayağını unutmuştu. Yaptığı bir hamle onu gerçeğe karşı karşıya getirdi. Dişlerini gıcırdattı, acıya dayandı ve topuğuna basarak tekrar cesedi çekmeye başladı. Nihayet alnından terler akarak ve arkasında kanlı bir iz bırakarak kapıya kadar geldi. Scarlett:

— Avluda da kanarsa oraları temizleyemeyiz! dedikten sonra Melanie'ye döndü.

— Melly bana gömleğini ver, cesedin başını saracağım.

Melanie bu istek karşısında kıpkırmızı oldu.

— Aptallık etme Melly! Sana bakmayacağım bile. Eğer bir etekliğim ya da donum olsaydı onu kullanırdım.

Melanie duvara dönerek üzerindeki lime lime olmuş gömleği çıkardı ve Scarlett'e bir şey söylemeden ona doğru attı. Sonra çıplaklığını elinden geldiğince örtmeye çalıştı. Scarlett gömleği yerden alırken;

— Tanrı'ya şükür, ben böyle utangaçlardan değilim! diye mırıldandı. Cesedin kanayan başını paçavra-dan farksız olan gömlekle sardı.

Ard arda yaptığı zorlu hamlelerle ve yaralı ayağının acısına katlanarak cesedi verandanın basamaklarına kadar getirdi. Alnında biriken terleri sildikten sonra içeri baktı ve sırtı duvara dayalı narin dizlerini çıplak memelerinin üzerine getirerek yere çömelmiş olan Melanie'yi gördü.

— Böyle zamanlarda nazlanmaya hiç gerek yok! Melanie haydi canım, git ve yat! diye öfkelenerek seslendi. Onun bu çit kırıldım yanını daima küçümserdi. Oysa Melanie doğumdan sonra henüz tam sağlığına kavuşama-mış olmasına rağmen yatağından çıkmış, tehlikeyi sezmiş ve kendisi için çok ağır olan kılıcı eline almış ve Scarlett'in imdadına koşmak cesaretini göstermişti. Bu da o-nun ne kadar cesur olduğunu kanıtlamaya yeterdi. Oysa Scarlett onun bu kadar cesaretli olduğunu bilmiyordu.

Atlanta'dan kaçışları sırasında Melanie'nin gösterdiği cesaret, bütün Wilkeslar'ın sahip oldukları, ama Scarlett'in anlayamamasına rağmen saygı duyduğu aynı sarsılmaz cesaretti. Omuzunun üzerinden bakarak tekrar bağırdı:

— Haydi git, yat! Yatağına girmezsen ölürsün. Ben bu işi bitirdikten sonra gelir ortalığı temizlerim.

— Şekerim ben temizlerim.

— Pekiyi, ölmek istiyorsan öl. Bana vız gelir! Ben gelmeden bizimkiler dönerlerse onları evde oyala. Atın kendiliğinden çıkageldiğini söyle. Ama bu halinle de bizimkilere yakalanma.

Güneş, çıplak vücudundaki tüyleri ürperen Melanie'yi aydınlatıyor ama onun üşümesini engelleyemiyordu. Cesedin başı verandanın basamaklarına belirli aralıklarla vururken Melanie bu sesi işitmemek için elleriyle kulaklarını kapattı.

*

* *

Kimse atın nereden, nasıl geldiğini kurcalamadı. Onun son savaşta binicisi öldüğü için yolunu şaşırmış olacağını düşündüler. Ayrıca hepsi de böyle güçlü bir ata sahip oldukları için çok sevindiler.

Scarlett, Yankee'yi ormanın kenarında kazdığı çukura yerleştirmişti. Gece olunca da çukurun üzerini mutfak bıçağı ile kestiği dallarla örttü. Daima uyuyamayacak kadar yorgun olan ve çoğunlukla gecelerin

büyük bir bölümünü uyanık geçiren Scarlett'i, bu me-
zardan rahatsız edecek bir hayalet çıkmadı. Bir korku-
ya kapılmadı ve bir vicdan azabı çekmedi. Bu durum
genç kadını hayrete düşürdü. Çünkü daha bir ay önce-
sine kadar böyle bir olayı değil yaşamak, hayal etmek
bile onu çılgına çevirirdi. Bu işteki yeteneğine de akıl
erdiremiyordu. Gerçekten de güzel yüzlü, gamzeli, saç-
ları bukleli, ürkek tavırlı olan genç Mrs. Scarlett Ha-
milton'un bir adamı tabancayla öldürmesi ve sonra ce-
sedi kendi kazdığı bir çukura gömmesi olacak şey de-
ğildi. Yaptıklarının, onu tanıyanların üzerinde uyandı-
racağı etkiyi düşünerek kaygılı bir biçimde gülümsedi.
Kendi kendine;

— Bu olayı artık düşünmemem gerekiyor! dedi,
ama yine de şöyle düşünmekten kendini alıkoyamadı:
"Bu işin sonu iyi bitti. Eğer onu öldüremeseydim gü-
lünç duruma düşerdim. Demek ki Atlanta'dan geldi-
ğimden beri bende bazı değişiklikler olmuş, yoksa bu
iş başaramazdım."

Olayı daha fazla irdelemekten kaçındı. Artık can sı-
kıcı bir sorunu çözmek istediği zamanlarda kendi-
ni cesaretlendirmek için şöyle söylemeye başladı: "Ben
bir cinayet işledim, öyle ise bu işi de yapabilirim!"

Gerçekte o düşündüğünden çok fazla değişmişti.

*

* *

Scarlett'in şimdi bir atı vardı. Artık komşularının
ne durumda olduklarını rahatça öğrenebilirdi. Atlan-
ta'dan geldiğinden beri belki yüz kez şu soruyu kendi
kendine sormuştu: "Bu bölgede ayakta kalan tek aile
biz miyiz? Ötekiler evleriyle birlikte yandılar mı, yoksa
Macon'a mı sığındılar?"

Gerçeği öğrenmekten de korkuyordu. Oniki Meşe-
ler'deki, Mac Intoshlar'daki, hatta Slateryler'deki yı-
kım bir türlü gözünün önünden gitmiyordu. O, birta-
kım tahminler yapmaktansa durumu gözleriyle görme-
nin daha iyi olacağına karar verdi. Önce Fontainler'e

gidecekti. Buna neden, onların en yakın komşuları olmaları değildi; orada ihtiyar doktoru bulacağını umut ediyordu. Melanie'nin bir doktora ihtiyacı vardı. Bir türlü eski gücünün yarısına bile ulaşamıyordu. Yüzü solgundu ve bu durumu Scarlett'i kaygılandırıyordu.

Başparmağı bir terlik giymesine imkan verecek kadar iyileşince Yankee'den kalan ata bindi. Bir ayağını kendine göre kısalttığı üzengiye koydu, yaralı ayağını da eyere doğru uzattı. Tıpkı ata amazonlar gibi binmişti. Bir kül yığını halinde bulacağını tahmin ettiği Mimosas çiftliğine doğru atını tarlaların arasından sürdü.

Büyük bir hayret ve sevinç içinde sarı sıvalı evi eski haliyle gördü. Üç Fontaine onu öpücük ve sevinç çılgınlıklarıyla karşıladılar. Hal hatır sorulup dostça konuşmalar bittikten sonra yemeğe oturulduğu zaman Scarlett oldukça sıkıldı. Mimosa çiftliği yoldan çok uzak olduğu için Yankeeler buraya kadar gelememişlerdi.

Böylece Fontainler hayvanlarını ve erzaklarını korumuşlardı. Ne var ki Mimosa da, Tara'nın ve bütün çevrenin üzerine çöken sessizlikle kaplıydı. Bütün esirler Yankeeler'in yaklaştıklarını duyunca kaçmışlardı. Geride yalnız dört kadın hizmetçi kalmıştı. Bu çiftlikte Sally'nin kundaktan yeni çıkmış olan küçük oğlu Joe hariç başka hiç bir erkek yoktu. Sarı sıvalı büyük evde yalnız Fontainler'in yetmişini geçen büyük anneleri, elli yaşını aştığı halde yaşantısı boyunca "Küçük Hanım" diye çağrılan gelin ve daha yirmi yaşını bitirmemiş olan Sally oturuyordu. Bu bayanlar komşularından çok uzakta yaşıyorlar ve üstelik kimse onlara göz kulak olmuyordu. Ama Fontainler korkmalarına rağmen bu durumlarını hiç belli etmiyorlardı. Scarlett, "çünkü Küçük Hanım ve Sally, büyükhanımdan çok çekiniyorlar!" diye düşündü.

Scarlett bile ihtiyar hanımdan korkuyordu, çünkü onun keskin gözlerinden daha da keskin olan bir dili vardı. Genç kadın bunu çok önceleri işitmişti.

Aralarında kan bağı olmamasına ve büyük yaş farkı bulunmasına rağmen, birçok deneyim ve düşünce birliği bu üç kadını birbirine yaklaştırıyordu. Her üçü de yas elbisesi giyyordu. Yüzleri yıpranmış ve üzüntülüydü ama hiç somurtmuyorlardı. Gülümsemelerinin, hatır sormalarının ve ilgi göstermelerinin altında karşılarındaki kişiyi içneleyen bir tavırları vardı.

Esirleri kaçmış, paralarının bir değeri kalmamıştı. Sally'nin kocası Joe, Gettysburg'daki çatışmada ölmüştü. Küçük Hanım da dul kalmıştı. Kocası olan ikinci doktor Fontain, Vicksburg'de orduda görevliyken dizanteriden ölmüştü. Çocukları Alex ile Tony Virginia'da orduya katılmışlardı, ama bugüne kadar ölü ya da jiri olduklarını kimse bilmiyordu. İhtiyar doktor Fontaine ise Wheler süvarileriyle birlikte gitmişti. Büyük hanım onun için "yetmiş üç yaşındaki ihtiyar kaçık, yirmilik delikanlı gibi dövüşmeye kalkıştı. Oysa onun her yanı romatizmalıdır!" diyordu. Ama acı sözler sarfetmesine rağmen, gözlerinin ışıltısından onunla övünç duyduğu anlaşıyordu.

Scarlett bir fırsatını bulup;

— Biz Tara'da hapis kaldık. Atlanta'da neler olup bitiyor, siz biliyor musunuz? diye sordu.

— Yavrum biz de sizin gibi dört duvar arasında yaşıyoruz. General Sherman'ın kenti ele geçirdiğinden başka bir şey bilmiyoruz.

— Yaa, demek General Sherman gelmiş. Şimdi nerede savaşıyor acaba?

İhtiyar kadın, Scarlett'in sorularından sıkılmış olacak ki ona sert bir sesle cevap verdi:

— Haftalardan beri elimize ne bir gazete, ne de bir mektup geçmezken, bu kırılık yerde yapayalnız yaşamaya mahkum bizler savaşta neler olup bittiğini nereden bilebiliriz? Yankeeler'in Atlanta'da yalnız askerlerini ve hayvanlarını dinlendirmek için kaldıkları söyleniyor. Ama bu doğru mudur, değil midir; bunu siz de benim kadar takdir edebilirsiniz.

Küçük Hanım:

— Demek siz bütün bu süre içinde Tara'daydınız da, bizim haberimiz yoktu! diyerek Büyük Hanım'ın sözünü kesti. Sizi gelip görmeyi ne kadar isterdim. Ama buranın işleri bir türlü bitmiyor ki... Hele bizim zencilerimiz kaçtıktan sonra işten başımı alamıyorum. Yine de sizi ziyaret etmeye gelecek zamanı bulmalıydım. Doğrusu iyi komşuluk yapamıyoruz. Ama biz Yankeeler'in Oniki Meşeler'i ve Mac Intoshlar'ın evini yaktıkları gibi, Tara'yı da yerle bir ettiklerini sanıyorduk. Hatta annenizle babanızın Macon'a gittiklerini düşünmüştük. Sizin Tara'ya döneceğiniz ise hiç aklımıza gelmedi.

Büyük hanım Sally'nin söylediklerini doğrulamak ister gibi söze karıştı:

— Hele Mister O'Hara'nın zencileri buradan geçerken, Yankeeler'in Tara'yı yakacaklarını söylemeleri üzerine başka türlü düşünmek imkansızdı.

— Ve biz sanıyorduk ki!... diye konuşmasına tekrar başlayan Sally'nin sözleri, Büyük Hanım tarafından bir kez daha kesildi.

— Rica ederim, bırak da ben anlatayım. Evet sizin zencileriniz bize dediler ki, Yankeeler Tara'nın çevresine kamp kurdular. Anneniz ile babanız da Macon'a gitmeye hazırlanıyorlarmış. O akşam Tara'nın bulunduğu yönden bir kıvıllık gördük. Zenciler titreşmeye başladılar. Pekiyi neyi yakmışlar Yankeeler?

Scarlett:

— Pamuklarımızın hepsini yakmışlar. Yüz elli bin dolarlık pamuğumuz vardı! diye acı bir sesle cevap verdi.

— Şükredin ki evinizi yakmamışlar! diyerek, Büyük Hanım Scarlett'i teselli etti. Yine pamuk yetiştirebilirsiniz; ama evinizi yeni baştan yapamazdınız. Söz açılmışken sorayım: Pamuk toplamaya başladınız mı?

— Hayır tarlalarımızın çoğu Yankeeler tarafından tahrip edilmiş. Üç balyadan fazla pamuk kaldığını sanmıyorum. Hatta daha çok da olsa bu pamuk bizim işimize yaramaz ki...

Esirlerimizin hepsi kaçmış, pamuk toplayacak kimsemiz yok.

— Aman Tanrım! Demek bütün esirleriniz kaçtı ve pamuk toplayacak kimseniz kalmadı öyle mi? diyerek Scarlett'e alaycı bir hayret ifadesiyle bakan Büyük Hanım, genç komşusunu iğnelemekten geri durmadı:

— Pekiyi şimdi güzel ellerinizle siz ve kardeşleriniz ne yapıyorsunuz yavrum?

Scarlett bu saldırıyı karşılarken;

— Ben mi? Pamuk toplamak mı? diye cevap vererek, ihtiyar kadın tarafından suçlanmış gibi davrandı. Bir tarla esiri gibi, öyle mi? Ya da şu beyaz başıboşlardan biri gibi... Slatteryler gibi mi?

— Başıboşlar! Çok doğru söylüyorsunuz! Kuşkusuz bu Slatteryler tam bir gevşeklik içindeydiler. Kadınlar onlardan daha çok iş yaparlardı. Küçüküm bırak da ben anlatayım. Evet, ben genç kızken babam bütün servetini yitirmişti. Kendi ellerimle hizmet etmekten ve babam yeniden esir satın alacak hâle gelinceye kadar tarlalarda çalışmaktan hiç gocunmadım. Ben pamuk da topladım; eğer gerekirse bunu yine yaparım. Zaten ben bunun tekrar gerekeceğine inanıyorum. Başıboşlar! Bakın hele şuna!

— Ah Fontaine anne! diyerek ihtiyar kadını sakinleştirmeye çalışan gelini, bir yandan da Scarlett ile Sally'ye göz kırparak kendisine yardımcı olmalarını rica ediyordu. Fontaine anne bu söyledikleriniz çok eski zamanlarda oluyordu. Artık yaşam koşulları değişti. Pamuk toplamak derli toplu insanların işi değil.

İhtiyar kadın ise iddiasını sürdürdü:

— İşini namusluca başarmak gerekince zaman değişmez! Namuslu yapılan bir işin derli toplu insanları aşağılattığını söylediğin için anneniz hesabına utanıyorum. Hayreti Adem toprağı sürdüğü ve Havva iplik eğirdiği zaman...

Scarlett konuşmanın konusunu değiştirmek için biraz yüksek sesle sordu:

— Ya Tarletonlar, ya Calvertler? Onlardan haberi-

niz var mı? Evleri yakıldı mı? Macon'a sığınmış olabilirler mi?

— Yankeeler Tarletonlar'a kadar gitmediler. Çünkü onların çiftliği de bizim gibi yoldan çok uzaktı. Ama Calvertler'e gittiler ve onların bütün hayvanlarını, hatta tavuklarını bile götürdüler. Bütün zencileri arkalarından sürüklediler! diyerek Scarlett'e cevap vermeye başlayan Sally'nin sözünü yine Büyük Hanım kesti:

— Bak hele şuna! Onlar bütün bu zenci köpeklerine ipek elbiseler, altın küpeler vaaddettiler. Bundan ortaya çıkacak şey birtakım esmer bebeklerden başka bir şey olmayacak. Yankee kanının bu ırkı ıslah edeceğini söylemeye dilim varmıyor.

— Ah Fontaine anne!

— Bana böyle kafa tutma Jane! Bizler evlenmiş kadınlarsınız, öyle değil mi? Bundan önce de böyle melezler görmüştük.

— Calvertler'in evini niçin yakmadılar?

— Ev, Mrs. Calvert ile onların Yankee olan kahyanları Hilton'un ortak ricaları sayesinde kurtuldu. Ama biz birliğin sadık yandaşlarıyız! diye ihtiyar kadın alaylı konuşmasını sürdürdü. Cathleen, her ikisinin de bütün Calvertler'in Yankee olduklarına dair yemin ettiklerini söyledi. Oysa dava uğrunda ölen Mister Calvert, Gettysburg'de öldürülen Raiford ve orduyla birlikte Virginia'da olan Cade için ne demeli? Cathleen bu yalvarma olayına çok üzüldü ve 'ev yakılsaydı daha hayırlı olurdu' dedi. Cade eve dönünce, kıyameti koparacağını söylüyordu, Cathleen. Ama bir adam bir Yankee ile evlenirse sonuç böyle olur. Ne övünç duyulacak şey ama! Onlar postlarını deldirmemekten başka bir şey düşünmüyorlar. Pekiyi, Tara'yı nasıl oldu da yakmadılar Scarlett?

Scarlett bu çok bilmiş ihtiyar kadına cevap vermeden önce kısa bir süre durup düşündü. Bu sorunun arkasından gelecek olan ikinci soruyu tahmin etti: "Anneniz, babanız nasıl?" İşte bu kadınlara annesinin ölmüş olduğunu söyleyemeyeceğini biliyordu. Çünkü

bu acı haberi duyar duymaz, gözyaşları dökerek onu teselli etmeye çalışacaklardı. Ama bu durumda gözyaşlarını tutamayacak ve hasta düşene kadar ağlayacaktı. Scarlett ağlamak istemiyordu. Eve döndüğünden beri öyle uzun boylu ağlamamıştı. Eğer bir kez gözyaşlarını tutan bentler yıkılırsa, özenle koruduğu bu cesareti birdenbire kaybolacaktı. Bu arada karşısındaki dost yüzlere üzümlere bakarken, annesinin ölümünü sessizce geçiştirecek olursa Fontaineler'in onu asla affetmeyeceklerini de biliyordu. Özellikle Büyük Hanım Ellen'i çok severdi.

Gözlerini Scarlett'in gözlerinden ayırmayan Büyük Hanım;

— Haydi söyleyin! diye ısrar etti. Bize söyleyecek bir şeyiniz yok mu çocuğum?

— Daha önce de söylediğim gibi Atlanta'nın düşmesinden bir gün önce ben Tara'ya döndüm. Yankee'ler gitmişlerdi. Babam... Evet babam bana 'Suellen ve Carreen başka bir yere götürülemeyecek kadar tifodan hasta oldukları için evi yakınmalarını sağladım!' dedi.

Saldırgan Yankee'lerden iyi bir dille söz edilmesine kızan Büyük Hanım;

— Ben Yankee'lerin iyi bir şey yaptıklarını ilk kez duyuyorum! dedi. Pekiyi küçükler şimdi nasıl? İyileştiler mi?

— Çok şükür iyiler, hemen hemen düzeldiler. Ama her ikisi de daha çok zayıf.

Scarlett tam bu sırada Büyük Hanım'ın korktuğu soruyu sormaya hazırlandığını dudaklarından hissettiği an başka bir konuya atlayıverdi.

— Ben... Ben... Sizden bir şey rica edecektim. Acaba bize biraz yiyecek verebilir misiniz? Yankee'ler çekirge sürüleri gibi her şeyi silip süpürmüşler; yiyemediklerini ya da alıp götüremediklerini de tahrip etmişler.

Büyük Hanım Scarlett'i keskin gözleriyle süzerek;

— Bana Pork'u bir küçük arabayla gönderin. Bizde kalan pirinç, un ve domuz yağının yarısını size veririz. Hatta birkaç tane de piliç verebiliriz! dedi.

— Ah bu pek çok! Gerçekten de ben...

— Çok söze gerek yok. Komşuluk işte bu günler içindir.

— O kadar iyisiniz ki, ben... Ama artık gitmeliyim. Beni merak edebilirler.

Büyük Hanım, birden ayağa kalktı ve Scarlett'i kolundan tuttu. Onu evin arkasındaki verandaya doğru adeta iterken, Küçük Hanım ile Sally'ye;

— Siz burada kalın! Benim Scarlett'e söylemem gereken birkaç sözüm var! dedi. Sonra Scarlett'e döndü.

— Basamakları inmem için bana yardım et çocuğum!

Küçük Hanım ile Sally, Scarlett'e;

— Hoşça kal, Tara'dakilere selamlarımızı ilet. Yakında ziyaretinize geleceğiz! dediler.

Bu iki kadın, Büyük Hanım'ın Scarlett'e ne söyleyeceğini çok merak ediyorlardı. Küçük Hanım eline dikiş kutusunu aldı ve Sally'nin duyacağı kadar yavaş bir sesle;

— Yaşlı hanımlarla yaşamak ne kadar zor! diye mırıldandı.

Scarlett atın yularından tutuyor ve cehennem sıkıntısı çekiyordu. Büyük Hanım gözlerini ona çevirerek;

— Haydi bana söyle! dedi. Tara'da yolunda gitmeyen bir şey var. Dilinin altında bir şeyler saklıyorsun sen.

Scarlett, ihtiyar kadının içini okuyan gözleriyle karşılaştı ve gözyaşı dökmeden gerçeği söyleyebileceğini anladı. İhtiyar Mrs. Fontaine'nin açık iznini almadan onun karşısında kimse ağlayamazdı. Derin bir soluk aldıktan sonra yalnızca;

— Annem öldü! diyebildi.

İhtiyar kadın, onun canını acıtarak kolunu sıktı ve buruşuk gözkapakları sarı gözleri üzerinde kırıştı.

— Ellen'i Yankeeler mi öldürdüler?

— Hayır, tifodan! Eve döndüğümünden bir gün önce ölmüş.

İhtiyar Mrs. Fontaine otoriter bir sesle;

— Anladım. Bunu artık düşünme! dedi. Ya babanız nasıl?

Scarlett, boğazının tıklandığını hissetti.

— Babam artık eski Gerald O'Hara değil.

— Yani, hasta mı?

— Patlamalar yüzünden... Çok garip oldu... Artık belleği...

— Eskisi gibi olmadığını söyleyip durma. Yani belleğini kaybettiğini mi söylemek istiyorsun?

Bu kadar isabetli bir sözle gerçeğin açığa çıkarılmasını işitmek, onun için bir çeşit teselli oldu. İhtiyar kadın sevgisini cömertçe göstermekle ne kadar iyi davranmıştı.

Scarlett, acı ve hüznün dolu bir sesle cevap verdi:

— Evet aklını yitirdi. Ortalıkta uyurgezer gibi dolaşiyor. Bazen annemin öldüğünü anımsamıyor. Ah Mrs. Fontaine onun bu kadar sabırla annemin dönüşünü beklemesi beni çok üzüyor. Uzun süre sessiz kaldıktan sonra birden yerinden sıçırıyor evden çıkıyor, doğruca mezarlığa gidiyor. O zaman oradan, gözleri yaşlı sürünerek eve dönüyor. Ben sinirlerime yenik düşüp bağırınca kadar tekrar edip duruyor: 'Scarlett O'Hara ölmüş, sevgili annen ölmüş!'

Bazı geceler de annemi çağırdığını duyuyorum. Yatağından çıkıyor, Ellen'ı arıyor ve sonra babama, onun bir zenci kulübesine gittiğini söylüyorum. O da, daima başkalarının hastalığıyla ilgilendiği için anneme kızıyor. Babamı yatağına tekrar yatırmak o kadar zor oluyor ki... O artık bir çocuk gibi. Doktor Fontaine'nin burada olmasını çok istiyordum. Babama kuşkusuz yararı olurdu. Ayrıca Melanie'nin de doktora ihtiyacı var. Onun doğumu çok zor oldu.

— Melly'nin bir bebeği mi var? demek o da sizde kalıyor.

— Evet.

— O sizde ne arıyor? Halası ya da öteki akrabasıyla Macon'a niçin gitmedi? Onu bu kadar çok seveceğini

tahmin edemezdim. Gerçi Charles'ın kardeşi ama olsun. Haydi, şimdi bunları anlatın bana.

— Bu çok uzun bir öykü Mrs. Fontaine. İçeriye girip oturursanız daha iyi olur.

— Ben burada pek âlâ ayakta durabilirim. Zaten bu öyküleri onların yanında anlatırsanız, ağlayıp sız-larlar ve böylece size acı verirler. Haydi şimdi sizi dinliyorum.

Scarlett öyküsüne, Atlanta'nın kuşatılmasını ve Melanie'nin hamileliğini anlatarak başladı. Onun göz-lerini kendi keskin gözlerinin bakışlarına adeta kilitle-yen ihtiyar Mrs. Fontaine, Scarlett'in tüm korkunç olayları anlatmak için gerekli sözcükleri rahatça bul-masına neden oluyordu. Her ayrıntı aklına geliyordu, bebeğin doğduğu günün korkunç sıcaklığı, bombardı-man, Atlanta'dan kaçışları, daha sonra Rhett Butler'in onları bırakıp dönmesi, gecenin korkunç karanlığı, dost ve düşman askerlerinin kamp ateşleri, Yankee korkusu, yol boyunca ölü askerler, açlık, yokluk, Ta-ra'nın yerle bir edilmiş olabileceği korkusu...

— Yolda 'başıma bunlardan daha kötüsü gelmez!' diye düşündüm. Ama Tara'ya gelip de annemin öldü-günü öğrenince en fenanın ne olduğunu öğrendim.

Scarlett gözlerini yere indirdi ve Büyük Hanım'ın konuşmasını bekledi. Sessizlik o kadar uzun sürdü ki Mrs. Fontaine'nin söylediklerini anlayıp anlamadığını merak etti. Sonunda ihtiyar kadının tatlı sesi duyuldu:

— Evladım bir kadın için başına gelebilecek olan en kötü şeyi bilmesi çok berbat bir şeydir. Çünkü o andan itibaren kadın için artık korkulacak bir şey kal-maz. Bana anlattıklarınızı tam olarak anlayamadığımı sanıyorsunuz değil mi? Hayır kızım hepsini çok iyi an-ladım. Ben de aşağı yukarı sizin yaşıңызdayken, Mims Kalesi'ndeki kıyımdan sonra Creek isyanına tanık ol-muştum. Evet hemen hemen sizin yaşıңызdaydım. Çünkü bundan elli yıl kadar öncesiydi. Ben çalıların arasında saklanmayı başardım. Orada hiç kıpırdama-dan evimizin cayır cayır yanışını izledim. Kızılderilile-rin erkek ve kız kardeşlerimin kafataslarının derilerini

yüzdüklerini gördüm. Tek çarem vardı, sessiz ve kıpırdamadan durup, projektör ışığının saklandığım yeri aydınlatmaması için dua etmemdi. Bu arada annemi de alıp götürdüler ve benden hemen hemen on on beş metre ötede onu öldürdüler. Öldüğünden emin olmak için bir yerli geri döndü ve elindeki mızrağı onun kafasına sapladı. Ben annemin en çok sevdiği çocuğuydum. Bütün bu vahşeti görmek bana kismetmiş. Sabah olunca en yakın yerleşim bölgesine doğru yola çıktım. Otuz mil kadar yürümem gerekiyordu. Tam üç gün boyunca bataklıklardan, yerlilerin aralarından geçmem gerekti. Benim deli olduğumu sandılar. Orada Doktor Fontaine'e rastladım, beni tedavi etti. İşte şimdi görüyorsun, elli yıldır artık hiçbir şeyden ve hiç kimse-den korkmuyorum. Çünkü başıma gelebilecek olan en kötü şeyi yaşadım.

Bu korkusuzluk benim bazı sıkıntılar çekmeme neden oldu ve mutluluğumu engelledi. Allah kadınları utangaç ve korkak olarak yaratmıştır. Korkmayan bir kadında doğal olmayan bir özellik var demektir. Scarlett, daima korkacağın bir şeyin olmalıdır; tıpkı ister gönlünüzde, ister yanınızda sevecek bir şey sakladığınız gibi...

Sustu, gözleri daldı, belleğinde yarım yüzyıl öncesi, o çok korktuğu gün canlandı. Scarlett sabırsızlandı, çünkü o büyükannenin, kendi sorunlarına çözüm bulacağını sanıyordu. Ama bütün ihtiyar kadınlar gibi o da, kendisini dinleyenlere onlar doğmadan önce olan olayları ve ilgi duymayacakları konuları anlatmıştı.

Birden:

— Haydi yavrum, evinize dönün! Seni merak edecekler! dedi. Sakın unutmayın, Pork'u gönderin. Bir el arabasıyla birlikte gelsin. Bak kızım, sana son bir söz söyleyeceğim. Yükünüzden kurtulacağınızı hiç hayal etmeyin, çünkü bu mümkün değil! Ben iyi bilirim...

*

**

Saint Martin yazı bu yıl kasım ayının sonuna kadar sürdü ve Tara için çok güzel günler oldu. Kötü

günler arkada kalmıştı. At onları yürümekten kurtarmıştı. Sabah kahvaltılarında yumurtaları vardı. Domuz yağı, akşam yemeklerini tekdüzelikten kurtardı; hatta seyrek de olsa kızarmış piliç bile yediler. Evin karşısında kurdukları tuzak sayesinde dişi domuzu ve yavrularını yakaladılar. Bazen küçük domuzlar o kötü sesleriyle bağırırlardı; ama bu gürültü Tara halkının hoşuna gidiyordu. Çünkü kış geldiği zaman beyazlar için taze domuz eti, zenciler için de işkembe pişirilecekti. Böylece soğuk günlerde et yiyebileceklerdi.

Scarlett'in Fontaineler'e yaptığı ziyaret, onun moralini düşündüğünden de çok yükseltmişti. Komşuları olduğunu bilmeleri bile onları terkedilmişlik hissinden, üzüntü ve korkulardan kurtarmıştı. Ayrıca çiftlikleri ordunun geçtiği yolun uzağında kalan Tarletonlar da, aynı Fontaineler gibi ellerinde yiyecek olarak ne kalmışsa onu Tara'dakilerle paylaştılar. Gelenekleri komşuların birbirine yardım etmelerini öngörüyordu. Üstelik Scarlett'ten bir para da istemiyorlardı. Kendileri zor durumda olsa Tara halkının da elinde olanı onlarla paylaşacaklarını biliyorlardı. Ayrıca gelecek yıl Tara'da pamuk üretimi yapılırsa, bu yiyeceklere karşılık mal alabileceklerini de biliyorlardı.

Scarlett artık ev halkının karnını doyurmak sorumluluğundan kurtulmuştu. Bir atı, parası ve yine Yankee serserisinin ceplerinde bulduğu değerli takıları vardı. Ama yokluğunu çektiği en önemli şey elbiseydi. Pork'u elbise satın alması için güneye göndermek, onu ve atı ateşin ortasına atmak demekti. Çünkü atın Yankee'lerin eline geçmesi ya da ona Konfedereler tarafından elkonulması çok olasıydı. Ama ne olursa olsun, artık onun elbise satın alacak kadar parası ve geziye çıkmak için bir atıyla arabası vardı ya... Evet en kötü günler geride kalmıştı.

Scarlett her sabah solgun mavi renkteki gökyüzünü ve ılık güneşi görünce Allah'a şükrediyordu. Çünkü her güzel gün, kalın ve yünlü elbiselerin giyilmesi gereken soğuk havaları uzaklaştırıyordu. Ve her güneşli günde de esirlerin boş kulübeleri biraz daha pamukla

doluyordu. Yankeeler'in tahribinden kurtulan tarlalar-
dan sağlanan pamuklar, Scarlett ve Pork'un tahminle-
rini aşacağa benziyordu. Evet üç değil, dört balya pa-
mukları olabilirdi.

Scarlett, Mrs. Fontaine'nin iğneleyici sözlerinden
sonra da pamuk toplama işine doğrudan girişmemiştii
Tarlada çalışmak, artık evin sahibesi olan Mrs. O'Hara
için düşünülmesi bile mümkün olmayan şeydi. Eğer
böyle bir işe kalkışırsa bu onu, saçları karmakarışık,
üstü başı bakımsız Mrs. Slattery ve kızı Emmie'nin dü-
zeyine indirirdi. O pamuk toplama işinde çalışan zenci-
ye nezaret eder ve nekahat döneminde olan kızkardeş-
leri de, kendisiyle birlikte ev işleriyle ilgilenirlerdi. Ama
Scarlett'in bu düzeni kurması pek de kolay olmadı.
Başta Pork olmak üzere Dadı ve Prissy kendilerinin ev
işlerinden sorumlu olduklarını, toprak işçisi olmadık-
larını her fırsatta söyleyip durdular. Özellikle Dadı, pa-
muk toplama işine karşı çıktı. Zenci kadın, terbiyesini
Robillardlar'ın büyük evinde ihtiyar hanımdan aldığını.
onun yanından ve odasından ayrılmadığını ve karyola-
sının yakınındaki bir şiltenin üzerinde uyuduğunu kı-
vançla söylüyordu. Yalnız Dilcey, Scarlett'in talimatına
uyup ağzını açmadı.

Genç kadın bu şamatalara kulak asmadı ve hepsi-
ni tarlada pamuk toplamaya gönderdi. Ama Dadı ile
Pork işi sabote edip o kadar ağır çalıştılar ve o kadar
çok söylendiler ki, Scarlett bu iki zencinin görevlerini
değiştirmek zorunda kaldı. Dadı yine mutfakta çalış-
maya başladı. Pork da, ormanda kapan kurup tavşan
avlamakla ve dereye oltayla balık yakalamakla görev-
lendirildi. Tarlada pamuk toplamayı kendine yakıştır-
mayan Pork avlanma işini ses çıkarmadan yapıyordu.

Pamuk toplayanların sayısı dörtten ikiye inince
Scarlett kızkardeşlerini ve Melanie'yi çalıştırmayı dene-
di. Ama bu da iyi sonuç vermedi. Melanie, güneşin al-
tında bütün içtenliğiyle çalıştı, ama bir saat sonra ba-
yıldı. Uysal ve sessiz oluşundan dolayı bayıldığı da geç
farkedildi. Sonuçta tam sekiz saat yatakta yatıp din-
lenmek zorunda kaldı.

Sızlanan ve mırın kırın eden Suellen ise bu işten kurtulmak için bayılma taklidi yaptı. Ama Scarlett yüzüne bir maşrapa su serpince kızgın bir kedi gibi ayağa fırladı ve bağırıp çağırmaya başladı.

— Ben tarlada zenciler gibi çalışmak istemiyorum. Beni bu işi yapmaya zorlayamazsın! Tarlada çalıştığımızı dostlarımız, komşularımız duyacak olurlarsa... Örneğin Mister Kennedy bunu öğrense ne yaparız? Ah anneciğim sağ olup da senin bütün bu yaptıklarını bir görseydi...

Scarlett:

— Bir daha annemin adını ağzına aldığını duysam senin kemiklerini kırarım! diye bağırdı. Ne çabuk unuttun; annem bir zenciden daha ağır işlerde çalışırdı.

— Söylediklerin doğru değil. O tarlada çalışmadı, öyle değil mi? Sen, beni bu işi yapmaya zorlayamazsın! Bana yaptıklarını babama söylerim, o da beni tarlada çalıştırtmaz.

Öfke ve korku arasında bocalayan Scarlett;

— Gevezeliklerinle sakın babamı rahatsız edeyim deme! diye bağırdı.

Tartışmaya tanık olan Carreen, nazik bir biçimde kardeşlerinin konuşmalarına karıştı:

— Ben sana yardım ederim Suellen! Ben her ikimiz için de çalışırım. Scarlett, farkında değil misin, Suellen henüz tam iyileşmedi. Güneşte duramaz o...

Scarlett; havanın yumuşamasını ister gibi;

— Teşekkür ederim Carreen! dedi ve küçük kardeşine üzüntülü bir biçimde baktı. Eskiden Carreen'in yanaklarında hiç eksik olmayan ilkbahar çiçeklerine özgü pembe ve beyaz renklerinden bir iz bile kalmamıştı. Düşünceli yüzü, ancak solgun bir tomurcuk güzelliğini koruyabilmişti.

Carreen; Tara'da yoklukların farkına varıp, artık annesinin olmadığını anlayınca, dünyanın değiştiğini ve çiftlikteki işleri yoluna koymak için büyük bir çabayla çalışmak gerektiğini kavramıştı. Onun narin ya-

pısı, bu tür değişikliklere hemen uyum sağlayabilecek gibi değildi. Çevresinde neler olup bittiğini anlayamıyor, bir uyurgezer gibi dolaşıyor ve kendisinden ne istenirse ancak onu yapabiliyordu. Ama daima iyi niyetle hareket ediyor, aynı zamanda yumuşak başlı ve biraz da işgüzar davranıyordu. Scarlett onu biraz serbest bıraktığı zaman tesbih çekiyor, annesi ile Brent Tarleton'a dua ediyordu.

Scarlett, Carreen'in Brent'in ölümünü bu kadar ciddiye alacağını ve üzüntüsünün bir türlü dinmeyeceğini tahmin etmemişti. Onun için, Carreen'in iyi karakteri ile Suellen'in enerjisini üzerinde toplayan bir kızkardeşi olmasını çok arzulardı. Gerçi Carreen, kendisine verilen işi ciddiye alıp çalışıyordu. Ama aradan bir ya da bir buçuk saat geçtikten sonra bu işin kendisine göre olmadığını, bunun üstesinden Suellen'in geleceğini anlıyordu. İşte bu yüzden Scarlett, Carreen'i de tarladan alıp eve göndermişti.

Şimdi tarlada Scarlett, Dilcey ve Prissy'den başka kimse kalmamıştı. Prissy'yi de sürekli göz altında tutmak gerekiyordu. Zenci kız sızlanıyor, rahatsız olduğunu söylüyor, her işi isteksiz yapıyor, kısacası dürtülüp kakılmadan çalışmıyordu. O ipe un sermeye başladığı sıralarda annesi bağırıp çağırıyordu. O zaman biraz iyi çalışıyor ve Dilcey'nin bir daha kendisine bağarmaması için derlenip toparlanıyordu.

Dilcey ise tam bir makine gibi çalışıyordu. Eğilmek yüzünden kamburu çıkan, sürekli sert şeyler tuttuğu için elleri sertleşen Scarlett, Dilcey'nin altın değerinde olduğunu söylüyordu. Bir gün Dilcey'e;

— İyi günlere kavuştuğumuz zaman, senin bu özverili çalışmanı unutmayacağım! dedi.

İri yapılı bir zenci olan Dilcey, öteki zencilerin yaptığı gibi ne gülümsedi, ne de yaltaklandı. Scarlett'e dönerek gururlu bir sesle;

— Teşekkür ederim Mrs. Scarlett! dedi. Mister Gerald ile Mrs. Ellen bana karşı çok iyi davranırlardı. Mister Gerald ben üzölmeyeyim diye Prissy'yi de satın

almıştı. Ben bu iyiliği hiç unutmayacağım. Efendim ben yarı yerliyim ve yerliler kendilerine yapılan iyiliği hiçbir zaman unutmazlar. Prissy için üzülüyorum, o pek işe yaramıyor. Onda babası gibi gerçek bir zenci hali var. İtiraf etmeliyim ki babası müthiş tembeldi.

Kendisine yardım konusunda çıkarılan zorluklara ve çalışmaktan yorgun düşmesine rağmen, pamuk yavaş yavaş kulübelere taşındıkça Scarlett'in cesareti ve gücü artıyordu. Sanki pamukta ona güç veren, güven veren bir sihir vardı. Pamuk; Tara'nın olduğu kadar, bütün Güney'in de rahatını ve servetini sağlamıştı. Gerçek bir Güneyli olan Scarlett de Tara'nın ve Güney'in kurtuluşunun, yine kıvıllı topraklı tarlalarda üretilen pamukta olduğunu düşünüyordu.

Gerçi topladıkları pamuk büyük bir şey değildi, ama hiç yoktan iyiydi. Bununla ellerine bir miktar konfedere parası geçecekti. Bu para da, Yankee'nin cüzdanında buldukları para ve altınları daha zor günler için saklamalarına yardım edecekti. Scarlett ilkbaharda konfedere hükümetinden büyük Sam ile öteki zenciyi geri almayı planlıyordu. Eğer hükümet bu iki zenciyi vermezse o zaman komşu çiftliklerden esir kiralamak için Yankee'nin üzerinden çıkan paraları kullanacaktı. O ilkbaharı dört gözle bekliyordu. Çünkü bu verimli tarlalara neler neler ekecekti!

İlkbahar gelince... Scarlett'in bütün umutlarının odak noktası olmuştu ilkbahar... Gelecek ilkbaharda savaş da bitmiş olacaktı! Zaferi, Konfederasyon kazansa da, kazanmasa da gelecek ilkbahar iyi günlere gebeydi. Savaş bittiği zaman bir çiftlik, tedbirli ve düzenli bir ailenin geçimini sağlamaya yeter de artardı bile... "İlkbaharda doğa yeniden yeşerirken Tara'da da yeni bir hayat başlayacak!" diye düşünüyordu. Scarlett ile birlikte herkesin umudu canlanıyordu. Çünkü savaş sonsuza kadar sürmeyecekti ya... Scarlett'in biraz pamuğu vardı, yiyeceği vardı, bir atı ve arabası vardı, küçük de olsa bir hazinesi vardı... İşte en sıkıntılı günler geride kalmıştı...

Kasım ayının ortalarına doğru, bir öğle vakti... Tara halkı masanın çevresinde toplanmış... Dadi'nin mısır unu ve Hint darısı karıştırarak yaptığı yemeği tatlı ve büyük bir iştahla yiyor... Bugün sonbaharın ilk soğuk rüzgarı esmekte...

Scarlett'in sandalyesinin arkasında ayakta duran Pork neşeyle ellerini ovuşturdu ve;

— Domuz vurmak zamanı geliyor sanırım Mrs. Scarlett! dedi.

Genç kadın, gülümseyerek cevap verdi:

— Tuzun kuru galiba? Ama Pork, itiraf edeyim ki bu öneri benim de hoşuma gidiyor! Havalarda birkaç gün daha iyi gidecek olursa ben...

Melanie, ağzına götürmek üzere olduğu kaşığı yarı yolda tutarak, Scarlett'in sözünü kesti:

— Şekerim dinle bak, biri geliyor!

Birinin geldiğini farkedenden Pork, buna pek sevinmedi:

— Evet, biri bizi çağırıyor!

Korkuya kapılan bir kalbin atışları gibi hızlı hızlı darbelerle topraktan yansıyan nal sesleri, rüzgarın da etkisiyle şimdi daha da iyi duyuluyordu. Bir kadın sesi;

— Scarlett! diye inliyordu.

Hepsi korku ve merakla ayağa kalkmadan önce birbiriyle göz göze geldiler. Yüzlerindeki neşenin yerini keder ve kaygı almıştı. Çünkü bu gelen Jonesboro'ya gitmeden bir saat kadar önce Tara'da çene çalan Sally Fontaine idi.

Alelacele, birbirlerini iterek kapıya koştukları za-

man, ağzı köpük içinde kalmış olan atın üzerindeki genç kadının, fırtınaya yakalanmış bir kuru yaprak gibi avluya doğru geldiğini gördüler. Başlığı, başından arkasına kaymış, boynuna bağlarından asılı kalmıştı. Serbest kalan saçları küçük bir şal gibi dalgalanıyordu. Atından inmeden, kolunu geldiği yöne doğru uzatarak deli gibi bağırdı:

— Yankeeler geliyor! Onları gördüm! Yolun aşağısındalar! Yankeeler...

Merdivene yaklaştığını görünce Sally atın gemini acımasızca çekti. Avlanan bir erkek gibi atın üzerinden yere atladı. Bir süre beli çıkmış gibi hareketsiz kalınca Suellen ile Carreen hıçkırarak ağlamaya başladılar. Korkudan titremeye başlayan Wade'in gözleri faltaşı gibi açılmıştı. Atlanta'dan kaçtıkları gecedan beri korktuğu başına geliyordu. İşte biraz sonra Yankeeler onu yakalayacaklardı.

Gerald, anlamsız bir sesle;

— Yankeeler mi geliyor? diye sordu. Sonra kendi kendine söylendi:

— Ama bir süre önce onlar zaten buraya gelmişlerdi!

"Tanrının!" diye mırıldanan Scarlett, Melanie'nin ürkek bakışlarıyla karşılaştı. İki genç kadının arasında kısa bir an Atlanta'daki son gecenin korkuları tekrar yaşandı.

Scarlett'in gözlerinin önünde, çiftlik evlerinin yıkıntıları canlandı; ırza tecavüz, işkence ve cinayet öykülerini yeniden anımsadı; Ellen'in iş kutusu elinde, holde duran Yankee askerinin hayalini gördü. Birden "ölmek çok basit bir şey!" diye söylendi. "Bütün bunların artık bittiğini sanıyordum. Eskinin tekrarı olan olaylara artık dayanacak gücüm kalmadı."

Aklına, Pork'un Tarletonlar'a gitmek için hazırladığı at geldi. Atı, biricik atı! Yankeeler inek ve buzağı ile birlikte onu da alıp gideceklerdi. Ya dişi domuz ve yavruları! Dişi domuzla yavrularını ele geçirmek, onlar için ne kadar zor olmuştu. Şimdi kahrolası Yankeeler o ho-

rozu, yumurta veren tavukları ve Fontainler'in armağanı olan ördekleri de götüreceklerdi.

Kilerdeki unu, pirinci, nohutu ve Hint patateslerini de talan edeceklerdi. Bir de Yankee askerinden elde ettiği paralar vardı. Bu alçaklar her şeyi ele geçirecekler ve arkalarında yine kıtlık bırakacaklardı.

Scarlett birden:

— Ele geçiremeyecekler! diye bağırdı. Hepsi şaşkınlıkla, korkuyla ve heyecanla genç kadına baktı. Bir an onun bu yeni darbeye dayanamayıp aklını yitirmesinden korktular. O ise bağırmaya devam ediyordu:

— Açlıktan ölmek istemiyorum. Buradan hiçbir şey alamayacaklar!

Melanie üzgün ve korkulu bir sesle;

— Ne oluyor Scarlett? diye sordu.

— At, inek, domuzlar, kilerdeki yiyecekler! Asla bunları alamayacaklar! Çünkü ben onların almasını istemiyorum!

Scarlett evin kapısında sıkışıp kalmış olan dört şaşkın zenciye dönerek;

— Haydi hepiniz bataklığa! diye bağırdı.

— Hangi bataklığa?

— Aptallar! Dere kenarındaki bataklığa... Domuzları oraya götürün! Haydi hepiniz, çabuk olun! Pork ve Prissy! Sizler çite gideceksiniz, domuzları çıkaracaksınız. Suellen ve Carreen elinize sepet, torba ne geçerse onlarla kilere inin tüm erzakı bunlara doldurun ve ormana gidip saklanın. Dadı sen de gümüş takımlarını kuyuya sarkıt! Pork böyle hareketsiz durmanın zamanı değil sana çite gitmeni söylemiştim. Babamı de yanına al! Bana nedenini sorma! Sonra nereye giderseniz gidin. Haydi Pork göreyim seni! Haydi babacığım sen söz dinlersin!

Bu çılgınca telaşın içinde, Gerald'ın sağlıklı olmayan belleği mavi üniformalı askerlerin neler yapacaklarını yine de düşünebiliyordu. Melanie'nin eteğine saklanan Wade'in acı hıçkırıkları, bu gürültü patırdı ve telaş sırasında pek duyulmuyordu.

Melanie sessiz ve sakin duruyordu, Scarlett'e heyecanını bastırarak;

— Ben ne yapayım? diye sordu. Yüzü kireç gibi bembeyaz olduğu ve bütün vücudu titrediği halde sakin davranmayı beceren Melanie'nin bu tutumu, Scarlett'i de sakinleştirdi. Böylece Melanie, onu rehber kabul ettiklerini ve ondan talimat beklediklerini de ortaya koyuyordu.

Scarlett:

— Melly sen atı al ve bataklığa götür! dedi.

Scarlett'in talimatını duyar duymaz Wade'den kurtulup basamakları indi. Sonra eteğini toplayarak ata doğru koştu. Scarlett bir çift narin böcek ile bir etek yığını gördüğü sırada Melanie özengileri kendisi için çok aşağıda olan eyerin üzerine sıçramıştı. Dizginleri eline alıp, topuklarıyla atın böğrüne vurdu. Sonra birden atın gemini kasıp geri döndü.

— Yavrum! Çocuğumu bana verin, Yankeeler onu öldürürler! diye bağırdı.

Scarlett:

— Sen atı götür, ben bebekle ilgilenirim. O alçakların Ashley'nin bebeğine dokunmalarına fırsat verir miyim sanıyorsun? Haydi git! dediği sırada Melanie attan inmeye hazırlanıyordu. Ama Scarlett'in kesin konuşması üzerine herkese kaygı ile baktıktan sonra, atı bataklığa doğru koşturdu.

Hemen eve giren Scarlett kendi kendine "Melly'nin erkek gibi ata bineceği hiç aklıma gelmezdi!" diye söylendi. Wade bir yandan ağlıyor, bir yandan da annesinin ayakları dibinde dolanıp etekliğine saklanmak istiyordu. Scarlett basamakları ikişer ikişer çıkarken Suellen ile Carreen'in her kolunda birer sepetle koşuştuklarını gördü. Bu arada Pork da Gerald'ı kolundan çekerek götürüyordu. O ise çocuk gibi arada bir direniyor ve homurdanıyordu.

Dadının tiz sesiyle Prissy'ye bağırdığını işitti:

— Şu çitin içine gir ve domuzları dışarı çıkar. Herhalde benim oraya giremeyecek kadar şişman olduğum

mu biliyorsun Prissy...

Scarlett odasına giderken "ben domuzlar çalınmasın diye hayvanları oraya sakladığımı için kendi aklımı kutluyordum. Oysa domuzlar için bataklığa bir çit yaptırmak çok daha iyi olurmuş!" diye düşünüyordu.

Dolabın ilk gözünü açıp bir iki parça çamaşırın arasına sakladığı Yankee'nin cüzdanını aldı. Annesinin iş kutusuna sakladığı küpeleri ve elma taşı cüzdana koydu. Şimdi sıra cüzdanı saklamaya gelmişti. Ama nereye, mindere mi, ocağa mı, kuyuya mı, yoksa korsesine mi? "Hayır hayır, özellikle korseme saklamam!" diye söylendi. "Çünkü cüzdan bir kabarıklık yapar, Yankeeler de bunun farkına varırlar. Ne olduğunu anlamak için beni soyarlar."

Aşağıdan ve avludan bağırıp çağrışmalar, oraya buraya koşuşmalar sürüyordu. Scarlett şu sıra Melanie'nin yanında olmasını istedi. O sakın Melanie'nin, Yankee'yi öldürdüğü gün cesaretini ortaya koyan Melanie'nin yanında olmasını gerçekten istiyordu. Melanie üç kişiye bedeldi. Scarlett, birden Melanie'nin giderken söylediklerini anımsadı. Evet, "yavrum!" demişti.

Cüzdanı elinde sıkı sıkı tutan Scarlett, koridoru hızla geçip küçük Beau'nun beşiğinde uyuduğu odaya girdi. Bebeği beşiğinden hoyratça çıkarıp kollarının arasına aldı. Bu sırada Suellen'in;

— Gel Carreen! Haydi yeter artık. Alabileceğimiz kadar aldık. Acele et şekerim! dediğini işitti.

Avludan şikayetlerle birlikte sızlanmalar da duyuluyordu. Scarlett pencereye yaklaştı ve Dadi'nın koltuklarının altına birer domuz yavrusu sıkıştırıp pamuk tarlasına doğru yavaş yavaş gittiğini gördü. Arkasından da iki domuz taşıyan ve Gerald'ı götürmeye çalışan Pork yürüyordu. Babası tarladaki yarıkları zorlukla aşıyor, arada bir değneğini havada sallıyordu.

Pencereden dışarı sarkan Scarlett var gücüyle bağırdı:

— Dilcey dişi domuzu unutmasın! Söyle Prissy'ye onu muhakkak çıkarsın, kırlara sürüp götürün!

Dilcey başını kaldırıp bitkin bir yüzle pencereden seslenen Scarlett'e baktı. Önlüğünde bir gümüş takım vardı. Çiti işaret ederek;

— Dişi domuz Prissy'yi ısırды, onun çıkmasını da engelliyor.

Dişi domuza bildiği küfürlerden birini savuran Scarlett bilezikleri, broşu ve minyatürü sakladığı dolabın yanına gitti. Onları da aldıktan sonra bu küçük hazinesini nereye saklayacağını düşünmeye başladı. Bir eliyle Melanie'nin bebeğini, öteki eliyle de cüzdanı ve takıları tutamıyordu. Bebeği yatağının üzerine bıraktı ama bebek kucaktan indiğini anlayınca ağlamaya başladı. İşte o zaman Scarlett'in aklına bir fikir geldi. Hazinesini saklamak için, bir bebek kundağından daha iyi bir yer olabilir miydi? Bebeği yüzükoyun çevirdi ve cüzdanı kundağın içine yerleştirdi. Bebek tekrar ağlamaya başladı ama Scarlett bu yaygaraya kulak asacak durumda değildi.

— Haydi şimdi bataklığa! dedi ve bebeği kucağına alarak, elinde sımsıkı tuttuğu takılarla birlikte koridoru geçti. Koşarken birden durdu, sanki duyduğu bu korku ellerini ve bacaklarını tutuyordu. Ev ne kadar sessizleşmişti. Bu sessizlik korkunç bir gürültünün başlangıcı mıydı? Böyle zamanlarda yalnız başına bir kadınla, Yankeeler'in arasında neler olmazdı? İşittiği hafif bir gürültü, Scarlett'i çok korkuttu. Faltaşı gibi açılmış gözleriyle arkasına baktığı zaman, basamağa oturup trabzana sarılmış olan ve bir süredir unuttuğu oğlu Wade'i gördü. Çocuğun gözleri korkudan büyümüş, rengi solmuştu. Vücudunun titremesi basamağı gıcırdatıyordu. Konuşmak, bağırarak istiyor ama ağzından bir tek sözcük çıkmıyordu.

Scarlett:

— Kalk Wade! diyerek ona doğru yürüdü. Şu sıra seni taşıyamam, haydi gel!

Çocuk ürkmüş bir tavşan gibi annesine doğru sıçradı. Her zaman yaptığı gibi yüzünü sakladığı geniş eteği yakaladı. Merdiveni birlikte inmeye başladılar,

ama her basamakta Wade onun ayaklarına takılıyor ve onu yere doğru çekiyordu. Scarlett çocuğa vahşi bir sesle çıktı:

— Bırak beni Wade! Bana tutunmadan yürü!

Ama çocuk ona sıkı sıkı sarılıyordu. Basamaklarda düşme tehlikesi atlatarak zemin kata indiler. Dış kapıya doğru ilerlerken, bütün eşyalarla birlikte ev, sanki Scarlett'e "Allahaismarladık!" diyormuş gibi geldi. Genç kadının boğazı sıkıldı, soluğu kesildi. Ev ondan, o da evden ayrılmak istemiyorlardı sanki!

Ellen'in çalışma odasının kapısı açıktı. Scarlett'in gözü eski yazı masasına takıldı. Sonra yemek odasına baktı; yemek masasının çevresindeki sandalyeler karmakarışık dizilmişlerdi. Yerde Ellen'in dokuduğu halı vardı. Duvarda göğsü yarı açık, saçları yukarı kalkık Robillard ailesinden büyükannenin resmi asılıydı. Sanki ressam bü-yükannenin yüzüne alaycı bir görünüm vermek için burnunun ucunu hafif kıvrık yapmıştı. Scarlett'in ilk ve son anlarıyla ilgili ne varsa hepsi onunla vedalaşıyordu sanki. Yankeeler bütün bunları yakıp yıkacaklardı. Onun evinden götürebildiği son hayal, baba ocağının dumanlar içinde olduğunu, çatının yıkıldığını göreceği düşüncesi oldu.

"Sizi bırakamam, sizi bırakmamam gerek!" diye söylenirken korkudan dişleri birbirine vuruyordu. "Babam da sizi bırakmamış. Yankeeler'e kendisini de evle birlikte yakmalarını söylemiş. Şimdi de ben aynı şeyi yapacağım. Sizi bırakmayacağım, gerekirse sizinle birlikte yanacağım. Siz benim bu dünyada kalan tek varlıımsınız!" Bu kararı, Scarlett'in korkularını az da olsa dağıttı. Bütün korkuları, bütün umutları donmuş gibi vücudunda büyük bir soğukluk hissetti.

Holde gözleri duvarlara takılı, kımıldamadan öylece dururken birden ağaçlı yoldan nal sesleri ve kılıç şakırtıları gelmeye başladı. Kısa bir süre sonra sert bir sesin verdiği emir işitildi:

— At in!

Scarlett yanı başında korkudan büzülmüş, tir tir

titreyen Wade'e eğilerek, kendine güvenen, çok yumuşak, şefkat dolu bir sesle;

— Wade yavrum! Hemen dışarı çık! dedi. Avludan geç, bataklığa kadar durmadan koş git! Orada Dadı ve Melly hala var. Çabuk git yavrum ve hiç korkma.

Wade, annesinin sesindeki bu değişiklikten, hayrete düştü, ürkek gözlerinde bir şaşkınlık ifadesi belirdi. Scarlett "aman Tanrım!" diyerek dua etmeye başladı. Çocuk ona daha fazla sokulduğu için onu daha güzel sözlerle cesaretlendirmeye çalıştı:

— Haydi bakalım koca delikanlı! Wade biliyor musun bu gelenler pis Yankee çetesidir.

Gelenleri önlemek için dış kapının merdivenlerinden indi.

*

* *

General Sherman Atlanta'dan denize doğru ilerliyordu. Arkasında mavi üniformalı kıtaların çıkarken ateşe verdikleri kentin dumanlı yıkıntıları vardı. Geride birkaç milis ile savunmasız üç yüz binlik bir bölge, ihtiyarlar ve muhafız kıtasının gençleri kalmıştı.

Bölge ekili topraklarla ve kadın, çocuk, ihtiyar erkekler ve zencilerin barındığı çiftliklerle doluydu. Seksen millik bir cephede Yankeeeler her yanı yağmalıyor ve yakıyorlardı. Yüzlerce ev alevler içindeydi.

Scarlett kucağında bebek, etekleri arasında Wade ile birlikte eve doluşan Yankeeeler'i izliyordu. Bu sırada Yankeeeler tüm odalara girmişler, mobilyaları deviriyorlar, depoları karıştırıyorlar, minderleri, yatakları, kanepeleri süngüleriyle delik deşik ederek değerli şeyler arıyorlardı. Yastıkları parça parça ettikleri pencereden dışarı uçuşan kuştüylerinden anlaşıyordu.

Scarlett'in korkularını, Yankeeeler'e karşı duyduğu büyük öfke boğuyordu. Ama onların yağmalamalarını, yakıp yıkmalarını izlemekten başka bir şey yapamıyordu.

Yankeeeler'e komuta eden çavuş, paytak ayaklıydı. Bu herif bir yanağı büyük bir tütün parçası çiğnemek-

ten şişmiş olan yarı sarhoş bir aptaldı. Scarlett'e ilk yaklaşan o oldu. Genç kadının elbisesinin üzerine ağız dolusu bir tükürük attıktan sonra konuşmaya başladı:

— Üstünüzde ne varsa verin bakalım!

Scarlett evde saklamayı unuttuğu takıları, çavuşu aşağılayan bir yüz ifadesiyle yere fırlattı ve askerlerin aç kurtlar gibi bunlara saldırmalarını eğlenerek izledi.

Çavuş:

— Şu küpelerinizle, parmağınızdaki yüzük için sizi hırpalayayım mı küçük hanım? dedi.

Scarlett durmadan avazı çıktığı kadar ağlayan be-beği koltuğunun altına iyice yerleştirdikten sonra Gerald'ın Ellen'a düğün armağanı olarak verdiği küpeleri ve Charles'ın nişan yüzüğünü çıkardı. Çavuş hemen elini uzatarak;

— Onları yere atmayın, bana verin! dedi. Daha neler var? Haydi bakalım bir şey saklama benden.

Bu sırada çavuşun gözleri Scarlett'in korsesine takıldı. Genç kadın bir an bayılacağını sandı. Nasırlı ve kaba ellerin göğsünün üzerinde dolaştığını, oradan kalçalarına doğru indiğini hissederek gibi oluyordu.

— Hepsi bu kadar! dedi. Sanırım sizde mahkumlarınızı soyup soğana çevirmek alışkanlığı var.

Çavuş:

— Ooo, hayır hayır! Yok öyle bir şey! diye cevap verdi. Başını biraz yana çevirerek, bu sefer yere tükürdü.

Scarlett bir elini kundağın içindeki cüzdanın üstünde tutarak çocuğu tekrar kucağına aldı. Melanie'nin bir çocuğu olduğuna ve bu çocuğun bir kundağı bulunduğuna şükrederek onu sakinleştirmeye çalıştı. Evin içinden çizmelerin döşeme üzerinde çıkardığı sesler, sağa sola çekilen mobilyaların gıcırıltıları, kırılan vazoların şangırtıları, değerli bir şey bulamadıkları için kızan askerlerin küfürleri duyuluyordu. Bahçeden de;

— Boynunu kesin! Yakala şunu, kaçmasın! sesleriyle birlikte tavukların gıdaklamaları, ördeklerin vakvakları işitiliyordu. Bir tabanca sesini çok kısa süren

bir hayvan iniltisi izledi. Scarlett dişi domuzun öldürüldüğünü anladı. Sonra "Lanet olsun Prissy kaçmış ve domuzla ilgilenmemiş!" diye düşündü. "Ama domuz yavruları güvenli yerde olsunlar, o da bize yeter. Acaba bizimkiler bataklığa ulaşmışlar mıdır? Ama bunu şimdi öğrenebilmek mümkün değil."

Yankee askerleri onun çevresinde küfür ederek dolaşırken, o gayet sakin duruyordu. Ama Wade'in korkudan ödü patlıyor, annesinin etekliğinin arasına soktuğu başını bir an olsun dışarı çıkarmıyordu. Scarlett çocuğun zangır zangır titrediğini hissediyor ama onu sakinleştirecek bir şeyler söylemeye kendinde güç bulamıyordu. Bu arada da Yankeeeler'e yalvaracak, itiraz edecek ya da öfkelenecek gücü de kendinde bulamıyordu. Yalnız dizlerinin kendisini ayakta tutacak kadar direnmesi için Allah'a yalvarıyordu.

Bir sürü sakallı askerin çaldıkları eşyaların ağırlığı altında acemice merdivenden indiklerini gördü. Bir Yankee'nin elinde Charles'ın kılıcını gördüğü zaman kıyameti kopardı. Bu kılıç, Wade'e aitti. Scarlett kocasından kalan kılıcı, son doğum gününde çocuğuna armağan etmişti. Bunun için de evde bir tören bile yapılmıştı. Melanie gurur gözyaşlarıyla bu basit töreni izlemişti. Halası Wade'i kucaklayıp, büyük babası ve babası gibi bir asker olarak büyümesi gerektiğini ona söylemişti. Wade böyle bir kılıca sahip olduğu için çok sevinmişti, ona dokunmak, onu yakından görmek için bazen kılıcı duvardan indirtip masanın üzerine koydururdu. Scarlett nefret duyduğu adamların ellerinde kendi eşyalarını görmeye tahammül edebilirdi, ama buna asla dayanamazdı.

Wade; annesinin büyük bir öfkeyle bağırdığını duyunca, kafasını etekliğin arasından biraz çıkararak çevreye şöyle bir baktı. Sonra hıçkırığa hıçkırığa ağlarken konuşma gücünü ve cesaretini bularak avazı çıktığı kadar bağırdı:

— O benim kılıcım!

Scarlett de askerin üzerine doğru bir iki adım gidecek elini uzattı ve;

— Bu kılıcı götüremezsiniz! dedi. Öfkeli sesinde kararlılık ifadesi seziliyordu.

Kılıcı elinde tutan asker;

— Götüremez miyim? diye karşılık verdikten sonra bir kahkaha attı. Küçük hanım bu kılıç bir asiye aittir ve savaş ganimetidir.

Scarlett birden atıldı:

— Hayır hayır, yanılıyorsunuz! Bu Meksika Savaşı'na ait bir kılıçtır. Onu asla götüremezsiniz. O benim oğlumundur. Ona babasından kaldı.

Sonra çavuşa doğru dönerek;

— Ah efendim! diye yalvardı. Rica ederim bu askere söyleyin, onu bana versin.

Scarlett'in bu davranışından koltukları kabaran çavuş, askeri yanına çağırdı:

— Getir bakayım şu kılıcı bana!

Asker somurtarak kılıcı çavuşa uzattı. Çavuş;

— Hımın! Kabzası altınmış! diyerek kılıcı incelemeye başladı. Elinde evirip çevirdikten sonra üzerinde kazılı olan yazıyı okudu: "Subayları tarafından Albay William H. Hamilton'a kahramanlığı için. 1847. Buena Vista."

— Ooo! Küçük hanım! diye bağırdı. Ben de Buena Vista'da savaştım. Evet, orada korkunç bir çarpışma olmuştu. Size anlatayım da dinleyin. Bugün bile o zamanki kadar savaş yapıldığını görmedim. Toz duman, barut kokusu içinde gözünü açabildiğin zaman başının üstünde kurşunların vızıldadığını, kopan kol ve bacakların uçtuğunu görüyordun. O savaştan sağ çıkabildiğim için Allah'ıma şükretmişim. Demek ki bu kılıç çocuğun büyükbabasının mı oluyor?

— Evet!

Mendiline sarıp cebine indirdiği takılardan memnun kalan çavuş;

— Pekiyi, öyleyse alın bu kılıcı! dedi.

Asker:

— Kabzasının altın olduğunu görmedin mi? diyerek kılıcın geri verilmesine itiraz etmek istedi.

Çavuş, alaylı bir cevap verdi:

— Bizleri anımsaması için kılıcı ona bırakıyorum!

Scarlett, teşekkürle gerek görmeden kılıcı, çavuşun elinden aldı. Kendisine ait olan bir şeyi geri veren hırsızlara teşekkür edilir miydi? Asker altın kabızalı kılıcı kaptırmış olmanın verdiği öfkeyle;

— Ben de bu pis asilere bizi anımsayacakları bir şey vereceğim! dedi. Hızla evin arka tarafında doğru koştu.

Scarlett kendini rahat hissediyordu. Çünkü Yanke-eler evi yakmaktan söz etmemişlerdi.

Evin içinden çıkan askerler bir araya geldiler. Çavuş onlara;

— Nasıl, bir şeyler buldunuz mu bari? diye sordu.

— Bir domuz, birkaç tavuk ve ördek.

— Biraz mısır, Hint patatesi ve fasulye.

— Bu sihirbaz karı, herhalde değerli eşyalara 'kaç!' işareti vermiş.

— Burada bir şey yok. Mahzeni araştırdınız mı? Genellikle değerli şeyleri, takıları hep orada saklarlar.

— Zencilerin kulübelerini de araştırsaydınız.

— Pamuktan başka bir şey yoktu. Onlar da ateşe verildi.

Scarlett kamburu çıkmış sırtında korkunç bir ağrı hissetti. Şimdi bütün dikkati pamuklara çevrilmişti. Tarlada geçirdikleri o zor günleri anımsadı. Bütün çabaları, güneşin altında kan ter içinde çalışmaları boşa gitmişti.

Yaşlı bir asker:

— Sahiden değerli bir şeyiniz yok mu küçük hanım? diye sordu.

— Kısa bir süre önce ordunuz buradan geçmişti.

Parmakları arasında bir şeyle oynayan adam, ordunun eylül ayında bu bölgeye geldiğini anımsadı. Scarlett, adamın parmakları arasındaki şeyin Ellen'in altın yüksüğü olduğunu farkettiler. Yüksüğü görmesiyle birlikte anıları yeniden canlandı. Bu yüksükle dikiş diken şefkat saçan, narin, beyaz ve yumuşak elleri

anımsadı. Annesinin hayali gözünün önüne geldi. Anısı, kendinden daha değerli olan bu yüksük şimdi şu iğrenç Yankee'nin pis ellerindeydi. Yakında kuseye gidecek ve çalıntı eşya ile övünen Yankee karısına armağan edilecekti. Bu sonuca ne Ellen, ne de yüksük lâ-yıktı!

Scarlett, ağladığını görmemeleri için başını eğdi, gözyaşları bebeğin başına düştü. Çavuş askerlere emirler veriyor, onlar da toplanıyorlardı. Ohh, gidiyorlardı ve Tara kurtulmuştu, ama Ellen'a ait bir şeyi götürüyor olmaları onu çıldırtıyordu. Yankeeler ağaçlı yoldan elbiseler, örtüler, tablolarla yüklü olarak, dışı domuz, tavuk ve ördeklerle birlikte giderlerken Scarlett sinirleri gevşemiş, hareketsiz kalmıştı.

Birden burnuna bir yanık kokusu geldi. Yanan pamukla uğraşamayacak kadar bitkin olduğunu anladı ve içeri girdi. Yemek odasının pencerelerinden dumanın zenci kulübelerinden çevreye yayıldığını gördü. Vergileri ödeyecek ve kışı rahat geçirmelerini sağlayacak olan para, işte yanıp kül oluyordu. Dumanlara bakmaktan ve Yankeeler'i lanetlemekten başka yapılacak bir şey yoktu. Scarlett pamuk yangınını söndürmenin zor olduğunu biliyordu. Allah'tan kulübeler evden uzaktı ve rüzgar da alevleri ve dumanı eve getirecek yönde esmiyordu. Ama Scarlett'in burnuna şimdi değişik bir koku gelmişti. Genç kadın birden irkildi, faltaşı gibi açılan gözleri koridorun sonundaki mutfığa takıldı. Evet oradan da bir duman bulutu geliyordu. Scarlett hemen bebeği yere koyup, Wade'i de duvarın kenarına oturtuktan sonra dumanla dolu mutfığa koştu. Burnunu eteğiyle kapatarak mutfığa girdi. Küçük bir penceresi olan mutfak, dumanın etkisiyle daha da karanlık olmuştu. Scarlett'in gözleri ve genzi yandı. Cesaret edip biraz daha içeriye doğru ilerleyince ocaktaki yanan odunların yere yayılmış olduğunu ve alevlerin döşemeyi sarmağa başladığını dehşete kapılarak izledi. Şaşkınlıktan ne yapacağını kestiremiyordu. Dumanı bunaldığı için dışarı çıktı, derin derin soludu.

Sonra aklına alevleri haliyle söndürmek geldi. Deli gibi yemek odasına koşup sandalyeleri ve masayı devirip halıyı kaldırdı.

— Bu yangını söndüremeyeceğim, Tara yanıp kül olacak! diye bağıra bağıra koridorun sonunda daima su dolu olarak bırakılan kovaya doğru koştu.

— Ah Tanrım! Bana yardım edecek birini gönder! Tara yanıyor, mahvoluyor. Şu sefil askerin işi bu! Ah onu bir elime geçirebilsem! Evet, bana onları anımsayacağım bir şey bırakacaktı. Demek niyeti buymuş alçağın!

Koridorda duvarın dibinde, kılıcın yanında sinmiş olan oğlunun yanından hızla geçerken onu gözleri kapalı, hareketsiz bir durumda gördü.

"Tanrım Wade ölmüş! Onu o kadar korkuttular ki, bu işkenceye dayanamayıp ölmüş!" diye düşündü. Ama bir an duraksamadı ve yoluna devam ederek halının uçlarını kovaya daldırdı, kalan suyu da halının ortasına serpti. Derin derin soluyarak, duman dolu mutfağa atıldı, kapıyı kapadı. Alevlerin üzerine halıyla atılıyor, sağa sola koşuşuyor, tekrar baş gösteren alevin tepesine halı darbeleri indiriyordu. Öksürükten boğulacak gibi olduğu sırada, eteğinin yanmakta olduğunu gördü. Şimdi can korkusuyla eteğindeki alevi söndürdü, tekrar yangınla boğuşmaya başladı. Başındaki firketeler düşmüş, saçı dağılmıştı. Ne yaparsa yapsın alevler gittikçe çoğalıyor, duvarları kaplıyordu. Scarlett'in artık gücü tükenmişti. Çabasının boşa gittiğini farketmek onu çığına çevirdi.

Tam düşüp bayılmak üzereydi ki birden kapı açıldı. İçeriye dolan hava cereyanıyla birlikte alevler iyice canlandı. Bir el kapıyı hızla tekrar kapadı. Temiz hava Scarlett'in de canlanmasına neden oldu. Dumanların arasından, ateşe basıp geçen Melanie'yi gördü. Onun duman ve alevlerin arasında sallandığını farkettiler, öksürüğünü işitti. Onun solgun yüzünü, narin vücudunu alevlerin ışığında görür gibi oldu.

İki genç kadın kim bilir ne kadar zaman yan yana,

omuz omuza canları pahasına alevlerle mücadele ettiler ve nihayet yangının azaldığını gördüler. Bir ara Melanie ona doğru döndü ve feryat ederek bütün gücüyle sırtına vurdu. Scarlett'in gözleri karardı ve olduğu yere çöktü.

Gözlerini açtığı zaman veranda da boylu boyunca yatıyordu. Başı Melanie'nin dizinin üstünde rahat, dinleniyordu. İkinci güneşi, çevreyle birlikte yüzünü ve bütün vücudunu aydınlatıyordu. Ellerindeki, omuzlarındaki, hatta az da olsa yüzündeki yanıklar ona büyük acı veriyordu. Zenci kulübelerinden duman yükselmeye devam ediyordu. Çevreye yanık pamuk kokusu sinmişti. Scarlett mutfaktan da ince ince duman çıktığını görünce, heyecanlanıp kalkmak istedi. Ama Melanie onu tuttu ve sakın bir sesle;

— Rahat ol güzelim! dedi. Meraklanma, yangın söndü.

Scarlett bu ses üzerine bir an hareketsiz kaldı, gözlerini kapadı ve rahat bir soluk aldı. Bebek yanlarında, birtakım sesler çıkararak salyasını akıtıyordu. Wade'in sesini duydu, "Tanrı'ya şükürler olsun çocuğum ölmemiş!" diye düşündü. Gözlerini açtı ve Melanie'ye baktı. Yüzü isten kararmış, ama gözleri parlıyor ve ona gülümsüyordu. Scarlett başını Melanie'nin dizine daha fazla dayayarak;

— Bir zenci kadına benzemişsin! dedi.

— Ya sen! Zenci kılığına girmiş bir maskara gibisin! diye cevap verdi.

— Niçin bana vurmak zorunda kaldın?

— Çünkü sırtın yanmaya başlamıştı şekerim. Ama benim vurmamla bayılacağın aklıma gelmemişti. Atı ormana sakladıktan sonra hemen geri döndüm. Bebekle yalnız olduğunu düşündükçe neredeyse üzüntüden ölecektim. Yankeeler sana birşey yapmadılar ya?

— Yani ırzıma tecavüz edip etmediklerini soruyorsun değil mi? Hayır, öyle bir şey olmadı.

Oturmak istedi. Melanie'nin dizi ona ne kadar yumuşak gelmişse de, veranda da şimdi o kadar sertti.

— Ama her şeyi çaldılar, her şeyimizi kaybettik.

— Bunlar önemli değil. Birbirimizden ayrılmadık ya! Çocuklarımız hayatta, başımızı sokacak bir damımız var. Yine toparlanırsınız. Aman Tanrım! Beau'nun altı sıırıslıklam olmuş. Herhalde Yankeeler yedek muşambaları da almışlardır. Aaa... Scarlett, bunun kundağının içindeki ne böyle? Melanie, bebeğinin sırtına kaygılanarak elini uzattı ve cüzdanı çıkardı. O an cüzdanı daha önce gördüğünü anımsamadı, sonra tatlı tatlı gülmeye başladı.

— Böyle şeyleri senden başkası düşünemez! dedi. Kollarını Scarlett'in boynuna sararak onu kucakladı.

— Kardeşlerinin arasında en becerikli, en akıllı ve en iyi olanı sensin! diyerek onu yanaklarından öptü.

Scarlett, bu iltifata karşılık veremeyecek kadar güçsüzdü. Ama Melanie'nin övgüleri onun kalbine huzur veriyordu. Duman dolu mutfakta Melanie'nin yaptıklarını gördükten sonra, ona karşı daha büyük bir saygı ve daha sıkı bir arkadaşlık duygusu beslemeye başladı. Kendi kendine şöyle dedi:

— Böyle davranmam, onun hakkıdır. Çünkü ne zaman dara düşsem o hep benim yanımda oldu.

Tara artık şiddetli bir soğğun egemenliğı altına girmişti. Buz gibi esen rüzgar; kapı aralıklarından içeri dalıyor, pencereleri sarsıyor, çatıda uğulduyordu. Son yapraklarını da bu rüzgara kaptırmış olan ağaçlar çıplaktı ve herhalde onlar da üşüyordu. Tarlalardaki yarıklar donmuş, sert kuzey rüzgarı bu verimli topraklara şimdi kıtlık ekiyordu. Tara ve Georgia, kışa hazır değildi.

Scarlett, Fontaineler'in büyükannesiyle yaptığı konuşmayı anımsıyordu. Tam iki ay önce o ikindi vakti, ihtiyar kadına en kötü günlerin geçtiğini söylemişti. Şimdi bu uyarı Scarlett'in kulağında bir okullu çocuğun övünmesi gibi çınlıyordu.

General Sherman'ın askerleri Tara'dan ikinci kez geçmeden önce, para ve erzak olarak küçük bir hazinesi vardı. İlkbahara kadar ona zaman kazandıracak üç dört balya pamuğa sahipti. Varını yoğunu kendileriyle paylaşan komşuları bulunuyordu. Bir dişi domuz ile birlikte birkaç tavuk ve ördek bile onlar için bir servetti. Artık bunların hiçbirine sahip değildi. Ne pamuğu, ne de erzağı kalmıştı. Parası ise hiçbir işe yaramıyordu. Çünkü satılık hiç bir şey yoktu. Bazı komşularının durumları da onlardan farklı değildi, hatta daha da kötü sayılırdı. Çünkü Scarlett'in bir ineğı, bir buzağısı, birkaç domuzu ve bir de atı vardı. Oysa komşularında ormanda saklayabildikleri birkaç parça yiyecekten başka bir şey kalmamıştı.

Tarletonlar'ın oturdukları güzel Coteau'nun yalnız temelleri kalmıştı. Mrs. Tarleton ile dört kızı kahyanın evinde oturuyordu. Lovejoy'un yanındaki Munroelar'ın evi de yerle bir olmuştu. Mimosas'ın tahtadan yapılan çıkma kısımları yanmış, Mrs. Fontainler ve hizmetçile-

rin üstün çabaları sayesinde bütün bina yok olmaktan kurtulmuştu. Kahya Hilton'un gayretiyle Calvertler'in pamuk fidanlığı yeniden kurtarılmıştı. Ama artık o çiftlikte ne bir baş hayvan, ne bir kümes hayvanı, ne de bir başak mısır bulunuyordu.

Tara'da beslenme sorunu yine öteki sorunlardan daha büyük bir önem taşıyordu. Her ailenin sofrasında Hint patatesiyle ormandan sağlanan av hayvanlarından başka bir şey bulunmuyordu. Eskiden olduğu gibi herkes elinde olanı başkasıyla paylaşıyordu. Ama artık paylaşacak da bir şeyleri kalmamıştı.

Pork'un talihi yaver gittiği zaman Tara'dakiler tavşan, kuş ve balık yiyorlardı. Öteki günler bir parça süt ve Hint patatesiyle yetinmek zorunda kalıyorlardı. Hiçbir zaman doymuyorlardı. Dışardan her gelişinde eller Scarlett'e doğru uzanıyor, ev halkı bakışlarıyla ona yalvarıyordu. Aklını oynatacağından korkuyordu. Çünkü açlıktan sinirlerine hakim olamıyordu. Çok fazla süt emdiği için buzağının kesilmesini istedi. O akşam herkes o kadar çok taze et yedi ki hepsi hastalandı.

Scarlett domuzlardan birinin kesilmesi gerektiğini biliyordu. Ancak domuzların tam besili duruma gelmeleri için bu işi sürekli erteliyordu. Hayvancıklar ne kadar küçüktüler, şimdi kesilirlerse onlardan pek az et çıkacaktı. Eğer biraz sabredilirse daha çok et yemek imkanına kavuşacaklardı.

Akşam Melanie ile, Pork'u konfederenin birkaç kağıt parasıyla yiyecek almaya göndermek üzerinde tartışıyorlardı. Atın çalınması ve Pork'un soyulması korkusu bu işe engel oluyordu. Çünkü Yankeeeler'in nerede bulunduklarını, nereden gelip nereye gittiklerini hiç kimse bilemiyordu. Bu mendeburlar binlerce mil uzakta da olabilirler ya da ırmağın karşı kıyısında da bulunabilirlerdi.

Bir gün Scarlett çaresizlik karşısında kendisi yiyecek aramak için gitmeye kalkıştı. Fakat Yankee korkusuyla dehşete kapılan aile bireyleri yalvarıp yakararak onu bu düşüncesinden vazgeçirdiler.

Ara sıra Pork çok uzaklara bir şeyler bulmaya giderdi. Bu iş için bütün geceyi dışarda geçirmek zorunda kalırdı. Bazen av hayvanı, bazen birkaç koçan mısır ve bir torba kuru nohut getirirdi. Scarlett bundan dolayı Pork'u sorguya çekmezdi. Bir gün de bir horozla çıka geldi. Bütün aile bununla kendilerine ziyafet çekti, ama vicdan azabı çekmekten de kendilerini alamadılar. Çünkü hepsi biliyordu ki, Pork mısır, nohut gibi bunu da çalmıştı.

Bir süre sonra acı bir olayla karşılaştılar. Ev halkının uykuya daldığı bir sırada Pork, Scarlett'in odasının kapısını vurdu. Yatağından heyecanla kalkan Scarlett'e saçmalarla yaralanmış olan bacağını gösterdi. Hanımı ona pansuman yaptığı sırada Pork, utanarak Fayetteville'deki bir kümese girerken kendisini farkettiklerini anlattı. Scarlett bu kümesin kime ait olduğunu sormadı, ama gözleri ıslanarak onun omuzuna şefkat ve sevgiyle bir küçük yumruk vurdu. Zencileri anlamak çok zordu. Onlar bazen efendilerini, hanımlarını çileden çıkarıyorlar, aptal ve tembel davranıyorlar, bazen de öyle cömert ve iyiliksever kişi oluyorlardı ki insan şaşırıp kalıyordu.

Eğer olağan günlerde yaşasalardı Pork'un eve getirdiği bu hırsızlık mallarını reddederlerdi ve kuşkusuz Scarlett onu bu hareketlerinden dolayı kırbaçlardı. Çünkü sevgili annesi bir gün Scarlett'e şöyle demişti: "Sevgili kızım şunu daima anımsamanı isterim. Allah'ın sana teslim ettiği bu zencilerin maddi sağlıklarından olduğu kadar, manevi sağlıklarından da sorumlusun. Onların çocuk ruhlu olduklarını bilmelisin. Onları, içlerindeki kötülüklerden korumalısın. Bunun için de daima onlara örnek olmalısın."

Ama Scarlett bu çok değerli ahlak kuralını şimdilik kafasının bir köşesine attı. Kendi durumunda, hatta belki de daha kötü durumda bulunan insanların evlerinden öteberi çalmayı bir vicdan sorunu olarak görmüyordu. Sorunun ahlak yanı onu kesinlikle ilgilendirmiyordu. Cezalandırması gerektiği yerde Pork'un üzerine ateş edilmesine canı sıkılıyordu.

— Pork daha dikkatli davranmak gerekiyor. Şunu bilmelisin ki seni daima aramızda görmek isteriz. Yoksa sensiz halimiz nice olur? Doğrusu alçakgönüllü, cömert davranışlarda bulundun ve iyiliksever bir kimse olduğunu kanıtladın. Elimize tekrar bol para geçince sana büyük bir altın saat alacağım ve kapağının içine Kutsal Kitap'ta geçen şu cümleyi kazıttıracağım: "Kutlanmaya layiksin mert ve sadık emektar!"

Zenci uşak bu vaade çok sevindi.

— Afandım, doğrusu bu pek şahane bir şey olur. Bu para ne zaman elinize geçecek?

— Bunu bilemiyorum Pork! Ama elde etmeye çalışacağım.

Scarlett önünde saygılı bir tavırla duran zenci uşağa acı dolu gözlerle baktı. Pork bu bakıştan sıkıldı.

— Savaş bitince elime bol para geçecek. O zaman ne üşüyeceğim, ne de karnım aç olarak yatağa gireceğim. Hiç birimiz aç kalmayacak ve hiçbirimiz artık üşümeyeceğiz. Her gün güzel güzel giyineceğiz, her gün kızarmış piliç yiyeceğiz ve...

Scarlett birden durdu. Çünkü kendisinin uygulamaya koyduğu bir kural bu gibi şeylerden söz edilmesini yasaklıyordu. Pork, hanımının hayale dalmasından yararlanarak ayağını sürüye sürüye odadan çıktı. Eskiden Scarlettler'in evi bolluk içindeydi, şimdi ise her yanda büyük bir kıtlık vardı. Bugünlerde herkesin aradığı üşümemek için sırtına geçireceği bir elbise, ölmesini önleyecek kadar bir yiyecek, geceyi geçirmek için pek fazla akmayan bir çatıydı.

Bu olayı izleyen gecelerde Scarlett, kendisini ömrü boyunca rahatsız edecek karabasanlar gördü. Hep aynı korkunç rüya ile ter içinde, yataktan sıçrayarak uyanıyordu. Ayrıntıları kesinlikle değişmiyor ama ortaya koyduğu dehşet her geçen dakika artıyor ve hatta onu gündüzleri de rahatsız ediyordu. Bu karabasanı ilk gördüğü geceyi, en basit ayrıntılarına varıncaya kadar anımsıyordu.

Hava soğumuş, günlerce yağmur yağmıştı. Odanın

içinde kol gezen soğuk rüzgardan herkes buz kesilmişti. Şöminede yaş odunlar tütüyor, odayı ısıtmıyordu. Sabah kahvaltısından sonra yalnız birer fincan süt içmişlerdi. Pork'un kurduğu tuzaklar da bir işe yaramamıştı. Scarlett, çevresinde midesi aç kişilerden başka bir şey görmüyordu. Atın ellerinden çıkmasını göze alarak, Pork'u yiyecek satın almaya göndermek gerekiyordu. Bir de Wade hastalanmıştı. Çocuk anjin olmuştu; ama ne doktor, ne de ilaç vardı.

Wade'in başında aç karınla geçen uykusuz gecelerden halsiz düşen Scarlett, çocuğunun başındaki nöbeti Melanie'ye devrederek biraz uyumaya gitti. Ayakları buz gibiydi, korkudan, umutsuzluktan bitkin düşmüştü, sinirleri bozulmuştu. Yatakta sağa döndü, sola döndü ve sürekli düşündü: "Ne yapacağım? Nereye baş vurayım? Bana kim yardım edecek?" Neden yanında onu koruyacak ve omuzlarındaki yükü hafifletecek güçlü bir adam yoktu? Artık omuzlarındaki bu yükü, artık nasıl taşıyabileceğini bilemiyordu. Bunları düşünerek, sinirli bir biçimde uykuya daldı.

Rüyasında kendisini sisler ve kara bulutların arasında tek başına gördü. Çevresi öyle karanlıktı ki, parmağını gözüne yaklaştırıyor ama göremiyordu. Şimdi de üzerine bastığı toprak kayıyordu. Bulunduğu yer, perilerin saldırısına uğramış cinler diyarıydı. Çevresinde korkunç bir sessizlik vardı. Gecenin karanlığı içinde tek başına kalmış bir çocuk gibi korkuyordu. Açlık ve soğuk onu hırpalıyordu. Sislerin içinde koşmaya başlıyor, ama bir türlü kendisini kurtaracak olan sığınağa ulaşamıyordu. O yaklaştıkça, sığınak biraz daha uzağa gidiyordu. Ağlıyor, inliyor, çırpınıyor sisten, rüzgardan, hayaletlerden yardım istiyordu. Şimdi de sığınağı göremiyordu. Ama sığınak işte orada değil miydi? Acaba nereye gitti? Onu bulamıyordu. Aramak istiyor, ama ayakları ona itaat etmiyordu. Korku ayaklarını güçsüz bırakıyor, açlık onu çıldırtıyordu. Uzaklarda birini görür gibi oldu, ona seslenmek için derin derin soluk aldı ve avazı çıktığı kadar bağırdı. İşte tam bu sırada uyan-

dı ve Melanie'yi kendisini omuzlardan tutup sarsarken gördü. Ayakları ve elleri buz gibi, vücudu ter içindeydi.

Ne zaman aç olarak yatsa bu karabasani görürdü ve bu çok sık olurdu. Şimdi bu karabasandan öyle korkuyordu ki uyumaya bile cesaret edemiyordu. Oysa Wade'e rüyadan korkulmayacağını kendisi söylemişti. Ne var ki o çareyi Melanie ile birlikte yatmakta buluyordu. Uykusunda karabasani görür, kıvrılır ve feryadı basarken Melanie onu uyandırır.

Sinirlerinin bozulması onu sararttı ve zayıf düşürdü, gamzeleri kayboldu, elmacık kemikleri meydana çıktı. Onu gören çöplüklerde yiyecek arayan bir aç ke-di sanırdı. Umutsuzluk içinde;

— Zaten gündüzüm de gecemden farksız. Gözlerim açıkken de karabasan görüyorum. Bu nedenle yatmam, uyumaya çalışmam gereksiz! diyordu.

*

* *

Noel sırasında Frank Kennedy ile birkaç asker, orduya yiyecek ve hayvan sağlamak umuduyla Tara'ya geldi. Onların hali öyle perişan, üstleri başları öyle yırtık pırtıktı ki, onları gören yol kesen haydutlar sanırdı. Atları topallıyordu. Frank Kennedy'nin dışında tüm askerlerin ya bir gözü eksik, ya bir kolu kesik ya da bir bacağı yoktu. Çoğunun sırtında Yankee ölülerinin üzerlerinden aldıkları mavi kaputlar vardı. Zaten onları uzaktan gören Tara halkı, Yankeeler'in geldiğini sanıp korkmuşlardı.

Geceyi salonda geçirdiler. Haftalardır bir çatı altında yatmadıkları için yerdeki halı üstünde geçirilen geceden çok memnun kaldılar. Bir karış olmuş sakallarına, üniformalarının perişanlığına rağmen bu askerler terbiyeli kişilerdi. Sürekli gülünç öyküler anlatıyorlar ve yılbaşı gecesini böyle nazik ve güzel kadınların arasında geçirdiklerinden duydukları sevinci güzel sözcüklerle açıklıyorlardı. Hanımları korkutmamak için savaşın pek feci olmadığını söyleyerek, kuyruklu yalan

savurmakta sakınca görmediler.

Suellen:

— Bu gecemiz savaştan önceki gecelerimizden fark-sız! Ben son derece neşeli ve mutluyum! diye mırıldan-dı. Yanında pervane gibi dönen bir delikanlının bulun-ması onun mutlu olmasına yetiyordu. Bu nedenle Frank Kennedy'yi sürekli göz hapsine almıştı.

Scarlett kızkardeşinin hastalığından beri bir türlü kendisini toparlayamamasına rağmen güzel olduğunu farketti. Yüzü güzel, gözleri tatlı ve çekiciydi.

Scarlett nefretle;

— Frank'i herhalde canı gibi seviyor? Bu aptal Frank kocası olsa göbek atar! diye düşündü.

Carreen de oldukça sağlıklı görünüyordu. O uyur-gezer hali kalmamıştı. Askerlerin arasındaki adamlar-dan birinin Brent Tarleton'un arkadaşı olduğunu ve ölürken yanında bulunduğunu öğrendi. Yemekten son-ra onunla uzun uzun konuşmaya karar verdi.

Yemekte Melanie Tara halkını şaşırttı. Çünkü o, utangaç halinden sıyrıldı ve gayet şen ve neşeli dav-randı. Güldü, şakalaştı, eğlendi. Hatta savaşta bir gö-zünü kaybetmiş olan bir askere çok yakınlık gösterdi. Bu zavallı asker de Melanie'ye gönül alıcı sözler söyle-di.

Scarlett, Melanie'nin bu adamların davranışlarına tahammül etmek için özveride bulunduğunu biliyordu. Ama Melanie ne kadar sağlığının düzeldiğini, eski gü-cünü elde ettiğini söylerse söylesin, Scarlett onun hâlâ hasta olduğunu çok iyi biliyordu. Ne zaman bir şey kaldırmak istese yüzü sararır ve ayakları, değil elinde-ki yükü, kendisini bile taşıyamayacak gibi olurdu. O zaman çareyi elindekini bırakıp, olduğu yere çökmekte bulurdu. Ama bu gece yalnız askerler mutlu olsun, ye-ni yıla neşeli girsinler diye, Suellen ile Carreen gibi davranıyordu. Bu davetsiz konuklardan haşlanmayan tek kişi Scarlett idi.

Askerler Dadı'nın hazırlayıp fırında kızarttığı pata-tes, nohut, etten oluşan ve adeta bir güveci andıran

yemeği büyük bir iştahla yediler. Scarlett, onların bahçeye çıkıp öldürdüğü Yankee askerini bulmalarından korkmuştu. Ayrıca bataklığın içine çakılan bir iki kazığın üzerine yerleştirilmiş çalı çırpılar arasındaki domuz yavrularına da rastgelmelerinden çekinmişti. Onun için ev halkına, domuzlardan askerlere söz etmemelerini, tersi olursa hepsini fena halde hırpalayacağını sıkı sıkı tembihlemişti. Açlıktan gözü dönen bu askerler tüm domuzları bir solukta yiyebilirlerdi. Yankee askerinin cesedini bulurlarsa olayı çözmek için ona da ordu adına elkoyarlardı.

Ayrıca Scarlett, at ile ineğin de askerler tarafından görölmesinden korkuyordu. Eğer bunlar at ve ineği alıp giderlerse Tara halkı ilkbaharı göremezdi. Çünkü, özellikle inek onların tek gıda kaynağıydı ve onun verdiğü sütün yerini alabilecek herhangi bir yiyecek bulmaları imkansızdı. Ordunun yiyecek ihtiyacı ise Scarlett'in umurunda değildi. Onlar başlarının çaresine baksınlardı. Zaten Scarlett Tara'da bulunan birkaç kişiyi doyurmakta bin bir güçlük çekiyordu.

Yemek neşe içinde yenildi. Onur makamında Gerald oturuyordu. O, yemekteki askerlerin, konuşanların farkında değildi. Sanki orada değilmiş gibi bir hali vardı. Bir ara erkeklerin gevezelik etmeleri, kadınların gülümsemesi dikkatini çekti. Bu donuk halinden uzaklaşır gibi oldu ve ev sahipliği görevini yapmaya hazırlandı. Ama Scarlett, Pittypat hala hakkında Frank Kennedy'ye bilgi vermek için konuşmaya başlayınca birden Gerald'ın yüzündeki ifade değişiverdi. Söyleyeceklerini söylemiş, görevini yapmış, artık masada bulunanlarla ilgilenmesine gerek kalmamış gibi kendi hayal dünyasına döndü.

Frank değişik duygular içindeydi. O Suellen'a bakmak yerine Gerald'ı ve evi inceliyordu. şaşkın bir çocuk gibi masanın başında oturan Gerald'a bakıyordu. Halısız döşemeye, Yankeeeler'in süngüleriyle delik deşik olmuş koltuklara, çalınan tabloların duvarda kalan izlerine, masadaki cılız ziyafete, kadınların üstlerindeki yamalı elbiselere, Wade'in giydiği çuvaldan dikilmiş ce-

kete bakıyordu. Savaştan önce Tara'da gördüklerini anımsa-dıkça da yüzünde acı bir ifade belirliyordu. O; Suellen'i seviyor, kızkardeşlerine sevgi besliyor, Gerald'a saygı gösteriyordu. General Sherman'ın ordusu Georgia'yı silip süpürdükten, her yanı harabeye çevirdikten sonra Frank Kennedy atla bütün güneyi dolaşarak erzak aramıştı. Ama karşılaştığı hiçbir yer, Tara'nın bugünkü durumu kadar perişan değildi. O Tara ve buradaki dostları için üzülyordu. O'Haralar, özellikle Suellen için bir şeyler yapmayı düşünüyordu; ama elinden ne gelebilirdi ki... Sağ, solu üzgün bir halde incelerken, bakışları Scarlett'le karşılaştığında, bilinçsiz bir biçimde başını sallıyordu. Frank; Scarlett'in gözlerinde, genç kadının gururunun kırılmış olduğunu gördü ve buna çok üzüldü.

Hanımlar haber almak, merak ettikleri şeyleri öğrenmek için can atıyorlardı. Atlanta'nın düşmesinden bu yana geçen dört aya yakın bir zamandır posta faaliyeti tamamen durmuştu. Bu nedenle bugüne kadar kent hakkında ve eski ahbablarının nasıl olduklarına ilişkin bir haber alamamışlardı. Yankeeler'in nerede olduklarını merak ediyorlar, Güney ordusunun ne yaptığını bilmek istiyorlardı. Frank Kennedy memleketin her yanını dolaştığına göre bütün bu soruların cevabını verebilirdi. Görevi gereği Macon ile Atlanta arasında bulunan herkesle ilişkisi vardı ve dolayısıyla en taze haberler ondaydı.

Scarlett'in kendi üzerine çevrilen bakışlarından sıkılmaya başlayan Frank Kennedy kurtuluşu sohbet etmekte buldu:

— General Sherman gittikten sonra Konfedereler kenti tekrar aldılar, ama Sherman hareketinden önce kentin dört bir yanını yakmıştı.

Bu habere hayret eden Scarlett:

— Ben ise Atlanta'nın kaçtığımız gece yakıldığını sanıyordum! dedi. Hatta yangını bizimkiler çıkardı diye biliyordum.

Frank Kennedy bu sözlere alındı:

— Hayır efendim! Neden bizim askerimiz, bizim

kentimizi yaksın? Biz halkımız henüz kentte iken ve zorunluluk olmadıkça yangın çıkarmadık. Sizin Atlanta'da yandıklarını gördüğünüz, herhalde düşmana bırakmak istemediğimiz orduya ait malzemelerin, cephanelerin saklandığı depolar ile erzak ambarlarıdır. Ama hepsi bu kadar, kişilere ait evler, dükkanlar asla askerlerimiz tarafından yakılmamıştır. General Sherman Atlanta'ya girdiği zaman tüm evler ve dükkanlar duruyordu. Hatta o askerlerini bu evlerde konaklattı.

— Peki halka ne oldu? Acaba ölenler var mı?

Suellen'in bu sorusunu, tek gözlü asker cevaplandırdı:

— Evet, birkaç kişi öldü. Ama silahla öldürülmediler. Yankee generali Atlanta'ya girer girmez halkın kenti terketmesini istemiş ve bu konuda da Belediye Başkanına talimat vermiş. Ancak bu uzun yola katlanamayacak birçok kimse vardı. Bir adım atamayacak durumda olan kadınlar, hastalar vardı. İşte bu zavallı insanlar göçe zorlanmışlar. Bu insanları Rong ve Ready ormanında bir araya toplamış ve General Hood'a gönderdiği yazılı bir mesajla bu zavallıları aldırmasını bildirmiş. İşte bunların arasından zatürreeden ya da başka hastalıklardan ölenler olmuş. Doğal olarak uzun yolun zahmetine katlanamayan birkaç kişi de can vermiş.

Melanie:

— Pekiyi ama neden General Sherman böyle davranmış. O zavallı insanların, generale ne gibi bir zararı olabilirdi? diye atıldı. Bunu Frank Kennedy cevapladı:

— Askerlerinin ve hayvanlarının dinlenmelerini sağlamak için kente ve evlere ihtiyacı olduğunu söylemiş. Ordusunu kasımın ortalarına doğru yani yeniden saldırıya geçeceği güne kadar Atlanta'da konaklatmış. Kenti terkederlerken de bütün evleri, dükkanları dört bir yandan ateşe vermişler.

Genç hanımlar üzüntü içinde ve biraz da umutla hep bir ağızdan bağıştılar:

— Herhalde her şeyi değil!

Onlar, bu kadar kalabalık ve bu kadar askerle dolu bu kentin şimdi yerinde yeller estiğini bir türlü kabul edemiyorlardı. "Büyük ağaçlı bahçelerin içindeki o güzelim evlerin, o büyük mağazaların, o tertemiz otellerin herhalde hepsi de mahvolmamıştır!" diye düşünüyorlardı.

Melanie neredeyse ağlayacaktı. Çünkü bu kentte doğmuş, orada büyümüştü ve başka bir yerde de başını sokacak bir evi yoktu. Scarlett'in ise kalbi sızladı; çünkü Tara'dan sonra en çok sevdiği yer orasıydı.

Frank Kennedy, Scarlett ile Melanie'nin yüzlerinde ki üzüntülü ifadeden çok rahatsız oldu ve;

— Her şeyi, hemen hemen her şeyi yaktılar! diye cevap verdikten sonra neşeli bir tavır takındı. Çünkü hanımları üzme istemiyordu. Perişan durumda olan kadınların karşısında ne yapacağını, nasıl davranacağını şaşırdı. Sözcükleri düzgün kullanamaz, anlatacağı her şeyi unuttur ya da anlattıklarını bir kez daha tekrarlardı. Bu nedenle Güney ordusunun kahramanlıklarını anlatma işini başkasına bıraktı ve o anda gözlerinin önünde, Atlanta'nın feci durumu canlandı.

Ordu Atlanta'yı geri alırken gördüğü korkunç sahneleri, masanın çevresinde toplanmış bu genç hanımlara anlatamazdı. Yolun iki yanını kaplayan ve birer harabe haline gelen evler, yıkılmış bacalar, kömürleşmiş ağaçlar, yalnız temeli ya da ocağı kalmış köşkler... Bu dehşet verici görünümleri bir bir anımsıyordu. Güneyli askerlerin kentte karşılaştıkları bu manzara karşısında savurdıkları küfürler hâlâ kulaklarında çinliyordu. O yıkılan, tahrip edilen mezar taşlarından bu hanımlara nasıl söz edebilirdi. Çünkü Charles Hamilton ile Melanie'nin annesi ve babası bu mezarlıkta gömülüydüler. Bütün mezarlar Yankee askerlerince yağmalanmıştı. Onlar mezarları tek tek açıp takı aramışlardı. Ölülerini soymuşlar, tabutların üzerindeki gümüş ve altın plakeleri, değerli süsleri sökmüşlerdi. Cesetleri de ortalıkta bırakmışlardı.

Frank Kennedy kedi ve köpeklerin feci durumunu da anlatamazdı. Çünkü her hanım bu küçük ve sevim-

li hayvanlara çok önem verirdi. Sahiplerinin insafsızca göçe zorlanmalarından sonra aç kalan binlerce hayvan sokaklarda sürünüyor, biraz güçlü olanı zayıflara saldırıp yiyorlardı. Zayıf olan hayvanlar ise can çekişen hemcinslerinin ölmesini bekliyorlardı. Kentin üzerinde akbabalar uçuşmaya başlamıştı. Kennedy, genç hanımların üzüntülerini hafifletmek için belleğini zorladıktan sonra aklına gelen bir iki olumlu görüntüyü onlara anlattı:

— Kent merkezinin uzağında kalan bazı evler halen ayakta, yangın bunlara ulaşamamış. Yine sağlam kalmış çok sayıda mağaza ve dükkan var. Ama demiryolu boyundaki tüm mağazalar kül olmuş.

Scarlett ani bir sesle;

— Charlie'nin bana bıraktığı depo da mı yanmış? diye sordu.

Frank Kennedy:

— Eğer demiryolu boyunda idiyse kuşkusuz yanmıştır. Çünkü orada ayakta kalan bir tek bina yok! diye cevap verdi ve birden gülümsedi. Şimdi aklına gelen şeyi daha önce anımsayamamış olmasına çok üzüldü.

— Haydi hanımlar! Şimdi size iyi bir haber vereceğim. Pittypat halanızın evine bir şey olmamış, küçük bir hasardan başka.

— Aman Tanrın! Yangından nasıl kurtulmuş?

— Çok basit! Ev tuğladan, damı da demir plakalardan inşa edildiği için çatısına düşen ateş parçaları onu etkilememiş. Şey bu benim düşüncem, ama bir gerçek var ki Yankeeler halanızın evini yakmak için çok uğraşmışlar. Kapı ve pencere pervazlarını ateşe vermişler, ama ev mükemmel sayılacak bir durumda. Geçen hafta Pittypat halanızı Macon'da gördüğüm zaman...

— Aaa... Bu haberi neden daha önce vermediniz. Aşkolsun size! Pekiyi nasıl kendisi, iyi mi?

— Çok çok iyi! Ona evinin bıraktığı gibi durduğunu söyledim. Bu haberi duyunca hemen Atlanta'ya gitmek için can attı. Eğer şu ihtiyar Peter gitmesine izin verirse birçok kimse gibi Pittypat halanız da Atlanta'ya dö-

necek. Çünkü Macon canlarına tak etmiş. Ama herkes Wilson'un kente inmesinden korkuyor. Çünkü o, General Sherman'dan çok daha acımasızdır.

— Ben, bizimkiler kadar aptal insanlar görmedim. Madem her şey harap olmuş, neden tekrar oraya dönüyorlar? Nerede yatıp kalkacaklar?

— Macon'dan dönenlerin bir bölümü kulübelerde, çadırlarda, kendilerinin yaptıkları barakalarda yatıyorlar. Yangından kurtulan birkaç evde de beş altı aile birlikte oturuyor. Bunlar kenti yeniden kurmaya çalışıyorlar. Sakın onların aptal olduklarını söylemeyiniz efendim! Atlanta halkını benim kadar siz de tanırırsınız. Onlar kentlerine o kadar alışmışlar ki, onları Atlanta'dan kesin olarak uzaklaştırmak için Yankeeler'in taş üstünde taş bırakmamaları, bütün binaları, ağaçları yakmaları gerekir. Hepinizden özür dileyerek söyleyeceğim, Atlanta halkı katır gibi inatçıdır. Zaten birbirini yemeleri de bu inatçı huylarını kanıtlamaz mı? Ben ise kırdı yaşamayı, kent hayatına daima üstün tutarım. Efendim kısacası kente ilk gelenler açıkgozlülük edeceklerdir. Çünkü herkes evini inşa etmek için oradan buradan gerekli malzemeyi sağlayacaktır. Geçenlerde Mrs. Merriwether'ı, kızı Maybelle'yı ve ihtiyar zencilerini bir arabaya tuğla yüklerlerken gördüm. Mrs. Meade de bana, kocası dönünce tahtadan bir baraka yapacaklarını söyledi. Zaten onlar, Atlanta'nın henüz Mart-hsaville adını taşıdığı günlerde de bir barakada yatmışlar. Mrs. Meade 'bu yüzden şimdi de bir barakada yatmamızda bir sakınca yok!' dedi. Onun bu sözleri bir şakaydı ama ne de olsa toplumun düşüncesini yansıtıyordu.

Melanie:

— Doğrusu ben bu ailenin metanetine hayranım! dedi. Sen ne dersin Scarlett, yanılmıyorum değil mi?

Scarlett başka şeyler düşünüyormuş gibi biraz dalgın biçimde başını sallıyarak Melanie'nin söylediklerine katıldığını bildirdi. Genç kadın yurdu kabul ettiği Atlanta'yı çok sevmişti. Bu kentte her şey yeni ve açıkta idi. Halkı da tıpkı kendisi gibi serbest davranmayı

seviyordu. Kendi kendine "ben de aynı Atlanta gibiyim. Yani harap olabilmem için Yankeeler'den daha başka şeyler gerek. Örneğin bir yangın!..." diye düşündü.

Melanie, Scarlett'in düşüncelerini bölerek;

— Scarlett, Pitty hala Atlanta'ya dönecek olursa bizim de onun yanına dönmemiz uygun olur! dedi. Yoksa zavallı kadın tek başına ölür.

Scarlett, öfkелendiğini belli etmemeye çalışarak cevap verdi:

— Ben Tara'yı nasıl bırakabilirim canım? Eğer sen gitmek istiyorsan git! Seni zorla tutacak değilim ya!

Melanie'nin yüzü kızardı ve amacını açıklamak gereğini duydu:

— Ah şekerim, ben bunu söylemek istemiyordum. Ne aptalım ben! Tara'yı bırakman mümkün değil doğal olarak... Zaten öyle sanıyorum ki Peter ile Cookie, Pitty hala ile ilgilenirler.

Scarlett öfkeli halini sürdürerek;

— Alkoyan yok! İstersen gidebilirsin! dedi.

— Seni bırakmayacağımı çok iyi biliyorsun... Ben... Evet sensiz ölürüm ben Scarlett.

— Canın nasıl isterse! Şunu bil ki Atlanta'ya gide-mem. Zaten evler yeniden inşa edilir edilmez Sherman tekrar gelir ve her şeyi yakıp yıkar.

Frank, ordudan biri olarak ve güven duyarak;

— O bir daha gelemaz! dedi. Çünkü acımasızca savaşmasına rağmen başını eğmek zorunda kaldı. Sahile kadar bütün ülkeyi ezip geçti. Savannah bu hafta düştü, şimdi de Yankeeler'in Güney Carolina'ya girdikleri söyleniyor.

— Savannah düştü mü dediniz?

— Evet! Hanımlar durum başka bir biçimde de gelişemezdi. Çünkü kenti savunacak kadar kuvvet yoktu. Ayrıca yardım edebilecek herkesin iki ayağını bir pabuca soktular. Yankeeler Milledgoville'a doğru ilerlerken öğrencileri bile askere aldılar. Bütün mahkumları silah altına aldılar ve iyi dövüştükleri takdirde cezalarının affedileceğini söylediler. Parmak kadar öğren-

cilerin; katillerle, hırsızlarla aynı cephede savaşmalarını görmek yüreğimi sızlattı.

— Demek mahkumları serbest bıraktılar! Aman Tanrım, onlar ya bize saldırırlarsa...

— Hanımefendi bu kadar üzülmenize gerek yok! Bunlar, buradan çok uzaklarda oluyor. Üstelik bu mahkumların hepsi de çok iyi asker. Bana göre bir hırsızın iyi bir asker olmasına engel olacak bir şey yoktur. Yanlış mı düşünüyorum acaba?

Melanie tatlı ve yumuşak sesiyle Frank Kennedy'nin görüşüne katıldı:

— Bence de... Doğrusu şahane düşünülmüş bir iş. Scarlett ise;

— Ben bu fikirde değilim! dedi. Kentte başıboş dolaşan az hırsız mı var sanki... Bir de Yankeeeler'le birlikte...

Son sözleri ağzından yavaş sesle çıktı ve birden sustu. Askerler gülüşmeye başladılar ve;

— Levazım subayları türedi! diyerek Scarlett'in cümlesini tamamladılar. Genç kadının yüzü kıpkırmızı oldu.

Melanie duruma müdahale ederek;

— Pekiyi General Hood'un ordusu nerede savaşıyor şimdi? diye sordu.

Frank, sitem dolu bir sesle cevap verdi:

— Aman efendim, General Hood bu yöne hiç gelmedi ki! O daha yukarıda, Tennessee civarında savaşıyor. Hedefi de oradaki Yankeeeler'i Georgia'dan çıkarmak...

Scarlett alaylı bir biçimde gülümseyerek;

— Planı da tam anlamıyla başarılı oldu, değil mi? dedi. Ülkemizi dört bir yandan yakıp yıkan bu mübarek Yankeeeler'e karşı ancak öğrencileri, mahkumları ve hasta bakıcılarını sürmekten başka ne yaptı sanki?

Çoğunlukla dalgın gözüken, kendi dünyasına dalan, ancak zaman zaman konuşulanları da dinleyen Gerald, kızının sözlerini uygun bulmadı.

— Günaha giriyorsun Scarlett! Bunu annen duyar-

sa kahrından ölür.

— Evet, onlara başka ad bulamadığım için tekrar ediyorum: Mübarek Yankeeler! İşte bu kadar!

Scarlett çileden çıkmış gibiydi. Herkes, Gerald'ın ağzından çıkan "annen" sözcüğü üzerine donup kaldı. Durumu yine Melanie kurtardı:

— Macon'dayken India ile Honey Wilkes'ı gördünüz mü? Acaba... Acaba Ashley'den haber alabiliyorlar mı?

— Eğer Ashley ile ilgili bir haber duysaydım onu size iletmek üzere özellikle buraya gelirdim. Efendim Ashley için kendinizi üzmeyiniz. Biliyorum ondan haber almayalı uzun zaman oldu, ama unutmayınız ki hapiste olan bir kimseden sık sık haber alınamaz. Bu konuda siz de benimle aynı görüşü paylaşıyorsunuz değil mi? Bakın bir de şu var: Yankeeler'in zindanları emin olun ki bizim bu halimizden daha rahattır. Onlarda yiyecek var, ilaç var! Biz ise karnımızı doyuracak kadar yiyecek bulamıyoruz. Tutsaklarımız...

Melanie yürek sızlatan hüznünlü bir sesle;

— Evet Yankeeler'in her şeyleri var, ama tutsaklarına bir çöp bile vermiyorlar! dedi. Mister Kennedy bunu benim kadar siz de biliyorsunuz. Size teşekkür ederim, bunları beni teselli etmek için söylüyorsunuz. Askerlerimizin Yankee kamplarında açlıktan ve ilaçsızlıktan kırıldıklarını bilmemenize imkan yok. Yankeeler bizlere lanet okuyorlar. Ah şu Yankee mendeburlarını yeryüzünden bir silip süpürseler! Ah ben biliyorum... Ashley...

Scarlett boğuk bir sesle;

— Tut çeneni! diye bağırarak Melanie'nin konuşmasını kesti. Scarlett Ashley'nin ölüm haberini kesin olarak duymadıkça, kalbinin derinliklerinde onun hayatta olduğuna dair bir umut taşıyacaktı. Ama bu korkunç sözcükten nefret ediyordu, o söz sarfedildiği zaman Ashley'nin öleceğini sanıyordu.

Tek gözlü asker:

— Efendim kocanız için bu kadar üzölmeyin! diyerek ortalığı yatıştırmaya çalıştı. Ben de birinci Manas-

sas Savaşı'nda tutsak edilmişim. Ama daha sonra tutsak değişimiyle serbest kaldım. Zindandayken bize her şeyin en iyisini verirlerdi. Piliç kızartması, pasta...

Melanie acı bir gülümsemeyle;

— Öyle sanıyorum ki, şu sıra siz beni teselli etmek için yalan söylüyorsunuz! dedi. Sonra gergin halinden kurtulmuş gibi davranarak sordu:

— Ne dersiniz?

Asker:

— Efendim ben de aynı görüşteyim! diyerek kahkahayla güldü. Böylece herkesin neşesi geri geldi. Melanie sohbetin devamını sağladığı için, sevinç duyarak;

— Eğer salona geçmek lütfunda bulunursanız sizlere yeni yılla ilgili bir şarkı okuyacağım! dedi. Yankee'ler Allah'tan piyanoyu götürmemişler. Suellen bunun akordu da herhalde çok berbattır.

Suellen, Frank Kennedy'ye bakarak;

— Pek fena değildi! diye cevap verdi.

Askerler ve ev halkı salona geçerken Frank özellikle geride kalarak Scarlett'i kolundan tuttu:

— Sizinle özel olarak görüşebilir miyim?

Scarlett, Frank Kennedy'nin hayvanlardan haberi olduğunu sanarak titredi ve kafasında bir yalan hazırlamaya başladı.

Birlikte şömineye doğru yürüdüler. Frank'in yüzünde üzüntülü bir ifade vardı. Scarlett onun bir hayli çökmüş olduğunu farketti. Frank bir iki öksürdükten sonra konuşmaya başladı:

— Efendim, annenizin ölümüne çok üzüldüm.

— Çok rica ederim bundan söz etmeyelim.

— Evet, babanız... O olaydan sonra mı bu hale geldi?

— Evet!... O eskisi gibi değil... Siz de görüyorsunuz ya!...

— Öyle anlaşıyor ki annenize çok bağlıymış!

— Çok rica ederim Mister Kennedy, bundan söz etmeyelim artık!

— Dikkatsizliğimi bağışlayınız. Ben babanızla bir

konu hakkında konuşmak isterdim... Ama şimdi pek anlayamayacağımızdan korkuyorum.

— Size ben yardımcı olabilir miyim? Sanırım fark etmişsinizdir, evi ben yönetiyorum artık.

Frank Kennedy heyecanına yenik düşerek;

— Şey ben... Bu konu... deyip durdu. Bir süre, çok uzamış olan favorileriyle oynadıktan sonra;

— Doğrusunu isterseniz şey... Babanızdan kızkardeşiniz Suellen'ı isteyecektim.

Scarlett biraz şaşkın biraz alaycı bir biçimde;

— Nasıl? Demek henüz istemediniz? dedi. Oysa siz yıllardır ona kur yapardınız.

Frank kızardı, acemice gülümsedi, utangaç ve biraz da sarsak bir halde;

— Şey... Doğrusu ben kızkardeşinizin benimle evlenmek isteyeceğinden pek emin değilim! dedi. Çünkü ondan çok yaşıyım. Sonra Tara'da onun çevresinde pervane olmuş birçok delikanlı vardı.

Scarlett'in canı sıkıldı.

— Hımm! O delikanlılar onun değil, benim çevremde dönerlerdi.

— Onun, beni koca olarak kabul edip etmeyeceğini bilmiyordum. Bu yüzden ona bir şey söylemedim. Ama benim ona karşı olan duygularımın farkında olması gerekir. Sanırım babanızın iznini almalıyım. Birde ona gerçeği bütün çıplaklığıyla açıklamalıyım. Şu sıra on param yok. Biliyorsunuz eskiden çok zengindim. Bunlardan söz ettiğim için beni bağışlayınız, ama gerçek durumumun bilinmesi gerekir. Bütün servetim, ahırda duran atımla, üzerimde gördüğünüz bu elbiseden ibaret! Askere giderken servetimin yarısını Konfedere ordusuna bağışladım, yarısıyla da emlak aldım. Bu emlakların harap olduğunu biliyorsunuz. Lütfen, kızkardeşinizi isteme küstahlığımı bağışlayınız. Ben bu savaşı görünce dünyanın sonu geldi diye düşünüyorum. Şimdilik kızkardeşinizle nişanlanmaya da razı olurum; ileride evleniriz. O zaman zengin olacağımı sanıyorum. Aşkuma ve bana güveniyorsanız kardeşiniz belki para-

ca değil ama sevgi yönünden zengin olacaktır.

Bu son sözlerini o kadar yalın ve soylu bir tavırla söyledi ki, bu durum Scarlett'i üzdüğü kadar hoşuna da gitti. Ama kızkardeşinin bu durumu anlayabileceğini pek sanmıyordu. Çünkü ablasının gözünde o, başkalarının canını sıkmaktan başka bir şey bilmeyen bencil bir canavardı. Scarlett, Frank'ın gönlünü alarak;

— Üzülmeyin Mister Kennedy! dedi. Ben her şeyi çözümlerim. Babamın adına konuşmak hakkına da sahibim. Zaten babam da sizin Suellen ile evleneceğinize inanmıştı.

Bu bilgi Frank'ı çok sevindirdi ve;

— Sahi mi? diye sordu.

— Bir gün babamın sizin hakkınızda Suellen'a çatığına tanık oldum. Babam Suellen'a aynen şöyle diyordu: 'Eh söyle bakalım küçük hanım! Senin çıtkırlıdım aşığın henüz son sözünü söylemedi mi? Yoksa ona ben mi niyetini sormalıyım?'

Frank mutluluktan titreyen sesiyle;

— Suellen'a bu akşam aşkımı açıklayacağım. Evlenmek istediğimi de söyleyeceğim! dedi.

Scarlett'in elini kırarcasına sıktı.

— Siz o kadar iyisiniz ki Mrs. Scarlett!

Scarlett; yüzünde bir gülümsemeyle salona doğru giderken;

— Size Suellen'ı göndereyim! dedi.

Melanie piyano çalıyordu ama çıkan sesler çok akortsuzdu. Melanie salondakileri "Cebrail'i Dinleyin" şarkısını söylemeye davet ediyordu.

Scarlett bu çok eski, ama çok da güzel olan yeni yıl şarkısını duyunca birden durdu. O an, savaş tırpanının iki kez Tara'dan geçmesi ve kendisinin ailesiyle birlikte harap olmuş bir ülkede yaşaması genç kadına imkansız gibi göründü. Hemen geri dönüp Frank'e;

— Dünyanın sonu geldiğini sandığınızı söylerken ne demek istiyordunuz? diye sordu.

— Tamam, içtenlikle açıklayabilirim! Yalnız söyle-

yeceklerimi öteki hanımlara aktararak onları kaygılandırmamanızı istemem. Savaş artık fazla sürmez. Sürekli kızılan askerlerimizin yerlerini dolduracak adamlarımız yok. Ayrıca cepheden kaçanların sayısı da gün geçtikçe çoğalıyor. Askerler ailelerinin açlık içinde olduklarını duydukları zaman artık savaşmak istemiyor. Onlara bakmak, bir parça yiyecek sağlamak için savaştan kaçıyorlar. Onlara lanet okuyamam, ama bu durum orduyu zayıf düşürüyor. Ordunun hiç yiyeceği kalmadı. Son askerlerimizin aç açına savaşacaklarını sanmıyorum. Bu durumu benden daha iyi bilen yoktur, çünkü görevim orduya erzak toplamaktır. Atlanta'yı tekrar aldıktan sonra bütün kenti adım adım dolaştım. Bir kuşu bile beslemeye yetecek bir gıdaya rastlamadım. Savannah'ya kadar durum hep aynı! Açlıktan ölen siviller gördüm. Demiryolları harap olmuş, mermi kalmamış, cephanе tükenmiş, askerin ne ayakkabısı, ne de üniforması var, ilaç yok... Siz de takdir edersiniz ki, bu durumda savaşa devam edilemez.

Frank'in çizdiği bu olumsuz tabloya karşılık Scarlett'in gözünde Güney'in uğradığı bozgun çok hafif ve savaştaki genel durum ise o kadar korkunç değildi. Böyle düşündüğü için de öteberi alması için Pork'u Macon'a göndermeyi tasarlamıştı. Çünkü Macon henüz Yankeeler'in eline geçmemişti ve şimdilik Kuzey tehlikesinden uzaktı. Bu bakımdan orada yiyecek de bulunabilirdi. Scarlett, levazım subay ve askerleri Tara'dan gider gitmez Pork'u Macon'a göndermeye karar verdi. Ama belki göndermeyecekti, çünkü askerler atını alabilirlerdi.

— Haydi Mister Kennedy bu hazin olaylardan bu akşam söz etmeyelim. Siz annemin çalışma odasına geçiniz, ben de size Suellen'i göndereyim. Böylece daha az rahatsız edileceğiniz bir ortamda başbaşa konuşmak fırsatını bulabilirsiniz.

Frank, utangaç bir tavırla gülümseyerek odadan çıktı. Scarlett onun uzaklaşmasını izledikten sonra;

— Ne yazık ki hemen evlenemiyor...Hiç olmazsa bir boğaz eksilecekti! diye düşündü.

Nisan ayında eski ordunun kalıntılarıyla Yankee-ler'e karşı direnmeye çalışan General Johnston da Kuzey Carolina'da düşmana teslim oldu. Böylece savaş da bitti. Ancak haber Tara'ya iki hafta sonra ulaştı.

Şimdi herkes savaş boyunca yakılıp yıkılan, yok olan, eskiyen, kaybolan, tükenen şeyleri yeniden inşa etmeye, onarmaya, üretmeye çalıştığı için pek sık ziyaret yapılmıyordu.

Baharın tam ortasıydı. Tara halkı, Pork'un Macon'dan getirdiği pamuk ve sebze tohumlarını ekiyordu. Bu arada zenci uşak da kentten bir kazaya uğramadan elbise, tohum, tavuk, jambon, et ve un getirmeyi başardı için caka satıyordu. Biraz bu başarısından dolayı, biraz da savaştan önceki konumunu anımsadığı için hiçbir iş yapmıyordu. Kente gidiş ve dönüş sırasında uğradığı tehlikeleri, çektiği heyecanı abartarak anlatıyordu.

Pork'un beş hafta süren bu alışveriş serüveni sırasında Scarlett dokuz doğurmuştu, ama zenci uşak ısmarlanan şeylerle birlikte dönünce de hiçbir sitemde bulunmamıştı. Onun dönüşünden çok, alışveriş sonrası artan altın ve kağıt paraları getirmesi Scarlett'i son derece sevindirmişti. Ancak bu kadar çok parayla dönüşü, Scarlett'te onun getirdiklerinin bir bölümünü çaldığı kanısını uyandırdı. Hani Pork gibi açığız biri de, yollarda bunca tavuk varken hanımefendisinin parasını boşyere harcar mıydı?

Tara harabe haline gelmişti. Bu nedenle herkesin yapacağı bir iş vardı. Evi onarmak, tarlada çalışmak,

tohum ekmek, kış için odun toplamak... Zenci uşağın tavşanlara kurduğu tuzaklara gitmek, domuz ve tavuklara yiyecek vermek, yumurtaları toplamak, bulaşık ve çamaşır yıkamak, yatakları havalandırıp düzeltmek, ineği sağıp çayıra salmak... Hem Yankeeeler'in, hem de Frank'in adamlarından birinin gelip gelmediklerini gözlemek...

Küçük Wade'in bile bir işi vardı. O her sabah kolunda küçük bir sepetle nohut ya da ocakta ateş yakmak için çalı çırpı toplardı.

Komşular arasında evlerine ilk dönenler Fontaine-ler'in oğulları oldu. Johnston'un Yankeeeler'e teslim olduğu haberini de onlar getirdiler. Ayağında çizmesi olan Alex yaya, yalınayak olan Tony de eversiz bir katırın sırtında döndüler. Bu iki kardeş de güneşte, soğukta, fırtınada, yağmur ve kar altında ömürlerinden dört yıl tükettikten sonra saç sakal birbirine karışmış, zayıflayıp kurumuş olarak baba ocağına kavuşmuşlardı.

Mimosas'daki evlerine giderken Tara'dan geçmek zorundaydılar. İki kardeş Tara'da bir süre oyalandı, genç kadınları kucaklayıp öptüler. General Johnston'un da teslim olduğunu ve savaşın kesin olarak bittiğini haber verdiler. Bu iki erkek sanki savaşın bitmiş olmasına pek önem vermiyorlardı. Onların kafalarını kurcalayan Mimosas'taki evlerinin yanıp yanmadığı idi. Çünkü yol boyunca yakılıp yıkılan evlerden başka bir şey görmemişlerdi. Herhalde Yankeeeler onların evini de mahvetmiştir diye düşünüyorlardı. Ama Mimosas'a bir şey olmadığını öğrendiklerinde çocuklar gibi sevindiler. Sally'nin bir çılgın gibi atı dört nala koşturup onu çitin üstünden nasıl atlattığını Scarlett'ten dinlerlerken neşeden ellerini dizlerine vuruyorlardı.

Tony kardeşine;

— Şu Sally ne cesur kızdır değil mi? Ama çok da şanssızmış ki Joe öldü! dedikten sonra Scarlett'ten biraz tütün istedi.

— Hiç tütün kalmadı. Babam mısır püskülü içiyor.

Tony:

— Ben henüz o kadar düşmedim! dedi. Ama sanırım ona da sıra gelecek.

Alex biraz utangaç davranarak;

— Dimity Munroe nasıl? diye sordu. Scarlett, Sally'nin kızkardeşinin Alex'ten hiç hoşlanmadığını anımsadı, ama cevap verirken bunu belli etmedi:

— Çok iyi! O şimdi halasının yanında, Fayetteville'de oturuyor. Duydunuz mu, onların Lovejoy'daki evleri yandı. Ailesinin öteki bireyleri de Macon'da oturuyorlar.

Tony alay ederek;

— Alex'i ilgilendiren bunlar değil canım! dedi. O, Dimity Munroe'nun muhafız kıtasından bir delikanlı ile evlenip evlenmediğini öğrenmek istiyor.

Scarlett gülümseyerek cevap verdi:

— Hayır, henüz evlenmedi!

Alex, bu haberi duyunca rahatladı ve;

— Evlenmemesi de hayırlı olmuş! dedi. Ama tüm esirleri serbest bırakılan, tüm hayvanlarını kaybeden ve cebinde meteliği olmayan bir adam, nasıl olur da bir kıza evlenme teklifi eder? Hay içine... Şey affedersin Scarlett!

Scarlett:

— Benim tanıdığım Munroe bu gibi şeyleri önemsemez! diye cevap verdi.

Alex bu kıza karşı nazik davranabilir ve ona evlenme teklifi edebilirdi.

— Ağzına... Tekrar özür dilerim Scarlett! Dilime dikkat etmem ve askerlikten kalan bu küfretme adetini bırakmam gerek, yoksa büyükannem beni adamakıllı haşlar. Ona benim gibi cebi delik biriyle evlenmesini nasıl söyleyebilirim? Onun için paranın önemi olmasa bile... Ama benim için var!

Scarlett, Alex ve Tony ile konuşurken Melanie, Suellen ve Carreen de sessizce aşağıya inmişler ve ordunun teslim olduğunu, savaşın bittiğini öğrenmişlerdi. Fontaine'ler gittikten sonra Scarlett verandadan dön-

müş içeride onların ağladıklarını görmüştü. Her şey bitmişti. Hayalleri sönmüş, uğrunda aşıklarını, yakınlarını, dostlarını, kocalarını, hatta evleriyle birlikte her şeylerini feda ettikleri bu kutsal dava sona ermişti. Scarlett bundan sonra ağlayıp sızlanmanın gereksiz olduğunu düşünüyordu. O bu kara haberi duyunca durumu şöyle değeriendirdi:

"Çok şükür, artık ineğimizi çalacakları korkusu kalmadı. Atımız da kurtuldu. Gümüş yemektakımlarını da sakladığımız yerden çıkarabiliriz. Böylece artık çatal bıçakla yemek yiyeceğiz. Ben de yiyecek bulmak için atımın sırtında bütün kenti dolaşabileceğim."

Bunlar bile ne büyük teselliydi! Artık işiteceği bir nal sesi onu korkutmayacaktı, geceleri korkarak uyanmayacaktı, dehşet verici rüyalar görmeyecekti. Ve nihayet Tara kurtulmuştu. Kutsal dava kaybedilmişti, ama savaş ona daima delice bir şey olarak gelmişti. Barış ise çok iyiydi. Scarlett; öteki kadınlar gibi kutsal dava uğrunda aptalca çırpınmamış, onun neden olduğu yokluklara seve seve boyun eğmemişti. Hele hele bu son aylarda geçirdiği korkular, karabasanlar onu canından bezdirmişti. Evet kötü günler bitmişti artık. Bunun için de ağlanmazdı ya!...

Ona bitmeyecekmiş gibi görünen ve hayatını ikiye bölen bu savaş bitmişti artık. Şimdi geçmiş günlerini anımsayabilir, o günleri hayal edebilir ve güzel, neşeli, mis gibi kokular saçan, şık elbiseli, bölgenin en zenginini, bir dediği iki olmayan, övülen, beğenilen, şımartılan, gevezeliği dillere destan olan, Ashley ile ilgili isteği hariç her arzusuna kavuşan eski Scarlett'i geriye getirebilirdi.

O halde ağlaşan kadınlara bakarken "daha çok pamuk ekmeliyiz. Bunun için yarın Pork'u Macon'a tohum almaya göndereceğim. Artık Yankeeler pamuklarımızı yakmayacaklar, ordumuzun da pamuğa ihtiyacı olmayacak. Ama bu yıl pamuk çok para edecek!" diye düşünüyordu.

Divanın üzerinde ağlayan Melanie ile kızkardeşleri-

ne bakmaya bile gerek görmeden çalışma odasına gidip masanın başına oturdu. Bu yıl pamuktan sağlayacağı parayı hesapladı. Kendi kendine "savaş bitti ya!" diyerek sevindi ve içini bir neşe dalgası kapladı. Elindeki kaz tüyünden yapılan yazı kalemını hokkanın yanına bıraktı. Savaş bitmişti, ama ya Ashley? Evet o yaşıyor-sa gelecekti. Ashley dava uğrunda kendini harap eder-ken, Melanie'nin bu konuyu düşünüp düşünmediğini kendi kendine sordu. "Yakında ondan mektup alırız... Şey bu mümkün değil, çünkü posta henüz işlemiyor... Ama kısa bir süre sonra ondan haber alırız ve onun hayatta olduğu bize bildirilir!" diye düşündü.

Ne yazık ki günler, haftalar geçti ve Ashley'den bir haber alınamadı. Güney'de posta pek az da olsa işle-meye başlamıştı. Ama henüz köylere mektup dağıtım işi yapılmıyordu. Bazen Atlanta'dan çıkagelen bir yol-cudan Pittypat'in genç kadınları oraya, kendi yanına çağırdığı haberini alıyorlardı. Ama Ashley'den hâlâ bir haber yoktu...

*

* *

Savaş sona erdikten sonra Scarlett ile Suellen arasında gizli bir çekişme başladı. Şimdi Yankee korkusu olmadığına göre Suellen; komşularına, eş ve dost ziyaretlerine gitmek istiyordu. Genç kız kendini çok yalnız hissediyor ve eski güzel ve parlak günlerini anımsıyordu. Kız ardakaşlarıyla görüşmek ve çevredeki öteki yerlerde de Tara'da olduğu kadar kötü bir hayat sürülüp sürülmediğini öğrenmek istiyordu. Ama Scarlett kızkardeşinin bu isteğine aldırmıyordu. Çünkü at, odun taşıma, tarlada çift sürme işinde çalıştırılıyor, bir de Pork'un kentten aldığı öteberileri getirmede kullanılıyordu. Pazar günleri dinlenmek de atın hakkıydı. Eğer Suellen arkadaşlarını ziyaret etmek istiyorsa yaya gidebilirdi.

Bir yıl öncesine kadar Suellen yüz adım bile atamı-yordu. At yüzünden odasına kapandı, ağladı, sızlandı ve durmaksızın;

— Ah annem sağ olsaydı! diye söylendi. Sonunda Scarlett dayanamadı ve ona tokadı yapıştırdı. Hatta öyle bir vurmuştu ki, Suellen inleyerek yatağına devrilmişti. Bu olay evde büyük bir üzüntüye neden olmakla beraber Suellen ağlamalarına Scarlett'in yanında son verdi.

Gerçekten de Scarlett atın pazar günleri dinlenmesi gerektiğini ileri sürerken yalan söylemiyordu, ama savaşın bittiğini öğrendiği zaman, kendisi bir süre atla çevredeki dostlarını ziyarete gitmişti.

Tanıdıkları arasında en iyi durumda olanlar yine Fontaineler'di. Bu da Sally'nin becerikliliği sayesinde gerçekleşmişti. Büyükanne yangını söndürürken kalp krizi geçirmişti. Şimdi bu rahatsızlığı ikide bir ortaya çıkıyordu. Bir kolu kesilen Doktor Fontaine de iyileşmek üzereydi. Tony ile Alex hiç yüksünmeden tarlada, bahçede çalışıyordu. İki delikanlı aileyi ziyarete gelen Scarlett'in her yanı dökülen arabasıyla alay ettiler. Scarlett onlardan tohum istedi, delikanlılar da söz verdiler. Üçü oturup çiftliklerindeki işler konusunda konuşmaya başladılar. Fontaineler'in ancak on iki pilici, iki ineği, beş domuzu ve bir de savaş dönüşü getirdikleri bir katırı vardı. Domuzlardan biri ölmüştü. Onlar öteki domuzların da ölmelerinden korkuyorlardı. Savaş öncesi tek kaygıları kravatlarını güzel bağlayamamak olan bu delikanlıların, bugün böyle konuştuklarını duyunca Scarlett acı acı gülümsedi.

Mimosas'da herkes ona bedava tohum vermek ya da daha sonra geri almamak için mücadele etmişti. Scarlett masaya yeşil bir kağıt para koyunca Fontaineler'in sert yapısı ortaya çıkmış ve onlar parayı kesin olarak reddetmişlerdi. Scarlett tohumları aldı ve Sally'nin avucuna gizlice bir dolar sıkıştırdı.

Sally; sekiz ay önce kendilerini ziyarete gelen Scarlett ile, bugünkü Scarlett'in arasında çok büyük bir değişiklik olduğunu gördü. O gün yüzü solgun ve hüznünlü olmasına rağmen Scarlett'te bir çalışma isteği, büyük bir enerji ve hayata bağlılık izleri vardı. Oysa

şimdi bu enerji ve çalışma isteği, ordunun teslim olmasından sonra yok olup gitmişti.

Sally parayı alırken;

— Scarlett savaşmamız neye yaradı ki? diye yavaş sesle konuştu. Niçin savaştık sanki? Ah zavallı Joe'cuğum! Ah benim zavallı kocam!

Scarlett:

— Ne için savaştığımızı bilmiyorum, bilmek de istemiyorum! dedi. Bu beni ilgilendirmiyor. Savaş erkeklerin işidir, kadınların değil. Şimdi beni ilgilendiren tek şey iyi bir pamuk ürünü almaktır. Sally şu dolarla küçük Joe'ya bir elbise alırsın. Herhalde çocuğun buna ihtiyacı vardır. Alex ile Tony'nin nazik davranışlarından yararlanarak tohumlarınızı bedava almak istemem.

Delikanlılar Scarlett'i arabaya kadar götürüp binmesine yardım ettiler. Perişan kıyafetlerine rağmen iki genç erkeğin soylu oldukları her hallerinden belli oluyordu. Scarlett Mimosas'dan uzaklaşırken Alex ve Tony hakkında böyle düşünüyor, onların davranışları karşısında da bir genç kadın olarak içinde bir ürperme hissediyordu. Çünkü fakirlik ve yokluk canına tak etmişti. Yiyecek açısından bir zorlukla karşılaşmayan bir aile tanımak kadar büyük bir mutluluk yoktu.

Cade Calvert de evinde, Pine Bloom'daydı. Scarlett ayaklarına kara sular inene kadar dans ettiği bu evin merdivenlerini çıkarken Cade Calvert'in yüzünde ölüm izleri gördü. Delikanlı güneşte bir sezlonga uzanmış dinleniyordu. Yanakları çökmüş, elmacık kemikleri meydana çıkmış, yüzü sararmıştı. Dizlerine bir battaniye örtmüştü. Sürekli öksürmesi onu bir hayli hırpalıyordu. Buna rağmen Scarlett'i görünce yüzü aydınlandı, gözleri parladı. Ayağa kalkıp, genç kadını karşıladı. Biraz üşütmüş olduğunu, yağmur altında yatmaktan dolayı öksürüğe yakalandığını söyledi. Rahatsızlığının kısa süreceğini umuyordu. İyileşir iyileşmez çiftliğin işlerine başlayacaktı.

Scarlett'in sesini duyan Cathleen Calvert evden

çıktı. Genç kadın; onun gözlerinde derin bir acının izlerini gördü, yüzü solgun ve perişandı. Cathleen, kardeşi Cade, üvey anneleri Yankee ve dört süt kardeşi kahya Hilton'la aynı evde birlikte oturuyorlardı. General Sherman'ın askerleri iki kez kente saldırmıştı. Onların evi bu emektar kahyanın sayesinde kurtulmuştu. Bu nedenle bütün aile ona, kendilerini manen borçlu hissediyorlardı. Zaten Mister Calvert'in savaşta ölmesinden sonra da kahya Hilton evin reisi durumuna gelmişti.

Yaptığı bu birkaç ziyaret bile, Scarlett'in içinde Tarletonlar'ı görme isteği uyandırmadı. Ama kızkardeşleri ona öyle yalvarıp yakardılar ki, o da Mister Tarleton'un savaştan dönmesi üzerine onlara gözyadına gitmeye karar verdi. Bir pazar günü hep birlikte yola çıktılar.

Bu ziyaretlerin en zor olanıydı. Arabaları bir harabeden farksız durumdaki evin önünden geçerken Beatrice Tarleton'u gördüler. Mrs. Tarleton üzerinde bir amazon kıyafet ve elinde bir kırbaçla ufka doğru bakıyordu. Onun yanında hanımı kadar kaygılı olan ve onun atlarına bakan zenci kız oturuyordu. Eskiden tay ve kısıraklarla dolu olan çayırda, şimdi bir tek katır vardı. Mister Tarleton savaştan bu katırla dönmüştü.

Mrs. Tarleton:

— Evlatlarım savaşa gittikten sonra ne işe yarayaçağımı bilemiyorum! diyordu.

Onun bu sözlerini işitenler savaşta ölen dört oğlundan söz ettiğini sanırlardı; ama o atlarından başka bir şey düşünmüyordu.

— Canım gibi sevdiğim tüm hayvanlarım öldü. Zavallı Nellieciğim de! O sağ olsaydı yüreğim bu kadar yanmazdı. Ama ne yazık ki o da gitti ve şu mendebur katır kaldı. Bu işe yaramaz hayvan bana küheylanlarımı anımsatıyor ve o zaman yüreğim paramparça oluyor. Zaten bu katırlar piçtir, onların çoğalmasını önlemek gerekir.

Çalı gibi sakalıyla tanınmayacak duruma gelen

Jim Tarleton kahyanın evinden çıkıp genç hanımların yanına geldi, onları öptü. Mister Tarleton'un hemen arkasından da perişan kıyafetli dört kız, havlayan köpekleri susturmaya çalışarak ziyaretçilere doğru koşuştular. Kırmızı saçlı bu dört kızın hali Scarlett'in yüreğini sızlattı.

Tarletonlar genç hanımları yemeğe alıkoymak istediler. Onlara o kadar az ziyaretçi geliyordu ki bu yüzden Scarlettler'e ellerindeki her şeyi ikram etmek için yanıp tutuşuyorlardı. Ama evdeki durum Scarlett'i çok üzmüştü ve oradan hemen ayrılmak istiyordu. Melanie ile kızkardeşleri ise biraz daha oturmaktan yanaydılar. Bu durum karşısında Scarlett yemeğe kalmaya razı oldu.

Yemekte önlerine bir iki et parçasıyla pişirilmiş nohut kondu. Sofrada bu et parçaları alaylı konulara neden oldu ve herkes çektiği yokluğu anlatmaya başladı.

Melanie, Tara'da geçen acı günler sırasında Scarlett'in gösterdiği sabır ve çabalardan, katlanılan yokluklardan söz etti. Scarlett ise konuşacak durumda değildi. Dört Tarleton'dan yoksun olan ev ona acı ve hüznün veriyordu. Onlara şu anda cılız da olsa bir ziyafet veren ve gülyüz gösterip iyili davranan Mister ve Mrs. Tarletonlar ise kimbilir içlerinde ne duyuyorlardı?

Carreen yemek sırasında çok konuşmadı, ama yemekten sonra Mrs. Tarleton'un yanına sokuldu ve onun kulağına bir şeyler fısıldadı. Mrs. Tarleton da ona yavaş sesle bir şeyler söyledikten sonra, kolunu Carreen'in ince vücuduna dolayarak odadan çıktılar. Scarlett de onları izledi ve bahçeden geçip aile mezarlığına doğru gittiklerini gördü. Carreen, neden Mrs. Tarleton'u evlatlarının mezarına götürüyordu? Şimdi onları gözden kaçırmamalıydı.

Ağaçların altında, kırmızı tuğlalı dört duvar arasında iki yeni mezar taşı göze çarpıyordu. Henüz kızıl tozlar bunları saracak kadar zaman bulamamıştı.

Mrs. Tarleton gururlu bir sesle;

— Onları ancak geçen hafta getirebildik buraya!

dedi. Kocam Macon'a gitti ve evlatlarımı arabayla buraya taşıdı.

Mezar taşları kim bilir kaç paraya yaptırılmıştı? Scarlett birden Tarletonlar'ın durumu karşısında duyduğu üzüntüyü anımsadı. "Herkes açlıktan kırılırken, paralarını mezar taşlarına harcayan kimselerle ilgilenmeye değmez!" diye düşündü.

Her mezar taşında da birtakım yazılar vardı. Bu, ne kadar çok kitabe varsa o kadar çok para harcanmış demektir. Cesetleri ta Macon'dan buraya kadar getirmek de bir hayli tuzluya patlamıştı.

Yalnız üç yeni mezar vardı, çünkü Boyd'un cesedi hiçbir yerde bulunamamıştı. Brent ile Stuart'ın mezarlarının arasındaki bir taşta şöyle bir kitabe vardı: "Güzel ve zarif olan bu gençleri ölüm bile ayıramadı."

Öteki mezar taşında ise Tom ile Boyd'un adları vardı ve Latince bazı yazılar yazılmıştı. Scarlett, Fayetteville Akademisi'nde okurken Latince dersleriyle pek ilgilenmediği için yazılanları anlayamadı.

Demek Tarletonlar ellerindeki bütün paralarını mezar taşlarına harcamışlardı. Scarlett "ne aptal insanlar bunlar!" diye düşündü ve sanki kendi parası harcanmış gibi üzüldü.

Carreen'in gözlerinde garip bir ışık parlıyordu. En baştaki mezar taşını göstererek;

— Bunu çok beğendim! dedi.

Mrs. Tarleton tatlı ve yumuşak bir sesle;

— Evet bunun böyle daha uygun olacağını düşünmüştük! diye cevap verdi. Onların ikisi de hemen hemen aynı zamanda öldüler. İlk Stuart ölmüş. Kardeşinin elinden düşen bayrağı almak isteyen Brent de düşman kurşunuyla yere serilmiş.

Genç hanımlar arabayla Tara'ya dönerlerken Scarlett, öteki komşularında gördüklerini anımsamaya çalışıyordu. Geçmiş bütün görkemiyle yine onun gözlerinin önünde canlandı. Eski eğlenceleri, ziyafetleri ve su gibi akan paraları düşündü. Gözlerini şimdi ot ve çalı kaplamış olan tarlalarda gezdirerek ürperdi:

— Bir yıl daha böyle sürecektir olursa otlar her yanı saracak! diye mırıldandı, sonra şöyle düşündü: "Biz esirlerimiz olmadıkça bir şey yapamayız. Tarlaları onlar sürerdi. Şimdi ise her yer bomboş ve harap bir durumda. Pamuk ekmezsek, geçinmek için gerekli parayı nereden buluruz. Şehirde insan başının çaresine bakabilir ama buralarda parasız ne yapılabilir? Şimdi bizler yüz yıl önce barakalarda yaşayan insanlardan daha sefil ve daha perişan haldeyiz. Hayır bu böyle olamaz! İsteyen Tara'yı terketsin, sapanı ben sürerim. Ben Tara'dan ayrılmam! Paramı mezar taşlarına harcamayacağım, başımıza gelen ve gelecek olan felaketlere ağlayarak zamanımı ziyan etmeyeceğim. Herhalde derdimize bir çare bulacağız. Bütün erkeklerimiz savaşta ölmeseydi bizler bu durumlara düşmezdik. Esirlerin kaçmasından çok daha büyük kayıp da bu delikanlıların ölmesi..."

Scarlett yeniden Tarletonlar'ın dört oğlunu, Joe Fontaine'i Raiford Calvert'i, Munroe kardeşleri, bütün Jonesboro ve Fayetteville gençlerini anımsadı. "Eğer bunların bir bölümü yaşasaydı, bu feci durumdan kolayca kurtulurduk!" diye düşündü.

Aklına yeni bir fikir geldi. Tekrar evlenmek... Gerçi bunu pek istemiyordu, çünkü ağzının tadını almıştı. Zaten evlenecek olsa Ashley ile evlenirdi. Ashley de yaşıyor olsa bile evliydi. Ama bir aptallık edip de tekrar evlenirse! Onun evleneceği kim vardı? Bu o kadar can sıkıcı bir şeydi ki, düşünmemek çok daha iyiydi.

Melanie:

— Güneyli genç kızların hali ne olacak? diye sordu.

Scarlett birden sorulan bu soru karşısında şaşırdı:

— Ne demek istiyorsun?

— Yalnızca şunu öğrenmek istiyorum: Bu kızların hali ne olacak? Çünkü onlarla evlenecek erkek kalmadı. Binlerce erkeğin savaşta ölmesinden sonra, Güney'de bakire olarak ölecek binlerce ihtiyar kız olacaktır! Öyle değil mi Scarlett?

Scarlett, Melanie'nin sözlerini onaylayarak;

— Üstelik çocukları da olmayacak! dedi.

Bu çocuk işi, Scarlett'e göre en önemli konuydu.

Arabanın arkasında oturan Suellen bu konuları şimdiye kadar hiç düşünmemiş olacak ki birden ağlamaya başladı. Ayrıca yılbaşından beri Frank Kennedy'den mektup gelmemişti. Bunun posta hizmetlerinin başlayamamış olmasından mı, yoksa Frank'in onun duygularıyla oynayıp bir paçavra gibi atmasından mı ileri geldiğini hep kendi kendine soruyordu. Belki de Frank savaşın son günlerinde ölmüştü. Suellen terkedilmektense, onun ölmesini kendi açısından daha uygun buluyordu. Çünkü ölümün son verdiği bir aşkta bir soyluluk vardı. Örneğin Carreen'in ve India Wilkes'in başlarına geldiği gibi... Ama nişanlısı tarafından terkedilen bir kadının kalbi bu acıya katlanamazdı.

Suellen'in ağlamasına sinirlenen Scarlett kızkardeşini uyardı:

— Allah'ını seversen sus Suellen!

Kızkardeşi ise daha da çok ağlayarak;

— Senin umurunda değil! dedi. Hiç olmazsa sen evlendin ve bir çocuğun oldu. Üstelik bütün yakışıklı gençler çevrende döndü. Ben zavallı ise...

Hıçkırıkları konuşmasına ara vermesine neden oldu. Mendiliyle gözyaşlarını sildikten sonra Scarlett'e çatmaya devam etti:

— Bir de bana sert davranıyorsun. Evlenememekte hiç kabahatim yokken bana kızıyorsun. Aman Tanrım, sen akrep gibi bir kadınsın!

— Sus diyorum sana! İhtiyar ve geveze kadınlar gibi sürekli söylenen, mızızılanan, zırlayan kimselerden hoşlanmam. Sen hiç merak etme ihtiyar sıska gebermemiştir. Nerede ise gelip seni alır, her şey yoluna girer. Ama bana sorarsan onunla evlenmek yerine, ihtiyar kız olarak ölmeyi yeğ tutarım.

Scarlett'in son saldırısı Suellen'in susmasına neden oldu. Bu arada Carreen de kızkardeşini kollarının arasına alarak teselli etmeye çalıştı. Gerçi avutulmaya

onun da ihtiyacı vardı; çünkü Carreen'in akli başka yerdeydi. O şimdi, dört yıl önce Brent Tarleton'la birlikte at sırtında, kırlarda dolu dizgin gittiği günleri anımsıyordu.

Melanie, biraz önceki kaygısına yeni bir şey daha ekledi:

— Bütün delikanlılarımız öldükten sonra Güney'in hali ne olacak? Yaşasalardı, onların cesaretinden, güç alır, zekalarından yararlanırdık. Böylece güney kısa bir süre içinde yeniden cennete dönerdi. Scarlett evlatlarımız var Allah'a şükür! Onları savaşa giden ve bir daha dönmeyen büyükleri gibi mert ve cesur yetiştirmeliyiz.

Carreen heyecanlandı ve üzüntülü bir sesle;

— Onlar gibi bir adam yetişmez artık! Onların yeri ni kimse dolduramaz! dedi.

Carreen'in bu sözleri mi etkili oldu bilinmez ama, yolun geri kalan bölümü sessizlik içinde geçti...

*

* *

Tarletonlar'ı ziyaret etmelerinden bir süre sonra, Cathleen Calvert bir akşam üstü Tara'ya geldi. O değerli sayılacak eyerini, berbat katırın sırtına koşmuştu. Hayvan topaldı, bir kulağı kopmuştu, sıskalıktan kemikleri sanki dışarı çıkmak istemiş gibi derisini zorluyordu. Cathleen de bindiği hayvandan farklı değildi. Sırtında eskiden oda hizmetinde çalışan zenci kadınların giydiklerine benzeyen bir elbise vardı; başlığını da iki iple çenesinin altına bağlamıştı.

Katırı merdivenin karşısında durdurdu. Güneşin batışını izlemekte olan Scarlett ile Melanie, onun hayvanın sırtından inmediğini görünce yanına gittiler. Cathleen'in yüzü solgun ve perişandı. Ama katırın sırtında dimdik duruyordu. Yüksekten bir bakışla Scarlett ile Melanie'ye selam verdi. Onların kendisine davet edici gözlerle baktıklarını görünce;

— Hayır inmeyeceğim, teşekkür ederim! Sizlere evleneceğimi söylemeye geldim! dedi.

İki genç kadın da hayretlerini gizleyemediler:

— Ne?

— Kiminle?

— Aman Cathyciğim çok sevindim bu habere!

— Ne zaman?

Cathleen ise gayet sakin bir biçimde art arda kendisine sorulan sorulara cevap verdi:

— Yarın! Jonesboro'da evleneceğim! Törende bulunmak için hiç rahatsız olmayın!

Bu cevap üzerine daha da hayrete boğulan Scarlett ile Melanie'nin dudaklarındaki gülümseme donup kaldı.

Sessizliği Melanie'nin sorusu bozdu:

— Şekerim tanıdık biri mi?

Cathleen; basit bir soruyu cevaplandırıyormuş gibi gayet sakin;

— Evet tanıdık! dedi. Mister Hilton!

— Mister Hilton mu?

— Evet, bizim kahyamız!

Scarlett, şaşkınlıktan "aa!" diyecek durumda bile değildi. Cathleen gözlerini Melanie'ye çevirerek;

— Melly ağlayacak olursan dayanamam! Ölürüm! dedi.

Melanie başını eğdi ve Cathleen'in katırın sırtından sarkan bacağını okşamak için elini uzattı. Cathleen sinirli bir biçimde katırı geri çekmeye çalışarak bağırdı:

— Bana dokunmanızı istemiyorum! Buna tahammülüm yok!

Melanie'nin elini çektiğini görünce;

— Gitmeliyim artık! Yalnızca bu haberi vermeye gelmiştim zaten! dedi. Hüzünlü yüzünden acı çektiği anlaşıyordu.

Scarlett; korkunç bir rüyadan uyanmış gibi;

— Cade nasıl? diye sordu.

— Can çekişiyor. Sakin ve rahat ölmesi için mümkün olan her şeyi yapmaya çalışıyorum. Gelecek sorunu da beni üzüyor. Çünkü süt annem ile çocuklar yarın kuzey'e gidecekler ve oraya temelli yerleşecekler.

Haydi gitmeliyim artık!

Melanie başını kaldırdı, Cathleen'in sert bakışlarıyla karşılaştı. Melanie'nin gözleri yaşarmıştı... Onun halinden anlıyordu... Cathleen gülümsemeye çalışırken, ağlamak istemeyen küçük çocuklar gibi dudaklarını yumdu.

Scarlett ise onun bir kahya ile evlenmesine akıl erdiremiyordu. Çünkü Cathleen bir vakitler bölgenin en zengin kızı ve çevresinde kendisinden bile çok talibi olan biriydi.

Cathleen eğildi, Melanie de ayaklarının ucuna basarak yükseldi; ikisi öpüşüp vedalaştı. Dizginleri kasti ve katır yola koyuldu. Yüzü gözyaşlarıyla ıslanan Melanie onun uzaklaşmasını yüreği sızlayarak izledi. Şaşkına dönen Scarlett de Cathleen'in arkasından bakakaldı.

Bir süre sonra sessizliği ilk bozan Scarlett oldu.

— Melly acaba Cathleen çıldırdı mı? Kahyaya aşık olmasına imkan yok! Öyle değil mi?

— Aşk mı? Aman şekerim, böyle bir şeyin olmaya-cağını senin de bilmen gerek! Zavallı Cathleen, zavallı Cade!

Scarlett, Melanie'nin her şeyi olumsuz görmesine canı sıkıldı.

— Ah, yeter artık! Mellyciğim geçen gün sen söylemiyor muydun, genç kızların evlenecekleri erkek kalmadı diye!...

— İnsan kocadan vazgeçebilir. Ben ihtiyar bir kız olarak ölmeyi yüz kez yeğ tutarım. Pitty halaya bak!... Cathleen'in böyle bir şey yapmaktansa ölmesini isterdim. Cade de kim bilir ne kadar üzülmüştür? O da benim gibi düşünüyor olabilir. Çünkü bu evlilik Calvert ailesinin sonu artık. Düşün bir kez ne olacak? Evet çocukları ne olacak? Aman Scarlettciğim Pork'a söyle de hemen atı hazırlasın ve gidip Cathleen'e bizimle birlikte oturmasını söylesin!

Scarlett "bak şu Allah'ın işine!" diye düşündü. Çünkü Melanie'nin, Cathleen'i Tara'ya davet etmesini

hiç istemiyordu. Çünkü doyurulması gereken bir boğaz daha olacaktı. İşte bu gerekçeyle Melanie'nin isteğine karşı çıkacakken, onun yüzündeki perişanlık Scarlett'i durdurdu ve yalnızca;

— Mellyciğim gelmek istemez! dedi. Onun huyunu bilirsin. O son derece gururludur. Kendisine acıdığımızı sanacak.

Melanie yolun sonunda kaybolmakta olan kızıl toz bulutuna bakarak;

— Doğru! diye mırıldandı.

Scarlett içinden, "sen bile aylardan beri burada kalıyorsun ve bir kez olsun bizim sırtımızdan geçindiğini aklına getirmedin!" diye düşündü. "Bundan sonra da aklına getirmen olası değil. Sen savaşın henüz adam etmediği insanlardan birisin. Hâlâ saflığında bir değişiklik olmadı. Sanki kendisi ve biz eskisi kadar zenginmişiz gibi... Senin, hayatımın sonuna kadar bana yük olarak kalacağını sanıyorum. Kendin yetiyor da artıyorsun, bir de başkasına tahammül edemem!"

Barişı izleyen sıcak yaz günlerinde Tara, hepsi birer cesedi andıran insanların sessiz saldırısına uğradı. Aylarca dalgalar halinde pis, bitli, sakalları uzamış, perişan, aç, hasta, üstü başı yırtık, ayakları çıplak askerler kızıl yamacı yavaş yavaş tırmandılar. Onlar yorgun ayaklarını dinlendirmek, aç midelerine bir iki lokma bir şeyler indirebilmek için Tara'ya uğruyorlar, merdivenin basamaklarına oturuyorlardı. Bunlar evlerine dönmeyi umut eden konfedere askerleriydi.

Trenler Kuzey Carolina'dan Atlanta'ya Johnston ordusunun kalıntılarını getiriyor, askerler de Atlanta'dan bu zor yolculuğa çıkıyorlardı. Johnston'un son askerleri Tara'dan gelip geçtikten sonra sıra Virginia'nın ihtiyar askerlerine gelmişti. Bunları batı cephesinin savaşçıları izledi. Bu insanların hepsi de şimdi yerinde yeller esen Güney'deki evlerine dönüyorlardı. Hemen hemen hepsi yaya gidiyordu. Aralarında ölmek üzere olan bir katıra ya da ata binme şansını yakalamış olan bir iki kişiye rastlanıyordu arasıra...

Aile ocağına dönmek!...Evine dönmek!... Yuvasına kavuşmak!... Tüm askerlerin kafasında hep bu düşünce vardı. Bazıları hüznü, sessiz ve dalgındı. Bazıları ise çektikleri acıya sadece gülüyorlardı. Hepsine bu zor yolculuğa katlanma gücünü veren ise artık savaşın bitmesiydi. Savaşın çıkmasına, savaşa gitmelerine hiç üzülmüyorlardı. Bunun takdirini eşlerine, anne ve babalarına, kardeşlerine bırakıyorlardı. Onlar mertçe dövüşmüşler, üzerlerine düşen görevi tam anlamıyla yeri-

ne getirmişler-di. Şimdi istedikleri bir tek şey vardı: Savaşıkları bayrak altında, sessizce hayata dönmele-rine izin verilmesiydi.

Evine, yuvasına kavuşmak; aile bireyleriyle kucak-laşmak... Bundan başka bir şey düşünmüyorlardı. As-kerler, ne yaptıkları savaştan söz ediyorlar, ne yara-landıklarından, ne tutsak düştüklerinden, ne de gele-ceklerinden... Gerekirse onlar ileride çocuklarına çar-pışmalarından, yaralanmalarından, çektikleri sefaletlerden, kar ve yağmur altında yürüdüklerinden, soğukta uyuduklarından söz edebilirlerdi. Ama şimdi bütün bunların sırası değildi.

Kiminin bir bacağı ya da bir kolu veyahut bir gözü yoktu. Kimileri de soğuk havalarda acısına dayanama-yacakları hastalıklara yakalanmışlardı. Ama hiçbirisi bugün artık acı duymuyordu. Gençler ihtiyarlar, zen-ginler fakirler, köylüler kentliler, sessizler gevezeler hepsi de dizanterinin pençesine yakalanmışlardı. Bit onların sanki ayrılmaz birer parçası olmuştu. Hiç çe-kinmeden herkesin, hatta kadınların önünde bile kaşı-nıyorlardı. Dizanteri onları bir deri, bir kemik bırak-mıştı.

Dut kökünün dizanteri ve benzeri hastalıklara iyi geldiğini Ellen'dan duymuş olan Dadı, ocağın başına geçip kan ter içinde büyük bir kazanda dut kökü kay-natıyordu.

— Konfederasyon ordusundaki askerlerin bağır-sakları sağlam değil galiba! diyen Dadı'ya göre savaşın kaybedilmesinin nedeni de belliydi:

— Bence afandım, bunları Yankeeler yenmemiş! Bizimkilerin yenilmelerinin nedeni boş mideleridir; Ba-ğırsakları iyi işlemeyen bir asker pek doğal olarak iyi de savaşılamaz.

Dadı bir yandan konuşuyor, bir yandan da Tara'ya gelen her askere kaydattığı şuruptan;

— Şifa olsun! temennisiyle bir bardak veriyordu.

Dadı, bit içindeki askerleri evin yakınına bile yak-laştırmadı. Onları evin arkasındaki çalılığa gönderiyor,

elbiselerini çıkartıyor, üzerlerine bir kova su döküyordu. Onlara vücutlarını iyice ovup yıkamaları için bir kese ile sabun veriyordu. Üzerlerinden çıkan elbiseleri kaynatırken, çıplak vücutlarının üşümemesi için bataniye ya da çarşafa sarılmalarını tembihliyordu.

Kafileler halinde gelen asker dalgasının ardı arkası kesilmedi. Bazılarını yatırmak gerekince Dadi'nın canı çok sıkıldı.

O, gözünden bir bitin kaçmasından kaygılanıyordu. Scarlett'le tartıştı, ama sonunda genç kadın da istemeye istemeye evin kırmızı kadife halılı büyük salonunu yatakhane haline getirmek zorunda kaldı. Dadi, Ellen'in çok önem verdiği halıda böyle pis ve bitli adamların yatırılmasından dolayı hanımının ruhunun acı çekeceğini söyledi, bağırdı, çağırdı. Ama Scarlett aldırmıyordu, zaten onun da yapabileceği bir şey yoktu. Çünkü bu adamların bir yerde yatmaları gerekiyordu. Kısa bir süre sonra halının havları döküldü ve askerlerin sırtlarını dayayıp bitli yerlerini kaşıdıkları bölümlerden iplikler çıkmaya başladı.

Scarlett ile Melanie her gelen askere, Ashley'den haberi olup olmadığını soruyordu. Suellen da nişanlısı Frank Kennedy hakkında bir bilgi almaya çalışıyordu. Ama bu iki kişiden söz edildiğini hiçbir asker duymamıştı. Ayrıca askerler kaybolanlardan söz etmek, meçhul mezarlara gömülen arkadaşlarını düşünmek istemiyorlardı. Onlar hayatta olduklarına şükrediyorlardı.

Aile bireyleri, araştırmalarından bir sonuç alamayan ve hayal kırıklığına uğrayan Melanie'nin moralini yükseltmeye çalışıyordu. Ashley Yankee kampında ölmüş olamazdı, çünkü böyle bir durumda rahipten muhakkak bir mektup gelirdi. Acaba ölmüştü de, tutsak bulunduğu yer Tara'dan çok uzak olduğu için, mektup gecikiyor muydu? Bu iki yerin arası trenle bile günlerce sürüyordu.

Ashley eğer sağ ise Tara'dan kafileler halinde geçen bu askerler gibi o da yaya gelecekti ve bu yolculuk çok uzun sürebilirdi.

Melanie, Ashley'nin niçin mektup göndermediğini soruyordu. Herkes onu;

— Şekerim bugünlerde posta idaresinin nasıl çalıştığını sen de pekiyi takdir edersin! diyerek teselli ediyordu.

— Yolda ölmüş de olabilir.

— Ama o zaman bize bir Yankee kadını mutlaka haber gönderirdi.

— Yankee kadını mı?

— Yok canım onların arasında iyi kalpli olanları da vardır.

— Allah onların arasında da iyi olan kadınlar yaratmıştır.

— Scarlett, seninle Saratoga'da bir Yankee kadınıyla tanıştığımızı anımsıyor musun? Onu Melanie'ye anlatsana!

— Tamam, anlatayım! Bana zencilerimizin peşinde koşacak kaç tane köpeğimiz olduğunu sormuştu... Ben de Melly gibi düşünüyorum. Yankee kadınları da, erkekleri kadar kötüdür. Ağlama Mellyciğim, Ashley muhakkak gelecek. Sen de biliyorsun ki yol çok uzun. Belki de... Evet belki de çizmeleri yoktur!

Birden Ashley'yi yol ortasında yalınayak olarak hayal eden Scarlett az daha ağlayacaktı. Öteki askerler ayaklarına eski çanta, bez, çuha sarabilirler, hatta yalınayak yürüyebilirlerdi, ama Ashley asla!... O savaştan güçlü ve bakımlı bir at üstünde, üzerinde yeni üniforma, ayaklarında parlak çizmeler, başında da tüylü bir şapka ile dönecekti. Ashley'yi bu gelen zavallılar gibi hayal etmek, Scarlett'in kalbini sızlatıyordu.

*

* *

Haziranın günleri oldukça sıcak geçiyordu. Yine böyle sıcak bir günün ikinci vaktinde Tara halkı verandada toplanmıştı ve Pork yaz mevsiminin ilk karpuzunu kesiyordu. O sırada çakıllı yoldan nal sesleri du-

yuldu. Prissy yavaş ve dikkatli bir biçimde kapıya giderken, herkes gelen eğer bir askerse karpuzun akşam yemeğine saklanıp saklanmayacağını tartışıyordu.

Melanie ve Carreen gayet utangaç bir tavırla gelen kişiye de karpuzdan bir pay verilmesi görüşündeydiler. Bu arada Dadı ile Suellen, Scarlett'i kışkırttılar, o da karpuzun hemen saklanması için Pork'a emir verdi.

Scarlett:

— Bu kadar da aptallık olmaz! dedi. Şu karpuz bize bile yetmez. Ya gelenler birkaç askerse... O zaman payımıza düşecek olan karpuz, dişimizin kovuğunu bile doldurmaz.

Ne yapacağını şaşırان Pork, karpuzu iki eliyle göğsünde tutarken, Prissy hızlı adımlarla döndü ve;

— Aman Tanrım, koşunuz afandım! diye seslendi.

Yıldırım hızıyla yerinden fırlayan Scarlett;

— Ne oluyor Prissy? diye merak ve heyecanla sordu. Bir solukta bahçeye çıktı, arkasından da Melanie ile ailenin öteki bireyleri koşuştular.

Scarlett, "ah, belki de Ashley'dir!" diye düşündü.

Bir anda hep bir ağızdan;

— Aaa, Peter amca imiş! Miss Pittypat'ın Peter amcası! diye bağııştılar. Herkes onu karşılamaya gitti. İhtiyar zenci, üzerine bir şilte konmuş olan küçük bir at-tan indi.

Şimdi her kafadan bir ses çıkıyor, kimin ne dediğı, kimin ne sorduğı anlaşılmıyordu. Sonunda Melanie'nin sesi ötekilerin seslerini bastırdı:

— Halam hasta değil ya!

Peter amca:

— Hayır afandım! Arslan gibidir halanız! dedikten sonra Melanie ile Scarlett'e öyle bir baktı ki, genç kadınlar kendilerini suçlu sandılar.

— Evet dediğim gibi Miss Pittypat arslan gibi!... Yalnız sizin için üzölüyor. Doğrusunu isterseniz ben de...

— Peter amca vallahi!

— Özür dilemenize gerek yok! Miss Pittypat gelme-

niz için size mektup yazmadı mı? Çünkü onu size mektup yazarken gördüm. Sizden mektup aldığı gün ağlıyordu. İçi içine sızmiyordu. Sanırsam Tara'daki işlerin fazlalığından söz etmişsiniz.

— Pekiyi ama Peter amca...

— Miss Pittypat'ın sizin üzerinize titrediğini çok iyi biliyorsunuz. Siz de kabul edersiniz ki sizi yalnız bırakmak istemez. Ayrıca onun da hiçbir zaman tek başına yaşaya-mayacağını biliyorsunuz. Size yemin ederim Macon'dan Atlanta'ya dönüşünden beri bir çocuk gibi korkuyor. Size tam ihtiyacı olduğu zamanda kendisini yalnız bırak-manızı doğru bulmadığını söylememi özellikle rica etti.

Dadı birden atıldı:

— Pekiyi ama bizim de Mrs. Scarlett ile Mrs. Melanie'ye ihtiyacımız yok mu bakalım? Var...Hem de nasıl var! Miss Pittypat ne diye erkek kardeşine başvurmuyor?

Peter amca biraz bozuldu:

— Onun kardeşi Mister Henry Hamilton ile yıllardan beri arası açıktır. Zaten şimdi her ikisi de çok ihtiyar ve çalışacak durumda değiller.

Gülmemek için kendilerini zor tutan Scarlett ile Melanie'ye dönerek, sözlerine şöyle devam etti:

— Afandım, sizler de Miss Pittypat halanızı böyle tek başına bıraktığınız için utanmalısınız doğrusu!

İki genç kadın, kendilerini her ne bahasına olursa olsun Atlanta'ya götürmek için gönderilen Peter amcanın nutkunu güçlkle dinlediler. Nihayet kahkahayla güldüler. Onların bu halini gören ailenin öteki bireyleri de kasıkları çatlarcasına gülmeye başladılar.

Dadı alaylı bir biçimde Peter amcaya;

— Sen hanımını koruyacak durumda değilsin artık! Oldukça ihtiyarlamışsın! dedi.

Peter, bu sataşma üzerine küplere bindi:

— Ben mi ihtiyarlamışım? Afandım ben Miss Pittypat'i koruyamam artık! Eskiden korudum, ama şimdi bunu yapamam. Macon'a kaçtığı sırada, Yankeeler

kentimize geldiği zaman yine onu koruyan ben değilim. Onu Atlanta'ya kadar getiren bu atı da bulan ben değildim. Beni anlamanızı rica ediyorum. Afandım ortada korumak sorunu yoktur. Bunun doğru olup olmadığını sormak isterim.

— Neyin?

— Neyin olacak... Miss Pittypat'in tek başına yaşamasının... Doğrusu siz halka rezil oluyorsunuz. Miss Pittypat hanım kız olduğu için bazı dedikodular çıkarılıyor. Yani bir bakirenin yalnız başına yaşamasını kimse doğru bulmuyor. Ben de Miss Pittypat'in hakkında kötü sözler söylenmesine tahammül edemiyorum. Hayır afandım ona bakacak herhangi bir kimseye güvenemem. Ben Miss Pittypat'e «canınızın canı, kanınızın kanı henüz varken başkasını yanınıza almanıza izin veremem!» dedim. Evet ona böyle söyledim. Ama ne yazık ki canının canı, kanının kanı olan siz genç hanımlar ona sahip çıkmıyorsunuz. Miss Pittypat bir çocuk gibidir ve...

Scarlett ve Melanie'nin kahkahaları ortalığı çınlatıyordu. Onlar gülmekten yorgun düşüp basamakların üzerine oturdular. Nihayet Melanie gözünden akan yaşları silerek ciddi bir tavırla;

— Peter amcacığım güldüğüm için çok üzülüyorum! dedi. Lütfen inanın bana!... Haydi affedin artık! Mrs. Scarlett ile ben şu sıra Atlanta'ya gelemeyiz. Eylülde pamuklar toplandıktan sonra belki gelmemiz mümkün olur. Pitty hala seni buraya yalnız bizi çağır-mak için mi gönderdi?

Bu soru üzerine Peter aptallaştı ve ağzı açık kaldı. Bir süre sonra;

— Mrs. Melanie! diye kekeledi. Susup derin bir soluk aldıktan sonra konuşmasına tekrar başladı:

— Artık ihtiyarlarladığımı farkediyorum. Çünkü Miss Pittypat'in beni buraya ne için gönderdiğini az kalsın unutuyordum. Oysa benim buraya gelişim çok önemliydi. Size bir mektup getirdim. Miss Pittypat onu postaya vermeye cesaret edemedi. Benden başkasına

da güvenemediği için mektubu benimle yolladı. Sizi heyecanlandırmadan vermemi istedi.

— Bir mektup mu? Bana mı? Kimden? Haydi ne olur çabuk söyle!

— Afandım! Şey... Miss Pittypat size ait bir mektup olduğunu, onu götürmemi ve özellikle size vermemi söyledi. Ben de getirdim.

Melanie oturduğu basamaktan kalktı, elini kalbinin üstüne götürdü. Heyecanlandığı her halinden anlaşılıyordu.

— Ashley! Ashley ölmüş mü yoksa?

Peter, Melanie'nin heyecanlandığını görünce eli ayağı dolaşmaya başladı ve tiz bir sesle;

— Hayır afandım, hayır! Bir yandan ceplerini araştırıyor, bir yandan da Melanie'yi sakinleştirmeye çalışıyordu:

— O yaşıyor!... Mektup ondan gelmiş!... Mister Ashley dönüyor afandım! O...

Peter, Melanie'nin bayılmak üzere olduğunu görünce ellerini genç kadına doğru uzatarak Dadi'ya seslendi:

— Dadi tutsana onu!

İşte o zaman Dadi'nın gürleyen sesi duyuldu:

— Sen dokunma ona ihtiyar bunak!

Bayılan Melanie'yi hemen kollarının arasına aldı ve Peter'a çıkıştı:

— Seni maymun herif, seni! Bir de mektubu heyecanlandırmadan vereceğini söylüyorsun. Şimdi yaptığını beğendin mi? Allah senin cezanı versin! Pork, sen hanımı ayaklarından tut. Carreen sen de başından tut yavrum. Haydi divana götürüp yatıralım.

Scarlett'in dışında herkes Melanie ile ilgilenmeye başladı. İtişip ağlaşıyorlar, yastık ve su getirmek için evin içine çılgın gibi girip çıkıyorlardı. Bu sırada Scarlett ile Peter bahçede yalnız kaldılar. Bastığı yere çivilenmiş gibi duran Scarlett, ihtiyar zencinin elinde tuttuğu mektuba bakıyordu.

İçinden neşeli bir ses ona "ölmemiş, gelecek!" di-

yorsa da Scarlett ne sevinebiliyor, ne de bir heyecan duyabiliyordu. Taş kesilmiş gibi kıpırdamadan duruyor, Peter'ın ona anlattıklarını dinleyip dinlemediği anlaşılamıyordu.

— Macon'daki akrabanız Mister Willie Burr, bu mektubu Mrs. Melanie'ye getirmiş. O, Mister Ashley ile aynı zindandaymış. Mister Willie'nin bir atı varmış. Öyle sanıyorum ki biraz sonra buraya ulaşır. Mister Ashley ise yaya geliyormuş. O da...

Scarlett birden Peter'ın elindeki mektubu aldı. Zarfın üstü Pittypat tarafından Melanie'ye hitaben yazılmıştı. Buna rağmen Scarlett bir an bile duraksamadan zarfı yırttı ve Pittypat'ın birkaç sözcükten ibaret olan notu yere düştü. Zarfın içinde dörde katlanmış ve cep-te taşına taşına kirlenmiş, köşeleri aşınmış bir mektup vardı. Ashley mektubu alacak kişinin adını şöyle yazmıştı: "Mrs. George Ashley Wilkes (Miss Sarah Jane Hamilton eliyle) Atlanta ya da Oniki Meşeler- Jonesboro- Georgia"

Scarlett elleri titreyerek mektubu okumaya başladı:

"Sevgilim,

"Yakın bir zamanda sana kavuşacağım."

Birden gözlerinden yaşlar akmaya başladı. Mektubu okumaya devam edemedi, kalbi sıkıştı ve böyle bir mutluluğa tahammül edemeyeceğini anladı. Mektubu kalbinin üstüne bastırarak yıldırım hızıyla eve girdi. Melanie ile onun başında birikenlerin bulunduğu salonun önünden geçerek annesinin çalışma odasına girdi. Kapıyı kapatıp kilitledi ve ağlayarak, arada bir mektubu öperek kendini yüzükoyun divanın üzerine attı.

— Sevgilim yakın bir zamanda sana kavuşacağım!

Bu cümleyi, yüksek sesle birkaç kez tekrarladı.

*

* *

Ashley'nin Illinois'den Georgia'ya gelebilmesi için haftalar hatta aylar geçmesi gerekiyordu. Yine de Ta-

ra'da ağaçlı yolun ucunda ne zaman bir asker gözüksse bütün kalpler hızlı hızlı vurmaya başlardı. Ne zaman dışarıda bir ayak sesi işitseler heyecanla verandaya koşarlardı. Gelen zavallı bir asker olurdu ama bu askerin gelişi bile onları heyecanlandırmaya yeterdi. Bazen Pittypat'ten haber getiren biri de çıkagelirdi. Ama bir yabancıнын gelişi, onların tarladaki işlerini yüzüstü bırakmalarına neden olurdu.

Herkes büyük bir sabırsızlıkla Ashley'nin dönmesini bekliyordu. Scarlett de bu konuda onlardan geri kalmı-yordu. O da bazen yapması gereken işleri aksatıyordu. Bu nedenle işini ihmal edenlere pek ses çıkaramıyordu.

Aradan haftalar geçince ve Ashley'den de yeni bir haber gelmeyince her şey eski haline döndü. Yalnız Scarlett'in içine büyük bir korku girdi. Ashley'nin başına yolda bir felaket gelmesinden çekiniyordu. Ashley, Rock Island'daki kamptan salıverildiği sırada hasta ve güçsüz olabilirdi. Ayrıca parası da yoktu. Konfederele-re nefret duyulan bir yörede uzun bir yolculuk yapması da gerekliydi. Üstelik bu yolculuk yaya olarak yapı-lıyordu. Scarlett onun nerede olduğunu bilse evi aç bırakmak pahasına elindeki tüm parayı göndermeye hazır-dı.

"Sevgilim, yakın bir zamanda sana kavuşacağım." Bu sözlere bir servet bile feda edilirdi.

Scarlett, Ashley'nin mektubunu okurken öylesine sevinmiş, mutlu olmuş, kendinden geçmişti ki, onun kendisiyle konuşmaya geldiğini sanmıştı. Gün geçtikçe ve daha sakin düşünmeye başladıkça Ashley'nin ona değil, şu sıra şarkılarıyla bütün evi cınlatan Melanie'ye geldiğini anlıyordu.

Scarlett bazen Melanie'nin doğum yaparken ölme-diğine hayıflanırdı. Çünkü onun ölümü her şeyi yoluna koyacaktı. Yakın ve uzak çevrenin sesini kesecek biçimde kurallara uyduktan sonra, yani kendisini ma-sum gösterdikten sonra Ashley ile evlenecek ve küçük Beau için mükemmel bir üvey ana olacaktı. Kafasın-

dan böyle düşünceler geçtiği zaman Allah'a dua etmezdi. Bunların istemi dışında aklına geldiğini Allah'a söylemek zahmetine de katlanmazdı. Çünkü Scarlett'te Allah korkusu kalmamıştı artık!

Askerlerin her gün birer ikişer ya da düzinelerle gelmeleri sürüyordu. Scarlett de bu zavallılara Tara'da bulunan yiyecekleri veriyordu. Ama bu böyle sürüp gidemezdi. Çünkü günün birinde kendileri de aç kalacaklardı.

Scarlett; savaşın sona erdiğini, onların Tara'dakileri korumak için canlarını feda etmelerine gerek kalmadığını düşündü. Bunun üzerine gelecek olan askerlere yemek verilmemesini kararlaştırarak bu konuda Pork'a emir verdi. Bu durumu öğrenen Melanie, kendi boğazından keserek gelen askerlerin doyurulmasına çalıştı.

Scarlett, Melanie'nin bu davranışına birkaç gün sabrettikten sonra ona;

— Senin ne yaptığını bilmiyorum sanma! dedi. Henüz iyileşmedin, sakın bunu unutma. Eğer karnını doyurmazsan tekrar yatağa düşersin. Sana, bizden başka bakacak kimse yok. Bu gelenlerle ilgilenme. Birkaç gün daha aç kalsalar bir şey olmaz. Erkek onlar, biraz tahammül edebilirler. Zaten bu duruma dört yıldan beri alışmışlardır, biraz daha tahammül ederlerse ne çıkar?

Melanie Scarlett'e doğru döndü. Onun gözlerinde bugüne kadar görmediği ve şimdi de gizlemek istemediği derin bir üzüntünün izlerini gördü.

— Allahaşkına Scarlett beni azarlama! Bu benim için büyük bir teselli oluyor. Ne zaman kendi yiyeceğini bir askere versem, kuzeyli bir kadının da Ashley'me yoluna devam edebilmesi ve bana kavuşabilmesi için kendi payını verdiğini görür gibi oluyorum.

"Ashley'm! Sevgilim, yakın bir zamanda sana kavuşacağım!"

Kulağına yansıyan ve kafasının içinde çınlayan bu sözler, Scarlett'in bir tek söz söylemeden Melanie'nin

yanından uzaklaşmasına neden oldu. Aralarında geçen bu konuşmadan sonra Melanie, ziyafet sofralarına eskisinden daha çok özen gösterildiğini ve daha zengin hazırlandığını farkettti.

Bir gün Fayetteville'e gitmekte olan bir genç asker onların merdivenine bir çocuk bıraktı. Asker çocuğu yolun üstünde baygın olarak bulduğunu ve eyerine yatırıp en yakın yer olan bu eve getirdiğini söyledi. Genç hanımlar onun General Sherman'ın Milledgeville'e yaklaşırken silah altına çağrılan öğrencilerden biri olduğunu düşündüler. Ama çocuk kendine gelemeden öldüğü için onun kim olduğunu öğrenemediler. Ceplerinden çıkan belgelerde de kimliği hakkında bir bilgi yoktu. Güzel bir çocuktü, üst başından iyi bir aileden olduğu anlaşılıyordu. Kuşkusuz onu da Güney'in bir yerinde, yüzünü yollardan ayırmadan zavallı bir anne bekliyordu. Anne bekleye dursun, onlar çocuğu, üç küçük O'Hara'nın aile mezarlığına gömdüler.

Pork mezarın üzerine toprak atarken, Melanie hıçkırığa hıçkırığa ağlamaya başladı. Genç kadın "kim bilir, belki de meçhul eller selvi boylu Ashley'mi bir mezara koyuyorlardır!" diye düşündü.

Aynı o küçük öğrenci gibi, Will Benteen'i de at sırtında baygın olarak getirdiler. Will çok ağır hasta idi, zatürreeye yakalanmıştı. Genç hanımlar onu yatağa yatırırken onun küçük öğrenciye mezar arkadaşı olmasından çok korktular.

Will'in kurumuş olan yüzü Kuzey Georgia'daki köylüleri andırıyordu. Sıtma onu yitip bitirmişti. Sol ayağı dizkapağından kesilmiş, yerine kaba saba bir tahtaa-yak takmışlardı. Will'in kibar bir görünümü vardı. Ama o Tara'dan geçen binlerce soylu adamdan daha çok pis ve bitliydi. Sayıklarken bile Tarleton ikizleri gibi güzel cümlelerle konuşuyordu. İçlerinden gelen bir ses bu çocuğun kendi düzeylerinde olmadığını söylüyordu, ama onu yaşatabilmek için ellerinden geleni yaptılar.

Yankeeler'in elinde geçen bir yıllık tutsaklıktan za-

yıf düşmüştü. Kesik dizine iyi yerleştirilmemiş olan tahta ayakla sürüne sürüne bitkin bir hale gelmişti. Bu nedenle zatürree ile mücadele edecek gücü kalmamıştı. Günlerce yatakta kalarak inledi, bağırdı, dalgın halde ayağa kalkmak istedi, katıldığı bütün savaşları sayıkladı. Ama bir kez olsun annesinin, bir kadının, bir hemşirenin ya da bir nişanlının adını sayıklamadı. Bu da Carreen'in çok tuhafına gitti.

Genç kız:

— Yeryüzünde herkesin bir ailesi vardır! diyordu. Oysa o kimseyi anımsamıyor.

Zayıf olmasına rağmen iri yapısı dikkati çekiyordu. Tara'dakilerin gösterdiği özen sayesinde hastalığı yenmeyi başardı. Bilincine tam kavuştuğu gün başını kaldırdı ve ilk gördüğü şey Carreen'in mavi gözleri oldu. Carreen onun başucunda oturmuş tespih çekerek dua ediyordu. Sabah güneşinin ilk ışıkları altın rengindeki saçlarıyla oynayıyordu.

Will genç kıza dikkatle bakarak, yumuşak ve tatlı bir sesle;

— Demek siz bir rüya değilmişsiniz! dedi. Sizi çok yormadığımı umarım.

Nekahet dönemi uzun sürdü. Yattığı yerden pencereden gözüken manolyaları izliyordu. Çevresindekileri sıkılamaya çaba gösteriyordu. Carreen onun sessiz duruşunu seviyordu. Çok sıcak günlerde Will'in yanından ayrılmıyor ve onu saatlerce yelpazeliyordu.

Zarif görünümlü ve biraz da tuhaf bir yaradılışa olan Carreen onun yanında bir gölge gibi dolaşıyordu. Evdekilerle konuşacak bir şeyi olmadığı için delikanlının yanından hiç ayrılmıyordu. Yalnız son günlerde çok dua etmeye başlamıştı. Scarlett ne zaman odaya kapıyı vurmadan girse onu yatağın kenarında diz çökmüş, dua ederken görürdü. Bu durum onun canını sıkıyordu. Çünkü o duaların artık hiçbir işe yaramadığını ve onların modasının geçtiğini söylüyordu. Eğer Allah insanlara bir cezayı uygun görmüşse dualar mı onu önleyecekti.

Scarlett'te din, çoğunlukla bir pazarlık konusuna dönüşürdü. Allah'ın lütfuyla uslanacağına söz verirdi. Oysa ona göre Allah sözünde durmuyordu. Bu nedenle Scarlett kendini, hiçbir konuda Allah'a borçlu hissetmiyordu. Bu görüşle hareket ederek, Carreen'i ne zaman dua ederken görse onun ev işlerini aksattığını düşünürdü.

Nihayet Will Benten yatağından çıkıp, bir koltuğa oturdu. Scarlett ona Carreen'in dualarından söz etti. Will de gayet sakin olarak;

— Bırakınız kardeşiniz dua etsin efendim! dedi. Bu onun için bir teselli oluyor.

— Teselli mi?

— Evet, çünkü anneniz ve onun için dua ediyor.

— O da kim?

Will, Scarlett'e donuk bir yüzle baktı; çünkü hiçbir şey onu hayrete düşürmüyor ve heyecanlandırmıyordu. Belki de yaşantısı boyunca böyle sahnelerle çok karşılaşmış ya da savaş onu bu duruma getirmişti.

— Hani Gettysburg'da ölen o yakışıklı delikanlı var ya... Brent için canım!...

Scarlett bu süpriz açıklamayı sakin bir biçimde karşıladı:

— Yakışıklı delikanlı mı? Haydi canım! O, ağabeyi ile bana kur yapmıştı.

— Evet biliyorum, kızkardeşiniz anlattı. Öyle anlaşıyor ki, bölgedeki bütün erkekler size büyük bir ilgi duymuşlar ve kalplerinde sevgi beslemişler. Ama sizin ona yüz vermeyişiniz, onun Carreen'e aşık olmasını engellemez. Buraya son kez izinli olarak gelişinde de nişanlanmışlar. Herhalde siz Atlanta'da olduğunuz için nişanı duymadınız, buraya geldiğinizde de bu konuya değinilmemiş olacak. Bana hayatında sevebileceği tek erkeğin o olduğunu söyledi. İşte onun için dua etmek Carreen'i teselli ediyor.

Scarlett kalbinde biraz kıskançlık hissetti ve verdiği cevapla da bunu belli etti:

— Allah akıl versin!

Sonra karşısında oturan geniş omuzlu, sarı saçlı, sakin tavırlı delikanlıya kaygıyla baktı. Demek bu adam kendisinin hiç ilgilenmediği aile sırlarını biliyordu. Carreen'in dalgın tavırlarının ve sürekli dua etmesinin nedenini şimdi anlıyordu. Gerçi Carreen bunu çabuk atlatırdı. Çünkü birçok kadın ölen nişanlısını ya da kocasını unutmuştu. Kendisi bile Charles'ı unutmamış mıydı?

Savaşlarda üç koca kaybeden bir kadının hâlâ gözünün erkeklerde olduğunu söylediği zaman, Will başını sallayarak kesin bir tavırla;

— Miss Carreen hakkında böyle bir şeyi hayal edemem! dedi.

Scarlett, Will ile konuşmaktan zevk almıştı. Ona domuzlardan, çiftlikten, pamuktan, kısacası her şeyden söz ediyordu. Will de kendi ailesini anlatırdı. Kızkardeşi yıllar önce kocasıyla birlikte Texas'a gitmişti. Şimdi o dünyada tek başına kalmıştı. Ama Scarlett'i en çok ilgilendiren şey ise onun Virginia'da bırakmak zorunda kaldığı ayağı idi. Genç kadın bunun nasıl olduğunu merak ediyordu.

Ev işlerinden yorulduğu zaman Scarlett, Will ile konuşur, dertleşirdi. Hatta ona öldürdüğü Yankee'den bile söz etti.

Will:

— Bu olağanüstü bir şey doğrusu! dediği zaman gözleri gururdan pırıl pırıl oluverdi.

Will iyileşmeye yüz tutunca sepet örmeye, Yankee'lerin tahrip ettiği sandalyeleri onarmaya başladı. Elin-den gayet güzel iş geliyordu, çok becerikliydi. Wade de onun yanından ayrılmıyor, çakıyla tahta yontuyor, ya da onun yaptığı oyuncaklarla oynuyordu.

Will bir gün Scarlett'e bir öneride bulundu:

— Mrs. Scarlett, bana karşı çok cömert davrandınız. Oysa ben bir yabancıyım ve sizin uzak bir akrabanız bile değilim. Size ve tüm ev halkına zahmet ve eziyet verdim, yük oldum. Bu yüzden utanıyorum. Ama hiç üzülmeyin size verdiğim zahmetleri telafi edinceye

kadar burada kalır, elimden geldiğince çalışırım. Size karşı borcumu hiçbir zaman ödeyemeyeceğimi çok iyi biliyorum. Çünkü bir insan, hayatını kurtaran kimse-
lere karşı borcunu asla ödeyemez.

Scarlett de razı olunca Will, Tara'da kaldı ve böylece genç kadının omuzlarından, çiftliğin büyük bir yükü kalktı.

*

* *

Eylül ile birlikte pamuk toplama zamanı da gelmişti. Will ile Scarlett güneşten ısınmış olan basamaklarda oturuyorlardı. Ağır ve sakın sesiyle Will, Fayetteville yakınındaki yeni yapılan fabrikada pamuğu temizlemek için dünyanın parasını istediklerini anlatıyordu. Gerçi atı ve arabayı, iki haftalığına fabrikanın sahibine verdiği takdirde ücretin dörtte biri kadar indirim yapılacaktı. Will pazarlığı yapmadan önce Scarlett'e danışmayı uygun görmüştü.

Scarlett, ağzında bir saman çöpüyle oyalanan delikanlıya baktı ve onu Allah'ın gönderdiğine inandı. "Son aylar içinde eğer Will olmasaydı, acaba Tara'nın hali ne olurdu?" diye düşündü. Will sessiz ve gösterişsiz çalışıyordu. Tara'da bir yabancı olmasına rağmen Pork'tan daha iyi iş yapıyordu. Scarlett onun yaptıklarını birer mucize gibi görüyordu. İnek sancılardan böğürürken, at bilinmeyen bir hastalıktan güçsüz düşmüşken Will gecelerini gündüze katmış ve bu iki hayvanı da iyileştirmişti.

O da yavaş yavaş ailenin öteki bireylerinin düzeyine yükseliyordu. Ona Gerald'ın odasının yanındaki bir odaya yatak sermişlerdi. O gitmekten hiç söz etmiyordu. Scarlett ise onun günün birinde gideceği düşünceyle üzülüyor ve kendi kendine şöyle diyordu:

— Carreen biraz akıllı olsa Will'in hoşuna gittiğini farkederek. Ama nerede!...

Bir gün Will, Carreen ile evlenmek istediğini söyle-

diği zaman Scarlett çok sevinmişti. Doğal olarak Will savaştan önce böyle bir istekte bulunsaydı onu sert bir biçimde reddederlerdi. Çünkü Will onların düzeyinde yetişmiş biri değildi. Ayrıca onların hayat koşullarına da yabancıydı.

Scarlett, kızının böyle bir köylü çocuğu ile evlendiğini gördüğu zaman annesinin düşüp bayılacağını düşündü. Ama zamanın koşulları annesinin kurallarını uygulamaya elvermiyordu. Çünkü savaş yüzünden erkek nüfus azalmış, kızlar ise çoğalmıştı. Ayrıca Tara'nın bir erkeğe de ihtiyaçı vardı. Gözünü dua kitaplarından kaldırmayan Carreen ise içinde bulunduğu dünya ile ilgisini gittikçe yitiriyor ve Will'e gerçek bir kardeş gibi bakıyordu.

Scarlett, kızkardeşine nefret duyarak, "eğer Carreen kendisine yaptığım iyiliklere karşı bana biraz borçlu olduğunu hissetse hemen Will ile evlenir ve onun Tara'dan gitmesini önlerdi.

Oysa ne gezer!... Zavallı aptal, belki de bir gün olsun onu düşünmemiş olan bir enayi için tüm hayatını zehir ediyor!" diye düşünüyordu.

Will, Tara'da kaldı, ama bunun nedenini Scarlett de bilmiyordu ve umurunda da değildi. O, Will'in kendisine karşı gösterdiği saygı ve sevgiden memnundu. Will çiftlik işleri hakkında onunla bir büyük adam gibi konuşur, her konuda danışır ve fikrini alırdı. Gerald'a karşı da saygılı davranıyor ama Scarlett'i gerçek aile reisi gibi görüyordu.

Scarlett, Will'in at ve arabayı kiraya verme fikrini kabul etti. Gerçi bu durum, aileyi geçici bir süre ulaşım aracından yoksun bırakacaktı. Ama bu işe en çok kızacak olan Suellen'di, çünkü o tanıdıklarına atla ziyarete gidiyordu.

Scarlett "bizim küçük hanım bu işe üzülecek ve onun ağlayıp sızlanmalarını günlerce çekeceğiz!" diye düşündü.

Melanie ise neşeli de olsa, güçlü veya yorgun da olsa o hep solgun yüzlü ve zayıftı. Onu muayene eden

ihhtiyar Fontaine ile Doktor Meade onun bebeğini dün-
yaya getirişini uygun bulmadılar. Kısacası ikinci bir
hamileliğin onun ölümüne neden olacağını söylediler.

*

* *

Will bir gün Fayetteville dönüşünde cebinden bir
kağıt para çıkardı. Oysa Scarlett ne zaman Konfedere
parası görse çılgına dönerdi. O gün de küplere bindi:

— Will yırt onu! Ya da cebine sok!... Ben de tam üç
bin tane var onlardan, ama şimdi on paralık değerleri
yok. Dadı rüzgar girmesin diye tavandaki çatlakları
onlarla tıkamak istediğini söylüyor.

Will gayet sakin, elindeki kağıt paranın arkasını
çevirdi. Paranın bu yüzüne bir kağıt yapıştırılmıştı.
Üzerine de el yazısıyla bir şeyler yazılmıştı. Delikanlı
bir iki kez öksürdükten sonra okumaya başladı:

*Bu yeryüzünde beş para etmez artık!
Yeryüzünde olduğu gibi, denizlerde de...
Ölen bir milletin emanetidir bu!...
Bunu iyi sakla ve herkese göster.
Göster ki, herkes yurtseverlerin rüyası olan,
Beşikten mezara sürüklenmek için çıkarılan
Bir milletin özgürlük şarkısını,
Bu değersiz kağıttan anlasın!*

Melanie duygulanarak;

— Ne kadar güzel, ne kadar acıklı! dedi. Scarlett
dolarlarını tavandaki çatlakları tıkaması için Dadı'ya
vermez artık! Çünkü bunlar, kağıt parçasından çok
daha fazla şeyler ifade ediyor. Bak şarkının da dediği
gibi, "ölen bir milletin emanetidir bu!"

— Aman Mellyciğim bu kadar duygulu olma! Kağıt,
kağıttır işte... Pek fazla da yok zaten. Dadının duvar-
daki deliklerden içeri kertenkele girdiğini söylemesin-
den bıktım usandım artık. Wade büyüyünce ona Kon-

federelerin yeşil banknotlarından vereceğim, bu paçavraları değil!

Bu tartışma sırasında Beau ile oynayan Wade başını kaldırdı ve bir elini gözlerine siper ederek;

— Gelen var! Bir asker! dedi.

Scarlett çocuğun gösterdiği yöne bakınca alışılmış manzara ile karşılaştı. Sakalı uzamış, mavi ve haki renkteki üniformaları yırtık bir adam ağaçlı yolu ağır ağır tırmanıyordu.

Scarlett:

— Ben artık asker neslinin tükendiğini sanıyordum! dedi. Allah vere de bu pek iştahlı bir adam olmasa...

Will ise;

— Göreceğiz! diyerek kestirip attı.

Melanie ayağa kalktı ve;

— Gidip Dilcey'ye, sofraya bir kişilik daha çatal bıçak koymasını söyleyeyim; Dadi'ya da onu soyup yıkarken hırpalamamasını tembihleyeyim bari! dedi. Sonra birden duruverdi ve elini sanki hastaymış gibi boğazına götürdü. Scarlett ona bakınca beyaz boynundaki damarların mavi mavi görüldüğünü ve kuvvetli bir biçimde attıklarını farketti. Yüzü daha da sararıp, gözleri büyüyünce, Scarlett onun bayılacağını düşünerek yerinden fırladı ve kolundan tuttu. Ama Melanie bir kelebek gibi onun kollarından sıyrılıp merdivene doğru gitti.

Melanie bir anda kolları açık ve etekleri dalgalanarak ağaçlı yoldan aşağıya doğru koşmaya başladı. Scarlett, başına gürzle vurulmuş gibi sersemledi. Kendine geldiği an durumu kavradı. Sendeledi ve merdivenin trabzanına dayandı.

Adamın yüzü sakaldan ve pislikten görünmüyordu. Sanki bir adım daha atmaya gücü kalmamış gibi durup kendisine doğru kuş gibi gelen Melanie'ye baktı. O an Scarlett'in kalbi burkuldu. Melanie, sevinç feryatları arasında kendini askerin kucağına atıverdi; onun da başı kadının göğsüne düştü.

Neşeden çılgına dönen Scarlett onlara doğru koşmak istedi, ama Will onu eteğinden yakaladı ve sakın bir sesle;

— Bu mutluluk anlarını mahvetmeyin! dedi.

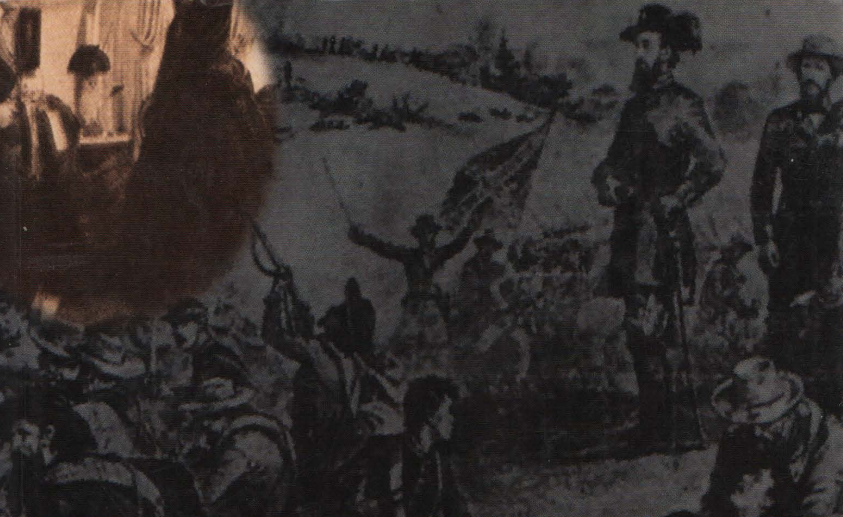
— Bırak beni aptal! O Ashley'dir! Sana bırak beni diyorum!

Will'in, Scarlett'in eteğini bir kerpeten gibi tutan parmakları gevşemedi ve yine sakın bir sesle şöyle dedi:

— Onun kocasıdır!

Mutluluktan sarhoşa, öfkeden de çılgına dönen Scarlett, Will'e dik dik baktı. O da, genç kadının ateş saçan gözlerinin derinliklerine anlayış ve acıma duygusu ile bakmaktaydı.

(BİRİNCİ CİLDİN SONU)

Margaret Mitchell

RÜZGÂR GİBİ GEÇTİ

TOKAR YAYINLARI

TAM METİN

Margaret Mitchell

RÜZGÂR GİBİ GEÇTİ

Rüzgâr Gibi Geçti romanı Amerika Birleşik Devletleri tarihinde çok derin izler bırakan iç savaşın geniş bir öyküsüdür. Yayınlandığı ilk günden itibaren ABD'de satış rekorları kıran Rüzgâr Gibi Geçti, daha sonra Fransa, Almanya ve İngiltere'de de çok büyük bir ilgi görmüştür. Roman, Hollywood'da aynı adla filme alındıktan sonra ise bütün dünyaya yayılan bir üne ulaşmış ve film dünya sinemalarında aylarca kapalı gişe oynamıştır. Romanda, 1861 yılında Amerika'nın kuzey ve güney devletleri arasında patlak veren Ayrılık Savaşı boyunca yaşanan olaylar anlatılıyor. Romanın baş kadın kahramanı Scarlett O'Hara'dır. Sert bir karakter sergileyen bu genç, güzel, atak ve bencil kadının başından geçenler akıcı bir dille anlatılmıştır. Filmde Scarlett'i Vivien Leigh canlandırmıştır. Savaşın neden olduğu felaketler, eserde bir fotoğraf gibi bütün çıplaklığıyla ve tüm gerçek yanlarıyla gözler önüne serilmektedir. İkinci derecede önemli karakter Rhett Butler'da bütün özellikleriyle tanıtılmaktadır. Filmde Rhett Butler karakterini ünlü aktör Clark Cable canlandırmıştır. Romanın önemli karakterlerinden bir diğeri olan Ashley Wilkes da iç savaş bittikten kısa bir süre sonra "Güney intikamını alıyor!" diyerek tabancasını çeken ve başkan Abraham Lincoln'u öldüren John Wilkes adlı Güneyli'nin oğludur. Ashley rolünü ise Leslie Howard oynamıştır.

TOKER YAYINLARI

MARGARET
MITCHELL

RÜZGÂR
GİBİ
GEÇTİ/2

Cilt: 2

İKİNCİ BASKI

Çeviren:
MİNE TOKER

Redaksiyon:
YALÇIN TOKER

© Copyright Toker Yayınları-1995

TOKER «GENEL DİZİ» No: 236

•

"Doğudan-Batıdan Seçmeler" Dizisi No: 20
/TAM METİN DÜNYA KLASİKLERİ No:1

•

TOKER YAYINLARI Ltd. Şti.

Ankara Cad. 46
Cağaloğlu - İSTANBUL
Tel: 0212 522 33 09

e-mail: tokeryayinlari@yahoo.com

ISBN - 975-445-032-3

o Dizgi : Toker
o Baskı : Kelebek Matbaası
o Cilt: Vebsan Mücellithanesi
o İstanbul - 2002

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

1

1866 yılının ocak ayı... Yine insanı iliklerine kadar titreten soğuk günlerden biri... Vakit ikindi olması-
na rağmen ortalık kararmış... Scarlett annesinin küçük çalışma odasında...

Genç kadın, Pitty halasına içeriği ilk iki mektuptan farklı olmayan bu üçüncü mektubu yazıyordu. Ona kendisinin, Melanie'nin ve Ashley'nin Atlanta'ya gide-
meyeceklerini bildirecekti. Canının sıkıldığı her halin-
den belli oluyordu, çünkü göndereceği bu mektup Pitt-
ypat'i tatmin etmeyecekti. İhtiyar kız, hemen "iyi ama
tek başıma korkuyorum!" diye cevap verecekti.

Buz kesen ellerini ovuşturdu ve ayaklarını ısınır
umuduyla yırtık halının altına soktu. Will, sabahleyin
erkenden atı nallatmak için Jonesboro'ya gitmişti.
Scarlett, insanların yalınayak gezdikleri bir dönemde
atların nal ile dolaşmasını çok lüks buldu.

Mektubu bitirmek üzere kalem eline aldığı sırada
Will'in arka kapıdan girdiğini duydu. Onun tahta aya-
ğının holde çıkardığı seslerden odanın kapısına yak-
laştığını anladı. Ama delikanlı onu rahatsız etme kay-
gısıyla içeri girip girmemekte tereddüt ediyordu. Scar-
lett ona seslendi. Will içeri girdi, soğuktan donmuştu,
saçları karmakarışık. O alaycı gülümsemesiyle Scar-
lett'e sordu:

— Mrs. Scarlett, sandığınızda daha ne kadar kağıt
para var?

Genç kadın biraz şaşkın halde;

— Yoksa param için benimle evlenmek mi istiyor-
sun? diye sordu.

— Hayır efendim, ama öğrenmek istiyorum.

Scarlett ona kaygılanarak baktı. Will'in yüzünde ciddi bir ifade yoktu, ama onun tavrı çoğunlukla hep böyle olurdu. Scarlett bir şeylerin yolunda gitmediğini sezdi ve;

— On Yankee altınım var! dedi.

— Doğrusu bu para yetiştirmez efendim!

— Neye yetiştirmez Will? Söylesene!

— Vergileri ödemeye yetiştirmez!

Will bu açıklamayı yaptıktan sonra seke seke şöminenin yanına gitti. Kor haline gelmiş olan ateşin üzerine eğilerek, soğuktan kızaran ellerini ısıttı.

— Vergiler mi? Ama biz onları ödemiştik Will! Kör şeytan, nereden çıktı bu şimdi!

— Ödediğinizi kabul ediyorlar, ama az ödediğinizi iddia ediyorlar. Bugün Jonesboro'da bundan söz edildiğini duydum.

— Ama Will ne demek istediğini bir türlü anlayamıyorum!

— Efendim başınızda bin dert olduğunu biliyorum ve sizin yeni bir dertle daha uğraşmanızı istemem. Ama bu konuyu size anlatmalıyım. Ödediğiniz vergiyi arttırmanız gerektiğini söylüyorlar. Taşınmaz mallarınız için bir tasarı hazırlanıyor. Kısaca söylemek gerekirse vergiler büyük oranda arttırılmıyormuş. Bütün bu bölgede en fazla verginin size salınacağını sanıyorum.

— Ama ben vergimi ödediğime göre, nasıl olur da ikinci kez benden vergi almaya kalkışsınlar?

— Jonesboro'ya sık sık gitmeyişinize doğrusu çok memnunun efendim. Çünkü orası sizin gibi bir kadının gideceği yer olmaktan çıkmış. Orada burada bazı zenciler beyazları aşalayıcı davranışlarda bulunuyorlar. Örneğin sokakta yürürken beyazlara dirsek atıyorlar, kaldırımdan inmek zorunda bırakıyorlar.

— Peki ama zencilerin bu yaptıklarının vergi işiyle olan ilgisini anlayamadım.

— Birazdan anlayacaksınız efendim. Bu mendebur herifler Tara'nın en çok pamuk yetiştiren yer olduğunu

söylemişler. Ben bunu duyunca, kentte ne gibi dedikodular yapıldığını öğrenmek için bütün kahveleri dolaş-tım. Şunu öğrendim efendim! Siz verginizi ödemediği-niz takdirde açıkgozün biri Tara'yı açık artırmada yok pahasına eline geçirecekmiş. Herkes bu vergileri kolay-ca ödeyemeyeceğinizi biliyor. Tara'ya sahip olmak iste-yen bu açıkgoz adamın kim olduğunu henüz saptaya-madım. Ama Mrs. Cathleen ile evlenen kahyanın bir şeyler bildiğini sanıyorum. Çünkü onunla bu konuyu konuştuğum zaman katıla katıla güldü.

Will divana oturdu ve sakat olan dizini ovmaya başladı. Dizi, havalar soğuduğu zaman onu rahatsız edecek kadar sızlardı. Scarlett, Will'e belli etmeden baktı. Tara'nın açık artırma ile satılacağı haberi genç kadının kalbini sızlatıyordu. Tara'da yaşayanlar nereye sığınacaklardı? Tara başka birinin mi olacaktı? Bunu aklı almıyordu.

Scarlett, Ashley'nin dönüşünden sonra çiftliğin iş-lerini ona ve Will'e bırakmıştı. Ashley ile Will, akşam yemeklerinde Tara'nın onarılmasını ve düzenini tartı-şırlardı. Genç kadın, ortalıkta bazı yabancıların dolaş-tığını, her şeyi yok pahasına almaya çalıştıklarını, bazı zencilerin de küstahlaştıklarını işitmişti; ama bunlara pek inanmamıştı. Hele bugüne kadar gururlu bir tek zenciye rastlamamıştı.

Sanki Ashley ile Will bazı şeylerin kendisinden giz-lenmesi için aralarında anlaşmışlardı. Savaşın yarattı-ğı yıkımı, şimdi bir başka yıkım izliyordu ve bu yıkım ilkinden çok farklıydı: Onarım!... Yalnız Ashley ve Will bu konuyu pek üstü kapalı konuşuyorlardı. Scarlett de onların konuştuklarını dinlemeye kalkıştığı zaman söylenenler bir kulağından giriyor, ötekinden çıkıyor-du. Yankeeeler'in Güney'i işgal edilmiş bir ülke gibi yö-nettiklerini, politikacıların da ancak kinden güç alarak hareket ettiklerini duymuştu. Ama bu düşünceler, Scarlett'in ilgi alanının dışında kalıyordu; üstelik poli-tika erkeklerin işiydi.

Scarlett bir gerçeği kesin olarak anlayamıyordu.

Yani ülkeyi Yankeeler'in yönettiğini bilmiyordu. Onlar tüm iş yasalarını değiştirmişlerdi. Şimdi bir işçi, çalışmasının karşılığını alamıyordu. Bütün Güney savaş yasalarıyla yönetiliyordu. Yankee askerleri istedikleri yerde kışlalar kuruyorlardı. "Serbest Bırakılmış Zenciler Bürosu" da kendi başına buyruktu ve bağımsız bir kurum gibi çalışıyordu. Eski esirlerle ilgilenen bu büro binlerce zenciyi tarlalardan ve çiftliklerden çekip alıyor ve onları serbest bırakıp kentlere, köylere gönderirken onlara bir iş de vermiyordu. Bütün bunlar olurken, Scarlett'in bildiği tek şey zencilerin eski efendilerine karşı isyancı bir tavır almalarıydı. Oysa Gerald'in işine son verdiği eski kahyası Jones Wilkerson, Serbest Bırakılmış Bürosu'nun yerel şubesini yönetiyordu. Yardımcısı olarak da Cathleen Calvert'in kocası olan Hilton'u çalıştırıyordu. Bu iki rezil adam, Güneyliler'in ve Demokratlar'ın yeniden esirlik sistemini uygulamak için fırsat kolladıklarını her yana yayıyorlardı. Bunu ileri sürerek zencilerin bir an önce bu büronun yada Cumhuriyetçi Parti'nin koruması altına girmelerini öğütüyorlardı.

Wilkerson ile Hilton yalnızca zencileri kışkırtmakla kalmıyorlar, aynı zamanda onların beyazlarla aynı düzeyde olduklarını, onlarla evlenebileceklerini söylüyorlardı. Hatta onları, beyazların mallarına elkoymak için yönlendiriyor ve bu konuda onlara geniş arazi ve birer katır vereceklerini bildiriyorlardı. Beyazların zencilere karşı ne kadar vahşi hareket ettiklerini de ballandıra ballandıra anlatıyorlardı.

Bu büroya askerler de destek oluyordu. Onlar yenilmiş olanların aleyhine birbiriyle çelişen birçok karamame ve tüzük yayınladılar. Bu büro çalışanlarından birine en küçük bir hakaret bile tutuklanmaya neden oluyordu. Jones Wilkerson ile Hilton'un her çeşit ticaret işlemlerinde de parmakları vardı.

Allah'tan Scarlett bu iki dolandırıcının, sahtekarın, kindar kişinin tuzaklarına düşmedi. Çünkü Will zekası ve dürüstlüğü sayesinde birçok karışık işi çözümledi.

Ama bu konuda kimseye bir şey söylememiştir. Bu delikanlı gerekirse Yankeeler'le de anlaşabilirdi. Gerçi onun karşısına çıkan bu sorunun gücünün çok üstündeydi. Hiç vakit kaybetmeden Scarlett'i ek vergiler konusunda aydınlatmıştı. Yoksa genç kadın Tara'yı kaybedebilirdi.

Gözleri şimşek şimşek çakan Scarlett, Will'e baktı.

— Yankeeler'in Allah belasını versin! diye bağırdı. Bizi ezdikleri ve mahvettikleri yetmiyormuş gibi, bir de üzerimize birtakım rezil adamları salıyorlar.

"Savaş bitmişti, barış imzalanmıştı ama bu mende-bur Yankeeler beni bir kez daha soyabilir, açlığa mah-kum edebilirlerdi. Üstelik evimden de kovabilirlerdi. Ne kadar da aptalmışım!" diye düşündü.

Scarlett, ilkbahara kadar dayandığı takdirde her sorunun çözümleneceğini sanıyordu oysa. Ama tarla-larda güneş altındaki yorucu çalışmalardan sonra or-taya çıkan bu korkunç haber onu çileden çıkarmıştı. Zaten sabrı taşmak üzereydi.

— Ah Will! Ben de savaşla birlikte bütün üzüntüle-rimin yok olacağını sanmıştım.

Will, Scarlett'e dikkatle bakarak;

— Üzüntüler asıl şimdi başlıyor! dedi.

— Bize saldırdıkları ek vergi ne kadar?

— Üç yüz dolar.

— Üç yüz dolar mı dedin?

— Evet Mrs. Scarlett!

İşte bu haber üzerine genç kadın uzun süre sus-kun kaldı, ağzını bıçak açmadı. Sonra her yanı titre-meye başladı ve bir ara;

— Üç yüz dolar! Neden üç bin dolar istemiyor bu al-çaklar? dediği duyuldu. Sonra;

— Haydi şimdi bu üç yüz doları bulmak gerekecek! diye kekeledi.

— Evet efendim, parayı bulmak gerek!

— Ah Will! Tara'yı sattıramazlar!... Onu satmalarına izin vermem!

Will'in gözlerinde, Scarlett'i hayrete düşüren bir

kin ve öfke izi belirdi:

— Siz 'hayır' diyorsunuz, ben ise 'evet' diyorum! Çünkü bu alçaklar bu kötülüğü yapacak karakterdeler... Göreceksiniz yapacaklardır... Mrs. Scarlett bu ülke hapı yutmuştur. Buraya yerleşen bu adamlar Demokratlar'ın bize tanımadıkları oy hakkına sahipler. İleri gelenlere oy hakkı verilmiyor, çabulculara veriliyor. 1865 yılında vergi sicilinde geliri iki bin dolardan çok olan demokratların oy kullanma hakkı yoktur. Bu karar babanızın, Mister Tarleton'un, Mc Raes'in ve Fontaineler'in oğullarının ve bu durumda olanların haklarını elinden alıyor. Savaş sırasında albay ya da daha yüksek bir rütbede bulunanlarda oy kullanamayacaklardır. Bu ülke Konfederasyon'un herhangi bir devletinden çok daha fazla albay yetiştirmiştir. Konfederate hükümetinin hizmetinde bulunanların da oy kullanma hakları ellerinden alınmış. Kısacası ateşkes kabul edildiği andan itibaren ülkemizin ileri gelenleri oy kullanma haklarını kaybettiler. Göreceksiniz bu zencilerin hepsi topa tüfeğe sahip olacak, bizim ise kendimizi savunmak için oy kullanma hakkımız bile yok.

Scarlett, Will'in anlattıklarından pek bir şey anlamamış olduğu için onun konuşmasını kesti:

— Canım oy kullanmanın bizim işimizle ne ilgisi var? Biz vergi işini konuşmuyor muyduk? Bizim topraklarımız çok verimlidir. Ben burayı ipotek ederek vergiyi ödesek diyorum.

— Efendim bazen aptallar gibi konuşuyorsunuz. Bu yerlere bugün para verecek hangi kuruluş ya da kişi var? Tara'yı elinizden yok pahasına almak isteyenlerden başka kimse yok.

— Will, hani bir Yankee'yi öldürmüştüm ya, onun üzerinde bulduğum elmas küpeler var. Onu satsak vergi için gerekli parayı sağlayabilir miyiz?

— Mrs. Scarlett, onları satın almaya yetecek para kimde var? Halk et alacak durumda değil! Boş yere bunlara kafanızı yormayın.

Her ikisi de sustu. Scarlett başını duvara çarpmış

gibi sersemlemişti. Sessizliği Will bozdu:

— Şimdi ne yapacağız Mrs. Scarlett?

— Hiçbir şey bilmiyorum. Sakın babama bu konudan söz etmeyin. Hasta adamın yüreğine iner.

— Siz meraklanmayın, bir şey söylemem Mister Gerald'a...

— Güzel! Şimdi bana söyleyin bakayım, bundan başkasına söz ettiniz mi?

— Hayır! Doğruca size geldim.

Scarlett, "her kötü haberi ilk bana verirler zaten!" diye düşündü. Durum genç kadının canını sıkıyor ve onu kaygılandırıyordu.

— Mister Wilkes nerede? Belki o bir çare bulabilir.

Will, cevap vermeden önce genç kadına baktı. Onun gözlerinde Ashley'nin geldiği gün beliren ve her şeyi bildiğini ifade eden izler vardı.

— Bahçede kazık hazırlıyordu. Atı bağlarken balta seslerini işitmiştim. Ama Mister Ashley de sizin ve benim gibi meteliksiz değil mi?

Scarlett kararlı bir sesle:

— Ne olursa olsun, onunla mutlaka konuşmalıyım! dedi. Ayaklarının üstündeki yırtık halıyı tekmeleyerek kalktı. Will onun bu sinirli hareketini görünce üzülmedi ve hatta gücenmedi de... Odada yalnız kaldı, şöminenin ateşinde ellerini ısıtırken, Scarlett'in arkasından seslendi:

— Mrs. Scarlett şalınızı alsanız fena olmaz. Çünkü dışarıda korkunç bir soğuk var!

Scarlett, Will'in uyarısını duydu, ama dönüp şalını almadı. Gönlü bir an önce Ashley'nin yanına gitmekten yanaydı.

Onu yalnız bulmak, Scarlett için büyük şanstı. Geldiği günden beri onunla başbaşa bir sohbet yapması mümkün olmamıştı. Yanında her zaman biri oluyordu. Hele Melanie, ondan bir adım bile ayrılmıyordu. Hatta Ashley'nin yanında olduğunu hissetmek için ceketinin kolunu tutuyordu. Melanie'nin ona böyle sahip olmak istemesi, Scarlett'te kıskançlık duygularının

alevlenmesine neden oluyordu.

Genç kadın aylarca köreltmeye çalıştığı Ashley'ye ait duygularının şu an birdenbire bir yanardağ gibi patlamak üzere olduğunu farkettili. Şimdi onunla yalnız konuşmaya karar vermişti ve bu kez onunla kendisinin arasına bir başkasının girmesine asla izin vermedi.

*

* *

Dışarısı çok soğuktu. Scarlett dalları kırılan meyve ağaçlarının yanından geçti. Çimenler nemliydi, ayakları birkaç adım sonra ıslandı. Uzaktan Ashley'nin kazıkları budarken vurduğu baltanın çıkardığı sesler duyuluyordu. O Yankeeler'in sevinç naraları atarak yaktıkları setleri onarmaya çalışıyordu.

Scarlett "doğrusu bu iş Ashley için çok ağır!" diye düşündü. İçinden bulunduğu duruma lanet yağdırdı. Hiç olmazsa Ashley kocası olsaydı bu durumlara katlanabilirdi. Yorgun başını onun omuzuna dayayacak, ağlayacak, bütün sorumlulukları ona bırakacaktı.

Rüzgarla sallanan nar ağaçlarının arasından yoluna devam etti. İşte Ashley karşısındaydı. Baltasına dayanmış, eliyle alnında biriken terleri siliyordu. Sırtında ona kısa gelen, Gerald'ın bir gömleği vardı. Eski bir asker pantolonu giymişti. Ceketini çalışırken terlediği için çıkarıp bir dala asmıştı.

Ashley'yi perişan bir halde gören Scarlett'in içinde, kadere karşı isyan duyguları uyandı. Onun yakışıklı, kibar, zarif, sevimli ve şen Ashley'si şimdi bir çiftçi gibi çalışıyordu. Onun elleri böyle ağır işlere alışık değildi. Allah onu lüks bir hayat sürmek, kibar insanlarla ahbaplık etmek, piyano çalmak, kitap okumak için yaratmıştı. Ama gel gör ki, o şimdi bunların birini bile yapamıyordu.

Oğlu Wade'i perişan bir kıyafette görmek, Will'in bir hamal gibi çalıştığını bilmek Scarlett'in umurunda bile değildi. Ama Ashley'ye gelince böyle şeylere tahammülü yoktu. O böyle sefil bir hayata layık değildi.

Onun yerine baltayı kendisi sallamaya razıydı. Ashley'yi böyle görmek onun kalbini paramparça etmişti.

Scarlett ona yaklaşırken Ashley;

— Lincoln'un de eskiden kazık budadığı iddia ediliyor! dedi. Şimdi onun ne yüksek bir yere ulaştığını bir düşünün bu durumda...

Scarlett kaşlarını çattı, yüzüne ciddi bir ifade verdi ve bir ön konuşma yapmadan Will'in getirdiği tatsız haberi anlattı. Genç kadın gayet basit ve kısa cümlelerle konuşuyordu. Ashley'nin yararlı bir tavsiyede bulunacağını düşünerek epey konuştu. Ama o, bir şey söylemedi; yalnız Scarlett'in soğuktan titrediğini görünce ağaçta asılı duran ceketini alıp genç kadının omuzlarına koydu.

Scarlett, Ashley'nin dikkatini anlattığı konuya çekmek için;

— Bu parayı sağlamak gerektiğini herhalde farketkiniz, değil mi? diye sordu.

— Evet! Ama nereden sağlanacak?

Bu cevaba Scarlett'in canı sıkıldı.

— Ben de bunu öğrenmek istiyordum! dedi.

Ashley gülümseyerek şöyle konuştu:

— Geleli birkaç ay oldu. Bu zaman içinde paranın yalnız bir adamda bulunduğunu öğrendim. O tek kişi de Rhett Butler'mış! Bir hafta önce Pitty haladan Melanie'ye gelen mektupta, o da bu iddiayı doğrulayan bilgiler vermişti. Rhett, Atlanta'ya çok güzel çift atlı bir arabayla gelmiş; cepleri de yeşil banknotlarla doluymuş. Ancak Pitty hala, onun bu paraları pek namuslu bir biçimde kazanmadığı söylentisinin yaygın olduğunu da yazmıştı.

Scarlett, Ashley'nin anlattıklarına tepki gösterdi.

— Ondan söz etmeyelim! dedi. Ben hayatımda onun kadar rezil bir adam görmedim. Gelelim kendi sorunumuza... Pekiyi halimiz ne olacak?

Ashley baltasını yere bıraktı, gözlerini ufka çevirdi. Bir süre dalgın dalgın kaldıktan sonra;

— Bunu ben de düşündüm! dedi. Evet halimizin

ne olacağını çok düşündüm. Ama yalnız bizi değil, bütün Güney'i de düşündüm.

Scarlett "Güney'den bana ne! Hepsi gebersin! Benim derdim, bana yeter!" diye cevap vermek istedi, ama sustu. Çünkü kendisini her zamankinden daha az güçsüz hissediyordu. Ashley onun sustuğunu görünce konuşmaya devam etti.

— Olan oldu bir kere! Yapacak bir şey yok. Her uygarlığın yıkılışını buna benzer sonuçlar izler. Akıllı ve güçlü insanlar bu olumsuz durumun üstesinden gelirler, aptal ve güçsüz olanlar ise mahvolup giderler. Herhalde bir Götzendammerung'a(*) tanık olmak gerekiyor.

— Bir neye?

— İlahların yıkılışına! Çünkü biz Güneyliler kendimizi Allah sanıyorduk.

— Allah'ını seversen bu saçma sapan şeylerden söz etmeyi bırak. Eğer mahvolacak kimse varsa o da biziz.

Scarlett'in hırçın davranışları, perişan durumu Ashley'nin de etkilenmesine neden oldu. Şefkatle Scarlett'in ellerini tutup avuçlarına baktı, nasırları gördü.

— Bunlar hayatım boyunca gördüğüm en güzel ellerdir! dedi. Onlar güzeldir, çünkü güçlüdür. Her nasır bir madalya ile eş değerdedir; her sıyrık da bir cesaretin, bir özverinin nişanıdır. Biliyorum, bu eller baban, kızkardeşlerin, Melanie, bebeği, çocuğun, zenciler ve benim için sertleşti.

(*) Alman filozofu Nietzsche'nın 1888'de yazdığı ve 1889'da yayımlanan eseri. (Türkçe adı: Tanrıların Alacakaranlığı.) Nietzsche bu eserinde ister kişi, ister düşünce, sanat teorisi ya da yaygın gelenek ve görenekler olsun, putlaştırılmış olan her şeye hücum eder. Bu yozlaştırılmış değerlerin yerine, yeni değerleri, "köle ahlâkı"nın yerine "efendiler ahlâkı"nı, insanın yerine "üstün insan"ı, soysuzlaşma yerine gerçekten insancıl olan ilerlemeyi koyar. (Rüzgar Gibi Geçti'nin konusu 1861 ile 1865 yıllarındaki olayları kapsadığına göre, romanda Nietzsche'nın bu eserinden söz edilememesi gerekirdi. Ancak bu bir hata olarak görülmemelidir. Yazarın burada yapmak istediği, romanın kahramanlarından Ashley'nin, etkisinde kaldığı düşünceleri güçlendirmek ve okuyucunun gözünde netleştirmek olabilir.

Scarlett şu anda kafandan neler geçtiğini çok iyi biliyorum. 'Bu yeteneksiz, bu hayalci, bu deli ilahların ölümünden söz ediyor da asıl hayatta olanları unutuyor!' demek istiyorsun. Doğru değil mi Scarlett?

Genç kadın başıyla "hayır!" dedi. O, Ashley'nin ellerini daima ellerinde bulundurmasını istiyordu. O, bu anın sonsuza kadar devam etmesini istiyordu, ama Ashley onun ellerini bıraktı ve yerde duran baltaya, yonttuğu kazıklara, sağa sola dağılmış dallara baktı. Gözlerindeki yumuşak ifade gittikçe acılaştı.

— Ne baba ocağım kaldı, ne de servetim. Ben burada on para etmeyen biriyim, çünkü mensup olduğum topluluk yok olmuştur. Scarlett sana yapabileceğim en büyük yardım, tarlada alışmamdır. Ama biliyorum ki bu Tara'nın sorunlarını çözmeye yetmez. İçinde bulunduğunuz zor durumları görmüyor, anlamıyor muyum sanıyorsun? Sizin sırtınızdan geindiğimizi, size yk olduğumuzu biliyorum. Bana ve aileme yaptığınız iyilikleri asla ödeyecek durumda değilim. Bu gerçeği ve içinde bulunduğum yıkımdan kurtulacak gücü kendimde göremiyorum. Hayatı açık seçik ve bütün alaklığıyla göremediğim için ona biraz katlanabiliyorum. Söylemek istediğimi anlıyor musun Scarlett?

Scarlett, Ashley'nin söylediklerini onaylamak ister gibi başını eğdi. Çünkü onun ne demek istediğini tam anlamıyla anlayamıyordu, ama ağzından çıkan sözcükleri, soluğunu yutuyor, içine sindiriyordu sanki... Scarlett'e çok uzak görünen şey şimdi gerçek olmuştu. Ashley ona içini döküyor, derdini açıyordu. Genç kadın, önemli bir keşifte bulunmuş gibi heyecan, sevinç, mutluluk duyuyordu.

— Gerçekleri ıplak olarak ve tüm ayrıntılarıyla görememek büyük bir felaket doğrusu! Eskiden savaş bana kukla oyunu gibi gelirdi. Ben de savaşı bir oyun olduğunu sandığım için severdim. Tüm ayrıntıları göze çarpan şeyleri pek sevmem, onların biraz belirsiz ve karmaşık olmaları hoşuma gider.

Birden durdu, hafifçe gülümsedi. Esen rüzgar

onun ürpermesine neden olmuştu. Sonra sakın bir sesle;

— Bir başka deyişle Scarlett, ben bir alçağım! dedi.

Scarlett onun sözünü ettiği kukla oyunlarından, ayrıntılardan, belirsizlikten bir şey anlamamıştı. Ama son cümlesi onun anlayacağı biçimdeydi. Ashley yalan söylüyordu, o alçak değildi ve alçak da olamazdı. Çünkü onun soyunun ne kadar mert, cesur, yurtsever olduğu bundan önceki savaşlarda görülmüştü ve Scarlett de bunları duymuştu. Ashley'nin bu son sözlerine şiddetle itiraz etti:

— Hayır böyle konuşma, bu doğru değil! Bir alçak, topun üzerine çıkar da askerlerine saldırı emri verebilir mi? General, Melanie'ye mektup yazar da, bir alçaktan söz eder mi hiç? Bunlar...

Ashley bitkin bir halde onun sözünü kesti:

— Bu yapılan cesaret değildir. Savaş viski gibidir, alçakları da kahraman kadar çabuk sarhoş eder. Herhangi bir sersem de savaş meydanında böyle bir şey yapabilir. Çünkü insan, o sırada ölümle cesareti birbirinden ayırt edemez. Ben başka şeyleri vurgulamak istiyorum. Benim alçaklığım, ilk top sesinden kaçan bir adamın alçaklığından daha da korkunç!

Ashley, sanki her sözcük ona acı veriyormuş gibi güçlkle konuşuyordu. Bir iki cümle konuştuğundan sonra bir adım geri çekiliyor, sanki ağzından çıkan sözcükleri görüyormuş gibi acı ile bakıyordu. Scarlett'in karşısındaki herhangi bir adam bu üslupla konuşsaydı, genç kadın onun alçakgönüllülük rolü oynadığını sanarak ona hakaret ederdi. Ama hem Ashley böyle bir şey yapamaz, hem Scarlett ona hakaret etmeyi aklından bile geçirmezdi. Soğuk rüzgar Scarlett'in ıslak topuklarını, ellerini ve yüzünü yaladı. O ürperdi, ama soğuk rüzgarın etkisiyle değil... Scarlett'in tüm vücudunun ürpermesi, Ashley'nin sözlerinin kalbinde uyandırdığı korkudan ileri geliyordu.

— Ashley neden korkuyorsun, söyler misin bana?

— Ah bir bilerseniz! Sözcüklerle anlatılamayan, tarif

etmek istediğiniz zaman da çok saçma sayılacak şeylerden... Hayatın gerçek olmasından ve onun herhangi bir basit olayı ile karşılaşmaktan korkuyorum. Burada çamur içinde, soğukta odun kesmek, kazık yontmak umurumda bile değil. Ama olup bitenlere de ilgisiz kalamam. Eskiden taparcasına sevdiğim o eski hayatın şimdi yok olmasına üzülüyorum. Scarlett savaştan önce hayat ne kadar güzeldi. Bu güzellik ne kadar sihirliydi, ne kadar mükemmeldi. Belki herkes benim düşündüğüm biçimde düşünmüyordu. Ama Oniki Meşeler'de geçen yaşantım, tek kelime ile şahaneydi. Tanrım ben bu hayat için doğmuştum, onunla tek vücut olmuştum. Şimdi ise bu hayat yok artık, o öldü. Ben de bugün, eski hayatımda yaşayamadığımı biliyor ve işte bu nedenden dolayı korkuyorum. Eskiden gerçeklerden uzak, hayale yakın bir hayat sürüyordum. Hayatın en belirgin olaylarından ve insanlardan uzak yaşıyordum. Benim dünyama başkalarının girmesini istemiyordum. Scarlett, sizden uzaklaşmayı çok kez nedim. Sizde canlılık ve gerçekçilik vardı. Ben ise sizdeki gerçekçiliğe karşılık, hayalleri tercih ederek alçaklık ettim.

— Ya Melly!

— Eveet!... Melanie hülyaların en güzelidir. O hayallerimin en değerli parçasıdır. Savaş çıkmasaydı Oniki Meşeler'de oturacak ve orada mutlu bir yaşantımız olacaktı. Ben hayata karışmadan onun önümden akıp gitmesini izleyecektim. Ama savaş çıkınca, hayat tüm gerçek yüzüyle gözlerimin önünde sanki kükredi, şahlandı. Kendimizi Bull Run'da ateşin içine attığımız zaman, arkadaşlarımla külçe haline geldiklerini gördüm, can çekişen atların feryatlarını, evet yanlış söylemiyorum feryatlarını işittim. Adamların acıdan kıvrandıklarını ve kan kustuklarını gördüğüm zaman kendimden, insanlıktan utandım. Ama savaşın en kötü, en feci yanı yalnızca bunlar değildi.

Scarlett en berbatı, en kötüsü, en fecisi birlikte olduğum insanlardı. Tüm yaşantım boyunca başkaları-

na karşı kendimi savunmuştum, arkadaşlarımı kendim seçmiştim. Bu savaş bana mükemmel insanlarla dolu bir dünyada yaşamadığımı öğretti. İnsanların ne kadar basit, sorumsuz, alçak, korkak, ikiyüzlü yaratıklar olduklarını da öğretti. Ama bana bir şey öğretmedi: Onlara nasıl davranacağımı... Ben böyle bir şeyi öğrenmek de istemiyorum. Çünkü öğrenmekten korkuyorum. Bugün karıma ve çocuğuma bakabilmek için kendileriyle hiçbir ilgim, hiçbir ortak yanımla olmayan insanlar arasında kendime bir yer, bir yol açmak zorunda kalacağım. Siz hayatı boynuzlarınızdan yakalayabiliyor ve onu denetiminiz altına alabiliyorsunuz. Ya ben ne ile, hangi silahla hayata saldırayım Scarlett? Size korkuyorum dediğim zaman, haklı olduğum anlaşılıyor mu?

Scarlett, onun sözlerini tek tek ele alıyor, didik didik ediyor, ama sözcükler küçük kuşlar gibi uçup gidiyordu. Ashley kendini can evinden vuran olayların etkisiyle durmadan konuşuyor, Scarlett de onu böyle konuşturarak gücün ne olduğunu bir türlü anlayamıyordu.

— Scarlett, üzücü gerçeğe ilk karşılaştığımda, hayal dünyamın tiyatrosunda gölge temsilleri veremeyeceğimi anladım. Bu Bull Run çarpışmasında vurduğum ilk askerin yere serildiğini gördüğüm an oldu. Henüz her şeyin bitmediğini sanıyordum. Oysa kendimi birden sahnenin tam ortasında buluverdim. Ben amaçsız rol yapan, sahte tavırlar takınan ve hareketler yapan bir aktördüm artık. Ve böylece iç dünyam da çökmüştü. Benliğim; düşün-celeri düşüncelerime uymayan, davranışları bana yabancı gelen bir yığın insan tarafından işgal edildi. Onlar çamurlu ve pis ayaklarıyla gönlümü çiğniyorlardı, benim ise kaçacak, sığınacak bir yerim yoktu. Yankeeelerin elinde tutukluyken kendi kendime "savaş bitince eski yaşam-tıma ve hayallerime kavuşacağım ve tiyatrolarında oynayan gölge temsillerini tekrar izleyeceğim!" diyordum. Ama bir gerçek var ki Scarlett, geriye dönülmüyor. Bundan sonra bizi bekleyen olaylar savaştan da zindandan da kötü! Bana ka-

lirsa ölümden bile!... Farkında mısın Scarlett, korkuların muhakkak başıma bir felaket getirecek!

Scarlett, onun söylediklerinin bir sözcüğünü bile anlamadı. Ama anlamış gözükmek için, bir şeyler söylemesi gerektiğini de biliyordu.

— Canım Ashley!... Hepimizin ölmesinden mi korkuyorsun yoksa? diye sordu. Ah sen merak etme... Başımızın bir çaresine bakınız!

Ashley yorgun ve ölgün gözleriyle ona baktıktan sonra tekrar hayale daldı. Kalbi sızlayan Scarlett, onun başka bir şey düşündüğünü anladı.

Genç kadın ile Ashley aynı dili konuşmadıkları halde birbiriyle sohbet etmekten hoşlanan iki insana benziyordu. Scarlett onu taparcasına seviyordu. Onun dalgın hali karşısında, onu omuzlarından tutup kendisine çekmek ve ona herkes gibi etten kemikten yaratıldığını, romanlardaki ya da rüyalarındaki insanlardan olmadığını anlatmak istiyordu.

Ashley derin uykudan henüz aylamamış gibi dalgın bir tavırla konuştu:

— Açlıktan ölmek, pek de kötü bir şey değil. Bunu kendi deneyimlerimden biliyorum. Benim korkum, eski yaşantımızdan bir iz bulunmayan bir hayat sürmektir.

Her konuda olduğu gibi, bu konuda da anlaşıyorlardı. Çünkü Scarlett açlık içinde ve soğukta geçen bir hayata asla dayanamazdı. Genç kadın parlak kağıtlarla sarılmış bir kutuyu büyük bir heyecanla açıp da onu boş görünce hayal kırıklığına uğrayan bir küçük çocuk gibi yalnızca "aaa!" derdi.

Ashley'nin dudaklarında beliren gülümseme yüzündeki hüznü gizlemeye yetmiyordu.

— Scarlett böyle ipe sapa gelmez şeyler söylediğim için beni affet! Size hissettiklerimi anlatmam mümkün değil. Çünkü siz korku nedir bilmiyorsunuz. Sizde bir kalp var, ama hayal kurma yeteneğiniz yok. Böyle yaratılmış olmanıza gıpta ediyorum doğrusu. Ayrıca siz gerçeklerle burun buruna gelmeyi de umursamıyorsu-

nuz. Bu nedenle gerçeklerden kaçmak isteğiyle yanıp tutuşmuyorsunuz. Ya ben!...

"Kaçmak!"

Scarlett için, Ashley'nin ağzından anlaşılır yalnız bu sözcük çıkmıştı sanki.

Scarlett:

— Ah Ashley, yanıyorsun! dedi. Ben de kaçmak istiyorum. Mücadele etmekten bıktım artık.

Ashley, onun sözlerine inanmak istemiyormuş gibi kaşlarını kaldırdı. Bir şeyler söylemeye hazırlanırken Scarlett, ateş gibi yanan elini onun omuzuna koydu ve;

— Beni dinleyin! diyerek konuşmaya başladı. Size bıktığımı söylüyorum, lütfen inanın bana! Artık canıma tak etti. Yiyecek bulabilmek için durmadan mücadele ettim. Bulduklarımı koruyabilmek için de çabaladım. Tohum ekim, çapa salladım, pamuk topladım. Gücümün yettiği yere kadar saban sürdüm. Bana göre Güney ölmüştür, evet bir kez daha söylüyorum; Güney ölmüştür. Oraya Yankeeler, zenciler ve bir sürü yabancı sahip oldu. Artık oradan bize hayır yok. Ashley kaçalım buradan!...

Ashley, onun heyecandan kızaran yüzünü daha iyi görmek için dikkatle baktı.

— Evet kaçalım!... Her şeyi bırakalım. Ben başkaları için çalışmaktan usandım artık. Onlarla ilgilenecek biri çıkar herhalde... Nasıl olsa tek başına bir iş beceremeyenlere yardım eden biri bulunur. Kaçalım!... Sen ve ben, yalnız başımıza gidelim buradan... Meksika'ya gidelim... Meksika ordusunun subaya ihtiyacı varmış. Orada mutlu oluruz. Ashley yalnızca seni memnun edebilmek için, ben çalışırım orada. Senin için özveride bulunmaya hazırım. Ashley sen Melanie'yi sevmiyorsun zaten!...

Ashley cevap vermek istedi, ama Scarlett onu hemen susturdu. Onun söyleyecek o kadar çok sözü vardı ki eline geçmiş olan bu fırsatı kaçırmak istemiyordu.

— O gün, beni ondan daha çok sevdiğini söylemiş-

tin. Hatırlıyor musun o günü? Senin değişmediğini de biliyorum. Evet hiç değişmedin sen. Ah Ashley, gidelim buradan, uzaklara gidelim! Seni o kadar mutlu edeceğim ki... Seni Melanie mutlu edemez. Doktor Fontaine artık onun çocuk doğuramayacağını söyledi. Oysa ben sana istediğin kadar çocuk doğurabilirim.

Ashley ani bir hareketle onu omuzlarından tuttu. O kadar çok sıkıyordu ki, Scarlett'in canı acıdı ve soluğu kesilir gibi oldu.

— O gün Oniki Meşeler'de geçen olayı unutalım!

— Unutabileceğimi mi sanıyorsunuz? Siz unuttunuz mu? Beni sevmediğinizi açıkça söyleyebilirmisiniz?

Ashley içini çekti ve birden;

— Hayır, sevmiyorum! dedi.

— Yalan söylüyorsun!

Ashley gayet sakin görünüyordu.

— Yalan da olsa, bu sorun söz konusu olamaz.

— Yani?

— Melanie ile çocuğumu, onlardan nefret bile etsem terkedebileceğimi mi sanıyorsunuz? Sizinle kaçabileceğimi mi sanıyorsunuz? Melanie'nin kalbini kırabileceğimi mi sanıyorsunuz? Ailemi dostlarıma yük olarak nasıl bırakabilirim? Scarlett sakın çıldırmış olmayasınız? Sizde ahlak da mı kalmadı? Siz babanızı ve kızkardeşinizi terkediniz bakalım. Sizin onlara karşı görevleriniz olduğu kadar, benim de karıma ve çocuğuma karşı görevlerim var. Canınıza tak etse de, etmese de onların yaşamalarına yardım etmeniz gerekir.

— Ashley inan bana, onları terkedebilirim! Bunu yaparken tek bir tüyüm bile kıpırdamaz. Onları görmeye bile tahammülüm kalmadı. Bıktım artık hepsinden!

Ashley ona doğru eğilince, kalbi heyecanla hızlı hızlı çarpan Scarlett, onun kendisini kollarının arasına alacağını sandı. Ama Ashley, Scarlett'in düşündüğünü ve dört gözle beklediğini yapmadı; onun koluna sevgiyle dokundu. Sonra teselliye ihtiyacı olan bir çocukla konuşur gibi, ona şöyle dedi:

— Evet bıktığınızı ve canınıza tak ettiğini biliyorum. Konuşmalarınızdan çıkan anlam da bu iki şeyin kanıtı zaten!... Üç adamın bütün yükü sizin omuzlarınızda... İşte bundan sonra size yardım edeceğim ve ilk iş olarak da ellerimin acemiliğini gidermeye çalışacağım.

Scarlett çılgına döndü:

— Bana ancak, bir konuda yardım edebilirsiniz; o da beni buradan uzaklara götürmekle olur. Evet uzaklara... Nereye olursa olsun uzak bir yere götürmeniz bana yardımların en büyüğüdür. Zaten sizi buraya bağlayan hiçbir şey yok!...

Ashley gayet sakin cevap verdi:

— Evet hiçbir şey yok, namus hariç!

Scarlett yalvaran gözleriyle onun dağlardaki göller kadar durgun, berrak ve belirsiz olan gözlerine baktı. Bu bir çift siyah gözde, rüyalarının ve çılgınca isteklerinin hapsedildiğini gördü. O an ellerini yüzüne kapadı ve ağlamaya başladı.

Ashley onu ağlarken hiç görmemişti. O yaradılıştan olan birinin ağlayacağına akli ermiyordu. Onun bu haline acıdı, içinde ona karşı bir şefkat uyandı. Hemen Scarlett'e yaklaştı, onu kollarının arasına aldı. Bir çocuk gibi avuttu genç kadını... Sonra başını Scarlett'in göğsüne dayadı ve;

— Benim güçlü yavrucuğum, siz ağlamamalısınız! diye yavaş sesle konuştu.

Ashley, onun yeşil gözlerinde sihirli bir güzellik görmüştü. Eski anıları tekrar gözünün önünde canlandı. Son aylarda geçirdiği tüm acı günleri unutuverdi ve kendisine doğru uzanan kırmızı dudakların titrediğini gördü ve onları öptü.

Scarlett'in kalbi sevinçten, umuttan, heyecandan çatlayacakmış gibi çarpıyordu. Vücutlarının kaynaştığını sandı. Zaman kavramını unutarak uzun süre birbirlerine sarılı kaldılar. Ashley hiç doymayacakmış gibi onun dudaklarını öpüyordu.

Ashley'nin, onun vücuduna sarılan kolları gevşedi-

ği zaman Scarlett dengesini kaybeder gibi oldu ve bir ağaca dayandı. Ashley'ye aşk ve zafer dolu gözlerle bakıyor, ona şöyle yalvarıyordu:

— Beni seviyorsunuz değil mi? Seviyorsunuz... Allah-aşkına söyleyin beni sevdiğinizi! Ne olur Allahaşkına söyleyin!

Ashley onu tekrar omuzlarından tuttu. Elleri titriyordu, Scarlett bunu farkettiler ve onun da vücudu mutluluktan titredi. Büyük bir coşkuyla ona sokuldu, ama Ashley onu itti. Umutsuzluk izleri taşıyan gözlerle Scarlett'e bakarak;

— Hayır hayır, olmaz! Bana sokulursanız inanın sizi burada perişan ederim! dedi.

Scarlett zafer sarhoşluğuyla ona neşe, sevinç, umutla gülümsedi. Ashley'ye; kendisine göre zamanın, yerin hiç değeri olmadığını, ancak dudaklarının yüce bir anısı olduğunu hissettirmek istedi.

Ashley onun aklını başına getirmek ister gibi, birden onu omuzlarından tutup sarsmaya başladı. Onu öyle hızlı sarsıyordu ki, genç kadının saçları dağılıp omuzlarına düştü. Ashley'nin bu hareketinde, ona ve kendisine karşı duyduğu öfkenin belirtileri vardı.

Ashley:

— Bunu yapmaya hakkımız yok! dedi.

Scarlett, onun tarafından böyle sarsılmaya devam edilecek olursa boynunun kopacağını sandı. Genç kadının saçları, Ashley'nin gözlerine girip çıkıyordu. Onun bu davranışı Scarlett'i hayrete düşürdü. Ashley'nin ellerinden birden sıyrıldı ve geri çekildi. Delikanlı gözlerini ona dikmişti, alnından ter damlıyor ve sanki bilekleri ağrıyormuş gibi onları ovuyordu.

Ashley üzgün bir sesle;

— Kabahat bende! dedi. Siz suçlu değilsiniz. Bu durum bir daha tekrarlanmayacak. Çünkü karımı ve çocuğumu alıp gideceğim.

Scarlett birden çılgına döndü.

— Buradan gidecek misin? diye bağırdı.

— Evet gideceğim! Bu olup bitenlerden sonra bura-

da kalabileceğimi mi sanıyorsunuz yoksa? Kalmam imkansız, çünkü bunlar yeniden yaşanabilir!

— Ashley şunu iyi bil ki, sen bir yere gidemezsin! Gidemezsin, çünkü beni seviyorsun!...

— Benden bunu itiraf etmemi mi istiyorsun? Pekiyi o halde söyleyeyim: Seni seviyorum canım!

Yumuşak bir hareketle Scarlett'e sokuldu.

— Evet, Scarlett! Seni seviyorum. Senin inadını, cesaretini, gözlerindeki ateşi, acıma duygusundan yoksun oluşunu seviyorum. Seni öyle seviyorum ki, biraz önce uyandırdığın duygularım yüzünden, ailemi kabul eden bu evin kutsallığına az kalsın ihanet edecektim. Seni pek az erkeğe kısmet olan eşlerin en iyisini unuttuğum kadar seviyorum. Evet Scarlett seni seviyorum... Hemde öyle seviyorum ki az daha burada soğuk ve ıslak çimenlerin üstünde...

Scarlett değişik düşünceler içinde bocalıyordu. Soluğu kesiliyor, kalbi daralıyordu.

— Bana sahip olmak istediğinize göre, beni seviyorsunuz demektir!

— Ah Scarlett, bunu sana nasıl anlatacağımı bir bilsem!

İkisi de yorgun düşmüştü. Sustular ve gözgöze geldiler. Scarlett bu anın sonsuza kadar sürmesini istiyordu, ama birden ürperdi. Sanki sıcak bir diyardan yeni gelmiş de burada mevsimin kış, tarlaların çıplak olduğunu yeni farketmiş gibiydi. Üşüyordu... Ashley'nin yüzündeki tavır, onun aklının çok uzaklarda olduğunu gösteriyordu. Kımıldayacak kadar takatı olseydi, hemen kalkıp gidecek ve Ashley'yi acılarıyla başbaşa bırakacaktı. Ama Scarlett'in değil adım atmaya, konuşmaya bile mecali kalmamıştı. Bir süre soğuk havayı ciğerlerine doldurduktan sonra;

— Benim artık her şeyim mahvoldu! dedi. Evet, hiçbir şeyim kalmadı. Ne seveceğim, ne de onun için mücadele edeceğim bir kimsem yok artık. Seni de kaybettikten sonra, Tara'yı da kaybetmişim umurumda bile değil!

Ashley ona sessizce baktıktan sonra yere eğildi ve bir parça kızıl çamur aldı.

— Hayır, her şeyi yitirmediniz henüz! dedi. Yüzünde o eski gülümsemesi tekrar belirdi.

— Benden daha fazla sevdiğiniz, hatta farkında olmadan sevdiğiniz bir şey var. O da Tara!

Scarlett'in elini tuttu, çamuru avucuna koydu ve parmaklarını kapattı. Her ikisinin de başları ateş gibi yanarken, elleri buz gibiydi. Scarlett önce avucundaki çamura, sonra Ashley'ye baktı. Ashley mahvolacağını bilse de, Melanie'yi bırakmayacaktı. Scarlett'in aşkı yüzünden perişan olacağını bilse de ona sahip olmak için hayatının sonuna kadar mücadele edecekti. Kendisini her an zorlayarak aralarında bir mesafe bırakacaktı. Ashley'ye göre namus, bağlılık, konukseverlik sözcüklerinin anlamı Scarlett'e oranla daha yüce idi. Avucundaki kızıl çamur soğuktu, Scarlett ona baktıktan sonra titreyen parmaklarını ihtirasla kapattı ve;

— Evet henüz bunu kaybetmedim! dedi.

Belleği ona, Tara'yı kuşatan kızıl çamur deryasını, buna ne kadar bağlı olduğunu ve elinden kaçırmamak için de ne kadar mücadele ettiğini anımsattı. Avucunda sımsıkı tuttuğu çamura baktı, sonra gözlerini Ashley'ye çevirdi ve biraz önce onu coşturan sıcak duyguların hangi meçhul semte doğru gittiklerini kendi kendine sordu. Şimdi belleği işliyor, ama hiçbir şey hissetmiyordu. Gönlünü dolduran heyecanlar kaybolmuştu artık...

• Sonra kesin ama titreyen bir sesle;

— Buradan gitmenize gerek yok! Kendimi kollarınıza attım diye aklıktan ölmeniz gerekmez. Ben de sizi aklıktan öldürecek değilim. İçiniz rahat olsun, bundan sonra böyle bir olay olmayacaktır! dedi ve birden geri dönerek, eve doğru yürüdü. Yolda giderken üstünü başını düzeltiyor, saçlarını topuz yapıyordu. Ashley, onun arkasından baktı ve her şeyin bittiğini anlatırcasına omuzlarını silktiğini gördü. Bu hareket Scarlett'in tüm sözlerinden daha inandırıcı oldu.

Scarlett bahçenin merdivenlerini çıkarken çamur parçası hâlâ avucundaydı. Eve arka kapıdan girmeyi daha uygun buldu. Çünkü mutfağın önünden geçerse gönül işlerine akıllı cin gibi eren Dadı, Scarlett'in halinden ciddi bir şeyler olduğunu hemen anlardı. Ayrıca Scarlett kimseyi görmek istemiyordu. Şu an ne utanıyor, ne kin duyuyor, ne de hayal kırıklığına uğradığını hissediyordu. Onun şimdi ayakları güçsüz, kafası bomboştu. Avucundaki çamuru o kadar kuvvetle sıktı ki kızıl çamur parmaklarının arasından fışkırdı.

Bu topraktan başka hiçbir şeyi yoktu. Oysa biraz önce bu topraktan seve seve vazgeçebilirdi. Şimdi bu toprağa ne kadar bağlı olduğunu yeniden anlıyordu. Acaba biraz önce neyin etkisinde kalarak ondan vazgeçmeye razı olmuştu? Eğer Ashley kabul etmiş olsaydı hemen bu toprağı, babasını, kızkardeşlerini, çocuğunu terkedecek ve onunla birlikte uzaklara gidecekti. Kafası bomboş olmasına rağmen bu toprağı, bu yeşil yamaçları, ne kadar çok sevdiğini biliyordu. Ölene kadar onları düşünecek ve anılarıyla yaşayacaktı. Ashley bile kalbindeki Tara'nın yerini alamazdı.

Ashley ne kadar zeki bir adamdı ve onu çok iyi tanıyordu. Kendisinin sağduyu ile hareket etmesini sağlamak için, avucuna bir parça çamur koyması ne büyük akıllılıktı.

Tam dış kapıyı kapatacağı sırada bir araba sesi duyuldu. Merakla ağaçlı yola doğru baktı. Akşam yaklaşırken böyle bir ziyaret çok tuhaf geldi ona. Ayrıca onu çileden çıkarmaya da yetti. Eğer kendisini ziyarete geliyorlarsa hemen odasına kapanıp, bir başağrısı bahanesi uydurmaya karar verdi.

Araba evin önünde durunca hayret içinde kaldı. Araba ve hayvanların koşumu yepyenydi. Scarlett böyle bir arabaya sahip bir zengin tanıımıyordu, "herhalde sahipleri yabancıdır!" diye düşündü.

Scarlett kapının eşiğinde durdu, soğuk rüzgar eteklerinden bacaklarına doluyordu. Arabadan Jones Wilkerson indi. Scarlett şahane bir gocuğa sarılmış olan Tara'nın eski kahyasını görünce hayret etti. Jones'un "Serbest Bırakılmışlar Bürosu"nun başında olduğunu, onun parasal yönden çok iyi durumda bulunduğunu biliyordu. Gerçi Jones, bu paraları namuslu yoldan kazanmamıştı... Birtakım dalavereli işlere girmiş, esir ticaretiyle ilgilenmiş, hükümet adına yerli ve zengin kimselerin pamuklarına elkoymuştu.

Jones, arabadan gayet şık giyimli bir kadını elinden tutarak indirdi. Scarlett daha ilk bakışta kadının elbisesinin çok göz alıcı ve bayalığa varan bir rengi olduğunu gördü. Ama çoktandır yeni elbise yüzü görmediği için de kadının sırtındaki elbiseye yiyecekmiş gibi baktı.

Kadın, arabadan indikten sonra başını eve doğru çevirdi. Scarlett bu yüzü bir yerden gördüğünü anımsadı ve kısa bir süre sonra hayret ederek;

— Aaa bu Emmie Slattey! diye bağırdı.

Emmie iltifat dolu bir gülümsemeye;

— Ta kendisi! dedi ve merdivene doğru yürümeye başladı.

Evet bu Emmie Slattey idi. Saçları at kılını andıran, Jones'tan bir piç doğuran, Ellen'in tifoya yakalanmasına neden olan sümüklü Emmie! Şimdi bu Emmie göz alıcı elbisesiyle Tara'nın merdivenlerini kendi eviymiş gibi kırta kırta çıkıyordu. Scarlett bir annesini düşündü, bir Emmie'ye baktı; sonra bütün vücudu titremeye başladı. Birdenbire;

— Defol buradan şıllık, yoksa beynini patlatırım! diye bağırdı.

Emmie'nin ağzı hayretten bir karış açık kaldı, arkasında kaşları çatılmış olan Jones'a baktı.

Eski kahya kibar bir biçimde;

— Karıma böyle hitap etmeniz doğru değil! dedi.

Scarlett alay ve kin dolu bir kahkaha attı.

— Karınız mı? Nihayet evlenecek zamanı bulmuşsunuz. Bu lanet karı annemi öldürdükten sonra piçlerinizi kim vaftiz etti?

Emmie:

— Aman Tanrım! dedikten sonra geri dönüp hızla merdivenleri indi.

Jones onu kolundan tutarak gitmesini önledi.

— Sizi ziyarete gelmiştik... Dostça bir ziyaret... Evet eski dostlarla iş hakkında konuşmaya gelmiştik.

— Dostlar mı dediniz, yoksa ben mi yanlış işittim? Scarlett'in sesi kamçı gibi şaklıyordu.

— Sizin gibi insanlarla ne zaman dost olduk? Slateryler sırtımızdan geçindiler, hep çanak yaladılar. Yaptığımız iyilikleri annemi öldürmekle ödediler. Sana gelince Jones... Seni de babam Emmie'nin kucağına bir piç verdiğin için buradan kovdu. Bunu unutmadın herhalde. Dostlarmış! Defolun buradan yoksa şimdi Wilkes ile Benteen'i çağırırım.

Bu tehdidi işiten Emmie kocasının elinden kurtularak arabaya doğru hızlı adımlarla gitti. Jones ise öfkesinden kıpkırmızı oldu. Onun şu an duyduğu öfke, Scarlett'in kinden daha az değildi.

— Eski kabadayı davranışlarınızı bırakmamışsınız hâlâ. Burnunuz eskisi gibi kafdağında. Zaten sizin ne biçim insan olduğunuzu biliyordum. Şimdi de ayağınıza giyecek ayakkabınız bile olmadığını, babanızın aklını oynattığını biliyorum.

— Defol buradan diyorum sana!

— Borunuz daha çok ötmez. Açlıktan nefesinizin koktuğunu ve vergilerinizi veremeyecek hale geldiğinizi de biliyorum. Bu evi satın almaya gelmiştim. Size iyi bir öneride bulunacaktım. Emmie'nin canı burada oturmak istiyordu. Ama Allah inandırсын şimdi bir metelik bile vermem. Seni İrlanda nazlısı seni, görürüz bakalım burada yasaları yapan siz misiniz, yoksa biz

miyiz? Malınızı mülkünüzü yok pahasına satalım da görün gününüzü. Burasını ben satın almazsam bana da adam demesinler! Her şeyi satın alıp burada oturacağım.

Demek Tara'yı satın almak isteyen Jones Wilkerson ile Emmie imiş. Onlar burayı ele geçirerek eskiden uğradıkları hakaretin intikamını almayı planlıyorlardı. Scarlett'in öfkeden eli ayağı, tıpkı evine gelen sakallı Yankee'yi öldürdüğü günkü gibi tir tir titriyor, tabancasının yanında olmadığına üzüliyordu.

— Sen buraya daha adımını atmadan önce, evi yakarım, taş üstünde taş bırakmam, tarlaya tuz serperim ve burasını sana haram ederim. Defol buradan lanet herif!

Jones'un gözleri öfke kusuyordu. Eski kahya cevap verecek, belki de küfür edecek oldu, ama vazgeçti. Arabaya gidip karısının yanına oturdu ve atları kırbaçlayarak hırsını hayvanlardan aldı. Onlar uzaklaşırken Scarlett arkalarından tükürdü. Bunun adi ve çocukca bir davranış olduğunu biliyordu ama bu onun umurunda değildi.

Zencilerin koruyucusu olan bu rezil herif evine gelecek ve onun fakirliği ile alay edecekti. Aslında bu köpeğin Tara'yı satın almak gibi bir düşüncesi yoktu. O yalnızca karısını gösterip caka satmak için Tara'ya gelmişti. Ama ortada bir gerçek vardı, bu adi herifler Tara'yı ele geçirmeyi planlıyorlardı.

Scarlett bunları düşününce dehşet içinde kaldı ve dehşeti öfkesini bastırdı. Bu işin şakası yoktu, onlar her an gelebilirlerdi. Onların baba ocağına ve annesinin üzerine titrediği eşyayı satın almalarına asla engel olamazdı.

Scarlett adeta sinir krizi geçirerek "hayır ne baha-sına olursa olsun buna meydan vermeyeceğim!" diye düşündü. "Evi yakar, annemin yürüdüğü bu yere ayak basmalarını önlerim."

İçeri girip kapıyı kapadı. Korkudan ayakta duracak hali kalmamıştı, kapıya yaslandı. Şimdi General Sher-

man'ın askerlerinin evi bastıkları günden daha çok korkuyordu. Çünkü o gün, onların evi ve kendisini yakmalarından korkmuştu; ama bugün durum daha da betardı: Bu aşağılık adamlar Tara'da oturacaklardı. Belki de burada bir sürü zenciye ziyafet çekeceklerdi. Will ona; Jones'un zencilerle beyazlarla konuşur gibi konuştuğunu, onları arabasına aldığını, onlarla kol kola gezip birlikte yemek yediklerini söylemişti.

Onların Tara'dan almayı planladıkları intikam karşısında Scarlett'in kalbi daraldı, boğazı düğümlendi. Sorunu her açıdan incelemeye ve bir çare bulmaya çalıştı. Ama her zaman olduğu gibi öfkesi onun sağlıklı biçimde düşünmesini engelliyordu.

Ona borç verecek birini bulması gerekiyordu. Bunca para havaya uçmamıştı ya... Herhalde bu paralar birkaç kişinin elindeydi. Bu sırada Scarlett, Ashley'nin gülerek söylediği sözleri anımsadı: "...Paranın yalnız bir adamda bulunduğunu öğrendim. O tek kişi de Rhett Butler'mış!"

Rhett Butler!... Scarlett salona gidip kapıyı kapattı. Burada kimse onu rahatsız etmeyecek, o da bu sorunu uzun uzadıya düşünecekti. Ama o böyle sorunlar için kafasını yoracak bir yaradılıştı değildi. İşi basit yoldan çözümlemeyi yeğledi: "Gerekli parayı Rhett Butler'a küpelerimi satarak sağlarım. Ya da borç isterim ve parayı ödeyene kadar da küpelerim onda kalır."

Bu çözüm yolu Scarlett'i rahatlatmış. Vergileri ödedikten sonra Jones ile alay edecekti. Ama bu hoş düşünce, acı gerçek karşısında kayboldu: Haydi diyelim ki, bu yıl vergilerden kurtuldum; ya gelecek yıl ne olacak?

Bu durum belki de hayatının sonuna kadar sürüp gidecekti. Belki de gelecek yıl vergiler daha da arttırılacaktı ve o zaman Tara'dan uzaklaşması gerekecekti. Scarlett; "önümüzdeki mevsim pamuk ürünü iyi olsa bile, ya onu yok pahasına alırlarsa!" diye düşündü. "Hayatımın sonuna kadar para sıkıntısı içinde yaşayacağım ve her yıl pamuğumun çalındığını acı çekerek iz-

leyeceğim. Hayır üç yüz dolar borç almak, bir işe yaramaz. Bu sorunu kökünden çözümlmeliyim. Çünkü akşam olunca ertesi günü ya da gelecek ayı veyahut gelecek yılı düşünmeden uyuyabilmek istiyorum."

Kafasında çeşitli düşünceler dolaşıyordu. Bir ara Rhett'i düşünmeye başladı. Karşısında sürekli alaycı biçimde gülümseyen, beyaz dişli, bakır tenli, bakışlarıyla kadınları soyan bir adam görüyordu. Atlanta'da geçirdiği o ılık akşamı anımsıyordu. Kent Yankeeler'in eline geçmek üzereydi. Pitty halanın verandasında oturuyorlardı. Karanlık onları gizliyordu. Rhett kolunu tuttuğu zaman onun sıcaklığı vücuduna yayılıyordu. Ona "sizi hayatımda en çok sahip olmak istediğim kadından daha çok arzu ediyorum. Sizi hayatımda hiçbir kadını beklemediğim bir istekle bekledim!" demişti.

Scarlett şimdi, "onunla evlenmeliyim, böylece para sıkıntısından kurtulurum!" diye düşünüyordu. Hiç olmazsa Tara kurtulacak, ev halkı yiyecek ve giyecek bulacak; o da kafasını duvarlara vurup parçalamayacaktı.

Bu düşünce onu, az da olsa umutlandırdı. Ama Rhett'in hayatında en çok nefret ettiği adam olduğunu anımsadı. Yaşadığı korkunç olaylar yüzünden yıprandığını ve heyecan duymadığını düşündü. Şimdi bu nefret konusunu düşünecek durumda değildi. Şu sıra yapı-lacak şey, bu güç durumu kazasız, belasız atlattı.

Tekrar düşünmeye başladı: "Atlanta'dan kaçtığımız akşam bizi yol üstünde tek başımıza bıraktığı zaman ona ne korkunç sözler söylemişim. Ama bunları ona unutturmaya çalışırım. Nasıl olsa onu kafeslerim. Onu daima sevdiğimi, o akşam korktuğum için öyle ağır konuştuğumu söylerim. Erkekler kendini beğenmiş kişilerdir, gururları okşanınca her şeyi unuturlar. Şimdi dikkat etmem gereken bir şey var, ona zor durumda olduğumuzu belli etmemeliyim. Eğer parasız kaldığımızı sezerse onu yalnız parası için aradığımızı hemen anlar. Zaten öğrenmesine imkan yok, Pitty hala bile du-

rumumuzu bilmiyor. Onunla evlenirsem hepimize yardım etmesini şart koşarım. Doğal olarak da karısının ailesini aklıktan ölmesine izin vermez."

Karısı! Mrs. Rhett Butler! İlk önce ateş gibi yakan, sonra da birden sönen bir tiksinti duydu. Kocası Charles ile geçen sıkıcı balayını, onun acemiliğini, gereksiz heyecanlanmalarını ve oğlu Wade'i düşündü. Kendi kendine "şimdilik bunları aklımdan uzaklaştırmalıyım. Onunla evlendikten sonra düşünecek çok zamanım olacak!" diye mırıldandı.

Evlendikten sonra! Bu söz onun başka anısını aklına getirdi ve sırtından soğuk terler boşandı. Tekrar Pitty halanın verandasındaki o akşamı anımsadı. Rhett'e kendisiyle evlenmek niyetinde olup olmadığını sormuş, o da kaba bir biçimde gülerek "aman şekerim ben koca olacak bir adam değilim!" diye küstahça cevap vermişti. Ya hâlâ evlenmek niyetinde değilse! Ya bütün hilelerine, yapmacık davranışlarına ve işvelerine rağmen onunla evlenmek istemezse! Daha da kötüsü, ya onu tanımayacak olursa ya da başka bir kadının peşine takılmışsa!...

Scarlett yumruklarını öyle sıktı ki, tırnakları avucuna battı. "Beni unutmuşsa kendimi anımsatmaya ve beni yeniden arzu etmesini sağlamaya çalışacağım!" diye düşündü. Onunla evlenmek istemese bile onu arzu edeceği muhakkaktı; çünkü bir gün de ona metresi olmasını önermişti.

Salonun yarı karanlığında ruhunun bağlandığı üç şeyle mücadele etmeye başladı: Annesinin anısı, dinsel ilkeler ve Ashley'ye olan aşkı!

Kuşkusuz annesinin cennetteki ruhu onun şimdi kafasından geçen iğrenç düşünceleri görüyordu. Zina'nın Allah katında affedilmeyen bir günah olduğunu, annesinin kendisini sevdiği kadar Ashley'yi de sevdiğini biliyordu. Bu bakımdan Ashley için beslediği hayaller çifte fuhuş oluyordu. Ama tüm bu kuruntular, kendi düşünceleriyle yaptığı tartışma sonunda ortadan kayboldu. Annesi ölmüştü, onun yokluğu bazı kuralla-

rı uygulama dışı bırakabilirdi. Din zinayı, bu suçu işleyeni cehennemde yakma cezasıyla yasaklıyordu. Ama Kilise onun Tara'yı ve açlığa mahkum ailesini kurtarmak için her çareye başvurmasına izin veriyordu.

Ashley ile olan aşkına gelince... O da birlikte olmayı istemiyor ama onu arzu ediyordu. Ateşli dudaklarının anısı bunun bir kanıtıydı. Artık onunla kaçmayı da hiçbir zaman düşünmeyecekti.

Ne garip; Ashley ile kaçmak günah işlemek oluyor da, Rhett Butler ile evlenmek günah sayılmıyordu.

Scarlett'in eski neşeli halinden hiçbir iz kalmamıştı. O şimdi açlık tehlikesinin, çiftlikteki ağır işlerin, korkunun, sinir gerginliğinin, savaş yıkımlarının, imar kaygılarının ve en önemlisi vergilerin yükü altında eziliyordu. Gerçi bir süre öncesine kadar çifte umutla yaşamıştı. Savaş bitince eski günlere kavuşacak ve Ashley dönünce yaşantısına yeni bir yön verecekti. Oysa bu iki umut da mahvolmuştu şimdi... Eski kâhyanın birden karşısına çıkması ona, hatta tüm Güneyliler'e savaşın henüz bitmediğini anlatmıştı. En çetin, en zor, en vahşi mücadele ve intikam çağı şimdi başlıyordu.

O gün şu iki şeyi, tüm açıklığıyla ve kesin biçimde anladı: Ne barıştan umut vardı, ne de Ashley'den!...

Scarlett'in korkacağı bir şey de kalmamıştı. Artık o ne hayattan, ne annesinin ruhundan, ne aşkının mahvolmasından, ne de çevrenin baskısından korkuyordu. Şimdi onu korkutan iki şey vardı: Açlık ve eskiden boş mideyle yattığı gecelerde tutsağı olduğu korkunç rüyalar!...

Rhett'i yumuşatıp kendisiyle evlenmeye razı etmek Scarlett için daha hayırlı olacaktı. Aksi durumda ise onun metresi olacaktı. Belki o zaman, Rhett'ten istediği kadar para alabilirdi. Bir an onun bir metresten ne beklediğini, ne isteyeceğini düşündü. Acaba onu Atlanta'da alıkoyup, güzel Watling'e yaptığı gibi ona da bakacak mıydı? Eğer onu Atlanta'da alıkoymak isterse Butler'a kendisinin ne kadar tuzluya mal olduğunu gösterecekti.

Erkeklerin gizli yaşantıları hakkında Scarlett'in bir bilgisi yoktu, bu konuda cahil sayılırdı. Kendisiyle Rhett Butler arasındaki ilişkinin ne biçimde olacağını bilmiyordu. Ondan bir çocuğu olup olmayacağını düşündü. İşte bu yaraya tuz biber ekerdi...

"Belki cayarım" korkusuyla bunları düşünmemeye ve hemen bu gece evdekilere, para bulmak ya da evi ipotek etmek için Atlanta'ya gideceğini söylemeye karar verdi. Gerçek nedeni öğrenecekleri güne kadar bu kadarını bilmelerini yeterli buluyordu.

Eski günlerde Rhett onu arar ve ona iltifat ederken şimdi Scarlett onu aramaya gidiyordu. Hem de bir dilenci, üstelik istediklerini elde edemeyecek bir dilenci gibi!...

"Hayır ona bir dilenci gibi gitmeyeceğim. Çevresine ışıklar saçan bir kraliçe gibi gideceğim ve Rhett amacımın farkına varamayacak!" diye düşündü. Duvarda gömülü olan ve Yankee talanında zarar görmeyen aynaya yaklaşıp baktı. Ayna, kendisinin de tanımayacağı perişan haldeki bir yabancı kadının hayalini yansıtıyordu. Aynaya bir yıldan beri bakıp bakmadığını bilmiyordu. Oysa her sabah tuvaletini yaptıktan sonra, saçlarının iyi taranıp taranmadığına; giyiminde bir hata olup olmadığına bakardı. Acaba bu yabancı kadın da kimdi? Bu çökük yanaklı, elmacık kemikleri çıkmış olan kadın Scarlett O'Hara olamazdı. Onun saçları, hiçbir zaman böyle gelişigüzel bir biçimde topuz yapılmamıştı. Scarlett'in neşe saçan bir yüzü vardı. Oysa şimdi bu yüzde eski eşsiz niteliklerinden bir tek iz bile kalmamıştı. Bütün güzelliğini kaybetmiş, yüzü solgun, bakışları perişandı.

Scarlett büyük bir umutsuzluğa kapılarak, "Rhett'in pek hoşuna gideceğimi sanmıyorum. Çok zayıflamışım!" diye düşündü. Yanaklarına dokundu, sinirli bir biçimde korsesinin altından çıktıklarını hissettiği kemiklerini sıvazladı. Memelerinin küçüldüğünü gördü. "Bunlar adeta Melanie'nin memelerine dönmüş!" diye düşündü. Onların küçüldüklerini Rhett'e

belli etmemek için göğsüne pamuk doldurması gerekiyordu. Eskiden buna benzer şeyler yapan genç kızlarla alay ettiğini anımsadı. Memelerini şişkin göstermek! Bu düşünce ona, bir tek yeni elbiseye bile sahip olmadığını anımsattı. Rhett ise şık giyimli kadınlara düşküdü.

Zayıf boyunlu, solgun gözlü, aç bir kediye andıran yüzlü, yırtık pırtık elbiseli bir kadınla evlenir miydi Rhett? Böyle bir şeyi düşünmüş olması bile aptallıktı. Pitty halanın yazdığı gibi Rhett Atlanta'nın en zengin adamı ise istediği kadınla evlenebilirdi, onu ne yapsındı! Scarlett yine de yılmadı ve kendi kendine "öyle ama, bende başka kadınlarda olmayan bir çekicilik var. Buna inanıyorum, yeter ki güzel bir elbise bulayım!" dedi.

Atlanta'da iki kez ters yüz edilmemiş bir tek elbise bile yoktu. Üstelik onların, Yankeeler tarafından yağmalanıp yağmalanmadığını da henüz kesin olarak bilmiyordu.

Scarlett kalkıp pencereye doğru yürüdü. Storu kaldırdı, pancurları açtı. Odaya kış akşamının son aydınlığı, soğukla birlikte doldu. Pencereyi kapayıp üşüyen yüzünü kadife perdeye doladı. Yeşil kadife perdenin havı, yanağını okşuyordu. Birden aklına bir şey geldi. Hemen üstü mermer olan bir masayı pencereye doğru itmeye başladı. Masanın yerde sürünen ayakları büyük bir gürültü çıkarıyordu. Masanın üstüne çıkıp ayak uçlarına basarak perdeyi çekti. Kadife perde kornişle birlikte önce masaya sonra yere düştü. Tam o sırada kapı açıldı ve Dadı'nın yuvarlak yüzü görüldü. O şaşkın gözlerle, masadan yere atlamak için eteklerini toplayan Scarlett'e bakıyordu. Dadı nihayet dayanamayıp sordu:

— Annenizin perdelerini neden söküyorsunuz?

Scarlett yere atladıktan sonra;

— Pekiyi, kapının arkasında sen ne yapıyordun bakalım! diye cevap verdi ve yere düşen tozlu perdeyi kaldırdı.

— Hiçbir şey yapmıyordum. Şunu bilin ki afandım kapı dinlemek adetim yoktur. Asıl ben size soruyorum. Annenizin perdeleriyle ne yapıyorsunuz?

— Sana ne bundan! Git sandık odasından benim giysi modelimi ve dikiş kutumu getir. Kendime bir elbise diyeceğim.

Dadı o ağır vücuduyla sandık odasına çıkmaya üşendiği ve bu durumdan kuşkulandığı için, ani bir hareketle Scarlett'in elindeki perdeyi aldı.

— Annenizin perdelerine dokunmaya hakkınız yok! diyerek sert bir biçimde çıkıştı. Beni öldürseniz bile buna izin vermem.

Dadı; Scarlett'in önce kendi deyimiyle yaban öküzü gibi tavır takındığını, sonra da tatlı bir biçimde gülümsemişliğini gördü. Dadı onun bu gülümsemelerine hiçbir zaman dayanamazdı, ama bu kez yumuşamadı.

— Dadı, Allahaşkına onu bana ver. Atlanta'ya biraz borç para bulmak için gideceğim. Bu nedenle yeni elbiseye ihtiyacım var.

— Yeni elbise de ne demekmiş bu zamanda afandım! Öteki hanımların böyle bir şeyi var mı? Onlar Nuh zamanından kalma elbiseler giyiyorlar. Üstelik bundan da yüksünmüyorlar. Mrs. Ellen'in kızı da yamalı elbiseyle dolaşabilir, herkes de ona sanki ipek elbise giymiş gibi saygı gösterir.

Scarlett'in yüzü yavaş yavaş yaban öküzü gibi oluyordu.

— Garip doğrusu! Afandım, siz yaşlandıkça babanıza benziyorsunuz.

— Canım Dadı, Pitty halanın bu cumartesi günü Fanny Elsing'in evleneceğini yazdığını sen de biliyorsun. Onun düğününe de gideceğim. Onun için de yeni elbiseye ihtiyacım var.

— Üzerinizdeki bu elbise gelin hanımınki kadar güzel durur. Afandım Miss Pittypat onların da çok fakir kaldıklarını yazmıyor muydu?

— Dadı, sana yeni elbiseye ihtiyacım var diyorum! Unutma ki para sıkıntısı çekiyoruz. Vergiler...

— Evet biliyorum afandım. Ama...

— Biliyor musun?

— Allah bana kulak vermiş afandım! Çok şükür bugüne kadar da iyi çalışıyor. Özellikle Mister Will kapıları kapatmadığı zaman çok daha iyi duyuyor.

Dadı'nın Tara'da sinek uça haberi olurdu. Scarlett; onun konuşulanları dinlemek için, koca vücudunu ses çıkarmadan kapılara kadar nasıl götürdüğüne şaşıtı.

— Vergi işini duyduğuna göre, Jones ve Emmie mendeburlarını da duymuşsundur.

O an Dadı'nın gözleri parladı ve;

— Evet afandım, duydum! dedi.

— Haydi Dadı, yaban öküzlüğü edip de canımı daha fazla sıkma! Vergileri ödeyebilmek için Atlanta'ya gitmem gerektiğini hâlâ anlamıyor musun? Para bulmak zorundayım. Yoksa bu adi insanlar bizi yaka paça buradan atacaklar. O zaman nereye gideriz? Benim bir perdeyi elbise yapmamı çok görüyorsun, ama annemin ölümüne neden olan şu şıllık Emmie'nin burada oturacağını düşünemiyorsun.

Dadı, Ellen'in perdesine dokundurtmayacağını, Scarlett'in isteklerine direneceğini sanıyordu.

— Hayır afandım, onların burada oturmalarına gönlüm razı olmaz! dedikten sonra Scarlett'e kuşkulu gözlerle baktı.

— Pekiyi hanımcığım, sana yeni bir elbise yapmak zorunda bırakan bu parayı kimden alacaksın bakalım?

Scarlett böyle bir soru beklemediği için şaşırdı.

— O benim bileceğim bir iş! diyerek Dadı'nın sorusunu geçiştirmek istedi ve çocukluğunda yalan söylerken yaptığı gibi başını önüne eğdi.

— Demek para bulmak için yeni elbise gerekiyor. Bu iş bana biraz tuhaf görünüyor doğrusu... Borç parayı nereden bulacağını henüz söylemedin ama!...

— Sana her şeyi açıklamak zorunda değilim. Bunu senin bilmene de gerek yok. Bu sorun beni ilgilendiriyor. Şimdi perdeyi verecek misin, yoksa...

— Avat afandım, vereceğim! diyerek perdeyi Scarlett'e uzattı.

— Afandım Mrs. Melanie de sizinle birlikte gidecek mi?

— Hayır! Ben yalnız gideceğim!

— Siz istediğiniz kadar böyle söyleyin ama ben sizi asla yalnız bırakmam. Her ikinize de göz kulak olacağım. Yani hem size, hem de yeni elbisenize... Sizden bir adım bile uzakta kalamam afandım.

Scarlett bir an Atlanta'ya gidişini, Rhett ile görüşmesini ve Dadı'nın zebani gibi hemen arkasında durup konuşulanları dinlemesini düşündü. Ama öfkelenmek yerine gülümsedi ve ellerini Dadı'nın omuzlarına koydu.

— Dadıcığım benimle gelmek istemene teşekkür ederim. Ama burasını sen olmayınca kim yönetecek? Unutma ki buranın belkemiği sensin!

— Amanın... Tatlı dilinizle beni kandıracağınızı mı sanıyorsunuz. Ben sizi, kundağınızı sardığım ilk günden beri tanırım. Sizinle beraber Atlanta'ya gideceğimi söyledim, işte o kadar! Mrs. Ellen'in ruhu sizin Atlanta'ya tek başınıza gittiğinizi görürse zangır zangır titrer. Hem anneniz beni de hiç affetmez. Çünkü orası Yankeeler, haydutlar gibi mendeburlarla doludur.

Scarlett cevap vermekte zorlanınca;

— Canım Dadı, ben Pitty halada kalacağım! dedi.

— Miss Pittypat iyi bir hanımdır ama... dedikten sonra kısa bir süre sustu. Tartışmayı tadında kesmek istiyordu. O kendisinin her şeyi gördüğünü sanır ama hiç bir şeyin de farkında olmazdı.

Sonra ağır vücudunu iki yana sallaya sallaya mutfağa doğru gitti.

— Prissy yavrucuğum! diye var gücüyle bağırdı. Sandık odasına çık, küçük hanımın modellerini ve dikey kutusunu getir! Bana bak makası da yarından tezi yok bulmaya çalış!

Scarlett umutsuz bir biçimde, "bu güzel işte, peşimde bir de polis köpeği olsaydı!" diye düşündü.

Yemek yendikten sonra Scarlett ile Dadı, yemek masasının üstüne dikiş takımlarını yaydılar. Suellen ile Carreen yeşil kadife perdenin atlas astarını söküyorlardı. Melanie de perdenin boшта kalan ucundan itibaren tozunu fırçalıyordu. Gerald, Ashley ve Will sandalyelere oturmuşlar, sigara içip kadınların hummalı çalışmalarını gülümseyerek izliyorlardı.

Scarlett neşeli görünüyordu ve bunun nedenini kimse bilmiyordu. Onun bu güleç hali oradakileri de etkiledi, herkes neşelendi. Scarlett kahkaha atarak gülüyordu. Genç kadın uzun zamandır böyle neşeli olmamıştı. Onun bu hali babasının çok hoşuna gidiyordu. Gerald her zamankinden daha az dalgın görünüyordu. Scarlett'i yanından her geçişte okşuyordu.

Scarlett borç para bulmak, eğer gerekirse Tara'yı ipotek etmek üzere Atlanta'ya gidiyordu. İpotekten aile bireylerinin çekindiklerini hissetti. Ama ona göre gelecek yılın pamuk ürünü sayesinde bundan kolayca kurtulabileceklerdi. Hatta para bile biriktirebileceklerdi. O bu görüşünde o kadar ısrar ediyordu ki, ona bu konuda kimse bir şey sormaya cesaret edemiyordu.

Bir ara ona, kimden borç para alacağını sordular. Scarlett de;

— Dünyada az mı armut var? dedi. Bunu o kadar doğal bir biçimde ve neşeli olarak söylemişti ki, herkes katıla katıla güldü. Hele Melanie'nin;

— Herhalde Rhett Butler'dan alacak! demesi, kahkahaların daha da yükselmesine neden oldu. Çünkü bu düşünce çok saçmaydı. Herkes Scarlett'in Rhett Butler'dan nefret ettiğini onun için "rezil herif" dediğini biliyordu. Ama Scarlett onların gülmelerine katılmadı. Bu sırada Dadı'nın Scarlett'e anlamlı bir biçimde baktığını gören Ashley de birden kahkahasını kesti. Scarlett dikiş diken kadınlara ve sonra da salonda bulunanlara nefretle bakıp "beni, kendilerini ve bütün Güney'i bekleyen felaketin farkında değiller!" diye düşündü.

"Felaketten haberleri olsa bile O'Hara, Wilkes ve Hamilton soyundan oldukları için başlarına bir şey gelmeyeceğini sanıyorlar. Zenciler de aynı onlar gibi felaketten habersizler. Ah aptallar! Onlar hiçbir şeyin farkına varamadan öküz gibi ölüp yok olacaklar. Bı zavallılar eskisi gibi yiyip içeceklerini sanıyorlar. Hiç birinin de kafası değişmeyecek.

Melanie yırtık, yamalı elbiselerle gezse, pamuk top-lasa ya da bir adam öldürme durumunda bana yardım etse bile yine aynı Melanie... Ashley ise ölümle burun buruna gelse de, yaralansa da, zindanlarda yatsa da, evine tanınmayacak halde dönse de yine Oniki Meşeler'in cici beyi... Will tamamen başka biri! Üzülecek büyük bir şey kaybetmemiş, bir ayağını saymazsak...

Suellen ile Carreen de bu sıkıntıların geçeceğini sanıyorlar. Bunun için de yokluklara alışmak istemiyorlar. Akılları bir karış havada. Allah'ın yalnızca kendileri için bir mucize yaratacağına inanıyorlar. Oysa bir tek mucize gerçekleşecek. O da, Rhett ile birlikte yapacağımız mucizedir..."

Parmağına batan iğne canını yaktı. Kan çıkan parmağını çocuklar gibi emdikten sonra tekrar düşüncele-re daldı: "Hayır bunlar kesinlikle değişmeyecekler. Belki de değişemiyor ve yeni koşullara ayak uyduramıyor olabilirler. Doğrusu değişen bir ben oldum. Başka bir çözüm yolu bulabilseydim belki ben de değişmezdim."

Dadı ilk provayı yapacağı için erkekleri salondan çıkardı. Pork da Gerald'ı yatırmaya götürdü. Ashley ile Will dışarda karşılıklı oturdular, bir süre suskun kaldılar. Sessizliği, Will'in geviş getirir gibi tütün çiğnemesi bozuyordu. Bir ara Will çenesi yorulmuş olacak ki tütün çiğnemeye ara verdi ve Ashley'ye dönerek;

— Bu Atlanta seyahati pek hoşuma gitmiyor doğrusu! dedi.

Ashley ona baktı, ama cevap vermedi. Kendi içini kemiren korkunç kuşkuyu, Will'in de duyup duymadığını anlamaya çalıştı. Ama bu mümkün olamazdı. Çünkü Will'in, ikinci vakti meyve bahçesinde geçen

olaydan haberi yoktu. Yani Scarlett'in umutsuz bir karar verdiğini düşünemezdi. Will, Rhett Butler'ın adı söylendiği zaman Dadı'nın yüzünde beliren umutsuz ifadeyi de fark etmemişti. Ayrıca onun, Rhett'in serveti ve kötü şöhreti hakkında da bilgisi yoktu.

Gerçi Tara'ya geldiğinden beri birçok şeyler öğrenmişti, ama neyi bilip, neyi bilmediği belli değildi. Bu yüzden Ashley'nin, Will'e bir şey söylemesi yanlış olurdu. Ama Scarlett'i bu serüvenden kurtarmak için de kendinde güç bulamıyordu. Gece boyunca hiç göz göze gelmemişlerdi. Scarlett'in neşeli hali de onu korkutmuştu, içini kemiren kuşkuları dile getirmeye çekiniyordu. Ayrıca Scarlett'e bu konuda soru sormaya, kendinde hak görmüyordu. Bahçede geçen tartışmadan sonra Scarlett'in hareketlerini denetleme hakkını kaybetmişti. Ama perdeyi keserken Dadı'nın yüzündeki sert ifade onu az da olsa teselli ediyordu. Çünkü Scarlett istese de, istemese de Dadı bu Atlanta yolculuğunda ona göz kulak olacaktı.

Ashley umutsuzca, "bütün bunlara neden olan benim!" diye düşündü. "Evet, Scarlett'i bu hallere düşüren ben oldum!"

Bugün bahçede kendisini bırakıp giderken, Scarlett'in omuzlarını nasıl silktiğini anımsadı ve aynı zamanda ikinci vakti geçen olaylardan dolayı utanç duydu. Scarlett'in kahramanlık sözcüğünün anlamını tam kavrayamadığını ve eğer ona hayatında onun kadar kahraman bir kimse görmediğini söylese hayret edeceğini biliyordu. Scarlett'in hayatı olduğu gibi kabul ettiğini, çelik gibi bir iradeyle bütün engellere karşı durduğunu, cahilce bir inat göstererek bozguna karşı savıştığını ve ters giden şansını yeninceye kadar da mücadele edeceğini biliyordu.

Ashley, Will'e baktı ve bu delikanlının yeşil kadife perdeden dikilen ve annesinin giysilerinden arta kalan tüylerle süslenen bir elbise ile dünyayı fethetmeye giden bir başka kahraman kadın görmediğini düşündü.

Scarlett ile Dadı, ertesi gün ikinci vakti trenden indiklerinde, kül renkli bulutları sürükleyen soğuk bir rüzgar esiyordu. Kent yakıldığı gün tahrip olan istasyon hâlâ yapılmamıştı. Tren, yıkıntıların ilerisinde durduğu için, herkes gibi onlar da çamurların içinden geçmek zorunda kaldılar. Pittypat'e haber vermedikleri için doğal olarak Peter arabayla onları almaya gelmemişti. Scarlett çamurlu yolu gözleriyle ölçtükten sonra, arabası olan bir tanıdığa rastlamayı çok istedi. Acaba tanıdıklarının da arabaları kalmış mıydı? Durum öyle kötüydü ki, insanlar yiyecek bile güç buluyorlardı.

Çevrede birçok kamyon ve asker vardı. Pitty hala mektubunda Atlanta'nın Yankeeler'in işgali altında olduğunu yazmıştı; ama Scarlett bunu unutmuş olacak ki, mavi üniformalıları karşısında görünce yüreği ağzına geldi. Savaşın bittiğini anımsamakta bir hayli zorlandı. Karşısında duran bu askerlerin peşine takılıp hakaret edeceklerini sandı.

Biraz şaşkın, biraz korkarak çevresine bakınırken yanına ihtiyar bir zenci sokuldu:

— Araba ister misiniz afandım?

Dadı ona dehşetle bakarak;

— Bana bak moruk! Biz kiralık arabaya binmeyiz. Sen bizi kim sanıyorsun. Hanımcıgım gel gidelim buradan Allahaşkına! Bu adam beni günaha sokacak. Mendebur, serbest bırakılmış zencilerden olsa gerek!

Zenci, beş on para kazanacağı bir yolcu bulmanın heyecanıyla;

— Merak etmeyin ben serbest bırakılanlardan değilim! dedi. Ben Mrs. Talbot'un hizmetinde çalışıyorum. Şimdi de biraz para kazanabilmek için yolcu taşıyorum.

— Kimmiş bakalım bu Mrs. Talbot?

— Milledgevilleli Mrs. Susannah Talbot! İhtiyar kocası öldükten sonra buraya gelip yerleşti.

— Hanımcığım siz onu tanıyor musunuz?

Scarlett üzgün bir sesle;

— Hayır! dedi.

Dadı:

— Haydi yürüyelim! dedikten sonra, Scarlett'ten zenciye başlarından savmasını istedi.

Dadı Scarlett'in içinde yeni dikilen elbisesi, şapkası ve geceliği, kendisinin bir iki parça giyeceği bulunan çantayı eline aldı. O ağır vücudundan beklenmeyen bir hareketle Scarlett'i yağmurlarla bataklığa dönüşmüş olan meydandan kucaklayarak geçirdi. Scarlett, Dadı'nın bu davranışına hiç itiraz etmedi. Çünkü Dadı'yla kavga etmek istemiyordu. Onun elbise dikilirken kendisine kuşkulu gözlerle baktığını anımsıyordu. Dadı'nın suyuna gitmesi, onun için daha hayırlı olacaktı.

Peachtree Sokağı'na doğru çıkarlarken Scarlett kendini çok üzgün hissetti. Atlanta o kadar feci bir durumdaydı ki bir ara "acaba biz yanlış bir yere mi geldik?" diye düşündü. Kent tam bir harabe haline gelmişti.

Henry Hamilton ile Rhett Butler'ın kaldıkları otelin önünden geçtiler. Scarlett demiryolu hattı boyunca Charles'dan kendisine miras kalan depo ve mağazaların yerinde yeller estiğini gördü. Geçen yıl bu binaların vergisini Henry amca vermişti. Bu borcunu ona ödemesi gerekiyordu. Demek ki kaygılarına bir yenisi daha eklenecekti.

Peachtree Sokağı'na sapacakları sırada Scarlett, Five Points'e doğru baktı ve hayretten dona kaldı. Frank Kennedy bu sokağın feci durumda olduğunu anlatmıştı ama Scarlett bu kadarını tahmin etmiyor-

du. Genç kadın Atlanta'nın bu feci görüntüleri karşısında gözyaşlarını tutamadı.

General Sherman'ın ordusu kenti harabeye çevirip gittikten sonra sağda solda yeni binaların yapımına ve bir bölümü ayakta kalabilen mağazaların da onarılmasına başlanmıştı. Kentin yürek parçalayıcı görünümüne karşılık yeni binaların yapılmaya başlanması insana biraz teselli veriyordu. Her yandan çekiç, testere sesleri geliyor, tuğla, kiremit, kireç, kum, harç taşıyan işçiler görülüyordu.

Scarlett Atlanta'nın bu yeni havasına daha şimdi den alışmaya çalıştı. Çok sevdiği sokağa bakıp; "seni yaktılar, yıktılar, taş taş üstünde bırakmadılar; ama elde ettikleri zaferi de beraberlerinde götüremediler ey yüce toprak! Zaten buna imkan yoktu. Merak etme, seni yeniden eski durumuna getireceğiz!" diye düşündü.

Peachtree sokağını çıkarlarken Scarlett eskiden olduğu gibi birçok insan, araba, fayton gördü. İnsanların bir bölümü yabancıydı. Her yerde işsiz güçsüz zenciler vardı. Scarlett onların kendilerini, küstahça tepeden tırnağa süzdüklerini görüyordu. Ama mavi üniformalılar Scarlett'e bir anda zencileri de unutturdu. Kentin sokakları, caddeleri, meydanları yaya, atla ve arabayla dolaşan Yankeeler'le doluydu. Hepsi de sokaklarda serseri gibi dolanıyor; meyhanelerden, barlardan sarhoş olarak çıkıyorlardı.

Scarlett yumruklarını sıkarak kendi kendine söylendi ve arkasına dönerek yüksek sesle Dadi'ya bağırdı.

— Biraz daha çabuk olalım, bu kargaşalıktan bir an önce kurtulmalıyız!

Onlar hızlı adımlarla Peachtree Sokağı'nın sonuna doğru geldiklerinde kalabalık azalmıştı. Wesleyenne Kilisesi'nin önünden geçerlerken Scarlett, Melanie doğururken Doktor Meade'yi aramaya gittiğinde orada oturduğunu anımsadı ve korkunç bir kahkaha attı. Dadi şaşkın, kızgın, meraklı ve sorgulayan gözlerle ona baktı. Scarlett o gün kapıldığı dehşetten dolayı kendisiyle

alay ediyordu. O günkü halini hiç unutmamıştı. Bir yandan Yankee korkusu, öte yandan da Melanie'nin doğumu! O kargaşa sırasında başına gelebilecek en korkunç şeyin Yankeeler, yangınlar ve bozgun olduğunu düşünmekle, ne kadar çocukluk ettiğini şimdi anlıyordu. Oysa bütün bunlar annesinin ölümü, babasının çöküşü, açlık ve soğuk karşısında çekilen acılar, yorucu işler, güvensizlik, korkunç rüyalarla karşılaştırıldığında bir hiçten ibaretti. şu an ne işgalcilerden, ne de başka bir şeyden korkuyordu. Onu korkutan bir tek şey vardı: Fakirlik!

Sokaktan çok lüks bir araba geçiyordu. Scarlett içindeki­nin kim olduğunu görebilmek için kaldırımın kenarına kadar indi. Çünkü Pittypat'in evi oradan birkaç sokak ötedeydi ve onlarda bir hayli yorulmuşlardı. Araba onlara yaklaştığı sırada Scarlett kendilerini yanlarına almaları için bağırmaya hazırlanırken arabanın yan penceresinden kürklere bürünmüş saçları kızıl bir baş gördü. Scarlett bir adım geriledi, iki kadın da birbirini tanıdı. Lüks arabaya kurulmuş olan bu kadın, güzel Watling idi. Scarlett, onun tekrar arabasına yaslanmadan önce yüzünü buruşturduğunu gördü.

Kulağı daima kirişte olan Dadı'nın gözleri de çok keskindi.

— Kimdi o? diye sordu. Sizi tanıdı, ama selam vermedi. Ben hayatımda hiç bu renkte sa görmedim. Tarletonlar'da bile... Sanırım saçlarını boyamıştı.

Scarlett adımlarını sıklaştırarak;

— Doğrudur! dedi.

— Pekiyi kimdi o, söylesenize canım?

Scarlett kısaca;

— Kentin kötü meleği! diye cevap verdi. Yemin ederim ki onu tanımıyorum.

Dadı:

— Aman Tanrım! diye mırıldandı. Savannah'dan Scarlett'in annesi Ellen'la birlikte ayrıldığı günden beri kötü kadın görmemişti. Dadı bu kadını daha yakından göremediğine üzülüyordu.

— Ortada gerçek olan bir şey var: Onun güzel bir arabası ve güzel bir arabacısı olduğu!... diye mırıldandı. Sanırım Allah da yanlış yapıyor... Şillikleri arabaya bindiriyor, bizim gibi namusluları yalınayak gezdiriyor.

Scarlett, sert bir sesle Dadi'nın sözlerini destekledi.

— Şu bir gerçek ki Allah bizi unuttu! Sakın bana bu sözüm üzerine annemin ruhunun rahatsız olacağını söyleme!

Scarlett, güzel Watling'e üstün gelmek istiyordu, ama ne yapabiliirdi bunun için? Eğer planları gerçekleşirse o da Watling gibi Rhett Butler'ın metresi olacak ve o zaman şahane elbiseler giyecekti. Aklını daha fazla karıştır-mamak için bu konuyu düşünmekten şimdilik vazgeçti.

Hızlı hızlı yürüyen iki kadın Doktor Meade'nin harap olmuş eski evinin önünden geçtiler. Whitingler'in evinin yerinde ise temel taşlarından başka bir şey kalmamıştı. Elsingler'in evi ise duruyordu. Yalnız iki katı onarılmıştı. Bonnellar'ın evi de harap durumuna rağmen oturabilecek haldeydi. Ama bu evlerde ne pencerelerin arkasında, ne de verandalarda tanıdık bir yüz vardı. Scarlett bu duruma şükretti, çünkü şimdilik kimse ile konuşmak istemiyordu.

Nihayet Pitty halanın kırmızı tuğlalı evi gözüktü. Scarlett'in kalbi hızlı hızlı atmaya başladı. Kolunda yiyecek sepeti bulunan Peter bahçeden çıkıyordu. O, Scarlett ile Dadi'yı görünce çok şaşırdı, iri ve yaşlı yüzü gülümseyince daha da kırıştı. Scarlett "bu ihtiyar deliyi gördüğüme sevindim, onu buruşuk yanaklarından öpeceğim!" diye düşündü ve yüksek sesle bağırdı:

— Peter amca, git Pitty halanın tuzunu hazır et. Ona gerekecek, çünkü ben geliyorum!

*

* *

O akşam Pittypat'in sofrasında her zaman olduğu gibi mısır çorbası ve nohut vardı. Scarlett zengin olduğu zaman bunları ağzına koymayacağına yemin etti.

Evet neye mal olursa olsun günün birinde paraya, altınlara kavuşacaktı; hatta bunun için birini öldürmek gerekse bile yapacaktı...

Yemekten sonra lambanın kirli sarı ışığı altında otururlarken Scarlett Pitty halaya, parasal durumunu sordu. Çünkü Hamilton ailesinin vergilerini ödeyecek kadar parası olduğunu tahmin ediyordu. Pitty hala gözlerinden yaşlar akıtarak çektiği bütün acıları anlattı. Kentteki bütün malı mülkü yok olduğu gibi parası da son meteliğine kadar bitmişti. Onun her şeyi mahvolmuştu, oturduğu evin dışında!. Ama Pittypat bu konuda yanılıyordu, çünkü bu ev kendisinden çok Scarlett ile Melanie'ye aitti. Vergileri binbir zorlukla ödeyen kardeşi Henry, ona aydan aya beş on para verirdi. Pitty hala da bu parayı onurunu zedeleme pahasına alırdı.

— Kardeşim bütün bu felaketler karşısında nasıl geçineceğini bilemediğini söyleyip duruyor. Ama ben ona inanmıyorum. Onun çok parası var, böyle olduğu halde bana beş on parayı binbir nazla veriyor.

Scarlett, Henry amcanın yalan söylemeyeceğini bilirdi. Charles'ın bıraktığı miras hakkında kendisine yazdığı mektuplar, bunun en kesin kanıtıydı. İhtiyar adam Scarlett ile oğlu Wade'in bu felaketten mümkün olduğu kadar az zararla kurtulabilmeleri için nesi varsa feda ediyor ve vergileri zar zor ödüyordu. Scarlett'in, onun bu konuda gösterdiği özveriden haberi vardı.

Scarlett, "bu kadında para olmadığı anlaşıldı. Şu halde Pitty halayı imdada koşacaklar listesinden silelim. Rhett'ten başka başvuracağım kimse kalmadı artık. Bunun için onu hemen görmeliyim. Şimdi konuşmayı Rhett Butler'ın adı geçecek biçimde yönlendireliyorum. Kurbağaları ürkütmeden Pitty halaya onu yarın öğle yemeğine davet ettirmeliyim!" diye düşündü. Gülmseyerek Pitty halanın ellerini tuttu.

— Aman Pitty hala bu acı şeyleri bırakalım, başka şeylerden söz edelim. Komşular, tanıdıklar nasıllar, iyiler mi? Mrs. Merriwether ile Maybelle nasıl? Maybel-

le'nin nişanlısının sağ salım döndüğünü duydum. Ya Elsingler nasıllar? Doktor Meade ve eşi iyiler mi?

Pitty halanın ayçiçeğini andıran yüzü değişti, göz-yaşları durdu. Komşularının nasıl olduklarını, durumlarını uzun uzadıya anlattı. Rene Picard dönmeden önce Mrs. Merriwether ile kızının askerlere poğaça satarak geçindiklerini söyledi. Mrs. Meade ile doktor döndüklerinde başlarını sokacakları bir evleri yoktu. O canım evi Yankeeler yakıp yıkmışlardı. Çocukları Darcy ile Phil savaşta ölmüşlerdi.

Onlar içlerine kapandılar ve evlerini onaran Elsingler'de oturuyorlardı. Mister Whiting ile karısı da onların evinde küçük bir odada yatıp kalkıyordu. Mrs. Bonnel evini bir Yankee subayına kiralayabilirse o da Elsingler'e taşınacaktı.

Scarlett:

— Pekiyi hepsi bir eve nasıl sığılıyor? diye sordu. Zaten onlar kalabalık sayılır. Mrs. Elsing var, Fanny var, Hugh var.

Arkadaşlarının ve komşularının bütün aile sırlarını bilen Pittypat;

— Mrs. Elsing ile Fanny salonda yatıyorlar. Hugh ise tavan arasında! diye cevap verdi. Kısacası kızım, Mrs. Elsing pansiyonculuk yapıyor. Ne kadar feci değil mi?

Scarlett o görüşte değildi.

— Tam tersi Pitty hala. Onlar çok iyi yapıyorlar! dedi. Geçen yıl evimizde bir sürü askeri bedava yatırdık. Oysa tıkr tıkr para sayan pansiyonerlere kiralasaymışım belki bugün bir köşede birkaç kuruşum olurdu.

— Aman Scarlett böyle şeyleri nasıl söylersin? Anenin ruhunu rahatsız edeceksin. Bizim durumumuzla, onların durumları aynı değil. Düşün ki zavallılar parasız kaldılar. Mrs. Elsing dikiş dikti, kızı porselen tabaklara resim yaptı, oğlu Hugh da odun sattı. Hugh'un avukat olacağını düşündükçe yüreğim parçalanıyor.

Scarlett Tara'daki sabahtan akşama kadar süren

çalışmasını, ellerinin nasır bağladığını, katlandığı bütün zorlukları, çektiği açlığı anımsadı ve Elsingler'in durumlarının pek de kötü olmadığını, bu nedenle onlara pek fazla acımaması gerektiğini düşündü.

— Odun satmak Hugh'un hoşuna gitmiyorsa neden avukatlık yapmıyor? Yoksa mahkemeler kapalı mı?

— Hayır, mahkemeler açık. Hatta herkes davacı. Biliyorsun her yer yakılıp yıkıldı, herkes zarar ziyan davası açtı. Ama kimsede para olmadığı için duruşmalara kendileri girip çıkıyor. Hugh'un odun satmasının nedeni bu.

Pittypat, cevap vermeye hazırlanan Scarlett'e konuşma fırsatı bırakmadı.

— Bak, dinle! Az daha unutuyordum. Fanny yarın akşam evleniyor. Senin evlenme töreninde bulunman gerekir. Mrs. Elsing senin burada olduğunu duyar duymaz hemen koşup gelecektir. Şey... Giyecek başka bir elbisen var mı bari? Üstündeki de güzel, ama biraz hırpalanmışa benziyor.

— Yanımda yeni bir elbise var.

— Ya, demek yeni elbisen var! Aman buna pek sevindim. Kentin işgalinden beri ilk düğün olacak bu... Şaraplar, pastalar ikram edilecekmiş, ama buna aklım pek ermedi doğrusu... Onlar bu parayı nereden buldular bilemiyorum.

— Fanny kiminle evleniyor? Dallas Mac Lure'un ölümünden sonra ben sanmıştım ki...

— Ah Scarlett, herkes senin gibi kocasının anısına bağlı değil ki... Dur bakayım, adı neydi adamın? Artık adları aklımda tutamaz oldum. Tom'lu bir şeydi canım... Annesini çok iyi tanırım. Onunla aynı okulda okumuştuk. Perkins miydi ne? Hayır hayır, Parkinson soyundandı.

— Adam çok içmiyor ya?

— Hayır, içtiği falan yok adamın. Ama savaşta çok ağır yaralanmış. Söylemek ayıp olacak ama ayakları çarpılmış... Yürümesi çok acayip! Güzel bir adam da

sayılmaz. Fanny'nin onunla evlenmek istemesine şaş-tım doğrusu...

— Kızların er ya da geç biriyle evlenmeleri gerekir.

Pittypat, Scarlett'in bu sözüne öfkelen-di:

— Hayır şart değil! Bak, ben evlendim mi?

— Aman halacığım özür dilerim, seni ima etmek is-temedim. Herkes sizin çevrenizdekileri çılgına çeviren bir güzelliğiniz olduğunu söylüyor. Şimdi de öylesiniz. Hakim Carleton size gözleriyle yiyecekmiş gibi bakardı.

Scarlett'in gönül alıcı sözleri Pittypat'in neşesini ge-ri getirdi.

— Sus Allahaşkına kız! dedi. Kaçıkla evlenmeyi Al-lah yazdıysa bozsun! Ama Fanny daha iyi biriyle evle-nebilirdi. Zaten ben onun, adı Tom mudur nedir, o adamı sevdiğini sanmıyorum. Dallas Mac Lure'un ölü-münü unutmadığı da bir gerçek. Ama herkes senin gi-bi anılarına bağlı değil şekerim. Birçok kimse senin kalpsiz bir fındıkçı kızı olduğunu ileri sürerlerken Melly ile ben senin kocana eşsiz bir bağlılık gösterdiğ-i-ni söylüyorduk.

Pitty hala içini dökecek birini bulduğu için çok memnundu. Her şeyden söz etti. Nihayet sıra şımartı-lan ve fazla azan zencilerin durumuna geldi.

— Scarlett düşünebiliyor musun zencilere oy kul-lanma hakkı veriyorlar. Bundan daha aptalca bir şey işittin mi sen? Bu kararı düşündükçe tüylerim diken diken oluyor. Peter'ın da oy kullanma hakkı var, ama adamcağız o kadar tokgözlü ve terbiyeli ki oyunu kul-lanmıyor. Bu memlekette geceleri, hatta gündüzleri bi-raz تنها sokaklarda güvenlik diye bir şey kalmadı. Artık kadınlar onların dolaştıkları kaldırımlardan inip, çamurlu yolda yürüyorlar. Eğer bu duruma itiraz eden olursa hemen tutuklanıyor. Ha... Sana Yüzbaşı Rhett Butler'ın cezaevinde olduğunu söylemedim değil mi?

Scarlett bu tatsız haberle irkilmesine rağmen, Rhett'en ilk olarak Pitty halanın söz etmesine sevindi.

Pittypat bu haberi anımsadığı için çok sevindi, göz-leri parladı, yüzü canlandı. İhtiyar kız koltuğuna iyice

yerleştikten sonra, kendince önemli saydığı tutuklama olayını anlatmaya başladı:

— Rhett Butler şimdilik cezaevinde. Bir zenciye öldürdü o; Galiba onu asacaklar! Düşünebiliyor musun Yüzbaşı Rhett Butler'ı asacaklar!

Scarlett'in soluğu kesildi sanki; ağzını açmaya cesaret edemedi. Pittypat verdiği haberin uyandırdığı etkiden çok memnundu.

— Ama henüz hakkında bir kanıt bulamadılar. Beyaz bir kadına hakaret ettiği için bir zenci öldürülmüş. Olay Yankeeler'i çılgına çevirdi. Çünkü son günlerde birçok zenci öldürüldü. Ortada bir cinayet var, ama Rhett Butler'ın aleyhinde bir kanıt yok. Söylendiğine göre Yankeeler halka bir ders vermek istiyorlarmış. Bunu bana Doktor Meade söyledi. Doktora göre Yankeeler, Rhett'i asmakla hayatlarında en soylu hareketi yapmış olacaklarmış. Ama bunu benim aklım almıyor.

Pittypat sanki bir sır verecekmiş gibi Scarlett'in kulağına doğru eğilerek;

— Yüzbaşı Rhett Butler tam bir hafta önce buradaydı! dedi. Bana hayatımda gördüğüm bıldırcınların en güzelini getirmişti. Seni sordu. Bana, kuşatma sırasında senin kalbini kırdığını ve onu affetmeyeceğin için çok üzüldüğünü söyledi.

Bu habere sevinen Scarlett, kendisini çok ilgilendiren bir konuyu öğrenmek istedi ve yavaş bir sesle;

— Hapishanede ne kadar kalacak? diye sordu.

— Kimse bir şey bilmiyor. Belki asılıncaya kadar kalacak. Ama adamın suçlu olduğuna ilişkin bir kanıt da yok ortada... Hoş cinayeti sen işlemişsin ya da başkası işlemiş, Yankeeler'in umurunda mı?

Pittypat konuşmasının burasında temkinli davranma gereğini duyarak sesini iyice kıstı.

— Biliyor musun Yankeeler çok kızıyorlar... Şu şeylere... Ku Klux Klan var ya canım. İşte onlara çok kızıyorlar. Sizin taraflarda da şubeleri var mı Ku Klux Klan'ın? Ben olduğuna inanıyorum. Galiba bundan Ashley'nin de haberi var. Ama siz kadınlara söz etme-

miştir. Klan'a üye olanlar uluorta konuşmazlar. Onlar hortlak kıyafeti giyerler ve geceleri hırsızlık, yağmacılık yapan Yankeeler'i, pek fazla azan zencileri tepelerler. Arada bir onları yalnızca korkutup Atlanta'yı terketmelerini istedikleri de oluyor. Eğer bu korkuttukları adamların halleri hoşlarına gitmeyecek olursa, onları dövüyorlar, hatta...

Pittypat bir türlü ayarlayamadığı sesini tekrar kısarak konuşmasını sürdürdü:

... Öldürüyorlar. Üzerlerine de Ku Klux Klan bildirisini iğneliyorlar. Cesetleri kolayca bulunacak yerlere bırakıyorlar. Yankeeler bu olaylara çok ama çok kızıyorlar. İşte bu yüzden halka bir ibret dersi vermek için Butler'ı asacaklar. Ama Hugh Elsing bana, Yankeeler'in Rhett Butler'ı paraların yerini söylemediği için asmak istediklerini söyledi.

Scarlett sesinden, duyduğu heyecan anlaşılır kaygısıyla çok kısa sordu:

— Ne parasıymış bu?

— Aaa, bilmiyor musun? Yazmadım mı sana? Aman şekerim sen Tara'ya gömülüp kalmışsın, dünyada olup bitenlerden haberin yok. Bak dinle: Rhett Butler buraya güzel bir at, şahane bir araba ve cepleri para ile dolu gelince birden bütün kentin altı üstüne geldi. Halkta metelik yokken, Konfederasyon hakkında eskiden kötü şeyler söyleyen bir adamın bu kadar çok paraya sahip olması dedikodulara neden oldu. Herkes onun savaş sırasında bu paraları nereye sakladığını öğrenmek için kafa yormaya başladı. Kimse Rhett'e bir şey sormaya da cesaret edemiyordu... Ben hariç... O bana; 'namuslu bir biçimde değil herhalde, bundan emin olabilirsiniz!' diye gülerek cevap verdi. Sen de bilirsin ki onun ağzından doğru dürüst bir söz çıkmaz.

— Abluka sırasında çok para kazanmıştı...

— Doğru söylüyorsun şekerim, ama sorun yalnız bununla kalmıyor ki... Bu para, Yüzbaşı Rhett'in sahip olduğu öteki şeyin yanında denizde bir damla gibidir.

Scarlett:

— Öteki şey dediğin nedir Pitty hala? diye merakla sordu.

— Halk ve Yankeeler, onun Konfedere hükümetinin milyonlarca altınına elkoyduğunu ve bunu bir yere sakladığını biliyorlar.

Genç kadın kulaklarına inanamadı.

— Nee, milyonlarca altın mı? diyerek şaşırıp kaldı.

— Ne sandın ya? Bizim altınlarımız nereye gidebilir ki? Birçok kimse gibi Rhett Butler da ceplerini doldurdu. Yankeeler, onun Richmond'dan hükümet başkanı David ile birlikte ayrıldığını tahmin ediyorlar. Ne var ki Rhett'i yakaladıkları zaman cebinden bir metelik bile çıkmamış. Savaş bitince de devlet hazinesinin tamta-kır olduğunu görmüşler. Herhalde birkaç adam onları çaldı ve paranın ya da altınların üzerine oturdu.

— Milyonlarca altın! Pekiyi ama, nasıl olmuş bu iş?

Butler Konfedere hükümeti adına binlerce balya pamuk sattı. Ama o yalnız hükümetin pamuklarını değil, kendi pamuklarını da sattı. Savaş sırasında pamuğun fiyatının İngiltere'de ateş pahası olduğunu herhalde biliyorsun. İnsan İngilizlere istediği fiyatı kabul ettirebilirdi. Abluka daraldığı zaman da karaya çıkmanın imkanı olmadığını ileri sürerek savaş malzemesi almaktan kaçınmış ve böylece paraların üzerine oturmuş.

Rhett Butler ve onun gibileri, İngiltere bankalarına milyonlarca dolar yatırmışlar. Bana, bunları Konfedere hükümeti adına yatırdığını söyleme sakın! Çünkü kendi adlarına yatırdıkları gün gibi açık. Paralar hâlâ İngiliz bankalarında. İşte şimdi herkes bunları konuşuyor. Halk onlara lânet ediyor. Butler'ı bu zenciyi öldürmek suçuyla tutukladıkları zaman bu konuyu da herhalde biliyorlardı. Çünkü onu cezaevine attıkları günden beri, paraları nerede sakladığı söyletmeye çalışıyorlar. Rhett'in ağzından ise tek bir sözcük bile alamamışlar bugüne kadar. O böyle bir paradan haberi olmadığını söyleyip duruyormuş.

Doktor Meade de, idamın çok kolay ölüm olduğunu, Rhett Butler ve onun gibi haydutların asılmasını uygun bulduğunu söylüyor.

Pittypat, Scarlett'in fenalaştığını farkettiler.

— Heey, ne oluyor sana? Sakın bayılma. Keşke bunları anlatmasaydım. Bak şimdi çok üzülüyorum. Doğrusu onun sana eskiden ilanı aşk ettiğini unutmuştum. Ama ben onu, bir gün olsun beğenmedim. Bana göre kötü bir adam o!...

Scarlett kendine gelebilmek için büyük bir çaba harcayarak;

— Bence de! dedi. Zaten onunla bir arkadaşlığım da olmadı. Siz Macon'a gittikten sonra, kentin kuşatıldığı sırada onunla kavga etmiştik... Onu nereye... Nereye hapsedmişler?

— Parkın yanındaki itfaiye kışlasına!

— İtfaiye kışlasına mı?

Pittypat:

— Evet, itfaiye kışlasına tıktılar! Yankeeler orasını askeri cezaevi yaptılar! dedikten sonra aklına yeni bir şey geldi ve katıla katıla gülmeye başladı.

— Bak, dinle Scarlett. Dün Yüzbaşı Butler hakkında çok gülünç bir öykü duydum. Onun daima üstüne başına dikkat ettiğini, iki dirhem bir çekirdek gezdiğini bilirsin. Affedersin şekerim, aslında tam anlamıyla bir züppedir 'o! Ona cezaevinde banyo yapma izni vermemişler. O da nöbetçilerin başını şişirmiş. Sonunda 'lanet olsun!' diyerek izin vermişler. Ama nasıl, biliyor musun? İtfaiye kışlasının bahçesinde, binlerce askerin yıkandığı yalakta... Rhett Butler ise orada yıkanmak istememiş ve Güneyli kirini, Yankeeler'in kirine üstün tuttuğunu söylemiş. Sonra...

Pittypat hiç durmadan papağan gibi konuşuyordu. Scarlett onun anlattıklarını işitiyor ama pek önem vermiyordu. Kafasında ancak iki düşünce vardı. Rhett onun tahmin ettiğinden daha çok zengindi ve cezaevindeydi. Cezaevinde bulunuşu ve asılması olaya başka bir renk katabilirdi. Rhett'i asmaları belki de onun

umurunda bile olmayacaktı. Onun aklını kurcalayan tek şey bulması gereken paraydı, yoksa Rhett'in idam edilmesi falan değildi.

Ayrıca idam edilmenin onun için herhangi bir ölümden daha kolay olduğu konusunda da Doktor Meade ile aynı görüşteydi. Çünkü zifiri karanlıkta, ormanın kenarında savaşın tam ortasında bir kadını tek başına bırakıp ortadan kaybolan adam asılmayı hak etmişti. Ama o cezaevindeyken onunla evlenebilirse bütün paralar onun olacaktı. Yeter ki daha sonra Rhett idam edilsin. Evlenmek istemezse, ondan biraz para kopartmalıydı ki buna da razıydı. Gerekli parayı alana kadar ona herşeyi feda edeceğini söyleyecekti. Borcu ödemeye gelince de buna gerek kalmayacaktı, çünkü o darağacında sallanıyor olacaktı.

Kafasından geçen düşünceler, bir an içinde Yankee hükümetinin sayesinde dul kalması ihtimaliyle ateşlendi. Milyonlarca altın! Tara'yı onaracak, uzman çiftçiler getirtecek, tarlalara pamuk ekecekti. Kendisine şahane elbiseler alacak, sofrasında en güzel yiyecekler olacaktı. Kızkardeşlerini de ihmal etmeyecek, oğlu Wade'i en iyi biçimde besleyecek, sonra onu üniversiteye yollayacaktı. Gerald'a en iyi doktorları getirecekti. Ashley için de neler neler yapacaktı. Scarlett, daldığı hayallerden kapının eşiğinde duran Dadı'nın;

— Avat afandım! diye seslenmesiyle uyanır gibi oldu. Dadı acaba ne zamandan beri orada duruyordu? Anlaşılan Pittypat'in anlattığı her şeyi duymuştu. Dadı ona;

— Yorgunsunuz afandım, yatsanız iyi olacak! dedi.

Scarlett, ona yardım bekleyen bir çocuk gibi baktı.

— Evet Dadı, çok yorgunum! dedi. Nezle olmaktan da korkuyorum. Fanny'nin düğününe gitmek isterdim, ama nezlem artarsa gidemeyeceğimi sanıyorum.

Dadı, Scarlett'in ellerini tutup baktı. Onun pek iyi olmadığını anladı.

— Elleriniz buz gibi hanımcığım! Size ıhlamur kaynatayım. Bir de terlemeniz için tuğla ısıtırım.

Pittypat birden yerinden kalkarak;

— Ne aptalım ben! Saçma sapan sözlerle başını ağrıttım senin... Affet beni Scarlett'ciğim. Haydi şimdi git, yat. Güzel güzel uyu. Yarın uzun uzun konuşuruz. Haa, dur bakayım, yarın bir ziyarete gideceğim... Mrs. Bonnellar'a... Dadı senin geldiğine de çok sevindim. Sen Scarlett'e dediğin gibi bir ıhlamur kaynat, ayaklarına sıcak tuğla koy. Yarın seninle birlikte Bonnellar'a gideriz.

Dadı Scarlett'i karanlık merdivene doğru adeta sürükleyerek götürdü. Genç kadının ellerinin buz gibi oluşu onu kaygılandırıyordu. Oysa Scarlett olayların bu biçimde gelişmesine seviniyordu. Bir de Dadı'nın kendisine olan güvensizliğini giderip onu sabah evden uzaklaştıra-bilse ne iyi olacaktı. Çünkü o, hemen cezaevine gidecek ve Rhett Butler ile görüşecekti. Merdivenleri çıkarken gök gürlemeleri başladı. Scarlett bu sesi, kuşatma sırasındaki top seslerine benzetti. Artık onun için her gök gürlemesi, top sesinin ve savaşın simgesi olarak kalacaktı.

Ertesi sabah güneş bulutların arkasında doğdu. Şiddetli esen rüzgar camları şangırdatıyor, evi iniltilele dolduruyordu. Bütün gece yağan yağmur Scarlett'in canını sıktı. Çünkü yeşil kadife elbisesi ve şapkası mahvolabilirdi. Gece Allah'a ertesi gün yağmuru dindirsin diye dua etti. Şimdi gökyüzündeki kara bulutları parçalayan kuvvetli rüzgarı görünce morali düzeldi. Pittypat ile Dadı, Peter Bonnellar'a gidinceye kadar yatağından kalkmadı. Bu arada sürekli öksürmeyi de ihmal etmedi.

Bahçenin demir kapısının kapandığını duyar duymaz yatağından çıkıp dolaptan yeni elbisesini aldı. Yalnız başına cezaevine gitmek kolay bir iş değildi. Giyimi ile bir hayli uğraştıktan sonra elbisesinin kendisine yakışıp yakışmadığını anlamak için Pittypat'in odasındaki boy aynasının önüne koştı. Umduğundan çok güzeldi. Yeşil kadifeler içinde kendini zümrüte benzetti. Scarlett aynadaki hayalini öpüyor ve bu çocukça hareketinden dolayı kahkaha ile gülüyordu. Daha da güzel görünmek için annesinin şalını omuzlarına attı, fakat şal eski ve soluk olduğu, rengi de elbisesine uymadığı için çıkardı. Aklına Pittypat'in dolabına bakmak geldi. Onun, ancak pazar günleri giydiği mantoyu sırtına aldı. Tara'dan getirdiği pırlanta küpelerini taktı. Küpelerin erkekleri etkilediğini, kadınları da zeki bir görünüm verdiğini biliyordu.

Ne yazık ki Pittypat'in bir çift eldiveni vardı ve onu

da kendisi almıştı. "Eldivensiz bir kadın meyvesiz ağaca benzer!" diye düşündü.

Ama Scarlett, Atlanta'yı terkettiği günden beri eldiveni olmamıştı. Tara'da yaptığı işler o kadar ağırdı ki, elleri nasırlaşmıştı ve hiç de güzel görünmüyorlardı. Çaresiz bu duruma boyun eğmek gerekiyordu. Pittypat'in manşonunu alacak ve ellerini onun içine saklayacaktı. Scarlett bu manşonun, zarif görünümünü daha da arttırdığını düşündü. Onu bu haliyle gören, onun fakirliğinden kesinlikle kuşkulalmazdı.

Rhett Butler'ın, hiç bir şeyden haberi olmamalıydı. O bu görüşmenin yalnızca şefkat duygularının ağır bastığı bir ziyaret olduğunu sanmalıydı.

Scarlett, parmaklarının ucuna basarak merdivenden sessizce indi. Mutfakta şarkı söyleyerek iş yapan, belki de Scarlett'e kahvaltı hazırlayan Cookie'ye görünmeden evden çıktı. Komşularla karşılaşmamak için Baker Sokağı'na saptı. Ivy Sokağı'na gelince harap olmuş bir evin karşısında bir taşın üstüne oturup, kendisini gideceği yere kadar götürecek bir arabanın gelmesini umutla bekledi.

Güneş bulutların arkasına bir gizleniyor, bir ortaya çıkıyor, yeryüzüne yalancı ışıklar gönderiyordu. Rüzgar Scarlett'in dantelleriyle oynuyordu. Tam Yankee Karargahı'na doğru gitmeye hazırlandığı sırada katır koşulu bir arabanın geldiğini gördü. Arabayı ihtiyar bir kadın sürüyor ve Belediye binasına doğru gidiyordu. Scarlett'in arabaya binmesini pek nazik karşılamadı. Genç kadının elbisesi, şapkası ve manşonu hoşuna gitmedi. Scarlett, "herhalde beni bir fahişe sandı! Hani pek de haksız değil!" diye düşündü.

Araba parka gelince Scarlett, ihtiyar kadına teşekkür etti ve indi. Kendisine kimsenin bakıp bakmadığını iyice araştırdıktan sonra biraz renk gelsin diye yanaklarını çimdikledi. Daha kırmızı gözüksünler diye de dudaklarını ısırды. Saçlarını ve şapkasını düzeltti.

Çevresine baktığı zaman tuğlalı Belediye binasının yangından kurtulmuş olduğunu gördü. Ama bina ter-

kedilmiş gibi görünüyordu. Bu binanın yakınında her yanı çamurla dolu askeri barakalar ve önlerinde de Yankee askerleri vardı. Scarlett mavi üniformaları görünce moral gücünün yarısının yok olduğunu hissetti. Bu düşman karargahında Rhett ile nasıl görüşecekti?

İtfaiye kışlasına baktı, onun kapılarının demirlerle kapalı olduğunu gördü. Binanın çevresi ve pencereleri Yankeelerle doluydu. Rhett kuşkusuz oradaydı ama bu domuz Yankee askerlerine ne söyleyecekti? Scarlett bir şey söyleyebilse bile onlar genç kadına ne diyeceklerdi? İnsan bir Yankee askerini öldürecek cesareti kendinde bulduktan sonra, böyle önemsiz bir şeyden korkmamalıydı. Omuzlarını silkip, kararlı adımlarla yürüdü.

Çamurlu yoldan geçip mavi bir kaput giymiş olan bir nöbetçi tarafından durduruluncaya kadar yürümeye devam etti.

— Ne istiyorsunuz hanımefendi?

— Burada tutuklu olan bir adamı görmeye geldim.

Nöbetçi kasketini arkaya doğru kaydırıp, başını kaşıdıktan sonra;

—Ne diyeyim bilmem ki! Komutanlar ziyarete pek izin vermiyorlar! dedi ve birden durdu. Ağlamayın hanım-efendi. Haydi Genel Karargah'a gidin, oradaki bir subaydan izin alın. Size izin vereceklerine iddiaya girerim.

Canı hiç de ağlamak istemeyen Scarlett, nöbetçiye neşeli bir biçimde gülümsedi. Onun bu davranışı üzerine nöbetçi, arkadaşına seslendi:

— Heey, Bill yaklaş!

Pos bıyıklı bir nöbetçi çamurlara aldırılmayarak hızlı adımlarla geldi.

— Bill, bu hanımı Genel Karargâh'a götür!

Scarlett, nöbetçiye yine gülümseyerek teşekkür etti ve yeni gelen nöbetçiyle birlikte yürümeye başladı.

Asker, onun koluna girerek;

— Hanımefendi dikkat edin, bu taşlı çamurlu yolda ayakkabınızın topuğunu kırarsınız! dedi. Çamur-

lanmaması için de eteğinizi biraz kaldırırsanız iyi olur.

O da öteki asker gibi kibardı. Demek ki Yankee-ler'den korkması için bir neden yoktu.

Nöbetçi:

— Bir hanım için hava soğuk! dedi. Uzaktan mı geliyorsunuz?

Askerin bu nazik sorusu Scarlett'in çok hoşuna gitti.

— Evet çok uzaktan, kentin ta öbür ucundan! diye cevap verdi.

— Böyle soğuk havalarda dışarı çıkmanız doğru değil. Herkes gripten kırılp yatağa düşüyor. İşte geldik hanımefendi... Ne oldu efendim size?

— Bu ev... Bu ev mi Genel Karargah?

Scarlett parka bakan eski görkemli binaya baktı ve ağlayacak gibi oldu. Savaş sırasında burada birçok eğlenceye katılmıştı. Eskiden bu binada öyle güzel toplantılar düzenlenmişti ki... Geçmişin tatlı günleri aklına gelince gözleri doldu. Şimdi binanın damında Birleşik Amerika Devletleri Bayrağı dalgalanıyordu. Asker tekrar sordu:

— Ne oldu efendim?

— Hiç... Hiç... Eskiden burada oturanları tanırdım da...

— Anlıyorum efendim. Çok yazık! Öyle sanıyorum ki sahipleri bile binanın içini tanıyamazlar. Çünkü altı üstüne geldi. Her neyse... Haydi siz içeri girip yüzbaşınızı sorunuz.

Scarlett, beyaz trabzanı adeta okşayarak merdiveni çıktı. Sahanlık o kadar karanlık ve o kadar soğuktu ki, sanki bir mahzeni andırıyordu. İlerdeki odanın kapısında bir nöbetçi duruyordu. Asker, Scarlett yaklaşınca kapıyı açtı. Genç kadının kalbi hızlı hızlı çarpıyordu.

İçeri girdiği zaman heyecandan ve utancından yüzü kıpkırmızı olmuştu. Oda tütün, ıslak üniforma, çizme, ter ve iyi yıkanmamış kirli vücut kokuyordu. Scarlett duvarlara çakılan çivilere asılmış mavi kaputlar,

kasketler, palaskalar, tabancalar ve şöminenin karşısına kuruması için konulmuş iki çift çizme gördü.

Karşısındaki bu adamlara korktuğunu belli etmek istemiyordu. Üstelik onların üzerinde iyi bir etki de bırakmağa çalışıyordu.

Konuşmadan önce tükürüğünü yutup, boğazını ıslattı.

— Yüzbaşıyı görmek istiyorum efendim! dedi.

Ceketinin önü açık olan biri;

— Yüzbaşılardan biri de benim efendim! diye cevap verdi.

— Bir tutuklu ile görüşmek istiyorum, adı Yüzbaşı Rhett Butler!

Yüzbaşı ufalmış ve tükürük içinde kalmış olan sigarasını dudaklarının arasından alıp yere attıktan sonra gülerek;

— Yine mi bu Rhett Butler? dedi. Doğrusu bu adam çok sükse yapmış. Akrabanız mı oluyor efendim?

— Kızkardeşiyim!

Yüzbaşı tekrar güldü.

— Bu adamın ne de çok kızkardeşi varmış. Biri de daha dün geldi.

Scarlett kızardı. Dün gelen Rhett'in tanıdığı bir kadındı herhalde... Bu da olsa olsa o mendebur Watling olabilirdi. Şimdi karşısındaki bu adamlar kendisinin hakkında bir sürü şey düşünecekler, belki de ona hakaret edeceklerdi. "Tara'yı mahvedeceğimi bilsem bile kendime bir tek söz söyletmem!" diye düşünerek kapıya doğru gitti. Odadan çıkmak üzereyken yanına bir başka subay sokuldu. Bu genç subayın traşlı yüzünde neşeli ve kibar bir görünüm vardı.

— Bir dakika efendim! Ateşin yanına oturup biraz ısınmak istemez misiniz? Üşümüş olmalısınız. Size elimden gelen yardımı yapmaya çalışacağım. Adınız nedir efendim? Size şunu açıklamak isterim. Tutuklu şey... Dün gelen hanımı kabul etmedi.

Scarlett, ateşe yakın bir yerde gösterilen sandalye-

ye oturdu, kimliğini söylemek yerine çevresine şaşkın şaşkın bakmanın daha uygun olacağını düşündü. Genç subay kaputunu omuzuna alarak odadan çıktı. Öteki subaylar da kendi aralarında konuşarak yavaş yavaş odanın bir köşesine doğru gittiler.

Bir süre sonra dışarıda birtakım konuşmalar duyuldu. Scarlett, Rhett'in kahkahasını tanıyınca zaten hızlı hızlı çarpan kalbi daha da kuvvetli atmaya başladı. Birden kapı açıldı ve odanın ağır havasını, soğuk bir hava akımı az da olsa temizledi. Rhett başı açık, üzerinde gelişigüzel atılmış bir pelerin olduğu halde odanın ortasına geldi. Üstü başı pis ve traşsızdı. Kendini zorunlu olarak ihmal etmesine rağmen üzerinde insanı etkileyen bir sihir vardı. Onu görünce sevinçten gözleri parladı.

— Scarlett!

Rhett Butler, onun küçük ellerini avuçlarının içine aldı ve her zamanki el sıkışmalarında olduğu gibi yine sıcak ve heyecanlı bir hava esti. Scarlett onun ne yapacağını henüz kestiremediği bir anda o eğilip genç kadını yanağından öptü. Scarlett istem dışı bir hareketle geri çekilirken Rhett onu omuzlarından tuttu ve gülümseyerek;

— Sevgili kardeşim! diye bağırdı.

Scarlett de ona gülümsemek zorunda olduğunu hissetti. Ama "rezil adam, hâlâ değişmemiş, cezaevi de onu adam etmemiş!" diye düşünmekten de kendini alamadı.

Biraz önce Scarlett'in konuştuğu Yüzbaşı, genç subaya;

— Yaptığınız bu iş, kurallara aykırıdır! diye çıkıştı. Onun kışladan çıkmaması gerekirdi. Bu konudaki emri biliyorsunuz.

— Ah rica ederim Henry! Bu hanım o yerde soğuktan ölürdü muhakkak.

— Pek âlâ! Sorumluluk size aittir!

Rhett, Scarlett'in omuzlarını tutmaya devam ederek subaylara döndü ve;

— Beyler, inanmanızı isterim ki, kızkardeşim bana kaçmam için ne testere getirdi, ne de eğe! dedi.

Rhett'in bu esprisi üzerine subaylar güldüler. Scarlett ise çevresine mahvolmuş gibi korka korka baktı. "Aman Tanrım! Derdimi Rhett'e bu altı subayın önünde mi anlatacağım!" diye düşündü. "Bu adam o kadar tehlikeli bir tutuklu ki bir an olsun onu gözden uzak tutmuyorlar." Genç subay Scarlett'in heyecanını anladı, kapıyı açıp iki askere bir şeyler söyledi. Onlar tüfeklerini aldılar ve sahanlığa doğru yürüdüler.

Subay, Scarlett'e dönerek;

— Hanımefendi isterseniz emir erlerinin odasına buyurun. Hey, sen de kaçmaya kalkışma sakın. Çünkü nöbetçiler dışarıda bekliyorlar.

Rhett:

— Görüyor musun Scarlett ne kadar kötü şöhretim var! Teşekkür ederim Yüzbaşım, doğrusu çok naziksınız! dedi ve kibar bir biçimde eğilerek selam verdi. Scarlett'i de kolundan tutup emir erlerinin odasına götürdü. Genç kadın bu odanın aydınlık mı, karanlık mı; küçük mü, büyük mü; sıcak mı, soğuk mu olduğunu hayatının sonuna kadar anımsayamayacaktı.

Rhett kapıyı kapadıktan sonra Scarlett'e yaklaşıp yüzüne doğru eğildi. Onun niyetinin ne olduğunu anlayan genç kadın başını hızla yana çevirdi, ama Rhett'i tahrik edecek biçimde işveli işveli gülümsedi.

— Sizi öpmeye hakkım yok mu?

— Var; ama bir kardeş gibi, alnımdan!

— Vay vay vay! Cömertliğinize teşekkür ederim, ama yine de iyi bir yerden öpmek isterim.

Rhett, Scarlett'in dudaklarına bakıyordu. Gözleri birkaç saniye orada takılı kaldı.

— Scarlett beni ziyaret etmenize ne kadar memnun oldum bilemezsiniz. Buraya tıklandığım günden beri beni ziyarete gelen ilk saygıya değer kimse sizsiniz. Şunu da bilmek gerekir ki gerçek dostluk, bu gibi durumlarda belli olur. Atlanta'ya ne zaman geldiniz?

— Dün ikindiye doğru.

— Hemen bu sabah da beni görmeye geldiniz öyle mi? Aman şekerim bu davranışınız beni daha da çok duygulandırdı.

Gülümsedi. Scarlett onun yüzünde ilk kez samimi bir neşenin izlerini gördü. İçinden bu duruma çok sevindi, ama ortamdan sıkılmış gibi başını yere eğdi.

— Evet, hemen geldim. Pitty hala dün akşam bana sizden söz etti, ben de... Ben de bütün gece uyuyamadım, çok üzüldüm. Rhett o kadar kötü bir talihim varmış ki...

— Sahi mi Scarlett?

Rhett tatlı, sıcak, yumuşak bir sesle biraz da şaşırmış gibi konuşuyordu. Scarlett başını kaldırıp, onun yüzüne baktığı zaman her zamanki şüpheli ve alaycı halinden bir iz bile kalmadığını gördü. Bu duruma çok canı sıkıldı, çünkü olay ummadığı bir biçimde geliyordu.

— Sizi görmek, sizin derdinizi dinlemek için cezaevinde yatmaya bile değer. Doğrusu sizin o gece Rough and Ready yolu üzerindeki yurtsever hareketimi affedeceğinizi umut etmiyordum. Bu ziyareti bir affetme olarak kabul edebilirmiyim?

Üzerinden çok zaman geçen bu olayın anısı bile Scarlett'i öfkeliendirmeye yetti, ama sinirlerine hakim oldu. Başını küpelerinin şıkırtısı duyulana kadar iki yana salladı ve yüzünü asarak;

— Hayır, sizi affetmedim! dedi.

— Hoppala! İşte bir umut daha uçup gitti. Bense kendimi yurdum için feda ettim. Franklin'de kar içinde yalınayak savaştım. Bu hareketimin ödülü olarak da korkunç bir dizanteriye yakalandım.

Scarlett somurtarak;

— Buraya acılarınızı dinlemeye gelmedim! derken ona yeşil gözleriyle gülümsedi. Evet o gece çok iğrenç bir davranışınız oldu. Bu nedenle sizi asla affedemeyeceğimi sanıyorum. Bir sürü felaket ve tehlike ile karşılaşmam olası iken beni orada tek başıma bırakmanızı aklım bir türlü almıyor.

— Ama başınıza da bir felaket gelmedi değil mi? Gördünüz mü size olan güvenimde yanılmamışım. Zaten evinize sâlimen döneceğinizi ve Allah'ın yolunuzun üzerindeki Yankeeler'i kör edeceğini biliyordum.

— Rhett, neden böyle aptalca davrandınız? Yenileceğimizi, mahvolacağımızı bilmenize rağmen ne diye son anda savaşa katıldınız? Üstelik savaşa giden aptalların öleceklerini de söyleyen siz değil miydiniz?

— Scarlett, çok rica ederim bundan söz etme. Çünkü, bunu ben de düşündükçe kendimden utanıyorum.

— Sevindim doğrusu! Bana karşı yaptığınız o hareketten dolayı utanıyorsunuz demek?

— Benim sözlerimi anlamıyorsunuz. Sizi bıraktığım zaman, vicdanımın bana karşı bir uyarıda bulunmamasına üzüldüğümü söylemek istiyorum. Ama diğer ayrıntılara gelince... Örneğin cilalı çizmeler, beyaz takım elbise ve bir düello tabancası ile gidişimi, diz kapaklarıma kadar gelen karlar içinde ve çizmelerim bir işe yaramayacak hale gelene kadar yaptığım uzun yürüyüşleri, sırtımda bir pardesünün olmayışını ve açlıktan zil çalan karnımı susturmaya yetecek bir lokma yiyecek bulamadığımı anımsıyorum da savaştan neden kaçmadığıma hayret ediyorum. Evet biliyorum, yaptıklarım tam bir delilik eseri idi. Ama elden bir şey gelmiyor, damarlarımızdaki kan böyle!... Biz güneyliler kaybolan bir davaya asla tahammül edemeyiz. Şimdi bunları bırakalım, olanlar oldu. Şu sıra benim sizin tarafınızdan affedilmem söz konusu!...

— Edilmediniz! Sizin o geceki hareketiniz gerçekten çok çirkindi.

Scarlett; bu son sözcüğü öyle tatlı bir biçimde söyledi ki, tüm sözleri bir aşkın ifadesi gibi çınladı.

— Beni kandırmaya çalışmayın, affettiğinizi biliyorum. Çünkü genç hanımlar Yankee askerlerinin olası hareketlerini göze alarak bir tutukluyu, yalnızca ruhlarının iyi olmalarından dolayı ziyarete gelmezler. Hatta kadife elbise giymezler, tüy ve manşon taşımazlar. Scarlett ne kadar güzelsin! Çok şükür ki savaş kesene

pek büyük zarar vermemiş. Hâlâ eskisi gibi şık ve çekicisin. Nice kadınlar gördüm, hepsi yas elbisesi ya da eski püskü şeyler giyiyor. Bana Paris'in Rue de la Paix'ini anımsatıyorsunuz. Şöyle bir dönün şekerim, sizi izlemek istiyorum.

Demek kadife elbisesi Rhett'in dikkatini çekmişti. Zaten böyle şeyleri ondan başkası farkedemezdi. Scarlett işveli bir biçimde gülerek, topuklarının üzerinde döndü. İşlemeli donunun dantellerini göstermek için eteklerini kaldırdı. Scarlett'in elbisesinin tüm ayrıntıları Rhett'in küstah ve kadınları daima soyan gözlerinden kaçmadı.

— Çok görkemlisiniz doğrusu! Çok şahanesiniz! Tam anlamıyla güzelsiniz. Her şeyiniz uyum içinde. İnsanın sizi yiyeceği geliyor, şekerim! Ah kapının arkasında Yankeeler olmasaydı... Ama güvenliktesiniz. Buyurun oturun, meraklanmayın, sizi son gördüğümde yaptığım gibi hareket etmem.

Rhett yapmacık bir hareketle yanağını sıvazladıktan sonra sesine ciddi bir hava vererek konuşmasını sürdürdü:

— Scarlett samimi olarak söylemek gerekirse o gece siz oldukça bencil davrandınız. Sizin için yaptıklarımı düşünün bir kez!... Hayatımı tehlikeye atarak size bir at çaldım. Hem de ne at! Sonra da kutsal davamız uğrunda cepheye koştum. Çektiğim üzüntülere, karşılaştığım tehlikelere karşılık sizden ne gördüm? Birkaç acı sözcük ve güzel bir tokat!

Scarlett sandalyeye oturdu. Görüşmesi istediği biçimde gelişmiyordu. Rhett ilk dakikalarda ne kadar nazik davranmıştı. Onu gördüğüne sevindiğini söylediği zaman Rhett'in değiştiğini sanmıştı. Tatlı, yumuşak bir sesle konuştuğunu işittiğinde, onun eskiden tanıdığı küstah tavırlı adamdan iz kalmadığını görmüştü.

— Üzüntülerinizi telafi edecek bir şey mi istiyorsunuz?

— Evet! Siz de biliyorsunuz ki ben bencil bir canavarım. Bir şey verdiğim zaman, karşılığında mutlaka bir şey de almak umuduyla yaşarım.

Scarlett birden ürperdiğini hissetti, ama kendine hakim olmayı başardı ve başını salladı.

— Rhett siz görüldüğünüz gibi kötü bir adam değilsiniz. Böyle görünmek sizin hoşunuza gidiyor olacak ki, bu biçimde davranıyorsunuz.

Rhett gülümsedi.

— Siz çok değişmişsiniz doğrusu! Acaba sizi hak yoluna kim getirdi? Miss Pittypat'ten yaptığınız her şeyi öğreniyordum. Yalnız halanız sizin bu kadar güzel-leştiginizi bana söylememişti.

Scarlett eski nefretinin uyandığını hissetti, bu yüzden belki de acı sözler söyleyebilirdi. Ama böyle yapmadı, tersine gülümsedi ve yanaklarında gamzeler belirdi. Rhett oturduğu sandalyeyi onun yanına yaklaştırmıştı. Scarlett eğilerek çok doğal davranıyormuş gibi elini onun omuzuna koydu.

— Ah, ben çok iyiyim! Tara'da da her şey yolunda gidiyor. Doğal olarak General Sherman'ın ordusu oradan geçerken feci saatler yaşadık. Ama Yankeeler evimizi yakmadılar. Evdekiler bütün hayvanları bataklığa götürerek onların ellerine geçmesini önlediler. Bu yıl da gayet iyi ürün aldık. Yirmi balya pamuk. Gerçi Tara'nın eski yıllardaki ürünleriyle karşılaştırılırsa çok az olduğu görülür ama... Ne de olsa böyle bir zamanda yine de iyi sayılır. Çünkü tarlada çalışacak pek fazla adamımız yok. Babam gelecek yıl daha çok ürün alacağımızı söylüyor. Ama Rhett kırdaki günler çok zor geçiyor. İnsanın canı sıkılıyor. Düşün bir kez, ne balo var, ne de piknik. Herkesin ağzında eski günlerin özlemini dile getiren sözcükler... Bütün bunlar benim de canımı sıkıyor. Artık sabrım kalmadı. Geçen hafta bu halimi gören babam eğlenmek için seyahate çıkmamı öğütledi. Buraya birkaç elbise almaya geldim. Sonra Charleston'a halamın yanına gideceğim. Ah balolar, eğlenceler bir başlasa...

Konuşması kendisinin de hoşuna gitti. "Rhett'e nasıl gerekiyorsa öyle davrandım, neleri anlatmam gerekiyorsa onları söyledim!

Kendimi ne çok zengin, ne de fakir gösterdim!" diye düşündü.

— Şekerim bu elbise içinde de görkemli bir güzelliğiniz var. Bunu siz de biliyorsunuz ve asıl felaket de bundan ileri geliyor. Seyahatinizin gerçek nedeni, herhalde Tara ve çevresindeki çobanlarınızdan bıkip Atlanta'da yenilerini avlamak olsa gerek.

Scarlett Rhett'in uzun bir aradan sonra Atlanta'ya birkaç gün önce dönmüş olmasına sevindi. Yoksa bu yalanların hiç birini söyleyemezdi. Scarlett çevre çiftliklerdeki genç erkekleri düşündü. Fontaineler yırtık pırtık elbiseler giiyorlardı. Munroelar'ın yoksul bir yaşantısı vardı. Jonesboro ile Fayetteville'in delikanlıları açlıktan ölmek için sokaklarda öteberi satıyorlar ve ormanda odun kesiyorlardı. Onlar, içine düştükleri yokluk yüzünden baloları, piknikleri, flörtleri, eğlenceleri, av partilerini unutmuşlardı. Scarlett, tüm bu olumsuzlukları düşünmenin zamanı olmadığını anımsadı ve neşeli bir biçimde gülümsedi.

— Scarlett, siz de kalp diye bir şey yok! Ama çekiciliğinizin bir bölümü de buradan kaynaklanıyor.

Rhett'in yüzünde birden eski alaycı gülümseme belirdi. Ama Scarlett onun kendisine kur yaptığını anlamakta gecikmedi.

Rhett konuşmasını sürdürdü.

— Scarlett gerektiğinden daha fazla çekicisin! Ben bile sizin etkiniz altına girdim. Sizi unutamamamın nedenini birçok kez kendi kendime sordum. Bu arada sizden çok daha güzel, çok daha becerikli ve sizden her bakımdan daha üstün çok sayıda kadınla tanışıp konuştum. Ama ne yapsam, belleğimden sizi uzaklaştıramadım. Bakın ordu teslim olduktan sonra Fransa'da ve İngiltere'de bulundum, sizi aylarca görmedim. Sizden haber de alamıyordum. Birçok güzel hanımla birlikte oldum. Ama bütün bunlara rağmen hep sizi düşündüm, 'acaba ne yapıyor' diye hep kendi kendime sizi sordum.

Bir an Scarlett, alınır gibi oldu. Ondan daha güzel,

daha becerikli ve daha üstün kadınlar tanıdığını nasıl söyleyebilirdi? Ama Rhett'in kendisini unutmuyuşının verdiği zevk, öfkesini yatıştırdığı gibi, planını da kolayca uygulamasına yarayacaktı.

Scarlett, artık konuşmayı kendisiyle ilgili konulara getirmenin tam zamanı olduğunu sezdi. Artık kendisinin de onu unutmadığını anlatabilirdi.

Onu susturmak ister gibi nazik bir biçimde elini salladı, gülümsedi ve tekrar yanaklarında gamzeleri belirdi.

— Ah Rhett ne kadar da sertsin! Benim gibi bir zavallı köylü kızı ile ne diye böyle alay ediyorsun? Beni o gece terkettikten sonra bir kerecik olsun anımsamadığını biliyorum. Sakın o güzel İngiliz ve Fransız kadınlarının arasında beni düşündüğünü söyleme! Ben buraya senin bu saçmalıklarını dinlemeye gelmedim zaten... Ben yalnız şey için geldim... Şey...

— Ne için geldin Scarlett?

— Ah Rhett senin için çok üzülüyorum! Doğrusu çok da korkuyorum! Bu korkunç zindandan ne zaman çıkacaksın?

— Hakkımda beslediğin ilgi beni çok etkiledi. Buradan ne zaman çıkacağımı bilmiyorum. Belki de ipi biraz daha uzattıkları zaman çıkarım.

— İpi mi? O da ne?

— Evet, yanlış duymadın. Buradan bir ipin ucunda çıkacağımı sanıyorum.

— Sizi asacaklarını mı söylemek istiyorsun.

— Evet, hakkımda başka kanıtlar bulurlarsa asacaklar.

Scarlett ani bir hareketle elini kalbine götürerek;

— Ah Rhett! diye inledi.

— Çok mu üzülüyorsun? Eğer çok fazla acı duyuyorsanız vasiyetnamemde size de bir yer ayırıyorum.

Vasiyetname! Scarlett durumu belli etmemek için biraz başını yere eğerken Rhett'in gözlerinde ani bir merak uyandığını hissetti.

— Yankeeler diyor ki, iyi bir vasiyetnamem olacak-

muş. Bu son günlerde herkes benim parasal durumla ilgilenir oldu. Burada her gün sorguya çekiliyorum. Tuhafıma giden sorular soruyorlar. Konfederasyon'un altınlarını çalarak denize açıldığım söyleniyor, ortalık bu dedikoduyla çalkalanıyor.

— Pekiyi bu idda doğru mu?

— Bak sen sorunu, lafı dolandırmadan doğrudan doğruya soruyorsun. Buna çok sevindim. Senin de bildiğin gibi Konfederasyon altın para değil, kağıt para basmıştır.

— Peki servetinizi nasıl elde ettiniz? Vurgunculuk mu yaptınız? Pitty hala diyor ki ...

— Çok sağlam kanıt doğrusu!

"Hay Allah! Doğal olarak Konfederasyonun parasına o sahiptir. Niye bu kadar heyecanlandım!" diye kendine kızdı. Heyecanı nazik davranmasını az da olsa engelliyor, düşünmeden yanlış sözler sarfediyordu.

— Rhett sizi bu dört duvar arasında görmek içimi parçalıyor. Buradan kurtulmak umudunuz yok mu?

— Nihil desperandum, işte benden bir özdeyiş!

— Bunun anlamı nedir?

— "Belki" benim dilber cahilim!

Scarlett sinirli sinirli kirpiklerini kırptı, Rhett'e baktı, sonra başını eğdi.

— Ah siz tuzağa düşmeyecek kadar çok zekisiniz. Yankeeler'i kafesleyip buradan ne yapar eder kurtulursunuz. Serbest kaldığınız zaman da...

Rhett, Scarlett'e sokularak tatlı bir sesle;

— Serbest kaldığım zaman ne olacak? diye sordu.

Scarlett kıpkırmızı oldu ve kalbi hızlı hızlı çarpmaya başladı.

— O zaman!... O zaman!...diye kekeledi. Rhett o kadar çok üzülüyorum ki... O gece... Anımsıyorsunuz sanırım... Rough and Ready yolu üzerinde... O kadar çok korkuyordum ki... Sizi...

Bir an gözleri, ellerini tutan Rhett'in esmer eline takıldı.

— Evet sizi hiç affetmeyeceğimi sanıyordum... Ama

dün akşam Pitty halamda sizin asılmak tehlikesiyle karşı karşıya olduğunuzu öğrenince ben... Ben...

Yine sustu ve yalvaran gözlerle Rhett'e baktı. Bu bakışında acı çeken bir kalbin izleri vardı.

— Ah Rhett, söylemeye dilim varmıyor. Ya sizi asarlarsa ben kahrımdan ölürüm... Yaşayamam. Anlıyorsun ya! Ben...

Rhett'in yakıcı gözlerine bakmaya kendinde güç bulamayan Scarlett gözlerini eğdi. Kendi kendine "her şey tam istediğim gibi tıkırında gidiyor. Biraz sonra ağlamalıyım... Ağlarsam görünümüm daha doğal olur mu acaba?" diye düşündü.

Rhett, onun ellerini avucunda sıktı. Scarlett gözlerini kapadı ve gözyaşlarına yol verdi. Aynı zamanda da Rhett kendisini kolayca öpebilsin diye, başını ona doğru çevirdi. Evet Rhett, onu sıcak dudaklarıyla öpecekti. Scarlett, onun eskiden kendisini öptüğünü anımsadı ve içinden tatlı bir heyecan dalgası geçti. Ama Rhett onu öpmedi. Hayal kırıklığına uğrayan Scarlett, gözlerini açtı ve ona baktı. Rhett başını eğmiş genç kadının ellerini seyrediyordu.

Scarlett ona bakarken, o da seyretmekte olduğu elleri öptü, sonra birini yanağının üstüne koydu. Scarlett sert ya da alaycı bir davranışla karşılaşmayı beklerken onun şefkat dolu halini görünce aptallaştı. Rhett'in yüzünü incelemek istediye de onun başı hâlâ eğikti.

Rhett birden başını kaldırıp kendisini seyrettiğini yakalar kaygısıyla tekrar gözlerini kapadı. Rhett herhalde ona evlenme teklif edecek ya da onu delice sevdiğini söyleyecekti. Scarlett gözkapaklarını yarı açıp onu seyretmeye başladı.

Scarlett onun bir yıldan beri avuçlarının içini öpmek istediğini ve şimdi öpebileceğini düşündü. Bu düşünce genç kadının bütün vücudunun buz kesilmesine neden oldu. Çünkü elleri öyle değişmişti ki, bunlara hizmetçi eli denebilirdi. Ağır işler o pamuk gibi elleri kabalaştırmış, güneş ise yakmıştı. Tırnakları kırılmış,

avuçlarının içi nasır bağlamıştı. Bir ay önce kızgın yağda yaktığı yer ise çok iğrenç görünüyordu.

Rhett hâlâ başını kaldırmıyor, Scarlett de onun yüzünü göremiyordu. Birden genç kadının avuçlarından birini açtı, ötekini de yakaladı. şimdi Scarlett'in ellerini inceliyordu.

Nihayet başını kaldırıp sakın bir sesle;

— Bana bakar mısınız? dedi. Bırakın bu ikiyüzlü davranışınızı!

Scarlett ona biraz kabaca döndü. Genç kadının yüzü hem davet edici ve hem de perişandı. Rhett'in kaşları çatıldı, siyah gözleri parlıyordu.

— Demek Tara'da her şey yolunda ha? O kadar çok ürün aldınız ki bu paraları şimdi yiyorsunuz değil mi? Ellerinizle neler yaptığınızı söyler misiniz? Saban sürdünüz değil mi?

Scarlett ellerini çekmek istedi, ama Rhett onları sımsıkı tutuyordu.

.— Bunlar kibar bir kadının elleri değil! dedikten sonra onları birden bıraktı.

Bu sırada heyecanı kaybolan Scarlett;

— Ah ne olur, susunuz! dedi. Ellerimle ne yaptığım sizi ilgilendirir mi? Sonra "ne aptalım ben. Ne diye Pitty halanın eldivenlerini istemedim ya da almadım? Ama ellerimin bu halde olduğunu kendim bile bilmiyordum. şimdi bir çuval inciri berbat ettim diye kendime kızıyorum. Ama ellerimi görmesi de çok doğal. Tam bana ilanı aşk edecekti, ama yazık oldu!" diye düşündü.

Rhett sandalyesine yaslandı ve soğuk bir tavırla;

— Beni ilgilendirmez pek doğal olarak! dedi.

Scarlett'in bu mücadeleyi zaferle tamamlayabilmesi için g de olsa kuzu gibi hareket etmesi gerekiyordu. Kim bilir, belki onu kibar davranarak yola getirebilirdi.

— Benim zavallı ellerimle alay etmekle hiç de kibar davranmıyorsunuz. Bütün bunlar geçen hafta ata eldiven giymeden bindiğim için oldu. Sonra da...

— Ata binmek iyi bir şeydir... Ama... Siz bu ellerle

bir zencinin yapamayacağı işleri yapmışsınız. Öyle değil mi? Neden cevap vermekten kaçınıyorsunuz? Tara hakkında bu kadar yalan söylemenizin nedenini öğrenebilir miyim?

— Rhett, canım...

— Neden esas konuya girmekten çekiniyorsunuz? Ziyaretinizin gerçek nedenini söyleyin bana. Cilve yaptığınızı ve başıma gelenlere üzüldüğünüzü görünce bana karşı sevginiz olduğunu sanmıştım.

— Ah inanın çok üzüldüm!

— Hayır yalan söylüyorsunuz! Beni assalar kılınız kıpırdamaz. Bu yüzünüzden okunuyor. Tıpkı çok ağır işler yaptığının ellerinizden okunduğu gibi. Benden çok ihtiyacınız olan bir şey isteyeceksiniz. Bunun için de bu oyunu oynadınız. Sorununuzu neden gelip bana açıkça söylemediniz? Eğer böyle davransaydınız daha iyi olurdu. Çünkü kadınlarda en çok sevdiğim şey içtenlikli olmalarıdır. Oysa siz buraya küpelerinizi sallamaya, cilve yapmaya ve bir adamı kandırmak isteyen bir orospu gibi kırıtmaya geldiniz.

Rhett bu son sözlerini çok sakın bir biçimde söyledi. Oysa bu sözler, Scarlett'in yüzünde bir kamçı gibi sakladı. Bütün umutları mahvolmuştu artık. Bu sözlerden sonra ona evlenme teklif edemezdi. Eğer öfkelenmiş ya da onu azarlamış olmasaydı Rhett'i nasıl yola getireceğini bilirdi. Ama sakın görünümü onu korkutuyor ve bütün çareleri yok ediyordu. Scarlett, cezaevinde tutuklu da olsa onun gibi bir adamla alay etmenin çok tehlikeli olduğunu anladı.

— Mrs. Hamilton kafanızda sakladığınız gizli düşünceleri söyler misiniz? Size evlenme teklif edeceğimi sanmanız çok garip doğrusu...

Scarlett kulaklarına kadar kızardı ve cevap veremedi.

— Size koca olacak bir adam olmadığımı çeşitli zamanlarda birkaç kez söylemiştim. Ve siz bu söylediklerimi unutmuş olamazsınız.

Scarlett şaşkın bir haldeydi, birden;

— Hayır unutmadım! deyiverdi.

— Scarlett, siz ne kadar da fettan bir kadınsınız! Herhalde şansınızı denemek istediniz? Kendi kendinize de 'o şimdi tutukludur, kadın yüzü de görmemiştir. Beni karşısında bulunca allak bullak olur ve üzerime aç kurt gibi atılır!' diye düşündünüz, değil mi?

Scarlett "böyle olmadı mı sanki. Ellerimi görmemiş olsaydınız..." diye düşündü ve sinirlenmeye başladı.

— Şimdi gerçeği beş aşağı on yukarı biliyorum. Ama sizi buralara kadar getiren gerçek nedeni henüz bilemiyorum. Söyler misiniz ne için beni evliliğin bağlarıyla kısıvrak bağlamaya kalkıştınız?

Rhett'in sesinde hem tatlı, hem de alaycı bir eda vardı. Scarlett bundan yararlanmayı düşündü. Zaten tam anlamıyla mahvolmuş değildi. Yalnızca evlenme umudu suya düşmüştü. Ama eski anılardan söz ederek belki onu yumuşatacağını, böylece ondan para koparacağını umut etti ve tam çocuk gibi;

— Ah Rhett kibarlık edip bana bir yardımda bulunur musun? diye sordu.

— Kibarlık etmek kadar hoşuma giden bir şey yoktur.

— Rhett eski dostluğumuzun anısı için bir iyilikte bulunmanı istiyorum.

— Tamam... Elleri nasırlı hanımefendi hedefine ulaşıyor. Az daha sizin vicdanınızda hastaları ve tutukluları ziyaret etme rolünü yapmaktan başka soylu bir taraf bulunmadığını düşünecektim. Şimdi söyleyin bakkayım, ne istiyorsunuz? Para mı?

Genç kadının içini okuduğunu belli eden sözler ve sorunun şiddeti, Scarlett'in bütün umutlarını yok etti.

İşveli bir tavır takınarak;

— Rhett bu kadar sert olma! dedi. Evet paraya ihtiyacım var! Bana üç yüz dolar borç vermeni isteyecektim.

— Aman ne güzel, gerçeği söylediniz sonunda... Tamam... Siz iş kadını olarak konuşuyorsanız ben de iş adamı olarak konuşurum. Güvenceniz nedir?

— Anlayamadım. Neyim nedir?

— Aldığınız borca karşılık rehin olarak ne vereceksiniz? Bu parayı 'hoop'diye vereceğimi beklemiyorsun değil mi?

— Küpelerimi bırakabilirim.

— İşime yaramaz.

— Tara'yı ipotek ederim.

— Çiftliği ne yapacağım ben?

— Canım... Şey yaparsınız... Verimli bir toprağa sahiptir. Merak etmeyin zararlı çıkmazsınız... Zaten borcumu gelecek yılki pamuk ürününü alır almaz öderim.

— Orası belli olmaz! dedikten sonra ellerini cebine sokup sandalyeye yaslandı. Biliyorsunuz ki pamuk fiyatları düşüyor. Zaman çok fena... Para ise çok çok değerli.

— Ah Rhett benimle alay ediyorsun! Milyonlarınız olduğunu biliyorum.

Rhett'in gözlerinde kötü bir ışık parladı.

— Demek Tara'da her şey yolunda öyle mi? Paraya ihtiyacınız yok. Doğrusu bütün bunlara çok sevindim. Çünkü eski tanıdıklarımın durumlarının iyi olması çok hoşuma gider.

Artık cesareti ve kendine güveni azalmaya başlayan Scarlett;

— Ah Rhett Allahaşkına! diye perişan bir sesle konuşmaya başladı. Ama Rhett onu uyarmak zorunda kaldı.

— Yavaş konuşun lütfen! dedi. Yankeeler'in sizi işitmelerini istemezsiniz herhalde. Size gözlerinizin karanlıktaki bir kedinin gözlerine benzediğini söylediler mi hiç?

— Çok rica ederim Rhett! Size her şeyi anlatacağım. Benim bu paraya çok ihtiyacım var. Tara'da her şeyin yolunda olduğu yalandır. Tersine her şey çok, ama çok kötü. Babamın... Evet babam kendinde değil. Annemin ölümünden sonra bir tuhaf oldu. Bana da bir yardımı dokunmuyor artık. Tam bir çocuk gibi. Pa-

muklarımızla ilgilenecek hiç kimse yok. Sofrada tam on üç kişiyiz. Doğal olarak bu kişileri doyurmak gerekiyor. Vergiler ise çok yüksek. Rhett size her şeyi anlatmaya başladım ve hepsini eksiksiz anlatacağım. Bir yılı aşkın bir zaman her gün açlıkla mücadele ettik. Neredeyse ölecektik. Ah siz bunu bilmiyorsunuz. Hiçbir zaman tam anlamıyla karnımızı doyuramadık. Aç mide ile yatmak kadar feci bir şey yok. Sırtımıza giyecek elbisemiz kalmadı. Çocuklar soğuktan kırılıyor. Onlar sık sık hastalanıyorlar ve...

— Bu güzel elbiseyi nereden buldun?

Scarlett hiç utanmaya gerek duymadan;

— Annemin perdelerinden kesip yaptık! dedi. Vergileri arttırdılar. Ödemek şart! Oysa elimde beş altın dolardan başka bir param yok. Senden istediğim paraya ihtiyacımız var. Anlıyorsun değil mi? Eğer vergiyi ödemezsem Tara'yı kaybedeceğiz. Bu da bizim felaketimiz olur. Hayır Tara'yı satmalarını istemiyorum.

— Neden gelir gelmez bunları söylemediniz de benim güzel kadınlara karşı daima yufka olan yüreğime hitap ettiniz? Üstelik Tara'da işlerin iyi gittiğini de söylediniz. Böyle bir oyunu yutmayacağımı bilmeliydiniz. Haydi, yeter artık ağlamayın! Bütün kurnazlıklara başvurdunuz, ama doğru olanı yapmadınız. Benimle ilgilenmeyip, parama ilgi duymanız kalbimi kırdı..

Scarlett, onun kendisiyle ya da başkalarıyla alay ettiği zaman çoğunlukla gerçeği söylediğini anımsadı. Acaba onun duygularını incitmiş miydi gerçekten? Rhett'in ona karşı bir tutkusu var mıydı? Rhett ona evlenme teklifi yapmak üzere miydi acaba? Yoksa eskiden iki kez yaptığı gibi o iğrenç metres olma önerisini mi tekrarlayacaktı?

Rhett alaycı gözlerle onu süzüyordu. Bu durum bir hayli uzun sürdü, sonra kahkaha atarak gülmeye başladı.

— Ben çiftçi falan değilim, olmak da istemiyorum. Önerdiğiniz güvence işime gelmedi. Bana güvence olarak verecek başka neyiniz var?

Artık zamanı gelmişti. Scarlett içini çekti ve acı acı Rhett'e baktı.

— Kendim!

— Yok canım!

Scarlett dişlerini sıkıyordu. Gözleri zümrüt gibi parlıyordu.

— Pitty halanın verandasındaki akşamı anımsıyorsunuz değil mi? Kuşatma başladığı günlerde... Bana... Evet bana, beni çok istediğinizi söylemişsiniz. Unutmadınız herhalde...

Rhett söylenenlerden etkilenmemiş gibi ilgisiz davranarak tekrar sandalyesine yaslandı. Sonra gözlerini Scarlett'in öfkeden, acizlikten, korkudan, utançtan girilen yüzünü incelemeye başladı. Siyah gözlerinin içinde bir şimşek çaktı, ama hiç ses çıkarmadı.

Scarlett tam bir perişanlık içindeydi.

— Hayatınızda benim kadar hiçbir kadını istemediğinizi söylemişsiniz. Eğer beni hâlâ arzu ediyorsanız her şeyimle sizinim Rhett! Her türlü emrinize boyun eğmeye hazırım. Beni ne isterseniz yapabilirsiniz. Ama Allah-aşkına ilk önce bir sözleşme imzalayalım. Ben sözümü tutacağım, namusum üzerine size bir senet de imzalar veririm. Bu senete ne isterseniz yazarım.

Rhett ona alışılmamış bir biçimde bakıyordu. Scarlett yalvarmalarını sürdürürken onun kendisine acıdığını ya da alay ettiğini düşündü. Rhett susuyordu, ama Scarlett onun konuşmasını istiyordu. Çünkü onun ne düşündüğünü yüzünden anlaması imkansızdı. Genç kadının yanakları kıpkırmızı olmuş, ateş gibi yanıyordu.

— Rhett, bu parayı bir an önce bulmalıyım. Onlar bizi kapı dışarı edecekler ve o mende bur, rezil kahya bozuntusu Tara'yı...

— Bir dakika beni dinler misiniz? Sizi hâlâ arzu ettiğimi nereden anladınız? Ayrıca üç yüz dolar ettiğinizi size kim söyledi?

Scarlett tepeden tırnağa kızardı. Kendisine yapılan hakaret çok ağırdı.

— Söyleyiniz bana, bütün bunlara neden katlanıyorsunuz? Neden çiftliğinizi satıp Miss Pittypat'ın yanına yerleşmiyorsunuz? Miss Pittypat'ın evinde sizin de payınız var.

— Siz ya delirdiniz ya da beni anlamıyorsunuz? Ben Tara'dan nasıl vazgeçebilirim. Orası benim aile ocağımdır. Yaşadığım sürece onu elimden çıkarmak istemem.

Rhett, ellerini cebinden çıkarıp sandalyesinde doğruldu.

— Ah şu İrlandalılar! Irkların en kötüsüdür onlar! dedi. En önemsiz şeylere değer verirler. Örneğin toprak! Onlar için bir karış toprak, bir başka bir karış toprağa eşittir. Scarlett her şeyi açık açık ele alıp görüselim. Bana bir iş önerisiyle geldiniz. Güzel! Ben size üç yüz dolar vereceğim, siz de benim metresim olacaksınız.

— Kabul!

İşte bu iğrenç öneri yapıldı o da kabul ettikten sonra kendini biraz olsun rahatlamış hissetti. Umut ışığı tekrar parlamaya başlamıştı. Rhett, "vereceğim" derken, sanki bir şey onun çok hoşuna gitmiş gibi gözleminde bir pırıltı vardı.

— Eskiden size aynı öneride bulunduğum zaman beni kapı dışarı etmiştiniz. Üstelik bir sürü küfür savurmuştunuz. İlişkimizden doğacak çocuklarla yumurcak yuvası açmak niyetinde olmadığınızı söylemiştiniz. Hayır tatlım ben şimdi, geçmişte söylenenlerin üzerinde durmayacağım. Beni ilgilendiren konu, düşünme yetinizdeki karmaşadır. Zevk için benim metresim olmayı istemezken, şimdi ihtiyaç nedeniyle kabul ediyorsunuz. Bu davranışınızla erdemin bir para sorunu olduğu konusundaki düşüncelerimi doğrulamış oluyorsunuz.

— Ah Rhett ne kadar da acımasızsınız! Bana hakaret etmek istiyorsanız, hiç duraksamadan ediniz. Ama bana parayı veriniz. Verecek misiniz?

Rhett ona baktı, sesi yumuşaktı, ama konuşma bi-

çimi son derecede kaba bir şekilde;

— Hayır vermeyeceğim! dedi.

Scarlett onun cevabını anlamakta bir hayli zorluk çekti.

— Vermek istesem de veremeyeceğim. Çünkü yarımda hiç para yok. Atlanta'da beş param yok. Param var, bu doğrudur. Ama param burada değil. Nerede olduğunu söyleyecek kadar aptal değilim. Ayrıca miktarını da açıklamamam gerekiyor. Gelelim sizin üç yüz dolarınıza... Eğer size bir çek yazacak olsam inanın Yankeeler üzerime bir tavuğun bir solucana çullandığı gibi çullanacaklar. İşte o zaman paranın yüzünü ne siz göreceksiniz, ne de ben! İşte durum böyle, ne dersiniz?

Bu açıklama Scarlett için tam bir yıkım oldu. Genç kadın renkten renge girdi. Yüz kasları gerildi, ağzı babasının öfke nöbetlerinde olduğu gibi açık kaldı. Bir çılgın gibi birden ayağa fırladı. Yan odadaki subayların seslerini bastıran çığlıklar atmaya başladı. Rhett bir kedi çevikliğiyle Scarlett'in üzerine atıldı ve hemen eliyle ağzını kapadı, sonra serbest olan öteki kolunu genç kadının beline doladı.

Scarlett öfkesinden, nefretinden, umutsuzluğundan onurunun feci bir biçimde ayaklar altına alınmasından dolayı çılgınca tepiniyor, Rhett'in elini ısırma-ya, ayaklarına tekme atmaya çalışıyordu. Kendisini mengene gibi sıkkan koldan kurtulmak için çabaladı, ama Rhett onu sımsıkı tutuyordu. Onun çırpınmaları sırasında Rhett'in yüzü sapsarı olmuştu. Sert ve kaygılı bir biçimde bakarak Scarlett'i göğsüne yaslayıp sandalyeye oturdu. Çırpınmayı sürdüren genç kadını dizlerinin üzerinde sımsıkı tuttu.

— Sevgilim Allahaşkına susun artık! Bağırmayın! Yoksa Yankeeler sesinizi duyarlar ve buraya gelirler. Sakin olun! Yoksa Yankeeler'in sizi bu durumda görmelerini mi istiyorsunuz?

Artık Scarlett, Yankeeler tarafından bu durumda görülmeye ya da görülmemeye önem vermiyordu. O şimdi Rhett'i öldürmeyi düşünüyordu. Başı döndü, so-

luğu kesilir gibi oldu. Rhett'in eli onun ağzını boğacakmış gibi kapatıyordu. Korsesi de gittikçe daralıyordu sanki.

Scarlett Rhett'e ne kadar vurursa vursun bir sonuç alamıyor, üstelik gittikçe onun güçlü eli genç kadını felce uğratiyordu. Bir süre sonra gitgide yoğunlaşan bir sis içinde her şey kayboluverdi. Scarlett artık hiçbir şey görmez ve duymaz oldu.

Kendine geldiği zaman vücudunda ağrılar hissetti. Başında şapkası yoktu, Rhett yanında duruyor ve kaygılı bakışlarla bileğini ovuyordu. Genç ve kibar Yüzbaşı ona biraz konyak içirmeye çalışıyordu.

Bu sırada birkaç damla da boynuna döküldü. Öteki subaylar da çevresinde duruyor ve aralarında fısıldaşarak konuşuyorlardı.

Scarlett titrek bir sesle;

— Bayıldım galiba! dedi. Sesini kendi de tanıyamadı ve bu durumdan korkmaya başladı.

Rhett, subayın elinden bardağı alıp, Scarlett'in dudaklarına adeta sokarak;

— İç şunu! dedi.

Scarlett şimdi her şeyi hayal meyal anımsıyordu. Rhett'i görünce gözleri öfkeyle parladı. Ama öfkesini ortaya koyacak kadar gücü yoktu.

— Haydi lütfen! Rica ederim. Benim için iç şunu!

Birkaç damla içebildi. Boğulacak gibi oldu ve öksürmeye başladı. Rhett konyak içirmenin peşini bırakmadı, onu tekrar zorladı. Scarlett bu kez birkaç yudum içti. Konyak boğazını yaktı.

Rhett odaya doluşmuş olan subaylara dönerek;

— Beyler hanımefendi şimdi daha iyidir! dedi. Gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ederim. Benim asılacağımı duyunca dayanamayıp bayıldı.

Bu durum subayların canlarını sıkıyordu, ama bir şey demeden odadan çıktılar. Genç subay kapıda durup, Rhett'e ve Scarlett'e sordu:

— Bir şeye ihtiyacınız varsa...

Rhett:

— Hayır teşekkür ederim! diye cevap verdi.

Subay çıkıp kapıyı kapadı.

Rhett, tekrar Scarlett ile ilgilenmeye başladı.

— İçiniz şunu!

— Hayır! İstemem!

— İçiniz!

Scarlett bir yudum daha içti. Titreyen ayaklarına derman geldiğini, soluğunun düzeldiğini hissetti. Rhett'in elindeki bardağı iterek kalkmak istedi. Ama Rhett onu zorla oturttu.

— Dokunmayınız bana! Gitmek istiyorum.

— Şimdi olmaz, biraz daha dinlenmelisiniz. Yoksa tekrar bayılabilirsiniz.

— Burada sizin yanınızda bayılmaktansa sokakta çamur içinde bayılmayı yeğ tutarım.

— Olabilir, ama ben sokakta bayılmanızı istemem.

— Sizden nefret ediyorum. Bırakın beni!

Rhett hafifçe gülümsedi.

— İşte şimdi tamam! Kendinize geldiğiniz anlaşıyor. Çünkü bu konuşmanız sizin gerçek kişiliğinizi gözler önüne seriyor.

Scarlett, birkaç dakika sakin durdu. Bu arada öfkesini arttırmaya ve tüm gücünü toplamaya çalıştı. Ama ne nefret edecek ne de kaygılanacak kadar kendisinde güç vardı. Yorgun düşmüştü. Çırpınırken Rhett'in sıkıldığı yerler ağrıyordu. Uğradığı bozgun onun düşünme yetisini de felce uğratmıştı. Elinden gelen her şeyi yapmış, bütün kozlarını ortaya sürmüş, her çareye başvurmuştu; buna rağmen yenik düşmüştü. Artık ne onuru, ne de gururu kalmıştı. Son umut ışığı da sönmüştü. Artık Tara'nın ve ailesinin sonu gelmişti. Bir süre sandalyesine dayanarak durdu. Gözlerini kapamış, yanında Rhett'in düzensiz soluğunu duyuyordu. İçtiği konyak ona yavaş yavaş güç veriyordu. Gözlerini açıp Rhett'i yanında görünce tekrar öfkelen-di. Scarlett'in kaşları çatılır ve yüz kasları gerilirken, o yine eskisi gibi gülümsüyordu.

— Yüzünüzün asık durumu, şimdi biraz daha iyi

olduğunuzu gösteriyor.

— Rhett siz bayağı, rezil, iğrenç, yaratıkların en lanetli olanısınız. Ağzımı açar açmaz ne söyleyeceğimi anladınız. Bana parayı vermeyecektin, ama beni ko-
nuşturdun. Hiç olmazsa bunu yapmamalıydınız.

— Değil mi ya! Hiç böyle güzel bir fırsat kaçarmı? Asla kaçırmam, çünkü burada o kadar az eğlence var ki sıkıntıdan patlıyordum. Bugüne kadar böyle eğlen-
celi bir komedi izlemedim doğrusu.

Alaycı kahkahalarla gülmeye başladı. Scarlett artık daha fazla dayanamadı ve mantosunu aldı. Rhett bir-
den onu omuzlarından tuttu.

— Henüz bitmedi Scarlett. Benimle sakın bir bi-
çimde konuşacak kadar kendini güçlü hissediyor mu-
sun?

— Bırakın da gideyim!

— Olur! O halde söyleyin bakayım ekmeğinize ka-
tık olacak bir ben mi vardım?

Rhett gözlerini Scarlett'ten ayırmıyor ve onun yü-
zünde beliren en küçük bir ifade değişikliğini bile izli-
yordu.

— Ne demek istiyorsunuz?

— Bu odada sahneye koyduğunuz bu oyunu, yal-
nız bana mı oynayacaktınız?

— Bu sizi ilgilendirmez!

— Hayır çok ilgilendirir. Şimdi söyleyin bakalım,
yedek bulundurduğunuz adamlarınız var mı?

— Hayır, yok!

— İşte bu bana bir başka hakarettir. Hayır hayır,
harcayabileceğiniz beş altı adam muhakkak vardır.
Buna kesin inanıyorum. İzin verin de size bu konuda
öğüt vereyim.

— Sizin öğütlerinize ihtiyacım yok!

— İster dinle, ister dinleme; bana vız gelir. Ama şu
an sana öğütten başka bir şey veremem. Şunu dinle-
yin, işinize çok yarar.

Bir erkekten bir şey isterken biraz önce benimle
yaptığınız gibi sakın önlemlerini birdenbire açığa vur-

mayınız. Daha kurnaz ve daha az okşayıcı sözler sarfediniz. İnanın çok iyi sonuçlar elde edersiniz. Siz eskiden bu konuda bir tane idiniz, ama bana güvence olarak vücudunuzu önerdiğiniz zaman ruhtan yoksundunuz, hatta taştan farksızdınız. O sırada sizde gördüğüm gözlerin benzerini, düello yaptığım bir adamda görmüştüm. O adam da bana senin gibi bakıyordu. Şunu iyi bilmelisin, böyle bakışlarla hiçbir erkeğin kalbine giremezsin. Canım Scarlett, erkekler bu biçimde tavlalmaz!

Oysa eskiden, o eşsiz gözleriniz erkeklere bugünkünden çok daha fazla şeyler vaadediyordu.

Scarlett umutları kırgın, vücudu bitkin olarak mantosunu giyerken;

— Hareketlerim hakkında nasihatlarınıza ihtiyacım yok! dedi.

O Rhett'in böyle bir durumda alay etmeyi elden bırakmadığına tanık olmuş ve onun ne kadar taş yürekli bir adam olduğunu anlamıştı. Demek onun böyle bir felakete sürüklenmesi Rhett'in umurunda bile değildi. Madem o bu biçimde davranmıştı, onun asılması da Scarlett'in umurunda değildi. Scarlett onun ellerini tekrar cebine soktuğunu ve ters giden şansını yenmek isterken yumruklarını sıkıldığını görmedi.

Scarlett'in şapkasının iplerini çenesine bağlarken Rhett ona;

— Güçlü olun! dedi. Asılmamı izlemeye gelebilirsiniz. Kuşkusuz hoşunuza gider. Çünkü bana karşı olan iki eski borcunuzu, hatta bugünkünü de böylece ödemiş olursunuz. Hiç merak etmeyin vasiyetnamemde size de yer veririm.

Scarlett de, Rhett'in alaylarına benzer bir biçimde cevap verdi:

— Teşekkür ederim, ama vergiler ödenmeden ve işi-
şten geçtikten sonra asılmanızdan korkuyorum.

Genç kadın bu sözleri Rhett Butler ile alay etmek için söylemişti ama bunlar gerçek düşüncelerini ifade ediyordu.

Scarlett cezaevinden çıktığı zaman hava bozmuş, yağmur yağıyordu. Gökyüzü kara bulutlarla kaplanmıştı. Bahçedeki askerler barakalarına girmişlerdi. Sokaklar تنها idi ve ortalıkta bir tek araba bile görünmüyordu. Scarlett Pittypat'in evine kadar bütün bu uzun yolu yaya gitmek zorundaydı.

Çamurlu yolda yürüdükçe içini yakan konyağın etkisi azalıyordu. Şimdi soğuk rüzgarda üşümeye başlamıştı. Yağmur onun yüzüne kırbaç gibi çarpıyordu. Pittypat'in mantosu daha şimdiden sıırıslıkla olmuştı ve Scarlett'e ağırlık veriyor onun hızlı yürümesini engelliyordu.

Scarlett'in yeşil kadife elbisesi de yağmurdan etkileneiyordu. Annesinin tüyleri de berbat olmuştı. Çamur topuklarına kadar çıkıyor, ayakkabılarına bir tutkal gibi yapışıyordu. Bazen ayakkabılarından biri çamura saplanıyor, Scarlett onu çıkarmak isterken elinden bıraktığı etekleri çamurlanıyordu. Yağmur birikintilerini dikkate almıyor, onların içine dalıp çıkıyordu. Eteklerindeki ıslaklık donuna da geçmişti, şimdi bacakları da üşüyordu.

Özene bezene hazırladığı tuvaletine bir değer vermiyordu şimdi. O yorgun, umutsuzdu ve cesaretini yitirmişti. Büyük bir inanç ve güvenle ayrıldığı Tara'ya şimdi nasıl dönecekti? Oradakilere artık çiftliği terketmek zorunda olduklarını nasıl söylecekti? Kızıl topraklı tarlaları, büyük çamları, annesinin sedir ağacı altındaki mezarını nasıl terkedebilecekti? Kalbi Rhett Butler'a karşı kinle dolup taşıyordu. Ne korkunç, ne iğrenç bir adamdı Tanrının! Şimdi onun asılmasını istiyordu. Onunla yüz yüze gelmemesi gerekiyordu. Çünkü bu adamın karşısında onurunu yitirmiş, hakarete uğra-

mişti. Bu adam isteseydi bu parayı bulup verebilirdi.

Yolda karşılaştığı zenciler küstahça onu süzüyorlar, onunla alay ediyorlar, çamur ortasında yürümesini ve ayağının kaymasını katıla katıla izliyorlardı. Scarlett bazen hızlı hızlı yürüyor, bazen de soluk almak için duruyor, ayağından çıkan ayakkabısını giymeye çalışıyordu. Zencilerin kendisiyle alay etmelerine de çok kızıyordu. Bu maymunlar ne hakla onunla eğleniyorlardı? Sırtlarını kanatana kadar onları kırbaçlamak istiyordu. Onları serbest bırakan ve beyazlarla alay etmelerine göz yuman bu Yankeeler herhalde çok adi insanlardı.

Washington Sokağı'na geldiğinde gördükleri düşünceleri kadar acıydı. Peachtree Sokağı'ndaki onarım faaliyetinden burada hiç eser yoktu. Büyük ve görkemli evler harap olmuş, yanmış, yıkılmıştı. Her yerde yanmış bina enkazı ve halkın "Sherman'ın nöbetçileri" adını verdiği isli bacalar vardı. Yıkımdan bağ ve bahçeler de nasiplerini almışlardı.

Scarlett arkasından çamura bata çıka ilerleyen bir at ile arabanın çıkardığı sesleri duydu. Pittypat'in mantosuna çamur sıçramasını diye hemen dar kaldırma doğru ilerledi.

Küçük bir araba geliyordu. Eğer arabacı beyazsa kendisini arabaya almasını söyleyecekti. Ama şiddetli yağın yağmur görmesini engelliyordu. Körüğü yarıya kadar indirmiş araba yakınına gelince, bir adamın kendisine baktığını gördü. Scarlett bu adamı bir yerde gördüğünü anımsadı. Yakından görebilmek için kaldırımından yola indi. Adam öksürüyordu, birden hayret ve neşe ile bağırıldığını duydu:

— Nasıl olur, Mrs. Scarlett siz misiniz?

Elbisesinin daha fazla çamurlanmasına aldırmış etmeden arabaya yaklaştı ve;

— Ah Mister Kennedy! diye haykırdı. Size rastladığım için ne kadar sevindiğimi tahmin edemezsiniz.

Frank çok içten söylenmiş olan bu sözleri işitince kızardı. Arabadan inip heyecanla Scarlett'in elini sıkı.

Sonra körüğü kaldırıp genç kadının arabaya binmesine yardım etti.

— Mrs. Scarlett bu تنها semtte tek başınıza ne yapıyorsunuz? Buraların tehlikeli olduğunu bilmiyorsunuz galiba? Sırılsıklam da olmuşsunuz. Şu şilteyi bacaklarınıza örtün.

Frank yavrularını kanatlarının altında saklamaya çalışan bir tavuk gibi, Scarlett'i koruması altına aldı. Genç kadın onun bu davranışı karşısında çok duyulandı. Bir erkek tarafından korunmak ne iyiydi, hatta bu erkek Frank Kennedy bile olsa... Onun yumuşak hali ile Rhett'in kaba davranışları arasında ne kadar büyük bir fark vardı.

İnsanlar yuvalarından uzak oldukları sırada tanıdık bir kimseyle karşılaşınca ne kadar çok sevinirlerdi. Scarlett, Frank'in üzerinde yeni bir elbise olduğunu gördü. Arabası küçük, ama yeniydi; atı da dinç ve bakımlıydı. Nedense Frank yaşından çok daha fazla gösteriyordu. Tara'dan ayrıldığı günden sonra daha da ihtiyarlamıştı. Kendine dikkat etmediği anlaşıyordu. Üstü başı tütün içindeydi. Sakalları da nedendir bilinmez, seyrekleşmişti. Yine de Scarlett'in karşılaştığı birçok adama oranla Frank daha sağlıklı görünüyordu.

Frank sevinçli bir biçimde;

— Sizi görmek büyük bir mutluluk! dedi. Sizin burada olduğunuzdan haberim yoktu. Miss Pittypat'i en son geçen hafta görmüştüm. Ama sizin geleceğinizden söz etmemişti. Tara'dan bir kimseyle beraber mi geldiniz?

Scarlett, "bu ihtiyar bunak, 'bir kimse' sözüyle Suellen'i sormaya çalışıyor olmalı!" diye düşündü. Sonra şilteyi biraz üstüne çekerek;

— Hayır, yalnız geldim! dedi. Pitty halaya da geleceğimi bildirmedi.

Frank ılık çaldı, at yavaş yavaş ilerlemeye başladı.

— Umarım Tara'da herkes iyidir?

— Evet, fena sayılmazlar!

Scarlett değişik bir konu bulmak gerektiğini hisset-

ti. Çünkü Rhett'in karşısında uğradığı bozgun onda sınırlı diye bir şey bırakmamıştı. Tara'yı anımsatan her söz onun canını sıkıyordu. Frank'in, "aman ne güzel!" ya da "çok akıllı davranmışsınız, sizi kutlarım!" gibi cevaplar verebileceği konulardan söz açmasını istiyordu. Bunun için ilk girişim kendisi yaptı.

— Mister Kennedy sizinle böyle karşılaşınca hayretler içinde kaldım. Tanıdıklarla, eski ahbablarla görüşemediğim için kendi kendime kıızıyordum. İnanın ben de sizin burada olduğunuzu bilmiyordum. Biri bana sizin Marietta'da olduğunuzu söylemişti. Yanılmıyorum değil mi?

— Evet bir süredir oradaydım. İş için gitmiştim. Allah'a şükürler olsun birçok iş becerdim. Miss Suellen, Atlanta'ya yerleştiğimi, mağaza açtığımı size söylemedi mi?

Scarlett Suellen'in, Frank'ten ve onun açtığı bir mağazadan söz ettiğini anımsar gibi oldu. Zaten o, Suellen'in anlattıklarına pek önem vermezdi. Scarlett yalnızca Frank'in hayatta olduğunu ve günün birinde gelip Suellen'i alacağını, böylece kızkardeşinden kurtulacağını düşlerdi.

Scarlett yine de;

— Hayır, Suellen bana böyle bir şeyden söz etmedi! dedi. Demek bir mağazanız var. Anlaşılan işleriniz yolunda.

Frank, kendisinin Atlanta'da mağaza açtığı haberi Suellen'in herkese söylememesine üzüldü; ama Scarlett'in sözleri de pek hoşuna gitti.

— Evet bir mağazam var. Hem de güzel bir mağaza. Halk benim dünyaya tüccar geldiğimi söylüyor! Frank biraz kendini övdükten sonra Scarlett'in çok çirkin ve yakışsız bulduğu o boğuk kahkahasıyla güldü.

Scarlett "kendini beğenmiş ihtiyar bunak!" diye düşündü.

— Ah Mister Kennedy sizin herhangi bir işte başarılı olmanız için o işi yapmanız yeterlidir. Pekiyi mağ-

zanınızı nasıl açtınız. Hani geçen yılbaşı gecesi bana paranız olmadığını söylemişsiniz.

Frank bir iki öksürerek boğazını temizledi, sonra utangaç bir tavırla gülümsedi.

— Mrs. Scarlett bu uzun bir öyküdür!

Scarlett, Frank'in cevabına sevinerek "hiç olmazsa yol boyunca canım sıkılmayacak, can sıkıcı sorularla da karşılaşmayacağım!" diye düşündü.

— Anlatın lütfen Mister Kennedy!

— Hani, erzak toplamak için Tara'ya son kez gelmiştim; onu anımsıyorsunuz değil mi? İşte ondan kısa bir süre sonra orduda aktif görev aldım. Yani cephede savaştım. Zaten levazım subayı olarak pek bir şey de yapamıyordum. Çünkü hiçbir yerde erzak, at, giyecek, battaniye gibi ordunun ihtiyacını karşılayacak bir şey kalmamıştı. Benim gibi öteki levazımcılar da cepheye koştular. Bir süre süvari kıtasının başında savaştım. Bu arada omuzuma bir kurşun isabet etti, küçük bir yara açıldı.

Frank gittikçe böbürleniyordu. Scarlett onu daha da konuşturmak için pohpohladı.

— Aman ne müthiş bir şey bu! diye bağırırdı.

Frank kasıla kasıla devam etti:

— Yok canım küçük bir yaraydı! Yalnızca omuzumu sıyrıp geçen bir kurşun. Beni Güney hastanelerinden birine gönderdiler. Taburcu olacağım sırada Yankeeler orasını bastılar. Ortalık karıştı, herkes gücünün yettiği kadar bir şeyler kaçırdı. Nekahet döneminde olanlar bile yardım ediyorlardı. Her şey istasyona taşındı. Bunları vagona yüklerken Yankeeler'in geldiğini duyduk. Her şeyi bırakıp kaçtık. Kısa bir süre sonra da Yankeeler istasyona geldiler ve bizim bıraktığımız ne varsa hepsini yaktılar. Bizler ise şansımız sayesinde kurtulduk.

— Aman Tanrım, ne müthiş anlar yaşamış, ne korkunç tehlikeler atlatmışsınız.

— Evet müthiş! Yaşadığımız o anı ifade edecek en iyi sözü siz söylediniz. Bizimkiler Atlanta'yı alınca, tre-

nimizi bu kente yolladılar. Efendim bütün bu olaylar savaşın sonuna doğru oluyordu. Her taraf çamaşır, yatak, çarşaf, yorgan, battaniye ile doluydu. Bunları hiç kimse istemiyordu. Çünkü bunlar Yankeeler'e aitti, doğal olarak... Ben bunların Yankeeler'in işlerine yaramayacağını anladım. Onları ateşe vereceklerdi az daha... Onları ucuz fiyata satın aldık. Böylece Konfederasyon'un hakkı, Konfedereler'e geçti. Sanırım anlatabiliyorum.

Scarlett gayet dalgın bir halde;

— Nı!...Hı!... dedi.

— Mrs. Scarlett benimle aynı görüşü paylaşmanıza çok sevindim doğrusu! Yalnız bir konuda vicdanım biraz rahatsız. Birçok kişi bana, 'Frank düşünme artık bunu!' dedilerse de elimde değil, bazen aklıma geliyor. Siz de beni haklı buluyorsunuz, değil mi?

Scarlett yine baştan savma bir cevap verdi.

— Evet evet! Pek doğal değil mi?

Çünkü Frank'in anlattıklarını tam dinlemiyordu. Bu yüzden hem olumlu, hem olumsuz yöne çekilebilen cevaplar veriyordu. Bir ara ihtiyar Frank'in kendisine neler anlattığını düşündü:

"Vicdanım biraz rahatsız!" Scarlett, "bir insan Frank'in yaşına geldikten sonra böyle vicdan gibi sorunlarla ilgilenmemelidir!" diye düşündü ve bunu Frank'e birkaç sözcükle anlattı. Frank Scarlett'in cevabından çok memnun kaldı.

— Özellikle sizin böyle düşünmenize çok sevindim. Ateşkesten sonra on dolar kadar gümüş param vardı. Bütün servetim de bundan ibaretti. Yankeeler'in Jonesboro'yu, ev ve mağazalarımı ne hale soktuklarını biliyorsunuz. Ne yapmam gerektiğine bir türlü karar veremedim. Sonra aklıma on dolarla küçük bir mağaza açmak geldi. Hastanedeki bütün eşyaları oraya getirdim ve satmaya başladım. Herkesin yatak, yorgan, çarşaf, çamaşır, karyolaya ihtiyacı vardı. Ben bunları inanırmısınız çok ucuza sattım. Çünkü onların bana ait oldukları kadar, başkalarına da ait olduklarını bili-

yordum. Böylece bir kenara birkaç kuruş koyabildim. Sonra bu parayla başka eşyalar aldım. Şimdi Allah'a şükür fena kazanmıyorum. Durum düzelince daha da çok kazanacağımı tahmin ediyorum.

Frank'in anlattıklarının arasında geçen para sözcükleri Scarlett'in konuşmaya kulak kabartmasına neden oldu. Onunla Suellen'dan başka hiçbir kız ilgilenmemiştir. Bu nedenle bölgenin kraliçesi sayılan Scarlett'in kendisine böyle ilgi göstermesi, anlattıklarını dikkatle dinlemesi onu kendinden geçirdi. Bu durumdan çok memnun olan Frank, eve gelmeden önce öyküsünü tamamlayabilmek için atı yavaş sürmeye başladı.

— Mrs. Scarlett, henüz milyoner falan değilim! Hatta savaştan önceki servetime bile ulaşmış değil bugünkü varlığım! Ama bu yıl tam bin dolar kazandım. Doğal olarak bu paranın yarısını mağazamın onarılmasına, yeni malzeme alımına ve kiraları ödemeye ayırdım. Demek ki beş yüz dolar kârım var. Önümüzdeki yıl durumlar düzelirse kârımın milyona ulaşacağını sanıyorum. Bu kârı elde etmenin yolunu da bulacağıma inanıyorum. Çünkü elimde başka bir imkan daha var.

Anlatılanlara birden merakı uyanan Scarlett Frank'e doğru sokularak;

— Son cümlemlerle ne demek istediniz Mister Kennedy? diye sordu.

Frank gururlu bir biçimde güldü ve dizginleri salladı.

— Mrs. Scarlett sürekli işlerimden söz etmekle canınızı sıkığımı sanıyorum. Sizin gibi zarif bir kadının ticaretle ilgisi olmamalıdır zaten.

Scarlett "ne aptal herif!" diye düşündü.

— Ah evet! Bir şey anlamadığımı biliyorum, ama benim çok ilgimi çektiniz. Anlatınız Allahaşkına! Eğer anlamadığım bir şey olursa sorarım, olmaz mı?

— Öteki imkan şudur: Bir hızar atölyem olacak.

— Ne olacak?

— Yani odunların yontulup tahta haline getirildiği

bir işyerim olacak. Burada bir bıçkı tezgahım olacak. Gerçi henüz satın almadım, ama yakında benim olacak. Peachtree Sokağı'nın yanında atölyesi olan Johnson adında biri var. Bu adamın paraya ihtiyacı varmış, atölyesini satacakmış. Onunla şöyle anlaşıcağım. Bıçkı tezgahını Johnson adındaki adam benim hesabıma işletmeye devam edecek. Ben de ona olan borcumu her hafta başı ödeyeceğim. Bu sağlam kalan tek bıçkı tezgahıdır. Çünkü Yankeeler hepsini tahrip etmişler. Bugün için bıçkı tezgahı demek altın madeni demektir. Atölyenizden çıkan tahtaları istediğiniz fiyata satabilirsiniz. Yankeeler bütün evleri yaktığı için tahtaya büyük ihtiyaç var. Halk daha şimdiden tahta arayıp duruyor. Üstelik Atlanta'nın nüfusu daha da artacak. Köylüler, zenciler serbest bırakıldığı ve köyleri yağmalandığı için oralarda kalamıyorlar ve kente geliyorlar. Herkesin eve ihtiyacı var, ev yapabilmek için de tahta gerekiyor. Bu nedenle orasını ilk fırsatta alacağım. Veresiye mal alanlardan paramı topladığım zaman hemen bu işi bitireceğim. Gelecek yıl bu mevsimde çok zengin olacağım. Şey... Fazla para kazanmak isteyeşimin nedenini anlıyorsunuz herhalde...

Frank bu son cümleden sonra kızardı. Scarlett ise tiksindi ve "ihtiyar yine Suellen'ı düşünüyor!" dedi.

Bir ara aklına, üç yüz doları Frank'ten istemek geldi; ama bu düşüncesini hiç uygun bulmadı. Çünkü böyle bir istek karşısında Frank'in önce şaşıracağını, sıkılacağını; daha sonra özür dileyeceğini ve ne yapıp edip parayı vermeyeceğini biliyordu.

Frank Suellen ile ilkbaharda evlenebilmek için varını yoğunu ortaya koymuş ve çalışıp çabalayıp para biriktirmişti. "Onun acıma duygularını tahrik etsem ve bu parayı gelecekteki ailesi adına yapacağı bir özveri olduğunu söylesem bile, Suellen bunu kesin engeller!" diye düşündü. Çünkü Suellen ihtiyar kız olarak kalmaktan korkuyordu. Bu nedenle ortalığı alt üst eder ve evlenmesinin bir nedenle gecikmesini istemezdi.

Bu mızımız ve farfaracı kızda ne gibi bir çekicilik

vardı ki, bu ihtiyar adam onunla birlikte bir yuva kurmaya kalkışıyordu. Oysa Suellen ne bir kocaya layikti ne de bir kocanın servetine ortak olmaya! Suellen paraya kavuştuğu zaman hemen şımaracak tiplerdendi. Tara için on para vermezdi. Lüks bir hayat sürüp, şık elbiseler giymeye ve "Mrs. Suellen!" diye çağrılmaya başlanınca Tara açık arttırma ile satılmış ya da harabeye dönmüş, umurunda bile olmazdı.

Scarlett; kızkardeşini bekleyen bolluk dolu ve rahat bir hayatla, bin bir yokluk içinde geçen hüznü dolu hayatını karşılaştırdıncı talihin haksızlığına isyan etti. Yüzünde beliren acıyı Frank'e belli etmemek için başını yana çevirdi. Kısa bir süre sonra elinde nesi var, nesi yok yitirecekti. Suellen ise... Birden aklına bir şey geldi ve ani bir karar verdi. Suellen ne Frank'e, ne mağazaya, ne de bıçkı tezgahına sahip olacaktı. Çünkü Suellen bunların hiçbirine layik değildi, bunlara kendisinin sahip olması gerekirdi.

Tara'yı düşündü, gözlerine Jones Wilkerson merdivenin altına saklanmış zehirli bir yılan gibi göründü. İşte o an denizde kazaya uğramış biri gibi, son umuda dört elle sarılmanın gerektiğine karar verdi. Rhett'e güvenmiş, ama o kendisini hayal kırıklığına uğratmıştı. Allah'ın ona her şeyi onarması için şimdi Frank'i gönderdiğine inandı.

Şimdi Scarlett için tek sorun vardı: Amacına nasıl ulaşacaktı? Dalgın gözlerle yağın yağmura baktı, yumruklarını sıktı, sonra "Frank'e Suellen'i unutturmayı ve bana ilanı aşk ettirmeyi başatabilecek miyim?" diye düşündü. "Rhett'e karşı başarılı olamadım, ama bu Frank'ae karşı da başarısız olacağım demek değildir."

Scarlett kendisini biraz toparladı ve yanında oturan Frank'i yan gözle incelemeye başladı: "Güzel olmadığı bir gerçek bu adamın. Dişleri çürük olduğu için de ağzı kokuyor. Çok yaşlı biri, neredeyse babam yaşımda. Üstelik çok utangaç, ama iyiniyet sahibi... İyi yanlarıyla kötü yanlarını tartıya vuracak olsak pek güzel bir sonuç çıkmaz ama...

Ben bir erkek için bundan daha kötü nitelikler de düşünemiyorum. Gerçi kibar bir adam... Onunla Rhett'den daha iyi anlaşabilirim. Evet Frank'e her isteğimi yaptıracağımı sanıyorum. Amaan canım, dilencinin hiç tercih hakkı olur mu?"

Scarlett, böyle düşünmekten çekinmiyor ve Suelen'in Frank'in nişanlısı olduğu için vicdanı bile sızlamıyordu. Rhett gibi bir adamın karşısında perişan duruma düşen bir kadın için kızkardeşinin nişanlısına sahip olmak çok basit bir işti. Hatta bu konuda kaygılanmasına bile gereksizdi.

Bir anda ortaya çıkan bu yeni umut ona güven verdi, içini ısıttı, ayaklarının üşüdüğünü bile unutturdu. Frank'e o kadar ısrarlı bir biçimde ve biraz da aklından geçen düşünceyi belli edecek gibi baktı ki adam heyecanlanıverdi. O an Scarlett, Rhett'in öğütlerini anımsadı ve hemen gözlerini yere eğdi. "... Sizde gördüğüm gözlerin benzerini, düello yaptığım bir adamda görmüştüm. O adam da bana senin gibi bakıyordu. Şunu iyi bilmelisin, böyle bakışlarla hiçbir erkeğin kalbine giremezsin."

— Ne oldu Mrs. Scarlett? Sanırım üşüyorsunuz.

Scarlett dalgın bir biçimde;

— Evet! dedikten sonra şöyle devam etti:

— Şey... Kızmazsınız değil mi, elimi paltonuzun cebine sokarsam?... Darılmayacağınızı umarım. Manşonumun içi yağmurdan ıslanmış, ellerim çok üşüyor.

— Hayır efendim, hayır!... Nasıl isterseniz. Eldivenleriniz de yokmuş. Ben ne aptalım, sizin sıcak bir yere ihtiyacınız varken ben de boyuna konuşup durdum. Arabayı yavaş sürdüğüm için özür dilerim Mrs. Scarlett. Deh!...Deh!... Efendim beni affedin, kendi öykülerime daldım ve böyle bir havada dışarıda ne işiniz olduğunu sormayı bile unuttum.

Scarlett boş bulunup;

— Yankee Genel Karargahı'na gittim! dedi.

Birden irkilen Frank açık renk kaşlarını hayretle kaldıracak;

— Ama efendim, orada askerler... Yankeeler...

Scarlett, bir çuval inciri berbat etmek üzere olduğunu anladı ve "Allahım güzel bir yalan uydurmam için bana yardım et!" diye yalvardı. Çünkü Frank, Rhett'i görmeye gittiğini asla öğrenmemeliydi. O, Rhett'e dünyanın en rezil adamı gözüyle bakar ve bir kadının onunla konuşmasını asla doğru bulmazdı.

— Oraya şey için... Subayların eşlerine mendil, örtü gibi bir şeyler göndermek isteyip istemeyeceklerini sormaya gitmiştim. Biliyor musunuz ben gayet güzel oya yaparım.

Frank yerinde duramıyor, şaşkınlık ve nefret duygularını bastırmaya çalışıyordu. Akıllı, Scarlett'in yaptığı bu işi bir türlü kabul etmiyordu.

— Demek Yankeeler'e gittiniz... Ama efendim... Gitmemeniz gerekmez miydi? Herhalde babanız bilmiyor. Miss Pittypat...

Scarlett'in kaygısı gittikçe büyüyordu.

— Ah çok rica ederim, bunu halama söylemeyiniz. Yoksa kahrımdan ölürüm! dedikten sonra ağlamaya başladı. Gözyaşları soğuk havanın da etkisiyle kolayca akıyordu. Bu durum Frank'in üzerinde Scarlett'in de ummadığı bir etkiye neden oldu. Yaşlı adam yutkunduydu, ellerini Scarlett'e yaklaştırıp çeker gibi hareketler yaptı. Genç kadının başını göğsüne yaslamak ve onu okşamak isteğiyle yanıp tutuştu. Ama böyle bir hareketi hayatı boyunca hiçbir kadına yapmamıştı, şimdi de nasıl yapılacağını pek bilemiyordu. Dünya güzeli, şen şakrak Scarlett arabasının içinde ağlıyordu. Gururlu Scarlett Yankeeler'e mendil, örtü satmaya gitmişti. Frank buna dayanamazdı, yüreği paramparça oldu.

Scarlett, hıçkırığa hıçkırığa ağlamayı sürdürüyordu. Arada bir Tara'yla ilgili anlaşılmaz sözler söylüyordu. Frank oradaki durumu daha önce gördüğü için Tara'da işlerin iyi gitmediğini anladı. Mister O'Hara eski sağlıklı durumuna kavuşamamıştı. Ev halkına yetecek kadar yiyecek yoktu. Atlanta'ya kendisi ve çocuğu için gereken parayı kazanmak umuduyla gelmişti.

Frank tekrar yutkundu ve kendisinin yapmak istediğini Scarlett'in gerçekleştirdiğini gördü. Genç kadın Frank'in omuzuna yaslanmıştı. Bunun nasıl olduğuna bir türlü akıl erdiremedi, ama Scarlett'in başı yavaş yavaş omuzundan kayıp göğsüne gelmişti. Şimdi Scarlett onun göğsünde hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Bu da Frank için yeni ve şaşırtıcı bir durumdu.

İlk önce Scarlett'in omuzuna dokundu, sonra biraz cesaretlenerek onu okşamaya başladı. Bir dayanağı, bir güvencesi olmayan bu zavallı kadın ne kadar da güzeldi. Geçim derdini iğne ile kuyu kazarak çözümlemeye çalışması ne büyük bir cesaretti. Ama göz nuru döküp işlediği şeyleri Yankeeeler'e satmaya kalkışması nı akli bir türlü almıyordu.

— Mrs. Scarlett Pitty halanıza bir şey söylemem, ama bir daha Yankeeeler'le görüşmeyeceğinize dair bana söz vereceksiniz! Eğer babanız bu yaptığınızı bir duyarsa...

Göz göze geldiler.

— Mister Kennedy bir şeyler yapmam gerekiyor. Çocuğum açlıktan mı ölsün! Ona bakmak benim görevim değil mi? Sonra Tara'dakiler! Onlarla ilgilenecek bir kimse yok, hepsinden ve her şeyden ben sorumluyum.

— Siz çok cesur ve metin bir hanımsınız. Böyle şeylere kalkışmanız hoşuma gitmedi değil ama... Bu duyulursa aileniz kahrından tek tek ölür.

— Görüyorsunuz, çaresizim! Ne yapayım bu durumda?

Yaş dolu yeşil gözleri Frank'in gözlerini aradı. Frank utancından, şaşkınlığından, heyecanından, akıldan geçen şeytanca düşüncelerden dolayı gözlerini ondan kaçırdı.

— Ben de bilmiyorum doğrusu! Evet ne yapmanız gerekir? Ama bir çaresi bulunur. Ben de bir şeyler bulmaya çalışırım, inanın!

— Ah bulacağınıza inanıyordum zaten. Frank, siz o kadar değişmişsiniz ki!...

Eskiden ona kendi adıyla hiç hitap etmemişti. Bu biçimde konuşması Frank'in çok hoşuna gitti. Zavallı kadın o kadar perişan bir durumdaydı ki işlediği hatayı farkedemiyordu. Scarlett, Frank'e baktıkça ve ona doğru sokuldukça, o da genç kadını korumanın bir görev olduğunu sanıyordu. Suellen'in kızkardeşi için elinden geleni yapacaktı. Cebinden kırmızı bir mendil çıkarıp Scarlett'e uzattı. O da gözlerinden akan yaşları sildi ve dudakları titreyerek Frank'e gülümsedi. Sonra özür dilemek amacıyla;

— Ben gerçekten aptalın tekiyim, rica ederim kusuruma bakmayınız! dedi.

— Bunlar için üzölmenize gerek yok efendim. Unuttun gitsin. Biliyorum, siz bir ailenin tüm sorumluluğunu omuzlarınızda taşıyan ender kadınlardan birisiniz. Miss Pittypat'in size yardımı olmuyor herhalde... Onun da dükkanlarının yarısından çoğunu kaybettiğini duydum. Mister Henry Hamilton'un da durumu iyi değil. Sizin de içinde yaşıyacağınız bir yuvamın olmasını çok isterdim doğrusu. şunu bilmenizi isterim Mrs. Scarlett, kızkardeşiniz ile evlendikten sonra basit evimizde size ve oğunuza her zaman bir yer bulunacaktır.

İşte tam zamanıydı. Böyle durumları ona melekler ve azizler yaratıyordu herhalde... Hayret etmiş ya da bir şeyler söylemek istermiş gibi ağzını açtı, ama hemen kapadı.

Frank, onun bu halini gördü ve heyecanlandı.

— Bana önümüzdeki ilkbaharda enişteniz olacağımı unuttuğunuzu söylemeyin sakın! dedi ve Scarlett'in gözlerinin tekrar yaşla doluğunu gördü.

— Yoksa Suellen hasta mı Mrs. Scarlett?

— Hayır canım!

— O halde niçin ağladığınızı sorabilir miyim?

— Ah söyleyemem! Onun size yazdığını sanıyordum. Ah... Bunlar çok kötü şeyler doğrusu...

— Mrs. Scarlett sorun nedir, lütfen açıklayınız?

— Ah Frank ah!... Bunu size söylemek istemezdim, ama bundan haberiniz var sanıyordum. Çünkü Suel-

len'in size yazdığını düşünmüştüm.

— Ne yazdığını efendim? Bana açıklayınız lütfen çekinmeyiniz.

— Ah bunu sizin gibi bir beyefendiye yapması doğru değildi, ama bir kez...

— Suellen ne yaptı bana efendim?

— Size bildirmedi mi, yazmadı mı? Kızkardeşime hak veriyorum, utandı herhalde. Suellen utanmakta da haklıdır. Ah, Allah insana insanlara böyle kötü kardeş vermesin!

Frank, onun sözünü kesip soru soracak durumda değildi. Yaşlı adamın eli ayağı titriyor, perişan bir halde Scarlett'e bakıyordu. Dizginler elinden sarkmıştı.

— Suellen gelecek ay Tony Fontaine ile evleniyor. Ah Frank, ne kadar üzgünüm bir bilsen... Keşke bu kara haberi benden duymasaydın. Beklemek onun canına tak etti. Suellen ihtiyar bir kız olarak kalmaktan çok korkuyor.

*

* *

Frank, ona arabadan inmesi için yardım ederken, Dadı da verandada kaygılı görünüyordu. Orada uzun zamandır beklediği ve meraktan patladığı, kırıksık yüzündeki öfkeden belliydi. Dadının alt dudağı Scarlett'in o zamana kadar görmediği bir biçimde sarkıyordu.

Dadı; Scarlett'i eve getiren erkeğe sert sert baktı, ancak onun Frank olduğunu anlayınca hemen yüzü değişti. Merdivenleri indi, iki yana sallanarak yürüdü ve Frank'in uzattığı eli sıkıttı.

— İnsan ahbablarıyla karşılaşınca ne kadar memnun oluyor afandım! dedi. Nasılsınız Mister Frank? İnanın sizi çok iyi gördüm. Mrs. Scarlett'in sizinle çıktığını bilseydim bu kadar kaygılanmazdım. Evde onu göremeyince boynu kesilmiş tavuktan farkım kalmadı. Onun pis zenciler arasında dolaştığını sanmıştım. Kızım, Mister Kennedy ile çıkacağınızı bana neden söylemediniz. Hiç olmazsa bu kadar üzülp korkmazdım.

Scarlett Dadi'ya belli etmeden Frank'e baktı ve suç ortaklığını pekiştirmek için ona gülümseyip göz kırptı.

— Dadi bana elbise ve sıcak çay hazırla!

— Aman afandım, o canım elbisenizin hali ne öyle? Onu bu geceki düğünde giyebilmeniz için iyice kurutup fırçalamam gerekecek.

Dadi eve girerken, Scarlett de Frank'in kulağına eğilerek yavaş bir sesle;

— Çok rica ederim bu akşam yemeğe buraya gelin. O kadar yalnızız ki... Sonra birlikte düğüne gideriz, olmaz mı? Bir ricam daha olacak, Suellen hakkında Pitty halaya bir şey söylemeyin. Bu haber onu mahvedebilir. Kızkardeşimin...

— Merak etmeyin, söylemem.

— Bugün bana gösterdiğiniz nazik davranışınızdan dolayı size teşekkür ederim. Bu hareketinizi hiçbir zaman unutmayacağım. Çok zor durumdaydım, tam hızır gibi yetiştiniz. Şu an sizin sayenizde ayakta durabiliyorum.

Frank'in elini bir hayli uzun sıkarken gülümseyen gözlerini onun gözlerinden ayırmadı.

Kapının arkasında bekleyen dadi Scarlett'i odasına çıkardı. Bir tek söz söylemeden onun ıslak elbiselerini çıkarıp sandalyenin üzerine serdi. Sonra Scarlett'i yatağına yatırdı. Aşağıya inip bir fincan çay ile bir beze sarılı sıcak tuğla getirdi. Scarlett'e şefkat dolu bir tavırla yaklaşarak;

— Yavrucuğum kafandaki şeyi neden bana söylemiyorsun. Eğer Dadi'na her şeyi söyleseydin, ben de bu ihtiyar halimle bu koca vücudu buralara kadar taşımazdım! dedi.

— Ne demek istiyorsun Dadi?

— Beni kandırmaya çalışmayın canımın içi... Ne dediğimi gayet iyi anlıyorsunuz. Ben sizi çok iyi tanırım. Sizin yüzünüzü de gördüm, Mister Frank'in de... Bu iki yüzü, bir rahibin kutsal kitabı okuduğu gibi okudum ben... Mister Frank ile olacağını bilseydim Tara'dan kalkıp buralara kadar gelmezdim.

Scarlett Dadi'yı aldatmanın boşa vakit geçirmek olduğunu anlayarak yorgana sarıldı ve;

— Zaten ondan başka kiminle olabilirdim ki! dedi.

— Şekerim bana bir şey söylemediğin için ben nereden bilebilirdim. Ama dün akşamki yüzünüzü de çok iyi görmüştüm ve hiç de hoşuma gitmemişti. Miss Pittypat'in de Butler adındaki şu haydutun çok parası olduğunu mektubunda yazdığını duymuştum. Şunu iyi bilin ki ben duyduklarımı hiç unutmam. İşte beni korkutan da buydu, ama Allah'a şükürler olsun korktuğum başıma gelmedi. Avat ne diyordum, şey... Şu Mister Frank güzel olmasa da çok kıbar bir adamdır.

Scarlett, Dadi'nın içini okumak istercesine büyük bir dikkatle ona baktı.

— Ne yapmak niyetindesiniz? Bu olanları Suellen'a anlatacak mısınız?

Dadı beklenmedik bir sakinlikle;

— Ben Mister Frank ile aranızı bulmak için elimden geleni yapacağım! dedikten sonra Scarlett'in yorganını düzeltti.

İhtiyar zenci kadın o ağır vücuduyla odada bir aşağı bir yukarı dolaşırken Scarlett biraz kendine geldi. Bu olayın Dadı ile tartışmadan, kavgasız, sessiz sedasız kapanmasına çok sevindi.

Dadı durumu anlamış ve ses çıkarmamıştı. Scarlett zenci kadının kendisinden daha çok irade gücüne sahip olduğunu anladı. Dadı gerçekleri görebilen ve onları olduğu gibi kabul eden biriydi. Kuşkusuz Scarlett'i kendi çocuğu gibi seviyordu. Onun istediği her şeyi başkalarına ait olsa bile hemen sağlıyordu. Deneysel bir kadın olan Dadı bugünkü koşullarda Suellen ile Frank'in evlenmelerinin yararlı olmayacağını biliyordu. Scarlett ise parasal yönden çok zor durumdaydı. Onun içini kemiren kaygı ve sıkıntılardan bir an önce kurtulması gerekiyordu. Üstelik o Mrs. Ellen'in kızıydı. Dadı ona hiç duraksamadan hak veriyordu.

Scarlett; Dadi'nın bu işi, üstü kapalı bir biçimde onayladığını sezdi. Ayaklarının altındaki tuğlanın sı-

cahlığı vücuduna yayılırken, arabada gelirken pırıldamaya başlayan umut ışığının şimdi gittikçe büyüdüğünü hissetti. Vücudu ısındıkça gücü de geri geliyordu. Scarlett sevincinden kahkaha ile gülmek istedi, ama zenci kadından çekindi. Sonra "henüz yenik düşmedim!" diye düşündü. Dadı'dan el aynasını istedi.

Kalın dudaklarında bir gülümseme beliren Dadı aynayı Scarlett'e uzatırken, onu uyardı:

— Omuzlarınızı açma, üşüyeceksiniz.

Scarlett aynaya baktı ve;

— Yüzüm kağıt gibi beyaz. Saçlarım da at kılından farksız! dedi.

— Olmanız gerektiği kadar güzel değilsiniz.

— Evet!... Yağmur çok mu yağıyor?

— Hiç dinmedi, sağnak halinde yağıyor.

— Dadıcığım yine kente gitmen gerekecek.

— Bu yağmurda mı? Asla gitmem!

— Evet gideceksin diyorum sana! Yoksa ben gideirim.

— Bu kadar acele ne işiniz var? Bugün oldukça fazla yol teptiniz zaten...

Scarlett aynada yüzünü incelemeyi sürdürerek;

— Bir şişe kolonya alacaksın. Onunla başımı yıkayıp ovacaksın. Saçlarımı yapıştırmak için biraz da ayva peltesi al.

— Bu soğuk havada başınızı yıkamam. Kaldı ki başınızı bir, fahişe gibi kolonya ile ovmanıza da izin vermem. Bunu ancak ben öldükten sonra yapabilirsiniz.

— Şimdi yapacağım! Çantamdan bir altın dolar al ve hemen kente git. Bana bir şişe de allık al.

— O da neymiş?

— Seni ilgilendirmez. Mağazalara bir şişe allık sorarsın.

— Ben ne olduğunu bilmediğim bir şeyi alamam.

— Bu bir boyadır, yüze kırmızı renk versin diye sürülür. Haydi orada durup kurbağa gibi şişinme. Çabuk git diyorum sana.

Bunu duyan Dadı'nın yüzünde bir tiksinti belirdi.

— Aman Allahım! Boya mı? Yüze sürmek için boya ha! Anlaşılan siz dayak yemekten kurtulacak kadar büyümemişsiniz. Ben hayatımda bu kadar sinirlendiğimi anımsa-mıyorum. Siz çıldırmışsınız! Amanın, anneniz mezarında ters dönecek. Yüzünüzü boyamak ha! Hem de bir...

— Büyükannem Robillard'ın da boyandığını çok iyi biliyorsun ve...

— Avat sürerdi büyükhanım. Üstelik kalçalarının biçimini ortaya çıkaran daracık elbiseler de giyerdi. Sen de onun gibi yapmak istiyorsun galiba? Büyükan-neniz gençken çok eğlenirdi, ama şimdi zaman değişti.

Scarlett kızdı ve üzerinden yorganı atarak bağırma-ya başladı.

— Allah cezanı versin! Dediklerimi yapmayacaksan hemen Tara'ya dön!

— İster dönerim, ister dönmem. O benim bileceğim iş. Ben serbestim. Buradan bir yere de kıvıldamam. Haydi yatağına gir, yorganı üzerine çek bakalım. Zatiirreeye yakalanacaksınız. Artık şu korseyi de bırakın. Böyle bir havada ikinci kez sokağına çıkacak değilsiniz herhalde hanımcığım... Aman Allahım çıldırmak işten değil. Hık demiş babasının burnundan düşmüş. Bazı huylarınız tıpkı babanıza benziyor. Haydi yatağınıza giriniz şimdi. Ben size boya falan alamam. Utancımdan ölürüm vallahi... Herkes bu boyanın sizin için alındığını anlar. Afandım bu halinizle de öyle güzelsiniz ki bo-yaya moyaya ihtiyacınız yok. Yavrucuğum boya dediğ-in şeyleri ancak kötü kadınlar kullanır.

— Sonuçta istediklerini elde ediyorlar ama!

— Amah Allahım! Şu söylediklerinizi işitiyor musu-nuz? Yavrucuğum böyle kötü şeyler konuşma. Bırakın şu ıslak çoraplarınızı. Sen üzölmeyesin diye gideceğ-im, ne yapayım? Ama anneniz bu gece uykumda ba-na sitem edecektir. Haydi girin bakalım yatağına. Üşütüp iş açacaksın başımıza...Ben gideceğim. Belki beni tanımayan bir mağaza bulurum.

Scarlett, o korkunç günün gecesi kendini bambaşka bir alemdeymiş gibi hissetti. İşte Fanny'nin düğününde ihtiyar Levi, her eğlencede ya da baloda olduğu gibi orkestraya ayrılan köşede yerini almıştı. Müzisyenler çalgılarını akort ediyorlardı. Scarlett, neşe dolu gözlerini çevresinde gezdirdi. Kibar insanların arasında olmak ne güzeldi. Davetlilerin gösterdikleri sıcak ilgi onu çok duygulandırmıştı. Frank'in kolunda salona girdiği zaman herkes ona doğru koşmuştu. Kimi onu yanaklarından öpmüş, kimi içtenlikle elini sıkmıştı. Erkekler onun tarafından kalplerinin kırıldığını unutmak inceliğini göstermişlerdi. Genç kızlar da ona kırgın değildi; hepsi onun erkek arkadaşlarını kandırmak için yaptıklarını anımsamıyor görünüyorlardı.

Mrs. Merriwether, Mrs. Whiting ve Mrs. Meade de hastanedeki çalışmaları sırasında ona uçarı oluştundan dolayı soğuk davrandıklarını unutmuşlardı. Çünkü bu kadınların hepsi de aynı felaketle karşılaşmışlardı. Ayrıca Scarlett onlar için Pittypat'in yeğeni olan Charles'ın dul karısıydı. Yaşlı hanımlar onu öptüler, gözleri yaşararak nazik bir biçimde annesinden söz edip başsağlığı dilediler. Ayrıca babasının ve kızkardeşlerinin hatırlarını sordular. Tüm tanıdıklar Melanie ile Ashley'nin durumlarıyla ve bebeğin sağlığıyla ilgili bilgi aldılar.

Scarlett'in, bu candan ve içten gösterilen ilgiye rağmen gizlemeye çalıştığı bir sıkıntısı vardı. Dadı ile Cooke sıcak su ile kadife elbiseyi silip fırçalamışlarsa da, bazı yerlerinde leke izleri kalmıştı. Elbisesinin eski olduğu düşüncesine varılmasından kaygılanıyordu. Oysa oradaki kadınların elbiseleri çok daha eskiydi. Bütün elbiseler ya yamalı ya da gayet ustaca örülmüştü. Üstündeki yeşil kadife elbise ise yepyenydi. Düğünde Fanny'nin beyaz satenden dikilen gelinliğinden sonra onun elbisesinden daha yeni bir giysi yoktu.

O, Pittypat'in Mrs. Elsingler'in parasal durumları-

la ilgili sözlerini anımsadı. Bu gelinliği yaptıracak ve bunca davetliye bu kadar pasta ve içecek ikram edecek parayı nereden bulduklarını merak etti. Çünkü bütün bunlar oldukça büyük bir parayla sağlanabiliyordu. Herhalde borç almışlardı. Scarlett böyle bir zamanda düğüne harcanan parayı, aynı Tarletonlar'ın çocuklarının mezarları için yaptıkları harcama gibi gereksiz buldu ve bu duruma çok sinirlendi. "Acaba neden herkes eski günlerdeki gibi para harcamaktan çekinmiyor? Artık eski günler geçmişe karıştı ve geri geleceği de belli değil. Paranın sokağa atılacağı günlerde yaşamıyoruz!" diye düşündü.

Scarlett bir süre bu can sıkıcı durumun etkisinde kaldı. Sonra "para benim değil ya!" diyerek kendini toparlamaya çalıştı. Başkalarının yaptıkları çılgınca şeyleri düşünüp gecesini berbat edecek değildi ya!...

Fanny'nin kocasını görünce onu çok iyi tanıdığını anladı. Tommy Welburn, Spartalı'ydı. Scarlett, onun 1863 yılında omuzundaki bir kurşun yarasını tedavi ettiğini anımsadı. Oldukça güzel bir gençti. Süvari olmak için tıp öğrenimini bırakmıştı. Aradan geçen bu kısa zamanda çok çökmüş, küçük bir ihtiyar olup çıkmıştı. Asıl daha sonra kalçasından yaralanması onu bu hale getirmişti. Güçlkle yürüyordu; Pittypat'in söylediği gibi yürüyüşü gülünçtü. Tommy ise bu durumunu önemsemiyor, başkalarında kıskanacağı, çekemeyeceği hiç bir şey görmüyordu. Tıp öğrenimine tekrar devam etmek istememiş ve müteahhitlik yapmaya başlamıştı. Bugünlerde birkaç İrlandalı ile birlikte yeni otel açıyordu. Scarlett onun böyle ağır bir işi nasıl başarabildiğini düşündü, ama pek de merak edip öğrenmedi. Çünkü içinde yaşanan ortam insana her şeyi yapmak imkan ve gücünü veriyordu.

Dans için sandalye ve masalar kenara çekilirken Tommy, Hugh ve Rene Picard sohbet etmek için onun yanına geldiler. Hugh'u savaş hiç değiştirmemişti. Scarlett onu son kez 1862 yılında görmüştü. O hep aynı zarif ve içe kapanık bir gençti. Maybelle Merriwether ile izinli çıktığı günlerde evlenen Rene Picard ise çok

değişmişti. O bir maymuna benziyordu. Siyah gözlerinin içinde alaycı bir ifade parlarken, yüzünde sert bir görünüm gözleniyordu. Zuhaf üniformasını taşıdığı zamanlardaki gururlu halinden hiç bir iz kalmamıştı.

Rene, Scarlett'in elini öperken;

— Gül yanaklar, zümrüt gözler hep aynı; hiç değişmemişsiniz! dedi. Sizi ilk kez yardım satışında gördüğüm gibi buldum. O günü anımsıyor musunuz efendim? Nişan yüzüğünüzü sepete atışınızı hiç unutmadım. Ben bu hareketinizi maddi, manevi tüm zorluklara göğüs germesini bilen bir kadının davranışı olarak değerlendirmiştim. Ama parmağınıza bu kadar zaman geçmiş olmasına rağmen henüz bir yenisini takmadığınızı da ummuyordum doğrusu!

Rene sözlerini bitirdikten sonra Hugh'un kolunu dürttü, şu an onun gözlerinde kötü bir ifade vardı.

Scarlett:

— Rene Picard ben de sizin bir araba içinde poğaça satacağınızı ummazdım! diye cevap verdi.

Rene bu taşlama karşısında utanmak yerine kahkahayla güldü ve tekrar Hugh'un sırtına vurdu.

— Eğer doğruyu öğrenmek isterseniz efendim size anlatayım. Beni hayatımda ilk kez bu biçimde bir işe zorlayan kişi, kayınvalidem Mrs. Merriwether oldu. Eskiden bu işten nefret ederken şimdi alıştım. Hiç yüzüm kızarmadan poğaça yüklü arabayı kentin içinde dolaştırıyorum. Kayınvalidem bir erkeğe her istediğini yaptırabilecek bir hanımdır. Eğer onu general yapsalardı inanın bu savaşı kazanırdık. Öyle değil mi Tommy?

Kayınvalidesinin bulunduğu tarafa bakan Tommy:

— Doğrudur, kayınvalidelerimiz bizimle beraber savaşsalar, Yankeeleri bir hafta içinde temizlerdik! dedi. Bizim bunca yıl direnişimizin tek nedeni de geride bıraktığımız kadınların yenilgiyi asla kabul etmemeleridir. Öyle değil mi Scarlett? Ben bugünkü durumun, bizden çok siz büyüklerimizi üzdüğünü düşünüyorum. Hugh hakim, Rene dünyanın en usta kemancılarından biri olacaktı. Ben de doktor olacaktım. Oysa şimdi.

Rene:

— Elden bir şey gelmiyor, duruma ayak uydurmaktan başka çaremiz yok! dedi. Ben Güney'in poğaça kralı olacağım, Hugh da odun kralı. Dostum Tommy sen de yanında zenci esir yerine İrlandalı esir çalıştıracaksın. Bu büyük bir değişiklik! Zamanla çok eğleneceğimizi umuyorum. Kendimizden çok söz ettik. Pekiyi Mrs. Scarlett siz ve Mrs. Melanie ne yapıyorsunuz ? İnek sağıp, pamuk topluyorsunuz herhalde?

Scarlett, Rene'nin kadere kolayca boyun eğmesine bir anlam veremedi ve onun sorusuna;

— Birkaç zencimiz var, her işi onlar yapıyor! diye cevap verdi.

— Duyduğuma göre Mrs. Melanie bebeğine Beau-regard adını vermiş. Kendisini kutladığımı ve 'İsa adından sonra dünyada bunun kadar güzel bir başka ad yoktur!' dediğimi ona söyler misiniz?

Louisiana kahramanının(*) anısı Rene'nin gözlerini parlatıyordu.

Tommy:

— Tamam, ama bir General Robert Edward Lee de unutulmamalı. Beauregard adına saygı duyuyorsam da oğlumun adını Bob Lee Welburn koyacağım.

Rene omuzlarını kaldırarak güldü.

— Sana uydurma gibi gelen, ama gerçek olan bir öykü anlatacağım. Sömürgelerde doğan ve beyaz ırktan olan kişilerin General Beauregard ile General Lee hakkında neler düşündüklerini öğreneceksiniz bu öyküde...

Yeni Orlean'dan pek uzak olmayan bir yerde tren-de giderlerken General Lee'nin askerlerinden Virginia'lı biri, Beauregard'ın emrinde bulunan bir sömürge askeriyle tanışmış. Virginialı durmadan Lee'den söz ediyormuş. General Lee'yi, şöyle yaptı, böyle yaptı diye övüyormuş.

(*) General Beauregard aslen Fransız'dı ve "Louisiana Kaplanları" diye adlandırılan orduya komuta etmişti. Zuhaf elbisesi giyen askerleri ona taparcasına bağlıydılar.

Sömürge askeri terbiyeli bir tavır takınıp sanki unuttuğu bir şeyi anımsamak ister gibi, alnını kırıştırmış ve birden 'General Lee mi?' dediniz. Ha, evet! Şimdi anımsadım. Bizim General Beauregard ondan övücü sözlerle bahsederdi!' demiş.

Bunları dinleyen Scarlett herkesle birlikte güldü. Ama bu öyküde gülünç bir taraf göremiyordu. Bu arada öyküdeki sömürge askerinin de Charleston ve Savannah halkı kadar kendini beğenmişin biri olduğunu anladı. Gerçekte ise Scarlett de Ashley'nin oğluna o generalin adının verilmesini uygun bulmuştu.

Şef Levi'nin yönetiminde orkestra "İhtiyar Dun Tucker" adlı şarkıyı çalmaya başladığı sırada Tommy, Scarlett'e döndü;

— Scarlett dans etmek ister misiniz? dedi. Gerçi ben sizi dansa davet edemem ama Hugh ve Rene ile dans edebilirsiniz.

Scarlett yüzüne biraz hüzünlü bir ifade vererek;

— Hayır, sizlere teşekkür ederim. Hâlâ annemin yasını tutuyorum! İsterlerse başkalarıyla dans edebilirler! diye cevap verdi.

Bu üç erkek onun yanından uzaklaşırken, Scarlett gözleriyle kalabalığın içinde Frank Kennedy'yi aradı. Onu Mrs. Elsing'in yanında gördü ve gelmesi için işaret etti.

Frank yanına gelince;

— Bana içecek bir şey getiriniz, şurada sizinle biraz konuşmak istiyorum! diyerek ona تنها bir yer gösterdi.

Frank istenilen içeceği getirmeye, Scarlett de pencerenin yanına gitti. Bir koltuğa oturdu ve çamur lekelerinin görünmemesi için eteklerini topladı. Müzik ve kalabalık ona sabahki bozgunu unutturuyordu. Rhett'in davranışlarını, yaptığı hakaretleri yarın düşünecekti. Yarın düşünecekleri arasında Frank'in ürkek kalbini etkileyip etkileyememesi de vardı. Scarlett bu gece yaşamak, eğlenmek isteğiyle yanıp tutuşuyordu. Her yerinden canlılık fışkırıyor, kalbinde bir ferahlık

hissediyordu. Umut, düşünme yetisine güç veriyor, onu tekrar hayata bağlıyor ve gözlerindeki ışıltıları parlatıyordu.

Salona göz gezdirdi, dans edenleri izledi. Savaş öncesi Atlanta'ya ilk geldiği zaman bu salonun ne kadar büyük olduğunu anımsadı. O günlerde sert ağaç döşeme ayna gibi parlıyordu. Salonun ortasındaki avizeden çevreye değişik renkler yayılıyordu. Duvarlardaki soylu ve zarif görünümlü portreler de davetlilere gülümsüyordu sanki... Sedirler, ayakta durmaktan ya da dans etmekten yorgun düşenleri dinlenmeye çağırıyordu. Scarlett savaşın ilk yıllarında güzel bir subayın yanında şu sedire oturmuş, orkestranın çaldığı coşkunu parçaların eşliğinde dans eden çiftleri izlemişti. Dans edenlerin ayaklarından çıkan uyumlu sesler, müzikle birlikte onun kulağına çok hoş gelmişti.

Bu gece ise avize çevreye rengarenk ışıklar saçmıyordu; salon büyük bir yağ lambası ve birkaç mumla aydınlatılıyordu. En güçlü ışık, şöminede güldür güldür yanan odunların alevinden geliyordu. Tabloların duvarda izleri kalmıştı. Sedirleri de götürülmüştü. Scarlett şimdi ayakları kırık bir divanda oturuyordu. Düşüncelere dalan genç kadının canı dans etmek istiyordu. Ama şimdilik bundan vazgeçmeliydi; çünkü bu تنها yerde Frank'i istediği gibi yönlendirecekti.

Levi'nin yönettiği orkestradan salona yayılan müzik giderek coşuyordu. Scarlett, bango çalmaya başlayan ihtiyar Levi gibi ayaklarıyla tempo tutuyordu. Çiftler iki sıra halinde dans ediyorlardı. Bu iki sıra müziğin eşliğinde birbirine yaklaşıyor, geriliyor, sonra bir kasırga gibi dönüp kanat biçimini alıyorlardı.

Yıllar önce ihtiyar Don Tucker sarhoştü. Levi işaret veriyor; Hanımları zıplatın!

O savaşta can verdi. İhtiyar şef yine işaret veriyor: Hanımlar zıplayın!

Tara'da geçen kasvet ve korku dolu yorucu günlerden sonra biraz müzik dinlemek ve dans edenlerin ayak seslerini duymak ne büyük, ne doyumsuz bir

zevkti. Ortalık ölgün bir ışıkla aydınlatılsa da tanıdık yüzler görmek, onlarla selamlaşmak, şakalaşmak, sohbet etmek ne kadar güzeldi. O eski günler; o parıltılı, gösterişli günler tekrar canlanıyordu sanki... Salona yansıyan müzik, salondan yükselen uyumlu sesler o kadar güzeldi ki, insan dansa katılamayan gençlerin yüzlerindeki hüznü, yamalı elbiseleri ve topukları aşınmış ayakkabıları görmemek için gözlerini kapayınca hiçbir şeyin değişmediğini sanırdı. Ama eski görkemli eğlencelere tanık olan bir kimse; şimdi yemek odasındaki masanın çevresine sıkışmış olan ihtiyar adamları ya da duvarın dibine sıralanıp yelpazelenme adetini bu kış gününde de sürdüren ihtiyar kadınları görünce ürperiyordu.

Şimdi bu salonda bulunanların hepsi de beş yıl önceki kişiler değil miydi? Bu sorunun cevabı hem "evet", hem "hayır" oluyordu. Neden bu böyleydi? Bunların hepsi beş yaş ihtiyarladıkları için mi? Hayır, buna yalnız zaman neden olmamıştı. Onlar için çok önemli olan bir unsur yok olup gitmişti. Beş yıl önce onlar, gelişmelerini sağlayan ve her çeşit kaygı ve kuşkudan arınmış olan bir güven havası içinde yaşıyorlardı. Artık bu hava yoktu ve bu hava ile birlikte yaşama istekleri de mahvolmuştu.

Scarlett de değiştiğini farkediyordu. Ama ondaki değişiklik başka bir yönde olmuştu. Bu durum genç kadının çok garibine gidiyordu. Oturduğu yerden onları izliyor ve kendisini bu kişilerin arasında yabancı gibi hissediyordu. Sanki başka bir dünyadan gelmiş ve onların dilini bilmeyen bir insandı. İşte o zaman şu gerçeği farkettti: Ashley'nin yanında da buna benzer bir duyguya kapılıyordu. Kendisinin, Ashley ve onun benzerlerinin oluşturdukları bir ortamın dışında bırakıldığını sanıyordu.

Eski ahabplarının davranışları ve yüz ifadeleri değişmemişti. Ama Scarlett onlardaki bu durumun, tamamen geçmişle dolu olmalarından ileri geldiğini sanıyordu. Oysa onlar saf ırkta geliyorlardı ve ölene kadar

da soylu ve kibar hallerini koruyacaklardı. Ama ne var ki mezarlarına anlatılması mümkün olmayan acıları götüreceklerdi. Bozgunun bitkinleştirdiği bu alçakgönüllü insanlar cömert bir milleti temsil ediyorlardı. Bu yüzden onlar yenilgiyi asla kabul etmeyeceklerdi. Burunları sürtülmüştü, buna rağmen onlar başlarını kaldırabiliyorlardı. Kutsal toprakları düşman çizmeleriyle çiğneniyor, yasaları ayaklar altına alınıyor, eskiden yanlarında çalışan esirleri şimdi onları tehdit eden birer düşman oluyorlardı. Hem de bunlar kadınlara hakaret ediyorlardı.

Dünyalarını oluşturan her şey değişmişti. Yalnız gelenekleri kalmıştı ve onlar bunları devam ettirmeye çalışıyorlardı. Böyle yapmak zorundaydılar, tutuncakları başka dalları yoktu. Geçmişte en çok bildikleri ve sevdikleri bir adete bağlıydılar halen: Kibarlık, içten davranma, ilgisiz kalış ve özellikle erkeklerin kadınları korumaları...

Yetiştikleri çevrenin gereği olarak erkekler kadınlara karşı çok nazik davranıyorlar ve onları beklenmedik olaylar sırasında canla başla koruyorlardı. Scarlett ise bu tutumlarını çok saçma buluyordu. Çünkü her kadın bu son beş yıl içinde sayısız felaketle karşılaşmıştı. Kadınlar yaralı askerleri tedavi etmişler, ölenlerin gözlerini bile kapatmışlardı. Savaşa, ateşe, güllelere, yıkımlara katlanmışlar; açlığa, korkuya, yağmaya göğüs germişlerdi. Yapmak zorunda kaldıkları ve uzun bir süre daha yapacakları ağır işlere rağmen kibar erkek ve kadınlar hâlâ göze çarpıyordu. Bunlar sürgündeki kral ve kraliçelere benziyorlardı. Eski şaşaalı günler tarihe karışmıştı, ama bu kişiler sanki hiçbir şey olmamış gibi yaşantılarını sürdürüyorlardı.

Scarlett kendi kendine düşündüğü zaman bir hayli değiştiğini anlıyordu. Eğer değişmemiş olsaydı, Atlanta'dan kaçtığı günden beri yaptıklarını yapamaz ve umutsuzca uygulamaya çalıştığı planını tasarlayamazdı. Ama onların geçirdiği değişim ile, kendisinin geçirdiği değişim arasında çok büyük farklılıklar vardı. Ne yazık ki bu farklılıkların neler olduğunu şimdilik kesti-

remiyordu. Belki de bu farklar, ölüm tehlikesi altında öteki insanların yapamayacakları şeyi yapma cesaretini göstermesi ve onların tüm umutlarını yitirdikleri halde her şeyi neşe ile karşılamaları ve her şeye gözlemini kapamalarıydı.

Gerçekleri açık ve seçik görmemesine asla imkan yoktu. Onu bekleyen hayat o kadar acımasızdı ki, gerçeklere pembe gözlükle bakmaya cesaret edemezdi; baksa bile hiçbir şeyin değişmeyeceğini biliyordu. Scarlett arkadaşlarına hayret ediyordu. Onlar da tüm olayları görüyor ya da kendileri olayları yaşıyor ama bunlardan bir ders almıyorlardı.

Scarlett dans eden ateşli çiftleri izledi ve olayların onlarda da aynı etkiyi yapıp yapmadığını öğrenmeye çalıştı. Bir sevgilinin ölümüyle, aç çocuklarla, bir işe yaramayan kocayla, düşmanın çiğnediği yuvalarla, parçalanmış mal mülkle karşılaşan bu kadın ve erkeklerin tepkileri ne olurdu acaba? Onlar da aynı adaletsiz yasalara boyun eğdirilmişlerdi, aynı feleğin sillesini yemişlerdi. Hayat, Scarlett için hep aynıydı ve gizli bir yanı yoktu. Onların da kayıpları aynıydı, kendisinin kayıpları da... Çektikleri yoksulluk da onlarınkinden farksızdı, çözümlemeleri gereken sorunları da... Buna rağmen olaylar onlarda aynı tepkiyi uyandırmamıştı. Karşısında gördükleri yüz değil, hiçbir elin indirmeyi başaramayacağı birer maskeydi.

Bu insanlar içinde yaşanılan durumdan olumsuz olarak etkilenmelerine rağmen nasıl oluyor da yine neşeli görünebiliyorlardı? Bunu özellikle mi yapıyorlardı acaba? Eğer böyle ise bu davranışları Scarlett'i büsbütün çileden çıkarırdı. Scarlett onlara bağlı olamazdı. Böyle kayıtsız bir davranışla bütün bir dünyanın yıkılışına tahammül gösteremezdi. O bir sürü avcının kovaladığı, bir süre köpeğin peşine düştüğü ve gizlenmek için bir delik arayan bir tilkiye benziyordu.

Bu düşünceleri, onun bencil duygularını harekete geçirdi ve birden karşısındaki bu insanlardan kendine benzemedikleri için nefret etmeye başladı. Scarlett onlara benzeyemediği gibi onları taklit de edemeyeceğini

düşünüyordu. Başlarına gelen felaketten gurur duyar gibi gülümseyen bu kendini beğenmiş insanlardan ne kadar nefret ediyordu. Kadınların sırtlarına giyecekleri yamasız bir tek elbiseleri bile yoktu; ama bu onlar için önemli değildi. Eski soylu ve hanımefendice davranışlarını koruyabilmişlerdi ya, bu onlara yetiyordu. Eski-den zengin bir evin kızı olmasına rağmen Scarlett kendini hiçbir zaman bir hanımefendi gibi hissetmemişti. Elleri Tara'nın sert toprağına değdikten sonra, olmayan hanımefendiliğe de veda ettiğini, buna ancak sofrasında tekrar gümüş takımlara, ahırında yüzlerce ata ve tarlalarında beyazların yerine zencilerin çalıştığını gördüğü zaman kavuşacağını biliyordu.

"Onlar yokluk çekmelerine rağmen kendilerini hâlâ hanımefendi sanıyorlar, ben ise asla böyle düşünmüyorum!" diye düşündü. "Zavallı aptallar parasız hanımefendilik taslamanın imkansız olduğunu bilmiyorlar. Ah işte aramızdaki fark!"

Scarlett böyle düşünmesine rağmen, yine de onların gülünç hareketlerini akla yatkın buldu. Annesi de bu konuda ona hak verirdi kuşkusuz! Bu kadınların duygularına ortak olmayı çok istedi, ama buna imkan yoktu. O da, bu insanlar gibi yoksulluğun bir kadının hanımefendiliğine asla zarar vermeyeceğini düşünmek istiyordu. Ama şimdilik bu düşünceyi benimseyemiyordu.

Kendini bildi bileli Yankeeler'in soyluluktan çok servete değer verdiklerini, bu nedenle de onlardan tiksinererek söz edildiğini işitmişti. Ama bu konuda Yankeeler'e hak veriyordu. Evet ona göre bir hanımefendi olabilmek için kesinlikle para gerekirdi. Ellen, kızının bu görüşte olduğunu işitseydi hemen bayılırdı. Yoksulluğun en acı anlarında bile annesi bir utanç duymamıştı. Utanç! Evet, Scarlett'in de hissettiği aynı duyguydu; ama o fakirlikten, yokluk içinde yaşamaktan, zencilere ait olan işleri yapmaktan utanıyordu.

Öfkelendi ve bu insanları umursamadığını göstermek istercesine omuzlarını sert bir hareketle silkti. Belki onların da Scarlett'e karşı ileri sürebilecekleri

düşünceleri, gösterebilecekleri nedenleri vardı. Ama zavallı aptalcıklar gözlerini geleceğe çevirmemişlerdi. Gelecek kaygısı duyarak, yitirilen şeyleri yerine koymaya çalışanlar sanki onlar değildi. Bundan sonra bir panayırdaki kargaşayı andıracak olan hayatla mücadele etmek istemiyorlardı. Günümüzde durum çok kötüydü. İnsanlar, başarılı olabilmek ve ayakta kalabilmek için sürekli mücadele etmek zorundaydılar. Görgüleri, alışkanlıkları onların, amacı yalnızca para kazanmak olan bir hayata atılmalarını önlüyordu. Onlar para kazanmaktan ya da yalnızca paradan söz etmeyi bayalığın son noktası sayıyorlardı. Yine de bu kuralın dışında kalanlar vardı. Mrs. Merriwether, damadı Rene'nin bir arabayla satmaya götürdüğü poğaçaları yapıyordu. Hugh Elsing odun kesip, satıyordu. Tommy müteahhit olmuştu. Frank de açığözlülük ederek bir mağaza açmıştı. Ama ötekileri, yani halkın büyük bölümü ne yapmıştı? Çiftçiler ellerinde kalan bir iki karış toprağı sürüyorlar, avukat ve doktorlar sinek avlıyorlardı. Bir de hazır yiyciler vardı ki, bunlar ne yapacaktı acaba?

Scarlett'e gelince... Onun hayatı boyunca yoksulluk çekmeye hiç niyeti yoktu. Hatta o, içine düştüğü yoksulluk dönemini elverdiğince kısaltmayı tasarlıyordu. Armut piş, ağzıma düş örneğinde olduğu gibi, oturup Allah'tan bir mucize beklemek yanlışsı değildi. Bu kargaşanın tam ortasına atılıp para toplamaya çalışacaktı. Babası onun için canlı bir örnekti. Gerald meteliksiz olarak İrlanda'dan oraya gelmiş ve Tara'daki görkemli eve sahip olmuştu. Babasının yaptığını kızı niye yapmasındı? O, bütün servetlerini bir dava uğruna harcayan ve bu davanın kaybedildiğini görünce de bu konuda yaptıkları özveriyle gurur duyan insanlardan değildi. Onlar cesaretlerini geçmişten alıyorlardı, o ise gelecekte alacaktı. İşte bundan sonra onun geleceğı Frank Kennedy idi. Bu adamla evlenmeye ve bütün servetini elegeçirmeyi başarırca Tara'da yaşayacaktı. Bir de... Evet evet, Frank'in bıçkı makinesini satın alması da gerekiyordu. Ülkeyi imar etmek için her yanda büyük bir çalışma olduğunu kendisi de görmüştü. Ay-

rica tahta üretme işinde hiçbir rakip de yoktu Atlanta'da. Yalnız bu işle bile servet sahibi olmak çok kolaydı.

Savaşın başladığı ilk günlerde Rhett'in abluka sayesinde kazandığı paralardan söz edişini anımsadı. O zaman Rhett'in söylediği bir cümlenin anlamını kavrayamamıştı.

"— Devletlerin çöküşü de yeniden kurulması kadar para kazandırır."

İşte şimdi bu sözleri gayet açık bir biçimde anlıyor ve eskiden anlayamamasının nedeni olarak toyluğunu ileri sürüyordu.

Scarlett bir elinde bir bardak dut şarabı, öteki elinde de bir tabak içinde bir parça kek getiren Frank'i görünce sahte bir biçimde gülümsedi. Tara için, Frank ile evlenmesinin doğru olup olmadığını düşünmeye gerek görmüyordu. Çünkü bundan kârlı çıkacağını kesinlikle biliyordu.

Şarabını küçük yudumlarla içerken, karşısında ayakta duran erkeğe sürekli gülümsüyordu. Güzelliğinin, salonda dans eden herhangi bir kadından daha çekici olduğunu biliyordu. Eteklerini biraz toplayıp yanında Frank'e yer verdi. Üzerindeki kolonya kokusunun Frank tarafından duyulmasını sağlamak için mendiliyle yelpazeleniyordu. O süründüğü kolonyadan ve alıktan dolayı gururlanıyordu. Çünkü oradaki kadınların hiç biri koku ve allık kullanmıyordu. Frank de bu durumun farkına vardı ve cesaretini toplayarak Scarlett'in kulağına eğilerek, onun bir gül kadar renkli ve kokulu olduğunu yavaşça fısıldadı.

Frank hiç olmazsa bu kadar utangaç olmasaydı... Scarlett onun ürkek bir tavşana benzediğini düşündü. Eğer Tarleton ikizlerin coşkunluğuna ya da Rhett'in küstahlığına sahip olsaydı Scarlett'in ruhunda dönen dolapları gözlerinden anlardı. Ama Frank, Scarlett'in gözlerini okuyacak kadar kadınları yakından tanııyordu. Genç kadın bu konuda memnun oluyor, ama bu yüzden de Frank'e karşı saygı duymuyordu.

Frank Kennedy'nin iki haftadır sürdürdüğü ilanı aşktan sonra, Scarlett yapmacık bir utangaçlıkla kendisine gösterilen sevgiye karşı koyacak kuvveti kalmadığını itiraf ederek onunla evlendi.

Frank bu iki hafta içinde Scarlett'in Suellen'dan bir mektup geleceği kaygısıyla gecelerini odasında bir aşığı bir yukarı dolaştığını, bütün planlarının mahvolacağı korkusuyla Allah'a dua ettiğini bilmiyordu. Suellen mektup yazmak yerine mektup okumaya bayılırdı. Bunu bilen Scarlett odasında annesinin şalı omuzlarında olduğu halde heyecanlı heyecanlı dolaşırken, Suellen'a mektup yazma alışkanlığı vermediği için de Allah'a şükrediyordu. Ama küçük bir rastlantının, her şeyi mahvedeceğini de düşünüyordu.

Frank, Will'in Scarlett'e bir mektup gönderdiğini, Jones Wilkerson'ın Tara'ya tekrar geldiğini ve onun olmadığını görünce küfür ederek bağırıp çağırdığını, Will ile Ashley'nin onu yaka paça çiftlikten uzaklaştırdıklarını da bilmiyordu. Will'den gelen bu mektup, Scarlett'in çözümlenmeye çabaladığı bu sorunu alevlendirmekten başka bir işe yaramamıştı. Vergilerin ödenmesi için belirlenen tarih gittikçe yaklaşıyor, çözüm için gerekli zaman gittikçe daralıyordu. Günler birbirini kovalıyor ve Scarlett'in umutsuzluğu artıyordu. Saati kırmak, zamanı durdurmak istiyordu.

Bu heyecanlı günlerde çelişen duygularını öyle iyi gizledi ve rolünü o kadar güzel oynadı ki Frank hiçbir şeyden kuşkulandı. Onun tek görebildiği, kendisini her akşam Pitty halalara davet eden Charles'ın şanssız dul karısıydı. Frank ona mağazasında yapacağı değişiklikten satın alacağı hızar atölyesinden uzun uzadıya söz eder, Scarlett de onu nazik bir biçimde dinlerdi. Genç kadının ağzından çıkan bir sözcük de onun göya

Suellen tarafından bırakılmasının açtığı yaraya merhem olurdu. Çünkü zavallı Frank Suellen'in bu kararına bir anlam veremiyor ve içten içe üzülerek hiçbir kadının gönlünü çelebilecek bir güzelliğe sahip olmadığına kaygısıyla kıvranıyordu. Suellen'a bir mektup yazıp vefasızlığından söz etmeyi de onuruna yediremiyordu. Bunu düşünmek bile ona acı veriyordu. Allah'tan ablasının yanında gerçek bir teselli buluyordu. Scarlett kızkardeşinin bu kararından dolayı üzüldüğünü söylüyor, bir kızın onun gibi bir erkeği bırakmak yerine çevresinde pervane olması gerektiğini anlatıyordu.

Scarlett, kırmızı yanaklarıyla çevresine güzellik saçıyordu. Dadının sayesinde mükemmel bir duruma gelen yeşil kadife elbisesi de ona çok yakıştıyordu. Elbise tüm vücudunu sarıyor, küçük memeleri giysinin altında çok çekici bir görünüm oluşturunuyordu. İnsanı büyüleyen kolonyasının kokusuna da diyecek bir söz yoktu.

Frank böyle güzel bir kadının, kendisini böyle kötü bir zamanda teselli etmesini büyük bir şans olarak kabul ediyordu. Onun ne babası, ne ağabeyi, ne de onu koruyacak bir kimsesi vardı. Yaşam koşullarının çok ağır olduğunu biliyordu. Bu konuda Scarlett de onunla aynı görüşü paylaşıyordu. Frank her akşam Pitty halaya geliyordu, çünkü oradaki hava onun moralini güçlendiriyordu.

Dadı onu kapının eşiğinde bekler, güzel sözlerle karşılardı. Pittypat de ona konyaklı kahve ikram eder ve çok nazik davranırdı. Scarlett ise gözlerini onun gözlerinden ayırmaz, ağzından çıkan her sözü can kulağıyla dinlerdi. Bazen ikinci vakitleri Pittypat'in evine yakın yerlerdeki işleri için giderken Scarlett'i de arabasına alırdı. Bu gezintiler Frank için gerçek bir eğlence olurdu. Çünkü Scarlett ona art arda garip sorular sorar, o da "bunlara kadınların akli ermez!" diyerek şaka yapardı. Scarlett de "canım, benim gibi bir sersem bu işlerden ne anlar!" diye cevap verir ve beraberce gülerlerdi.

Artık Frank Allah'ın kendisini, zayıf kadınları korumak için mükemmel bir insan olarak yarattığına inanmaya başlamıştı. Nihayet evlenecekleri gün gelince Scarlett utangaç ve sıkılğan bir görünümle başını eğdi, o da şaşkın şaşkın genç kadının elini tuttu. Frank'in böyle bir şeyin olabileceğini aklı almıyordu. O güne kadar evlilik hayalleriyle kendisini avutan adam, hayatında ilk kez olarak şairane bir şey yapıyordu. Bu da onu zevkten çılgına çeviriyordu.

Düğün törenine tanıdıklar ve aile bireyleri çağrılmadı. Tanıkları da yoldan geçen iki yabancı oldu. Scarlett bu konuda inat etmiş, Frank de kabul etmek zorunda kalmıştı. Scarlett Pitty halanın törene gelmesini bile istemedi. Onun kolunu sallayarak;

— Frank yalnızca biz ikimiz! diye yalvardı. Tıpkı bir kız kaçırma olayından sonra yapılan törenler gibi olsun istiyorum. İlk önce kaçırılmak, sonra da evlenmek en büyük isteğimdir. Çok rica ederim canım, bunu benden esirgeme!

Scarlett'in söylediği son tatlı sözler ve gözlerinin yaşla dolması Frank'in direncini kıran iki önemli unsur oldu. Bir erkeğin nişanlısına bazı ayrıcalıklar vermesi gerektiğini düşündü. Hele bir evlilik söz konusu olunca... Zavallı adam, "kadınlar bu durumlarda çok duyarlı olurlar!" diye düşündü.

İşte böylece Frank Kennedy, başına neler geleceğini bilmeden Scarlett ile evlendi.

*

* *

Frank Scarlett'in ısrarlarına bir kez daha dayanamadı ve ona istediği üç yüz doları verdi. İlk başlarda karısının bu isteğine aldırış etmedi, çünkü bu parayı verirse hızar atölyesini almaktan vazgeçmesi gerekcekti. Ama karısının aile bireylerinin kapı dışarı edilmelerine de göz yumamazdı.

Verdiği paranın acısını çok çabuk unuttu, çünkü Scarlett cömert davranışına karşılık ona her gün güler-

yüz gösterdi. Frank, yaşamı boyunca hiçbir kadından bir ilgi görmemişti; bu nedenle parasının boş yere gitmediğini düşündü.

Scarlett Dadi'yı hemen Tara'ya gönderdi. Zenci kadın kendisine teslim edilen parayı Will'e verecek, onun evlendiğini aile bireylerine söyleyecek ve Wade'i getirecekti. İki gün sonra Will'den kısa bir mektup geldi; onu büyük bir sevinçle okudu. Will vergilerin ödendiğini, bu durum karşısında Jones Wilkerson'ın beyninden vurulmuşa döndüğünü, yeni oyunlar yapamadığını ve küfür etmediğini bildiriyordu. Will mektubunu Scarlett'e mutluluklar dileyerek bitiriyordu. Scarlett kendisini bu evliliği yapmaya zorlayan nedenleri Will'in bildiğini ve kendisine hak verdiğini düşünüyordu. Ama Ashley ne demişti acaba? O kendine, "ona meyve bahçesinde söylediğim şeylerden sonra hakkımda ne düşünüyor acaba?" diye soruyor; ama bu sorusuna akla uygun bir cevap bulamıyordu.

Scarlett'e Suellen'dan da bir mektup geldi. Baştan aşağı yazım hatalarıyla dolu olan mektup daha çok küfürnameye benziyordu. Genç kız, ablasına öyle ağır küfürler etmişti ki Scarlett bunları ölene kadar unutmayacaktı.

Genç kadın artık evinin Tara'da değil, Atlanta'da olacağını düşündükçe acı duyuyordu. Oysa kafasında ancak Tara'yı kurtarma düşüncesi vardı. Evlenirken bile Tara'dan uzun bir zaman ayrı yaşayacağını, adeta sürgünde ömür tüketeceğini hiç düşünmemişti. Şimdi ise bu durum onu çok üzüyordu. Gerçi iş işten geçmişti artık. Evliliğin bağlarıyla bağlandığına göre, onun gerektirdiği koşullara boyun eğmekten başka çaresi yoktu. Bu arada Scarlett, Tara'yı kurtardığı için Frank'e karşı kendini borçlu hissediyor, bu yüzden onu kendisiyle evlendiğine asla pişman etmeyeceğine karar veriyordu.

Atlanta'nın tüm kadınları, komşu evde olup bitenlerin hepsini biliyorlardı. Onlar yıllardan beri Frank ile Suellen'in sözlü olduklarını unutmamışlardı. Zaten Frank de Suellen ile ilkbaharda evleneceğini herkese

duyurmuştu. Bu nedenle onların gizlice evlenmeleri Atlantali kadınları şaşkına çevirdi. Onlar artık kendilerinden çok Frank-Scarlett çifti ile ilgilenmekten büyük zevk almaya başladılar. Dedikodu kentin bir ucundan öbür ucuna kadar yayıldı.

Herkes bu evliliği nefretle karşıladı. Mrs. Merriwether her bir gün Frank'e damdan düşer gibi, bir kızkardeşe söz vermişken ablasını almaktaki amacını sormuştu. Orada bulunan Mrs. Elsing'in anlattığına göre Frank'in verdiği cevap, şaşkın şaşkın bakmaktan ibaret olmuştu. Mrs. Merriwether her zaman atılğan olmasına rağmen bu soruyu Scarlett'e sormaya cesaret edememişti.

Scarlett Atlantali'ların hakkında dedikodu yaptıklarını biliyordu, ama buna aldırmıyordu. "Bir adamla evlenmekle, ahlaksız olmak arasında hiçbir yakınlık yoktur!" diye düşünüyordu. Tara kurtulmuştu ya, bu ona yeterdi. Halk istediğini söyleyebilirdi, dedikodular onun umurunda değildi. Onun şimdi yapacağı başka işleri vardı. İlk önce Frank'e, mağazasının daha çok kâr edebileceğine inandırmalıydı. Jones Wilkerson tehlikesi, ona biraz para biriktirmek gerektiğini öğretti. Hem böyle kendini daha güvenli hissedebilirdi. Sonra gelecek yıl da yine vergi sorunuyla karşılaşacağı için Frank'in kazancının artması gerekiyordu. Daha önce kocasının sözünü ettiği bıçkı atölyesi de onun aklını kurcalıyordu. Frank bu sayede büyük bir servet yapabiliyordu. Scarlett bıçkı atölyesini alabilmek için Frank'in daha çok parası olmadığına üzüldü.

Scarlett, "erkek olsaydım para bulmak ve bu bıçkı atölyesini satın almak için mağazayı ipotek ederdim!" diye düşündü. İlk fırsatta bu düşüncesini Frank'e söylediği zaman, o gülümsedi ve ticaretle ilgili düşüncelerini kendisine saklamasını tavsiye etti. Yine de karısının ipotek konusunda bir hayli bilgiye sahip olduğuna çok sevindi. Ama bu durum daha evliliklerinin ilk aylarından itibaren onun içini kemirmeye başladı.

Frank bir gün ona, bazı tanıdıklardan alacağı bulunduğunu söylemek hatasını işlemişti. Çünkü aradan kısa bir süre geçtikten sonra Scarlett, Frank'e borcu

olan bu tanıdıkların kim olduklarını sormaya başladı. Adam kaçamak cevaplar veriyor, öksürüyor, elini kolunu sallıyor ve karısının güzelliği hakkında saçma sapan sözler söylüyordu.

Frank, karısının can sıkıcı sorularını, önerilerini ve düşüncelerini bir araya topladı ve şu sonuca vardı: Scarlett'in küçük kafası, kendi kafasına oranla daha çok hesap işlerine eriyordu. O üç rakamı kağıtsız ve kalemsiz hesaplayamazken, Scarlett daha çoğunu hemen aklından yapıyordu. Kesirli hesaplarda bile zorlanmıyordu. Frank bir kadının aklının hesaba ermesinden hoşlanmıyordu. Evlenmeden önce Scarlett'in okula yeni başlamış bir çocuk gibi hesap yapması çok hoşuna gittiği halde şimdi bunu beğenmiyordu. Frank de bütün erkekler gibi karısının akıllı olduğunu anlayınca hayal kırıklığına uğradı.

Frank'in, Scarlett'in kendisiyle hangi nedenle evlendiğini ve bu konudaki rolünü evliliklerinin hangi döneminde öğrendiğini kimse bilmedi. Herhalde bütün gerçek, Tony Fontaine'nin Atlanta'ya geldiği gün ortaya çıkmıştı. Belki de evlendiğini duyduğu zaman perişan olan ablasının Jonesboro'dan gönderdiği mektuplar sayesinde aklı başına gelmişti.

Ortada gerçek olan bir şey vardı ve Suellen bu konuda ona bir serzenişte bile bulunmamıştı. Frank de ona mektup yazmak cesaretini kendinde bulamıyordu. Kaldı ki bu durumda mektup yazması ve ablası ile evlendiğini bildirmesi neyi çözümlerdi ki? Ama Suellen'in ortada bir neden yokken kendisini terkettiğini düşünmesi ona acı veriyordu. Herkes onun bu davranışını ayıplıyor, kötü ve çirkin buluyordu. Bu da onun vicdanını rahatsız ediyordu. Suçsuz olduğunu ortaya çıkaracak hiçbir kanıt yoktu. Ayrıca bir erkek bir kadın tarafından baştan çıkarıldığını herkese duyuramazdı ya!... Kibar bir adam karısının kendisini bir yalanla kafeslediğini de anlatamazdı herhalde!...

Scarlett onun karısıydı ve kendisine karşı hiçbir duygu beslemeden evlendiğine ihtimal vermiyordu. Bu düşünce Frank'in erkeklik gururunu kabartıyordu.

Hatta Frank, Scarlett'in kendisine deli gibi aşık olduğunu bile düşünüyordu. Ama yine de ortadaki gerçekler karşısında içini bir kurt kemiriyordu.

Frank iki arada, bir derede idi ve elinden her şeye katlanmaktan başka bir şey gelmiyordu. Çünkü Scarlett şahane güzelliklere sahip bir kadındı. Hele suyuna gidildiği zaman neşesine diyecek yoktu. Biraz serbest kaldığı zaman çocuk gibi neşelenir, güler, şakalaşır, kocasının kucağına oturup sakalını çeker, kısacası bin bir şaklabanlık yapardı. Scarlett'in böyle coşkulu anlarında Frank yirmi yaş kadar gençleşirdi. Genç kadın kocasına çok ilgi gösterir, akşamları işten döneceğine yakın terliklerini sobanın yanında ısıtır, nezle olduğu zaman onun sağlığına kavuşması için elinden gelen her şeyi yapardı. Evet şu bir gerçektir ki, suyuna gidildiği zaman, hayat Scarlett'in yanında olağanüstü güzel oluyordu.

*

* *

Evlenmelerinden iki hafta sonra Frank grip olmuştu. Doktor Meade yatması gerektiğini söyledi. Çünkü Frank savaşın ilk yılında zatürreeye yakalanmış ve iki ay hastanede yatmıştı. Doktor hastalığın tekrarlamasından korkuyordu. O da doktorun tavsiyelerine uydu. Sıcak yorganlar altında yatmaktan, Dadı ya da Pitty halanın her saat başı getirdikleri ıhlamur ya da buna benzer sıcak şeyleri içmekten ve bu sırada terlemekten çok hoşlandı.

Hastalık uzun sürünce Frank mağazasını düşünmeye başladı. Mağazanın yönetimini yanında çalışan adama bırakmıştı. O da her akşam gelir, o günkü alışverişler hakkında bilgi verirdi. Ama bu durum Frank'in hoşuna gitmiyordu; bu yüzden de çok üzülüyordu.

Epey zamandan beri fırsat kollayan Scarlett, bir gün serin elini onun ateş gibi yanan alnına koyarak;

— Canımın içi kendini böyle üzmeye devam edecek olursan inan ki seninle kavga ederim. Ben gidip mağazadaki işleri bir kontrol edeyim! dedi.

Scarlett dediğini yaptı ve mağazaya gitti. Yeni evliliğinin ilk üç haftasında kocasının hesap defterlerini incelemek ve onun parasal durumunu öğrenmek isteğiyle yanıp tutuşmuştu. Şimdi Frank'in yatağa düşmüş olmasından yararlanmanın da tam zamanıydı.

Mağaza, Five Points'ten pek uzak değildi. Yeni yapılan çatısı isli bacalar ve duvarların arasında pırl pırl parlıyordu. Mağazanın dış görünümü güzelse de içi çok kötü durumdaydı. Her şey birbirinin içine karışmıştı. Ortalıkta mutfak takımlarıyla çamaşırlar, kumaşlarla eyer ve dizginler yan yana duruyordu. Mağazanın en iyi yerinde kaba saba tabutlar insanı ürkütüyordu. Bir köşede çok sayıda büyük bavullar vardı. Scarlett bu malların arasında tohum, çivi, sürgü, menteşe, marangoz aletleri olup olmadığını araştırmak için eline bir lamba aldı.

"Bir nineyi andıran Frank'in daha tertipli olacağını sanırdım doğrusu!" diye düşündü. "İnsan kendini ahıra girmiş sanıyor. Mağaza hiç böyle olur mu? Bütün bu malların tozunu silip, onları müşterilerin görebilecekleri raflara yerleştirse kuşkusuz daha çok satar ve böylece daha çok kâr eder" diyordu içinden.

Scarlett lambanın kirlettiği elini mendiline silip kendi kendine;

— Satılık malları bu durumdaysa defterleri Allah bilir ne halededir. Önce şu büyük defterden başlayalım incelemeye!" diyerek masanın başına geçti.

Frank'in yanında çalışan Willie, iki köşesi kirlenmiş ve yıpranmış olan defteri istemeye istemeye Scarlett'e uzattı. O da genç olmasına rağmen eski kafalı efendisi gibi düşünüyor ve kadınların ticaretten anlamayacaklarını sanıyordu. Ama Scarlett onu şaşkına çeviren bir iki soru sorunca, genç kadının yemeğe gitmesi önerisini hemen kabul etti. Scarlett sonunda istediğini elde etmişti, şimdi rahatça Frank'in parasal durumunu saptayabilirdi.

Sobaya yaklaştırdığı kırk bir sandalyenin üzerine oturup bir ayağını altına aldı ve defteri dizlerinin üstüne koydu. Yemek saatinde sokaklar tenhaydı ve müş-

terilerin mağazaya gelmeleri için uygun bir zaman değildi. Bunu bildiği için defteri acele etmeden sindire sindire incelemeye başladı.

Yavaş yavaş sayfaları çeviriyor, Frank'in kendi yazdığı ad ve rakamları okuyordu. Birden kaşları çatıldı. Çünkü Mrs. Merriwether ile Mrs. Elsing'in adlarının karşısında beş yüz doları bulan bir alacak toplamı vardı. Frank beş yüz dolar veresiye vermişti! Üstelik bu veresiyelerin bir bölümü de çok eski tarihtiydi. Kocası ona birkaç tanıdıktan alacaklı olduğunu söylediği zaman bunun az bir para olduğunu sanmıştı; oysa bunlar oldukça kabarık borçlardı. Frank bir işadamaı gibi davranmıyor, hata işliyordu. Ticaret ise hatayı affetmezdi.

Scarlett bir hayli sinirlenerek "madem borçlarını ödemiyorlar, o halde niye veresiye almaya devam ediyorlar?" diye söylendi. Defterin sayfalarını çevirdikçe gözleri faltaşı gibi açılıyordu. "Bunların bazıları istese borçlarını pek âlâ ödeyebilirler!" diye düşündü. "Örneğin Mrs. Elsing, kızı Fanny için beyaz satenden elbise diktirdikten ve düğün için dünya kadar masraf yaptıktan sonra borcunu neden ödemiyordu. Biliyorum Frank çok yufka yürekli olduğu için halk onu uyutuyor. Demek alacaklarını bir toplayabilse bıçkı atölyesini rahatlıkla satın alacak."

Defterin son üç dört sayfasını da inceledikten sonra tekrar düşünmeye başladı: "Eğer burasını yardımsever bir kurum haline getirirse işte o zaman hapa yutar Frank! Ne o para kazanır, ne ben rahat ederim... Dur bakayım, şu bıçkı atölyesini ben işletsem nasıl olur? Frank'ten daha başarılı olacağımı sanıyorum. Evet, bu işi başaracağıma inanıyorum."

Doğrusu bu düşünce çok hayret vericiydi. İş konusunda erkekten daha becerikli bir kadın olabilir miydi? Oysa Scarlett kadınların zekadan yoksun olduklarına ilişkin görüşün gelenek haline gelmesine başkaldırıyordu. Felaketlerin birbirini izlediği günlerde bir erkek kadar iş yaptığını ve bunlardan yüzünün akıyla çıktığını anımsıyordu. Daha genç yaşındayken kafasına bir ka-

dının tek başına bir şey yapamayacağı fikrini sokmuşlardı ve hâlâ kafası bu eski görüşlerle doluydu. Oysa ortada bir gerçek vardı; Will gelene kadar uçsuz bucaksız çiftliği bir başına yönetmişti.

"Kadınlar erkeğin yardımı olmadan da iş yapabilirler. Belki yapamayacakları birkaç iş olabilir. Örneğin çocuk yapmak gibi... Ama akli başında olan bir kadın da çaresini bulsa çocuk yapmaz zaten!" diye düşündü.

Kendisini bir erkek kadar yetenekli görünce benliğini bir gurur dalgası kapladı. Erkekler nasıl kendileri için para kazanıyorlarsa o da yalnız kendisi için kazanmak istiyordu. Evet kendi kazanacak, kendi harcayacak ve kimseye hesap vermeyecekti.

"Ah bu bıçkı atölyesini satın alacak param olsaydı!" diyerek içini çekti. "Benimle her şeyin en iyi biçimde işleyeceğine inanıyorum. Kimseye de veresiye mal vermem."

Para istemek için başvurabileceği bir tek kimse yoktu. Bu durumda sorun kapanmıştı. Tekrar içini çekti. Frank'in veresiyelerini toplamasından ve bıçkı atölyesini satın almasından başka çıkar yol yoktu. Scarlett, bıçkı atölyesi satın alınınca, Frank'e iş adamlığı konusunda beceri kazandırmaya karar verdi. Çünkü mağazada uyguladığı yöntemi bıçkı atölyesinde de uygularsa top atması kaçınılmaz olurdu.

Scarlett defterin boş sayfalarından birini yırttı ve buna borçluların adlarını yazmaya başladı. Eve döner dönmez bu konuyu Frank'e açacaktı; ona bu kişilerin ahbap olmalarına rağmen borçlarını vermek zorunda olduklarını anlatacaktı. Kocası bu gerçek karşısında herhalde bocalayacaktı. Çünkü o utangaç yaradışlı idi. Bir de tanıdıklarının kendisine gösterdiği saygıyı baltalamak istemeyecekti. O kadar duygulu bir insandı ki, konu komşudan alacağını istemektense parasının batmasını yeğlerdi.

Herhalde şimdilik kimsede para olmadığını söyleyecekti. Bu doğru olabilirdi, ama herkesin kıyıda köşede gümüş takımı ya da takısı, hatta kiminin bir iki tane ev ya da arsası vardı. Frank borcunu ödeyemeyen-

lerden bunları kabul edebilirdi.

Kocasının bu konudaki çekingenliğini daha şimdi-
den görebiliyordu. Tanıdıklarının takılarını ya da taşın-
maz mallarını almak! Olacak şey değildi!

Scarlett "istediği kadar utansın, ezilip büzülsün;
ona böyle hareket etmemesi gerektiğini, yoksa arka-
daş, ahbap kurbanı olacağını ve ölene kadar yoksul
kalacağını söyleyeceğim!" diye düşündü. "O tanıdıkları-
na karşı merhametli olabilir, ama ben ticarette merha-
metten zarar doğacağına inanıyorum. Bunun için ben
Frank gibi hareket etmeyeceğim. Eğer bir parça katı
yürekli davranmazsa eşeğin kuyruğu gibi ne uzar, ne
kısılır. Oysa onun başarılı olması ve para kazanması
gerekiyor."

Yüz kasları gergin, dili dudağının kenarından biraz
dışarı çıkmış olduğu halde dizinin üstündeki defterden
borçluların adlarını kağıda yazarken mağazanın kapısı
ardına kadar açıldı. İçeri soğuk rüzgardan önce, iri ya-
pılı bir adam çevik ve sert adımlarla girdi. Scarlett ba-
şını kaldırdı ve karşısında Rhett Butler'i gördü.

Yüzbaşı Rhett Butler yepyeni elbiselerinin içinde
bir ilah kadar yakışıklıydı. Sırtına bir pelerin atmıştı.
Başından yeni olduğu daha ilk bakışta anlaşılan şap-
kasını bir centilmen tavrıyla çıkarıp Scarlett'i selamla-
dı. Gülümsüyor, beyaz dişleri parlıyordu. Yine terbiye-
sizce bakıp gözleriyle Scarlett'i soyuyordu. Genç kadı-
na biraz daha yaklaşarak;

— Saygıdeğer Mrs. Kennedy! dedi ve mağazayı çın-
latan bir kahkaha attı.

O anda Scarlett'in karşısına bir hayalet çıksaydı bu
kadar korkmazdı. Yavaş yavaş gerilen sinirlerine ha-
kim olmaya başladı. Birden üzerine oturduğu ayağını
indirip doğruldu. Rhett'e donuk gözlerle baktı.

— Burada ne işiniz var?

— Miss Pittypat'i ziyarete gitmiştim. Evlendiğiniz
haberini aldım ve sizi kutlamak için buradayım.

Karşısında duran bu adam tarafından ellerinin in-
celenmesini ve sonra da hakarete uğramasını anımsa-

yan Scarlett'in yanakları utancından kızarıverdi.

— Yüzüme hangi cesaretle bakıyorsunuz? diye bağırdı.

— Büyük bir yanlışlık var. Asıl siz benim yüzüme ne cüretle bakıyorsunuz.

— Ah, siz dünyanın...

— Borazanlar ateşkesi çalmıyacak mı hâlâ? diye rek Scarlett'in gergin tavrını yumuşatmaya çalıştı. Genç kadının gözlerinin içine bakarak gülümsedi.

Öfkelenmesine rağmen Scarlett de gülümsedi, ama bu zoraki durumu geçiştirmeye yönelik bir gülümseme idi.

— Çok yazık, sizi idam etmemişler!

— Sizin bu konudaki duygularınıza öteki insanların katılmayışına üzülüyorum. Haydi canım biraz içten gülümseyin. Karşımda sopa yutmuş gibi dimdik duruyorsun. Bu tavır doğrusu size yakışmıyor. Herhalde benim... Tamam, şimdi anladım. Yaptığım şakanın tadını çıkaracak bol zaman buldunuz.

—Şaka mı? Haa! Bunu hayatımın sonuna kadar unutmayacağım!

— Yaa! Haydi canım, bırakın bu asık suratı artık! Yüzünüzden düşen bin parça oluyor. Yoksa böyle daha güzel mi olduğunuzu sanıyorsunuz. Oturabilir miyim?

— Hayır!

Rhett, bu cevaba aldırış etmeden bir sandalyeye oturdu ve yüzünü buruşturup iç çeker gibi yaptı.

— Beni iki hafta olsun bekleyecek zamanınız olmadığından söz ettiler. Kadınlar da ne kadar vefasız oluyorlar.

Rhett, ondan bir cevap alamayınca konuşmasına devam etti:

— Scarlett bir dost, hem de eski ve samimi bir dost olarak benim cezaevinden çıkmamı bekleyemez miydiniz? Yoksa şu moruk Kennedy ile aranızdaki karı koca bağları benimle suçlu gibi ilişkilerde bulunmaktan daha mı hoşunuza gitti?

Scarlett onunla konuştuğu zamanlarda çoğunlukla olduğu gibi öfke dalgalarının kabardığını hissetti, ama onun terbiyesizce sarf ettiği sözlerine de gülmek istedi.

— Bu kadar gülünç ve hayasız olmayın!

— Aklımı uzun zamandan beri kurcalayan bir konuda merakımı gidermek ister misiniz? Kendilerine karşı ne aşk, ne dostluk, ne de saygı duymadığınız iki kişi ile evlendiğinizden dolayı zarifliğinizi rizikolu bir sınavdan geçirmediğiniz mi, ya da bir tiksinti duymadığınız mı? Yoksa bana Güneyli kadınların zarif oluşları hakkında yanlış bilgi mi verdiler?

— Rhett!

— Tamam, cevabımı almış kabul ediyorum. Çocukluğumdan beri kafama kadınların zayıf, yumuşak başlı, duygulu olduklarını sokmuş olmalarına rağmen, onlarda erkeklerin anlayamayacağı bir dayanma gücü bulunduğundan daima kuşkulanmışımdır. Neyse, bunları bırakalım. Biliyor musun, Avrupa'da şimdi bir moda var. Artık orada karı koca arasında sevişmek kadar ayıp bir şey yok. Evet, çiftler sevişmeyi zevksiz buluyorlar. Avrupalılar bu nazik noktayı gayet güzel çözümlemişler. İnsanlar çıkarları için evleniyorlar, zevkleri için de sevişiyorlar. Mükemmel bir yöntem değil mi? Siz benim tahminimden daha çok anayurdunuza yakınmışsınız.

Scarlett ona "evet, ben çıkarlarım için evlendim!" demenin yerinde olacağını düşündü. Ama bu cevabı vermeye cesaret edemedi. Çünkü o zaman Rhett'in bir sürü alaylarına hedef olacaktı. Gayet sakın olarak;

— İyi misiniz bari? dedi ve konuşmanın konusunu değiştirmeye çalıştı. Sonra da;

— Cezaevinden nasıl çıktınız? diye sordu.

Rhett eliyle bunun çok kolay olduğunu anlatmak ister gibi bir hareket yaparak;

— Basbayağı! dedi. Zorluk çekmedim. Beni bu sabah serbest bıraktılar. Washington'da Federal hükümet meclisinde iyi bir konuma sahip olan bir arkadaşımın yardımıyla çıktım... Mükemmel bir arkadaş... Bir-

liğin çapulcularından...Konfederasyon'a gereken silahları ondan satın alırdım... Güneyli hanımlar için de krinolinleri o satardı... Benim çok kötü durumda olduğumu duyunca hemen harekete geçmiş. Arkadaş sayesinde delikten kurtuldum. Zaten dünyada her torpille yapılır. Scarlett aklınızda olsun, eğer bir gün tutuklanacak olursanız sizi kurtaracak olan torpildir. Suçunuz ve ceza yemeniz torpilin yanında sıfır kalır.

— Eğer siz suçsuz iseniz ben bileklerimi keserim!

— Şimdi cezaevinden çıktığıma göre Kabil kadar suçlu olduğumu itiraf edebilirim. O zenciye ben öldürdüm. Çünkü bir kadına saygısızlık etmişti. Bu durumda bir Güneyli centilmen bundan başka ne yapabiliirdi? Madem bir zenci öldürdüğümü size itiraf ettim, o halde bir barda çıkan tartışma sonunda bir Yankee süvarisini de öldürdüğümü söylemeliyim. Ama bu küçük suçumdan dolayı beni cezalandırmadılar. Kim bilir belki de benim yerime başka birini ipe çekmişlerdir.

İşlediği cinayetleri o kadar soğukkanlı ve önemsemeyen bir tavırla anlatıyordu ki, Scarlett ürperdi. Ona yaptıklarının övünülecek bir şey olmadığını söyleyeceği sırada aklına Tara'da bir ağacın altında yatan Yankee askeri geldi. Bu askerin ölümü, Scarlett'in vicdanında, ayağının altında farkında olmadan ezdiği bir sümüklüböcek kadar iz bırakmamıştı. O da kendisini Rhett kadar suçlu olduğunu kabul ettiği için, onun hakkında bir karar vermekten vazgeçti.

— Madem iki sırrımı açıkladım, bir başkasını da itiraf edebilirim. Yalnız bir koşulum var, Miss Pittypat'e söylemeyeceksiniz. Paralarım Liverpool bankalarında güven altındadır.

— Paranız mı?

—Evet, Yankeeler'i yakından ilgilendiren paralar!... Scarlett şunu bilmenizi isterim; Benden istediğiniz parayı vermememin nedeni ruhumun bayağılığından değildi. Eğer size bir çek yazacak olsaydım hemen Yankeeler akbabalar gibi peşime düşerlerdi; o zaman da paraya "elveda" demekten başka bir şey yapamazdım.

Yankeeler'in elinden kurtuluşum, bu parayı henüz kullanmak için faaliyete geçmemiş olmamdandır. Küçük bir harekette bulunsaydım hemen paranın izini bulabilirlerdi. Ben de böylece savaş sırasında bize cep-hane ve malzeme satan Yankee yurtseverlerini elevermiş olurdum. Bu da büyük bir rezalete neden olurdu. Çünkü bu adamlar şimdi Washington'un en ileri gelen kişileri arasında bulunuyorlar. Kısacası cezaevinden çıkışımın tek nedeni vicdanımdaki yükü taşımış olma-ma bağlıdır. Ben...

— Yani, şunu mu demek istiyorsunuz: Konfederasyonun bütün altınları elinizde bulunuyor.

— Hepsi değil. Çünkü ablukayı kıran benden başka elliye yakın kişi daha vardı. Bu adamlar çaldıkları paraları Nassau'ya, İngiltere'ye ya da Kanada'ya götürdüler ve oralarda sakladılar. Bende yarım milyona yakın dolar var. Düşünebiliyor musun Scarlett, yarım milyon dolar! Atılğan davranışlarınızı biraz sakinleştirmiş ve tekrar evlenmemiş olsaydınız...

Yarım milyon dolar! Bu rakam karşısında Scarlett, manen duyduğu acının yanı sıra fiziksel bir acıyla da kıvrandı. Rhett'in alaycı sözleri, onu kalbi dahil her yerinden yaralıyordu sanki. Scarlett bu söylenenleri işitmemeye çalışıyordu. Sefaletin egemen olduğu ve on binlerce insanın gözyaşı akıttığı bu ülkede bu kadar paranın bulunabileceğini aklı almıyordu. Paraya ihtiyacı olmayan birinin elinde böyle bir servetin bulunması onu deliye çeviriyordu. Kendisinin de düşman bir topluma karşı, ancak ihtiyar bir koca ve köhne bir mağaza ile savaşması gerekiyordu. Rhett gibi bir çapulcunun elinde bu kadar para bulunurken, kendisinin birkaç yüz dolara ihtiyacı olması büyük haksızlık değil miydi?

Üstelik kendisinin omuzlarında büyük bir sorumluluk, ağır bir yük vardı. Scarlett, Rhett Butler'dan tiksinliyordu. Onun şık giyimi de genç kadını kızdırıyordu. Rhett'i aşağılayacak, rezil edecek sözler neden aklına gelmiyordu? Scarlett, onu yaralayacak bir iki sözcük arayarak;

— Demek Konfederasyon'un parasını saklamayı namuslu bir hareket kabul ediyorsunuz? dedi. Ben böyle düşünmüyorum. Sizin yaptığınız tam bir hırsızlıktır. Bunu siz de biliyorsunuz ya... Benim vicdanım böyle bir yükü taşıyamaz.

— Vay canına!... Bu parayı kimden çaldığımı da söyler misiniz lütfen?

Scarlett onun bu paraları kimden çaldığını düşündü, ama cevap vermek yerine susmayı uygun buldu. Çünkü Frank de aynı yoldan bu mağazaya sahip olmamış mıydı? Ama o daha küçük çapta iş çevirmişti.

— Bu paranın yarısı benimdir. Onu namuslu çalışmam ve Birliğin namuslu yurtseverleri sayesinde kazandım. Onlar yurtlarını yüzde yüz kâr karşılığında sattılar. Demek ki paranın yarısı bu kaynaktan sağlandı. Savaşın başladığı günlerde çok ucuz fiyatla pamuk aldım. Bunun bir libresini, bir dolardan İngilizlere sattım. Çünkü İngiliz dokuma fabrikalarının o günlerde pamuğa büyük ihtiyaçları vardı; her yerde pamuk arıyorlardı.

Paramın öteki bölümünü de ıvrır zıvrır eşyalar üzerinde yaptığım spekülasyonlardan sağladım. Şimdi bu çalışmalarımın meyvelerini neden Yankeeler'e bırakayım? Evet bu paranın yarısı Konfederasyon'a aittir. Çünkü bu para, ablukayı yararak ülkeden çıkardığım ve Liverpool limanlarında yüksek fiyatla sattığım Konfedere pamuğundan sağlandı.

Yetkililer bu pamuğu bana iyiniyetle ve güvenerek vermişler ve yerine deri, silah, cephane, makine almamı istemişlerdi. Bana verilen bu görevi, ben de iyi niyetle yerine getirmek istiyordum. İngiltere'nin beni saygın bir kişi olarak kabul etmesi için bu altınları İngiliz bankalarına kendi adıma geçirmem konusunda talimat aldım.

Abluka daralınca bir gemiyi Konfedere limanından çıkarmak ve daha sonra oraya yanaştırmak imkansızlaştı. Bunu anımsamanız gerekir. İşte bu durumda ben ne yapabilirdim? Bir enayi gibi bu altınları İngiliz

bankalarından çektim ve Yankeeler'in eline geçmesini diye Wilmington üzerinden gönderdim. Abluka daraldıysa kabahat bende mi? Davamız zaferle sonuçlanmadıysa suçlu ben miyim? Para Konfederasyon'a aitti, şimdi ise bu adı taşıyan bir kuruluş yok. Soruyorum şimdi size; bu parayı kime vermemi istiyorsunuz? Yankee hükümetine mi? Halkın beni bir hırsız sanması canımı çok sıkıyor. Bu yüzden bu parayı Yankeeler'e teslim etmek zorunda kalacağım.

Susup dikkatle Scarlett'e bakmaya başladı. Parayı Yankeeler'e teslim etme konusunda onun düşüncesini öğrenmek istiyordu. Bir süre bekledikten sonra iç çebinden çıkardığı deriden yapılmış bir kutunun içinden uzun bir puro çekip aldı. Puroyu yakmadan önce birkaç kez uzun uzun kokladı.

Scarlett içinden "geber rezil herif! Her zaman lafımı ağzıma tıkar!" diye söylendikten sonra görüşünü açıkladı:

— Bu parayı dağıtmalısınız! Evet savaştan sonra Konfederasyon diye bir şey kalmadı; bu doğru. Ama aileleri açlıktan sürünen konfedereler var.

Rhett başını arkaya atarak kahkahayla güldü.

— İkiyüzlülük yaptığınız şu sıra, bu kadar gülünç olduğunuzu hiç anımsamıyorum. Scarlett daima doğruyu söylemeye alışın artık! Çünkü siz yalan söylemeyi beceremiyorsunuz. Zaten İrlandalılar dünyanın yalan söyleyen en adi insanlarıdır. Biraz samimi olun canım! Siz Konfederasyon'a olduğu kadar açlıktan ölen Konfedereler'e de değer vermezsiniz, onları umursamazsınız. Eğer bu parayı, size aslan payını vermeden dağıtacak olsam hemen bir cadı gibi yaygara edersiniz.

Scarlett elinden geldiğince sessizliğini korumaya çaba göstererek;

— Sizin paranıza ihtiyacım yok! dedi.

— Bak hele paraya ihtiyacım yok diyene! Avucunun kaşındığı buradan belli oluyor. Size bir dolar gösterecek olsam hemen üzerine atılırsınız.

Scarlett öfkeli bir sesle;

— Buraya bana hakaret etmeye ve yoksulluğumla dalga geçmeye geldiyseniz hemen çıkıp gidiniz! dedi ve kucağındaki ağır defteri koltuğunun altına alıp kalkmaya çalıştı. Ama Rhett onun ayağa kalkmasını önledi ve genç kadına doğru eğilerek onu sandalyeye oturttu.

— Gerçekler söylendiği zaman kızmaktan vazgeçiniz artık! Başkaları hakkında siz düşündüklerinizi söylerken canınız sıkılmıyor da, başkalarının sizin hakkınızda söylediklerine neden kıızıyorsunuz. Size hakaret etmiyorum. Yalnızca gerçeğin üstün bir nitelik olduğunu anlatmaya çalışıyorum. Buraya yoksulluğunuzla alay etmeye değil, kocanızla uzun ve mutlu bir yaşam sürmenizi dilemeye gelmiştim. Aklıma gelmişken sorayım. Kızkardeşiniz Miss Suellen bu çok usta hırsızlığınızı nasıl karşıladı?

— Ne hırsızlığından söz ediyorsunuz?

— Kızkardeşinizin avucunun içinden Frank Kennedy'yi aşırmanızdan...

— Bilmem.

— Haydi canım, kaçamak cevap vermeyin bana! Bu olayı nasıl karşıladı, ne dedi size?

— Hiçbir şey!

Rhett'in gözlerinde alaycı bir ifade belirdi.

— Ne kadar iyi kalpli bir kızmış! Pekiyi şimdi de bana yoksulluğunuzu anlatın... Cezaevinde beni ziyarette geldiğiniz günden sonra bir değişiklik oldu mu? Frank'te istediğiniz kadar para var mıydı? Tara sorununun çözümlediğiniz mi?

Rhett'ten kurtulmanın imkanı yoktu. Bu durumda Scarlett'in başvuracağı iki seçenek kalmıştı. Bunlardan biri Rhett gibi küstahlaşmak, öteki de onu mağazadan kovmaktı. Oysa gitmesini de pek istemiyordu. Onu alaycı oklarıyla yaralıyorsa da tüm söyledikleri doğrudu.

Onun Frank ile evlenmesindeki gerçek nedeni biliyordu. Sorularını çok kaba biçimde sormasına rağmen o, Scarlett'in sırlarını açıklayabileceği ender kişilerden biriydi. Ona şu an içini dökse ne kadar sevinecekti, ne

kadar hafiflemiş olacaktı... Ne zamandan beri kalbini bütün çıplaklığıyla açabileceği bir kişi çıkmamıştı karşısına...

Ne zaman duygularını ortaya dökse çevresindeki insanlardan kendine karşı hoş olmayan bir tepki gelirdi. İşte bu yüzden Rhett'le konuşmayı, sohbet etmeyi, dertleşmeyi ancak bir tek şeye benzetebilirdi: Dar ayakkabılar içinde uzun süre dans ettikten sonra şişen ayaklarına rahat ve bol bir çift terlik giymeye...

— Bari vergilerinizi ödeyecek parayı buldunuz mu? Rhett'in sesi çok değişik çıkıyordu.

Scarlett başını kaldırdı ve Rhett'in gözlerinde cana yakın bir gülümsemeyle karşılaştı. Dudaklarında da tatlı kıvrımlar vardı. Şu Rhett, ne çapkın adamdı doğrusu!... İsteddiği zaman dünyanın en kibar adamı olabiliyordu. Scarlett, onun kendisiyle alay etmek için gelmediğini anladı. Rhett, kendisinin uğrunda birçok özveride bulunabileceği üç yüz doları elde edip, etmediğini öğrenmeye, eğer Tara için gerekli bu parayı bulamamışsa onu vermeye hazır olduğunu söylemeye gelmişti. Ama Scarlett ona; "ziyaretinin nedeni beni kutlamak değil, parayı bulup bulmadığımı öğrenmektir!" diyecek olsa Rhett hemen saldırıya geçecek ve kendisine iğneleyici, hatta yaralayıcı sözler edecekti. İnsan onu anlamaya, davranışlarını irdelemeye, sözlerindeki gizli anlamları araştırmaya kalkmamalıydı; çünkü bu çabası sonuçsuz kalmaya mahkumdu.

Acaba Scarlett'in üzerine mi titriyordu, yoksa başka bir nedenle mi gelmişti? Bu ikinci olasılık, ilkinde oranla daha akla yatkındı. Ama bunun da doğru olduğunu kim söyleyebilirdi? Rhett, o kadar karmaşık bir insandı ki...

— Evet, Tara'da her şey yolunda şimdilik. Ben... Ben biraz para bulabildim.

— Sanırım bu pek kolay olmadı. Parmağınıza yüzüğü geçirene kadar bir hayli ter döktünüz herhalde...

Scarlett, kendi davranışlarını tam olarak anlatan bu sözler karşısında gülümsememeye çalıştı ise de ya-

naklarında gamzelerin belirmesine engel olamadı.

Bu durum Rhett'in keskin gözlerinden kaçmadı. Sandalyeye oturdu, uzun bacaklarını uzattı ve Scarlett'e gülümseyerek;

— Haydi bakalım, bana biraz yoksulluğunuzdan söz edin! dedi. Bu Frank denen öküz, yoksa sizi başarılarının sırlarını anlatarak mı aldattı? Darda kalmış, savunmasız bir kadını aldattığı için o sopayı hak ediyor. Haydi Scarlett anlatın bana her şeyi! Benden sakladığınız bir sırrınız kalmamalıdır. Ben sizi en kötü günlerinizde tanıdım, değil mi?

Scarlett:

— Ah Rhett siz dünyanın... Doğrusunu isterseniz dünyanın nesi olduğunuzu ben de bilmiyorum! dedikten sonra bir süre suskun kaldı. Rhett'in yüzüne bakmıyordu, ama onun kendisini incelediğini ve ısrarla sorduğu sorusuna cevap beklediğini biliyordu. Tekrar konuşmaya başladığı zaman sesi titriyordu.

— Hayır, beni aldatmadı. Eğer Frank veresiye vermekten vazgeçip, alacaklarını toplasa bütün kaygılarımdan kurtulacağım. Kendisine aşağı yukarı elli kişinin borcu var. Frank onlardan alacağını istemeye utanıyor. O kadar utangaç bir adam ki!... Alacağını istemeyi, kibar bir adamın, öteki kibar bir adama karşı yapamayacağı bir davranış olarak kabul ediyor. Bu nedenle onun durumunu düzeltmesi için uzun zaman gerekiyor.

— Pekiyi o uzun zaman geçip işler düzeline kadar geçinecek paranız var mı?

— Var ama... Şu anda biraz param olsa onu çok iyi bir iş için harcayacaktım.

— Bu iş nedir? Yine vergiler mi yoksa?

— Bu sizi ilgilendirir mi?

— Evet ilgilendiriyor. Çünkü benden yine bir şeyler istemek üzeresiniz. Ben sizin insanlara sokuluş yönteminizi çok iyi bilirim. Bir de çok iyi bildiğim başka bir şey var ki, o da size para verebileceğimdir. Hatta parayı verirken, sizden daha önce önerdiğim güvenceyi de

istemeyeceğim saygıdeğer Mrs. Kennedy! Ama siz ısrar ederseniz...

— Siz dünyanın en...

Rhett, öfkelenen Scarlett'in konuşmasını engelledi.

— Kesinlikle. Ben yalnız sizi sıkıntıdan kurtarmak istiyorum. Bu sorunun sizi bir hayli üzdüğünü biliyorum. Belki pek çok değil ama epeyce üzülmüyorsunuz... Evet, borç para vermeye hazırım; yalnız bu parayla ne yapacağınızı da bilmem gerek. Bu da hakkımdır sanırım, öyle değil mi? Şık giysiler ya da bir araba almak istiyorsanız alın ve güle güle harcayın. Ama Ashley'ye bir pantolon almayı düşünüyorsanız üzülererek söyleyeyim ki bu parayı vermem.

Scarlett birden bir öfke dalgasının altında kaldı.

— Ben bugüne kadar Ashley'ye hiçbir şey vermedim. Çünkü o açlıktan ölecek olsa bile hiç kimseden hiçbir şey kabul etmez. Siz onun ne kadar namuslu, ne kadar gururlu olduğunu bilmezsiniz. Onu tanıyorsunuz, çünkü onunla aynı terazide tartılacak adam değilsiniz.

— Rica ederim şu an, arkadaşlar arasında hoş karşılanan sözcükleri kullanmayalım. Miss Pittypat'ten her hareketinizi en küçük ayrıntılarına varıncaya kadar öğrendim. Ashley'nin Rock Island'dan dönüşünden beri Tara'dan bir adım bile ayrılmadığını biliyorum. Karısını da evinizde barındırıyorsunuz. Bu durum da geçim bakımından bir hayli sıkıntılara neden oluyor, öyle değil mi?

— Ashley...

Rhett eliyle küçük bir hareket yaparak Scarlett'in konuşmasına fırsat vermedi.

— Çok görkemli olan Ashley benim basit kafama sığmıyor. Biliyorsunuz Oniki Meşeler'de ikinizin arasında geçen aşk tartışmasına tanık olmuştum. Ashley o zamandan beri hiç değişmemiştir. Siz de değişmediniz. Yanılmıyorsam Ashley o gün insanın içini karartıyordu, yoksa sizin değerlendirdiğiniz gibi şahane, olağanüstü bir şeyler vermiyordu çevresine... Bugünkü

halinin eskisinden farklı olduğunu sanmıyorum. Neden karısını ve çocuğunu alıp buraya gelmiyor, neden kendisine bir iş aramıyor. Neden Tara'ya bir sülük gibi yapışmış. Size Tara'dakilere harcamanız için bir metelik bile vermem. Bu bende sabit bir düşüncedir. Bakın, kadınlar tarafından bakılan adamlar için oldukça ağır bir sözcük vardır.

— Böyle şeyleri söylemeye nasıl cesaret edersiniz? Ashley tarlada bir zenci gibi çalışıyor.

Scarlett Rhett'e öfkelenirken, setin kazıklarını onaran Ashley'nin anısı karşısında da duygulanıyordu.

— Her şeyi yaptığını kabul edelim. Ama gerçek bir yardımı dokunduğunu sanmıyorum. Çünkü bir Wilkes'dan asla bir çiftçi yaratamazsınız. Onu kesinlikle çiftlik işlerinde size yardımı olacak duruma getiremezsiniz. Onlar yalnızca süs eşyası olabilecek bir ırktırlar. Şimdi bir kirpi gibi kabarmayı bırakınız ve saygıdeğer, gururlu Ashley hakkındaki kaba düşüncelerimi unutunuz. Böyle basit sorunlar için sizin gibi sağlam kafalı insanların hayal kurmaları beni çok şaşırtıyor doğrusu... İstedığınız para ne kadar ve bununla ne yapacaksınız?

Rhett, Scarlett'ten bir cevap alamayınca sorusunu tekrarladı.

— Bu parayla ne yapacaksınız? Haydi bana doğruyu söylemeye gayret ediniz. Bakın, bu yalan söylemekten daha iyidir ve kolaydır. Eğer yalan söyleyecek olursanız günün birinde foyanızı ortaya çıkarırım; bu da sizin için çok üzücü olur. Scarlett, şunu aklınızdan hiç çıkarmayın: Her şeye tahammül ederim, ama yalanlarınıza asla dayanamam! Evet her şeyinizi hoşgörüyle karşılarım, tilki gibi kurnazlığınızı, kötü ahlâkınızı, huysuzluğunuzu... Ama yalanlarınıza benden tahammül etmemi kesinlikle beklemeyin. Şimdi söyleyin bakalım, bu parayı neden istiyorsunuz?

Scarlett, Ashley için söylediği ağır hakaretlerden dolayı onun yüzüne tükürmek ve para önerisini reddetmek istedi.

Ama sağduyusu onu uyardı ve öfkesini binbir g   l  kle bastırdı. Soylu ve nazik bir tavır takınmak için çaba gösterdi. Rhett sandalyesini sobaya yaklaştırmış, ayaklarını ateşe doğru uzatmıştı. Konuşan yine o oldu.

— İlkelerinizden biri basit bir soruna ters düşünce i  dünyanızda esen fırtınayı izlemek kadar hoşuma giden başka bir şey yok. Sizin sürekli olarak pratik şeylere üstün geldiğiniz bir gerçek, ama günün birinde yaradılışınızın her şeye üstün geldiğini görebilecek miyim acaba? Öyle kadınlar vardır ki, onlarda sürekli olarak yaradılışları üstün gelir...

Ama bu konulardan söz etmeye zamanımız yeterli değil. Biz yine asıl konumuza dönelim. Kaç para istiyorsunuz ve niçin?

— Ne kadar paraya ihtiya ım olacağını kesin bilmiyorum. Bir bıçkı atölyesi var, onu almayı düşünüyorum. Ucuz bir bedelle alacağımı sanıyorum. Bu atölyeyi aldığım takdirde iki araba ile iki katır gerekecek. Bana ait bir fayton ile bir ata da ihtiya ım olacak.

— Bir bıçkı atölyesi mi?

— Evet bana para verecek olursanız kazancı paylaşırız.

— Canım ben bıçkı atölyesini ne yapayım?

— Para kazanırız... Servet yaparız... İsterseniz size paranızın karşılığı olarak faiz de verebilirim.

— Bana uygun bir faiz verebilir misiniz?

— Uygun bir faiz ne demek?

— Yüzde elli oranında bir faiz demektir.

— Elli mi? Siz benimle alay mı ediyorsunuz Alla‐aşkına? Neden gülüyorsunuz? Pis pis ne gülüyorsunuz iblis herif! Ben gayet ciddi konuşuyorum,

— Ciddi konuştuğunuz için gülüyorum. Bu güzel ve yalancı yüzünüzün altında neler olup bittiğini ben-den başka anlayacak bir erkek var mı diye düşünüyorum.

— Canım bırakın bu safsataları da biraz ciddi olun! Rhett beni dinleyiniz ve bu konunun ilgilenmeye değer olup olmadığını söyleyiniz. Bir gün Frank, Peachtree

Sokağı'nın yanında bir bıçkı atölyesi olduğunu söyledi. Sahibi onu paraya ihtiyacı olduğu için satmak istiyormuş. Çok ucuza da verecekmiş. Bu çevrede başka bıçkı atölyesi yokmuş. Şimdi herkes ev yaptığı ya da evini onardığı için tahta ve kalasa müşteri hazır demektir. Bunları çok yüksek fiyatlarla satabiliriz. Sahibi bıçkı atölyesini ücret karşılığı yönetmeye hazırmış. Frank'in parası olsaydı alacaktı. Gerçi parası da vardı, ama o parayı Tara'nın vergilerini ödemek için bana verdi.

— Zavallı aptal Frank! Pekiyi elinden bu bıçkı atölyesini aldığınızı öğrenirse ne yapacak, size karşı tutumu nasıl olacak? Bir de ona bu parayı size, namusunuz dokunmadan benim verdiğimi nasıl söyleyebileceksiniz? Daha doğrusu, bunu ona nasıl inandıracaksınız? Bunları hiç düşündünüz mü?

Doğal olarak bunları hiç düşünmemişti Scarlett. O yine kendine özgü bir biçimde cevap vermekle yetindi.

— Siz merak etmeyin, ben basit bir şeyler uydururum.

— Bu parayı sokakta bulduğunuzu söylersiniz, değil mi? Ama Frank, bu yalanınızı yutmaz!

— Şey... Pırlanta küpelerimi sattığımı söylerim. Bunu yutar sanırım. Gerçekten de bunları size vermeyi düşünüyorum.

— Küpeyi ne yapayım ben?

— Benim hoşuma gitmiyor artık! Zaten bunlar tam anlamıyla benim de sayılmaz.

— Ne demek bu? Kime ait pekiyi?

Scarlett birden Tara'daki olayı anımsadı. Gözlerinin önüne evin holünde öldürdüğü Yankee askeri geldi.

— Küpeleri bana biri ölürken verdi. Onlar benim sayılmaz dememin nedeni budur. Bu küpeleri saklamak yerine size satmayı yeğlerim.

Rhett biraz da kızarak;

— Şu Allah'ın işine bakın! Canım siz paradan başka bir şey düşünmez misiniz?

Scarlett sert bakan gözlerini ona çevirdi ve içtenlik-

le konuşmaya başladı;

— Evet! dedi. Siz de benim yaşadıklarımı yaşasaydınız benim gibi davranırdınız. Paranın dünyada en önemli şey olduğunu anladım ben. Dünya döndükçe bende de para eksik olmayacak. Buna yemin ettim.

Scarlett o yakıcı günü, kendisine yastık olan yumuşak kıvil toprağı, Oniki Meşeler'in arkasından çıkan zencinin pis kokusunu anımsadı. Aklına takılan ve sürekli tekrarlanan o sözü unutmamıştı:

"Bundan sonra midem boş olmayacak! Bundan sonra midem boş olmayacak!"

— Elbet gün gelecek, hoşuma giden şeyleri yiyebileceğim kadar param olacaktır. Artık soframda ne mısır çorbası, ne de nohut ezmesi olacak! Güzel ve şık giysilerim, yumuşak ayakkabılarım olacak. Hep ipek elbise giyeceğim.

— Hep ipek mi?

— Evet, hepsi ipekten olacak. Yankeeler'in Tara'yı almamaları için elimde çok param olacak. Tara'daki arabamı değiştireceğim. Yeni bir ambar yaptıracam. Tarlaları sürmek için katırlar alacağım. Bugüne kadar görmediğiniz miktarda pamuk ürünü elde edeceğim. Wade de her isteğine kavuşacak. Ona hayal ettiği her şeyi alacağım. Bizimkilerin de karınları hiçbir zaman zil çalmayacak, yedikleri önlerinde, yemedikleri arkalarında olacak. Kışın üşümeyecekleri elbiseleri olacak. Sözümü tutacağım ve siz de bütün bunları göreceksiniz. Ama bu söylediklerimi siz anlayamazsınız. Çünkü siz bencilsiniz ve evinizden atılmak korkunuz da yok. Soğuktan titremediniz. Boş mideyle uyumaya çalışmadınız ya da uyuyup korkunç rüyalar, karabasanlar görmediniz. Yırtık pırtık elbiselerle dolaşmadınız. Açlıktan ölmek için bir mahkum gibi çalışmak zorunda kalmadınız.

Rhett gayet sakın bir sesle;

— Konfedere cephelerinde tam sekiz ay savaştım. Açlığı insana bundan daha iyi öğretecek bir yer hayal bile edemiyorum.

— Cephe mi, ordu mu? Haydi canım! Siz hiç pamuk topladınız mı? Mısır da ekmediniz değil mi? Siz... Siz benimle alay mı ediyorsunuz?

Rhett, onun ellerini avucunun içine aldı.

— Hayır alay etmiyorum. Görünüştünüzle, gerçek kişiliğiniz arasındaki farka gülüyorum. Wilkeslar'ın verdiği davette sizi ilk gördüğüm günü anımsıyorum. Yeşil bir elbiseniz, yeşil ayakkabılarınız vardı. Bütün erkekler çevrenizde dönüyordu. Siz de gururlanıyordunuz. Bahse girerim ki o gün bir dolarda kaç peni olduğunı bilmiyordunuz. O gün kafanızda ancak bir düşünce vardı: Ashley'yi etkilemek!

Scarlett, sert bir hareketle ellerini çekti.

— Rhett, sizinle dost kalmamızı istiyorsanız bundan sonra bana Ashley'den kesinlikle söz etmeyin! Siz onu anlayamazsınız. Bu da sizinle sürekli çekişmemize neden olacaktır.

Rhett alaycı bir tavırla;

— Herhalde siz onun içini bir kitap gibi okuyorsunuz! dedi ve ekledi: Beni dinle Scarlett! Size para vereceksem Ashley'den istediğim gibi söz etmek hakkımdır. Faizden vazgeçiyorum, ama bu hakkımdan asla vazgeçmem! Zaten bu kişinin hakkında öğrenmek istediğim bir iki şey var.

— Merakınızı gidereceğimi sanmayın.

— Neden canım? Kesenin ağzının bende olduğunu unutmayın! Zengin olursanız başkalarına karşı siz de aynı biçimde davranırsınız. Onu hâlâ sevdiğiniz apaçık ortada.

— Sevmiyorum!

— Onu savunmanız bile aşkınızı kanıtlamaya yeter. Siz...

— Arkadaşlarımla alay edilmesine tahammül edemem.

— Bunu ileride görürüz. Bana söyleyin bakalım, sizi hâlâ seviyor mu? Yoksa zindan size olan duygularını köreltmış mi? Belki de karısının gerçek bir hazine olduğunu anlamıştır artık!

Rhett'in Melanie ile ilgili bu dokundurması Scarlett'in canını daha da sıktı.

Ashley'yi karısına yalnızca onurunun bağıladığını ona açıklamak istedi. Bunu söylemek için tam ağzını açarken vazgeçti.

— Anlıyorum canım, karısını takdir edecek kadar henüz olgunlaşmamış. Demek zindanda çektiği eziyet, size karşı olan aşkını söndürmemiş!

— Bundan söz etmemizin nedenini anlamıyorum.

Rhett yine sesini sertleştirerek;

— Ben anlıyorum! dedi. Öyle sanıyorum ki soracağım soruya da cevap vereceksiniz.

Sözcüklerin çok sert biçimde söylenmesi Scarlett'i etkiledi, ama o bu öfkenin anlamını sezemedi.

Rhett:

— Demek sizi hâlâ seviyor! diyerek konuşmasını sürdürdü.

Sabrı tükenen Scarlett hırçınlaşarak cevap verdi.

— Pekiyi sevse ya da sevmese ne olacak? Sizinle Ashley'den söz etmek istemiyorum. Siz ne onu anlayabilirsiniz, ne de onun sevme biçimini... Siz ise bir tek sevme biçimi biliyorsunuz. O da Watling gibi kadınlara karşı duyduğunuz aşk!

Rhett yumuşak ve tatlı bir sesle;

— Oh oh!... Demek siz beni yalnız cinsel zevklere tutkun biri sanıyorsunuz! dedi.

— Öyle olduğunuzu kendiniz de biliyorsunuz.

— Bu sorunu benimle konuşurken duyduğunuz tiksintinin nedenini şimdi anlıyorum. Benim kirli ellerim ve dudaklarım onun aşkını lekeleyecekti, değil mi?

— Evet doğrudur!

— Bu temiz aşkın tüm ayrıntılarını öğrenmek isterdim.

— Rhett küstahlık etmeyiniz. Ashley ile aramızda bir şeyler olduğunu sanacak kadar adi davranıyorsunuz.

— Aklımdan böyle bir şey geçmediğine inanmanızı isterim. Zaten size olan ilgim de bundan kaynaklanı-

yor. Asıl öğrenmek istediğim de aranızda neden böyle bir şeyin olmadığıdır.

— Ashley'nin benimle...

—Vay vay! Demek namus adına mücadeleyi başlatan siz değilsiniz, Ashley öyle mi? Aman Scarlett kendinizi bu kadar kolay suçlamayın!

Scarlett yüzünde anlaşılmasa bir ifade bulunan Rhett'e şöyle bir bakarak;

— Tartışmayı burada keselim. Paranıza ihtiyacım yok, hemen buradan çıkınız!

— Paraya çok ihtiyacınız var, bunu biliyorum. Artık konuşmamız bu noktaya geldikten sonra neden devam edip sorunu çözmeyelim? Bu kadar sevimli ve kimseye bir zararı olmayan bir aşktan söz etmekten ne çıkar? Üstelik bir suç işlenmemişken... Demek Ashley sizi yalnızca zekanız, ruhunuz ve soylu karakteriniz için seviyor, öyle mi?

Scarlett bu sözleri işitince içinden isyan etti. Kuşkusuz Ashley onu bu özelliklerinden dolayı seviyordu. Hayatın acımasız darbelerine göğüs germesi de bu güvenden ileri gelmiyor muydu? Onurunun kurbanı olan Ashley, Scarlett'i seviyor ve ona saygı duyuyordu. Onu anlayan ve içindeki güzel şeyleri okuyan ancak Ashley idi.

Ama onun içindeki bütün bu güzel şeyler, Rhett tarafından alaycı bir biçimde ortaya çıkarılınca güzelliklerini yitiriyorlardı.

Rhett'in;

— İçinde yaşadığımız bu ahlaktan yoksun yüzyılda böyle saf bir aşkın olabileceğini öğrenmek beni gençleştirdi! derken ciddi mi, yoksa alaycı mı konuştuğu belli olmuyordu. Bu aşk bana idealist çocukluk günlerimi anımsattı. Demek size olan aşkında dış görünüşünüz etkili olmuyor. Bu beyaz vücudunuz, bir erkeği kollarının arasında tutmaya davet eden bu yeşil gözleriniz, doksan yaşındaki erkekleri bile çileden çıkaran bu kaçıncı olmasaydı; hatta siz çirkin olsaydınız onun size karşı olan aşkı hep aynı olurdu, öyle mi?

Sonra bu kırmızı dudaklarımız... Ne ise şimdilik cinsel zevklerimizi frenleyelim. Demek Ashley bu güzelliklerin hiç biriyle ilgilenmiyor. Yoksa onları görüyor da, bir şeyler mi olmuyor?

Rhett'in bu son sözü, Scarlett'e meyve bahçesinde Ashley'nin kendisini kollarının arasına aldığını ve dudaklarını yiyecek, ama bir türlü doymayacakmış gibi öptüğünü anımsattı.

Bu anı, onun yanaklarının kızarmasına neden oldu. Yüzündeki bu değişiklik de Rhett'in dikkatinden kaçmadı ve öfkeli bir sesle;

— Evet anlıyorum, sizi yalnız ruhunuz için sevmiyor! dedi.

Rhett, onun hayatındaki en güzel ve en kutsal anısına dil uzatıyordu. Scarlett son bir çabayla Ashley'nin anısından uzaklaşmak isteyerek;

— Evet beni yalnız ruhum için seviyor! dedi.

— Ama canım, zavallı adam sizde ruh olup olmadığını bile farketmiş değil. Eğer onu size yaklaştıran ruhunuz olsaydı, a kını, daha doğrusu a kının kutsallığını koruyabilmek için sizin bedensel g zelliklerinize karşı bu biçimde mücadele etmesine gerek yoktu. Çünkü bir erkek, bir kadının yalnız ruh ve zekasına bağlı bir koca olabilir ve yatağında da rahat rahat uyuyabilir. Belki de Wilkes, ailesinin onuruyla sizin vücudunuzun çekiciliğini birleştirmek istiyor.

— Siz herkesi kendiniz gibi sanıyorsunuz!

— Tamam anla alım! Sizi arzu etmediğimi hiçbir zaman söylemedim. Onur konusuna gelince... Bu gibi sorunlar bana hayatım boyunca hiç engel olmamıştır. Arzu ettiğimi her zaman elde ediyorum. Bunun sonucu olarak ne meleklerle, ne de  eytanlarla mücadele ediyorum. Siz Ashley'nin hayatını küçük bir cehenneme çevirdiniz herhalde... Ona acımam gerekecek.

— Ben... Ben mi onun hayatını cehenneme çevirdim?

— Evet, siz! Siz onun için daima baştan çıkartıcı ve yolunu  a ırtıcı oldunuz. Ama o, ötekiler gibi kanmıyor

ve aşkını, onur denen şeye feda ediyor. Öyle sanıyorum ki içinde bulunduğu durum bu adamcağıza ne onur sağlıyor, ne de aşk!

— Aşk sağlıyor!... Çünkü o beni seviyor.

— Sahi mi? Öyle ise soracağım soruya cevap verin ve bu sorun böylece kapansın. Sonra da paralarımı alın ve isterseniz sobaya atıp yakın. Paraya çok değer vermeme rağmen, sizin benden aldığınız parayı ne yapacağınız umurumda bile olmayacak.

Rhett sandalyeden kalktı, yarıya kadar içtiği puroyu yerdeki tükürük hokkasına attı. Çok çevik hareket ediyordu.

Atlanta'dan kaçtıkları gecede olduğu gibi onda korkunç bir hal vardı. Sorusuna alacağı cevaptan kaygılanıyordu.

— Pekiyi, sizi seviyorsa neden Atlanta'da para bulmanıza izin verdi? Ben sevdiğim bir kadını para kazanmaya yollamaktansa...

— Bilmiyordu...

— Siz onun bunu duyabileceğini düşünmediniz mi? diye bağırırken, Rhett'in sesi vahşilemişti. İddia ettiğiniz kadar sizi seviyorsa para bulmak için hangi adama başvuracağınızı anlamalıydı. Sizi buraya göndermektense... Hem de bana... Aman Allah'ım!... Sizi öldürmeliydi!

— Ama haberi yoktu.

— Hiç kuşkulanmadı mı? Eğer kuşkulanmamışsa sizi ve soylu ruhunuzu asla anlayamayacaktır.

Rhett ne kadar haksızdı. Ashley ruhları okumak sanatını nereden bilsindi. Ayrıca Ashley yumuşak, sessiz haliyle Scarlett'in Atlanta'ya gitmesine kesinlikle engel olamazdı. Gerçi Scarlett Ashley'nin bu umutsuz çareye başvurmasını engelleyebilirdi...

Eğer Ashley, meyve bahçesinde kendisine önerilen değişik hayat için, küçük bir umut ışığı yakmış olsaydı, bu Scarlett'in derdine derman olur ve o da Atlanta'ya gelip Rhett'i aramazdı.

Trene binerken bile Ashley'nin bir sözü ya da bir

hareketi, onu gitmekten vazgeçirebilirdi. Ama o, durmadan onurdan, namustan söz etmişti.

Acaba Rhett haklı mıydı? Ashley, Scarlett'in düşüncelerini okuyabilmeli miydi? Scarlett yüreğini sızlatan bu düşünceleri şimdilik kafasından uzaklaştırdı. "Çünkü Ashley'nin hiçbir şeyden haberi yoktu!" diye düşündü.

Hatta Scarlett'in böyle ahlaksızca bir harekette bulunabileceğini tahmin etmezdi asla. Rhett yalnızca Ashley'nin aşkını lekelemeye ve Scarlett'in en değerli umudunu söndürmeye çalışıyordu.

Scarlett; "bugünlerde mağaza ve bıçkı atölyesi çok para kazandırırsa Rhett'in yaptığı bütün eziyet ve hakaretleri, onun burnundan fitil fitil getireceğim!" diye düşündü.

Rhett ona neşeli bir gülümsemeyle bakıyordu. Az önceki korkunç halinden ve heyecanından bir iz kalmamıştı. Scarlett;

— Onun kuşkulanıp kuşkulanmaması sizi niye ilgilendiriyor? dedi. Bu sorun, Ashley ile benim aramdadır.

Rhett omuzlarını silkti. Ashley konusunu kapatmak istiyordu.

— Sizin enerjinize hayranım. Bunu daha önce de söyledim galiba. Ama omuzlarınızda fazla yük taşımanızı beğenmiyorum. Tara'da bir hayli yükünüz var zaten. Bir erkek bile bunları zor taşır. Babanız hasta, onun size hiçbir yararı yok, değilmi? Kızkardeşleriniz var... Zenciler var... Şimdi bir kocanın, belki Miss Pittypat'in de yüklerini omuzladınız. Ashley ve ailesini hesaba katmasak bile omuzlarınızda bir hayli yük ve sorumluluk taşıyorsunuz.

— Ashley bana yük olmuyor, tersine yardımı...

Rhett, Scarlett'in sözünü kesti.

— Ne olur susun! Bu konuda uzun uzun konuştuk. Hayır, size bir yardımı, bir yararı olmuyor. Bunu çok iyi biliyorum. O sırtınızda bir kamburdur; ölünceye kadar de kalacaktır. Kendine baktıracak başka biri-

ni bulana kadar sırtınızdan inmeyecektir. Ben bu adamın, konumuz olmasına sinirleniyorum. Bu konu kapandı artık. Kaç para istiyorsunuz?

Bildiği en ağır küfürler Scarlett'in dilinin ucuna kadar geldi. Onu rezil ve perişan ettikten, en güzel anısını ayaklar altına aldıktan sonra onun parasını kabul edeceğini sanması küstahlığın en büyüğü idi. Ama sözcükler Scarlett'in dudaklarında kilitlenip kaldı. Onun parasını suratına çarpmak ve onu kapı dışarı etmek ne güzel bir hareket olacaktı. Ama ancak paraya ihtiyacı olmayanlar böyle bir davranışta bulunabilirlerdi. Yoksul olduğu sürece buna benzer hareketlere katlanması gerekecekti. Ama zengin olunca da hiçbir şeye boyun eğmeyecek, ancak cana yakın insanlara karşı nazik davranacaktı.

Scarlett "öteki insanları ise cehennemin dibine göndereceğim. Rhett Butler da başta olmak üzere!..." diye düşündü.

Yeşil gözleri bu içten gelen düşüncelerle aydınlandı, dudaklarında hafif bir gülümseme canlandı. Onun bu halinden memnun olan Rhett de gülümseyerek;

— Olağanüstü bir güzelliğiniz var Scarlett! dedi. Hele idam edilecek bir kimseyi düşünürken daha da güzelleşıyorsunuz. Yanağınızdaki şu gamzeleri görmek için size bir düzine ayakkabı alırım. Eğer canınız isterse on üç çift bile alabilirim.

Kapı açıldı, mağazada çalışan delikanlı içeri girdi. Ağzında bir kürdan vardı. Scarlett kalkıp şalına sarıldı, pelerinin bağlarını çenesinin altına bağladı. Artık kesin kararını vermişti.

— Rhett öğleden sonra boş zamanınız varsa benimle beraber gelebilir misiniz?

— Nereye?

— Bıçkı atölyesine kadar arabada bana eşlik etmenizi istiyorum. Frank'e araba ile tek başıma çıkmaya çağıma söz verdim de...

— Bıçkı atölyesine mi? Hem de bu havada, bu yağmur altında...

— Orasını, siz verdiğiniz karardan caymadan önce satın almak istiyorum.

Rhett o kadar yüksek sesle güldü ki, masanın yanında ayakta duran Frank'ın adamı adeta sarsıldı ve tanımadığı bu adama şaşkın şaşkın baktı.

— Mrs. Kennedy evli olduğunuzu unutuyorsunuz galiba? Namuslu ailelerin kabul etmedikleri bu Rhett Butler adındaki bir çapulcu ile kırlarda sizi tek başınıza dolaşırken görürlerse... Canım siz hiç saygınlığınızı düşünmez misiniz?

— Saygınlığımı mı? Aman canım!... Ben bu atölyeyi siz caymadan ya da Frank bunun müşterisi olduğumu öğrenmeden önce almak istiyorum. Biraz yağmurdan ne çıkar? Un değilsiniz ya!... Haydi çabuk olalım!...

*

* *

Bıçkı atölyesi!... Frank ne zaman onu düşünse saçını başını yolar ve bundan karısına söz ettiği için kendisine lanet okurdu. Küpelerini Rhett Butler'a sattığı ve kocasına haber vermeden orasını satın aldığı yetmiyormuş gibi bir de koca atölyeyi tek başına yönetmeye çabalıyordu. Frank bunun hayra alamet olmadığını düşünüyordu. Demek Scarlett ne kocasına, ne de onun iş konusundaki deneyimlerine güveniyordu.

Frank de bütün tanıdıkları ve arkadaşları gibi düşünüyordu. Bir kadının başına buyruk olmaması, kocasına boyun eğmesi gerektiği görüşlerine katılıyordu. Kadınların kafasına bunu soktukten sonra düşünce ve girişimlerinde onlar özgür olabilirlerdi.

Frank, kadınların çok zayıf yaratıklar olduklarını ve onların isteklerini yerine getirmekte bir sakınca olmayacağını da düşünüyordu. Sessiz, yumuşak başlı, sakın bir adam olan Frank, karısından bir iki şeyi esirgeyecek kocalardan değildi. Karısını bu konuda özelliklerle serbest bırakırdı.

Bundan amacı, onun yapacağı saçma ve gereksiz

bir alışverişle ileride alay etmektir. Ama onun kafası Scarlett'in düşüncelerini almıyordu, bunlar ona çok üretkar geliyordu.

Scarlett meleklerle özgü bir gülümsemeyle yanına yaklaşıp bıçkı atölyesini kendisinin işleteceğini söylediği zaman Frank beyninden vurulmuşa dönmüştü. Adamcağız o an duyduğu dehşeti asla unutmayacaktı. Bıçkı atölyesini karısı işletecekti, öyle mi? İşte bunu akli almıyordu. Çünkü Atlanta'da işyeri işleten bir tek kadın yoktu. Geçim sorunu dolayısıyla aile bütçesine katkı olsun diye çalışan kadınlar bile bu biçimde bir iş yapmıyorlardı.

Onlar evlerinde Mrs. Merriwether gibi poğaça, pasta, kurabiye gibi şeyler yapıp başkalarına sattırırlardı. Mrs. Elsing ve Fanny gibi dikiş dikenler de vardı ya da Mrs. Meade gibi öğretmenlik yapanlar, Mrs. Bonnel gibi müzik dersi verenler. Bu kadınlar para kazanıyorlar, ama bunu yaparken evlerinden dışarı bir adım bile atmıyorlardı. Bir aile kadını için evini bırakıp birtakım kaba işçilerin arasında çalışması çok acayipti doğrusu... Üstelik bu kadının bütün ihtiyaçlarını karşılamaya hazır bir kocası varken...

Frank, ilk önce Scarlett'in yalnızca kendisine şaka yaptığını sanmıştı, ama sonradan işin ciddi olduğunu anladı. Ve nihayet Scarlett bıçkı atölyesinin başına geçti.

Sabahları herkesten önce uyanıyor ve arabasıyla Peachtree Sokağı'ndaki atölyeye kadar gidiyor, akşamları da Frank'ten daha geç eve dönüyordu. Scarlett bu birkaç millik yolu, her gün Peter'in eşliğinde gidip geliyordu.

Zorba ruhlu zenci onu korumakla görevliydi. Ama Peter bu görevi yapmaktan hoşlanmıyordu. Çünkü ormanlar serbest bırakılmış zencilerle doluydu. Mağazasındaki işleri yüzünden Frank onunla birlikte gidemiyordu. Artık atölyede bulunmasına gerek kalmadığını söylediği zaman da Scarlett onu;

— Eğer işleri kontrol etmezsem bu açığöz John-

son bana kazık atar. Tahtaları gizlice satıp parayı cebine indirir. Namuslu bir adam bulursam onu işin başına geçireceğim. Böylece oraya her gün gitmem gerek-meyecek ve benim de kentte odun satma imkanım ola-cak! diyerek avuturdu.

Kentte odun satmak! Bu kepezeliğin son perdesiydi artık. Scarlett sabahtan akşama kadar odun satacaktı. Frank bunu düşündükçe çılgına döner, zavallı adam utancından mağazasına kapanırdı.

Atlantalılar da Scarlett hakkında dedikodu yapma-ya başlamışlardı. Ona kızdıkları gibi, Scarlett'i serbest bırakan Frank'e de ateş püskürüyorlardı. Tezgahın öteki ucundan müşterileri ona yüksek sesle;

— Dostum biraz önce Mrs. Kennedy'yi falancanın evinden çıkarken gördüm! dedikleri zaman zavallı adam kıpkırmızı kesilirdi.

Artık karşılaştığı herkes ona karısının yaptıkları hakkında haber veriyordu. Şimdi halkın ağzında, yapı-mı süren otelin önünde geçen bir olay sakız olmuştu. Tommy Welburn, bir başka tahta üreticisine sipariş verdiği sırada, bir rastlantı sonucu Scarlett arabasıyla oradan geçiyormuş. Onları görür görmez arabasından inip yanlarına gitmiş. Tommy'ye aldatıldığını söylemiş ve kendi tahtalarının daha kaliteli ve daha ucuz oldu-ğunu anlatmış. İşçilerin arasında kendi atölyesinde üretilen malların reklamını yaptığı yetmiyormuş gibi, bir de çevresine toplanan halkın yanında ticaretle ilgili bilgilerini sayıp dökmüş. Tommy ikna olduktan sonra Scarlett'e sipariş vermiş. Bir kadına yakışmayacak bu hareket bununla da kalmamış. Siparişleri aldıktan sonra hemen oradan uzaklaşması gerekirken, Scarlett inşaatta çalışan ve kötü bir şöhreti olan Jonnie Galleg-her adındaki bir İrlandalı ustabaşı ile çene çalmaya başlamış. Kent günlerce bu olayla çalkalanmış ve çe-şitli yorumlar yapılmış...

Bütün bu dedikodulara tuz biber eken bir şey daha vardı. Scarlett, bıçkı atölyesinden kazandığı bütün pa-rayı Tara'ya gönderiyordu. Will Benteen'e yolladığı

mektuplarda da bu paraların nereye harcanacağını bildiriyordu.

O günlerde Scarlett'in kafasında bir sürü proje vardı ve hepsi de birbirinden cüretkârdı. Yankeeler tarafından yakılan deponun yerinde bir bar yaptıracağından söz ediliyordu. Her şeye boyun eğen ve her şeye katlanan Frank, karısının bu düşüncesi karşısında patladı. Bir bar açmak, bir genelev işletmekten farksızdı. Ama Frank, ona bu hareketinin doğru olmadığını anlatmakta zorluk çekiyordu. Scarlett kocasının dayatması karşısında düşüncesini şöyle savunuyordu:

— Bar sahipleri en namuslu kiracılarıdır. Bunu Henry amcadan öğrendim. Henry amca "onlar kiralarnı hiç aksatmadan düzenli olarak verirler" derdi. Beni dinle Frank, bir de şu sorun var. Barı inşa ederken elimde kalan en kötü malzemeyi kullanacağım. Çünkü bunları hiç kimse almak istemiyor. Bardan alacağım kirayla da ileride başka bıçkı atölyeleri satın alabiliriz.

Frank dehşet içinde kaldı.

— Şekerim bu kadar bıçkı atölyesini ne yapacaksın? diye bağırdı. Eğer siz biraz akıllı olsaydınız elinizdekini satmaya çalışırdınız. Çünkü bu iş sizi harap ediyor. Serbest bırakılan zencilerden randımanlı iş alana kadar da canınız çıkıyor.

Scarlett, kocasının bıçkı atölyesinin satılmasını isteyen sözlerine değinmeden zencilerle ilgili olarak konuşmaya başladı.

— Zenciler, Allah'ın belası insanlar. Onlara güvenilmiyor. Mister Johnson, sabahları adamlarının tamam olup olmadıkları kaygısıyla uyandığını söylüyor. Bir iki gün çalışıp, kazandıkları para bitene kadar yan gelip yatıyorlar. Onları serbest bırakmakla ülkeye en büyük kötülüğü yaptılar. Mendeburlar bacak bacak üstüne atıp ellerini göğüslerine kavuşturuyorlar, sonra da bir iş yapmıyorlar. Bizde çalışanlar da o kadar tembel ki... Onları yola getirmek için pataklayacak olsam hemen Serbest Bırakılanlar Bürosu bir aç kurt gibi üzerimize saldırıyor.

— Şekerim Mister Johnson'ın bu adamları dövmesine izin vermeyin.

— Hiç izin verir miyim? Eğer öyle bir şey olsa Mister Johnson ile beni hemen içeri atarlar.

— Babanızın hayatı süresince bir zenciye dövdüğünü sanmıyorum.

— Hayır birini dövmüştü. Bir süre avından döndükten sonra atının ayağına pansuman yapmayan bir zenciye pataklamıştı. Ama Frank şunu bilmelisin ki eski günler çok geride kaldı ve her şey değişti. Arada bir bu mendeburları okşamak gerek.

Frank'i hayrete düşüren yalnızca karısının tasarıları değildi. Evlendikleri günden beri Scarlett'te ortaya çıkan değişiklik de onu şaşkına çeviriyordu. Ona ilanı aşk ettiği sıralarda, hayatında onun kadar güzel, heyecanlı, cahil ve utangaç bir kadın görmemişti. Şimdi ondaki kadınlara özgü ruh güzelliği kaybolmuş ve o bir erkek ruhu taşımaya başlamıştı.

Al yanaklarına, gamzelerine ve ince vücuduna rağmen o bir erkek gibi hareket ediyordu. Scarlett önemli bir sorun hakkında karar vereceği zaman, onun sesi tok ve sert bir biçim alırdı. O istediğini biliyor ve amacına ulaşmak için de bir erkek gibi sorunları çözüyordu.

Frank yaşamı boyunca onun gibi kararından dönmeyen, düşündüğünü uygulatan, her isteği olsun diye direten, çevresindekileri kendi kafasına göre yöneten çok kadına rastlamıştı. Zaten Güneyli kadınların çoğu hemen hemen Scarlett gibiydi. Örneğin Mrs. Merriweather'ın zorbalığına hiçbir kadın erişemezdi. Yine beyaz saçlı ve tatlı sesli Mrs. Elsing kadar hiç kimse kurnaz ve sinsi olamazdı. Bütün bu kadınlar, kocaları tarafından yönetildiklerini ve dizginlerin kocalarının elinde olduğunu söylerler ve çevrelerine hiçbir şey belli etmezlerdi. Ama Scarlett hiçbir erkek tarafından yönetilmek istemediği gibi bu tutumunun herkesçe bilinmesinden de çekinmiyordu. Bu yüzden kentin erkekleri Frank ile alay ediyorlardı.

Bir de Rhett Butler sorunu vardı. Onun Miss Pittypat'i ziyarete gelişleri hakaretlerin en büyüğü idi. Frank ona karşı daima soğuk davranırdı. Hatta savaş-tan önce onunla beraber iş yaparken onu Oniki Meşe-ler'e getirdiği ve arkadaşlarıyla tanıştırdığı güne lanet ederdi. Abluka sırasında da vurgunculuk yapmasın-dan nefret duyuyor ve herkes gibi savaşa gitmemesine kızıyordu. Rhett'in Konfedere ordusuna katılıp savaştı-ğını yalnız Scarlett biliyordu. Çünkü Rhett bu işi bir rezalet olarak niteliyor ve bu nedenle kimsenin bilme-sini istemiyordu. Bunu kimseye söylememesi için Scarlett'e rica etmişti. Frank ona, Amiral Bulloch ve bazı kişiler gibi Konfedere'nin altınlarını iç ettiği için de kızıyordu. Üstelik Rhett ve ötekiler ortalıkta birer namus anıtı gibi dolaşıyorlardı. Ama Rhett; Frank'in kendisine kızmasına aldırmadığı gibi, böyle önemsiz bir nedenle Miss Pittypat'e yaptığı ziyaretleri de azalt-mıyordu.

Frank, Rhett'i oraya tombul Pitty halanın çekmedi-ğini hoş olmayan bir biçimde hissediyordu. Küçük Wa-de öteki kişilerden korktuğu halde onu seviyordu. Hat-ta Frank'in bu güçlü rakibine "Tonton Rhett" diye ses-leniyordu. Frank savaş sırasında onun Scarlett'e kur yaptığını ve bunun dillerde dolaştığını unutmuyordu. Scarlett şimdi evli olduğu için halk neler diyecekti? Gerçi genç kadının bıçkı atölyesini işletmesiyle ilgili olarak arkadaşları Frank'in yüzüne karşı alay dolu sözler söylemelerine rağmen, Scarlett'in bu yeni duru-mu hakkında bir şey söylemeye cesaret edemiyorlardı.

Zavallı Frank, karısının ve kendisinin toplantılara, yemek davetlerine artık pek ender çağrıldıklarını farke-diyordu. Bu arada evlerine yapılan eş dost ziyaretleri-nin de seyrekleştiğini görüyordu. Scarlett komşuları-nın birçoğuna soğuk davranıyordu. Hoşlandığı komşu-larına ayıracağı zamanı ise çok az oluyordu. İşten ba-şını kaldırıp komşu ziyaretine gidemiyor ve bu durumdan da pek sıkılmıyordu; Frank ise çok üzülü-yordu.

Frank daima şu soruyu toplumsal ilişkilerine ve davranışlarına rehber edinmişti:

"Komşular ne düşünür acaba?" Oysa zavallı adam, karısının bu adetlerine, alışkanlıklarına sürekli indirdiği darbeler yüzünden toplumdan dışlanmış gibiydi. Herkesin Scarlett'i ayıpladığını ve onun yoldan çıkmasına engel olamadığını için kendisiyle alay edildiğini hissediyordu. Scarlett öyle başına buyruk işler yapıyordu ki, bir koca bu kadar hoşgörölü olmamalıydı. Ama Frank ona bu tür davranışlarına son vermesini söylediği zaman artık evde korkunç fırtınalar esmeye başlamıştı.

Hız. İsa'dan mı Hız. Meryem'den mi, yoksa bir azizden mi yardım dileyeyeceğini şaşırarak Frank, "hay Allah cezasını kaldırsın! Tanıdığım kadınların hepsinden daha çabuk öfkeleniyor ve bu öfkeli hâli öteki kadınlarından daha uzun sürüyor!" diye devamlı söyleniyordu. Her şeyin umut edilenden de iyi gittiği günlerde evde şarkılar mırıldanan bu şefkat dolu kadının, birdenbire değişip başka bir kişiliğe bürünmesine hayret etmemek elde değildi. Şimdi fırtınanın kopması için, Frank'in "şekerim ben senin yerinde olsam..." demesi bile yeterliydi.

Scarlett'te bir vahşî kedi öfkesi vardı. Eğer bir şey kızacak olursa, siyah kaşlarının ortaları kalkar, uçları da birbirine yaklaşırdı. İşte o zaman Frank korkusundan tir tir titrerdi ve bu öfkeli anında söylediklerinden de pek kaygılanmazdı artık. Bu durumlarda evin içinde bir dehşet havası eserdi. Frank erkenden mağazaya gider, akşamları da geç gelirdi. Pittypat de av köpeğinden kaçan bir tavşan gibi odasına çekilirdi. Wade ile Peter arabalığa giderler, Cookie de mutfaktan çıkmaz ve her zaman yüksek sesle okuduğu dualarını bu kez aynı tonda okumaya cesaret edemezdi. Scarlett'in öfkelerini göğüsleyebilen yalnız Dadı olurdu. Çünkü o yıllardan beri Gerald O'Hara'nın bomba gibi patlayan öfkelerine alışmıştı.

Scarlett'in kötü niyetle hareket ettiği söylenemezdi.

Çünkü o kendi düşüncesine göre, Frank'i elinden geldiği kadar mutlu etmeye çalışıyordu. Üstelik onu seviyordu. Tara'yı kurtardığından dolayı ona minnet duyuyordu. Ama Frank onu çileden çıkaracak şeyler yapıyordu.

Alay konusu olan bir adama karşı saygı duymasına imkan yoktu. Ayrıca işler biraz bozuk gittiği zaman onun takındığı utangaç ve çekingen haline de çok kızılıyordu. Eğer Frank işten anlasaydı ve onun yaptıklarına engel olmasaydı Scarlett birçok para sorununu çözümlediğine göre bazı kusurlara göz yumar ve böylece mutlu bir hayat sürebilirlerdi.

Scarlett'in tahmin ettiği gibi oldu ve Frank alacaklarını toplamaktan kaçındı. Onu ne kadar zorladıysa da, o tanıdıklarından borçlarını ödemelerini istemekte dayattı. Frank'in bu inatçı tutumu da Scarlett'e, kendisi para kazanmaya girişmediği takdirde Kennedy ailesinin sonsuza kadar darlık içinde yaşayacağını gösterdi. Scarlett, Frank'in kötü yönettiği mağazası yüzünden kısa bir süre sonra sürüneceğini de anladı. O, ailenin geleceğinin güvenliği açısından paranın ne kadar önemli olduğunu bilmiyordu. Ayrıca toplumsal çalkantıların sürdüğü sıralarda çok para kazanmak gerektiğinin ve zamanla ortaya çıkan yeni aletlere ancak parayla sahip olunabileceğinin de farkında değildi.

Savaşın önce hayat çok kolaydı ve o zamanlar Frank başarılı bir işadama sayılabilirdi. Ama şimdi o hem ihtiyarlamış, hem de hâlâ eskimiş yöntemlerin uygulanmasında ısrar ediyordu. Oysa eski zamanlar tarih olmuştu artık!

Frank ortalığın karışık, ekonomik düzenin bozuk olduğu zamanda gerekli olan kişisel girişimden yoksundu. Madem Scarlett'te bu nitelik ve beceri vardı, Frank'in hoşuna gitmese de ondan yararlanmalıydı. Çünkü evin bugün ve gelecek için paraya ihtiyacı vardı. İşte Scarlett de yorgunluklara katlanarak bu parayı kazanıyordu. Bu durumda kocasının, çok iyi sonuçlar alınan işlere engel olmaya hakkı yoktu.

Scarlett'in pek fazla deneyimi yoktu. Bir bıçkı atölyesini yönetmek de kolay bir iş sayılmazdı. Üstelik yeni atölyeler ortaya çıkıyor, rekabet de kızışıyordu. Bu nedenle evine döndüğü zaman çoğunlukla kafası yorgun ve neşesiz oluyordu. Bu durumda Frank ona, "şekerim ben bunu yapmam!" ya da "ben olsam böyle yapardım!" dediği zaman kadıncağz öfkesini yatıştırmaya çalışır, ama çoğunlukla bir bomba gibi patlardı. Kocasının ona sitem edecek kadar yeteneği ve dar görüşlerinin çerçevesini kıracak kadar gücü yoktu. Şikayet ettiği konular da modası geçmiş çok aptalca şeylerdi. Bu çağda, eski dönemlerin bir kadını gibi hareket etmemesinde ne gibi bir sakınca olabilirdi? Üstelik sürekli eleştirilen şu bıçkı atölyesi kendisinin, ailesinin, Frank'in ihtiyacı olan parayı sağlıyordu.

Frank'in dinlenmeye ve sessiz bir hayata ihtiyacı vardı. İnanarak ve isteyerek katıldığı savaş onun sağlığını ve servetini tüketmiş, onun zamanından önce ihtiyarlamasına neden olmuştu. Bu yitirdiklerine hiç üzülüyordu. Onun hayattan beklediği huzur, çevresinde şefkat dolu sevimli yüzler görmek ve arkadaşlarının takdirine sahip olmaktı.

Nihayet Frank aile huzurunun paraya dayandığını, bunun sağlanması için de Scarlett'i serbest bırakmanın gerektiğini kabul etti. Kendisi de çok yorgun olduğu için huzurunu karısının saptadığı koşullara uyarak sağladı. Bazı akşam soğukta evine döndüğü zaman Scarlett'in güleryüzle kendisine kapıyı açtığını, burnunun ucunu ya da kulağının memesini öptüğünü, arada bir yataklarında uyumadan önce karısının başını göğsüne yasladığını gördüğü zaman, bu huzurun kendisine pek pahalıya mal olmadığını düşünürdü. Ne var ki bu huzur bir göz boyamadan, bir gösteriştten ileriye gitmiyordu. Çünkü Frank huzuru evlenmekle satın almış, ama yaptığı satın alma pazarlığında aldatılmıştı.

Frank bazen "bir hanım, bir erkek gibi vaktini boş şeylerle geçireceği yerde evi ve ailesiyle ilgilenmesi gerekir. Ah bir çocuğumuz olsaydı!" diye düşünürdü. Bu

düşünce karşısında gülümser ve çoğunlukla bir çocuk hayal ederdi. Scarlett ise bunu kesinlikle reddetmişti. Ama çocuklar davet edilmeyi beklemezlerdi ki!

Frank birçok kadının çocuk yapmak istemediğini biliyordu, ama yalnızca korkunun sonucu olan bu isteğin sağlam hiçbir yanı yoktu. O, karısı bir bebek doğurursa onu sever ve öteki kadınlar gibi evde kalarak çocuğu ile ilgilenir diye düşünürdü. İşte o zaman da bıçkı atölyesini satacak ve böylece bütün üzüntüleri yok olacaktı. Bütün kadınların mutlu olabilmeleri için bir çocuğa ihtiyaçları vardı. Scarlett'in de mutlu olmadığı anlamayacak kadar kör değildi. Bazı geceler uyandığı zaman yastıklarda boğulmaya çalışılan hıçkırık sesleri işitirdi. Frank "şekerim ne var, ne oldu?" diye sorar, Scarlett de onu iterek öfkeli bir sesle hep aynı cevabı verirdi: "Ah, beni rahat bırak!"

Evet bir çocuğu olursa Scarlett mutlu olabilecek ve birtakım şeyleri düşünmekten, kendisine dert etmekten kurtulacaktı.

Bazen de Frank içini çeker ve ateş renginde bir masal kuşu tuttuğunu düşünürdü. Oysa onu basit bir çalıkuşu belki de daha çok mutlu edebilirdi.

Fırtına, yağmur ve karanlığın birbiriyle kıyasıya yarıştıkları bir nisan gecesini... Bu yarışta hangisinin üstün durumda olduğu ya da hangisinin üstün geleceği belli değil. Ama korkunç fırtınaya, yağmur ve karanlık engeline rağmen üstün gelen Tony Fontaine idi. Ağzı köpükler içinde kalan bir kır atın sırtında kendi de bitkin bir halde Jonesboro'dan dört nala gelmişti.

Kapıyı hızlı hızlı çaldığı sırada Frank ile Scarlett derin bir uykuda idiler. Uyandıkları zaman her ikisi de çılgına döndü. Bu korkunç fırtınada ve yağmurda gece yarısı gelen kimdi? İşte o an Scarlett son dört ay içinde işittiği; Will'in "düşmanlarımız yine saldırıya geçiyor!" diye bildirdiği haberi, Ashley'nin söylediği Tara'nın meyve bahçesinde rüzgarın neden olduğu "şimdi hepimizi bekleyen durum savaştan da feci, zindandan da, hatta ölümden de!" diyerek tanımladığı haberleri anımsadı. Ama Tony'nin gelişi, onun için çok daha korkunç oldu.

Her yer zifiri karanlıktı, yağmur sağnak halinde yağıyor, fırtına dalları kırıyor, ağaçları deviriyor, çatıları uçuruyordu. Tony kapının açılmasını beklerken, kısa bir süre sonra, sonsuza kadar karanlıkların içinde kalacağını belki de bilmiyordu. Ama bu çok kısa süreye rağmen zavallı Tony, dehşet dolu yeni bir olayın üzerindeki sır perdesini kaldıracak zamanı bulabildi.

Scarlett heyecanla geceliğini omuzlarına atarak pencereden baktı. Tony, Frank'in elindeki mumu sön-

dürmüştü, ama o perişan haldeki yüzü tanıdı. Genç kadın merdivenden inerken, Tony'nin kocasının kulağına bir şeyler fısıldadığını duymuştu:

— Beni arıyorlar... Ben Teksas'a kaçıyorum... Atım neredeyse çatlayıp ölecek... Çok açım... Ashley bana sizin... Şey, lütfen mum yakmayın... Zenciler de uyanmamalı... Başınıza benim yüzümden bir felaket gelmesini istemem...

Mutfağın bütün pancurları akşamdan kapatılmıştı zaten. Storları da aşağıya kadar indirildi. Pencereler son kez kontrol edildikten sonra Tony mum yakılmasına razı oldu ve Frank ile sinirli bir biçimde ve kesik cümlelerle konuşmaya başladı. Scarlett de ona yiyecek bir şeyler hazırlıyordu.

Paltosuzdu, başında şapkası da yoktu, iliklerine kadar ıslanmıştı. Siyah saçları dar alnına yapışmıştı, yüzüne sular iniyordu. Delikanlının hayatta olduğunu gösteren tek şey gözleriydi. Fontaineler'in oğullarına özgü gözlerinde umut ve neşe ışığı parıltıyordu. Bu hali insanın vücudundan soğuk terlerin dökülmesine neden oluyordu. Scarlett'in getirdiği viskiyi seyrek yudumlarla içti. Sonra yeniden doldurması için bardağı Scarlett'e uzattı. Tony yeniden konuşurken Scarlett Pitty halanın odasında derin uykuda olduğuna sevindi; çünkü onun böyle apansız gelişi karşısında bayılıverirdi kadıncağz...

— Bir pis Yankee eksildi hiç olmazsa... Doğrusu yaşantımın son bölümü cehennemden farksızdı. Şimdi de öyle ya... Eğer hemen kaçmazsam adi herifler beni gebertmekte bir an gecikmezler. O köpek ölümü hak etmişti. Şimdi bir an önce Teksas'a kaçmalıyım. Kendimi bu köpeklerle unutturmam gerek. Ashley de benimle birlikte Jonesboro'daydı. Size uğramamı o söyledi. Frank bana bir at ile biraz para gerekiyor. Benim attan hayır yok. Bütün yolu dört nala koştuk hayvancağz. Bir aptal gibi de evden şapkasız, paltosuz çıktım. Yanıma da para alamadım. Hoş evdeki hangi parayı alacaktım ya!...

Sinirli sinirli güldü. Scarlett'in getirdiği viskiyi bu kez birkaç yudumda bitirdi. Sonra önüne konan havuç ezmesi ile mamaligayı (*) aç kurt gibi yedi.

Frank, Tony'nin içinde bulunduğu tehlikeli durumu kavramıştı, sakın bir sesle;

— Benim atımı al! dedi. Yanımda ancak on dolar kadar para var. Eğer yarın sabaha kadar bekleyebilsen...

Tony heyecanlandı.

— Değil sabahı beklemek, burada bir saat bile oylanmam mümkün olamaz. Herifler peşime düşmüşlerdir bile... Ashley beni ensemden yakalayıp uyarmamış olsaydı çoktan beni ipe çekmişlerdi. Ashley çok mert ve cesur bir adammış doğrusu...

Scarlett, Tony'nin sözlerini duyunca bayılmasına ramak kaldı. Demek Ashley de bu korkunç ve karmaşık olaya katılmıştı. Elini boğazına götürerek "acaba Yankeeler Ashley'yi yakalamışlar mıdır?" diye düşündü. "Pekiye ama neden Frank Tony'den yeterli açıklama yapmasını istemiyor, neden olayı bu kadar soğukkanlılıkla karşılıyor?"

Scarlett sabırsızlanarak;

— Ne dedin? Kim kim? diye kekeledi.

— Babanızın eski kahyası canım! Şu alçak Jones Wilkerson!

— Sakın siz onu... Öldü mü o?

Tony boğuk bir sesle;

— Aman Scarlett, siz ne diyorsunuz? Böyle lanet bir adamın hesabını görmeyi aklıma koyduktan sonra onu bıçağımın sapıyla okşayacak değildim ya? Kuşkunuz olmasın didik didik ettim herifi! dedi.

Frank:

— Ellerinize sağlık! Ben de zaten bu herifi hiç sevmezdim.

(*) Mamaliga: Suda haşlanıp üzerine yağ gezdirilen mısır unu yemeği.

Scarlett, bu sözleri söyleyen Frank'e hayret dolu gözlerle baktı. Bu gibi durumlarda dudaklarını ısırarak, buluttan nem kaparak, sinirli, hırçın kocasını tanıyamamıştı. Onda şimdi kararlı bir hal ve tam bir erkek olgunluğu vardı. Tony de bir erkekti. Bu nedenle böyle korkunç bir olayın ayrıntılarını öğrenmek istemek bir kadına düşmezdi. Scarlett'in bu noktada merak ettiği bir tek ayrıntı vardı., o da Ashley idi.

—Peki... Ashley... Sakın!

— Hayır merak etmeyin Scarlett! Yalnızca onu öldürmek istiyordu. Ama Sally yengem olduğu için bu işin benim tarafımdan çözülmesi gerektiğini ona anlattım. Bir hayli direndi, ama sonunda kabul etti. Wilkerson'ın beni tepeleyebileceği kaygısıyla, benimle Jonesboro'ya kadar geldi. Şey, bana hemen verebileceğiniz bir yiyeceğiniz yok mu?

— Olup biten her şeyi anlatmazsanız sinirlerimin bozulmasını önleyemeyeceğim.

— Sinirlerinizin bozulması için lütfen gitmemi bekleyin! Frank atı eyerlerken ben size her şeyi anlatırım. Ama sinirlerinizin bozulması için bu alçak Wilkerson'ın adını duymanız bile yeterlidir. Size karşı ne dolaplar çevirdi, biliyorsunuz. Doğrusu çok adi bir herifmiş. Ama en korkuncu zencileri kışkırtmasıdır. Bir gün zencilerden nefret edeceğimi söyledilerdi, kesinlikle böyle bir şeyin olacağını bile düşünmezdim. Allah canlarını alsın bu kara derililerin! Bu yobazlar söyledikleri her sözün, İncil'de yer aldığını sanıyorlar. Üstelik bizim kendilerine yaptığımız tüm iyilikleri unutturuyorlar. Zencilere oy hakkı veriliyor, ama bize hayır. Eğer zencilere bu hak gerçekten tanınacak olursa hapı yutarız. Bu kadar kepezelik olmaz artık! Ülke bizim değil de Yankeeler ile zencilerin sanki. Bu duruma tahammül etmek mümkün değil. Zaten tahammül de etmeyeceğiz. Savaş yeniden çıkacak olsa bile başkaldıracğız. Çok yakında ülkemiz zenci hakim ve yasa yapan zencilerin, hatta orman kaçını kara ayıların ellerinde kalacak.

— Canım bırakın şimdi bunları! Çok rica ediyorum siz ne yaptınız? Lütfen anlatır mısınız?

— Wilkerson alçağının eşitlik ilkeleri konusunda biraz aşırılık yaptığına ilişkin söylentiler çıktı. Rezil herif, bu sersem zencilere saatlerce nutuk atmaya başladı. Şunun ağzının...

Tony tam küfür edeceği sırada susmasını bildi. Gözleriyle Scarlett'ten özür diledikten sonra;

— Zencilerin, beyaz kadınlar üzerinde hakları olabileceği görüşünü ileri sürdü.

— Deme!

— Evet Mrs. Scarlett, üzülererek söyleyeyim ki bu doğru! Çok şaşmanızdan belli oluyor, sizin tüm bu olup bitenlerden haberiniz yokmuş. Yankeeler Atlanta'da bunu zencilere söylemişler.

— Bilmiyordum, evet!

— Demek Frank bunu size söylememeyi uygun bulmuş. Bunları duyunca gece yarısı Wilkerson'a nazik bir ziyaret yapıp onun hatırını sormaya karar verdik. Yani... Anlıyorsunuz değil mi? Ama durun, bu kararımızı nasıl uyguladığımızı anlatmadan önce size bir başka olaydan söz edeyim. Şu bizim çamyarması eski ustabaşı zenci Eustis'i anımsıyorsunuz değil mi?

— Evet!

— Rezil herif bugün Sally yemek hazırlarken mutfağa girmiş, ona bir şeyler söylemiş. Ne söylediğini bilmiyorum; öğrenebileceğimi de sanmıyorum. Ama kötü bir şey söylediği muhakkak ki Sally'nin bir çığlık attığını duydum. Hemen mutfağa koştum, orada Eustis'i zil zurna sarhoş, ayakta dikilmiş, duruyor gördüm. Eş-şoğlueşek... Şey, çok özür dilerim Scarlett, ağzımdan kaçtı.

— Lütfen siz devam edin.

— Rezil zenciye bir kurşunla yere serdim. Annem Sally'ye bakmak için mutfağa koşarken ben de atıma aklayıp Wilkerson'ı bulmak için Jonesboro'ya gittim. Bana göre esas suçlu oydu. O olmasaydı zavallı Eustis böyle bir şeyi aklından bile geçirmezdi. Tara yönünden

geçerken Ashley'ye rastladım. İşte o da durumu öğrendi-
nce benimle birlikte Jonesboro'ya geldi. Ashley; Wil-
kerson'ın Tara hakkındaki adi düşüncelerini öğrendiği
için, o da eski kâhyanın işini görmek istiyordu. Ben
ona bu işin bana ait olduğunu söyledim, çünkü Sally
savaşta ölen ağabeyimin karısıydı. Yolda Ashley ile
uzun uzun tartıştık. Kente geldiğim zaman bir de ne
göreyim. Aptal gibi tabancamı almayı unutmuşum.
Atımı eyerlerken tabancayı ahırda bırakmışım. O ka-
dar sinirliydim ki bu işi bir an önce bitirmek istiyor-
dum. At hazır olunca da hemen yola koyulmuştum.

Tony birden susunca Scarlett ürperdi. Fontain-
ler'in kini, yıllardan beri bütün bölge halkı tarafından
bilinirdi.

— Çaresizdim, bu yüzden onu bıçağımla temizle-
meye karar verdim. Onu kahvede otururken buldum.
Bir köşeye götürdüm. Bu arada Ashley de kahvedekile-
ri kontrol altına almıştı. Herifin işini bitirmeden önce
onu ne için tepelemek istediğimi anlattım.

Tony'nin yüzü konuşmasının burasında düşünceli
bir hâl aldı.

— Evet, nasıl oldu bilmiyorum, ama onu birden
ayaklarımın dibinde buldum. İnanır mısın, hiç bir şey
arımsamıyorum. Yalnız Ashley'nin beni bir ata bindir-
diğini ve gelip sizi bulmamı tembihlediğini hayal meyal
anımsıyorum. Bu gibi durumlarda Ashley eşsiz bir ar-
kadaştır. Bir görsen, o kadar soğukkanlı davranıyor ki.

Frank, kolunda bir pardüsü ile mutfağa girdi ve
onu Tony'ye uzattı.

Bu onun tek kalın kumaştan dikilmiş pardüsüsü
idi, ama Scarlett kocasının bu cömert davranışına ses
çıkarmadı. Yalnız erkeklere ait bu sorunu tam olarak
anlayamıyordu.

— Pekiyi ama Tony evdekilerin size ihtiyacı olacak-
tır. Eve dönüp her şeyi anlatsanız...

Tony acı acı gülümseyerek pardösüyü giydi;

— Dostum Frank sen bir çılgınla evlenmişsin! Ka-
rın aile bireylerinden birini bir zenciye karşı savunan

bir adamı Yankeeler'in ödüllendireceğini sanıyor. Bilmiyor ki ödül yerine onun boynuna bir ip geçirirler. Haydi Scarlett, gel de helâlleşelim. Öp bakalım beni... Çekinme Frank kızmaz. Belki de bundan sonra birbirimizi bir daha göremeyiz. Teksas çok uzaktır buralara. Size mektup da yazamam. Çünkü bakarsınız, yakayı ele verebilirim mektup yüzünden. Yalnız bizimkilere benim buradan ayrılırken her şeyin yolunda olduğunu bildirirsiniz.

Scarlett, Tony'nin kendisini öpmesine engel olmadı. Frank'le birlikte çıktılar ve arka verandada konuşmaya başladılar. Sonra da nal sesleri duyuldu. Tony fırtına gibi gelip, fırtına gibi gitmişti. Scarlett kapıyı araladı ve Frank'in yorgun bir atı ahıra götürdüğünü gördü. Kapıyı kapadı ve oturdu; çünkü dizlerinde derman kalmamıştı.

Scarlett kentin imar işinin ne büyük tehlikelere katlanılarak yapılabileceğini düşündü... Bugünlerden sonra evinin yarı çıplak bir sürü zenci tarafından kuşatılacağını, bıçkı atölyesine gidiş gelişlerde karşılaşacağı güçlükleri düşündü. Zenciler Yankee süngülerinden güç alarak yasaları yapacaklardı. Scarlett korku içinde "onlar bana hakaret edebilirler, beni öldürebilirler, ırzıma da geçebilirler ama suçluları cezalandıracak kişiler kim olacak?" diye düşündü. Hakkını aramak isteyen olursa daha hakim önüne çıkma imkanı bulamadan ipe çekilebilirdi. Yankeeler yasalara saygı göstermedikleri gibi, suçluları aramaya bile gerek görmeyeceklerdi. Mahkemeye, adalete aldırış etmeden ipi Güneyliler'in boynuna geçireceklerdi.

Scarlett, umutsuzluğun verdiği öfkeyle yumruklarını sıktı ve: "Ne yapabiliriz? Ailesinden bir kadını, sarhoş ve aşağılık bir zenciye karşı savunan Tony Fontaine gibi mert ve cesur bir çocuğu asmak için bir an bile duraksamayacak adi heriflere karşı ne yapabiliriz?" diye düşündü. Tony, "bu duruma tahammül etmek mümkün değil!" demişti. Mert delikanlı çok haklıydı. Ama kendini yönetme imkanı elinden alınan Güneyli-

ler bu duruma boyun eğmekten başka ne yapabilirlerdi.

Scarlett'in bütün benliğini bir korku dalgası kapladı ve vücudu titremeye başladı. Hayatında ilk kez şu gerçeği anladı. Söz konusu olan yalnız Scarlett O'Hara değildi; aynı zamanda onun dışında da başka insanlar ve başka olaylar vardı. Bütün Güney'de kendisi ve kendi ailesi gibi savunmasız on binlerce kadın ve aile ocağı bulunuyordu. Ayrıca Appomatax'da silahını bırakıp karısının imdadına koşan ve hayatları her an tehlikede olan binlerce erkek de vardı.

Scarlett; Tony'nin yüzünden Frank'in yüzüne yansıyan ve o güne kadar Atlanta'da birçok erkeğin yüzünde görüp de üzerinde durmadığı bir görüntüyü belirledi. Bu ordunun teslim olmasından sonra evlerine dönen erkeklerin yüzündeki umutsuz, kaygılı ve korku dolu ifadeden çok farklıydı. Savaşdaki erkeklerin tek amaçları evlerine dönmek ailelerine kavuşmaktı. Ama şimdi bu erkeklerde yeni istekler belirliyor, uyuşuk sinirler geriliyor ve eskiden olduğu gibi yüzlerindeki hayat alevi yeniden parıldamaya başlıyordu. Bu duygular içinde herkes Tony gibi düşünüyor ve "bu duruma tahammül etmek mümkün değil!" diyordu.

Scarlett savaş öncesinin kibar, zarif ve çekingen yaradılışlı birçok Güneyli'sinin umutsuz mücadelenin son günlerine doğru sert, atılgan bir hal aldıklarını söylemişti. Ama mutfakta mumun titrek ışığında karşılıklı oturarak birbirinin gözüne bakan bu iki adamın yüzlerindeki ifade, öteki insanlarda gördüklerinden oldukça farklıydı. Tarif edilmesi imkansız bir öfke ve hiç bir gücün durduramayacağı bir kararlılık vardı bu iki adamın yüzünde...

Scarlett hayatında ilk kez çevresindeki insanların korkuları, acıları ile kendisinininkiler arasında bir benzerlik olduğunu sezmişti. İradesi ve düşünceleri de, onların irade ve düşünceleriyle aynı idi. Evet, gerçekten bu duruma tahammül etmek mümkün değildi.

Eşsiz güzelliğe sahip Güney ülkesi mücadele etme-

den mahvolmayı, Yankee çizmesi altında ezilmeyi kabul etmez. Güney viski ve özgürlük aşkı ile sarhoş olan kara cahil zencilerin eline bırakılamayacak kadar kut-sal bir yurttur. Genç kadın, Tony'nin ani gelişini ve so-luk aldıktan sonra hemen gidişini düşündü ve onunla kendi arasında bir benzerlik olduğunu hissetti. Baba-sının bir gece bir cinayet sonucu İrlanda'dan nasıl kaç-tığını anımsadı. Gerald'ın kanı onun da damarlarında akıyordu. O an Tara'da kaçak Yankee'yi öldürdüğünü de anımsadı ve bu olaydan dolayı kendisini kutlayıp neşelendi. İşte bu kan şimdi bütün Güneyliler'in da-marlarında dolaşıyordu. Hatta bu kan hayalci Ash-ley'nin, çekingen Frank'in ve bir kadına saygısızlık etti-ği için bir zenciye öldüren kendini beğenmiş Rhett'in bile damarlarında vardı.

Frank yağmurdan sırlıslıklam bir halde, öksüre ök-süre mutfığa girdiği zaman Scarlett birden irkildi.

— Ah Frank bu durum daha ne kadar sürecek?

— Yankeeler bizden nefret ettikçe şekerim!

— Demek yapılacak bir şey yok, öyle mi?

Frank, ıslak elleriyle sakalındaki yağmur damlala-rını sildi.

— Var, bununla ilgileniyoruz.

— Ne?

— Şimdilik bundan söz etmeye değmez canım! Çünkü bir iş başaramadık henüz. Bu sorunu çözmek için yıllar gerek. Kimbilir... Belki de... Güney sonsuza kadar böyle kalabilir.

— Deme!

— Şekerim, haydi sen git yat! Üşümüş olmalısın! Bak titriyorsun, haydi yat!

— Bütün bu pislikler ne zaman sona erecek?

— Bize oy hakkı ne zaman verilirse, şekerim. Gü-ney uğruna mücadele eden bir Güneyli ile, bir demok-rat için kutuya oy pusulalarının serbestçe atıldığı za-man sona erer.

Scarlett umutsuzca;

— Oy pusulası mı? diye bağırdı. Zenciler özgürlük

sarhoşluğu ile çılgına döndükleri ve Yankeeler'in de onları bize karşı kışkırttıkları bir zamanda oy pusulası ne işe yarar?

Frank her zamanki sakin haliyle karısının sorusuna cevap vermesine rağmen, onun tüm bu felaketlere oy pusulalarının neden olabileceğine bir türlü aklı ermiyordu. Zaten şu sıra Scarlett'in aklında, bundan sonra Tara'ya göz dikemeyecek ve Tony'yi tehdit edemeyecek olan Jones Wilkerson'dan başka bir şey yoktu.

Scarlett:

— Ah zavallı Fontaineler, kala kala bir Alex kaldı! dedi. Üstelik geride kalan çocuk ve kadınların hayatlarını sürdürebilmeleri için Mimosa'da yapılacak o kadar çok işleri var ki... Örneğin onların tarlalarını kim sürecektir? Pekiyi Tony şu rezil herifin hesabını neden gece görmemiştir. O zaman onu kimsecikler görmezdi.

Frank, elini ani bir hareketle karısının beline doldu. Başka zaman böyle bir davranışta bulunmaya korkardı. Çünkü karısı tarafından reddedileceğini bilirdi; oysa bu gece morali sağlam, kolu güçlüydü.

— Bu zamanda çift sürmekten çok daha önemli işler var. Şimdilik zencilerin gözlerini korkutmalıyız ki bu da işgalcilere ibret olsun. Tony gibi cesur adamlarımız olduktan sonra Güney için o kadar kaygılanmaya gerek yok. Gel yatalım artık!

— Ama Frank...

— Birbirimize kenetlenir ve hiçbir şey sızdırmazsak bugünlerde Yankeeler'i altedeceğimizi sanıyorum. Tatlım pek fazla üzülmene gerek yok. Çevremizdeki adamlara güvenmeliyiz yalnızca. Yankeeler günün birinde eziyet etmekten vazgeçeceklerdir. Çünkü onlar biz Güneyliler'in direncini kıramadıklarını ve kıramayacaklarını anlayacaklardır. Her şey yoluna girecek ve o zaman biz de aynı eskiden olduğu gibi çocuklarımızı namusumuzla, onurumuzla büyüteceğiz.

Scarlett Wade'i ve birkaç günden beri aklını kurcalayan sırrını düşündü. Hayır o çocuklarını bu nefret,

şiddet, korku ve yoksulluk ortamı içinde yetiştirmek istemiyordu.

Kendisinin çektiği acıları, çocuklarının da çekmesine kesinlikle karşıydı. Frank de bu oy hakkı sorunu çözümlenirse her şeyin yoluna gireceğini düşünüyordu. Bu oy hakkı neye yarayacaktı? Feleğin acımasız sillesine direnebilmek için tek şey gerekliydi:

Para!

Scarlett, birden kocasına bir çocuğu olacağını söyledi.

*

* *

Tony'nin kaçışını izleyen hafta içinde Yankee askerleri birkaç kez gelip Pittypat'in evinde arama yaptılar. Günün herhangi bir saatinde gelirler, paldır küldür odalara dalarlar, dolapları açarlar, yatak altlarına bakarlar, bir sürü soru sorarlardı. Çünkü askeri makamlar, Tony'nin Pittypat'in evine sığındığına ya da çevresinde bir yerlerde saklandığına ilişkin ihbarlar almışlardı.

Mavi üniformalılardan nefret eden Scarlett hamileliğinin ilk günlerinde bir hayli sıkıntı çekti. Ayrıca Tony'nin yakalanıp her şeyi itiraf etmek zorunda kalmasından, arkadaşlarını ele vermesinden de korkuyordu. Zindanlar bir hiç yüzünden tutuklanan insanlarla dolup taşıyordu. Scarlett o gece Tony'nin eve geldiğinin farkedilmesi halinde kendisinin, Frank'in ve tamamen masum olan Pittypat'in de tutuklanacağını biliyordu. Ayrıca Washington'dan gelen haberlere göre asilerin mallarına elkonulacak ve böylece savaş tazminatının ödenmesi sağlanacaktı. Scarlett şimdi bütün mal varlığını kaybedeceği korkusuyla yaşıyordu.

Tony'ye başlarına bu belayı açtığı için lanet ediyordu. Arkadaşlarına böyle bir felaketi nasıl layık görmüştü? Ashley de kalkıp onu Atlanta'ya Pittypat'lere göndermişti. Scarlett bundan sonra kimseye yardım yap-

mamaya tövbe etti. Böyle durumlarda kapısını kapayacak ve kimseye açmayacaktı. Doğal olarak Ashley hariç! Haftalarca gözüne uyku girmediydi. En ufak bir gürültü duysa Ashley'nin geldiğini ve onun da Teksas'a kaçmak üzere olduğunu sanıp kalbi küt küt atardı. Onun hakkında ne düşüneceğini bilmiyordu; ayrıca ona mektup yazıp Tony'nin ani gece ziyaretinden söz etmeye de güvenlik açısından çekiniyordu. Çünkü Yankeeler bu yoldan bir şey öğrenirlerse o zaman yalnız Scarlettler'e değil Tara'dakilere de eziyet edebilirlerdi.

Haftalar birbirini kovaladı ve hiçbir kötü haber alınmadı. Scarlett de Ashley'nin bu cinayetten yakasını kurtardığını sandı. Aradan bir süre daha geçtikten sonra savaştan yorgun çıkan Yankeeler onları rahat bıraktılar.

Her şeyin doğal akışı içinde olması, Scarlett'i kuşatma sırasındaki bombardıman gürültülerinden ve savaş günlerinde Sherman ordusuna karşı duyduğu dehşetten daha büyük bir korku içinde kaldı. Sanki Tony'nin gece yarısı birdenbire çıkıp gelmesi, onun gözlerini açmış ve kafasındaki kararsızlığın su yüzüne çıkmasına neden olmuştu.

1865 yılının bu soğuk ilkbaharında Scarlett'in bütün Güney'i tehdit eden felaketleri görebilmesi için gözlerini çevresinde şöyle bir gezdirmesi yeterliydi. O istediği kadar birtakım şeyler tasarlasın, esirler gibi en ağır işleri yapsın, bütün engelleri tek başına yıksın... Hiç önemi yoktu bunların! Çünkü o her an bütün emeklerinin mahvolacağı korkusuna saplanmıştı. Bu sırada bütün haklara zenciler sahipti. Yankeeler, Güney'i tutsaklık zincirine vurmuşlar ve başkaldırmasına bir an bile fırsat vermiyorlardı.

Yankeeler, Georgia ve Atlanta'ya çok sayıda asker yığmışlardı. Yankee komutanları halk üzerinde amansız bir baskı uyguluyorlar ve halkı ölümle tehdit ediyorlardı. Önlerine geleni hiç yoktan tutukluyorlar, mallarına elkoyuyorlardı. Onlar çöplerin hangi saatte

boşaltılacağını ve Konfedereli genç kızların hangi şarkıları söyleyeceklerini bile saptıyorlardı. "Dixie" ya da "Güzel Mavi Bayrak" şarkılarını söyleyenler vatana ihanet suçuna yakın bir suçla yargılanıyorlardı.

Basın susturulmuştu. Birbirini izleyen haksızlıklara ya da askerlerin zulümlerine karşı yapılan her çeşit kişisel ihbar hapsi boylamaya yetiyor da artıyordu. Cezavleri ülkenin ileri gelenleri ile doluydu. Hepsi de yaşam mücadelesi veriyor ve duruşmaya çıkarılmalarını bekliyorlardı. Toplu tutuklamalar yapılıyor. Hükümete karşı biraz ağır dil kullanmak, Ku Klux Klan örgütüyle bir ilişiği olmak ya da bir zenciye saygısızlık etmek zindana atılmak için yeterli bir nedendi. İddialar ne bir kanıta, ne de bir belgeye dayanıyordu. Hakkında yapılan küçük bir ihbar, araştırılmadan o kişinin tutuklanmasına yetiyordu. Serbest Bırakılanlar Bürosu'nun kışkırtmalarıyla zenciler her gün birkaç kişiyi ihbar ediyordu.

Zenciler henüz oy kullanma hakkını almamışlardı, ama Kuzey bu hakkı onlara vermeyi kararlaştırmıştı. İşte bu durumda zenciler için her şey yolunda gidiyordu. Yankee askerleri, onları her konuda kayınıyorlardı. Bir beyazın zora düşmesi için en etkin yol, onu bir zencinin şikayet etmesiydi. Artık eski esirler her şeye egemendi, Yankeeler'in desteğiyle en aptalları bile kahraman olup çıkıyorlardı. Ama aralarında iyi olanlar, kafası çalışanlar da vardı; onlar bu işten en az beyazlar kadar zararlı çıkacaklarını söylüyorlardı. Esirler arasında yüksek tabakayı oluşturan binlerce zenci uşak, efendilerine bağlılıklarını sürdürüyor, ancak önceleri yapmaya tenezzül etmedikleri işleri şimdi yapmak zorunda kalıyorlardı. Tarlalarda çalışmaya razı olan birçok zenci, özgürlüklerini kullanmaktan vazgeçiyordu.

Zencilerin esir gibi çalıştırıldığı dönemlerde ev halkı, ustalar ve el sanatlarıyla uğraşanlar, bu aşağı tabakadan siyahları hafife alırlardı. Bütün Güney'de birçok pamuk üreticisi olan aile, aynı Ellen gibi en iyilerinden yararlanmak ve onlara bir şeyler öğretebilmek için

genç zencileri bir sürü deneyimden geçirirlerdi. Tarla-
da çalıştırılanlar ise yeteneksiz, güçsüz, dürüst olma-
yan, kavgacı ve kaba olanlardı. Güney'de bir zamanlar
toplumun sonuncu sınıfı olan zenciler, şimdi hayatı
çekilmez hale sokuyorlardı. Serbest Bırakılanlar Büro-
su'nun başına geçen birtakım maceracı yöneticilerin
kışkırtmalarıyla ve kinlerini dinsel inanış haline vardi-
ran Kuzeyliler'in yönlendirmeleriyle eski siyah köylü-
ler, şimdi Güneyli beyazların düzeyine yükselivermiş-
lerdi. Bunlar da kendilerinden beklenenleri yapmak-
tan geri kalmıyorlardı. Değerini anlayamadıkları eşya-
ların ortasında maymunlar ya da küçük çocuklar gibi
tahrip etme zevklerini gideriyorlar ve aptallıkları yü-
zünden çeşitli aşırı davranışlarda bulunuyorlardı.

Bütün bu serbest bırakılan zencilerin çocuklardan
fazla bir akılları yoktu; üstelik istenilen yere ya da
amaca kolayca yöneltilmeleri mümkün oluyordu. Bu-
güne kadar daima boyun eğmeye alıştıkları için onla-
rın bu zayıf tarafını bilenler, onları şu sözlerle yönlen-
diriyorlardı: "Herhangi bir beyaz kadar değeriniz var.
Buna göre hareket edin. Cumhuriyetçi olarak oy verdi-
ğiniz andan itibaren beyazların taşınır ve taşınmaz
mallarını ele geçireceksiniz. Zaten onlar size ait değil
mi? Elinizden geliyorsa onları hemen alın!"

Bu sözler onların başlarını döndürüyordu. Özgür-
lük onlar için sürekli bir bayram, bir başıboşluk kar-
navalı, yağmalama fırsatı ve hakaret etme imkanı olu-
yordu. Köylerdeki zenciler kentleri yağmalamaya gidi-
yorlar ve bunun sonucu olarak köylerde ürün toplama
ya da tohum ekme işinde çalışacak adam bulunamı-
yordu.

Atlanta sokak ve caddeleri, yeni gelen zencilerin et-
kisi altında kalan yerli zencilerle dolup taşıyordu.
Bunların hepsi tembelleşmiş ve tehlikeli olmaya başla-
mıştı. Pis yaşam koşulları salgınlara yakalanmalarına
neden oluyor, çiçek, tifo ve verem hastalıkları bu
adamları orak gibi biçiyordu. Bugüne kadar hasta ol-
dukları zaman emrinde çalıştıkları hanımlarının bece-

rikli elleriyle bakılmaya alıştıkları için salgınla başede-miyorlardı. Esir oldukları dönemlerde çocuk ve yaşlı-larla meşgul olurlarken, şimdi savunmasız gençlere, ihtiyarlara karşı bile biraz olsun bir ilgi göstermiyorlar-dı.

Anaları babaları tarafından terkedilen siyah çocuk-lar kentte ürkmüş hayvanlar gibi aç susuz dolaşıyor-lardı. Bunlar ancak merhametli beyazların mutfak ka-pılarını açmaları sayesinde bir parça ekmek bulabili-yorlardı. Büyük kentin gürültülü hareketliliğinden ak-lını oynatan ihtiyar siyah köylüler kaldırımlarda duvar diplerine oturarak yoldan geçen hanımlara şöyle bağı-rıyorlardı: "Hanımafandı, rica ederim beni bir dakika dinleyiniz. Benim eski afandım (.....) çiftliğinin sahibi-dir. Beni evine götürmek için aramaya gelecek, bana yardım ediniz. Aman Yarabbi, bu özgürlükten bir şey anlamıyorum ben!"

Serbest Bırakılanlar Bürosu birçok kışkırtıcının uğrak yeri olmuştu; bu yüzden bazı hatalar çok geç farkediliyordu. Bu arada ortalıkta dolaşan bütün bu siyahları eski efendilerinin yanına göndermek için çalış-ıyordu. Çiftlik sahipleri dönmek isteyen zencilerin öz-gürlüklerini kabul edeceklerini ve onlara bir ücret öde-yeceklerini yaptıkları yazılı sözleşmelerde belirtiyorlar-dı. İhtiyarlar geri dönmeye can atıyorlardı. Ama bunlar hali perişan olan pamuk üreticilerinin işlerini arap sa-çına çevirmekten başka da bir işe yaramıyorlardı. Genç zenciler ise kentte kalmakta ısrar ediyorlardı. Ama bunlar çalışmak için bir şeyler öğrenmeye yanaş-mıyorlar; "yiyecek bir şey olmadıktan sonra çalışmak ne işe yarar?" diyorlardı.

Hayatlarında ilk kez zenciler istedikleri kadar viski içme imkanına kavuşmuşlardı. Önceleri onlar yalnız Noel'de içerlerdi. Şimdi onları içmeye zorlayanlar, Ser-best Bırakılanlar Bürosu'nun görevlileriydi. İçki içip sarhoş olan bir zencinin çevresine zarar verici hareket-ler yapması pek doğaldı; bu yüzden beyazların can ve mal güvenliği kalmamıştı. Yasaların korumasından çı-

karılan beyazlar korkularından sinmiş durumdaydılar. Geceleri hangarlar, konutlar yakılıyordu, gündüzleri ise atlar, katırlar, davarlar, kümes hayvanları çalınıyordu. Sokak ve cadde köşeleri zencilerin cinayet işledikleri yerler olmuştu. Suçlular ise çoğunlukla cezasız kalıyorlardı.

Bu başıbozuk düzenin neden olduğu acı olaylar, beyaz kadınların karşı karşıya kaldıkları tehlikelerin yanında hiç sayılırdı. Birçok kadın savaşta ya eşini, ya babasını ya da kardeşini kaybettiği için, bir erkeğin korumasından yoksun bulunuyor ve kırlarda tek başına yaşıyordu. Bu kadınlar da cinayetlere kolay hedef oluyorlardı. Kadınlara karşı işlenen sayısız cinayetler Güneyli erkekleri çileden çıkarırdı. Bunlar hem bu cinayetlerin intikamını almak, hem de kendi eş, kız ve kızkardeşlerini korumak için Ku Klux Klan örgütünü kurdular. Geceleri faaliyette bulunan bu örgüte karşı Kuzey'de yayınlanan gazeteler, örgütün kuruluş nedenini araştırmadan ona karşı yaygın ateşi açtılar. Kuzey; bütün Ku Klux Klan mensuplarının kovulmalarını, suçluları cezalandırma işini üstlendiği için idam edilmelerini istiyordu. Oysa öyle bir dönem yaşanıyor- du ki yasalar ve bütün genel kurallar, yetkililer ve sorumlular tarafından ayaklar altına alınıyordu.

O günlerde şaşkın bir milletin yarısı, öteki yarısına tüm zencilerin egemenliğini süngü kuvvetiyle kabul ettirmeye çalışıyordu. Kuzey bu zencilere seçme hakkı verirken, bunların eski efendilerinin egemenliğini reddediyordu. Kısacası Kuzey, Güneyi çizmesiyle ezmek ve beyazları haklarından yoksun bırakmak istiyordu. Konfedere saflarında yenik düşen veya Konfederasyon yönetiminde genel bir görev almış olan kişilerin çoğunun memurları seçmekten başka hakları yoktu. Aralarında birçoğu General Lee'nin peşinde bağlılık yemini ediyorlardı. Bunlar yeniden yurttaş olmak ve geçmişi unutmak için söz veriyorlardı. Ama onlara seçme hakkı verilmiyordu. Kendilerine yemin etme izni verilenlerin bir bölümü ise her çeşit eziyete ve aşağılanmaya

hedef olmalarına fırsat veren bu hükümete bağlılık yemini etmek istemiyordu.

Korku ve acı, günün yirmi dört saatinde Scarlett'in içini kemiriyordu. Hiçbir yasa ile engellenmeyen zenci tehdidiyle karşılaşmak ve Yankeeler'in bütün mal varlığını yağmaladıklarını görmek korkusu onun için sürekli bir karabasan oluyordu. Ağzından Tony Fontaine'in kin ve öfkeyle söylediği şu sözler hiç düşmüyordu: "Bu duruma tahammül etmek mümkün değil!"

Scarlett korkularını, çaresizliğini ve kaygılarını güçlkle yenebiliyordu.

*

* *

Yeniden kurulan Atlanta, Konfederasyon'un ilk günlerinin genç ve anlamlı kentini anımsatıyordu. Sokak ve caddelerde dolaşan subaylar herkesin görmekten bıktığı üniformalarını sırtlarından çıkarmışlardı. Para, ihtiyacı olanların elinde değildi. Zenciler mükemmel yaşadıkları halde eski efendileri acı çekiyorlardı. Bunların bir bölümü de açlıktan ölüyordu.

Atlanta ilk bakışta hızla kalkınan ve bolluk içinde olan bir kent görünümündeydi. Ama biraz yakından bakılınca yokluğun ve korkunun orada egemen olduğu farkedilirdi. Savannah, Charleston, Augusta, Richmond ve New Orlean'dan daha farklı bir yerleşim merkezi ve şimdiki durumu nasıl olursa olsun, daima daha etkin bir kent olmaya adaydı Atlanta... Nedense gereğinden fazla Yankeeleşmişti. Bu dönem Atlanta halkı pek iyi yetiştirmemişti kendisini... Yeni adamlar her tarafta görülüyordu; bunlar sabahtan akşama kadar gürültülü sokak ve caddelerde itilip kakılıyorlardı. Yankee subaylarının eşlerinin göz kamaştıran giysileri herkesin, özellikle kent soylularının dikkatini çekiyordu. Yabancı zenginlerin gösterişli konutları eski Atlantallılar'ın küçük evlerinin arasından yükseliyordu.

Savaş Atlanta'nın Güney'deki önemini kesin biçimde belirlemişti. Kentin şöhreti daha şimdiden çok

uzaklara yayılıyordu. Sherman'ın ele geçirmek ya da tahrip etmek için bir sonbahar süresince mücadele ettiği ve binlerce insanın ölümüne neden olduğu demiryolları kente yeniden hayat getiriyordu. Atlanta yeniden çok büyük bir bölgenin merkezi durumuna gelmişti. Eskisiyle, yenisiyle tüm halkı; iyi ya da kötü, az ya da çok doyuruyordu.

Carpetbaggerler(*) genel karargahlarını Atlanta'da kurmuşlardı. Bunlar Güney'in en eski ailelerini sokaklarda, caddelerde dirsekliyorlardı. Çiftlikleri Sherman'ın ilerleyişi sırasında yakılan pamuk üreticileri, artık esirsiz de kaldıkları için tarlalarını terkedip Atlanta'ya yerleşiyorlardı. Her gün Tennessee'den, Georgia'dan daha gösterişli olmaya başlayan Carolina'dan göçmenler geliyordu.

Kuzey ordusunun ücretli askerleri olan birçok Alman ve İrlandalı da Atlanta'yı kendilerine yurt edinmişlerdi. Yankeeler'in eşleri ve aileleri dört yıl süren savaştan sonra Güney'e doğru iniyorlar ve nüfusun çoğalmasına neden oluyorlardı. Serüven meraklıları biraz da servet yapmak umuduyla soluğu Güney'de alıyorlardı. Köylerden kabileler halinde zenciler geliyordu. Kent her gelene açıktı ve barınacağı bir yer sunuyordu. Skandallar ve günahlar ise gizlenemiyordu. Kahvelerde altın işi yapılıyordu. Akşam olunca kaldırımlar sağa sola sendeleyeyen beyaz ve siyah sarhoşlarla dolup taşıyordu. Serseriler ve fahişeler karanlık köşebaşlarında yol kesiyorlardı. Batakhanelerde cehennem oyununu oynanıyor ve bıçak ya da tabancanın konuşmadığı tek bir gece olmuyordu. Ama kibar hemşehriler Atlanta'nın özel mahallesindeki bu çirkin gelişmelerden çok rahatsız oluyorlardı.

Burada her gece kapalı pancurların ardında piyano çalınıyor, çirkin şarkılar söyleniyor, içki içiliyor, aşk oyunları oynanıyor.

(*) Amerika İç Savaşı'ndan sonra, beyaz maceracılarla, federal hükümet memurlarına ve Güney'in savaşı kaybettiğini yüzlerine vuran herkese Güneyliler tarafından takılan aşağılayıcı ad.

Bu mahalledeki evlerin işletmecileri savaş zamanındaki fahişelerden daha utanmaz ve taşkındılar. Bunlar yoldan geçenleri pervasızca uzanarak içeri çağırıyorlardı.

Her pazar öğleden sonra karargâh tahsildarları kapalı arabalar içinde, yanlarında takılarla süslenmiş kızlarla birlikte kentin belli başlı caddelerinden geçiyorlardı.

Güzel Watling bu kadınların en ünlüsüydü. Özel mahallenin tüm genel evlerini geride bırakan, iki katlı şahane bir ev yaptırmıştı. Bu büyük evin alt katında büyük bir kahve salonu vardı. Duvarları yağlıboya tablolarla süslenmişti. Zencilerden oluşan bir orkestra her akşam müşterilere müzik ziyafeti veriyordu. İkinci kat için değişik söylentiler vardı. Ama gerçek olan bu kadın mobilyalarının içleri en meşhur kuştüyündendi. Burası kalın kadife perdelerle ve yaldızlı çerçeveler içinde birçok aynalarla ile süslenmişti. Watling'e bağlı olarak çalışan on beş kadar genç ve güzel kadın, müşterilerine öteki evlerdekilere daha zengin, daha nazik hizmet sunuyordu. Polisin Güzel Watling'in evine pek seyrek müdahale ettiği de söylentiler arasındaydı.

Özel mahallede o kadar ev varken Atlanta'nın kadınları ve rahipleri yalnızca Güzel Watling'in evinden söz ederlerdi. Bu ev hakkında kadınlar alçak sesle konuşurlarken, rahipler onu Allah'ın belası ve günah yuvası gibi deyimlerle niteleyerek, lanetlerlerdi. Herkes Watling gibi bir kadının bu kadar lüks bir mekân kurabilmesi için gerekli parayı tek başına kazanmış olmayacağını söylüyordu. Onun arkasında bir para babası vardı herhalde. Watling'in para babası olmak da Rhett'e düşüyordu doğal olarak. Çünkü Rhett, Watling'le olan ilişkilerini gizlemek gereği görmemişti.

Gururlu bir zencinin sürdüğü kapalı arabasındaki güzelin para içinde yüzdüğünü anlamamak için insanın aptal olması gerekliydi. İki besili ve bakımlı doru atın çektiği arabayla yoldan geçtiği zaman, herkes birbirine, "bak, işte o! Güzel Watling! Onun kızıl saçlarını gördüm!" derdi.

Savaşta tahrip olmuş ve daha sonra onarılmış olan evlerin yanında Carpetbaggerların binası ile savaş zenginlerinin evleri yükseliyordu. Bu binalar bol ve parlak ışık veren gaz lambalarıyla aydınlatılıyor; birinden ötekine yansıyan ışıklar, sanki pencerelerde alevler oluşturunuyordu. Akşamları çevreye yayılan müzik sesleriyle dans edildiği anlaşılıyordu. Ağır ipek elbiseler giyen kadınlar, şık giysili erkeklerle, loş ışık altında verandalarda dolaşırlardı. Şampanyalar patlatılır yedi çeşit yemekten oluşan akşam yemekleri işlemeli örtüler üzerine kurulan büyük sofralarda yenilirdi. Davetlilere şaraplı domuz ve kanlı ördek etleri, ciğer kızartmaları ile ender bulunan meyveler sunulurdu.

Eski evlerde ise yoksulluk kol geziyordu. Buralarda yaşayanlar için hayat çok acı ve çok zahmet vericiydi. Herkes onurunu koruyabilmek için maddi sorunlara karşı gururlu bir ilgisizlik göstererek mücadele ediyordu. Evlerinden kovulunca aile pansiyonlarına yerleşen ya da kulübelere sığınan bu bahtsız aileler hakkında Doktor Meade yeterince bilgi sahibiydi. Bunların arasında kalbinden rahatsız ya da ciğerlerinden şikayetçi olan birçok hastası vardı. Deneyimli doktor bu hastalıkların asıl nedeninin yoksulluk olduğunu biliyordu. Felakete uğramış olan ailelerin son durumlarından da haberi vardı. Savaştan önce yalnız en yoksul beyazlarda tek tük rastlanan uyuz hastalığı şimdi Atlanta'nın en iyi ailelerinde görülüyordu. Kemik hastalığına yakalanmış bebekler ve onları emziremeyen anneler vardı. Eskiden ne zaman bir çocuk doğsa Allah'a şükreden Doktor Meade şimdi bir doğuma yardımcı olsa ya da bir bebeğin doğduğunu duysa çok üzölüyordu. Çünkü bebekler ya doğar doğmaz ya da birkaç ay sonra ölüyorlardı.

Görkemli binalarda neşeli bir canlılık, sağlık, çeşit çeşit yemekler, içkiler, bol ışık, müzik, dans, ipek ve parlak kumaşların menevişleri...

Biraz ileride ise açlık, soğuk, hastalık ve cansızlık...Galipler için övünme ve kabalık, yenik düşenler için sabır ve kin...

Scarlett çelişkiler yumağının etkisi altında kıvranıyor, hep bir sonraki günün korkusuyla yaşıyordu. Kocasını ile kendisinin adlarının, Tony'den dolayı Yankee'lerin kara listesinde yazılı olduğundan ve bu cinayetin sorumluluğunun üzerlerine yıkılacağından korkuyordu. Bu olumsuzluğa rağmen, şimdi elindekilerini kaybetmemesi gerektiğini çok iyi biliyordu. İkinci bir bebek bekliyordu. Sonbahara kadar Tara'da bir şeyler yapmalıydı.

Ya her şeyini kaybetse... Ya çılgın bir dünyaya karşı zavallı silahlarla mücadele etmek zorunda kalsaydı... Ya Yankee'ler'e karşı yeniden mücadele etmesi gerekseydi... Yok yok, acı içinde geçen o yılları ikinci bir kez yaşamaktansa ölmeye razıydı o...

1866 yılının ilkbaharında Scarlett bütün gücünü ve zamanını bıçkısı atölyesinin kârını arttırmaya harcadı. Atlanta'da para vardı, çünkü inşaat faaliyeti onun hayal ettiklerinin gerçekleşmesine imkan sağlıyordu. Cezaevine düşmediği sürece para kazanacağını biliyordu. Özgürlüğünü koruyabilmesi için, etliye sütlüye karışmamaktan, hakaretler karşısında boynunu eğmekten, adaletsizliklere katlanmaktan, kimseyi kızdırmaktan başka çaresi yoktu. Serbest bırakılan zencilerden boşuna nefret etmişti. Çok kısa zamanda zengin olan Carpetbaggerlar'a gereksiz yere kin beslemişti. Atlanta'da hiç kimse onun kadar Yankee'ler'e nefret duymuyordu. Mavi üniformayı gördüğü zaman öfkesinden neredeyse çıldırıyordu. Bir odada güvendiği kimselerin arasında olsa bile Yankee'lerden söz etmeye çekiniyordu.

Scarlett gururlu bir tavırla kendi kendine şöyle söyleniyordu: "Merhamet dilenmiyorum. Geçen güzel zamanlara, bir daha geri gelmeyecek olan insanlara başkaları acısınlar. Başkaları Yankee egemenliğine karşı öfkelenсинler, ateş püskürsünler. Başkaları Yankee'eler'e daha sert davranıp hapsi boylasınlar. Evet başkaları ne yaparlarsa yapsınlar; çünkü bütün bunlar hiç bir şeyi değiştirmeye yetmez. Durum bu kadar acı verici ve gelecek karanlıkken geçmişe bağlanmak neye yarar ki? Ah Tanrım, sen bana haziran ayında hiç bir sıkıntı verme!"

Haziran ayı! O günlerde, çocuğu doğuncaya kadar Pittypat'ın evinde dört duvar arasında kalmak zorunda olacağını biliyordu. Zaten kocaman bir karınla herkesin karşısına çıkacak olsa ona söylemedikleri kalmazdı. Çünkü derli toplu bir kadın, hamile olduğu zaman sokağa çıkmazdı. Frank ve Pittypat kendilerini bu yeni utançtan kurtarması için ona yalvarıyorlardı; o da hazirandan itibaren çalışmamaya söz vermişti.

Bıçkı atölyesi haziran ayına kadar bir hayli üretim yaparak, o olmasa da satışları aksatmadan bir ayı geçirecek duruma gelecekti. Böylece haziran ayında olayların gelişmesini daha büyük bir güvenle karşılayacak kadar parası olacaktı. Ama yapması gereken daha çok işi vardı. Bu arada haziran yaklaşıyor zaman da kısılıyordu. Günlerin daha uzun olmasını istiyor, dakikasını boş geçirmiyordu. Evet neye mal olursa olsun daha fazla para kazanmalıydı.

Frank'i bir hayli rahatsız ettiği için, o da sonunda biraz olsun çekingenliğinden kurtuldu. Faturalarından birkaçını düzenledi ve mağaza daha fazla para kazanmaya başladı. Scarlett, bütün umutlarını bıçkı atölyesine bağlamıştı. Bugünlerde Atlanta, toprak hizasından gövdesi kesilmiş, ama daha gür biçimde filizler vermeye başlayan çok büyük bir ağaç gibiydi. Üretilen inşaat malzemeleri kentin ihtiyacını tam olarak karşılayamıyordu. Kereste, odun, tuğla, kesme taş fiyatları gün geçtikçe artıyordu. Ve Scarlett'in bıçkı atölyesi sa-

bahın ilk saatlerinden, akşamın son ışıkları da kaybolana kadar durmadan çalışıyordu.

Scarlett, her gün bıçkı atölyesine gidiyordu. Gözleri atölyenin her yanını izliyor, tahtaların çalındığını saptayınca bu gidişe bir son vermeye çalışıyordu. Yine de zamanının büyük bir bölümünü kentte girişimcilerle, oduncularla, müteahhitlerle, ev yaptıranlarla geçiriyordu. Bu müşterilerin yanından ancak bir sipariş kopardıktan sonra ayrılıyordu.

Atlanta sokaklarının en ünlü senlibenli kişisi olup çıkmıştı. Yaptığı işten pek memnun olmayan Peter'in yanında arabasıyla geçerken, dizlerinin üzerinde kavuşmuş şalıyla, eldivenli küçük elleriyle çok kibar görünüyordu. Pitty halası Scarlett'in kocaman karnını gizlemek için güzel yeşil bir manto dikmiş, gözlerinin rengine uysun diye de aynı renk tonunda bir şapka işlemişti. Bu kıyafet onu, hayran olunacak bir hale getiriyordu; o da müşterileriyle görüşmeye giderken bu manto ve şapkayı giyiyordu. Biçimi bozulmuş vücudunu göstermek zorunda kalmadığı sürece yanaklarındaki hafif bir kırmızılıkla ve çevresine yayılan kolonya kokusuyla çok güzel bir görünüme sahipti. Arabadan çok az indiği oluyordu. Çoğu zaman bir gülümseme ve dostça bir jest ile erkeklerin yanına gelmelerini sağlıyordu. Onunla bir alışveriş için pazarlık yaparlarken, yağmur altında kalanlara bile rastlanıyordu.

Tahta üretimiyle çok para kazanmak imkanını farkedenden yalnız o değildi, ama rakiplerinden asla kaygılanmıyordu. Haklı bir gururla, rakiplerinin hepsinden daha değerli, daha becerikli ve daha akıllı olduğunu biliyordu. Çünkü o, Gerald'ın kızıydı ve babasından kendisine kan yoluyla geçen ticaret ile ilgili bilgi ve beceriler onun bu durumunu keskinleştiriyordu.

Başlangıçta öteki tahta üreticileri bir kadının bu işe kalkışmasına gülmüşlerdi. Ama şimdi onların düşüncelerini değiştirmeleri gerekiyordu. Ne zaman Scarlett'i görseler dişlerini gıcırdatırlardı. Onun bir kadın olması her tartışmanın daima onun lehine sonuçlan-

masına neden oluyordu. En küçük bir zorlukla karşılaşmadan, erkeklere içyüzünü belli etmemeyi başarıyordu. O hem cesur, hem de çekingen bir kadın olarak kabul ediliyordu. Bu arada, eğer kibar kadın rolü iş tartışmasında kendisine bir çıkar sağlamıyorsa, o hemen bir iş kadını oluyor ve gerekirse zararına satış yapmaktan çekinmiyordu. Yeter ki müşterisini, başka bir tahta üreticisi kapmasın... Böylece elinden kaçırmadığı müşteri, ona ileride bir başkasını gönderebilirdi. Kalitesiz tahtayı, kaliteli tahta fiyatına satmaktan da çekinmiyordu. Rakipleri hakkında kötileyici sözler de söylüyordu. Onların tahtalarının yaş ve budaklı olduğunu anlatıyordu.

Scarlett iş hayatında ilk kez yalan söylediği zaman kendini çok şaşkın hissetti. Çünkü annesi kızının böyle bir şey yapmasını büyük bir tepkiyle karşılardı. Üzüntüsünden perişan olmuş bir halde ona en ağır sözleri söyler, namustan, onurdan, soyluluktan ve başka görevlerinden uzun uzun söz ederdi. Scarlett annesinin yüzünü anımsayarak titredi. Bir an için gözlerinin önünde beliren annesinin hayali onu ürküttü. Sonra bu hayal, Tara'da yaşanan trajik olayların ve çevresindeki kaygısız kabalığı-nın etkisiyle silindi. Böylece Scarlett birtakım kuralları hiçe saydığı gibi, iş hayatında yalan söylememe kuralını da çiğnemeye başladı. Yine annesinin asla uygun bulmayacağı bir biçimde ofladı ve omuzlarını kaldırarak şu ya-nılmaz formülünü tekrar etti: "Seni sonra düşüneceğim!"

Ellen'in anısını bundan sonra kendisinin ticaretle ilgili işlerine bir daha karıştırmadı. Böylece öteki tahta üreticileri hakkında yalan söylemekten hiçbir zaman vicdan azabı duymuyordu. Yalanlarında korkulacak hiçbir şey olmadığını biliyordu. Güneyliler'in şövalye ruhu onun güvencesi oldu. Güney'de kibar bir kadın, bir erkek hakkında istediğini söyleyebilirdi; ama kibar bir erkek, bir kadın hakkında kötü söz söylemezdi, hele onu yalancılıkla suçlayamazdı. Böylece öteki tahta üreticileri, Scarlett'e ancak hoşnutsuz davranmaktan

başka bir şey yapamıyorlardı. Bir de aralarında Mrs. Kennedy'nin derhal erkek tavrı takını vermesinin kendilerine pahalıya malolacağını söylemekle yetiniyorlardı.

Decatur yolu yönünde bir bıçkı atölyesine sahip olan aşağı tabakadan bir beyaz, Scarlett'e kendi silahlarıyla saldırıya geçti ve açıkça onun bir yalancı ve edepsiz olduğunu ileri sürdü. Ama bunu yapmakla o tahta üreticisi kendi başına dert açmış oldu. Herkes bir beyazın böyle iddialarda bulunmasından korkuya kapıldı.

Scarlett bu iddiaları cevapsız bıraktı, ağırbaşlı davrandı ve sonunda yavaş yavaş bu adamın bütün müşterilerine kendi tahtalarını satmaya başladı. Onun saptadığı fiyatların altında bir fiyatla satış yaptı ve namuslu bir iş kadını olduğunu kanıtlamak için, içi sızlayarak da olsa en iyi kalitede mal verdi. Sonuçta bu işadamı battı. O zaman kendi şartlarını o adama kabul ettirerek, onun bıçkı atölyesini satın aldı. Bu ikinci atölyeyi de ele geçirince, onu yönetecek namuslu bir adam bulması gerekti. Bulacağı kişi Johnson gibi olmayacaktı.

Çünkü Johnson işini gayet güzel yapmakla birlikte, tahtaları gizlice kendi hesabına satıyordu. Namuslu bir kişi bulmakta zorlanmayacağını düşündü. Herkes Johnson gibi yoksul değil miydi, sokaklardaki işsizler arasında eskiden refah ve servet içinde yüzmüş olanlar çoktu. Frank'in açlıktan ölmek üzere olan eski bir askere yardım etmediği ya da Pittypat ile Cooky'nin paçavralara bürünmüş bir dilenciye yiyecek bir şeyler vermediği bir gün bile yoktu. Ama Scarlett atölyesini yönetecek kişiyi bu adamların arasından seçmek istemiyordu. Çünkü onları, bir yıldan beri hiçbir şey yapamayan yeteneksiz kişiler olarak görüyordu. O parasız pulsuz, ezilmiş, aç, boynu bükük, kişiliğini yitirmiş bir adam istemiyordu.

Scarlett bu tipleri hiç sevmezdi. "Benim atölyemi yönetecek kişi Rene, Tommy Welburn, Kells Whiting ya

da Simmon oğullarından biri olmalıdır!" diyordu. "Çünkü onlarda askerlerin dünyaya metelik vermeyen tavırları yok. Onlar sorumluluk taşımasını bilen kişiler."

Ama Scarlett atölyeyi teslim edeceği adamı ararken birçok sürprizlerle karşılaştı. Simmon oğulları ile Kells Whiting, Scarlett'in önerisine nazik bir biçimde olumsuz cevap verdiler ve kendisine teşekkür ettiler. Konuştuğu birkaç kişiden de olumsuz cevap aldı. Bu görüşmelerden sonra önerdiği gündeliği artırmak zorunda kaldı. Ancak ücretin artırılması da bir işe yaramadı. Mrs. Merriwether'in yeğenlerinden de olumsuz cevap aldı. Onlar herhangi bir kişinin hesabına çalışmak yerine, kendi kamyon işlerini yapmayı tercih ettiklerini söylediler.

Bir ikinci vakti Scarlett, brikinini (*) Rene Picard'ın arabasının yanında durdurdu. Rene, arkadaşı Tommy Welburn'u evine bırakmak üzere arabasına almıştı. Scarlett, Rene'ye iş konusunu açtı.

— Haydi bakalım Rene, neden benim atölyemde çalışmıyorsunuz? Arabada poğaça satmaktansa atölyede çalışmak daha iyi değil mi? Sizin yerinizde olsam ben poğaça satmaya utanırdım.

Rene gülümseyerek cevap verdi:

— Ben mi utanacağım? Ben artık utanmak nedir unuttum. Bana isterseniz onurdan söz edebilirsiniz. Bunun bende etkisi ne soğuk olur, ne de sıcak. Savaş beni zenciler gibi serbest bir duruma getirinceye kadar onurlu bir yaşantım vardı. Şimdi onur, eski anlamından çok başka bir kavram oldu. Ben arabamı ve işimi seviyorum. Kayınvalidemin yaptığı poğaçaları, küçük pastaları satın alacak Yankeeler'i buluyorum. Ben kâtırmı da seviyorum. Hayır benim küçük Scarlett'im, önerdiğiniz işi kabul edemem. Ben kafama koydum, pasta kralı olacağım. Benim hedefim budur! Ben kendi dünyamın yıldızıyım; tıpkı Napolyon gibi!...

(*) Önde çok yüksek bir oturma yeri, arkada da boylamasına yerleştirilmiş oturacak yerleri bulunan dört tekerlekli, yaylı at arabası.

— Siz istediğiniz kadar pasta kralı olmayı düşleyiniz. Ben yine söyleyeceğim: siz pasta satmak için yaratılmış değilsiniz.

Scarlett, daha sonra aynı işi Tommy'ye önerdi.

— Ya siz Tommy... Siz de bir sürü İrlandalı inşaat işçisiyle didişmek için yaratılmadınız kuşkusuz. Bir bıçkı atölyesini yönetmeye ne dersiniz?

Tommy dudaklarında beliren bir gülümsemeye konuşarak, Scarlett'in sözünü kesti.

— Küçük Scarlett'in dersini çok güzel ezberlediğini görüyorum: "Eğer kalitesiz tahtayı satmak mümkünse, kaliteli olanını asla satmamak!"

Rene, arkadaşının bu sözlerini işitince kahkahayla güldü ve Tommy'ye var gücüyle bir yumruk indirdi.

Scarlett, Rene'nin aşırı gülüşünü;

— Terbiyeli olmaya dikkat ediniz! diyerek karşıladı. Çünkü Tommy'nin sözlerini gülünç bulmuyorum. Anlaşıldı, sen de bıçkı atölyesini yönetmek için yaratılmamışsın.

— Ah, sizi rahatsız etmek niyetinde değildim. Ortada bir gerçek var. Siz bir bıçkı atölyesinin başında bulunuyorsunuz. Benim çevremde gördüklerimi de dikkate alırsak, hiç birimiz şu durumumuzla yaratıldığımız işle uğraşmıyoruz. Ama ne yapalım, koşullar böyle!... Şu Carpetbaggerlar'dan birini niye yanınıza almıyorsunuz? Onlar iş yapmayı seven kimseler.

— Ben Carpetbagger istemem. Onlar çalışmazlar, ellerine geçen her şeyi çalarlar. Benim istediğim derli toplu bir adamdır. Akıllı, namuslu, enerjik bir adam arıyorum.

— Zor beğenen biri değilsiniz ama önerdiğiniz gündelikte bu az bulunur kuşu yakalayamazsınız. Büyük sakatlıkları olanlar bir yana bırakılırsa, bütün derli toplu insanlar bir işte çalışıyorlar. Onların hiç biri de yaptıkları işler için yaratılmış değiller, ama artık bunun bir önemi kalmadı. Şimdi onlar sahip oldukları işi, bir kadın işveren için bırakmazlar.

— Erkekler geminin alt ambarında oldukları za-

man pek kurnaz değiller.

— Olabilir. Ama onlar da gururlarını korumak isterler herhalde.

Scarlett:

— Gurur mu? İş önemli iş! Eğer ekmek iyi pişirilmezse! diyerek düşüncesini tam ifade edemedi.

Rene ve Tommy birbirine bakiştılar ve gülümseyerek arabalarıyla Scarlett'in yanından uzaklaştılar.

Scarlett'e bu iki adam öneriye soğuk baktıklarını anlatmak için birbirlerine yaklaştılar gibi geldi. O Tommy'nin söylediklerini düşünmeye başladı. Gerçekten işi önereceği kişilerin hepsi de bir işte çalışıyorlardı. Onlar savaştan önce yaptıkları işlerden daha zorunda ve daha zahmetlisinde çalışmaktan çekinmiyorlardı. Kuşkusuz hoşlarına gideni yapıyorlardı. Ekonomik durum, insanın kendi çalışma alanını seçemeyeceği kadar bozuktu. Kaybolan umutlarına ağlasalar da, geçmiş günlerin kolay hayatına üzülseler de kimse onların bu durumuyla ilgilenmeyecekti. Onlar için bir savaş bitmiş, bir yenisi başlamıştı. İkincisi birincisinden daha sert ve acımasızdı.

Tommy gitmeden önce üzüntülü bir tavırla;

— Scarlett, sizden bir kâr beklemek benim için çok ayıp olur! demişti. Üstelik siz moral kırıcı şeyler söyledikten sonra. Ama ne olursa olsun size yardım edeceğim. Kayınbiraderim Hugh Elsing soba odunu işinde pek başarılı olamıyor. Yankeeler'in dışında herkes kendi odununu kendisi sağlıyor. Ben yine de elimden geleni yapardım. Ama biliyorsunuz ki karım var ve Sparta'da oturan annemle iki kızkardeşime de bakmam gerek. Hugh çok uygundur. Zaten siz de derli toplu bir adam arıyorsunuz. O iyi bir aileye mensuptur ve namusludur.

Scarlett, Hugh'un yapmakta olduğu işindeki başarısızlığına dikkat çekince Tommy de;

— Siz işe sert bir gözle bakıyorsunuz! diye cevap vermişti. "Hugh'u gelişmesini tamamlamış bir kişi olarak görmeniz yanlış. O ileride daha becerikli olabilir.

Şimdi size onun namuslu ve iyiniyetli oluşu yeter sanırım!"

Scarlett kentte araştırmalarını sürdürdükten ve bıçkı atölyesinin yönetimini ele geçirmeye dünden razı olan birçok Carpetbagger'ın isteklerini geri çevirdikten sonra, nihayet Tommy'nin görüşüne katıldı ve Hugh Elsing'e öneride bulundu. Hugh, savaş sırasında cesaretli ve tedbirli bir subay olarak kendini göstermişti. Ama aldığı iki önemli yara ve dört savaş yılı onun bütün enerjisini tüketmişe benziyordu. Bir de onda Scarlett'in nefret ettiği tekmelenmiş bir köpek hali vardı. Ayrıca Hugh, onun rastlamayı umduğu ve beklediği adam değildi. Scarlett onun için "aptal, işten hiç anlamıyor. Belki bir toplama yapmasını da bilmiyordur. Ama namuslu. Beni kafeslemez herhalde!" diyordu.

Scarlett bu zamanda namusla pek az ilgileniyordu. "Tommy Welburn'un Johnnie Gallegher'e yazılı sözleşmeyle bağlanmasında ne gibi bir sakınca olabilir?" diye düşündü. "Tommy tam benim aradığım adam. Sert ve tilki kadar kurnaz. İnanıyorum ki, ona yeterli para versem atölyemde çalışır. Onu aldatmaya çalışmayacağım. İkimiz gayet iyi anlaşır ve çok iyi işler yaparız. Otel inşaatı bittiği zaman büyük bir olasılıkla benim yanımda çalışır. Şimdilik Hugh ve Mister Johnson ile yetinmek zorundayım. Ben kentte satışla ilgilenirim. Ah, Johnson hırsızlık yapmasa!"

Yeni bıçkı atölyesinin çalıştırılmasıyla ilgili düşüncelerine ara veren Scarlett, şimdi de yeni tasarılarını düşünmeye başladı: "Bana Charles'tan kalan arsanın yarısına bir odun deposu kurdurabilirim. Eğer Frank bu kadar terslik etmeseydi öteki yarısına da bir kahve açardım. Yeterli paraya sahip olduğum zaman bu kahve fikrini gerçekleştireceğim. Ah bu Frank bu kadar tiz olmasa!... Aman Tanrım! Bebek doğurmak için tam zamanını bulmuşum! Keşke hamile olmasaydım. Tanrım, eğer bu aşağılık Yankeeler beni rahatsız etmeselerdi!... Eğer..."

Eğer!... Eğer!... Eğer!... Scarlett'in hayatında o ka-

dar çok eğer vardı ki! O hiçbir şeye tam güvenemiyordu. Ona göre insan, bir dala konmuş bir kuş gibiydi. Her zaman elindekilerini kaybetme korkusuyla yaşıyordu. Gerçi Frank eskisinden daha çok kazanıyordu ama o daima nezle oluyor ve yatakta istirahat etmesi gerekiyordu. Ya kötürüm olursa o zaman ne yapardı? Hayır Scarlett kocasına da güvenemiyordu. O kendisinin dışında hiçbir şeye ve hiçbir kimseye güvenemiyordu. Kazandığı o kadar azdı ki!... Eğer Yankeeler elindekilerini de almış olsalardı o zaman ne yapacaktı? Eğer!...

Scarlett her ay kazandığı paranın yarısını Tara'ya gönderiyor, öteki yarısının bir bölümünü biriktiriyor, kalanı ile de Rhett'e olan borcunu ödüyordu. Hiçbir cimri parasını ve altınını onun kadar sık saymazdı ve hiçbir cimri bunları kaybetmekten onun kadar korkmazdı.

Bankaların batması ya da bankalardaki paralara Yankeeler tarafından elkonulması korkusuyla parasını bankaya yatırmıyordu. Onları korsesinin içinde, evin bir köşesinde, İncil'in sayfaları arasında saklıyordu. Altınlarını paçavra kutusunda gizliyordu. Gün geçtikçe o daha da cimrileşiyordu. Çünkü biriktirdiği her dolar, bir kargaşalık çıktığında ya da düzen değişikliği olduğunda kaybedeceği fazla bir dolar olacaktı.

Frank, Pittypat ve hizmetçiler peygamber sabrıyla onun öfke nöbetlerine tahammül ediyorlardı. Onun geçirdiği bunalımların gerçek nedenini bilmiyorlar, bu durumun hamilelikten ileri geldiğini sanıyorlardı. Kocasını, hamile kadınları kızdırmamak gerektiğini biliyordu. Bunun için gururunu bir yana bırakıp artık iki bıçkı atölyesini yönettiği ve kocaman karnıyla kentte dolaştığı için ona kızmıyordu. Ama Scarlett'in bu durumu kocasını sürekli bir sıkıntının içinde bırakıyordu. Frank de bunu sabırla geçiştiriyor, Scarlett'in doğumdan sonra yine kur yaptığı tatlı ve güzel kadın olacağını biliyordu. Ara sıra onu yumuşatmaya çalışıyorsa da Scarlett sertliğini, geçimsiz tavırlarını

sürdürüyordu. Frank, bazen karısının cinlerin etkisinde kalmış olabileceğini bile düşünürdü.

Hiç kimse onu cin çarpmış gibi hareket ettiren şeyi farkedemiyordu. Scarlett de bir odanın içine hapsolacağı günler gelmeden önce, ne pahasına olursa olsun işlerini bir düzene koymak için çabalıyordu. Onun amacı, kendisiyle Yankeeler'e karşı duyduğu ve gittikçe büyüyen kini arasına sağlam bir duvar örmekti. Bir felaketle karşılaşacak olursa onun paraya, daima daha çok paraya ihtiyacı olacaktı. Para düşüncesi belleğinin bir parçası olmuştu. Doğuracağı bebeği düşündükçe bir öfke nöbetine tutuluyordu. Scarlett "ölüm, çocuklar ve vergiler! Bunlar, insanın istemediği zamanlarda gelirler!" diye düşünüyordu.

*

* *

Bir bıçkı atölyesini Scarlett tek başına yönetmeye kalkıştığı zaman tüm Atlanta halkı bu girişimine "rezalet!" diye tepki göstermişti. Ama şimdi herkes onun hoşgörü sınırlarını aştığını görüyordu. Çünkü iş konusundaki davranışları ve kaygısız tutumu kimsenin gözünden kaçmıyordu. Hamile olduğunu sokaklarda hiç çekinmeden sergilemesi hayasızca bir hareket olarak değerlendiriliyordu. Çünkü hiçbir saygıdeğer beyaz kadın, hamile olduğunu anladığı günden itibaren evinden çıkmazdı. Hatta bir zenci kadın bile böyle davranmaya gayret ederdi. Mrs. Merriwether, Scarlett bu tutumunu sürdürürse sonunda onun sokak ortasında doğum yapacağını öfkeli bir biçimde her yerde söylüyordu.

Bıçkı atölyesini yönetmeye kalkıştığı günlerde söylenen sözler, onun hakkında bugün söylenenlerin yanında çok hafif kalırdı. Scarlett Yankeeler'le yalnız iş yapmakla yetinmiyor, aynı zamanda bundan zevk alıyordu. Gerçi Mrs. Merriwether ve daha birçok Güneyli kadın da yeni gelen Kuzeyliler'le iş yapıyorlardı; ama onlar bu alışverişi istemeye istemeye yaptıklarını söy-

lüyordlardı. Scarlett ise Yankee subaylarının eşleri tarafından verilen çay davetlerine bile gidiyordu. Daha da aşırı davranıyor ve bu kadınları evine kabul ediyordu. Herkes onun için, Pittypat ve Frank olmasa bile o kendi başının çaresine bakabilir, diye düşünüyordu.

Scarlett halkın kendisi hakkında dedikodu yaptığını biliyor, ama bu konuda kaygılanmıyordu. O Yankee'ler'e karşı Tara'yı yakmaya kalkıştıkları günkü kadar kin besliyordu, ama bu kini saklamasını da biliyordu. O para kazanmak için Yankee'ler'le iyi geçinmek gerektiğini de biliyordu. Yankee'lerin arasından müşteri çekilmek için en iyi yolun sevimli birkaç sözcük söylemek ve gülümsemek olduğunu da biliyordu.

Kısacası o işini çok iyi biliyordu.

Zengin olduğu ve Yankee'ler tarafından servetine elkonulamayacağına inandığı zaman, onlara haklarında tüm düşündüklerini açıkça söyleyecek ve onlardan nefret ettiğini gösterecekti. Bu onun için en büyük mutluluk olacaktı. Ama sağduyusu onlarla şimdilik barış içinde yaşamasını emrediyordu. Eğer Atlanta halkı buna ikiyüzlülük diyorsa varsın desindi!

Scarlett Yankee subaylarıyla ilişki kurmanın çok kolay olduğunu hemen anladı. Çünkü bir düşman ülkede istenmeyen adamlar olarak yaşıyorlar ve kendilerini yapayalnız hissediyorlardı. Bunlar Güneyli kibar kadınlarla tanışmaya can atıyorlardı. Oysa sokakta karşılaştıkları saygıdeğer kadınlar, eteklerini topluyorlar ve onlara yüzlerine tükürecekmiş gibi bakıyorlardı. Yalnız zenci kadınlar ile fahişeler onlara güleryüzle bakıp onlarla nazik bir biçimde konuşuyorlardı. Scarlett her ne kadar bir erkeğin yapması gereken bir işle meşgul oluyorsa da kibar kadın olduğu yadsınamazdı. Yankee subaylarına gülümsediği ya da yeşil gözlerinde sevimli bir ışık parladığı zaman onların sevinçten kalpleri çarpıyordu.

Scarlett, Yankee subaylarıyla gevezelik etmek için çoğunlukla arabasını durdururdu. Sohbet sırasında gamzelerinin belirmediğini hissedince ise içinden bu

adamlara karşı öyle bir nefret dalgası kabarırdı ki küfretmemek için kendini zor tutardı.

Eskiden Güneyli subayları idare ettiği gibi, şimdi de ustalıkla Yankee subaylarını uyutuyordu. Yalnız bugünlerde eğlence, dans ve müzik söz konusu değildi. Scarlett şimdi kederli, zarif, kibar, güzel ve alımlı kadının rolü oynuyordu. Kibar ve eşsiz tavrı ile tuzağına düşürmek istediklerini daima saygılı bir mesafede tutmaktan subayların kalplerini ateşleyen güzelliğini sergilemekten de vazgeçmiyordu.

Birçok Yankee subayı, Atlanta'da ne kadar zaman kalacaklarını bilemedikleri için eşlerini ve çocuklarını da buraya getirmişlerdi. Oteller ve aile pansiyonları tıklım tıklım dolmuştu. Bu yüzden onlar aileleri için küçük evler yaptırıyorlardı. Bu evler için gereken tah-taları da kendilerine herkesten çok daha iyi davranan güzel ve kibar Mrs. Kennedy'den alıyorlardı. Bunlar terbiyelerini koruyarak, konfedere askerlerinden daha çok Scarlett ile alışveriş yapmayı yeğliyorlardı.

Bazen güzel ve büyüleyici olmayı, bazen bedbaht ve umutsuz bir tavır takınmayı bildiği için, Yankeeler bu cesur küçük kadına yardım edilmesi gerektiğini düşünüyorlardı. Frank'i kendisine layık bir koca olarak görmeyen Yankee subayları, onun müşterisi olmayı seve seve kabul ediyorlardı. Böylece Scarlett hem işlerini geliştiriyor, hem de Yankee parasıyla bugünü kurtardığı gibi, edindiği yeni dostluklar sayesinde geleceğini de güvence altına alıyordu.

Scarlett Yankee subaylarıyla ilişkilerinin uygun bir biçimde, sanıldığından daha kolay gelişebileceğini anlamıştı. Çünkü Kuzeyli subaylar, Güneyli kadınlara karşı adeta kutsal bir korku duyuyorlardı. Ama Scarlett'in bunların eşleriyle olan ilişkileri, umulmadık bir sorunun patlak vermesine neden oldu.

Yankee kadınlarıyla dostluk kurmak isteyen kendisi değildi; onlardan uzak durmayı yeğlerdi. Ama bu onun için imkansız bir şeydi. Bu arada subay eşleri de onunla görüşmeye karar vermişlerdi. Bu kadınlar, Gü-

ney hakkında bilgi sahibi olmak istiyorlardı ve bu isteklerine cevap verecek tek kişi de Scarlett olabilirdi. Çünkü Atlantali kadınlar, onları görmeye tahammül bile edemiyorlardı, hatta kilisede bile selamlaşmaktan kaçınıyorlardı. Oysa Scarlett iş için bile olsa onlara gidiyor ve onlar tarafından kutsal bir varlık gibi karşılanıyordu.

Arabasını bir Yankee evinin önünde durdurup oturduğu yerden ev sahibine kendi odunlarını övmeye başladığı zaman evin hanımı da konuşmaya katılmak için evden çıkar ve Scarlett'i bir bardak çay içmeye davet ederdi. O da bu daveti kendisi için söyleneceklerle kulak asmadan çoğunlukla müşteri kazanacağı düşüncesiyle kabul ederdi. Ne var ki Yankee kadınlarının kişisel sorunları, Güney'e ait konularda taraflı oluşları onun sabrını zorlardı.

Kuzeyli kadınlar, esirlerin yüzlerine Güneyliler kızgın demirle damga basarken pamuk üreticilerinin ne yaptıklarını, ne duyduklarını merak ediyorlar, zencilerin nikahsız yaşamaları sorununa karşı büyük bir ilgi duyuyorlardı. Atlantali kadınlar böyle câhil sorular karşısında öfkeden köpürürdü, ama Scarlett kendini tutmayı beceriyordu. Çünkü bu saçma soruları soran kadınlar birer Yankee idiler, bunlardan başka bir şey beklenmezdi.

Ülkesine karşı yapılan hakaretleri Scarlett genellikle duymamazlıktan gelirdi. Yankee kadınlarının bu sözleri, onda özenle gizlenen bir aşağılama tepkisi uyandırıyor. Bir olay, Scarlett'in bütün nefretini canlandırdığı zamana kadar bu ilişki, bu biçimde sürdü ve Kuzey'i Güney'den ayıran uçurumun derinliğinin ölçülmesine de olanak verdi.

Bir gün arabasında Peter amcayla giderken, kendisinden satın aldıkları kerestelerle evlerinin bitmesini bekleyen üç subay ailesinin bir arada bulunduğu bir binanın önünden geçti. Üç Yankee subayının eşleri, ağaçlı yolun tam ortasında duruyorlardı. Scarlett'i görünce ona el sallayıp durmasını istediler ve arabaya yaklaştılar.

Subay eşlerinden biri;

— Siz tam benim tanışmak istediğim kadınsınız, Mrs. Kennedy! dedi. Bu, Maine'den gelen uzun boylu ve zayıf bir kadındı. Sözlerini şöyle tamamladı:

— Bu geri kalmış kent hakkında öğrenmek istediğim bazı konular var.

Scarlett, Atlanta'ya karşı edilen üstü kapalı bu küfürü sineye çekerek gülümsemeye çalıştı.

— Sizin için ne yapabilirim?

— Süt annemiz Briget, bu zencilerin arasında bir gün dahi kalmak istemeyerek Kuzey'e döndü. Çocuklarım beni deli edecekler. Başka bir süt nine bulmak için ne yapayım. Rica ederim bu konuda bana yardımcı olunuz. Çünkü nereye, kime başvuracağımı bilemiyorum.

Scarlett:

— Bu herhalde çok güç olmamalı! diyerek gülümsedi. Elinizi Serbest Bırakılanlar Bürosu'nun henüz şımartmadığı bir zenci kadına uzatsanız mükemmel bir çocuk dadısı bulursunuz. Bahçenizin parmaklığı önünde durup yoldan geçen bütün zenci kadınlara sormanız yeterlidir.

Üç kadın bu cevap üzerine hakaret içeren bir takım sözler mırıldanmaya başladılar.

Maine'li kadın:

— Çocuklarımı bir zenci kadının eline bırakır mıyım? diye bağırdı. Ben gerçek İrlandalı bir kız arıyorum.

Scarlett:

— Korkarım ki Atlanta'da İrlandalı hizmetçi bulamazsınız! diye yumuşak bir sesle cevap verdi. Ben bugüne kadar bir beyaz hizmetçi görmedim. Evimde de istemem herhalde... Siyahların yamyam olmadıklarına ve onlara güvenileceğine sizi inandırmak isterim.

Scarlett son cümlesinde sesine alaycı bir ton vermişti.

— Allah korusun! Ben evimde böyle bir şey istemem. Bakın şu öneriyel! Bir zencinin çocuklarına el

sürmesine izin vermek mi? Yok yok, bu olamaz!

Scarlett, annesinin, kendisinin ve Wade'in kahrını çekmiş olan iri yumruk elli Dadi'yı düşündü. Bu yabancı kadınlar ne hakla böyle konuşabiliyorlardı? Bu siyah ellerin ne kadar sevilebileceğini neden bilmiyorlardı? Sakinleştirmek, teselli etmek, yemek yedirmek, yıkamak, okşamak için yaratılmış bu siyah eller...

Scarlett:

— Böyle düşünmeniz bana çok garip geliyor! diyerek yüzünde beliren kısa bir gülümsemeyle cevap verdi. Zencileri serbest bırakanın sizler olduğunuzu unutmuşa benziyorsunuz.

— Ah Tanrım! Onları serbest bırakan ben değilim. Buraya gelmeden bir ay öncesine kadar hayatımda bir tek zenci görmemiştim. Onları görmeyi de hiç istemedim. Bana hiç güven vermiyorlar çünkü...

Bu tartışma çıktığı andan itibaren Scarlett, Peter amcanın gittikçe fenalaştığının farkındaydı.

Yankee subayının eşi birden;

— Hey, ihtiyar zenci! diye bağırarak Peter'ı arkadaşlarına gösterdi. Şuna bakın bir kurbağa gibi kabarıyor.

Sonra bu kadın Scarlett'e dönerek;

— İddiaya girerim ki, bu sizin sevgilinizdir! dedi. Siz Güneyliler siyahları kullanmasını bilmiyorsunuz. Bazen onları çok şımartıyorsunuz.

Peter sinirinden uzun uzun yutkundu, alnı kınıştı, yüzünü ekşitti, ama soğukkanlılığını korumayı başardı. Bir beyaz kadın tarafından "zenci!" diye hitap edilmek, hayatında ilk kez başına gelmemişti; ama "sevgili" sözü, onun çok ağrına gitti. Bu yaşta "sevgili!" diye hitap edilmek yıllardan beri Hamilton ailesinin en güvenilir dayanağı olmakla övünen bu ihtiyar adama çok ağır bir suçlamaydı.

Scarlett, Peter'ın yüzüne bakmaya cesaret edemedi, ama onuruna indirilen bu hakaret darbesi yüzünden titrediğini hissetti. Tüm benliğini bir öfke dalgası kapladı. Yankee kadınlarının Konfedere ordusuyla alay

etmelerini, Jeff Davys'in şöhretine dil uzatmalarını, Güneyliler'in zencileri öldürmek ve zehirlemekle suçlanmalarını sessizlikle dinlemişti. Hatta kendi erdemi ve namusu söz konusu olsaydı buna da tahammül edebilirdi. Ama bu kadınların ihtiyar ve sadık uşağı aptalca sözlerle üzmeleri üzerine içine kibrit atılan bir barut fıçısı gibi ateş aldı. Gözleri Peter'ın kemerindeki tabancaya takıldı, eli oraya doğru yöneldi. Evet evet, onlara köpek muamelesi edilmeliydi. Ama Scarlett sinirlerine hakim oldu. Dudaklarını kanatırcasına ısırды ve Yankeeler'e söylenmesi gereken şeyleri söyleme zamanının henüz gelmediğini anımsadı. Bir gün bütün gerçeği yüzlerine çarpacaktı, ama şimdi bunun sırası değildi.

Scarlett, Yankee kadınlarına titrek bir sesle;

— Peter amca ailedendir! diyerek cevap verdi. Allahaısmarladık! Haydi Peter amca, gidelim!

Peter, ata öyle şiddetli bir kırbaç darbesi indirdi ki, hayvan kapaklandı, araba sarsıldı. Scarlett bu sırada Yankee kadınının arkadaşlarına;

— Bu zenci ailedenmiş ha? İyi ki akraba değiller! dediğini duydu.

Scarlett, "ah biraz zengin olsaydım hepsinin yüzlerine tükürürdüm!" diye düşündü. Peter'a baktı, ihtiyar zencinin gözlerinden yaş geldiğini gördü. Genç kadının da gözleri yaşlandı. İhtiyar siyah için büyük bir şefkat ve onun aşağılanmasına karşı derin bir keder duydu. Bu Yankee kadınları Peter'ın kalbini kırmışlardı. Yaşlı Albay Hamilton ile Meksika Savaşı'na katılan ve efendisi ölürken onu kolları arasında tutan Peter, Melanie ve Charles'ı büyüten ve Pittypat'e göz kulak olan, onu Atlanta'dan kaçarken koruyan Peter...

Scarlett üzgün bir sesle;

— Peter amca! diyerek elini ihtiyar zencinin yorgun koluna koydu. Sonra şöyle devam etti:

— Senin ağladığını gördüğüm için utanıyorum. Onların söylediklerine kulak asmamak gerek! Onlar hep aynı mendebur Yankeeler!

— Onları anlayamayacak bir eşekmişim gibi bana sesleniyorlar, benimle bir Afrikalıymışım gibi konuşuyorlar. Bana "zenci" dediler. Oysa bugüne kadar hiçbir beyaz bana "zenci" demedi. Zencilere güvenleri yokmuş, bu söz bana hakarettir. Saygıdeğer Albay ölürken bana "Peter, sen çocuklarımla meşgul olacaksın, genç Miss Pittypat sana emanet! Çünkü o akılsızın biridir!" demişti. Ben de elimden geldiğince Albay'ın isteklerini yerine getirdim.

Scarlett:

— Senin yaptığını ancak koruyucu melekler yapabilir! diyerek onu sakinleştirmeye çalıştı. Sensiz bizim halimiz ne olurdu diye, hep düşünüp durmuşumdur.

— Sağolun Mrs. Scarlett! Siz çok nazıksınız. Siz de bilirsiniz ki... Ama Yankeeler bilmezler, aslında onlar bilmek istemezler. Ben anlamıyorum, onların sizin işlerinize karışmasını... Mrs. Scarlett onlar biz Konfedereler'i anlamazlar.

Scarlett, Yankee kadınlarının karşısında güçlkle zapt ettiği öfkesinin etkisinden kurtulamamıştı. İhtiyar zenci ve o, yollarına sessizce devam ettiler. Biraz sakinleşti. Peter da sakinleşmişti, ama alt dudağı insana kaygı verici bir biçimde kabarıyordu. Yediği hakaret darbesinin etkisi azaldıkça, öfkesi artıyordu.

Scarlett, "bu mendebur Yankeeler de çok acayip insanlar doğrusu!" diye düşünüyordu. "Bu kadınlar siyah diye Peter'in kulakları yok mu sandılar. Yankeeler nedense zencilerin çocuklardan farksız olduklarını, onları yumuşak bir biçimde yönetmek, yüzlerine gülmek, avutmak, onlara karşı sert konuşmamak gerektiğini bilmiyorlar.

Zencilerin eski efendileriyle olan ilişkilerini de bilmiyorlar. Onların efendilerine ne kadar bağlı olduklarını da kavrayamıyorlardı. Kuzeyliler zencileri serbest bıraktılar, ama onları sevmiyorlar. Onları; Güneyliler'e karşı terör havası yaratmak, ülkede karışıklık çıkartmak için kullanıyorlar. Bu arada da fırsat çıktıkça Güneyliler'in onlara kötü davrandıklarını söyleyip duruyorlar."

Bir zenciye güvenmemek! Oysa Scarlett siyahlara birçok beyazdan daha çok güveniyordu. Onlara herhangi bir Yankee'den daha çok güveni vardı. Zencilerde bir soyluluk, sınırsız bir bağlılık, hiçbir şeyin bozmadığı, hiçbir paranın satın alamayacağı bir sevgi görüyordu. İşgal sırasında Tara'da kalanları düşündü. Bunlar isteseler Yankeeler'in koruması altında rahat bir hayat yaşayabilirlerdi. Kendisiyle birlikte güneşin altında pamuk toplayan Dilcey'yi anımsadı, onların açlıktan ölmeleri için komşu çiftliklerden tavuk çalan Pork'u, onu korumak için Atlanta'ya kadar gelen Dadi'yı düşündü. Efendileri savaştayken hanımlarına bağlı kalarak onları koruyan, Yankee saldırısı sırasında onları kaçırın, yaralılara bakan, ölülerini gömen, onları teselli eden komşu uşak ve hizmetçilerini düşündü. Serbest Bırakılanlar Bürosu onlara birtakım şeyler vaadederken bile yine beyaz efendilerinin yanında kalıyorlar. Üstelik şimdiye kadar çalışmadıkları ölçüde zor koşullar altında çalışıyorlardı. Ne var ki Yankeeler bu durumu anlayamıyorlar ve hiçbir zaman da anlayamayacaklardı.

Scarlett, Peter'a yumuşak bir sesle;

— Ama sana özgürlük verdiler! dedi.

— Hayır Mrs. Scarlett! Bana onlar özgürlük vermediler. Ayrıca bu terbiyesizlerin bana özgürlük vermelerini de istemiyorum.

Peter'ın konuşmasından büyük bir öfke içinde olduğu anlaşılıyordu.

— Ben daima Miss Pittypat'ın hizmetindeyim. Öldüğüm zaman Miss Pittypat beni, son yerim olan Hamilton mezarlığına gömecek. Beni Yankee kadınlarının aşağılamalarına fırsat verdiğinizi ona söylediğim zaman muhakkak öfkelenenecektir.

Scarlett:

— Bu doğru değil ama! diye şaşkın şaşkın bağırdı.

Peter:

— Evet, doğru Mrs. Scarlett! diye cevap verirken, dudağı her zamankinden daha tehdit edici bir hal aldı.

Siz şunu bilmiyorsunuz. Eğer siz ve ben Yankeeler'le bu kadar birlikte olmasaydık, onlar beni aşağılama fırsatını bulamazlardı. Eğer siz onlarla konuşmasaydınız, bana bir eşek ya da bir Afrikalı gibi davranmaya cesaret edemezlerdi. Ayrıca beni, onların saçma sapan iddialarına karşı savunmadınız.

Scarlett, Peter'in bu yakınmasına karşı çıktı:

— Seni savundum canım! Senin ailemizden olduğunu söyledim ya!

— Madem ki bu doğrudur, bu söylediklerinize savunma denmez Mrs. Scarlett! Yankeeler'le ticaret yapmaya ihtiyacınız yok. Bakın Atlantali hanımlar, onlarla görüşmüyorlar. Miss Pittypat, bu Allah'ın lanetlediği mendeburların arasında ayakkabısının ucunu ıslatmaya bile tenezzül etmez.

Peter'in sitem dolu sözleri, onun için Frank, Pittypat ve bütün tanıdıkların söylediklerinden ve söyleceklerinden çok daha acıydı. Scarlett çok öfkeleni ve kendisini anlayamadığı için ihtiyar zenciye dut ağacı gibi sallamak istedi. Ama kendisini tuttu, çünkü Peter'in hakkı vardı. Yine de Peter ya da kendisine hizmet eden bir zenci için gürültü çıkarması olacak şey değildi. Hele böyle bir ortamda...

Peter:

— Bir sevgili ha! diyerek homurdandı. Bundan sonra Miss Pittypat sizi arabayla götürmeme izin vermez. Hayır Mrs. Scarlett!...

— Anlıyorum. Ben de böyle olmasını isterim. Ama artık sus, rica ederim.

Peter'in sesinde bir gurur ifadesi seziliyordu:

— Sırtım şu sıra öyle ağrıyor ki, oturduğum yerde bile rahat edemiyorum. Canım acıdığı için Miss Pittypat, benim araba sürmeme izin vermez. Mrs. Scarlett sizin Yankeeler'le birlikte olmanız sizinde işinize hiç yaramaz.

Scarlett için, doğal olarak durumu daha açık bir biçimde anlatmak mümkün değildi... O da sinir bozucu bir sessizliğe dalmak zorunda kaldı.

Akrabaları, dostları, yakınları onu eleştiriyorlardı. O hakkında söylenenlerin hepsini biliyordu. İşte Peter bile onu bir daha arabayla götürmek istemeyecek kadar kötülüyordu. Bu bardağı taşıran son damlaydı. Bu zamana kadar o, Atlanta halkıyla alay etmişti, ama Peter'in sözleri durumu değiştiriyordu. Şimdi komşularına ve tanıdıklarına karşı, Yankeeler'e beslediği kadar büyük bir kin duyuyordu. "Benim yaptıklarımın onlara ne, neden benim işlerime karışıyorlar!" diye düşündü. "Onlar Yankeeler'le konuşmamın ve tam bir esir gibi çalışmamın benim hoşuma gittiğini sanıyorlar. Hakkımda ne derlerse desinler, ne düşünsünlerse düşünsünler; benim için bütün bunlar boş şeyler! Bu aptalca davranışları önemsememeye devam edeceğim. Ama daha sonra ne olacak?"

Daha sonra! Evet daha sonra, dünya rahata kavuştuğu zaman o kollarını kavuşturacak ve aynı Ellen gibi büyük bir hanımefendi olacaktı. Tüm silahlarını bir yana bırakacak, sakın bir hayat sürecektir ve herkes onu takdir edecekti. Zengin olduğu zaman neler yapacağını çok iyi biliyordu. Annesi gibi iyi yürekli ve sevimli olacak, başkalarına iyilik yapacaktı. Gelenek ve göreneklere saygı gösterecekti. Hiçbir şeyden korkmayacaktı. Çocuklarla oynayacak, onların eğitimleriyle ilgilenecekti. Dostları onu ziyarete geleceklerdi. O da onlara çay, kurabiye, pasta hazırlayacaktı. Bunları konuklarına tafta eteklerinin hışırtıları arasında dolaşarak bir bir ikram edecekti. Saatlerce gevezelik edecekti. Yoksullara sepet sepet yiyecek, hastalara sıcak çorba, yeni evlilere armağanlar gönderecekti. Annesi gibi kötü durumda olanları arabayla gezdirecekti. Güneyliler'in anladıkları anlamda tam bir hanımefendi olacaktı. O zaman herkes Ellen'ı sevdiği gibi onu da sevecekti. Herkes onun iyi yürekli oluşunu övecek ve ona "iyilik-sever hanım" diyecekti.

Scarlett'in gelecekle ilişkili hayallerini hiçbir şey bozmuyordu. O, iyiliksever ve şefkatli olmak için yanıp tutuşuyordu. O kendinde yalnız bu niteliklerin görül-

mesini istiyordu. Ama bu kadar ayrıntıyla uğraşamayacak kadar korkaktı. Şimdilik zengin olduğu zaman, herkesin bir gün ona saygı göstereceğini düşünmesi yeterliydi.

Bir gün! Evet bir gün, ama şimdi değil! Bu sırada onun, hanımefendi olmaya zamanı yoktu. Peter "sırtım ağrıyor!" derken, doğru söylemişti. Bir gece ağrıları o kadar arttı ki arabayı süremez oldu. Scarlett de arabayı kullanmak zorunda kalınca elleri tekrar nasırlaşmaya başladı.

İlkbahar böyle geçiyordu. Yaprakların yemyeşil olduğu ve mis gibi çiçek kokularının çevreye yayıldığı mayısta havalar, serin nisan yağmurlarından sonra ısınmıştı. Her geçen gün Scarlett'e yeni bir tasa ve yeni bir iş yükü getiriyordu. Dostları ona iyiden iyiye soğuk davranmaya başlamışlardı. Bu olumsuzluğa karşılık ailesinden daha nazik ve güler yüzlü muamele görüyordu. Acı içinde mücadeleyle geçen bugünlerde onu anlayan bir tek Rhett Butler vardı.

Rhett, New Orlean'a yaptığı esrarengiz gezileri hakkında bir açıklama yapmıyordu. Scarlett ise bir çeşit kıskançlık hissi duyuyor ve onun oralarda birkaç kadınla birlikte olabileceğini düşünüyordu.

Peter arabayı sürme görevini bıraktığı günden beri Scarlett dışarıda daha çok kalmaya başladı. Kentte olduğu zaman gününün büyük bir bölümünü ya "Bugünün Kızı" kahvesinin üzerinde faaliyet gösteren bir kumarhanede, ya da Yankeeler ve Carpetbaggerlar'la birlikte içki içtiği Güzel Watling barında Rhett'le buluşup parasal tasarılarının başarısı için geçiriyordu. Rhett, Frank ve yaşlı Miss Pittypat için duyduğu saygı gereği onların ziyaretine gitmiyordu, ama genç kadına rastlamak için hiçbir fırsatı da kaçırmıyordu. Scarlett onun atıyla geldiğini görünce, arabasıyla تنها bir sokağa giriyordu.

Rhett'le konuşmak için daima duruyordu. Rhett de bazen atını arabanın arkasına bağlayıp, Scarlett'in yanına oturuyor ve dizginleri eline alıyordu. Bu sıralarda

Scarlett çok çabuk yoruluyordu, bu yüzden arabayı Rhett'in kullanmasına seviniyordu. Kent'e yaklaştıkları zaman Scarlett'in yanından ayrılmaya dikkat ediyordu, ama yine de onların birlikte olduklarını bütün Atlanta görüyordu. Scarlett'in aleyhine yapılan dedikodular da hiç durmuyordu.

Genç kadın, bu karşılaşmaların bir rastlantı sonucu olup olmadığını bazen düşünürdü. Bu karşılaşmalar aynı zencilerin sokaklarda işledikleri suçlar gibi gittikçe artıyordu. Ama Rhett, beraber oluşlarından en az yararlanabileceği zamanı neden seçiyordu? Ondan ne istiyor ve ne bekliyordu? Bir serüven mi? Ama buna imkan yoktu! Scarlett bu olasılıktan kuşkulanmaya başlamıştı. Rhett ne Ashley'den, ne de onun aşkından söz ediyordu.

Ona kendisinde uyandırdığı istekler hakkında kaba benzetmelerde de bulunmuyordu. Sonunda Scarlett; uyuyan yılanı uyandırmamanın daha iyi olacağını düşünerek, sürekli karşılaşmalarının nedenini araştırmaktan çekindi. Zaten şu görüşe varmıştı: Atlanta'da ilgi çekici başka adamlar tanımadığı için, yalnızca sevimli bir kişiyle biraz gevezelik etmek üzere onun arkadaşlığını aradığını hissediyordu.

Rhett hangi nedenle hareket ederse etsin, Scarlett onu sık sık görmekten memnun kalıyordu. O bir müşteriyi elinden kaçırdığı, borcunu ödemeyenler olduğu, Mister Johnson'ın hırsızlık yaptığı, Hugh'un beceriksizliğinden duyduğu üzüntüleri anlatıyor; Rhett de onu sakın sakın dinliyordu. İş konusundaki başarıları karşısında Frank basit bir gülümsemeyle yetinirken ve Pittypat "Aman Tanrın!" diye anlamı bilinmeyen bir tepki gösterirken, Rhett onu alkışlıyor, övüyordu.

Rhett arabaya biner binmez, dizginleri onun elinden alır, ona küstahça birkaç söz söylerdi. İşte o zaman Scarlett kendini gençleşmiş hisseder, bütün üzüntülerine ve kalın beline rağmen yeniden çekici bir kadın olduğunu sanırdı. Aklına ne gelirse onu söylerdi; hatta Frank ve Ashley ile konuşmadığı konulardan bile söz ederdi.

Şimdi Rhett gibi bir dostu olması çok iyi bir şeydi; onunla anlaşmaya karar vermişti.

Evet bu adam çok iyiydi ve insanı teselli etmesini biliyordu. Scarlett'in artık pek az dostu vardı. Peter'ın onu protesto eder gibi yalnız bırakmasından birkaç gün sonra Rhett'e şöyle dedi:

— Bu kent halkı niçin bana bu kadar kötü davranıyor? Niçin hep benden söz edip duruyor? Carpetbaggerler'la iş ilişkilerimden başka konuşacak konuları yok. Oysa ben kimseye bir kötülük yapmadım.

— Eğer bugüne kadar bir kötülük yapmadıysanız, fırsat çıkmadığı içindir. Bunu az da olsa farketmişlerdir. Sonra Scarlett, bıçkı atölyenizin kâr etmesinin bile işleri bozuk giden herkes için tahammül edilmez bir şey olduğunu biliyor musunuz? İyi yetişmiş, saygın bir aileye mensup bir kadının, evinin dışında çalıştığına hiç tanık oldunuz mu?

— Eğer ben evde otursaydım, çoktan açlıktan ölmüş olurduk.

— Ne olursa olsun evinizde kalmalıydınız. Açlıktan ölmeye razı olmalıydınız, çünkü kural bu!...

— Ama bakın Mrs. Merriwether'a! O Yankeeler'e poğaç, kurabiye satıyor. Bu bir bıçkı atölyesini işletmekten daha kötüdür bence... Mrs. Elsing dikiş işleri yapıyor ve pansiyon işletiyor. Fanny kimsenin beğenmediği, ama yalnızca yardım olsun diye satın aldığı porselenlere berbat resimler yapıyor.

— Ah Scarlett ah! Bütün bu kadınlar senin gibi olsalardı ne olurdu acaba? Bunların hepsi uyuşuk uyuşuk oturuyor ve omuzlarındaki kendilerine ait yükü erkeklerin taşımasını bekliyor. Bir de şanslarına küsüyorlar haspalar! Siz ise iş için, işiniz için can atıyorsunuz; dişinizi tırnağınıza takıyor, ölesiye çalışıyorsunuz. Ben öyle sanıyorum ki artık bir adamın işlerinize karışmasına asla tahammül etmeyeceksiniz. İşte bu durumda insan nasıl olur da size acır canım?

— Yine de biraz ciddi olmanızı isterdim.

— Siz şu Doğu atasözünü hiç duymadınız galiba: İt

ürür, kervan yürür! Bırakın Atlanta halkı ürsün. Scarlett, kervanınızı durduracak bir engel olmasa gerek.

— Neden biraz para kazanmam gözlerine batıyor.

— Ama her isteğinize birden kavuşacak değilsiniz ya! Siz dünyayı takmayan bir erkek gibi para kazanmaya ve bu arada dost edinmeye bakınız.

— Yoksul yaşamak hiç hoşuma gitmez...

— Biliyorum, her şeyden önce istediğiniz paradır, öyle değil mi?

— Doğru, paraya her şeyden çok değer veriyorum.

— Bakınız, haksız da sayılmazsınız. Ama bu biçim davranmanız, sizi bu kalabalığın arasında tek başınıza bırakıyor.

Scarlett, Rhett'in bu görüşü hakkında düşünmek için cevap vermedi. Onun hakkı vardı, Scarlett çok yalnızdı gerçekten. Bir tek kadın arkadaşı yoktu. Savaş öncesinde annesine giderdi. Onun ölümünden sonra Melanie ile birlikte oldu, ama şimdi kimsesi yok sayılırdı. Çünkü Pitty-pat, dedikodudan başka bir şey anlatmazdı.

Scarlett:

— Kadın arkadaşlarım tarafından hiç sevilmediğimi sanıyorum! diyerek yeniden konuşmaya başladı. Beni sevmemeleri yalnız işlerimin çok olduğundan dolayı değildi. Arkadaşlarım beni hiç sevmemişlerdir. Beni seven bir tek annem olmuştur. Hiçbir kadından gerçek bir sevgi görmedim. Kızkardeşlerimden bile... Bunun nedenini de bilmiyorum. Savaştan önce, hatta Charles ile evlenmeden önce, yaptığım her şey hiçbir kadının hoşuna gitmezdi. Ben...

Rhett'in gözlerinde kötü bir pırlıltı belirdi.

— Mrs. Wilkes'ı unutuyorsunuz sanırım. O cinayet olayı hariç, her konuda sizin yaptıklarınızı onaylamış, beğenmiştir ve begenecektir de!

Scarlett "işlediğim cinayeti de hoş karşıladı!" diye düşündü. Ama sonra nefret dolu bir kahkaha attı.

— Hıh, Melanie mi? dedi. Onun bir kuş kadar bile beyni yoktur. Eğer bir parça sağduyusu olsaydı...

Birden susuverdi.

Rhett:

— Bir parça sağduyusu olsaydı hoşuna gitmeyeceği bir hayli şeyi farkedirdi! diye Scarlett'in yanında kestiği cümlesini tamamladı. Sonra onu kızdıracağını bileerek şöyle dedi:

— Haydi, bana numara yapmayın! Bu konuda ben-den daha çok bilgi sahibi olduğunuz açıkça belli.

— Belleğiniz ve şu aşağılık tavırlarınız yere batsın!

— Kaba sözler söylemeniz kısa kesmeme neden olamaz. Şimdi bizi ilgilendiren konumuza tekrar döneceğim. Şu gerçek artık kafanıza girmelidir. Eğer başkalarına benzememekte devam edecek olursanız, değil yalnızca yaşıtınız olan insanlardan, aynı zamanda hem ailenizden, hem çocuklarınızdan ve hem de torunlarınızdan uzak kalacaksınız. Onlar sizin davranışlarınızı, yaptıklarınızı, aldığınız sonuçları asla anlayamayacaklardır. Yaptıklarınızın hiç biri de hoşlarına gitmeyecek onları memnun etmeyecektir. Ama soyunuzun sizinle övüneceğini ve çocukları için "Kızımız büyükannesine çekecek galiba!" diyeceklerini sanıyorum. Ama torunlarınızın çocukları ya da torunları hakkınızda "kart kanı herhalde malın gözüymüş!" diyerek sizi tenkit edeceklerdir.

Scarlett, Rhett'in bu sözlerine katıla katıla güldü.

— Bazen güzel benzetmeleriniz, buluşlarınız oluyor. Bakın büyükannem Robillard tam sizin dediğiniz gibiymiş. Yaramazlık yaptığım zaman annem beni korutmak için ondan söz ederdi. O baston gibi doğru bir kadınmış, şakaya hiç gelememiş. Tam üç kez evlenmiş, onun uğrunda birçok erkek düello etmiş. Boyanır ve açık saçık elbiseler giyermiş. İçine de... Şey... Anlayın işte... Pek fazla bir şey giymemiş.

— Siz de annenize benzemeye çalışmanıza rağmen, ona karşı hayranlık duymaktan da geri kalmazdınız değil mi? Benim de Butler soyundan korsan olan bir büyükbabam varmış.

— Vay canına! Demek işkencecilerdenmiş!

— Para araklamak gerektiğinde, bu işi yasal sayarmış herhalde. Babama bıraktığı servete bakılacak olursa bir hayli para kazandığı ortadadır. Aile içinde onun adını "gemici" koymuşlar. Ben doğmadan önce bir batakhanede kavga ederken ölmüş. Ölümünün çocukları için acı bir olay olduğunu söylemek yanlış sayılırmış. Çünkü büyükbabam, gece gündüz sarhoş gezermiş. Denize açılıp pupa yelken giderken yanındakilere hep anılarını anlatırmış. Bu anıları o kadar korkunçmuş ki, dinleyenlerin saçları diken diken olurmuş. Ama ben ona hayran oldum.. Babamdan çok ona benzemeye çalıştım. Şunu özellikle bilmenizi isterim ki babam çok efendi bir adamdır. Dinine ve geleneklerine bağlıdır. Neyse şimdi benden söz etmeyi bırakalım. Kısacası dostlarınız gibi evlatlarınız da yaptıklarınızı beğenmeyeceklerdir. Çocuklarınızın sessiz, ağırbaşlı olacaklarını sanıyorum. Çünkü azgın insanlardan, sakın çocuklar doğar. En kötüsü de, öteki anneler gibi çektiğiniz zorluklardan, yoksulluklardan onları korumak isteyişiniz olacaktır. Doğrusu yazık olacak. Çünkü zorluklar, düşmanlıklar, kıskançlıklar insanları ya adam eder ya da mahveder. Bugünden torunlarınızı düşünmenizi öğütlerim.

— Torunlarımızın nasıl olacaklarını bilmek isterdim.

— "Mızın" demekle anlatmak istediğiniz sizin ve benim ortak torunlarımız mıdır? Aman efendim, siz neler diyorsunuz öyle?

Scarlett yaptığı dil sürçmesinin farkına varınca yüzü kızardı. Sinirli bir sesle;

— İn arabadan sansar suratlı herif! diye bağırdı.

Rhett, hiç oralı olmadı.

— Neden incekmişim? Bak, nerede ise akşam olacak. Böyle geç saatte bunca zencinin arasında sizi tek başınıza bırakamam.

Scarlett, onun elinden dizgini almaya çalışarak;

— Size arabadan ininiz diyorum! diye tekrar feryat etti. Ama tam bu sırada bir bulantı hissetti. Oysa o ha-

mileliğini kimse farketmesin diye büyüyen karnını şiltelerin altında saklıyordu.

Rhett hemen atı durdurdu. Cebinden çıkardığı bir temiz mendili Scarlett'e uzattı. Genç kadın arabadan dışarı sarkarak kusmaya çalıştı. Rhett onun omuzlarından tutuyordu. Ufukta batan güneşten yayılan son ışıklar Scarlett'e bir yığın altın tel gibi göründü. Bulanması geçince yüzünü ellerinin arasına aldı ve ağlamaya başladı. Bir adamın önünde midesinin bulanması bir yana, hamileliğin belirtilerini de ona gösterdiği için utanç duyuyor, kendini küçülmüş hissediyordu. Bir daha Rhett'in yüzüne bakamayacakmış gibi geldi. Kötü bir rastlantı sonucu bu olay, Rhett'in yanında olmuştu. Üstelik Rhett denen bu herif, hiçbir kadına karşı saygı göstermesini bilen bir adam değildi. İçini çeke çeke ağlarken, Rhett'in kendisiyle hayatının sonuna kadar unutamayacağı bir biçimde alay edip duracağını düşündü.

Rhett, gayet sakın bir sesle onu tesselli etmeye çalıştı.

— Haydi Scarlett, budalalık etmeyiniz! dedi. İnsan utancından bu kadar aptalca ağlar mı canım? Çocukluk etmeyiniz, siliniz gözyaşlarınızı. Şunu bilmenizi isterim ki ben kör değilim. Hamile olduğunuzu farketmemiş olabilirmiyim?

Dehşet içinde kalan Scarlett;

— Ah! diye inledi ve pancar gibi kızaran yüzünü elleriyle kapadı. "Hamile" sözcüğü onu çılgına çeviriyordu. Frank ona halinden hiç söz etmezdi. Babası ise bu gibi durumları gayet zarif sözcüklerle geçiştirirdi. Örneğin hamile bir kadından söz etmek isterse "maaile" derdi.

— Hamileliğinizi battaniyeler ya da şiltelere sarınarak gizlemeye çalışmanız çocukça bir hareket doğrusu. Scarlett, inanın durumunuzu daha önceden biliyordum. Yoksa neden...

Rhett birden durdu. Kısa bir süre sonra da ata "deh!" diyerek arabayı sürdü. Şimdi o çok bilinen yar

ciddi, yarı alaycı sesiyle konuşmaya başladı. Bu ses Scarlett için hiç yabancı değildi ve onu pek rahatsız etmezdi. Genç kadının yüzü yavaş yavaş eski halini alıyordu.

— Scarlett bu kadar kızacağınızı hiç ummamıştım. Oysa ben sizin akli başında bir insan olduğunuzu sanıyordum, oysa aldanmışım. Size karşı kibar davranmadığımı sanıyorum. Zaten kibar bir adam olmadığımı da biliyorum. Çünkü hamile kadınların karşısında kesinlikle hiç sıkılmam. Ben onları öteki kadınlardan ayrı düşünmem ve karınlarına da asla bakmam. Onları kabalığın son derecesi olarak kabul ettiğim kaçamak bakışlarla izlemenin anlamını da bir türlü anlamıyorum. Şimdi söyleyin bakalım bütün bu şilteler nedir, nedir bu hile ve numaralar? Hamilelik de pek normal bir durum değil mi? Bu konuda Avrupalılar bizden çok daha uygar davranıyorlar. Onlar geleceğin annesine güzel sözler söylemekte, onu övmekte bir an bile duraksamazlar. Haydi bu kadarından vazgeçiyorum, ama hamileliği gizlemek de çok saçma. Bir kez daha söylüyorum bu doğanın bir gereğidir ve çok normaldir. Kadınlar sanki bir cinayet işlemişler ya da çok ayıp bir şey yapmışlar gibi, bunu evlerine kapanarak ve şilteler örtünerek gizlemek yerine hamilelikleriyle övünç duymalıdır.

Scarlett derinden gelen bir sesle;

— Övünç duymak mı? diye bağırmaktan kendini alamadı. Övünç duymak gerekmiş, şuna bakın hele!

— Çocuğunuz olacak diye övünç duymuyor musunuz?

— Aman Tanrım! Hayır... Hayır, ben çocuklardan nefret ederim.

— Acaba Frank'in çocuğundan mı söz ediyorsunuz?

— Hayır... Kimin çocuğu olursa olsun, nefret ederim! Siz...

Scarlett yaptığı yeni dil sürçmesinin farkına varınca hemen sustu. Ama Rhett sanki genç kadının hatası-

nı anlamamış gibi davranarak sakın bir sesle konuşmaya başladı.

— Demek bu konuda anlaşılmıyoruz. Çünkü ben çocukları çok severim.

Rhett'in bu açıklamasını hayretle karşılayan Scarlett, sıkılganlığını elden bırakarak;

—Çocukları çok mu seversiniz? Ne kadarda yalan-cısiniz! dedi.

— Bebekleri ve küçük çocukları; büyümeye, düşünmeye ve büyük insanlar gibi yalan söylemeye başladıkları, kısacası ideallerinin kirletildiği zamana kadar severim. Bu nokta dikkatinizden kaçmamış olmalıdır. Çünkü, Wade Hampton'ı çok sevdiğimi biliyorsunuz.

Scarlett cevap vermedi ve: "Doğru söylüyor. Wade ile oynamaya bayılır. Ona her zaman oyuncaklar, armağanlar getirir!" diye düşündü.

Rhett, onun suskun kaldığını görünce tekrar konuşmaya başladı.

— Sizin için çok korkunç, ama benim için olağan bir şey olan bu konuyu kapatalım ve yakın bir gelecekte ikinci kez anne olacağınızı kabul ettikten sonra size epey zamandan beri söylemek istediğim bir sorundan söz edeceğim. Gerçekte bu iki ayrı sorundur. Biri, tek başınıza dolaşmakla büyük hata ediyorsunuz. Sizin yalnız dolaşmanız çok tehlikelidir. Sanırım bunu siz de biliyorsunuz. Defalarca söylemiş olmalılar. Siz kendi hesabınıza iğfal edilmeyi göze almış olabilirsiniz. Ama bu hareketin neden olacağı sonuçları dikkate almanız gerekir. Şunu iyi bilin ki sizin intikamınızı alacak olan birkaç kahraman yurttaşımız birkaç zenciyi ipe çekebilir. Ama sonunda bunlar da ipi boylarlar. Buradaki kadınların sizi sevmemelerinin nedeni, kocaları ve çocukları için sürekli bir tehlike konusu olduğunuz içindir. Bu gerçek hiç aklınıza gelmedi mi, bunu hiç düşünmediniz mi? Bir de şu var: Ku Klux Klan zencilerle uğraşmayı sürdürecektse olursa Yankeeler de Atlanta'da kimseye göz açtırmayacak. Hem bu işi öyle güzel yapacak-

lar ki, kamuoyuna General Sherman'ın bir melek gibi davrandığı hissini verdirecekler. Bana inan! Ne söylediğimi gayet iyi biliyorum, çünkü Yankeeler'le yakın ilişkim var, onlarla senlibenliyorum. Onlar ben sanki onlardan yanaymışım gibi açıkça ve hiç çekinmeden konuşuyorlar. Ku Klux Klan'ı ortadan kaldırmak için Atlanta'yı yakmayı ve bire karşı on adam asmayı göze almışlar. Scarlett inan, yaptıklarının hiçbir faydası yok. Bütün kazandıklarını belki de bir gece içinde kaybedebilirsin. Ateşin nerede söneceğini kimse bilemez. Yankeeler'in taşınmaz mallara elkoyacağını, vergileri arttıracığını, kuşkulu kadınları cezaya çarptıracığını ve daha başka önlemler alacağını biliyorum. Ku Klux Klan...

— Bu örgüte üye olanları biliyor musunuz? Acaba Tony Welburn ya da Hugh ve başkaları...

Rhett umursamaz bir hareketle omuzlarını silke-rek;

— Nereden bilebilirim ben? dedi. Ben başıboş bir adamım. Bu gibi şeylerin farkında bile olmam. Ama Yankeeler'in kuşkulandıkları adamları bilirim. En küçük bir başkaldırıda bulunanı ip-te sallanırken görmek hoşunuza gitmez sanırım. Unutmayın, bıçkı atölyelerinizi kaybetmeniz tehlikesi de var. Gözlerinizden, halinizden bana inanmadığınızı farkediyorum. Beni dikkatle dinlemediğinizi de görüyorum. Şimdi size bir tavsiyede bulunacağım. Şu tabancayı sürekli yanınızda bulundurun... Atlanta'ya döndüğüm zamanlar daima yanınızda olmaya çalışacağım.

— Rhett!... Gerçekten... Beni Yankee tehlikesine karşı savunmak için mi?

— Evet Scarlett! Şekerim sizi savunmaya beni zorlayan, benim dillere destan olan kahramanlığımdır.

Tam bu sırada Rhett'in yüzündeki ciddi ifade kayboldu ve gözlerinde o kötü ışık parlamaya başladı.

— Peki bu kahramanlığı neden yapacağım acaba? Evet, hiç düşündünüz mü? Ben söyleyeyim: Size olan derin aşkımdan küçük hanım! Size tapıyorum. Sizinle

karşılaştığım günden beri yemeden, içmeden kesildim. Ama namuslu bir adam olduğum için, tıpkı Mister Wilkes gibi size hiçbir şey söylemedim. Ne yazık ki siz Frank'in karısınız. Onurum bu konuyu sizinle görüşmeme engel oldu. Tıpkı Mister Wilkes'in onuru nasıl devreden çıkıyorsa, şimdi de benim onurum devreden çıkıyor ve böylece ben size karşı duyduğum çılgınca sevgimi, ihtirasımı ve...

Scarlett daha fazla dayanamadı.

— Ah! Allahaşkına susun! diyerek Rhett'in sözünü kesti. Konuşmanızda Ashley'ye ve onun onuruna değinmenize tahammül edemiyorum. Bana söyleyeceğiniz başka neler var?

— Boynu bükük, ama aşkla coşan kalbimi size açtığım bir sırada konuşmanın konusunu değiştirmek istiyorsunuz, öyle mi? Pekiyi efendim, işte biraz önce sözünü ettiğim sorun!

Rhett, tekrar ciddileşti ve gözlerindeki o kötü ışık kayboldu.

— Bu ata dikkat edin, bunun huysuz bir at olduğunu bilmelisiniz. Onu sürmek sizi yoruyor, değil mi? Günün birinde huysuzluğu tutarsa vay halinize! Sizi bir yolun kenarına yuvarlarsa ya da bir uçuruma sürüklerse bebeğinizi öldürebilir. Ona sağlam dizgin takın. İsterseniz bu atı daha yavaş bir atla değiştirelim.

Genç kadın, Rhett'e baktı ve onun tatlı, yumuşak tavrı karşısında öfkesi birdenbire dindi. Scarlett biraz önce onun ölmesini isterken, şimdi kibarlığı karşısında eridiğini hissetti. Rhett'e karşı minnet duygularıyla dolu olduğunu ve neden daima böyle olmadığını düşündü.

Scarlett de sakinleşmişti, tatlı bir sesle;

— Evet bu at gerçekten huysuz! dedi. Bazı akşamlar dizginleri sürekli kasmaktan kollarım yoruluyor, eve geldiğim zaman da onların ağrısına dayanmak zor oluyor. Pekiyi Rhett, nasıl isterseniz onu yapınız.

Rhett, Scarlett'teki değişikliği hemen farkettiler.

— Vay, vay! Ne kadar zarif, ne kadar güzel sözler

bunlar. Bu haliniz, 'küçük dağları ben yarattım!' diyen halinize hiç benzemiyor. Nerede kaldı o çevresine hükmeden Scarlett? İnsan sizi yumuşatmanın yolunu bilmeli! Siz de her zaman sert ve zorba olmak istemezsiniz değil mi?

Scarlett kaşlarını çattı ve yine öfkelenerek bir saman alevi gibi parladı.

— Hiç olmazsa bu kez arabadan inmek nezaketini gösteriniz. Yoksa sizi kırbaçlarım. Sizi neden hoşgörüy-le karşılıyorum ki... Neden size kibar davrandığımı da bilmiyorum. Siz terbiyesizin, ahlaksızın birisiniz. Siz... Arabadan ininiz diyorum size... Bakın şaka yapmıyorum ben...

Rhett yere inip arabanın arkasında bağlı olan atını çözdükten sonra, batan güneşin son aydınlığında tatlı bir biçimde gülümseyince, Scarlett de kendini tutamadı ve ona gülümsedi. Şimdi Rhett'in atı ile Scarlett'in arabası ters yönlerde doğru yavaş yavaş yol alıyordu.

Rhett gerçekten kabaydı, ama oldukça da becerikliydi. En iyisi ona çatmamaktı. Bir dikkatsizlik anında onun eline verilen bir silah insanı can evinden vurabilirdi. Onda insanı kışkırtan bir güç vardı. Sohbeti gizlice içilen bir kadeh konyak gibi etkiliyordu insanı...

Son bir iki aydır Scarlett konyak içmeyi sevmeye başlamıştı. Akşam evine yorgun argın döndüğü zaman kilitli dolabında bulundurduğu ona cesaret ve güç veren bir şişe konyağı vardı. Doktor Meade, ona bir hamile kadının içki içmemesi gerektiğini söylemeyi unutmuştu. Herhalde doktor böyle kibar bir kadının içki içeceğini ummamıştı. Kadınlar ancak düğünlerde bir bardak şampanya ya da nezle oldukları zaman yatar-ken vücuda sıcaklık vermesi için biraz içki içebilirlerdi. Ama her zaman, içkiye alışmış birtakım çılgınlar olurdu. Doktor Meade Scarlett'in davranışları hakkında ne düşünürse düşünsün, onun içkiye karşı bir eğilimi olacağını aklına getiremezdi.

Scarlett akşam yemeğinden önce bir kadeh konyağın kendisine rahatlık verdiğini hissetmişti. Konyağın

kokusunu gidermek için de ya kahve çığner ya da birkaç damla kolonya damlattığı su ile ağzını çalkalardı.

Halk, içki içen kadınlar hakkında neden bu kadar dedikodu yapardı? Kadınların içki içmeye hakları yok muydu? Bazen Frank yanı başında horul horul uyurken, o yatağında bir sağa bir sola döner; Tara'yı, Ashley'yi, ilk sevgilisini, yoksulluğu, Yankeeler'i anımsar ve konyak olmasa ben çoktan çıldırırdım diye düşünürdü. İçkinin etkisiyle bütün acılarının yavaş yavaş yok olduğunu hissedirdi. Üçüncü kadehi de boşalttığı zaman çoğunlukla "bu sorunu yarın düşünürüm, şimdi çok yorgunum!" derdi.

Ama öyle zamanlar oluyordu ki içki bile onun yureğini sızlatan acılarına derman olmuyordu. Bunlar öyle acılardı ki, bıçkı atölyelerini ya da Tara'yı bir daha görememekten de ağırdı.

Atlanta'nın gürültüsü, yeni yapıları, yabancı yüzleri, atlarla dolu dar sokakları ve geçim derdine düşmüş insanları ona bütün acılarını unutturuyordu. Scarlett Atlanta'yı seviyordu, ama... Ama Tara'nın insana huzur veren yaylalarını, zümrüt gibi çimenlerini, kızıl topraklarını, karanlık çam ormanlarını, yeşilin her tonunu barındıran yamaçları bir kez daha görebilseydi bari... Ah Tara'ya ve eski yaşantısına tekrar dönebilseydi... Ashley'nin yanında olsaydı, onun sesini işitseydi... Aşkının coşkusu bir kez daha tadabilseydi...

Melanie'den gelen mektuplar hepsinin iyi olduklarını bildiriyordu. Will de mektuplarında ona tarlalar, ekinlerden, pamuklardan söz ediyordu. Bütün bunlar onun Tara'ya dönme isteğini, Tara aşkını alevlendirmekten başka bir şeye yaramıyordu.

Kendi kendine "Haziranda Tara'ya gideceğim. Bundan sonra Atlanta'da bir şey yapamam. Tara'ya gidip bizimkilerle hiç olmazsa iki ay birlikte olurum!" diyordu. Bu düşünceyle onun kalbi neşeye doluyordu.

Gerçi haziranda Tara'ya gitti. Ama kendi tasarladığı biçimde değil; çünkü bu ayın başında Will'den aldığı kısa bir mektupla babasının öldüğünü öğrenmişti.

Scarlett; Jonesboro istasyonuna indiği zaman, çevre gurubun rengine bürünmüştü. Kızıl ışıklar dükkanların vitrinlerinde ve savaştan kurtulan evlerin pencerelerinde oynaşıyordu. Kentte harap olmayan pek az ev vardı. Ana caddenin her iki yanındaki boşluklar, buradaki binaların toplara hedef olduğunu gösteriyordu. Kızıllaşan havada harabelerin sessizliği insanı ürkütüyordu. Bullard'ın mağazasının önünde birkaç at ve araba vardı. Tozlu yol tenhaydı. Arada bir, karşı yöndeki kahvelerden birinden bir nara ya da sarhoş kahkahası işitiliyordu. Bunlar gurubun soylu sessizliğini bozan gürültülerdi.

Savaş sırasında Yankeeler tarafından yakılan istasyon henüz onarılmamıştı. Yanında derme çatma bir baraka inşa edilmişti. Scarlett içeri girdi ve bir fiçinin üzerine oturdu. Will Benteen'i görmek umuduyla sürekli yola bakıyordu. Will'in onu karşılamaya gelmesi gerekiyordu. Tren bir hayli gecikmeli olarak gelmişti. Babasının ölüm haberini alınca ilk trenle Jonesboro'ya geleceğini bilmeliydi.

Scarlett Atlanta'dan o kadar acele ayrılmıştı ki, yanında bir takım çamaşırı bile yoktu. Mrs. Meade'den aldığı siyah yas elbisesinin içinde sıkılıyordu. Mrs. Meade zayıfladığı ve Scarlett de hamile olduğu için bu yas elbisesi ona dar geliyordu.

Babasının ölümü onda çok büyük bir acı uyandırmıştı.

Buna rağmen kendi durumunu düşünmekten de geri kalmıyordu. Mücadele ile geçen günlerinde olduk-

ça bozulmuştu; sanki ihtiyarlamış gibiydi. Nedense bugüne kadar bu haliyle hiç ilgilenmemişti. Oysa şimdi Ashley'yi de görebilecekti. İlk sevgilisinin karşısına karnında başkasının bebeğini taşıyarak çıkmak onun tüm vücudunu ürpertti. Ashley'yi seviyordu, Ashley de onu seviyordu. Hiç istemediği bu bebek, onun kutsal aşkına ihanet sayılmaz mıydı? Ama olan olmuştu. Ashley'nin karşısına bu haliyle çıkmaktan başka çaresi yoktu.

Beklemekten usanan Scarlett ayağını yere vurdu. Artık Will'in gelmesi gerekirdi. Onu aramak istemiyordu.

Günlerden pazardı ve her yer kapalıydı. Will'in arkadaşlarıyla bulunduğu yere bu siyah elbise içinde gidip bir sürü başsağlığı dilekleri dinlemek istemiyordu. Halkın, tanımadığı insanların ilgisini ne yapacaktı o? Babasının adı yanında anıldığı zaman ağlamaktan korkuyordu.

Üstelik canı da hiç ağlamak istemiyordu. Eğer ağlamaya bir başlarsa Rhett'in onu Atlanta'dan kaçtığı gece tek başına bıraktığı zaman atın yelesini gözyaşlarıyla ıslattığından farksız olacaktı.

Hayır, o ağlamayacaktı! Babasının ölüm haberini aldığı zamanki gibi boğazını bir şeyler tırmalıyordu, ama şimdi ağlaması neye yarayacaktı? Gözyaşları acılarını arttırmaktan ve gücünü zayıflatmaktan başka bir şeye yaramayacaktı.

Neden Will, Melanie ya da kızkardeşleri babasının hasta olduğunu ona yazmamışlardı? Hemen trene atlayıp, babasının imdadına koşardı. Hatta ona Atlanta'dan bir doktor da getirirdi. Tanrım, ne aptal insanlardı bunlar!

Demek onsuz bir şey yapmayı beceremiyorlardı. O da bin parça olamazdı ya... Üstelik Atlanta'da onlar için ömrünü tüketircesine çalışıyordu.

Will geciktikçe sinirleri bozulmaya başladı. Bu delikanlı da ne yapıyordu acaba?

"Yoksa gelmeyecek mi?" diye düşünürken baraka-

nın arkasından bir gürültü işitti. Pencereden bakınca demiryolunu geçip bir arabaya doğru giden Alex Fontaine'i gördü. Sırtında bir çuval yulaf taşıyordu. Alex, dışarı çıkan Scarlett'i görünce hayretler içinde kaldı.

— Aman Tanrım! Scarlett siz misiniz? diyerek sıntındaki çuvalı yere attı ve ona doğru koşarak elini uzattı.

— Sizi gördüğüme çok sevindim. Biraz önce Will'i gördüm, atını nallatıyordu. Trenin geç geleceğini, sizi karşılamak için bol zamanı olacağını söyledi bana. İsterseniz gidip çağırayım.

Scarlett acısına rağmen gülümsemeye çalışarak;

— Evet! Lütfen, zahmet olacak! dedi.

İnsan, bir tanıdığı ile karşılaştığı zaman ne kadar memnun oluyordu. Alex Scarlett'in elini hâlâ bırakmıyordu.

— Ah, evet! Scarlett babanız için ne kadar üzüldüğümü bilemezsiniz!

Onun oyalanmasına üzülen Scarlett;

— Teşekkür ederim! diye kısa bir cevap verdi ve çevresine bakınarak Will'i beklediğini belli etti.

Alex nihayet Scarlett'in elini bırakarak;

— Onunla burada övünüyorduk. O tam anlamıyla bir asker gibi ve kutsal davamıza yaraşacak biçimde öldü.

Scarlett, Alex'in söylediklerinden bir şey anlayamadı. "Acaba ne demek istiyor!" diye düşündü. "Asker gibi... Acaba babamı öldürdüler mi? Tony gibi Büro mensuplarıyla kavga mı etti yoksa?"

Ama genç kadının, Alex'ten daha fazla açıklama isteyecek gücü yoktu. Babasından söz edecek olursa gözyaşlarını tutamayacağı muhakkaktı. Will gelmeden ve bütün gözlerden uzaklaşmadan ağlamak istemiyordu. Will'in yanında ağlamasında bir sakınca yoktu. Will, şimdi onun gözünde bir baba gibiydi.

Scarlett gayet nazik bir biçimde;

— Alex, rica ederim bu konudan şimdi söz etmenizi istemiyorum! dedi.

O sırada öfkeden yüzü gerilen Alex;

— Size kesinlikle kızmıyorum Scarlett! diye cevap verdi. O benim kızkardeşim olsaydı eğer... Evet evet, ona gününü gösterirdim ben. Scarlett, siz de bilirsiniz ki ben hiçbir kadının aleyhinde söz etmem. Ama kendi hesabıma Suellen'a güzel bir sopa çekmek gerektiği görüşündeyim. O kız çok azdı artık!

• Scarlett, "Alex'e ne oluyor, ne demek istiyor? Suellen'in babamın ölümüyle ne ilgisi var?" diye düşündü.

Alex hızını alamayarak konuşmasını sürdürdü.

— Gerçekler acıdır ama... Burada herkes benim gibi düşünüyor. Suellen'dan yana çıkan bir tek Will var, bir de doğal olarak Mrs. Melanie. Çünkü o bir melekten fark-sızdır ve dünya onun gözlerine daima pembe görünür.

Scarlett başı sonu belli olmayan bu sözlere dayanamadı ve sert bir sesle;

— Size bu konudan şimdi söz etmenizi istemediğimi söylemiştim! dedi.

Alex, Scarlett'in bu uyarısına da kulak asmadı. Genç kadın bir yabancıнын ailesini ilgilendiren gizli konular hakkında konuşmasına tahammül edemiyordu. Ayrıca Alex'in kendisine böyle dik dik bakmasını da istemiyordu. Onun içini okuduğunu sanıyor ve bundan çok rahatsız oluyordu.

Alex ise tamamen başka şeyler düşünüyordu. O, Scarlett'i çok değişmiş buluyordu. Hatta onu nasıl tanıyabildiğine bile hayret ediyordu. Evet, Scarlett değişmişti gerçekten... Ama bu değişiklik hamileliğinden, babasının ölümünden çok, büsbütün başka bir nedenden, onun iç dünyasında esen fırtınalardan ileri geliyordu.

Onun erkeklere bakan eski korkak ve utangaç halinden şimdi küçük bir iz bile kalmamıştı. En tehlikeli anlarda gözlerini kim olursa olsun sert bir biçimde dikeydi. Alex ona bakarken, "zavallı Frank karısının elinden kim bilir neler çekiyor?" diye düşünüyordu.

Oysa herkes değişmişti. Savaşın etkilemediği kim-

se yoktu. Alex Scarlett'in üzerindeki kaba yas elbisesi-
ne baktı ve yüzüne eski acı ifade geri geldi.

Bazı geceler, annesinin ameliyat olması gerektiğini,
Joe'nun çocuğunu okutmayı, başka bir katır almak
için parayı nereden bulacağını düşünürken uykusu
kaçar ve savaşa lanet etmesine rağmen, bitmesine de
üzülürdü.

O Dimitry Munroe'yu seviyordu. Onunla evlenebi-
lirdi, ama bu beslemesi gereken bir boğaz daha demek-
ti. Oysa sırtındaki yük taşınmayacak kadar ağırdı.
Onu uzun zamandır seviyordu. Günler zavallı kızın ya-
naklarını solduruyor, gözlerindeki pırlıtyı donuklaştı-
rıyordu. Keşke Tony Texas'a kaçmasaydı. İki erkek do-
ğal olarak daha çok üretim yapabilirdi. Alex derin de-
rin içini çekti. Evet herkes, Alex dahil herkes değişmiş-
ti.

— Kardeşim Tony'ye yaptığınız yardımlar için size
ve Frank'e teşekkür etmeyi unuttum, beni bağışlayınız.
Onun Texas'a kaçmasına sizler yardım ettiniz değil mi?
Bu davranışınız çok şahane! Tony'nin Texas'da gayet
iyi durumda olduğunu gizlice öğrendim. Size yazıp sor-
maya cesaret edemedim. Yani sizin başınıza bir şey ge-
lir korkusuyla. Siz ya da Frank ona para verdiniz mi?
Bunu hemen ödemek isterim.

— Ah, Alex rica ederim, böyle şeylerin sözü mü
olur? Lütfen şimdi bunlardan söz etmeyelim!

Scarlett son yıllarda ilk kez paraya önem vermiyor-
du.

Alex teşekkür ettikten sonra;

— Ben gidip Will'i bulayım! dedi. Yarın hepimiz ce-
naze töreninde bulunuruz.

Çuvalını sırtladı ve birkaç adım gittiği sırada karşı
yoldan hızla bir arabanın geldiğini görüldü.

Will sabırsızlanmaya başlamış olan genç kadına
doğru elini sallayarak seslendi:

— Geç kaldım galiba Scarlett!

Arabadan yavaş yavaş indikten sonra iki yanına
sallanarak Scarlett'e doğru yaklaştı ve onu yanakların-

dan öptü. O zamana kadar onu hiç öpmediği gibi, daima Mrs. Scarlett diye hitap ederdi. Ama o anın heyecanı bu davranışlarını bağışlatıyordu. Alex ile vedalaşan Scarlett tekerleğe basıp arabaya binerken, Will de ona yardım etti.

Scarlett bu arabanın, Atlanta'dan kaçarken Rhett Butler'ın çalıp getirdiği araba olduğunu farkettiler. Bu çürük arabanın, bu kadar uzun süre çiftlik işlerine nasıl dayanabildiğine hayret etti. Herhalde Will ona çok ihtiyacı olduğu için gözü gibi bakmıştı. Atlanta'dan kaçış gecesini, yolda çektiği zorlukları, korkularını, gözyaşlarını anımsayınca bütün vücudu ürperdi. Kendi kendine, ayakkabısız ya da aç kalacağını bilse bile Tara'ya yeni bir araba almaya ve bu külüstürü yaktırmaya söz verdi.

Will'de karşılaştıkları andaki coşkudan eser kalmamıştı, delikanlı arabayı sürerken hiç konuşmuyordu. Hasır şapkasını çıkarıp arabanın içine attı. Onun bu hali Scarlett'in hoşuna gitti.

Jonesboro arkalarında kalmıştı. Ovanın derin sessizliği üzerlerine çökmüştü. Tara'ya giden kızıl tozlu yola saptılar. Çevredeki sessizlik, Scarlett'e dua ederken duyduğu huzuru anımsattı. Bu güzel yerlerden, bu kadar zaman uzak kalabilmiş olmasına şaşırdı.

Tarlaların yanından geçerken Scarlett büyük bir sevinçle pamukların gayet iyi yetişmekte olduğunu gördü. Kızıl toprağın üzerine çöken ince sis tabakası, pamuk tarlaları, bir yanda sur gibi uzanan koyu yeşil çamlar, bir yanda batan güneşin alaca karanlığı... Bütün bunlar ne kadar güzeldi, insana ne kadar huzur veriyordu. Bütün bu güzellikleri görünce, Atlanta'da geçen zamanına acıdı Scarlett.

Will:

— Scarlett size babanızdan söz etmeden önce, başka bir konuyla ilgili bir soru sormak istiyorum! diyerek konuşmaya başladı. Bundan sonra aile reisi sizsiniz sanırım. Yanılmıyorum değil mi?

— Konu nedir Will?

Will kısa bir süre sakın ve tatlı bir biçimde Scarlett'e baktıktan sonra;

— Suellen ile evlenmem bilmem hoşunuza gidecek mi? diye sordu.

Scarlett, Will'in bu sorusu karşısında çok şaşırdı. Will, Suellen ile evlenmek istiyordu!

Kızkardeşinin elinden Frank'i aldıktan sonra hiç kimsenin onunla evlenmeyeceğini sanıyordu.

— Allah'ın takdiri!

— Bu sözünüz, itirazınız yok demektir! Öyle değil mi?

— İtiraz mı? Şey... Hayır, ama... Aman Will, doğrusu beni şaşırttınız! Siz Suellen ile evlenmek istiyorsunuz öyle mi? Oysa ben sizin Carreen'e ilgi duyduğunuza sanıyordum.

Will gözlerini yoldan ayırmayarak;

— Evet, belki de! dedi.

Scarlett onu yandan görüyordu. Yüzü gergindi. Genç kadın onun hafifçe içini çektiğini hissetti.

— Pekiyi, Carreen sizinle evlenmek istemiyor mu?

— Hiç sormadım ki!

— Aaa Will, siz delisiniz gerçekten. Çabuk ona talip olun. Bana inanın, o Suellen'dan çok çok iyidir.

— Scarlett siz Tara'da olup bitenlerin farkında değilsiniz. Bu son günlerde bizlere karşı ilginizde bir azalma oldu.

Will'in bu sözleri Scarlett'i sinirlendirdi.

— Haydi canım sen de! Sen benim Atlanta'da ne yaptığımı sanıyorsun? Benim gündüzleri araba gezintileri yaptığımı, geceleri balolara, eğlencelere gittiğimi sanıyorsan yanılıyorsun. Her ay size para gönderen kim? Demek vergileri ödeyen, çatıyı onartan, yeni katır alan ben değilim. Demek ben, sizin...

Will gayet sakın bir biçimde Scarlett'in sözünü kes-ti:

— Haydi canım, bu kadar gereksiz yere sinirlenmeyin! Yaptığınız iyilikleri en iyi bilen biri varsa o da benim. Siz iki erkeğin başaramayacağı işleri başardınız.

Biraz sakinleşen Scarlett;

— Şu halde ne demek istediğinizi açıklarmısınız? diye sordu.

— Bizim karnımızı doyurduğunuzu inkar edecek değilim. Ama son günlerde Tara'da olup bitenlerle ilgilenmediğiniz de bir gerçek. Sizi ayıplamadığımı bilmelisiniz. Ama ne yapalım ki siz biraz ilgisizsiniz. Başkalarının kafalarını kurcalayan sorunlarla ilgilenmezsiniz. Ama ben kendi adıma Miss Carreen'in beni sevip sevmediğini sormadım. Sorsam da bir işe yaramazdı. Çünkü o benim için bir kardeş gibidir. İnanın, bana anlattıklarını hiç kimseye anlatmamıştır. Ama Carreen bu delikanlının ölümünden sonra kendini bir türlü toparlayamadı. Ben onun kendisine çeki düzen vereceğini ve düzeleceğini de sanmıyorum. Şunu size söylememde bir sakınca olmadığını düşünüyorum. Carreen sanırım, Charleston Manastırı'na gidecek!

— Bu da ne demek?

— Bu haberin sizde uyandıracak etkiyi biliyordum. Sizden benim bir ricam olacak Scarlett. Manastır korusunda Carreen ile tartışmayın. Onu azarlamayın. Alay da etmeyin. Onu kendi haline bırakın, istediği gibi hareket etsin. Çünkü bu onun tek isteği. Ne yaparsınız zavallının kalbi paramparça olmuş; elden bir şey gelmiyor.

— Hay Allah! Dert bin iken, bin bir oluyor. Birçok kişinin kalbi paramparça, ama hiç biri de kalkıp manastıra falan kapanmıyor. Benim halime bakın! Ben de kocamı kaybettim.

Will gayet yumuşak bir sesle;

— Biliyorum, ama bu durum kalbinizi parçalamadı sanırım! dedikten sonra arabanın içinde bulduğu saman çöpünü alarak çiğnemeye başladı.

Will'in bu sözü Scarlett'i şaşkına çevirdi.

— Carreen'in canını sıkmayacağınıza bana söz verin.

Scarlett:

— Pekiyi söz veriyorum! dedi ve Will'e hayretle bak-

ti. Onu bir türlü anlayamıyordu. Will, Carreen'i sevmiştii, üstelik hâlâ da seviyordu. Ondan ayrılmaya çalışıyor ve onun planlarının gerçekleşmesine imkan hazırlıyordu. Bu arada da Suellen ile evlenmek istiyordu. Doğrusu bu iş tam bir arapsaçına dönmüştü.

—Will; bütün bunların anlamı nedir, anlat bakalım? Sen Suellen'ı sevmiyorsun değil mi?

Will çiğnediği saman çöpünü eline alıp önemli bir şeymiş gibi bir süre inceledikten sonra;

— Bir bakıma seviyorum! dedi. Scarlett, o sizin sandığınız kadar kötü biri değil. İkimiz çok iyi anlaşıyoruz. Suellen'a gereken bir koca ve çocuklardır. Kıscası o da bütün kadınlara benziyor.

Scarlett, bir şey söylemedi. Will onun sustuğunu görünce, o da konuşmadı. Araba bozuk bir yola girmişti.

Scarlett düşünmeye başladı. Will gibi sakın ve derli toplu bir adamın, Suellen gibi yaygaracı ve her zaman her şeyden şikayet eden bir kızla evlenmek istemesinin önemli bir nedeni vardı herhalde...

—Will siz bana henüz gerçek nedeni söylemiş değilsiniz! Ben bu ailenin reisiyim, bunu öğrenmek benim hakkımdır.

Will biraz duraksadıktan sonra;

— Doğru söylüyorsun Scarlett! dedi. Ben anlayacağınızı sanmıştım. Artık Tara'dan ayrılmak benim için çok zor. Tara benim aile ocağı oldu. Burasını en küçük taşına kadar seviyorum. İnsan bir şey için emek harcıyıp onu istenilen duruma getirince, ona aşık oluyor sanki. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz, değil mi?

Evet anlıyordu, hem de çok iyi anlıyordu. Scarlett, kendisinin de en çok sevdiği şeyi seven bu adama karşı müthiş bir sevgi duydu.

Will:

— Bakın nasıl düşünüyorum! diyerek konuşmaya tekrar başladı. Babanız ölünce, Carreen de manastıra kapanınca, Tara'da Suellen ile benden başka bir kimse kalmayacak. Bu durumda doğal olarak tek başıma ka-

lamam. Çünkü halk hemen dedikodu yapmaya başlar. İşte bu nedenle Suellen ile evlenmek gerekiyor.

— Pekiyi ama Will, sizler yalnız değilsiniz ki... Ashley ve Melanie de sizinle olacaklar. Öyle değil mi?

Ashley'nin adını duyan Will dönüp Scarlett'e dalgın dalgın baktı. Will eskiden de olduğu gibi, Ashley ile kendisinin arasında olup bitenleri biliyordu demek.

— Onlar yakında gidecekler?

— Gidecekler mi dediniz? Nereye? Tara sizin olduğu gibi, onların da yuvasıdır.

— Onlar Tara'da kendilerini, evlerinde gibi hissetmiyorlar. Ashley'yi bu duygu çok rahatsız ediyor. Bir de kendi dahil üç boğazı besleyecek kadar çalışmadığını biliyor. Tarladan bir an olsun çıkmıyor, elinden geleni yapıyor. Ama bu çalışmaları onun kafasındaki düşünceyi ortadan kaldırmaya yetmiyor. Ne yapsın Ashley? O zavallı çiftçi olarak dünyaya gelmemiş ki... Bunu benim kadar sizin de bilmeniz gerek. Odun kırarken ödüm patlıyor. Çünkü her an baltayı ayağına vurmasından korkuyorum. Şu küçük Beau bile ondan daha iyi araba kullanıyor. Kabahat Ashley'de değil elbet. O bir çiftçi olarak yetiştirilmemiştir. Erkek olmasına rağmen, bir kadının sayesinde geçinmek onu çok üzüyor.

— Bir kadının sayesinde geçinmek mi? Bunu sana o mu söyledi?

— Hayır, bir söz bile etmedi. Ashley'yi tanırırsınız. Nasıl anlatacağımı bilemiyorum. Bakın dün akşam, babanızın başucunda nöbet beklerken, Ashley'ye Suellen'a evlenme teklifinde bulunduğumu, onun da kabul ettiğini söyledim. Ashley bana bu habere çok sevindiğini söyledi ve bu arada Tara'da kalmasının da onu çok rahatsız ettiğini, bu durum karşısında içinin parçalandığını açıkladı. Anlıyorsunuz değil mi? Sevgili babanız ölünce, Ashley ile Mrs. Melanie Tara'da kalsalardı bir sorun yoktu. Ama onlar gidince halk en korkunç dedikoduları yapmaya başlayacaktır. Kısacası Tara'dan gideceğini ve iş arayacağını söyledi.

— İş mi arayacakmış? Ne biçim iş? Nerede bulacak iş?

— Ashley'nin ne yapacağını tam anlamıyla bilmiyorum, ama Kuzey'e gideceğini söyledi bana. New York'ta bir Yankee arkadaşı varmış. Onun aracılığıyla bir bankada iş bulacakmış.

Scarlett bu haber karşısında dehşete kapıldı ve içinden;

— Ah bu olamaz, doğru değildir! diye inledi. Ama genç kadın öylesine kendisinden geçmişti ki, onun ta içinden kopup gelen bu feryadı Will işitti ve ona bakarken gözlerinde yine yumuşak, sâkin, sevimli bir ifade belirdi.

— Bana kalırsa Kuzey'e gidip yerleşmesi çok iyi olur.

— Hayır hayır! Ben bu görüşte değilim.

Scarlett'in kafası karmakarışık olmuştu, şimdi çeşitli duyguların etkisi altındaydı. Ashley Kuzey'e gidemezdi. Oraya gitmesi demek, onu bir daha görememesi demektir. Gerçi onu aylardır görmüyordu, meyve bahçesindeki o korkunç akşamdan sonra onunla bir daha konuşmamışlardı. Ama her an onu düşünüyor, onu anımsıyordu. Onun kendi evinde oturduğunu bilmek genç kadına yetiyordu. Will'e gönderdiği her doların Ashley'nin yaşantısını kolaylaştıracağını umarak mutlu yaşamıştı. Onun çiftlik işlerine pek aklının ermeyeceğini çok iyi biliyordu. Bu dehşet anında bile onunla gururlanarak, "Ashley başka işler yapması için yaratılmıştır!" diye düşündü.

Gerçekten de Ashley bir büyük evde oturmak, cinsatlara binmek, kitap okumak, müzik dinlemek için yaratılmış bir insandı. Ashley saban sürmek, araba koşmak, odun yarmak, tarlada çalışmak için dünyaya gelmemişti. Bu bakımdan Tara'dan ayrılmak istemesine pek şaşmamak gerekirdi.

Scarlett onun Georgia'dan gitmesine asla göz yumamazdı.

Evet gerekirse Frank'i zorlayacak ve onun mağaza-

sında bir iş bulacaktı Ashley'ye. Ama bu da mümkün değildi, çünkü bir Wilkes tezgah arkasında iş yapmayı da beceremezdi. Bu iş de ona saban sürmek kadar ağır gelirdi.

Ne olursa olsun bir çözüm bulunacaktı. Pekiyi, bıçkı atölyesi olmaz mıydı? Bu düşünce o kadar hoşuna gitti ki, gülümsemekten kendini alamadı. Ama bakalım Ashley, bu işi kabul edecek miydi? Bu öneriyi, Scarlett'in bir sadakası olarak da değerlendirebilirdi. Ona bu işi kabul ettirebilmek için elinden geleni yapacaktı.

O zaman Johnson'ı işten çıkaracak, Ashley'ye onun görevini verecekti. Hugh da yeni bıçkı atölyesini işletmeye devam ederdi. Ashley'ye, kocasının sağlık nedenleriyle kendisine yeterince yardım edemediğini anlatacaktı. Ona çok zor durumda kaldığını söyleyecek ve onu, yardımına ihtiyacı olduğuna inandıracaktı. Ashley bu öneriyi kabul ederse kârının yarısını ona verecekti. Yalnız onu yanında görmek, gözlerindeki sevda pırıltılarını izlemek için elinden gelen özveride bulunacaktı.

Ona bir daha aşkından söz etmeyecek, böylece onun her şeyden üstün tuttuğu onurunu kıışkırtmamacaktı. Bu konuda verdiği kararı ona açıklamalıydı. Yoksa Ashley, meyve bahçesindeki olayın bir benzerinin tekrar çıkmasından kaygılanarak önerisini kabul etmeyebilirdi.

Birden yüksek sesle;

— Ona Atlanta'da bir iş bulabilirdim! dedi.

Will, biraz hayret ederek yeni bir samanı ağzına aldı.

— Orası size kalmış bir iş Scarlett! dedi. Sonra atı hafifçe kırbaçlayarak arabaya hız verdi.

— Babanızdan söz etmeden önce, sizden bir şey daha rica etmek isterim. Suellen'a çatmamamanızı isteyeceğim. Olan oldu bir kere. Ona çatmanız, bağırıp çağırmanız babanızı hayata döndürmez. Zavallı kız namusuyla hareket ettiğini sanıyordu.

— Nedir Allahaşkına bu konu? Ben de size bunu soracaktım. Alex bana bir şeyler söyledi, ama ne anlatmak istediğini bir türlü kestiremedim. Suellen'in dayagı hak ettiğini söyledi. Ne yaptı Suellen?

— Evet Suellen'a karşı herkesin dış bilemediğini biliyorum. Bugün Jonesboro'da rastladığım her kişi, bir daha ona değil selam vermek, yüzüne bile bakmayacaklarını söyledi. Ama bütün bunlar geçer. Şimdi bana, ona çatmayacağınıza, kızmayacağınıza, çıkışmayacağınıza söz verin. Bu akşam Suellen ile sevgili babanızın cenazesi başında kavga etmenizi istemem.

Scarlett "şuna bir bakın hele! Kavga istemiyormuş! Tara, daha şimdiden onunmuş gibi konuşuyor sanki!" diye düşündü. Sonra babasının salonda ölüm döşeğinde yattığını hayal ederek hıçkırığa hıçkırığa ağlamaya başladı. Will bir kolunu onun omuzuna atıp başını göğsüne yasladı. Scarlett bir süre delikanlının göğsünde göz yaşları dökmeye devam etti.

Artık her yer karanlığa gömülmüştü. Araba içgüdüsel olarak yol alan atın arkasından gidiyordu. Scarlett başını Will'in omuzuna dayamıştı. Geride kalan iki yıl içinde sağlığı iyice bozulan ve sevdiği kadının her an geleceği umuduyla gözlerini kapıya diken babasını düşünüyordu.

Babasının eski hayat dolu halini anımsadı. Ne hareketli, ne mert, ne iyi bir insandı o... Gerald, Scarlett'i eyerinin önüne oturtur, atıyla yüksek çitlerden atlattırdı. Daha çocuk denecek yaştayken ona ata binmeyi öğretmişti. Onun kolları armağanlarla dolu olarak Atlanta'dan ya da Charleston'dan döndüğü zamanlar hayalinde canlandı. Gözyaşlarını silerek gülümsedi ve onun Jonesboro'dan sabaha karşı bir ziyafetten fitil gibi sarhoş döndüğünü, Tara'nın parmaklıklarından atlarken "Yeşil Rengi" adlı şarkıyı söylediğini anımsadı. Ertesi gün ise karısı Ellen'in karşısında alçakgönüllü, yumuşak başlı, saygılı, sevgi dolu; ama onurlu olarak duruyordu. Sevgili babası isteğine, sevgili eşine kavuşmuştu artık.

— Will, babamın hasta olduğunu bana neden yazmadınız. Hemen gelirdim.

— Bir an bile hasta yatmadı ki... Alın şu mendili. Sabredin size her şeyi anlatacağım.

Kendisine uzatılan mendili aldı, çünkü evden aceleyle çıkarken yanına mendil de almayı unutmuştu. Başını tekrar Will'in omuzuna yasladı ve onun anlatıklarını dinlemeye başladı.

— Scarlett olay şöyle gelişti. Gönderdiğiniz parayla Ashley ile ben vergileri ödedik. Bir katır, tohum, birkaç domuz ile piliç aldık. Mrs. Melanie tavuklarla ilgileniyor. O şahane bir kadın, biliyor musunuz? Kısacası bütün parayı Tara'nın ihtiyaçlarına harcayınca Suellen'in istediği fırını alacak paramız kalmadı. Başkaları da bir şeyler istemişti ama bu durumdan tek şikayet eden Suellen oldu. Mrs. Melanie ile Miss Carreen ise eski elbiselerini hâlâ giyiyorlar. Suellen ise... Siz de biliyorsunuz. O yokluklara katlanmaya asla razı değil. Onu ne zaman kente götürsem daima yeni elbise giymek ister. Oysa görüyorum, Yankeeler'in kadınları kente inerken daima eski ve yırtık elbiseler giyerler. Onlar bu durumdan hiç şikayet etmezler, ayrıca gurur bile duyarlar. Suellen ise bu konuda hep homurdanır. Üstelik bir araba ile bir at istiyordu. Sizin bunlara sahip olduğunuzu söyledi.

Scarlett nefret dolu bir sesle;

— Benim arabam derme çatma! dedi.

— Bunun önemi yok. Ama ben sizi bir konuda uyarmak isterim. Suellen, Frank ile evlenmenizi asla hoş karşılamadı. Ben de bu konuda onun gibi düşünüyorum.

Scarlett birden irkildi. Sokmaya hazır bir yılan gibi hırçınlaştı.

— Rica ederim biraz daha nazik olunuz. Frank beni tercih etmişse kabahat bende mi?

— Çok zekisiniz Scarlett. Frank'in sizi tercih etmesinde etkili olduğunuzu tahmin ediyorum. Çünkü bir şeyi elde etmek istediğiniz zaman bütün zeka ve yete-

neğinizi ortaya koyarsınız. Bunu Suellen'in nişanlısını elinden almak için de yaparsınız. Bakın sizin Atlanta'ya hareketinizden bir hafta önce Frank'ten bir mektup almıştı Suellen. O biraz para biriktirir biriktirmez hemen kendisiyle evleneceğini yazıyordu. Bunu biliyorum, çünkü mektubu bana da okumuştun.

Scarlett susmak zorunda kaldı. Çünkü Will gerçekleri söylüyordu, o da verecek bir cevap bulamıyordu. Günün birinde Will'in onun hareket ve davranışları üzerinde etkili olacağını hiç düşünmemişti. Yine de Frank'e söylediği yalanı anımsayınca üzülmeydi. Scarlett'e göre bir genç kız nişanlısını elinde tutmasını bilmeliydi.

Scarlett, biraz Will'i yatıştırmak, biraz yaptığı işte haklı olduğunu kanıtlamak için sakın bir sesle şöyle dedi:

— Canım Will 'bu kadar olumsuz düşünme. Eğer Suellen Frank ile evlenseydi, onun Tara için beş para vereceğini tahmin eder miydin?

Will, Scarlett'e doğru dönerek hafifçe gülümsedi.

— Bir şeye sahip olmak istediğiniz zaman elinizden geleni yaptığınızı ve olağanüstü bir zekanız olduğunu söylemiştim! dedi. Doğrusu, bu ihtiyar Frank'in parasının ucunu bile görmezdik. Suellen kendisine oynadığınız bu oyundan sonra küplere bindi, adeta kudurdu. Ben onun bu ihtiyarı sevdiğini sanmıyorum, ama bize daima sizin giydiğiniz yeni elbiselerden ve Atlanta'da oturmanızdan söz eder durur. Oysa o Tara'ya gömülüp kalmış. Suellen ziyaretlere gitmeye, toplantılara katılmaya can atıyor. Güzel bir elbise gördü mü ağzının suyu akıyor. Ayıplamamak gerekir onu... O da bütün kadınlar gibi...

Will yavaşlayan atı kırbaçladıktan sonra Suellen ile ilgili konuşmasına devam etti.

— Bir ay kadar önce onu Jonesboro'ya götürdüm. Benim kentte biraz işim vardı. O da ziyaretlerini yapmaya gitti. Dönüşte ağzını bıçak açmıyordu. Ne olduğunu ona sormaya korktum, çünkü çok sinirliydi. Sus-

kunluğu tam bir hafta sürdü. Sonra da Mrs. Cathleen Calvert'i ziyaret etti. Aman Scarlett, onu bir görseniz çok acırsınız. Zavallı kadın, o lanet Hilton ile evleneceğine ölse daha iyi olurdu. Onun çiftliklerini ipotek ettiğini duydunuz mu? Herif her şeyi yedi bitirdi. Öyle sanıyorum ki çiftlikten çıkacaklar.

— Hayır duymadım, ayrıca bilmek de istemem. Bana babamın ölümü hakkında bilgi veriniz.

Will gayet sakın bir biçimde;

— Sıra ona da gelecek! dedi. Suellen Mrs. Calvert'ten dönünce bize Hilton hakkında aldandığımızı söyledi. Onu övüp durdu. Biz de onu ciddi ciddi dinler göründük. O günden sonra da babanızı birkaç kez kırlarda gezdirmeye götürdü. Eve dönerlerken onları mezarlığın yanındaki küçük duvarın üstünde otururken gördüm.

Suellen eliyle koluyla hareketler yaparak durmadan konuşuyordu. Mister Gerald da başını sallıyordu. Onun son durumunu siz de biliyorsunuz, değil mi Scarlett? Artık tamamen dalgınlaşmıştı. Kendini bilmiyor, bizleri de tanıımıyordu. Bir kere de Suellen'in ona annenizin mezarını gösterdiğine ve zavallı babanızın da ağladığına tanık oldum. O gün Suellen çok neşeli görünüyordu. Onu bir köşeye çektim ve biraz öğüt verdim.

Ona 'sevgili babanıza sürekli karısından söz ederek onu üzüyorsunuz. Zavallı adam Mrs. Ellen'in öldüğünü kabul etmiyor, onun yaşadığını sanıyor, siz ise onun yarasına tuz basıyorsunuz!' dedim. Beni dinledikten sonra, başını arkaya atarak 'siz kendi işinize bakınız! Bugünlerde yapmakta olduğum şeyi öğrenince çok sevineceksiniz!' diye cevap verdi. Mrs. Melanie bana dün akşam Suellen'in ona tasarılarından söz ettiğini bildirdi. Ama onun ciddi konuşup konuşmadığını anlayamamış. Suellen bize bir düşüncesinden söz etmek istiyormuş, üstelik bu düşüncesi onu çok üzüyormuş.

— Will canım, lütfen konuya geliniz artık! Hangi

düşünce? Görmüyor musun yolu yarılacak. Şimdi hemen babamın ölümü hakkında her şeyi öğrenmek istiyorum.

Will:

—Ben de size bu konuda bilgi vermek istiyordum! dedi. Dediğinizden de az yol kaldı Tara'ya. Anlatmak istediklerimi bitiremeyeceğimden korkuyorum. Burada biraz dursak, iyi olur sanırım. Hem at da biraz dinlenir.

Dizginleri çekti, at birden durdu ve silkindi. Scarlett çevrede görebildiği harabeye dönmüş evlerin hayaleti andıran bacalarına baktı.

Will, hemen anlatmaya başladı:

— Sorun şu Scarlett: Suellen Yankeeler'in ateşe verdikleri pamukları, elkoydukları hayvanları, yıktıkları samanlığı onlara ödetmek istiyormuş. Bunu bir kez kafasına koymuş.

— Yankeeler'e mi ödetecekmiş?

— Evet. Yankee hükümeti Birlik için sevgi besleyen bütün Güneyliler'in zararlarını ödedi. Bunu bilmiyor muydun?

— İşittim canım, ama bu bizi ilgilendirmez ki...

— Suellen öyle düşünmüyor Jonesboro'ya gittiği gün orada Mrs. Mac Intosh'a rastlamış. Kadının üzerindeki elbise hem yeni, hem de çok güzelmiş. Suellen konuşma sırasında bu elbiseyi nasıl aldığını sormuş. Mrs. Mac Intosh da Federal hükümete başvurduğunu, Konfedere ordusuna hiçbir yardımda bulunmadığını, Birlik'ten yana olmasına rağmen evlerinin yakıldığını bildirmiş.

— Evet, onlar orduya hiç yardım etmemişlerdi. Zaten yarı İskoçyalı'dan başka ne beklenebilirdi.

— Belki dediğiniz doğrudur, ben onları tanımıyorum. Ama Yankee hükümeti bütün zararları ödemiş. Onlara birkaç bin dolar vermiş. Oldukça iyi bir para! Suellen bunu duyunca gözleri faltaşı gibi açılmış. Hemen bu konu ile ilgilenmeye başlamış. Bize bu konudaki düşüncelerinden söz etmedi, herhalde alay ederiz

diye çekindi. Ama Mrs. Cathleenler'de o lanet Hilton ile çene çalarken bu alçak onun kafasına bu düşünceleri sokmuş. Ona sevgili babanızın burada doğmadığını, savaşa katılmadığını, orduya oğlunu göndermediğini ve Konfederasyon hükümetinin emrinde hiçbir görev yapmadığını falan söylemiş. Ayrıca Mister O'Hara'nın Birlik için beslediği sevgi konusunda kendisine tanıklık yapabileceğine de söz vermiş. Kısacası kızcağızın aklını çelmiş. Suellen da eve gelince konuyu hemen babanıza açtı ve onu bu işe inandırmaya çalıştı. Ben zavallı adamın Suellen'in anlattıklarından bir şeyler anladığını da sanmıyorum. Suellen da zaten babanızın bu durumundan yararlanmayı tasarlamış. Babanızın bu konuda namusu üzerine yemin edebileceğini bile düşünüyordu.

Scarlett:

— Babam yalan yere namusu üzerine yemin mi edecekti! Diye birden bağırdı.

— Babanızın sağlık durumunu biliyordunuz. Bir süredir akli dengesi yerinde değildi. Suellen onun bu durumundan yararlanmayı düşünüyormuş. Bizler ise hiçbir şeyin farkında değildik, hatta herhangi bir şeyden bile kuşkulanmıyorduk. Gerçi bir şeyler çevirdiğini görüyorduk. Ama sevgili babanıza 'Yankeeler'den yüz elli bin dolar tazminat almak varken, neden yırtık pırtık elbiselerle dolaşmak zorunda kalıyoruz?' diyerek onu fişekliymiş.

Birden Scarlett'in yüzünde bir değişiklik oluverdi.

— Yüz elli bin dolar mı? diye mırıldandığı duyuldu. Bu büyük rakam, babasının namusu üzerine edeceği yeminin günahını ve ayıbını biraz hafifletmişti.

Ne büyük bir paraydı bu! Buna sahip olmak için bir kağıt parçasının üstüne Konfederasyon ordusuna yardım etmedim diye yapıp imzalamak yetecekti. Küçük bir yalana karşılık, müthiş bir servet! Bu durumda Suellen'a nasıl olurda kızabilir ya da kırılabilirdi. Aman Tanrım! Bir de Alex ondan, kızkardeşini patkılmasını istiyordu. Neden bütün bu çevre halkı on-

dan bu kadar nefret ediyordu ki... Bunların hepsi çıldırmıştı herhalde. Suellen bu kadar parayı ne yapacaktı acaba? Bir yalanın ne önemi vardı. Yankeeler'den para sızdırmak, domuzdan kıl koparmaktan farksızdı.

Will, Scarlett'teki bu değişikliği pek farketmemiş olacak ki, o aynı ses tonuyla anlatmaya devam ediyordu:

— Ashley ile ben dün öğle üzeri ormanda odun keserken Suellen babanızı bu arabaya bindirerek Jonesboro'ya gittiler. Kızkardeşiniz kimseye birşey söylememiş. Mrs. Melanie ta işin başından beri bir şeylerden kuşkulanyormuş, ama Suellen'in bu işi yapamayacağını düşünerek bizi kaygılandırmak istememiş. Ben bütün bu olup bitenleri ancak bugün öğrenebildim. Şu lanet Hilton'un bazı Yankeeler'le ilgisi var. Birçok da Cumhuriyetçi ahabası var. Sevgili babanız onların önünde Birlik Partisi'nden olduğunu, İrlanda'da doğduğunu, savaşa katılmadığını söylediği takdirde savaşta gördüğü bütün zararı karşılanacaktı. Bunun için de bir kağıt imzalaması ve bunu hemen Washington'a göndermesi yeterliydi. Sevgili babanıza bir solukta yemin formülünü okumuşlar. Mister Gerald hiç ses çıkarmamış, oradakiler de işlerin tıkırında gittiğini düşünerek sevinmişler. Ama iş imza atmaya gelince saygıdeğer babanız kendini toparlamış ve başını iki yana sallayarak bunu kabul etmediğini bildirmiş.

Will burada susup birkaç saniye düşündükten sonra Gerald'ın davranışını şöyle yorumladı:

— Ben öyle sanıyorum ki sevgili babanız bütün bu olup bitenlerden bir şey anlamadı. Ama konu ve çevresi hoşuna gitmemiş olacak ki belgeyi imzalamayı reddetti. Suellen onu tavlamasını hiçbir zaman becerememişti zaten.

Will, bu durum karşısında Suellen'in gösterdiği tepkiyi de bütün ayrıntılarıyla anlattı:

— Suellen'in tüm çabası boşa gidince, kızcağız sinir krizi geçirmiş. Mister Gerald'ı kolundan tutmuş ve bürodan çıkarmış. Tekrar arabaya binip Tara'ya doğru

yola koyulmuşlar. Daha kentten çıkmadan Suellen annenizin mezarında babanızın kızlarına acı çektirmesi yüzünden feryat ettiğini söylemiş. Mister Gerald da bir çocuk gibi ağlamış. Bu durumu herkes görmüş. Hatta Alex Fontaine babanızın neden ağladığını anlamak ve onlara yardım etmek için arabaya yaklaşmış. Ama Suellen ondan yardım beklemediğini, burnunu başkalarının işine sokmaması gerektiğini söylemiş.

Şimdi anlatacaklarının Scarlett'in üzerinde uyandıracağı etkiyi hesaplamak için konuşmasına bir süre ara verdi. Sonra "Scarlett'in her şeyi bilmesi gerekir!" diye düşünerek tekrar başladı anlatmaya:

— Bu akli ona kim verdi bilemiyorum, ama!... Neyse, Suellen Tara'ya gitmekten vazgeçmiş ve öğleden sonra bir şişe konyak almı, sonra değerli babanızı tekrar Yankeeler'in bürosuna götürmüş. Onu orada içirmeye başlamış. Bir düşünün Scarlett, tam bir yıldır damlasını bile bulamıyorduk. Arada bir içilen şaraptan başka bir şey yoktu ve sevgili babanız içkiye olan bağımlılığını kaybetmişti. Bir şişe konyak içince, doğal olarak zil zurna sarhoş olmuş. Suellen ile yaptığı uzun tartışmalardan sonra istenilen her şeyi imzalayacağını söylemiş. Yankeeler tekrar yemin kağıdını ortaya çıkarmışlar. İşte bu sırada Suellen boşboğazlık etmiş ve 'bundan sonra Mac Intoshlar ve Slatteryler bize caka satamayacaklar!' demiş. Bu sözleri duyan Mister Gerald, Suellen'a 'yoksa bu kağıtları bu baldırı çıplaklar da mı imzaladı?' diye bağırarak ve kızının bir cevap vermesini beklemeden ayağa kalkmış. Lanet Hilton babanızın öfkesini yatıştırmak için, 'evet efendim onlar da imzaladılar ve sizin de alacağınız gibi büyük miktarda paralara sahip oldular!' demiş.

Will'in sesinden ve seçtiği sözcüklerden, Gerald'ın tepkisini beğendiği anlaşılıyordu.

— Efendim babanızın tepkisi görülmeye değermiş. O bir aslan gibi kükreymiş. Çevrede bir kahvede oturan Alex babanızın kükreyişini hemen tanımış. Sevgili babanız İrlanda şivesiyle şöyle demiş:

'Haydi canım! Koskoca O'Hara'nın iki baldırı çıplağın yediği aynı çanağa kaşık sallayacağını düşünüyorsanız, aldanıyorsunuz!'

Sonra masanın üzerinde duran kağıdı hemen alıp, yırtmış ve Suellen'in yüzüne fırlatmış. Ona da 'bundan sonra sen benim kızım değilsin!' diyerek bürodan çıkıp gitmiş. Alex bana ona sokakta rastladığını söyledi. Kaşlarının çatık hali bir boğanın boynuzlarına benziyormuş. Annenizin ölümünden sonra sevgili babanız ilk kez eski güçlü, gururlu kişiliğine kavuşmuş gibi yürüyormuş. Yani...

Scarlett sen de bilirsin ya... Yolda iki yana sallanarak ve avazı çıktığı kadar küfürler savurarak gidiyormuş. Alex bana, bugüne kadar böyle ağır küfürler işitmediğini söyledi. Babanız Alex'i ve onun atını görmüş. Ona bir şey söylemeden bir ok gibi atın sırtına atlamış ve arkasında kızıl bir toz bulutu bırakarak gözden kaybolmuş.

Will olayın en duyarlı noktasına geldiğini anımsayarak bir süre susup, Scarlett'i izledi. Genç kadının gözleri karanlıkta meraktan parlıyordu.

— Eve döndüm. Doğrusu merak ediyorduk Mister Gerald'ı. Akşama doğru Ashley ile merdivene oturup yolu gözlemeye başladık. Mrs. Melanie yatağına kapanmış ağlıyor, bize bir şey söylemek istemiyordu. Birden nal sesleri işittik. Sonra birinin tıpkı tilki avında olduğu gibi bütün gücüyle bağırdığını duyduk. Bu sırada Ashley, 'çok tuhaf doğrusu, bu bana Mister O'Hara'nın savaştan önce bizi görmeye geldiği zamanlardaki sesini anımsatıyor!' dedi.

Kısa bir süre sonra sevgili babanızı çayırın önünde gördük. Herhalde çiti atlayıp geçmişti. Yamacı dört nala tırmanıyor ve kaygısız insanlar gibi şarkı söylüyordu.

Mister Gerald'ın bu kadar gür ve güzel sesi olduğunu hiç bilmiyordum. "Peg Arabayla Gidiyor!" şarkısını çok güzel söylüyordu. Ata şapkası ile vuruyor, at da deli gibi dört nala eve yaklaşıyordu.

Yamacın doruğuna ulaşınca atın hızını hiç kesmedi. Biz de evin yanındaki çiti atlayacağını anladık. Yerimizden hızla kalktık, ama bir şey yapmamız mümkün değildi, korkudan titriyorduk. İşte o sırada sevgili babanız yine sesinin bütün gücüyle, 'Ellen bana bak! Bak şimdi nasıl atlayacağım!' diye bağırdı.

İşte o an at ürktü ve birden durdu, sevgili babanız da üstünden tepe taklak yuvarlandı. Pek fazla acı çektiğini sanmıyorum. Onun yanına gittiğimizde ölmüştü. Bana göre boynu kırılmıştı herhalde.

Will, Scarlett'in bir şeyler söyleyeceğini sanarak bir an sustu, ama onun konuşmadığını görünce dizginleri sallayıp ata "deh deh!" dedi.

Araba, Tara'ya doğru tekrar yola koyulmuştu...

O gece Scarlett hiç uyuyamadı. Bütün bu olup bitenler onu çok etkilemişti. Güneş yamacın doruğundaki çamların arasından sabahın ilk ışıklarını gönderirken o darmadağınık olmuş yatağından kalktı. Pencerenin önünde bir sandalyeye oturup pervaza dayandı ve başını ellerinin arasına aldı. Samanlığa, meyve bahçesine, pamuk tarlalarına baktı. Her yer zümrüt gibi yemyeşildi. Tara, efendisinin öldüğünden habersiz sevgiyle bezenmiş huzur diyarını andırıyordu. Bu eşsiz görünüm Scarlett'in kalbinde değişik duyguların uyanmasına neden oldu.

Tavuk kümesleri, fare ve sansar girmesin diye balçıkla sıvanmış, ahır da beyaz kireçle badana edilmişti. Meyve bahçesi ile mısır, yulaf ve bakla tarlaları da sağlam çitlerle çevrilmişti. Meyve ağaçlarının altında papatyalar yetişmişti. Yeşil yaprakların altında gizlenen elma ve şeftaliler güneşin ilk ışıklarıyla dikkatli gözlere gülümsüyordu. Pamuk tarlaları kendisini izleyenlere sessizliğin tüm güzelliğini, çekiciliğini, büyüsunü sergiliyordu adeta... Her şey, her taraf üzerindeki karanlık örtüyü yavaş yavaş kaldıran güneşe sevgiyle bakıyordu.

Tavuklar, horozlar çoktan gecenin sessizliğini bozmuşlar, sabaha merhaba diyorlardı. Ördekler gururlu yürüyüşleriyle tarlalara doğru ilerliyorlardı. Onlar çalışanların arasında ve sabanın alt üst ettiği toprakta böcek ve solucan bulacaklarını biliyorlardı.

Scarlett'in kalbi Tara'yı yeniden canlandıran Will'e karşı minnet duygularıyla doldu. Taparcasına sevdiği

Ashley'nin toprağı bu hale getiremeyeceğini biliyordu. Tara'nın şimdi, bir soylu kişiye değil de, toprağı seven küçük bir çiftçiye gönül borcu vardı. Tara, içinde bir iki katır ile atın dolaştığı, kümes hayvanlarının toprağı eşelediğı, tarlalarında ekinlerin yeşerdiği güzel bir çiftlik olmuştu yeniden. Savaştan önceki gibi görkemli değilse de, şimdi her şey mükemmeldi. Will bahçeyi kaplayan otları temizlemişti. Scarlett bir an Tara'nın yabani otlar tarafından istila edildiğini düşünerek ürperdi. Böyle bir şeyin hayali bile insanı korkutuyordu.

Will ve biraz da kendisi, Tara'ya büyük emek vermişlerdi. Onlar Yankeeler'i, Carpetbaggerlar'ı ve daha sonra da doğayı yenmişlerdi. Will, Scarlett'e sonbahardan itibaren Tara'ya onun para göndermesine gerek kalmayacağını söylemişti. Scarlett ise eğer yardım yapmazsa Will'in bir hayli zorlanacağını biliyordu. Ama yakında onun kayınbiraderi olacağına göre, Tara'daki işlerin üstesinden gelebilmesi için kendi gücüne güvenmesi gerekecekti. Şu bir gerçektir ki, Will'i Scarlett'e Allah göndermişti.

*

* *

Pork dün akşam Ellen'in mezarının yanında yeni bir çukur açmıştı. Şimdi bu çukurun başında elinde kürekle duruyor ve efendisinin mezarı olacak çukura acı dolu gözlerle bakıyordu. Onun biraz arkasındaki erik ağaçlarının sık yapraklı dalları arasına gizlenen Scarlett, gözlerini kızıl çukurdan kaçırmaya çalışıyordu. Evden bu küçük mezarlığa kadar uzanan patikada Jim Tarleton, küçük Hugh, Alex Fontaine ve ihtiyar Mac Rae'nin küçük torunu, ağaçtan yapılan bir sedyenin üzerinde onun sevgili babasının tabutunu taşıyorlardı. Cenazenin arkasından da pejmürde kıyafetli bir sürü eş dost, tanıdık ve komşular geliyordu. Cenaze, güneşin can verdiği yeşil yapraklı ağaçların arasında ilerlerken, Pork alnını küreği tutan elinin üstüne daya-

dı. Uşağın gözyaşları, Gerald'ın mezarına düşen ilk damlalar oluyordu. Scarlett Atlanta'ya gitmeden önce onun simsiyah olan saçlarının artık kırçillaştığını gördü.

Scarlett gece sürekli ağladığı için Allah'a şükretti; çünkü cenaze törenini başı dik olarak ve gözyaşı dökmekten izleyebilecekti. Arkasında duran Suellen'in hıçkırarak ağladığını duyuyordu. Hıçkırık sesleri onu öyle sinirlendiriyordu ki Suellen'i tokatlamamak için ellerini yumruk yapıp tırnaklarını avucuna batacak kadar sıkıyordu. Suellen istemeyerek de olsa babasının ölümüne neden olmuştu; şimdi ise utanmadan cenaze törenine katılıyordu.

O sabah Suellen ile kimse konuşmamış, ona sevgi gösteren, onu teselli eden olmamıştı. Scarlett'i ise herkes öpmüş ve kucaklamıştı. Carreen'e de başsağlığı dilemişlerdi. Hatta zenci uşak Pork'a bile teselli edici sözler söylemişlerdi. Ama Suellen'in varlığını hiç kimse hissetmemişti sanki...

Herkesin gözünde o babasının katili idi. Para için O'Hara ailesinin onurunu satmaya kalkışmıştı. Oysa o onurlu ve namuslu bir ailenin ve kutsal davaya bağlı bir babanın kızıydı.

Cenaze törenine katılanlar çok üzüntülüydüler. Özellikle ihtiyar Mac Rae, büyükanne Fontaine ve Mrs. Tarleton, Gerald'ın ölümü karşısında perişan olmuşlardı. Bu üç kişinin üzüntülü ve kızgın durumları, Gerald'ın cenazesi henüz salondayken Will ile Ashley'yi bir hayli kaygılandırmıştı. Onların hallerini gören bu iki adam, aralarında konuşmak için Ellen'in çalışma odasına gitmişlerdi.

Will; neredeyse çiğnemeyi alışkanlık haline getirdiği samanı dişleri arasında kopardıktan sonra;

— Onlar, Suellen hakkında biraz çok konuşacaklar sanırım! dedi. Bu kişiler bu konuda konuşmak hakkına sahip olduklarını düşünüyorlar galiba... Hani olabilir de... Bu noktada karar vermek bana düşmez doğal olarak... Ama onlar ister haklı olsunlar, ister haksız;

evin erkeği olan bizler, Suellen'i savunmak zorundayız.

Ashley içini çekti. Üstelik komşuları Will'den daha iyi tanıyordu. Çünkü savaştan önce dostlar arasında çıkan patırtılara ya tanık olmuş ya da onları işitmişti. Çoğunlukla bu sözler övgü dolu olurdu. Ancak zaman zaman tersi de olmuştu. Ya da iyiniyetle söylenen bir söz, kötü yorumlanınca mezara son bir avuç toprak atılır atılmaz bir olay çıkıverdiği olmuştu.

Bir katolik papaz bulunamamıştı, çevredeki protestan papazları da Gerald'ın ailesi istememişti. Bu yüzden dinsel töreni yapmak Ashley'ye düşmüştü. Ablalarından çok daha dindar olan Carreen elindeki dua kitabını Ashley'ye uzatırken, Scarlett'in Atlanta'dan bir katolik rahip getirmemesine çok üzüldü.

Ashley cenaze töreninin sessizlik içinde geçmesine çok dikkat edecekti. Çevre halkının akıllarının başlarından bir karış havada olduğunu bildiği için elinden geldiği kadar düzenli hareket edecekti.

Ashley elini saçlarının arasında gezdirerek;

— Will, benim de yapabileceğim bir şey yok! dedi. Doğal olarak ne büyükannem Fontaine'nin, ne ihtiyar Mac Rae'nin, ne de Mrs. Tarleton'un ağızlarını tıkayamam. Ama adım gibi biliyorum ki onlar Suellen'i bir cinayet işlemekle suçlayacaklardır. Onun ihanette bulunduğunu ve bu olaya neden olmasaydı Mister O'Hara'nın şu anda hayatta olacağını söyleyeceklerdir. Bir ölünün yanında böyle sözler söylemek çok barbarca bir şey, ama onlar bunu yapacaklardır.

Will sakın bir sesle;

— Ashley lütfen beni dinleyin! dedi. Suellen hakkında herkesin ağzına geleni söylemesini hoşgörüle karşılayamam. Siz bu işi bana bırakın. Dinsel tören bittikten sonra, 'içinizden herhangi birinin söyleyecekleri var mı?' diye sorar ve hemen bana dönersiniz. Böylece ilk ben konuşurum.

Scarlett yaklaşan fırtınayı seziyor ve tabutun mezarlığın küçük kapısından zorlanarak geçirilmesini kaygılı gözlerle izliyordu. Kalbi parçalanarak büyük

acısını kaygısıyla, kaygısını onu yiyip bitiren acısıyla boğmaya çalışıyordu. Babasının gömüldüğünü görünce, onu mutlu günlere bağlayan zincirin son halkasının yok olduğunu sanıyordu.

Nihayet tabut, yeni açılan çukurun yanına konuldu. Ashley, Melanie ve Will mezarlığa girip üç kızkardeşin arkasında durdular. Mezarlık küçük olduğu için törene katılanların bir bölümü dışarıda kaldı. Scarlett kalabalığı görünce hem hayret etti, hem de üzüldü. Onların buraya kadar yürüyerek gelmeleri Gerald'a olan büyük sevgi ve saygılarının kanıtıydı.

Törene katılanlar arasında elli, altmış kadar adam vardı ki bunlar Tara'dan çok uzakta oturuyorlardı. Scarlett onların olayı ne zaman haber aldıklarını merak etti. Gelenlerin çoğu çiftçi ve korucu idi. Bunların koltuklarının altında tüfek, ağızlarında tütün vardı. Kaba saba elbiseler giymişlerdi. Yanlarında ayakları çıplak olan eşlerini de getirmişlerdi. Bu kadınların yüzlerinde geçirdikleri sıtmanın neden olduğu ölü solgunluğu vardı. Ama hepsinin üzerindeki elbiseler temizdi ve yeni ütülendikleri gözleniyordu.

Çevredeki tüm komşular gelmişti. İhtiyar büyükanne Fontaine kırış kırış olmuş yüzüyle bastonuna dayanıyordu. Onun arkasında duran Sally ile Mrs. Jeune ona yavaşca seslenip duvarın alçak yerine oturmasını söylüyorlardı. Anne Fontaine'nin doktor olan kocası yoktu. Çünkü o iki ay önce ölmüştü. Doktor Fontaine'nin bu ani ölümü karşısında kadın adeta çökmüştü. Cathleen Calvert'in kocası Hilton, Gerald'ın başına gelen olaya karıştığı için, biraz uzakta karısı ile birlikte duruyordu. Baş eğikti ve solgun yüzünü de şapkasıyla gizliyordu. Scarlett, onun elbisesinin yağ içinde bulunduğunu ve çilli ellerinin de tırnaklarına kadar pis olduğunu gördü. Bu durum onu bir hayli şaşırttı. Cathleen'in de eski soyluluğundan hiç eser kalmamıştı, adeta bir sokak süpürgesine benziyordu.

Ashley, Carreen'in okuya okuya aşındırdığı dua kitabı ile ilerlerken, herkes birden kendine çeki düzen

verdi. Erkekler şapkalarını çıkardılar, kadınların krinolinlerinin hışırtısı kesildi. Dua etmek için ellerini birleştirdiler. Ashley mezarın başına gelip durdu. Altın renkli saçları güneşte parlıyordu. Mezarlıktaki derin sessizliği manolya yapraklarının çıkardığı hışırtılar bozuyordu.

Ashley dua okumaya başladı, herkes başını eğdi. Genç adamın ağzından sözcükler ahenkli çıkıyor, kulağa hoş geliyordu.

Soluk almakta güçlük çeken Scarlett, "ah, Ashley'nin sesi ne kadar güzelmiş!" diye düşündü. "Babam için birinin dua okuması gerekiyordu. Bu kişinin Ashley olmasına çok sevindim. Evet bir rahip yerine onun dua okuması çok iyi oldu. Çünkü babamın duasının bir yabancından çok bir tanıdık tarafından yapılması ve onun bu biçimde gömülmesi daha da hoşuma gitti."

Ashley, dua kitabının Araf konusuna geldiği zaman kitabı birden kapattı. Onun bu hatasını yalnız Carreen farkettiler. Ashley kaygılı gözlerle çevresine baktı. Herkes Ashley'nin okuduğu "Paster Noster" dualarına yüksek sesle katıldı. Ama "Ave Maria" duası başladığı zaman herkeste bir şaşkınlık görüldü. Çünkü bu güne kadar bu duayı işitmemişlerdi. Bu nedenle O'Hara kardeşlere, Mrs. Melanie'ye, Tara'nın zencilerine aptal aptal baktılar. Onlar da kendilerine bakanlara, "şimdi dua edin!" diyen gözlerle baktılar.

O anda Ashley başını kaldırdı ve kalabalığın bakışlarından sıkıldı. Herkes törenin devam etmesini istiyordu. Çünkü katolik dualarının bu kadar kısa olduğunu bilmiyorlardı. Bölgedeki cenaze törenleri daima uzun sürerdi. Papazlar zaman ve duruma göre duaları uzatırlar, halkı ağlatmadan, aile bireylerini feryat ettirmeden dualarını bitirmezlerdi. Eğer bu cenaze töreni kısa sürecek olursa ileri geri konuşanlar olacak, belki de ortalık karışacak ve halk aylarca O'Hara kardeşlerin babalarına karşı pek fazla sevgi ve saygı göstermediklerini söyleyerek dedikodu yapacaklardı. Bunu Ashley de biliyordu. Bir ara Carreen'e bakıp sanki af dile-

dikten sonra, çocukluğunda öğrendiği cenaze dualarını ezberden okumaya başladı:

— Ben öldükten sonra dirildim, ben hayatın kendisiyim... Bana her kim inanırsa... Ölümsüzlüğe kavuşacaktır.

Ashley sözcükleri bulmakta zorlanıyordu. Bu yüzden duayı çok ağır ağır yapıyordu. Ama onun arada bir durarak dua etmesi törene katılanları daha çok etkiledi. Onlar o zamana kadar hiç gözyaşı dökmemişlerken, şimdi yavaş yavaş mendillerini ıslatmaya başladılar. Dinsel konularda fazla bir bilgisi olmayan Scarlett ile Suellen da duaları çok beğendiler. Yalnız Melanie ile Carreen dindar bir İrlandalı katoliğin, protestan ayinleriyle gömüldüğünü farkettiler. Ama Carreen törene müdahale etmek için kendinde bir güç bulamadı; çünkü büyük bir acı duyuyordu. Duaların okunması bittikten sonra Ashley iri ve hülyalı gözlerini açtı ve törene katılanlara baktı. Bir an Will ile göz göze geldi. Hemen Will'in kendisine tembihlediklerini anımsayarak;

— İçinizde bir şeyler söyleyeceği olanlar var mı? diye sordu.

Mrs. Tarleton sinirli hareketlerde bulunurken, Will ondan daha çabuk davranarak tabutun yanına geldi. Will törene katılanlara sevimli bir ifadeyle bakarak;

— Dostlarım! diye konuşmaya başladı. Mister O'Hara'yı sizler gibi yirmi yıldan beri değil de, ancak bir yıldan beri tanıyan biri olarak ilk söz alan ben olduğum için, belki de hayret edeceksiniz. Ama benim bir ayrıcalığım olduğunu sanıyorum. Eğer Mister Gerald bir ay daha yaşasaydı ona "baba!" diye hitap etmek hakkına ve mutluluğuna kavuşacaktım.

Herkes şaşırdı; kendilerini toparlamayı başaranlar, sanki bir yayın üzerinde oturuyorlarmış gibi kıpırdanmaya başladılar. Will'e eş olarak tahmin ettikleri Carreen'e baktılar. Herkes Will'in ona ne kadar ilgi gösterdiğini biliyordu. Carreen ise başı öne eğik, dalgın bir halde duruyordu. Will törene katılanların yanlış kişiye baktıklarını gördü, ama o bunun farkında değilmiş gibi

davranarak;

— Atlanta'dan gelecek rahibin beni Suellen ile evlendirmesini beklerken burada ilk sözü almayı uygun buldum! dedi.

Will'in sözleri her kafadan çıkan mırıltı ve homurtuların neden olduğu gürültü içinde kayboldu. An vızıltısını andıran ve bir şey anlaşılmayan bu sözlerde doğal olarak nefretin, hayal kırıklığının, şaşkınlığın izleri vardı. Tara'yı bakımlı bir hale getirdiği için herkes onu takdir ediyordu. Tüm çevre halkı onun Carreen'i sevdiğini sanıyordu. Bu nedenle törene katılanlar, gözden düşen Suellen ile evlenmek istemesini, öfkeye varan bir hayretle karşıladı. Onun gibi çalışkan, namuslu ve mert bir adam böyle para için babasının ölümüne neden olan dengesiz bir kızla evlenebilir miydi?

Bir anda mezarlıktaki sakın görünümünün yerini gergin bir hava aldı. Mrs. Tarleton yine yerinde duramıyor ve sürekli olarak gözkapaklarını kırıştırıyor, dudaklarını titriyordu. Her an patlamaya hazır sessizlik içinde ihtiyar Mac Rae'in torununa ne olduğu sorusu bile gayet net biçimde duyuluyordu. Sinirli topluluğun karşısında ise bir heykel gibi duran Will'in yüzünde çok sakın ve kendine güven duyan bir ifade vardı. Ama gözlerinde, pek yakında eşi olacak kıza saldıracak herhangi bir kimsenin, bu hareketini önleyecek sert bir görünüm izleniyordu. Bir an terazinin ibresi, Will'e beslenen sevgi ile Suellen'a duyulan nefret arasında sallandı. Sonunda Will'in sevgisinin konulduğu kefe ağır bastı. Will, sakın bir sesle ve ağırbaşlılığı elden bırakmadan konuşmasını sürdürdü.

— Mister O'Hara'yı sizler gibi güçlü halindeyken tanımadım. Ben onu tanıdığım sırada, o saygıdeğer bir ihtiyardı. Yalnız onun eski hali hakkında çok şeyler duydum. Onun namuslu, onurlu ve mert bir İrlandalı olduğunu, Konfederasyon'a yürekten bağlı bulunduğunu öğrendim. Dünyaya bir daha onun gibi mert ve onurlu bir insan gelmeyecektir. Çünkü o mert ve onurlu neslin son temsilcisiydi. O bir yabancı ülkede dün-

yaya gelmişti. Ama yitirdiğimiz için arkalarından ağladığımız birçok Georgialı'dan çok daha yurtseverdi ve tam bir yurtsever olarak öldü. O bizim ülkemizi çok seviyordu. Kutsal davamız uğrunda cesur bir asker gibi hayata veda etti. Onun da eksikleri vardı, tıpkı hepimizin olduğu gibi...

Ama becerileri saymakla bitirilemezdi. O tam bize benziyordu. Hiç bir şeyden korkmaz cesur bir insandı. Verdiği sözden, kararından caymayan mert biriydi. Bir dış gücün onun dev gibi olan vücudunu yıkmasına imkan yoktu.

Will konuşmasının etkisini öğrenmek için durdu. Birkaç kez öksürüp çevresindeki insanların tavırlarını gözledikten sonra yine sakın bir biçimde konuşmaya başladı:

— İngiliz hükümeti onu ipe çekmek için aradığı zaman o asla korkmadı. Hemen baba ocağından ayrıldı. Buralara beş parasız geldi, çalıştı ve para kazandı. Yerlilerin terk ettikleri bu vahşi diyara gelip yerleşti. Çiftlik sahibi oldu. Evlendi, çocukları ve mutlu bir yaşamı oldu. Savaş sırasında parasının yavaş yavaş eridiğini ve yoksulluğa doğru sürüklendiğini görmek de onu yıldırmadı. Yankeeler Tara'ya geldikleri zaman onun cesareti karşısında burayı yakmaya çekindiler. İşte bunun için, onun bize benzediğini söyledim. Çok duygulu bir insandı. Eğer duygulu olmak bir eksiklik sayılırsa bu onun en büyük kusuruydu. O başkaları gibi duygusuz olamazdı. Hele Mrs. O'Hara'nın ölümü karşısında duygusuz kalamazdı. Hayatta en çok sevdiği ve saydığı insanı yitirince, dünyanın onun için bir önemi kalmadı. Ve kendisi için gereksiz kalan dünyaya gözlerini yumdu.

Will sustu, çevresinde kendini dikkatle ve takdirle dinleyenlere baktı. Topluluk, güneşin altında sıcaktan hareketsiz duruyordu. Herkes bir süre önce Suellen'a karşı duyduğu öfkeyi unutmuş gibiydi. Will'in gözleri bir an Scarlett'e takıldı ve bakışları ona cesaret verdi. Ağlamak üzere olan Scarlett birden bütün vücuduna

bir güç geldiğini, içine cesaret ateşi düştüğünü hissetti. Will, törene katılanlara Allah'tan, öteki dünyadan, günahattan, sevaptan söz etmek yerine sağduyunun gerektirdiği konuları anlatıyordu. Scarlett de daima sağduyusunda bir güç ve cesaret bulmuştu.

Will:

— Onun feleğin sillesini yiyerek çökmüş olması, sizin Mister O'Hara hakkında beslediğiniz sevgiyi, saygıyı, ilgiyi sakın eksiltmesin! diyerek tekrar konuşmaya başladı. Onda görülen bu eksiklikler bizlerde de var. Bizleri gözle görülen hiçbir şey etkileyemez. Yankeeler, gittikçe ağırlaşan hayat şartları, arttırılan vergiler, açlık bizleri yıkamaz. Ama bedenimize değil de gönlümüze indirilen bir sille bizi perişan edebilir. Tıpkı Mister O'Hara'yı kaybedişimizde olduğu gibi. Onun için hayattan ayrılma, karısının öldüğü gün gerçekleşmişti. Ona bugün değil, ona Sherman'ın Tara'ya geldiği ve karısının öldüğü gün acımalıydık. Onun bugün acınmaya ihtiyacı yok. Bugün onun en mutlu günüdür. Çünkü bütün yaşamı boyunca üzerine titreyerek sevdiği karısına kavuşmuştur. İzin verirsiniz konuşmamı burada keseceğim. Uzun uzun söz ederek aile bireylerinin acılarını daha da arttırmak istemem.

Will; başkalarının konuşmasına fırsat vermemek için birden Mrs. Tarleton'a doğru dönerek;

— Efendim Mrs. Scarlett'in evine dönmesine yardımcı olurmusunuz? Onun bu sıcakta, böyle ayaküstü durması hiç doğru değil! Hatta Mrs. Fontaine de çok yoruldu. Onu da yanınızda götürseniz çok iyi olacak! dedi.

Scarlett, Will'in babası hakkındaki övgü dolu konuşmasını birden kesip sözü kendisine getirmesine çok şaştı. Yüzü kıpkırmızı oldu, herkesin bakışları onun üzerinde toplandı. Acaba hangi nedenle Will onun hamile olduğunu cenaze törenine gelenlere duyurmak istiyordu? Scarlett ona nefret dolu gözlerle baktı, ama Will buna pek aldırmaz etmedi. Will'in umursamazlığı karşısında da Scarlett başına eğmek zorunda kaldı.

Will'in, "ben ne yapmak istediğimi çok iyi biliyorum!" der gibi bir hali vardı. Çünkü o ailenin reisi olmuştu. Bir rezalet çıkmasından korkan Scarlett, Mrs. Tarleton'a doğru yürümek zorunda kaldı. Will'in tahmin ettiği gibi Mrs. Tarleton, Suellen'a karşı duyduğu öfkeyi unutuvermişti. O Scarlett'i kolundan tutup tatlı bir sesle;

— Haydi yavrucuğum eve! dedi.

Scarlett kendisini teselli eden, elini sıkan, ona yol veren ve sevgi gösterenlerin arasından ilerledi. Mrs. Fontaine'nin yanına gelince ihtiyar kadın ona;

— Ver kolunu bana yavrum! dedi ve hemen Sally ile Mr. Jeune'e dönerek;

— Siz gelmeyiniz, şimdilik size ihtiyacımız yok! diyerek Scarlett ile yalnız kalmayı başardı. Mrs. Fontaine, Mrs. Tarleton ve Scarlett evin gölgeli yolunu tutarlarken törende bulunanlar onları sevgi ve saygıyla uğurladılar.

Scarlett kalabalıktan uzaklaştıktan sonra, kendisine eşlik eden kadınlara;

— Will bunu niçin yaptı acaba? diye sordu. Böyle konuşmakla 'bakın o hamiledir!' demek istedi sanki...

Genç kadına Mrs. Tarleton cevap verdi:

— Ne olmuş sanki? Scarlett kızım ölmediniz ya!... Will çok haklı, böyle güneş altında ayakta durmanız doğru değil. Bayılabilir, yere düşebilir, hatta bebeğinizi kaybedebilirsiniz!

Yokuşta soluğu kesilen büyükanne Mrs. Fontaine;

— Will'in esas amacı bu değildi! dedi. O çocuk ne açığözlüdür bilir misiniz? İkimizin de tabuta yaklaşmamızı istemiyordu. Will bizim konuşmamızdan çekiniyordu. Bizi oradan uzaklaştırmak için de bu çareye başvurdu. Tabutun üzerine atılacak toprakların seslerini Scarlett'in işitmemesini de istiyordu doğal olarak... Will haksız da değildi. Scarlett bunu aklında tut, insan bu sesleri işitmedikçe sevdiklerinin öldüğüne inanamaz... Ama o sesi işitti mi insan!... Ah onlardan daha feci bir ses yoktur dünyada!...

Üç kadından ikisi yaşlılıktan, öteki hamile olduğundan, daha fazla konuşmadan sıcaktan kurtulup bir an önce eve ulaşmaya can attılar. Nihayet yorgun argın eve geldiler.

Mrs. Fontaine:

— Yavrucuğum bana yardım et de merdiveni çıkarayım, Beatrice sen de kolunu ver bana! dedikten sonra ahlaya puflaya basamakları çıktı. Derin bir soluk aldıktan sonra konuşmaya başladı:

— Daha önce de dedim ya, Will yaman adam! Babanın seni çok sevdiğini bildiği için mezarlıkta daha fazla kalmanı uygun bulmadı. O, kızkardeşlerinizin sizin kadar üzölmeyeceklerini biliyor. Çünkü Carreen'e yardım edecek Allah'ı var, Suellen'a da acısını utancı unutturur. Oysa senin hiçbir şeyin yok. Öyle değil mi yavrum?

Scarlett ihtiyar kadının bir sandalyeye oturmasına yardım ederken;

— Evet efendim, benim acımı paylaşacak, bana yardım edecek kimsem yoktu zaten... Annem hariç!

— Ama o ölünce hayata dört elle sarılmanız, desteksiz de ayakta durabilmeniz gerektiğini anladınız, değil mi? Ne yapalım ki herkes sizin gibi değil. Hatta babanız da değildi. Will'in hakkı var, bu kadar üzölmeniz doğru olmaz. Ne yapsın zavallı adam karısının hasretine dayanamadı. Şimdi öbür dünyada mutludur. Darısı benim başıma. Ben de, benim ihtiyar doktoruma kavuşurum Tanrı isterse...

Büyükanne o kadar doğal konuşuyordu ki, onu dinleyen sanki kocası Jonesboro'ya gitmişti ve ona ulaşması için bir arabaya binip yola çıkması yetecek sanırdı. Mrs. Fontaine ölümden korkmuyordu. O çok ihtiyarlamış ve çok şeyler görüp geçirmişti.

Scarlett:

— Ama siz de desteksiz olamazsınız! deyince ihtiyar kadın ona kaçamak gözle baktı.

— Kim demiş desteksiz olamam diye... Gerçi bazen bir hayli güçlü oluyor ama...

Mrs. Tarleton, büyükanne Mrs. Fontaine'nin böyle konuşmasına tepki göstererek;

— Beni dinleyin büyükanne! dedi. Bu gibi konuları Scarlett'in yanında konuşmanız doğru değil. Zaten yavrucağın morali perişan olmuş. Bu sıcakta üstündeki daracık yas elbisesiyle bebeğini düşüreceği tehlikesi yetmiyormuş gibi, bir de sen onun kafasına böyle kötü düşünceler sokup canını sıkıyorsun!

Scarlett:

— Yok yok efendim, perişan falan değilim! dedi. Hem ben böyle basit bir şeyden dolayı bebek düşürecek kadınlardan değilim.

Mrs. Tarleton bilgiçlik taslayarak;

— Orasını Allah bilir! diyerek Scarlett'i bir kez daha uyarmak istedi. İlk hamileliğimde düşük yapmıştım. Bu olay da bir boğanın bir esirin karnına boynuzlarını sapladığını gördüğüm zaman oldu. Bizim kısrağı bilirsin. Eğer dikkat etmemiş olsaydım az kalsın...

Büyükanne Fontaine:

— Sus Allahaşkına Beatrice! diye çıkıştı. Scarlett sen haklı çıkasın diye bebeğini düşürecek değil ya!... Gelin holde oturalım. Burası bana serin geldi. Beatrice haydi mutfağa gidip bana bir bardak süt getir. Ya da bak bakalım şarap var mı? Varsa o daha iyi olur. Herkes veda etmek için gelene kadar burada oturalım.

Mrs. Tarleton, Scarlett'i tepeden tırnağa süzerek;

— Scarlett gidip yatsa daha iyi olacak! dedi.

Büyükanne bastonu ile Mrs. Tarleton'un sırtına dokunarak;

— Ben sana ne diyorsam sen onu yap! derken gözlerini de öfkeyle açtı.

Scarlett bir sandalyeye oturdu, korsesinin ilk iki düğmesini çözdü. Hol bir hayli serindi. Dışarıdaki yakıcı güneşin sıcaklığını burada hissettirmeyen bir hava akımı vardı.

Genç kadın babasının tabutunun bulunduğu salona baktı. Ama bunu düşünmemeye çalışarak gözlerini Robillard'ın şöminenin üstünde asılı duran tablosuna çe-

virdi. Yankeeler'in süngüleri, tabloyu kendilerine hedef olarak seçmemişti nedense?

Büyükanne, Mrs. Tarleton'un mutfağa gitmesinden yararlanarak;

— Ben bir türlü Mrs. Tarleton'un evlatlarını kaybedişine mi, yoksa atlarının elinden alınmasına mı daha çok üzüldüğünü anlayamadım doğrusu! dedi. Jim ile kızları onun gözünde yok gibiydiler. Korkarım onun da sonu babanız gibi olacak. Çünkü onun tek sevdiği şey attır. Çevresindeki insanların çocukları olmasına çok bayılır, ama kızları evli değildir. Artık böyle kalacakları da muhakkak. Mrs. Tarleton'u oyalayacak bir şey yok kafasında. Eğer soylu bir aileden gelmeseydi bayağılaşırdı. Scarlett! Will'in, Suellen ile evleneceği doğru mu?

Scarlett:

— Evet doğru! dedikten sonra ihtiyar Mrs. Fontaine'in gözlerinin içine baktı. Bunu neden yaptığını bilmiyordu, ama eskiden bu ihtiyar kadının yüzüne bile bakmaya cesaret edemediğini de unutmamıştı. Belki de büyümüştü artık! Eğer büyükanne Tara'daki sorunlara burnunu sokacak olursa Scarlett hemen onu susturacaktı. Böyle davranmaya kesin karar verdi.

Mrs. Fontaine:

— Daha iyi bir tören yapılabilirdi! deyince Scarlett, bu düşüncesini uyguladı.

— Yok canım! diyerek kestirip attı.

Büyükanne acı bir biçimde;

— Aman yavrum burnun bu kadar havada olmasın! dedi. Merak etme, değerli kızkardeşin hakkında ağır sözler söyleyecek değilim. İstesem mezarlıkta kalıp bunu pekala yapabilirdim, biliyorsun. Ben şunu anlatmak istedim size: Çevrenizde pek az erkek olduğu için istediği kişiyle evlenebilirdi Will aslında. Beatrice'in dört tane yaban kedisi ile küçük Munroe'lar ve Mac Rae'in kızları var...

— Suellen ile evlenecek işte!

— Suellen'in şansı varmış!...

— Tara'nın da...

— Tara'yı seviyorsunuz, değil mi?

— Evet, seviyorum!

— Tara'nın kurtulması için Suellen'in soylu olmayan biriyle evlenmesine karşı çıkmıyorsunuz değil mi?

— Soylu mu? Ne demek istiyorsunuz? Artık bundan sonra sınıf farkının önemi kalmadı. Bir genç kıza gereken kendisine göz kulak olacak bir kocadır.

İhtiyar kadın, Scarlett gibi düşünmüyordu.

— Bu tamamen bir görüş sorunudur! dedi. Kimileri size hak verir, kimileri de sizi haksız bulur. Will'in soyu soppu belli değil. Oysa ailenizin bireyleri arasında gayet seçkin kişiler vardır.

İhtiyar kadın, sözlerini bitirdikten sonra, duvarda asılı Scarlett'in büyükninesinin tablosuna baktı.

Scarlett, Will'i düşünüyordu. Babacan Will, her Georgialı köylü gibi iş yaparken ağzında saman çöpü çiğnerdi. Soylu bir aileye mensup değildi. Belki zengin de değillerdi. O bir koleje de gitmemişti. Öğrenimi bir köy okulunda dört yıl okumaktan ibaretti. İşte bütün bilgisi bu basit öğrenime dayanıyordu. Ama namuslu ve dürüst bir insandı. Sabrına da diyecek yoktu, o ağır işlerde yoğrulmuştu. Doğal olarak Robillard ailesi de bu evlenmeye Mrs. Fontaine'nin gözüyle bakabilirdi.

— Anlaşılan Will'in ailenize dahil olmasından memnunsunuz.

Scarlett, avının üstüne atlayacak bir aslan gibi pek sert biçimde, çok kısa cevap verdi:

— Evet!

Ama büyükanne Mrs. Fontaine, Scarlett'in cevabını beklenmedik bir biçimde gülümseyerek karşıladı.

— Öpün beni yavrucuğum! dedi. Scarlett bugüne kadar sana taşkın bir sevgim yoktu. Ta çocukluğunuzdan beri çok katı yürekli idiniz. Ben katı yürekli insanları sevmem doğrusu. Acı olayları göğüslemenize hayran kaldım. Önüne geçilemeyecek olaylar karşısında saç baş yolmuyorsunuz.

Scarlett, gülümsemekle gülümsememek arasında duraksıyordu. Ama ihtiyar kadının isteğine uyup onun

ceviz kabuğuna dönmüş yüzünü hafifçe öptü.

Mrs. Fontaine konuşmasını sürdürdü:

— Herkes Will'i istediği kadar sevsin, ama Suellen'in bir köylü ile evlenmesini hiç kimse uygun bulmayacaktır. Onu överlerken, Suellen'in da soylu olmayan biriyle evlenmesini korkunç bulacaklardır. Ama siz bunlara hiç aldırmayın. Söyleyecekleri ne varsa söylesinler.

— Ben halkın dediğine hiç kulak asmam zaten!

İhtiyar kadın:

— Bana da öyle söylediler zaten! derken sesinde kötü bir ifade vardı. Belki de mutlu bir evlilik olur. Will'in eski kaba saba halinde bir değişiklik olmayacağı muhakkak. Evlilik onun dilini inceltecek, ona dilbilgisi öğretecek değil ya!... Sonra milyon da kazansa Tara'ya Mister Gerald O'Hara'nın sağladığı görkemi veremez. Gerçi Will'de soylu bir taraf yok ama düşünceleri kibar bir adamınkinden farksız. Bunun canlı örneğini de mezarlıkta yaptığı konuşmayla ortaya koydu. Mera-mını, buradaki erkeklerimizin pek azının konuşacağı biçimde gayet güzel açıkladı. Kısacası bu evlilik hem Suellen, hem de Tara için iyi olacak.

— Bu evliliğe izin vermemi uygun buluyorsunuz, öyle mi?

İhtiyar büyükanne Mrs. Fontaine kendisinden beklenmeyen tok bir sesle;

— Uygun bulmak mı? dedi. Bir köylünün, asil bir aileye damat olmasını uygun bulmak! Yok canım! Hiç cins bir atın, bir araba atıyla çiftleşmesini hoş görür-müyüm sanıyorsunuz? Georgialılar'ın mert, güçlü ve namuslu insanlar olduklarını biliyorum, ama...

Scarlett şaşkına döndü.

— Pekiyi ama az önce mutlu bir evlilik demiştiniz.

— Suellen'in Will ile evlenmesi çok iyi. Çünkü biriyle evlenmesi gerekti, koca için can atıyordu. Kendi-ne kocayı nerede bulabilirdi zaten? Tara'yı Will'den daha iyi yönetecek birini kesinlikle bulamazsınız. Ama sözlerimden, evliliği hoş karşıladığımı sonucunu çıkar-

mayınız. Scarlett, ihtiyar kadını dinlerken bir yandan da "bu evlilik benim hoşuma gidiyor doğrusu!" diye düşünüyordu.

Büyükanne Mrs. Fontaine yelpazelenerek;

— Bu evliliği sizin kadar uygun bulmuyorum, ama bende de sizinki gibi pratik bir kafa var! dedi. Tatsız bir olay karşısında feryat etmediğim gibi, dua etmek için de ellerimi havaya kaldırmam. Çünkü hayatın her türlü cilvesine direnmek gerek. Size bundan söz ediyorum. Ailem küçük de olsa, büyük de olsa birçok felaketle karşılaşmıştır. Parolamız şu olmuştur: Dövünmemek, gülümsemek ve saatini beklemek! İşte bu sayede yaşama sanatına kavuşulur. Ama insanların yakasına şanssızlık da yapışabilir. Örneğin bizler Fransa'dan, sonra İngiltere ve İskoçya'dan ve en son olarak da zenciler tarafından Haiti'den kovulduk. Şimdi ise Yankeeeler'in yüzünden bu hallere düştük. Ama hiçbir zaman mutsuz olmadık ve hem yağ gibi üste çıktık. Bu nasıl oldu biliyormusunuz?

Bu konuşmalar Scarlett'in canını sıkıyordu. Büyükanneye baktığı zaman onun bir papağana benzediğini gördü. Yine de kibarlığı elden bırakmadı.

— Hayır, bilmiyorum! diye cevap verdi.

— Anlatayım öyle ise. Biz olaylara boyun eğmesini biliriz. Biz herkesin bildiği buğdaya değil de kara buğday başaklarına benzeriz. Fırtına o olgun başakları çökeltir, çünkü onlar kurudur ve artık eğilme imkanları yoktur. Oysa kara buğday başakları özsu ile doludur ve başlarını eğler. Fırtına durunca da başlarını kaldırır ve çoğunlukla daha dik dururlar. Şunu yanlış anlamamanı isterim: Bizler dik kafalı değiliz! Fırtına çıktığı zaman dimdik durup kırılmak ya da sökülüp atılmaktansa yumuşak durmayı yeğleriz. Biz düşman tarafından baskına uğradığımız zaman o saldırıyı karşılamasını biliriz, ama aynı anda da çalışmamızı sürdürür, gülümser ve kurtuluş anını kollarız. Bizden daha az akıllı olanları öne süreriz, onlara işlerimizi yaptırırız. Güçlenince de bizi kuyudan çıkaranları yolumu-

zun üstünden silkip atarız. Yavrum bu, çökmek istemeyen insanların yöntemidir.

İhtiyar kadın bir an susup, durakladıktan sonra;

— Bunu size itiraf etmekte bir sakınca görmüyorum! dedi.

Scarlett, büyükanne Mrs. Fontaine'nin sözlerinden bir şey anlayamadığı için bir cevap veremedi. İhtiyar kadın bir iki öksürdü, yeniden konuşmaya başladı:

— Yavrucuğum herhalde farkındasın, bizi de bir fırtına yere serdi. Ama bizim ailelerimiz başkaldırmasını biliyor. İşte bir örnek, hem de pek uzaklardan değil: Cathleen Calvert'i ele alalım. Ne oldu bu kadına? Baldırı çıplak biri ile evlendi ve ondan daha aşağı hale düştü. Bir de Mac Raeler var. Onlar da yere serildiler, şimdi de bellerini doğrultamıyorlar. Çünkü ellerinden bir şey gelmiyor, eski günlere ağlamaktan başka... Çevremizdeki çiftliklerde yaşayanları tek tek ele alın, hepsinin de böyle olduklarını göreceksiniz. Alex'im, kızım Sally, Siz, Jim Tarleton ve kızları ile daha birkaç kişi hariç doğal olarak... Ama öteki insanlar ise ya uçurumdan yuvarlanıyorlar ya da uçurumun kenarına gelmişler. İşte bunlar, parasız ve esirsiz bir üretim yapamıyorlar. Para ve esir kalmayınca perişan oldular. Bir nesil sonra hepsi çiftçi olacaktır.

— Wilkeslar'ı unutuyorsunuz.

— Unutmadım yavrucuğum! Onlardan söz etmemin nedeni nezaket dolayısıyladır. Çünkü Ashley Wilkes ve ailesi sizin çatınız altında oturmaktadır. Madem onları da konuşmamızın kapsamına aldınız, onlardan da söz edebiliriz. Duyduğuma göre India çökmüş, ihtiyar bir kadın olmuş. Stuart Tarleton ölünce, üzgün dul rolü oynamaktan başka bir şey yapmadı. Mübarek kendine başka bir koca aramak zahmetine bile katlanmadı; böylece yaşı geçti. Yine de arayacak olursa ailesi kalabalık olan dul bir erkek bulabilir sanırım. Gelelim zavallı Honey'ye!... Onun da evlenmek isteyip istemediğini Allah bilir. Ama bu kızda o kafa olduğu sürece kocayı zor bulur. Bir de Ashley var!...

Söz Ashley'ye gelince Scarlett heyecanlandı ve ateşli bir sesle;

— O olağanüstü bir insandır! dedi.

— Ben tersini söylemiyorum ki!... Ama o sırt üstü düşmüş bir kaplumbağadan farksızdır. Eğer Wilkes ailesi bu kötü durumdan sıyrılabilirse bu Melanie için çok iyi olacak, Ashley için değil!...

— Melanie mi diyorsunuz? Yok canım! Ben Melanie ile ayakta kalınamayacağını, onun her şeyden korktuğunu beraber yaşadığımız sırada anladım ve gördüm.

— Her şeyden korktuğu olasıdır, ama şunu özellikle bilmenizi isterim: En ufak bir tehlike Ashley'yi ya da oğlunu tehdit etseydi Yankee hükümeti bile onu durduramazdı. Onun olaylara bakışı sizinki gibi değildir. Hatta benim gibi de değildir Scarlett. Melanie, anneniz yaşasaydı onun gibi hareket ederdi. Melanie'nin işi kavrayış biçimi tıpkı Ellen'in davranışlarına benzer. Melanie bana annenizin gençliğini anımsatıyor. Gömüldüğü yerden Wilkes ailesini o çıkaracaktır.

— Melanie iyiniyet sahibi bir aptaldır. Ashley ise... Siz ona karşı çok haksız şeyler söylüyorsunuz. O...

— Sen bu bildiklerini başkalarına anlat Scarlett! Kitap okumaktan başka bir şey bilmez Ashley!... Bu ise bir erkeğin içinde bulunduğumuz arı kovanından çıkmasına yetmez. Saban sürme işinde kuşkusuz ondan daha yeteneksiz kimse yoktur. Alex ile onun arasındaki büyük farkı görün. Savaştan önce Alex işe yaramazdı. Kendine güzel giysiler almaktan, sarhoş olmaktan, adam dövmekten, kavga etmekten, kız peşinde koşmaktan başka bir şey yapmazdı. Ama ona bir de şimdi bakın! İş başa düşünce çiftçi olup çıktı. Alex çalışmasaydı o da, biz de açlıktan ölürdük. Onun yetiştirdiği pamuk Tara'nunkinden üstündür. Bu bölgenin en iyi pamuğunu yetiştiren Alex'tir. Aynı zamanda domuz ve tavuk da yetiştiriyor. Evet o artık eski Alex değil. Zamanı kollamasını biliyor, fırsatları değerlendiriyor. Şu inşaat sorununu da bitirdiği zaman onun babası ve büyükbabası kadar zengin olacağını göreceksi-

niz. Ya Ashley!... Bu çıtkırıldım bir şey yapamıyor!...

Büyükanne Mrs. Fontaine'nin, Ashley hakkında söyledikleri Scarlett'in canını sıkıyordu. İhtiyar kadına çok soğuk bir sesle;

— Bu söyledikleriniz beni ilgilendirmez! dedi.

İhtiyar kadın:

— Yazık! diyerek, ona acı acı baktı. Sonra onu uyarmak istiyormuş gibi konuştu:

— Hem de çok yazık! Hatta şaşılacak şey! Sizin Atlanta'da yaptıklarınızı işittik. Durumdan çok iyi yararlandınız. Şimdi de iki ayağınızı bir pabuca sokmuş hissi vermiyorsunuz bana. Bu da iyi bir şey. Ama yeter miktarda paranız olduğu zaman ilişkinizi kesiniz. Bu tür ilişkiler sonunda size zarar verir.

Scarlett kaşlarını çatarak ihtiyar kadına baktı. Onun söylediklerini tam olarak anlayamıyordu. Ancak o, Ashley için yapılan kaplumbağa benzetmesine çok kızmıştı ve aklı ona takılmıştı.

— Ashley'ye hakaret ediyorsunuz sanırım! diye sert bir sesle büyükannenin sözünü kesti.

— İnce düşünceli değilsiniz yavrucuğum!

Scarlett "bunu söyleyen siz misiniz?" diyerek ihtiyar kadına tokat atmayı bile düşündü. Hatta böyle yapmadığına üzüldü de... Büyükanne Mrs. Fontaine;

— Biliyorum biliyorum! dedi. Dolar, para söz konusu olunca siz tam doğru yoldasınız. Bir erkekte olması gereken düşüncelere sahipsiniz. Ama bir eksiğiniz var: Kadın inceliğinden yoksunsunuz. Erkekler hakkında hüküm vermek söz konusu olunca hiç değeriniz yok!

İhtiyar kadının bu suçlaması karşısında Scarlett'in gözlerinden alevler fışkırdı sanki.

— Doğru mu söylüyorsunuz? Pekiyi niçin, rica ederim açıklayın?

— Bir yığın neden var! dedikten sonra iskemlesinin arkasına yaslandı. Scarlett onun çok yorgun ve inanılmaz ölçüde yaşlı görüldüğünü farketti. Bir ölünün eli ni andıran kemikli, sarı, küçük elinde yelpazesini tutuyordu. Scarlett öfkeden patlayacak hale gelmesine

rağmen, "yine de saygılı olmam gerek!" diye düşündü. Öne doğru eğilip ihtiyar kadının elini avucunun içine aldı. Sonra yumuşak bir sesle;

— Ne de güzel yalan söylüyorsunuz! dedi. Şimdiye kadar söylediklerinizin belki de tamamını düşünmeden konuştunuz değil mi? Biliyorum bunu sırf babamın ölümünü düşünmemem için yaptınız.

Büyükanne adeta Scarlett'in içini okuyordu. Elini genç kadının avucundan çekerek;

— Bana şimdi de incelik numarası yapmaya kalkışmayın! dedi. Evet söylediklerimin küçük bir bölümü sizi avutmak için olsa bile, büyük bölümünde size bazı gerçekleri anımsatmak, göstermek ve öğretmek istedim. Anlattıklarımı anlamayacak kadar aptal olmanıza rağmen...

İhtiyar kadın, ortaya koyduğu sert tepkiden sonra yine de Scarlett'e gülümsedi. Hatta son cümlelerini yumuşak bir sesle söylemeye özen gösterdi.

Scarlett ise Ashley'den kötü bir dille söz edilmesine tahammül edemiyordu. İhtiyar kadının düşünmeden konuştuğunu sanıyordu. Konuşmanın tartışmaya dönmesi canını sıkmış ve onu yormuştu. İhtiyar kadının da aynı durumda olabileceğini düşünerek;

— Size teşekkür ederim. Will ve Suellen konusunda benim gibi düşünmenize sevindim! dedi.

Bu sırada Mrs. Tarleton iki bardak sütle göründü. Sütü getirirken birazını yere döktü. Ev işlerine eli hiç yatkın değildi.

— Limonluğa kadar gitmem gerekti, bu yüzden geciktim! dedi. Çabuk için. Mezarlıktan dönmeye başladılar. Scarlett söyleyin bana! Suellen'ın, Will ile evlenmesine izin verecek misin? Bana göre, bu onun için pek iyi bir şey değil. Çünkü Will bir köylü!...

Scarlett ile büyükanne Mrs. Fontaine göz göze geldiler. Genç kadının gözleri alev alev parladı.

Başsağlığı dileyen son kişide ev sahiplerinden izin aldığı, ortalıkta araba ve at sesi kalmadığı zaman Scarlett, annesinin çalışma odasına gitti. Dolaptan sararmış kağıtlara sarıp sakladığı parlak bir şey çıkardı. O sırada Pork yemek salonunda sızlanarak sofrayı hazırlıyordu. Scarlett onu çağırdı. Yüzü karmakarışık halde, sahibini kaybetmiş bir köpeğin acıklı haliyle odaya girdi.

Scarlett:

— Beni dinle Pork! dedi. Ağlamaya devam edersen sonra ben de ağlarım. Artık yeter!

— Avat afandım, çalışırım afandım! Ama ne kadar çabalasam boş afandım. Mister Gerald aklımdan çıkmıyor.

Scarlett:

— Onu artık düşünme! dedikten sonra konuşmasını daha tatlı ve yumuşak sesle sürdürdü:

— Anlıyorsun değil mi? Senin ağlamana tahammül edemememin nedeni, babamı çok sevindiğim içindir. Burnunu sil Pork. Sana bir armağanım var.

Pork gürültülü bir biçimde sümkürdü. Scarlett'e karşı saygılı bir ilgi gösterdi.

— Hani bir kümeden tavuk aşırırken üzerine silah çevrildiği geceyi anımsıyor musun?

— Aman Allah'ım! Mrs. Scarlett o nasıl söz! Ben hiçbir zaman...

— Tamam tamam! Bacağına kurşun saplanmıştı hani! İşte o gece sana ne söylediğimi de anımsıyorsun değil mi? Bize olan bağlılığını ödüllendirmek için sana bir saat vermeyi vaaddetmişim.

— Avat afandım, anımsıyorum. Ben sizin bunu unuttuğunuzu sanmıştım.

— Hayır unutmadım. Bak işte!

Scarlett altın işlemeli bir saati, üzerinde değerli taşlar bulunan zinciriyle birlikte Pork'a verdi.

Pork:

— Aman Allah'ım! diye bağırdı. Bu Mister Gerald'ın saati afandım. Bu saate onun bir milyon kez baktığını gördüm.

— Evet Pork, bu babamın saatidir. Bunu sana veriyorum.

Pork:

— Yoo hayır, Mrs. Scarlett! diyerek ürkek ürkek geri çekildi. Bu bir beyaz efendinin saatidir. Hepsinden önemlisi bu Mister Gerald'ın saatidir. Onu bana vermeyi nasıl düşünebilirsiniz? Bu saat artık küçük Wade Hampton'a aittir Mrs. Scarlett.

— Hayır, bu sana aittir Pork! Küçük Wade babam için ne yaptı ki?... Hasta olduğu zaman ona Wade mi baktı? Onu yıkayan, giydiren, traş eden Wade miydi? Yankeeler geldiği zaman onun yanından ayrılmayan Wade miydi? Açlıktan ölmesin diye hırsızlık yapmayı göze alan Wade miydi? Aptallık etme Pork! Eğer biri bu saate sahip olmaya hak kazanmışsa o da senden başkası değildir. Şu an sesimi babama duyurabilsem o da bunu uygun bulurdu. Haydi al bakayım!

Scarlett uşağın elini tuttu ve saati avucuna koydu. Pork çok değerli olan efendisinin saatine hayranlıkla, sevgiyle ve saygıyla baktı. Siyah yüzü yavaş yavaş gülümsüyordu.

— Benim için mi, benim için mi Mrs. Scarlett?

— Evet Pork, senin için

— Pekiyi Mrs. Scarlett, teşekkür ederim afandım.

— Bir şeyler kazdırmak için onu Atlanta'ya götürüyüm mi? İster misin?

Pork:

— Kazdırmak ne demek? diye kuşkulu bir sesle sordu.

— Saatin arkasına bir şeyler yazdırmak. Örneğin 'O'Hara Ailesi'nden Pork'a iyi hizmetlerinden dolayı' gibi bir cümle yazdıracağım.

— Hayır Mrs. Scarlett, teşekkür ederim. Zahmet etmeyin, değmez afandım.

Pork, saati elinde sıkı sıkı tutarak bir adım geri çekildi. O zaman Scarlett gülümsedi.

— Ne oldu Pork? Onu sana verdiğime inanmıyormusun?

— Avat Mrs. Scarlett! Size güvenim vardır, ama belki vazgeçebilirsiniz.

— Yok canım!

— Afandım bu saati satarsanız yığınla paranız olur.

— Babamın saatini satacağımı mı düşünüyorsun?

— Afandım paraya ihtiyacınız varsa...

— Senden saati geri almak istiyorum.

Pork:

— Hayır Mrs. Scarlett bunu yapmazsınız, biliyorum! derken ilk kez üzüntüden harap olmuş yüzünde bir gülümseme belirdi.

— Doğru mu söylüyorsun Pork?

— Afandım, eğer siz siyahlarla ilişkilerinizin yarısı kadar beyazlarla iyi geçinseydiniz herkes size karşı daha iyi davranırdı.

Scarlett:

— Onlar da benimle iyidirler! diyerek gülümsedi. Haydi şimdi Mister Ashley'yi bul ve ona hemen kendisini beklediğimi söyle. Onunla konuşmak istiyorum.

*

* *

Scarlett, sadık uşağın gönlünü almış olmanın verdiği huzur içinde annesinin küçük sandalyesine oturmuştu. Ashley ayakta, Scarlett'in bıçkı atölyesi ile ilgili önerisini dinliyordu. Bir kez olsun göz göze gelmediler. Ashley başını eğmiş ellerine bakıyordu. Avucunu, son-

ra elinin üstünü incelerken onları daha önce görmemiş gibi yavaş yavaş çeviriyordu. Ağır işlere rağmen elleri yine de zarif kalmıştı ve bir çiftçi eli için fazla özenliydi.

Ashley'nin ilgisiz gibi görünen tavrı ve sessizliği, Scarlett'i önerisini daha çekici bir hale getirmeye zorluyor, bu da genç kadının canını bir hayli sıkıyordu. Gü-lümsüyor, bütün güzelliğini ortaya koyuyordu. Ama ne yapsa boştu, çünkü Ashley inatla başını eğiyor gözlerini ellerinden ya da yerden ayırmıyordu. Ashley'nin bu tutumu onu silahlarını bırakmaya zorluyordu. Ne olurdu sanki ona baksaydı! Scarlett artık söyleyecek bir şey bulamıyor ve Will'in kendisine söylediği New York konusundan da söz etmiyordu. Ashley onun önerisini reddedecek miydi? Önerisini reddetmek için nasıl bir neden gösterecekti?

Scarlett:

— Ashley Atlanta'ya gelmelisiniz! diyerek şansınızı bir kez daha denedi. Şimdi o kadar yardıma ihtiyacım var ki... Bıçkı atölyelerimle meşgul olamıyorum artık. Bunca ay çalıştıktan sonra... Anlıyorsunuz değil mi? Çünkü...

Ashley sert bir sesle;

— Rica ederim! diyerek onun sözünü kesti. Birden pencerenin yanına gitti. Avluda paytak paytak yürüyen ördekleri izlemeye başladı.

Scarlet:

— Bunun için mi, bunun için mi yüzüme bakmak istemiyorsunuz? diye öfkeyle sordu. Oysa ben de şey hâli...

Ashley, Scarlett'in yakınmasını öfkeyle karşıladı:

— Hâlinizi şeytan görsün! Sizi her zaman güzel bulduğumu gayet iyi biliyorsunuz.

Onun ağzından bu sözleri işiten Scarlett'in gönlünü bir mutluluk dalgası kapladı. O an gözleri nemlendi.

— Bu güzel sözlerinizi dinlemek benim için büyük bir sevinç kaynağı oldu. Bilseniz böyle görünmekten o kadar çok utanıyorum ki...

— Utanmak mı? Niçin utanıyorsunuz? Utanacak biri varsa o da benim. Aptallık etmeseydim orada olmazdınız, Frank ile evlenmezsiniz. Sizin Tara'dan ayrılmanıza fırsat vermemeliydim. Ah o zaman ne kadar duygusuzmuşum. Sizi daha iyi anlamalıydim. Her şeye hazır olduğunuzu bilmeliydim. Evet evet, bilmeliydim ki...

Ashley'nin yüzü perişan bir hâl almıştı. Bu arada Scarlett'in kalbi mutluluktan hızlı hızlı çarpıyordu. Ashley onunla kaçmadığına üzülüyordu.

— Tara için gereken parayı bulmak benim görevimdi. O parayı dilenci gibi toplamak size düşmezdi. Evet bir şeyler yapıp o parayı ben bulmalıydim. Eşkiyalık yaparak, adam öldürerek; ne bileyim ben bir şeylere kalkışarak o parayı benim bulmam gerekirdi. Ah her şeyi mahvettim ben!

Bunlar Scarlett'i mutlu edecek sözler değildi. Genç kadının kalbi sızladı ve neşesi kaçtı.

Scarlett, üzgün bir sesle;

— Çirkin bir şey yapmanıza fırsat veremezdim! dedi. Geri dönmek neye yarar şimdi? Olan oldu bir kez...

Ashley:

— Evet, olan oldu bir kez! diye üzgün bir tavırla Scarlett'in sözlerini tekrarladı. Doğru, beni çirkin bir şey yapmaya bırakmazdınız. Ama siz ne yaptınız? Kendinizi sevmediğiniz bir adama sattınız. Sonra sizden bir çocuk sahibi olmasına izin verdiniz. Bütün bunları ben ve aileniz aklıktan ölmeyelim diye yaptınız. Gerek-siz yere kendinizi benim yerime koydunuz.

Ashley'nin sesi sert ve üzgün çıkıyordu. Kapanmamış bir yara ona acı veriyordu. Scarlett bu duruma çok üzüldü. Sonra onun bakışlarında bir değişiklik olduğunu farkettiler. Ashley üzgün ama yumuşak bir tavırla;

— Hiç değilse sizi istediğimi bilmiyor muydunuz? dedi. Aman Tanrım, olamaz! Hayır Scarlett! Siz benim tanıdığım en cesur kadınsınız.

Yine pencereden avludaki ördekleri izlemeye başla-

dı. Scarlett bir süre Ashley'nin ona güzelliğinden söz edeceğini umarak sessizce bekledi. Onu her zaman sevdiğini biliyordu, bunu kendi de açıkça ortaya koymuştu az önce... Onun heyecanı, Frank'in bebeğini karnında taşıdığı düşüncesiyle öfkelenmesi, onu suçlayışı, her şey, her şey onu sevdiğini kanıtlıyordu. Ondan şefkat dolu sözler duymak istiyor, bu itirafı yineleyecek sözcükler söylemesini bekliyordu. Bunu büyük bir istekle, heyecanla, umutla bekliyordu ondan... Ama Ashley buna bir türlü cesaret edemiyordu. Çünkü ona verdiği sözü anımsıyordu. Ona karşı en küçük bir avansta bulunmayacağına yemin etmişti. İlk aşk sözcüğünde, ilk şefkat dolu bakışta bu yeminin değeri bitmiş olacaktı. Ashley kafasına koymuştu, New York'a gidecekti.

Scarlett onu kandırmaktan vazgeçmiyordu:

— Ah Ashley Atlanta'ya geleceksiniz değil mi. Bana yardım etmeye geleceksiniz değil mi?

— Hayır!

Scarlett:

— Ashley size güveniyorum, size güvenmeye o kadar çok ihtiyacım var ki! derken sesi boğuk çıkıyordu. Frank bıçkı atölyesinde benim yaptığım işi yapamaz. Zaten onun bütün vaktini mağazası alıyor. Eğer siz Atlanta'ya gelmezseniz bana gerekli adamı nereden bulacağım? Kentin bütün akıllı kişileri iş sahibi oldular. Onlar işlerini bırakmak istemezler, geri kalanlar da o kadar yeteneksiz kişiler ki...

— Boş yere ısrar etme Scarlett!

— Anlaşılan siz New York'ta Yankeeler'le oturmayı, Atlanta'ya gelmeye yeğ tutuyorsunuz.

— Bunu size kim söyledi? diyerek Scarlett'e doğru döndü.

— Will!

— Evet, Kuzey'e gitmeye karar verdim. Savaştan önce Avrupa'da birlikte seyahat ettiğim eski bir dostum, babasının bankasında bana bir iş verdi. En iyi çözüm bu Scarlett. Çünkü size hiçbir yararım olmaya-

cak. Ben bıçkı atölyesinin işlerinden anlamam.

— Ama banka işini de pek bilmezsiniz değil mi? New York'taki bu iş, benim size önerdiğimden daha zordur muhakkak. Sonra ben sizin deneyimsizliğinize rağmen Yankeeler'den daha cömert davranırım.

Ashley birden titredi, bunu farkedene Scarlett uygun olmayan bir söz söylediğini hemen anladı.

Genç adam:

— İnsanların cömertliğinden bana ne! diye bağırdı. Ben bağımsız yaşamak istiyorum. Bu zamana kadar hayatımda hiç bir şey yapmadım. Geçimimi tek başıma sağlamamın zamanı geldi. Ortalıktan kaybolmalıyım. Gereğinden çok korumanız altında yaşadım zaten.

— Ama size bıçkı atölyesinin kârının yarısını öneriyorum. Bağımsız olarak çalışacaksınız Ashley. İşsiz yürüteceksiniz.

— Hiçbir farkı yok. Çünkü bu kâra ortak olmayı ben satın almış olmayacağım ki...Onu bir armağan gibi kabul etmek zorunda kalacağım. Sizin böyle armağanlarınızı çok kabul ettim. Scarlett siz, Melanie'yi, bebeği ve beni doyurdunuz, giydirdiniz, barınacak yer verdiniz. Bunlara karşılık ben size bir şey veremedim.

— Pekiyi ama Will...

— Ha unutuluyordum. Ben artık odun yarmasını beceriyorum.

Scarlett Ashley'nin ciddi olup olmadığını anlamak için yüzüne dikkatle baktı. Sonra;

— Ah Ashley! diye umutsuzca bağırdı. Atlanta'ya gidişimden beri size ne oldu? Öyle sert ve öyle acı bir haliniz var ki... Eskiden hiç böyle değildiniz.

— Bana ne mi oldu? Olağanüstü bir şey oldu Scarlett. Düşündüm ben, evet düşündüm ben. Ben Yankee kampından döndükten sonra siz Tara'yı terkedene kadar ciddi olarak hiç düşünmemiştim. Belleğim bomboştu. Bir çeşit tembellik içindeydim. Acıkınca karnımı doyuruyor, uykum gelince yatağa yatıyordum. Bunlar bana yetiyordu. Ama siz Atlanta'ya gidince ve o kentte

bir erkek gibi yaşamaya başlayınca, ben kendimin bir hiç olduğunu farkettilim. Bunlar pek güzel düşünceler değil. Sonunda bu durumuma bir çözüm bulmayı kararlaştırdım. Herkes savaştan döndü ve işini yoluna koydu. İşte ben de New York'a gitmeye ve oraya yerleşmeye, para kazanıp ailemi geçindirmeye karar verdim.

— Ama sizi bir türlü anlayamıyorum. Tamam artık çalışmak istiyorsunuz. O zaman niçin Atlanta değil. Bu kent de size New York kadar iş sağlayabilir. İşte benim bıçkı atölyem...

— Olmaz Scarlett! Bu benim son şansımıdır. Kuzey'e gitmeliyim. Eğer sizin yanınızda çalışırsam muhakkak bir daha düzelmek üzere mahvolurum.

"Mahvolmak! Mahvolmak!"... Bu sözcükler Scarlett'in kulaklarında bir çan sesini andıran uğultulara neden oluyordu.

— "Mahvolmak" derken ne demek istiyorsunuz? Sizin canınızı sıkan bir şey yaptınız değil mi? Tony'nin kaçmasına yardım ettiniz ya da... Ah Ashley Ku Klux Klan örgütüne girdiniz değil mi? Şimdi de Atlanta'daki Yankeeler'den korkuyorsunuz değil mi?

Ashley gülümseyerek Scarlett'e baktı.

— Hayır Yankeeler'den korkmuyorum. Ben size şunu anlatmak istedim: Eğer Atlanta'ya gidersem, bağımsız bir konumum olmasından tamamen vazgeçmem gerekir.

Scarlett bu açıklamayla biraz teselli bularak;

— Ah, Atlanta'ya gelmeme nedeniniz keşke bundan ibaret olsa! diye mırıldandı.

Ashley, dudaklarında donuk bir gülümsemeyle;

— Evet gelmek istemeyişimin tek nedeni budur! dedi. Evet benim erkeklik gururum, kısacası benim ruhum söz konusudur.

Scarlett önerisine Ashley'nin düşüncelerine uygun bir biçim vermeyi denerdi:

— Anlıyorum! O zaman siz benim bıçkı atölyemi satın alırsınız. Böylece kendi işinize sahip olursunuz. Satış için...

Ashley Scarlett'in sözünü keserek. vahşi bir sesle;
— Size hayır diyorum Scarlett! diye bağırdı. Başka nedenlerim de var.

Scarlett:

— Nedir bunlar?

— Bu nedenleri siz herkesten iyi biliyorsunuz.

Scarlett:

— Ha... Evet, anlıyorum. Ama böylesi daha iyi olur! diyerek büyük bir istekle cevap verdi. Geçen yıl size bir söz vermiştim, biliyorsunuz. Ben sözümü tutacağım ve...

— Siz kendinize güvenebilirsiniz. Ama benim bu sözü tutacağıma güvenim yok, o cesareti kendimde göremiyorum. Bunu size söylememem gerekirdi. Ama beni zorlayan nedeni size söylemek zorunda kaldım. Scarlett artık iş işten geçmiştir. Ben, Suellen ile Will evlendikleri zaman Nev York'a gideceğim.

Ashley bir an Scarlett'e baktı, gözleri bir delinin gözlerinden farksızdı. Sonra küçük odayı adımlamaya başladı, eli kapının tokmağını tutmak üzereydi. Konuşma bitmiş plâni sonuçsuz kalmış ve Scarlett mahvolmuştu.

İsteklerini gerçekleştirememesi ve babasının ölümünün verdiği üzüntü onu bitkin düşürmüştü. Sınırlarına yenildi ve birdenbire boşanarak;

— Ashley! diye bağırdı. Sonra kendini kanepenin üstüne attı. Sarsıla sarsıla, hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

Ashley ona yaklaştı, birkaç kez "Scarlett!" diye mırıldandığı sırada koridordan biri koşarak geldi. Melanie kapıda gözleri dehşetten açılmış olarak görüldü.

Melanie birden;

— Scarlett canım! Bebeğin mi yoksa? diye bağırdı.

Scarlett, onun sesini işitince başını tozlu kanepeye daha da bastırarak ve eskisinden daha sesli ağlamaya devam etti.

— Ashley çok kötü!... O kadar kötü ki, öyle hain ki!... diye inledi.

Melanie:

— Ah Ashley, ona ne yaptınız? diye sorduktan sonra hemen kanepenin önüne diz çöktü ve Scarlett'i kollarının arasına aldı.

— Ona ne dediniz? Böyle bir şeyi nasıl yaptınız? Scarlett için önlenmesi imkansız bir olaya neden olabildiniz.

Melanie kocasına sitem ettikten sonra Scarlett'e;

— Haydi şekerim başını benim omuzuma koy. Ne oluyor Allahaşkına? dedi.

— Ashley öyle inatçı biri ki... Öyle hain ki...

— Mister O'Hara toprağa verildiği bir günde Scarlett'i bu hale koymak olacak şey değil. Ashley beni hayrete düşürüyorsunuz doğrusu...

Scarlett:

— Ona sitem etme Melanie! diye bağırdı. İşine geleni yapmaya hakkı var.

Birden başını kaldırdı ve ıslanmış perişan yüzü ortaya çıktı. Saçlarındaki file çözülmüş ve saçları omuzlarına düşmüştü.

Ashley rengi solgun bir halde;

— Melanie, bırakın açıklayayım! dedi. Scarlett bana Atlanta'da bir iş vermek istiyor. Bıçkı atölyelerinden birinin müdürlüğünü... Bu davranışı takdire değerdir.

Scarlett:

— Müdürlük mü? diye bağırdı. Ben ona kâr ortaklığı önerdim. O ise...

— Ben de Scarlett'e çok önce Kuzey'e gitmeye karar verdiğimi söyledim. Oysa...

Scarlett:

— Ah! diyerek yeniden ağlamaya başladı ve Ashley'nin sözünü kesti. Daha sonra hıçkıra hıçkıra Ashley'yi Melanie'ye şikayet etti.

— Ona ihtiyacım olduğunu tekrar edip durdum. Bıçkı atölyesini yönetmek için kimseyi bulamayacağımı defalarca anlattım. Çocuğumun doğumunun yakın olduğunu söyledim. O benim önerimi reddetti. Ve şimdi... Şimdi benim bıçkı atölyemi satmam gerekiyor.

Alalacele satacağım için de tam değerinin karşılığını alamayacağım. Sonuçta çok zarar edeceğim. Bu da bizi mahvedebilir. Fakat bu gerçek ona vız geliyor. Ashley o kadar kötü ki...

Scarlett, gözyaşı dökerek Melanie'nin omuzuna başını dayadı. Bu sırada da biraz umutlandı. Ona her bakımdan bağlı olan Melanie'den de destek bulacağını biliyordu. O; Melanie'nin kendisini ağlatan hiç kimseyi, hatta kocasını bile affetmeyeceğini hissediyordu.

Melanie, Ashley'ye dönerek ilk kez ona isyan etti:

— Ashley bu öneriyi nasıl olur da reddedebilirsiniz? Üstelik Scarlett'in bize yaptığı bunca iyiliklerden sonra... Bizi kalpsiz insan yerine koyuyorsunuz. Scarlett'in bu hamilelikten ne kadar sıkıldığını anlamıyor musunuz? Şövalye ruhundan bu kadar yoksun olduğunuzu bilmiyordum. Scarlett yardıma ihtiyacımız olduğu zaman bize yardım etmekte hiç duraksamadı. Şimdi sizden bir şey istediği zaman ona elinizi uzatmıyorsunuz.

Scarlett, Melanie'nin omuzunun üstünden Ashley'yi gözetliyordu. Ashley, siyah gözleri öfkeyle yanan Melanie'ye bir şey söylemek için;

— Melanie! diye söze başladı, ama arkasını getiremedi.

— Ashley nasıl duraksayabiliriz? Haydi, Scarlett'in bizim için yaptıklarını bir düşün! Hele benim için yaptıkları hiç unutulamaz. O olmasaydı ben Beau doğarken ölmüş olurdum. Ve o... Evet o, bizi savunmak için bir Yankee askerini öldürdü. Bunu biliyor muydun? Bizim için o bir düşman askerini öldürdü. Siz dönmenden, Will buraya gelmeden önce açlıktan ölmememiz için bir köle gibi çalıştı, yoruldu, harap oldu. Saban sürdü, pamuk topladı, kısacası canını dişine taktı. Ben... Ah sevgilim...

Bu sırada Scarlett'in saçlarını, sarsılmaz bir bağlılık işareti olarak topladıktan sonra;

— Şimdi ilk kez olarak kendisi için bir şey yapmamızı bizden istiyor! dedi.

— Bizler için neler yaptıklarını bana söylemene gerek yok!

— Ama Ashley düşünün bir kez. Yankeeler'in yanına gideceğimiz yerde, tanıdığımız kişilerin arasında yaşamamız daha iyi olmaz mı? Pitty hala, Henry amca ve Scarlettler ile bütün dostlarımız yanımızda olacak. Beau oyun arkadaşları ve okuma fırsatı bulacak. Eğer Kuzey'e gidersek onu okula gönderemeyiz. Ayrıca bir mürebbiyeye ihtiyacımız olacak, maaşımızın da buna yeteceğini sanmıyorum.

Ashley yumuşak bir sesle;

— Melanie, Atlanta'ya dönmeyi bu kadar çok mu istiyorsunuz? dedi. Ama New York'a gideceğimizi konuştuğumuz zaman böyle bir isteğinizden söz etmemiştiniz.

— Ama New York'a gitmekten söz ettiğiniz zaman ben Atlanta'da size göre bir iş olmadığını sanıyordum. Sonra bana itiraz etmek düşmezdi. Bir kadının görevi, kocası nereye giderse birlikte gitmektir. Ama Scarlett'in bize ihtiyacı varsa ve yalnız sizin yapabileceğiniz bir iş öneriyorsa evimize dönebiliriz!

Heyecandan sesi kısıldı. Öksürdükten sonra Scarlett'i tekrar kollarının arasına aldı.

— Five Points ve Peachtree'yi yeniden görmek ne güzel olacak. Bir küçük evi ne kadar özledim, bilemezsiniz. Ah bir yuvamız olsa!...

Melanie'nin gözleri umutla, neşeyle parlıyordu. Ashley ile Scarlett ona hayretle bakıyorlardı. Scarlett, biraz utanç duyduğunu hissetti. Onun Atlanta'yı bu kadar özlediğini ve evinde oturmayı bu kadar istediğini tahmin etmemişti. Tara'da yaşadığı için üzgün görünüyordu.

— Ah Scarlett! Bizim için bunları düşünmekle ne kadar iyi ettin. Evimde yaşamayı öyle istiyordum ki. Küçük bir evimiz olacak. Evleneli beş yıl oldu ve hâlâ bize ait bir evimiz yok.

Scarlett yavaş bir sesle;

— Bizimle, Pitty halalarda hep birlikte oturabiliriz.

Orada da kendi evinizde gibi olursunuz! diye mırıldandı. Sıkıldığını hissediyordu, ama bu ani değişiklikle büyük bir mutluluğa kavuşmuştu.

— Hayır şekerim, Pitty halalara gitmeyeceğiz. Bir-birimize yük oluruz sonra. Bir ev buluruz biz. Ah Ashley, lütfen evet deyin!

Ashley yorgun ve kırgın bir sesle;

— Melanie Atlanta'ya gideceğim. İkinizle birlikte mücadele etmem imkansız! dedi. Sonra geri dönüp odadan çıktı.

İsteğine kavuşmuş olmasına rağmen Scarlett'in içine bir korku düşmüştü. Çünkü Ashley'nin gözlerinde, Atlanta'ya gelirse bir daha düzelmemek üzere mahvolacağını söylediği andaki ifade canlılığını koruyordu.

*

* *

Suellen ile Will'in evlenmelerinden ve Carreen'in bir Charleston manastırına gitmesinden sonra, Ashley, Melanie ve Beau Atlanta'ya yerleşmek üzere geldiler. Dilcey'yi de aşçı ve dadı olarak yanlarına aldılar. Prissy ile Pork Tara'da kaldı.

Ashley, Houx Sokağı'nda damı kiremitli küçük bir ev kiraladı. Burası Pitty halanın evinin tam arkasına düşüyordu, bahçelerini birbirinden bir çit ayırıyordu. Melanie bu evi özellikle seçmişti.

Ev önceleri iki katlıydı, ama savaş sırasında isabet eden güller ikinci katını harap etmişti. Ev sahibi, savaş sonrası onarım için gerekli parayı bulamayınca birinci katın üstüne bir dam yaptırmıştı. Geniş bir mahzenin üzerine kurulu olan ev toprak düzeyinden biraz yüksekti. Eve bahçeden bir merdivenle giriliyordu. Bahçesinde iki meşe ile bir manolya ağacı vardı. Çitlemini yoncalar kaplıyordu.

Scarlett bundan daha kötü bir ev olabileceğini sanmıyordu. Ama Melanie bu evi, Oniki Meşeler'in görkemli günlerinden bile üstün tutuyordu. Çünkü bu

onun eviydi ve böylece Ashley'nin, Beau'nun ve kendisinin özel bir yuvaları olmuştu.

India Wilkes, kızkardeşi Honey ile birlikte 1864'ten beri yaşadıkları Macon'dan döndü ve evin küçük olmasına rağmen kardeşinin yanına yerleşti. Ashley ve Melanie yeni gelenleri sevinçle karşıladılar. Gerçi devir değişmişti, para da azdı; ama Güney'in aile hayatında hiç bir şey değişmemişti. Orada yine yoksul akraba ve ihtiyar kızlar büyük bir sevinçle, güleryüzle karşılanıyordu.

Honey, Mississippili bir köylü ile evlenmişti. India'ya göre Honey iyi bir evlilik yapmamıştı. Damat kırmızı yüzlü, çok yüksek sesle konuşan, neşeli tavırları çok basit olan biri idi. India belki de bu yüzden onların yanında oturmak istemedi. Kardeşi Ashley'nin sonunda bir evi olduğunu duyunca onun yanına gelmekten mutluluk duydu.

Wilkes ailesi kuş beyinli Honey'nin kendisini kurtarmış olmasından dolayı onu kutluyordu. Çünkü kocası her şeye rağmen iyi yetişmiş bir adamdı. Para yönünden bir sıkıntısı yoktu. Yalnız Virginia'da doğup büyüyen India için doğulu olmayan herkes vahşi idi. Honey'nin kocası, kuşkusuz India'nın gidişinden memnundu. Çünkü India ile yaşamak çok güçlü.

India artık bekar yaşamak zorundaydı. Yirmi beş yaşındaydı ve her türlü çekicilikten, işveden yoksundu. Solgun gözleri, büzülmüş dudaklarıyla gururlu ve kibar bir görünümü vardı. Herkes onu adeta bir dul olarak kabul ediyordu. Çünkü Stuart Tarleton, Gettysburg'de ölmeseydi onunla evlenecekti. Bunun için bir erkeğe söz veren bir kadına gösterilmesi gereken saygıyı ondan esirgemiyorlardı.

Melanieler'in evi altı odalıydı. Evin mobilyası Frank'in mağazasından hiç peşin para ödenmeden kredi ile satın alınmıştı. Bu yüzden Ashley, en ucuz ve en gerekli olan mobilya ve eşyaları seçmişti. Frank, Ashley'nin böyle davranmasına çok üzülmüştü, çünkü onu seviyordu. Scarlett ile Frank, mağazanın en değer-

li maun mobilyasını onlara armağan olarak vermek istemişlerdi; ancak Ashley bunu ısrarlara rağmen kabul etmemişti.

Ev içindeki çirkinlikler ve boşluk hemen göze çarpıyordu. Scarlett, Ashley'nin perdesiz ve halısız odalarda yaşadığını gördükçe ve bu durumu anımsadıkça üzüntüsünden titriyordu.

Ashley ise evin bu büyük eksiklerinden pek rahatsız olmuyordu. Hatta o Melanie ile evlendiklerinden beri ilk kez bir yuvaları olduğu için de çok mutluydu ve bununla övünç duyuyordu.

Scarlett tanıdıklarını, komşularını boyasız, cilasız, halısız, yastıksız, fincan ve kaşıksız bir eve almaktan utanır ve neredeyse ölürdü. Ama Melanie evinin tüm pencerelerinde kadife perdeler, odalarında değerli mobilya ve eşyalar olsaydı bundan daha çok onur duymazdı.

Çok mutlu olmasına rağmen Melanie'nin sağlık durumu pek iyi değildi. Bebek doğduktan sonra sağlığı iyice bozulmuştu. Tara'da karşılaştığı zorluklar ve yaptığı yorucu işler onu bir hayli zayıf düşürmüştü. O kadar zayıflamıştı ki ince kemikleri derisini delip dışarı çıkacak gibiydi. Çocuğu ile oynarken uzaktan bakıldığında bir küçük kız sanılırdı. Göğüsü yassı, vücudu dümdüz olmuştu. Yüzü soluk ve ipek gibi gergindi. Düz ve ince kaşları renksiz derinin üzerinde çok koyu birer çizgi gibi görünüyordu. Pek de güzel sayılamayacak olan iri gözleri, onları daha da büyük gösteren siyah kavislerle çevrilmişti. Gözlerinin ifadesi, kaygısız gençliğinden beri değişmemişti. Savaşın olumsuz etkileri, acıları, neden olduğu yıpratıcı izler gözlerinin çok sevimli olan sessizliğine ise bir zarar vermemişti.

Scarlett, "bu bakışı korumak için ne yapıyor?" diye kıskanarak düşünürdü. Çünkü o, bazen kendi gözlerinin, aç bir kedinin gözlerine benzediğini biliyordu. Bir gün Rhett, Melanie'nin gözleri hakkında ona ne söylemişti? Evet bu gözleri kötülükler içinde yüzen dünyada iyi bir harekete benzetmişti. Melanie'nin gözleri rüz-

gardan korunan iki mum gibi, adeta sevimli, sessiz iki alev gibi yanıyordu ve çevresini aydınlatıyordu.

Herkes, Melanie'ye "hoş geldin" demek için koşuyordu. Ona herkes bir armağan getiriyordu. Bu armağanlar iki gümüş kaşık, bir tablo, bir yastık, bir masa örtüsü, Sherman'ın askerlerinin elinden, süngüsünden ya da çıkardıkları yangından kurtarılmış olan küçük eşyalardı.

Melanie'nin babasıyla beraber Meksika Savaşı'na katılmış olan ihtiyar kimseler bile ziyaretine geliyorlardı. Annesinin eski tanıdıkları zamanlarını orada geçiriyorlardı. Melanie bu ihtiyar hanımlara büyük saygı gösteriyordu. Yaşlıları olan evli ya da dul tüm kadınlar onu çok seviyorlardı. Çünkü bunların acılarına katılmış, daima dertlerine ortak olmuştu. Ziyarete gelenler arasında genç kız ve delikanlılar da vardı. Bunlar, onun sohbetinden hoşlanıyorlar ve onun yanında canları sıkılmıyordu. Üstelik herkes görmek istediği kişiyle Melanie'nin evinde karşılaşlıyordu.

Böylece Melanie'nin çevresinde Atlanta'nın en iyi topluluğunu oluşturan her yaştan insan toplandı. Savaşın yok ettiği bu sosyal yaşantı Melanie ile hayata dönmüştü.

Melanie gençti, ama insanların aradıkları tüm becerilere sahipti. O fakirdi, ama gururunu korumasını çok iyi biliyordu. Onun da bir sürü derdi vardı, ama cesur olduğu için durumundan hiçbir zaman şikayet etmiyordu. Melanie neşeli, konuksever, sevimli, yumuşak başlı, iyi, huylu ve özellikle geleneklere bağlı bir kimseydi. Sürekli değişim halinde olan dünyada değişmeye ayak uydurmanın gereğini takdir ediyor, ama o pek değişmek istemiyordu. Onun evinde geçmiş adeta yeniden doğuyordu. Dostları, arkadaşları, komşuları kendilerini onun yanında güvende hissediyorlardı. O evde Carpetbaggerlar'la yeni zengin olmuş Cumhuriyetçiler'in görgüsüz davranışlarını ve taşkın yaşantılarını eleştirme imkanı vardı.

Herkes Melanie'nin yüzünde, geçmişe olan sarsıl-

maz bir bağıllıkla karşılaşınca, kendi sınıflarına ihanet edenleri, onlara acı ve üzüntü verenleri, onları kaygılandıranları unutuveriyordu. Kentte çok hain vardı. Bunların bir bölümü yoksulluk içine düşen iyi ailelerin erkekleriydi. Bunlar Cumhuriyetçi olmuşlar, çocukları dilenmesin diye üstün gelenlerin, güçlü olanların verdikleri görevleri kabul etmişlerdi. Henüz çok genç olan askerler de zengin olmayı kafalarına koymuşlardı. Bunlar kendilerine, Rhett Butler'ı örnek alıyorlardı ve Carpetbaggerlar'la el ele, omuz omuza geziyorlardı.

En acı hainlikleri, Atlanta'nın en seçkin ailelerine mensup bazı genç kızlar yapıyordu. Savaş sırasında henüz çocuk yaşta olan bu genç kızların bellekleri, yoksulluk çekilen yılların acı anılarıyla doluydu. Onlar ne kocalarını, ne de nişanlılarını kaybetmişlerdi. Geçmişin görkemini pek az anımsıyorlardı. Ama şimdi onlar büyümüşlerdi. Yankee subayları gösterişli üniformalarıyla bu genç kızları büyülüyorlardı adeta... Şu Yankeeler ne kadar güzel eğlenceler düzenliyor, ne kadar şaşalı balolar veriyorlardı. Onlar cins atlara biniyorlar,

Güneyli kadınların önünde diz çöküyorlardı. Yankee subayları bu hanımlara kraliçe gibi saygı gösteriyor, onların gururlarının kırılmamasına özellikle dikkat ediyorlardı. Hepsi de, ağır çalışma koşulları yüzünden eğlenmeye zaman ayıramayan ve çok kötü giyinen Atlantali delikanlılardan daha çekiciydi.

Genç kızların, "niçin Yankee subaylarıyla gezmemeliyiz?" diye düşünmeleri, Atlantali aileleri kaygılandırıyor. Bu düşüncenin sonucu olarak birçok kız kaçırma olayı yaşandı. Erkek ve kız kardeşler yolda karşılaştıklarında birbirleriyle konuşmuyorlardı; evde de ya tartışıyorlar ya da kavga ediyorlardı. Anne ve babalar kızlarının adlarını ağızlarına almaz olmuşlardı. Yaşanan faciaların acısı iliklerine işliyordu. Ama onlar sevimli, uysal, ağırbaşlı, sevecen ve iyi kalpli Melanie'nin yanında tüm kaygılarını unutuyorlardı. Mela-

nie, kent kızlarına örnek gösterilecek kadar mükemmel bir kadındı onların gözünde...

Melanie'nin, yeni oluşmaya başlayan sosyetenin lideri olmak diye bir iddiası yoktu. Genç kadın yalnızca kendisini ziyarete gelmelerinden, dikiş partileri vermekten, müzik ve eğlence toplantıları düzenlemekten dolayı sevinç duyuyordu. Atlanta kültür yönünden Güney'in öteki kentlerine oranla daha geriydi; ama buranın halkı müziği çok seviyordu. Savaş sonrası ortaya çıkan zor hayat şartları Atlantallılar'a müziği daha da çok sevdirdi. Onlar müzik dinler veya şarkı söylerken, zencilerin yaptıkları küstahlıkları, mavi üniformalıları, çekilen zorlukları ve genç kızların neden oldukları kaygıları daha kolay unutuyorlardı.

Melanie, tam bir diplomat gibi hareket ederek mandolin çalan gençlerle gitarcılarının derneklerini bir tek kulüpte birleştirmeyi başardı. Bu birleşmenin sonucu olarak Atlanta'da gerçek konserler verilmeye başlandı. "Bohemienne'in bir topluluk tarafından çalınması, dinlenilmeye değerdi doğrusu" deniliyordu ve çok kişi bu çalınanın, New York ya da New Orlean'da çalınandan daha üstün olduğunu söylüyordu. Bu arada Melanie, cumartesi akşamları yeni müzik topluluğunun başında bulunmaktan da biraz sıkılıyordu.

Melanie kahraman ölülerimizimizin mezarlarını güzelletiren dernek ile dul ve yetim hanımlar için açılan dikiş yurduna genel sekreter seçilmişti. Bu onurlu iki mevki ona, dernek ve yurdun yaptıkları toplantılarda oybirliği ile alınan kararlar sonucu verilmişti.

Zaman zaman kalplerde yatan ihtiraslar çözülüp dışa vuruluyordu. Örneğin Mezarlıkları Güzelleştirme Derneği, Yankeeeler'e ait mezarların çevresini bürüyen otların temizlenmesine karşı çıkıyordu. Oysa Dikiş Yurdu, tüm mezarların bu otlardan arındırılmasında bir sakınca görmüyordu. Mrs. Meade'nın;

— Yankee mezarlarını yabani otlardan temizlemek mi? Ben otları yolmak yerine, Yankeeeler'i mezarlarından çıkarır pisliklerin içine atarım! demesi iki kurulu-

şun üyeleri arasında sert tartışmalara neden oldu.

Tahrik dolu bu sözleri işiten üyeler birbirinin ardından konuşmaya; kalplerindeki acıları, gönüllerindeki iyi niyetlerini ortaya dökmeye başladılar. Toplantı Mrs. Merriwether'ın evinin salonunda yapılıyordu. Büyükbaba Mister Merriwether kadınların gürültüsünün, Franklin Savaşı'ndaki gürültüyü bastırdığını iddia ediyordu.

İşte tam bu sırada sanki bir mucize oldu ve Melanie çıkageldi. Genç kadın, yine bir mucize sonucu aralarında tartışan kadınları susturup kendini dinletmeyi başardı.

— Sevgili dostlar! diyerek konuşmaya başladı. Siz değerli hanımlara şunu anlatmak istiyorum. Ben uzun süredir düşünüyordum. Mezarların bu otlardan temizlenmesi gerek. Ama yalnız bizim yakınlarımızın mezarları değil, Yankeeler'in mezarları da yabancı otlardan arındırılmalıdır. Hatta otları temizlemekle kalmayıp onların mezarlarına da çiçekler dikmeliyiz.

İtiraz sesleri duyulunca, Melanie'yi destekleyenler de yüksek sesle konuşmaya başladılar. Böylece salonda bir gürültüdür koptu. O heyecandan kısılan sesiyle;

— Rica ederim hanımlar! Lütfen sözlerimi bitirme izin veriniz! diye bağırmaya çalıştı. Yakınında bulunanlar onun bu sözleri üzerine gürültülü konuşmaları önlediler.

— Tekrar beni dinlemek lütfunda bulunduğunuz için sizlere teşekkür ederim. Evet hakkımda ne düşünürseniz düşünün, ben sevgili kardeşim Charlie'nin mezarına götürdüğüm çiçeklerden birazını onun yanında bulunan meçhul bir Yankee'nin mezarının üzerine koyuyorum. O mezarın insana hüznün veren öyle bir görünümü var ki...

Bu sözler de salonda gürültülü konuşmalara neden oldu. Üstelik bu sefer iki kuruluşun üyeleri de Melanie'ye karşı çıkıyorlardı.

— Yankee mezarına çiçek diktiremezsiniz bana...

— Ah Melanie bunu nasıl söyleyebiliyorsunuz?

Charles'ı öldürenler onlar değil mi?

— Nerede ise sizi de öldüreceklerdi.

— Yankeeler Beau'yu doğduğu zaman öldürebilirlerdi.

— Sizi Tara'dan kovmak için koskoca evi yakmaya kalkışmadılar mı?

Melanie bu itiraz tufanı karşısında şaşırdı, hiçbir zaman böyle bir tepkiye hedef olmamıştı. "Yer yarılrsa da yerin dibine girsem!" diye düşündü. Bir sandalyeye dayanarak kendini toparlamaya çalıştı. Sonra;

— Ah hanımlar! diye yalvaran bir sesle bağırdı. Sizlerden rica ediyorum. Henüz sözümü bitirmedim, bırakınız da konuşmamı tamamlayayım. O zaman anlatmak istediklerim daha kolay anlaşılacak. Ben kardeşimin nerede istirahat ettiğini biliyorum. Ama bugün aramızda oğullarının, kocalarının, kardeşlerinin nerede gömülü olduğunu bilmeyen nice insanlar var.

Melanie'nin soluğu kesiliyordu. Ancak salonda çıt çıkmıyor, herkes onu dinliyordu. Mrs. Merriwether'in az önceki ateş saçan bakışları şimdi bulutlanmıştı. Gettys-burg'a kadar uzun bir yolculuk yapmış, oradan Darey'e geçmiş ve sevdiği insanın cesedini Atlanta'ya getirmek istemişti. Ama kimse onun cesedinin nerede gömülü olduğunu bilmiyordu. Kuşkusuz alelacele açılmış bir çukurun içindeydi. Mrs. Allan'ın da dudakları titremeye başladı. Kocas ve erkek kardeşi Ohio seferinde Morgan'a katılmışlardı. Onların haklarında bildiği tek şey, Yankee süvarilerinin Konfederelere saldırdığı sırada ırmak kenarına düşmüş olduklarıydı. Evet, o da kocası ile oğlunun nerede yattığını bilmiyordu. Mrs. Alison'ın oğlu bir Kuzey tutsak kampında ölmüştü. Zavallı kadın yoksul olduğu için onun cesedeni getirtemiyordu. Birçok kadın Genel Karargah'ın yayınladığı listelerde hep aynı şeyi okumuşlardı: "... Kayıp, öldüğü sanılıyor." İşte bu üç sözcük cepheye yollanan koca, oğul, kardeş, nişanlı, sevgili, kısacası herkes için öğrenilebilen tek bilgiydi.

Bakışlarını Melanie'nin üzerine çevirdiler. Üzüntü-

l  gözlerde, "yaralarımızı neden deştiniz? Bu yaralar hiçbir zaman kapanmayacak!" sözleri okunuyordu. Salondaki sessizlik Melanie'yi cesaretlendirdi. Genç ka-
dın;

— Sevdiklerimiz insanların mezarları, Yankee  lkesi-
nin herhangi bir yerinde. Eğer bir Yankee kadını, sa-
vaşta ölen bir yakınımızın mezarını açıp onu dışarı  ı-
karsa bunu duymak bile bizim için çok korkunç olmaz
mıydı?

Mrs. Meade solu unu kesen bir hi kırı ı zor tuttu.
Melanie:

— Ama mert bir Yankee kadınının bizim gibi hare-
ket ettiğini işitmek ne kadar iyi olurdu! dedi. Herhalde
Yankeeler'in arasında da mert kadınlar vardır. İnsan-
lar ne derlerse desinler bütün Yankeeler kötü kişiler
olmazlar. Sevdiklerimizin mezarlarını bürüyen otları
kopardıklarını bilmemiz ne iyi olurdu! Eğer Charlie
Kuzey'de ölseydi bir Yankee kadınının böyle davrandı-
 ını bilmek benim için büyük bir teselli olacaktı. Hak-
kımda ne düşünürseniz düşünün bence farketmez.

Melanie'nin sesi birden titredi. Kendini biraz sarsıl-
mış gibi hissetti. Kısa bir süre dinlendikten sonra;

— Dernekten de, yurttan da istifa ediyorum.   n-
k  ben Yankee mezarlarındaki yabani otları ayıklaya-
ca ım ve oralara  i ek dikece im. Beni hiç kimse ve
hiçbir kuruluş bundan vazgeçiremez.

Melanie iki elini yüzüne kapayarak ağlamaya baş-
ladı. Artık bu salonda daha fazla kalmasına gerek ol-
madı ını düşündü ve sendeleye sendeleye kapıya do -
ru yürüdü.

Bir saat sonra Belle d'Aujourd'hui Kahvesi'nin bir
köşesine sığınmış olan Henry Hamilton'a, büyükbaba
Merriwether salondaki tüm kadınların Melanie'yi ku-
caklamak için koşuştuklarını, tartışmanın ziyafetle
bittiğini ve Melanie'nin yeniden iki kuruluşun genel
sekreterli ine seçildiğini anlatıyordu.

— İşte böyle dostum! şimdi onlar tüm mezarlarda-
ki yabani otları temizleyecekler. Yalnız kötü bir şey

var: Dolly, bir işimin olmadığını söyleyerek beni kendi yerine ot yolmaya göndermek istiyor. Gerçi benim Yankee'lerle bir alıp veremediğim yok. Ama bu yaşta bu bel ağırlarıyla ben nasıl ot yolabilirim. İşte bu olmaz azizim!

Melanie Yetimler Ocağı Yönetim Kurulu'nda da üye idi. Bu arada Gençler Kütüphanesi'ne gerekli kitapların toplanmasına da yardım ediyordu. Ayda bir kez bir temsil veren Thespisli dostlar da ondan yardım istedikler. Oysa o halkın önüne çıkamayacak kadar utangaçtı, ama elbise biçme yeteneğine diyecek yoktu.

Shakespear'e Tutkun Olanlar Derneği'nin de oyununu Melanie aldı. İşte böyle... Bu genç kadın Atlanta'nın üzerinde parlayan bir yıldız olup çıkıverdi. Yeteneklerinin yanı sıra alçakgönüllü oluşu, kendisinin tapılırcasına sevilmesine, ona saygı gösterilmesine neden oluyordu.

Bütün yaz boyunca, her akşam yetersiz biçimde aydınlatılan küçük ev daima konuklarla dolardı. Hiçbir zaman evdeki sandalyeler gelen konuklara yetmezdi. Bu yüzden kadınlar verandanın basamaklarına otururlarken, erkekler de balkona çıkarlar ve çimenlere oturlardı. Scarlett çimenler üzerinde, basamaklarda oturanlara çay servisi yapan Melanie'nin üzülmeden, sıkılmadan yoksulluğunu sergilemesine çok şaşardı. Oysa Scarlett, Pitty halanın evini eskisi gibi döşeyip dayayacak, konuklarına iyi şarap, soğuk şerbet ve domut eti ikram edecek duruma gelene kadar kimseyi evine çağırmamaya kararlıydı.

Georgia'nın büyük kahramanı General John B. Gordon çoğunlukla ailesi ile birlikte Melanie'ye gelirdi. Konfederasyon'un rahip şairi Frer Ryan, Atlanta'dan geçtiği zaman onu ziyaret etmeden kentten ayrılmazdı. Frer Ryan esprileriyle topluluğu neşelendirirdi. Ona "Lee'nin Kılıcı" ya da kadınların çoğunlukla ağlayarak dinledikleri ölümsüz "Yenik Bayrak" şarkılarını okutmak için pek ısrar etmek gerekmezdi. Konfederasyon'un eski başkan yardımcısı Alex Stephans Atlan-

ta'ya her gelişinde evi her zaman ziyaret ederdi. Onun Melanieler'de olduğu öğrenilince ev konuklarla dolardı. Bu toplantılarda genellikle beş on çocuk da hizmet ederdi.

Bunlar zaman ilerleyince anne ya da babalarının omuzlarına yaslanarak uyuklardı.

Atlanta'da oturan önemli kişiler de Wilkeslar'ın evinin yolunu biliyorlardı. Bunlar da sık sık bu eve gelirlerdi. İşte tüm bu ziyaretler dolayısıyla Melanie'nin küçük evi her zaman dolup taşardı. India, Beau'nun odasının bir köşesinde bir ot minderde yatar, Dilcey hemen Pitty halaların mutfağına yumurta almaya koşardı. Ama bu eksiklikler, bu yokluklar Melanie'nin konuklarını güleryüzle karşılamasına engel olamazdı.

Melanie; insanların kendi çevresinde, bir bayrak altında toplanır gibi bir araya geldiklerini asla kabul etmiyordu.

Doktor Meade; bir gece Melanie'nin evinde Macbeth'den bir bölüm okuduktan sonra, onun elini öptüğü ve kendisine kutsal davadan söz ettiği gibi küçük bir nutuk verdiği zaman, genç kadın hayrete düşmüş ve çokça sıkılmıştı.

— Sevgili Mrs. Melanie evinizde bulunmak bizim için sürekli bir ayrıcalık ve büyük bir zevktir. Çünkü siz ve sizin gibi hanımlar hepimizin güç kaynağısınız. Genç erkeklerimizin en seçkinleri mahvoldular. Genç kızlarımız da yasa boğuldular. Sağlığımız bozuldu, hastalıklı bir nesil yetişti. Gelenek ve göreneklerimiz ayaklar altına alındı. Refah ve huzurumuz yok oldu, elli yıl geriye gittik.

Bugün okulda olmaları gereken çocuklarımız, sıska omuzlarında ağır hayat şartlarını taşımaya çalışıyorlar. Ama biz eski görkemli binayı yeniden kuracağız, bundan kuşkunuz olmasın.

Çünkü bizlere güç veren sizin gibi iyi kalpli hanımlarımız var. Bizde bu iyi kalpliler oldukça gerisi varsın Yankeeler'in olsun!

Scarlett, şişkin karnını Pitty halanın büyük siyah şalının altında saklayabildiği sürece, Frank ile birlikte bahçeleri ayıran çitten atlayarak Melanie'nin konukları arasında bulunuyordu. O konukların meraklı gözlerinden saklanmak için daima bir köşeye çekiliyordu. Hemen hemen hiç konuşmuyor, çevresindekileri izliyor ve özellikle Ashley'ye bakmak onu görmek imkanını buluyordu.

Scarlett'i, Melanie'nin evine çeken güç yalnızca Ashley idi. Toplantılardaki konuşmalar onu ilgilendirmiyor, tersine onun canını sıkıyordu. Bütün konuşmalar birbirinden farksızdı Scarlett'e göre... Önce zamanın kötü gidişinden söz ediliyordu. Sonra sıra politik duruma geliyordu. Daha sonra da savaş konuşuluyordu. Kadınların ise en önemli konuları hayat pahalılığı oluyordu. Erkeklerden iyi günlerin gelip gelmeyeceğini soruyorlardı.

Nedense her şeyi bilen erkekler hanımların bu sorusuna "evet" diye cevap veriyorlardı. Sonra da onlara sabır etmelerini öğütlüyorlardı. Ama kadınlar, erkeklerin moral bozmamak için yalan söylediklerini biliyorlardı. Buna rağmen kadınlar her zaman bu soruyu soruyor, erkekler de her zaman aynı cevabı veriyorlardı. Ve kadınlarda inanmış gibi davranıyorlardı.

Bu konulardan sonra kadınlar zencilerin cahilliğinden, işlenen cinayetlerden, Carpetbaggerlar'dan, adım başı rastlanan mavi üniformalıların onları üzdüğünden ve kendilerini aşağıladığından söz ederlerdi. Erkekler imar konularını görüşürler ve Yankeeler'in yaptıkları haksızlıkları anlatırlardı. Onlar bu haksızlıkların sürüp gitmeyeceğini, demokratların yeniden seçildikleri gün işlerin düzeleceğini söylerlerdi. Kadınlar ise bu umut dolu tahminin ne zaman gerçekleşeceğini kocalarına sormayacak kadar akıllı davranırlardı.

Ne zaman iki Güneyli karşılaşa hep bu konulardan söz ederlerdi. Ama beş altı kişi ya da daha çok kişi

bir araya gelse "eğer" sözcüğü konuşmanın, tartışmanın, kurtuluş çarelerinin anahtarı oluyordu:

— Eğer İngiltere hükümeti bizi tanısaydı...

— Eğer Jeff Davis, Güney'deki bütün pamuğa elko-yup bunları ablukadan önce İngiltere'ye yollamış olsaydı...

— Eğer Long Street, Gettysburg'de kendisine verilen emirlere uysaydı...

— Eğer Jeb Stuart, Marse Bob'un kendisine muhtaç olduğu sırada hırçınlaşmasaydı...

—Eğer bir yıl daha dayanabilseydik...

Bu şarta bağlı görüşlerin arasında en çok ileri sürüleni ise generallerle ilgili olanlardı:

— Eğer Johnstone'un yerine Hood getirilmiş olsaydı...

— Eğer Hood, Johnstone'un yerine Dalton kıtalarına komuta etseydi...

Eğer! Piyadelerden, süvarilerden, topçulardan birkaçı bir araya geldiklerinde savaş anıları canlanır ve masalla gerçek arası birtakım sözler söylenirdi. Artık "eğer" sözcüğü dilden dile geçerdi. Scarlett, "bunların söyleyecekleri başka bir şeyleri yok!" diye düşünürdü. "Yalnız savaştan söz ediyorlar. Daima savaşı konuşacaklar ve ölünceye kadar savaş sözü sürüp gidecek." Çevresinde babalarının anlattıklarını can kulağı ile dinleyen çocuklar görüyordu. Bunların kalpleri hızlı hızlı atıyor, gözleri parlıyordu. Dinledikleri; gece yarısı yapılan saldırılar, süvari akımları, düşman mevzilerine dikilen bayraklar, attığını vuran nişancı askerler, yaralı ve baygın binicisini cephe gerisine getiren atlardı. Bu çocuklar o sırada topların, trampetlerin, kılıçların, tüfeklerin, komutanların seslerini duyar gibi, ayaklarında derman kalmamış askerlerin yağmur altında çamur-bata bata çıka yürüdüklerini görür gibi oluyorlardı.

Scarlett, "çocuklar Yankeeler'e karşı dövüşmenin onur sorunu olduğunu sanıyorlar!" diye düşünüyordu. Hepsi de savaştan söz etmeyi seviyor. Ben ise onu düşünürken bile tüylerim diken diken oluyor. Elimden

gelse savaşı tamamen unutacağım."

Melanie Tara'ya ait olayları anlattığı zaman Scarlett'in tüyleri diken diken oluyordu. Görümcesi onu bir kahraman olarak tanımlıyordu. Charles'ın kılıcını Yankee askerinin elinden nasıl kurtardığını ve yangını nasıl söndürdüğünü anlatıyordu. Ama Scarlett elinde olmadan yaşadığı bu olaylardan hiç hoşlanmadığı gibi gurur da duymuyordu. Bu feci olayları düşünmek bile istemiyordu. Scarlett, "ama bunları niçin unutmuyorlar? İleriye bakacak yerde neden daima gerilere bakıyorlar? Biz bu savaşı yaptığımız için deliydik!" diye düşünüyordu. Genç kadın, konuşulanların kendisini ilgilendirmedığı bu toplantılarda, karanlık bir köşede oturmaktan canının sıkıldığını Melanie'ye söyleyebilse belki de çok mutlu olacaktı.

Scarlett çoğunlukla Ashley'yi görüyordu, ama onunla hiçbir zaman yalnız karşılaşmıyordu. Ashley, her akşam bıçkı atölyesinden dönüşte bilgi vermek üzere Scarlett'e gidiyordu. Ama Frank ve Pittypat orada oluyorlardı, hatta daha da kötüsü Melanie ile India da yanlarında bulunuyordu. Aralarındaki konuşma yalnızca iş konusunda oluyor, sonra Scarlett Ashley'ye yapması gereken şeyleri söylüyor ve "beni görmeye geldiğiniz için çok nazıksınız, teşekkür ederim. Hoşça kalınız!" diyordu.

Ah bir hamile olmasaydı!... Her sabah Ashley ile bıçkı atölyesine giderdi. Tenha ormanlardan birlikte geçerlerdi. Meraklı gözlerden uzakta olurlardı. Böylece günlerin telaşsız geçtiği çiftlik hayatına geri dönmüş olurlardı. Ama hayır hayır! Olmaz! Ona aşktan bir tek sözcük bile söylemeyecekti. Karşılıklı sevgilerinden bir daha konuşmamak üzere kendi kendine yemin etmişti.

Ashley ile bir kez yalnız kalmayı başarabilseydi. Atlanta'ya geldiği günden beri takındığı bu ilgisizlik maskesini yüzünden düşürebilirdi. Kuşkusuz bir partide tanıştıkları Ashley, aralarında henüz aşktan söz edilmemiş olan o Ashley geri gelirdi. Madem aşık olmalarına imkan yoktu, o zaman dost olurlardı. Ashley'nin

dostluğunun ateşiyle soğuyan kalbini ısıtmaya ne kadar çok ihtiyacı vardı...

Scarlett "hiç olmazsa şu bebeği hemen doğurabilsem!" diye düşünüyordu. O zaman Ashley ile bütün gün gezebilecekti.

Scarlett'i sabırsızlıktan titreten yalnız Ashley ile başbaşa olmak isteği değildi; bıçkı atölyesinin de ona ihtiyacı vardı. Yönetimlerini Ashley ile Hugh'a bıraktığı günden beri iki atölye de zarar ediyordu. Hugh yeteneksizliğini gayreti ile örtmeye çalışıyor, ama bunda başarılı olamıyordu. Çünkü ticaret fikrinden tamamen yoksundu, işçileri çalıştırmasını beceremiyordu. Herkes malı ondan büyük indirimlerle alıyordu. Açık göz bir müşteri malın kalitesinin düşük olduğunu söylediği zaman Hugh ondan özür dileyerek hemen fiyatı düşürüyordu. Zenciler her gün gündeliklerine zam istiyorlardı. Hugh da başka işçi bulmak için köylere gidiyor ve bu yüzden atölyede işler duruyordu. Hugh atölyedeki işleri düzeltmeye çabalarken bu sefer de kente odun satmaya gidemiyordu.

Atölye Hugh'un elinde zarar ettikçe Scarlett onun aptallıkları karşısında çılgına dönüyordu. Bebeğini doğurur doğurmaz işinin başına geçecek ve Hugh'tan kurtulacaktı. Onun yerine başkasını almaya karar vermişti. Her kim olsa Hugh'tan daha iyi iş yapardı.

Kocası ile işçi konusunda yaptıkları bir tartışma sırasında kürek mahkumlarını çalıştıracağını söyledi. Ona "Frank, Tommy Welburn'ün ustabaşısı Johnnie Gallegher'e zencileri çalıştırmakta çektiğim zorluklardan söz ediyordum. O da bana 'niçin kürek mahkumlarını çalıştırmıyorsun?' demişti. Şimdi bu bana iyi bir fikir gibi geldi. Onları Johnnie Galegher'in dediği gibi çok düşük ücretle çalıştırabilirim!" dedi.

Kürek mahkumları mı? Artık bu kadarı da olmaz! Frank'in korkudan sesi çıkmıyordu. Kürek mahkumlarını bir işyerinde çalıştırmak! Bu korkunç bir şeydi. Bu bir bar açmayı düşünmekten de korkunçtu. Gerçi bu görüş yalnız Frank'e ve tutucu çevrelere aitti. Çün-

kü devlet bile savaştan sonra kürek mahkumlarını kiralama sistemine izin veriyordu. Çünkü parasız kalan devlet, bunları beslemek ve barındırmakta güçlük çekiyordu. Bu yüzden mahkumlar, demiryolu yapımında ya da ormanlarda çalışacak işçiye ihtiyacı olan kişi ya da kuruluşlara kiralanıyordu.

Bu sistemin gerekli olduğunu kabul eden Frank ve dostları yine de böyle bir şeye başvurulmasından yana değildiler. Zaten bu kişilerin birçoğu esir sistemine karşı çıkıyordu. Durum böyle iken Scarlett kalkıp kürek mahkumu çalıştırmak istiyordu. Frank, eğer bu iş gerçekleşecek olursa artık başını yerden kaldırmaya cesaret edemeyeceğini biliyordu. Evet bu karısının bıçkı atölyesi işletmesinden ve her türlü girişiminden de kötü bir şeydi. Frank karısının bu korkunç düşüncelerine karşı çıkarken kendine daima şu soruyu soruyordu: "Bakalım halk buna ne der?" Ama bu sefer Frank fuhuş yapmaktan farksız olan bu insan ticaretini asla kabul etmiyordu. Üstelik böyle bir şeye izin vermek onun tüm günahlarını ve ayıplarını da üstüne almak demektir. Frank bu düşüncesine o kadar çok inanıyordu ki Scarlett'in bu işi yapmasına karşı çıkmak gücünü kendinde buluyordu. Ve o kadar sert uyarılarda bulundu ki karısı ona bir cevap bile veremedi. Gerçi Scarlett'i daha fazla üzmemek ve kırmamak için yumuşak bir sesle, bunun uygulanması imkansız bir tasarı olduğunu söylediye de, o içinden tamamen tersini düşünüyordu.

Scarlett eğer bıçkı atölyelerinden biri kâr getirseydi, ötekinin zararını sineye çekecekti. Ama Ashley de Hugh'dan farksızdı. Hatta onun kadar bile olamıyordu. Akıllı ve bunca kitap okumuş adam, o değil miydi? Onun çok başarılı olmaması ve büyük paralar kazanmaması için hiçbir neden yoktu. Ama yine de Hugh'dan daha iyi sonuçlar elde edemiyordu. Deneyimsizliği, hataları, ticaret düşüncesinden yoksun oluşu, gereksiz kaygılanması tamamen Hugh'dan farksızdı.

Scarlett ona beslediği aşk yüzünden, onun başarısızlıklarına mazeret buluyor ve bu iki başarısız adamı aynı kefeye koymuyordu. Hugh aptaldı ve durumu umutsuz görünüyordu. Oysa Ashley işlere alıştırılabilir belki de başarılı olurdu. Scarlett onun müşterilerle kendisi gibi pazarlık edemeyeceğini ve kesin bir fiyat veremeyeceğini kabul etti. O namuslu biri olduğu için gelen rezil bir müşterinin sözlerini doğru sanıp ona güveniyordu. Birine sevgi yada saygısı varsa odunu verisiye satıyordu. Bu davranışı tıpkı Frank'e benziyordu. Scarlett birkaç kez işlerden haberi olup müdahale etmeseydi daha büyük paralar kaybedecekti.

Ama sonunda o bu işi öğrenecekti; Scarlett buna inanıyordu. Ashley ticaret işlerine alıştıkça genç kadın onun hatalarını hoşgörüsüyle karşılıyordu. Her akşam evine o günkü işler hakkında bilgi vermek için geldiği zaman Ashley'ye öğüt veriyordu.

Onu belki de boş yere yüreklendiriyor, moralini yükseltiyordu. Çünkü Ashley'nin gözlerinde nedenini anlayamadığı ve onu çok korkutan garip bir bakış, ölgün bir ifade vardı. O daha önceleri tanıdığı Ashley'den çok farklı biri olmuştu.

Eğer onu yalnız görme fırsatını bulabilseydi bunun neden ileri geldiğini öğrenirdi.

Onun bu durumu Scarlett'in birçok geceyi uykusuz geçirmesine neden oluyordu. O Ashley yüzünden acı çekiyordu. Buna neden, onun üzüntülü olması ve bu üzüntüsünün onun iyi bir işadamı olmasını engellemesiydi.

Bıçkı atölyelerinin, Hugh ve Ashley gibi tüccar kafasından yoksun iki adamın elinde olması onun için tam bir işkence oluyordu. Rakip atölyelerin en iyi müşterilerini elinden aldıklarını görmek onu çılgına çeviriyordu. Oysa o bu müşterileri kazanabilmek için ne zahmetlere katlanmıştı. Ah bir an önce işinin başına dönebilseydi!... Ashley ile ilgilenecek ve ona işin inceliklerini öğretecekti. Bir de Jonnie Gallegher'i öteki bıçkı atölyesinin başına getirebilse ne iyi olacaktı. O za-

man kendisi yalnız odun satışı ile ilgilenir, böylece işler yoluna girerdi. Hugh'a gelince... Eğer o ayrılmak istemezse ona araba sürdürecekti; çünkü o bundan başka bir işe yaramazdı.

Jonnie Gallegher de pek ince görüşlü sayılmazdı. "O zaman kimi çağırmalıyım?" diye düşündü Scarlett... Çünkü akıllı, beceri sahibi ve namuslu adamlar onun işinde çalışmak istemiyorlardı. İşte Tommy Welburn! Tommy söylentilere göre kentin en büyük girişimcisi olmuştu ve çok iyi para kazanıyordu. Mrs. Merriwether ve Rene Picard poğaça, pasta işini başarıyla yürütüyorlardı. Sommon oğullarının tuğla atölyeleri gün geçtikçe geliyordu. Kells Whiting de kozmetik üretiminden para kırıyordu. Kısacası Scarlett'in tanıdığı ya da tanımadığı bütün akıllı ve yetenekli gençlerin işleri tıkırındaydı. Savaştan hemen sonra görülen uyuşukluklarından şimdi eser kalmamıştı. Hepsi de Scarlett'in servet yapmasına yardım edemezdi, çünkü onlar kendi adlarına servet kazanıyorlardı. Belki de aralarında Hugh ve Ashley gibi olan başka biri yoktu. Yalnız bu iki adam ticaretten anlamıyor, para kazanmasını bilmiyordu. Scarlett için kendi işyerinde bu durumdaki iki adamın çalışması ne büyük şanssızlıktı. Bir büyük şanssızlık da onun hamile olmasıydı.

Scarlett "başka çocuğum olmayacak artık!" diye ani bir karar verdi. "Öteki kadınlar gibi her yıl bir çocuk doğurmaya niyetim yok. Eğer yılın beş altı ayı işimin başında bulunamazsam benim halim nice olur? Şimdi gayet iyi anlıyorum: İşimin başından bir gün bile ayrılmamam gerekiyor. Frank'e başka çocuk istemediğimi söylemeliyim!"

Oysa kocası kalabalık bir aile istiyordu. Ama Scarlett'in karnında taşıdığı çocuk, Frank için ilk ve sonuncusu olacaktı.

Scarlett, Frank'e benzeyen bir kız çocuğu dünyaya getirdi. Zayıf, küçücük, kabak kafalı ve maymun yüzlü. Baba Frank'in neşesine diyecek yoktu, ama bebeği hiç kimse güzel bulmuyordu. Konu komşu, eş dost, hısım akraba, arkadaş, tanıdık çirkin çocukların daha sonra güzel olduklarını söyleyecek kadar şefkatli davranıyordu. Kıza Ella Lorena adını koydular. Ella, anneannesi Ellen'in anısı olarak, Lorena da kızlar için o günlerde en moda adlardan biri olduğu için verilmişti.

Bebek, Atlanta'da sıtmanın kol gezdiği ve halkın bir olaydan dolayı korku içinde bulunduğu bir zamanda doğmuştu.

Bir zenci beyaz bir kadına tecavüz etmiş ve bu hareketinden pişmanlık duymak yerine övünmüştü. Zenci mahkemeye çıkarılmak üzere tutuklanıp cezaevine konulmuştu. Ama Ku Klux Klan örgütü zencinin yattığı cezaevini basıp onu rahipsiz, trampetsiz ipe çekmişti. Irzına geçilen kızın anne ve babası onu öldürmek, halk da linç etmek istediği için sorun kamuoyunun istediği biçimde sonuçlanmıştı. Herkes başka bir çözüm yolunun da olmadığı görüşünü taşıyordu.

Ne var ki Yankeeler zencinin yargılanmadan ve hele Ku Klux Klancılar tarafından asılmasını öfkeyle karşıladılar. Askerler kuşkulandıkları kişileri tutukluyorlar ve bu örgütün işini bitirmeye yemin ediyorlardı. Bu arada zenciler de intikam almak için beyazlara ait evleri yakmayı düşünüyorlardı. Hava gergin ve Atlanta

halkı korku içindeydi. Toplu idamlardan söz ediliyordu. Çok kimse evinden dışarı çıkmıyor, erkekler ise eş ve çocuklarını yalnız bırakmamak için işlerine gitmiyorlardı. Scarlett loğusa yatağında dermansız yatarken, Ashley ve Frank için dua ediyordu. Bu iki adamdan ilkinin çok hassas ruhlu, ikincisinin de çekingen olduğu için Ku Klux Klan örgütüne girmeyeceklerini düşünerek kendisini teselli ediyordu.

Yankeeler'in onların üzerine av köpekleri gibi saldırdıklarını duymak Scarlett için çok korkunç olurdu. Ku Klux Klan örgütünün genç üyeleri Yankeeler'i kışkırtmak yerine, neden bu olayı olağan karşılamamışlardı. Sonuçta genç kız ırzına geçilmeye razı olmamış mıydı? Aptal kızın korkuya kapılması yüzünden bu kadar adamın yaşamı tehlikeye girmişti.

Scarlett bu gergin havada, bu korkunç olayın sonuçlarını düşünmesine rağmen yavaş yavaş gücünü kazanmaya başladı. Tara'nın cefasına ve yokluklarına katlanan sağlam yapılı kadın kısa zamanda tekrar kendine gelmeyi başardı. Ve Ella Lorena'nın doğumundan iki hafta sonra yatağında oturacak kadar güçlendi. Bir hafta sonra da ayağa kalktı ve bıçkı atölyelerine gitmek istediğini söyledi. Çünkü Hugh ve Ashley de zenci olayından sonra ailelerini yalnız bırakamadıkları için atölyeye gitmiyorlardı.

Scarlett'in bu isteği üzerine evde patırtı çıktı. Baba olmasıyla övünç duyan Frank, ortalık karışık olduğu için Scarlett'in sokağa çıkmasına engel olma cesaretini kendinde buldu. Ama o kocasının sözlerine kulak asmadı.

Scarlett loğusa yatağında yatarken Frank ile Dadi, evin köşe bucağını alt üst etmişler, her yeri sabırla aramışlar ve sonunda onun gizli hazinesini bulmuşlardı. Frank parayı kendi adına bankaya yatırıncaya, Scarlett'in bir araba kiralayacak parası bile kalmamıştı.

Genç kadın Frank'e ve Dadi'ya önce çıkıştı, bağırды, çağırdı, kafa tuttu; ama bir sonuç alamayınca onlara yalvarmaya başladı. Dil dökmesi, yalvarması da bir işe

yaramayınca, yatağına oturup sabaha kadar oyuncağı elinden alınmış bir çocuk gibi ağladı. Ancak bu da sonucu değıştirmedi. Yalnız Frank'in; "haydi şekerim siz hâlâ bir hasta hanımsınız!" diyerek kendisini teselli ettiğini işitti.

Dadı da ona "Mrs. Scarlett, eğer ağlamayı sürdürürseniz sütünüz kesilir ve bebeğinizin de karnı ağırır. Bu böyledir, ben yanılmam!" dedi.

Sabah olur olmaz deli gibi bahçeye fırladı ve çitin üstünden atlayıp Melanie'ye koştu.

Yüksek sesle ve el kol hareketleri yaparak konuşmaya başladı. Bıçkı atölyelerine yürüyerek gideceğini söyledikten sonra sansar suratlı bir herifle evlendiğini herkese anlatacağını, kendisine aptal ve işveli kadın gibi davranılmasına izin vermeyeceğini bağıra bağıra duyurdu. Yanına tabanca alacağını ve karşısına kim çıkarsa çıksın onu silahıyla korkutacağını, gerekirse vuracağını da açıkladı. O daha önce bir adam öldürmüştü, şimdi de yeni bir adam öldürmekten çekinmeyecekti.

Melanie duyduklarına inanamadı. Zavallı kadın şaşkına dönmüştü.

— Ama Scarlett kendini böyle herkese göstermeye, gereksiz şeyleri duyurmaya hakkın yok! dedi. Sonra sana bir şey olursa ben üzüntüden ölürüm. Senden rica...

— Gideceğim Melanie, anlıyor musun beni? Hem de yürüyerek gideceğim!

Melanie üzgün ve tasalı gözlerle Scarlett'e baktı. Onun doğum sonrası zayıf düşmüş kadınlarda sık görülen sinir bunalımı geçirdiğini anladı. Scarlett'in yüzünde, Gerald O'Hara'nın tehlikeli bir işe kalkıştığı zamanlarda beliren korkunç ifadeyi gördü. Onu belinden tutup kendine doğru çekti.

— Bütün bunlar benim yüzümdem oldu. Biliyorum kabahat bende Scarlett. Daha cesur olmam gerekirdi. Ashley'yi bıçkı atölyesindeki görevinden alıkoymamam, yanımda tutmamam gerekirdi. Evet, korkak olmamam

gerekirdi. Ama ben öyle korkağın biriyim işte. Şimdi Ashley'ye hiçbir şeyden korkmadığımı söyleyeceğim. Sen beni burada bekle!

Scarlett:

— Hiçbir yere gitme ve Ashley'ye de bir şey söyleme! dedi. Çünkü o, Ashley'nin böyle bir durumda ortaya çıkan zorluklarla başedemeyeceğini biliyordu. Melanie'yi elinden tuttu gitmesini önledi.

— Nasıl olur da Ashley bütün gün senin için kaygılanırken atölyede çalışabilir? Herkes bana güçlük çıkarıyor. Ben yürüyerek gidebilirim. Bir zenci kafilesiyle sözleşme yapacağım.

— Ah hayır! Yaya gitme! Sana çok kötü şeyler olabilir. Decatur yolu üzerinde Shanty Town'da yerleşmiş bir zenci topluluğunun olduğu söyleniyor. Yani tam senin yolunun üzeri... Ah, bırak da düşüneyim biraz. Şekerim bugün bir yere gitmeyeceğine söz ver bana. Senin durumuna bir çözüm yolu bulabilmem için bana zaman tanı. Haydi söz ver bana Scarlett!

Öfkeden direnemeyecek kadar yorgun düşen Scarlett, Melanie'ye söz verdi. Evine döndü ve kendisine yapılan tüm barış önerilerini reddetti.

O gün ikinci vakti meçhul bir adam Pittypat'in bahçesinden geçti. Kuşkusuz bu Dadı ile Dilcey'in bir konuşma sırasında üstü kapalı olarak söz ettikleri adamlardan biriydi. Melanie'nin evinin bodrum katında üç oda vardı ve bunlardan biri eskiden mahzen olarak kullanılıyordu. Ötekiler de hizmetçilerin yatak odası olmuştu.

Birinde Dilcey, öteki ikisinde de gelip giden bir takım kişiler kalıyordu. Bunların kim olduklarını, nereden gelip nereye gittiklerini Melanie'den başka kimse bilmiyordu. Bütün bu çaresiz kişiler onun mahzenine sessizce geliyorlar, karınlarını doyuruyorlar, bir ya da birkaç gece yatıyorlar, sonra da koltuklarında küçük bir paketle gidiyorlardı. Genellikle bodrum katının konukları eski konfedere askerleri oluyordu. Okuma yazma bilmeyen bu adamların evleri, aileleri de yoktu. Ka-

nınlarını doyuracak bir iş bulabilmek umuduyla kent kent dolaşıyorlardı.

Yanık ve solgun yüzlü köylü kadınlar da oraya geceyi geçirmek üzere gelirlerdi. Bunlar savaşın dul bıraktığı, tarla ve evlerinden yoksun kalan kadınlardı. Komşular, Melanie'nin evinde İngilizceyi pek az konuşabilen ya da hiç bilmeyen yabancı insanlara rastladıklarında canları sıkılıyordu. Bir gün bir Cumhuriyetçi Melanie'nin evinde kısa bir süre dinlenmişti. Bir atın çingiraklı yılanı tanıdığı gibi Dadı da, o Cumhuriyetçi'yi hemen tanımıştı.

Scarlett kasımın solgun güneşinin ısıttığı veranda da bebeği kucağında otururken kendi kendine, "anlaşıldı, bu da Melanie'nin sakat konuklarından biri!" diye söylendi. Bahçeden geçip gelen adamın bir bacağı tahtadandı. Cavlak ve iri kafalı, kır sakallı bir adamdı. Tahta bacağına rağmen güçlü bir görünümü vardı, ancak yüzüne bakıldığı zaman altmış yaşından fazla olduğu anlaşılıyordu.

Basamakları tak tak çıktı. Genizden gelen bir sesle konuşmadan önce Scarlett onun dağlardan geldiğini anladı. Yüzünde dağlıların çoğunda olduğu gibi vahşi ve gururlu bir ifade vardı. Üzerindeki elbise pis ve yırtık pırtıktı. Sakalı tütün dumanından sararmıştı. Şimdi de tütün çiğnediği, bir yanağının şişkin olmasından anlaşılıyordu.

Burnu ince ve kemerli, kaşları fırça gibiydi. Kulaklarının içinde bir tutam kıl vardı. Sol yanağını yukarıdan aşağıya doğru bölen yara izi sakalının içinde kayboluyordu. Tek gözü küçük ve solgundu. Acımasız ve sert bir ifade vardı bu gözde... Beline sokulu olan büyük bir tabancanın namlusu yırtık pantolonunun cebinden gözüküyordu. Eski çizmesinin kenarından da bir bıçağın kabzası göze çarpıyordu.

O da durmuş, Scarlett'i inceliyordu. Sıkılğan bir hali yoktu. Konuşmaya başlamadan önce biraz yana eğilip toprağa doğru tükürdü. Tek gözünde karşısındakini hafife alan ve onu umursamayan bir tavır vardı.

Onun bu tavrı yalnız Scarlett'e değil, genellikle tüm kadınlar içindi.

Scarlett'in gözlerine bakarak;

— Beni Mrs. Wilkes sizinle çalışmam için gönderdi! dedi. Konuşmayı pek sevmediği için meramını anlatmakta da sıkıntı çektiği belli oluyordu.

— Adım Archie'dir!

— Çok üzgünüm Mister Archie, size göre bir iş yok!

— Archie küçük adımdır.

— Pekiyi soyadınız nedir?

Bahçeye yeniden tükürdükten sonra;

— Onu ben bilirim. Archie yeterlidir.

— Soyadınızı öğrenmeme gerek yok zaten. Çünkü size verebileceğim bir isim yok!

— Şeey... Mrs. Wilkes sizin tek başınıza dışarı çıkacağınızı duyduğu için çok üzülüyor. Bu deliliktir bana göre de!... Gezintilerinizde yanınızda olayım diye beni gönderdi.

Scarlett:

— Doğru mu? diye bağırdı. Hem adamın kaba konuşmasına, hem de Melanie'nin kendi işlerine karışmasına sinirlenmişti. Adam bir tepki göstermeden Scarlett'i tepeden tırnağa süzüyordu.

— Eğer ailesi bir kadını korumak istiyorsa o kadının nazlanmaya hakkı yoktur. Sizin de dışarı çıkmanız gerektiğine göre ben sizi götürürüm. Ben hem zencilerden, hem Yankeelerden çok nefret ederim.

Çiğnediği tütünün ağzının öbür yanına geçirdikten sonra Scarlett'in bir şey söylemesini beklemeden son basamağa oturdu.

— Kadınlara arabacılık yapmak hoşuma gitmez. Ama Mrs. Melanie mahzeninde benim yatmama izin vererek bana karşı çok iyi davrandı. Sizin arabacınız olmam için beni o gönderdi.

— Ama... diye söze başlayan Scarlett ne cevap vereceğini bilemediği için sustu. Adama baktı ve gülümsedi. Bu acayip görünümlü serüvenci ona tehlikeli bir şey söylemiyordu. Üstelik işleri basitleştirmesi de söz

konusuydu. Çünkü onun sayesinde dışarı çıkabilir, kentte dolaşabilir, bıçkı atölyelerine ve dükkana gidebilirdi. Böylece kendisinin güvenliği için hiç kimse kayılanmayacaktı. Archie ile birlikte dışarı çıkınca da her türlü dedikodunun önü kesilecekti.

Scarlett:

— Pekiyi anlaşıldı. Yeter ki kocam kabul etsin! dedi.

Frank, Archie ile özel bir görüşme yaptıktan sonra bu adamın Scarlett'e arabacılık yapmasını istemeyerek kabul etti. Zavallı Frank anne olmasının da onu değiştirmediğini görünce hayal kırıklığına uğradı, ama bıçkı atölyelerine dönmesini engelleyemediğine göre bu Archie'nin ortaya çıkması da çok iyi olmuştu.

Scarlett ile Archie çok garip bir çift oluşturunuyorlardı. Bu durum Atlantallılar'ı hayrete düşürdü. Tahta bacağı arabadan taşan, üstü başı pis bir adam ile parasal ve ruhsal sorunların alnını kırıştırdığı iyi giyimli, gözü oynaşta olan bir kadın.

Artık günün her saatinde kentte ya da dış mahallelerde onlara rastlanıyordu. Bu acayip ikili birbiriyle pek az konuşuyor ve birbirine pek az sevgi duyuyordu. Ama her ikisi de memnundu; çünkü birinin paraya ihtiyacı vardı, ötekinin korunması gerekiyordu. Kentin kadınları, "sokaklarda Rhett Butler ile birlikte görünmekten bu çok daha iyi!" diyorlardı. Bu dedikoducu kadınlar, büyük bir merakla Rhett'in nerede olduğunu öğrenmek istiyorlardı. Üç ay kadar önce Atlanta'yı ani olarak terketmişti. Kimse, hatta Scarlett bile onun nerede olduğunu bilmiyordu.

Archie konuşmayı sevmeyen bir adamdı. Kendisine bir şey sorulmadıkça ağzını açmazdı. Cevapları genellikle homurtular halinde olurdu. Her sabah Melanie'lerin mahzeninden çıkar Pittypat'in bahçesinin önündeki kaldırıma oturur ve tütün çiğner, sağa sola tükürürdü. Orada öyle Scarlett'in dışarı çıkmasını ve Peter'in arabayı hazırlamasını beklerdi.

Peter, Archie'den hiç hoşlanmıyordu; öteki hizmet-

çiler ise ondan korkuyorlardı. Zenciler Archie'nin kendilerinden nefret ettiğini biliyorlardı. Scarlett ona bir başka tabanca daha almıştı ama, Archie'nin ama tabancaları kullanmaya, hatta onlara elini götürmeye bile ihtiyacı olmamıştı. Çünkü tabancaların görünümü ve onun tek gözündeki nefret zencileri korkutmaya yetiyordu. Archie kırsal kesimde görüldüğü zaman zenciler yüksek sesle gülmeye bile cesaret edemiyorlardı.

Bir gün Scarlett, ona neden zencilerden nefret ettiğini sordu ve onun alışılmış cevabı olan "bana ait" yerine başka şeyler söylediğini işitince hayret etti.

— Bütün dağlılar zencilerden nefret ettiği gibi ben de onlara nefret besliyorum. Biz onları hiçbir zaman sevmedik. Bizim yaşadığımız yerlerde bir tek zenci yoktur. Savaşın çıkmasına neden olanlar zencilerdir. Ben de bu yüzden onlardan nefret ediyorum.

— Ama siz de savaştınız!

—Ooo, bu erkeklere verilmiş bir ayrıcalıktır. Sonra zencilerden çok Yankeeler'den nefret ederim. Yankeeler'den geveze kadınlar kadar nefret ederim ben!...

Konuşması çok terbiyesizceydi, bu Scarlett'i çileden çıkarıyordu. Ona kızma nedeni, yalnız onun konuşma tarzı değildi. Scarlett başka sebeplerden dolayı da Archie'den kurtulmak istiyordu. Bu adam kabaydı, pisti ve genellikle fena kokardı. Ama onsuz yapamayacağını da biliyordu. Çünkü Scarlett'i bıçkı atölyelerine götürüp getiriyor, müşterilerle konuşmak için kapı kapı dolaştırıyordu.

Genç kadın işçilere talimat verirken, müşterilerle tartışıp pazarlık ederken sakın sakın yanında duruyordu. Arabadan inip yürümesi gerektiği zaman, o da arabadan iniyor ve onun arkasından yürüyordu. Zenci işçilerin arasına girdiği ya da Yankee subaylarıyla konuştuğu zaman pek ender olarak ondan bir iki adım uzaklaşıyordu.

Atlanta kısa zamanda Scarlett ile koruyucusunun bu görüntüsüne alıştı. Hatta hanımlar, onun sahip olduğu özgürlüğü kıskanmaya bile başladılar. Çünkü

onlar Ku Klux Klan örgütü üyelerinin zenciyi öldürmelerinden sonra evlerinden çıkamaz olmuşlardı. Yalnız alışveriş yapmak için, o da en az beş altı kişi bir araya gelebilirlerse sokağa çıkıyorlardı.

Toplu yaşamayı sevdikleri için eve kapanmak onlara sıkıntı veriyordu. İşte bu kadınlar bir gün onur sorununu bir yana bırakıp Scarlett'ten Archie'yi kendilerine gerekli zamanda vermesini rica ettiler. Scarlett de Archie'ye ihtiyacı olmadığı zamanlarda bu isteklere olumlu cevap verdi. Archie birden çok önemli bir konuma geldi ve onun sağladığı özgürlük alanından yararlanmak için kadınlar birbirleriyle çekişmeye başladılar. Hemen hemen her sabah bir çocuk ya da siyah bir hizmetçi geliyor ve mezarlık ziyareti, alışveriş, gezmek, hasta ziyareti gibi nedenlerle Archie'yi annelerinin ya da hanımlarının rica ettiğini söylüyorlardı.

Archie, Scarlett'ten arta kalan zamanlarda genç kızlara, hanımlara, dullara, yaşlı kadınlara arabacılık yapıyordu.

Bütün bu kişileri hep aynı küçümseyen, hafife alan gözlerle karşılıyordu. Melanie hariç, zenciler ve Yankeeler kadar kadınları da sevmiyordu. İlk başlarda kabalığından rahatsız olan kadınlar daha sonra onun bu haline alıştılar. Gürültülü tükürüşü olmasaydı arabayı çeken atın, bir kişi tarafından yönetildiğini bile farketmeyeceklerdi.

Bu durum savaş sonrası birtakım alışkanlıkların, kuralların, adetlerin değiştiğini gösteriyordu. Çünkü savaştan önce bu hanımlar Archie gibilerine mutfak kapılarını bile açmazlar, onlara servis kapısından bir parça ekmek verirlerdi. Şimdi ise onun güven veren halini çok seviyorlardı.

Scarlett, Archie'nin işe alındığı günden beri Frank'in akşam yemeklerinden sonra pek sık dışarı çıktığını farkediyordu.

O bütün gün müşterilerle uğraştığı için hesaplara bakmadığını, bunun için mağazaya gitmek zorunda olduğunu söylüyordu. Bazen hasta dostlar toplantısı-

na da gidiyordu. Sonra her arşamba Demokratlar'ın toplantıları oluyordu.

Scarlett bu partinin, General Gordon'un becerilerini anlatmaktan ve savaş hakkında boş yere tartışmaktan başka bir şey yapmadığına inanıyordu. Kuşkusuz Demokratlar seçme hakkı konusunda aynı görüşün çevresinde toplanmışlardı.

Frank de bu toplantılardan büyük bir zevk duyuyor, gece yarılarına kadar orada kalıyordu.

Ashley de hasta dostlar toplantısına gidiyordu. Demokratlar'ın toplantılarında da bulunuyor ve genellikle Frank'le birlikte aynı akşamlar çıkıyordu.

Her ikisinin de evde olmadığı gecelerde Archie, Pittypatler ile Melanieler'e göz kulak oluyordu.

Bu durumda iki aile geceyi birlikte geçiriyordu. Hanımlar aralarında konuşurlarken, o bir köşeye çekilip horul horul uyuyordu.

Ama kimsenin onun bu haline kızmaya hakkı yoktu; üstelik cesareti de yoktu. Bazen Scarlett, Archie'nin nereden geldiğini ve Melanie'nin evine yerleşmeden önce nasıl bir yaşantısı olduğunu merak ederdi; ama bu sırrı öğrenmeye kalkışmadı. Bu ihtiyar ve tek gözlü adamın geçmişine ait her soruyu önlemeye çalışan bir hali vardı. Konuşmasından onun Georgia'nın dağlık bölgesinden olduğu anlaşılıyordu. Savaşa da katılmıştı ve bir gözü ile bir bacağını ateşkesten az önce kaybetmişti.

Bir sabah Archie, Scarlett'i Hugh'un yönettiği bıçkı atölyesine götürmüştü. Orada iş yapılmıyordu. Cesareti kırıkan Hugh bir çare düşünebilmek için bir ağacın altına oturmuştu. Scarlett bu duruma çok öfkelen-di. Çünkü Hugh'a büyük bir odun siparişi aldıklarını ve bunu yetiştirmesini söylemişti. O bu siparişi alabilmek için tüm gücünü ve becerisini ortaya koymuş ve bunda da başarılı olmuşken işin gecikmesi onu çılgına çevirdi. Archie'ye:

—Beni öteki atölyeye götürün! diye emretti. Evet biliyorum yol uzun. Öğle yemeğinden vazgeçmek gere-

kecek, ama size niçin para veriyorum? Benim hemen Mr. Wilkes'a ulaşmam gerek, çünkü elindeki odunların satışını durduracağım ve onları bu sipariş sahibine gnderteceğim.

Umarım oradaki işçiler çalışıyordur. Hayatımda bu Hugh Elsing gibi aptal birini görmedim. Johnnie Gallegher mağazayı bitirdiği zaman ben Hugh'u kapı dışarı edeceğim. Gallegher'in Yankee ordusuna hizmet etmesinden bana ne? Ben bugüne kadar tembel bir İrlandalı görmedim. Benim işyerimde serbest bırakılan zenciler alışıyor. Onlara güvenemiyorum. Johnnie Gallegher'in bana kürek mahkumları bulup bulamayaağını soracağım. O, bu adamları çalıştırmasını bilir. O...

Archie, Scarlett'e tek gözüyle çok kötü baktı. Öfkesini bastırmaya çalışarak;

— Kürek mahkumlarını kiraladığınız gün ben sizi bırakırım! dedi.

Scarlett:

— Bu da ne demek oluyor? diye bağırdı.

— Ben de kürek mahkumu tutmak istemenizi anlamıyorum. Bana göre bu cinayet demektir. Katır satın alır gibi insan satın alıyorlar. Üstelik onlara katırdan da kötü davranıyorlar. Onları dövüyorlar, a bırakıyorlar, hatta öldürüyorlar. Bu cinayetlerle kim ilgileniyor? Devletin umurunda değil. Kürek mahkumları kiralaayanların amacı, onların sırtından daha çok para kazanmak. Tanrım sen bana yardım et! Ben kadınları sevmezdim. şimdi onlardan daha çok nefret ediyorum.

— Ama bunun sizinle ne ilgisi var?

Archie bir süre sustuktan sonra;

— Ben kürek mahkumu idim. Hem de kırk yıldır çekiyordum cezamı...

Scarlett'in ağzı açık kaldı. Kendini arabanın arkalığına doğru bıraktı. Archie'nin soyadını ve doğduğu yeri sylememesinin, geçmişinden hiç söz etmemesinin nedeni böylece ortaya çıkıyordu.

Kırk yıl! Çok gen yaşta hapse atılmış olmalıydı.

Kırk yıl, dile kolay! Demek Archie ömürboyu hapse mahkumdu, bu tür mahkumlar da...

— Cinayet yüzünden mi?

Archie dizginleri atın sırtına vurduktan sonra;

— Evet, karın! dedi.

Scarlett sanki "duydum, anladım!" demek ister gibi gözkapaklarını kırptı. Korkuyordu. Kır sakalının altında görünen ağzı, korkan biriyle eğlenir gibi gülüyordu.

— Sizi öldürmeyeceğim efendim!... Doğal olarak eğer bu söylediklerim sizi korkutuyorsa...

— Demek karınızı öldürdünüz!

— Erkek kardeşimle yatmıştı. Onları gördüm. Kardeşim kaçtı. Onu öldürdüğüm için hiç üzülmedim. Böyle kadınların sonu bu olmalıdır. Yasalar bu yüzden erkekleri hapse atmamalıdır. Ama ben yattım...

— Pekiyi sonra nasıl çıktınız? Kaçtınız mı? Yoksa af mı edildin?

— Af mı?

Scarlett'in merak ve korkudan gözleri büyümüş, Archie'nin kaşları da bir türlü aklına gelmeyen bir şeyi anımsamak için çatılmıştı.

— 1864 yılının sonuna doğru General Sherman geldiği zaman ben kırk yıldır yattığım Milledgeville zindanındaydım. Cezaevi müdürü bütün mahpusları serbest bıraktı. Yankeeler'in her şeyi yağma edeceklerini ve yakacaklarını söyledi. Zenciler ve kadınlardan daha çok nefret ettiğim biri varsa o da Yankeeler'dir.

— Niçin nefret ediyorsunuz? Onları tanıdınız mı?

— Hayır efendim tanımadım. Ama onlardan çok söz ettiler. Bana anlatıldığına göre onlar başkalarının işiyle uğraşmaktan çok hoşlanırlarmış. Bense kendisine ait olmayan işle uğraşanlardan nefret ederim. Zencileri serbest bırakmak, evlerinizi yakmak, hayvanlarınıza elkoymak için Georgia'da ne işleri vardı? O gün cezaevi müdürü bize şöyle dedi: "Ordunun askere çok ihtiyacı var. Askere gitmek isteyen mahkumlar savaş sonunda sağ kalırlarsa serbest kalacaklar." Ama müdür bizim gibi katilleri devletin istemediğini söyledi.

Ben müdüre suçumun öteki katillerinkinden farklı olduğunu anlattım ve karımı bunu hak ettiği için öldürdüğümü söyledim. Müdür bana hak verdi ve beni de öteki mahkumlarla birlikte serbest bıraktı.

Durdu, sakalını kaşdı. Sonra;

—Bu gülünç bir şey değil mi? dedi. Beni bir kadını öldürdüğüm için deliğe tıktılar, sonra da elime bir tüfek verip daha çok adam öldürmem için serbest bıraktılar. Biz Milledgeville'liler çok iyi dövüştük ve çok Yankee öldürdük. İnanın söylediklerime. Aramızdan yalnız biri kaçtı. Ateşkes olduğu zaman da hepimiz serbest bırakıldık. Savaşta bir gözümü ve bir bacağımı kaybettim.

Scarlett, Archie'nin anlattıklarından çok etkilenmişti. Şaşkın bir sesle;

— Ah! dedi. Sonra da ne söylemesi gerektiğini kestiremediği için sustu.

Milledgeville mahkumlarını General Sherman ordularının gittikçe büyüyen saldırılarına karşı son bir set yapmak için serbest bıraktıkları zaman anlatılanları anımsamaya çalıştı. Frank 1864'de Noel yortusunu Tara'da geçirdiği zaman bundan söz etmişti. Ama o dönemin anıları çok karışık. Scarlett o günlerde çekilen felaketleri yeniden yaşadı. Kuşatma altındayken duyulan top gürültüleri kafasının içinde uğuldadı. Kan damlayan sağlık arabalarının yoldan geçişleri gözlerinin önünde yeniden canlandı. Phil Meade yaşındaki çocuk askerleri görür gibi oldu. Kürek mahkumları da bir sabah kar soğuğunda, bu son Tennessee savaşında yola çıkmışlardı.

Scarlett bir an bu ihtiyar adamın ömründen kırk yılının alındığını, ona devlet tarafından işkence yapıldığını düşündü. Georgia onun gençliğini, olgun yaş dönemini gerçekte suç olmayan bir cinayetten dolayı yakmıştı. O ise Georgia'ya bir gözünü ve bir bacağını vermişti. Savaşın ilk günlerinde Rhett Butler'ın acı sözleri aklına geldi ve onu içinden kovan bir toplum için asla dövüşmeyeceğine yemin ettiğini anımsadı.

Ama o da mahvolma saati geldiği zaman aynı toplumun imdadına koşmuştu. Toplumun her tabakasından bütün erkekler, Güney söz konusu olduğu zaman hayatlarına değer vermiyorlardı.

İhtiyar adamın göğsüne kavuşturduğu ellerine, belindeki iki tabancaya, çizmesindeki bıçağa baktı ve yeneden korkmaya başladı. Scarlett "demek ki bir sürü canı aramızda dolaşıyor!" diye düşündü. Bu onu daha da korkuttu.

Sokaklarda katiller, hırsızlar, serseriler onun koluna çarpıp geçiyorlardı. Bu gerçek onu bir kez daha titretti. Scarlett, "Frank bu gerçeği bilmeseydi daha iyi olurdu. Ama Pitty hala!... Aman Tanrım! O heyecandan ölür!" diye düşünürken bütün vücudunun ürperdiğini hissetti.

Scarlett ihtiyar adama bir şeyler söylemesi gerektiğini düşünerek;

— Bana anlattığınız için memnun oldum Archie! dedi. Ben bunu kimseye söylemem, bana inanın. Bu Mrs. Wilkes ile öteki hanımları dehşete düşürür.

— Haydi canım! Mrs. Wilkes işin farkında bile... Bana mahzende yatmam için izin verdiği ilk gece bunu kendisine anlattım. Tüm gerçeği açıklamadan böyle mert bir kadının evinde kalmaya vicdanım elvermezdi.

Scarlett hayret içinde kalarak;

— Aman Tanrının! diye bağırdı. Sonra; "Melanie bu adamın bir katil olduğunu bilmesine rağmen onu kovmamıştı. Ona oğlunu, halasını, yengesini, tüm yakınlarını ve dostlarını emanet etmişti. Kadınların en korkağı olan Melanie nasıl oluyor da onunla bir evde tek başına kalabiliyordu.

Archie, Scarlett'in neler düşündüğünü anlamıştı.

— Mrs. Wilkes bir kadından umulmayacak kadar zekidir. O benim kim olduğumu, neler yaptığımı biliyor. O, şunu da çok iyi biliyor: Bir yalancı, daima yalan söyler, yani bu huyundan vazgeçmez. Bir hırsız, her zaman hırsızlık yapar. Ama insanlar hayatlarında bir kez cinayet işlerler. Sonra bu hanım şunu da çok

iyi anlıyor: Konfederasyon için dövüşenler, geçmişle-
rinde yaptıkları her kötü şeyi silmişlerdir. Zaten ben
karımı öldürmekle kötü bir şey yapmış olmadım ki...
Evet Mrs. Wilkes çok akıllı bir hanım. İşte size bir kez
daha söyleyeyim: Siz kürek mahkumlarını işe aldığınız
zaman ben sizin yanınızdan ayrılıyorum.

Scarlett; ihtiyar adama cevap vermedi, ama "benim
yanımdan ne kadar erken ayrılırsan o kadar iyi olur.
Çünkü her şeye rağmen sen bir katilsin!" diye düşün-
dü.

*

* *

Akşamın da etkisiyle hava soğumuştur. Archie ile
eve gelirlerken Belle D'Aujourd'hui kahvesinin kapısın-
da çok sayıda at ve araba vardı. Yüzler gergin ve kaygı-
lıydı. Ashley ve Henry Hamilton da oradaydı. Simmon
oğulları arabalarından dışarı eğilmiş, elleriyle birtakım
hareketler yaparak hararetli hararetli konuşuyorlardı.
Hugh Elsing esmer saçları alnına düşmüş o da elini
kolunu sallayarak bir şeyler anlatıyordu. Büyükbaba
Merriwether'ın arabası kalabalığın tam ortasıydı.

Scarlett'in arabası onlara yaklaşırken o Tommy
Wilburn ile Henry amcanın, ihtiyar Merriwether'ın ya-
nında sıkışıp kaldıklarını gördü. Yanlarına geldiği za-
man birden kaygılanmaya, kalbi sıkışmaya başladı.

— Ah, umarım yeni bir ırza tecavüz olayı olmasın!
dedi. Eğer Ku Klux Klan bir başka zenciye linç etmişse
buna neden biziz.

Sonra Archie'ye;

— Durun! diye bağırdı.

— Bir kahvenin önünde arabadan inemezsiniz.

— Beni duyuyor musunuz? Durun! Hey, merhaba
dostlar! Ashley... Henry amca... Neler oluyor burada?
Öyle tuhaf bir haliniz var ki...

Orada bulunan herkes ona doğru döndü. Şapkala-
rını çıkarıp selamladılar ve gülümsediler. Hepsinin gö-
zünde merak dolu bir ifade vardı. Henry amca:

— İyî ve fena! diyerek anlamsız bir biçimde homurdandı. Sonra şöyle devam etti:

— Ne yandan alırsan ona göre değişir. Bu beni hayrete düşürmüyor. Zaten devlet parlamentosu başka bir şey de yapamazdı.

Scarlett, "devlet parlamentosunun olayları, kararları, jestleri beni ilgilendirmiyor!" diye düşündü ve büyük bir yükten kurtulmuş olduğunu hissetti. Korktuğu şeyin olmadığını anlayınca çok sevinmişti.

— Pekiyi ne haberler var?

Büyükbaba Merriwether gülümseyerek Scarlett'e;

— Devlet parlamentosu yasa değişikliğini reddetmiş! diye cevap verdi. Şimdi Yankeeler'e burada hangi odunla ısınılacağını Ashley gösterecek!

— Bu tam bir kutsal curcuna olacak...

Scarlett, politikadan hiç anlamıyordu. Zaten bu sorunları düşünmesine de imkan yoktu; onun kafası başka şeylerle doluydu.

— Yasa değişikliği mi? diye sorarak merakını gidermek istedi. Sorduğuna da pişman olmuş gibi bir hali vardı.

İster on üçüncü yasa değişikliği olsun, ister on altıncı...

Bu sözcükler Scarlett'e bir şey anlatmıyordu. Politika erkeklerin işiydi. "Onay" ne anlama geliyordu. Ashley gülümsemeye başladı ve ona cevap vermek gereğini hissetti.

— Zencilere seçilme hakkı veren bir yasa değişikliği söz konusuydu. Bu devlet parlamentosunda görüşüldü ve bu yasayı parlamento onaylamadı.

Demek yüzü cahilliğini belli etmişti. Scarlett, bu açıklamaya rağmen yine anlamadığını belli etmemek için ne yapması gerektiğini düşündü. Neyse erkeklerin dikkati onun üzerinden uzaklaşmış, onlar aralarında tartışmaya başlamışlardı.

— Ne büyük aptallık! Nasıl olsa Yankeeler siyahlara seçilme hakkının verilmesini bize kabul ettirecekler.

— İşte bunun için curcuna kopacak diyorum ya...

Henry amca:

— Ben devlet parlamentosu ile övünç duyuyorum, üyelerini de takdir ediyorum! dedi.

Ashley:

— Onlar yetenekli ve akıllıdırlar! diye cevap verdikten sonra bakışlarında kaygılı bir ifade belirdi. Ve karamsarlığını şu cümleyle açıkladı.

— Göreceksiniz, işler bundan sonra daha da karışacak!

— Hayır canım, durum şimdikinden daha kötü olmaz Ashley!

— Niçin olmazmış? Düşününüz bir kere... Siyahların temsilcilerinden oluşan bir parlamentomuz olduğunu varsayınız. Sonra bir zenci hükümetimiz olacağını varsayınız. Ayrıca askeri yetkililerin de bugünkünden daha abuk sabuk düzenlemeler yaptığını varsayınız.

Bu sözleri işiten Scarlett'in gözleri korkudan büyüdü. Sorunun gerçek yüzünü yavaş yavaş görmeye başladı.

Ashley:

— Georgia için hangisi daha iyidir, hiç düşündünüz mü? diye sordu. En doğru çözüm yolu nedir? Parlamantonun yaptığı gibi bu yasa değişikliği ile uğraşmak mı, yoksa işleri çıkarlarımıza en uygun biçimde düzenlemeye çalışarak gururumuzu kırmak mı? Sözün kısası hepsi aynı kapıya çıkar. Çünkü ellerimiz, ayaklarımız bağlı.

Scarlett onu dinlerken sabırsızlanıyordu. O Ashley'nin soruna iki ayrı açıdan baktığını sanıyordu. "Acaba Ashley sözlerinin anlamını farkediyor mu?" diye düşünürken de kaygılanıyordu.

Büyükbaba Merriwether:

— Eh Ashley! Demek radikal olup Cumhuriyetçi oyu vermeye kalkışıyorlar öyle mi? diye şaka yaptı.

Ortalıkta sıkıntılı bir sessizlik yaşanıyordu. Scarlett, Archie'nin elini tabancasına götürüp daha sonra da çektiğini gördü. Çünkü Archie, Mrs. Melanie'nin kocasının aşağılanması tahammül edemezdi. Ash-

ley'nin gözlerinde öfke parladı; tam konuşacağı sırada Henry Hamilton söze karıştı:

— Haydi büyükbaba! Allah sana neyi uygun görürse onu yapsın! Şey Scarlett, özür dilerim senden. Büyükbaba sen haksızsın! Ashley'ye böyle söylememeliydin.

Büyükbaba Merriwether donuk bir sesle;

— Ashley'nin düşüncelerini savunmak için sana ihtiyacı yoktur! dedi.

Ashley konuşurken sesi titriyordu:

— Ben ayrılık konusunun erdemine hiçbir zaman inanmadım. Ama Georgia Birlik'ten ayrıldığı zaman onun peşinden gittim. Bir savaşın gerekliliğine hiçbir zaman inanmadım. Ama ne olursa olsun devletim için dövuştüm. Şimdi de Yankeeler'i daha çok kızdırmak gerektiğine inanmıyorum. Ama devlet parlamentosu bu yolu izlerse ben de onun arkasından giderim.

Henry Hamilton kaygılanmaya başladı.

— Archie! diye bağırarak Ashley'nin susmasını sağladı. Sonra sert ber sesle;

— Mrs. Scarlett'i evine götür, onun burada bir işi yok! dedi. Kadınlar politika ile ilgilenmezler. Nerede ise küfürleşme başlayacak. Haydi Archie! Güle güle Scarlett!

Araba Peachtree sokağından inerken, Scarlett'in kalbi korkudan hızlı hızlı çarpıyordu.

Devlet parlamentosunun bu anlamsız davranışı, kendisi için bir kötü bir durumun doğmasına neden olacak mıydı? Acaba Yankeeler onun iki bıçkı atölyesine elkoyarlar mıydı?

Archie ilk kez kendiliğinden konuşmaya başlamıştı:

— Ben eskiden toprak testi ile demir testi öyküsünü dinlemiştim. Ama toprak testinin, demir testinin üzerine atıldığını hiçbir zaman ne gördüm, ne de duydum. Yankeeler zencilere bayılıyorlar ve onları bizden daha efendi yapmaya karar vermişler.

Scarlett:

— Onlara bayılmak mı? Allah belalarını versin onların! diye birden öfkeyle patladı. Onlara bayılmak ha! Hepsini kurşuna dizmeli! Onların hatalarına karşılık Yankeeler'i kızdırmak yerine, yapılması gerekeni neden yapmadılar? Bizi mahvetmek istiyorlar!

Archie tek gözüyle Scarlett'e baktı ve buz gibi bir sesle;

— Direnmenden işlerin hemen çözümlenebileceğini mi sanıyorsunuz? dedi. Ah şu kadınlar! Kadınların keçiler kadar bile onurları yok!

*

* *

Bıçkı atölyelerinde çalıştırmak üzere, Scarlett on kürek mahkumunu tuttuğu zaman, Archie dediğini yaptı ve artık onun yanında çalışmaktan vazgeçti. Melanie boş yere rica etti. Frank de boş yere gündeliğini arttırdı. Ama Archie kararında ısrar ediyordu. Melanie'ye, Pittypat'e, India'ya ve onların dostlarına seve seve hizmet ediyor ama Scarlett'in arabasını sürmüyordu. Eski kürek mahkumunun kendi davranışlarını yönlendirmeye kalkışması Scarlett'in canını sıkıyordu. Daha da kötüsü, ailesi ve onunla iş ilişkileri olan insanlar Archie'ye hak veriyorlardı.

Frank, Scarlett'in mahkum çalıştırma kararına karşı çıktı ama sonuçta hiçbir şeyi değiştiremedi. Ashley de kürek mahkumu çalıştırılmasına karşı durdu. Ancak o, Scarlett'in parasal durumu düzelir düzelmez bunların yerine yine zenci işçileri tutacağına ilişkin söz vermesi üzerine kürek mahkumlarının çalışmasına razı oldu.

Aile dostları da bu kararı pek ağır biçimde eleştirdikleri için Melanie, Pittypat ve Frank onların yüzlerine bakamaz oldular. Peter ve Dadı da "kürek mahkumu çalıştırmanın sonu felaket olur!" diyorlardı.

Kısacası Scarlett hariç herkes, başlarına felaket gelmiş insanların bu durumundan yararlanmaya kal-

kışmanın kötü bir şey olduğunda görüş birliğine varmıştı.

Scarlett ise kendini, öfkeli bir biçimde şöyle savunuyordu:

— Sizler esirleri çalıştırmakta neden bir sakınca görmüyordunuz?

Ama bu çok farklıydı. Esirler hiçbir zaman kürek mahkumlarıyla aynı durumda değildiler. Esirlik zamanında zenciler bugünkünden çok daha mutlu idiler.

Scarlett bıçkı atölyesinin yönetimini Hugh'dan aldı. Onun yerine Johnnie Gallegher ile anlaştı. Johnnie ona kürek mahkumlarını bulan kişiydi. Scarlett de bir zindan mahkumu çetesine işlerini teslim etmekten korkmuyordu.

Johnnie:

— Demek bana yetki veriyorsunuz öyle mi? diye kurşuni ve soğuk görünümlü gözlerini çevirerek sordu.

— Evet size yetki veriyorum. Sizden bütün istediğim bıçkı atölyemin işlerini yürütmeniz ve gerekli ödünü sağlamanızdır.

— Tamam anlaştık. Ben sizin adamınız oldum. Mister Welburn'e kendisinden ayrılacağımı söyleyeceğim.

Johnnie Gallegher duvarcıları, marangozları, dülgەرleri yanına topladığı zaman Scarlett kendini yeniden doğmuş gibi hissetti. Johnnie tam onun aradığı insandı. Yanında çalışanlara karşı sert olan bu adam, Scarlett'in ne istediğini gayet iyi anlıyordu. Frank ondan söz ederken "Bir İrlandalı ile bir serüvenci bir araya geldi" diyordu. Ama Frank'in beğenmediği özelliği, onu Scarlett'e bağlıyordu. O işini bilen bir İrlandalı'nın değerli bir asker olduğuna inanıyordu. Çünkü Johnnie paranın değerini biliyordu.

Daha ilk haftadan itibaren Scarlett'in umutlarını boşa çıkarmadı. Johnnie beş kürek mahkumu ile, Hugh'un on zenci ile yaptığı işten daha fazlasını üretti. Bir de patronunu işyerinde başına dikilmiş olarak görmek istemediği için Scarlett'in boş zamanları oldu. Bu

durum genç kadının arayıp da bulamadığı bir şeydi. Çünkü Scarlett, Atlanta'ya geldiği günden beri sabah-tan akşama kadar durmadan çalışıyordu.

Johnnie:

— Siz odun satmak, ben de odun üretmek zorundayım! dedi. Kürek mahkumlarının kampı kadınlara göre bir yer değildir. Belki bunu size söylemeye başkası cesaret edememiştir. Ama ben sizin siparişlerinizi vaktinde yetiştirdiğim için bunu söyleyebilirim. Ben Mister Wilkes gibi her gün rahatsız edilmekten hoşlanmam. Mister Wilkes'ı harekete geçirmek gerekiyor, ama beni değil!

Johnnie'nin, Ashley için söyledikleri Scarlett'i üzdü. Çünkü bu adamın sözleri, genç kadının kabul etmek istemediği kadar gerçekleri içeriyordu. Bu arada Ashley de zencilere göre kürek mahkumlarıyla daha fazla üretim yapabiliyordu. Mahkumları emrinde çalıştırmaktan utanç duyuyordu, ama Scarlett'e söyleyecek bir şeyi yoktu.

Scarlett, Ashley'de ortaya çıkan değişimle fazlaca ilgileniyordu. Onun güzel kumral saçları ağarmaya başlıyordu. Omuzları yorgun bir adamınki gibi çökmüştü. Çok az gülümsüyordu.

Önceleri Scarlett'in kalbini fetheden o yakışıklı insana gün geçtikçe benzemez oluyordu. Sanki görünmeyen bir kurt onu hem içten, hem dıştan kemiriyordu.

Yüzündeki acı ifade, ender olarak gülümsediği anlarda bile kaybolmuyordu. Scarlett onun başını iki elinin arasına almak, göğsüne yaslamak, gümüş gibi parlayan saçlarını okşamak için can atıyordu. Ona, "lütfen bana söyleyiniz sizi solduran nedir? Derdinizi bana açıklayınız ki, size derman olayım!" diyebilmek için yanıp tutuşuyordu. Ama onun çekingen ve her zaman dalgın olan hali, uzak kalmasına, Scarlett'in bir türlü ona uzanamamasına neden oluyordu.

Aralık ayına ait günlerden biri olmasına rağmen güneş, Saint Martin yazını aratmayacak kadar sıcaktı. Pittypat'in bahçesindeki meşe ağacının üzerinde, rüzgara direnen birkaç kızıl ve kurunıamış yaprak vardı. Yoncalar artık sarımtırak bir renge dönüşüyordu.

Scarlett çocuğunu kollarına alarak verandaya çıktı ve gölgede kalmış olan bir sandalyeyi çekerek güneşe karşı oturdu. Üzerinde yeni bir yeşil elbise, başında da Pitty halasının armağanı olan kenarları işlemeli bir başlık vardı. Hamileliği boyunca ödünü patlatacak kadar çirkinleştikten sonra böyle güzel ve çekici olmak ne hoş bir şeydi!

Bir süre bebeğine ninni söyledi. Onun uyuduğunu görünce şarkı söylemeye başladı. Sokaktan nal sesleri duydu. Bir at onların evine doğru yaklaşıyordu. Balkona tırmanan asmanın ve öteki ağaçların dalları arasından Rhett Butler'ın eve doğru geldiğini gördü. Rhett, babasının öldüğü gün Atlanta'dan ayrılmıştı. O günden beri de ortalıkta gözükmemişti. Scarlett onun cenaze töreninde bulunmayışına üzölmüştü. Ama şimdi Rhett'in bakışlarından kaçmak istiyordu. Onun tunç rengindeki yüzünü gördüğü zaman Scarlett'te utanç ile korku arasında değişik bir duygu uyanıyordu.

Bahçenin parmaklığı önünde durdu ve büyük bir ustalıkla attan sıçradı. Scarlett kalbinin hızlı hızlı çarptığını hissetti. Onun yüzü Wade'in her zaman ondan yüksek sesle okumasını istediği bir kitaptaki adamın resmine çok benziyordu. Scarlett resmi anımsayarak, "onun kulaklarının üstünde bukleleri ile dişleri

arasında bir bıçağı eksik. Bu Rhett bir haydut ya da değil, ama benim boğazımı sıkamaz ya!..." diye düşündü.

Ağaclar yoldan çıkıp Scarlett ile karşılaşınca neşeyle "bonjur!" diye bağırdı. Genç kadın yeni bir elbise giymiş olmasını bir talih eseri olarak nitelendirdi. Başlığını düzeltirken onun da elbisesine uyduğuna çok sevindi. Rhett'in bakışlarından kendisini güzel bulanın yalnız kendisi olmadığını anladı. Rhett gözlerini Scarlett'in üzerine dikmiş, büyük bir ilgiyle bakıyordu.

— Bir çocuk daha öyle mi? İşte bu süpriz oldu Scarlett! diyerek, Ella Lorena'nın çirkinliğini saklayan örtüyü kaldırdı.

Scarlett:

— Ne kötü adamsınız! diye cevap verdi ve kızmış göründü. Birbirimizi görmeyeli yüzyıllar mı oldu? Ne var, ne yok Rhett?

— Evet, çok oldu görüşmeyeli. İzin verin de bebeğinizi kucağıma alayım. Yok yok korkmayın, bir bebek nasıl tutulur, ben bilirim. Bugüne kadar bir yığın garip işler yaptım ben. Bak bak, Frank'e ne kadar çok benziyor ufaklık! Kocanızın bütün hatlarına sahip, yalnız favorileri eksik. Üzülmeyin bir süre sonra onlar da çıkar!

— Bu imkansız! Çünkü kollarınızdaki bebek bir kızdır.

— Kız mı? Yaaa!... Daha iyi. Çünkü oğlanlar anne ve babalarına çok zarar verirler. Artık oğlunuz olmasın Scarlett.

Artık çocuk istemediğini söylemek üzereyken dilini tutmasını bildi. Gülümsedi ve Rhett'in bir tartışma başlatmasını önlemek için bir sohbet konusu bulmak için başını eğdi.

— Bu sefer nerelere gittiniz? Yolculuğunuz iyi geçti mi?

— Taa Küba'ya... New Orlean'a... Ve daha başka yerlere... Scarlett bebeği çabuk al. İşiyor sanırım. O kucağımdayken mendilimi çıkaramam. Hoş bir çocuk,

ama üstümü sırlıslıkla yapacak.

Scarlett bebeği dizlerine koydu.

Rhett yere, elbiselerinin tozlanacağını önemsemenden oturdu. Cebinden çıkardığı gümüş tabakasından bir sigara alıp yaktı.

Scarlett biraz somurtarak;

— Çok sık New Orlean'a gidiyorsunuz. Ama bu gişlerin nedeni hakkında bana bir bilgi vermiyorsunuz! dedi.

— Ben büyük bir iş adamıyım Scarlett. Benim bu kente gitmemin nedeni işlerimdir.

Scarlett:

— Ooo! Büyük bir iş adamı! diyerek küstah bir tavırla güldü. Siz hayatınızda asla çalışmadınız! Siz gereğinden fazla tembel bir adamsınız. Siz Carretbaggerlar'ın namuslu olmayan işlerine ortak olursunuz ve kârın yarısını cebinize indirirsiniz. Bu arada da Yankee memurlarını kandırmayı ihmal etmezsiniz. Onların biz çaresizlerden çaldıkları paraları paylaşırsınız.

Rhett neredeyse gülmekten bayılacaktı. Biraz sakinleştikten sonra;

— Memurları kandırmak ve benim gibi yapmak size de hoş gelir! dedi.

Scarlett kızgın bir biçimde cevap verdi:

— Asla!...

— Öyle ise bugünlerde büyük bir dalavere çevirmek için yeterli paraya sahip oldunuz. Kiraladığınız bu kürek mahkumları sanırım size iyi para kazandırıyorlar.

— Bak hele! Benim kürek mahkumlarımdan nasıl haberiniz oldu.

— Dün geldim ve geceyi Belle d'Aujourd'hui'de geçirdim. Burası kentin bütün dedikodularının yapıldığı bir kahvedir. Bana göre terzi atölyelerinden daha iyi bir yerdir. Herkes sizin kürek mahkumları kiraladığınızı ve bıçkı atölyesinin yönetimini şu korkunç Gallegher'e verdiğinizi anlatıyor. Gallegher mahkumların canını çıkartıyormuş.

— Yalan!

Scarlett, bu dedikoduya çok kızdı. Öfkesinden bütün vücudu titredi. Bu iddiayı çürütmek için;

— Gallegher onların canını çıkartıyor olsa, buna ben izin vermem.

— Sizden habersiz bir şeyler olamaz mı?

— Kuşkunuz mu var? Böyle bir suçlamayı üstü kapalı olsa bile nasıl yapmaya cesaret ediyorsunuz?

— Ah çok üzgünüm! Bin kez affınızı rica ederim Mrs. Kennedy. Niyetlerinizin, amaçlarınızın çok saf olduğunu biliyorum. Ama bu durumunuz Johnnie Gallegher'in bugüne kadar rastlamadığım bir kaya parçası olduğunu söylememi engellemez. İş müfettişleri geldiği zaman başınız sıkıntıya düşebilir. Dikkat etseniz iyi olur.

— Siz kendi işinize bakınız, ben kendi işlerimle ilgilenirim. Bir daha da bana bu kürek mahkumlarından söz etmeyiniz. Bu adamlar lanetlidir, ama bu iş yalnız benim sorumluluğumdadır. Haydi bakalım, New Orlean'da neler yaptığınızı bana anlatın. Herkesin söyledikleri doğru mu?

Scarlett birden sustu. "Herkesin söyledikleri... sözü de nereden çıktı!" diye düşündü. Kendini toparlayarak yalanını sürdürdü:

— Evet, diyorlar ki sizin New Orlean'da bir sevgiliniz varmış. Evleneceğinizi de söylüyorlar. Bu doğru mu Rhett?

Uydurduğu yalan Scarlett'in hoşuna gitti. Çünkü o, uzun zamandan beri Butler'ın bu gezilerinin içyüzünü öğrenmeyi merak ediyordu. Bunu da açıkça sormaya çekiniyordu. Bu arada Rhett'in evleneceğini de düşünerek küçük bir kıskançlık duyuyordu.

Rhett'in yüzündeki ifade değişti. Scarlett'e o kadar uzun ve dikkatli baktı ki, genç kadının yüzü kızardı.

— Eğer evlenirsem bu sizin canınızı sıkar mı?

Scarlett gözlerini ondan kaçırmak için Ella Lorena'nın örtüsünü düzeltmeyi bahane ederek başını eğdi ve hafif titreyen bir sesle;

— Dostluğunuzu kaybetmek benim için iyi olmaz! dedi.

Rhett:

— Bana bakın Scarlett! diyerek genç kadının yüzüne bakmasını istedi.

Scarlett, utangaç bir tavırla yavaş yavaş başını kaldırdı ve tekrar kıpkırmızı oldu.

— Çok meraklı dostlarınıza şunu söyleyebilirsiniz: Benim evlendiğim gün, herhalde büyük bir istek duyduğum bir kadını elde etmemin imkansız olduğunu anladığım gündür. Bugüne kadar da hiçbir kadınla evlenecek derecede bir ilişkim olmadı.

Scarlett, kendine işkence yapıyormuş gibi acı duyuyordu. Onun yine aynı yerde "ben evlenecek adam değilim!" dediği ve kendisine metresi olmayı önerdiği geceyi anımsıyordu. O korkunç cezaevi serüveni de gözünün önünde canlanıyordu. Aynı zamanda Rhett'in kendisinin düşüncelerini anlamasından da utanıyordu.

— Sizin bu önlenemez merakınızı gidermeye razı oldum. Beni New Orlean'a çeken bir kadın değildir. Bu gezilerimin nedeni bir çocuk, küçük bir erkek çocuğudur!

— Küçük bir erkek çocuk mu?

Scarlett bu beklenmedik açıklama karşısında bütün sıkıntılarını unuttu.

— Evet, yanlış duymadınız. Ben onun vasisiyim, ona bakmak zorundayım. O New Orlean'da bir pansiyonda kalmaktadır. Sık sık onu görmeye giderim.

— Ona armağan mı götürüyorsunuz?

Scarlett, "demek bunun için Wade'in hoşuna gitmesini biliyor!" diye düşündü.

Rhett:

— Evet! diye soğuk bir sesle cevap verdi. Üstünde zorla bir şeyi açıklayan bir adam hali vardı. Belli ki canı sıkılıyordu.

— Güzel mi?

— Hem de ne kadar!

— Uslu mu bari?

— Ne gezer? Tam bir piç kurusu... Doğduğuna üzülüyorum. Erkek çocuklara pek tahammül edilemiyor. Daha başka şey öğrenmek istiyor musunuz?

Rhett'in öfkeli bir hali vardı, kaşları çatılmıştı. Gerçeklerinden çok şeyleri söylediğine üzülüyor gibiydi.

Scarlett:

— Eğer bu konu canınızı sıkıyorsa üzerine düşmem! diye yüksek bir sesle cevap verdi. Ama daha fazla şeyler öğrenmek için yanıp tutuşuyordu. Rhett'i öfkeliendirmek için gülerек;

— Her şeye rağmen bu muhafız rolünde sizi pek başarılı olarak kabul etmiyorum! dedi.

— Sizin görüşünüz sınırlıdır.

Rhett, bu kısa cevabından sonra sigarasını içmeye koyuldu. Scarlett, onun kendisini küçümseyen sözüne karşılık onu yaralayıcı bir cevap bulmak için boş yere düşündü durdu.

— Bunu kimseye anlatmamanızı rica ederim. Ama bir kadından ağzını açmamasını dilemek, imkansız bir şeyi istemekten farksızdır.

Scarlett:

— Sır saklamasını bilirim! diye cevap verdi.

— Doğru mu söylüyorsunuz? İnsanın sizde ummadığı iyi huyları keşfetmesi çok hoş oluyor. Haydi Scarlett somurtma artık. Size karşı nazik davranmadığım için üzgünüm. Ama bunu biraz da hak ettiniz. Haydi biraz gülümseyiniz. Ben tatsız bir konuya girmeden bir dakika eğlenelim hiç olmazsa.

Scarlett, "aman Tanrım, bana Ashley'den ve bıçkı atölyesinden söz edecek!" diye düşündü. Hemen gülümseyerek, gamzelerini gösterdi. Böylece Rhett'in tatsız konuya değinmesini önlemeye, hiç olmazsa geçiktirmeye çalıştı.

— Başka nerelere gittiniz Rhett? Herhalde bütün bu süreyi New Orlean'da geçirmediğiniz?

— Hayır bir ay Charleston'da kaldım. Babam öldü.

— Ah, çok üzüldüm!

— Yok canım, önemli bir şey değil. O ölmekle kötü bir şey yapmış olmadı ve ölümü beni fazla etkilemedi.

— Rhett böyle söylemeyiniz. Bu korkunç bir şey!

— Eğer üzüntülü bir tavır takınsam daha mı iyi olurdu? Aramızda hiçbir sevgi ve şefkat bağı kalmamıştı. Babamdan daima azar işittim.

Oysa bütün yaptıklarını kötülediği kendi babasına o kadar çok benziyordu ki...

— Ben büyüdükçe o beni daha çok pençesine alıyordu. Ben de hakkımdaki görüşlerini değiştirmek için hiçbir şey yapmıyordum. Babamın benden istediği çok sıkıcı bir şeydi. Sonunda bana Charleston centilmeni olmayı öğretti ve beni beş parasız sokağa attı. Ben çok keskin bir nişancı ve çok usta bir pokerciydim. Açlıktan ölmek ve tam bir prens gibi yaşamak için bütün yeteneklerimi ortaya koydum. Bir Butler'ın geçimini kumarla sağlaması öyle feci bir şeydi. Bu yüzden babam benim annemle konuşmamı da engelledi. Savaş sırasında abluka dolayısıyla Charleston'a gittiğim zaman, annem benimle buluşmak için bin bir dolap çevirmek zorunda kalmıştı. Herhalde bütün bunların ona olan sevgimi artırmak için yapılmadığını anlamışsınızdır.

— Ama açıkladığınız bu bilgilerden benim hiç haberim yoktu.

— Evet öyle! Babam geleneklerine bağlı gerçek bir centilmendi. Yani hiçbir şey bilmezdi. Zekası sınırlıydı ve kendisine özgü hiçbir düşüncesi yoktu. Eski geleneklere bağlı kişilerin bütün özelliklerine sahipti, küstahtı. Benim yiyeceğimi kestiği ve artık ben yokmuşum gibi hareket ettiği için herkes ona çok hayrandı. O "eğer sağ gözün sana hakaret ederse onu çıkar!" atasözüne uygun hareket etti. Ben onun sağ gözü, büyük oğluydum; o intikam almak için beni çıkarıp attı.

Rhett bu anılarını anlatırken biraz gülümsüyordu; ama bakışları yine donuklaştı.

— O ölünce bana yaptıklarının hepsini affedebili-

rim. Ama unutamayacağım şey anneme ve kızkardeşi-me yaptıklarıdır. Savaş bittikten sonra onlar babamın hatası yüzünden yokluk içinde yaşadılar. Çiftliğimiz yanmış, pirinç tarlalarımız bataklığa dönmüştü. Babam vergilerini veremediği için Charleston'daki evimiz satılmıştı. Annem ve kızkardeşim zencilerin bile istemedikleri iki küçük odaya sığınmışlardı. Anneme para gönderdim, ama babam iade etti. Birkaç kez kızkarde-şime para vermek için Charleston'a gittim. Nasıl haber aldı bilmiyorum, ama o paraları ele geçirmiş. Kızkarde-şime öyle bağırp çağırmış ki zavallı onun ölümünü is-ter olmuştu. Doğal olarak bu paralar da geri döndü. Annemle kızkardeşimin nasıl yaşadıklarına aklım er-miyor. Erkek kardeşim elinden geldiğince onlara bir şeyler veriyordu. Annem ve kızkardeşim sonunda dost-larının şefkatlerine sığındılar. Halanız Eulalie çok iyilik yaptı onlara. O annemin en iyi dostlarından biridir. Ona elbiseler verdi... Aman Tanrım! Annem sadaka bi-le almak zorunda kaldı.

— Eulalie hala! Ama Rhett benim gönderdiklerim-den başka onun hiçbir şeyi yoktur.

— Olur şey değil! Demek o paralar sizden geliyor-muş. Bunları size ödememe izin verir misiniz?

Bu güzel öneri Scarlett'in yüzünü güldürdü.

— Elbette izin veririm!

Scarlett'in bu memnun tavrı Rhett'in gözünden kaçmadı; gülümseyerek:

— Ah Scarlett, paradan söz edildiği zaman gözleri-niz nasıl da parlıyor! dedi. Damarlarınızda İrlandalı kanı yerine İskoçyalı ya da Yahudi kanı mı dolaşıyor acaba?

— Nefret edilecek bir insansınız Rhett! Eulalie ha-laya yardım ettiğimi söylerken sizi asla kırmak niyetin-de değildim. O beni altın babası sanıyordu ve durma-dan benden para istiyordu. Bende olan parayla da bü-tün Charleston kentini besleyemem ya! Pekiyi, babanız neden öldü? Bir hastalığı var mıydı?

— Açlıktan öldüğünü sanıyorum. Bu onun için iyi

olmuştur. Çünkü annemle Rosemary'nin çektikleri ak-
lıma geldikçe yüreğim sızlıyor. Batterie'de onlara bir ev
satın aldım. Şimdi hizmetçileri de var. Paralarının ne-
reden geldiğini bilmek istemiyorlar.

— Niçin?

— Charleston'u bilirsiniz. Oraya gittiniz değil mi?
Ailem yoksul olabilir, ama soyluluğu elden bırakmaz.
Oysa bu parayı bir kumarbazdan aldıkları öğrenilecek
olursa onurlarını daha fazla koruyamazlar. Annem ve
kızkardeşim, babamdan önemli bir servet kaldığını sa-
narak rahat ve mutlu yaşıyorlar. Bizimkilerin onun sa-
yesinde rahat bir hayat sürdürdüklerini sanmaları,
kuşkusuz babamı mezarında rahatsız ediyordur. Bir
bakıma onun öldüğüne üzülüyorum. Çünkü o ölmeyi
ne kadar çok istiyordu. Onun istediği bir şeyin gerçek-
leşmesini istemem.

— Niçin ölmek istiyordu?

— Onun gerçek ölümü! General Lee'nin teslim oldu-
ğu gündü. Bu gibi şeyleri bilirsiniz. Yeni durumlara as-
la uyum sağlayamadı. Hep eski güzel günlerden söz
ediyordu.

— Rhett yaşlı adamlar hep böyle olurlar.

Scarlett, kendi babasını ve Will'in onun için söyle-
diklerini düşünüyordu.

— Yok efendim, yok! Örneğin Henry amcanıza ba-
kınız. Şu ihtiyar kedi Mister Merriwether'a bakınız.
Muhafız Kıtası ile birlikte yola çıktığı zaman sanki ha-
yatla yeni sözleşme imzalamış gibiydiler. Bana öyle ge-
liyor ki onlar o günden sonra daha gençleştiler; şimdi
hayattan daha çok tat alıyorlar. Bu sabah ihtiyar Mer-
riwether'a rastladım. Rene'nin arabasını kullanıyordu.
Gelininin havailikten kurtulduğu günden beri kendisi-
ni on yaş daha genç hissettiğini söyledi. Atlarına bir
küfür edişi vardı ki, sanki hiçbir şey umurunda değil-
miş ya da on beş yaşında bir çocukmuş gibiydi. Ya si-
zin Henry amcanıza ne demeli. O hayattan başka yol-
dan tat alıyor şimdi. Adliye Bakanlığı'nda dulları, ye-
timleri Yankeeler'e, Carpetbaggerlar'a karşı savunuyor.

Oysa savaştan önce avukatlık yapmaktan vazgeçebilir ve şimdi evinde romatizmalarını tedavi ettiriyor olablirdi. Bu adamlar gençleştiler. Çünkü bir hizmet veriyorlar, hepsinden önemlisi kendilerine ihtiyaç olduğunu hissediyorlar. Bu yüzden onlara yeni bir şans veren yeni dönemi hiç lanetlemiyorlar. Ama bazı gençler babam ve sizin gibi düşünüyorlar. Bu gençler yeni düzene ayak uyduramayacaklardır; ayak uydurmaları da beklenmemelidir. Bu da beni sürekli tartışmak istediğim o kötü konuya doğru sürüklüyor Scarlett!

Rhett'in sözü birden o kötü konuya getirmesi Scarlett'i heyecanlandırdı. Genç kadın;

— Ne... Ne...? diye kekeleydi.

— Sizi gayet iyi tanıdığım için sizden ne namus, ne onur, ne de dürüstlük bekliyordum. Ama yine de size güvendiğim için kendimi aptal sayıyorum.

— Ne demek istiyorsunuz?

— Haydi canım, gayet iyi anlıyorsunuz. Bir gün size gelmek için Houx Sokağı'ndan geçiyordum. O sırada biri bana "bonjur!" diye bir çitin üzerinden bağıırıyordu. Bana böyle hitap edebilirlerdi, ama bu kimse herhalde Mrs. Wilkes olamazdı! Doğal olarak durdum ve onunla konuştum.

— Sahi mi söylüyorsunuz?

— Evet, aramızda çok güzel bir konuşma geçti. Cesaretimden dolayı beni daima kutlamak istediğini söyledi. Şu Konfederasyon konusundan dolayı beni takdir ediyordu.

— Ah Melanie delidir! Sizin kahramanlığınız bir gece onun hayatına mal olacaktı az daha...

— Atlanta'da ne yaptığını ona sorduğum zaman cahilliğimden dolayı hayretler içinde kaldım. Kocası ile birlikte buraya yerleşmiş olduklarını ve Mister Wilkes'i atölyenize ortak aldığınızı söyledi.

Scarlett canı sıkılmış bir biçimde;

— Evet! dedi.

— Bu bıçkı atölyesini satın almanız için gerekli parayı size ben verdim. Şimdi ise size nasıl bir imkan

sağladığını anlıyorum. Bu para herhangi bir biçimde Ashley ile ilişki kurmanıza hizmet etmemeliydi.

— Çok saldırgansınız. Verdiğiniz parayı size ödedim. Bıçkı atölyesinin sahibi benim ve istediğimi yaparım.

— Bu söyledikleriniz, bana ödediğiniz parayı nasıl kazandığınızı sormama engel değildir.

— Odun satarak.

— Siz benim verdiğim borç sayesinde para kazanırsınız. Demek ki benim param sizin Ashley ile ilişki kurmanıza hizmet ediyor. Siz onursuz bir kadınsınız. Eğer borcunuzu vermeseydiniz derhal bunu sizden ödemenizi istemekten büyük bir zevk duyardım.

Rhett, alaycı bir tavırla konuşuyordu. Ama gözlerinde öfke alevleri parlıyordu.

Scarlett, onun suçlamalarına bir cevap vermek gerektiğini düşündü ve düşmanca bir tavır takınarak;

— Ashley'den neden bu kadar nefret ediyorsunuz? Yoksa onu kıskanıyor musunuz? dedi. Bu sözleri söyler söylemez devirdiği çamın farkına vararak yüzü kullaklarına kadar kızardı. Rhett, başını arkaya atarak kahkahalarla güldü.

— Tamam onursuzluğunuza bir de bunu ekleyin! Siz daima kendinizi bölgenizin kraliçesi sanıyorsunuz, öyle değil mi? Her zaman dört ayak üzerine düşeceğini ve bütün erkeklerin size olan aşklarından dolayı öleceklerini sanıyorsunuz.

Scarlett:

— Yanılıyorsunuz! diye bağırdı. Ashley'den bu kadar nefret etmenizin nedenini bilmiyorum. Bulduğum tek açıklama da bu oluyor.

— Sizi meraklandıran nedeni başka yerde arayın şekerim! Çünkü kıskançlık değil. Ashley'den nefret etme iddianıza gelince...Onun hakkında duyduğum tek duygu, bir çeşit merhamettir.

— Merhamet mi dediniz?

— Evet! Biraz da hafifseme... Haydi bana söyleyiniz bakalım! Benim gibi bir üçkağıtçı ondan bin kat daha

değerlidir. Sakinleştığınız zaman isterseniz bu sözlerle neyi anlatmak istediğimi size açıklayım.

— Bu beni hiçbir zaman ilgilendirmez.

— İlgilendirmese de yine söyleyeceğim. Yoksa benim kıskançlığımla ilgili hayaller kurmaya devam edeceksiniz; bu da benim için hiç hoş değil. Ashley'ye acıyorum; çünkü o ölseydi, onun için daha hayırlı olurdu. Onu aşağılıyorum, çünkü ne yana dönmesi gerektiğini bilmiyor. Böylece rüya âleminde kaybolup gitti.

Bu düşünce, Scarlett için pek yeni değildi. Rhett'in buna benzer bir düşünceden daha önce de söz ettiğini anımsıyordu. Fakat bunu nerede ve ne zaman dinlediğini kestiremiyordu.

Öfke belligini o kadar karıştırıyordu ki, artık hiçbir şey bilmek istemiyordu.

— Eğer serbest bırakılsalardı Ashley tipindeki adamlar ölümü yeğ tutarlardı. "Burada Güney Konfederasyonu için ölmüş bir asker yatıyor" cümlesi yazılı bir taşın altında sonsuz uykularına dalmaları pek hoşlarına giderdi.

— Neden böyle olsun anlamıyorum!

— Burnunuzun ucunda koca koca harflerle yazılı olan bir şeyi nedense göremiyorsunuz, doğru değil mi? Eğer bu adamlar ölseydi bu onların sıkıntılarının sonu olacaktı. Böylece çözümsüz sorunların içinde bocalamayacaklardı. Nesiller boyu aileleri onları yüceltecekti. Ölülerin mutlu olduklarını söylerler. Ashley Wilkes'ın şimdi mutlu olduğunu söyleyebilir misiniz?

Scarlett canı sıkkın bir biçimde;

— Haydi canım! diye başladığı sözlerinin arkasını getiremedi. Çünkü Ashley'nin gözlerinde farketttiği o donuk ifadeyi anımsadı.

— Ashley'nin Hugh Elsing'in ya da Doktor Meade'in benim babamdan ya da sizin babanızdan daha mutlu olduklarını varsayınız.

— Onlar, mutlu olmaları gerektiği oranda mutlu değildir. Çünkü servetlerini kaybettiler.

Rhett gülerek;

— Söz konusu olan bu değil tatlım! dedi. Ben size başka bir kayıptan, yani içinde yaşadıkları bu dünyanın kaybedilmesinden söz ediyorum. Onlar, savaş bittikten sonra sudan çıkmış balık gibi oldular. Onlar; belirli bir rolü oynamak, belirli işleri yapmak için yetiştirilmişti. Ama bu rolleri ve bu işleri General Lee'nin Appomattox'ta teslim olduğu gün bitmiştir. Ah Scarlett şu aptal tavrı bırakın Allahaşkına! Ashley Wilkes'ın yapacak ne işi var, söyler misiniz? Şimdi onun evi, yurdu mu var? Vergilerini ödeyemediği için çiftliğine elkonuldu. Şimdi o elleriyle çalışabilir mi? Zekasını kullanabilir mi? İddiaya girerim ki o bıçkı atölyenizi yönetmeye başladığı günden beri siz zarar ettiniz! Öyle değil mi?

— Hayır!

— Çok kibarca bir cevap! Bir pazar günü, defterlerinize bir göz atmama izin verir misiniz?

— Haydi şeytan sustursun sizi! Hemen gidiniz artık. Gidiniz!

— Şeytanı bilirim ben tatlım! O tatsız bir çapkındır. Onu görmek için geri dönmeyeceğim. Hatta güzel gözleriniz için bile. İhtiyacınız olduğu zaman paramı kabul ettiğinizi biliyorum. Ne yapmanız gerektiği konusunda sizinle anlaştığımız. Ama siz sözleşmeyi bozdunuz. Şu sözümü unutmayın: Hileci güzelim, bu günlerde başka bıçkı atölyeleri açmak için ya da işlerinizi düzeltmek için benden borç isteyeceksiniz, o sırada da bana kur yapabilirsiniz şekerim!

Scarlett:

— Teşekkür ederim. Paraya ihtiyacım olursa bankama başvururum! diye soğuk bir tavırla karşılık verdi. Bu sırada öfkeden boğazı sıkılıyor, soluğu kesiliyordu.

— Doğru mu? İstersen bir dene bakalım, bankadan sana ne cevap verecekler? Ben o bankanın büyük ortaklarından biriyim.

— Sahi mi?

— Evet, bazı namuslu işlerle de ilgileniyorum.

— Olabilirsiniz! Ama başka bankalar da var.

— Çok haklısınız, evet başka bankalar var. Ama etki alanım içinde ise daha siz bir dolar alamadan köpürülerinizin altından çok su akacaktır. Tavsiyem şudur size: Eğer para arıyorsanız faizcilik yapan Carpetbaggerlar'a gidin!

— Seve seve onlara giderim...

— Ama faiz oranını öğrenince çok şaşıracaksınız. Onun için benimle iş yapsanız daha akıllı hareket etmiş olursunuz.

— Siz kendinizi olağanüstü biri gibi kabul ediyorsunuz, öyle değil mi? Zengin ve etkili! Ama bu durumunuz Ashley ve benim gibi düşenlerin durumundan yararlanmanıza engel değil.

— Siz kendinizi, Ashley ile aynı gruba dahil etmeyiniz. Siz düşmezsiniz, sizi hiç bir şey yıkamaz. Ama Ashley okkanın altına gitti, o daima yerde kalacak, ta ki güçlü biri onu yerden kaldırırsa kadar... Ona yardım edilmez, o korunmazsa yerden kendi başına kalkması mümkün değildir. Benim gibi adamlar da, Ashley ve onun gibi olanlar yararlansın diye paralarını harcamazlar.

— Ama siz beni yerden kaldırmak için yardım ettiniz ve...

— Bunu sizi kınamak için yaptım tatlım! Size bu biçimde yardım etmek tehlikeliydi, ama bu bana çok ilgi çekici geliyordu. Niçin mi? Açıklayayım: Siz ailenizin koltuğu altında yaşamak istemediniz. Siz tek başınıza kalmıştınız ve bugün servetiniz bir ölünün cüzdanından alınmış parayla, Konfederasyon'dan çalınmış paraya dayanıyor. Siz çok etkili işler yaptınız, yalnız cinayet işlemediniz. Ama bir başkasının nişanlısını kandırdınız, kendinizi zina yapacak kadar alçalttınız, yalan söylediniz. Bütün bunlar hayret vericidir ve sizin güçlü bir kişiliğiniz olduğunu da gösterir. Böyle birine borç para vermek tehlikeli olur. Ama şu Mrs. Merriwether gibi kocakarıya ben elinden bir belge almadan tam on bin dolar borç verdim. Bir sepette poğaça satarak işe başladı ve şimdi pastanesinde yarım düzine

adam çalışıyor. Büyükbaba Merriwether araba kullanmaktan çok hoşlanıyor. Şu küçük Rene Picard ayak hizmetinde çalışıyor ve yaptığı işi seviyor. Ya şu şeytan Tommy Wilburn... Tamam canınızı sıkıyorum galiba.

— Evet canımı sıkıyorsunuz!

Scarlett, bu cevabı verdikten sonra onu kızdırıp Ashley'yi unutturmak istedi:

— Beni çilden çıkaracak kadar canımı sıkıyorsunuz. Bununla beraber...

Rhett, Scarlett'in tuzağına düşmedi.

— Onlar yardım edilmeye değer kişilerdi. Ama Ashley Wilkes... Haydi canım!

Bu tip adamlar harap ve perişan bir dünyada hiçbir yararlı iş yapamazlar. Ortalık karıştığı zaman ilk kez kaybolmaları gereken bunlardır. Onların yaşamaya hakları yoktur. Çünkü mücadele etmiyorlar ve dövüşmesini bilmiyorlar.

Dünya ilk kez alt üst olmuyor ve bu sonuncusu da olmayacak. Dünya karıştığı zaman, herkes elindekini kaybeder. Bu durumda ortada tek silah olarak akıl ve güç kalır. Ama Ashley gibi akıllı ve gücü olmayan ya da bunları kullanmasını bilmeyen insanlar da vardır. İşte bu kişiler ortada kalırlar ve sonunda yuvarlanıp giderler.

Bu bir toplum yasasıdır. Dünya onlarsız da yoluna devam edebilir. Ötekiler ve özellikle en cesur olanlar tüm yükü omuzlarlar, yıkımdan önce bulundukları yeri tekrar kazanmakta gecikmezler.

Scarlett öfkeyle cevap verdi:

— Siz yoksuldunuz! Babanızın sizi evinden beş parasız kovduğunu biraz önce söylemiştiniz, öyle değil mi? Ben Ashley'yi anlayacağınızı ve onun felaketlerine acıyacağınızı sanıyordum.

— Onu çok iyi anlıyorum! diye Rhett karşılık verdi. Ama dediğiniz felaketlerine acırsam Allah canımı alsın! Orduların teslim olmasından sonra Ashley benden çok daha iyi durumdaydı. Onun kapılarını çalacağı arkadaşları vardı.

Bana gelince... Ben Hazreti İsmail (*) gibiydim. Ama şimdi Ashley ne oldu?

— Eğer Ashley'yi kendinizle karşılaştırırsanız... İddiacı adam... Haydi... Allah'tan o size benzemiyor. Ellerini Carpetbaggerlar'ın ve Yankeeler'in paralarıyla kirleten o değildir. Onun kendine göre birtakım kaygıları var. O namuslu adamdır.

— Kaygıları ve namuslu oluşu, bir kadının yardımını kabul etmesini engellemedi ama!...

— Başka ne yapabilirdi?

— Bunu bilmek bana düşmez. Yalnız ben yaptığımı ya da yapamadığımı bilirim. Babam beni evinden kovduğu zaman savaşta ve savaştan sonra neler yaptığımı biliyorum ve başkalarının da neler yaptıklarını biliyorum.

Bir uygarlığın yıkılışından çıkarabileceğimiz payı gördük ve bundan yararlandık. Bazı kişiler namuslu yollardan gittiler. Kimileri karışık işler yaptılar. Ama biz hepimiz durumun farkındaydık ve aynı biçimde devam ediyoruz. Bu âleme mensup olan Ashley gibileri, bizimle aynı şansa sahiptiler, ama bundan yararlanmasını bilemediler. Bunların beyinleri yok Scarlett! Yaşamaya değer olanlar yalnız beyni olanlardır.

Scarlett, Rhett'in söylediklerini güçlkle anlıyordu. Birkaç dakika önce açıklamaya çalıştığı anı, şimdi kafasında netleşiyordu. Soğuk rüzgarın yaladığı Tara'daki meyve bahçesinde geçen olayı anımsıyordu. Bir odun yığınının önünde Ashley'yi elinde balta ile kazık yontarken görüyordu. Kendisinin yüzüne bakmadan bir şey söylemişti... Ashley ne demişti. Garip bir sözcüktü. Evet evet, yabancı bir sözcük söylemişti: kıyâmet... Yani dünyanın sonundan söz etmişti...

(*) İbrahim Peygambere "Allah'ın kurbanı" anlamında Zebihatullah denir. Babası peygamber Hazreti İbrahim'dir. Kur'an'daki bir kıssaya göre, Hazreti İbrahim, Allah'ın emriyle oğlu İsmail'i kurban etmek istemiş, meleklerin koç getirmesi üzerine koçu kurban etmiştir. Böylece Hz. İsmail kurban edilmekten kurtulmuştur.

O anda bu sözlerin derinliğine inememişti. Ama şimdi anlamaya başlıyordu. Scarlett dalgın bir biçimde;

— İşte Ashley demişti ki... diye mırıldandı.

— Evet!

— Bir gün Tara'da bana... Tanrıların yok oluşundan, dünyanın sonundan söz etmişti, sanırım.

Rhett, Ashley'nin neden söz ettiğini anladı:

— Haa şu Götterdämmerung!

Scarlett:

— Öyle bir şeydi! deyince Rhett'in ilgisi arttı ve merak eden bir tavırla sordu:

— Sonra ne dedi?

— Aaa... Pekiyi anımsayamıyorum... Ama... Evet evet, aşağı yukarı şöyle dedi bana: Daima güçlüler üstte kalacaklar ve zayıflar okkanın altına gidecekler.

— Demek Ashley'nin görüşleri bu noktada toplanıyormuş! Eğer o bu görüşte ise bu onun için çok daha kötü. Çünkü bu adamların çoğu bunu anlamazlar ve anlayamayacaklardır. Bütün zamanlarını eski günlerin sihirli formüllerinin ne olabileceğini düşünmekle geçirirler. Ama Ashley kaderin önceden çizilmiş olduğunu anlıyor.

— Hayır ben yaşadığım sürece onun için kaybedilmiş bir şey yoktur!

Birden yüzü gergin bir hal alan Rhett;

— Scarlett, Ashley'nin bıçkı atölyenizi yönetmek için Atlanta'ya gelmesini nasıl sağladınız? Size diremedi mi? diye sordu.

Bu sırada Scarlett, babasının cenaze töreninden sonra yaşanan olayı anımsadı; ama bu anıyı hızla kafasından uzaklaştırdı.

Scarlett:

— Hayır hayır, haydi canım! diyerek bu sorunun sorulmasına öfkелendiğini belli etti. Ona ihtiyacım olduğunu anlattım. Frank'in de bana yardım edemeyecek kadar işleri başından aşkındı. Üstelik o sırada ben Ella Lorena'ya hamileydim, anlıyor musunuz?

— Annelikten çok iyi yararlandınız doğrusu! Böylece sonunda amacınıza ulaştınız. Kürek mahkumunun zincirine bağlı oluşu gibi, size minnetle bağlanan çaresiz Ashley! Her ikinize de neşe dolu günler dilerim. Ama bu tartışmaya başlarken söylediğim gibi, küçük hevesleriniz için harcayacağınız bu paradan başka hiçbir şey bulamayacaksınız.

Scarlett öfkeden çılgına dönüyordu, aynı zamanda büyük bir umutsuzluğa da düşmüştü. Birkaç haftadan beri üzerinde bir odun deposu kurmayı tasarladığı bir arsayı satın alabilmek için yeniden Rhett'ten borç para almayı düşünüyordu.

— Paranıza ihtiyacım yok! diye bağırdı. Johnnie Gallegher sayesinde bana gerekenden fazlasını kazanıyorum.

—Evet durumunuzu öğrendim. Savunmasız dulları, yetimleri ve cahilleri kafeslemekte pek beceriklidir Gallegher. Madem böyle bir işe kalkıştınız niçin zenginleri ve güçlüleri de kafeslemeyi denemiyorsunuz? Ormanlar haydudu Robin Hood'dan sonra bu ikinci hırsızlık olayına ahlak kurallarına uygun bir hareket olarak bakılabilir.

Scarlett, Rhett'in alay ve hakaret dolu sözlerine artık daha fazla dayanamadı ve bir tayfun gibi patladı:

— Söylediğiniz gibi yoksullardan çalmak daha kolay ve daha güvenli olduğu için!

Rhett:

— Siz samimi bir edepsizsiniz Scarlett! dedikten sonra kahkahayla güldü.

"Edepsiz!" Bu söz genç kadının kalbini kırdı, şaşkına çevirdi. "Hayır ben bir edepsiz değilim!" diye düşündü. En azından böyle olmaya niyeti yoktu. O bir hanımefendi olmak istiyordu. Birden dalgınlaştı ve yıllar öncesini düşünmeye başladı. Annesini ve evin içinde yürürken çok güzel bir biçimde sallanan ipek elbisesini anımsadı. Pek çok hasta insana şifa dağıtmış olan annesinin ellerini görür gibi oldu. Herkes Ellen'i sever ve ona saygı gösterirdi. Tüm beyaz ve siyahların gönül-

lerini fethetmişti. Scarlett birden yüreğinde bir burukluk hissetti. Yorgun bir tavırla;

—Eğer beni öfkeliendirmek istiyorsanız boşuna vakitinizi yitirmeyiniz! dedi. Şu Yankee askeri bizim evi soymaya geldiği zaman korkak ve yumuşak davranıyordum bana, Wade'e, Tara'ya ve hepimize ne olurdu! İsterseniz bunu artık düşünmeyelim. Jones Wilkerson'ın evimizi almak istemesine gelince eğer korku ve kaygı içinde olsaydım şimdi nerede olacaktık acaba? Ben bir hanımcık olup da Frank'i vergi parasını vermeye razı etmeseydim bugün halimiz nice olurdu? Belki bir edepsizim Rhett, ama her zaman değil. Bugün bu durumda olmasaydım işin içinden nasıl çıkabilirdim acaba? Ben hiçbir zaman keyfim için, zevkim için edepsizleşmedim. Son birkaç yıldır bir fırtına ile mücadele ediyorum. Yüklü bir tekneyi açık denizde ilerletmeye çalışıyorum. Gemimi azgın dalgalara kurban vermemek için gerekli olmayan şeyleri denize atmakta duraksamıyorum.

Rhett, yumuşak bir sesle cevap vermeyi uygun buldu:

— Gurur, onur, erdem, içtenlik, iyilik! Evet hakkınız var, bir gemi batmak üzereyken bütün bu manevi değerler gözden çıkarılır. Ama siz yine dostlarınıza bir bakın! Onlar tam yüklü gemileriyle güvenli bir yere yanaşıyorlar ya da bütün yelkenleri açarak açık denizde hızla yol alıyorlar.

Scarlett:

— Bunlar bir sürü aptaldır! dedi açıkça. Benim yapacaklarımın bir zamanı var. Her şey sırayla. Yeterli paraya kavuşunca ben de güzel ve kibar bir kadın olacağım.

— Güzel ve kibar olmanız için her şeye sahipsiniz; ama yapamazsınız, olamazsınız. Şunu unutmayın: Denize atılan malları daha sonra toplamak ve düzenlemek çok zordur. Bu başarlılsa bile onların eksik ya da zedelenmiş olduğu görülür.

Rhett birden ayağa kalktı ve şapkasını eline aldı.

— Gidiyor musunuz?

— Evet! Yoksa hoşunuza gitmedi mi? Sizde vicdan adına ne kalmışsa sizi onunla başbaşa bırakıyorum.

Sustu ve parmağını tutan bebeğe baktı.

— Sanırım Frank çok övünüyordur!

— Kuşkusuz!

— Doğal olarak Frank'in kızı için birçok tasarıları vardır, öyle değil mi?

— Bilirsiniz, erkekler çocukları hakkında aptalca şeyler düşünürler.

Rhett:

— O halde Frank'e söyleyiniz! dedikten sonra yüzünde karmakarışık bir ifade belirdi. O kızı için yaptığı planların gerçekleşmesini istiyorsa, akşamları evinde biraz daha çok kalsın!

— Ne demek istiyorsunuz?

— Ona akşamları evde kalmasını öğütlüyorum.

— Ah, siz nefret edilecek bir adamsınız! Savallı Frank'in hakkında üstü kapalı konuşmakla...

Rhett kahkaha atarak Scarlett'in sözünü kestikten sonra;

— Aman Tanrım! Benden ne istiyorsunuz? dedi. Ben Frank'in bir şey yaptığını söylemek istemiyorum.

Basamakları indi ve yüzünde tatlı bir gülümsemeyle uzaklaştı.

Mart ayı kazma kürek yaktırıyor... Bir ikindi vakti Scarlett arabasıyla Johnnie Gallegher'in yönettiği bıçkı atölyesine gidiyordu. Kalın seyahat örtüsüne bürünmüş olan Scarlett'i sert esen rüzgar rahatsız ediyordu. Genç kadının soğuktan burnu kıpkırmızı olmuştu.

Onu soğuk rüzgardan başka rahatsız eden bir şey daha vardı. Artık تنها yerlerde tek başına gitmek çok tehlikeli olmuştu. Çünkü zenciler tamamen kontrolden çıkmışlardı. Ashley'nin tahmini gerçekleşmiş ve devlet parlamentosunun yasa değişikliğini reddetmesi üzerine gerginlik çok artmıştı.

Parlamentonun bu tutumu karşısında öfkelenen Kuzey, bu ret kararını yüzüne indirilmiş bir şamar sayarak intikam almakta gecikmemişti. Kuzey, ne pahasına olursa olsun zencilerin seçilme hakkını Georgia'ya kabul ettirmeye kararlıydı. İlk iş olarak Georgia devletinin ayaklandığını ilan etti ve en sert savaş yasalarını uyguladı. Artık Georgia, devlet olarak yoktu. Koskoca ülke, Florida ve Alabama ile beraber "Üç Numaralı Askeri Bölge" sayılmış ve bir federal generalin komutası altına girmişti.

Geçen yıl geçerli olan genelgeler, kararlar ve tüzükler, General Pope'un uygulamalarının yanında çok hafif, çok yumuşak ve adaletli kalıyordu. Gelecek tehditlerle doluydu. Üstün gelenlerin baskısı altında ülke bir karanlığa, bir belirsizliğe sürükleniyordu. Zavallı ülke bir tepki gösterebilmek için umutsuzca çabalıyordu. Ne kadar önemli olduklarını anlayan zenciler arkalarındaki Yankee askerlerinin desteğiyle ortalığa dehşet

saçıyorlardı. Hiç kimse onların saldırılarından ve şiddet eylemlerinden korunamıyordu.

Halk şimdi de korku ve acı içinde yaşam savaşı veriyordu. Bu dehşet verici baskıdan Scarlett de payına düşeni alıyordu. Genç kadın çok korkuyordu, kendine yönelik bir saldırı girişiminde kendini savunmaya kesin kararlıydı. Yanına Frank'in tabancasını almadan dışarı çıkmıyordu. Bütün kötülüklerden devlet paramentosunu sorumlu tutuyor, bu kuruma içinden lanet yağıdırıyordu. Parlamentonun jestini herkes kahramanca bulmuştu, ama bu bir işe yaramamıştı. Yalnızca durumu kötüleştirmişti.

Ağacların arasına girdikten sonra Shanty Town'un yükseldiği küçük vadiye doğru inen yola yaklaşıırken, Scarlett atının hızlanması için dizginleri sallıyor ve "deh!... deh!..." diye bağırıyordu. Ordudan kalan eski çadırların ve kulübelerin yakınından ne zaman geçse rahatsızlık duyardı. Bu çevrenin çok kötü bir şöhreti vardı. Çeşitli yerlerden uzaklaştırılmış olan zenciler bu bölgede yaşırdı. Daha da önemlisi, burası beyaz ve siyah suçlulara yataklık ederdi. Bir suçluyu arayan Yankee askerlerinin ilk araştırdıkları yer bu çevre olurdu. Burada tabanca ve bıçakla dövüşmek adet haline geldiği için hükümet güçleri bu olayların üzerine pek gitmezdi. Yetkililer, Shanty Town halkının hesaplarını kendi aralarında görmelerini yeğ tutardı. Çevredeki ormanda kalitesiz viski üreten bir imbik kurulmuştu. Her akşam vadinin eteklerinde bir sürü sarhoşun naraları, küfürleri işitilirdi.

Yankeeler de buranın ciddi bir ameliyat masasına yatırılmasının gerektiğine inanıyorlardı, ama hiç bir girişimde bulunmuyorlardı. Atlanta ve Decatur halkı bu durumdan çok etkileniyordu. Çünkü bir kentten ötekine gitmek için buradan geçmeleri gerekiyordu. Bu bölgede işi olan kişiler tabancalarının tetiğini hazır bulundururlardı. Kadınlar yanlarında eşleri ya da erkek kardeşleri de olsa bu yoldan geçmek istemezlerdi.

Yanında Archie varken Scarlett, Shanty Town'dan

geçerken hiç korkmazdı. Çünkü bu eski kürek mahkumunun yanında hiçbir zenci gülmeye bile cesaret edemezdi. Ama şimdi bu yolu tek başına geçmek zorundaydı. Zaten can sıkıcı birtakım olaylara da tanık olmuştu. Ne zaman Scarlett'in arabasını görseler siyah cadılar ona hakaret etmek için adeta birbirleriyle yarışlardı.

Bu durumda Scarlett'in elinden, ağırbaşlı görünmekten başka bir şey gelmezdi. Ama çok öfkelenir, içi içine sığmazdı. Sıkıntılarını ve korkularını ailesine, dostlarına söyleyerek teselli de bulamazdı. Çünkü ona daima yüksek bir sesle şöyle denirdi: "Onlardan başka bir davranış mı bekliyordunuz şekerim?" Sonra da onun bıçkı atölyesine gitmesini önlemek isterlerdi. Oysa Scarlett bu gezintileri yapmaya kararlıydı.

Shanty Town'a giden yola gelince vadinin sonundaki harabelere canı sıkılarak baktı. "Bugün laf atan zenci kadınlar yol kenarlarında gözüküyorlar!" diye düşündü. Soğuk rüzgar ateşle kızartılan domuz etinin kokusunu getiriyordu. Yavaşlayan atı dizginleri sallayarak hızlandırdı. Ürkek ürkek çevresine bakınırken bir meşe ağacının arkasında bir büyük karaltı gördü. Bu saklandığı yerden çıkan iri yarı bir zenciydi. Scarlett korktu, ama soğukkanlılığını koruması gerektiğini farkettil. Derin bir soluk aldı, dizginleri çekip arabayı durdurdu. Hemen yanında, örtünün altında duran Frank'in tabancasını aldı. Sert bir sesle;

— Ne istiyorsunuz? diye bağırdı.

Zenci birden geri çekilip ağacın arkasına kaçtı. Sonra korkan ve yalvaran bir sesle konuştu:

— Aman Yarabbi! Mrs. Scarlett ne olur büyük Sam'i öldürmeyiniz!

Büyük Sam mi? Scarlett kulaklarına inanamadı, hayretten donup kaldı. Bu Büyük Sam miydi gerçekten? Son kez kuşatmanın sonlarına doğru siper kazmaya götürülürken gördüğü Tara'nın ustabaşısı Sam! Olur şey değil!... Scarlett yine sesini sertleştirerek bağırdı:

— Ağacın arkasından çık! Kendini göster bakalım! Gerçekten Sam misin, bir göreyim!

Zenci hem korkarak, hem utanarak ortaya çıktı. Ayakları çıplaktı, üzerinde kendisine dar gelen mavi renkte bir Yankee çeketi vardı. Üstü başı perişandı. Dev gibi adam acınacak haldeydi. Scarlett onu tanıdı ve derin bir soluk aldıktan sonra gülümsedi. Tabancasını örtünün altına koydu ve ona seslendi:

— Sam, seni gördüğüme memnun oldum!

Kocaman gözlerini açıp, bütün beyaz dişlerini göstererek gülümseyen Sam arabaya yaklaştı. Scarlett'in uzattığı elini tuttu.

— Oh Allah'ım aileden biri ile karşılaşmak ne büyük mutluluk! dedi. Niçin bu kadar korktunuz Mrs. Scarlett, niçin tabancanız var? Sizi korkuttuğum için özür dilerim.

— Buralarda kötü adamlar var Sam! Bu yüzden silah taşımak zorunda kalıyorum. Senin gibi namuslu bir zencinin, Shanty Town gibi böyle lanet bir yerde ne işi var? Neden burada yaşıyorsun? Neden Atlanta'ya gelip beni aramadın?

— Mrs. Scarlett ben Shanty Town'da oturmuyorum. Buralarda yaşar mıyım hiç! Küçük bir gezinti yapmak istemiştim. Sizin Atlanta'da olduğunuzu bilmiyordum. Tara'da olduğunuzu sanıyordum. Fırsatını bulunca Tara'ya gidecektim.

— Kuşatmadan beri Atlanta'da mı oturuyorsun?

— Hayır afandım, hep gezdim. Beni son kez gördüğünüz zamanı anımsıyorsunuz değil mi? Ben siper kazmak ve kum torbalarını doldurmak için köpek gibi çalıştım. Ta Konfedereler Atlanta'yı bırakana kadar hizmet ettim. Benim komutanım Yüzbaşı efendi öldükten sonra kimsesiz kaldım. O zaman ormanlarda saklandım. Tara'ya gelmek istiyordum, ama Yankeeler'in her yeri yaktıklarını duymuştum. Nereden geçilip gideceğini bilmediğim gibi, bir belge de yoktu yanımda... Sonra Yankeeler geldi, iyi bir Yankee beni atına bakmam için yanına aldı. Ah Mrs. Scarlett ben de Pork gi-

bi sizin hizmetinizde olmaktan çok memnundum. Bunu kent yetkilisine söyledim, ama Yankeeeler bir şey bilmiyorlardı. Onlar Tara'yı yaktılar mı afandım?

— Ateşe verdiler, ama biz söndürdük.

— Çok sevindim afandım. Tara benim yuvamdır afandım. Savaş bittiği zaman Yankee afandı bana şöyle dedi: 'Sam benimle Kuzey'e gel! Sana iyi işler vereceğim.' O günlerde Mrs. Scarlett, Tara'ya dönmeden önce öteki zenciler gibi özgürlüğün tadını tatmak istiyordum. O Yankee afandı ile birlikte Washington'a, New York'a ve Boston'a gittik. Mrs. Scarlett biliyor musunuz, ben seyahat yapmış bir zenciyim artık. Yankeeeler'in sokaklarında sayılamayacak kadar at, araba var afandım. Ben oralarda hep ezilmekten korktum.

— Kuzey'i sevdin mi Sam?

Sam bir an duraksadı.

— Hem sevdim, hem sevmedim sayılır Mrs. Scarlett. Yankee afandı çok iyi bir adamdı, ama karısı öyle değildi. Karısı bana nasıl sesleneceğini, beni nasıl çağıracağını bilmiyordu. Yankee afandı ona, beni "Sam!" diye çağırmasını tembihledi. O da öyle yaptı. Ama bütün Yankeeeler beni ilk gördükleri zaman "Mister O'Hara!" diye çağırıyorlardı. Onlardan biriymişim gibi kendileriyle birlikte oturmamı istediler. Mrs. Scarlett ben beyazlarla hiçbir zaman beraber oturmadım. Ben bunu öğrenemeyecek kadar da ihtiyarım. Gerçi bana beyazmışım gibi davranıyorlardı ama onlar zencileri sevmiyorlardı. İşin doğrusu budur Mrs. Scarlett. Onlar benden korkuyorlardı. Bana her zaman şunu soruyorlardı. Arkamdan kovalayan köpekleri, sırtıma indirilen kırbaçları... Aman Allah'ım, Mrs. Scarlett beni Tara'da hiç dövdüler mi? Siz Mister Gerald'ı bilirsiniz. O benim gibi değerli bir zenciye vurulmasını hiç istemezdi. Yankeeeler'e hep bunları anlattım. Mrs. Ellen'in zencilere çok iyi davrandığını, bir gün hastalandığım zaman tam bir hafta başucumdan ayrılmadığını söyledim; ama onlar inanmadılar. İşte o zaman ben Tara'yı, Mister Gerald'ı ve Mrs. Ellen'i o kadar çok aradım ki bir akşam

kaçıp yola koyuldum. Yük vagonlarında saklanarak Atlanta'ya geldim. Şimdi Mister Gerald'ı ve Mrs. Ellen'i görünce çok çok sevineceğim... Afandım sizi de gördüğüme sevindim. Ben artık özgürlükten bıktım. Bana domuz işkembesi verecek, hastalandığımda bana bakacak birini istiyorum. Ya gene zatürreeye yakalanırsam ben ne yaparım? Yankee kadın bana bakmıyordu. O bana "Mister O'Hara" diyordu ama bana bakmıyordu. Oysa Mrs. Ellen hastalanınca hep bana bakardı. Ne var Mrs. Scarlett? Neden üzüldünüz?

— Sam, babam ve annem öldüler!

— Öldüler mi? Alay mı ediyorsunuz Mrs. Scarlett? Bu benim gibi yaşlı bir zenci için hoş bir şaka değil.

— Alay etmiyorum Sam, keşke alay olsaydı! Ama doğru. Annem General Sherman'ın askerleri Tara'ya geldiği zaman öldü... Babam da geçen ay haziran ayında öldü. Şimdi bunlardan söz etmeyelim; sana başka zaman her şeyi anlatırım. Miss Suellen Tara'da kaldı ve çok iyi bir adam olan Will Benteen ile evlendi. Miss Carreen bir... şeydedir...

Scarlett sustu. Bu zenciye manastırın ne olduğunu nasıl anlatacağını düşündü. Bunu şu sıra beceremeyeceğini anlayınca;

— O şimdi Charleston'da oturuyor! dedi. Ama Pork ve Prissy Tara'da... Haydi gel Sam! Burnunu sil. Eve gelmek ister misin?

— Avat afandım, ama Mrs. Ellen'in zamanındaki gibi...

— Sam Atlanta'da kalıp benim yanımda çalışmak ister misin? Benim bir arabacıya ihtiyacım var, hem de pek çok. Bak görüyorsun halimi. Atlanta'daki pis heriflerle bu iş olmuyor.

— Avat afandım, anlıyorum. Kuşkusuz bir arabacıya ihtiyacınız var. Böyle yalnız başına gezinmeniz çok tehlikelidir. Bugünlerde bazı zencilerin ne kadar kötü şeyler yaptıklarını duymuş olmalısınız. Hele Shanty Town'dakiler... Sizin ihtiyatlı olmanız gerekirdi. Ben yalnız iki günden beri Shanty Town'dayım, ama bura-

da sizden söz ettiklerini duydum afandım. Bu kötü kadınlar sizin için çok fena şeyler söylediler. Geçerken sizi tanıyamadım, arabayı çok hızlı sürüyordunuz. İnanın bu zencilerin derilerini soyarım eğer size bir şey yapacak olurlarsa... Siz gelirken buradan dönen biriyle karşılaştınız mı?

— Hayır, dikkat etmedim. Sana teşekkür ederim Sam. Haydi bakalım arabacılık hoşuna gidecek mi?

— Teşekkür ederim Mrs. Scarlett. Ama ben Tara'ya gitsem çok daha iyi olacak.

Büyük Sam başını eğdi ve ayağının başparmağı ile çamurlu yolun üzerine gizemli birtakım çizgiler çizdi. Korkan ve sıkılan bir hali vardı. Scarlett meraklanarak;

— Ama niçin istemiyorsun? Sana çok iyi para vereceğim. Benimle kalmalısın! dedi.

Sam başını kaldırdı, arabaya yaklaştı. Yüzü korkudan perişan bir haldeydi. Hafif bir sesle mırıldanır gibi konuştu:

— Mrs. Scarlett, ben Atlanta'da kalamam. Beni bulamayacakları Tara'ya gitmeliyim afandım. Ben... Ben bir adam öldürdüm!

— Bir siyah mı?

— Hayır, beyaz. Bir Yankee askeri. Shanty Town'a bu nedenle geldim.

— Bu iş nasıl başına geldi?

— Sarhoştum afandım. Hoşuma gitmeyen bir söz söyledi. Ben de parmaklarımı adamın gırtlığına geçirdim. Onu öldürmek istememiştim. Ama bilirsiniz, ellerim çok güçlüdür. Bu askeri bilmeden öldürdüm. Buraya saklanmaya geldim ve dün sizi burada gördüm. 'Allah'ıma şükürler olsun Mrs. Scarlett benimle ilgilenir. Yankeeler'in beni hapse atmalarına izin vermez. Beni Tara'ya gönderir!' diye düşündüm.

— Demek seni arıyorlar? Askeri senin öldürdüğünü biliyorlar mı?

— Avat afandım. O kadar iriyim ki beni nerede görsele tanırırlar. Sanırım Atlanta'nın en iri zencisi benim!

Zaten dün akşam beni aramaya geldiler. Ama bir zenci kızı beni ormana sakladı.

Scarlett bir süre düşündü. Büyük Sam'in bir Yankee askerini öldürmesi ona göre önemli değildi. Ama onu arabacı olarak yanına alamayacağına üzülmüştü. Büyük Sam, Archie kadar iyi bir muhafız olurdu. Şimdi onu güvende olacağı Tara'ya göndermeliydi. O kaybedilmemesi gereken çok güçlü bir zenciydi. Ama bu iş nasıl olacaktı? Tara'da hiçbir zaman ondan iyi bir usta başı olmamıştı. Onun serbest olduğu Scarlett'in aklına gelmemişti. Onu Pork gibi, Dadı gibi, Peter gibi, Cooky gibi, Prissy gibi kendine ait sayıyordu. Büyük Sam, Scarlett'in gözünde "aileye mensup" olmakta devam ediyordu. İşte bu nedenle koruması gerekirdi.

Scarlett:

— Seni bu akşam Tara'ya göndereceğim! diyerek Sam'in yüreğine su serpti. Şimdi Sam beni iyi dinle. Benim biraz ileride işim var, onu çözümler çözümler geri döneceğim. Güneş batmadan buradan geçirim. Benim dönüşümü bekle. Sakın kimseye görünme. Şapkan varsa yüzünü sakla.

— Şapkam yok afandım!

— Öyle ise şu parayı al, hemen kendine bir şapka bul. Beni burada bekle.

— Pekiyi afandım!

Sam'in sevinçten gözleri parlıyordu. Kendisini kurtaracak olan birini bulmuştu. Scarlett düşünceli bir halde yoluna devam etti. Will, kuşkusuz Sam'in gelmesine çok sevinecekti. Çünkü Pork tarla işinden hiç anlamıyordu. Sam Tara'ya gidince, Pork Atlanta'ya Dilcey'in yanına gelecekti.

Scarlett bıçkı atölyesine geldiği zaman güneş henüz batıyordu. Johnnie Gallegher mutfak gibi kullandığı derme çatma kulübesinin kapısında duruyordu. Scarlett'in kiraladığı beş kürek mahkumundan dördü bir ağaç gövdesine oturmuştu. Onların kıyafetleri çok pisti. Ayak bileklerine takılı zincirler hareket ettikleri zaman şingirdiyordu. Hepsinde umutsuz bir hal vardı.

Scarlett mahkumların yüzlerine dikkatle baktığı zaman onların kiralandıkları günden bu yana çok zayıfladıklarını farkettiler. Adeta hasta gibiydiler. Oysa ilk günlerde sapasağlam olduklarını biliyordu.

Mahkumlar Scarlett'in arabadan indiğine bakmadılar, ona ilgi göstermediler. Johnnie ise sert yüzünü ondan yana çevirdi. Scarlett selam vermeden;

— Bu adamların durumlarını hiç iyi görmüyorum! Beşincisi nerede? diye sordu.

Johnnie gayet kısa bir cevap verdi:

— Hasta, yatıyor!

— Nesi var?

— Tembellik!...

— Gidip onu göreyim.

— Bunu yapmasanız iyi olur. Çünkü tamamen çıplak olabilir. Onunla ben ilgilenirim. Yarın sabah çalışmaya başlar.

Scarlett duraksadı. Tam bu sırada mahkumlardan birinin başını zorlukla kaldırdığını ve Johnnie'ye kin ve öfke dolu gözlerle baktığını gördü.

— Bu adamları kırbaçlıyor musunuz?

— Ah Mrs. Kennedy, affınıza sığınırım; ama bu atölyeyi başka nasıl yönetebilirim? Bu işi bana verdiniz ve benden onu yürütmemi istediniz. Şimdi bana sitem etmeye hakkınız yok, öyle değil mi? Ben Mister Elsing'den herhalde birkaç kez daha çok başarılı olmu-yor muyum?

Şimdi bu iğrenç görünümlü kampta, Hugh Elsing zamanında olmayan uğursuz bir hava esiyordu. Orada duyduğu yalnızlık hissi bütün vücudunun ürpermesine neden oldu. Bu kürek mahkumları her şeyden çok uzak, yalnız Johnnie Galegher'in keyfine bağlıydılar. İrlandalı onları isterse kırbaçlar, onlara isterse kötü muamele yapardı ve bundan da Scarlett'in haberi olmazdı. Çünkü kürek mahkumları o gittikten sonrasını düşündükleri için ağızlarını açıp bir şey söylemezlerdi.

— Bunlar çok zayıflamış, yeterli ölçüde yemek veriyor musunuz? Benim buranın yiyecekleri için ne kadar

para harcadığımı Allah biliyor. Son ay yalnız un ve domuz yağı için otuz dolar harcadım. Akşam yemeği olarak şimdi onlara ne vereceksiniz?

Scarlett, Johnnie'nin cevap vermesini beklemeden kulübeye girdi. Eski bir fırının önünde iri bir melez kadın oturuyordu. Scarlett'i görünce selam vermek için ayağa kalktı ve simsiyah olmuş bir tavanın içinde pişen nohutları karıştırmaya başladı. Scarlett Johnnie Gallagher'in bu kadınla yaşadığını biliyordu; onu görmemezlikten geldi. Akşam yemeği için bu nohutla mısır haşlamasından başka bir yemek hazırlanmamıştı.

- Mahkumlara vereceğiniz yalnız bunlar mı?
- Evet efendim.
- Bu nohut yemeğine yağ koydunuz mu?
- Hayır efendim.
- Neden? Nohutları yağsız pişirirseniz iyi olmaz.
- Mister Johnnie buna gerek görmedi.
- Lütfen içine biraz yağ koyunuz. Erzakınızı nereye koyuyorsunuz?

Melez kadın korkarak gözlerini duvardaki gömme dolaba doğru çevirdi. Scarlett hemen dolabın kapağını açtı. Yerde içi mısır unu dolu olan bir fıçı vardı. Rafın üzerinde de bir torba buğday unu, biraz kahve, bir paket şeker, bir şişe hintdarısı özü ve iki domuz sucuğu vardı. Scarlett birden öfkeleni. Arkasında duran Johnnie'ye dönerek ona nefretle baktı.

— Geçen hafta size gönderdiğim beş çuval un nerede? Şeker ve kahve nerede? Elinize teslim edilen beş domuz sucuğu ve bir teneke yağ nerede? Hintpatatesi ile patatesler nerede? Bütün bu erzak nereye gitti? Eğer bunların hepsi yenmişse siz bu adamlara günde beş öğün yemek veriyorsunuz demektir. Böyle bir şey yapmayacağınıza göre, bunlar bir hafta içinde nasıl bitti. Onları sattınız değil mi? Hırsız herif hepsini sattın, paraları cebine indirdin, zavallılara nohut ile mısırdan başka bir şey vermedin değil mi? Onların neden bu kadar zayıfladıklarına şaşmamak gerek. Yolumdan çekil de geçeyim.

Scarlett, Johnnie'yi iterek kulübeden çıktı.

— Hey oradaki, evet evet siz! Buraya gelin! diye kürek mahkumlarından birini çağırdı. Adam yavaş yavaş ayağa kalktı ve zincirlerini şingirdatarak geldi.

— Domuz eti yiyeli ne kadar zaman oluyor?

Zavallı adam başını eğdi ve gözlerini toprağa dikti.

— Haydi söyleyin!

Kürek mahkumu başını Scarlett'e doğru çevirdi. Ona yalvaran gözlerle bakıyordu.

— Bir şey söylemeyecek misiniz? Yoksa korkuyor musunuz? Tamam. Kilerden bana biraz domuz sucuğu getirin. Rebeka ona bıçağını verin. Bu domuz sucuğunu arkadaşlarınızla paylaşacaksınız. Rebeka bu adamlar için galeta ve kahve yapın, onlara istedikleri kadar hintdarısı vereceksiniz. Haydi bakalım onlara ne hazırladığını göster.

Rebeka korkarak:

— Mister Johnnie için kahve ile unum var! dedi.

— Size ne söylüyorsam onu yapın. Siz Johnnie Gallegher benimle beraber arabaya kadar gelin.

Scarlett sert adımlarla yürüyerek arabasına bindi. Mahkumların üzerine oburca atıldıkları domuz parçalarını elleri titreyerek kestiklerini gördü. Gözleri sevinçten parladı, ama başını çevirip Johnnie ile karşılaşınca sevincin yerini nefret ve öfke aldı.

— Siz pek az rastlanan kötü ruhlu adamlardan birisiniz! diye bağırdı. Bana ortadan kaybolan bu erzakın parasını ödeyeceksiniz. Bundan sonra bu adamları doyurabilmek için ne gerekiyorsa size ben getireceğim. Onların aylık erzaklarını siz almayacaksınız. Böyle yaparsam beni artık kandıramazsınız.

— Bundan sonra... Öyle mi? Bana göre hava hoş. Artık burada olmayacağım.

— Benim yanımdan ayrılacağınızı mı söylemek istiyorsunuz?

Scarlett, az kalsın şunları da söyleyecekti:

— Pekiyi çek arabayı öyleyse!

Ama temkinli davrandı ve kendini tuttu. Eğer

Johnnie giderse o ne yapardı? Onun sayesinde Hugh'un zamanındakinden iki katı odun üretiyor ve bütün siparişler vaktinde karşılanıyordu. Şimdi o gidecek olursa yerine kimi tutacaktı?

— Evet iyi tahmin ettiniz, gidiyorum. Bana bıçkı atölyesinin yönetimini teslim ettiniz ve benden mümkün olduğu kadar odun üretmemi istediniz. O günlerde siz dükkkanı nasıl yürütmek istediğinizi bana söylemememiştiniz. Şimdi bana öğüt vermeye kalkmayın, kendi işinize bakın. Yanlış anlamayın ben sözleşmeye uyarım. Size para kazandırdım ve aldığım gündeliği de hak ettim. Şimdi her yere burnunuzu sokuyorsunuz, beni mahkumların yanında sorguya çekiyorsunuz, beni onların yanında azarlıyorsunuz. Bundan sonra benim otoritem kalmaz. Bu adamlar birer serseridir ve benim verdiklerimden fazlasına layık değildir. Haydi siz kendi işinize bakınız ve hemen sizi bırakıp gitmemi istemiyorsanız beni rahat bırakın da istediğim gibi hareket edeyim.

Scarlett, ne yapacağını bilemiyordu. Eğer Johnnie dediğini yaparsa yine yalnız kalırdı. O kürek mahkumlarının gece kaçmamalarını sağlamak için bıçkı atölyesinde mi yatıp kalkacaktı. Kurnaz Johnnie, Scarlett'in zor durumda olduğunu hemen anladı. Çünkü yüzündeki gergin ifade kaybolmuştu. Yumuşak bir sesle:

— Vakit geç oluyor Mrs. Kennedy! dedi. Eve dönse-
niz daha iyi olur. Böyle basit işler için birbirimizin canını sıkmayalım. Haydi gündeliğime karşılık bana on dolar verin ve bir daha bundan söz etmeyelim.

Scarlett, istem dışı bir hareketle mahkumlardan yana baktı. Zavallılar domuz sucuğunu kemirip bitirmişlerdi. Soğuk rüzgarın içinde estiği eski barakada iyi olmayı bekleyen hasta mahkumu düşündü. Johnnie Gallegher'e yol verebilirdi. Bu herif hayvanın ve hırsızın tekiydi, ama iş konusunda çok yetenekliydi. Şurası bir gerçektir ki, Scarlett'in bu adama ihtiyacı vardı. Daha da kötüsü Johnnie'yi bugünlerde işten çıkartamazdı, çünkü ona para kazandırıyor. Yapacağı tek şey

vardı: Bundan sonra kürek mahkumlarının yemeklerini kontrol altına alabilirdi.

Scarlett soğuk bir tavırla;

— Gündeliğimize karşılık on dolar veriyorum. Yarın sabah bu konuyu görüşmek üzere tekrar geleceğim! dedi.

O bu olayın kapandığını anlıyor, Johnnie de yarınki tartışmanın ne olabileceğini biliyordu. Dizginleri saldı ve atı kırbaçladı. Araba yola koyulunca Scarlett vicdanı ile hesaplaşmaya başladı. Parayı seviyordu, hep kazanmak istiyordu. Ama mahkumları bu aşağılık İrlandalı'nın vahşi ellerine teslim edemezdi, bu büyük bir haksızlık olurdu. Eğer kötü davranışlar yüzünden kürek mahkumlarından biri ölecek olursa, bundan Johnnie kadar kendisinin de sorumlu olduğunu düşünüyordu. Mahkumların durumları ne kadar kötüydü. Ama bir suç işlediği için bunun sonuçlarına da katlanmak gerekirdi. Bu düşünce Scarlett'i bir parça teselli etti. Ama zavallı kürek mahkumlarının perişan yüzlerini anımsamaktan kendini alıkoyamadı. Sonra her zaman yaptığı gibi "bütün bunları sonra düşünürüm!" diyerek omuzlarını silkti.

*

* *

Araba Shanty Town'un yolu üzerine geldiği zaman güneş batmış, orman yine karanlığa gömülmüştü. Dondurucu bir rüzgâr ağaçların dallarında ılık çalıyordu. Scarlett böyle bir zamanda asla dışarıda, hele böyle bir yerde bulanamazdı, hemen evine dönmek istedi.

Boş yere Sam'i aradı. Zencinin kararlaştırdıkları yerde bulunmaması onu kaygılandırdı. Yankeeler'in Sam'i yakalamış olmalarından korkuyordu. Bu sırada bir kişinin zenci kampına doğru çıktığını işitince biraz rahatladı. Ama yolu dönen Sam değildi. Bu gorile benzeyen bodur bir zenciyle, perişan kılıklı bir beyazdı. Scarlett arabayı durdurdu, tabancasını aldı.

Beyaz adam:

— Bana biraz para verir misiniz hanım? Açlıktan ölüyorum! dedi.

Scarlett sesini sertleştirerek bağırdı:

— Haydi çekil yoldan! Yanımda para yok!

Beyaz adam şimşek gibi hızlı bir hareketle atın yularını tutup;

— Arabaya çık! diye zenciye bağırdı. Korsesine bak, bunlar paralarını orada saklarlar.

İşte bundan sonrası Scarlett için tam bir karabasan gibi geçti. Tabancasını doğrulttu, ama atı vurmaktan korktu. Vahşi bir çılgılık atan zenci arabaya sıçracaktı ki... Scarlett, birden ona dönüp elindeki tabancayı ateşledi. Tabancasından çıkan kurşunun hedefine isabet edip etmediğini düşünürken siyah bir elin, sımsıkı tuttuğu tabancasını aldığını hissetti. Zenci yanı başındaydı, kendisine o kadar yakındı ki vücudundan çıkan kokuyu duyuyordu. Serbest olan eliyle onu arabadan atmaya çalışıyordu. Ama mücadelesi boşunaydı. Siyah el, korsesini yukarıdan aşağıya kadar yırttı; sonra göğsüne girdi. Scarlett hayatında bu kadar korktuğunu anımsamıyordu. Sinir krizleri geçirerek inlemeye başladı.

Beyaz soyguncu:

— Onu sustur! Oradan çıkar! diye bağırdı. Siyah el, genç kadının ağzına doğru yükseldi. Scarlett bu pis eli var gücüyle ısırды. Zenci acıdan feryat ederken, beyaz adam da küfür ediyordu. Onların yanında üçüncü bir kişi belirmişti. Arabadaki zenci, güçlü bir adamın elinden kurtulmak için çırpınıyordu.

— Kaçın Mrs. Scarlett! diye bağıırıyordu Sam.

Bütün vücudu korkudan tir tir titreyen Scarlett dizginleri eline alıp atı kırbaçladı. Hayvan birden ileri doğru sıçradı. Scarlett bu sırada arabanın tekerleklerinin yumuşak bir şeyin üstünden geçtiğini farkettti. Bu Sam'in güçlü yumrukları ile yere serilen beyaz adamdı. Scarlett o kadar korkmuştu ki, durmadan atı kırbaçlıyordu. Araba hızla giderken bir taşa takıldı, az

kaldı devrilecekti; ama hiçbir şeye dikkat etmiyordu. Tek amacı vardı: Kaçmak! Kaçmak! Bu karabasandan kurtulmak!

Arkasından koşan biri vardı: Eğer araba yavaşlarsa onun eline düşeceğini biliyordu. Bu da ölüm demekti. Bir ses;

— Mrs. Scarlett durun! diye bağıırıyordu. Atını kırbaçladı ve adamın arabaya ne kadar yakın olduğunu anlamak için arkasına baktı. Uzun bacaklarının elverdiğince bütün hızıyla peşinden gelmekte olan Sam'i gördü. Hemen dizginleri kasti, kısa bir süre sonra Sam arabaya sıçradı. Sam o kadar iri yapılydı ki Scarlett ona yer açabilmek için arabanın kenarına çekilmek zorunda kaldı.

Sam'in yüzü kan ve ter içinde kalmıştı.

— Sizi yaraladılar mı? diye derin derin soluyarak sordu.

Scarlett cevap veremeyecek durumdaydı. Ama Sam'in bakışlarının üzerine çevrilmiş olduğunu görünce korsesinin beline kadar yırtıldığını ve göğsünün tamamen açıkta olduğunu farkettti. Dizginleri Sam'e vererek, iki kumaş parçasını göğsünün üzerinde yanyana getirmeye çalıştı. Sonra başını eğip ağlamaya başladı.

Sam Scarlett'in bir an önce eve ulaşması gerektiğini anladı ve atı kırbaçlamaya başladı.

— Haydi bakalım yavrum! Daha hızlı!... Daha hızlı! Deh!...

At dört nala gidiyordu. Araba bozuk yolda sıcıyor, çukurlara giriyor, taşlara takılıyor, devrilme tehlikesi geçiriyordu.

— Öyle sanıyorum ki o zenciği öldürdüm. Ama tam anlayamadım. Eğer size bir kötülük yaptıysa gidip ona bir bakayım.

Scarlett heyecan, korku ve dehşetten perişan bir haldeydi.

— Hayır hayır!... İstemez! Çabuk! Çabuk eve gidelim! diye ancak konuşabildi.

Nihayet o korkunç karabasan bitmişti. Scarlett'in teselliye ihtiyacı vardı, ama onun canını sıkan bir şey olmuştu. Frank, onu Melanieler'e getirdikten sonra Ashley ile birlikte dışarı çıkmıştı. Başına gelen bunca olaydan sonra kocası onu yalnız bırakıp nasıl olur da bir politik toplantıya gidebilirdi? Bu nazik olmayan bir davranıştı! Frank çok bencil hareket etmişti!

Sam, onu kolları arasında beline kadar yırtık korsesiyle getirdiği zaman, kocası insanı çileden çıkartan bir tavırla karşılaşmıştı Scarlett'i. Başına gelenleri anlattığı zaman da Frank dudaklarını bir kez olsun ısır-mamış ve heyecanlanmamıştı. Yalnız ona şunu sormakla yetinmişti:

— Yaralandınız mı şekerim, yoksa yalnızca korktunuz mu?

O sırada öfkesi ve hıçkırıkları onun cevap vermesini engellemişti. Sam onun yerine söze karışıp;

— Korsesini karıştırdılar afandım! demişti.

Frank:

— Sen çok mert bir insansın. Sam, yaptıklarını unutmayacağım! diyerek ona bir şeye ihtiyacı olup olmadığını sormuştu.

— Avat afandım, var! Ben mümkün olduğu kadar çabuk Tara'ya gitmeliyim. Yankeeler beni arıyorlar!

Frank bu itirafı soğukkanlılıkla karşılaşmıştı ve Sam'e hiçbir şey sormadan şöyle demişti:

— Arabayı alacaksın. Peter seni bu gece Rugh and Ready'ye kadar götürecektir. Orada sabaha kadar ormanda saklanırsın. Sonra ilk trenle Jonesboro'ya gidersin. Yapılacak en iyi şey budur.

Sonra Scarlett'e dönerek;

— Haydi yavrum ağlama artık! demişti. Olan oldu. Miss Pitty sizden valerian(*) şişenizi getirmenizi rica edeceğim. Dadı, Mrs. Scarlett'e bir bardak şarap getiriniz.

Scarlett çok ağlamıştı, ama bu sefer akanlar öfke gözyaşlarıydı. Genç kadın teselli edilmeyi, intikamdan söz edilmesini bekliyordu. Frank'in kendisine öfkelenmesini, bu davranışına yeğ tutardı.

Frank ile Ashley'nin gittikleri küçük bir politik toplantıdan başka bir şey değildi. Melanieler'e gitmek için elbise değiştirmesini ona söylediği zaman kulaklarına inanamamıştı. Başından böyle korkunç bir olay geçen insan için kaygılanmak gerekirdi. Üstelik o akşamı Melanieler'de geçirmeyi asla istemeyeceğini de anlamalıydı. Bütün sinirleri sadece gerilmemişti, korkmuştu, hırpalanmıştı, canı yanmıştı, utanmıştı, kalbi kırılmıştı. Yalnız bir şeyi düşünüyordu: Yumuşak bir yatakta, ayağında sıcak tuğlalarla yatmak. Frank eğer onu gerçekten sevseydi, onu asla yalnız bırakmazdı. Yanıbaşında kalır, elini tutardı. Frank eve döndüğünde bütün düşündüklerini ona söylemekten çekinmeyecekti.

Melanie'nin küçük salonu, Frank ve Ashley yokken kadınların toplandıkları zamanki kadar sakindi. Ateş şöminede çıtırdıyor, salona tatlı bir sıcaklık yayıyordu. Masanın üzerindeki lamba çevreye sarı ışık saçıyordu. Scarlett, Melanie, Pittypat ve India'nın etekleri oturdukları yerden yanlara taşıyordu. Dört kadın da ayaklarını taburelerin üzerine uzatmıştı. Çocukların yattıkları odanın kapısı açıktı, Wade, Beau ve Ella Lorena'nın soluk alışları duyuluyordu. Şöminenin yanına sırtını ateşe vererek oturan Archie, bıçağı ile bir odun parçasını oymaya çalışıyordu. Pis ve kıllı ihtiyar adamla bu seçkin dört kadının bir arada bulunmaları; kırçıl ve hırçın bir bekçi köpeği ile dört küçük beyaz kediye benziyordu.

(*) Kediotu anlamındadır. Bu ot, içindeki terpenik esanstan ileri gelen spazm giderici nitelikler taşır.

Melanie harp çalan kadınlardan uzun uzadıya söz ediyordu. Bu anlatılanlara Scarlett'in canı o kadar çok sıkılıyordu ki az kaldı "bu harp çalan kadınların canlarını cehennem!" diyecekti.

Yanındakileri korkutarak, içine düştüğü dehşeti sakinleştirmek için uğradığı saldırıyı anlatmak istiyordu. Ama ne zaman bu konuyu açmak istese Melanie konuşmayı değiştiriyordu. Scarlett'in öfkeden patlamak elinde değildi. Demek herkes Frank kadar kötüydü.

Bugün akşama doğru ortaya çıkan olay onu büyük ölçüde sarsmıştı. Goril yüzlü zenci, gözlerinin önüne geldikçe vücudu ürperiyordu. Siyah elin korsesine uzandığını anımsadıkça o anda duyduğu korkuyu tekrar tekrar yaşıyordu. Melanie ise durmadan dinlenmeden konuşuyordu. Scarlett onun anlattıklarına çoğunlukla öfkeleniyordu. Öfkesini bastırabilmek için dikiş dikmeye çalışıyordu, ama sinirlerinin gerilmesini önleyemiyordu. Bu durum sürerse birden sinirlerinin boşalmasından çekiniyordu. Archie'nin kendisinin yanından ayrılmasına kızdığı için ihtiyar adama öfkeli gözlerle baktı. Archie elindeki bıçakla odunu oyuyor, böylece kendine göre eğleniyordu. Tam bu sırada eski kürek mahkumu birden şömeniye döndü ve ateşin üzerine doğru tükürdü. Archie'nin tükürmesi sanki bir top gürültüsünü andırmıştı ve Melanie, India ve Pittypat korktular.

India ihtiyar adama;

— Bu kadar gürültü yapmanız gereksiz! diye sinirli bir sesle çıkıştı.

Scarlett India'nın bu tepkisine çok şaşırılmıştı. Çünkü India'yı davranışlarını kontrol etmesini bilen bir kişi olarak tanıyordu.

Archie yeniden tükürürken;

— Gereksiz olduğunu nereden biliyorsunuz?

Melanie hafifçe kaşlarını çatarak India'ya baktı.

Pittypat:

— Babamın tütün çiğneme alışkanlığı yoktu ve ben

buna çok sevinirdim! diyerek konuşmaya başladı. Ama Melanie, halasının da sözünü kesti. Scarlett ilk kez böyle bir şeye tanık oluyordu.

— Ah sus halacığım. Ne kadar çok becerilere sahip olduğunu biliyorum.

Pittypat, Melanie'nin bu davranışına çok kızmıştı.

— Aman Tanrım! diyerek elindeki işi bir kenara bıraktı. Melanie'nin çok konuşması, India'nın tavrı onun da dikkatini çekmişti. Sinirli bir biçimde;

— Bu akşam sizde tuhaf bir hal var! dedi. India ve sen maşayla bile tutulacak insanlar değilsiniz!

İkisi de Pittypat'e cevap vermedi. Melanie özür bile dilemedi; o çok sinirliydi. Başını elindeki işine eğerek dikiş dikmeye başladı.

Pittypat, merakını gidermek için tekrar sordu:

— Melanie çok fazla ve biraz gereksiz uyarılarda bulunuyorsun. Bu akşam sizlere ne oluyor kuzum?

Yine ona cevap veren olmadı. Scarlett, "gerçekten de bir şeyler oluyor. Acaba bir şeyin farkına varamayacak kadar kendi derdime mi düştüm?" diye düşündü. Evet salonda Melanie'nin bütün çabasına rağmen çok değişik bir hava vardı. Scarlett çevresine göz gezdirirken India'nın sıkıntılı bakışlarını farketti. Bu kinden ve aşağılamaktan daha başka şeyler ifade eden ölçülü ve anlamlı bir bakıştı.

India o sırada Archie'ye döndü. Eski kürek mahkumuna bakarken yüzündeki öfke kaybolmuş, yerini üzüntülü bir ifade almıştı. Archie'ye adeta acıyarak bir şeyler sormak ister gibi bakıyordu. Archie de kendisine India tarafından bakıldığını farketmiyormuş gibi görünüyordu. İhtiyar adam gözlerini Scarlett'e dikerek onu India'nıninkine benzer bakışlarla süzüyordu. Melanie ise sohbeti canlandıracak bir girişimde bulunmuyordu. Pittypat de beklediği cevaplardan yoksun kalınca susmayı yeğlemişti. Salondaki sessizlik gittikçe can sıkıcı bir hal alıyordu. Scarlett rüzgarın ağaç dallarında, çatıda, pencerelerde çıkardığı sesi dinliyordu.

Birdenbire bu toplantı, çok tatsız bir görünüme bü-

ründü. Anlamı anlaşılamayan, daha doğrusu Scarlett tarafından bilinemeyen gergin hava gittikçe artıyor, salondakileri etkisi altına alıyordu. Archie kaygılı görünüyordu. Onun kılı kulakları kırıyordu. Melanie ile India ihtiyar adamın sıkıntılı halini izliyorlardı. Bu iki kadın da dışarıyı dinliyordu. Onlar ne zaman bir nal sesi duyulacak olsa ellerindeki işi bırakıp başlarını kaldırıyorlardı. Rüzgarın bahçede neden olduğu bir hışırtı bile, onların dikkat kesilmelerine yetiyordu. Evet, bu gece bir şeylere gebeydi. Ortada olağanüstü bir durum vardı ve bunu görmemek için insan kör olmalıydı. Scarlett de "acaba neler oluyor ya da neler olacak?" diye düşünüyordu.

Bir şeyler oluyordu, ama Scarlett farkında değildi. Saf yüzünde neşenin yerini somurtkanlığın aldığı Pittypat de her şeyden habersizdi. Oysa Archie, Melanie ve India işin farkındaydılar. Bu sessizlik içinde Scarlett yuvasındaki bir sincaba benziyordu. Pittypat hariç diğerleri bir şeyler biliyor ve bekliyordu. Onların kaygılarını ise Scarlett'i eskisinden daha çok sinirli yapıyordu. Acemice bir hareket yaparak dikiş iğnesini parmağına batırdı. Herkesi korkutan bir çığlık attı. Kan çıkana kadar parmağını sıktı. Elindeki işini yere atarak;

— Dikiş dikemeyecek kadar sinirliyim! dedi. İçimden avazım çıktığı kadar bağırarak geliyor. Gidip yatacağım. Frank benim ne durumda olduğumu biliyordu. Beni evimden çıkmak için zorlamamalıydı. Kadınları zencilere ve Carpetbaggerlar'a karşı savunmasını gayet iyi bilir, ama iş başa gelince ortalıkta gözükmez. Zaten onun evde benimle meşgul olduğunu hiçbir zaman görmedim ki... Nutuk atmaktan, gevezelik etmekten başka bir şey bilmeyen bir sürü adamla bir araya gelip...

Bu sırada gözleri India'ya takıldı ve birden sustu. India derin derin soluyor, solgun gözleriyle Scarlett'i süzüyordu. Donuk bakışlarında acımasız bir ifade vardı.

Scarlett:

— Size sormamda bir sakınca yoksa bana neden

her zaman böyle bakıyorsunuz? diye India'yı iğneleyen bir tavırla sordu. Bende dikkatinizi olağanüstü bir biçimde çeken bir hal mi var?

— Hayır Scarlett, sormanızda bir sakınca yok! derken, India'nın gözleri ateş saçıyordu. Hatta kalbimde olanları size söylemekten de çok memnun olurum. Sizin Mister Kennedy gibi saygıdeğer bir adamı alaya almanızı işitmek benim için nefret edilecek bir şeydir. Eğer bilseydiniz...

Melanie birden;

— India! diye bağırarak onun sözünü kesti.

Scarlett, sinirlenerek cevap verdi:

— Ben kocamı sizden daha iyi tanırım!

Bu sırada Melanie, India'ya baktı; genç kız dudaklarını ısırdı. Sonra soğuk ve kin dolu bir sesle konuşmasını sürdürdü.

— Korunmaya ihtiyacınız olduğunu söylemeniz bana çok iğrenç geliyor. Sizi koruyacak bir kimse olsun ya da olmasın sizce durum değişmez. Eğer korunmaya önem verseydiniz kentte kendinizi herkese sergilemezsiniz. Kendinize hayran olmalarını istediğiniz adamlara sık sık gitmezsiniz. Bugün akşama doğru ortaya çıkan olay çıkmasaydı ve bir adalet olsaydı, işler daha çok sizin aleyhinize gelişirdi!

Melanie ilkinden daha yüksek bir sesle;

— Ah India! diye bağırarak zorunda kaldı.

Scarlett de Melanie'ye bağırdı:

— Bırak söylesin! Ne düşündüğünü bilmekten memnun oluyorum. Benden nefret ettiğini ve bunu itiraf edemeyecek kadar da ikiyüzlü olduğunu biliyordum. Eğer o hayranlarını peşine takmak istiyorsa sabahdan akşama kadar sokaklarda çırılçıplak dolaşmakta bir an bile duraksamasın!

India birden ayağa fırladı, zayıf vücudu bu ağır hareketin etkisiyle titriyordu. Öfkesinden kontrol edemediği bir sesle konuşmaya başladı:

— Evet sizden nefret ediyorum. Ama sustumsa bu ikiyüzlü oluşumdan ileri gelmiyor. Bu sizin anlayama-

yacağınız nezaketle ya da iyi terbiye edilmeye ilgili değildir, bu vicdanımdaki bir duyguyla bağlantılıdır. Eğer küçük kinlerimizi susturamazsak Yankeeler'e karşı zafer kazanmaya asla imkanımız yok demektir. Ama siz... Siz akli başında kimselerin etkinliğini yok edecek her şeyi yaptınız, onları utandırdınız, Yankeeler'e hak verdiniz. Yankeeler sizin bizden yana olmadığını bilmiyorlar. Oysa siz hiçbir zaman bizden yana değildiniz. Yankeeler'de sizin soylulukla ilginiz olmadığını anlayacak yetenek yoktur.

India hırsından çılgına dönmüş gibiydi. Salondakiler onun sustuğunu sandıkları bir sırada o derin bir soluk aldıktan sonra içini dökmeye devam etti:

— Arabanızla ormandan geçerken yalnız bir saldırıya hedef olmakla kalmıyorsunuz, aynı zamanda aşağı tabakadan tüm beyazları ve zencileri de kışkırtarak derli toplu kadınları tehlike içinde bırakıyorsunuz. Sonuçta sizin hatalarınız yüzünden tanıdığımız erkekler hayatlarını tehlikeye atıyorlar. Çünkü onlar...

Tam bu sırada Melanie;

— Aman Tanrım, India! diye bağırdı. Susacak mısın? Şimdi sırası değil! Zaten söz vermiştin!...

Scarlett, Melanie'nin öfkelenmesine hayret ederken Pittypat de;

— Aman yavrularım! diye inleyerek ağlamaya başladı.

Scarlett öfkeyle ayağa kalkarak;

— Niçin sırası değilmiş? diye sordu. Sonra gözlelerinden alevler saçarak India'nın karşısına dikildi.

Birden Archie'nin onları aşağılayıcı bir sesle;

— Durun miskin tavuklar! dedi ve kendisinden beklenmeyen bir çeviklikle ayağa kalktı.

— Susun! Yoldan biri geliyor. Bu Mister Wilkes olamaz. Gevezelik etmenin sırası değil.

Archie'nin sesinde erkeklere özgü bir otorite vardı. Kadınlar onun uyarısına boyun eğip sustular. O topal olarak kapıya giderken yüzlerdeki öfke ifadesi kayboldu.

Daha kapı çalınmadan Archie;

— Kim o? diye sordu.

— Yüzbaşı Butler. Kapıyı açın!

Melanie öyle çabuk hareket etti ki etekleri havalandı ve bacakları dizlerine kadar göründü. Archie onu durduracak zamanı bulamadan, o hızla kapıyı açtı. Siyah fötr şapkası kaşlarına kadar inmiş, paltosunun etekleri rüzgarda havalanan Rhett Butler eşikte duruyordu.

İlk kez kibar davranışlarından vazgeçtiği görülüyordu. Şapkasını başından çıkarmadan ve oradaki kişileri dikkate almadan ve hiçbir nezaket sözcüğü söylemeden Melanie'yi adeta sorguya çekmeye başladı:

— Nereye gittiler? Çabuk söyleyin! Bu bir ölüm kalem sorunudur!

Scarlett ile Pittypat birbirine korkulu gözlerle bakiştılar. India ürkmüş bir kedi gibi odadan çıkıp Melanie'nin yanına gitti.

— Ona bir şey söyleme! diye bağırdı. Bu bir casus, bir Yankee'dir! Bir Scalawag'dir!(*)

Rhett sanki India'nın söylediklerini duymamış gibi, ona başını bile çevirmedi.

— Haydi, çabuk! Söyleyin Mrs. Wilkes! Belki henüz daha zamanımız vardır.

Melanie korkudan taş kesilmiş gibiydi. Rhett'e bir delinin gözleriyle bakıyordu sanki...

Scarlett birden atıldı.

— Haydi oradan iblis! diye bağırdı ve sonra Archie'yi uyardı.

— Kapıyı kapatın! Siz de Mrs. Melanie odaya giriniz. Haydi defol git buradan pis Yankee soyu!...

Melanie perişan bir halde;

— Hayır Archie, hayır! dedi. Titreyen elini Archie'nin kapıyı kapamasını önlemek için Rhett'in kolunun üzerine koydu.

(*) Zencilerin davasından yana olan ve plantasyon (kahve, kakao, kauçuk, pamuk vb. sanayide kullanılan bazı bitkilerin geniş ölçüde yetiştirildiği işletme) sahiplerinin egemenliğine karşı çıkan Güneyli.

— Neler oluyor? Nasıl... Nasıl öğrendiniz?

Rhett sabırsızlıkla kibarlık arasında bocalayarak;

— Pekiyi ama Mrs. Wilkes! diye bağırdı. Onlardan uzun zamandır kuşkuluyorlardı. Yalnız bu akşama kadar yakalanmayacak kadar kurnaz davranabildiler. Nasıl mı haberim oldu? İki Yankee yüzbaşısıyla poker oynuyordum. Onlar sarhoştı, bana söylediler. Yankee-ler bu akşam bir şeyler olacağını biliyorlardı. Zavallı deliler tuzağa düştüler.

Melanie başına sert bir darbe yemiş gibi sendeledi. Rhett onu belinden tutmasa yere düşecekti.

India:

— Ona bir şey söyleme! O seni söyletmeye, ağzından laf almaya çalışıyor! diye bağırdı. Duymadın mı, geceyi Yankee subaylarıyla oyun oynayarak geçirdiğini söyledi!

Rhett, Melanie'nin solgun yüzüne dikkatle bakarak ve India'nın bu sözlerini de duymamış gibi davranarak tekrar sordu:

— Nereye gittiler, söyleyiniz? Toplandıkları bir yer var mı?

Scarlett korkusuna ve olup biteni anlamamasına rağmen Rhett'in şu andaki yüzü kadar ifadesiz bir yüz görmediğini düşündü. Ama Melanie bu yüzde başka şeyler görüyor ve ona güven veren bir ifadeyi farkediyordu. Gücünü topladı ve Rhett'in kolundan sıyrıldı. Titrek bir sesle;

— Shanty Town yanında Decatur yolunun kenarında eski Sullivan çiftliğinin mahzeninde toplanıyorlar... Hani şu yarısından çoğu yanmış olan çiftlikte!... dedi.

— Teşekkür ederim. Atla uzun sürmez. Yankeeeler buraya gelince bir şey belli etmeyiniz.

Rhett o kadar hızla uzaklaştı ki, biraz önce onunla tartışanlar onun gelip gittiğinden bile kuşkulandılar.

Pittypat:

— Yankeeeler mi gelecek? diye mırıldandı ve ayağı kanepeye takılarak sendeledi.

— Neler oluyor canım? Bu da ne demek? Söyle-

mezseniz deli olacağım!

Scarlett Melanie'yi omuzlarından yakaladı ve onu cevap vermeye zorlamak istemiş gibi sarstı.

— Bütün bunlar nedir? Siz Ashley'nin ve Kennedy'nin ölümlerinden sorumlusunuz!

India boğuk sesine rağmen Scarlett'e karşı haklı olduğunu kanıtlamış bir tavırla;

— Titremeyi bırak Melly! Kendini toparla biraz, yoksa bayılacaksın! dedi.

Melanie:

— Hayır! diyerek bir sandalyeye doğru yürüdü.

Scarlett:

— Tanrım! Aman Tanrım! Hiç bir şey anlamıyorum, Ashley'yi öldürmek mi? Rica ederim, biri bana bunu anlatıversin! diye soruyordu.

Archie borazanı andıran bir sesle Scarlett'in sözünü kesti:

— Haydi bakalım, hepiniz oturun! Sakin görünmeye dikkat edin, dikişlerinizi elinize alın. Akşam olduktan sonra Yankeeler evi gözetliyorlardır. Hemen dikiş dikmeye başlayın.

Kadınlar Archie'nin uyarısına boyun eğdiler.

Scarlett tekrar;

— Ashley nerede? Ona ne oldu Melly? diye bağırdı.

India:

— Kocanız nerede? O sizi ilgilendirmiyor mu? diye yırtığını yamamakta olduğu peçeteyi delice hareketlerle buruşturarak sordu.

Melanie kendine hakim olmaya çalışıyordu.

— India rica ederim!

Ama o hem India'yı sakinleştirmek, hem kendisini toparlayabilmek için tüm gücünü ortaya koyuyordu.

— Scarlett, bunu sana söylemeliydik! Ama... Ama bu akşam sen o kadar heyecanlıydın ki... Frank sandı ki... Sen Klan'a her zaman karşı çıkıyordun.

— Klan mı?

Scarlett bu sözcüğü, hiç işitmemiş ve anlamını bilmiyormuş gibi söyledi.

Sonra tekrar sorarken sesi inliyordu sanki...

— Klan mı? Ashley Klan'a dahil olamaz. Hele Frank hiç olamaz! Bana söz vermişti.

India:

— Mister Kennedy Klan'a üyedir. Ashley de öyle. Tanıdığımız bütün erkekler Ku Klux Klan'ın üyesidir! diye bağırdı. Bunlar erkek değil mi? Beyaz erkekler ve Güneyliler. Ayıp bir şeymiş gibi saklanacak yerde bununla kıvanç duymalıydınız.

— Hepiniz biliyordunuz ve siz bana...

Melanie:

— Seni perişan etmekten korkuyorduk! diye üzüntülü bir biçimde cevap verdi.

— Demek bu politik toplantı sözü uydurmaydı, öyle mi? Onlar demek oraya gidiyorlardı. Ah demek Frank bana böyle söz verdi. Şimdi Yankeeler benim bıçkı atölyeme elkoyacaklar. Mağazayı da alacaklar. Frank'i hapse atacaklar... Aman Tanrım! Pekiyi Rhett Butler ne demek istiyordu?

India, Melanie'ye şaşkın gözlerle baktı. Scarlett elindeki işi yere atıp ayağa kalktı.

— Eğer bana söylemezseniz kente giderim ve gerçeği öğrenmeye çalışırım. Şunu bilin ki, öğreninceye kadar herkese sorarım.

Archie tek gözünü Scarlett'e dikerek;

— Oturun! dedi. Size ben anlatacağım. Siz gezintiye çıktığınız ve hatanız yüzünden başınıza bir sürü belayı davet ettiğiniz için Mister Wilkes ile Mister Kennedy ve öteki adamlar bu beyazı öldürmeye gittiler. Onu ele geçirebilmeleri için kuşkusuz Shanty Town'ı köşe bucak aramaları gerek. Eğer bu Butler denen Yankee doğru söylediyse Yankeeler bir şeyden kuşulanmışlardır. Adamlarımız tuzağa düşmüşlerdir. Eğer Butler'ın dediği doğru değilse, demek ki o bir casustur. O zaman bizimkileri Yankeeler'e teslim edecektir. Onlar da kafalarını nasıl kurtaracaklar Allah bilir. Onları ele vermese bile yine bu adamı öldüreceğim. Kafamı uçursalar bile bu işi yapacağım. Eğer bizimkileri öl-

dürmedilerse Texas'a kaçarlar ve belki hiç dönmezler. Bütün bunlar sizin hatanız yüzünden. Mrs. Scarlett elerinizde hâlâ kan izi var.

Scarlett için içyüzünü yavaş yavaş anlıyordu. Yüzünün ifadesi değişmeye başladı. Melanie bunun farkına vardı. Scarlett'in yüzündeki şaşkın görünüm, şimdi yerini korkuya bırakıyordu. Melanie ayağa kalktı ve elini Scarlett'in omuzuna koydu. Sert bir sesle;

— Bir şey daha söylerseniz Archie sizi kapı dışarı ederim. Bu onun hatası değildir. O yalnızca kendisine layık olanı yapmıştır. Erkeklerimiz de yapılması gerektiğini sandıkları şeyi yapıyorlar. Hepimiz aynı biçimde düşüneyiz. Hele hepimiz aynı biçimde hareket edemeyiz. Başkalarını kendimizle karşılaştırmak doğru olmaz. India ile siz nasıl oluyorda onun kocası ile benim kocam belki de şimdi... Bu durumlar olurken ona sert sözler söyleyebiliyorsunuz.

Archie:

— Mrs. Melanie oturun ve dinleyin! At sesleri var dışarıda! dedi. Melanie yerine oturdu, Ashley'nin gömleklerinden birini alıp sökülük yerlerini dikmeye koyuldu. Nal sesleri iyice duyulmaya başladı, atlar dört nala geliyordu. Kısa bir süre sonra atlar evin önünde durdu. Adamlar bahçeye girdiler. Bir ses ötekilerini susturdu, onlar da aldıkları emre uyarak arka taraftaki verandaya dizildiler.

Dört kadına öyle geliyordu yüzlerce göz, perdeleri kapatılmamış olan pencereden onları gözetliyordu. Korkudan ölü gibi başlarını eğdiler ve dikiş diker gibi yaptılar. Scarlett kalbinin "Ashley'yi öldürdün! Ashley'yi öldürdün!" diye çarptığını işitiyordu. Üzüntüden çılgına döndüğü için Frank'in de tehlikede olduğunu hiç akıl edemiyordu. Belleğinde tek bir hayal canlanıyordu. Yankee askerlerinin ayaklarının dibine serilmiş Ashley'nin hayali...

Kapı hızlı hızlı vuruldu. Scarlett hemen Melanie'ye baktı ve genç kadının küçük yüzünde yeni bir ifadenin yayıldığını gördü.

Melanie sakın bir sesle;

— Kapıyı açın Archie! dedi.

Archie bıçağını çizmesinin içine koydu, tabancasını ateşe hazır duruma getirdi, topallayarak kapıya doğru gitti ve birden açtı. Pittypat bir Yankee yüzbaşısını yanında askerleriyle beraber görünce tuzağa yakalanan bir fare gibi inledi. Bu Rhett'in dostu yüzbaşı Tom Jaffery idi. Scarlett, ona yaptıracığı bir ev için biraz kereste sattığını anımsadı. Onu kibar bir adam olarak tanıyordu. Bu bakımdan kendisini ve ötekilerini tutuklamayacağını düşünüyordu. Yüzbaşı da Scarlett'i tanıdı ve sıkılarak eğildi:

— İyi geceler Mrs. Kennedy! Hanginiz Mrs. Wilkes!
Melanie:

— Benim! diyerek narin bir kadından beklenmedik bir cesaretle ayağa kalktı. Ne istiyorsunuz?

Yüzbaşı çevresine bir göz gezdirdi. Herkese tek tek baktı, masayı, elbise askısını inceledi.

— Mister Ashley ve Mister Kennedy ile konuşmak istiyordum.

Melanie yumuşak, ancak biraz titrek bir sesle;

— Burada değiller! dedi.

— Emin misiniz?

Archie:

— Mrs. Wilkes'ın cevabından kuşku mu duyuyorsunuz? diyerek söze karıştı.

— Affedersiniz Mrs. Wilkes. Saygısızlık etmek istemedim. Eğer yemin ederseniz evi araştırmam.

— Yemin ederim. Ama kuşkunuz varsa evi araştırın. Mister Kennedy'nin mağazasında bir toplantıya katılıyorlar.

Yüzbaşı:

— Mağazada yoklar. Bu akşam orada toplantı yok! diye kuşku duyduğunu belli eden bir sesle cevap verdi. Pekiyi öyle olsun. Dönüşlerini dışarıda bekleyeceğiz.

Yankee yüzbaşı olağan bir biçimde eğildi ve kapıyı kapatarak çıktı. Evdekiler dışarıda kısa bir emrin verildiğini duyular:

— Evi kuşatın her kapıya ve her penecereye bir adam koyun.

Askerlerin telaşlı konuşmaları çok kısa sürdü. Dört kadın yüzbaşının emrinin yerine getirildiğini anladı. Scarlett pencereden içeri bakan askerleri görünce korkudan az kaldı bayılacaktı. Melanie gayet sakin bir biçimde masanın üzerindeki bir hayli yıpranmış olan kitabı alıp yerine oturdu. Bu Victor Hugo'nun Sefiller^(*) adlı romanıydı. Sefiller'i Konfedere askerlerinin çok hoşuna gitmişti, onu geceleri karargahta tekrar tekrar okumuşlardı.

Melanie kitabı gelişigüzel bir yerinden açtı ve sakin bir sesle okumaya başladı.

Archie öteki kadınları tekrar uyardı:

— Haydi sizler de dikişlerinizi diki!

Üç kadın bu eski kürek mahkumunun emrine uydular ve işlerini tekrar ellerine aldılar. Scarlett, Melanie'nin kitap okumaya ne kadar zaman devam ettiğini farkedemedi, ama geçen süre ona saatlerce uzun geldi. Melanie boşuna okuyordu, çünkü hiçbir şey anlamıyordu.

Scarlett, Frank'i ve Ashley'yi düşünüyordu. Sessiz duruşunun da nedeni buydu. Ona Klan ile meşgul olmayacağına söz vermişti, ama... Bu türlü karışık işlerden her zaman çekinirdi. Bir anda son bir yıl içinde gösterdiği bütün çabalar boşa gidecekti. Mücadele ederek, acı çekerek, yağmurlu ve soğuk havalarda oradan oraya dolaşarak sağladığı her şey, evet her şey yok olup gidecekti. Bu ihtiyar Frank'in böyle delice Klan işlerine burnunu sokacağı kim bilebilirdi? Şimdi o ölmüştü ya da Yankeeler onu tutuklamışlardı. Belki de Ashley için de sonuç aynıydı. Scarlett sıkıntıdan, meraktan ve korkudan avucunun içine tırnaklarını batırıyordu.

(*) Victor Hugo'nun yazdığı "Sefiller" adlı romanın ilk baskısı, Fransa'da 1862 yılında yapılmıştır. Amerikan İç Savaşı (1861-1865) sürerken, bu eserin İngilizce baskısının yapılıp yapılmadığı ve İngiltere'de İngilizce olarak ilk kez ne zaman basıldığı araştırılmaya değer bir konudur.

Ashley öldürölmek tehlikesinde olduğu sırada, Melanie nasıl oluyor da kitap okumayı sürdürebiliyordu.

Fakat, Jean Valgean'ın başına gelen felaketleri anlatan satırlar, odadakileri sakinleştiriyordu. Scarlett, Tony Fontaine'in meteliksiz, perişan halde bir onlara sığındığı geceyi anımsadı. Tony evlerine gelmeseydi, ona para ve at vermeselerdi çoktan asılmış olacaktı.

Eğer Frank ve Ashley ölmemişlerse Tony gibi, hatta ondan daha kötü bir halde bulunuyorlardı. Ev kuşatıldığı için para ve elbise alabilmek için içeri giremezlerdi. Ayrıca bütün evler kontrol altına alınmış da olabiliirdi. Herhalde onlar şimdi çılgınlar gibi dört nala Texas'a gidiyorlardı.

Ama Rhett bir şeyler yapmış olamaz mıydı? Belki de Rhett, onlara tam zamanında yetişmişti. Rhett'in cepleri daima dolu olurdu. Onlara borç para vermiş olabiliirdi. Rhett'in gösterdiği çaba, Scarlett'e biraz garip geliyordu. Rhett neden Ashley'nin kaderiyle ilgileniyordu? Kuşkusuz ona karşı antipatisi vardı ve ondan nefret ediyordu. O halde neden? Ama bu soru cevapsız kalıyordu.

Scarlett kaygı ve üzüntü içinde kıvranarak inliyordu. İçinden "Ah, bütün bunlar benim suçum!" dedi. "India ve Archie'nin hakları var. Evet evet hepsi benim suçum! Ama ben onların Klan'a gidecek kadar çılgın olacaklarını sanmazdım. Hele benim başıma bir şey geleceğini hiç tahmin etmezdim. Ama başka ne yapabiliirdim? Melanie doğru söyledi: İnsanlar ne yapabilirlerse onu yapmalıdırlar. Benim bıçkı atölyesini yürütmem gerekiyordu. Para kazanmam gerekiyordu. Ama bunları kaybedeceğimi düşündükçe deli oluyorum! Buna neden ben olduğumu düşündükçe çıldırıyorum!"

Melanie Sefiller'i okumaya bir süre daha devam etti. Sonra sesi mırıldanır gibi çıktı, sonunda sesi kısıldı ve sustu. Başını pencereden yana çevirdi ve camın öbür tarafında kendisini gözetleyen Yankee askerleri yokmuş gibi bakmaya başladı. Öteki kadınlar da onun gibi yaptılar ve bahçeden gelen sesleri dinlemeye ko-

yulduzlar. Pencerelelerin kapalı olmasına ve rüzgarın çıkardığı gürültüye rağmen bir Yankee askerinin en iğrenç şarkılardan birini, General Sherman askerlerine özgü şarkıyı söylediği duyuluyordu. Bu Georgia içinde askerlerin yürüyüş marşıydı ve bunu söyleyen Rhett Butler'dı. Rhett ilk dörtlüğü henüz bitirmişti ki, iki başka sesin sahipleri zil zurna sarhoş oldukları için sözcükleri tam telaffuz edemedikleri gibi, marşın bestesini de berbat ediyorlardı.

Bir ara Yüzbaşı Jaffery'nin kısa bir emir verdiği duyuldu. Askerler hızlı adımlarla uzaklaştılar. Bu sırada kadınlar göz göze geldiler. Çünkü dışarıda Rhett ile birlikte marş söylemeye çalışanlar Ashley ve Hugh Elsing'di. Bahçeden şimdi daha değişik sesler geliyordu. Yüzbaşı Jaffery kısa sorular soruyor, Hugh gürültülü bir biçimde gülüyordu. Rhett çok ciddi cevaplar verirken Ashley garip bir sesle tekrarlayıp duruyordu:

— O halde nedir Tanrım! O halde nedir?

Scarlett, "bu Ashley değildir!" diye düşündü. "O hiçbir zaman sarhoş olamaz. Ya Rhett... Evet Rhett ne kadar çok içerse o kadar çok sakın olur. O içkiliyken bu kadar gürültü yapmaz."

Melanie kalktı, Archie de onun arkasından yürüdü. Yüzbaşının "bu iki adamı tutuklayın!" dediğini işitti. Archie hemen tabancasını kavradı.

Melanie:

— Hayır, bana bırakın! diye mırıldandı.

Scarlett; Melanie'nin yüzünü, onun Tara'da elinde kılıçla Yankee askerinin cesedini merdivenin başından izlerken gördüğü yüzüne benzetti. Şu anda onun görünümü tam bir dişi kaplana benziyordu. Melanie kapıyı ardına kadar açarak;

— Onu içeri getirin Yüzbaşı Butler! diye titreyen bir sesle bağırdı. Sanırım ona içki içirdiniz değil mi? Haydi şimdi içeri getirin bakalım!

Yolun ortasında duran Yankee Yüzbaşı:

— Üzgünüm Mrs. Wilkes! dedi. Eşiniz ve Mister Elsing tutuklanmıştır.

— Tutuklanmak mı? Neden? Sarhoşluktan mı? Eğer bütün sarhoşlar tutuklanacaksa ya Atlanta Kışla-sında hiç asker kalmaz ya da kışla cezaevine döner. Haydi Yüzbaşı Butler onu içeri getirin. Eğer siz ayakta durabiliyorsanız...

Scarlett, olup biteni bir türlü anlayamıyordu. Yal-nız Ashley ile Rhett'in sarhoş olmadıklarını biliyordu. Melanie de bu gerçeğin farkındaydı. Ama her zaman sevimli, yumuşak başlı ve seçkin bir kadın olan Mela-nie Yankeeler'e rol yapıyordu. O cadı gibi konuşuyor ve eşi ile Rhett'in yürümeyecek kadar sarhoş oldukla-rını iddia ediyordu.

Küfürlü bir tartışmadan sonra üç kişi basamakları çıkmak için büyük bir mücadele veriyorlardı. Ashley kapının önünde görüldüğü zaman yüzü solgun, başı yana düşmüş, saçları darmadağınktı. Adımları dola-nan Rhett ve Elsing onu koltuklarından tutuyorlardı. Onların yardımı olmasaydı yere düşeceği açıkça belli oluyordu. Elsing de Ashley'den farklı sayılmazdı.

Bu üç sarhoşun arkalarından Yankee Yüzbaşısı geliyordu. O eşikte durdu ve askerler omuzunun üze-rinden içeriye bakmak için yaklaştılar. Kapıdan giren soğuk rüzgar evin içinde esiyordu. Korkan, korktuğu kadar da ilgisi artan Scarlett, bir iskemleye çöken Ash-ley'ye ve ona yardım eden Melanie'ye bakıyordu. İşte o zaman gerçek durumu anladı ve az kaldı "Ashley sar-hoş değil!" diye bağıracaktı. Allah'tan tam zamanında kendini tutabildi.

Şimdi birçok insanın hayatının kendisine bağlı ol-duğunu, bunların umutsuz bir temsilde hazır oldukla-rını anladı. Şunu çok iyi biliyordu: Bu oyunda ne ken-disinin, ne de Pittypat'in oynayacakları rol yoktu. Ama ötekiler dramlardaki aktörler gibi cevaplar veriyorlardı. Artık oynanan oyunu ve ondan öncesinde olup bitenle-ri az da olsa kavramıştı. Ama bu kadarı bile sessizliği-ni korumak için yeterliydi.

Melanie:

— Onu şömineye yakın oturtun! diye öfkeli bir ses-

le emretti. Ve siz Yüzbaşı Butler hemen bu evden çıkın. Kocamı bu duruma düşürdükten sonra hâlâ buraya gelmeye nasıl cesaret ediyorsunuz?

Rhett ve Elsing, Ashley'yi eşinin istediği yere oturtular. Rhett sandalyenin arkasına yaslanarak kendisiyle tek konuşacak kişi olarak gördüğü Yankee Yüzbaşısına seslendi:

— Bakın Yüzbaşı! Bana nasıl teşekkür ediliyor? Anlıyorsunuz değil mi? Bunu polisin işe karışmasını önlediğim ve bu sarhoş adamı evine getirdiğim için hak ediyorum. Olacak şey değil! Bir de kapıdan çıkarken tekme atın bari... Üstelik köpek havlıyor beni ısırarak istiyordu.

Melanie'den zılgıt yeme sırası şimdi de Hugh Elsing'e gelmişti.

— Ya siz Hugh Elsing, hiç utanmıyor musunuz? Zavallı anneniz ne diyecek? Önce sarhoş oluyorsunuz, sonra bir... Yankee dostu olan Yüzbaşı Butler ile buralara kadar geliyorsunuz.

Melanie sanki yeni aklına gelmiş gibi bir tavırla Ashley'ye doğru döndü:

— Bir tane de burada var! Evet siz Mister Wilkes! Söyleyin bana böyle bir şeyi nasıl yapabilirsiniz?

Ashley ancak;

— Melly şekerim o kadar sarhoşum ki... diyebildi. Söyleceklerini toparlamayamadığı için bir süre ağzı açık kaldı ve sonra öne eğilen başı ağır gelmiş gibi sandalyeden yere düştü.

Melanie:

— Archie onu odasına götürün ve yatırın! diye emretti. Pitty hala rica ederim siz de gidiniz. Hemen yatağı açıp... Ah!...

Genç kadın birden sustu ve hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

— Bana söz verdikten sonra bunu nasıl yapabildin!

Archie; Ashley'nin bir kolunu omuzuna almış, kendi kolunu da onun beline sarmış ve Pittypat de ayağa kalkmıştı ki Yüzbaşı birden işe karıştı:

— Ona dokunmayın, o tutuklanmıştır. Çavuş!
Yankee çavuşu, tüfeği elinde odaya daldı.

Rhett işin tatsızlaştığını gördü ve bir çaba daha göstermesi gerektiğini anladı. Hemen Yankee yüzbaşısına yaklaştı ve onu kolundan tuttu:

— Tom bu adamı neden tutukluyorsun? O kadar fazla sarhoş değil ki! Ben onun çok daha sarhoş hallerini gördüm.

— Ben bu sarhoş masallarını çok dinledim. Geceyi nerede geçirdiyse geçirsin, bana vız gelir. Ben bekçi değilim. Ama Mister Elsing ve Mister Ashley, akşam Klan'ın Shanty Town'a inmesi suçuna katıldıkları için tutuklanıyorlar. Bütün bu işin tasarlayıcısı ve kıskırtıcısı Mister Wilkes'dır.

— Bu akşam mı dediniz?

Rhett katıla katıla gülmeye başladı. O kadar ki, kanepeye oturup kahkahalarına orada devam etti. Sonra:

— Hayır bu akşam olamaz Tom! dedi. Bu iki çapkın bu akşam benim yanımdan hiç ayrılmadılar. Evet bir toplantıya gideceklerini biliyordum, ama sekiz saat-tir beraberdik.

— Sizinle beraber miydiler Rhett? Ama...

Yüzbaşı kaşlarını çatıp horuldanmaya başlayan Ashley ile ağlayan karısına zafer kazanmış komutan edasıyla baktı. Sonra Rhett'e dönerek;

— ... Neredeydiniz? diye sordu.

— Söylemek biraz ayıp olur.

Rhett, yüzbaşıya Melanie'yi işaret ederek göz kırptı.

— Söylemeniz gerek! Bu akşam neredeydiniz?

— Verandaya çıkalım. Nerede olduğumuzu orada söylerim.

— Bana şimdi ve burada söyleyiniz!

— Bu hanımların yanında söylemek çok tatsız olur. Eğer çıkmak isterlerse...

Melanie öfkeli gözlerini Rhett'e dikerek;

— Yerimden bile kıyıldamam! diye bağırdı. Benim de bilmeye hakkım var. Kocam neredeydi?

Rhett:

— Güzel Watling'de! diye cevap verdi. Orada Hugh, Frank Kennedy ve Doktor Meade... Ve bu takımdan birçokları vardı. Felekten bir gece çalışıyorlardı. Şampanyalar, kızlar... Anlarsınız ya!...

— Güzel Watling'de mi?

Melanie acı bir biçimde feryat ederek inlemeye başladı. Elini kalbinin üstüne götürdü. Archie tahta ayağı ile yaklaşıp onu tutmak isterken, yere düştü ve bayıldı. Archie Melanie'yi kaldırdı. India su getirmek üzere mutfığa koştu. Scarlett ile Pittypat zavallı kadını yelpazelemeye, bileklerini ovmaya başladılar. Bu sırada Rhett'e doğru dönen Hugh Elsing durmadan homurdanıyordu.

— Haydi bakalım! Şimdi çok memnun oldunuz değil mi? Sizin ağzınızda bakla islanmıyor!

Rhett:

— Yarın bu kent çalkalanacak! Şimdi inandın mı Tom? diye acı bir sesle konuştu. Yarın Atlanta'da bütün kadınlar kocalarıyla kavga edecek!

— Rhett, böyle olacağını nereden bilebilirdim. Ben görevimi yapıyorum.

Dondurucu rüzgar sırtından esmesine rağmen Yüzbaşı kan ter içindeydi.

— Beni dinle dostum! Bunların... Watling'de olduklarına dair yemin eder misin?

— Aman Tanrın! Yemin ederim tabii. Eğer bana inanmıyorsanız gidip kendiniz Watling'e sorunuz. Şimdi bırakın da Mrs. Wilkes'ı odasına götürelim. Archie onu ben taşıyabilirim. Miss Pittypat siz önden bir lamba ile çıkın lütfen...

Rhett Melanie'nin cansız vücudunu Archie'nin kollarından rahatça aldı.

— Archie sen Mister Wilkes'ı yatağına götür. Bu gece olup bitenlerden sonra bir daha ona bakmak bile istemem.

Pittypat o kadar çok korkuyordu ki lambayı onun taşıması tehlike oluştuyordu. Ama Melanie'nin bir

kazaya uğramadan titreye titreye odasına gitti. Archie, Ashley'nin beline kolunu geçirerek onu kaldırdı.

— Tamam bu adamları tutuklamayalım!

Rhett kapıya doğru döndü.

— İsterseniz yarın sabah tutuklayın. Nasıl olsa bu halde kaçamazlar. Bir eğlence evinde yakalanmanın yasaya aykırı olduğunu hiç duymamıştım. Aman Tanrım! Tom onların Güzel'de olduklarına elli tanık var!

Yüzbaşı:

— Bir Güneyli'nin olmadığı bir yerde olduğunu kanıtlamak için elli tanık her zaman bulunur! diye üzüntülü bir tavırla cevap verdi. Siz benimle gelin Mister Elsing. Bu gece Mister Wilkes'i serbest bırakıyorum, çünkü söz verdim.

India:

— Ben Mister Wilkes'ın kızkardeşiyim! diye karşındakini önemsemeyen bir sesle konuştu. Ona kefil oluyorum. Şimdi çekilebilir misiniz rica ederim? Bu gece bize kötülük yaptınız.

Yüzbaşı:

— Çok üzgünüm! diyerek India'yı acemice selamladı. Umarım bu beyler, Miss... Şey... Mrs. Watling'de olduklarına dair belge getirirler. Kardeşinize söyleyiniz. Yarın sabah sorgulanmak üzere Jandarma Komutanlığı'nda hazır bulunsun.

India basit bir biçimde ve eli kapının tokmağındaiken eğildi. Böylece Yüzbaşıya çabuk giderse nazik davranmış olacağını anlatmak istedi.

Yankee yüzbaşı ve çavuşu çıkıp gittiler. India kapıyı üzerlerine çarptı. Scarlett'e bakmadan pencerelerin storlarını kapatmaya başladı. Bu sırada uzaklaşan Yankee askerlerinin ayak seslerini işitti.

Dizleri titreyen Scarlett, Ashley'nin oturduğu iskemleye ilişti. İskemlenin arkasına tutturulmuş olan yastıkta kendi elinden biraz daha büyük koyu renkte ve ıslak bir leke gördü.

Hayret ederek lekeye parmağını sürdü. Parmağının kırmızılaştığını görünce;

— India! diye boğuk bir sesle bağırdı. Ashley yaralanmış.

— Aptal! Onu gerçekten sarhoş mu sandın?

India son storu da çektikten sonra Scarlett'in arkasından yatak odasına gitti. Koca gövdesiyle Rhett eşikte duruyordu. Buna rağmen Scarlett Ashley'nin yatağında solgun ve hareketsiz yattığını gördü. Baygınlık geçirmiş bir insan için garip denecek kadar canlı olan Melanie nakış makaslarıyla kanlanmış gömleği kesiyordu. Archie yatağın üzerinde lambayı tutuyordu.

İki genç kadın aynı anda;

— Ölmüş mü? diye bağırdı.

Rhett:

— Hayır yalnızca bayılmış. Omuzuna bir kurşun isabet etmiş ve çok kan kaybetmiş! dedi.

India:

— Onu niçin buraya getirdiniz aptal! diye sordu. Yol verin de içeri gireyim. Onu tutuklamaları için neden buraya getirdiniz?

— Seyahat edemeyecek kadar zayıf! Başka yere de götürülemezdi, Miss Wilkes. Bundan başka... Onun Tony Fontaine gibi sürgünde yaşamasını ister misiniz? Dostlarınızdan birçoğunun takma adlarla Texas'da hayatlarının geri kalan bölümünü geçirmelerine razı olur musunuz? Eğer Watling istediğimizi söylerse onu bu kapandan çıkarmayı başarırız.

— Yol verin de içeri gireyim.

— Hayır Miss Wilkes! Sizin yapmanız gereken daha iyi şeyler var. Hemen gidip bir doktor çağırın. Ama Doktor Meade'yi değil. Çünkü onun da bu işte parmağı var. Hatta bu saatte Yankeeler'e hesap veriyor olmalı. Başka bir doktor bulun. Geceleyin yalnız çıkmaktan korkuyor musunuz?

India gözleri parlayarak;

— Hayır! diye cevap verdi. Korkmuyorum.

Melanie'nin kukuletalı mantosunu aldı ve;

— Size casus ve aptal dediğim için özür dilerim. Durumu kavrayamamıştım. Ashley'ye yaptıklarınızdan

dolayı size minnettarım. Ama bu benim sizden nefret etmemi ortadan kaldırmaz.

— İçtenlikli olmayı takdir ederim. Sizin içtenliğini-
ze teşekkür ederim. Şimdi acele edin ve çok dikkatli
davranın. Eğer dönerken evin çevresinde askerlere
rastlarsanız dışarıda kalın.

India, kardeşine üzüntülü gözlerle baktıktan sonra
mantoyu sırtına geçirdi ve arka kapıdan çıktı. Scarlett,
Ashley'nin gözlerini açtığını görünce kalbinin çarptığını
hissetti. Melanie tuvalet masasının üzerine bıraktığı
bir havluyu alarak onu Ashley'nin kanayan omuzunun
üzerine koydu.

Ashley, Melanie'ye gülümsedi. Scarlett Rhett'in
keskin bakışlarının üzerine dikilmiş olduğunu farkettti.
Duygularının yüzünden okunduğunu biliyordu. Ash-
ley'nin yarası kanıyordu, büyük bir olasılıkla ölecekti.
Bu adamın omuzunda yara açan kendisiydi, onu se-
ven kadındı. Onun yanına koşmak, onu kollarının ara-
sında sıkamak isterdi. Ama dizleri o kadar titriyordu ki,
odaya bile girmeye gücü yoktu.

Melanie'nin yeni bir havluyla yaraya tampon yaptı-
ğına ve kanı durdurabilecekmiş gibi bütün gücüyle
bastırduğuna baktı. Ama havludaki kırmızılık gittikçe
büyüyordu. Bir adam sürekli kan kaybederek nasıl ya-
şamını sürdürebilirdi? Ama şükürler olsun ki ağzın-
dan hiç kan gelmiyordu.

Ah bu ölüm habercisi olan kızıl köpük! Peachtree
Sokağı'ndaki çarpışmadan sonra Pitty halanın yatağı-
nın üzerinde ağızlarından kan gelen yaralıların öldük-
lerini gördüğü günden beri o kadar iyi tanıdığı ve nef-
ret ettiği o kızıl köpük!

Rhett biraz alaycı ama sert bir sesle;

— Haydi canım, Ashley ölmeyecek! dedi. Mrs. Wil-
kes'a lamba tutun. Benim Archie'ye ihtiyacım var. Ona
birçok iş yaptıracağım.

Archie elindeki lambanın üzerinden Rhett'e baktı.
Tütünün ağzının öbür yanına geçirerek;

— Sizden emir alamam! dedi.

Melanie, sert bir sesle Archie'yi uyardı.

— Size ne derlerse yapacaksınız! Çabuk olun. Yüz-başı Butler'ın isteklerini yerine getirin. Scarlett şu lambayı al. Scarlett düşürmemek için lambayı iki eliyle tuttu. Ashley gözlerini tekrar kapatmıştı, göğsü ağır ağır kabarıyor, sonra birden iniyordu. Melanie'nin narın parmaklarının arasından kan sızıyordu.

Archie odadan çıkarken iki adımda bir tahta bacağı tok bir ses çıkarıyordu. Scarlett bir ara Rhett'in Archie'ye bir şeyler söylediğini duydu. Ama kafası Ashley ile kuşatıldığı için ancak bir iki sözcüğünü anlayabildi:

— Atımı al... Dışarıda bağlı... Yıldırım gibi...

Archie boğuk sesiyle bir şeyler soruyor, Rhett de ona açıklamalarda bulunuyordu.

— ...Eski Sullivan Çiftliği. Ocaklardan en büyüğünün içinde kağıtlar var... Onları yak!

Archie:

—Hı! diye homurdandı.

— Mahzende iki adam var. Mümkün olduğu kadar bu kağıtları at üzerinde imha et... Sonra Belle'in evinin arkasındaki boş arsanın içine serpiştir. Kadının evi ile demiryolu arasındaki arsaya... Aman çok dikkatli ol. Eğer biri sizi görürse hepimiz mahvoluruz. Nerede yatacak olursan yanına bir tabanca koyarsın... Hayır hayır tabancayı elinde tut. Bak işte benimkiler...

Scarlett onlara doğru baktığı zaman Rhett'in ceke-tinin altından iki tabanca çıkardığını gördü. Archie bunları kuşağının içine sakladı.

— Bu tabancaların her biri ile ateş edeceksin. Bunun bir çeşit düelloya benzemesi gerekir. Anladın mı?

Archie bu sefer başını sallayarak evet dedi. Bu sırada tek gözünde hayranlık ifadesi belirdi.

Archie kendine söylenenleri ne kadar anlıyorsa Scarlett de o kadar bu durumlardan habersizdi. Son bir saat o kadar karabasana benziyordu ki artık gelecekte umudunu kesmişti. Ama Rhett bu karanlık ve dehşet verici olay karşısında soğukkanlılığını korumayı başarıyordu, bu da çok önemli bir şeydi.

Archie tam gideceği sırada birden döndü ve Rhett'e sordu:

— O mu?

— Evet!

Arcihe korkunç bir biçimde homurdanarak yere tükürdü.

Rhett ile Archie arasında geçen bu kısa konuşma Scarlett'in bütün korkularını canlandırdı. İçinde küçük bir sabun köpüğünün gittikçe şiştiğini hissetti. İşte bu köpük patlayınca...

— Frank nerede? diye feryat etti.

Rhett bir kedi gibi sakın ve sinsî yürüyüşü ile Scarlett'e doğru sokuldu.

Her zamanki gülümsemesiyle birlikte;

— Her şeyin bir sırası var! diye fısıldadı. Scarlett şu lambayı dikkatli tutun bakalım. Mister Wilkes'ı yakmak istemezsiniz herhalde... Mrs. Melly...

Melanie komutanından emir bekleyen küçük bir asker gibi başını kaldırdı. Sinirleri o kadar gergindi ki Rhett'in ailesinden ya da akrabasından biri gibi kibar bir biçimde kendisine seslenmesini farkedemedi.

— Özür dilerim... Mrs. Wilkes demek istemiştım.

— Ah, önemi yok Yüzbaşı Butler! Bana yalnızca "Melly" diye hitap etmeniz çok daha hoşuma gider. Ne iyi kalplisiniz! Ayrıca Yankee Yüzbaşısına oynadığınız oyun da çok ustacaydı! Size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum.

Rhett büyük bir alçakgönüllülükle;

— Bu sözleriniz için ben teşekkür ederim! dedi. Canının bir şeye sıkılmış olduğu yüzünden belliydi. Kısa bir süre sustuktan sonra, konuşmasını şöyle sürdürdü:

— Bu kadar küstahlık yapacağımı hiç tahmin etmezdim. Doğrusu Mister Wilkes'ın güzel Watling'in evinde olduğunu söylediğim için çok üzgünüm. Mrs. Melly, böyle aşifte bir kadından söz ederken hem onu, hem arkadaşlarını ele verdiğime inanın çok üzülüyorum. Ama sizden ayrıldıktan sonra durum çok kötüy-

dü. Aklıma gelen ilk plan da bu oldu. Benim her sözümün inanacaklarını biliyordum. Çünkü Yankee subaylarının arasında birçok tanıdığım var. Onlar, beni kendilerinden sanıyorlar. Beni böyle tanımaları, belki de yurttaşlarım arasındaki kötü şöhretimden ileri geliyor.

Rhett'in yüzünde kibar ve üzgün bir ifade vardı. Bu sorunu Watling ile çözmüş olmasına üzülmüyordu.

— Akşam Watling'in evinde poker oynuyordum. Benim orada bulunduğuma tanıklık edecek yirmi otuz kadar Yankee subayı vardı. Güzel Watling ile kızları ise Mister Wilkes'ın ve arkadaşlarının birinci katta olduklarını söyleyecekler.

Yankeeler buna inanırlar, çünkü onların çok tuhaf değer yargıları vardır. Watling'in ve onun gibi kadınların yurt sevgisiyle dolu olabileceklerini akıllarının ucuna bile getirmezler. Kuşkulandıkları kişiler ve akşamki olaya karışan erkekler hakkında, namuslu kadınların söylediklerine inanmazlar. Buna karşılık genç kızların, daha doğrusu hafif meşrep olanların her söylediklerine inanırlar. İşler böyle giderse bir sorun çıkmayacağını umuyorum.

Rhett, bu son cümleleri söylerken yüzünde acı bir ifade belirmişti. Ama Melanie ona minnet duyguları okunan gözleriyle bakınca, onun yüzündeki bu olumsuz ifade hemen silindi.

— Yüzbaşı Butler, siz öylesine kibar bir adamsınız ki... Arkadaşlarınızın cehenneme bile gittiklerini söyleyebilirsiniz. Çünkü siz onları büyük bir tehlikeden kurtarmak için böyle konuşuyorsunuz. Zaten benim gibi herkes de bilir ki, kocam bu korkunç yere ayak basmamıştır.

Rhett biraz sıkılarak;

— Mister Ashley o akşam güzel Watling'in evindeydi...

Melanie'nin yüzü mosmor oldu.

— Böyle yalanlara karnım tok!

— Rica ederim Mrs. Melly! İzin verin de açıklayayım. İhtiyar Sullivan'ın evine geldiğim zaman Mister

Wilkes'i yaralı buldum. Yanında Hugh Elsing, Doktor Meade ve ihtiyar Merriwether vardı.

Scarlett kulaklarına inanamadı. Hayret ederek;

— Ne ihtiyar Merriwether mı? diye sordu.

— Erkekler bu gibi işlere karışmak için hiçbir zaman ihtiyar değildir. Orada Henry amcanız da vardı.

Pittypat, soğuk terler dökerken şöyle mırıldanıyordu:

— Aman Tanrın! Sen benim aklımı koru!

— Askerle kapıştıktan sonra ötekiler kaçtılar. Fakat orada kalanlar üzerlerine giydikleri Klan kıyafetlerini saklamak ve Mister Wilkes'in ne durumda olduğunu anlamak için Sullivanlar'ın evine gidiyorlardı. Eğer Mister Wilkes yaralanmamış olsaydı onlar çoktan Texas'ın yolunu tutmuş olacaktı. Ama Mister Wilkes'in yarası yürümesine imkan vermiyormuş; kimse de onu tek başına bırakmak istememiş. Doğal olarak Yankeeler'in kafa-sındaki kuşkuları yok etmek için o saatte onların başka bir yerde olduklarını kanıtlamak gerekiyordu. Bu nedenle onları, gizli yollardan güzel Watling'in evine götürdüm.

— Ah... Anlıyorum. Yüzbaşı Butler kaba davranışından dolayı özür dilerim. Evet, onların götürülmelerinin gerekli olduğunu şimdi daha iyi anlıyorum. Pekiyi ama Yüzbaşı Butler oraya girerken sizleri gören olmadı mı? Bunu nasıl başardınız?

— Hayır hiç kimse görmedi. Evin demiryoluna bakan gizli bir kapısından girdik içeri... Evin bu tarafı daima çok karanlıktır. Bu sokak o saatlerde pek kullanılmaz. Zaten kapı da kilitliydi.

— Ohalde nasıl içeri girebildiniz?

Rhett gayet rahat ve hiç sıkılmadan;

— Bende anahtarı var! dedi.

Bu açıklama ve açıklamayla birlikte akla gelen düşünceler Melanie'yi hem şaşırttı, hem de utandırdı. Genç kadın kıpkırmızı oldu ve ne yapacağını bilemediği için elindeki peçete ile oyalanmaya başladı. Sonra;

— Bunu merakımdan dolayı sormadığımı bilmenizi

isterim! diye kekeledi.

— Ben de bir hanıma böyle şeyleri açıklamak zorunda kaldığıma üzülüyorum.

İşittikleri Scarlett'in canını sıktı ve "demek doğruymuş. Bu mendebur, lanet Watling ile yaşıyor. Bu evin sahibi de Rhett!" diye düşündü.

— Watling'i yanıma çağırdım ve olup bitenleri anlattım. Yankeeler'in kuşkulandıkları adamların adlarını bir kağıda yazıp ona verdim. Hem Watling, hem de kızları bu adamların akşam gelip geceyi orada geçirdiklerini söyleyecekler. Bu arada Watling iki adama para verdi. Onlar gece orada bulunan bu adamların zil zurna sarhoş olduklarını ve yaka paça dışarı atıldıklarını söyleyecekler.

Rhett bir an sustuktan sonra gülümseyerek;

— Doktor Meade'de bir sarhoş hali yoktu! dedi. Fakat Henry amcanız ile ihtiyar Merriwether rollerini çok güzel oynadılar.

Birden kapı açıldı ve içeriye India girdi. Arkasından uzun saçları karmakarışık olmuş Doktor Dean geldi. Odadakilere başıyla selam verdi ve hemen Ashley'nin yanına gidip yarasına baktı.

— Allah korumuş! Kurşun akciğere isabet etmemiş! dedi. Eğer köprücük kemiği kırılmışsa yarası önemli değildir. Lütfen bana havlu, peçete ve bunlara benzer ne varsa getirin... Pamuk varsa çok daha iyi olur... Konyak getirmeyi de unutmayın!

Rhett, Scarlett'in Ashley'nin başucunda tuttuğu lambayı alıp masanın üstüne koydu. Melanie ile India da doktorun istediklerini getirmeye gittiler.

Rhett Scarlett'e;

—Burada sizin bir yardımınız olmayacak! Aşağıya gelin ve biraz ısının! dedikten sonra onu kolundan tutarak odadan çıkardı. Sesinde ve hareketlerinde o zamana kadar görülmemiş bir yumuşaklık ve tatlılık vardı.

— Bu akşam bir hayli üzüldünüz, değil mi?

Scarlett cevap vermedi ama Rhett'in arkasından

salona geldi. Şöminenin karşısında oturmasına rağmen titriyordu. İçindeki kuşku sabun köpüğü gibi git-tikçe büyüyordu. Hatta onun içini kemiren şeye kuşku demek yanlış olurdu, bu bir gerçektir! Hem de dehşet verici bir gerçek! Kısa bir süre Rhett'in yüzüne baktı, ama konuşmadı. Gözlerini yere indirdi bir şeyler düşünmeye başladı. Düşündükçe yüz hatları gerildi ve neden sonra;

— Frank!... Frank de güzel Watling'in evinde miydi? diye sordu.

Rhett üzgün ve ciddi bir tavırla cevap verdi:

— Hayır! Archie'ye tembihledim, onu Watling'in evinin yanındaki arsaya götürecektim. Adamcağz öldü. Kurşun tam beynine isabet etmiş.

O gece kentin kuzey semtindeki evlerde pek az kimsenin gözüne uyku girdi.

India Wilkes soğuk karanlığı delen bir hayalet gibi bahçeden bahçeye geçti ve kulaklara Ku Klux Klan faciasını, Yüzbaşı Rhett Butler'ın düzenlediği oyunu fısıldadı. Sonra da arkasında üzüntü ve umuttan başka bir şey bırakmıyarak soğuk karanlıkta rüzgar gibi kaybolup gitti.

Evler dışarıdan bakıldığında karanlık ve aileler uykuda gibi görünüyordu. Ama içeri girildiğinde gürültüsü az tartışmalarla karşılaşılıyordu. Yalnız o akşamki eyleme katılan erkekler değil, aynı zamanda Ku Klux Klan ile ilgili olan herkes Atlanta'dan kaçmaya hazırlanıyordu. Peachtree Sokağı'nın hemen hemen her ahırında, eğerinin altında bir tabanca bulunan ve heybeleri tıka basa yiyecek dolu olan bir at bekliyordu. Ancak India'nın çevreye duyurduğu haber genel bir firar hareketini önledi: "Yüzbaşı Rhett Butler, yerinizden kılmıdamamanızı söylüyor. Yollar Yankee askerlerince kesilmiş. Butler Watling ile anlaşmış!..."

Perdeleri sımsıkı kapalı, karanlık odalarda toplanan erkekler, "pekiyi ama neden bu mendebur Butler'a güvenecekmiz. O, Yankeeler'den yana değil mi? Sakın bu bir tuzak olmasın?" diye birbirine fısıldaşıyorlardı. Kadınlar da "gitme! Ashley ile Hugh'u kurtardığına göre, o belki herkesi kurtarır. Duymadınız mı India ile Melanie, Butler'a güveniyorlar!" diye sızlanıyorlardı.

Bu ricalar, yalvarmalar karşısında büyük bir çoğunluk kaçmaktan vazgeçti.

Gecenin ilerlemiş saatlerinde Yankee askerleri ondan fazla kapıyı çalmış ve içeri girmişti. O akşam, nerede geçirdiğini söyleyemeyen ya da söylemek istemeyen her erkeği tutuklamışlardı. Rene Picard, Mrs. Merriwether'ın yeğenlerinden Simmond kardeşler ve Andy Bonnowell geceyi bu cezaevinde geçirenlerden birkaçıydı.

Onlar Klan ile beraber o akşam saldırıya geçmişler ve Yankeeler gelince de kaçmışlardı. Adeta yerde sürünerek evlerine arka kapıdan girebilmişlerdi. Bunların şanssızlığı, Rhett Butler'ın hilesini öğrenemeden Yankee askerlerini karşılarında bulmalarıydı.

Allah'tan tutaklananların hepsi, Yankeeler'in sorularına "siz kendi işinize bakın, bizim işlerimize burnunuzu sokmayın!" biçiminde yuvarlak cevaplar vermişti. Yankeeler de onları sabah daha sıkı bir sorguya çekmeyi uygun bulmuşlardı. İhtiyar Merriwether ile Henry Hamilton geceyi Güzel Watling'in evinde geçirdiklerini hiç çekinmeden söylediler. Ama Yüzbaşı Jaffery onların böyle eğlencelere katılamayacak kadar ihtiyar olduklarını söylemesi üzerine az kalsın onunla yumruklaşacaklardı.

Güzel Watling, Yankee yüzbaşısını kapıda karşıladı ve ziyaretinin nedenini sormadan o akşam için evinin kapalı olduğunu söyledi. Yüzbaşıya sonra bir sürü serserinin, sarhoşın geçen akşam evine girdiklerini ve kavga çıkardıklarını, genç kızlarını korkuttuklarını, bu yüzden onların da bu gece kimseyi kabul etmek istemediklerini yana yakıla anlattı. Hatta onlardan şikayetçi olacağını da söyledi. Daha sonra da;

— Eğer yüzbaşı bey bir şeyler içmek isterse kahvemiz henüz açıktır! diye eklemeyi de ihmal etmedi.

Yüzbaşı Jaffery, yanındaki askerlerin bıyık altından güldüklerini hissediyordu. Bu duruma kızdığı için ve herkesin kendisine kazık attığını sandığından öfkesini Güzel Watling'den çıkardı. Kadına bir şey içmek için gelmediğini, kızlarını da görmeye çıkmayacağını, yalnızca orada taşkınlık yapan bu serseri ve sarhoş

adamların adlarını öğrenmeye geldiğini söyledi. Watling, doğal olarak hepsinin adlarını biliyordu; çünkü hepsi müşterisiydi. Her çarşamba akşamı da orada olurlardı. Kendi aralarında birbirlerine "çarşamba demokrati" diye hitap ederlerdi. Bu adı acaba niçin takmışlardı; siz biliyor musunuz yüzbaşı bey? Yüzbaşı da bilmiyordu ve bilmek de istemiyordu... Ama kırdıkları aynaların parasını vermezlerse onları mahkemeye şikayet edecekti. Evi kamuya hizmet veren namuslu bir kurumdur... Adlarını mı sormuştunuz? Evet adları... Adları... Watling hemen on iki kişinin adını sayıverdi. Bunlar Yankeeler'in kuşkulular listesindeki kişilerdi.

Yüzbaşı Jaffery acı acı gülümseyerek;

— Bu lanet isyancılar, bizim gizli teşkilatımızdan çok daha iyi örgütlenmişler! dedi. Yarın sabah siz ve tüm kızlarınız Jandarma Komutanlığı'na geleceksiniz.

— Komutanlık, kırılan aynalarımın parasını onlara ödetecek mi Yüzbaşı bey?

— Aynalarınız yerin dibine batsın! Rhett Butler size başka aynalar alır. Zaten bu evin sahibi de o değil mi?

Henüz güneş bile doğmamıştı, ama eski Konfedere aileleri o geceki olay hakkında Yankeeler'e ne söylemek gerektiğini biliyorlardı. Zenci uşaklara gelince onlar da bu olay hakkında bilgilendirilmişlerdi. Herkes en ince ayrıntılarına varıncaya kadar Ku Klux Klan'ın saldırısını, Frank Kennedy ile Tommy Welburn'ün ölümünü, Frank'in cesedini taşıırken Ashley'nin nasıl yaralandığını biliyordu.

Atlantalı kadınlar kocasının ölümüne göstermelik bile olsa bir damla gözyaşı dökmeyen Scarlett'e, artık eskisi gibi dış bilemiyorlardı. Scarlett yerel makamlar haber verinceye kadar kocasının öldüğünü bilmemezlikten geldi. Elllerinde sıkı sıkı birer tabanca tutan Frank ile Tommy kuru otların üzerinde ölü olarak yatıyorlardı. Yankeeler onların cesetlerini bulunca, zil zurna sarhoş olduklarını ve Güzel Watling'in evindeki kızlardan biri için birbirlerini öldürdüklerini sanacaklardı.

Herkes bir çocuğu olan Tommy'nin karısı Fanny'ye acıyordu; ama kimse gidip de onu teselli edemiyordu. Çünkü evinin çevresi Tommy'nin dönmesini bekleyen çok sayıda Yankee askerleriyle çevrilmişti. Pittypat'in evinin çevresi de Frank'in dönmesini bekleyen askerlerle kaynıyordu.

Daha o gün yerel makamlar şafak sökerken bir araştırma yapacaklarını bildirmişlerdi. Uykusuz geçen bir geceden sonra birer cep gibi sarkan gözleriyle halk kaderlerini belirleyecek olan üç şeyi sabırsızlıkla bekliyordu. Acaba Ashley, askeri mahkemeye çıkıp bütün acılarının çok sarhoş olmasından dolayı bir başağrısından ibaret olduğunu söyleyebilecek duruma gelmiş miydi? Acaba Güzel Watling, Yankeeler'in kuşkulan-dıkları adamların o akşam evinde geçirdiklerine dair namusu üzerine yemin edecek miydi? Acaba Rhett Butler, onların o akşamki eğlencelerine katıldığını söyleyecek miydi?

Halk, Rhett ile Watling'i düşünerek kaygılanıyordu. Güzel Watling! Demek bir sürü erkeğın hayatı, bu kadının namusa verdiği öneme bağlıydı. Doğrusu bu tahammül edilecek bir şey değildi. Sokakta onunla karşılaşp yol değıştiren kadınlar, şimdi onun intikam alıp almayacağını sabırsızlıkla ve korkuyla bekliyorlardı. Erkekler ise hayatlarının Güzel Watling'in iki dudağının arasında oluşundan pek kaygılanmıyorlardı. Çünkü pek çoğu onun mert yaradılışlı bir kadın olduğunu biliyordu. Ama bunlar, kurtuluşlarının ve özgürlüklerinin Yüzbaşı Butler gibi vurguncu bir adamın elinde oluşuna üzülüyorlardı. Rhett ve Watling! Atlanta'nın en ünlü, ama herkesin nefretini üzerine çeken bir adam ile en iğrenç yaşamını süren bir kadın! Şu hayatın cilvesine bakın: Namuslu yurttaşların canları bu iki kişinin elinde.

Halkı çileden çıkaracak ve kızdıracak bir şey daha vardı. O da şuydu: Yankeeler, evli iki adamın Güzel Watling'in evinin eşliğini aşındırdıklarını ve aşifte bir kadın için birbirlerini öldürdüklerini öğrendikten son-

ra tüm Atlantalı kadınlarla alay edeceklerdi.

Atlanta halkı Yankeeler'in alay etmelerinden çekinmekte haklıydı. Çünkü sabah olur olmaz bu haberi duyan erkekler eve gidip karılarını uyandırdılar ve onlara bu rezaleti ballandıra ballandıra anlattılar. Yankee kadınları da hemen komşularına bu haberi bire bin katarak duyurdular. Şimdi Yankee kadınları öyle gülüyorlardı ki attıkları kahkahalar sokaktan işitiliyordu.

Bu kadınlar, alaylı kahkahalarına rağmen Scarlett'e acımdan da geri kalmıyorlardı. Çünkü Scarlett Atlanta'da Yankeeler'e karşı iyi davranan tek Güneyli kadındı. Ona büyük ölçüde sevgi besliyorlardı. Çünkü kocasının onu layık olduğu biçimde yaşatmadığı ya da yaşatamadığı için o çalışmak zorunda kalıyor ve bütün ihtiyaçlarını kendisi sağlıyordu. Şimdi Yankee kadınları kocasının onu Güzel Watling'in evindeki kızlarla aldatıldığını ve bir arbedeye kurban gittiğini öğrenerek ona olan ilgi ve sevgilerini daha da arttıracaklardı. Ama öteki kadınların, Yankee kadınlarından çekecekleri vardı.

O gece karanlık odalardaki tartışmalarda, konuşmalarda, yalvarıp yakarmalarda Konfedereli kadınların çoğu bu konuya da değinmişti. Yine büyük bir çoğunluk, Yankee kadınlarının bu konu hakkındaki sözlerine önem vermemeyi kararlaştırdı. Ama içlerinden böyle bir hakaret ya da alaya hedef olmaksızın yerin dibine batmayı yeğ tutuyorlardı. Çünkü onlar gerçeği bir türlü itiraf edemeyeceklerdi. Onuru büyük ölçüde incinen Doktor Meade, Rhett'e eskiden beri kin besliyor ve öfke duyuyordu. Bu oyunda o da rol aldığı için Rhett'e olan öfkesi ve kini ikiye; belki de üçe, dörde katlanmıştı. Doktor Meade karısına, "arkadaşlarımı elevermeyeceğimi bilsem hemen gerçeği itiraf eder ve o akşam Güzel Watling'in evinde olmadığımı söylerim!" diyordu.

Mrs. Meade'nin;

— Hiç öyle şey olur mu? demesine de çok kızıyor-du.

— Doğrusu Mrs. Meade bu sizin için büyük bir hakaret olacak!

— Pekiyi ama, herkes sizin oraya... Şey için... Şey canım... Gitmediğinizi bilecek!

— Evet doğru. Ama Yankeeler bilecek mi? Onlara hemen söylemeliyiz. Çünkü onun bunun maskarası olacağız. Hele bu, sizin için büyük bir hakarettir. Çünkü ben sizi hiç aldatmadım.

— Biliyorum ve inanıyorum!

Mrs. Meade, karanlıkta kocasının elini avucunun içine alırken gülümsüyordu.

— Ama sizin bir tehlikeye hedef olmanızı görmek yerine, bu olayın gerçek olmasına yeğlerim.

Doktor, karısının bu doğru sözleri karşısında şaşkına döndü ve adeta isyan etti:

— Efendim ne söylediğinizin farkında mısınız!

— Farkındayım canım, farkındayım! Ben Phil ile Darcy'yi de kaybettiğimi biliyorum. Bu evlatlarımı kaybettikten sonra elimde tek siz kaldınız. Bunun için sizin bir tehlike içine atılmanıza asla gönlüm razı olmaz.

— Çıldırdınız galiba! Ağzınızdan çıkanı kulaklarınız işitmiyor.

Mrs. Meade başını kocasının omuzuna dayadı ve şefkat, sevgi, gurur dolu bir sesle;

— Asıl çıldıran sensin! dedi.

Doktor, onun yanağını okşadı, sonra tekrar konuştu:

— Bir de şu var. Hayatımı mendebur Butler'a borçlu olacağım. Doğrusu asılmayı daha uygun buluyorum. Hayatımı ona borçlu olsam bile bu küstah adama karşı kibar davranamam. Çünkü onun küstahlığının üstüne çıkacak bir kimse yoktur bu dünyada. Ya namussuzca çaldığı paralar! Bu bile beni çileden çıkarmaya yeter. Yurt savunmasından kaçmış bir adama can borcu olmak! Haydi canım!...

— Melanie Atlanta'nın Yankeeler'in eline geçmesinden sonra onun Güney ordusuna katıldığını söylüyor.

— Yalan! Mrs. Melanie karşısına çıkacak en basit bir insana inanacak kadar saf bir kadındır. Ben Butler'ın böyle bir şey yaptığına bir türlü akıl erdiremiyo-

rum. Söylemesi iğrenç ama... Onunla Mrs. Kennedy arasındaki ilişkiden söz ediyorlar. Ben ikisinin araba ile beraber döndüklerini sık sık gördüm. Herhalde bunu o kadın için yapmıştır.

— Mrs. Scarlett ondan bir şey istese o parmağını bile oynatmaz. Frank'i idam edilirken görmek de onun çok hoşuna gider. Bunu Mrs. Melanie için yapmıştır, ben öyle sanıyorum.

— Rica ederim karıcığım, Mrs. Melanie ile mende-bur Butler arasında bir ilişki olduğunu iddia edecek değilsin herhalde!...

— Aman canım bu kadar aptallığa gerek yok. Rhett Butler savaş sırasında Ashley'ye elinden gelen yardımı yaptığı için, onun Melanie'nin gözünde saygın bir yeri var. Butler, Melanie ile konuşurken onun dudaklarından eksik olmayan uğursuz ve kötü gülümsemesinden eser görülmez. Oysa öteki kadınlara karşı çok değişik davranır. Onun Melanie ile konuştuğunu gören herhangi bir kimse Rhett Butler'ın kibar bir adam olduğunu hemen anlar. Ben işte böyle düşünerek ve yorumlayarak, onun bunu yalnızca Mrs. Melanie için yaptığını sanıyorum. Doktor öyle sanıyorum ki düşüncelerimi beğenmediniz.

Mrs. Meade kocasının cevap vermediğini fark edince kendisi konuşmayı sürdürdü.

— Bana göre Butler orduya kısmen Melanie için katıldı, ama onun esas amacı bize bir oyun oynamaktı. Ona karşı sonsuz bir kin ve nefret besledik. Hatta bunu gizlemedik bile... Şimdi o bizden hıncını alıyor. Gelin çıkın işin içinden, çıkabilirsiniz. Ya Güzel Watling'in evinde olduğunu söyler ve Yankeeler'in maskarası olursunuz ya da asılmayı göze alıp gerçeği olduğu gibi açıklarsınız. İstedığınızı seçiniz! Üstelik Rhett hayatımızın kendisiyle metresine ait olduğunu da her zaman bilecek. Ben daha şimdiden onun içinden güldüğünü görür gibi oluyorum.

— O kadının evinin merdivenlerini çıkarken bizimle alay ettiğini hissettim zaten!

— Allahaşkına şu evin içini bir anlatsana!

Doktor Meade, karısının böyle bir soru sormasına hayret etti.

— Ne demek istiyorsunuz?

— Güzel Watling'in evi nasıldı? Büyük aynalar, kırmızı perdeler, kristal avizeler var mıydı? Şey... Kadınlar... Çıplak mıydı?

Doktor, namuslu bir kadının böyle yerler hakkında bir merak duymasını çok yadırgadı. Hele bu meraklı kişinin karısı olması onu hayretler içinde bıraktı.

— Aman Yarabbi! Böyle soruları nasıl olur da sorarsınız? Galiba hastasınız, ateşiniz yükselmiş olmalı. Durun size bir ilaç vereyim.

— Benim ilaca ihtiyacım yok! Bana tüm ayrıntıları anlatınız. Ah canım kocacığım, böyle kötü şöhrete sahip bir evin, nasıl donatıldığını ilk kez öğrenmek fırsatı elime geçiyor; ama siz de benim kulağıma bir şeycikler fısıldamıyorsunuz.

— Doğrusu hiç bir şeye dikkat etmedim. O kadar canım sıkılıyordu ki bu kötü evin içinde neler döndüğüne, neler olduğuna dikkat etmedim.

Kısa bir sessizlikten sonra Doktor Meade;

— Şimdi bana izin vererseniz gidip biraz dinleneceğim! dedi.

— Pekiyi, iyi geceler dilerim!

Mrs. Meade kocası çizmelerini çıkarırken;

— Dolly, ihtiyar Merriwether'ı konuşturmuştur muhakkak! Ben merak ettiğim şeyleri ondan öğreneyim! diye yüksek sesle söylendi. Doktor bu sözleri duydu.

— Demek namuslu kadınlar da kendi aralarında böyle şeyleri görüşüyorlar!

Mrs. Meade yarı memnun, yarı merak dolu bir sesle cevap verdi:

— Yatın artık canım!

*

* *

Ertesi gün akşam üzeri hava iyice bozmuş, sulu kar yağıyordu.

Gün batarken ise müthiş bir fırtına esmeye başladı ve birden sulu kar yağışı durdu. Mantosuna sıkı sıkı sarınan Melanie bir arabacının ardı sıra ağaçlı yoldan indi ve ona kapalı bir faytona kadar kendisiyle beraber gelmesini söyledi.

Faytona yaklaştığı sırada kapı açıldı ve Melanie arabanın içinde oturan bir kadın gördü.

Melanie:

— Bizim evimize kadar gelmek istemez misiniz? diye sordu. Akşam vakti hava çok soğuk. Sizi üşütmek istemem.

Faytonda oturan kadın;

— Hayır! dedi. Lütfen biner misiniz?

— Sizi o kadar çok görmek istiyordum ki... Muhakkak bize gelmelisiniz Miss... Mrs. Watling.

— Hayır, bu imkansız! Buyurun yanıma oturun.

Melanie faytona bindi ve Güzel Watling'in yanına oturdu. Arabacı kapıyı kapadı.

Karanlıkta Watling'in elini aradı.

— Bugün yaptıklarınıza nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum. Hepimiz size karşı olan gönül borcumuzu nasıl ödemeliyiz?

— Mrs. Wilkes bu sabah bana bu mektubu göndermemeliydiniz. Gerçi memnun oldum, ama Yankeeler'in eline geçebilirdi. Teşekkür etmek için yapacağınız ziyaret hakkında ise hiçbir şey söylemeyeceğim. Sanırım bugün aklınız başınızda değil. Doğrusu bu ziyareti de yapmamalıydınız. Size bunun da sakıncalı olduğunu haber vermek için buraya geldim ve özellikle bu akşam saatini seçtim. Evet, beni ziyarete gelmeniz doğru olmaz.

— Nasıl olmazmış? Kocamın canını kurtaran soylu bir kadını ziyaret etmemin neresi yanlış olurmuş bakalım?

— Ne demek istediğimi anladığınızı sanırım.

Melanie bir an sustu. Güzel Watling'in görünüşü

onu bir hayli şaşırttı. Siyahlar giyinmiş bu kadında kötü şöh-retinden ve genelev işleten bir kadından hiçbir iz yoktu.

— Bugün komutanın karşısında olağanüstü idiniz. Siz ve öteki kadınlar birçok kimsenin canını kurtardınız.

— Olağanüstü olan Mister Wilkes idi. Ayakta nasıl durduğuna ve bu işten nasıl yakasını sıyırdığına şaşıtım doğrusu. Geçen gece onu gördüğüm zaman omuzundaki kurşun yarısından dere gibi kan akıyordu. İyileşecek mi?

— Evet efendim, iyileşecek. İlginize teşekkür ederim. Doktor bunun basit bir yara olduğunu söyledi. Ancak çok kan kaybettiği de bir gerçek. Bu sabah ayakta durabilmek için bir hayli konyak içti. Yoksa o kadar süre ayakta duramazdı. Efendim onların hepsinin hayatını siz kurtardınız. Sinirlenince ve kırılan duvar aynalarınızdan söz edince herkes inandı. Çünkü siz gerçek olmayan bu olaya inanmayı kendinize görev saymıştınız.

— Teşekkür ederim efendim. Ama Yüzbaşı Rhett Butler'in da bunda bir payı var.

— Ah o da şahane idi. Yankeeler söylediklerinden bir an bile kuşkulandılar. Bütün oyunu o kadar kurnazca yönetti ki... Ona teşekkür etmek bile azdır. Size de efendim...

— Teşekkürler!... Bu benim için bir zevk oldu. Mister Wilkes'in evimin devamlı müşterilerinden olduğuna kızmadınız umarım. Bilirsiniz ki asla!

— Evet biliyorum. Hayır asla kızmadım. Size o kadar minnettarım ki...

Watling birden hüzünlendi. Bu sesinden de belli oluyordu:

— Öteki kadınlar bana kızdılar herhalde... Sanırım Yüzbaşı Butler'a da... Benden nefret ettikleri muhakkak. Bana ilk teşekkür eden kadın sizsiniz. Ötekiler ise benimle karşılaştıkları zaman başlarını çevireceklerdir. Ama bu davranışlar bana vız gelir. Kocalarının

asılması umurumda bile olmazdı. Ama Mister Wilkes hakkında böyle düşünmüyorum. Size hastane için para verdiğim anı hiçbir zaman unutmadım, unutmaya-
cağım da! Bana hiçbir kadın nazik davranmadı. Siz hariç! Ben ise nezaketi asla unutmam. Mister Wilkes idam edilince sizin dul, çocuğunuzun da parasız kalacağını düşündüm. Doğrusu yavrunuz da pek cana yakın. Benim de bir oğlum var. Bu nedenle...

— Ah, çocuğunuz mu var! Ne güzel! Burada mı oturuyor efendim?

— Hayır, Atlanta'da değil. Buraya hiç gelmedi. Yatılı bir okulda okuyor. Onu son gördüğümde henüz pek küçüktü. Ne ise, şimdi bunun önemi yok. Kısacası Yüzbaşı Butler bu adamların kurtarılmasının gerektiğini söyleyince söz konusu olanın kim olduğunu sordum. Mister Wilkes'in da bu adamların arasında olduğunu öğrenince bir an bile duraksamadım. Kızlara, 'eğer özellikle Mister Wilkes'in geceyi evimizde geçirdiğini söylemezseniz kafanızı kırarım!' dedim.

Melanie Watling'in sermayelerinden bu biçimde söz etmesinden sıkıldı.

— Çok teşekkür ederim. Size ve onlara minnettarım!

— Bizim yaptıklarımız size azdı bile. Ama inanın, bunu herkese yapmazdım. Eğer şu Mrs. Kennedy'nin kocası olsaydı, Yüzbaşı Butler ne kadar ısrar ederse etsin parmağımı bile oynatmazdım!

— Neden?

— Benim mesleğimdeki tüm kadınlar her şeyi bilirler. Bu Mrs. Kennedy benim hiç hoşuma gitmiyor doğrusu. Kocasının ve şu mert, cesur Welburn'ün ölümlerine bu kadın neden olmuştur. Her şey onun başının altından çıktı zaten. Atlanta'da sabahtan akşama kadar sürterek zencilerin ve bir sürü beyaz serserinin kafasında korkunç düşüncelerin yeşermesine yol açtı. Kızlarımdan...

Melanie kesin bir tavırla;

— Yengem hakkında böyle konuşmanız doğru değil! dedi.

Güzel Watling elini Melanie'nin koluna koydu, sonra birden çekti.

— Gücenmeyiniz Mrs. Wilkes. Bana yaptığınız iyilikten sonra darılmanızı istemem. O hanıma karşı sevgi beslediğinizi unuttum. Söylediklerim için de üzülüyorum. Mister Kennedy'nin de ölmesine çok üzülüyorum. Babacan bir adamdı. Mağazasından birçok kez alışveriş yaptım. Bana karşı daima nazik davranırdı. Ama Mrs. Kennedy size hiç benzemiyor. Son derece sert!... Mister Kennedy ne zaman toprağa verilecek?

— Yarın sabah. Mrs. Kennedy hakkındaki düşünceleriniz yanlış. Zavallı kadın şu anda çok perişan durumda.

Watling alaycı bir sesle;

— Olabilir! dedi. Haydi artık gitmeliyim. Daha fazla kalmak istemem. Bu doğru olmaz, çünkü arabamı tanıyan biri olabilir. Bu sizin için de iyi olmaz. Mrs. Wilkes benimle sokakta karşılaşırsanız sakın selam vermek zorunda olduğunuzu sanmayınız. Ben halden anlarım.

— Sizinle konuşmaktan gurur duyarım. Size minnet duymaktan da... Öyle sanıyorum ki görüşeceğiz...

Watling:

— Hayır, doğru olmaz bu! Geceniz hayırlı olsun! diyerek Melanie'yi uyardı.

Scarlett yatak odasına kapanmıştı. Gecenin karanlığında soğuk rüzgarın penceresinde çalan ışığını dinlerken, bir yandan da Dadi'nın tepsiyle getirdiği yemeği atıştınyordu. Odasındaki hareketsizlik, birkaç saat önce Frank'in cenazesinin bulunduğu salonun durumundan daha korkunçtu. Hiç olmazsa orada ayaklarının ucuna basarak yürüyenler, alçak sesle konuşanlar vardı. Komşular, tanıdıklar başsağlığı dilemeye geliyorlardı. Arada bir cenaze töreni için Jonesboro'dan gelen Frank'in kızkardeşinin hıçkırıkları duyuluyordu. Oysa şimdi evde derin bir sessizlik vardı. Scarlett yatak odasının kapısını aralık bırakmasına rağmen alt kattan bir ses gelmiyordu. Wade ve Ella Lorena Frank'in cenazesi getirilmeden önce Melanie'nin evine götürülmüştü. Scarlett onların, şimdi evde bulunmayışına üzülmüyordu. Mutfaktan da ses gelmiyordu. Belki de ilk kez Dadi, Peter ve Cookie kavga etmiyorlardı. Pittypat de kütüphaneye kapanmış ve Scarlett'e saygı gereği ses çıkartmamaya dikkat ediyordu.

Scarlett'in acısıyla başbaşa kalmak isteyeceğini düşünerek, herkes onu rahatsız etmekten çekiniyordu. Oysa Scarlett birinin gelmesini çok istiyordu. Ölümün verdiği acıdan başka bir şey olmasaydı buna "kaderim böyleymiş!" diyerek katlanabilirdi. Ama bu kez korkuyordu. Çünkü vicdanı onu rahatsız ediyordu. Frank'in ölümüyle birlikte vicdanı harekete geçmişti. Belki de haya-tında ilk kez davranışlarını, hareketlerini kendi kendine sorguluyordu. Bu da onun kafasında boş inanışların canlanmasına neden oluyordu. Arada bir başı-

nı kaldırıyor, beraber hayat sürdürdükleri kocasının yatağına bakıyordu.

Frank'i o öldürmüştü. Sanki tabancasının tetiğini kendisi çekmiş gibi onu öldürmüştü. Frank, tek başına dışarı çıkmamasını istemişti; o ise eşinin bu isteğine kulak asmamıştı. Bu da onun ölümüne neden olmuştu. Demek ki Frank'i o öldürmüştü. Elbet, Allah da onu cezalandıracaktı!

Vicdanı ona daha ağır bir suçunu anımsatıyordu. Tabutta yatan Frank'e bakmış, onun hareketsiz yüzünde kendisini suçlayan bir ifade görmüştü. Frank, Suellen'i sevdiği halde onunla evlendiği için Allah onu cezalandıracaktı. Er geç Allah'ın huzuruna korkudan titreyerek çıkacak ve Yankee karargahından gelirken, arabasına bindiği Frank'e söylemiş olduğu yalanın hesabını verecekti. Bütün bu olup bitenlerden sonra, amacının yasal sayması neye yarardı? Gerçek bütün çıplaklığı ile ortadaydı. Frank ile, onu hiç sevmediği halde evlenmiş ve zavallı adamı aşağılamıştı. Bir eş olarak görevi, onun hayatını mutlu kılmakken, o son altı ay içinde zavallı adama cehennem azabı yaşatmıştı. Eşine karşı nazik davranmadığı için Allah onu cezalandıracaktı. Frank'e karşı hırçın oluşu, sert davranması, bıçkı atölyesi satın alması, zavallı adamı rezil etmesi, kürek mahkumlarını işçi yerine çalıştırması kuşkusuz fitil fitil burnundan gelecekti. Onu çok üzmüştü, ama o kibar davranmış ve ses çıkarmamıştı. Evlilikleri boyunca ona verdiği tek neşe Ella'yı dünyaya getirmiş olmasıydı. Ama Scarlett'in elinden gelseydi o bu çocuğu kesinlikle doğurmazdı.

Bu düşünceler karşısında bütün vücudu ürperen Scarlett onun hayatta olmasını istedi. Eğer Frank hayata dönecek olsa nazik bir biçimde her şeyi telafi edecek, her hatasını onaracaktı. "Ah içime çöken bu sıkıntı biraz dağılsa, evdeki bu sessizlik biraz kaybolda!" diye yalvarıyordu.

Melanie eğer orada olsaydı onun üzüntülerini gidermesini bilirdi. Ama o da Ashley'yi tedavi etmeye ça-

lışıyordu. Scarlett bir ara Pitty halasını çağırmayı düşündü, ama onun varlığı, acılarını daha da arttıracaktı. Çünkü ihtiyar kız, Frank'in feci ölümüne devamlı ağlıyordu. İhtiyar Frank, Pittypat'e Scarlett'ten daha yakındı. Ayrıca onlar birbirine sarsılmaz bir arkadaşlık duygusuyla bağlıydılar. Pittypat evde bir erkek bulunmasını daima istemişti. Frank de bu görevi başarıyla yapmıştı. Hemen hemen her akşam Pittypat'e öyküler anlatır, gazete okur, onu çeşitli fıkralarla eğlendirirdi. Hastalanacak olsa başucundan ayrılmazdı. Pittypat şimdi onu arıyor ve kan çanağına dönen gözlerini sileerek "bari şu Klan ile çıkmasaydı!" diye inliyordu.

Scarlett'in yanında biri bulunsa ve ona acılarının esas kaynağının ne olduğunu anlatsa ne kadar iyi olurdu. Birden aklına Ashley geldi ve onu düşünmeye başladı. Ashley'yi de adeta o öldürmüştü. Eğer Ashley onun Frank'e yalan söylediğini, ona acı çektirdiğini öğrenirse Scarlett'i asla sevmeyecekti. Çünkü Ashley namuslu, doğru ve iyi bir insandı. Onun kendisi hakkında da güzel görüşleri vardı. Ama gerçeği öğrenecek olursa onu kesinlikle sevmezdi. O zaman Scarlett ne yapardı? Elinden bütün hayatının gizemli kaynağı olan aşkı alındıktan sonra o nasıl yaşardı? Yaptığı tüm bu hatalara rağmen başını onun omuzuna dayayarak ağlasa ve ona kalbinin gizli köşesini açsa teselli bulacağını umuyordu.

Ölü evindeki sessizlik o kadar arttı ki, Scarlett bu duruma bir kimseden yardım görmeden dayanamayacağını anladı. Oturduğu yerden yavaş yavaş kalktı, hiç ses çıkarmadan gidip odasının kapısını kapadı. Sonra dolabındaki çekmecelerin sonuncusuna sakladığı konyak şişesini çıkardı. Pittypat bunu bayıldığı zaman içmek için almıştı. Scarlett şişeyi lambanın kırık ışığına tuttu, yarısı içilmişti. Bir bardağı doldurup bir hamlede içti. Konyak Scarlett'in ateş gibi yanan vücuduna bir gevşeklik verdi. İnsanın sinirlerinin gergin, belleğinin karmakarışık olduğu böyle anlarda, içki kadar rahatlatan, sakinleştiren başka bir şey yoktu. Konyak,

şaraptan çok daha etkiliydi. Kadınların şarap içmelerine izin vardı da, konyak için yoktu. Bunun nedeni ne olabilirdi acaba? Mrs. Meade ile Mrs. Merriwether, Scarlett'e alkol koktuğunu çeşitli zamanlarda söylemişlerdi. Ah o ihtiyar kadınlar!... Ah o cadılar!...

Scarlett ikinci bardağı da yuvarladı. Biraz sarhoş olmak umurunda değildi. Nasıl olsa az sonra yatacaktı. Yortularda babasının yaptığı gibi sarhoş olmayışına üzülüyordu. Sarhoş olursa Frank'in, hayatını cehenneme çevirmekle, sonra da kendisini öldürmekle suçlayan yüzünü belki unutacaktı.

Scarlett kocasının ölümünden Atlantalıların kendisini sorumlu tutup tutmadıklarını düşündü. Cenaze töreni sırasında ona karşı soğuk davrandıkları bir gerçektir. Ona candan başsağlığı dileyenler yalnız Yankee kadınları olmuştu. Scarlett, onlarla eskiden alışveriş dolayısıyla ilişki kurmuştu. O, "canları ne istiyorsa onu söylesinler. Benim umurumda değil. Bunlar Allah'a vereceğim hesapların yanında çok önemsiz!" diye düşündü.

Bu düşünce onun üçüncü bardağı da içmesine neden oldu. Scarlett şimdi vücudunun en uç noktalarına kadar hafif bir ısınin yayıldığını hissetti. Ama Frank'in kendisini suçlayan yüzü bir türlü gözünün önünden gitmiyordu. Oysa erkekler, içkinin her şeyi unutturduğunu söylerlerdi; demek ki onlar bu konuda yanılmışlar. Ayakta duramayacak kadar bile içse yine Frank'in ona gitmemesini rica eden son utangaç, aptal ve sitem dolu halini anımsayacaktı.

Sokak kapısının çalındığını duydu. Bir an, "acaba içkinin etkisiyle yanılıyor muyum!" diye düşündü ve kulak kabarttı. Evet, sokak kapısı birkaç kez daha çalındı. Aşağı katta kalanlar uyandı, böylece evin gizemli sessizliği bozuldu. Scarlett, Pittypat'in hoplaya hoplaya kapıyı açmaya gittiğini işitti. Kapının açılmasıyla birlikte evin içi karmakarışık seslerle doldu. Scarlett ne konuşulduğunu anlayamadı. "Herhalde komşulardan biri cenaze töreni ile ilgili bir şeyler anlatmak için

gelmiş olmalı!" diye düşündü. Pittypat'ın bir kimsenin gelmiş olmasına sevineceği muhakkaktı. Çünkü cena-ze töreninde Frank'ın tabutu önünde saygı ile eğilmiş olan kimselerle konuşmaktan zevk duyuyordu.

Scarlett pek meraklanmamış olmasına rağmen, bu gelenin kim olabileceğini düşündü. Seslerden anlaşıldığına göre gelen bir erkekti. Biraz kulak kabartınca gelenin Rhett olduğunu anlayıverdi. İçini büyük bir sevinç kapladı, sıkıntılarından kurtulur gibi oldu. Onu Frank'ın ölümünü birdenbire haber verdiği o geceden beri hiç görmemişti. Scarlett içinden bu korkunç gecenin geçmesine ancak onun yardım edebileceğini düşündü. Kapıya iyice yaklaştı.

Rhett:

— Sanırım beni kabul edecektir? dedi.

— Ama o yatıyor, kimseyi kabul etmek istemiyor. Zavallı kız perişan bir durumda.

— Beni kabul edecektir. Rica ederim kendisine söyleyin yarın sabah seyahate çıkacağım. Bu seyahatin uzun süreceğini sanıyorum. Kendisine çok önemli bir iş için dersiniz.

Pittypat:

— İyi güzel de, ama... diye kekeledi.

Tam bu sırada Scarlett, merdivene koştu ve trabzana tutunup aşağıya sarkarak;

— Rhett hemen geliyorum! diye seslendi. Pittypat'ın bir baykuşunkileri andıran ve içindeki izlerden bu durumu hoş karşılamadığı anlaşılan gözlerine baktı. Scarlett "Kocamın ölümünün ertesi günü bir başka erkeği kabul ettiğimin dedikodusunu hemen başlatacaklar!" diye düşündü. Sonra hızla yatak odasına döndü. Saçlarına biraz çekidüzen verdi, korsesini boynuna kadar çekip Pitty halasının yas broşu ile iğneledi. Eli, dudak boyasının bulunduğu çekmeceye doğru uzandı, bir an ama vazgeçti. Zavallı Pittypat onu bir paskalya yumurtası gibi boyanmış görünce kahrından ölebilirdi. İçki içtiği aklına gelince, hemen kolonya şişesini alıp gargara yaptı. Aynanın karşısına geçip kendisini kont-

rol ettikten sonra aşıya indi.

Pittypat ile Rhett holün ortasında ayakta duruyorlardı. Çünkü ihtiyar hala, Scarlett'in bu davranışı karşısında aptallaşmış ve Rhett'i içeri buyur etmeyi unutmuştu. Rhett'in üzerinde dostlarından birine başsağılığı dilemeye giden bir kimse gibi siyah elbise vardı. Scarlett'i böyle geç saatte rahatsız ettiği ve işleri dolaşısıyla cenaze töreninde bulunamadığı için özür diledi.

Scarlett, "acaba onu bu saatte buraya getiren şey nedir?" diye düşündü.

Rhett, konuşmasına Scarlett'in düşüncesini sezmış gibi geç saatte gelmiş olmasından dolayı tekrar özür dileyerek başladı:

— Size hiç bir ayrıntısı olmayan bir şey sormak istedim. Eskiden Mister Kennedy ile beraber tasarladığımız bir projemiz vardı.

Pittypat:

— Mister Kennedy'nin sizinle iş yaptığını bilmiyorum! diyerek onun sözünü kesti. Frank'e kendisine bu konudan söz etmediği için kızdı.

Rhett son derece saygılı davranıyordu.

— Mister Kennedy birçok şeylerle ilgileniyordu. Salona geçmemizde bir sakınca var mı?

Scarlett her iki kanadı da kapalı olan kapıya bakarak;

— Hayır! dedi.

Bu salona konulmuş olan tabut hâlâ gözlerinin önünden gitmiyordu. Pittypat belki de ilk kez halden anladı:

— İsterseniz kütüphanede oturunuz. Ben de yama yapmak için yün getireyim. Doğrusu tam bir haftadır elime bir iş alamadım.

Merdiveni çıkarken dinlenmek bahanesiyle arada bir duruyor ve Rhett ile Scarlett'e sitem dolu gözlerle bakıyordu.

Scarlett:

— Frank ile ne gibi bir iş yapıyordunuz? diye sor-du.

Rhett ona yaklaştı ve yavaş bir sesle;

— Canım hiçbir iş yapmıyorduk! Yalnızca Pitty halayı uzaklaştırmak istiyordum! dedi. Sonra Scarlett'e doğru eğilerek;

— Hiç kimseye yutturamazsın şekerim! diye ekledi.

— Neyi yutturamazmışım?

— Kolonyayı tatlım!

— Ne demek istediğinizi anlayamıyorum.

— Yok canım! Biraz fazlaca kafa çektiniz galiba!

— Bu sizi ilgilendirir mi?

— Acınızın dorukta olduğu sırada bile nazik olamıyorsunuz, hayret doğrusu! Yalnız içmeyin. İlerde herkes işin farkına varır ve şöhret dediğin de böylece elden gider. Canınız mı sıkılıyor şekerim?

Rhett onu divana kadar götürdü ve Scarlett karşı çıkmadan oturdu.

— Kapıyı kapatayım mı?

Scarlett Dadi'nın kapının kapalı olduğunu görürse rezalet diye feryat edeceğini ve günlerce homurdanacağını biliyordu. Hele ihtiyar zenci konyak şişesinin de ortadan kaybolduğunu farkederse onu susturmak mümkün olmazdı. Scarlett yine de başını "evet" anlamında salladı. Rhett kapıyı kapadıktan sonra gelip Scarlett'in yanına oturdu ve onun yüzündeki ifadeyi anlamak için gözlerini üzerine dikti. Rhett'te gördüğü canlılık, Scarlett'in korkularının kaybolmasına neden oldu.

O da eski güzelliğini bulmaya, lambalar eski parlak ışıklarını saçmaya başladı. "Canınız mı sıkılıyor şekerim?" Bu saçma ve gereksiz soruyu dünyada hiç kimse; Rhett kadar tatlı, yumuşak, gönül alıcı biçimde sormazdı. Hatta alay olsun diye sorulsa bile hiç kimse ona erişemezdi. Ayrıca şu an onun alay eden bir hali de yoktu. Scarlett ona ezilmiş, bunalmış ve mahvolmuş olarak baktı ve onun yüzündeki çizgilerden şifa buldu.

Bunun neden böyle olduğunu düşündü. Belki de bu birbirine çok benzemelerinden ileri geliyordu. Ba-

zen Scarlett ondan başka herkesi kendisine yabancı sayıyordu.

Rhett, nazik bir biçimde Scarlett'in elini avucunun içine aldı.

— Demek söylemek istemiyorsunuz? Canınızı sıkkan yalnızca Frank'in ölümü değil herhalde! Yoksa paraya ihtiyacınız mı var?

— Paraya mı? Ne ilgisi var şimdi bunun! Ah Rhett o kadar korkuyorum ki...

— Yok canım! Galiba çıldırdınız! Çünkü bugüne kadar sizin korktuğunuza hiç tanık olmadım.

— Ah Rhett korkuyorum! Evet korkuyorum ve siz benimle ilgilenmiyorsunuz!

Sözcükler dilinin ucuna bir çığ gibi geliyordu. Scarlett ona üzüntü ve kaygılarından söz etmek istiyordu. Rhett'e her şeyi açıklayabilirdi. Onun vicdanında da o kadar çok şey vardı ki, onu ayıplamak aklından bile geçmezdi.

— Ölmekten ve cehenneme gitmekten korkuyorum.

Rhett gülecek olursa Scarlett belki de ani bir korkuyla kahrından ölecekti. Ama o gülmedi.

— Korkacak ne var canım? Sonra... Kim bilir, belki de cehennem diye bir şey de yoktur.

— Aaa var Rhett! Bunu siz de biliyorsunuz!

— Olabilir, ama bu moralinizi bozmamalıdır. Söylemişiniz bana, cehenneme neden gideceksiniz?

Rhett, şimdi ona sataşıyordu. Scarlett onun gözleminin parıldadığını hissediyordu. Ama olsun onun umurunda bile değildi. Elleri o kadar sıcak ve güven vericiydi ki insan onlarda şifa ve güç buluyordu.

— Rhett, Frank ile evlenmemeliydim. Çok büyük hata yaptım. Biliyor musun Frank Suellen'in nişanlısıydı. Beni değil, onu seviyordu. Ona yalan söyledim. "Suellen'in Tony Fontaine ile evlenecek!" dedim. Ah nasıl oldu da böyle bir yalan uydurdum.

— Haa, işin içyüzü bu desene! Ben de zaten bu evlilik işini nasıl başardığını zaman zaman kendime so-

rardım.

— Ayrıca onu çok bedbaht ettim. Nefret ettiği her şeyi yapması için onu zorladım. Meteliği olmayan insanların borçlarını ödetmesi için ona baskı yaptım. Bıçkı atölyesini satın aldığım, bir kahve binası yaptırdığım ve işçi olarak kürek mahkumlarını kiraladığım zaman zavallı adamın utancından halkın arasına çıkacak yüzü yoktu. Evet, onu ben öldürdüm. Klan ile ilgisi olduğunu bilmiyordum. Doğrusu onun bu kadar budala olduğunu tahmin etmemiştim... Ama bunu anlamalıydım. Evet evet, onu ben öldürdüm.

— Okyanuslar ellerindeki kanı silmeye yetecek mi?(*)

— Ne dediniz?

— Önemi yok! Siz devam edin!

— Söyleyecek başka bir şey kalmadı. Hepsi bu kadar! Yeterli görmüyor musunuz? Onunla evlendim, onu mutlu edemedim ve sonunda onu öldürdüm. Ah Tanrım, bunu nasıl yaptığımı bir türlü anlayamıyorum. Ona yalan söyleyerek evlendim. O anda bu bana çok doğal gelmişti. Şimdi ise yaptığım kötülüklerin hepsini anlıyorum. Rhett ona karşı öyle kötü davrandım ki... Ama ben bu kadar fena biri miyim? Ben böyle terbiye edilmedim. Annem...

Scarlett birden durdu ve yutkundu. Gün boyunca Ellen'i düşünmekten kaçınmıştı. Ama şimdi onun hayalini gözlerinin önünden uzaklaştıramıyordu.

— Zaman zaman annenizin nasıl bir kadın olduğunu düşündüm. Babanıza çok benzediğini sanıyorum.

— Annem! Ah Rhett, biliyormusun onun öldüğüne ilk kez şimdi seviniyorum. Hiç olmazsa benim bu durumumu görmedi. Benim bu kadar sert ve taş yürekli oluşumun nedeni o değildir. O kadar iyi kalpli bir insandı ki annem... Benim yaptıklarımı yapmaktansa, hatta görmektense ölmeyi daha uygun bulurdu. Ben hep ona benzeme isteğiyle yaşadım. Ama bunu hiçbir zaman başaramadım. Kafamda birçok tasarı vardı.

(*) Shakespeare'in "Makbet" adlı eserinden.

Ne yazık ki istediklerim gerçekleşmedi. Babama benzemek istemiyordum.

Onu çok seviyordum, hepsi o kadar! Babam o kadar gamsız bir insandı ki... Rhett elimden geldiği kadar Frank'e ve halka karşı kibar ve nazik davrandım. Ama kafamı hemen birtakım şeyler tırmalamaya başlıyordu.

Bunun sonucu olarak hemen evden fırlayıp Frank'e borcu olanların boğazlarına yapışıyordum.

Scarlett ağlıyordu. Gözyaşlarını tutmak istemediği her halinden belli oluyordu. Rhett'in ellerini o kadar güçlü sıkıyordu ki tırnakları adamın etine batıyordu. Rhett sakın bir biçimde;

— Kafanızı tırmalayan bu şeyler neymiş, anlatın bakalım?

— Ah... Bilmediğini unutmuşum. Herkese karşı nazik olmaya çalıştımsa da, paranın hayatta tek amaç olmadığını düşündümse de akşamları eve dönünce yatağa giriyor ve Tara'ya tam annemin ölümünden ve Yankeeler'in her şeyi tahrip ve talan ederek uzaklaştıklarından sonra gittiğini görüyordum. Rhett, böyle korkunç bir görünümü hayal bile edemezsiniz. Bu manzarayı düşündükçe tüylerim hâlâ diken diken oluyor... Her yer yanmış, ağıza konacak bir lokma bir şey yok. Ah Rhett rüyamda bile acıktığımı gördüm.

— Evet, devam edin.

— Evet rüyamda bile acıkırdım. Babam, kızkardeşlerim, zenciler, herkes 'açım! açım!' diye feryat eder. Benim de karnım bomboştur. O kadar korkarım ki... Ben de sürekli olarak 'bu durumdan kurtulursam midem boş kalmayacak!' diye düşünürdüm. İşte o zaman rüyam biçim değiştirirdi. Kara bir bulutun ortasında mücadele ederdim. Sislerin arasında deli gibi koşardım. Varmak istediğim yere bir türlü varamazdım. Arkamdan bir şey beni kovalardı. Soluğum kesilir, kalbimin çatlamasına ramak kalırdı. Ben de o yere varınca kurtulacağımı düşünürdüm. O yer neresiydi, neden bir türlü varılamıyordu, bilmiyorum. Nihayet uyanır-

dim. Bütün vücudum ter içinde ve buz gibi olurdu. Tekrar bu karabasanı görmekten korktuğum için uyumamaya çalışırdım. Uyandığım zaman birçok altınım olduğu takdirde açlığımı giderebileceğimi sanırdım.

Scarlett gözyaşlarını elbisesinin koluna sildikten sonra anlatmaya devam etti:

— Frank de palize (pelte) gibi bir adamdı. Onun bu görünümü beni daha çıldırtıyordu. O benim içimdeki fırtınadan habersizdi. Ben de ona bunu açıklayacak durumda değildim. Zaten günün birinde para biriktirince ve açlık rüyalarına kesin veda edince ona çektiğim acıları telafi edeceğimi düşünüyordum. Ne yazık ki şimdi o öldü, artık iş işten geçti. Ah eskiden bütün bunlar bana ne kadar doğal görünüyordu, bilemezsin! Yeniden başlamak mümkün olsaydı tamamen başka biçimde başlardım.

Rhett elini, Scarlett'in mengene gibi sıkkan avucundan çekerek kurtardı.

— Şişşt! diyerek cebinden temiz, ütülü, özenle katlanmış bir mendil çıkardı. Alın bunu, yanaklarınızı silin bakalım. Kendinizi bu hale koymak hiçbir işe yaramaz.

Scarlett, mendili alıp yanaklarındaki gözyaşlarını sildi. Sanki içindeki ağır yükün bir bölümünü Rhett'in omuzlarına yüklemiş gibi kendini hafif hissetti. Rhett ise çok sakin görünüyordu. Sanki olayları ve Scarlett'i kontrolü altına almış gibiydi. Dudaklarındaki o kötü gülümsemede insana moral veren bir güç vardı.

— İyi misin? Pekiyi hazır fırsat çıkmışken bu sorunu çözümleyelim. Başlamak mümkün olsa tamamen bambaşka biçimde başlayacağınızı söylemişsiniz. Öyle değil mi? Bunu yapabileceğinize inanıyor musunuz? Bir kez düşünün bakalım!

— Ne olacak? Bu kadar zor mu bu iş?

— Hayır, inanın siz yine kaldığınız yerden devam edersiniz. Ötekilerden üstün tuttuğunuz bir şey var mıydı ki?

— Hayır!

— Bu durumda neye üzülüyorsunuz?

— Frank'e çok kötü davrandım... Şimdi o öldü.

— Ölmemiş olsaydı onu yine canından bezdirirdiniz. Benim anladığıma göre onunla evlendiğinize, ona karşı kötü hareket ettiğinize ve onun zamansız ölümüne neden olduğunuza üzölmüyorsunuz. Sizin üzüntüleriniz yalnızca cehenneme gitmek korkusundan ileri geliyor. Haklı değöl miyim?

— Bunlar bana pek bulanık geliyor doğrusu.

— Düşünme biçiminiz de bana çok bulanık geliyor. Siz para çalarken yakalanan, ama yakalandığına değöl de cezaevine gideceğine üzülen bir hırsıza benziyorsunuz.

— Bir hırsıza mı?

— Canım bu kadar basit düşünmeyin. Ben bir benzetme yaptım. Yani cehennemde alevler içinde yanmak korkusu olmasa Frank'e yaptıklarınıza üzülmeyeceksiniz.

— Ah Rhett!

— Neden itiraf etmiyorsunuz? Madem içinizi döküyorsunuz, o halde neden gerçekleri söylemiyorsunuz? Yoksa yine yaldızlı yalanlar mı uyduracaksınız? Vicdanınız... Üç yüz dolar karşılığında bana değeri olan takılarınızı vermekle acı duymadı mı?

Konyak Scarlett'i etkilemeye başlamıştı, başının döndüğünü hissetti. Rhett'in söylediklerine de pek kulak asmıyordu zaten. Ona yalan söylemek mümkün değildi; çünkü o insanın içinii bir kitap gibi okumasını çok iyi biliyordu.

— O sıralarda ne Allah'ı düşündüm, ne de cehennemi! Allah'ı düşündüğüm zaman da O'nun beni anlayacağını hayal ettim.

— Peki Frank'e yaptıklarınızın nedenini Allah bilmiyor mu sanıyorsunuz?

— Rhett sen Allah'a inanmıyorsun, bir de kalkıp O'ndan söz ediyorsun!

— Evet ama... Siz öfkeli ve eziyet eden bir Allah'a inanıyorsunuz. Sizin için de gerekli olan bu zaten. Al-

lah sizin iyi ya da kötü yaptığınız şeyleri neden anlamasın? Tara'ya hâlâ sahip oluşunuza, düşmanların orada oturmamalarına, midenizin boş olmamasına, yırtık pırtık giysiler giymemenize üzölmüyor musunuz?

— Hayır!

— Frank sizinle evlenmek zorunda değildi, öyle mi?

— Evet!

— Erkekler tüm davranış ve hareketlerinde serbesttirler. Frank'in sizin aklınıza gelen her şeyi yapmak zorunluluğı yoktu, değil mi?

— Yani?

— Scarlett, kafanızı neden bunlarla yoruyorsunuz? Şunu çok iyi biliniz: Eğer yeniden başlamak mümkün olsaydı Frank'e yine aynı yalanları uydururdunuz; o da sizinle evlenirdi. Ama Frank Suellen ile evlenseydi belki de onun ölümünün nedeni kızkardeşiniz olmazdı. Ne var ki Suellen, sizden daha çok ona hayatı zindan ederdi.

— Ama ben Frank'e karşı daha kibar davranabilirdim.

— Ancak başka yaradılışta olsaydınız bunu yapabiliirdiniz. Unutmayınız ki herkese eza etmek, cefa çekirmek sizin yaradılışınızda var. Güçlüler yönetir, zayıflar da boyun eğmek zorundadır. Kabahat sizde değil, Frank'te. Vicdan azabı çekmeniz beni hayretler içinde bırakıyor doğrusu. Sizin gibi insanlarda böyle zayıflıklar olmamalıdır.

— Neden?

— Çünkü siz ancak kendi çıkarlarınızı düşünürsünüz.

— Bu bir kabahat mıdır?

— Toplum tarafından böyle kabul edilegelmiş. Bu kuralı yaşatanlar, aynı fırsatlara sahip olup da bunlardan yararlanmasını bilmeyen ya da beceremeyen insanlardır.

— Ah Rhett benimle alay etmeyiniz. Oysa sizin, şu an kibar davranacağınızı sanmıştım.

— Kibar davranmıyor muyum sanki? Doğal olarak bu değerlendirmeyi kendime göre yapıyorum ve davranışımı kibar buluyorum. Ben sizin moralinizi düzeltmek ve güçlendirmek için bir şey anlatacağım. Hoşunuza gideceğini de tahmin ediyorum. Buraya Atlanta'dan ayrılmadan önce size bir şey söylemek için geldiğimi belirteyim.

— Nereye gidiyorsunuz?

— İngiltere'ye! Belki uzun süre dönmeyeceğim. Şimdi beni dinleyin. Artık şu vicdan sorununu kapatalım. Çünkü ruhunuzun kurtuluşunu daha fazla tartışmak istemiyorum. Şu an beni çok şaşırtan bir şey oldu. Demek size söylemek istediğim şeyi öğrenmek istemiyorsunuz?

Scarlett:

— Ama canım!... dedikten sonra birden sustu. Konyağın ve Rhett'in teselli edici sözlerinin etkisiyle, gözünün önünden bir türlü gitmek bilmeyen Frank'in soluk yüzü, karanlık ve kalın bir perdeyle kapanıyor, unutulmuş küçük ayrıntıların arasına karışıyordu. Belki de Rhett haklıydı. Allah herhalde halini anlıyordu. Kendisinde Frank'in hayalini belleğinden uzaklaştıracak bir hayli cesaret buldu ve "bu sorunu yarın çözümlerim!" diye düşündü. Daha sonra dalgın gözlerini Rhett'e çevirerek;

— Bana ne söyleyecekmışsiniz bakalım? dedi ve onun verdiği mendille burnunu sildi, alnının üstüne düşen saçlarını kaldırdı.

Rhett gülümseyerek;

— Size, istek duyduğum bütün kadınlardan daha çok arzu beslemeye devam ediyorum. Şimdi madem Frank öldü, bu durumu bilmeniz için uygun olacağını düşündüm.

Scarlett birden ayağa fırladı.

— Ben... Siz... Siz dünyanın en rezil adamısınız! dedi. Adi düşüncelerinizden söz etmek için böyle bir zamanı mı seçtiniz? Sizin hiç değişmeyeceğinizi bilmiydim. Frank'in henüz toprağı bile kurumadı. Eğer ka-

fanızda birtakım gizli ve adi düşünceler varsa hemen buradan gitmek nezaketini gösteriniz.

Rhett yerinden bile kıpırdamadı.

— Rica ederim! Eğer Miss Pittypat'ın hemen buraya gelmesini istemiyorsanız biraz sakinleşiniz! dedikten sonra birden Scarlett'in bileklerini tutmayı başardı. Beni yanlış anlamanızdan korkuyorum. Niyetim sizi üzme ya da kızdırmak değil.

Scarlett onun elinden kurtulmaya çalışarak;

—Yanlış mı anladım? dedi. Sizi gayet iyi anlıyorum. Bırakınız beni! Ve hemen defolup gidin evimden. Ben hayatımda böyle yakışsız bir söz işitmedim. Hemen...

— Susunuz! Size evlenme teklifi yapmak için geldim. Şimdi sizi inandırabilmem için ayaklarınıza mı kapanayım? Bunu mu bekliyorsunuz benden?

Scarlett bir "ah!" çekti ve birden divana çöktü. Hayretten ağzı açık, Rhett'e bakıyordu. Bu arada onun eskiden yüksekten attığını da anımsıyordu: "Şekerim ben evlenecek bir adam değilim!" Konyağın etkisi altında kalmaktan korkuyor ve "ya ben sarhoşum ya da o delirmiş!" diye düşünüyordu. Ama Rhett'in deliye benzer bir hali yoktu. O bu konudan; havadan, sudan konuşur gibi gayet sakin söz ediyordu. Sesi sinirli değildi ve yüzünde ciddi bir ifade vardı.

— Benim olacağınızı bir an olsun aklımdan çıkarmadım Scarlett. Bu durum, sizi Oniki Meşeler'de bana vazo fırlattığınız, kaba sözler söylediğiniz ve kibar bir kadın olmadığınızı gösterdiğiniz andan beri devam ediyor. Evet size nasıl olursa olsun sahip olacağıma dair ant içmiştim. Yalnız sizin ve Frank'in bir hayli para biriktirdiğinizi bildiğim için eskisi gibi bana gelip borç ya da rehin karşılığı para istemeyeceğinizi düşündüm. Kısacası beni, size evlenme teklifi yapacak duruma düşürdünüz.

— Rhett Butler bana yine o korkunç alaylarınızdan bir örnek vermeye çalışıyorsunuz.

— Anlamadım! Size kalbimi açtığım halde bana inanmıyorsunuz, öyle mi? Hayır hayır Scarlett, inanın

ilanı aşkım gayet namusludur. Bu gibi şeylerin böyle zamanlarda söylenmeyeceğini de biliyorum. Ama geçerli nedenlerim var, yarın Atlanta'dan ayrılacağım ve uzun süre dönmeyeceğim. Bu arada sizin, biraz parası olan biriyle evlenmenizden korkuyorum. Kendi kendime "Scarlett'in aradığı neden ben ve servetim olmasın!" diye düşündüm. Çok ciddi söylüyorum, inan bana Scarlett, hayatımı sizi kovalamakla geçiremem.

Rhett gerçekten de çok açık ve içtenlikle konuşuyordu. Sözlerinde kuşkulanılacak bir taraf yoktu. Boğazı kuruyan, biraz da heyecanlanan Scarlett bu söylenenlere alışmaya çalışıyordu. İki kez tükürüğünü yutarak boğazını ıslatmaya çalıştı. Gözlerini Rhett'in içini okumak ister gibi onun gözlerine dikti. Scarlett, Rhett'in gözlerinde kötü bir ışıkla birlikte ta derinlerde şimdiye kadar görmediği bir şeyin varlığını saptadı. Rhett ona bir fare deliğini gözetleyen kedi gibi bakıyordu. Adeta her an üzerine atılacak gibiydi. Scarlett korktu ve biraz geri çekildi.

Rhett açıkça onunla evlenmek isterse ona bir sürü eziyet yapacağına, onu aşağılayacağına ve tüm gücünü ona hissettireceğine dair kendi kendine söz vermişti. Ama eskiden tasarladığı duyguları şimdi ona ihanet ediyor ve hiç biri onun yardımına koşmuyordu. Scarlett'in şu an Rhett'e tüm gücünü göstermek istemesi bir yana, tam tersine henüz yetişkin bir genç kız gibi onun etkisi altına girmişti. Evet tam bir genç kız gibi kızarıyor, bozarıyor ve sürekli kekeliyordu.

— Ben... Kesinlikle evlenmeyeceğim!

— Hiç sanmıyorum. Evlenirsiniz, çünkü siz dünyaya evlenmek için gelmişsiniz. Benimle neden evlenmek istemiyorsunuz?

— Ama Rhett... Ben sizi sevmiyorum ki...

— Bu bir engel değil. Aşk, benim bildiğim kadar iki evliliğinizde de rol oynamadı.

— Ah bunu nasıl söylersiniz? Frank'e karşı büyük bir sevgim vardı.

Rhett, Scarlett'in bu iddiasına cevap vermedi:

— Haydi bu konuyu daha fazla tartışmaya gerek yok. Ben gittikten sonra yaptığım teklifi düşünün.

— Rhett, ben işlerin uzamasını seven bir kimse değilim. Hemen bu sorunu bir çözüme kavuşturmalıyız. Ben bir süre sonra Tara'ya gideceğim ve orada oturacağım. India da burada Pitty hala ile birlikte kalacak. Ne zamandan beri baba ocağına dönmeyi istiyordum. Ben... Ben artık hiç evlenmeyeceğim.

— Doğrusu bu çok gülünç! Neden hiç evlenmeyecekmişsin bakalım?

— Ah!... Bilmem!... Canım bu çok mu önemli, muhakkak bir neden mi olmalı? Artık evlenmek, evli olmak hoşuma gitmiyor.

— Ama şimdiye kadar yaptığın evlilikler, birer gerçek evlilik değildi ki!... Gerçek evliliğin ne olduğunu bilmiyorsunuz elbet. Bu konuda şansınızın olmadığını takdir ediyorum. İlk evliliğiniz, bir tepki evliliği idi. İkincisi de parasızlıktan dolayı yapılmıştı. Yalnızca zevk için evlenmeyi hiç düşündünüz mü?

— Zevk mi? Aptal aptal konuşmayın canım! Evlilikte zevk adına hiçbir şey yoktur.

— Yok mu, nedenmiş pekiyi?

Scarlett yavaş yavaş sinirlerine hakim olmaya başlamıştı, ama konyağın etkisiyle onun doğal sertliği hemen kendini göstermişti.

— Belki erkeklere biraz tuhaf gelebilir... Nedenlerini Allah bilir, ben de araştırıp anlamak istemiyorum. Bana göre gerçek şu: Kadınların evlilikte bir kazançları olmuyor, tersine büyük bir yükün altına giriyorlar. Örneğin her yıl bir çocuk doğuruyorlar, bir adamın tüm davranışlarına ve garip hareketlerine boyun eğiyorlar.

Rhett öyle bir kahkaha attı ki, sanki kütüphanenin tavanı sallandı.

Scarlett sessizliğin bozulmasından çekindi ve bir kapının aralandığını duyar gibi oldu.

— Susunuz Allahaşkına!... Dadi'nın kulağı kırıktır muhakkak. Zaten evdeki yas havası devam ederken sizin böyle gülmeniz doğru olmaz! Bu konuda haklı ol-

duğumu çok iyi biliyorsunuz. Zevk varmış! Pöff, tuhaf şey doğrusu!

— Ben şansınız olmadığını söyledim. Yumurtladığınız şeyler de bunu kanıtlıyor zaten. Bir muhallebi çocuğu ile ve onun arkasından da bir morukla evlendiniz. Annenizin, yalnızca annelik şefkatinden duyacağınız zevke karşılık bu gibi eksikliklere katlanmanızı tavsiye ettiğini sanıyorum. Doğruyu söylemek gerekirse bunlar Nuh zamanından kalma düşüncelerdir. Evliliğin nimetlerini genç, güçlü, kötü şöhretli, ama kadınlara hitap etmesini bilen bir adamla ne diye tatmayasınız. Bu evlilik hoş olacağa benziyor oysa...

— Siz kaba olduğunuz kadar, kendini beğenmişin birisiniz aynı zamanda... Bu konuyu kapatalım artık. Çünkü çok adi bir konu!...

— Aynı zamanda da hoş bir konu değil mi? Bir erkekle cinsellikle ilgili sorunları hiç tartışmadığınızı sanıyorum. Hatta ne Charles ile... Ne de Frank ile...

Scarlett, ona tehdit dolu gözlerle baktı. Onun birçok şey bildiğini anladı. "Kadınlar hakkında bütün bu bildiklerini nereden öğrenmişti acaba?" diye düşündü.

— Kaşlarınızı böyle çatmayın! Evlilik tarihini siz kendiniz saptayın. Şöhretinize duyduğum saygıdan dolayı benimle hemen evlenmenizi istemiyorum. Münasip bir süre belirleriz. Haa, aklıma gelmişken onu da sorayım: "Münasip bir süre" ne kadardır sizce?

— Sizinle evleneceğim demedim ki! Böyle bir zamanda bu gibi şeylerden söz etmek küstahlıktan başka bir şey değildir.

— Neden söz etmek zorunda kaldığımı söyledim, sanırım. Yarın Atlanta'dan gidiyorum. İhtiraslarıma gem vurmuyacak kadar da aşığım! Gerçi size aşkıma açıklarken uygun bir tavır takınmadım.

Rhett, Scarlett'i şaşırtan bir çeviklikle divandan yere kaydı ve elini kalbinin üstüne koyarak genç kadının karşısında diz çöktü.

— Duygularımın okyanuslar gibi kabarmasını hoş görün sevgili Scarlett'im!... Affedersiniz... Mrs Ken-

nedy! Size karşı bir hayli zamandan beri beslediğim arkadaşlık duygularım birdenbire çok daha derin, çok daha soylu, çok daha anlamlı, çok daha güzel ve çok daha kutsal bir duyguya dönüştü. Bu duyguma bir ad versek mi acaba? Ah işte beni bu kadar cüretkar yapan aşktır!

Scarlett:

— Kalkınız, rica ederim! diye yalvardı. Ne kadar gülünç bir durumda olduğunuzu görmüyor musunuz? Ya içeriye Dadı girer de bizi bu durumda görürse!...

— Dadınızın soluğu kesilecek ve gözlerine inanamayacaktır. Beni bu durumda görürse ilk kez bir sosyete adamı gibi ve kibarca hareket ettiğime tanık olacaktır. Yeter artık Scarlett! Siz bu gibi şeylerden etkilenecek kadar olgun yaştasınız. Ya döndüğüm zaman benimle evleneceğinize dair söz verirsiniz ya da Allah'ın önünde yemin ederim ki buradan bir adım bile atmam!

Rhett yavaşça ayağa kalktıktan sonra, aşkının ona neler yaptırabileceğini anlatmaya başladı:

— Siz "evet" diyene kadar zamanımı evinizin çevresinde pervane gibi dolaşarak geçireceğim. Her gece pencerenizin altında size gitar çalacağım. Bütün gücümle şarkılar söyleyeceğim. Sizi öyle zor durumda bırakacağım ki onurunuzu kurtarabilmek için benimle evlenmeye mecbur kalacaksınız.

— Rhett aklınızı başınıza toplayın. Ben kimseyle evlenmeyeceğim!

— Hayır mı? Pekiyi bana gerçek nedenleri söyleyiniz. Eğer küçük bir kız utangaçlığı değilse nedir o halde?

Scarlett'in aklına birden Ashley geldi. Onu hayal dolu gözleriyle ve altın rengindeki saçlarıyla yanı başında hissetti. İşte gerçek sebep oydu. Rhett'e karşı olumsuz düşünceleri olmamasına, hatta samimi bir sevgi beslemesine rağmen onunla arada Ashley olduğu için evlenmek istemiyordu. Artık o sonsuza kadar Ashley'nindi. Şimdiye kadar da ne Charles'ın olmuştu, ne

de Frank'in... Bundan sonra da Rhett'e ait olacak değildi. Katlandığı her felaket, tüm girişimleri ve yaptıkları, elde ettiği her sonuç ya Ashley tarafından ilham edilmişti ya da Ashley'ye adanmıştı. O ancak Ashley ile Tara'ya aitti. Charles ve Frank'e verdiği öpücüklerin altında Ashley'nin varlığı, aşkı, sevgisi vardı. Belki de hiçbir zaman onun olamayacak kalbinin en derin köşesinde, ama ona ait olan bir yer vardı.

Scarlett daldığı hayallerden dolayı yüzünün değiştiğini farketmedi.

Oysa Rhett onu bu durumda hiç görmemişti. Ona keskin gözlerle baktı, dudaklarındaki kıpırtıları, soluk alışını uzun uzun inceledi. Neden sonra Rhett'in dudakları gerildi ve büyük bir istekle;

—Scarlett O'Hara, siz aptalın tekisiniz! dedi. Ve düşünmesine fırsat vermeden, onu kollarının arasına aldı.

Rhett'in onun vücuduna dolanan kolları Tara yolunda karanlık gecedeki kadar güçlüydü. Scarlett yeniden her çeşit cesaretinin kendisine ihanet ettiğini hissetti. Onun ihtirasının tutsağı oluyordu. Sıcak bir dalga onu Rhett'e doğru sürüklüyordu. Ashley'nin hayali bir bulutun içine yavaş yavaş girerek kayboluyordu. Rhett onun başını koluna dayadı, sonra da arkaya doğru eğdi. İlk önce yavaşça, daha sonra da gittikçe artan bir ihtirasla öpmeye başladı. Rhett'in dudaklarının teması o kadar etkili oldu ki, Scarlett hiç farkında olmadan kollarını onun boynuna doladı. Şu an boşlukta uçan Scarlett'in tek dayanağı Rhett olmuştu. Onun ağzı, Scarlett'in dudaklarını eziyor, o ince ve narin dudakları aralıyor, ona o güne kadar hiç tatmadığı, hatta var olduğunu bile düşünemediği birtakım zevk iksirleri veriyordu.

Scarlett de bu benzersiz zevki tadarken, Rhett'in ateşli öpücüklerine karşılık verdiğini farketti. Dudaklarını hafifçe uzaklaştırmaya çalışarak;

— Ah durun, rica ederim durun! Yoksa bayılacağım! dedi. Rhett onun başını kaldırdı. Scarlett onun

yüzünü bir tül arasından görür gibi oldu. İrileşen gözlerinde garip bir pırıltı vardı. Dudaklarının titreyişi de onu korkutmuyordu.

— Bayılmanızı istiyorum. Çünkü buna uzun zamandır layıksınız. Birlikte olduğunuz aptalların hiç biri sizi benim gibi öpmedi değil mi? Ne Charles'ınız, ne değerli Frank'iniz, ne de sersem Ashley'niz... Sizi bayıltacak olmama da çok sevindim doğrusu.

— Rhett rica ederim!

— Doğru söylüyorum, isterseniz tekrarlayayım. Sersem Ashley'niz ve ötekiler! Hepsi de yüksek sosyete adamları değil mi? Onlar kadınlar hakkında ne bilirler? Onlar, sizi de bilemezler! Size dokunabilirler, ama sizi etkileyemezler! Size yakın olabilirler, ama sizi tanıyamazlar! Onların sizi zevk alemine taşıyacak kanatları yoktur. Onlar, sizin bu dünyanın kadını olmadığınızı da bilemezler. Sizi ancak ben tanırım, size zevklerin en güzelini ancak ben sunarım, sizi olağanüstü bir alemde ancak ben yaşatırım.

Rhett'in ağzı, tekrar Scarlett'in dudaklarına kenetlendi. Scarlett karşı duramayacak kadar kendinden geçiyordu. Başını çevirmeyi düşünmek ama çevirmemek ona daha büyük bir zevk veriyordu. Kalbi heyecandan hızlı hızlı çarpıyor, vücudunun çok tatlı bir biçimde ürperdiğini hissediyordu. Rhett'in ihtirası karşısında bütün gücü tükenmiş, kendini ona teslim etmişti. Rhett ne yapmak istiyordu? Eğer onu bu biçimde sevmeyi sürdürecektse olursa bayılması kaçınılmazdı. Dursaydı bari... Ama Rhett durmak bilmiyordu.

— "Evet" deyin bana!

Bu üç sözcüğü söylemek için ağzı, Scarlett'in dudaklarını serbest bırakıyor, sonra yine kenetleniyordu.

— "Evet" deyin, yoksa!

Scarlett düşünmeden "evet!" dedi. Rhett cevabını zorla almış, o da iradesi dışında boyun eğmişti sanki... Onun istediği sözcüğü söyler söylemez hemen sessizleşti, sakinleşti.

Başı artık dönmüyor, konyak da etkisini kaybedi-

yordu. Scarlett böyle bir söz vermeyi aklından bile geçirmezken, onunla evleneceğine dair söz vermişti bile... Bütün bunların nasıl olup bittiğine aklı ermiyor. Ama hiçbir şeye üzülmüyordu. Şimdi "evet" demiş olması Scarlett'e pek doğal görünüyordu. Sanki koruyucu bir melek, duruma elkoymuş ve onun tüm sorunlarını çözümlemişti.

Rhett, hafifçe içini çekti ve ileriye doğru uzandı. Scarlett, onun tekrar öpmeye başlayacağını sanıp gözlerini kapadı ve başını arkaya eğdi. Ama Rhett birden doğruldu, Scarlett hayal kırıklığına uğramıştı. Onun öpücükleri garip duygulara neden olmasına rağmen, insanı sarhoş eden, insana keyif veren bir etkisi vardı.

Rhett, Scarlett'i omuzuna dayadı, sonra da sakın bir sesle konuşmaya başladı.

— Evet, değil mi? Sözüünüzden caymayacaksınız ya!

— Hayır!

— Siz yalnızca zorda kaldığınız için söz vermediniz değil mi?

Scarlett susuyordu, çünkü söyleyecek bir söz bulamadığı gibi Rhett'in gözlerinin içine de bakamıyordu.

Rhett onun çenesinden tuttu ve başını kaldırdı.

— Bir gün size, sizin yapacağınız ya da sizin neden olacağınız her şeye katlanacağımı söylemiştim... Ama yalan hariç! Şimdi bana gerçeği söyleyiniz. Neden "evet" dediniz.

Sözcükler, Scarlett'in gırtlığında düğümlenmişti, ama yavaş yavaş kendine geldi ve dudaklarında hafif bir gülümseme belirdi. Gözleri ise hâlâ yere bakıyordu.

— Bana bakınız! Param için mi "evet" dediniz yoksa...

— Aman Rhett bu ne biçim soru!

— Hey yavrum! Sakın bana oyun oynamaya kalkma! Ben ne Charles, ne Frank, ne de komşunuz olan çiftliklerdeki muhallebi çocukları gibi sizin gözlerinize aşık olacak bir adam değilim. Param için mi söyleyin!

— Şey... Doğal olarak bu da var.

— Ha?

Rhett hiç sinirlenmedi. Yalnızca içini çekti.

Scarlett ise çekine çekine konuştu:

— Biliyorsunuz ki para çok önemlidir! Rhett, şunu bilmeni isterim: Frank de bana pek büyük bir servet bırakmadı, ama bunun önemi yok... Biz birbirimizi anladıktan sonra! Zaten bir kadının ağzından çıkacak gerçeği anlayabilecek tek erkek sizsiniz. Beni bir tavuk yerine koymayacak ve yalan söylemek zorunda bırakmayacak bir adamla evlenmek elbette hoşuma gidecek. Sonra... Zaten size karşı büyük bir sevgim var.

— Sevginiz mi?

Scarlett neşelenerek;

— Haydi canım! dedi. Sizi çılgınca sevdiğimi söylesem yalan söylemiş olurum. En hazini de, bunun farkına sizin varmanız olacaktır zaten.

— Yavrucuğum bazen gerçeği de söylerken aşırılık yapıyorsun. Oysa küçük bir yalan, durumu lehine çevirebilir. Örneğin "Rhett seni seviyorum!" demek, pek büyük bir hata olmaz.

Şimdi daha da şaşırان Scarlett, Rhett'in sözü nereye getireceğini düşünmeye başladı. Rhett gücenmiş ve alaycı haliyle çok garip görünüyordu. Ellerini pantolonunun cebine soktu; Scarlett onun yumruklarını sıkıştığını farkettti.

Sinirlenmeye başlayan Scarlett, "ne olursa olsun, hatta benimle evlenmeyeceğini bilsem de ona yine gerçeği söylemeliyim!" diye düşündü.

— Rhett birbirimize komedi oynayacak değiliz ya! Size yalnızca sevgim olduğunu söyledim. Zaten bir gün siz de bana, beni sevmediğinizi, ama birçok ortak noktalarımız olduğunu söylemişsiniz. "İki Hergele!" Bu söz size aittir sanırım.

Rhett başını çevirerek;

— Aman Tanrım! dedi. Beni kendi tuzağıma düşürmek!

— Anlamadım.

Rhett:

— Bir şey yok! dedikten sonra Scarlett'e bakıp bir kahkaha attı. Ama bu kahkahada hoş olmayan bir taraf yoktu. Eğilip Scarlett'in elini öptü.

— Tarihi siz belirleyin şekerim! dedi ve tekrar güldü.

Rhett'in neşelendiğini gören Scarlett de gülümsedi.

Rhett bir süre Scarlett'in eliyle oynadıktan sonra;

— Eski romanları okurken kocalarına ilgisiz davranan kadınların, daha sonra onlara aşık olduklarına hiç rastlamadınız mı? diye sordu.

— Roman okumadığımı biliyorsunuz. Esasen eşler arasındaki sevgi kadar dünyada gülünç bir şey olmadığını da siz söylemişsiniz.

Rhett ayağa kalktı ve kendini eleştirerek;

— Vay canına, meğer eskiden ne kadar boşboğazlık etmişim! Hay kör şeytan! dedi.

— Küfür etmeyiniz!

— Sizin de küfürlere alışmanız, hatta arada bir etmeniz bile gerekecek. Evet benim bütün kusurlarıma alışmalısınız. Hiç olmazsa bana karşı olan sevginiz eksilmez.

— Haydi canım, gururunuzu bir yalanla okşadım diye buluttan nem kapmayınız. Beni sevmiyorsunuz değil mi? Bu durumda size karşı neden sevgi besleyeyim?

— Sizin bana olmadığı gibi, benim de size karşı sevgim yok. Zaten olsa bile, dünyada bunu söyleyeceğim en son kişi siz olursunuz. Sizi candan ve gönülden sevecek adamın Allah yardımcısı oldu. Eğer böyle bir adamı bulsanız, zavallının iliklerini emer, üstüne bir kedi gibi çullanırsınız.

Rhett, Scarlett'i kalkmaya zorladı ve tekrar öptü. Ama bu sefer dudakları başka bir amacı hedefliyordu. Adeta genç kadına fenalık yapmak ya da namusuna zarar vermek istiyordu. Rhett'in ateş gibi yanan dudakları Scarlett'in boynunda, sonra gerdanında, daha sonra da göğsünde gezindi. Bu son yerde öyle uzun kaldı ki Scarlett onun nefesinin bütün vücudunu yak-

tiğini hissetti. Çırpındı ve onu eliyle itti.

— Buna hakkınız yok! Nasıl böyle bir şeye cesaret edebiliyorsunuz?

Rhett alaycı bir sesle;

— Kalbiniz bir tavşaninki gibi çarpıyor! dedi. Hatta kendini beğenmişin biri olsam sevgiden de başka şeyler hisseder gibi kuvvetle çarpıyor diyeceğim. Haydi kirpi gibi dikenlerinizi kabartmayın! El değmemiş küçük kız tavırlarını da bırakınız. Size hiç yakışmıyor doğrusu... İngiltere'den ne getireyim size? Bir yüzük mü? Nasıl olsun? Hangi yüzükleri seversiniz?

Scarlett bir an duraksadı. Kalbi; Rhett'in son sözlerinin uyandırdığı çıkar duygusuyla, öfke ve nefret sahnesini uzatmak isteyen kadınsı arzu arasında bocaladı.

— Ah, Rhett!... Bir pırlanta... Bana iri bir pırlanta almayı unutma!...

— Tamam! Yoksulluk içinde yüzen arkadaşlarınız arasında dolaşıp onlara "bakın bende neler var!" diye caka satmanız için değil mi? Kabul! Size iri bir yüzük getireceğim. Öyle iri ki, sizden daha az mutlu olan arkadaşlarınız böyle bir pırlanta taşımanın çok adi bir şey olduğunu söyleyeceklerdir.

Rhett birden yürümeye başladı, şaşırان Scarlett de kapiya kadar ona eşlik etti.

— Ne var, ne oldu? Nereye gidiyorsunuz?

— Bavullarımı hazırlamaya!...

— Evet ama...

— Aması neymiş bakalım?

— Hiç canım! İyi yolculuklar dilerim

— Teşekkür ederim.

Rhett kütüphanenin kapısını açtı ve sofaya çıktı. Daha da şaşırان Scarlett onun yolunu kesmeye çalışıyordu. Rhett paltosunu giydi, eldivenlerini ve şapkasını aldı.

— Size mektup yazarım. Vazgeçerseniz bana bildirmeyi unutmayın!

— Gitmeden önce beni...

— Evet!

— Gitmeden önce beni öpmeyecek misin?

Scarlett evdekiler işitir korkusuyla bu sözleri gayet yavaş söyledi.

Rhett gülümseyerek;

— Bu akşam öpüştüğümüz yetmiyor mu? dedi. Alçakgönüllü ve iyi yetiştirilmiş bir hanıma bu sözler hiç yakışmıyor doğrusu... Hoşunuza gideceğini söylemiştim, değil mi?

Scarlett öfkelen-di:

— Ah siz yok musunuz? Hiç dönmeseniz, umurunda bile olmayacak!

Hemen geri dönüp merdivene doğru yürüdü. Rhett'in arkasından koşacağını sanıyordu, oysa sokak kapısı açıldı ve içeri soğuk bir hava hücum etti.

Rhett:

— Merak etmeyin, döneceğim! diyordu.

Scarlett merdivenin başında, gözleri kapanan kapıya dikili kalmıştı.

*

* *

Rhett'in İngiltere'den getirdiği yüzük gerçekten de çok büyüktü. Scarlett onu parmağına taktığı zaman görenlerin tepkisinin ne olacağını kestiremediği için çok sıkılıyordu. Ama göz kamaştırıcı takılara da bayılıyordu doğrusu...

O parmağına taktığı yüzüğün görenler tarafından adi bir şey olduğunu sanacaklarını düşünerek üzülyordu. Oysa yüzüğün tam ortasında dört kıratlık bir pırlanta ve bunun çevresinde de küçük zümrütler vardı. Scarlett Rhett'in bu yüzüğü bulmak için dükkan dolaştığını ve hatta sırf muziplik olsun diye satın aldığını düşünüyordu.

Scarlett; Rhett Atlanta'ya dönünceye, yüzük de parmağına geçinceye kadar son gelişmeler hakkında hiç kimseye bir şey söylemedi. Hatta yakınlarına bile... Ama zamanı gelip nişanlandıklarını söyleyince herke-

sin ağız bir karış açık kaldı.

Klan olayından sonra Scarlett ile Rhett bütün bir kentin dedikodu odağı haline gelmişlerdi. Frank için giydiği yas elbisesini hemen üzerinden atan Scarlett'i herkes eleştiriyordu. Zaten bıçkı atölyesi işletmesi, hamileliği sırasında sokak sokak dolaşması ona şimdi duyulan nefretin ilk kaynağı olmuştu. Ayrıca Frank ile Tommy'nin ölümleriyle sonuçlanan olayda tehlikeye düşen on iki insanın durumu ona olan nefreti, düşmanlığı, öfkeyi daha da arttırmıştı.

Rhett'e gelince... Atlanta halkı ondan nefret ediyordu. Bu da, savaş sırasında devlet hazinesinden çalıp çırpmasından ve Cumhuriyetçiler'e karşı beslediği sevgiyi gizlememesinden ileri geliyordu. Çok gariptir; kadınlar ondan kentin bazı saygın kişilerinin hayatlarını kurtardığı için nefret ediyorlardı. Ancak bu durum, kadınların akraba ve yakınlarının ölümünden kurtulmalarına üzülmeleri anlamına gelmiyordu. Onlar sevdikleri kişilerin hayatlarını Butler gibi kuşkulu bir adama borçlu olmalarını içlerine sindiremiyorlardı. Bir de Yankeeler'in kahkaha ve alaylarına konu olmuşlardı. Eğer "Rhett Butler, Ku Klux Klan örgütüyle daha yakın ilişkide bulunsaydı bu baskın olayını başka biçimde örtbas ederdi" diye düşünüyorlardı. Hatta kentin en tanınmış kişilerini rezil olmaları için Güzel Watling'in evine bilhassa götürdüğünü bile iddia ediyorlardı. Kısacası Rhett'in onların hayatlarını kurtarması ona ne teşekkür edilmesini, ne de karanlık geçmişinin unutulmasını sağladı.

Rhett'in sayesinde hayatlarını kurtaran adamlar, nezaket gereği ve minnet duygusuyla kadınların çenelerini kapatmaya çalıştılsa da başarılı olamadılar. Nişanlanmalarından önce halk onlara nazik davranmaya çalışıyor ya da hiç olmazsa arkalarından dedikodu yapmıyordu. Ama şimdi bu ikisinin adı dillerden düşmez oldu. Onların yakında evlenecekleri haberi kentte bir bomba gibi patladı. Bu sefer kadın erkek bir arada dedikoduya başladı ve ortalığı velveleye verdi.

Frank'in ölümünün üzerinden bir yıl geçmeden evlenmek mi? Üstelik Scarlett zavallı adamın ölümüne neden olmuştu. Onun genelev işleten ve Yankeeler'le bir sürü karışık işler yapan Rhett Butler ile evlenmesini halk bir türlü içine sindiremiyordu. Bu iki kişi ayrı iken onlara biraz olsun tahammül gösterebiliyorlardı, ama onların ortak bir hayat kurmaları bütün kent halkını çileden çıkarıyordu. Her ikisi de kötü ve lanet insandı. Bunlar kentten kovulmalıydılar.

Eğer Rhett'in içki arkadaşları olan Yankeeler, halka zulüm yapmasalardı onların nişanlanma haberi, belki daha az tepkiye neden olabilirdi.

Bu arada üç yıllık bir imar süresince kentte terör havası esmişti. Halk Georgia'nın bir gün kendilerini kurtaracağı umuduyla yaşıyordu. Gerçekten de Georgia henüz Yankeeler'le bir ateşkes imzalamamıştı. Savaşmak için fırsat kolluyordu. Ama her yerde silah gücü üstün geldiği için bu kurtuluş günü de boyuna erteleniyordu. En kötüsü ve en acısı da kara cahil birtakım zencilerin en yüksek makamlara getirilmeleriydi. Georgia yalnızca cesareti, gücü ve kendine güveni sayesinde bu aşağılık işlere, horlanmalara katlanmaktan kurtulmuştu. Üç yıla yakın bir süredir devletin parlamentosu beyazların ve demokratların elindeydi. Yankee askerlerinin Georgia'da bulunması parlamentonun işini aksatmıyordu. Ama Yankeeler bu durumu değiştirmek için, sürekli müdahale ediyorlardı. Buna rağmen devlet, Georgia'da doğmuş olan insanlar tarafından yönetiliyordu. Yankeeler'in baskısı zamanla meyvesini verdi ve yönetim yavaş yavaş düşmanların eline geçti.

Dört yıl önce General Johnston ve askerleri, Dalton'dan Atlanta'ya sürüldüler ve Georgialı Demokratlar da yavaş yavaş makamlarını kaybettiler. Sonunda federal hükümetin Georgia'nın yönetimi ve yurttaşlar üzerindeki etkinliği gittikçe arttı. Güç gücü doğurmuş, askeri tüzükler, kararlar, genelgeler de sivil makamların etkisini ortadan kaldırmıştı. Federal hükümet Ge-

orgia'da zencilere oy kullanma hakkını tanımıştı.

Scarlett ile Rhett'in nişan haberinden bir hafta önce vali seçimi yapılıyordu. Güneyli demokratlar aday olarak Georgia'nın en tanınan ve sevilen generali B. John Gordon'u göstermişlerdi. Onun karşısında da Bullock adında bir Cumhuriyetçi aday vardı. Seçim, bir gün yerine üç gün sürmüştü. Zenciler trenlerle seçim yerine gönderilmişlerdi. Bu yüzden seçimi Cumhuriyetçiler'in adayı Bullock kazanmıştı. Bu oynanan oyun karşısında Atlanta ve Georgia halkı öfkeden yerinde duramıyordu.

Rhett Butler, herkesin nefretini ve öfkesini üzerinde toplayan yeni vali Bullock'un arkadaşıydı. Zaten her şeye kayıtsız kalan Scarlett bir seçim döneminde olduklarını da farketmemişti. Rhett'in de seçimde hiç bir rolü ve etkisi olmamıştı. Yalnızca onun Yankeeler'le eskiden beri olan ilişkileri aynı biçimde sürüyordu. Gerçi bu durum, onun Scalawag yanlısı olmasına engel değildi. Eğer Scarlett onunla evlenirse o da Scalawag yanlısı olacaktı. İşte onların nişan haberinin Atlanta'da bomba gibi patlamasının nedeni buydu. Halk Rhett'in yaptığı bütün iyilikleri unutarak onlara diş bilemeye başladı.

Scarlett Atlantallılar'ın kendisine kızdıklarını, diş bilediklerini biliyordu. Ama yine de halkın bu konudaki duyarlılığını tam olarak anlayabilmesi, Atlantallılar'ın tepkisini yansıtan Mrs. Merriwether ile karşılıklı konuşması sonucu gerçekleşti. Bu görüşme sırasında Mrs. Merriwether;

—Scarlett anneniz olmadığını, halanız Pitty'nin de size yol gösterici olamayacağını bildiğimden kendi çıkarınız için sizi uyarmak gereğini duydum. Yüzbaşı Rhett Butler namuslu bir ailenin kızıyla evlenecek değerde bir adam değildir. O...

— Büyükbaba Merriwether ile yeğeninizin idam edilmelerini önledi ama!

Scarlett'in bu sözleri Mrs. Merriwether'i birden bunnaltıverdi. Çünkü bir saat kadar önce büyükbaba ile

aralarında sert bir tartışma geçmişti. Büyükbaba ona Rhett'in kişiliği ne olursa olsun ona karşı olan minnet duygusunu gizleyemeyeceğini söylemişti.

Mrs. Merriwether;

— O bunu bize oyun oynamak için yaptı! dedi. Evet Scarlett, o bizi Yankeeler'in gözünde beş paralık bir değerimiz olmadığını göstermek için yaptı! Bu adamın ne kadar rezil biri olduğunu benim kadar siz de bilirsiniz doğal olarak!... O her zaman rezil bir adamdı. Bak şimdi onunla konuşan bir tek kişi var mı? O, kim senin evine kabul etmek istemediği kötü ruhlu bir adamdır!

— Yok canım! Doğrusu çok garip... Çünkü savaş sırasında size bir hayli geldi sanırım. Aklımda kaldığına göre de kızınız Maybelle'e beyaz satenden gelinlik bir elbise armağan etmişti, değil mi?

— Savaş sırasında koşullar bambaşkaydı. Her hareketi zamanına göre değerlendirmek gerekir. O günlerde henüz tanımadığımız birtakım kişilerin iyi insan olduklarını sanıyorduk. Bir de bunlara kutsal davamız için katlanmak zorundaydık. Haksız da sayılmazdık. Haydi canım savaşa katılmamış ve katılanlarla da alay etmiş bir adamla evlenecek değilsiniz ya!

— Kim diyor Rhett Butler savaşa katılmadı diye? O savaşa katıldı, tam sekiz ay cephelerde savaştı. Son direnişe ve Frankin Savaşına katıldı. General Johnston teslim olurken onun yanında bulunuyordu.

— Ben böyle bir şey hiç işitmedim. Ama savaşa katılmış olsa bile yaralanmadı ki!...

— Rhett gibi birçokları da yaralanmadı!...

Scarlett gittikçe sertleşiyordu:

— Öyle sanıyorum ki Mrs. Merriwether sizin tanıdıklarınızın hepsi onun kadar akıllı değil! Çünkü o fırsattan yararlanmasını bilen tek adamdır. Ne yağmura tutulur, ne de doluya! Yalnız şunu bilin ve arkadaşlarınıza da söyleyin: Her ne pahasına olursa olsun Rhett Butler ile evleneceğim. O eğer Yankee bayrağı altında savaşıyor olsa bile bu benim umurumda değil.

Cadı öfkelenip gittikten sonra Scarlett kendisine yığınla düşman kazandığını düşündü. Ama bu onun umurunda değildi. Mrs. Merriwether istediğini söylesin, istediği kadar dedikodu yapsın, Scarlett verdiği karardan asla vazgeçmeyecekti. Çünkü o halkın düşüncelerine değer vermiyordu. Yalnız Dadı hariç!

Pittypat bu haberi duyunca düşüp bayılmıştı. Birden ihtiyarlayan Ashley de yalnızca onu kutlamakla yetinmiş ve hemen başını çevirmişti. Scarlett halaları Pauline ve Eulalie'den gelen mektupları okuyunca çok gülmüştü. Çünkü onlar mektuplarında yalnız kendisini değil, aynı zamanda onları da rezil ettiğini yazıyordu.

Pittypat'ın sözleri ise Scarlett'i kıs kıs güldürmüştü, onu bir hayli eğlendirmişti:

— Yavrucuğum, Yüzbaşı Rhett Butler birçok kişiden muhakkak daha iyi bir insandır. Çünkü Ashley'nin hayatını o kurtardı, Konfederasyon için savaştı. Ama bu kararın henüz pek erken!

O kamuoyunun düşüncesini kesinlikle önemsemiyordu, ama Dadı'nın tepkisi onu çileden çıkarmıştı.

— Annenizin ruhunu rahatsız edecek birçok şey yaptığınızı biliyorum. Ama bu defaki hareketiniz hepsinden de kötü. Bir külhanbeyi ile evlenmek size yakışmaz. Avat afandım bir külhanbeyi diyorum! Bana onun iyi bir aileden olduğunu söylemeyiniz sakın. Afandım, sizin hiç sevmediğiniz halde Miss Honey'nin elinden Mister Charles'ı aldığınızı ve kızkardeşinizin elinden de Mister Frank'i adeta çaldığınızı biliyorum. Halka çürük tahtalar sattığınızı, kentte tek başınıza dolaştığınızı, zencilerin saldırılarına uğradığınızı, kürek mahkumlarını işçi gibi çalıştırdığınızı da biliyorum. Yavrucuğum benim her şeyden haberim var. Zavallı anneniz sık sık rüyalarım girer ve bana "Dadı kızıma göz kulak oluyormusun?" diye sorar. Avat afandım, yaptığınız her yanlışa tahammül ettim, ama artık buna dayanamayacağım! Bir külhanbeyi ile evlenemezsiniz! Canım çıkmadıkça buna izin vermem.

Scarlett sert bir sesle;

— Canım kimi isterse onunla evlenirim! Dadı ki-minle konuştuğunu unutuyorsun galiba! dedi.

— Haa!... Yine yüksekte atın bakalım! Ama bun-ları size ben söylemezsem, başka kim söyler sanıyor-sunuz?

— Ben lehimde ve aleyhimde olan her şeyi düşün-düm. Bu durumda senin yapacağın tek şey kalkıp Ta-ra'ya gitmektir. Sana para da vereceğim. Aynı zaman-da da...

Dadı birden ayağa kalktı.

— Afandım ben tamamen özgürüm. Beni istemedi-ğim bir yere gönderemezsiniz! Tara'ya dönersem, sizin-le birlikte dönerim. Mrs. Ellen'ın kızını tek başına asla bırakmam. Siz burada iseniz ben de burada kalacağım ve bir yere gitmeyeceğim.

— Artık benim yanımda bulunmanı istemiyorum! Yüzbaşı Butler hakkındaki düşüncelerine teşekkür ederim. Onunla evleneceğim diyorum sana... Başka bir sözüm yok!

— Var yavrum, var! Her şeyden önce benim size söyleyeceklerim var! Gerçi bunları Mrs. Ellen'ın kızı olan bir kimseye söyleyeceğimi aklımdan bile geçirmez-dim. Ama beni kulaklarınızı iyice açarak dinleyin afan-dım. Sizin, üzerinde at koşumu bulunan bir katırdan farkınız yok! Bir katırı istediğiniz kadar nalbanta götü-rün, ona güzel eyerler alın, yularını değiştirin, değerli bir arabaya koşun, katır yine katırdır! Kimse katırı, at sanmaz. Siz de tıpkı böylesiniz. İşte ipek elbiseleriniz, güzel başlıklarınız, değerli takılarınız var, bıçkı atölye-niz, mağazanız, paranız var... Ama bunlar gerçeği de-ğiştirmez ve siz yine katırsınız, yine katır kalıyorsa-nuz. O adam da yutturduğunu sanmasın sakın! Yüz-başı Butler da sırtında at koşumu, hem de çok değerli at koşumu bulunan bir katırdan farklı değil.

Dadı susup, hanımına nefret ve öfke dolu gözlerle baktı. Scarlett ne söyleyeceğini bilemiyordu. Uğradığı ağır hakaretin etkisiyle tüm vücudu titriyordu. Dadı,

onu tepeden tırnağa süzdükten sonra konuşmasına devam etti.

— Onunla evleneceğim, diyorsunuz. Muhakkak evlenirsiniz, çünkü siz babanıza çekmişsiniz. Onun gibi inat-çısınsınız. Ama şunu bilmenizi isterim ki afandım, sizden kesinlikle ayrılmayacağım. Yerimden bile kıpırdamaya-cağım ve sizi hiçbir zaman tek başınıza bırakmayacağım. Benim saygıdeğer Mrs. Ellen'a verilmiş sözüm var.

Dadı, Scarlett'in cevabını beklemeden odadan çıktı ve onu düşünceleri ile başbaşa bıraktı.

*

* *

Yeni evliler balaylarını New Orlean'da geçirirlerken Scarlett, Rhett'e Dadı'nın kendisine söylediklerini anlattı. Dadı'nın onları sırtlarında at koşumu bulunan katırlara benzettiğini duyan Rhett kahkahalarla güldü. Onun katır benzetmesine gösterdiği tepki karşısında, Scarlett hayret etti ve ona nefret duydu.

Rhett:

— Hayatımda ben bu kadar doğru ve yerinde söylenmiş bir söz işitmedim! dedi. Dadı bugüne kadar tanıdığım kadınların arasında en doğru, sevdiği insana gönülden bağlı, sözünün eri ve özveri sahibi olanıdır. Ona bu sözlerinden dolayı teşekkür etmeliyim! Ama bir katır olduğuma göre onu inandırabileceğimi sanmıyorum, doğrusu... Biliyor musun evlilik heyecanı sırasında ona verdiğim on altını bile kabul etmedi. Ben altına direnebilen çok az insan gördüm. Ama o gözlerimin içine baktı, teşekkür etti ve serbest bırakılmış bir köle olmadığımı için paraya ihtiyacı bulunmadığını söyledi.

— Onun kafa tutmasına ve böyle bir tepki göstermesine bir türlü akıl erdiremiyorum. Halk neden hakkımda dedikodu yapıyor, onu da bilemiyorum! Canım kimi isterse onunla evlenirim. İstedikim kadar da koca değiştirebilirim. Bütün bunlar yalnızca beni ilgilendirir. Ben nasıl başkalarının işlerine burnumu sokmu-

yorsam onlar da benim yaptıklarına burunlarını sok-
masınlar. Neden herkes benim işlerimle ilgileniyor?

— Yavrucuğum bilir misin, insanlar çoğunlukla
her şeyi affederler. Ama onların affetmedikleri bir şey
vardır; o da işleriyle ilgilenilmediğini, kendilerine önem
verilmediğini görmektir. İnsanların düşüncelerine
önem vermediğinizi siz kendiniz söylemediniz mi? O
halde size gösterilen tepkiye neden kıızıyorsunuz? Eğer
kızarsanız toplumun yargılarına önem verdiğiniz orta-
ya çıkar. Söylenenlere içerlememeli ve böylece halkın
düşüncesini önemsemediğinizi göstermelisiniz. Gelelim
şimdiki durumunuza... Hakkınızda basit şeyler için
dedikodu yapanların böyle önemli bir konuda da ağız-
larına geleni söyleyecekleri pek doğaldır. Benim gibi
bir adamla evlenince çenelerinin açılacağını bilmeniz
gerekirdi. Sanırım bunun böyle olacağını da biliyordun-
uz. Okumamış ve serveti olmayan bir hergele olsay-
dım, inanın, daha az dedikodu yaparlardı. Ama zengin
bir adam toplum tarafından doğal olarak hoş karşılan-
maz, onun tepkisini çeker.

— Rhett yeri geldiğinde, sizin ciddi olmanızı iste-
rim.

— Ben şu an ciddiym. Yobazlar, zındıkların servet
içinde yüzmelerini içlerine sindiremiyor. Unuttun mu
Scarlett, bir gün bana halkı hiçe saymak için çok zen-
gin olmak istediğinizi söylemiştiniz! İşte tam sırası!...

Scarlett gülerek;

— Hiçe saymak istediğim asıl sendin! dedi.

— Pekiyi, hâlâ bu düşüncede misin?

— Evet ama, eskisi kadar çok değil!

— Hoşunuza gidiyorsa devam edin!

Scarlett, Rhett'i iradesi dışı bir hareketle öperek;

— Ah, özellikle hoşuma gideceğini sanmıyorum!
dedi. Rhett onun gözlerinde bulmak istediği bir şeyi
aradı, ama bulamayınca güldü.

— Atlanta'yı unutun artık! Sizi New Orlean'a eğlen-
meniz için getirdim. Zamanınızı gereksiz şeylere harca-
mayınız.

BEŞİNCİ BÖLÜM

1

Scarlett balayının tadını çıkardı. Savaştan önceki ilkbahardan beri hiç bu kadar eğlenmemiştir. New Orleans o kadar değişik bir kentti ki, taşkın bir hayat sürmek isteyenlerin zevklerinden yararlanıyordu. Carpet-baggerlar kentte genel bir temizlik yapıyorlardı. Birçok namuslu adam evinden uzaklaştırılmıştı. Bunlar yarın karınlarını nasıl doyuracaklarını bilmiyorlardı. Vali koltuğunda bir zenci oturuyordu. Ama Rhett'in; Scarlett'e gösterdiği New Orleans bugüne kadar asla görmediği kadar eğlenceli, renkli, çok değişik bir yerdi. Karşılaştığı adamların cepleri parayla doluydu; bunların kaygıları yoktu ya da öyle görünüyorlardı.

Rhett, onu pek çok güzel kadınla tanıştırdı. Bunlar çok şık giyimli, daima gülen, zamanın ağırlığından söz etmeyen, aptalca konularla ilgilenmeyen, güzel konuşan kibar kadınlardı. Ya o erkekler!... Ne kadar çekici, ne kadar yakışıklı idiler! Atlantali erkeklerden ne kadar farklıydılar! Onunla dans etmek için ne kadar kıbarca birbirleriyle çekişiyorlardı! Ona sanki gençliğinin en parlak günlerindeymiş gibi gönül alıcı ne güzel sözler söylüyorlardı.

Bu adamların tıpkı Rhett gibi sert ve cesaretli tavırları vardı. Hepsinde istediği, bildiği gibi yaşayan bir insan hali vardı. Arzuladığı bir şeyi, hiçbir zaman ertelemek zorunda olmayan bir rahatlıkları vardı. Bu kişiler, uzun süredir kafaları sessizlikten uzak yaşamışlardı.

Ne geçmişleri, ne de gelecekleri var gibiydi. Scarlett bunların arasında büyük bir değişime uğruyor, mükemmel biçimde yetişiyordu.

Bu adamlara, New Orlean'a yerleşmeden önce ne yaptıklarını soruyordu. Scarlett... Ama çok kez cevapsız kalıyordu bu soru bile, onların çok garip kişiler olduklarını ortaya koyuyordu. Bu adamlar çoğu zaman sessiz kalıyor ve sanki dillerini yutuyorlardı.

Rhett, bazen onlarla yalnız kalırdı. Scarlett de bitişik odadan onların güldüğünü ve kendisi için hiçbir anlamı olmayan bölük pörçük konuşmalar duyardı:

- Abluka zamanında Küba ve Nassau...
- Altına hücum...
- İşlerin gelişmesi, alışverişlerin canlanması...
- Silah kaçakçılarının...
- Nikaragua
- William Walker ve onun Truxills'de bir duvar dibinde ölmesi...

Scarlett bir gün onların odasına birden giriverdi. Bu adamlar Guantree hakkındaki konuşmalarını kesiverdiler. Genç kadın, Frank ile Jane Vames'in adlarını net bir biçimde duydu. Ama hepsi de çok şık kıyafetler içindeydi. Elbiseleri çok usta terzilerin elinden çıktığı belli oluyordu. Bunlar kuşkusuz Scarlett'e hayrandılar, ama onların hayranlıkları genç kadını hiç ilgilendirmiyordu. Onun için önemli olan bu adamların Rhett'in dostları olmasıydı. Onların büyük evleri, güzel arabaları vardı. Onu, Rhett ile birlikte gezintilere, eğlencelere, toplantılara götürüyorlardı. İkisini akşam yemeklerine davet ediyorlar, onların onurlarına geceler düzenliyorlardı.

Scarlett'in onlara karşı büyük sevgisi vardı. Bu duygusundan kocasına söz edince Rhett;

— Onları sevimli bulacağınızdan emindim! diyerek güldü.

— Benim böyle bir duygu içinde olmam sizi neden güldürdü, anlayamadım!

— Çünkü bunlar sıfatlarını, kişiliklerini yitirmiş

kimselerdir; hepsi uyuz kuzulardır, hilecidirler. Bunlar serüvenciler gibidir, hatta Carpetbaggerlar'ın en azılı olanlarından. Bu adamlar değerli eşiniz gibi yiyecek vurgunculuğu yapmak ya da devlet ile kuşku anlaşımlara girişmek yoluyla para kazanmışlardır.

— Ben bu söylediklerinizin hiç birine inanmıyorum. Benimle alay etmeye çalışıyorsunuz. Bu adamlar çok derli toplu gibi görünüyorlar.

— Bu kentte derli toplu adamlar açlıktan ölürler ya da kulübelerinde onurlarıyla yaşarlar. Bu kişilerin beni kulübelerine kabul edip etmeyeceklerini de bilemezdim. Anlıyor musunuz şekerim, ben savaş sırasında bu kentte bazı karanlık işler çevirdim. Üstelik bu heriflerin şeytan gibi çok iyi bir bellekleri vardır, hiçbir şeyi, en ufak bir ayrıntıyı bile unutmazlar. Scarlett siz benim için daima bir neşe kaynağısınız. Görmemeniz gereken adamlarla ve yapmamanız gereken şeyleri yapmakla insanın ağzının suyunu akıtan çok değişik bir çekiciliğiniz var.

— Pekiyi ama onlar sizin dostlarınız!

— Evet, doğru! Çünkü ben kurnaz adamları severim. Gençliğimin ilk yıllarını Mississippi'de sefer yapan bir gemide kumar oynamakla geçirdim. Bu adamları çok iyi tanırım. Ama hiçbir zaman kör olmam. Onlara nasıl davranılacağını iyi bilirim. Oysa sizin..

Rhett konuşmasının burasında gülmeye başladı; sonra tekrar devam etti:

— ...İnsanlar hakkında karar vermeniz gerekince hiç ustalığınız yok. İyi olan insanlarla kötü olanları ayırt edemiyorsunuz. Ben, tanıdığım tek büyük ya da iki büyük kadının anneniz ile Melanie olduğunu düşünüyorum. Ama ne yazık ki annenizin, hatta Melanie'nin sizin üzerinizde bir etkisi olmamış.

— Melanie mi? Haydi canım siz de!... O aptalın biridir. Giyinmesini bile bilmez. Bir tek kendine özgü düşüncesi bile yoktur.

— Beni bir kıskançlık sahnesi ile karşı karşıya bırakmayın efendim! Güzellik hiçbir zaman bir kadını,

bir hanımefendi yapmaz, hele elbiseler hiç yapmaz!...

Scarlett, Rhett'in bu doğru sözleri karşısında boca-ladı:

— Ah, hayır! Beklemeniz gerek Rhett!... Bakın gö-receksiniz... Şimdi benim... Bizim paramız var. Ben si-zin şimdiye kadar rastladığınız en kibar kadın olaca-ğım.

— Bu denemenizi büyük bir ilgiyle izleyeceğim.

Scarlett görüştüğü kadınların giydikleri elbiseler-den çok daha güzellerini seçiyordu. Giysilerinin ku-maşlarını, renklerini, modellerini hep kendi belirliyor-du. Artık krinolin giyilmiyordu. Onun yeni moda çiçek süslemeli elbiseleri çok şıktı. Savaş zamanının kapalı krinolinlerini düşünüyor, kalçalarıyla karnının hatları-nı meydana çıkaran bu eteklikleri giymekten biraz sı-kılıyordu. Ya bu küçük şapkalar!... Bunlar bir şapka değildi, saçların üzerinde bir süstü sanki... Çeşitli meyvelerle, çiçeklerle, tüylerle süslü bir aksesuardı. Gündüz ve gece gömlekleri, işlemelerle kabartılmış eteklikler, Rhett'in ona armağan ettiği işlemeli ayakka-bılar! Hepsi eşsiz güzellikteydi, ayakkabıların yedi san-timetre yüksekliğinde topukları vardı ve bunlar çok orijinaldi. Kendisine Rhett'in sunduğu armağanlar ara-sında bir düzineye yakın ipek çorap da vardı. Bu ne büyük, ne görülmemiş bir lükstü.

Scarlett ailesi için de çeşitli armağanlar aldı: Wade için uzun tüylü bir Saint Bernard köpeği, Beau için bir Acem kedisi, küçük Ella için bir mercan bilezik, Pitt-ypat için bir gerdanlık, Melanie ve Ashley için Shakes-peare'in eserlerinin çok güzel bir baskısını, Peter için kibar bir uşak elbisesi, Dilcey ve Cookie için kumaşlar, Tara'daki kişiler için değerli armağanlar...

Rhett, otel odasındaki yatağın üzerine serili arma-ğanları izlerken;

— Pekiyi ama Dadı için ne aldınız? diye sordu.

— Hiçbir şey almadım, çünkü o çok bayağı davran-dı. Bize "katır" diyene neden armağan alacakmışım?

— Gerçek neden sizi bu kadar rahatsız ediyor şe-

kerim? Dadi'ya bir armağan almalıydınız! Eğer bunu yapmazsanız onun kalbi kırılır ve onun gibi iyi kalpli insanlar çok az bulunur.

— Ona hiçbir şey götürmeyeceğim. O bir armağana layik değil!

— O halde ben bir şey alacağım. Anımsadığıma göre Dadi gökyüzüne çıkmak için ağır kırmızı taftadan bir eteklik istiyordu. Allah onun hışırtısını işitince bir melek geldiğini sanacakmış. Evet, Dadi'ya kırmızı tafta alacağım ve çok zarif bir eteklik diktirteceğim.

— Sizin elinizden armağan almak istemez. Bunları almaktansa ölmeyi yeğ tutar.

— Ben de öyle sanıyorum. Ama bu olasılık, onun isteğini yerine getirmemi engellemez.

Scarlett için Rhett ile birlikte alışverişe çıkmak, hele New Orlean'da alışveriş yapmak ne büyük bir zevkti. Dükkanlar baştan aşağı lüks eşyalarla, eşsiz güzellikteki mallarla doluydu. New Orlean'ın şarapları, likörleri, şampanyaları yalnız evde yapılan dut şarabına ve Pitty-pat'in baygınlık konyağına alışkın olan Scarlett için harika ve olağanüstü kalitede içkilerdi. Ya Rhett'in ısmarladığı yemeklere ne demeliydi? Tatları damaktan gitmeyen harika bir şeydi hepsi... Belki de New Orlean'ın yemekleri bu kentte var olan şeylerin en güzeliydi. Tara'daki yokluklar içinde geçen günleri anımsadıkça Scarlett buradaki çeşitli yemeklere, zengin sofralara hayran kalıyordu. Genç kadın asla doymak bilmiyordu. Çünkü ne zaman Tara'daki sofrada ortaya konan nohut ve patatesi anımsayacak olsa yeniden karnı acıyor ve tekrar yemek getirtiyordu.

Rhett ona;

— Sanki her yemek sonuncuymuş gibi yiyorsunuz! diyordu. Tabağınızı temizlemenize gerek yok. İnanın mutfakta başka yiyecekler vardır. Yalnız siz garsona ısmarlayınız, yemek önünüze gelir. Şunu da unutmayın sakın: Eğer böyle tıkanacak olursanız Kübalı hanımlar gibi şişmanlarsınız. İşte o zaman ben de sizden ayrılmak zorunda kalırım.

Rhett'in bu yarı şaka, yarı ciddi uyarısına Scarlett dilini çıkararak cevap veriyor ve hemen garsona yeni bir çikolatalı pasta ısmarlıyordu. Vergileri ödemek ya da bir katır satın almak için tasarruf yapmak kaygısı olmadan hesapsızca harcamak ne eşsiz bir zevkti! Atlanta'daki erkekler gibi yoksulluk içinde yüzmeyen zengin adamlarla gezip tozmak ne güzeldi! Vücudunun ince görünmesini sağlayan, kollarını, boynunu ve hat-ta göğsünü meydana çıkaran bu şık elbiseleri giymek ne büyük bir zarıflıktı! Erkeklerin hayranlığını, dikkatini, ilgisini üzerinde toplamak ne hoş bir şeydi! Her genç kadının içini çeken bütün bu şeylere sahip olmak kibar bir hanımefendi gibi yaşamak ne şahaneydi! Bıkıncaya kadar şampanya içmek insana ne kadar hoş bir rahatlık veriyordu!

Gereğinden çok içtiği bir gün, ertesi sabah bir baş ağrısıyla yataktan kalkıp açık arabada "Güzel Mavi Bayrak" şarkısını söylemesi hiç de hoş olmamıştı. Scarlett bir kadının bu kadar açıkça neşeli olmaması gerektiğini ve böyle davranabilecek tek kadının Wat-ling olduğunu biliyordu. Güzel Watling'in Atlanta'nın Yankeeler tarafından işgal edildiği gün şarkı söyleyip nara atması hiç kimse tarafından hoş karşılanmamış-tı. Kendi durumuna o kadar üzüldü ki Rhett'in yüzüne bakmaya bile cesaret edemedi. Ama Rhett onun bu küçük hatasını hoş karşıladı. Zaten Scarlett ile küçük bir kediyle oynar gibi oynuyor ve o ne yapsa onunla eğleniyordu.

Rhett ile geziye gitmek onu neşelendiriyordu. O gerçekten güzel bir adamdı. Bugüne kadar onun güzel-liğine dikkat etmemişti. Çünkü Atlanta'da herkes on-dan nefret ettiği için, onun dış görünümü ile ilgilen-mek pek aklına gelmemişti. Ama işte New Orlean'lı ka-dınlar onu çok beğeniyorlar ve çevresinde birer pervane oluyorlardı. Scarlett kocasının kadınlar tarafından beğenildiğini ve kendisini kıskandıklarını fark ettikten sonra Rhett ile birlikte gezmekten büyük bir kıvanç duymaya başladı. Bir gün kendi kendine "ne güzel bir çift oluşturunuz!" dedi.

Evet, Rhett'in de dediği gibi evlilik çok eğlenceli oluyordu. Üstelik yalnız eğlenceli olmakla kalmıyor. Scarlett'e bir sürü yeni şeyler öğretiyordu.

Bu evliliğin onu hayrete düşüren yanı, hayatta artık öğreneceği bir şey kalmadığını sandığı sırada, onu her gün yeni sürprizlerle karşı karşıya bırakmasıydı.

Scarlett'in ilk öğrendiği şey, Rhett ile geçirmekte olduğu aile hayatının, Charles ile Frank ile yaşadığı hayattan çok daha farklı oluşuydu. İlk iki kocası da ona çok büyük saygı göstermişler ve onun öfkeli hali önünde titremişlerdi. Rhett ise ondan korkmuyordu, üstelik çoğu zaman ona karşı büyük bir saygısı olmadığını da söylüyordu. İsteddiği her şeyi yapıyor ve Scarlett karşı çıktığı zaman da onunla alay ediyordu. Ama onu seviyordu. Rhett hayatı çekici hale getirmesini bilen bir insandı. Onun en önemli özelliği bu en azgın günlerinde bile kendine ve heyecanlarına daima hakim olmasıydı. Scarlett, "bunun nedeni bana gerçekten aşık olmasıdır. Her ne biçimde olursa olsun aklını yitirmesi umurunda bile olmaz!" diye düşünüyordu.

Rhett ile yaşaması sayesinde daha önceleri bilmediği birçok şey öğrendi. Oysa öğrendiği her yeni şeyi o kadar iyi bildiğini sanırdı ki!... Örneğin gerektiği zaman bir kedi tüyü kadar yumuşak, biraz sonra da küfür edecek kadar sert ve kaba olmayı öğrendi.

Rhett ona cesaret, onur, namus, erdem ve aşk gibi konularla ilgili öyküler anlatırdı. Scarlett hiç bir kocanın, karısına böyle öyküler anlatmadığını biliyordu, ama bu konuşmalar onun hoşuna gidiyordu. Rhett bir an için şefkat dolu bir aşık olur ve kısa bir süre sonra insanı kışkırtan bir şeytan haline gelebilirdi. Gerçekten New Orlean'da bir arada geçirdikleri bu son haftalar içinde her şeyi Rhett'ten öğrendi.

Rhett bazı sabah oda hizmetçisini başından savıyor, Scarlett'e kahvaltısını kendisi getiriyor ve ona bir çocuk gibi yediriyordu. Ya da tarağı elinden alıp onun uzun siyah saçlarını kendisi tarıyordu. Bazı geceler Scarlett'i uyandırıyor, üzerindeki yorganları atıyor ve onun çıplak ayaklarını gıdıklıyordu. Bazen onun işle-

rinden söz etmesini sessizce dinliyor ve akıllı oluşundan dolayı onu kutluyor ya da ticaretle ilgili girişimlerini çok karışık buluyor ve onu iş hayatında hile yapmakla suçluyordu. Onu tiyatroya götürüyor ve orada kulağına Allah'ın bu gibi eğlencelere gidilmesini hoş karşılayacağını hatta sevap sayacağını söylüyordu. Ama yine birlikte gittikleri kilisede onun kulağına bir sürü terbiyesiz sözler fısıldıyor ve sonra da gizlice güldüğü için ona sitem ediyordu. Başından ne geçtiyse anlatması için onu zorluyor, hiçbir şeye saygı göstermiyor ve bu konuda zaman zaman ileri gidiyordu. Bütün bunlara rağmen Scarlett'de ne Rhett'in bu huyunu yumuşatacak şaka yapma yeteneği vardı, ne de alaycı bir sitem etme becerisi...

Kendisinin Rhett'ten üstün olmadığını gördükçe çok bozuluyordu. Ama bunun yine de hoş bir şey olduğunu düşünüyordu. Erkekler hakkındaki düşüncelerini şu iki sözcük ile özetlemiş ve onlara daima tepeden bakmıştı: "Ne çocuklar!" Babası, alaycı bir yaklaşımla sevdiği Tarleton Kardeşler'le Fontaineler'in delikanlılık öfkeleriyle dikkat çeken oğulları, Charles, Frank ve savaş sırasında ona kur yapanlar hakkında hep aynı değerlendirmeyi yapmıştı. Yalnız Ashley ile Rhett, onları geride bırakıyor ve çok değişik özellikleriyle onların erkeklik güçlerine daha üstün geliyordu. Çünkü her ikisi de kendilerinde çocukluk ifadesi kalmamış birer gerçek erkekti.

O Rhett'i hiç anlamıyor ve anlamak için de çaba göstermiyordu. Arada bir onda kendisini ilgilendiren bazı özelliklere rastlıyordu. Örneğin kendisinin farkında olmadığını sandığı bir sırada Rhett'in garip bir bakış biçimi vardı. Bir gün Scarlett onu böyle bakarken yakalamış ve ağlayacakmış gibi olan gözlerinde kaygılı bir ifade ile karşılaşmıştı. Bir gün de öfkelenerek Scarlett'e "bana niçin böyle bakıyorsunuz? Bir fare deliğinin önünde tüyleri kabarmış bir kedi gibi duran görürsünüz var!" demişti. Hemen sonra öfkesi dağılmış ve gülümsemişti. Scarlett bu olayı hemen unuttu ve bir daha da Rhett'in ne düşündüğünü aramaya çalışmadı.

Zaten böyle bir şeye kalkışmak da, boş yere çaba harcamak demekti.

Çünkü o çözümlenemez, anlaşılamaz bir yaradılışa sahipti.

Scarlett'in hayatı çok hoştu. Yalnız Ashley'yi düşündüğü zamanlar içi kararıyordu. Ama Rhett de ona Ashley'yi düşünecek pek zaman bırakmıyordu. Gündüzleri hayatı o kadar renkli geçiriyordu ki değil Ashley'yi düşünmek, başka şeyleri bile düşünemiyordu. Ama geceleri dans etmekten yorgun düştüğü ya da şampanya içtiği zamanlar işler ters gidiyordu. Çok kez yarı uykulu iken Rhett'in kollarında dinlendiği ve ay ışığı içinde yüzdüğü sırada ya da yalnız kaldığında Ashley'yi anımsıyordu. Onun kuvvetle sıkın kollarının arasında olmayı çok istiyordu.

Ashley'yi ve onun kollarının arasında olmayı düşündüğü bir gece derin derin içini çekti ve başını pencereye doğru çevirdi. Kısa bir süre sonra kendini sıkın güçlü kolların demir gibi sertleştiğini hissetti. Ve bu sırada Rhett'in sinirli bir biçimde söylediği şu sözleri işitti: "Allah sinsi ruhunuzu sonsuza kadar kahretsin!" Rhett daha sonra ayağa kalktı ve Scarlett'in karşı durmasına rağmen odadan çıktı. Ertesi sabah kahvaltı sırasında saçları karmakarışık, oldukça sarhoş ve hırçın bir haldeydi. Scarlett'ten özür dilemedi ve hırçınlığının nedenini de anlatma gereğini duymadı.

Scarlett de ona bir şey sormadı. Zoraki bir evlilikte olduğu gibi ona karşı çok soğuk davrandı. Kahvaltısını bitirip Rhett'in kırmızılaşmış olan gözlerinin önünde giyindi ve alışveriş yapmak üzere çıktı. Otele döndüğü zaman Rhett'i bulamadı. Onu ancak akşam yemeğinde gördü.

Yemek, büyük bir sessizlik içinde yenildi. Scarlett öfkesini göstermemek için büyük bir çaba harcıyordu. Bu onun New Orlean'da son akşamı değildi, ama en kötü akşamı olmuştu. Rhett'in bütün neşesini kaçırın bakışları altında yemeğini bitirmeye çalıştı ve çok miktarda şampanya içti.

...Tara'ya dönmüştü, ev harap bir haldeydi. Annesi

ölmüş ve onunla birlikte hayat bütün önemini yitirmişti. Gidebileceği bir kimse, sığınabileceği bir yer kalmamıştı artık. Onu korkutan bir şey peşinden geliyordu. Soluk soluğa koşuyordu. Kalbi çatlamak üzereydi. Hareket halinde olan yoğun bir sis içinde koşuyordu, ama bütün çabasına rağmen ilerleyemiyordu. Bütün gücüyle bağırıyor, sisi elleriyle aralamaya çalışarak meçhul sığınağını arıyordu.

Uyandığı zaman Rhett'i üzerine eğilmiş olarak gördü. O bir sözcük söylemeden kendisini bir çocuk gibi kollarının arasına alarak kaldırdı. Rhett'in güçlü kollarından, kendi vücuduna bir derman aktığını hissetti. Sonra onu kollarının arasında sıkı ve "canım!" diyerek sakinleştirdi. Bir süre sonra genç kadının hıçkırıkları durdu.

— Ah Rhett! Öyle üşüdüm, öyle acıktım, öyle yorulduğum ki!... Kalın bir sis tabakası içinde soluk soluğa koşuyordum. Ama bir türlü aradığımı bulamıyordum.

— Neyi arıyordun canım?

— Bilemiyorum. Ben de bunu bilmek istiyorum ama...

— Bu senin her zamanki rüyan şekerim!

— Ah, evet!

Rhett onu yavaşça yatağına yerleştirdi, bir mum yaktı. Beline kadar önü açık olan gömleğinden kollarla kaplı, tunç renkli göğsü görünüyordu. Bütün vücudunu titreten korkuya rağmen, Scarlett'in kafası ondan fıskıran sihirli bir güçle karıştı.

— Beni kollarının arasında iyice sık Rhett!

Rhett onu tekrar kollarının arasına alarak yavaşça;

— Sevgilim! dedi.

— Ah Rhett, acıkmak çok müthiş bir şey!

Rhett:

— Evet yedi tabak yemek yedikten sonra açlıktan ölmek müthiş bir şeydir! diyerek gülümsedi.

— Boş yere koşup durdum, her yeri aradım. Rhett o daima sislerin içinde saklıydı. Eğer onu bir bulabil-

seydim tamamen kurtulacağımı biliyordum. O zaman bir daha ne üşüyecek ne de acıkacaktım.

— Aradığın bir kimse mi, yoksa bir yer mi?

— Bilemiyorum. Bunu hiç bir zaman düşünmedim. Rhett, bir gün bu gizemli şeyi rüyamda görebilir miyim acaba?

Rhett, dağınık saçlarını eliyle sıvazlayarak;

— Hayır! Rüyada böyle şey olmaz! dedi. Ama hayatınızda hiç bir şeyin eksik olmadığını ve her türlü tehlikeden uzak olduğunuzu fark edince artık bu rüyayı bir daha görmeyeceğinizi sanırım. Zaten Scarlett sen hiçbir zaman korkma ben seni daima korurum.

— Rhett ne kadar kibarsın!

— Bu güzel sözünüze teşekkür ederim. Scarlett her sabah uyandığın zaman şöyle demeni istiyorum: "Rhett sen yanımda oldukça ve Amerika Birleşik Devletleri yaşadıkça asla karnım acıkmayacak ve başıma hiçbir şey gelmeyecek!"

Henüz gözleri yaşla dolu olan Scarlett büyük bir ilgi ile başını kaldırdı:

— Amerika Birleşik Devletleri mi?

— Evet, eski Konfederasyon parası şimdi uslu bir adam oldu. Ben bu paranın büyük bir bölümünü devlet tahvillerine yatırdım.

Scarlett:

— Olur şey değil! diye bağırdı. Yani paranızı Yankeeler'e ödünç mü verdiniz.

— Evet, iyi bir faizle...

— Faiz yüzde yüz bile olsa benim düşüncem değişmez. Bunları hemen satmalısınız.

Rhett:

— Onları ne yapmalıyım? diyerek gülümsedi.

— Canım... Five Points'de kendinize arazi satın alabilirdiniz. Bahse girerim ki elinizdeki bu parayla Five Points'deki bütün araziye satın alabilirdiniz.

— Tavsiyenize teşekkür ederim. Ama ben böyle bir işe girişmem. Şimdi Carpetbaggerlar'ın ilgileri Georgia'ya yönelmiş durumda ve ne olacağını da önceden

kestirmek mümkün değil. Georgia'da dövüşmek için dört bir yandan gelen bu şahin sürüleriyle anlaşmak iyi bir yol değil. Ben iyi bir Scalawag olduğum için, onlara hiç güvenmiyorum. Hayır taşınmaz malla benim alışverişim olamaz. Ben arazi yerine devlet tahvilini tercih ederim. Onlar saklanabilir, ama arazi saklanamaz.

Scarlett:

— Siz sanır mısınız ki... diye söze başladı, ama aklına bıçkı atölyeleriyle mağazası gelince rengi soldu.

— Ne oldu? Üzülmenize gerek yok Scarlett! Bizim yeni valimiz çok iyi dostlarımdandır. Ben zamanın ne göstereceğini bilemem, durum pek güvenli değildir. Bu yüzden arazi satın almak istemiyorum.

Rhett, Scarlett'i dizine oturttu ve purosunu almak üzere arkasına doğru eğildi. Scarlett onun göğüs kaslarının gerildiğini gördü ve bu güçlü adamın yanında tamamen güvende olduğunu hissetti. Rahat bir soluk aldı ve çıplak ayaklarını sallamaya başladı.

Rhett purosunu tüttürdükten sonra;

— Bakın madem söz para konusundan açıldı şimdi size bir haber vereyim! diyerek konuşmaya başladı. Ben bir ev yaptırmayı düşünüyorum. Baskı yaparak Frank'in Pitty halanızda oturmasını sağlamış olabilirsiniz; ama bunu bana yaptıramazsınız. Günde birkaç kez halanızın bayılmasına tahammül edemem doğrusu... Kaldı ki bir de Peter amca sorunu var. Bu zenci belki de Hamiltonlar'ın kutsal ocaklarına yerleşmeden, beni öbür dünyaya yollar. Miss Pittypat'in yanına Miss India gelir ve ikisi deböyle daha rahat eder. Biz Atlanta'ya döndüğümüz zaman önce Hotel National'ın genç evliler için ayrılan dairesine yerleşiriz. Evimiz bitinceye kadar da orada kalırız. Buradan hareketimizden önce Peachtree Sokağı'nda Leydenler'in yakınında geniş bir arsa alacağım.

— Ah Rhett bu olağanüstü bir şey! Bir evim, hem de büyük bir evim olmasını öyle isterdim ki...

— İşte gördün ya, sonunda bir noktada anlaşabil-

dik. Buradaki yerli halkın evleri gibi dökme demirle ve beyaz alçıdan bir evi nasıl bulursun?

— Yoo, hayır Rhett! New Orlean'da çok görülen modası geçmiş alçıyla yapılan bir ev istemem. Ben nasıl bir ev istediğimi sana anlatayım. Bu ev daha çağdaş olmalı. Çünkü ben şey... Harper's Weekly'de böyle bir evin resmini görmüştüm. Bu İsviçre köşkleri modelindedir.

— Bu ne?

— Bir İsviçre köşkü.

— Heceleyiniz.

Scarlett heceledi.

Rhett:

— Ooo! dedi.

— Çok hoştu. Bunun çok yüksek ve çok meyilli bir damı ve dört yanında bir çeşit kuleleri vardı. Kulelerinin pencerelerinde kırmızı ve mavi renkte camları vardı. Çok, ama çok güzeldi.

— Tahta balkonu da vardı, değil mi?

— Evet.

— Damdan aşağı sarkan eğik süslemeleri de vardı, değil mi?

— Evet. Dedığınız gibi bir şeyler gördüğümü anımsıyorum.

— Evet... Ama bu İsviçre'de değildir. Çünkü İsviçreli çok zevk sahibi akıllı insanlardır. Üstelik mimarlık sanatında da bir hayli ileridirler. Demek böyle bir ev istiyorsunuz!

— Evet evet!

— Benimle birlikte yaşamaya başladıktan sonra, zevklerinin daha gelişeceğini umuyordum. Neden sömürge stilinde beyaz sütunlu bir ev istemiyorsun?

— Size söyledim ya!... Modası geçmiş hiçbir şeyden hoşlanmam. Sonra duvarlara kırmızı kağıtlar, kapıları da kamufler etmek için kırmızı kadifeden perdeler koyacağız. Bir sürü değerli mobilya ve çok kalın halılar alacağız... Ah Rhett herkes bizim evimizi gördüğü zaman kıskançlıktan çatlayacak.

— Onun bunun kıskançlığını kıskırtmaya ne gerek var? Ama siz öyle istiyorsanız çatlasınlar! Scarlett yalnız şunu unutma: Herkes bu kadar yoksulken, böyle bir lüksü sergilemenin iyi bir zevkin ürünü olmayacağını da düşünmeliyiz.

Scarlett:

— Ben böyle olmasını istiyorum! diyerek inadını sürdürdü. Evimizi gören herkes parmaklarını ısırmalıdır. Öyle davetler vereceğim ki Atlanta hakkında bu kadar kötü şeyler söylediğine herkes pişman olacak.

— Pekiyi ama davetlerinize kimler gelecek.

— Herkes gelecek canım.

— Sanmam. İnsan can verir ama boyun eğmez.

— Ah Rhett! Ne söylüyorsunuz? İnsanın parası olunca, her zaman öteki insanların sevgisini kazanır.

— Bu dediğiniz Güneyliler için geçerli olamaz. Vurgunculuk yaparak para kazanan bir adamı topluma sokmak, bir iğnenin deliğinden bir deveyi geçirmekten de zordur. Scalawagler'e gelince... Yani size ve bana gelince canım, biz kendimizi mutlu sayabiliriz, eğer yüzümüze tükürmezlerse... Ama yine de şansınızı denemek isterseniz sizin çabalarınıza yardımcı olurum. Bu konuda size arkadaşlık etmek çok hoşuma gider. Madem paradan söz ediyoruz, o zaman konuyu daha açık olarak ele alalım. Eviniz ve elbiseleriniz için istediğiniz kadar paranız olacak. Eğer takılardan hoşlanıyorsanız beğendiğinizi alabilirsiniz. Eğer Will Benteen pamuk üretimini arttırmak isterse çok sevdiğiniz Tara'da bu hileci adamın başarısına katılmaya hazırım. Bu namuslu bir hareket olur, değil mi?

— Kuşkusuz öyle olur. Siz çok cömert birisiniz!

— Ama beni iyi dinleyiniz. Mağaza için on para yok! Başka girişimleriniz için de!...

Scarlett'in yüzü birdenbire değişti ve;

— Ooo! diye bağırdı. Çünkü balayı sırasında sözü, odun deposunu büyütme için gereken arsayı satın almak üzere ihtiyaç duyduğu bin dolar konusuna getirmeye uğraşıp durmuştu.

— Rhett, ben sizin geniş düşünceli olduğunuzu sanıyordum. Aynı zamanda benim işkadını olmama izin vereceğinizi de düşünüyordum. Ama siz de öteki erkekler gibisiniz. Benim erkek işine karışmamdan korkuyorsunuz.

— Herkesin benim hakkımda söyleyecekleri bana vız gelir. Ben işkadını olan bir eşle övünmeyecek kadar kötü eğitilmiş bir adamım. Bence önemli olan sizin mağaza ve bıçkı atölyelerinizle uğraşmaya devam etmenizdir. Çünkü bunlar çocuklarınıza aittir. Wade büyüdüğü zaman, kuşkusuz üvey babasının verdiği parayla yaşamak istemeyecektir. İşte o zaman işlerin yönetimini eline alacaktır. Ben bugün de bu işlere para koymak istemem!

— Niçin?

— Çünkü benim Ashley Wilkes'ın işine yardım etmeye niyetim yok!

— Herhalde bu konuya tekrar başlamayacaksınız değil mi?

— Hayır, amacım bu konuyu açmak değil. Nedenini sorduğunuz için anlatmak zorunda kaldım. Sonra başka bir şey daha var: Sakın kendinize harcamanız için verdiğim parayı, başka bir yere aktarmayın. Ben Ashley'ye başka bir bıçkı atölyesi ve katır satın almak istediğinizi anladım. Bu bakımdan harcamalarınızı iyice kontrol edeceğim. Her şeyin fiyatını biliyorum, parayı saklamaya kalkışmayınız.

Rhett Scarlett'in somurttuğunu görünce;

— Haydi canım böyle somurtmayınız ve öfkeli tavırlar takınmayınız! dedi. Bunu çok iyi becerdiğinizi biliyorum. Şeytana kapılmamalısınız. Tara'ya, Ashley'ye ait işlerde gözüm üzerinizde olacaktır. Aslında Tara bana vız gelir, ama Ashley öyle değil! Yuları boynunuzda bırakıyorum şekerim anlaşıldı mı? Ama aklınızda olsun, istediğim zaman onları elime alacağım.

Mrs. Elsing, Melanie'nin ayak seslerini dinledi. Onun koridoru geçip mutfığa gittiğine, tabak seslerini duyduğu zaman kanaat getirdi. Hemen dönüp, salon-da işleri dizlerinin üstünde olan kadınlarla alçak sesle konuşmaya başladı:

— Kendi hesabıma ben Scarlett'i ziyarete asla gitmeyeceğim!

Dullar için Dikişçilik Derneği ve Konfederasyon Yetimleri Derneği üyesi olan kadınlar ellerindeki işlerine ara verdiler ve sandalyelerini birbirlerine yaklaştırdılar. Onlar Rhett ve Scarlett hakkında konuşmayı çok istiyorlardı, ama Melanie'nin orada bulunması bunu engelliyordu.

Çiftler sabahleyin Atlanta'ya gelmişler ve Hotel National'da genç evlilere ayrılan daireye yerleşmişlerdi.

Mrs. Elsing:

— Hugh'un söylediklerine bakılırsa Yüzbaşı Butler'ın kendisine yaptığı iyilikten dolayı, benim onları ziyarete gitmem bir nezaket borcuymuş! diyerek konuşmaya tekrar başladı. Zavallı Fanny de onun görüşünde, o da ziyarete gitmek istiyor. Ama ona şunları söyledim: 'Fanny, eğer Scarlett olmasaydı Tommy şu an hayatta olacaktı. Bu ziyareti yapmak onun anısına saygısızlıktır.' Ama Fanny bana şöyle cevap verdi: 'Anneciğim ziyaret etmek istediğim Scarlett değil ki... Benim ziyaretim Yüzbaşı Butler'a olacaktır. O Tommy'yi kurtarmak için elinden gelen her şeyi yaptı, başarılı olamadıysa kabahat onda mı?' Ben ona verecek bir cevap bulamadım.

Merriwether:

— Ah bu kadınlar ne aptaldır! diyerek söze girdi. Ziyaret etmek! Ne hoş şey!

Sonra birden evlenmesinden önce görüşmeye gittiği Scarlett'in kendisini kaba bir şekilde karşılaşmasını anımsadı ve tombul göğsü nefretle kabardı.

— Benim küçük Maybelle'im de sizin Fanny'niz gibi aptaldır. Bana Rene ile beraber onları ziyarete gideceklerini söyledi. Maybelle'e göre Rene, Yüzbaşı Butler'ın sayesinde asılmamış. Ben de, eğer Scarlett biraz daha terbiyeli olsaydı kocası ölmezdi. Büyükbaba Merriwether'a gelince... O da ille gideceğim diye tutturuyor. Bu Butler serserisine karşı çok minnet duyduğunu söylüyor. Büyükbaba, ayağını Güzel Watling'in evine attığı zamandan beri çekilmez oldu. Bunları ziyaret etmek, doğrusu büyük bir sorun! Ben kuşkusuz ziyaretlerine gitmeyeceğim. Scarlett böyle bir adamla evlendiği için yasanın dışına düştü. Savaş sırasında vurgunculuk yaptı ve büyük paralar kazandı bu Butler denen adam. Bizler ise o sırada açlıktan ölüyorduk. Ama mendebur adam, şimdi Carpetbaggerlar ve Scalawagler'le senli benli oldu. Evet onlara candan bağlandı. Onu ziyaret etmek ha!...

Mrs. Bonnel da içini çekti. Bu kadın çok neşeli ve içi dışı bir kadındı.

— Onları nezaket gereği bir kez ziyaret edecekler, Dolly! dedi. Bundan dolayı onları ayıplamayı doğru bulmuyorum. Eğer işittiklerim doğru ise Klan'a mensup olan bütün erkekler Yüzbaşı Butler'ı görmek istiyorlarmış. Bana göre bu konuda hakları da var!

Bu arada şunu da unutmayalım ki Scarlett, Ellen'in kızıdır. Ben Savannah'da, Ellen Robillard ile aynı sınıftaydım. Bu hanım çok güzel bir arkadaştı, onu çok severdim. Ah babası onun Philippe Robillard ile evlenmesine engel olmasaydı!

Doğrusu Philippe'de eleştirilecek hiçbir kusur yoktu. Bu iki gencin evlenmeleri suya düşünce Ellen kenti terketmek ve kendisine Scarlett gibi bir kız veren ihti-

yar O'Hara ile evlenmek zorunda kaldı.

Doğrusu Scarlett'in annesinin anısına saygı gereği ben ziyarete gitmeliyim.

Mrs. Merriwether:

— İşe duygusallık karışıyor! diye sert bir biçimde karşılık verdi. Kocasını öleli henüz bir yıl olmadan tekrar evlenen bir kadını ziyaret etmek mi istiyorsunuz? Öyle bir kadın ki...

India:

— Mister Kennedy'nin ölümüne neden olan da odur! diye adeta içindeki kını kustu.

India ne zaman Scarlett'ten söz edilse terbiyeli davranmak için zorlanırdı, çünkü o sürekli Stuart Tarleton'u anımsatıyordu.

India'nın ağzından dökülen bu sözcükler salondaki kadınları hayrete düşürdü. Tam o sırada da Melanie kapıda göründü. Kadınlar öylesine dedikoduya dalmışlardı ki, Melanie'nin ayak seslerini işitememişlerdi. Herkeste, sınıfta konuşurken öğretmenleri tarafından yakalanan öğrenci hali vardı. Melanie'nin yüzündeki ifade değişti, onlar tasalandılar. Öfke yanaklarını kızartıyor, gözlerinde şimşekler çakıyor ve burun kapakları açılıp kapanıyordu. O zamana kadar hiç kimse Melanie'nin öfkeli halini görmemişti. Üstelik salonda bulunanların hiç biri onun bu halde olabileceğini de ummazdı. Hepsi Melanie'yi çok severdi. Onu çok sakın ve yumuşak başlı, büyüklerine karşı saygılı bir hanım olarak tanırlardı.

Melanie:

— Bunu söylemeye nasıl cesaret ediyorsun India? diye öfkeli bir sesle bağırdı. Kıskançlık seni nereye kadar götürecektir? Yaptığın çok ayıp!

India'nın yüzü sarardı, başını kaldırdı ve kısaca;

— Söylediklerimden hiçbirini geri almam! diye cevap verdi. Sonra öfkeyle sordu:

— Ben mi kıskancım?

Stuart Tarleton, Honey ve Charles'ın anıları arasında Scarlett'i kıskanmayıp da kimi kıskanacaktı. India

üstelik özellikle şu sırada Ashley'yi ağına düşürdüğüne inandığı için ondan nefret etmeyecekti de kimden nefret edecekti. "Ashley ve senin çok değer verdiğin Scarlett'in hakkında söyleyecek çok şeylerim var!" diye düşündü. India kardeşine ihanet etmemek için susmakla, Scarlett'ten intikam almak arasında bocalıyordu. Eğer açıklarsa Scarlett, Ashley ile ilgili bütün umutlarından vazgeçmeye zorlanacaktı, ama henüz zamanı değildi. Ayrıca ortada açık bir olay ve net bir kanıt da olmadığı için suçlayamazdı, yalnızca kuşkuları vardı.

India:

— Söylediklerimden hiçbirini geri almıyorum! diye sinirli bir biçimde tekrarladı.

Melanie:

— Bu durumda artık evimde oturamayacağını söylemekle memnunum! diyerek onu açıkça evinden kovdu. Hiç kimse Melanie'den böyle bir tepki beklemiyordu.

India bir hamlede yerinden sıçradı, çukur yanakları pembeleşti:

— Melanie... Sen... Benim yengemsin! Bu şıllık yüzünden bana kızamazsın!

Melanie:

— Scarlett de benim yengemdir! diye India'nın gözlerine bakarak cevap verdi. Eğer aynı anneden doğmuş olsaydık ona daha fazla sevgi besleyemezdik. Bana yaptığı iyilikleri sen unutsan bile ben unutmam, unutamam. Kentin kuşatıldığı sırada sürekli benim yanımda kaldı. Üstelik hamileydim. Oysa o sırada Pitty hala Macon'a kaçmıştı ve doğum sırasında bizleri yalnız bıraktı. Scarlett çocuğumun doğmasına yardım etti. O sırada Yankeeler Atlanta'ya girmek üzereydi. Küçük Beau ile beni Tara'ya götürmekte bir an bile duraksamadı. Oysa bizi burada bir otel odasında bırakabilirdi. Beraber çok müthiş olaylar yaşadık. Bana baktı, beni ve bebeğimi besledi. Hatta kendisi yorgun ve aç olduğu zamanlar bile bu ilgisini hiç esirgemedi. Üstelik ben hastaydım, yerimden kalkacak halim yok-

tu. Doğum sonrası çok zayıf düşmüştüm. Bana Tara'nın en iyi yatağını verdi. Yürüyecek duruma geldiğim zaman, ayağında tek sağlam ayakkabısı olan bendim. Bana Scarlett'in yaptığı tüm iyilikleri sen unutabilirsin India, ama ben unutmayacağım. Ashley zindandan hasta, umutsuz, beş parasız, evsiz döndüğü zaman, Scarlett bizi evinde bir kardeş gibi barındırdı. Kuzey'e gitmek istediğimiz zaman o karşı çıktı. Üstelik Georgia'yı terketmemiz bizim için felaket olurdu. Bıçkı atölyelerinden birinin yönetimini Ashley'ye verdi. Yüzbaşı Butler'a gelince o yalnız kalbinin sesini dinleyerek Ashley'yi kurtardı. Çünkü bu işte onun hiçbir çıkarı yoktu. Ben Scarlett'e ve Yüzbaşı Butler'a karşı ölene kadar minnet duyacağım. Haydi canım! Scarlett'in bana ve Ashley'ye yaptıklarını nasıl unutabilirsin? Rhett Butler ile Scarlett'in karşısında diz çöksen bile, yine de minnet borcunu ödemeye yetmez.

Mrs. Merriwether:

— Haydi canım Melly! India kendisine böyle sözler söylenmesini gerektirecek bir şey yapmadı! diyerek söze karışmak istedi. Ama Melanie, India'nın elinden silahını almış ve onu saf dışı bırakmış bir düelloocu gibi, bu sefer de Mrs. Merriwether'a yöneldi.

— Sizin de Scarlett için dediklerinizi işittim. Mrs. Elsing sizin de söylediklerinizi duydum. Miskin belleklerinizden geçenler bana vız gelir. Ama benim evimde Scarlett için söylediklerinize tahammül edemem. Bu kadar korkunç düşünceleri nasıl beslediğinize aklım ermiyor. Sizlerde ailenizi kurtaran bir kimse hakkında bir minnet duygusu yok mu? Yankeeler eğer gerçeği anlasalardı, onlara bir Klan üyesi gibi davranacaklardı. Onları belki de asacaklardı. Sizler nankör insanlarsınız. Hepinizden özür dilemenizi istiyorum.

Mrs. Elsing, işini çantasına koyduktan sonra yerinden hışımla kalktı.

— Eğer biri sizin bu kadar kötü terbiye görmüş olduğunuzu bana söyleseydi Melly... Hayır hayır, ben özür filan dilemem. India'nın hakkı var. Scarlett işe ya-

ramaz, başıboş bir kadındır. Savaş sırasında onun ne-
ler yaptığını, nasıl yaşadığını daha unutmadım. Hele
eline biraz para geçtikten sonra onun ne bayağı bir ha-
yat sürdüğünü hep birlikte gördük. Bunlar benim ak-
lımdan çıkmaz.

Melanie narin yumruklarını sıkarak;

— Asıl unutmadığınız şeyi ben biliyorum. Hugh'u
elinden iş gelmediği için bıçkı atölyesinden çıkarması-
dır.

— Melanie! diye homurdanan birçok kadının sesi
yükseldi.

Mrs. Elsing hızla salondan çıktı. Eli dış kapının
tokmağındayken durdu ve arkasına baktı.

— Melly! dedi. Bütün bunlar kalbimi kırıyor. Ben
annenizin en iyi dostuydum. Sizin doğumunuzda Dok-
tor Meade'e yardım ettim. Sizi kızım gibi severim. Eğer
ortada önemli bir şey varsa sizin böyle söylediğinizi
işitmek bana çok dokunuyor, ama Scarlett gibi bir ka-
dın için!...

Mrs. Elsing'in daha ilk sözlerinden itibaren Mela-
nie'nin gözleri dolu dolu oldu. Ama ihtiyar kadın sözü-
nü bitirince yüzünün hatları yine gerildi ve;

— Scarlett'i ziyarete gitmeyecek olanlarınızın artık
evime ayak basmalarının doğru olmayacağını söylemek
isterim! dedi.

Melanie'nin kesin tavrı karşısında salonda mırıltı-
lar yükseldi. Kadınlar hep birden kalktılar. Mrs. Elsing
tekrar salona döndü.

— Hayır hayır! Bu böyle olmamalı! diye bağırdı.
Melly siz bugün normal bir durumda değilsiniz. Ne
söylediğinizi bilmiyorsunuz. Siz yine benim dostum
olarak kalacaksınız; ben de sizin... Ben aramızda böyle
bir anlaşmazlığa asla tahammül edemem.

Mrs. Elsing ağlıyordu. Melanie de ağlamaya başla-
mıştı. Nasıl olduğunu bilmeden Melanie kendini onun
kollarının arasında buldu. Ama hıçkırıklarından fırsat
bulduğu an söylediklerini geri almayacağını tekrarlı-
yordu. Öteki kadınların bir bölümü de ağlıyordu. Mrs.

Merriwether bir trampet gürültüsündn farksız bir biçimde burnunu sildi. Melanie de kollarını doladığı Mrs. Elsing'i göğsünün üzerinden sıktı. Tartışmanın başladığı andan beri hareketsiz duran Pittypat bu sahneleri görünce dayanamayıp bayıldı. Onun birdenbire yere yığıldığını gören herkes telaşlandı. Eter ve konyak aramak için sağa sola koşuştular.

Gözyaşları, perişanlık, kucaklaşmalar, bağrışmalar arasında yalnız bir kişi hareketsiz ve sessiz kaldı. India Wilkes hiç kimse farkına varmadan çekilip gitti.

Bir süre sonra büyükbaba Merriwether, Belle d'Aujourd'hui kahvesinde Henry Hamilton'u bulmaya ve ona Mrs. Merriwether'in katıldığı toplantıdaki tartışmaları anlatmaya gidiyordu. Bütün olup bitenleri tek tek büyük bir zevk duyarak anlattı. O, Mrs. Merriwether'e kafa tutanlara bayılırdı. Çünkü bu cesareti kendisi hiçbir zaman gösterememişti.

Henry:

— Peki bu aptal kaz sürüsü ne karar vermiş? diye sordu.

— Doğrusu bilmiyorum. Ama bana öyle geliyor ki partiyi kazanan Melly oldu. Bahse girerim ki hepsi de hiç olmazsa bir kez için Butler'ı ziyarete gidecektir.

Henry:

— Melanie aptalın biridir! dedi. Bu kadınların Scarlett konusunda hakları var. Çünkü o münasebetsizin biridir. Charlie'nin onunla niçin evlendiğini anlamış değilim. Öte yandan Melly de haksız değil. Yüzbaşı Butler'ın kurtardığı adamların onu ziyaret etmeleri doğru olur. Benim Butler'a karşı yapmam gereken bir şey yok. Bizi kurtardığı gece insanı kendisine hayran bırakacak gibi davranıyordu. Beni üzen Scarlett'tir. O kendi adına bir parça atılgandır. Haydi benim de gitmem gerekir. İster Scalawag olsun, ister olmasın; benim akrabam, yani yeğenim sayılır. Bu ikindiye doğru onu görmek niyetindeyim.

— Ben de seninle geleceğim Henry. Dolly bunu öğrenince muhakkak bir sinir bunalımı geçirecektir. Dur

biraz, bir bardak daha içeceğim.

— Hayır! Yüzbaşı Butler bize ikram eder. Onu ziyaret etmemek ona karşı adaletsizlik olur. O adam iyi olan her şeyi biliyor.

*

* *

İhtiyarlar kafilesi için Rhett haklı olarak hiç gelmeyecekler demişti. Evlere yapılan ziyaretlere pek az önem vermek gerektiğini ve bu ziyaretlerin hangi amaçla yapıldıklarını biliyordu. Klan'a katılmak şanssızlığında bulunan aileler onları ilk ziyaret edenler oldu. Ama sonradan ziyaretlerin arkası kesildi ve Butler'ı evlerine hiç davet etmediler.

Rhett, Melanie'nin çıkışmasından korkmamış olsalardı hiç birinin gelmeyeceğini söyledi. Scarlett kocasının bu düşüncesini hafife aldı. Mrs. Elsing ile Mrs. Merriwether gibi kimselerin üzerinde Melanie'nin ne etkisi olurdu? Zaten bu hanımların evine gelip gelmemeleri Scarlett'in umurunda bile değildi. Kendilerinin de toplantılarda bulunmayışları bir eksiklik değildi, çünkü evlerine başka tipler, eski Atlantalıların deyimi ile "yeni adamlar" geliyordu.

Birçok yeni adam, Hotel National'da oturuyor ve Butler'lar gibi evlerinin bitmesini bekliyordu. Zengin, neşeli, şık ve bol para harcayan kişiler oldukları için, Rhett'in New Orlean'daki dostlarına benziyorlardı. Ancak onlar gibi, atalarıyla övünmüyorlardı. Bütün erkekler cumhuriyetçi görüşteydiler ve "devleti ilgilendiren işler" için Atlanta'da bulunuyorlardı. Böyle işler olabilir miydi? Scarlett bunu bilmiyordu ve öğrenmeye de çalışmıyordu. Rhett işin ne olduğunu ona kesin olarak söyleyebilirdi. Bu adamlar ölen hayvanların yanında şahin rolü oynuyorlardı. Georgia devleti artık Georgialıların elinde değildi. Devlet savunmasızdı ve serüvenciler duruma egemendi.

Rhett'in dostu olan Scalawag ve Carpetbaggerlar'ın eşleride Scarlett'in salonuna geliyorlardı. Bu arada

kendilerine kereste sattığı "yeni adamlar" da hiç eksik olmuyorlardı. Rhett bu kişilerle ilişkisi olduğu için, bunları kabul etmesi gerektiğine Scarlett'i inandırmıştı. Zaten Scarlett de onların arkadaşlıklarından hoşlanmıştı. Kadınlar çok şık elbiseler giyiyorlar ve ne sa-vaştan, ne geçim sıkıntısından söz ediyorlardı. Sohbetlerinin konusu özellikle moda ve ortalıkta dolaşan skandallardan ibaretti.

Scarlett o güne kadar hiç iskambil oyunu oynamamıştı; ama artık onlarla whist^(*) partilerine katılıyordu. Çok kısa zamanda da çok iyi bir oyuncu oldu.

Ne zaman otelde bulunsa, dairesi bir sürü whist oyuncusuyla dolardı. Ama çoğunlukla yapımı süren evini denetlerdi. Şu sıralar ziyaretleri kabul etmek ya da etmemek onun için farketmiyordu. Çünkü sosyete-deki rolü evi bittikten sonra başlayacaktı. Atlanta'nın en büyük evine sahip olacak ve orada kentin dillere destan olacak davetlerini verecekti.

Scarlett sıcak yaz günlerinde, kırmızı taştan yapı-lan evinin yavaş yavaş yükselişini ve Peachtree Soka-ğı'ndaki öteki evlerin hepsini aşp, geride bıraktığını iz-ledi.

Evin yapımı onu o kadar çok ilgilendiriyordu ki, mağaza-sındaki işleri ve bıçkı atölyelerini bile ihmal et-meyi göze alıyordu. Zamanının büyük bir bölümünü dülgerlerle tartışmak, duvarcılarla pençeleşmek ve müteahhidi hız-landırırmakla geçiriyordu. Evinin kent-teki tüm yapıların en büyüğü ve en güzeli olacağını düşünüyordu. Oradan pek uzakta olmayan ve Valilik binası olarak satın alınan Janes'in malikanesinden çok daha gösterişli olacaktı.

Valilik binasının balkonlarındaki süsler, Scarlett'in evini olağanüstü bir biçimde güzelleştiren süslemele-rin yanında çok basit kalıyordu.

(*) İngiliz kökenli iskambil oyunu. Briç bu oyundan doğmuştur. Whist briçte kullanılan kağıtlarla, aynı dağılım yöntemiyle ve aynı oyun düzenine uyularak oynanır. Kozu 52. kağıt belirler.

Valilik binasında bir balo salonu vardı, ama üçüncü katın tamamını işgal eden Scarlett'in balo salonu ile karşılaştırıldığında, bu salon bir bilardo masası gibi kalıyordu.

Yeni ev birçok kubbesi, birçok kulesi, balkonları, renkli camlarla süslü pencereleriyle kentin bütün yapılarını gölgede bırakıyordu. Evin dört bir yanı balkonla çevrilmişti ve her cepheden dört merdivenle çıkılıyordu. Geniş bahçesi çimlendirilmişti. Büyük yeşil alanın içinde öbek öbek çiçekler dikilmiş, bunların çevresine demirden kır sandalyeleri ile masalar yerleştirilmişti. Gotik stilinde bir limonluğu ve demirden bir geyik ile bir köpek heykeli vardı. Bu iki demir hayvan, Wade ile Ella'nın vazgeçemedikleri bir eğlence konusu olmuştu.

Evin içi de Scarlett'in isteğine göre döşenmişti. Çok değerli mobilyalar alınmıştı. Kanepelerin yayları o kadar esnekti ki hanımlar kaymamak için büyük bir dikkatle oturup kalkıyorlardı. Kapılar kırmızı kadife perdelerle örtülmüştü. Kuşkusuz bu insanı çok meşgul edecek bir evdi. Scarlett kalın halıların üzerinde dolaşırken, kuştüyü yataklarda yatarken Tara'nın soğuk döşemelerini anımsıyordu. Evini şimdiye kadar gördüğü evlerin en güzeli ve en zarıfı olduğunu kabul ediyordu. Oysa Rhett bütün bu yapıları bir karabasan gibi görüyordu; ama madem Scarlett mutluydu, bu da ona yetiyordu.

Rhett bir gün;

— Sizi tanımayan biri bu evin kötü yollardan kazanılan paralarla yapıldığını sanır! dedi. Kötü yoldan kazanılan paradan hayır gelmez. Bizim ev, bu atasözünün canlı bir örneğidir.

Ama Scarlett şımarık bir tavırla Rhett'in kulağını çekip;

— Taratitaa! demekle yetindi. Çünkü o kocasının anlatmak istediği şeyi düşünmek bile istemiyor, neşe ve gurur içinde yüzüyordu. Onun kafası eve yerleştikten sonra vereceği davetlerin plânlarıyla doluydu.

Balayı sırasında ve Hotel National'da oturdukları

zamanın büyük bir bölümünde Scarlett ile Rhett gayet uyumlu bir çift olmuşlardı. Ama evlerine yerleşip, çevrelerini yeni dostlar alınca hemen aralarında şiddetli ve ani kavgalar çıktı. Ne var ki bunlar çok kısa süren kavgalardı, çünkü Scarlett yaptığı hakaretleri büyük bir soğukkanlılıkla karşılayan ve yeri gelince onu vurmasını bilen Rhett'e karşı uzun süre direnemiyordu. Scarlett sürekli olarak aralarındaki bu çekişmeye son vermeye çaba gösterirken, Rhett düşündüğünü yapmaktan ve aklına geleni söylemekten çekinmiyordu. Örneğin bir gün Scarlett ondan Kennedy Mağazası'na daha anlamlı bir ad bulmasını ve "emporium^(*)" sözcüğünü içermesini istedi. Rhett de "Caveat Emporium"u önerdi ve mağazada satılan mallara bundan daha uygun bir ad bulunamayacağını söyledi. Scarlett bu adın kibar bir ifadesi olduğunu düşünerek ve büyük bir tabela ısmarlamaya karar verdi. Ama onun imdadına Ashley yetişti ve bunun anlamını açıkladı. Scarlett bu adı mağazasına vermekten vazgeçti ve Rhett de karısına oynadığı oyundan dolayı kahkahalarla güldü.

Rhett'in Dadi'ya karşı da tavrı değişikti. Gerçi Dadi ona karşı çok terbiyeli davranıyordu, ama Mister Rhett yerine daima Yüzbaşı Butler diye hitap ediyordu. Ve ona soğuk davrandığı herkesin dikkatini çekiyordu. Rhett ona etekliği verdiği zaman teşekkür bile etmedi ve bunu asla giymedi.

Ella ile Wade'i mümkün olduğu kadar Rhett'ten uzak tutuyordu. Oysa Wade eskiden beri onu sever ve ona "Rhett amca" diyerek kucağından inmezdi. Rhett'in de küçük çocuğa karşı sevgisi vardı. Bütün bunlara rağmen Rhett, Dadi'yı kovmak ya da ona sert davranmak yerine daima güzel sözlerle hitap ediyordu. Scarlett'e bile göstermediği nezaketi ona gösteriyordu. Wade'i atla gezdirmeye götürmek iznini daima Dadi'dan istiyor ve Ella'ya oyuncak bebekler satın almadan önce onun görüşünü alıyordu.

(*) Düşman ya da yabancı bir ülkede kurulan ticaret kurumu.

Scarlett, Rhett'in aile reisi görevini daha candan üstlenmesini ve Dadi'ya karşı daha ciddi davranması gerektiğini düşünüyordu. Rhett ise buna yalnızca gülüyor ve Dadi'nın gerçek bir aile reisi olduğunu söylüyordu.

Rhett Cumhuriyetçiler'in Georgia'yı ellerinde tutamayacaklarını, Demokratlar'ın tekrar iktidara geçeceklerini söyleyerek Scarlett'i kızdırıyordu.

Genç kadın kocasının bu sözlerine köpürerek;

— Demokratlar hiçbir zaman iktidarı ellerine geçiremeyecekler. Çünkü onlar bütün zamanlarını Yankee'leri kızdırarak geçiriyorlar ve Klan'lar da geceleri gösterileri yapıp duruyorlar! diyordu.

— Göreceksin, gelecekler! Ben Güneyliler'i bilirim. Georgialılar'ı iyi tanırım. Onlar inatçı oldukları kadar da enerjiktirler. Geri gelmek için bir savaş ilan etmek ve Yankeeeler gibi zencilere de oy hakkı vermek gerekse bile bir an bile duraksamazlar. Onbin ölünün oy vermesi söz konusu olsa Georgia mezarlığına gömülen bütün erkekler mezarlarından kalkıp sandık başına koşarlar. Cumhuriyetçiler'in işleri o kadar kötü gidiyor ki aziz dostunuz Rufus Bullock'un yönetimi altında Georgia hapi yutacak.

Scarlett:

— Rhett bu kadar kaba sözcükler kullanma, rica ederim! diye bağırdı. Benim Demokratlar'ın iktidara geçmelerinden memnun olmam gerekirmiş gibi konuşuyorsunuz. Daima bana savaş günlerini anımsatan bu askerlerin ortalıkta dolaşmalarını görmek hoşuma gidiyor mu sanıyorsunuz? Şunu unutmayınız ki ben de Georgia'lıyım. Ben elbette Demokratlar'ın iktidara gelmelerinden memnun olurum, ama yazık ki onlar bunu başaramayacaklar. İktidara geldiklerini varsayacak bile arkadaşlarım servetlerini koruyamayacaklar mı?

— Eğer korumasını biliyorlarsa evet! Ama onların yaşantısını görünce bir bölümünün servetini beş yıldan fazla saklayamayacağını düşünüyorum. İnsan pa-

rayı ne kadar çabuk kazanırsa o kadar çabuk kaybediyor. Para onların durumunu dzeltmeyecek. İşte benim param, beni biraz olsun dzeltebildi mi? Herhalde benim param sizi henüz at haline getiremedi değil mi katırım?

Bu son benzetmeden çıkan kavga uzun sürdü. Scarlett dört gün somurttu. Rhett zr dilediğini do-laylı bir biçimde açıkladıktan sonra New Orlean'a gitti. Dadi'nın itiraz etmesine rağmen Wade'i de götürdü. Karısının fkesi geçinceye kadar evden uzak kaldı. Ama Scarlett hiçbir zaman dizginleri Rhett'in eline vermek istemedi.

Rhett gayet soğuk ve yüzünden hiçbir şey anlaşı-lmayan bir ifadeyle döndü. Scarlett ise her türlü kaygı-dan uzak olmak ve tüm dikkatini evinde vereceği ilk davete yoğunlaştırmak istiyordu. Bu mükemmel bir yemekten sonra, güzel bir orkestranın da katılımıyla eşız bir suare olacaktı. Atlanta'da tanıdık bütün kişi-leri, eski dostlarını, zarif kimseleri davet etmeyi tasarlı-yordu. Bu davet ve lüks yaşıam tutkusunu, ona Rhett'in kötü huylarını unutturuyordu. Mutluydu, yle ki yıl-lardan beri hiç bu kadar mutlu olmamıştı. Ah zengin olmak, davetler vermek, toplantılar düzenlemek ve harcanan parayı hesap etmemek ne kadar güzeldi! En pahalı mobilyaları, ev eşıalarını, elbiseleri almak, nefis yemekler yemek ve bunların faturalarıyla ilgilenmemek ne büyük bir zevkti! Pauline halaya, Charleston'da Eu-lalie halaya ve Tara'da Will Benteen'e birer ek yolla-mak ne hoşı bir şeydi.

*

* *

Nihayet Scarlett eski ve yeni dostlarına, tüm tanı-dıklarına ve hatta kendileri hakkında hiç sevgi ve saygı beslemeyen kişilere bile davetiye gönderdi. Davetiye gönderilenler arasında Mrs. Merriwether ile Mrs. El-sing bile vardı. Kalplerinde kin tutmayan, ancak böyle kibar bir toplantı için giyebileceği uygun bir tuvaleti ol-

madığına çok sıkılan Mrs. Meade ile Mrs. Whiting de davet edilmişti. Ve suaredeki davetli sayısı bugüne kadar Atlanta'nın hiç görmediği kadar çok olmuştu.

O gece Butlerlar'ın evinin içi, balkonları punçtan şampanyaya varıncaya kadar her türlü içkiyi içen davetlilerle dolup taşmıştı. "İhtiyarlar Kafilesi"nin bir bölümü istemeye istemeye davete katılmıştı. Bazı kişiler Melanie'nin etkisiyle gelmişlerdi. Bazıları ise Rhett'e karşı minnet borcu duydukları için orada bulunuyorlardı.

İki gün önceden Vali Bullock'un da davet edildiği haberi Atlanta'ya yayılınca "ihtiyarlar kafilesi" Scarlett'in nazik davetini kabul edemeyeceğini üzüntüyle bildiren kartlar göndererek Vali'ye karşı olan hoşnutsuzluğunu ortaya koydu. Ne de olsa gelmemezlik edemeyen eski dostların oluşturduğu küçük grup ise Vali gelir gelmez bir kenara çekildi. Bu hakarete Scarlett'in canı çok sıkıldı ve bütün suare burnundan geldi.

İşte o kibarlar suaresi! Onu günlerce düşünerek, ince eleyip sık dokuyarak, büyük umutlarla, seve seve hazırlamıştı. Görkemine hayran olmaları için bütün eski dostlarını da davet etmişti.

Son davetli iyi geceler dileyerek ayrıldığı zaman Scarlett gözyaşları içinde kaldı. Eğer Rhett'in kahkaha atarak gülmeyeceğini bilseydi duyduğu büyük öfkeyi belli edecekti. Elinden geldiğince öfkesini tutmayı bildi ve olup bitenlere karşı ilgisiz gibi göründü. Ama ertesi sabah Melanie ile çatışmaktan da geri kalmadı:

—Bana hakaret ettin Melly! Ashley ile öteki kişileri de bana hakaret etmeye yönelttin! Onları sen sürüklememiş olsaydın davetten bu kadar erken dönmezlerdi. Ah seni görmedim sanma. Tam seni tanıştırmak için Vali Bullock'u aradığım sırada sen bir tavşan gibi ortadan kayboldun.

Melanie:

— Ben hiç sanmazdım ki, o orada bulunsun! diye sıkıntılı bir halde cevap verdi. Halk ne derse desin...

Scarlett öfkeyle bağırdı:

— Halk mı? Halk bana vız gelir. Yani, "Vali'nin bu davette bulunacağını bilseydim gelmezdim" mi demek istiyorsun?

Melanie:

— Hayır! diye mırıldandı. Hayır şekerim, bunu yapamazdım.

— Ya demek öyle! O halde demek sende bana öteki insanların yaptıkları hakareti yaptın!

Melanie, umutsuz bir sesle cevap verdi:

— Ah, rica ederim. Seni hiçbir zaman üzmem. Sen benim kardeşimsin, sen Charlie'nin eşisin!

Daha sonra çekine çekine elini Scarlett'in koluna koydu, ama o öfkeyle Melanie'den uzaklaştı.

Melanie yine de Scarlett'e boyun eğmiş gibi görünmedi. Gözlerini, onun yeşil gözlerine dikerek ağırbaşlı bir tavır aldı.

— Kızdığını üzgünüm Scarlett! Ama elimi Vali Bullock'a ya da başka bir Cumhuriyetçi'ye veyahut herhangi bir Scalawag'e uzatmam mümkün değil. Bu ister senin önünde olsun, ister başkasının... Zorda kalsam bile bu adamlarla görüşmek istemem.

Melanie, bu konudaki görüşünü açıklamak için kısa bir deyim aradı:

— Hatta bu kabalık olsa bile!...

— Bana onlarla görüştüğüm için sitem mi ediyorsun yani?

— Hayır şekerim! Ama bu adamlar senin dostların, benim değil.

— Vali'yi evime davet etmek, onu evimde kabul etmek hata mıydı?

— Şekerim sen bir şey yaptığın zaman, daima ciddi bir nedene bağlı kalıyorsun. Seni severim ve sana güvenirim. Sana sitem edecek biri herhalde değilim. Ama Scarlett...

Birdenbire sözcükler Melanie'nin dudaklarından sağanak gibi boşanmaya başladı:

— ... Bu adamların bize yaptıklarını unutabilir misin? Sevgili Charles'ın ölümünü, Ashley'nin bozulan

sağlığını, Oniki Meşeler'in yanıp kül olduğunu unutabilir misin? Scarlett kendi ellerinle öldürdüğün o korkunç herifi asla unutamazsın. Aynı adamlar zencileri bize saldırtmadılar mı? Bizi soyup soğana çevirmedi mi? Ben bunları unutmadım ve unutmayacağım. Bunları küçük Beau'cuğuma da anlatacağım ve onun da unutmamasını sağlayacağım. Torunlarıma bu adamlardan nefret etmelerini öğreteceğim. Eğer Allah fırsat verirse torunlarımin torunlarına da... Ah Scarlett bütün bu olanları sen nasıl unutabilirsin?

Melanie soluk almak için sustu. Bu sözlerin şiddetinden kendi öfkesini unutan Scarlett şaşkın şaşkın ona baktı ve sabırsız davranarak;

— Beni aptal yerine koyuyorsun, değil mi Melanie? Anlıyorum, ama bütün bu söylediklerin geçmişte kaldı. Bundan sonra bizim işimiz durumumuzu düzeltmektir ve bende bunu yapıyorum. Vali Bullock ve bazı Cumhuriyetçiler işimizi yürütmekte bize yararlı olabilirler.

— Cumhuriyetçilerin arasında derli toplu adam yok! Onların yardımını istemem.

— Aman Tanrım! Canım Melly, bu nasıl bir anlayış? Bu durumunuz nedir?

Melanie pişmanlık duyarak;

— Ah, kuşkusuz biraz ileri gittim! dedi. Amacım ne seni kırmak, ne de kötülemektir. Herkesin düşüncesi başkadır ve herkes istediği gibi düşünmekte özgürdür. Haydi şekerim seni ne kadar sevdiğimi biliyorsun. Sen ne yaparsan yap, senin hakkındaki düşüncelerimi hiçbir zaman değiştirmem. Haydi şimdi hiç olmazsa bana darılmadığını söyle.

Scarlett:

— Haydi Melly, haydi! Bir bardak suda fırtına koparıyorsun! diye somurtarak cevap verdi.

Melanie sevinçle bağırdı:

— Barıştık değil mi Scarlett?

Sonra yumuşak ve tatlı bir sesle devam etti:

— Görüşmemizi eskisi gibi sürdürmek isterim. Yalnız Cumhuriyetçi ve Scalawag dostlarını hangi gün ka-

bul edeceğini bileyim de o gün seni ziyarete gelmeye-
yim.

Scarlett:

— Çok iyi bilirsin ki bana gelmen ya da gelmemen
arasında hiçbir fark yoktur! diyerek öfkeyle Mela-
nie'nin evinden çıktı.

*

* *

Daveti izleyen haftalar içinde Scarlett halkın aşağı-
lamalarına hedef oldu. Melanie, Pittypat, Ashley ve
Henry hariç eski tanıdıklarından hiç kimse onu görme-
ye gelmedi. Ayrıca Atlanta'nın eski ailelerinin verdiği
davetlerden hiç birine çağrılmadı. Bu duruma çok
üzüldü. Kendilerine karşı ne kadar güleryüz gösterdi
ise de onu hiç iyi karşılamadılar.

Scarlett, kendini geçmişe bağlayan nazik bağı kır-
mış olduğunu birdenbire farkedememişti; Melanie de
kendi etkinliğine rağmen bu bağı koruyamazdı. Zaten
çok onurlu kalbi kırılan ve öfkelenen Melanie de bu
konuda hiçbir şey yapmıyordu. Scarlett geçmişe tekrar
bağlanmak istese bile bundan sonra artık elinden bir
şey gelmezdi. Bütün kent halkı ona sırtını çevirmişti.
Bullock yönetimini kuşatan sarsılmaz kin onu da he-
def alıyordu. O artık düşman safına geçmişti. Doğuşu,
aile ilişkileri de artık hiç hesaba katılmıyordu.

Bir süre ilgisizlik maskesi altında acı çektikten
sonra, Scarlett nihayet gerçek durumunu ortaya koy-
du. İnsanlığın geçirdiği manevi değişimler yüzünden
uzun süre okkanın altına gidecek ya da hayatı boyun-
ca bir başarısızlıktan şikayet edecek bir kadın değildi.
O da Merriwetherlar'ın, Elsingler'in, Whittingler'in,
Bonnellar'ın, Meadeler'in ve daha bir çoklarının dedi-
kodularına kulak tıkamakta gecikmedi. Hakkında ne
isterlerse onu söyleyebilirlerdi. Madem Melanie yine
ona gelmekte devam ediyor ve Ashley'yi de beraber ge-
tiriyordu, bu da ona yeterdi. Öteki olanlara aldırmış bile
etmiyordu. Sonra toplantılarında bulunmak isteyen ve

sınırlı düşüncelere sahip bu ihtiyar kadınlardan daha sevimli birçok kişi vardı. Ne zaman davet verecek olsa onun davranışlarını eleştiren bütün bu aptallardan daha kibar daha neşeli konuklarla evi dolardı.

Bütün bu adamlar Atlanta'ya yeni gelmişlerdi. Bazıları Rhett'in arkadaşlarıydı. Bir bölümü "basit işler şekerim!" demekle yetindiği gizemli birtakım işlere kendilerini vermiş olan kimselerdi. Öteki bölümü de Vali Bullock tarafından atanan memurlardı. Çok az bölümü de Scarlett'in Hotel National'da tanıdığı kimselerdi.

Scarlett'in içinde yaşadığı çevre çok karışıktı. Yeni tanıştığı kişiler arasında, zaman zaman on iki devlette hizmet veren ve az çok karışık işlerden dolayı bavulunu toplayıp alelacele kaybolan Gelert ailesinin mensupları gibi kimseler de vardı. Serbest Bırakılanlar Bürosu sayesinde kendilerine bir servet yapan Connigtonlar, bir yılı Avrupa'da geçirmek zorunda kalacaklarını anladıkları zamana kadar Konfedere devletine mukavva ayakkabı satan Dealler ve bunlar gibi daha birçok serüvenci ile karışık işler yapan aileler vardı.

Bu adamlar, Scarlett'in samimi dostları arasında yer alıyorlardı. Ama onun davetlerine katılanlar arasında da oldukça aydın ve seçkin kişiler vardı ve bunların çoğu mükemmel ailelere mensuptu. Yüksek tabaka mensubu Carpetbaggerlar'dan başka, saygıdeğer Kuzeyliler de Atlanta'ya yerleşmeye geliyorlardı. Zengin Yankee aileleri, değerli arazileri ele geçirmek için genç çocuklarını Güney'e yolluyorlardı. Yabancı bir kentte, yabancı sayılan bu adamlar, önce zengin ve konuksever Mrs. Butler'ın bütün davetlerini büyük bir heyecanla kabul ettiler. Ama Scarlett'e soğuk davranmakta ta gecikmediler. Bu Carpetbaggerlar'ın da ne mal olduklarını anlamakta geç kalmadılar. Bunların çoğu Güneyliler'den daha Güneyli ve demokratlardan daha demokrat oldu. Bu ailelerden, bir Güneyli kadar, hatta daha çok nefret ettiler.

Ötekiler, kendilerini kabul edecek başka aileler olmadığı için Scarlett'in davetlerine gidiyorlardı. İhtiyar-

lar kafilesinin sakın evlerini de kendileri için uygun buluyorlardı; ama yaşlı kadınlar onlarla her türlü ilişkiden çekiniyorlardı. Bunların arasında zencilerin, Scalawagler'in kültür düzeylerini yükseltmek isteğiyle coşarak, Güney'e giden Yankee profesörleri de bulunuyordu. Yankee profesörleri ile Scalawagler kentin yerli halkına karşı en büyük kını besliyorlardı. Denge artık daha çok Scalawagler'den yana bozuluyordu.

Eski Konfedere askerlerinden çoğu, ailelerinin yoksul durumlarını gördükleri zaman kapıldıkları korkuyu bildikleri için, eski arkadaşlarının açlıktan ölmek üzere düşman tarafına geçmelerini hoşgörülle karşılıyorlardı. Ama kadınlar davayı daha kutsal saydıkları için onları affetmiyorlardı. Onlar, davayı adeta tabu haline getirmişlerdi. Davaya ait her şey kutsaldı: Onun için ölenlerin mezarları, savaş alanları, paramparça olmuş bayraklar, cepheden gönderilen sararmış mektuplar, duvarlarda asılı kılıçlar, çekmecelerde saklanan tabancalar... Kadınlar eski düşmanlara karşı çok acımasızdılar. Ve Scarlett de artık düşmanlar arasında sayılıyordu.

Tüm düşünceleri dağınık olan bu toplumda ortak bir tek nokta vardı: Para! Bu adamların çoğunun savaşta önce cepleri yirmi beş doları bir arada görmediği için, onlar şimdi Atlanta'nın hiçbir zaman tanık olmadığı bir israf taşkınlığı içindeydiler. Cumhuriyetçiler'in yönetimi ellerine almasıyla kent, hiçbir şeyin gizleyemediği skandallar, açık saçık eğlenceler dönemine girdi. En zenginlerle, en yoksullar arasındaki fark, hiçbir zaman o günlerdeki gibi uçurum halini almamıştı. Toplumun üst tabakasını oluşturanlar, artık alt tabaka mensuplarının acılarıyla hiç ilgilenmiyordu. Yalnız zenciler bu ilgisizliğin dışında kalıyordu. Bu kesimin gözünde hiçbir şey güzel değildi.

Onlar için özenle yapılmış okullar, eğlence yerleri, binalar, elbiseler, arabalar gerekiyordu. Çünkü onlar politik gücü temsil ettiklerini ileri sürüyorlardı. Oyları da değerliydi. Ama bütün bunlara rağmen Atlanta halkı

açlıktan ölebilirdi ve bu da kimsenin umurunda değildi.

Yeni evli Scarlett'in, Rhett'in büyük serveti sayesinde kraliçelere özgü bir yaşantısı olacaktı. O annesinin ilkelerini ayaklar altına almıştı. Henüz Tara'dayken Rhett'in metresi olmayı bile düşünmüştü.

Yeni arkadaşları tam anlamıyla sosyete insanı değildi, ama onlar Scarlett'in hoşuna gidiyordu, çünkü hepsini çok gülünç buluyordu. Hatta kiliseye giden ve ellerinde birer Shakespeare bulunduran Tara halkından da gülünçtüler. Balayı dikkate alınmayacak olursa hayatında bu kadar eğlendiğini anımsamıyordu. Kendisini hiç bu kadar güvende de hiç hissetmemişti. Şimdi her türlü tehlikeden uzak olduğu için istediği kadar dans edebilir, oynayabilir ve çılgınlıklar yapabilirdi. Rhett'in hoşgörüsüyle de artık geleneklerin, göreneklerin, halkın baskısını umursamaz olmuştu. Artık dedikodulara kulak asmıyordu, istediği gibi yaşıyordu, yoksulluğa düşmekten korkmuyordu, gün geçtikçe küstahlaşıyordu. Bugüne kadar hayal ettiği amaca ulaşmıştı, kısacası başına buyruk olmuştu.

Yeni arkadaşları olan Cumhuriyetçiler'e ve Scalawagler'e de tepeden bakıyordu. Ama asıl kaba davrandığı Yankee subayları ile onların eşleriydi. Evinin kapısı herkese açıkken yalnızca subaylara kapalıydı. Mavi üniforma ona daima eski korkularını, kuşatmayı, Atlanta'dan kaçışını, yangınları, yağmaları, yoksulluğu ve zor koşullar altındaki çalışmaları anımsatıyordu. Şimdi Vali'den ve bir sürü dostundan aldığı güçle Yankeeeler'i aşağılaya-bilirdi. Bu imkanı kullanmakta da gecikmiyordu.

Yankeeeler'in giydiği üniformadan nefret ediyordu. Onlarla alay etmek için de hiçbir fırsatı kaçırmıyordu. Scarlett'in bu tutumu karşısında Rhett bile şaşırıyordu. Çünkü Yankee subayları ve eşleri yüksek tabaka mensuplarıydı. Hatta Atlanta halkından bile çok çok yüksektiler. Onlar Mrs. Butler'ın birtakım yabancı kadınlarla, örneğin kızıl saçlı Bridget Flaberty gibi kadın-

larla dostluk kurmasına hayret ediyorlardı. Atlanta halkının eski soyluları artık Scarlett'e kapılarını kapamışlardı. Çünkü o, Rhett Butler gibi ne olduğu bilinmeyen bir adamla evlenmişti. Ayrıca arkadaşlık yaptığı kadınlar da bayağı, basit ve düşük düzeyde kişilerdi. Örneğin beyaz tenli Mrs. Bridget Flaberty, babasının biriktirdiği bir miktar parayı çalmış ve New York'a gidip bir otelde oda hizmetçisi olarak çalışmıştı. Eskiden adı Sadie Belle olan Mrs. Silvia Connington ile Mrs. Mamie Barl'a bakan herkes, kısa zamanda onların ne mal olduklarını da kolayca anlardı.

Erkeklerle gelince... Onlar da elde ettikleri yeni makamlara layık olduklarını göstermek için toplumsal koşullara uyum sağlamaya çalışıyorlardı. Scarlett'in verdiği ziyafetlerde içkilerini sek içiyorlardı. Bunda o kadar aşırıya kaçıyorlardı ki bazı davetlilerin geceyi Butler'da geçirdikleri bile oluyordu. Gerçi onlar Scarlett'in genç kızken tanıdığı erkekler gibi içmiyorlardı. Çünkü bu adamlar alkolün etkisiyle hemen aptallaşıyorlardı. Hatta bazen igrenç bir hale geliyorlardı. Scarlett salonun her köşesine birer tükürük hokkası koydurmasına rağmen bir ziyafet sonrası halıların üzerleri tükürüklerle ve puro artıklarıyla dolu oluyordu.

Gerçekte Scarlett bu adamlardan hoşlanmıyor, hatta nefret bile ediyordu. Ama kendisini eğlendirdikleri için de onlardan bir türlü vazgeçemiyordu. Üstelik canını sıktıkları zaman onları hemen kapı dışarı edebiliyordu. Onlar Scarlett'in hareketlerine ve davranışlarına sessizce boyun eğiyorlardı. Hatta onlar, Rhett gibi sert ve küfürü ve alaycı tavırları bol bir adama bile tahammül ediyorlardı. Bu durum da, bir hayli külfetli oluyordu onlar için... Rhett canı istediği ya da bir hatalarını yakaladığı zaman onların kişilikleriyle alay ederdi. Hele servetlerini hangi yollardan yaptıklarını saklamaya kalkıştıkları zaman onlara bir aslan gibi saldırır ve herkesin içinde rezil ederdi.

Rhett biraz içtiği zaman çevresindekilere çatmaya-çağından kimse emin olamazdı. O diline doladığı adamı yerin dibine sokardı:

— Bill! Allah versin, kendine yine bir çift at satın almışsın! Sahte demiryolu tahvilleriyle aldın herhalde... Azizim iş becermek diye buna denir.

— Kutlarım seni Aenos, hükümetten yine bir sipariş koparmışsın. Bu kadar insana rüşvet yedirmene değdi mi bari?

Kadınlar Rhett'i, çok iğrenç ve sabırlarını, hoş görülerini taşıran biri olarak görüyorlardı. Erkekler de onun arkasından mendeburun biri olduğunu söylüyorlardı. Ne gariptir ki, Atlanta'nın yeni halkının eski halk kadar ona sevgisi yoktu. Rhett onların güzel sözlerine, içten davranışlarına, övgülerine, gönül almalarına, sıcağına sahip olmak kaygısı duymuyordu. Onlara kısacası metelik bile vermiyordu.

Rhett, Scarlett için çözümsüz bir bilmeceydi. Bazen evine gelen bu kişilere öyle nazık davranıyordu ki nezaketi bile bir çeşit alay gibi algılanıyordu. Scarlett, bu durumu anlamak ve çözümlemek zahmetine katlanmıyordu. Scarlett şuna inanmıştı: Rhett'in hoşuna hiçbir şey gitmiyordu ve asla gitmeyecekti.

Belki de Rhett henüz elde edemediği bir şeyi arzuluyordu. Ya da kim bilir, hiçbir şeyi arzulamıyordu. O, Scarlett'in yaptığı her şeyle alay etmekten zevk duyuyordu. Onun tuhaf davranışlarını ve küstahlıklarını destekliyor, ama iddialarını gülünç hale sokuyordu. Üstelik Scarlett'in getirdiği her faturayı da hiç itiraz etmeden, bir şey sormadan hemen ödüyordu.

Rhett nedense samimi olması gereken zamanlarda bile, ya çok nazik oluyor ya da çok sessiz duruyordu. Bu durumlarda Scarlett onun kendisini gözlediğini hissediyordu. Eğer birden başını çevirip baksa Rhett'in bakışlarındaki anlaşılmaz ifadeyi yakalayacaktı.

Rhett neşeli olduğu zaman onun arkadaşlığına doyum olmazdı. Ama yalan söylenmesine, kaçamaklı sözlerle, böbürlenmelere hiç tahammülü yoktu.

Scarlett'in mağazasından, bıçkı atölyelerinden, kahvesinden, kürek mahkumu olan işçilerinden ve onlara verdiği paradan söz edişini dinler ve akla yatkın öğütlerde bulunurdu. Yüzünü hiç asmadan, bir sıkılma belirtisi göstermeden Scarlett'i balolara ve toplantılara götürürdü. Biraz çakır keyif olduğu ve onunla başbaşa kaldığı zamanlarda da art arda açık saçık öyküler anlatırdı. Scarlett'in her isteğini yerine getirir, bir dediğini iki etmez, sorduğu sorulara uzun uzun cevaplar verirdi. Ama onun böyle davranması için Scarlett'in de ona karşı çok samimi olması gerekirdi. Çünkü Rhett kadın numaralarından, birbirini tutmayan sözlerden, imalı konuşmalardan çok nefret ederdi. Onun, Scarlett'in kalbinin ve ruhunun derinliklerini okuyan bir özelliği vardı.

Scarlett, bazen Rhett'in kendisine karşı ilgisiz kaldığını görür, niçin onunla evlendiğini düşünürdü. Erkekler aşık oldukları ya da çıkarlarını düşündükleri veyahut yuva kurmak, çoluk çocuk sahibi olmak istedikleri için evlenirler. Oysa Rhett'in evliliği, bu gerekçelerden hiç biriyle bağlantılı değildi. Rhett kendisini

seviyordu ve bu gün gibi açıldı. Evine geldiği zaman, onun mimari yapısından tiksindiğini; bu nedenle bir otelde kalmak istediğini söylüyordu. Charles ve Frank'in hemen baba olmalarına rağmen o çocuk yapma konusuna hiç değinmiyordu.

Bir gün Scarlett, onun çok neşeli olduğu bir sırada, kendisiyle niçin evlendiğini sordu. Rhett de şu cevabı verdi:

— Yaşantıma bir değişiklik katmak için şekerim!

Rhett gerçekten de herhangi bir nedenle evlenmemişti. İşte onu öteki erkeklerden ayıran bir özelliği!... Rhett kendi isteğini yerine getirmek için Scarlett ile evlenmişti. Bu isteğini de başka bir yoldan tatmin etmesi mümkün olmadığı için bu evliliği yapmıştı. Zaten Rhett de bu gerçeği, Scarlett'e evlenme teklif ettiği akşam açıklamıştı. Ona, "sizi hayatımda benim olmalarını istediğim kadınlardan daha çok arzuluyorum!" demişti. Scarlett'e de, Güzel Watling'i arzu ettiği gibi istek duymuştu. Doğrusu bu pek hoş bir şey değildi, hatta bu bir hakaretti! Ama Scarlett kafasını kurcalayan birçok kötü düşünceleri belleğinden uzaklaştırırken yaptığı gibi, bu kez de omuzlarını silkmişti. Rhett ile bir pazarlık anlaşması yapmışlardı ve bu durumdan şikayetçi değildi. Rhett de isterse bu evlilikten memnun kalabilirdi. Bu onun sorunuydu, Scarlett'i hiç ilgilendirmezdi.

Ama bir ikinci vakti midesinden gelen bulantılar için Doktor Meade'e gittiği zaman; omuz silkmelerinin, aldırış etmemelerinin, ilgisiz kalmalarının bir yarar sağlamadığını anladı. O akşam gözleri şimşek çakarak yatak odasına girdi ve Rhett'e hamile olduğunu söyledi.

Rhett ipek geceliğine sarılmış, purosundan çıkan dumanların arasında bir hayal dünyasına dalmıştı. Rhett insanın içini okuyan o etkili gözlerini onun yüzüne dikince, Scarlett hışımla ağzını açıp konuşmaya başladı;

— Benim başka çocuk istemediğimi çok iyi biliyor-

dun. Zaten hiç birini istememiştim. Ne zaman işlerim yoluna girse, kendimi biraz mutlu hissetsem hemen hamile kalıyorum. Ah karşımda put gibi hareketsiz durup gülmeyin. Siz de çocuk istemiyorsunuz, değil mi?

Rhett onun öfkeden gerilmiş olan ağzından çıkan her sözcüğü dikkatle dinliyordu; ama son sözlerini işitemiş olmayı daha uygun buldu. Bronz yüzündeki hatlar gerildi, gözlerindeki güleç ifade kayboluverdi.

— Pekiyi çocuğu Mrs. Melanie'ye versek nasıl olur? Onun çocuk yapamadığı için çok üzgün olduğunu bana siz söylememiş miydiniz?

— Rhett, elimden gelse seni gebertirim. Doğurmayacağım işte! Beni anlıyor musunuz? Doğurmayacağım!

— Ya, demek öyle! Devam ediniz bakalım!

— Bir çaresi var. Doğurmamak için bir çare var. Ben artık eskisi gibi kaz değilim. Bir kadının çocuk istemeyince ne yapması gerektiğini biliyorum. Evet doğurmamanın bir çaresi var.

Rhett birden yerinden kalktı ve Scarlett'i bileklerinden yakaladı. Çok sinirlendiği yüzünden belli oluyordu.

— Scarlett, sen çıldırdın galiba! Bana hemen gerçeği söyleyiniz. Bir şey yapmadınız ya?

— Henüz hayır! Ama yapacağım, buna kararlıyım. Tam kalçalarım eski biçimini alacağı sırada tekrar bir çocuk doğurmayacağım herhalde... Ben bütün zamanımı bu piç kurularıyla öldürecek değilim!

— Size çocuk doğurmamayı kim öğretti? Kafanıza böyle şeyleri kim soktu?

— Mamie Bart. O...

— Elbette bir genelev sahibinden başka bir şey beklenemezdi. Bir daha bu kadın buraya ayağını atmayacak! Anlaşıldı kı? Burası benim evimdir, istediğimi yaparım. Mamie Bart bu eve bir daha gelmeyecek! Hatta onunla konuşmamanızı da isteyebilirim.

— Canım ne isterse onu yaparım. Size ne! Bırakın beni!...

— Bir ya da yirmi bir çocuğunuz olması bana vız gelir. Ama ben sizin ölmenizi istemem.

— Ölmek mi? Ben mi? Nedenmiş?

— Evet ölmek! Yanlış işitmediniz! Çocuktan kurtulmak isteyen bir kadının karşılaşacağı tehlikelerden de söz etmedi mi Mamie Bart?

— Hayır! Hayır bunun her şeyi çözümleyeceğini söyledi yalnızca...

Rhett daha da öfkelenerek;

— Allah canını alsın bu karının! Onu geberteceğim! diye bağırdı.

Scarlett'in gözlerinden akan yaşları görünce biraz sakinleşti. Ama Rhett'in yüzü yine gergindi ve gözleri ateş saçıyordu. Birden Scarlett'i kollarına aldı ve götürüp bir sedire oturttu. Sanki kucağındaki genç kadını kaybedecekmiş gibi, onu sımsıkı tutarak göğsüne bastı.

— Dinle beni yavrucağım! Hayatınızla oynamanızı istemiyorum. Anlıyor musunuz beni? Çocuk istemiyorum ama, şükürler olsun ki çocuklara bakacak kadar zenginim. Böyle saçma şeyler söylemene tahammül edemem. Eğer karınıdaki bebeği düşürtmek için en ufak bir girişimde bulunursan... Scarlett ben eskiden bir genç kadının bu yola başvurduğunu ve öldüğünü gördüm. Bir şey kadındı; şimdi bunun önemi yok ama... Çok iyi huylu bir kızdı... Ben...

Scarlett, onun sesindeki titremelerden korktu ve kendi derdini unutarak Rhett ile ilgilendi.

— Rhett, seni bu kadar üzgün görmemiştim! dedi. Nerede oldu bu olay? Kimdi o kadın?

— New Orlean'da... Ah, yıllar önce... Çok gençtim o zamanlar...

Rhett birden başını eğdi ve Scarlett'in saçlarını öptü. Sonra üzgün bir sesle şöyle dedi:

— Doğuracaksınız! Sizi dokuz ay kelepçe ile kendime bağlarım ve siz de doğurursunuz.

Scarlett ayağa kalktı ve Rhett'e içten gelen bir gülümsemeyle baktı. Onunla gözgöze gelince önce yüzü

gergin bir hal aldı, kısa bir süre sonra ise nurlandı. Kirpiklerini kırparak;

— Senin gözünde bu kadar değerli miyim? diye sordu.

Rhett, sorusundaki işveyi ölçmek için ona uzun uzun baktı ve onun yüzünde samimi bir ifade görünce;

— Öyle gibi! dedi. Siz benim için oldukça değerli bir sermayesiniz. Sizi yitirmek elbette işime gelmez.

*

* *

Melanie odadan yorgun, ama Scarlett'in bir kız çocuğu doğurmasından dolayı çok neşeli olarak çıktı. Rhett yan odada sinirli bir durumda bekliyordu. Halının yanan birkaç yerinde puro artıkları vardı.

Melanie utangaç bir sesle;

— Yüzbaşı Butler girebilirsiniz! dedi.

Rhett yerinden fırladı ve hemen odaya koştu. Melanie; Doktor Meade kapıyı henüz kaparken, Rhett'in Dadi'nın ellerinde tuttuğu cırtlıçiplak bebeğe doğru eğildiğini gördü ve böyle içtenlikli bir davranışa tanık olmasının verdiği utangaçlıkla bir koltuğa yığıldı.

Melanie, "ah ne kadar güzel bir sahne!" diye düşündü. "Zavallı Yüzbaşı Butler'ın rengi kireç gibi bembeyaz olmuştu. Bu heyecanlı bekleyiş içinde ağzına bir damla içki koymaması da çok garipti doğrusu. Oysa bütün erkekler eşleri doğum yaparken zil zurna sarhoş olurlardı. Zavallı Yüzbaşı'nın boğazı kurumuştur herhalde, ona bir içki ikram etsem mi acaba? Hayır, bu küstahlık olur doğrusu..."

Genç kadın koltuğa daha da gömüldü. Birkaç günden beri ağrıyan belinin, kırılacağını sandı. Scarlett'in çok büyük şansı vardı; çünkü doğum yaparken kocası ile arasında yalnızca bir kapı bulunuyordu. Beau'yu doğururken Ashley yanında olsaydı o da muhakkak ki daha az acı çekerdi. Yan odadaki kız çocuğu Scarlett'in değil de kendisinin olsa ne olurdu? Böyle dü-

şündüğü için vicdan azabı duydu. "Scarlett bana karşı bu kadar şefkatli davranmışken ben onun evladını kıskanıyorum. Tanrım beni affet!" diye düşündü. "Hayır Scarlett'in bebeğini kıskanmıyorum. Gerçek olan bu değil. Ama... Ama bu bebeğin benim olmasını ne kadar çok isterdim."

Belindeki ağrı onu rahatsız ediyordu, arkasına bir yastık koyup, dayandı. Sonra gözlerini kapatıp dünyaya bir kız çocuğu getirmenin mutluluğunu düşünmeye başladı. Ama Doktor Meade'nin bu konudaki kesin kararına ve Ashley'nin başka bir çocuk istememesine rağmen Melanie her ne pahasına olursa olsun bir kız çocuğunun özlemini çekiyordu. Bu isteğini gerçekleştirmek için hayatını tehlikeye atmayı bile göze alıyordu. Çünkü Ashley bir kız çocuğuna kavuştuğu için mutlu olacak ve ona bu zevki yaşatan karısını ne kadar çok sevecekti.

— Bir kız çocuğu! Ah Tanrım, ben ne yaptım! Doğan bebeğin bir kız olduğunu Yüzbaşı Butler'a söylemeyi unuttum. O elbette bir erkek evladı olsun istiyordu. Ah ne müthiş bir şey bu! diye kendi kendine söylendi.

Melanie bir kadının gözünde yeni doğan bebeğin kız ya da erkek oluşunun önemi olmadığını biliyordu. Ama erkekler böyle düşünmezlerdi. Hele Yüzbaşı Butler gibi bir adam için kız çocuğu erkeklik gururuna bir darbe olmuştu. Ah kendi çocuğunun erkek olmasına ne kadar çok seviniyor ve bunun için Allah'a ne kadar çok şükrediyordu. Eğer kendisi canavar gibi bir adam olan Rhett Butler'ın karısı olup da, ona aşklarının ilk ürünü olarak bir kız çocuğu verseydi doğum yaptığı sırada ölmeyi yeğlerdi.

Melanie bu düşüncelere daldığı sırada Dadı odadan çıktı. Onun koltukta oturduğunu görünce yanına geldi ve biraz önce kendisini hayretler içinde bırakan bir olayı anlatmaya başladı:

— Afandım bu Yüzbaşı Butler ne tuhaf adam! Ona doğan çocuğunun bir erkek olmamasına üzüldüğümü

söyledim. Ama o bana ne dedi biliyor musunuz? 'Susun Allahaşkına Dadı! Erkek evlat isteyen mi var? Erkek çocuklar çok tuhaftır ve üstelik çok yaramaz olurlar, baş belası olurlar. Kız çocukları ise insanlara neşe verirler. Doğrusunu isterseniz bu kız çocuğunu bir düzine erkek çocuğuna değişmem!' Sözlerini bitirir bitirmez elimden bebeği almaya çalıştı. Ama ben de onun eline yavaşça vurarak 'canım sen ne bilirsin, hele bir de erkek evladın olsun o zaman anlarsın!' dedim. O da bana gülerek 'canım Dadı erkek çocukları hayırsızdır, üstelik hiç bir yararları da dokunmaz. En büyük örneği de benim!' dedi. Avat afandım Yüzbaşı Butler çok kibar davrandı. Bayıldım doğrusu!

Melanie Rhett'in Dadı'nın gözüne girdiğini ve kötü şöhretini büyük ölçüde düzelttiğini farkettti.

Dadı, gözleri sevinçten parıldıyarak;

— Doğrusu afandım Mister Butler hakkında çok yanılmışım! dedi. Bu benim en mutlu günüm diyebilirim. Robillard ailesinde tam üç nesil evlat yetiştirdim. Bu beni çok mutlu ediyor.

Melanie:

— Hakkın var Dadıcığım! En mutlu günler, çocukların doğdukları günlerdir. Onlar da senin gibi bir dadıları olduğu için çok mutlu ve şanslıdırlar! diyerek Dadı'nın gönlünü aldı.

Ancak evde biri vardı ki onun için bugün mutlu bir gün sayılmazdı. Hemen hemen herkes tarafından azarlanan Küçük Wade tek başına koca salonda bir sağa bir sola dolanıp duruyordu. Daha sabah karanlığında Dadı onu tatlı uykusundan uyandırmış ve Ella ile birlikte oynamaları için Pittypat'e göndermişti. Wade'in sorduğu her soruya, annesinin hasta olduğu ve evde gürültü edilmemesi gerektiği cevabı verilmişti.

Pittypat'in evi karmakarışık. Scarlett'in doğum yapmak üzere olduğunu duyunca Pitty hala her zamanki bayılmalarından birisini daha geçirmiş ve hemen yatağına yatmıştı. Cookie'yi de herhangi bir tehlikeye karşı başucunda bekletmişti.

Saatler ilerledikçe Wade'in içindeki korku büyüdü: "Ya annem ölürse!" Öteki çocukların anneleri nasıl ölmüştü acaba? Wade bir çocuğun annesinin cenazesinin arkasından ağladığını görmüştü. O, annesini çok seviyordu. Onu da böyle bir cenaze arabası içinde götürürlerken hayal etti ve içi sıkıldı, soluğu kesilir gibi oldu.

Wade, öğleye kadar sabretti. Ama saat on ikiyi vururken Peter amcanın mutfakta yemeğini hazırlamasından yararlanarak sokağa fırladı. Korkunun verdiği heyecanla ve küçük bacaklarının elverdiği oranda koşarak eve döndü. Herhalde Rhett amca ya da Melanie hala veyahut Dadı ona gerçeği söyleyeceklerdi. Ama şu aksiliğe bakın ki Rhett amca ile Melanie hala ortalıkta gözüküyordu. Dadı ile Dilcey de ellerinde havlu ve leğenlerle merdiveni bir inip bir çıkıyorlar, ona dikkat bile etmiyorlardı.

Wade, holde Doktor Meade'nin sesini duyuyordu. Bir ara annesinin feryatlarını işitince ağlamaya başladı. Annesinin öleceğini sanıyordu. Kendini teselli etmek ve oyalamak amacıyla pencerenin kenarında uyuklayan kül rengindeki kedinin tüylerini okşamaya başladı.

Nihayet başlığı yana kaymış, önlüğü buruşmuş ve ıslanmış olan Dadı merdivenden inerken onu gördü. Wade'i görür görmez de kaşlarını çattı. Zavallı çocuk Dadı'nın bu halinden çok korktu.

— Ben hayatımda sizin kadar şımarık bir çocuk görmedim. Sizi Pitty halanızın yanına göndermemiş miydim? Neden geldiniz bakayım?

— Annem... Annem ölecek mi acaba?

— Bugüne kadar ben sizin gibi yaramaz bir çocuk görmedim doğrusu... Hayır! Anneniz neden ölecekmiş? Sen bir çocuk değil, belâsın! Allah senin gibi evlatları niye verir bilmem ki! Haydi çekil yanımdan! Git bir yerde sessizce oyna, sakın gürültü yapma!

Wade annesi hakkında yarı kuşkulu, yarı inanmış bir halde gidip bir perdenin arkasına gizlendi. Dadı'nın

ağır sözleri çocuğun kalbini kırmıştı. Bir süre sonra Melanie halasının merdivenden indiğini gördü. Halasının yüzü solgun, hatları gergindi ama gözleri gülümsüyordu. Wade'in küçük yüzünü perdenin arasından görünce çok şaşırdı. Çoğunlukla Melanie halası ona kollarını seve seve açardı.

Annesi gibi de "şimdi işim var!" ya da "canımı sıkma!" gibi sözler söylemezdi. Ama şimdi onu görünce öfkeli bir tavırla;

— Wade doğrusu seni çok ayıpladım! Pitty halanın yanında neden durmadın bakalım? dedi.

— Annem ölecek mi acaba?

— Bu da nereden çıktı şimdi? Aptallık etme canım! Doktor Meade sana küçük bir kardeş getirdi. Şeker gibi bir kız çocuğu... Onunla oynayacaksın! Ama şimdi sen gidip tek başına da olsa güzel güzel oynamalısın! Gürültü de yapma yavrum!

Wade başı önünde, sessizce yemek odasına gitti. Onun küçük dünyası yıkılıyordu. Bundan sonra hiç bir şeye güvenemeyecekti. Bu sıcak günün öğleden sonrasında evin bütün büyükleri çok garip davranıyorlardı. Şu anda yedi yaşındaki bir erkek çocuğa söz hakkı verilmiyordu. Hatta yaşamasına bile izin veremeyeceklerdi...

Pencerenin önüne oturdu. Yanında duran filkulangından bir yaprak kopardı ve çiğnemeye başladı. Yaprak o kadar acıydı ki ağzı yandı, gözleri yaşardı. Annesi herhalde ölmek üzereydi. Onunla kimse ilgilenmiyordu. Herkes dünyaya yeni gelen bu bebeğin çevresinde pervane olmuştu. Demek bir kız çocuğu! Bebekler Wade'i hiç ilgilendirmiyordu. Hele kızlar... Tanıdığı tek kız Ella idi. O zamana kadar da Ella'nın saygısını ve sevgisini kazanabilmek için hiç bir şey yapmamıştı.

Uzun bir süre sonra Doktor Meade ile Rhett merdivenin başında göründüler. Aralarında çok yavaş bir sesle konuşuyorlardı. Sonra Rhett Doktor'u yolcu edip hemen yemek odasına geldi. Wade'i görmemişti. Bir bardağa içki koyup bir hamlede içti. Wade bugün kar-

şılaştığı herkesten azar işittiği için korkudan bir tespihböceği gibi büzülmüştü. Azarlanacağını ve hemen Pittypat'e gönderileceğini sandı. Ama Rhett amcası onu görünce çıkışmadığı gibi gülümsedi de... Üstelik Wade, onun bu kadar candan gülümsediğini bugüne kadar görmemişti. Halinden, davranışlarından ve yüzünün ifadesinden çok mutlu olduğu anlaşılıyordu. Wade bu duruma çok sevindi ve hemen yerinden fırlayıp Rhett'e doğru koştu.

Rhett amcası onu bağrına basarak;

— Bir kızkardeşin oldu! dedi. Wade onu görmelisin! Dünyanın en güzel yavrusu o!... Dur bakayım, sen ağlıyor musun? Neden canım?

— Annem!...

— Annen şimdi çok iyi, onu merak etme, Yemeğini yiyor. Pilav, piliç, meyve... Bir de kahve içiyor. Şimdi de ona buzlu krema getirecekler... Eğer canın isterse sen de ye! Hem de iki büyük tabak ye! Biraz sonra sana kızkardeşini göstereceğim.

Wade titredi ve kızkardeşine karşı bir ilgi göstermek için kendini zorladı, ama elinden pek bir şey gelmedi. Nedense herkes yalnız bu kızı düşünmeye başlamıştı. Artık onunla kimse ilgilenmiyordu. Hatta Melly halası ve Peter amcası bile...

Wade:

— Rhett amca kızları oğlanlardan daha mı çok severler! diyerek duygusunu ortaya koydu.

Rhett elindeki bardağı hemen masanın üstüne bıraktı ve Wade'e ilgiyle bakarak çok önemli bir konu hakkında konuşacakmış gibi ciddi bir tavırla;

— Hayır hayır! Böyle bir şey olamaz! dedi. Kızlar, insanları erkeklerden daha çok üzerler. Üzüntü ve kaygı konusu olan şeyleri de insanlar sevmezler.

— Ama Dadı bana, erkek çocuklara tahammül edilemediğini söyledi.

— Dadı'nın akli başında değil herhalde! Ya da bunu demek istememiştir.

Wade büyük bir umutla;

— Rhett amca, bir kız çocuğunuz yerine bir erkek çocuğunuz olmasını istemez miydiniz? diye sordu.

Rhett:

— Hayır! dedi, ama Wade'in yüzünün perişan bir hal aldığı görürnce onun gönlünü almayı ihmal etmedi:

— Canım erkek çocuğa gerek yok, bir tane var ya!

Wade'in şaşkınlıktan ağzı açık kaldı.

— Var mı? O nerede?

Rhett onu yerden kaldırıp dizine oturtarak;

— İşte burada! dedi.

O an Wade öyle büyük bir mutluluk duydu ki sevinçten az kalsın ağlayacaktı.

— Sen benim çocuğum değil misin?

Rhett'in saçlarını okşadığı Wade babasının anısına olan bağlılığı ile kendisini bağrına basan bu adama karşı duyduğu sevgi arasında bocaladı:

— Bir çocuğun... Şey... Bir çocuğun iki babası olur mu?

— Evet olabilir! bak sen aynı zamanda hem annenin, hem de halanın evladı değil misin?

Wade bu görüşü benimseyerek;

— Rhett amca, siz çocukların hallerinden, ne istediklerinden anlar mısınız? diye sordu.

Rhett'in tunç rengi yüzü gerildi ve sesindeki acıyı gizleyemedi:

— Evet, anlarım yavrum!

Bu sırada Wade'in korkuları tekrar canlandı ve zavallı çocukta kıskançlık izleri belirdi. Rhett, artık onu değil de bir başka çocuğu sevebilirdi.

— Başka çocuğunuz var mı?

Rhett, Wade'i dizinden indirdi:

— Biraz içki içmek istiyorum. Sen de iç! Bu senin ilk kadeh şarabın olsun. Onu kızkardeşinin onuruna iç!

Wade üzgün bir sesle;

— Başka... diyerek konuşmaya tekrar başlayacağı sırada Rhett'in kendisine uzattığı içi şarap dolu bir

bardağın karşısında ve büyük bir adamla tokalaşmanın verdiği zevkle ne söyleyeceğini unuttu.

— Ah Rhett amca, ben içki içmem! Üniversiteyi bitirmeden önce ağzıma içki koymayacağıma dair Melly halama söz verdim ben... Bu sözümü tuttuğum takdirde bana bir saat alacak Melly halam...

— Ben de sana bir köstek alırım... İstersen benim kösteğimi veririm. Melly halanın hakkı var. Ama o, senden ağır içkileri içmemeni istemiştir. Herhalde şarap içmene bir şey demez. Yavrucuğum büyük bir adam gibi şarap içmesini öğrenmelisin. Şu an buna başlamanın tam zamanı!

Rhett, bardaktaki şarabın yarısını boşalttı ve üstüne su koydu. Değerli Bordeaux şarabının rengi pembeleşti. Onlar kadehlerini tokuşturup büyük bir neşe içinde içerlerken içeri Dadı girdi. En güzel elbisesini giymişti Dadı. O kalın belini büyük bir ustalıkla kıvrta kıvrta yürüyordu. Her adım atışında yeni elbisesinden çıkan hışırtılar duyuluyordu. Bir ayçiçeği gibi yuvarlak olan yüzünde kaygıdan hiçbir iz kalmamıştı. Yüzü gülüyor, dişsiz ağzındaki kırmızı dili görünüyordu.

— Mister Rhett onurunuzla afandım!

Bardak Wade'in dudaklarının arasında durakaldı. Dadı'nın Rhett'i sevmediğini, ondan daima "Yüzbaşı Butler" diye söz ettiğini ve ona karşı daima soğuk davranıldığını biliyordu. Oysa şimdi Rhett'e karşı çok sevecen ve çok saygılı bir tavır sergiliyordu. Ona "Mister Rhett" diye hitap ediyordu. Bu şaşılacak bir şeydi. Dünyada neler olup bitiyordu.

Rhett içki dolabını açarak;

— Sanırım şarap değil de rom içmek istersiniz? dedi. Dolaptan bir şişe çıkardı. İki bardağa rom doldururken Dadı'yla konuşmaya başladı.

— Şahane bir çocuk değil mi Dadı?

— Gerçekten pek şeker!

— Ondan daha güzel bir kız çocuğu gördünüz mü? Dadı, Rhett'in kendisine uzattığı bardağı aldı.

— Afandım doğrusunu isterseniz Mrs. Scarlett de

dünyaya geldiği zaman çok güzeldi, ama ne yalan söyleyeyim bu kadar değildi.

Rhett, Dadı'nın bardağının boşaldığını görünce;

— Dadı bir bardak daha iç bakalım! dedi.

Sonra Dadı'nın elbisesinden çıkan sesin kaynağını araştırıyormuş gibi yaparak;

— Dadı bir hışırtı duyuyor musun? diye sordu.

— Afandım benim elbisemden!...

Dadı sözünü tamamlayamadan öyle bir kahkaha attı ki bütün vücudu sarsıldı.

— Canım bu sesler yalnız eteklikten gelmez. Oda-
nın içinde rüzgarın savurduğu kuru yaprakların gürül-
tüsünü andıran bir ses var. Eteğinizi kaldırınız da bir
bakayım!

— Afandım beni utandırılıyorsunuz doğrusu...
Aman Yarabbi!

Dadı, Rhett'in yaptığı şakadan hoşlanarak eteğini
bir karış kadar kaldırdı. İçinden kırmızı canfesten bir
donun işlemeli paçası göründü.

Rhett gülerek;

— Bütün bunları ne kadar zamanda giydiniz? diye
sordu ve gözlerinde şeytani bir ışık parıladı.

— Avat afandım, bir hayli uzun sürdü.

Rhett, Wade'in anlamadığı bir cümle söyledi.

— Bir at gibi koşulmuş katır kalmadı artık!

— Aman afandım, demek Mrs. Scarlett bunu size
hemencecik yetiştirmiş. Mübarek kızın ağzında bakla
ıslanmadığını bilmeliydim. Bu sözlerimden dolayı ben-
denize gücenmediğinizi umarım!

— Hayır, ben kin tutmam. Ama ne demek istediği-
nizi merak etmişim yalnızca. Dadı bir bardak daha
içer misiniz? İsterseniz şişeyi alınız. Wade haydi, sen-
de şu pembe suyu iç bakalım! Bize de bir şeyler söyle-
meyi ihmal etme!

Wade:

— Küçük aptalın onuruna! dedi ve bardağı bir
hamlede içti. Ama az daha boğulacaktı. Öksürüp aksı-
rırken Rhett onu dizine yatırdı, Dadı da sırtına vurdu.

Kızının doğumundan sonra Rhett'in hareket ve davranışlarında, konuşmalarında, şakalarında, kişilere karşı tutumunda büyük bir değişiklik oldu. Kendisi hakkında beslenen olumsuz düşünceleri, yapılan dedikoduları alt-üst etti. Onun bir baba, bir aile reisi olmayacağını ileri sürenlerin bu görüşlerini boşa çıkardı. Hatta baba olmanın gururunu bile gizlemedi. Üstelik ilk çocuğunun erkek olmamasına rağmen...

Zaman onun duygularına gem vuramıyordu. O sürekli bir değişim halindeydi. Zamana ve yerine göre davranmasını bilen bir insandı. Onun bu niteliklerine herkes, ama özellikle kadınlar gıpta ediyorlardı. Atlantali kadınlar kocalarının da onun gibi olmalarını istiyorlardı.

Rhett, sokakta karşısına çıkanı durduruyor ve ona kızının gelişmesi hakkında açıklamalarda bulunuyordu. Kızını hiçbir zaman başkalarının çocuklarıyla karşılaştırmıyordu. Bebeğin olağanüstü nitelikleri olduğunu herkese söylüyordu.

Yeni gelen dadı, bebeğe domuz yağı emdirilmesine izin verdiği zaman zavallı küçük kız müthiş karın sancılarına yakalandı. Bu olay konu komşuyu kahkahalarla güldürdü. Rhett hemen Doktor Meade ile kentteki iki doktoru çağırdı. Dadıyı az kalsın kırbaçla öldürecekti. Zavallı kadını elinden zor aldılar. Dadı hemen geldiği yere gönderildi.

Ama Rhett dadıdan yana şanssızdı. Gelen birkaç dadı da tutunamadı. Hele biri yalnız bir hafta kalabildi. Bu dadıların hiç biri Rhett'in istediği biçimde bebeğe bakamıyor, onunla meşgul olamıyordu.

Bu arada Dadı da eve gelen her dadıyı kıskanıyordu. Rhett'in kızına da niçin kendisinin bakmasına izin verilmediğini bir türlü anlayamıyordu. Zavallı Dadı artık yaşının bir hayli ilerlemiş olduğunu düşünemiyordu. Üstelik romatizması da azmıştı. Rhett ona başka bir dadıya gerek duyulmasının nedenlerini açıklayacak

cesareti kendinde bulamıyordu. Onu incitmekten çekindiği için kendisi gibi zengin bir adamın çocuklarının iki dadısı olması gerektiğini anlattı. Gösterilen neden pek inandırıcı değildi. Dadının homurdanması üzerine Rhett eve iki hizmetçi alacağını ve bunların denetimini ona vereceğini söyledi. Dadı sonunda bunu kabul etti. Çünkü emri altında birkaç kişinin bulunması onun için büyük bir onur sayılırdı. Yine de aşağı tabakadan serbest bırakılmış bir zenci kadının dadılığını kabul etmeyeceğini de bildirdi. Bunun üzerine Rhett, Prissy'yi bir dadı bulması için Tara'ya gönderdi. Aile ilişkilerini sağlamlaştırmak için Peter amca, Rhett'e eskiden Miss Pittypat'in yanında çalışmış olan Lou adındaki yeğenlerinden iri yarı bir kadını tanıttı.

Scarlett, lohusalık dönemi sırasında Rhett'in kızına karşı sonsuz bir sevgi göstermesini hem kıskandı, hem de sıkıldı. Gerçi bir babanın evladını sevmesi pek doğal ve pek güzel bir şeydi. Ama Scarlett onun seviş biçimini beğenmiyor, aşırı ilgisini yadırgıyordu. Kızına karşı gönülden bir sevgi besleyebilirdi.

Scarlett bir gün ona;

— Doğrusu kızına gösterdiğin ilgi seni gülünç duruma düşürüyor. Bu kadar çok ilgi göstermene hiç gerek yok! dedi.

Rhett, Scarlett'in bu sözlerine tepki gösterdi:

— Senden de bu beklenirdi zaten! Şunu bil ki Scarlett bu bebek bağrımdan, hatta kalbimden kopan gerçek ilk evlattır!

— Pekiyi ama, o senin olduğu kadar benim de çocuğum değil mi?

— Hayır! Senin iki çocuğun var, bu senin için yeterlidir. Bu kızcağız ise benimdir.

Scarlett, eşinin bu değerlendirmesi üzerine feryadı bastı:

— Şuna bakın hele! Onu ben doğurdum sanırım. Zaten ben de senin değil miyim canım?

Rhett, Dadiya çok garip bir biçimde baktıktan sonra;

— Acaba? diye sordu.

Uzun süre ara verdikleri karı-koca arasındaki kavgalardan biri patlamak üzereydi. Scarlett bu konunun üzerine daha fazla gitmeyi uygun bulmadı ve tam o sırada içeri Melanie girince ikisi de sakinleşti.

Bebeğe Eugenie Victoria adı konacaktı. Melanie çocuğu kollarına aldı ve onun ağzından, Pittypat'e takılmış olan ve halasının gerçek adı Sarah Jane'i unutturan lakaba benzer bir takma ad kaçtı.

Rhett yavrusunun üzerine eğilerek;

— Gözleri bezelye gibi yeşil olacak! dedi.

Melanie, Scarlett'in gözlerinin aynı renkte olduğunu unutarak;

— Yok canım! dedi. Onlar Mister O'Hara'nın kiler gibi maviye çalıyor. Mavi bayrak^(*) gibi olacaklar.

Rhett gülerek;

— Bonnie Blue Butler! dedikten sonra kızını Melanie'den aldı ve gözlerini daha yakından incelemeye başladı.

Sonunda çocuğun adı Bonnie kaldı. Anne ve babası bile onun kraliçelere ait olan iki adını unutmuşlardı...

(*) Konfederasyon'un bayrağı (Bonnie Blue Flag).

Scarlett lohusa yatağından kalkıp dışarı çıkabilecek duruma gelince, Lou'dan korsesini iyice sıkmasını istedi. Giyindikten sonra da eline bir mezura alarak belini ölçtü. Birden;

— Aman Tanrım, elli bir santimetre! İşte çocuk doğurmanın sonu budur! diye feryat etti. O vücudunu Pitty halasının ya da Dadi'ninki gibi şişmanlamış olarak görüyordu.

— Lou biraz daha sık! İki üç santimetre daha sık-maya çalış! Yoksa elbiselerime sığmam mümkün olmayacak!

Lou gözlerini hayretle açarak;

— Afandım ipler kopacak! dedi. Mrs. Scarlett beliniz ne yazık ki genişlemiş, bunun çaresi korseyi sık-mak olmamalıdır.

Scarlett:

— Kim demiş çaresi yok diye, var işte! Bundan sonra çocuk doğurmam, olur biter! diyerek kızgınlığını ortaya koydu.

Gerçekten de Bonnie çok güzel bir kızdı. Rhett onun üzerine titriyor, Scarlett de büyük bir gurur duyuyordu. Ama kararı kesindi ve artık çocuk doğurmak istemiyordu. Bunun için de ne yapması gerekirdi acaba? Bu konuda hiç bilgisi yoktu. Üstelik Rhett'i, Frank gibi idare etmek de mümkün değildi. Çünkü Rhett ona aldırış etmiyor ve her halinden bir erkek çocuk istediği anlaşılıyordu. Oysa bir gün Scarlett'in doğuracağı bütün erkek çocukları ırmakta boğacağını söylemişti. Ama ne var ki ertesi yıl bir erkek çocuk istediğini her davranışıyla belli ediyordu. Scarlett ise "üç çocuk bir kadın için yeterlidir" diye düşünüyordu.

Lou, korsenin fazla çekmekten sökülen yerlerini dikti, hanımının elbiselerini ütöledi. Scarlett de arabasına atlayıp odun deposuna gitti.

Neşesi tekrar yerine gelmişti. Belinin genişlediğini unutmuştu, çünkü Ashley ile buluşacak ve onun gelir gider defterlerini inceleyecekti. Belki şansı onu yalnız görmesine yardım ederdi. Onu en son, Bonnie'nin doğumundan çok önce görmüştü. Hamileliği belli olunca bıçkı atölyesine gitmemiştir.

Bundan sonra çalışmasına gerek yoktu. Bıçkı atölyelerini ve keresteleri satıp paralarını Wade ile Ella için bir bankaya yatırabilirdi. Ama böyle yapacak olursa bir daha Ashley'yi belki de ölene kadar göremezdi. Oysa en büyük isteği ve zevki, onunla yan yana çalışmaktı. Odun deposuna geldiği zaman işlerin iyi gitmediğini hemen anladı. Çünkü depoda odunlar bir hayli yığılmıştı. Mağazanın önünde ise birçok müşteri vardı. Onlar Hugh Elsing ile konuşuyorlardı. Zenciler, zayıf kırımlar koşulmuş olan altı arabaya odun istifliyordu. Scarlett "altı araba! Bütün işler beni bekliyor demektir!" diye düşündü.

Kapının eşiğinde beliren Ashley'nin gözleri parladı ve hemen Scarlett'e doğru koştu. Arabasından inmesine yardım etti ve ona bir kraliçe gibi saygı gösterdi. O sıra neşesi yerinde olan Scarlett, Ashley'nin tuttuğu defterleri inceleyince birden suratı asıldı. Çünkü Ashley'nin sağladığı kâr yok denecek kadar azdı. Johnnie Gallegher'in hasapları ise çok iyiydi. Gerçi Scarlett bir şey söylemedi, üstü kapalı söz etmedi, ama Ashley onun yüzünden canının sıkıldığını anladı.

— Scarlett üzgünüm, ama bunun nedeni kürek mahkumu çalıştırmamam ve serbest bırakılan zencilerle tutmamdır.

— Evet zenci işçiler! Ama bu bizim için felaket oluyor. Kürek mahkumlarının yok pahasına çalıştıklarını bilmiyor musunuz? Siz de Johnnie Gallegher gibi kürek mahkumu çalıştırmalısınız!

Ashley'nin gözleri birden donuklaşıp anlamsızlaştı.

— Ben Johnnie Gallegher gibi kürek mahkumu çalıştıramam!... İnsan sürücüsü değilim!

— Johnnie üstün yetenekleri olan bir adamdır, siz ise yalnızca yufka yürekli iyi bir insansınız. Oysa bu

mahkumlardan çok yararlanabilirsiniz. Johnnie sizin 'hastayım!' diyen her zenciye üç gün izin verdiğinizi söylüyor. Ashley bu tutumunuzla para kazanmak mümkün değil. İyi bir dayak birçok hastalığın ilacıdır. Elbette işçinin kolunu bacağını kırın demiyorum.

— Scarlett! Çok rica ederim. Bu biçim konuşmalarınıza tahammül edemiyorum. Siz bu işçilerden söz ederken hayvanlardan söz eder gibi konuşuyorsunuz. Şunu unutmayınız ki onlar da birer insandır ve benim, sizin gibi hastalanabilirler. Onlar da etten, kemikten yaratılmışlardır. Ah sizi ne hâle sokmuşlar. Oysa siz dünyanın en iyi kalpli insanıydınız.

— Beni kim, kimler ne hale sokmuşlar?

— Hakkım olmadığı halde bu gerçeği söyleyeceğim. Evet evet, artık bunu size söylemem gerek. Sizin... Rhett Butler tuttuğu hatta dokunduğu her şeyi zehirliyor. Siz ne kadar iyi kalpli, merhametli, şefkat dolu bir insandınız. Bakın sizi ne hale soktu, sizi nasıl taş yürekli yaptı; bunların farkında değil misiniz? Sizinle olan ilişkisi sonunda saygınlığınızı düşürdü.

Scarlett, Ashley'nin kendisiyle ilgilenmesine çok sevindi. O, Rhett'i suçluyordu. Ama onun bu konularda hiçbir etkinliği olmamıştı; eğer ortada bir kabahat varsa bütün sorumluluk kendisine aitti. Ashley sözlerini sürdürdü:

— Eğer bir başka adam söz konusu olsaydı bu kadar kaygılanmazdım. Ama Rhett Butler ile olunca işin rengi değişiyor. Size yaptığı bütün fenalıkları biliyorum. Siz farkında olmadan sizi düşüncelerinin dolambaçlı yollarına sürükledi. Siz de bu yollarda kayboldunuz; şimdi de tükeneceksiniz. Rhett'e minnet borcum var, çünkü o benim hayatımı kurtardı. Ama hayatımın kurtarılmasını bir başkasına borçlu olmadığımı çok üzülüyorum. Hayır, sizinle böyle konuşmaya hakkım yok! Terbiyesizliğimden dolayı özür dilerim.

— Kim demiş sizin böyle konuşmaya hakkınız yok diye! Var, Ashley var! Evet, yalnız sizin hakkınız var!

— Size bu duruma dayanamayacağımı söylüyorum. Güzel ve soylu taraflarınızı o adamın lekelediğini

bütün zarıflığınızın ve güzelliğinizin onun elinde olduğunu görmek beni çileden çıkartıyor. Size sokulduğunu ve... Bu anda Scarlett, Ashley'nin kendisini öpeceğini sanarak ona doğru yaklaştı ve "kabahat bende değil!" diye düşündü. Ama Ashley, Scarlett'in niyetini anladı ve birden geri çekildi. Söylemek istemediği sözleri ağzından kaçırmıştı.

— Scarlett, beni affediniz! Eşinizin kibar bir adam olmadığını söylerken, kendi sözlerimle kendimin kibar bir adam olmadığını kanıtlamış oldum. Hiç kimsenin bir kadına eşini kötülemeye hakkı yoktur. Hiçbir özürüm yok. Evet... Yalnız...

Ashley kekeleydi ve yüzünün hatları gerildi.

Scarlett soluğu kesilmiş bir halde bekliyordu.

Ashley:

— Hiçbir özürüm yok! dedikten sonra, kendi hayal dünyasına daldı.

Scarlett eve dönerken yol boyunca Ashley'nin söylediği son sözü düşünüyordu: "Hiçbir özürüm yok!" Sonra Ashley'nin yarım kalan sözünü tamamladı: "Hiçbir özürüm yok! Evet, yalnız size olan sevgim hariç!" Bu sözler öyle hoşuna gitti ki birkaç kez mırıldandı ve tekrar düşünmeye başladı: "Demek Rhett'in kendisini kolları arasında tutması onda kıskançlık duygularının ateşlenmesine neden oluyor. Demek Rhett'in bana söylediği gönül alıcı sözleri, beni okşamaları onu çileden çıkarıyor. Madem böyle ben de Rhett'in okşamalarına, güzel sözlerine karşılık vermem."

Scarlett evlilik bağlarına rağmen Rhett ile arkadaş kalmayı o kadar çok istiyordu ki... Bu düşünce onun kafasını kurcalamaya başlamıştı. Bir de böyle hareket etmekle çocuk yapmayı da önlemiş olacaktı.

Eve gelmesine rağmen Ashley'nin sözleri kulaklarında çınliyordu. İlk fırsatta Rhett ile yatak odalarını ayıracaktı. Ama bunu Ashley'ye nasıl duyurabilirdi? Artık Rhett'e kendisini teslim etmediğini nasıl bildirecekti? Ama günün birinde Ashley'ye bütün gerçekleri anlatma fırsatını yakalayacaktı.

Merdiveni çıktı, çocukların odasının kapısını açtığı zaman Rhett'i beşiğin başında gördü. Ella'yı dizine oturtmuştu. Wade de ceplerini boşaltmaya çalışıyordu. Rhett'in çocukları bu kadar sevmesi ve onlarla bu kadar yakından ilgilenmesi ne güzel bir şeydi. Oysa bazı üvey babalar, karıların ilk eşlerinden olan çocuklarına çok sert davranırlardı.

Scarlett:

— Rhett seninle biraz konuşmak istiyorum! diyerek yatak odasına geçti. "Henüz Ashley'nin aşkı ile doluyken, şu çocuk sorununu Rhett ile görüşüp çözümlenem çok daha iyi olur!" diye düşündü.

Scarlett; Rhett odaya girip; kapıyı kapatınca;

— Rhett, artık çocuk istemiyorum! dedi.

Bu ani kararın bu biçimde söylenmesi Rhett'i çok şaşırttı, ancak hiçbir şey belli etmemeye çalıştı. Bir sandalye çekip oturdu ve ilgisiz bir tavırla sallanmaya başladı.

— Şekerim, Bonnie'nin doğumundan önce sana bir çocuğun da olsa, yirmi de olsa benim için bir şey değişmeyeceğini söylemiştim.

Rhett; tartışmayı sevdiği kadar, tartışmalardan sıyrılmasını da çok güzel beceriyordu.

— Üç çocuk bol bol yeter, değil mi?

Scarlett sinirlenerek;

— Ne demek istediğimi çok iyi anlıyorsunuz! dedi.

— Elbette anlıyorum! Ama biliyor musunuz, kocalık haklarımı ortadan kaldırırsanız sizi boşarım.

Görüşmenin tasarladığı gibi gitmediğini gören Scarlett öfkелendi:

— Zaten böyle düşünceler ancak sizin gibi adi ruhlu adamlarda bulunur. Biraz daha mert ve düşünceli olsaydınız bu tehdidi savurmaz, kibarca davranırdınız. Ashley Wilkes'e bakın! Melanie'nin çocuk doğurması sakıncalı olduğu için o...

Rhett'in gözlerinde garip bir ışık parladı.

— Canım o da erkek mi Allahaşkına? Rica ederim söylev vermeye devam ediniz.

Scarlett boğulur gibi oldu. Sevdiği adam bir kez daha aşağılanmıştı. Başka söyleyeceği bir şey kalmamıştı. Rhett gibi bencil bir canavarla böyle önemli bir sorununu tatlılıkla çözmeye kalkışmasının ne büyük aptallık olduğunu anlamıştı.

— Siz odun deposundan geliyorsunuz sanırım! Öyle değil mi?

— Bunun konuşmamızla ne ilgisi var?

— Köpekleri seversin değil mi Scarlett. Av köpeklerini mi, yoksa bekçi köpeklerini mi üstün tutarsın?

Scarlett o kadar çok öfkeye kapılmış ve hayal kırıklığına uğramıştı ki, Rhett'in üstü kapalı olarak söylediklerini kavrayamamıştı.

Rhett çevik bir hareketle sandalyeden kalkıp Scarlett'e sokuldu. Onun küçük çenesini kaldırdı.

— Ne kadar çocuksun! Sen hiç büyümeyecek misin? Tam üç adamla yaşamışsın, ama ne yazık erkeklerin huylarını tam anlamıyla öğrenememişsin. Sen erkekleri ihtiyar karılara benzetiyorsun galiba!

Scarlett'in çenesini, bir çocukla şakalaşır gibi hafifçe sıktıktan sonra hemen elini çekti ve kaşlarını çatı. Ona donuk gözlerle bakarak şöyle dedi:

— Scarlett şunu çok iyi bilmeni isterim: Sizin ve yanaklarınızın henüz hoşuma giden yanları varsa beni ne kilit durdurabilir, ne de tehdit!... Yapacağım herhangi bir şeyden de hiç vicdan azabı duymam. Çünkü sizinle evlenmeden önce bir pazarlığımız oldu. Ben bu pazarlığın, isterseniz anlaşma diyelim, bütün koşullarına uyuyorum; her koşulu yerine getiriyorum. Ama siz ne yapıyorsunuz? Hem koşullara uymuyorsunuz, hem de anlaşmayı bozmaya kalkışyorsunuz. Namuslu yatağınız sizin olsun şekerim!

Scarlett nefret dolu gözlerle bakarak;

— Umurunuzda olmadığımı mı söylemek istiyorsunuz? diye sordu.

— Sanırım benden bıktınız, öyle değil mi? Ancak ortada garip olan bir şey var; o da şu: Erkekler, kadınlardan önce bıkarlar. Namusunuzu kendinize saklayı-

nız Scarlett! Çünkü ona benim ihtiyacım yok! Hiç önemli değil...

Rhett; bir an susup omuzlarını Scarlett'i önemsemezcesine silktikten sonra, gülümseyerek konuşmasını sürdürdü:

— ...Bereket versin ki dünyada yataktan bol bir şey yok. Her birinde de bir kadın var.

— Ne? Siz...

— Ah benim küçüğüm! Çok doğal değil mi ya? Şimdiye kadar doğru yoldan ayrılmadığıma kendim de hayret ediyorum. Ben zaten sadık olmayı asla erdem olarak kabul etmedim.

— Her gece odamın kapısını kapatacağım.

— Bu ne yarar sağlar? Size ihtiyacım olsa, kilidi söküp atmak, benim için kapıyı anahtarla açmaktan daha kolaydır.

Rhett sanki tartışma sona ermiş gibi birden dönüp odadan çıktı. Scarlett, onun çocukların odasına girdiğini ve onların da Rhett'i sevinçle karşıladıklarını işitti.

Oturup düşünmeye başladı. Tartışma sonunda üstün çıkan kendisiydi. Ashley ile birlikte istedikleri de bu değil miydi? Ama bu tartışma pek hoşuna gitmemişti. Çünkü Rhett alaylı bir biçimde onu öteki kadınlarla bir tutmuştu ve bunu gururuna sindiremiyordu.

Şimdi tek sorun, uygun bir fırsat yaratıp Ashley'ye, Rhett ile arasında artık karı koca hayatı kalmadığını bildirmektir. Ama bunu Ashley'ye söyleyemeyeceğini biliyordu ve bazı şeyler ona karanlık görünüyordu. Bu konuyu açtığına pişman olmuştu. Yataktaki uzun ve eğlenceli konuşmalara, şakalaşmalara, cilveleşmelere artık veda edecekti. Rhett'in karanlıkta bir deniz feneri gibi yanıp sönen purosunu göremeyecekti. Rüyasında sisler içinde oradan oraya koşarken buz gibi ter içinde uyandığı zaman onu sakinleştiren Rhett'in güçlü kollarını özleyecekti.

Birdenbire kendini yine çok bedbaht hissetti ve başını sandalyenin arkasına dayayarak ağlamaya başladı.

Bonnie bir yaşını doldurmuştu. Wade bir ikinci vakti salonda oradan oraya dolaşüyor, bazen burnunu cama dayayıp dışarıda yağan yağmuru seyrediyordu. Çok narin bir çocuktü. Kendisine soru sorulmadıkça, onunla konuşulmadıkça kesinlikle ağzını açmazdı. Sekiz yaşında olmasına rağmen bir kız gibi utangaçtı. Canı çok sıkılıyor, eğlenecek bir kimse bulamıyordu. Ella bir köşede bebekleriyle oynuyordu. Scarlett masaya oturmuş bir sürü hesabın içinden çıkmaya çalışıyordu. Rhett yere uzanmış, Bonnie ile oyalanıyordu. Ona saatini uzatıyor, tam yakalayacağı sırada çekiyordu.

Wade içini çekerek birkaç kitap aldı ve bir koltuğa doğru ilerlerken bir tanesini düşürdü. Onu yerden almak isterken bu sefer ötekilerini de düşürdü. Rakamların arasında boğulmuş olan Scarlett Wade'e dönerek;

— Canım Wade gidip dışarıda oynasana! dedi.

— Dışarı çıkılacak gibi değil ki, yağmur yağıyor.

— Yok canım, hiç farkında değilim. O zaman bir şeylerle meşgul ol! Fır fır dönerek dikkatimi dağıtma Al-lahaşkına. Git Pork'a söyle de arabayı hazırlasın ve seni Beau'nun yanına götürsün.

Wade içini çekerek;

— Evde yokmuş! diye cevap verdi. Raoul Picardlar'daymış. Raoul'un yaş gününü kutluyorlarmış.

Raoul, Maybelle ile Rene Picard'ın oğluydu. Scarlett'e göre bu piç kurusu iğrenç bir yaratıktı ve aynı zamanda bir maymuna da benziyordu.

— Pekiyi canın nereyi isterse oraya git. Haydi Pork'a haber ver, arabayı hazırlasın!

— Arkadaşlarımın hiç biri evlerinde değil, hepsi de

yaş günü partisine davetli.

Wade istemeyerek, ağzından "hepsi de" sözünü kaçırdı. Scarlett meşgul olduğu için bunun farkına varmadı. Ama Rhett birden doğruldu ve;

— Wade, yavrucuğum sen bu yaş gününe neden gitmedin? diye sordu.

Wade küçük adımlarla üvey babasına doğru yaklaştı.

— Efendim, davet edilmedim ki...

Rhett çok değerli saatini Bonnie'nin her şeyi kırıp döken ellerinde unutarak hızla kalktı.

— Canım Scarlett, bırak şu hesapları Allahaşkına Wade bu yaş gününe neden davet edilmedi acaba?

— Rhett ne olursun beni rahat bırak! Ashley hesapları öyle bir karıştırmış ki çık içinden çıkabilirsen. Ne diyorsunuz? Ha şu yaş günü partisi mi? Canım Wade'in davet edilmemesinde olağanüstü bir durum yok. Zaten davet edilse bile, ben göndermezdim. Siz de biliyorsunuz ki Raoul, Mrs. Merriwether'in torunudur. Bu kadın bizim çocuklarımızı davet etmek yerine serbest bırakılmış bir zenciye evine çağırmayı daha uygun bulur.

Wade'i dalgın dalgın seyretmekte olan Rhett, annesinin bu sözlerini işittiği zaman ürperdiğini gördü. Onu yanına çağırarak;

— Gel yavrum bana! dedi. Bu yaş günü partisine katılmak hoşuna gidecek mi?

Wade:

— Hayır efendim! dedikten sonra başını eğdi.

— Hımın! Söyle bana bakayım Wade, küçük Joe Whiting'in, Frank Bonnel'in ya da okul arkadaşlarının verdikleri partilere davet ediliyor musun?

— Hayır efendim. Beni hiç davet etmiyorlar.

Scarlett öfkelenerek;

— Wade yalan söyleme! dedi. Daha geçen hafta Bortlar'ın, Gelertler'in ve Hundonlar'ın verdikleri davetlere katıldın ya...

Rhett iradesinin dışında bir tatlılıkla;

— At yularları takılmış katırların en güzel bir koleksiyonu! dedi. Bu davetlerde eğlenebildin mi bari? Haydi doğruyu söyle bana!

— Hayır efendim!

— Neden?

— Bil... Bilmiyorum efendim. Dadı... Dadı onların baldırı çıplaklar takımı olduğunu söylüyor.

Scarlett birden öfkeyle yerinden kalkarak;

— Dadı'ya adamakıllı bir dayak atayım da görsün gününü o! dedi. Sana gelince Wade, annenin dostlarından bu biçimde söz etmenin ne demek olduğunu sana göstereceğim!

Rhett:

— Wade'in ve Dadı'nın hakları var! Ama elbette siz doğruyu yanlıştan ayırt etmesini bilemiyorsunuz! diyeerek Scarlett'i uyardı. Sonra Wade'e döndü:

— Yavrucuğum sen de onların toplantılarına davet edilmediğine hiç üzülme sakın. Al bunu...

Rhett cebinden bir dolar çıkarıp Wade'e verdi.

— ...Ve git Pork'a söyle! Arabayı hazırlasın da seni kente götürsün. Kendine şeker al. Ama şekerler çok büyük olsun! O kadar büyük olsun ki miden onları hazmedemesin!

Wade neşe içinde bir doları cebine koydu ve izin almak için annesine baktı. Ama Scarlett kaşları çatık bir halde Rhett'e dik dik bakıyordu. Rhett Bonnie'yi kucağına almış, yanağını yanağına dayamış, onu uyutmaya çalışıyordu. Scarlett kocasının yüz ifadesinden hiçbir şey anlayamıyordu, ama gözlerinden vicdan azabı çektiği hissediliyordu.

Rhett'in cömert ve duygusal davranışından cesaret alan Wade ona doğru sokuldu.

— Rhett amca size bir şey sorabilir miyim?

Rhett; Bonnie'yi bağrına bastırırken;

— Elbette sorabilirsin Wade! dedi. Seni dinliyorum.

— Rhett amca... Siz... Savaşa gittiniz mi?

Rhett gözlerini hemen Wade'e çevirdi.

— Neden soruyorsun yavrum?

— Şey... Joe Whiting savaşa gitmediğinizi söylüyor da... Frankie Bonnel da aynı şeyi söylüyor.

— Vay vay vay!... Pekiyi, sen ne dedin onlara?
Wade kekeleyerek;

— Şey... Hııı... Bilmediğimi söyledim! dedi. Sonra bir solukta, itirafta bulundu:

— Ama onlara 'size ne bundan!' dedim ve hemen üzerlerine atıldım.

Rhett'in bu itirafa kızmadığını, aksine gülümsediğini görünce, Wade merakını gidermek için sorusunu tekrarladı:

— Rhett amca gerçekten savaşa gittiniz mi?

Rhett gayet ciddi bir sesle;

— Evet, savaşa katıldım! dedi. Tam sekiz ay savaştım. Lovejoy'un ordusuyla beraber Franklin'deydim. Johnston teslim olduğu zaman onun yanındaydım.

Wade'in koltukları kabardı. Ama Scarlett bir kahkaha atarak;

— Bunları anlatırken sıkılacağınızı sanıyordum! diye alay etti. Siz değil miydiniz bundan kimseye söz etmememi rica eden?

Rhett gayet sakın bir tavırla;

— Susunuz! dedi. Şimdi memnun oldun mu Wade?

— Elbette memnun oldum efendim. Zaten savaşa gittiğinizi biliyordum. Onların söyledikleri gibi korkak bir adam olmadığınızı da biliyordum efendim. Pekiyi ama öteki çocukların babalarıyla neden beraber değildiniz?

— Çünkü o çocukların babaları çok aptal oldukları için, onları askere piyade olarak almışlardı. Oysa ben topçuydum. Topçu olabilmek için de açığöz ve bilgili olmak gerek.

Wade daha da neşelendi:

— Anlıyorum efendim! Pekiyi Rhett amca hiç yaralandınız mı?

Rhett, bu soru üzerine duraksadı.

Scarlett alaylı bir sesle;

— Canım dizanteri olduğunuzu söyleyenize! dedi.

Rhett; Bonnie'yi büyük bir dikkatle yere yatırdıktan sonra, gömleğini ve fanilasını pantolonundan sıırdı.

— Gel buraya Wade sana yaralandığım yeri gösteriyim! dedi.

Wade büyük bir heyecanla, gözlerini açarak Rhett'in yanına geldi ve onun parmağıyla gösterdiği yere baktı. Geniş bir yara izi, tunç rengi göğsünden adaleli karnına doğru uzanmıştı. Bu California'da altın için yaptığı bir kavgada aldığı bir bıçak yarasıydı; ama Wade bunu bilemezdi. Çocuk bir kez daha memnun olmanın rahatlığıyla derin bir soluk aldı.

— Rhett amca, ben sizin babam kadar cesur olduğunuza inanıyorum.

Rhett fanilasını ile gömleğini pantolonunun içine yerleştirirken;

— Eh, hemen hemen! Ama tam anlamıyla sayılmaz. Şimdi git de sana verdiğim parayla alacaklarını afiyetle ye! Savaşa gitmediğimi söyleyen olursa beynini patlat!

Wade, salondan hoplaya zıplaya neşe içinde çıkar çıkmaz Pork'a seslenmeye başladı. Rhett tekrar Bonnie'yi kollarının arasına aldı.

Scarlett:

— Benim kahraman askerim, bu yalanları neden uydurmak ihtiyacını duydunuz? diye sordu.

— Bir çocuk, öz ya da üvey babasıyla iftihar etmelidir. Wade'in, babaları belli olmayan çocukların önünde mahcup olmasını istemem. Çünkü zamane çocuklarının insafı yok.

— Haaa!

Rhett gayet sakın bir sesle;

— Bu konuların Wade için önemli şeyler haline gelebileceğini hiç düşünmemiştim. Çocuğun bu kadar çok üzüleceğini aklımdan bile geçirmemişim. Ama Bonnie hakkında sorun bu biçimde olmayacak?

— Ne sorunu?

— Siz, kızıma yüzkarası olacağımı mı sanıyorsunuz? Dokuz ya da on yaşına geldiği zaman onun bir köşede sipsivri kalmasını istemem. Wade'e olduğu gibi ona da hakaret etmelerine ve sizin ya da benim hatalarımızdan dolayı bir şey söylemelerine tahammül edemem.

— Canım bunlar çocukların arasında, çocukların verdikleri partilerde geçen sözlerdir.

— Evet ama bu partiler, ya da eğlenceler genç kızlar için topluma adım atışlarının ilk basamağıdır. Kızımı hiçbir ahababı olmadan büyüteceğimi mi sanıyorsunuz. Onu burada, Savannah'da ya da New Orlean'da kimse kabul etmediği için Kuzey'deki kolejlerden birine gönderecek değilim ya! Güney'de hiçbir aile ona çocuğunu vermediği için onu bir Yankee ya da bir yerli ile evlendirecek değilim ya! Kızımın hakarete uğrama olasılığı varken elim kolum bağlı oturacak değilim ya! Eğer annesi bir çılgın gibi hareket etmişse ve babası bir külhanbeyi ise suçlu neden kızımız olsun!

Wade, Pork'a arabayı hazırlamasını söyledikten sonra geri gelmiş ve kapıda onları dinliyordu. Ama konuşulanlardan pek bir şey anlayamıyordu.

— Rhett amca Bonnie, Beau ile evlenebilir.

Rhett birden Wade'e doğru döndü. Öfkesi geçmişti. Çocukların yaptıkları gibi ciddi bir tavır takınarak düşünmeye başladı.

— Doğru söylüyorsun Wade. Bonnie, Beau Wilkes ile evlenebilir. Pekiyi sen kiminle evleneceksin bakalım?

Wade erkek erkeğe yaptığı bu sohbetten çok memnun kalmıştı.

— Rhett amca, ben kimseyle evlenmeyeceğim...

Rhett ile Pittypat arasında bir benzerlik vardı, her ikisi de Wade'i seviyordu. Üstelik Pitty halası Wade'i hiç azarlamaz ve onun serbestçe konuşmasına fırsat verirdi.

— ... Harvard Üniversite'nde okuyup babam gibi avukat olacağım. Sonra yine babam gibi cesur bir as-

ker olacağım.

Scarlett:

— Şu Pitty hala da dilini hiç tutamaz! dedi. Hayır Wade, sen Harvard'a falan gitmeyeceksin! Orası Yankee üniversitesidir. Senin Yankeeler'le birlikte okumamı istemem. Ben seni Georgia Üniversitesi'ne göndereceğim. Sınavlarını verip öğrenimini bitirdikten sonra mağazayı benim yerime sen yöneteceksin. Babanın cesaretine gelince...

Rhett bu sefer, çok sert bir sesle Scarlett'i uyarmak gereğini duydu:

— Susunuz!

Çünkü Rhett, hiç tanımadığı babasından söz edilirken Wade'in gözlerindeki parıltıyı farketmişti.

— Wade, Allah'ın izniyle büyürsün ve baban gibi mert bir asker olursun! Yavrum babana benzemeye çalış, çünkü o bir kahramandı! Kimseye bunun aksini söylemeye izin verme! Annen ile evlenmesi bile onun ne kadar cesaret sahibi olduğunu kanıtlamaya yeter! Ben elimden geleni yapıp seni Harvard Üniversitesi'ne göndereceğim. Çok iyi bir avukat olman için ne gerekirse onu yapacağım. Şimdi koş git bakalım! Pork seni kente götürmek için arabayı hazırlamıştır artık...

Scarlett Wade salondan çıktıktan sonra;

— Çocuklarımın yönetimini bana bırakırsanız memnun olurum! dedi.

— Siz çocukları pek iyi yönetemiyorsunuz. Wade ile Ella'nın geleceklerini mahvettiniz! Ama Bonnie'ye de aynı şeyi yapmanıza fırsat vermeyeceğim. Bonnie küçük bir prenses olacak ve ona herkes iyi davranacak. Canı nereye isterse oraya gidecek. Yoksa onu evdeki bir sürü hergelenin arasında büyüteceğimi mi sandınız?

— Ama bu hergeleler size karşı iyi davranıyorlar.

— Evet yavrucuğum doğru. Hatta size karşı da iyi davranıyorlar. Ama Bonnie için durum tamamen değişik olacak. Siz onu arkadaşlık ettiğimiz gelişigüzel insanların soyundan biri ile evlendireceğimi sanıyorsanız

çok aldaniyorsunuz. Hayır şekerim Bonnie'nin damarlarında Butler ile Robillard ailelerinin kanı dolaşıyor...

— O'Hara ailesinin de kanı vardır!

— Evet O'Hara soyu belki eskiden İrlanda'da kralık yapmış olabilir, ama bu bana vız gelir. Babanız hayatta ne pahasına olursa olsun başarının peşinde koşan bir adamdı. Siz de ona çekmişsiniz Scarlett! Elbet bunda benim de kabahatım oldu. Adeta cehennemden fırlayan bir canavar gibiydim. Hiçbir şey ilgimi çekmezdi; hiçbir şey de benim için önemli değildi. Ama Bonnie, hayatımda büyük bir yer işgal ediyor. Aman Tanrım, ben ne delilik ettim! Annem ya da Pauline ve Eulalie halalarınız istedikleri kadar uğraşsınlar, çocuklarımı Charleston'da kimse kabul etmeyecektir. Ama hemen kendim bu iş için çaba gösterirsem...

— Ah Rhett, bu işi o kadar ciddiye alıyorsun ki adeta gülünç oluyorsun. Elimizdeki servetle...

— Yere batsın servetimiz! Zenginliğimiz Bonnie'ye almak istediğim şeyi almama asla yetmeyecektir. Bonnie'nin Cumhuriyetçiler balosunda bir kraliçe gibi ca-ka yapmasını görmektense kuru etmek yemesini ve saman üstünde yatmasını yeğ tutarım.

Rhett, gözlerini Scarlett'in yüzüne dikerek konuşmasını sürdürdü:

— Siz çok aptalca hareket ettiniz Scarlett! Yıllardan beri oğlunuza toplumda bir yer sağlayabilirdiniz. Hatta bulunduğunuz yeri bile korumak zahmetine katlanmadınız. Bir mevki edinmek için zamanın geçmiş olmasından korkuyorum. Siz yalnız para kazanmaktan ve çevrenizdekilere işkence etmekten, acı vermektен başka bir şey yapmadınız. Sizin tek amacınız budur zaten!

Scarlett soğuk bir sesle;

— Sizin ortaya koyduğunuz bu soruna, bir bardak suda fırtına koparmak gözüyle bakıyorum! dedi. Sonra da tartışmanın bitmiş olduğunu göstermek ister gibi önündeki kağıtlarla ilgilenmeye başladı.

— Mrs. Wilkes'a güvenemeyiz. Ayrıca siz onu hiç

çekemiyor, hatta onu arkasından vurmaya çalışıyorsunuz. Allahaşkına onun fakirliğini ve perişan kıyafetini hoş görünüz. Çünkü bütün Atlanta'nın ruhunu o temsil ediyor. Her şeyin odak noktası o!... Allah onun yardımcısı olsun, ama onun bana yardımı dokunacağını hiç sanmıyorum.

— Pekiyi ne yapmak niyetindesiniz?

— Ne yapmak mı? Evet ne yapmak gerek? Bakın size ne yapmak istediğimi, ne düşündüğümü anlatacağım. Beni iyi dinleyiniz. İhtiyarlar kafilesini ele geçirmeye ve onlarla ilişki kurmaya çalışacağım. Özellikle Mrs. Merriwether, Mrs. Elsing, Mrs. Whiting ve öteki cadıların bazılarıyla... Benden nefret eden bu mendeburların ayaklarının dibinde sürüneceğimi bilsem bile yine yapacağım bunu... Onların önünde kendimi alçaltacağım, eski hatalarımdan dolayı pişmanlık duyacağım. Onların kiliselerine, kutsal saydıkları işlerine yardım edeceğim.

Konfederasyon'a yardım ettiğimi, bundan kıvanç duyduğumu anlatacağım. Hatta gerekirse Ku Klux Klan örgütüne de üye olacağımı söyleyeceğim. Eskiden hayatlarını kurtardığım aptallara, bana karşı borçları olduğunu anımsatacağım. Size gelince Scarlett... Allahaşkına ilişki kurmak ve iyi geçinmek zorunda olduğum kimselere karşı kötü davranmayın. Onlara çürük tahtalar satmayın. Onları hiçbir zaman gücendirmeyin. Bakınız, bundan sonra Vali Bullock bu eve adımını atmayacaktır! Anlıyor musunuz? İlişkide bulduğumuz bir sürü haydut ruhlu insan da buraya gelmeyecek artık! Yasakladığım halde davet edecek olursanız siz utanırsınız; çünkü onları ağırlamak için evin efendisini bulamayacaksınız. Onlar buraya gelecek olurlarsa ben de Güzel Watling'in evine giderim.

Rhett'in sözlerinden hayrete düşen Scarlett zoraki bir gülümsemeyle;

— Demek eskiden Mississippi'deki gemilerde kumar oynayan ve savaş sırasında vurgunculuk yapan adam saygıdeğer biri olmak istiyor! dedi. Pekiyi madem

öyle, işe Güzel Watling'in evini satmakla başlayın bakalım!

Rhett'e körü körüne indirilmiş bir darbeydi bu doğrusu!... Çünkü Scarlett, Rhett'in bu genelevin sahibi olduğundan emin değildi.

Rhett sanki Scarlett'in düşüncelerini okur gibi birden bir kahkaha atıverdi:

— Öğütlerinize teşekkür ederim!

*

* *

Rhett saygınlığını elde edebilmek için bundan daha uygun bir zaman bulmazdı. Çünkü Atlanta'da Cumhuriyetçiler'e ve Scalawaglar'a duyulan nefret daha da artmıştı. Bunların yönetimleri de tamamen çökmüştü.

Orduların tesliminden sonra Rhett'in adı da Yankeeeler'in, Cumhuriyetçiler'in ve Scalawaglar'ın adlarının arasına karışmıştı. Halk kurulan askeri mahkemelerden çok çekmişti. Ama Bullock Vali olduktan sonra durum daha da kötüleşmişti. Zencilere oy hakkı verilmesinin sonucu olarak, Cumhuriyetçiler ile yandaşlarının durumları güçlenmişti. Buna karşılık halk prangaya vurulmuştu.

Zencilerin kafasına, kutsal kitapta yalnız iki topluluğun bulunduğu, bunların da Cumhuriyetçiler'le günahkârlar olduğu yalanı sokulmuştu. Elbette hiçbir zenci günahkârların arasında yer almak istemediği için Cumhuriyetçiler'in tarafına geçiyordu. Yeni efendileri onlara oy kullanıyor, birtakım Scalawaglar'ı ya da aşağı tabakadan beyazlarla birkaç zenciyi en yüksek makamlara getiriyorlardı. Önemli görevlere seçilen zencilerin ise iş başındayken yemek yemekten ya da giymeye bir türlü alışamadıkları ayakkabılarını çıkarmaktan başka yaptıkları bir şey yoktu.

Zencilerin pek azı okuma yazma biliyordu. Halk devletin koyduğu vergilerin altında eziliyordu. Yerel parlamentonun çevresini bir sürü vurguncu, fırsat düşkünü ve dalgacı adam kuşatmıştı. Aralarında yol-

suzluk yaparak zengin olanlar da vardı. Bunlar asla yapılmayacak olan demir yollarının inşasını, asla gelmeyecek vagon ve lokomotiflerin satışını, asla inşa edilmeyecek resmi binaların ihalesini üzerlerine alırlardı ve böylece servet sahibi olurlardı.

Milyonlarca hazine bonosu çıkarılmıştı. Bu bonolar yasalara uygun biçimde dağıtılmıyordu. Namuslu bir adam olan Hazine Müdürü, Cumhuriyetçi olmasına rağmen bu bonoların dağıtımına karşı çıkmış, hatta bunları imzalamayı bile kabul etmemişti. Ama devlet dairelerine dalgalar halinde gelen bu heriflerin karşısında bir şeyler yapmayı başaramamıştı.

Eskiden devlet tarafından işletilen demiryolları yıldı bir milyon dolara yakın kâr sağlarken şimdi açık veriyordu. İş başına getirilen adamlar çalıp çırpıyordu. Cumhuriyetçiler ile zenciler ücretsiz seyahat ediyorlardı. Zenciler pazar ve yortu günlerinde yük vagonlarına dolarlar, gezmek ya da oylarını kullanmak için ülkeyi bir uçtan öteki uca kadar gider gelirlerdi.

Bir kâr sağlamadığı gerekçesiyle okul açılmıyordu. Paralı okullara da ancak birkaç aile çocuklarını gönderebiliyordu. Bunun sonucu olarak bir nesil câhil kalıyordu.

Maliyedeki düzensizlik ve hırsızlıklardan çok halkın canını sıkan, onu çileden çıkaran Vali'nin Georgialılar'ı, Kuzeyliler'e tanıtımı ve onları temsil ediş biçimiydi. Georgialılar ne zaman hileci müteahhitlere karşı isyan etseler, Vali hemen Washington'a gider, orada bir kongrede Güneyliler'in zencilere yaptıkları suikastlardan, hükümet darbesi hazırlıklarından söz ederdi. Hemen arkasından da bunların tamamen temizlenmesi gerektiğini söylerdi. Oysa yerel hükümet içinde zencilere karşı düşmanca tavırlar takınan ve kargaşalık çıkarmak isteyen hiç kimse yoktu. Çünkü hiçbir Güneyli ne yeni bir darbe sonucu, ne de süngü önünde ölmek istiyordu. Georgialılar sessizlik içinde belini düzeltmeye, "iftira değirmeni" denen yönetim çarkını düzeltmeye çabalıyor, böylece harabeye dönmüş olan ül-

keyi yeniden imar etmeye çalışıyordu. Vali nihayet günün birinde baklayı ağzından çıkardı ve Georgia'nın bir baş belası olduğunu, onu demir bir elle yönetmenin uygun olacağını Washington'a anlattı. Vali'nin bu tutumu, Georgia'yı çekemeyenler grubunu bir hayli sevindirdi.

Ülkede her önüne gelen çalıp çırpma ve adam öldürmeye başladı. Karşı çıkmak, hak aramak bir yarar sağlamıyordu. Çünkü Birleşik Devletler ordusu, bütün gücüyle hükümeti koruyordu. Atlanta halkı Vali Bullock'un, Scalawaglar'ın, Cumhuriyetçiler'in ve onlarla ilişkisi olan herkesin adını nefretle anıyordu. Rhett'in de onlarla ilişkisi vardı. Ama Rhett şimdi sırtını onlara çevirmişti. O, kendisini yalnızlığa sürüklemekte olan akıntıyı var gücüyle geçmeye çalışıyordu.

Oyununu çok iyi ve yavaş yavaş oynadı. Önce içki arkadaşlarından tek tek uzaklaştı. Ne Yankee subayları, ne Scalawaglar, ne de Cumhuriyetçilerle çıktı. Sonra Demokrat Parti'nin toplantılarına katıldı, onlara açıkça oy verdi. Bu arada kumar oynamayı da bıraktı. Bazen canı Güzel Watling'in evinde olmayı istediği zamanlarda da, Atlanta ileri gelenlerinin yaptıkları gibi geceyin gizlice gitti. Oysa eskiden orada olduğunu belli etmek için atını öğleden sonraları evin önüne bağlardı.

Din adamları bile Rhett'teki değişikliğe hayret ettiler. Çünkü küçük Wade'in elinden tutarak kilisede ayaklarının ucuna basa basa saygıyla yürüyordu. Onları bu durumda gören halk şaşırıp kaldı. Çünkü herkes Wade'in katolik olduğunu sanıyordu. Çünkü Scarlett katolikti ya da öyle olduğu tahmin ediliyordu. Yıllardan beri kiliseye adım atmamıştı. Annesi Ellen'in ona aşıladığı birçok insanca duyguya duyguya olduğu gibi din konusuna da çoktan veda etmişti. Herkes onun Wade'e dinsel terbiye vermeyi ihmal ettiğini biliyordu. Rhett'in bu eksikliği giderdiğini görmek Atlanta halkını sevindirdi.

Rhett dalına basılmadığı zaman dünyanın en kibar

adamlarından biri olurdu. Kibarlığı sayesinde hayatlarını kurtardığı adamları da hemen kendisinden yana çekmeyi başardı. Bu kişiler, ona minnet duyduklarını söyledikleri zaman onlara;

— Benim yerimde siz olsaydınız aynı biçimde davranırdınız! diye cevap veriyordu.

Kiliseye ve kutsal dava uğrunda ölenlerin ailelerine para yardımı yaptı. Mrs. Elsing'i bir köşeye götürerek yaptığı bu yardımı kimseye söylememesini özellikle rica etti. Oysa bu kadının çenesinin düşük olduğunu ve bu durumu herkese söyleyeceğini, hatta kapalı dükkanların vitrinlerine ilan yapıştıracağını bile biliyordu.

Mrs. Elsing sert bir tavırla;

— Bize neden yardım yapmak istediğinizi anlamıyorum! diye sordu.

Rhett bu yardımı savaşta ölen silah arkadaşlarının ruhlarını huzura kavuşturmak ve kendisinden daha az mutlu olan kimseleri sevindirmek için yaptığını söyleyince Mrs. Elsing'in ağzı hayretten bir karış açık kaldı.

Scarlett, Mrs. Merriwether'a Rhett'in savaşa gittiğini söylemişti. Ama bunun doğru olmadığını sanmıştı. Zaten bir o değil, hiç kimse Rhett'in savaşa katıldığına inanmamıştı.

Mrs. Elsing bu kez;

— Siz savaşa gittiniz mi? Hangi bölükte? Hangi alaydaydınız? diye şaşkınlığını belli ederek sordu.

Rhett gerekli ve inandırıcı bilgileri verince Mrs. Elsing bir kez daha hayretler içinde kaldı:

— Topçu alayı demek! Tanıdıkların hemen hemen hepsi ya piyade ya da süvari alayındaydı... Sorun şimdi çözülüyor.

Mrs. Elsing sözlerini bitirir bitirmez, gözlerini Rhett'in gözlerinin içine dikerek orada alaycı bir parıltı görmeyi bekledi. Ancak Rhett gayet ciddi ve alçakgönüllü bir tavır içinde görünüyordu.

Rhett:

— Piyade alayında görev yapmayı çok isterdim efendim! dedi. Ama West Point savaşında bulunduğu-

mu bildikleri için bana topçu alayında görev vermeyi daha uygun buldular. Bu son savaş sırasında işten anlayan adamlara çok ihtiyaç duyuluyordu. Kayıplarımızın ne kadar ağır olduğunu biliyorsunuz. Topçu alayından hemen hemen kimse kurtulamadı. Ters bir rastlantı sonucu bu alayda tanıdık bir kimse de yoktu. Bütün savaş boyunca Atlanta'dan bir kişiye bile rastlamadım.

Mrs. Elsing'in şaşkınlığı gittikçe artıyordu.

— Yaa, demek öyle! dedi ve Rhett'in alçaklığı konusunda ağzından çıkan sözlere çok üzüldü.

— Canım madem orduya katıldınız da, bunu şimdiye kadar neden söylemediniz? Utandınız sanırım!

Rhett; Mrs. Elsing'in gözlerinin içine bakarak;

— Konfederasyon'a yaptığım hizmetlerden, ilerde yapabileceklerimden daha az mı kıvanç duyduğumu sanıyorsunuz? dedi.

— Öyle ise canım, bu kadar gizlilik neye Allahaşkına?

— Geçmişle ilgili bazı sorunlardan utanıyordum.

Mrs. Elsing yemedi içmedi, hemen Mrs. Meriwether'i bulup ona Rhett'in yardım yaptığını ve aralarında geçen konuşmayı bütün ayrıntılarına varıncaya kadar anlattı.

— Şuna inanmanı isterim Dolly'ciğim, utandığını söylerken koskoca adamın gözleri yaşla doldu. Evet az kaldı gözlerinden yaş boşanacaktı. Doğrusu ben de ağlamamak için kendimi zor tuttum.

Mrs. Merriwether:

— Ne dalgacı adamdır o! dedi. Savaştaki serüvenlerine olduğu kadar gözyaşlarına da inanmam. Ben yapacağımı biliyorum zaten. Madem topçu alayındaymış, bunu Albay Carleton'a bir mektup yazıp soracağım. Albay herhalde bana cevap verir, teyzelerimden biriyle evlenmişti. Zaten topçu alayına komuta eden de Albay Carleton idi.

Mrs. Merriwether dediğini yaptı ve Albay Carleton'a mektup yazarak Rhett'in hakkında bilgi istedi. Aldığı

cevap onu hayretler içinde bıraktı. Albay, Mrs. Merriwether'a gönderdiği mektupta Rhett'i övüyor, onun başarılarını saymakla bitiremiyordu. Göklere çıkardığı Rhett için "dünyaya topçu olarak gelmiş, cesur bir asker, efendi bir adam, öyle ki yaptığı hizmetlerden dolayı kendisine verilen rütbeyi bile reddetti!" diyordu.

Mrs. Merriwether Albay Carleton'dan gelen mektubu Mrs. Elsing'e göstererek;

— Şaşıtm kaldım, doğrusu!... dedi. Cesareti hakkında yanılmışız. Scarlett ile Melanie onun Atlanta'nın düştüğü gün savaşa gittiğini söyledikleri zaman inanamıştık. Ama ne olursa olsun Scalawag'ın ve rezil adamın biri değil mi? Sevmiyorum işte, zorla değil ya!

Mrs. Elsing:

— Zaten onun bu kadar kötü bir insan olabileceğini hiç sanmıyordum! diye cevap verdi. Konfederasyon için dövüşen bir kimse tamamen kötü olamaz. Bana göre beş para etmeyen Scarlett'tir. Dolly sen de farke diyor musun bilmiyorum, ama Rhett Scarlett ile evlendiğine utanıyor ve bunu belli etmeyecek kadar kibar davranıyor.

— O utanacak, öyle mi? Hıh! Onlar birbirine gayet iyi uymuş, tencere yuvarlanmış kapağını bulmuş gibiler. Böyle saçma şeyler nereden aklına geliyor senin?

Mrs. Elsing, Mrs. Merriwether'ın son sözlerine bir hayli alındı.

— Saçma falan değil söylediklerim! Şimdi anlatacaklarımı iyi dinle. Dün bardaktan boşanırcasına yağan yağmurda arabasıyla Peachtree Sokağı'nda bir aşağı, bir yukarı gidip geliyordu. Yanında üç çocuğu ile Dadı da vardı. Beni görünce arabasına alıp evime kadar götürdü. Ona 'Yüzbaşı Butler, çocukları böyle nemli havalarda dolaştırmak sağlıkları bakımından iyi olmaz. Onları artık eve götürseniz daha iyi olur!' dedim. Canının sıkıldığı davranışlarından belli oluyordu. Bana cevap vermedi, ama bu görevi Dadı yerine getirdi: 'Ev ciğeri beş para etmez bir sürü insanla dolu. Çocuklar için hava nemli de olsa burası evden daha iyi!'

— Pekiyi, o zaman Rhett bir şey söylemedi mi?

— Hayır, ağzını bıçak açmıyordu. Dadı'ya şöyle bir bakmakla yetindi. Dün Scarlett'in evinde büyük bir whist partisi düzenlediğini biliyorsun, değil mi? Evine hep adi kadınları davet etmiş. Bahse girerim Yüzbaşı Butler onlara kızını öpmeleri için izin vermemiştir.

Mrs. Merriwether'ın hâlâ yumuşamaya niyeti yoktu.

— Haydi canım sen de! dedi.

Ama bir hafta sonra o da gerçeklere boyun eğmek zorunda kaldı.

Rhett'in bankada bir dairesi vardı. Onun burada ne yaptığını banka müdürleri bile bilmiyorlardı. Bankanın birçok hissesine sahip olduğu için hiç kimse ağzını açıp da Rhett'e bir şey söyleyemiyordu. Zaten kısa bir süre sonra da onun bankacılık konusundaki yeteneğini kabul etmek zorunda kaldılar.

Rhett bankadaki çalışması sırasında herkese terbiyeli davranıyor, müşterilere uysal bir insan olarak görünüyordu. Bazen bütün gününü dairesinde çalışarak geçirdiği oluyordu. Böylece ülkenin ileri gelen kişileriyle aynı düzeyde olduğunu kanıtlamak istiyordu.

Fırın ve pastanesini geliştirmek isteyen Mrs. Merriwether bankaya başvurmuş ve evini ipotek ederek iki bin dolar borç istemişti. Ama bu isteği, evi iki kez ipotek edildiği gerekçesiyle reddedilmişti. Mrs. Merriwether bankadan bağırıp çağırarak çıkarken Rhett onu durdurdu ve öfkesinin nedenini sordu.

Mrs. Merriwether'a ilgi göstererek;

— Herhalde bir yanlışlık olmalı efendim! Evet ortada müthiş bir yanlışlık var! dedi. Paraya ihtiyacınız olduğu biliniyor. Ben size evinizi ipotek etmeden, yalnızca sizin sözünüze güvenerek istediğiniz parayı vereceğim. Sizin gibi büyük bir işyerini yoktan var eden bir kimseye güvenmemek olmaz. Banka ancak sizin gibi kimselere kredi açmakla kıvanç duyar. Lütfen gidip benim dairemde oturunuz. Ben kısa sürede isteğinizi yerine getireceğim.

Rhett, yüzünde bir gülümsemeyle döndü ve tahmin ettiği gibi gerçekten bir yanlışlık olduğunu söyledikten sonra Mr. Merriwether'a iki bin doların kendilerine verileceğini bildirdi.

Nefret ettiği ve kendisinden çekindiği bir adamın böyle bir iyiliğini kabul etmek Mrs. Merriwether'ı sinirlendirdi, hatta çılgına çevirdi. Ama sonunda parayı almayı kabul etti. Rhett hiçbir şeyin farkında değilmiş gibi davranarak Mrs. Merriwether'ı odasının kapısına kadar uğurlarken;

— Mrs. Merriwether, işinizde gösterdiğiniz beceriye hayayınım! Size bir şey sormama izin verir misiniz? dedi.

Mrs. Merriwether, başını "evet" anlamında o kadar ilgisizce eğdi ki, şapkasının tüyü ancak sallandı.

— Kızınız Maybelle küçükken küçük parmağını emdi mi bilemem, ama eğer emmişse ne yaptınız bunu önlemek için?

— Efendim?

— Kızım Bonnie durmadan parmağını emiyor. Bu alışkanlığını bir türlü önleyemiyorum.

— Onu bu huyundan vazgeçirmelisiniz, yoksa ağzının biçimi bozulur.

— Biliyorum biliyorum. Öyle de güzel bir ağzı var ki... Ama nasıl vazgeçireceğimi bilmiyorum.

Mrs. Merriwether gayet soğuk bir tavırla;

— Canım Mrs. Scarlett bilir! dedi. İki evlat büyüttü.

Rhett yere bakarak içini çekti.

— Tırnaklarının arasına sabun koydum ama bir işe yaramadı.

— Sabun mu? Hıh! Elbette bir işe yaramaz. Ben Maybelle'in parmağını kinine batırmıştım. İnanın Yüzbaşı bir daha parmağını ağzına götürmek aklına gelmedi.

Rhett:

— Kinin mi? Bakın bunu düşünmemiştim. Efendim size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum doğru-

su! dedi ve Mrs. Merriwether'a yüzünde teşekkür izleri taşıyan öyle bir gülümsemeyle baktı ki, yaşlı kadın şaşırdı. Hatta Rhett'e veda ederken o da gülümsemek zorunda kaldı.

Mrs. Elsing'in önünde Rhett hakkında yanıldığını asla söylemedi, ama namuslu bir kadın olduğu için de çocuğunu seven bir adamın tamamen kötü bir insan olmayacağını itiraf etmekten kendini alamadı.

Scarlett ne yazık ki Bonnie gibi güzel bir kızla hiç ilgilenmiyordu. Ama Rhett'in kızına böylesine düşkün oluşu herkesin hoşuna gidiyordu. Onun bu davranışı karısına bir darbe niteliğindeydi. Rhett ise Scarlett'in tutumuna aldırış etmiyordu.

Bonnie yürümeye başlayınca Rhett onu gezdirmeye çıkardı. Onu arabayla giderken yanına, atla çıktıklarında eyerinin önüne oturtuyordu. İkindinin sonuna doğru bankadan çıktığı zaman kızını elinden tutar ve onun küçük adımlarına uyararak ve sorduğu bir sürü soruya cevaplar vererek Peachtree Sokağı'na giderdi. Herkes grup zamanı verandasına ya da bahçesine çıktığı için, Bonnie'yi Rhett ile beraber görür ve küçük kızla konuşmaktan çok hoşlanırdı. Onu gören herkes mavi gözlerine, iri bukleli siyah saçlarına hayrandı. Rhett kıızıyla yapılan bu konuşmalara katılmaz, ama halinden kızı ile ilgilenenlere teşekkür ettiği anlaşıldı.

Atlantalılar'ın mükemmel bir bellekleri vardı ve bu hazinelerinin zayıflayacağı düşünülemezdi. Hayat şartları çok ağırdı. Herkes, Vali Bullock ve avenesikle ilişkisi olanlara kötü gözle bakıyordu. Ama annesi ile babasının bütün güzelliklerini ve zarifliklerini üzerinde toplayan Bonnie, adeta Rhett için Atlantalılar'ın kendisine karşı ördükleri ilgisizlik duvarını aşmasını sağlayan bir merdiven gibiydi.

*

* *

Gün geçtikçe Bonnie biraz daha serpiliyordu. Vücut yapısı, tıpkı büyükbabası Gerald O'Hara'ya benziyordu. Kısa bacakları, İrlandalılara özgü iri mavi gözle-

ri ve müthiş bir iradenin işareti sayılan dört köşeli bir yüzü vardı. Gerald'ın bir saman alevi gibi parlaması ve bağırıp çağırması küçük kıza geçmişti. Bonnie tıpkı büyükbabası gibi istediği yapılıncaya hemen susuyordu. Babası yanında olduğu zaman daima haklı çıkıyor ve istediğine kavuşuyordu.

Scarlett ve Dadi'nin karşı çıkmalarına rağmen Rhett onu şımarttı. Çünkü Bonnie'den çok memnundu; ancak hoşuna gitmeyen bir tek şey vardı: Kızının karanlık korkusu!

İki yaşına kadar Bonnie, Wade ile Ella'nın odasında yattı. Ama Dadi lambayı alıp odadan çıktığı zaman hiçbir neden yokken ağlamayı huy edindi. Bu durum gittikçe kötüleşti. Bonnie gece yarısı yatağında uyanıyor ve avazı çıktığı kadar bağıyordu. Öteki çocukları uyandırdığı gibi, bütün ev halkını da telaşlandırıyor. Hatta bir gece Rhett Doktor Meade'i çağırarak zorunda kaldı. Doktor eve gelip Bonnie'yi muayene ettikten sonra bunun nedeninin kötü rüyalar görmesi olduğunu söyleyince Rhett'in canı çok sıkıldı. Korktuğu zaman kızın ağzından ancak bir sözcük duyulabiliyordu: Karanlık!

Bonnie'nin avaz avaz bağırmasına çok kızan Scarlett ona bir güzel dayak atmanın uygun olacağını söyledi ve Wade ile Ella'nın uyumalarını engelleyeceği için odada bir lambanın bırakılmasına karşı çıktı. Rhett, Bonnie'nin bu durumuna çok üzülüyordu. Tatlı ve şefkat dolu bir sesle konuşarak kızının ağzından bu soruna çare olur umuduyla birkaç sözcük almaya çalıştı. Sonra da sert bir ifadeyle birini dövmek gerektiği takdirde bu görevi kendisinin yapacağını ve kurbanın da Scarlett olacağını söyledi.

Bunun sonucu olarak Bonnie'nin yatağı, Rhett'in yalnız yatmakta olduğu odaya getirildi. Küçük kızın yatağı, babasının büyük yatağının yanına konuldu; başucuna da ışığı renkli kağıtla azaltılan ve sabaha kadar yanan bir lamba yerleştirildi. Bu olay hemen kentte duyuldu ve doğal olarak dedikodu başladı. Bir kızın

iki yaşında bile olsa babasının yanında yatması doğru değildi. Bu konuda yapılan dedikodulardan Scarlett'e iki yönden saldırılıyordu. Biri, karı kocanın ayrı ayrı odalarda yatmalarıydı. "Bu, hoş bir şey değil!" diye yorumlanıyordu. İkincisi de; eğer çocuğun bir korkma sorunu varsa o zaman onun yatağının yeri babasının odası değil, annesinin yanı olmalıydı. Ama Scarlett Atlantahılar'a aydınlık bir odada uyuyamadığını ve Rhett'in de Bonnie'nin annesinin yanında yatmasını yasakladığını anlatacak durumda değildi.

Rhett:

— Siz ancak Bonnie avazı çıktığı kadar bağırınca uyanabilirsiniz ve o zaman da ona bir tokat atarsınız! demişti.

Scarlett, Rhett'in küçük kızının gece yarısı uyanmalarına ve korkularına gereksiz yere büyük önem verdiğini düşünüyordu. Ama Scarlett bu duruma ilk fırsatta bir çare bulacağını iddia ediyor ve Bonnie'nin yatağını tekrar çocukların odasına getirmeyi tasarlıyordu. Ona göre bütün çocuklar karanlıktan korkarlardı ve bunun çaresi de sert davranmaktı. Rhett bunu yalnızca kötü huyunun sonucu olarak yapıyor, böylece Scarlett'in yatak odalarını ayırmasının intikamını alıyordu.

Scarlett artık çocuk doğurmak istemediğini söylediği akşamdan sonra Rhett onun yatak odasına bir kez olsun adımını bile atmamıştı. Bir süre sonra da akşam yemeklerini dışarıda yemeğe başlamıştı. Ancak bu durum, Bonnie'nin korkularının başlamasıyla sona ermişti. Gecenin sessizliğinde saatin tik taklarından başka bir şey işitmeyen Scarlett onun nerede olduğunu sabahlara kadar düşünürdü. Rhett'in "Şekerim dünyada bir sürü yatak var!" dediğini anımsar ve ürperirdi. Ama ona bir şey sormaya ya da söylemeye cesaret edemiyordu. Çünkü Rhett'in hemen fırsattan yararlanıp üzerine laf kalabalığıyla çullanacağını ve yatak odasının kapısını kilitlemek konusundaki düşüncesiyle alay edeceğini biliyordu. Üstelik bu davranışında Ash-

ley'nin oynadığı rolü yüzüne vurmaktan da geri kalmayacaktı. Evet Bonnie'yi kendi odasında yatırarak ondan intikam aldığı bir gerçektir.

Rhett'in Bonnie'nin korkularına ne kadar önem verdiğini ve ona ne kadar düşkün olduğunu Scarlett'in anlamasına, bir gece bütün ev halkını ayağa kaldırması yetti.

O gün Rhett, abluka kırdığı dönemden bir arkadaşına rastladı. İki arkadaşın da birbirine anlatacak çok konuları vardı. Scarlett, onların içmek üzere nereye gittiklerini kesin olarak bilmiyordu ama Güzel Watling'de olduklarından kuşkulanıyordu. Rhett yine o gün Bonnie'yi her zamanki ikindi gezisine götürmek için eve gelmedi. Aynı zamanda akşam yemeği için de eve uğramadı. Bonnie, topladığı çeşitli böcekleri babasına göstermek için can atıyordu. Bu yüzden pencerenin önüne oturdu ve onu beklemeye başladı. Ama onun karşı çıkmalarına ve bağırmasına rağmen Lou küçük kızı yatağına yatırdı.

Ya Lou lambayı yakmayı unuttuğu ya da lamba söndüğü için evde olağanüstü bir durum yaşanırken Rhett çakır keyif bir halde çıkageldi. Bonnie öyle feryat ediyordu ki, onun sesi ta ahırdan duyuluyordu. Bonnie bir aralık uyanmış ve babasına seslenmişti, onun odada olmadığını anlayınca da feryadı basmıştı. Kafasında canlandırdığı bir sürü hayalet ona saldırıyordu. Scarlett'in ve uşakların getirdikleri lambaların ışıkları onu sakinleştirmeye yetmiyordu.

Rhett, basamakları üçer üçer çıkarak odaya geldi ve kızını kucağına aldı. Onun hıçkırıklar arasında "karanlık" sözcüğünü söylemesi üzerine rengi kireç gibi oldu ve öfkeyle Scarlett ile zencilere doğru döndü.

— Lambayı kim söndürdü? Bonnie'yi karanlıkta kim bıraktı? Prissy, seni mendebur seni! Eğer senin derini yüzmezsem...

— Aman afandım, kabahat bende değil, Lou'da!

— Aman Tanrım! Hayır hayır, Allah canımı alsın ki ben bir şey yapmadım!

— Yeter, susun! Emirlerimi biliyorsunuz! Defolun buradan, bir daha da gözüme görünmeyin! Scarlett, Lou'ya para verin ve bu mendebur ben aşağı inmeden önce defolup gitsin! Şimdi herkes dışarı çıksın!

Zenci uşak ve hizmetçiler dışarı çıktılar. Lou hıçkırarak hıçkırarak ağlıyordu. Scarlett ise odadan çıkmadı. Bonnie'nin kendi kucağındayken avazı çıktığı kadar bağırmasına rağmen, Rhett'in kollarında sustuğunu görünce çok üzüldü. Küçük kızın kollarını babasının boynuna dolayışı ve o zamana kadar ağzını bıçak açmazken Rhett'e neden korktuğunu anlatışı yürek parçalayıcı bir durumdu.

Rhett gayet tatlı ve şefkat dolu bir sesle;

— Demek senin üstüne oturdu, öyle mi? dedi. Pekiyi büyük müydü?

— Evet babacığım! Çok büyüktü, korkunçtu! Üstelik uzun tırnakları vardı.

— Haa, tırnakları da vardı demek! Haydi sen artık üzülme. Ben sabaha kadar senin yanında onu bekleyeceğim ve gelince, hemen öldüreceğim.

Rhett gayet tatlı ve inandırıcı bir sesle konuşuyordu. Sesinin yumuşaklığı Bonnie'nin hıçkırıklarının kesilmesini sağladı. Oysa Scarlett, Rhett'in küçük kız ile böyle konuşmasına çok kızıyordu. Sonunda dayanamadı.

— Allahaşkına Rhett!...

Ama o, susmasını işaret etti. Bonnie kucağında uyuduktan sonra onu yatağına yatırdı. Sonra Scarlett'in yanını geldi.

— Bu mendebur Lou'nun derisini yüzeceğim. Ama bu işte sizin de hatanız var. Lambanın yanıp yanmadığını kontrol etmek için neden odaya gitmediniz?

— Canım biraz sakin olunuz. Bonnie mahsus böyle şeyler yapıyor. Çünkü siz onu çok fazla şımarttınız. Yoksa bütün çocuklar karanlıktan korkarlar. Wade de korkardı. Ama ben onu kesinlikle şımartmadım. Bırakın bir iki gece ulusun. Bakın sonra nasıl unutacaktır korkmayı!...

— Ulumak mı?

Scarlett, Rhett'in gözlerinin alev saçtığını görünce kendisini döveceğini sandı.

— Sen hayatımda tanıdığım kadınların en aptalısın, en insafsız olanısın!

— Bonnie'nin ileride sinirli ve korkak olmasını istemiyorum.

— Korkak ve sinirli mi? Ama bu biraz fazla! Çünkü onun böyle suçlanacak hiçbir eksikliği yok. Ama sizde öyle bir kafa var ki, büyük küçük herkesin acısını anlayacak durumda değilsiniz. Özellikle bir çocuğun korkularına, onun tırnaklı ve boynuzlu bir canavar görmesine aldırmış etmezsiniz, değil mi? Ama bir gece yatağınızda kaynar suya düşen bir kedi gibi bağırdığınızı unutmayın hanımefendi. Hem de pek uzun bir zaman geçmedi sanırım.

Scarlett şaşırды, çünkü bu korkunç rüyasından söz edilmesini hiç istemiyordu. Bu nedenle başka bir konuda saldırıya geçmeyi düşündü.

— Onu çok şımartıyorsunuz ve...

— Bonnie'ye eskisi gibi davranmakta devam edeceğim. Böylece her gece uyanmayacak ve karabasan görmekten de kurtulacak.

— Madem dadılık yapmak istiyorsunuz, o zaman evinize daha erken ve daha derli toplu gelmelisiniz.

— Eve erken geleceğim, ama canım istediği zaman zil zurna sarhoş olacağım.

O geceden sonra Rhett eve her akşam erken geldi. Bonnie yatmadan önce onun yanında bulundu. Çocuğun küçücük elini avucunun içine alıyor ve o uyuyuncaya kadar başucundan ayrılmıyordu. Kızcağızın uykusu derinleştikten sonra da ayaklarının ucuna basarak odadan çıkıyordu.

Lambayı yakıyor ve yatak odasının kapısını aralık bırakıyordu. Arada bir Scarlett, Dadı, Prissy ya da Pork yavaşça gidip lambanın yanıp yanmadığını kontrol ederlerdi.

Rhett eve çoğunlukla ağzına bir damla içki koyma-

dan gelirdi. Bu durum aylarca sürdü. Ama bir gün viski içmişti. Eve geldiği zaman Bonnie'yi kucağına aldı ve ona;

— Babana bir öpücük yok mu? dedi.

Küçük kız yüzünü ekşitti, eliyle burnunu tıkamaya çalıştı ve babasının kucağından inmeye çalışarak içtenlikle;

— Hayır, çok fena! dedi.

— Neden?

— Babacığım fena kokuyorsun! Ashley amca böyle kokmuyor.

Rhett Bonnie'yi halının üstüne bırakarak;

— Vay canına! dedi. Bana perhiz tavsiye edecek bir avukatla karşılaşacağımı hiç sanmıyordum.

Bu olaydan sonra yemeklerden sonra bir bardak şarap içmekle yetindi. Bardağın son damlalarını yalayan Bonnie şarabın tadını ise hiç de fena bulmuyordu.

Rhett'in yüz hatları eski halini aldı. Bonnie baba-sıyla birlikte atın üzerinde kırlarda dolaşmaya bayılıyordu. Açık hava onu daha da zindeleştiriyordu. Rhett, savaşın başladığı günlerdeki dillere destan olan yakışıklı haline tekrar kavuşmuştu.

Rhett'i hiç sevmeyenler bile, onu Bonnie ile birlikte atla gezerken gördükleri zaman gülümsüyorlardı. Eskiden onunla konuşmanın sakıncalı olduğunu sanan kadınlar şimdi yol ortasında durup Bonnie'nin saçlarını okşuyorlardı. İhtiyar kadınlar bile bu Rhett'in Bonnie'ye gösterdiği ilgiyi takdirle karşılıyor ve onun pek kötü bir adam olmadığını söylüyorlardı.

Ashley'nin doğum yıldönümüydü. Melanie, evinde o akşam bir toplantı düzenledi. Bu Ashley için süpriz olacaktı, çünkü toplantıdan onun dışında herkesin haberi vardı; hatta Wade ile Beau'nun bile... Atlanta'nın bütün kibar halkı bu toplantıya davet edilmişti. General Gordon ile eşi de, daveti büyük bir memnuniyetle karşılamışlardı. Alexander Stephens sağlığı elverdiği takdirde geleceğini bildirmişti. Konfederasyon'un yöneticilerinden Bob Tombs ve davetliler arasındaydı. Gün boyunca Scarlett, Melanie, India ve Pittypat evde oradan oraya koşuşmuşlar, pencerelere perdeler asmışlar, gümüş takımları parlatmışlar, döşemelerin cilalanmasını denetlemişler, pasta ve şerbetler hazırlamışlardı. Scarlett, Melanie'nin bu kadar çalışkan, bu kadar mutlu olduğunu hiç görmemişti.

Melanie neşe içinde Scarlett'e seslenerek;

— Biliyorsun ki şekerim Ashley'nin doğum gününü yıllardır kutlayamadık! dedi. Oniki Meşeler'de verilen garden partiyi^(*) anımsıyorsun değil mi? Hani Mister Lincoln'un gönüllü topladığı günden beri... Evet evet, işte o zamandan beri kutlayamadık. Zavallı Ashley akşamları eve öyle yorgun geliyor ki, bugünün doğum gününü olduğunu bile bilmeyecektir. Bütün davetliler gelince ne güzel bir süpriz olacak değil mi?

Archie kalın sesiyle;

— Mister Ashley yemeğe gelince çimendeki fenerleri görecek. Onları görmemesi için hiçbir şey yapmacayacak mısınız? diye sordu.

Archie bütün hayatı boyunca böyle büyük bir davet hazırlığı görmemişti.

(*) Bahçede, parkta düzenlenen davet.

Bu nedenle davetle çok ilgileniyor, elinden geldiğince yardım ediyordu. Aynı zamanda bu davet onun için ilk tecrübesi olacaktı. Mrs. Elsing ile Fanny'nin yaptığı fenerler özellikle onun dikkatini çekiyordu. Çünkü Archie bugüne kadar böylesini hiç görmemişti.

Melanie:

— Ah, çok doğru! Bunu hiç düşünemedik! dedi. Archie ne iyi ettin de bizi uyardın. Aman Tanrım! Şimdi ne yapmak gerek bilemiyorum, şaşırdım kaldım. Onları çalılara ve ağaçlara asmalı... İçlerine de birer mum koymalı... Davetliler gelirken de yakmalı... Scarlett biz yemekteyken bunu yapmasını Pork'tan rica edebilir misin?

Arcihe dayanamadı:

— Efendim siz dünyanın en akıllı insanısınız, ama bazen sapıtıyorsunuz. Pork böyle şeylerden ne anlar! Mumları yakarken, fenerleri tutuşturur. Siz Mister Wilkes ile yemeğinizi yerken bu işi ben yaparım.

Melanie, ona minnet dolu gözlerle bakarak;

— Archie sen ne iyi bir adamsın! dedi. Sen olmasaydın benim halim ne olurdu. Haydi mumları şimdi hazırlasan fena olmaz sanırım.

Archie:

— Ben de öyle düşünüyorum efendim! diyerek mahzene doğru yürüdü. Sakallı, tek gözlü, tahta bacaklı, eski kürek mahkumu gittikten sonra Melanie, verdiği karara pişman olduğunu belirtti.

— Kaş yapayım derken, göz çıkardım galiba! Fenerleri Pork'un asmasını istiyordum, ama... Archie'nin çam sakızı olduğunu bilirsin. Zavallı zencilerin başından ayrılmaz. Onların da Archie'den ödleri kopuyor. Yanlarında durduğu zaman zencilerin elleri ayakları dolaşüyor.

Scarlett yüzünü asarak;

— Evimde böyle bir serseriye hiçbir zaman bulundurmamak istemem! dedi. Scarlett'in ondan nefret ettiği kadar, Archie de genç kadından nefret ediyordu. Bu nedenle hiç konuşuyorlardı.

Melanie vicdan azabı duydu:

— Ama zararsız bir adam! Sonra Ashley ile Beau'ya öyle bağlı ki, o buradayken kendimi güvende hissediyorum.

India:

— Melly doğruyu söyle! O, daha çok sana bağlı! diye atıldı. Ben şu görüşteyim: Bu izbandut gibi herifin karısı... Şey... Yani karısı şey olduktan sonra sevdiği, saydığı ilk insan sensin. Eğer biri sana hakaret ederse canı pahasına bile olsa o kişiden intikamını alarak sana olan bağlılığını, sevgisini ve saygısını göstermek için yanıp tutuşuyor.

Melanie utancından kızardı:

— Öyle şey mi olur canım?

Scarlett yüzünü buruşturarak;

— Bir âyı gibi pis kokan bu herife bu kadar önem vermenin nedenini bir türlü anlayamıyorum! dedi. Scarlett her fırsatta onu kötülüyordu. Çünkü Archie, onun kürek mahkumlarını işçi olarak çalıştırmasına karşı çıkmıştı. Scarlett, onun davranışını affetmiyordu.

— Melly ben gidiyorum. Önce yemek yiyeceğim, sonra da vergilerin ödenmesi için odun deposuna uğrayacağım. Hugh Elsing ile arabacılar da para verilecek.

Melanie:

— Odun deposuna mı gideceksin? dedi. Ashley, ikindiye doğru Hugh'u görmek için oraya gidecekti. Onu saat beşe kadar orada alıkoyabilir misin? Eve erken dönerse bizi böyle telaşlı görecektir ve durumu anlayacaktır. O zaman süprizimizin de bir anlamı kalmayacak.

Scarlett, önerinin hoşuna gittiğini belli etmeden.;

— Olur, onu oyalamaya çalışırım! dedi.

Bu sırada India'nın donuk gözlerini üzerinde hissetti. Scarlett "ne zaman Ashley'den söz edilse bana böyle dik dik bakar!" diye düşündü.

— Çok güzel! Mümkün olduğu kadar onun eve geç gelmesini sağla. India arabayla gidip onu alacak. Scar-

lett Allahaşkına sen de bu akşam erken gel, olur mu? Bu davette çok çok eğlenmeni istiyorum.

Scarlett evine dönerken hırçın bir tavırla "bu davetten yararlanmamı istiyormuş!" diye düşündü. "Güzel de, neden davetlileri India ile beraber gidip almamı tavsiye etmedi?"

Öteki davetlerde Scarlett, Melanie'ye elinden gelen yardımı yapardı. Ama bu davet ötekilerine hiç benze-miyordu. Bir kez bu, Melanie'nin verdiği en büyük davetti. İkincisi Ashley'nin doğum yıldönümüydü. Scarlett konukları karşılamak için Ashley'nin yanında durmayı ne kadar çok arzu ederdi.

Mağazası ile odun deposuna gitmek için her zamankinden daha şık giyinmeye dikkat etti. Yeşil elbisesini ve yeşil tüylerle süslü şapkasını giydi. Eğer alnının üzerine saçlarını dökseydi daha da güzel görünecekti. Ama böyle bir şey yaptığı takdirde Rhett saçlarını usturayla kazıtacağına yemin etmişti.

Çok güzel bir ikindi vaktiydi; hava güneşli ama sıcak değildi. Ara sıra esen meltem Scarlett'in şapkasını süsleyen tüylerle oynaşıyordu. Genç kadının kalbi, Peachtree Sokağı'ndan inerken neşeye çarpıyordu. Zaten Ashley'yi ne zaman görmeye gitse hep bu heyecanı duyardı. Hugh Elsing ile arabacıların paralarını verdikten sonra belki onlar Ashley ile kendisini uzun odada yalnız bırakırlardı. Ashley ile başbaşa kalmak o kadar seyrek oluyordu ki! Bir de Melanie onu oyalamasını rica etmişti.

Mağazaya çok neşeli bir biçimde girdi ve Willie ile öteki görevlilere işlerin nasıl gittiğini sormadan paralarını verdi. Oysa günlerden cumartesiydi ve halk köylerden alışveriş yapmak için kasabaya geliyordu. Buna rağmen Scarlett mağazasındaki hiçbir işçisine bir soru sormadı.

Oradan çıkıp odun deposuna giderken yolda birçok Carpetbaggerli kadınla konuştu. Onların kendisi gibi şık olmadıklarını gördü. Birçok adam şapkasını çıkarıp onunla sohbet etti ve ona saygılarını sundu.

Scarlett çok mutluydu. Yurttaşlarının arasında bir kraliçe gibi yürüyordu.

Yolda ikide bir durup konuşması odun deposuna tam zamanında gelmesini engelledi. Hugh ile arabacılar, bir tahta istifinin üzerinde oturmuş, onu bekliyorlardı.

— Ashley burada mı?

Hugh:

— Evet burada! dedi. Sanırım hesapları kontrol ediyor.

Scarlett:

— Bugün hesapları kontrol etmenin sırası değil, dedikten sonra sesini alçaltarak konuştu:

— Melly bu akşamki davet hazır oluncaya kadar onu burada alkoymamı söyledi.

Hugh gülümsedi, çünkü o da davet edilmişti. Böyle toplantıları çok seviyordu.

Scarlett, Hugh'un ve arabacıların paralarını ödedi ve onlara bugünlük işlerinin sona erdiğini anlatmak ister gibi dönüp büroya doğru yürüdü. Geldiğini gören Ashley, onu kapıda karşıladı. Saçları güneşte parlıyor, dudaklarında da bir gülümseme görülüyordu.

— Scarlett bu saatte dışarıda ne işiniz var? Melanie bana bir sürpriz hazırlarken neden yardım etmek için evde kalmadın.

Scarlett nefret dolu bir sesle;

— Canım Ashley! dedi. Siz çıldırmışsınız galiba. Melly duyacak olursa hayal kırıklığına uğrar.

— Merak etmeyin canım, belli etmem! Atlanta'nın en çok hayret eden adamı rolünü oynayacağım.

— Pekiyi söyleyin bakalım, bunu size kim haber verdi?

— Tanıdığım kişilerin hemen hemen hepsi davetli. İlk General Gordon davet edilmiş. Bu davete kanmayacağını, çünkü bu gibi toplantıları düzenleyen kadınların oyun çevirebileceklerini söyledi. Büyükbaba Merriwether de bu konuda beni uyardı. Bir gün Mrs. Merriwether onun onuruna bir ziyafet vermiş ve onu tuzağa

düşürmek istemiş. Ne yazık ki kendisi tuzağa düşmüş. Anlayacağınız eskiden kendilerine süpriz yapılan ya da yapılmak istenen kişiler haber verdiler bana.

Scarlett:

— Bu rezalet! dedi. Ama hem süprizin duyulmasına, hem de kendisinin tepkisine gülümsedi.

Ashley "ne yapalım?" der gibi boynunu büküp gülümserken Scarlett onun Oniki Meşeler'de tanıdığı adama benzediğini düşünüyordu. O, öyle az gülümsüyordu ki... Hava çok güzeldi. Ashley neşeli neşeli konuşuyordu.

Scarlett kendisini on altı yaşlarında hissetti ve eski neşesine kavuştu. Heyecandan boğazı tıkanır gibi oluyordu. Canı şapkasını çıkarmak, "hurra!" diye bağırıp havaya fırlatmak istiyordu. Ama Ashley'nin bu hareketine ne diyeceğini bilemediği için birden durdu. Ama durgun hali çok kısa sürdü ve katılırcasına gülmeye başladı. O kadar çok güldü ki gözlerinden yaş geldi. Ashley de neşelendi ve o da Scarlett'in kahkaha tufanına katıldı.

Nihayet her ikisi de sakinleşti. Ashley;

— Scarlett içeri gir, hesapları kontrol edelim! dedi.

Scarlett, güneşin aydınlattığı büroya girdi ve masanın önündeki bir sandalyeye oturdu. Ashley de yüksekçe bir yere oturup ayaklarını sallamaya başladı.

— Ah Ashley, bugün hesaplara bakmak istemiyorum. Yeni bir şapka giydiğim zaman hesap yapamayacağımı sanıyorum.

— Demek başınızda böyle güzel bir şapka olunca cahilliğiniz daha da artıyor. Scarlett günden güne güzelleştığınızı farkediyor musunuz?

Ayağa kalktı ve Scarlett'i daha iyi seyredebilmek için ellerinden tutup kollarını açtı.

— O kadar güzelsiniz ki, hiç ihtiyarlamamanızı istiyorum.

Scarlett, bu anı büyük bir heyecanla beklemişti. Buraya gelirken onun ellerinin sıcaklığını hissetmeyi o kadar çok arzulamıştı ki... Onunla Tara'daki olaydan

sonra hiç başbaşa kalmamıştı. Ama çok garipti, ellerinin teması onda hiç heyecan uyandırmamıştı. Oysa eskiden bütün vücudu titrerdi. Demek ellerinin teması, artık onu eskisi gibi sarhoş etmiyordu. Kalbi sakindi; bu da onu şaşırtıyordu. Çünkü karşısındaki adam, yine onun eski Ashley'si idi. Pekiyi neden, Ashley'nin yanında ve üstelik başbaşa olmasına rağmen böyle soğuk kalıyordu?

— Ashley ihtiyarlıyorum ben! Biliyor musun artık soluk soluğa kalıyorum.

— Evet halinizden belli oluyor. Scarlett şunu çok iyi bilmeni isterim. Altmış yaşına da gelsen benim için hep aynı Scarlett olarak kalacaksın. Sizi her zaman Oniki Meşeler'de çevrenizde bir düzineye yakın genç erkekle görür gibi olurum. Küçük çiçeklerle bezenmiş bir elbiseniz vardı. Omuzlarınıza da dantelli bir şal atmıştınız. Başınızda da yeşil kurdelerle süslü bir hasır şapka vardı. Bu kıyafetinizi çok iyi anımsıyorum. Çünkü zindandayken ancak onun anısıyla yaşadım.

Ashley birden durdu ve yüzü morardı. Sonra yavaş yavaş Scarlett'in elini bıraktı.

— Scarlett o zamandan beri her ikimiz de bir hayli yol aldık ve asla üzerinde olmamamız gereken bir yolda yürüdük. Siz bu yola duraksamadan ve neşeli girdiniz. Ben ise istemeyerek ve ayaklarımı sürterek bu yolda yürüdüm.

Masanın üstüne oturdu, Scarlett'e baktı ve dudaklarında bir gülümseme belirdi. Ancak bu gülümsemede, kısa bir süre önce Scarlett'i neşelendiren gülümsemeden hiçbir iz yoktu. Tersine bu çok hüznü bir gülümseyişti.

— Evet siz hızlı gittiniz ve beni arabanızın arkasına bağladınız. Bazen 'siz olmasaydınız benim halim nasıl olurdu?' diye sorarım.

Scarlett:

— Pekiyi ama canım, ben size bir yardım yapmadım ki!... dedi ve Rhett'in bu konudaki sözlerini anımsadı.

— Ashley ben olmasaydım siz yine olduğunuz gibi kalırdınız. Belki de bir gün zengin olurdunuz, ama muhakkak büyük bir adam olurdunuz.

— Hayır Scarlett, hayır! Kendimde hiçbir zaman bu gücü görmedim. Öyle sanıyorum ki siz olmasaydınız bir köşede unutulmuş bir adam olurdum. Evet zavalı Cathleen Calvert ve onun gibi büyük bir ad taşıyan birkaç kişinin uğradıkları duruma düşerdim.

— Ne olur Ashley, böyle şeyler söylemeyin! O kadar üzgün bir haliniz var ki...

— Hayır üzgün değilim! Daha doğrusu artık üzgün değilim! Eskiden çok üzgün bir halim vardı, ama şimdi yalnızca...

Birden durdu. Scarlett, onun ne anlatmak istediğini farkettiler. Onun içini hiç kimse okuyamamıştı. Ama şimdi her şeyi açık seçik gördüğü gibi onun içini görüyor ve ruhunun derinliklerinde kopan fırtınayı hissedebiliyordu.

— Ashley böyle konuşmanız bana büyük acı veriyor. Aynı Rhett'i dinler gibiyim. Beni sürekli bu gibi şeylerle kırbaçlar... O kadar ki, zaman zaman feryat etmek isterim.

Ashley gülümsedi:

— Scarlett, beni Rhett'e benzettiğiniz oldu mu?

Scarlett:

— Ah yok, hayır! Siz... Siz o kadar ince bir ruha sahipsiniz ki... O ise... diye kekeleydi.

— Benzeriz Scarlett! İnan ki benzeriz... Çünkü ailelerimiz birbirine çok benzerdi. Bizim aynı öğrenimi görmemize neden oldular. Önümüze aynı sorunları çıkardılar. Başlangıçta aynı yoldan yürüdük. Sonra yollarımız ayrıldı. Çünkü onun ulaşmak istediği amaç başka, benimki başkaydı. Aynı biçimde ve aynı şeyleri düşünüyorduk; ama başka biçimde hareket ediyorduk. Örneğin savaşın gerekli olduğuna ne o inanıyordu, ne de ben. Ama ikimizin davranışı değişik oldu. Ben hemen silaha sarıldım, o ise son anı bekledi. O da, ben de savaşın bize bir yarar sağlamayacağını ve daha başlama-

dan önce savaşı kaybedeceğimizi biliyorduk. Ben umutsuz bir davayı savunmayı kabul ettim, o ise etmedi. Zaman zaman düşündüm ve ona hak verdim. Sonra da yeniden...

Scarlett, Ashley'yi her zaman sabırla dinlemesine rağmen, bu kez sabırsızlık göstererek onun sözünü kesti:

— Ah Ashley, aynı sorunun iki ayrı cephesini görmekten ne zaman vazgeçeceksiniz? Böyle hareket edenler hiçbir zaman, hiçbir amaca ulaşamamışlardır.

— Doğru söylüyorsunuz, ama asıl neyi kastettiğinize bakalım. Ben zaten hiçbir şeyin peşinde koşmadım. Bir tek istediğim vardı; o da ben, ben olmaktı.

Acaba Scarlett ne demek istemişti? Gerçi bunu bilmemek olası değildi. Çünkü onun düşünceleri belliydi ve hayatta tek amacı paraydı. Ama böyle olmasına rağmen şimdi düşünceleri karmakarışık olmuştu. Parası vardı, ama paranın her şey olmadığını yavaş yavaş anlamaya başlamıştı. Çünkü para onun kaygı ve korkularını ortadan kaldırıyorsa da, onu arzuladığı mutluluğa kavuşturamamıştı. Scarlett, "eğer paramız olsaydı ve siz de benim yanımda bulunsaydınız, o dünyanın en mutlu kadını olurum!" diye düşündü. Ama şu anın güzelliğini bozmak istemediği için sustu ve acı bir gülümsemeyle;

— Demek siz, siz olmak istiyorsunuz, öyle mi? dedi. Ben ise tamamen değişik bir düşüncenin peşine düşmüştüm. O yüzden bir türlü ben, ben olamadım. Amaçlarıma gelince onlara kavuştuğumu sanıyorum. Zengin olmak ve yoksulluk kaygısından uzak olmak istiyordum.

— Pekiyi ama Scarlett, zengin ya da yoksul olmak benim umurumda bile değildi.

— O halde amacınız neydi?

— Şu sıra bilmiyorum. Bir zamanlar amacımı belirlemiştim. Ama şimdi unuttur gibi oldum. Benim istediğim bir tek şey var: Huzur! Sevmediğim insanlar tarafından rahatsız edilmek istemiyorum. Hoşuma gitme-

yen şeyleri yapmam için baskı altında tutulmam benim canımı sıkıyor. Kim bilir belki de eski günleri arıyorum. Ama artık o günlerin geçmişte kaldığını da çok iyi biliyorum. Çevreme çöken yeni alemin gürültüsü beni çok rahatsız ediyor.

Ashley'nin sözleri, Scarlett'te yankılar uyandırıyor-du; ama o yine de susmayı uygun buldu. Sesinin tonu, Scarlett'e geçmiş günleri anımsatıyordu. Ama o; Oniki Meşeler'de hasta ve güçsüz bir halde yere kapanıp, "bir daha arkama bakmayacağım!" diye kendi kendine söz verdiği günden sonra geçmişine kesinlikle eğilmemişti.

Scarlett:

— Yaşadığımız bu dönem daha çok hoşuma gidiyor! dedi. Ama Ashley'nin yüzüne bakmaya cesaret edemedi ve onun tepkisini bekledi. Bir şey dememesi üzerine konuşmasını sürdürme cesaretini kendinde buldu.

— ...Bundan sonra her zaman yapılabilecek önemli şeyler var. Öyle güzel toplantılar yapılıyor ki!...Hayat bence çok renkli; eski günler ise insanın içini karartıyordu. Evet şimdi bu dönem benim daha çok hoşuma gidiyor.

Ashley hafifçe gülmeye başladı. Scarlett'in içini okuyordu. Onun çenesini tuttu ve başını kendisine doğru çevirdi. Scarlett'in kendisine bakmaya cesaret edemediğini anlamıştı.

— Ah Scarlett ne güzel de yalan söylersiniz. Evet bir bakıma bugünkü hayat daha renkli! Ama şikayet edilecek tarafı da bu ya! Eski günler renkliydi, ama güzel ve tatlıydı. Sessizlik de ona bir başka güzellik veriyordu. Birbiriyle çelişen iki duygunun arasında bocalayan Scarlett başını eğdi. Ashley'nin o yumuşak sesi, ellerinin teması Scarlett'in kapadığı kapıları yavaşça açıyordu. Bu kapılar eski güzelliklere doğru açılıyordu. Scarlett'te yavaş yavaş da olsa geçmişe dönmek isteği canlanıyordu. Ama kapılarda ne kadar görkemli manzaralar görürse de bunlara direnmek gerektiğine inanı-

yordu. Çünkü ilerlemek için geçmişin acı yükü altında ezilmemek gerektiği görüşündeydi.

Ashley, Scarlett'in çenesini bıraktı, elini tutup avucunun içine aldı.

— Anımsıyor musunuz Scarlett! diye konuşmaya başlayınca genç kadın kafasının içinde bir tehlike çanı çalındığını hissetti. Ve hemen kendini toplayarak içinden "arkana bakma! Arkana bakma!" dedi.

Şimdi Scarlett büyük bir zevk, huzur, güzellik alemine dalmış gibiydi. İleride pişmanlık duyacak olsa bile bu andan yararlanmak gerektiğine inanıyordu.

Ashley:

— Anımsıyor musunuz Scarlett? diye tekrar etti ve bir anda bulundukları odanın duvarları kayboluverdi. Yıllar geri geri gitmeye başladı. Bir ilkbahar günüydü, birlikte at üzerinde bir yoldan gidiyorlardı. Ashley konuştuğuça elleri, Scarlett'in elini sıkıyor, sesi de unutulmuş eski şarkılar gibi hazinleşiyordu. Tarletonlar'ın garden partisine gidiyorlardı. Scarlett Ashley'nin güneşin altında parlayan altın rengindeki saçlarına bakıyordu. Şimdi yerinde yeller esen beyaz evde dans etmişlerdi. Sesi orada çalınan keman sesleri kadar ahenkli çıkıyordu. Sonra birden sahne değişiverdi. Mevsim sonbahar oldu. Uzakta av köpekleri havlıyordu. Sonra Noel geldi. Beyazların ve zencilerin yüzleri kayboluyordu. Yıllardan beri hiç değişmemişler gibi gülümsüyorlardı. Kızıl saçlı, uzun bacaklı Stuart ile Brent, genç atlar gibi azgın Tom ile Boyd, ateşli bakışlara sahip Joe Fontaine, doğal hareket ve davranışlarıyla olağanüstü zarif görünümün Cade ile Raiford Calvert sanki ona bakıyor gibiydiler. Boğazı içtiği konyakla yanan John Wilkes ile Gerald da vardı.

Bir fısıltı, hoş bir koku halinde Ellen'in hayali de oradaydı. Bütün bu insanlardan, çevrelerine o günün mutluluğuna benzer bir mutluluk ve güven duygusu yayılıyordu.

Ashley sustu, göz göze geldiler. Her ikisi de sakin görünüyordu. Gözlerinin önünde birlikte geçirdikleri,

ama artık var olmayan gençlikleri canlanıyordu.

Kalbi sızlayan Scarlett;

— Neden mutlu olamadığımı şimdi anlıyorum! dedi. Eskiden anlamamıştım. Zaten kendimin de neden tam anlamıyla mutlu olamadığımı anlayamıyordum. Canım biz ne tuhaf insanlarız. Allahlık iki ihtiyar gibi konuşuyoruz. Evet ihtiyar değiliz, ama bu süre içinde birçok şey değişiverdi.

Scarlett, Ashley'nin yüzünü inceledi ve artık onun gençliğe veda ettiğini gördü. Sarı saçları kırçillaşmaya başlamıştı.

Scarlett umutsuzca, "ona beni geçmişe götürmesi için zorlamasına izin vermemeliydim!" diye düşündü. "Arkama bakmak istememekte haklıydım. İnsan çok acı çekiyor ve bütün geçmişi insanın önünde bir sıradağ gibi canlanıyor. Sonuçta insan önüne bile bakmaya cesaret edemiyor. Zaten Ashley'nin kabahatı burada... Önüne bakmasını hiç bilmiyor. O bugünü görmüyor, gelecekte de korkuyor. Bu yüzden de geçmişine sığınıyor doğal olarak... Bunu eskiden hiç anlayamamıştım. Ashley de hiç anlayamamıştı zaten... Ah Ashley, sevgilim, bu biçimde geçmişe uzanamazsın! Böyle davranman sana bir yarar sağlıyor mu? Ah... Ah, eski günlerin canlanmasına fırsat vermemeliydim. Ah keşke kanmasaydım. Eski mutlu günleri anımsadık da ne oldu sanki! İnsanın yüreği sızlıyor, paramparça oluyor o kadar!"

Scarlett ayağa kalktı, Ashley hâlâ onun elini tutuyordu. Artık gitmesi gerekiyordu. Scarlett'in eski günlerden söz etmeye ve Ashley'nin yorgun, üzgün, hüznü, perişan yüzüne bakmaya cesareti yoktu.

Sesindeki titremeyi ve boğazına takılan acıyı belli etmemeye çalışarak;

— O zamandan beri bir hayli yol aldık! dedi. O zaman ne güzel hayaller kurardık değil mi? Ah Ashley hiçbir şey umut ettiğimiz, düşündüğümüz gibi olmadı...

Ashley hüzünlü bir sesle;

— Zaten hiçbir şey umut edildiği gibi gerçekleşmez! diye cevap verdi. Hayat kendisinden beklediğimiz şeyleri bize vermek zorunda değildir. Bize verilenle yetinmeliyiz ve mutlu olmaya çalışmalıyız.

Scarlett'in yüreği birden acıyla burkuldu. Düşe kalka yürüdüğü uzun yolu düşündü. Genç kız halini, renkli ve süslü elbiseler giydiği dönemi, çevresinde dönüp duran hayranlarını ve annesini anımsadı. Birden gözleri yaşla doldu, vücudunun ürperdiğini hissetti. Sonra yanaklarından gözyaşları akmaya başladı. Aptallaşmış gibi duran, konuşmaya bile gücü kalmayan Ashley'ye, ağrılar içinde kıvranan bir çocuk gibi bakıyordu.

Ashley hiçbir şey söylemedi ve onu kendine doğru çekti. Başını omuzuna koydu, yanağını yanağına dayadı. Gözyaşları akıyordu artık... Bir ihtiras ve ateşli bir aşk izi taşımayan bir davranışla, iyi bir arkadaş gibi Ashley'ye sokulmak insana ne büyük bir zevk ve güç veriyordu. İşte Ashley'nin anıları da onunkilerine benziyordu. Gençlik dönemleri birlikte geçmiş, hayata birlikte atılmışlardı. Ama daha sonra değişik yolları izlemişlerdi.

Dışarıda ayak sesleri işitildi. Her ikisi de arabacı-lardan biri sanarak aldırış etmedi. Scarlett Ashley'nin kalbinin hızlı hızlı çarpışını dinliyordu. Tam bu sırada Ashley onu birden itti. Bu ani hareketi karşısında şaşır-an Scarlett, ona baktı. Ama Ashley orali bile olmadı; perişan bir hal alan gözlerini kapıya dikmişti.

Scarlett merakla arkasına döndü ve India'yı gördü. Benzi uçuk, gözleri parlıyordu. Archie de oradaydı; kör bir papağana benziyordu. Arkalarında da Mrs. Elsing vardı.

*

* *

Scarlett, bürodan nasıl çıktığını anımsamıyordu. Ama Ashley'nin uyarısı üzerine oradan uzaklaşmış ve kendisine sırt çeviren Mrs. Elsing ile India'ya selam bile vermeden doğrucu evine gelmişti. Çok utanmıştı ve şu anda da perişan durumdaydı.

Ev boş ve sessizdi. Akşam oluyordu. Uşaklar cenazeye, çocuklar da Melanie'nin bahçesinde oynamaya gitmişlerdi. Melanie!... Bu ad tüm vücudunu titretti.

Merdivenleri hızlı hızlı çıktı ve hemen yatak odasına kapandı. Melanie'yi anımsadıkça damarlarındaki kanın donduğunu hissediyordu. Onlar muhakkak her şeyi görümcesine anlatırlardı. Zaten India her şeyi anlatacağını söylememiş miydi? Şimdi o büroda gördüklerini bine bin katarak anlatacaktı. India Scarlett'i yerin dibine batırmak için kardeşi Ashley'nin ve yengesi Melanie'nin adlarını lekelemekten bile çekinmezdi. Mrs. Elsing'in de çenesinin durması mümkün değildi. Oysa o, Archie ile India'nın arkasında olduğu için bir şey görememişti; ama ne fark ederdi?

Daha o gece bu olayı yıldırım hızıyla bütün kente yayacaklardı. Ertesi sabah zencilerin tavrı bile değişecekti. Herkes bıyık altından gülecekti. Melanie'nin davetine gelen kadınlar bir köşeye çekilip dedikodu yapacaklardı. Bu olay halkın ağzına düşünce de dallanıp budaklanacaktı. Onları susturmanın da imkanı yoktu. Çünkü Ashley'nin ceketinin kolundaki gözyaşları yeterli bir kanıt oluşturacaktı. Belki de şu an bu olay birilerine anlatılıyordu. Hatta onlar da duyduklarına akıllarından bir şeyler ekleyerek başkalarına anlatıyor olabiliyorlardı.

Oysa Ashley'nin yanında geçirdiği dakikalar o kadar temizdi ki... Birden öfkelenerek, "bizi Noel günü onu öperken yakalamış olsalardı... Eğer Tara'da ona benimle beraber kaçmasını söylediğimi işitselerdi... Ah gerçekten bizi günah işlerken yakalasalardı yüreğim yanmazdı. Ama şimdi beni kollarının arasında bir arkadaş gibi sıkarken görüp bunun dedikodusunu yapmalarına tahammülüm yok!" diye düşündü.

Elbette bu açıklamasını kimse yutmayacaktı. Onu savunacak bir tek arkadaşı bile yoktu. Bir tek kimse çıkıp da "onun kötü bir şey yapmadığına inanıyorum!" demeyecekti. Çünkü bütün arkadaşlarının kalbini kırmıştı. Yeni dostları da ona gizliden gizliye dış bilelikle-

rinden dolayı onu eleştirmek, ezmek, taşlamak için bu fırsatı kaçırmayacaklardı. Ashley'nin soylu bir ruha sahip olduğu herkesçe bilindiği için bütün suç ona yük-
lenecekti.

Scarlett bütün aşağılamalara, hakaretlere, alaylara, dedikodulara, imalı gülümsemelere göğüs gerebilirdi; ama ortada bir Melanie gerçeği vardı. India'nın Melanie'ye, onu Ashley ile sarmaş dolaş yakaladığını söylediği zaman genç kadının yüzünün alacağı hüznü hali düşündü ve ağlamaya başladı.

Pekiye Melanie bu haberi duyduktan sonra ne yapacaktı? Ashley'yi bırakacak mıydı? Çünkü soyluluğuna bir leke düşürmemek için yapılacak tek hareket buydu. Bir çılgın gibi düşünmeye başladı: "O zaman Ashley ile ben ne yaparız? Ashley mutlaka kahrından ölür ya da onu böyle bir felaketle karşı karşıya bıraktığım için hayatı boyunca benden nefret eder."

İçini ölüm kadar müthiş bir korku kapladı, birden akan gözyaşları durdu. Pekiye ya Rhett! Evet, o ne yapacaktı acaba? Rhett'in tepkisi ne olurdu?

Rhett belki de hiç bilmeyecekti. Bir atasözü vardır: "Son haberi olan kocadır!" Belki de kimse ona bu olayı anlatmayacaktı. Çünkü ona bu haberi vermek için insanın cesur olması gerekirdi. Herkes bilirdi ki, Rhett ilk önce tabancasını boşaltır, sonra da soru sorardı. Bu onun âdeti idi.

Scarlett "aman Tanrım, ne olur kimse ona bir şey söylemesin!" diye yalvardı. Ama birden Archie'yi anımsadı. Onun tek gözünü kendisinin yüzüne diken hâlini, hayalinde canlanınca dehşetten titredi. Archie'nin bütün kadınlara ve özellikle kendisine nefret duyduğunu biliyordu. O ne Allah'tan korkardı, ne de şeytandan. Namussuz kadınlara karşı korkunç bir kin besliyordu. Bu konudaki kini ona cinayet işletmişti ve bu olay ondaki kini daha da körüklüyordu.

Zaten Archie, Rhett'e haber vereceğini daha önce söylemişti. Onu vazgeçirmek konusunda Ashley'nin yaptığı her şeye rağmen, yine söyleyecekti. O Hristi-

yanlık görevini yapmak için haber verecekti. Archie'yi durdurmanın tek yolu Ashley'nin onu öldürmesiydi.

Scarlett soyundu ve yatağına uzandı. Bin bir çeşit düşünce kafasında bir beliriyor, bir kayboluyordu. Odasına kapansa ve kimseyi görmese ne iyi olacaktı. Bu akşamki davete gitmemek için bir baş ağrısı baha ne edebilirdi. Böylece bu olay için geçerli bir özür bulması ve kendisine savunma hazırlayabilmesi için sabaha kadar zamanı olacaktı. Başını umutsuzca yastığına gömdü ve;

— Bunu şimdi düşünemem! dedi. Evet şimdi bu konuyu düşünmemeliyim. Gücüme tekrar kavuştüğüm zaman düşünürüm.

Hava kararmaya başlayınca uşaklar eve döndü. Onların ayak seslerini işitti. Uşakların her zamankinden daha az gürültü yapmaları dikkatini çekti. Kim bilir bu durum belki de kafasındaki kötü düşüncelerin ona oynadığı bir oyundu. Dadı kapısını vurdu, ama yemek yemeyeceğini söyleyerek onu gönderdi. Zaman Scarlett için hem çok ağır geçiyor, hem de hızla ilerliyordu. Tedirginlik onu güçsüz düşürüyordu.

Rhett'in merdiveni çıktığını işitti. Birden yatağından doğruldu ve uğrayacağı saldırıya karşılık vermek için bütün cesaretini toplamaya çalıştı. Rhett holden geçip odasına girdi. Scarlett derin bir soluk aldı. Demek Rhett'in haberi yoktu, buna çok sevindi. Rhett, odalarını ayırdıkları günden beri Scarlett'in odasına hiç girmemişti. Ama onun karşısında muhakkak ki yüzü kendisine ihanet edecekti. Yine de davete gidemeyeceğini ona söylemesi gerekirdi. Kendisini biraz toparlayacak zamanı vardı. Zaman! Neydi, nasıl bir şeydi zaman? Bunun asıl anlamı neydi? Acaba kim bilirdi zamanın ne olduğunu?

Onu büroda Ashley ile birlikte yakaladıkları andan itibaren bu kavram, Scarlett için yok olmuştu.

Rhett odasında bir aşağı bir yukarı dolaşırken Pork'un onun yanına girdiğini duydu. Rhett, Pork'a bazı şeyler söylüyordu. Daha sonra Pork'un odadan

çıkıldığını farketti ama ona bir şey sormaya cesaret edemedi.

Uzun bir süre sonra Rhett kapısını vurdu. Scarlett sesine dikkat ederek;

— Giriniz! dedi.

Rhett kapıyı açtı.

— Tapınağa girebilir miyim?

Odanın içi karanlıktı. Scarlett, onun yüzünü göremiyordu. Sesindeki heyecanı ve titremeyi Rhett fark etmemişti. İçeri girdi ve kapıyı kapadı.

— Davet için hazır mısınız?

— Üzgünüm gidemeyeceğim, çünkü başım çok ağrıyor. Benim yerime 'de sen git ve Mrs. Melanie'den özür dile.

Odaya derin bir sessizlik çöktü. Neden sonra Rhett'in alaycı sesi işitildi.

— Ne yaman, ne eşsiz şıllıksın sen!

Demek biliyordu her şeyi. Konuşacak gücü kendinde bulamayan Scarlett bütün vücudunun titrediğini hissetti. Suskun kalmayı uygun buldu. Zaten elinden başka ne gelebilirdi ki?

Rhett karanlıkta yavaş yavaş yürüdü ve cebinden çıkardığı kibriti yaktı. Oda birden aydınlandı. Yatağa yaklaştı ve Scarlett'e dikkatle baktı. Scarlett onun zıyafet elbisesini giymiş olduğunu gördü.

Rhett gayet sert bir sesle;

— Kalk! dedi. Davete gidiyoruz, biraz çabuk ol.

— Ah Rhett ben gidemem. Ne durumda olduğumu görüyorsun.

— Evet görüyorum. Kalk haydi!

— Rhett, Archie küstahlık edip de...

— Evet, söz etti. Babacan bir adamdır bu Archie!

— Sana bir sürü yalan anlattığı için onu öldürmeliydin.

— Çok tuhaf! Doğruyu söyleyen insanı niçin öldüreyim? Haydi, tartışacak zaman yok! Kalk diyorum sana!

Scarlett yatağına oturarak sabahlığını giydi. Gözle-

riyle Rhett'i izliyordu, onun tunç renkli yüzüne bakarak neler düşündüğünü anlamaya çalışıyordu.

— Gidemem Rhett! Bu sorun çözülmedikçe gidemem.

— Eğer bu akşam halkın önüne çıkmazsanız, bitmiştir artık. Bir daha bu kentte asla dolaşamazsınız. Ben karının bir orospu gibi dolaşmasını hoşgörüyü karşılayabilirim, ama bir alçak gibi hareket etmesine asla katlanamam. Alex Stephens'ın size sırtını çevireceğini, Mrs. Wilkes'in da evini terketmenizi söyleyeceğini bilseniz bile yine bu davete gideceksiniz.

— Rhett bırak da açıklayayım.

— Açıklamanıza gerek yok! Haydi giyinin bakalım, zaman kalmadı.

— India, Mrs. Elsing ve Archie aldandılar. Onların benden nefret ettiklerini de biliyorsun. India, benden o kadar çok nefret ediyor ki, beni lekelemek için kardeşinin hakkında bile dedikodu yapabilir. Ne olur bırakın da açıklayayım.

Scarlett büyük bir işkence içindeydi. Bu arada "Aman Tanrım, eğer 'haydi açıkla bakalım' derse ona ne anlatacağım, bu olayı nasıl ve ne biçimde açıklayacağım?" diye düşündü.

— Herhalde herkese hakkımda bir sürü yalan söylemişlerdir. Ben bu davete gidemem.

— Gideceksin! Yoksa ensenden tutup sürüklerim, o güzel kıcına da tekme atarım.

Rhett'in sözlerinde buz gibi bir ifade vardı. Bir hamlede Scarlett'i yataktan itti. Yere düşen korsesini alıp yüzüne fırlattı.

— Giy bakalım şunu! Ben bağlarım, takın şunu! Hayır hayır, Dadi'yı çağıramam. Senin ne mal olduğunu biliyorum... Ben dışarı çıkınca kapıyı kilitleyeceksin, değil mi?

Tüm korkularını unutarak öfkelenen Scarlett:

— Korkak falan değilim! Ben...

— Bırak şimdi bu lafları! Yankee askerini öldürdüğünü, General Sherman'ın ordusuna kafa tuttuğunu

yine anlatmaya kalkma! Öteki bir sürü niteliklerinin arasında kötülük etmek ve korkmak da var. Şunu iyi bil ki, seni davete senin için değil, Bonnie için götürüyorum. Herhalde kızımın geleceğini lekeleyecek değilsin? Haydi artık, tak şu korseni!

Scarlett, hızla sabahlığını çıkardı ve gece gömleğiyle kaldı. Belki Rhett kendisini böyle görünce ne kadar güzel olduğunu farkederek ve biraz olsun yumuşardı. Çünkü onu uzun zamandan beri bu durumda görmemişti. Ama Rhett onun yüzüne bile bakmadı. Scarlett'in elbise dolabına gitti ve giysilerine tek tek bakmaya başladı. Birçok tuvaletini dolaptan çıkarıp inceledi. Sonunda yeşil ipekten göğsü çok açık bir elbiseyi alıp yatağın üzerine fırlattı. Scarlett'e doğru yürüyerek;

— Şunu çabuk giy bakalım! dedi. Bu akşam kahverengi ya da mor elbise giyilmez. Üzerinde daha ciddi bir elbise olmalı. Akıntıya karşı kürek çekmelisiniz! Aksi halde tekrar sürüklenirsiniz. Yüzünüze fazlaca alılık sürünüz. Öyle sanıyorum ki zina yaparken Museviler tarafından suçüstü yakalanan kadının yüzü bile sizinki kadar uçuk değildi. Dönünüz bakayım!

Korsesinin iplerini yakaladı ve o kadar sert çekti ki, dehşet içinde kalan Scarlett feryat etti.

— Rhett canımı acıtıyorsunuz! Ne yazık ki bu ipler senin boynuna dolanmamış!

Araba Melanie'nin evinin sokağına saptığı zaman müzik sesi işittiler. Bahçenin parmaklığının önünde durdukları zaman da evdeki neşeli gürültüyü farkettiler. Ev davetlilerle dolmuştu. Verandaya, bahçedeki fenerlerin aydınlatıldığı sıralara oturmuşlardı.

Scarlett arabada iken mendilini elinde sıkıyor ve: "Gidemem! Gidemem! Başka nereye olursa giderim, ama Melanie'nin evine gidemem!" diye düşünüyordu. "Bundan sonra Tara'ya gitmeliyim. Rhett, beni buraya getirmek için neden zorladı acaba? Melanie beni nasıl karşılayacak acaba? Ah, ben onun yüzüne nasıl bakacağım? İyisini hemen kaçayım!"

Rhett, sanki onun içini okuyormuş gibi kolundan

yakaladı ve çürütecek kadar sıkı.

— Ben hayatımda alçak bir İrlandalı görmedim. Sizin o kadar övündüğünüz cesaretiniz nerede kaldı?

— Rhett ne olur, rica ediyorum dönelim! Bak sana her şeyi açıklayacağım.

— Açıklama yapmanız için önünüzde uzun bir zaman var. İşkence çekmeniz için ise ancak bir gece. İn bakalım! Bakalım aslanlar seni parçalayacaklar mı?

Scarlett ağaçlı yoldan güçlkle çıkıyordu. Asılmakta olduğu Rhett'in kolu bir demir parçası gibi güçlü ve sağlamdı. Onun heybetli görünüşü de kendisine cesaret veriyordu. Herhalde bu insanlara göğüs gerebilirdi. Onlar da kim oluyorlardı sanki! Hepsi de kendisini kıskanan mendeburlar değil miydi? Gerekirse hepsinin ağzının payını verebilirdi. Onların sözlerine kulak asmayacaktı. Ama ortada bir Melanie vardı ki...

Scarlett, Rhett'in kolunda verandaya kadar geldi. Rhett şapkası elinde sağa sola selam veriyordu. Tam onlar salona girecekleri sırada orkestra birden durdu. Scarlett'e öyle geldi ki orada bulunan halk gittikçe çoğalıyor ve dalgalar halinde üzerine geliyor, o tam boğulacağı sırada geri çekiliyordu. Acaba herkes ona sırtını mı dönecekti? Aman canım, ne halt ederlerse etsinler, aldırış bile etmeyecekti onlara! Başını kaldırdı, gözlerini biraz kıstı ve hafifçe gülümsemeye başladı.

Henüz en yakınında bulunan kimselerle bile konuşmasına fırsat kalmadan, birinin davetli kalabalığını yararlanarak kendisine doğru ilerlediğini gördü. Salona bir sessizlik çöktü, Scarlett'in kalbi küt küt atmaya başladı. Davetlilerin kenara çekilip yol verdikleri kişi Melanie idi. Küçük adımlarla Scarlett'in yanına geldi. Ona herkesten önce hitap etmek istediği her halinden belli oluyordu. Kolunu Scarlett'in beline doladı ve tatlı bir sesle;

— Aman şekerim, bu ne kadar güzel bir elbise! dedi. Biliyor musun, bir melek gibi imdadıma yetiştin! Bu akşam India gelip bana yardım edemeyecek. Ne olur, konukları seninle birlikte ağırlayalım.

Scarlett odasına kapanınca, kendini tekrar güven altında hissetti. Elbisesinin buruşmasına aldırış etmeden boylu boyunca yatağına uzandı. Kendini parmağını oynatamayacak kadar güçsüz hissediyordu. Gözlerini kapattığı bir sırada kendini Ashley ile Melanie'nin arasında davetlileri kabul ederken gördü. Aman Tanrım ne korkunç bir şeydi bu! Bir daha böyle bir şeye katlanmaktansa Sherman'ın askerlerine göğüs germeğe razı olurdu. Bir süre sonra yatağından kalkıp soyundu. Elbiselerini sağa sola fırlattı. Odada dolaşmaya, dolaşırken de düşünmeye başladı.

Gerilmiş olan sinirleri ona ihanet ediyordu. Vücudu baştan aşağı titriyordu. Saçlarını dağıtmak istedi, firketeleri çıkarırken yere düşürdü. Aynanın karşısına oturdu. Yüzüne, dağınık saçlarına baktı. Tarağı alıp her akşam yaptığı gibi saçlarını taradı. Bir ara tarağı şakağına çarptı. Bunun nasıl olduğunu bir türlü anlamadı. Evet elleri titriyordu. Birkaç kez ayaklarının uçlarına basarak kapıya kadar gidip dışarıyı dinledi. Ama her taraf bir mezar sessizliğine gömülmüştü.

Rhett davet bittikten sonra onun arabayla eve yalnız dönmesine izin vermişti. Scarlett de bunun için Allah'a şükrediyordu. Rhett henüz eve gelmemişti. Bunun için de Allah'a şükretti. Çünkü utancı, korkusu, tir tir titremesi Rhett'in bakışlarına dayanabilmesine engel olacaktı. "Acaba Rhett nerede?" diye kendi kendine sordu. Sonra "herhalde o kadının yanındadır!" diyerek hayatında ilk kez Güzel Watling gibi kadınların olduğuna sevindi ve bunun için de Allah'a şükretti. Doğal olarak kocasının bir fahişenin evinde bulunması onun için çok ağır bir hareketti, ama elinden bir şey gelemezdi ki...

O akşam Rhett'in nerede olduğu, ne yaptığı umurunda bile değildi. Hatta onun ölüm haberini getirirler belki de çok sevinecekti. Ama Yarın! Evet yarın bu sorun tamamen bambaşka bir durumda tekrar karşısına çıkacaktı. Scarlett yarın bir bahane uyduracak, karşı saldırıya geçecek ve Rhett'in haksız olduğunu kanıtlayacaktı. Yarın, bu gecenin korkunç izleri silinecek ve o şimdi titrediğı gibi titremeyecekti.

Ashley'nin yüzünü görür gibi oluyordu. Melanie onun yanından ayrılmamakla ne büyük bir rezaleti önlemişti. "Ah ne korkunç şey bunlar!" diye düşündü. Bütün vücudu titriyordu. Üşüdüğünü sandı, üzerine bir şey almak için çevresine bakındı. Sonra "ben ne aptalım, üşüdüğüm için titremiyorum ki!" diye söylendi.

"Eğer bu akşam uyumak istiyorsam biraz içmeliyim! Hem de çokça içmeliyim!" diye mırıldandı. Sonra söylediklerini biri duymuş gibi korktu. Kalkıp geceliğinin üstüne sabahlık giydi ve hemen karanlık hole çıktı. Topuklarından çıkan gürültü evin sessizliğini bozuyordu. Merdivenin ortasına kadar inince yemek odasının kapısının aralık olduğunu ve içerisinin aydınlık olduğunu farketti. Kalbi korkudan duracak gibi oldu. "Acaba eve döndüğüm zaman orada ışık yanıyor muydu?" diye düşündü. Heyecanı ışığı görmesini engellemiş olabilirdi. Yoksa Rhett eve dönmüş müydü? Eğer Rhett orada ise canı çok istemesine rağmen konyak içmekten vazgeçecekti. Ve ona belli etmeden gerisin geriye dönüp odasına kapanacaktı. Çünkü Rhett ile karşılaşmayı hiç istemiyordu. Odasında hiç olmazsa kendini güven altında hissediyordu. Çünkü kapısını yatmadan önce muhakkak kilitlerdi.

Scarlett daha sessiz olmak için ayağından terliklerini çıkarırken yemek odasının kapısı birden açıldı ve Rhett'in silüeti görüldü. Scarlett onu bu halde hiç görmemişti. Bir mumun zayıf ışığı altında yüzü korkunçtu, vücudu da hafifçe sallanıyordu.

Rhett peltek bir sesle;

— Mrs. Butler, bana eşlik etmek istemez misiniz?

dedi.

Sarhoştı, bu her halinden belli oluyordu. Oysa ne kadar içerse içsin o daima kendine hakim olurdu. Merdivenin ortasında kocasına yakalanan Scarlett ne yapacağını şaşırdı, bir cevap veremedi. Ne kocasının çağrısına uyup aşağı iniyordu, ne de odasına kapanmak üzere yukarı çıkıyordu. Rhett kollarını ona doğru uzatarak sert bir sesle;

— Haydi gel buraya diyorum sana! dedi.

Scarlett, "çok sarhoş herhalde...Oysa çoğunlukla içtiği zamanlar çok kibar olurdu!" diye düşündü. Gerçekten Rhett içtiği zaman daha babacan olurdu ve sözleri belki insanı yaralardı, ama davranışları kesinlikle değişmezdi.

Scarlett sabahlığının göğsünü kapatıp merdivenleri inerken korktuğunu asla belli etmemesi gerektiğini düşünüyordu. Sert adımlarla yürürken Rhett ona yana çekilerek yol verdi. Ama öyle sahte bir sevgi gösterisiyle eğildi ki, Scarlett'in bütün vücudu ürperdi. Onun ceketsiz olduğunu, kravatının her iki ucunun boynundan sarktığını gördü. Tüm düğmeleri çözülmüş olan gömleğinin arasından göğsünün simsiyah kılları göze çarpıyordu. Saçları darmadağınktı, gözleri kan çanağına dönmüştü. Yemek masasının üstünde bir mum yanıyordu. Gümüş bir tepsi içinde de ağzı açık bir şişe ile birkaç bardak vardı.

Rhett, Scarlett'in arkasından odaya girerken sert bir sesle;

— Oturun! dedi.

Şimdi Scarlett'in içini bambaşka bir korku kaplıyordu. Rhett ona yabancıymış gibi geliyordu. Konuşması ve davranışları çok değişikti. Onun bu kadar kaba hareket ettiğini hiç anımsamıyordu. Rhett özellikle kaba davranmak için kendini zorluyor gibiydi.

Rhett:

— Eve gelmek bayağılığında bulunmuş olmam, sizin yatmadan önce bir bardak içki içmenizi engellemesin! Bardağı doldurayım mı? dedi.

Scarlett, sesine sert bir tavır vermeye çalışarak;

— Hayır istemiyorum! dedi. Gürültü işittim de, onun için kalkıp geldim.

— Haydi canım, hiçbir şey işitmiş değilsiniz. Eğer burada olduğumu bilseniz kesinlikle gelmezsiniz. Odanızda bir aşağı, bir yukarı dolaştığınızı işittim. Canınız içki içmek istediği için aşağı indiniz. Haydi sıkılmayın!

— İstemi...

Rhett ani bir hareketle şişeyi eline aldı ve bir bardağa içki koydu. Ağzına kadar dolu olan bardağı sert bir biçimde Scarlett'e uzatırken içkinin bir bölümü masaya döküldü.

— İç şunu! Vay canına amma da titriyorsun ha! Hava o kadar soğuk mu? Haydi nazlanmayı bırak da, iç şunu! Gizlice kafa çektiğini biliyorum. Hem de ilaç kaşığı ile içmediğini de biliyorum. Sana ne zamandan beri hileli yollara sapmamamı, içki içmemeni söyleyecektim. Artık umurumda değil; içersen iç, bana ne! Canın ne isterse onu yap!

Scarlett, kendisine uzatılan bardağı geri çevirmesi gerektiğini düşündü ve içinden Rhett'e lanet okuyarak aldı. Rhett onun aklından geçenleri gayet iyi anlıyor, biliyor, seziyordu. Oysa Scarlett bütün sırlarını ondan gizlemek istiyor ve buna çaba gösteriyordu. Ama ne yapsa boştu!

Rhett, bir kez daha sert biçimde sanki emir verir gibi bağırdı:

— İçin diyorum size!

Scarlett bardağı hızla ağzına götürdü ve tıpkı babası gibi bir dikişte içti.

Rhett onun içki içişini kanlı gözlerle izledi ve;

— Oturun! dedi. Sizinle biraz konuşmak, birçok kibar kimselerin katıldığı bu akşamki davetten söz etmek istiyorum.

Scarlett korktuğunu belli etmemeye özen göstererek;

— Sarhoşsunuz! Ben gidip yatacağım. Uykum var benim! diye cevap verdi.

— Sarhoşum ama gece yarısından sonra dut gibi olacağım. Şimdi yatmanıza izin vermiyorum. Oturun bakalım! Sesi sakın bir insanın konuşmasını andırıyordu, ama görünüşü avının üstüne atlamaya hazırlanan bir aslandan farksızdı. Ağzından çıkan her sözcük Scarlett'in yüzüne bir kırbaç gibi şaklıyordu. Ne yapacağını şaşırdı. Öyle şaşkın şaşkın ayakta dururken, Rhett birden ona yaklaşip canını acıtırcasına elini sıktı ve sonra onu yavaşça itti. Scarlett acıyla inleyerek yanındaki sandalyeye kendisini bıraktı. Hayatında bu kadar korktuğunu anımsamıyordu.

Rhett ona doğru eğildi. Scarlett onun yüzünde kızgınlığın neden olduğu kırmızılığın daha da artmış olduğunu ve gözlerindeki ifadenin korkunç bir hal aldığını gördü. Rhett'in bakışlarında anlayamadığı ve bir anlam veremediği, öfke ve acıdan pek farklı olmayan bir şeyler vardı. Scarlett çekine çekine ona uzun süre baktı. Neden sonra Rhett onun karşısındaki bir sandalyeye oturdu ve kendi bardağını doldurdu.

Rhett içkisini ağır ağır yudumlarken bardağın üzerinden ona bakıyordu. Yemek odasında kısa süren sessizliği Rhett'in kahkahası bozdu. Scarlett bir irkildi ve bütün vücudunun yeniden titrediğini hissetti.

— Bu akşamki davet, eğlenceli bir komedi gibiydi, öyle değil mi?

Scarlett cevap vermedi ve gücünü toplayıp kendine gelmeye çalıştı. Rhett devam etti:

— Evet hoş bir komediydi. Bütün kahramanları tamamdı ve herkes rolünü başarıyla onuyordu. Kent halkı suçlu kadını taşlamak için toplanmıştı. Namusu ayaklar altına alınan koca, eşini mertçe savunuyordu. Kadın ise bütün suçunu namus perdesiyle örtmeye çalışıyordu. Aşıka gelince...

Sözün Ashley'ye geldiğini farkedenden Scarlett ayağa kalkarak;

— Rica ederim! dedi.

— Durun canım! Bu akşam konuşmak sırası ben-de! Çok hoştu doğrusu... Aşıka gelince... O aptal gibi

çevresine bakınıyor ve 'yer yarılrsa da içine girsem!' diye düşünüyordu. Nefret edilen bir kadının kocasını baştan çıkarmak çok güzel bir şeydi; ama bu zavallı kadının bütün suçları üzerine alması daha da güzeldi. Öyle değil mi? Oturun bakayım!

Scarlett çaresizdi, Rhett'in isteğine uydu, oturdu.

— O zavallı kadının, sizin ve Ashley'nin hakkında ne düşündüğünü merak ediyorsunuz... Eğer olayı duymuşsa neden böyle davrandığını anlamaya çalışıyorsunuz. Belki de kendini harcayarak görünürdeki durumu kurtarmaya çalıştığını düşünüyorsunuz. Sizi çirkeften kurtarmasına rağmen, onun bir aptal olduğunu sanıyorsunuz. Ama bir...

— Dinlemiyorum artık sizi...

— Yooo, dinleyeceksiniz! Size, sizce belirsiz ve karanlıkta olan bazı konuları aydınlatacak bir iki şey söyleyeceğim. Mrs. Melanie bir aptaldır. Ama sizin sandığınız ve sizin düşündüğünüz aptallardan değildir. Birinin olayı ona haber verdiği belli oluyor, ama onun söylenenlere inanmadığı da gayet iyi anlaşılıyor. Gerçek bütün çıplaklığı ve tüm ayrıntılarıyla gözlerinin önüne serilse bile, Mrs. Melanie yine de inanmayacaktır. Çünkü onun sevdiği insanlara, böyle bir suçu yüklemeyecek kadar soylu bir ruhu vardır. Ashley'nin ona nasıl bir yalan uydurduğunu bilmiyorum... Ama şu bir gerçek ki, Melanie hem Ashley'yi seviyor, hem de sizi. Sizi niçin sevdiğini ise bilmiyorum.

— Eğer bu kadar çok sarhoş olmasaydınız size her şeyi açıklardım. Ama şimdi...

— Sizin açıklamalarınız beni hiç ilgilendirmez. Çünkü ben gerçekleri sizden çok daha iyi biliyorum. Bu komedinin en çok hoşuma giden yanı da, birçok günahımdan dolayı yatağınızdan beni yoksun bırakmanıza karşılık, kalbinizde Ashley ile ilgili suç dolu birtakım arzular beslemenizdir. "Kalpte arzular beslemek!" Çok güzel bir cümle değil mi? Bu komedide gayet güzel cümleler var, siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

"Rhett acaba hangi komediden söz ediyordu?" diye düşündü, ama Scarlett'in kafası çok perişan bir durumdaydı. Ne düşündüklerini sonuçlandııyordu, ne de sonuçlara bir anlam verebiliyordu. O yalnızca Rhett ile göz göze gelmemeye çalışıyor ve yarı karanlık olan çevresine, ürkek ürkek bakıyordu.

— Narin vücudunuzun kaba davranışlarıma tahammülü olmadığı için beni odanızdan attınız, değil mi? Çünkü çocuk istemiyordunuz. İşte bu durum karşısında kalbim paramparça oldu. Arzularımı başka yerlerde teselli etmeye çalıştım. Bunun üzerine siz de Mister Wilkes'ı baştan çıkardınız. Canım bu adama da bir türlü akıl erdiremiyorum. Çünkü hem karısına karşı olan manevi başlılığını koruyamıyor, hem de kendi cismine işkence ediyor. Neden bir karar vermiyor acaba? Ondan çocuklarınız olsa reddetmezsiniz değil mi? Üstelik bu çocukları, benim evlatlarım diye bana yutturmaya da kalkarsın öyle değil mi?

Scarlett daha fazla dayanamayarak yerinden fırladı. Rhett de onun kanını donduran o ünlü kahkahasıyla gülmeye başladı. Sonra Scarlett'i zorla oturttu ve ona doğru eğildi. İri esmer ellerini açıp kapayarak;

— Şunlara bakınız şekerim! dedi. Hiçbir vicdan azabı duymadan, seni bunlarla paramparça edebilirim. Eğer bu Ashley'yi kafanızdan söküp atmaya yarayacaksa bir an bile duraksamam. Ama değmez! Bu nedenle Ashley'yi bir daha düşünmemeniz için başka bir yol izleyeceğim. Nasıl mı? Göstereyim: İşte böyle başınızı iki elimin arasına alırım. Sonra kafatasınızı bir ceviz kırar gibi kırarım. Böylece belleğinizden Ashley denen o adam yok olur gider.

Güçlü ellerini Scarlett'in başına koymuştu. Parmakları onun dağınık saçlarının arasında yılan gibi dolaşıyordu. Okşuyor muydu, yoksa canını mı acıtırıyordu, belli değildi. Scarlett'i kendisine bakmaya zorladı. Scarlett karşısında alkolün etkisiyle o kadar çok değişmiş bir adam gördü ki, bu kişinin bir yabancı olmasından korktu. Scarlett hayatı boyunca hiçbir zaman pa-

niğe kapılıp gücünü kaybetmemişti. Birden kendini toparladı. Yeşil gözleri alev alev parlıyordu.

— Sarhoş herif çek ellerini! diye bağırdı.

Rhett kendisinden beklenmeyecek bir hareketle ellerini hemen çekti. Hayretler içinde kalmıştı, tekrar bardağını içkiyle doldurup bir hamlede boşaltıverdi.

— şekerim ben zaten ne zamandan beri kafanızın hayranıydım. Hele şimdi siz şu duvara bu kadar yakinken ona daha da hayran oluyorum.

Scarlett sabahlığının göğsünü telaşlı bir biçimde kapattı. Ah bir odasına kaçabilse ve kapısını kilitleyebilseydi. Ama bu canavar herifin haddini bildirmek de gerekiyordu. Dizlerinin titremesine rağmen yavaşça kalktı, sabahlığının bacaklarına gelen bölümünü kapadı ve yüzüne dökülen saçlarını topladı. Sonra sinirlenmiş olmasından dolayı titreyen sesini sertleştirerek;

— Butler, heveslenmeyiniz duvara pek yakın değilim! dedi. Kafamı orada patlatmak sanırım güç olacaktır. Eğer bunu yapacak kadar, kendinizi babayığıt sanıyorsanız çok aldanıyorsunuz demektir. Çünkü siz sarhoşsunuz, siz bir yabanisiniz. Hayatınızı bugüne kadar hep aşağılık kadınlarla geğirdiğiniz için herkeste ve her şeyde kötölük görüyorsunuz. Siz Ashley'yi anlayacak durumda değilsiniz, beni de anlayamadınız. Sizin yaşantınız daima çirkef içinde geğmiş, bu yüzden soylu davranışlar size bir şey ifade etmiyor. Anlayamadığınız her şeyi, benzetmek isteyip de benzeyemediğiniz herkesi kıskanıyorsunuz. Geceniz hayırlı olsun!

Birden dönüp kapıya doğru yürüdü. Ama tiz bir kahkaha onu olduğu yere çiviledi. Arkasına baktığı zaman Rhett'in kendisine doğru sallana sallana geldiğini gördü. şimdi gülünecek ne vardı ortada? Bu uğursuz kahkahasını kesmeliydi. Rhett onu omuzlarından yakaladı ve adeta ellerinin arasında hapsetti.

— Gülmeyiniz artık! Gülünecek bir şey yok!

— Gülüyorum! Çünkü beni üzüyorsunuz!

— Sizi üzüyor muyum? Ben sizi üzüyorum, öyle mi? Siz kendi kendinizi üzüyorsunuz.

— Evet şekerim, beni üzüyorsunuz! Benim ne kahkahama tahammül edebiliyorsunuz, ne de sana acıma-ma... Söyle bana doğru değil mi?

Kahkaha atmayı kesti ve kollarını Scarlett'in omuzlarına öyle bastırdı ki, bu ağırlığı taşıyamayarak sendeledi ve canı yandı. Rhett'in yüz ifadesi de birden değişti. Scarlett'in yanına iyice sokulmuştu. Nefesine ve viski kokusuna tahammül edemeyerek başını çevirdi.

— Demek ben kıskancım, öyle mi? Pekiyi bana söyleyebilirmisiniz, neden kıskanç olmamalıymışım? Elbette Ashley'yi kıskanıyorum. Niçin kıskanmayayım? Haydi söyleyin bana! Tamam tamam açıklama falan istemiyorum. Beni vücudunuzla aldatmadığınızı biliyorum. Bunu söylemek istiyordunuz, değil mi? Evet anladım. Ben bunun yıllardan beri farkındaydım. Şimdi de, nasıl bildiğimi merak ediyorsun, değil mi? Basit! Ashley'yi ve onun ilkelerini bilirim. Onun namuslu ve kibar bir insan olduğunu da biliyorum. Sakın senin ve benim hakkımızda da böyle şeyler söyleyeceğimi sanma. Zaten ne önemi var. Siz ve ben kibar insanlar değiliz! Beş paralık da onurumuz yok! Doğru değilmi? Zaten işlerinizin bu kadar çabuk ve büyük gelişmesi de bu nedenden ileri gelmiyor mu?

— Bırakın beni gitmek istiyorum. Hakaretlerinize tahammülüm kalmadı.

— Size hakaret etmiyorum. Hatta sizin bedensel erdeminizi övüyorum. Ama görüyorsunuz ki faka basmadım. Çünkü erkeklere enayi gözüyle baktığınızı çok iyi biliyorum.

Scarlett'in ağzı açık kaldı, korkusu ve şaşkınlaştığı yüzünden belli oluyordu.

— Çok garip doğrusu! Bu insana hayalet öykülerini anımsatıyor. İki kişinin bulunması gereken bir yatağa, üç kişi giriyor. Rhett, Scarlett'in omuzlarını ileri geri sarstı. Hıçkırığı tuttu ve gülümsedi.

— Evet, bana sadık kaldığınızı biliyorum. Çünkü Ashley sizi reddetti. Bununla beraber vücudunuzu onunla bölüşecek değildik! Kadınların şu küçücük vücutlarının ne olduğunu bilirim. Ama ona bırakmak is-

temediğim kalbiniz ile, namus ve terbiye nedir bilmeyen şu kalın kafanızdır. O aptal adam sizin kafanıza önem vermiyor, ben de vücudunuzu önemsemiyorum. İstediğim bütün kadınlarla kendime eşi bulunmaz bir ziyafet çekebilirim. Ama ben sizin kalbinize ve kafanıza hayranım. Onlara hiçbir zaman sahip olamayacağımı da biliyorum. Tıpkı sizin de asla sahip olamayacağınız Ashley'nin ruhu gibi!... İşte beni üzmenizin nedeni bu.

Scarlett; korkmasına, kaygılanmasına ve şaşkınlığına rağmen Rhett'in söylediklerinden etkilendi ve üzüldü.

— Demek benim yüzümden üzülmüyorsunuz! Öyle mi?

— Evet Scarlett, öyle! Çünkü sen bir çocuktan farksızsın! Sen gökyüzündeki yıldızları isteyen bir çocuksun. Ona yıldızları verseler, o ne yapar? Sen de Ashley ile ne yapacaksın? Mutluluk elinizin altındayken, onu itip belirsiz bir mutluluğun peşinden koşuyorsun Scarlett... Üzülmüyorum; çünkü sen bir delisin! Birbiri için yaratılmış iki varlığın dışında mutluluk olmayacağını biliyorsun. Eğer ben ölsem, Mrs. Melanie de ölse o zaman Ashley ile birleşip mutlu olacağını mı sanıyorsun? Bana inan, mutlu olamazsın. Sen kitapları, şiiri, müziği ve güzel sanatları nasıl anlamazsan onu da anlayamazsın. Oysa sen biraz çaba gösterseydin biz o kadar çok mutlu olurduk ki... Çünkü birbiri-mize o kadar çok benziyoruz ki...

Sen ve ben aynı kalıpta, aynı ruhta iki başıboş insanız. Kafamıza bir şey koyduk mu, elimizden kurtulması mümkün değildir. Çok mutlu olurduk Scarlett. Çünkü seni seviyorum ve Ashley'nin anlayamacağı biçimde anlıyorum. Eğer o seni anlarsa, senden hemen nefret eder. Seni anlayamayan ve senin de onu anlama imkanı olmayan bir adamın peşinde neden koşup duruyorsun. Ben de doğal olarak şekerim, orospuların peşinde koşarım ve koşacağım.

Rhett, Scarlett'i birden bıraktı. Bir bardak daha viski içmek için masaya doğru gitti. Scarlett kocasının

güçlü ellerinin altında uyuşan omuzlarını ovdu, sonra bir an hareketsiz kaldı. Kafasından birtakım düşünceler yıldırım hızıyla geçiyordu. Ama hiçbirini irdeleyecek durumda değildi. Rhett onu sevdiğini söylemişti, ama bu gerçek miydi bakalım? Kim bilir, belki de o korkunç alaylarından biri olabilirdi. Pekiyi Ashley için söyledikleri... Gökyüzündeki yıldızlar... Yıldızlar için ağlayan çocuk...

Birden arkasından sanki cinler kovalıyormuş gibi hızla koşarak koridora daldı. Hiç olmazsa odasına çıkardı. Az kaldı ayak bileğini incitiyordu. Terliklerinden biri ayağından çıkar gibi olmuş, o da yan basmıştı. Terliklerini tamamen çıkarmak için bir an durdu. İşte o sırada Rhett bir kedi çevikliğiyle onun arkasından yetişmişti; şimdi alkol kokan soluğu Scarlett'in ensesini yalıyordu. Sabahlığını açtı ve iri elleriyle Scarlett'in çıplak göğüslerini yakaladı.

Rhett:

— Hayır hayır, bu gece onu bulamayacaksın! Çünkü yatağımızda üç değil, iki kişi olacağız! dedi.

Scarlett'i kaldırdı, kollarına aldı ve merdivene doğru yürümeye başladı. Onun başını, kıllı göğsünde adeta eziyordu. Scarlett onun kalbinin çok hızlı çarptığını duyuyordu. Onu kollarının arasında tutan bir yabancı, bir çılgın ya da bir canavardı sanki... Rhett canını acıtıyor ve onun vücudunu sıkmaya devam ediyordu. Scarlett çıldıracağını sandı. Daha fazla dayanamadı ve korkup bağırmaya başladı. Rhett basamakları yalpalarak çıkmaya çalışıyordu. Her yer karanlıktı.

Scarlett ölüm kadar korkunç karabasanların içinde mahvolmuş gibiydi. Boğuk boğuk feryat ediyordu. Rhett merdivenin son basamağına gelince durdu. Bu sırada Scarlett'in vücudunu bir mengene gibi sıkkan kolları gevşedi ve onu öpmeye başladı. Scarlett karanlıktan başka bir şey göremiyor ve dudaklarını emen Rhett'in dudaklarından başka şey düşünemiyordu.

Koskoca adam fırtınaya tutulmuş bir yaprak gibi titriyordu. Ateş gibi yanan dudakları Scarlett'in ağzını

birakmış şimdi sabahlığın kaydığı yerlerde çılgın bir arzuyla dolaşıyordu. Bu arada Rhett, Scarlett'in anlamadığı bir şeyler mırıldanıyordu. Dudakları, Scarlett'te o zamana kadar hiç hissetmediği birtakım isteklerin uyanmasına neden oldu. Scarlett konuşmak için ağzını açtığı sırada Rhett'in dudakları buna imkan vermedi.

Scarlett'in içinde, o zamana kadar bilmediği bir arzu yanmaya başladı. Bütün vücudu alev alev yanıyordu. Neşeden, zevkten, korkudan delireceğini sandı. Her yanı tir tir titriyordu. Scarlett büyük bir ihtirasla kendini onun güçlü kollarına, doymak bilmeyen dudaklarına ve bir sel gibi aktığını hissettiği kaderine bıraktı. Hayatında ilk kez kendisinden güçlü, arzularına boyun eğdiremeyeceği ve onu oyuncağı yapamayacağı bir erkekle karşı karşıya olduğunu anladı. Kollarını onun boynuna dolarken ince dudaklarını ateş gibi yanan dudaklarına adeta yapıştırdı. Şimdi Scarlett'in vücuduna, dudaklarından itibaren bir ateş seli yayılıyordu.

Onlar kendilerini çevreleyen karanlığa aldınış etmeden yollarına devam ettiler.

*

* *

Scarlett ertesi sabah uyandığı zaman Rhett'in gitmiş olduğunu gördü. Yanındaki yastık buruşmamış olsaydı bir rüya gördüğünü sanacaktı. O gece olan şeyleri anımsayarak utandı ve yüzü kızardı. Yorganı çenesine kadar çekip odaya dolan güneş ışınlarını seyre daldı. Birbirinden kopuk düşüncelerine bir düzen vermeye çalıştı.

Aklı ilk önce iki düşünceye takıldı. Yıllarca Rhett ile beraber yaşamış, onunla aynı yatağı paylaşmış, aynı sofrada yemek yemiş, bazen onunla sevişmiş bazen kavga etmiş ve üstelik ona bir çocuk vermişti... Ama bütün bunlara rağmen onu tanıyamıyordu. O, karanlıkların içinde kendisini sürükleyen bir yabancıydı.

Scarlett'in bu zamana kadar onun varlığından bile haberi yoktu. Şimdi ondan nefret etmek ya da tiksirmek istese bile bu artık mümkün değildi. Bu adam ona hakaretler yağdırmış, kalbini parçalamış, bir de hiçbir şeyi umursamaksızın birlikte çılgın bir gece geçirmişti. Ama Scarlett bu olup bitenlerden kıvanç duyuyordu. Oysa utanması ve kendisini bilinmeyen bir aleme sürükleyen o geceden nefret etmesi gerekirdi. Bir kadın böyle bir geceden sonra utan-cından başını asla kaldıramazdı. Ama onda utançtan çok; insanı sarhoş eden ve bütün bir evreni bir yana itip eşsiz bir zevk alemine götüren o gecenin anısı yaşıyordu.

Demek Rhett onu seviyordu, bunu kendisi açıkça söylemişti. Zaten Scarlett'in de bu konuda kuşkulanması çok yersizdi. Doğrusu bütün gece boyunca yaşadıkları pek inanılacak gibi gelmiyordu ona... O zamana kadar gayet soğuk ilişkide bulunduğu bu sert adamın, onu böyle sevmesi akıl alacak bir şey değildi. Bu konuda ne yapması gerektiğini bilmiyordu ama ortaya çıkan bu durumdan çok memnun olduğu da attığı kahkaha-dan belli oluyordu.

Bir zamanlar bu adamın kabalığını kırbaçlamak ve ona gereken dersi vermek için kendisini ona sevdireceğine ilişkin yemin ettiğini unutmuştu. Bu tasarısının hiç ummadığı bir anda gerçekleşmesi onu çok neşelendiriyordu. Gerçi bütün bir gece Rhett'in isteklerine boyun eğmişti, ama onun tüm zayıf yanlarını da öğrenmişti. İşte artık onu nasıl yola getireceğini çok iyi biliyordu.

Dün akşama doğru geçen olayı anımsayarak onunla nasıl yüz yüze geleceğini düşündü. İçini, kendisini pek rahatsız etmeyen bir duygu kapladı. Kendi kendine "genç bir evli gibi, heyecan doluyum... Bu da Rhett'in sayesinde!" diye düşündü ve sinirli bir biçimde kahkaha attı.

Ortada bir terslik vardı. Rhett ne öğle yemeğinde, ne de akşam yemeğinde görünmüştü. Gece oldu... Rhett yine yoktu... Bitmek bilmeyen uzun bir gece bo-

yunca Scarlett, kulağı kirişte kapıda bir anahtar sesi duymayı bekliyordu. Ama Rhett gelmedi. Çok garip; ikinci günde de ortaya çıkmadığı gibi, kendisinden bir haber bile alınamadı.

Scarlett kaygı ve hayal kırıklığının etkisiyle çıldırarak gibi oldu. Bankaya gitti ama onu bulamadı. Mağazaya uğradı, karşısına çıkan herkese çattı. Çünkü kapı ne zaman aralansa kalbi heyecanla çarpıyor ve Rhett'in geldiğini sanıyordu. Gelenin o olmadığını anlayınca da çevresindekilerle dalaşıyordu. Odun deposuna gitti ve Hugh'a da öyle sert davrandı ki zavallı adam bir odun yığınının arkasına saklanmak zorunda kaldı. Ama Rhett hâlâ görünürlerde değildi.

"Arkadaşları belki Rhett'in nerede olduğunu bilirler!" diye düşündü, ama onlara soracak kadar küçülmeyi göze alamadı. Uşakların bir şeyler bildiklerini sezdiği halde, onlara da soramıyordu. Zencilerin her şeyden haberleri olduğunu çok iyi biliyordu ama onların bilgilerinden yararlanmayı kendine yediremiyordu. Dadi'nın sessiz duruşu pek doğal değildi. İhtiyar kadın Scarlett'e zaman zaman göz ucuyla bakıyor ve bir şey söylemiyordu.

Üçüncü günün sabahında Scarlett polise haber vermeyi düşündü. Belki de başına bir kaza gelmişti. Belki atı ürkmüş ve bir uçuruma yuvarlanmıştı... Ah ne kötü şeyler aklına geliyordu. Kim bilir, düşünmesi bile çok korkunçtu alma belki de ölmüştü...

Scarlett kahvaltısını acele acele yedikten sonra şapkasını giymek üzere odasına çıktı. O sırada merdivende ayak sesleri işitti. Heyecandan titremeye başladı, kendini yatağının üstüne attı. Tam bu sırada odaya Rhett girdi. Sinekkaydı traş olmuştu, çok doğal bir hâli vardı. Ama gözlerinin kıpkırmızı oluşundan şu son iki günde çok içtiği anlaşıyordu.

Sanki olağanüstü bir durum yokmuş gibi;

— Merhaba! dedi.

İki gün ortada gözükmedikten sonra nasıl olur da böyle kayıtsız davranabilirdi? Birlikte geçirdikleri o

ateşli geceyi unutmuş muydu acaba? Buna imkan var mıydı? Ama... Ama... Scarlett'in kafasında korkunç bir şey belirdi: Ama o böyle sınırsız sevişmelerle geçen gecelere ya alışıkta...Scarlett bir süre ağzını açıp da bir şey söylemedi. Onun için hazırladığı güzel sözlerin hepsini unuttu. Gülümsemek, nazlanmak bile aklına gelmedi. Rhett odanın ortasında ayakta duruyor ve gayet sakin bir biçimde purosunu tüttürüyordu.

— Nerede? Neredeydiniz?

— Sakın bilmiyorum demeyin! Çünkü bütün kent halkı biliyor. Atasözünü bilirsiniz değil mi? "Karı, gerçeği en son öğrenir!"

Rhett atasözünü şu andaki duruma göre ters yüz ederken; Scarlett'in heyecanını, üzülmüş olmasını, korkmasını, kaygılanmasını hiç umursamıyordu.

— Ne demek istiyorsunuz Allahaşkına?

— Önceki akşam Güzel Watling'in evini polis bastıktan sonra...

— Gevezelik etmeyin... Ne, demek sen... Sen oradaydın, öyle mi?

— Elbette! Başka nerede olabilirdim? Merak etmediğinizi umarım!

— Demek beni bu kadın için... Ah!...

— Haydi şekerim! Şimdi bana ihanete uğramış kadının cilvesi yapmayın! Watling'in hakkında ne düşündüğünüzü epey zamandan beri biliyorum.

— Demek benimle birlikte olduktan sonra oraya gittin! Oraya... O kadına gittin!

— Şekerim bırakın artık bu konuyu! Son görüşmemiz sırasında sana karşı kaba davrandığımı biliyorum. Bundan dolayı özür dilerim. Ama vücudunuzdan saçılan zevkle gönlümü o kadar gıcıkkladınız ki... Nasıl zevk duyduğumu anlatmamı ister misiniz?

Scarlett, yatağına uzanmak ve hıçkıra hıçkıra ağlamak istedi. Rhett hiç değişmemişti, o hep aynı küstah adamdı. Onun kendisini sevdiğini düşünmekle ne büyük bir aptallık etmişti. Bir anlık cinsel zevk, onu kör etmişti. Demek bu yalnızca iğrenç bir sarhoş komedi-

sinden başka bir şey değildi. Onu gafil avlamış ve onunla Güzel Watling'in sermayelerinden herhangi biriyle yaptığı gibi cinsel arzularını tatmin etmişti. Şimdi de tekrar eski küstah haline bürünmüştü. Scarlett ağlamamak için büyük çaba harcadı ve kendini toparladı. Ne hissettiğini Rhett'e belli etmemeliydi. Eğer öğrencek olursa artık alay eder dururdu. Scarlett onun gözlerinin içinde o her zamanki alaycı ve her şeyi öğrenmek isteyen ifadeyi gördü. Hayır Rhett, bu sefer hiçbir şeyi öğrenemeyecekti. Scarlett, soğuk bir tavır takındı.

— Bu kadınla aranızda bir ilişki olduğundan kuşkulanıyordum zaten!

— Yalnızca kuşkulaniyor muydunuz? Merakınızı gidermek için neden benden bir açıklama yapmamı istemediniz? Odalarımızı ayırdığımız günden beri onunla yaşıyorum.

— Bir de bana bu aşağılık hareketinizden kıvanç duyarak söz ediyorsunuz. Oysa ben sizin karınız ve...

— Nefretinizden beni uzak tutunuz! Faturaları ben ödedikten sonra, gerisini hiç dikkate alır mısınız? Bu son günlerde bir melek gibi hareket etmediğimi de çok iyi biliyorsunuz. Şimdi gelelim sizin karılık rolünüze... Bonnie doğduktan sonra bana bir hayli sınırlamalar getirdiniz, öyle değil mi? Scarlett siz iyi bir yatırımcı değilsiniz. Bu konuda Watling ile daha çok şansım varmış.

— Yatırımcı mı? Ona yoksa paranı!...

— İyi dinle, çünkü bundan daha güzel bir deyim olmaz: Sermayedar bendim. Watling iş bilen bir kadındır. Onun bu işi nasıl yapacağını görmek istiyordum. Yalnız bu evi açmak için parası yetmiyordu. Elinde pek az parası bulunan bir kadının mucizeler yaratacağını bilirsiniz. Bakın bu konuda sizi örnek olarak ele alalım.

— Demek beni bu kadınla kıyaslıyorsun!

— Şekerim ikiniz de iş kadınısınız. Başarılı da oluyorsunuz. Elbette Watling sizden daha değerli, çünkü

çok iyi bir kalbi var. Üstelik iyilik yapmayı seven, cana yakın ve kendine güvenilen bir kadın.

— Defolup gider misin buradan?

Rhett, yavaş yavaş kapıya doğru yürüdü. Scarlett, "beni böyle nasıl aşağılar!" diye düşündü. Kalbi duyduğu öfke, çektiği acıdan dolayı hızlı hızlı çarpıyordu. O herkes tarafından lanetlenen bir genelevde zevkli dakikalar geçirirken, Scarlett onu bekliyordu... Sonra içini kemiren kaygıyı anımsadı.

— Çıkın bu odadan ve bir daha da ayağınızı atmayın buraya... Size bunu bir kez daha söylemiştim, ama anlayacak kadar kibar davranmadınız. Bugünden sonra kapımı kilitleyeceğim.

— Hiç zahmet etmeyin!

— Evet, kapımı kilitleyeceğim. Geçen akşamki sarhoş ve iğrenç hareketinizden sonra...

— Söyle şekerim, söyle! Ama söylediğin kadar iğrenç değildi herhalde!...

— Defolun!

— Kızmayın canım, gidiyorum. İnanın ki bir daha sizi rahatsız etmem. Aramızda her şey bitti artık. Haa... Şunu da söyleyeyim: Eğer hareketimi onur kırıcı olarak kabul ediyorsanız boşanmakta serbestsiniz. Yalnız Bonnie'yi bana verin, size hiçbir zorluk çıkartmam.

— Boşanarak ailemin onurunu lekelemek istemem.

— Ama Mrs. Melanie ölürse ailenizin onuruna leke sürmekte hiç duraksamazsınız, değil mi? Boşanmak konusunda göstereceğiniz aceleciliği düşündükçe sırtımdan soğuk terler dökülüyor.

— Defolup gidecek misiniz artık?

— Evet gidiyorum. Ben de zaten bunu söylemeye gelmiştim. New Orlean'a ve Charleston'a gideceğim. Uzun bir seyahat olacağını sanıyorum. Bugün hareket ediyorum.

— Ah!

— Bonnie'yi yanıma alacağım. Şu açıkgoz Prissy'ye söyleyin de, o da hazırlansın. Onu da götüreceğim.

— Bonnie'yi götürmenize izin vermem!

— Mrs. Butler bu çocuk bana da aittir sanırım. Onu babaannesine götürmemin herhalde bir sakıncası yoktur. Bu sizin canınızı da sıkımlıdır.

— Yaaa, babaannesesi demek! Benim böyle yalanlara karnım tok. Her akşam zil zurna sarhoş olup bu yavrucuğu da Güzel Watling'in evine benzeyen yerlere götürceksin değil mi?

Rhett, öfkelenerek purosunu yere attı; halıdan yarı kokuları yayılmaya başladı. Öfkeyle dolu gözlerini Scarlett'in yüzüne dikti;

— Eğer erkek olsaydın bu sözlerinden dolayı seni gebertirdim. Erkek olmadığına göre... Tek istediğim şimdi çeneni tutmandır. Kızımı böyle yerlere götürceğimi de nereden çıkarıyorsun? Aman Tanrının, ne aptal kadınsın sen! Bir de sürekli anne şefkatinden söz eder durursun. Yemin ederim ki bir kedi bile senden daha şefkatlidir. İster misiniz, evlatlarınıza ne yaptığınıza bakalım? Wade ile Ella'nın üstüne bir afet gibi çullanıyorsunuz. Mrs. Melanie olmasaydı zavallı çocuklar sevginin ne olduğunu öğrenemeyeceklerdi. Benim Bonnie ile ilgilenmeyeceğimi sanma. Kızımı; Wade ile Ella'ya yaptığın işkenceleri ona da yapasın diye, onu senin yanında bırakacağımı sanıyorsan aldanıyorsun. Hayır asla, kızımı sana emanet etmem! Haydi söyleyin de eşyalarını hazırlasınlar. Bir saat sonra götürceğim onu. Eğer dediğimi yapmayacak olursanız geçen gece yaptıklarımı arar duruma düşersiniz. Size iyi bir dayak atmayı uzun süredir düşünüyorum zaten...

Rhett, Scarlett'e cevap verecek zaman bırakmadan hızla çıkıp gitti. Scarlett onun holden geçtiğini ve çocukların odasına girdiğini duydu. Çocuklar onu neşe içinde bağırarak karşıladılar. Scarlett, Ella'nın sesini bastıran Bonnie'nin ince sesini tanıdı:

— Baba neredeydin?

— Küçük Bonnieciğim kürk yapmak için tavşan avına çıkmıştım. Haydi gel, öp bakalım babanı... Ella gel, sen de öp!

Melanie eliyle Scarlett'in ağzını kapatarak;

— Şekerim, hiçbir şey açıklamana gerek yok! Söyleceklerinin hiçbirini dinlemem! Aramızda bir açıklamaya gerek duymak hem Ashley, hem sen ve hem de benim için onur kırıcıdır. Bakın, biz üç asker gibiydik. Hep beraber, hep yan yana mücadele ettik. Ashley ile aranda bir şey olduğuna inanacak kadar aptal değilim. Şunu bil ki Ashley'yi anlayan tek kişi var, o da benim! Senin Ashley'ye, Beau'ya ve bana yaptığın iyilikleri unuttur muyum hiç? Sana; yalnız benim hayatımı kurtardığın için değil, her üçümüzü de açlıktan kurtardığın için minnet duyuyorum. Yankee askerinin atının arkasından gidişini hâlâ görür gibi oluyorum. O sahne hiçbir zaman aklımdan çıkmadı, çıkmayacak. Yalınayaktın, ellerin de kanlanmıştı. Bunu yalnız benim çocuğum için ve açlıktan ölmeyelim diye yaptın. Evet senin bu özverili davranışlarını daima anımsadım, yaşadığım sürece de unutmayacağım. Nasıl olur da senin gibi birinin hakkında uydurulan bir yalana inanırım. Hayır Scarlett sus rica ederim. Hiçbir şey söylemek zorunda değilsin.

Scarlett hayretten donakalmıştı.

— Pekiyi ama! diye kekeledi.

Rhett gideli bir saat kadar olmuştu. Bonnie ile Prissy'yi de götürmüştü. Scarlett'in umutsuzluğuna bir de utanç ile öfke eklenmişti. Bu arada kendini Ashley'ye ve Melanie'nin iyi davranışına karşı suçlu hissediyordu. Artık bu işkencelere dayanma gücü kalmamıştı. Eğer Melanie, India ile Archie'ye inanmış ve davette onu görmemezlikten gelmiş olsaydı başını dik tutar ve elindeki bütün silahlarla herkese karşı saldırıya geçerdi. Ama şimdi Melanie'nin rezaletle kendisinin arasına bir kalkan gibi girdiğini görünce her şeyi itiraf etmekten başka çaresi kalmadığını düşündü.

Yıllardır derin bir uykuya dalmış olan ve bir zamanlar katolik inançlarıyla beslenen vicdanı yavaş yavaş kendine geliyor ve ona "günahlarını itiraf et, tövbe et!" diyordu. Anne Ellen da bu konuda aynı dinsel terbiyeyi vermişti. Evet Scarlett ruhuna çöken karanlığı uzaklaştırmak, sessizliğe ve huzura kavuşmak için her şeyi itiraf edecekti. Ama böyle davranırsa Melanie'nin yüzündeki samimi ifade hemen kaybolacak ve ona karşı olan sevgisi birden sona erecekti.

Titrek bir sesle;

— Melly'ciğim yine de geçen günkü olayı anlatmalıyım! derken Melanie onun sözünü kesti. Cümlesini bitirmeye vakit bulamayan Scarlett şaşkına döndü ve Melanie'nin siyah gözlerine baktı. Vicdanındaki yükü, omuzlarındaki günahı, kendisine güvenen ve kendisini çok seven birine yüklemek bencilliğini gösteriyordu.

Melanie onu bu olay hakkında savunmuştu. Demek ona karşı bir borcu vardı; bunu ödemenin tek çaresi de susmaktı. Konuşması yürekler acısı olacaktı doğrusu... Kocasının ona ihanet ettiğini, bu konuda en sevdiği arkadaşının da suç ortağı olduğunu öğrendiği zaman, Melanie'nin hayatı perişan olacaktı. Scarlett umutsuzca "hiçbir şey anlatamayacağım galiba! Hayır vicdanım benim soluğumu kesse de yine söz edemeyeceğim!" diye düşündü.

Rhett'in o gece sarhoşken Melanie için "onun sevdiği kişilere böyle suçlamalarda bulunacak kadar adi bir ruhu yok!" dediğini anımsadı. Evet bu olayın günahını hayatının sonuna kadar taşıyacaktı. Melanie bundan sonra ne zaman ona bakacak olsa "bu kadar iyi yürekli olma! Benim için mücadele etme!" diye bağıracağını sanıyordu.

Kendi kendine "vicdanımda belki kırktan fazla günah var, ama bu suçum onların hepsinden de ağır!" diye düşünüyordu. Melanie onun karşısında sandalyeye oturmuş, ayaklarını da bir mindere uzatmıştı. Bir öfke dalgasının etkisinde olsaydı, böyle oturmazdı. Çünkü görgü kurallarına uyma konusunda asla hata yapmazdı. Elindeki iğneyle iş işliyordu. Onun yerinde Scarlett

olsaydı ayağını yere vurarak babası gibi Allah'ı tanık göstererek insanlığın bu kadar kokuşmasına ve insanların adileşmesine küfürler yağıdırırdı. Ama iğne işleyişinden ve kaşlarının çatık oluşundan, Melanie'nin içinin kabardığı anlaşılıyordu. Sesinde bir gariplik vardı.

Melanie:

— Şekerim; halkın seni durmadan çekiştirmesine, sana çeşitli suçlar yüklemesine çok kızıyorum artık! dedi. Üstelik bu kez çok ileri gittiler. Hepsinin ağızlarının payını vermeliyiz. Bütün bu dedikoduları seni kışkandıkları için yapıyorlar. Senin çok zeki ve her şeyde başarılı oluşunu çekemiyorlar. Evet bir sürü adam bir şey başaramadığı halde sen iş hayatında da başarılı oldun. Şekerim bunları söylüyorum diye lütfen bana darılma! Senin başarılı bir iş sahibi olmanı söylemekle kadınlık niteliğini kaybettiğini söylemiyorum. Bunu isterlerse başkaları söylesin. Hayır halk seni anlamıyor. Ne yaparsın zeki ve başarılı bir kadını içlerine sindiremiyorlar. Demek ki tuttuğun işi koparman senin Ashley ile... Allah hak ettikleri cezayı versin onlara!...

Bu son sözcükler kuşkusuz bir erkeğin ağzından küfür olarak çıkardı elbette... Şimdiye dek onu bu kadar öfkeli görmeyen Scarlett, Melanie'ye hayretle baktı.

— Archie'nin, India'nın ve Mrs. Elsing'in uydurduğu iğrenç yalana gelince... Hep düşünüyorum, bunu uydurmaya nasıl cesaret ettiler diye! Mrs. Elsing buraya gelmedi elbette. Daha doğrusu cesaret edemedi. Ne yapalım şekerim? Bu kadın sen kızı Fanny'den daha çok sükse yapıyorsun diye sana her zaman dış biliyordu. Bir de Hugh'u bıçkı atölyesinin yönetiminden uzaklaştırdığın için sana o kadar çok kızdı ki!... Ama sen çok doğru karar verdin.

Çünkü o aptalın ve işe yaramaz adamın biriydi.

Scarlett, "Melanie çocukluk arkadaşını ve eski talibini ne kadar acımasızca suçluyor ve mahkum ediyor!" diye düşündü.

— Archie'nin yaptıklarına da üzülüyorum. Bu adı adamı evimde barındırmamalıydım. Bana söylemişlerdi, ama uyarılara kulak asmamıştım. Archie sana, kü-

rek mahkumlarını işçi olarak çalıştırıyorsun diye çok kızılıyordu. Ama bu mendebur adam, bir katil olduğunu, karısını öldürdüğünü unutuyordu galiba! Ona yaptığım bunca iyilikten sonra gelip bunları bana söylesin... Bu nankörlük değil de nedir? Şaşılacak şey doğrusu. İnan Scarlett, eğer Ashley bu herifi gebertseydi gözüm bile yaşarmazdı. Hemen çıkını hazırlamasını ve evimden gitmesini söyledim ona... Bu kentten gitti, sanırım.

Melanie, biraz soluklandıktan sonra konuşmasına devam etti.

— India da çok çirkef bir kızmış! Onu seninle beraber gördüğüm daha ilk gün, seni kıskandığını hemen anladım. Çünkü sen ondan çok daha güzeldin. Erkekler de çevrende pervane gibi dönüyorlardı. India özellikle Stuart Tarleton için çok kızılıyordu sana... Onu çok düşünüyor ve ona ilgi duyuyordu. Neyse Ashley'nin kızkardeşi hakkında böyle şeyler söylemek doğru olamaz... Ona bir daha buraya ayağını atmamasını ve bu konudan söz ettiğini duyarsam halkın içinde yüzüne karşı yalancı diye bağıracağımı söyledim.

Melanie sustu. O zamana kadar yüzü öfkeyle gerginken birden tatlılaşıverdi.

— Evet Scarlett, India seni bir başka nedenle de kıskanıyordu şekerim! Çünkü sizi daha çok seviyordum. Neyse artık buraya gelmeyecektir. Onun gittiği yerlere de ben adımımı atmayacağım. Bu konuda Ashley ile anlaştık. Yalnız kızkardeşinin böyle yalanlar uydurması Ashley'nin canını çok sıkıyor.

Scarlett Ashley'nin adını duyunca ağlamaya başladı. Bu kez de Ashley'yi istemeyerek can evinden vurmuştu. Ne zaman onu mutlu etmek istese kader başka biçimde ortaya çıkıyor ve zavallı Ashley bedbaht oluyordu. O, Ashley'nin onurunu, gururunu, soyluluğunu, tüm değerlerini mahvetmiş, onun hayatını allak bullak etmişti. Şimdi de onun, çok sevdiği kızkardeşinden uzaklaşmasına neden olmuştu. Kendi onurunu, karısının da mutluluğunu kurtarmak için kızkardeşini

gözden çıkarmış ve India'yı yalancı, kıskanç ve aklını biraz oynatmış olarak çevreye tanıtmıştı.

Scarlett, Ashley'nin onur sorununu hayattan daha üstün tuttuğunu biliyordu. Bu da onun büyük bir vicdan azabı çekmesi demekti. Kendisi gibi Ashley de Melanie'nin arkasına sığınmıştı. Ama Ashley, Archie'yi öldürseydi ve gerek kendisi, gerek Scarlett hakkında söylenen sözlerin içyüzünü itiraf etseydi belki de Melanie onu eskisinden daha çok severdi. Scarlett, Rhett'in bu konuda bir erkeğin üzerine düşen görevi Ashley'nin yapıp yapmadığını sorduğunu anımsadı. Ve böylece Scarlett ona aşık olduğu gün bütün varlığını saran sevgi çemberinin yavaş yavaş gevşediğini hissetti. Çünkü duyduğu utanç ve vicdan azabında Ashley'nin de payı vardı. Bu düşünceyi belleğinden uzaklaştırmaya çalıştıysa da bir türlü başarılı olamadı. İşte şimdi ağlayarak teselli bulmak istemesinin nedeni buydu.

Melanie:

— Rica ederim Scarlett, rica ederim! diyerek hemen elindeki işi bıraktı, divana doğru koşup Scarlett'in başını omuzuna dayadı. Hata ettim, bunları anlatmamalıydım. Seni üzdüm. Ne durumda olduğunu anlıyorum. Ağlamana hiç gerek yok şekerim. Ben India ile Mrs. Elsing'e günlerini göstereceğim, onların ağızlarının payını vereceğim. Onlara akla karayı seçmeyi öğreteceğim. Bir daha kocam ve senin hakkında dedikodu yapsınlar da göreyim. Onlara öyle davranacağım ki bir daha başlarını bile kaldıramayacaklar. Bundan sonra onlara inananlar ve onları evlerine kabul edenler benim düşmanım olacaklarını bilmelidirler.

*

* *

Gerçekten Melanie sözünü tuttu ve bir daha bu konudan ne Scarlett'in, ne de Ashley'nin önünde söz etti. Başkalarının da söz etmelerini yasakladı. Bu konuyla ilgili olarak üstü kapalı bir söz edilse hemen gayet nazik bir biçimde soğuk bir tavır takınırdı. Verdiği davetten, Rhett'in de seyahetinden sonra halkın ağzını kapamak için Scarlett'e daha çok bağlandı ve onu bir göl-

ge gibi izledi. Onu her gün mağazaya ve odun deposuna gitmesi için yüreklendirdi, sık sık kendisi de gitti.

Scarlett halkın meraklı bakışlarından kaçınmak istemesine rağmen, ona ikinci vakitleri gezinti yapmasının doğru olacağını söyledi. Arabaya kendi de biniyor, onu toplantılara ve iki yıldan beri adımını atmadığı salonlara götürüyordu. Melanie'nin yüzünde, "beni seven, Scarlett'i de sevdiğimi bilmelidir!" anlamına gelen bir ifade hiç eksik olmuyordu.

Gerçi Scarlett bu toplantılardan, buluşmalardan ziyafetlerden, davetlerden pek hoşlanmıyordu ama Melanie'nin kalbini kırmamak için ses çıkaramıyordu. Onun, zina yaparken suçüstü yakalanıp yakalanmadığını birbirine soran birçok dedikoducu kadının arasında bulunmak çok ağrına gidiyordu.

Şimdi kadınlar bu konunun can noktasının India'nın yalan söyleyip söylemediğinden ibaret olduğunu düşünüyorlardı. Onlara göre India, Scarlett'i kıskanacak kadar ihtiyarlamış bir kız değildi. India'nın tarafını tutan kadınlar aynı zamanda şu soruyu da ortaya atıyorlardı: "Scarlett'i suçsuz kabul etsek bile, Rhett Butler neden ortalıkta gözük müyordu, kocası nereye gitmişti? Karısına manevi destek vermek için neden yanında bulunmuyordu?"

Bu soruya cevap vermek imkansızdı. Üstelik günler haftaları, haftalar ayları kovaladıkça Scarlett'in karnının büyüdüğünü gören kadınlar, India'ya daha çok hak veriyorlar ve onun söylediklerinin doğru olduğuna inanıyorlardı. Bu çocuk Yüzbaşı Butler'dan olmazdı. Herkes ne zamandan beri Scarlett ile Rhett Butler'ın birbirine yabancı gibi davrandıklarını ve ayrı odalarda yattıklarını biliyordu.

Atlanta halkı adeta iki ayrı kampa ayrılmıştı. Bir bölümü Melanie'ye, öteki bölümü de India'ya hak veriyordu. Akraba ve komşular bu yüzden birbiriyle tartışıyor, hatta kavga bile ediyordu. Bu tartışmalara, kavgalara Thalie'nin arkadaşları, Dullar ve Yetimler Dikiş Yurdu üyeleri, Şanlı Ölülerin Mezarlarını Güzelleştirme Derneği ile dört kilisenin mensupları bile karıştı.

Toplantılarda ve kabul günlerinde ev sahiplerinin yürekleri ağızlarına geliyordu. Onlar India yandaşlarından birinin evlerinde bulunurken Melanie ile Scarlett'in gelmesinden korkuyorlardı. Bu konuda en çok rahatsız olan Pittypat idi. Zavallı ihtiyar kız daima çevresinde akraba ve dostlarının bulunmasını isterdi. Oysa India onun evinde oturuyordu. Yani Pittypat iki cami arasında kalmıştı. Melanie'den yana olsa India onu terkedip gidecekti. Bu da onun yalnız başına kalması demekti. Ama Pittypat yalnız başına yaşayacak durumda değildi.

O zaman ya evine bir başkasını alması ya da gidip Scarlett'in yanında oturması veyahut Melanie'ye gitmesi ve Beau'ya ayrılan küçük odada yaşaması gerekcekti.

Pittypat'in India'ya karşı büyük bir sevgisi yoktu. Çünkü India bilgiçlik taşıyor, birtakım düşünce ve tavırlarıyla onun canını sıkıyordu. Ama bütün bunlara rağmen Pittypat, onun yanında olmasından memnundu. Rahatını, manevi düşüncelerden daha üstün tuttuğu için India yanında kaldı.

Ne yazık ki sonunda kabak Pittypat'in kafasında patladı. India'nın orada bulunuşu, Pittypat'i bütün gü-rültü ve patırtıların hedefi haline getirdi. Çünkü Melanie ile Scarlett halalarının India'nın tarafını tuttuğuna karar verdiler. Scarlett India orada olduğu sürece Pittypat halasının evine adım atmayacağını söyledi.

Ashley her hafta kızkardeşine para gönderirdi; India ise Pittypat'in hayret dolu bakışları arasında bu parayı büyük bir gururla iade ederdi. Eğer Henry amca yardım etmeseydi onların parasal durumu çok hazin olurdu.

Pittypat kendisinden sonra en çok Melanie'yi severdi. Melanie bu gerçeği bilmesine rağmen ona karşı soğuk ve terbiyeli bir yabancı gözüyle bakıyordu. Bahçesi Pittypat'inkine bitişik olmasına rağmen onu bir kez bile görmeye gitmedi. Oysa eskiden günde beş on kez ziyaretine gider, hatırını sorar, içeri girmese bile kapıdan

konusur, onunla ilgilenirdi. Pittypat onu görmeye gitti; ağladı, sızlandı. Ama Melanie halasına karşı hiç yumuşamadı.

Pittypat, Scarlett'e karşı olan borcunu biliyordu. Savaş sonrasında karanlık günlerinde ihtiyar kız ya dargın olduğu kardeşi Henry'ye boyun eğmek ya da açlıktan ölmek arasında bocalarken, Scarlett bir erkek gibi çalışmış, evi geçindirmiş, ona bakmış ve onun Atlanta'daki toplumsal durumunu korumasını sağlamıştı.

Scarlett, Yüzbaşı Butler ile evlendikten sonra daha da çok cömert davranmıştı. Ne zaman Yüzbaşı Butler onu ziyarete gelse Pittypat konsolun üstünde içi para dolu yepyeni bir para çantası ya da iş kutusunda, içinde altın para olan dört ucu düğümlenmiş işlemeli mendiller bulurdu. Rhett Butler bu armağanlardan haberi olmadığına dair yemin eder ve Pittypat'e gizemli bir damat adayı bulunduğunu söyleyerek takılırdı.

İşte Pittypat, Melanie'ye karşı sevgi ve Scarlett'e karşı da borçluydu. Ama India'ya karşı ne borcu vardı? Bunun cevabı bir hiçti! Üstelik India, canı gibi sevdiği akraba, komşu ve dostlarının ziyaretlerine de engel oluyordu. Ama bütün bunlara rağmen bir türlü karar verip de India için "haksızdır" diyemiyordu. Elin-den yalnızca gözyaşı dökmek geliyordu.

Sonunda birçok kişi Scarlett'in suçsuz olduğunu kabul etti. Bu kararı onun kişisel yeteneklerinden dolayı değil, Melanie'yle birbirlerine olan güvenlerinden dolayı verdiler. Bazı kişiler ise daha tedbirli davrandı ve Melanie'yi sevdikleri için ara sıra Scarlett'in ziyaretine gittiler.

India'nın yandaşları ise Scarlett'e gayet soğuk davranıyor, onu ya görmemezlikten geliyor ya da ciddi ve soğuk bir tavırla selamlıyorlardı. Bu kadınlarla karşılaştığı zaman Scarlett'in canı çok sıkılıyor ve öfkesinden tir tir titriyordu. Eğer Melanie olmasaydı, bütün Atlanta halkı ona arkasını döner ve onu toplumdan soyutlardı.

Rhett tam üç ay ortalıkta gözükmedi. Bu süre içinde Scarlett ondan bir haber almadı. Nerede olduğunu, ne yaptığını ve ne zaman döneceğini bilmiyordu.

Scarlett bu ara kalbi kırık, üzgün ve ruhsal bakımdan yorgun bir halde kendi işleriyle ilgilendi. Kendisini iyi hissetmiyordu, sinirleri çok zayıflamıştı. Ama Melanie'nin ona verdiği moral ve cesaret sayesinde her gün mağazaya gitti ve bıçkı atölyesindeki işleri kontrol etti. Mağazası son üç yıla göre daha çok kar sağlamasına rağmen ilk kez hoşuna gitmedi. Kendilerine pek sert davrandığı işçileri, Scarlett'in neden mağazadaki işlerden memnun olmadığını pek anlayamıyorlardı. Odun deposunda da işler çok iyi gidiyordu. Hemen hemen iki günde bir depo dolup boşalıyordu. Yalnız Johnnie Gallegher'in söyledikleri Scarlett'i hiç sevindirmedi. Damarlarında onun kadar İrlanda kanı dolaşan Johnnie Gallegher daha fazla dayanamayıp patladı ve Scarlett'e;

— Allah belanızı versin! Artık bu davranışınıza tahammül edemiyorum! dedi.

Scarlett ise alttan almayı uygun buldu ve onun işten ayrılacağını söylemesi üzerine yumuşadı ve özür diledi.

Scarlett o günden sonra bıçkı atölyesine gitmedi. Ashley'nin bulunduğunu tahmil ettiği günlerde de odun deposuna adım atmadı. Melanie'nin sürekli onu evine davet etmesi, Scarlett için gerçek bir işkence oluyordu. Çünkü Ashley ile bir arada bulunmak onu perişan ediyordu. Bu yüzden Ashley de ondan kaçıyordu. Ama yine de Scarlett onunla konuşmak arzusuyla yarıp tutuşuyordu. Kendisinden nefret edip etmediğini ve Melanie'ye ne söylediğini öğrenmek istiyordu. Oysa

Ashley'nin davranışlarından onunla konuşmak istemediği anlaşıyordu.

Ashley'nin günden güne ihtiyarlayan yüzü Scarlett'i çok üzüyordu. Bir de onun yönettiği bıçkı atölyesinin her gün zarar etmesi Scarlett'in üzüntülerine tuz biber ekiyordu. Ama bu konuda bir şey de söyleyemiyor, içi içini yiyordu. Bu durum karşısında Ashley'nin beceriksizliği ona çok ağır geliyordu. Zararı önleyecek bir çare araştırıyordu. Ama bir çözüm yolu bulmak Ashley'e düşerdi. İşte Rhett'in Ashley'den farkı buradaydı. Rhett ne yapar eder bu zararı önlerdi. Scarlett'in ona sevgi beslemesinin bir nedeni de onun bu özelliğinden ileri geliyordu.

Öfkesi sakinleştikçe Rhett'i arıyordu. Günler geçtikçe ondan bir haber alamaması Scarlett'i daha da üzüyor, canı çok sıkılıyordu. Zaman zaman onun kahkahasını, alaycı tavırlarını, açık saçık öyküler anlatışını özlüyordu. Özellikle Rhett'e küçük oyunlarını anlatamadığına üzülmüyordu. Bu konuda Rhett gibi iyi bir dinleyici bulunamazdı. Çünkü Scarlett yüzü hiç kızarmadan her şeyi ona anlatabilir ve o da surat asmadan dinlerdi. Hatta onun başkalarının müşterilerini kandırdığını anlatması Rhett'in hoşuna gider ve onu kutlardı.

Scarlett kendini Rhett'siz ve Bonnie'siz çok yalnız hissediyordu. Çocuğu tahmin edemeyeceği kadar çok arıyordu. Rhett'in Wade ve Ella hakkında ona söylediği sözler üzerine çocuklarla ilgilenmeye başladı. Eskiden eğlencelere, partilere ayırdığı zamanını şimdi onlara veriyordu. Ama ne yazık ki iş işten geçmişti. Wade ile Ella'ya kendini sevdirmeyi başaramadı. Çünkü onlar küçükken daima para peşinde koştuğu için çocukların küçücük ruhlarını etkileyememişti.

Ella zeki bir kız değildi. Ne zaman ona bir öykü anlatsa çocuğun akli başka yerde olurdu. Damdan düşer gibi sorular sorarak annesinin sözünü keserdi. Wade ise Rhett'in dediği gibi Scarlett'ten korkuyordu. Doğrusu bu pek doğal bir şey değildi. Wade annesinden neden korkuyordu acaba?

Scarlett ne zaman ona bir şey sorsa o Charles'ı andıran ürkek gözlerle bakardı. Oysa Wade Melanie ile durmadan konuşur, ona cebinden çıkardığı çeşitli oyuncakları gösterir, yem olarak kullanacağı solucanları ve sicimleri onun saklamasını isterdi.

Melanie çocuklara hitap etmesini, onların küçük dünyalarına girmeyi çok iyi biliyordu. Bu özellik onda adeta Allah vergisiydi. Onun oğlu Beau Atlanta'nın en güzel çocuğu idi. Gariptir, Scarlett Beau ile kendi çocuklarından daha çok iletişim kurabiliyordu. Bunda belki de Beau'nun utangaç olmaması rol oynuyordu. Beau hiç çekinmeden büyük adamlarla da konuşuyordu. Çok zaman Scarlett'in dizine oturur ve onunla şakalaşırdı. Ah Beau ne şirin sarışın bir yumurcaktı. Sanki Ashley'nin küçük bir kopyasıydı. Wade de Beau kadar güzel olsaydı, ne olurdu! Melanie bir düzine çocuğu olsa bile hiç birini ihmal etmez, onlardan asla bıkmazdı. Çok çocuk sahibi olmadığı için bütün sevgisini akraba, komşu ve dost çocuklarına yöneltiyordu.

Scarlett bir gün Wade'i eve getirmek için Melanie'ye gitmişti. Orada iki çocuğu divana kılıçlarını koyarken görmüştü. Melanie de yanlarındaydı. O, oturduğu sandalyeden kalkıp Scarlett'e "Burası Gettysburg'tur. Ben Yankee rolünü yapıyorum. Ne yazık ki çok sıkışık durumdayım. Çocuklar da General Lee ve General Pickett oldular!" diyerek çocukların oyunları hakkında bilgi vermişti. Evet Melanie çocuklara nasıl davranılması gerektiğini, onları hoşnut tutmasını, sevmesini ve onlara ne zaman kızılacağını çok iyi biliyordu.

Scarlett, "Bonnie'nin bana karşı sevgisi var. O benimle oynamaktan, benimle bir arada olmaktan hoşlanıyor!" diye düşündü. Ama bu konuda da Bonnie'nin Rhett'i daha çok sevdiğini kabul etmesi gerekirdi. Kim bilir belki de, Bonnie'yi bir daha hiç göremeyecekti. Bir haber alamadığına göre Rhett'in İran'da ya da Mısır'da olabileceğini düşündü. Belki de hayatının sonuna kadar bu iki ülkeden birine yerleşecekti.

Doktor Meade ona hamile olduğunu söylediği za-

man Scarlett hayretler içinde kaldı. Daha sonra sinir bunalımı geçirdi. Aklına ilk gelen şey, Rhett ile taşkınlık içinde geçirdikleri o geceydi. Eşsiz gecenin anısı onun kulaklarına kadar kızarmasına neden oldu. Demek zevk içinde geçen anların ürünü olan bir çocuk dünyaya getirecekti. Sonu Allah vere de hayırlı olsaydı. Bari bu seferki güzel bir oğlan çocuğu olsa ne kadar çok sevinecekti. Wade gibi çelimsiz, çekingen bir çocuk istemiyordu. Onu canı gibi sevecekti. Elindeki servetle dünyanın en mutlu kadını olacak ve ömrünü bu çocuğa harcayacaktı.

Durumu Rhett'e bildirmek için Charleston'daki annesine mektup yazmak arzusuyla yanıp tutuştu. Aman Tanrım! İşte eve dönmesinin tam zamanıydı. Ya çocuğun doğumundan önce gelmezse!... Ona mektup yazarsa, onu görmek istediğini ve özlediğini belli etmiş olacaktı. Bu da onun alaylarına yeniden hedef olmak demektir. Evet onu görmek arzusunu duyduğunu ya da ona ihtiyacı olduğunu kesinlikle belli etmemeliydi.

Pauline halasından, Rhett'in Charleston'daki annesinin evine geldiğine ilişkin haberler almaya başlayınca, Scarlett ona mektup yazmak isteğine kapılmamış olmasına sevindi. Ayrıca Rhett'in, Amerika Birleşik Devletleri'ni terk etmemesi de gönlünü ferahlattı.

Pauline haladan gelen mektubu okurken bazı noktalara sinirlendi. Rhett bir gün Bonnie'yi, Eulalie ile Pauline halalara götürmüştü. Halası mektubunda Bonnie ile Rhett'i övmekle bitiremiyordu.

"Aman ne kadar güzel bir çocuk! Büyüdüğü zaman dünyanın en güzel kadını olacağı şimdiden belli. Bütün erkekler ayaklarına kapanacaklardır muhakkak. Ama ben öyle sanıyorum ki, bu kıza aşkını açıklayacak olan bir erkek Yüzbaşı Butler'ın sıkı bir denetiminden geçecektir. Ben hayatımda evladına bu kadar bağlı bir baba görmedim.

"Şekerim şimdi sana bir şey itiraf edeceğim. Yüzbaşı Butler ile evlendiğini duyduğum zaman, dengin olmayan birini kendine koca seçtiğini sanmıştım. Çünkü

Yüzbaşı hakkında öyle kötü şeyler söyleniyordu ki... Ailesine de herkes çok acıyordu. Hatta Eulalie ile ben günün birinde onu evimize kabul edip etmemeyi bile düşünüyorduk. Ama Scarlett şekerim, geldiği zaman hayretler içinde kaldık. Çünkü çok kibar ve çok nazik bir adamla karşılaşmıştık. Giyimi kuşamı da çok zarifti. Sana ve çocuğuna karşı çok büyük bir sevgisi var.

"Şekerim şimdi sana kulağımıza çalınan bir şeyden söz etmek istiyorum. Bu işittiğimiz şeye önceleri Eulalie ile ben inanmadık. Mister Kennedy'nin sana bıraktığı mağazayı işlettiğin haberi ile birlikte bazı dedikodular işittik. Elbette bunlara inanmak istemedik. Savaş sonrası yaşadığın felaket dolu günlerdeki durumunu anlıyorum. Ama şimdi böyle hareket etmene hiç gerek yok. Senin için ne kadar üzüldüğümüzü tahmin edersin. Bu konuda Yüzbaşı Butler'a bazı sorular sorduk. Bize istemeye istemeye cevap verdi. Senin her sabah mağazaya gittiğini ve hesap defterlerine kimsenin el sürmesine izin vermediğini söyledi. Bir ya da birkaç bıçkı atölyesinde hissen olduğunu duyduğumuz zaman hayretten dona kaldık. İşlerin için sabahtan akşama kadar arabayla kentte dolaşıyormuşsun. Arabacı olarak da katilin birini tutmuşsun. Bu duyduklarımız karşısında yüreklerimiz parça parça oldu. Neysi ki Allah sana Yüzbaşı Butler gibi cömert bir koca vermiş. Scarlett bütün bunlara artık bir son vermelisin! Bunu sana söylemesi için ne yazık ki annen yok. Bu bakımdan bundan sonra bu görev bana aittir. Çocuklarının ileride senin bir esnaf olduğunu öğrendikleri zaman ne söyleyeceklerini düşün bir kez! Çocuklarını düşünerek, kaba adamların hareketlerine ve dedikodularına hedef olmakta devam etmemelisin. Böyle hakaretlere, kaba davranışlara hedef olmak soylu bir kadına yakışmaz."

Scarlett, bir küfür savurdu ve mektubu bitirmeden yere fırlattı. Halalarının eski perişan durumlarını düşünüyordu. "Onlara çek göndermeseydim açlıktan gerbermiş olacaktı!" diye söylendi. Ah şu mendebur Rhett gidip onlara her şeyi yetiştirmişti. Scarlett onun

ihhtiyar kadınların gözünde iyi bir koca, şefkatli bir baba görünmek için can attığını biliyordu. Scarlett'in yaptıklarından, işlerinden kim bilir nasıl söz etmişti ki halası ona bu kadar ağır bir mektup yazmıştı. Şu Rhett ne şeytan adamdı! Böyle adı oyunlar oynamaktan zevk mi alıyordu acaba?

Scarlett'in birden kabaran öfkesi, yavaş yavaş sakinleşti. Ah Ashley'de sevdiği her şeyi yeniden bulsa, Rhett de gelip onu yeniden güldürseydi ne olurdu?

*

* *

Nihayet baba kız habersizce geldiler. Bir gün Scarlett, evin girişine konan bavulların gürültüsünü ve Bonnie'nin "anne!" diye bağırışını işitti. Hemen odasından fırladı ve merdiveni inmeye başladı. Bonnie de kollarında hüznünlü ve alacalı bir kediyi tutarak basamakları çıkmaya çalışıyordu. Kediyi göstererek;

— Anne bak, babaannem verdi! diye bağırdı.

Scarlett, basamağa oturup kızını kucağına aldı ve onu öpmeye başladı. Rhett henüz ortalıkta olmadığı için kızının varlığı onu memnun ediyordu. Bonnie'nin başının üzerinden Rhett'e baktı, arabacının parasını veriyordu. Kapıya doğru gelirken Scarlett'i gördü, şapkasını çıkardı ve saygılı bir biçimde selamladı. Scarlett'in gözleri onun siyah gözlerine takıldı ve kalbi heyecandan küt küt atmaya başladı. Rhett'in bu kadar uzun zaman içinde ne yaptığıнын, ne olduğunun hiç önemi yoktu. O gelmişti ya, bu da ona yetiyordu. Scarlett o kadar mutlu idi ki... Tam bu sırada Bonnie;

— Dadı nerede? diye bağırmaya başlayınca, Scarlett de onu yere bırakmak zorunda kaldı.

Scarlett, Rhett'i tasarladığı gibi ilgisizce karşılamının ve ona hamile olduğunu bildirmenin pek kolay olmayacağını düşünüyordu. Rhett basamakları ağır ağır çıkarken gözlerini onun tunç rengi ve ifadesiz yüzünden ayıramıyordu. Hamile olduğunu, ona damdan dü-

şer gibi haber veremezdi. Ama Rhett kocası olduğuna göre, bu haberi ilk önce onun duyması gerektiğini de biliyordu. Her ne kadar kocalar böyle haberleri duymaktan memnun kalırlarsa da bunun Rhett'i etkilemeyeceğinin farkındaydı.

Scarlett onun kendisini öpüp öpmeyeceğini düşünürken Rhett yalnızca;

— Mrs. Butler yüzünüz biraz solgunlaşmış, Atlanta'da allık mı kalmadı yoksa! demekle yetindi.

Biraz nazik davranıp da onu çok aradığını söylese ne olurdu sanki? Hiç olmazsa "hoş geldiniz!" demeye koşan ve sonra da Bonnie'yi çocukların odasına götüreren Dadı'nın önünde onu öpebilirdi. Rhett, Scarlett'in yanında duruyor ve onu önemsemeyen gözlerle süzüyordu. Neden sonra hafifçe gülümseyerek;

— Yoksa bu solgun haliniz, özlem çektiğinize mi işaret! diye sordu.

Scarlett, onun gözlerinde ciddi bir ifadeyle karşılaştı. Demek Rhett'in takınacağı tavır yalnızca buydu... Demek eski iğrenç halini bırakmamıştı... Demek değişen bir şey yoktu. Birden karnında taşıdığı ve varlığı ona sonsuz bir neşe veren bebek şimdi Scarlett'e ağır bir yük gibi geliyordu. Karşısında duran ve büyük Panama şapkasını kalçasında tutan adam da amansız, acımasız, en büyük düşmanı, aynı zamanda bütün felaketlerinin kaynağı gibi görünüyordu.

Scarlett'in gözleri öfke, kin ve zehir saçıyordu. Onun bu durumu karşısında Rhett gülümsemekten vazgeçip ciddileşti.

Scarlett:

— Eğer solgunsam kabahat sende! dedi. Yoksa sana özlem duyduğum için değil kendini beğenmiş uğursuz herif! Çünkü...

Ah bu biçimde haber vermek istemiyordu, ama ne yazık ki sözcükler ağzından dökülüyordu. Uşakların işitebileceklerine aldırış bile etmiyordu:

— ...Hamileyim!

Rhett'in birden boğazına bir şeyler tıkanıverdi.

Scarlett'e bakarak ona doğru ilerledi. Tam elini omuzuna koyacağı sırada Scarlett geri çekildi ve ona nefret dolu gözlerle baktı. Rhett'in yüzünün tüm hatları gerildi.

Soğuk bir tavırla;

— Sahi mi? Bu mutlu baba kim acaba? Ashley mi yoksa? dedi.

Scarlett, o kadar öfkelenmişti ve bu öfkeyle trabzanı öyle bir sıktı ki, tahtaya işlenen aslanın kulakları avucuna battı. Rhett'i çok iyi tanıdığını sanıyor ve ondan böyle bir hakareti beklemiyordu. Elbette Rhett şaka yapıyordu, ama hoşgörüsüyle karşılanamayacak bazı şakalar vardı. Tırnaklarını onun gözlerine sokmak ve orada parlayan garip ışığı söndürmek istiyordu.

Sesi öfkesinden titreyerek;

— Allah belanızı versin! diye bağırdı. Bu... Bu çocuğun size ait olduğunu pekiyi biliyorsunuz. Ama onu sizin gibi ben de istemiyorum. Ah Tanrım, keşke bu çocuk herhangi bir kimseden olsaydı da sizden olmasaydı!

Rhett'in tunç yüzü, bir öfke dalgası altında birden değişti.

Scarlett, "ha şöyle! Şimdi onu can evinden vurdum!" diye düşündü.

Ama Rhett'in yüzünde tekrar bir gülümseme canlandı.

— Üzülmeyin canım! Çocuğu belki de düşürürsünüz!

Bu sözler karşısında Scarlett'in başı döndü, tüm vücudu ürperdi. Anne olmayı, onun sorumluluğunu, mide bulantılarını, kalçalarının büyümesini, heyecanlı bekleyişi, çekilen acıları düşündü. Elbette bütün bunlardan bir erkeğin haberi olamazdı. Zaten Rhett de alay ediyordu. Scarlett az daha tırnaklarını onun yüzüne batıracaktı. Onu ancak Rhett'in yüzünden akan kan sakinleştirebilirdi. Scarlett bir kedi çevikliğiyle onun üstüne atıldı. Ama Rhett hemen yana çekildi ve onu kendisinden uzakta tutmak için kolunu uzattı.

Hızla Rhett'in koluna çarpan Scarlett'in ayağı yeni cıalanmış merdivenden kaydı. Düşmemek için trabzanı tutmaya çalıştı, ama başaramadı. Üstelik eli boşa gittiği için daha da çok dengesini kaybederek merdivenin son basamağına kadar yuvarlandı.

*

* *

Doğum yapmak hastalık sayılmayacağına göre, Scarlett hayatında ilk kez hasta olup yatağa düşmüştü. Dünyaya çocuk getirirken ne korkmuş, ne de morali bozulmuştu. Oysa şimdi büyük bir dertle pençeleşiyor, çekmek zorunda kaldığı acılar onu korkutuyordu. Ona hastalığını söylemeye her ne kadar cesaret edemiyorlarsa da, o kendisinin çok rahatsız olduğunu biliyordu. Ölüm korkusunu bir türlü kafasından uzaklaştıramıyordu. Her soluk alışında kırılan kaburga kemiği sancıyor, berelenmiş yüzü ağrıyor, başı zonkluyordu. Vücudunun içine giren şeytan sanki etlerini ve ciğerlerini kerpetenle söküyordu.

Doğum yapmak bile, ona bu kadar dayanılmaz acılar vermemişti. Üç çocuk doğurmuş ve bu üç doğumdan iki saat kadar önce içi neyi çekmişse onu tıka bası yemişti. Ama şimdi yalnız soğuk su içtiği zaman midesi bulanmıyordu. Ah çocuk doğurmak ne kadar kolay, doğurmamak da meğer ne kadar zor bir şeymiş.

Böyle acı çekmesine rağmen karnındaki çocuğu doğuramayacağını öğrendiği zaman beyninden vurulmuşa döndü. Oysa bu çocuğu daha doğurmadan önce canı gibi seviyordu. Kafası o kadar perişan bir haldeydi ki buna bir çare düşünemiyordu. Belleğinde ölümden başka bir şey yoktu. Ölüm bazen aklını kurcalıyor, bazen yanı başında duruyor, bazen odasında dolaşıyordu.

Scarlett ona kafa tutacak gücü kendinde bulamıyor ve bu nedenle çok korkuyordu. Gücünü toplayıp ölümle mücadele edebilecek duruma geleceği zamana

kadar, onu koruyacak birinin yanında olmasını istiyordu.

Çektiği korkunç acılar ona öfkesini unutturmuştu. Şimdi Rhett'i arıyordu, ama kocası yanında değildi. Scarlett onu çağırıp çağırmamak konusunda bir türlü karar veremiyordu. Ondan kalan son anı, onun kaygılı yüzü ve merdivenden yuvarlandığı zaman kendisini yerden kaldırırken Dadi'yi boğuk bir sesle çağırmasıydı. Bütün anımsadıkları da, kendisinin bir odaya götürülmesinden, çevresindeki konuşmalardan, Pitty halasının ağlayıp sızlanmalarından ve Doktor Meade'nin birtakım emirler vermesinden ibaretti. Koridorda ayak sesleri ve gürültüler işitmiş, oradakileri imdadına çağırmak için bağırarak istemiş, ama feryadı boğazına tıkanıp kalmış ve ancak hafifçe inleyebilmişti.

Scarlett'in ağzından çıkabilen bu umutsuz inilti, çevresini saran karanlıkları yırtarak çağrılan kimseye ulaşmıştı. Melanie'nin ninniye andıran huzur dolu tatlı sesi;

— Buradayım şekerim! Yanından hiç ayrılmadım! diyordu.

Melanie ne zaman Scarlett'in elini alıp soğuk yanına değdirse ölümün karanlık yüzü hemen kayboluyordu. O, Melanie'yi görmek için dönmeye çalışınca, birden her yer karanlığa gömülüyordu. Karanlıklar arasında şunları görüyordu: Melanie'nin bir çocuğu olacaktı. Oysa Yankeeler Atlanta'ya yaklaşmışlardı. Kent alev alev yanıyordu. Acele edilmesi gerekiyordu, ama Melanie çocuk beklediği için çabuk davranamıyordu. Melanie doğuruncaya kadar orada beklemesi kaçınılmaz oluyordu. Melanie de Scarlett kadar güçlü ve cesaretli olmalıydı. İşte Doktor Meade oradaydı. Yaralıları tedavi etmek için istasyona kadar gelmişti.

Scarlett sayıklıyordu. Bazen gözünü açıyor, Melanie'yi görüyor, ona gülümsemeye çalışıyor, sonra tekrar dalıp gidiyordu.

Gece!... Karanlık!... Sonra sabah oluyordu. Doğuracak olan Scarlett idi, ama acı çeken Melanie.

Melanie bir an olsun Scarlett'in yanından ayrılmı-

yordu. O, Pittypat gibi gereksiz hareketler yapmıyor ve ağlamıyordu. Scarlett ne zaman gözlerini açsa "Melly!" diyordu. Ama onun asıl söylemek istediği ad, Rhett idi. O Rhett'i istiyordu ama artık onun kendisini istemediğini sanıyordu. Sanki Rhett bir kızılderili gibi, tunç rengi yüzünün ortasında beyaz dişlerini göstererek gülüyordu. Evet Scarlett onu istiyor, o ise "hayır!" diyordu.

Scarlett:

— Melly! diye seslendi.

Dadı:

— Yavrucuğum! diyerek cevap verdi ve onun alnına soğuk suda ıslatılmış bir bez koydu. Scarlett ise hırçınlaşarak;

— Melly!... Melanie!... diye haykırmaya başladı.

Melanie, Rhett'in yatağının kenarına oturmuştu; Rhett ise kör kütük sarhoştı. Yere yığılmış, başı Melanie'nin eteğinde gömülüydü. Bütün vücudu titriyor, alkol gönül yarasına merhem olmuyordu.

Melanie Scarlett'in odasından ne zaman çıksa Rhett'i yatağın kenarına oturmuş, odasının kapısı ardına kadar açık, gözleri hole doğru dikili bir halde görüyordu. Odası karmakarışık, yerler puro artıkları ile doluydu. Masasının üzerinde dokunmadığı yemek tabakları vardı. Yatağı düzeltilmemiş; elbise ve gömlekleri yerlere, sandalyenin üzerine atılmıştı. Sakalı uzamış, yüzü perişandı. Sürekli puro içiyordu.

Melanie'yi görünce hiç bir şey sormazdı. O, kapının eşiğine kadar sokulur ve Rhett'e hasta hakkında bilgi verirdi:

— Üzgünüm, gittikçe kötüleşiyor.

— Hayır sizi henüz sormadı, ama durmadan sayıklıyor.

— Yüzbaşı Butler umutsuzluğa kapılmayınız. Size bir kahve getireyim. Yiyecek bir şeyler de ister misiniz? Yoksa siz de hastalanacaksınız.

Melanie, Rhett için de üzülüyordu. Çok yorgun olmasına ve birkaç gecedir uyumamasına rağmen onun

haline acıyor, onunla ilgilenmek gereğini duyuyordu. Halkın onun hakkında kötü sözler söylemesine şaşıyor-du. Onun kalpsiz olduğunu, Scarlett'e sadık olmadığını nasıl ortaya atabilirlerdi? İşte Rhett, gün geçtikçe eriyordu. Onda ölüm kararını bekleyen bir mahkum hali vardı.

Rhett, Scarlett'in sağlık durumunu sorduğu zaman Melanie her zamankinden daha nazik bir tavırla cevap verirdi. Nihayet Melanie, Scarlett'in düzelmeye yüz tuttuğunu haber vermek için heyecan ve sevinç içinde onun odasına girdiği zaman Rhett yavaş yavaş başını kaldırdı. Yüzü solmuş, gözleri kan çanağına dönmüş-tü. Sinirlerine hakim olmaya çalışarak;

— Öldü mü? diye sordu.

— Hayır canım! Tam tersine, çok daha iyi!

Masanın üzerinde yarısı içilmiş bir viski şişesi duruyordu. Oda alkol ve puro kokuyordu.

Rhett:

— Aman Tanrım! diye söylendi ve başını ellerinin arasına aldı.

Melanie onun omuzlarının titrediğini gördü, ona acıyan gözlerle bakarken birdenbire dehşet içinde kaldı. Rhett ağlıyordu. Melanie bir erkeğin ağladığını ilk kez görüyordu. Rhett'in ne kadar güçlü bir erkek olduğunu anımsayarak onu bu durumda görmek Melanie'yi hayrete düşürdü.

Evet Rhett, hıçkırarak hıçkırarak ağlıyordu. Çıkardığı gürültü, vücudunun sarsılması Melanie'yi korkutuyordu. Onun sarhoş olmasından çok çekiniyordu; çünkü sarhoşlardan içgüdüsel olarak korkardı. Onunla göz göze gelince yavaşça odaya girdi, kapıyı kapatıp Rhett'e yaklaştı. Birçok küçük çocuğun gözyaşlarını kurula-mış, güzel sözler söyleyerek onları teselli etmişti. Ama ilk kez ağlayan bir erkekle karşılaştığı için ne yapması gerektiğini bilemiyordu. Onu sakinleştirmeyi düşünerek elini Rhett'in omuzuna koyar koymaz, iki güçlü kol bir yay gibi beline dolandı. Melanie birden kendini yatağın üstünde buldu. Rhett yere diz çökmüş, başını

Melanie'nin dizlerinin arasına sokmuş ve ona canını acıtacak kadar sarılmıştı.

Melanie nazik bir biçimde Rhett'in saçlarını okşayarak;

— Haydi üzölmeyiniz canım! İyileşecek! diye fısıldıyordu.

Bu sözleri işiten Rhett, genç kadını bir mengene gibi sıkıştıran kollarını çözdü ve soluk soluğa konuşmaya başladı. Kalın bir sesle, sanki bütün sırlarını bir duvarın önüne döküyormuş gibi sürekli konuşuyordu. Tüm yaşamı boyunca ilk kez kendisini bütün çıplaklığı ile anlatıyordu. Kendine hiç acımayan Rhett, karşısındaki kadın sanki annesiymiş gibi sırlarını bir bir açıyor, içini döküyordu.

İlk önce ne olduğunu anlayamayan Melanie ona bir anne gibi davrandı. Başu eteklerinin arasında bir çocuktan farksızdı. Bazen sesi kısılıyor, boğulacakmış gibi oluyor, bazen sözcükler gayet net biçimde işitiliyordu. Melanie'ye üstü kapalı bile söylenemeyecek şeylerden söz ediyordu. Öyle şeyler anlatıyordu ki zavallı kadının yanakları al al oluyordu.

Melanie, kızaran yüzünü görmediğini düşünerek kendini şanslı sayıyor ve önünde diz çöken kişi çocuğı Beau'muş gibi, onun saçlarını okşuyordu.

— Susunuz Yüzbaşı Butler! Böyle şeyler söylemeniz doğru değil! Bilinciniz yerinde değil herhalde... Susunuz bunları anlatmanıza gerek yok! diyordu.

Ama Rhett'in ağzından sözcükler bir çağlayandan dökölen sular gibi çıkıyordu. Melanie'ye o kadar sıkı sarılıyordu ki son can simidini elinden kaçırmak istemeyen denize düşmüş bir insan hali vardı.

Rhett, Melanie'nin anlamadığı birtakım işler yüzünden kendini suçluyordu. Güzel Watling'in adını homurdanarak söyledi ve anlaşılamayan birkaç sözcükten sonra Melanie'yi sarsarak;

— Scarlett'i öldürdüm! Evet onu ben mahvettim, anlıyor musunuz? Çocuğı istemiyordu o! diye bağırdı.

— Susunuz rica ederim! Ne söylediğinizin farkında

değilsiniz. Çocuğunu istemiyordu ne demek? Canım bütün kadınlar evlat isterler.

— Hayır hayır! Siz istersiniz ama o asla! Benden çocuk doğurmak istemiyordu.

— Susunuz lütfen!

— Anlamıyorsunuz! O çocuk istemiyordu! Ben ise ona bir evlat verdim. İstemediği birşeyi verdim. Bu... Bu benim kabahatimdir. Aynı yatakta yatmayalı bir hayli zaman olmuştu.

— Şişşt!... Yüzbaşı Butler, siz böyle şeyleri nasıl söyleyebilirsiniz?

— Sarhoştum, adeta deli gibiydim. Bana kötülük etti diye ona kötülük etmek istiyordum. Onu hamile bırakmak istiyordum. Başarılı da oldum, ama o beni istemiyordu. Bana karşı hiçbir zaman bir duygu beslemedi. Ben ise onun beni sevmesi için elimden gelen her şeyi yaptım. Ama olmadı, olmadı... İşte görüyorsunuz, şimdi...

— Ah rica ederim, biraz dinlenmelisiniz!

— Hamile olduğunu bilmiyordum... Hiçbir şeyden haberim yoktu... Daha geçen gün... Evet, düştüğü zaman öğrendim hamile olduğunu... Bana haber vermek için nerede olduğumu bilmiyormuş... Ama adresimi bilmiş olsaydı bile yine de yazmazdı... Ah, eğer haberim olsaydı hemen dönerdim... Beni istese de, istemesi de döner gelirdim.

— Ah, elbette geleceğinizi biliyorum.

— Aman Tanrım! Bu son hafta boyunca bir deliden farkım yoktu. Çılgın gibiydim, her gün içiyordum. Orada merdivenin yanında bana söylediği zaman hiçbir şey yapmadım. Yalnızca güldüm ve 'üzülmeyiniz... Belki çocuğunuzu düşürürsünüz!' dedim. O da bana...

Melanie'nin yüzü birden bembeyaz oldu, dehşetten gözleri büyüdü. Karmaşık duyguların etkisiyle başını sağa sola çeviren dağınık siyah saçlı, perişan yüzlü bu adama baktı. Pencereden giren güneşin ışınları tam Rhett'in üzerine düşüyordu. Melanie onun kollarının ne kadar kalın ve kıllı olduğunu gördü. Gözleri

Rhett'in ellerine takılınca içgüdüsel bir hareketle geri çekilmek istedi. Çünkü bu iri ve güçlü eller, ancak çalmak ya da insan boğmak için yaratılmış gibi geldi ona... Evet bunlar amansız iki eldi. Ancak onlar Melanie'nin etekliğinin kıvrımlarıyla oynarken sanki kırılmış ve işe yaramaz hâle gelmiş bir aletten farksız gibiydi.

Acaba Rhett, Scarlett ile Ashley hakkında çıkarılan dedikodulara inanıp da kıskançlık mı duymuştu. Bu doğru olabilirdi. Çünkü rezalet çıkar çıkmaz o kenti terketmişti. Ama... Hayır olamazdı. Yüzbaşı Butler hiç kimseye bir haber vermeden ikide bir seyahate çıkardı. O bunu alışkanlık hâline getirmişti. Rhett dedikodulara inanacak bir adam değildi. Atlantalıları gayet iyi tanırdı, onların kendisini ve Scarlett'i sevmediklerini bilirdi. İşte bu yüzden söylenenlere kulak asmazdı. Bilirdi ki, hepsi yalandı. Eğer uydurulan bu olaya inansaydı ya Ashley'yi öldürür ya da ondan bir açıklama yapmasını isterdi.

Ruhsal durumunun bozulması yalnızca kaygılanmasından ve bu yüzden de kendini içkiye vermesinden ileri geliyordu. O, bir tür sayıklama hastalığına tutulmuştu; çünkü gelişigüzel, kopuk kopuk konuşuyordu. Ne anlattığını, ne söylediğini bilmiyordu. Erkekler bu durumlara kadınlar gibi tahammül gösteremiyorlar, her şeyin bittiğini sanıyorlardı.

Bir şeyin olduğu, aralarında tatsız bir şeylerin geçtiği anlaşıyordu. Belki de karı koca bir parça atışmışlar ve bu tartışmanın sonucu kafasında birtakım şeyler kurmuştu. Belki de sarhoş olduğu için sağlıklı düşünemiyordu. Ya da bir çocuk gibi davranıyor ve kendisini korkutan bir şeyin etkisinde kalıyordu. Rhett şu sıra hastaydı; Melanie de bunun farkındaydı. Genç kadın hasta çocukları kızdırmanın, üzmenin doğru olmadığını düşünerek sâkin bir sesle;

— Haydi canım! Artık lütfen susunuz! Ben sizi çok iyi anlıyorum! dedi.

Rhett yavaş yavaş başını kaldırdı, kan çanağına

dönen gözleriyle ona baktı. Sonra Melanie'nin ellerini sert bir tavırla iterek;

— Beni anlamıyorsunuz efendim! diye bağırdı. Zaten anlamınıza da imkan yok!... Siz beni anlayamayacak kadar iyi bir insansınız... Bana inanmıyorsunuz, ama söylediklerimin hepsi doğru... Ben eşeğin biriyim!... Bunu neden yaptım biliyormusunuz? Kıskançlık beni deli etmişti. O beni zaten hiç sevmeydi. Böyle davranmakla kendimi sevdireceğimi sanıyordum. Evet beni hiç sevmeydi. Size, beni hiç sevmiyor diyorum... Onun sevdiği...

Alev alev yanan gözleri birden Melanie'nin gözlerine takıldı ve kime hitap ettiğini sanki yeni farkediyormuş gibi birden ağzı açık kaldı. Yanılıp yanılmadığını anlamak ister gibi onun yüzüne yaklaşıp dikkatle baktı. Melanie'nin yüzü sapsarı kesilmişti, perişan bir görünümü vardı. Ama hiçbir şeye inanmak istemeyen masum gözlerinde hâlâ bir sessizlik, tatlılık, cana yakınlık görölüyordu. Bu bir çift gözün derinliklerinde saklanan gönül ferahlığı ve sevdiği kişiye inanma duygusu Rhett'in yüzüne bir şamar gibi çarptı. Böylece hem alkolün etkisi dağılmaya başladı, hem de ağzından düşünülmeden ve delice çıkan sözler dudaklarında mühürlendi. Rhett şaşırdı, kekeleydi, utandı, gözlerini yere eğdi. Soğukkanlı davranmaya çalışarak başını tekrar Melanie'nin dizlerine koydu.

— Ben rezil bir adamım! dedi. Ama bu kadar da rezil olmamalıydım. Size söylediklerime inanmadınız değil mi? Bana inanmayacak kadar iyi bir kalbiniz var. Hayatımda sizin kadar iyi bir insan görmedim. Söylesem inanmazdınız değil mi?

Melanie; tekrar onun saçlarını okşayarak tatlı, yumuşak ve şefkat dolu bir sesle;

— İnanmazdım! dedi. Scarlett iyileşiyor artık... Haydi Yüzbaşı Butler sakinleşiniz, o iyileşecek!

Rhett, bir ay sonra istasyona zayıf ve solgun yüzlü bir kadın götürdü. Annelerine eşlik edecek olan Wade ile Ella, onun üzgün, sıkıntılı ve yorgun hâli karşısında susuyorlardı. Bu durum onları tedirgin ediyor ve Prissy'nin yanından bir adım bile ayrılmıyorlardı. Ayrıca anneleriyle üvey babalarının arasında korkunç bir şeyler olduğunu da fark ediyorlardı.

Henüz kendisini toparlayamamış olmasına rağmen Scarlett, Tara'ya gidiyordu. O, Atlanta'da bir gün daha kalacak olursa boğulacakmış gibi bir duygunun etkisindeydi. Hayatının bölük pörçük olduğunu düşünmekten bıkmıştı artık. Kendisi hastaydı, ruhu karanlık bir denize gömülmüştü. Scarlett'in durumu; karabasan gören, koşmak isteyip de koşamayan, kaçmaya çalışıp da kaçamayan, dipsiz bir kuyudan çıkmak istedikçe daha da derine düşen bir çocuğun ruhsal durumundan farksızdı.

Eskiden düşman ordusunun kenti kuşattığında kaçtığı gibi Atlanta'yı terk ediyor ve bütün kaygılarını her zaman yaptığı gibi unutmaya ya da bir süre kafasından uzaklaştırmaya çalışıyordu: "Bunları şimdi düşünmek istemiyorum. Yarın Tara'da düşünürüm. Ne de olsa sabahın ilk ışıkları insanı daha sağlam, daha doğru düşüncelerle başbaşa bırakabilir" diyordu.

Scarlett doğup büyüdüğü yere kavuşunca, sessiz ve zümrüt gibi tarlaları görünce, tüm üzüntülerinden kurtulacağını, daha sağlıklı düşünebileceğini sanıyordu.

Rhett, gözden kayboluncaya kadar trenin arkasından baktı. Yüzü sertleşti, içini çekti. Arabayı gönderip atına atladı ve doğrudan Melanie'nin Houx Sokağı'ndaki

evine gitti. Sabah olmasına rağmen hava sıcaktı. Melanie yeşil yaprakların kuşattığı verandada oturuyordu. Önündeki iş sepetinde onarılmayı bekleyen bir yığın çorap vardı.

Melanie, Rhett'in attan indiğini ve dizginleri bahçe-deki zenci çocuk heykelinin kollarına geçirdiğini gö-rünce bir hayli şaşırdı, hatta biraz da korktu. Scar-lett'in ağır hasta, Rhett'in de çok sarhoş olduğu o gün-den beri onu hiç görmemişti.

Scarlett iyileşme dönemini geçirirken Melanie bu konuya hiç değinmediği gibi, Rhett'in de yüzüne bak-maya cesaret edememişti. Melanie ona çok nazik dav-randı; hatta onları gören, aralarında bir olayın geçtiği-ni kesinlikle farkedemezdi. Bir gün Ashley'den, erkek-lerin sarhoşken bütün söylediklerini unuttuklarını işitmişti. Melanie içinden, Rhett'in de bu olayı unut-muş olması için Allah'a dua etti. Utangaç yanakları kı-zarmış bir halde onun ağaçlı yoldan çıkışını izledi. "Belki de yalnızca Bonnie ile oynaması için Beau'yu al-maya gelmiştir!" diye düşündü. "Hem Rhett o gün yap-tıklarına teşekkür edecek kadar nazik bir kimsedir."

Melanie onu karşılamak için ayağa kalktı. Rhett her zaman olduğu gibi, bir delikanlıyı kışkandıracak çeviklikle yolu aşıyordu.

— Scarlett'i yolcu ettiniz mi?

Rhett gülümseyerek;

— Evet! Umarım, Tara ona yarayacaktır! dedi. Scarlett bana, ne zaman toprağa dokunsa kuvveti ar-tan mitolojideki devi anımsatıyor. Canı kadar sevdiği kızıl balçıklardan, yeşil tarlalardan epey zaman uzak kalmıştı. Bu da ona hiç yaramıyor. Göreceksiniz Ta-ra'nın pamuk tarlaları, ona Doktor Meade'nin ilaçla-rından daha çok şifa verecektir.

Melanie şaşkın şaşkın;

— Oturmaz mısınız? dedikten sonra onun iri vücu-duna, ellerine, kollarına, boyun kaslarına baktı ve korktu. Kuvvet kaynağı olan bu adamın onun karşı-sında küçülmesi, başını dizlerinin üzerine koyup ağla-ması hayret edilecek bir şeydi doğrusu... Melanie bun-

ları düşünürken yeniden kızardı ve içinden "aman Tanrım!" diyerek kendini toparlamaya çalıştı.

Rhett tatlı ve yumuşak bir sesle;

— Mrs. Melly sakın burada bulunmam sizi rahatsız etmesin! dedi. Eğer gitmemi istiyorsanız... Lütfen açıkça söyleyiniz.

Melanie, "ah hemen anladı. Şaşkına döndüğümü görüyor!" diye hayıflandı. Rhett'e yalvaran gözlerle baktı, ama birden utangaçlığı ve şaşkınlığı kaybordu. Çünkü Rhett'in gözlerinde öyle derin bir huzur, iyilik ve her şeyi hoş karşılayan bir anlayışın izleri vardı ki, Melanie heyecana kapılmakla aptallık ettiğini anladı. Rhett'in yüz hatları gergindi, ama Melanie ondaki hüznü hâli görebiliyordu. Her ikisinin de unutmak istediği bir konuyu, Rhett'in tekrar açabilecek kadar basit davranacağını nasıl düşünmüştü. Bu hatasından dolayı kendine kızdı.

Melanie, "zavallı adam Scarlett için o kadar çok üzülüyor ki!" diye düşündü ve gülümseyerek;

— Rica ederim Yüzbaşı Butler, lütfen oturunuz.

Rhett; bir sandalyeye yavaş yavaş otururken, Melanie'nin eline tekrar işini aldığını gördü.

Rhett:

— Mrs. Melly bir ricaya geldim! diyerek gülümsedi. Düşüncesi bile sizi dehşet içinde bırakacak bir hile konusunda yardımınızı benden esirgemeyeceğinizi isteyeceğim.

— Bir... Bir hile mi dediniz?

— Evet, öyle... Sizinle bir iş konusunda konuşmaya geldim.

— Aman Tanrım! Bunu Mister Wilkes ile görüşmeniz gerek. Çünkü ben işten hiç anlamam. Scarlett'teki zeka bende yoktur.

— Scarlett'in ancak kendisi için zeki olması beni korkutuyor. Zaten sizinle konuşmak istediğim konu da budur. Onun ne kadar uzun süre hasta yattığını biliyorsunuz. Tara'dan döner dönmez, her zaman harap olmasını istediğim mağaza ve bıçkı atölyelerinin bütün yönetimini tekrar eline almak isteyecektir. Doğrusu

onun sağlığı için kaygılanıyorum Mrs. Melly.

— Evet doğru, Scarlett kendini çok yoruyor. Onu vazgeçirmeye ve sağlığına dikkat etmeye zorlamalısınız.

Rhett gülmeye başladı.

— Onun ne kadar dik kafalı olduğunu bilirsiniz. Scarlett, inatçı bir çocuktan farksızdır. Kendisine yardım etmemi bile istemiyor. Zaten kimsenin yardımına da ihtiyaçı yoktur. Bıı atölyesindeki hissesini satması için ısrar ettim, ama bir sonuç alamadım. şimdi izin vererseniz efendim, iş konusundan söz edeceğim. Scarlett bıı atölyesindeki hissesini Mister Ashley'den başka hiç kimseye satmaz. Ben bunu bildiğim için Mister Ashley'nin bu hisseyi satın almasını istiyorum.

— Aman Tanrım, bu olağanüstü bir öneri ama...

Melanie birden sustu ve dudağını ısırdı. Bir yabancı adama ailesinin parasal durumundan söz etmesi doğru değildi. Ashley bıı atölyesinden para kazanmasına rağmen durumları hiçbir zaman pek iyi olmamıştı. Melanie çok az para biriktirebildiğine üzülüyordu. Zavallı kadın paranın nereye gittiğini de bilemiyordu. Ashley ona evin masraflarına yetecek kadar para veriyordu. Ama parayı asıl yutan umulmadık bir takım harcamalardı. Doktor cretleri o kadar yüksekti ki... Bir de Ashley'nin New York'a ısmarladığı mobilya ve kitaplar dünyanın parası tutuyordu. Bu arada evsiz barksız kimselere de bakmışlardı. Ashley, Konfedere saflarında çarpışmış olan bir kimseye yardım etmekten asla kaçınmazdı.

Rhett, Melanie'nin söylemek isteyip de söyleyemediği şeyi anlamıştı.

— Mrs. Melly size gerekecek olan parayı dn olarak ben verebilirim! dedi.

— ok nazıksınız, ama deyemeyeceğimizden korkarım.

— Canım vermeseniz de olur. Rica ederim Mrs. Melly bana gcenmeyiniz. Lütfen benim anlatacaklarımı sonuna kadar dinleyiniz. Scarlett'in birkaç mil uzaktaki bıı atölyesine her gün gidip gelmesini iste-

miyorum. Mağaza onun mutluluğu için yeter sanırım. Beni anlıyor musunuz?

Pek az inanmış görünen Melanie;

— Şey... Evet! diye cevap verdi.

— Çocuğunuza bir midilli almak istiyordunuz değil mi? Aynı zamanda da üniversiteye, Harvard'a daha sonra Avrupa'ya gitmesini istiyordunuz değil mi?

Ne zaman oğlu Beau söz konusu olsa Melanie'nin yüzünü ateş basardı.

— Elbette isterim! Onun bir dediğini iki etmek istemem ama... Bugün herkes o kadar yoksul ki...

— Mister Wilkes bıçkı atölyelerinden bir hayli para kazanabilir. Beau'nun da hakkı olan şeylere kavuştuğunu görmek sizin hoşunuza gidecektir.

Melanie gülümseyerek;

— Ah Yüzbaşı Butler, siz ne açıkgöz bir insansınız! dedi. Bir ananın gururunu ne kadar güzel okşuyorsunuz. Onun gönlündeki arzuları ne kadar güzel uyandırıp harekete geçiriyorsunuz. Bir kitabı okur gibi sizin içinizi okuyorum.

Rhett'in gözlerinde küçük bir ışık parladı.

— Sanmıyorum! Haydi borç olarak para vermeme izin verdiğinizizi bana söyleyiniz.

— Pekiyi ama biraz önce sözünü ettiğiniz hile de neyin nesi?

— Acele etmeyiniz lütfen! Tıpkı suikastçılar gibi davranmalıyız. Böylece hem Scarlett'i, hem de Mister Wilkes'ı aldatabiliriz.

— Aman Tanrım! Böyle şeyleri asla beceremem.

— Scarlett kendi iyiliği için bile olsa gizlice bir şeyler yaptığımızı farkedirse... Canım onun huyunu benden daha iyi bilirsiniz! Mister Wilkes'ın da benim tarafımdan gelecek bir parayı kabul etmeyeceğini biliyorum. Demek ki her ikisi de bu paranın nereden geldiğini bilmemelidir.

— Ama ben Mister Wilkes'a bu durumu anlatacak olursam onun bu parayı reddetmeyeceğini sanıyorum. Çünkü o Scarlett'i öyle sever ki...

Rhett gayet sakin ve tatlı bir tavırla;

— Evet bunun farkındayım! dedi. Ama ne de olsa bu parayı reddedecektir, çünkü Wilkeslar'ın ne kadar gururlu olduklarını siz de bilirsiniz.

— Ah Yüzbaşı Butler, size yardım etmek isterdim. Ama eşimi aldatmam doğru olmaz.

— Scarlett'e yardım etmek için bile olsa bunu yapmaz mısınız?

Rhett üzgün bir tavır takınarak sözlerini şöyle sürdürdü:

— Oysa Scarlett sizi öyle seviyor ki!...

Melanie'nin gözleri yaşardı:

— Onun için elimden gelen her şeyi yapacağımı biliyorsunuz. Onun bana yaptıklarının yarısını bile ben ona yapamam.

— Evet, Scarlett'in sizin için yaptıklarını biliyorum. Örneğin, Mr. Wilkes'a ailenizden birinin mirasına konduğunuzu söyleyemez misiniz?

— Ah Yüzbaşı Butler, ailemin tüm bireyleri geçim sıkıntısı içindedir.

— Bu durumda parayı posta ile kimin tarafından gönderildiği belli olmayacak bir biçimde size ulaştırırsam Mister Wilkes'ın bu parayla bıçkı atölyesini satın almasını sağlar mısınız? Çünkü parayı yokluk içinde bulunan eski Konfedereler'e dağıtmasını istemem.

Rhett'in bu son sözlerini, Ashley'yi hedef alıyormuş gibi değerlendiren Melanie biraz üzüldü. Ama Rhett öyle masum bir biçimde gülümsedi ki Melanie de dayanamayıp gülümsedi.

— Tamam, ilgileneceğim!

— O halde konu kapandı. Bu sır aramızda kalacak.

— Ama benim kocamdan gizli bir şeyim yok ki!

— Tahmin ederim Mrs. Melly!

Melanie, Rhett'in yüzüne bakarken onu ne kadar iyi anladığını farkettil. Oysa herkes onun hakkında yanlışlı-yordu. Onun kaba, terbiyesiz, iğrenç, hatta namussuz bir adam olduğunu söylüyorlardı. Ama birçok

kimse de tükürdüğünü yalıyordu. Melanie ise daha ilk görüşte onun şahane bir adam olduğunu anlamıştı. Kalpsiz değildi, çünkü Scarlett'i deli gibi seviyordu. Kahrısını böyle ağır bir çalışmadan kurtarmak için düşündüğü çare çok güzeldi.

Melanie sevgisini aşırı bir biçimde belli ederek;

— Scarlett'in sizin gibi nazik bir kişiyle evlenmesi büyük bir şanstır! dedi.

— Öyle mi dersiniz? Sizin söylediklerinizi duyarsa aynı görüşte olmadığını açıklamasından korkarım. Ama ben size karşı elimden geldiği kadar nazik davrandım sanırım, Mrs. Melly! Hatta Scarlett'e vermediğimi size verdim.

Melanie hayretler içinde kaldı.

— Bana mı? Beau'ya demek istiyorsunuz sanırım.

Rhett şapkasını aldı ve ayağa kalktı. Bir an Melanie'nin kalp biçimindeki dar alnına, sonra koyu gözlerine baktı. Ciddi, ancak çekici olmayan yüzünü inceledi. Bu hayatın acımasızlığına karşı, savunmasız kalan bir kadının yüzüydü.

— Hayır, Beau'ya falan değil! Size, Beau'dan daha değerli bir şey vermeye çalışıyorum. Ne olduğunu anlıyor musunuz acaba?

— Hayır! Çünkü dünyada Beau'dan daha değerli başka bir şey şeyim yok! Elbette Ashley Wilkes hariç!

Rhett sesini çıkarmadı ve hiçbir ifade belirmeyen donuk gözlerle Melanie'ye bakmaya devam etti.

— Yüzbaşı Butler, bana para konusunda lütfüta bulunmanız doğrusu büyük bir nezaket örneği! Ama... Bir kadının istek duyabileceği her şeye sahibim!

Birden mosmor olan Rhett;

— Çok güzel! dedi. Ben de sahibi bulunduğunuz şeyi, sonsuza kadar korumanız için elimden geleni yapacağım.

*

* *

Scarlett Tara'dan döndüğü zaman yüzünün solgunluğu kaybolmuş, yanakları kızarmış ve biraz da

tombullaşmıştı. Yeşil gözleri eskisi gibi canlı ve parlaktı. Kendisiyle birlikte Wade ile Ella'yı karşılamaya gelen Rhett ile Bonnie'nin gülünç kıyafetlerini görünce katıla katıla güldü. Belki de haftalardır böyle gülmemişti. Rhett'in şapkasını iki hindi tüyü süslüyordu. Bonnie'ye gelince... Yüzü boyaya bulanmıştı sanki. Buklelerinde de kendisi kadar büyük birer tüy takılıydı. Baba kız treni beklerlerken herhalde kızılderili rolü oynamışlardı. Dadı'nın asık yüzünden, Bonnie'nin annesini karşılamaya giderken bile, tuvaletine dokun durtmadığı anlaşıyordu.

Scarlett kızını öptü, Rhett'e de yanağını uzatırken; — Bu ne güzel kıyafet! dedi.

Eğer istasyon kalabalık olmasaydı Rhett'e kesinlikle yanağını uzatmayacaktı. Bonnie'nin kıyafeti Scarlett'in canını sıktı. Ama orada bulunanlar, baba kızın gülünç durumlarıyla alay etmedikleri gibi onları çok zarif buldular ve onlara içtenlikle gülümsediler. Herkes Butler ailesinin en küçüğünün Rhett'e her istediğini yaptırdığını biliyordu ve bu durum çok hoşlarına gidiyordu. Rhett'in kızına karşı olan büyük sevgisi, onun halkın gözündeki kötü şöhretini silmişti.

Scarlett arabayla eve giderlerken, Tara ve komşu çiftlikler hakkında küçük bilgiler veriyordu. Kuru ve sıcak mevsim pamuk için çok uygundu. Ürün o kadar çabuk büyüyordu ki sanki bu gelişme hem duyuluyor, hem de görülüyordu. Ama Will pamuk fiyatlarının sonbaharda düşeceğini söylemişti. Scarlett; Suellen'in bir çocuk daha beklediği haberini, çocukların işitmesini istemediği için sesini alçaltarak verdi. Susie, annesi Suellen'a çok benziyordu. Suellen ile kavga etmişlerdi. Onların bu hali Scarlett'e eski günleri anımsatmıştı. Wade tek başına avlanmaya çıkıyordu. Randa ile Camilla Tarleton öğretmenlik yapıyorlardı. Doğrusu bu pek hoş bir şeydi, çünkü Tarletonlar'ın hiç biri "kedi" sözcüğünü telaffuz edemezdi. Betsy Tarleton, Lovejoy'dan iri yarı bir adamla evlenmişti. Onlar Joli Coteau'da pamuk ekiyorlardı. Mrs. Tarleton'un bir kısırağı ile bir tayı vardı. Bu hanım bir milyon dolar bulsa bu

kadar sevinmezdi. Calvertler'in evini açık artırmayla satın alan bir sürü zenci doldurmuştu. O güzelim ev acınacak haldeydi. Eski görkemli durumunu bilen bir kimse, bugün onu gördüğü zaman gözyaşlarını tutamazdı. Cathleen ile kocasının nerede oldukları bilinmiyordu. Alex, savaşta ölen ağabeyinin dul karısı Sally ile evlenecekti. İnsan aynı çatı altında bunca yıl birlikte yaşıdıktan sonra böyle bir şeyi nasıl yapabilirdi?

Scarlett durmadan konuşuyordu. Ama birçok şeyi gizlemek istediği her halinden belli oluyordu. Will ile bütün çevreyi dolaşmış ve binlerce hektarlık arazide pamuk yetiştirilen eski günleri anımsamaya çalışmıştı. O zamanlar her yerden bereket fışkırıyordu; şimdi ise çevre bir ormandan farksızdı. Katırtırnakları, meşeler, çamlar, otlar dereyi ve pamuk tarlalarını işgal etmişti. Bu çok korkunç bir manzaraydı doğrusu... İnsan ölü bir bölgeden geçiyordu sanki.

Bu konuda Will, ona şöyle demişti: "Scarlett bu yerlerin adam olması için tam elli yıl gerekir. Ama gerek sizin sayenizde, gerek benim çalışmamla Tara bu bölgenin en güzel çiftliği olarak kaldı. Ne yazık ki bu büyük çiftliği ancak iki katırla ekip biçmeye çalışıyoruz. Tara'dan sonra Tarletonlar ile Fontainler'in evleri geliyordu. Bu iki yerdeki insanlar pek fazla para kazanamıyorlardı, ama öyle büyük bir çalışma isteğine ve gücüne sahiptiler ki taştan ekmeklerini çıkarıyorlardı. Öteki çiftlikler ise...

Scarlett; öteki çiftliklerin perişan durumları, Tara'nın insanın içini karartan eski halini anımsattığı için, onları anlatmaktan vazgeçti.

Nihayet eve gelip verandada Rhett ile Bonnie'nin arasına oturduğu zaman Scarlett;

— Burada ne var, ne yok bakalım? diye sordu.

Arabayla gelirken Rhett ile aralarında bir sessizlik olmasın diye sürekli konuşmuştu. Çünkü merdivenden yuvarlandığı günden beri, Rhett ile başbaşa hiç kalmamışlardı. Zaten başbaşa kalmak da pek hoşuna gitmiyordu ya!... Ama Scarlett, Rhett'in hakkındaki duygularını bilmiyordu. Oysa Rhett onun nekahet dö-

nemi sırasında tam bir iyilik meleşti. Scarlett'in rahatsız edilmesini önlemek için çocukları gü-rültü yapmamalarını çok sıkı biçimde önlemişti. Onun yerine mağazaya gitmiş, bıçkı atölyelerini ve odun de-posunu yönetmişti. Ama hiçbir zaman ona "üzgünüm" dememişti, belki de hiç üzülmemişti. Ya da doğacak olan çocuğun, ondan olmadığını hâlâ düşünüyordu. Scarlett, bu sır vermeyen, kafasındaki düşünceleri belli etmeyen kapalı yüzün içinde neler olup bittiğini nasıl anlayabilirdi ki!...

Scarlett sorusunu tekrar etti:

— Burada her şey yolunda mı? Mağaza için yeni katır aldınız mı? Allahaşkına Rhett acayip tüyleri şapkanızdan çıkarınız. Sizi aptal görünüşlü yapıyor. Sonra onları çıkarmayı unutur kente öyle gidebilirsiniz!

Bonnie babasının şapkasını kapıp, arkasına sakladı ve;

— Hayır hayır, olmaz! diye diretti.

Rhett Scarlett'in sorusuna;

— Her şey yolunda! diyerek cevap verdi. Bonnie ile ben çok güzel vakit geçirdik, gönlümüzce eğlendik. Siz gittikten sonra onun saçlarını bir kez bile taramadıklarını sanıyorum. Yavrucuğum şu tüyleri emmen hiç de doğru bir şey değil; çünkü boğazına kaçabilir. Mağazaya yeni padavralar^(*) alındı. Katırları değiştirdim. Başka bir haber yok. Her şey yerli yerinde!

Sanki unuttuğu bir şey birden aklına gelmiş gibi;

— Haa, dün saygıdeğer Ashley mağazayı dolaşmaya geldi. Bıçkı atölyelerini ona satıp satmayacağınızı öğrenmek istiyor.

Koltuğunda sallanan ve sakın sakın yelpazelenen Scarlett birden irkildi.

— Bıçkı atölyesini satmak mı? Pekiyi ama Ashley parayı nereden bulmuş? Onların on paraları olmadığını gayet iyi biliyorum. Melanie onun kazandığı bütün parayı harcıyor.

(*) Yapıların çatılarını ya da düşey yüzlerini kaplamada kullanılan düz kiremit biçimindeki ahşap levha.

Rhett ilgisiz görünmeye çalışarak omuzlarını silkti.

— Mrs. Melly'i basit zevkli bir kadın olarak tanıyorum, ama onların evlerinde neler olup bittiğini ben nereden bilebilirim.

Bu sözler eski günleri anımsatıyordu, bu yüzden Scarlett'in canı sıkıldı. Bonnie'ye dönerek;

— Yavrucuğum haydi sen git kardeşlerinle oyna! Onları göreceğin gelmedi mi? Ben babanla biraz konuşacağım! dedi.

Bonnie kaşları çatılan Scarlett'e yan yan bakarken Gerald O'Hara'ya o kadar çok benziyordu ki, Scarlett gülmemek için kendini zor tuttu. Bonnie babasının dizlerine tırmanırken;

— Hayır gitmem! diye diretiyordu.

Rhett:

— Bırakınız kalsın! dedi. Ashley'nin elindeki paraya gelince... Bunu Rock Island'da tutukluyken yardım ettiği hasta bir adam göndermiş. Doğrusu kendisine yapılan iyiliği unutmayan insanların, hâlâ bulunması beni çok memnun etti.

— Kimmiş bu adam acaba? Tanıdık bir kimse mi?

— Mektup imzalı değildi ve Washington'dan geliyordu. Ashley, bunu kimin gönderdiğini anlamak için çok kafa patlattı, düşündü durdu; ama nafile! Ashley gibi insanlar o kadar çok iyilik yaparlar ki bunları anımsamaları imkansızdır. Hele o karışık ve yokluk çekilen günlerde, savaşın devam ettiği sıralarda kimlere yardım edildiğini, hatta yapılan şeyin yardım olduğunu bile insan unuttur. Bunu anımsamak mümkün değil.

— Demek Ashley bıçkı atölyelerini almak niyetinde!

— Evet, ama onlara satmak istemeyeceğinizi söyledim. Ona sizin başkalarının işine burnunuzu sokacağınızı, eğer bıçkı atölyelerini satın aldığı takdirde, onları yönetmek konusunda ona birtakım öğütler vermeye kalkışacağınızı, bunu benim kadar kendisinin de bilmesi gerektiğini anlattım.

— Benim hakkımda böyle şeyler söylemeye nasıl cüret edebilirsiniz?

— Nedenmiş? Doğru değil mi sanki? Öyle sanıyorum ki, o da benim gibi düşünüyor. Ama bir şey söylemeyecek kadar kibar bir insan!

— Madem böyle, ben de ona bıçkı atölyelerimi satacağım!

Hayret! O zamana kadar Scarlett bıçkı atölyelerinden asla vazgeçmek istememişti. Bunun birçok nedeni vardı. Bu nedenlerin en önemlisi para konusuydu. Son bir yıl içinde onları çok iyi bir fiyata satabilirdi. Bıçkı atölyeleri tüm engellere rağmen felaketli ve zor yıllarda ortaya koyduğu cesaretinin ve çabasının en güzel kanıtlarıydı. Scarlett bunlarla övünüyordu. Özellikle satmak istemeyişinin en önemli nedeni, bunlar kendisini Ashley'ye yaklaştıran tek araçlardı. Eğer bıçkı atölyeleri başkalarının eline geçecek olursa bir daha Ashley ile başbaşa kalması mümkün olamayacaktı. Oysa onu yalnız görmek ancak bıçkı atölyesinde oluyordu. Ayrıca Melanie'nin verdiği davetten sonra onun kendisine karşı olan duygularını anlamak istiyordu. Bıçkı atölyelerinin yönetimi ona Ashley'nin arkasından koştüğünü belli etmeden, onunla bir araya gelip konuşmasına imkan veriyordu. Bu son rezalet yüzünden onun kalbindeki yeri kaybetmesine rağmen zamanın her şeyi telafi edeceğini düşünüyordu. Ama bıçkı atölyelerini satacak olursa...

İşte bu nedenlerle onları satmak istemiyordu. Ama Rhett'in Ashley'nin bu konudaki niyetinden söz etmesi onu çok sevindirdi. Bu nedenle o an satmaya karar verdi. Ashley bıçkı atölyelerini yok pahasına satın alacak ve Scarlett'in ne kadar cömert olduğunu anlayacaktı. Öfkeli bir sesle;

— Satacağım! Siz ne dersiniz? diye sordu.

Rhett, Bonnie'nin ayakkabısının bağlarını bağlamak için eğilirken gözlerinde zafer ışıkları çakıyordu.

— Pişman olacaksınız sanırım!

Doğruydı ama Scarlett ağzından çıkıveren söze şimdi bile üzülüyordu. Eğer bunları Rhett'ten başka herhangi bir kimsenin önünde söyleseydi kararından caydığını açıklamaktan çekinmezdi. Acaba neden böy-

le ani bir karar vermişti.

Kaşlarını çatarak Rhett'e baktı. O da kuşu yakalamak için fırsat kollayan bir kedi gibi bakıyordu. Rhett. Scarlett'in kaşlarını çattığını görünce bir kahkaha attı. Scarlett onun kendisine bir oyun oynadığını sanarak soğuk bir tavırla;

— Beni sınamak mı istiyorsunuz? diye bağırdı.

Rhett hayret etmiş gibi, kaşlarını kaldırdı.

— Sizi sınamak mı? Demek siz beni henüz yeterince anlayamamışsınız. Şunu bilmenizi isterim: Zorda kalmadıkça iyilik etmek, benim adetim değildir!

*

* *

Scarlett hemen o akşam Ashley'ye bıçkı atölyelerini sattı. Bu satıştan pek fazla bir şey kaybetmedi. Çünkü Ashley, Scarlett'in önerdiği düşük fiyatı kabul etmeyip en yüksek değerden satın aldı. Ashley ile anlaştıktan, gerekli kağıtları imzaladıktan, böylece bıçkı atölyelerine veda ettikten sonra, Scarlett kendisini sanki çocuklarından birini satmış gibi hissetti. Bu sırada Melanie de bu alışverişi kutlamak için Ashley ile Rhett'e birer bardak şarap sundu.

Scarlett, bıçkı atölyelerini çok sevmişti. Onlar, açgözlü davranışının ürünleri ve onun gurur kaynağı idi. Atlanta yangın yeri halinden, harabelikten kurtulurken bir hiç olan bıçkı atölyesiyle işe başlamıştı. Sonra onlar için mücadele etmiş, canını tehlikeye atmıştı. O karanlık ve yokluk döneminde erkekler bile çok zor mücadele ediyorlardı. Şimdi Atlanta eski haline kavuşurken, her geçen gün yeni bir yapının temeli atılırken elinde iki bıçkı atölyesi, iki odun deposu, bir düzineye yakın katır arabası ve işçi olarak çalıştırdığı çok sayıda kürek mahkumu vardı. Bütün bunlarla vedalaşmak, yaşantısının bir bölümünü kapatmak demekti.

Bu büyük işlerin hepsini yoktan var etmişken şimdi Ashley'nin onları batıracağını düşünüyordu. Çünkü Ashley hiçbir müşteriye ölçülü davranmıyordu. Artık

Scarlett'in ona kendi deneyimlerine dayanarak öğüt vermesi mümkün değildi. Çünkü Rhett ona, Scarlett'in herkese öğretmenlik yapmak isteğinin adeta ukalalığa vardığından söz etmişti.

Scarlett, "Allah bu Rhett'in cezasını versin!" diyor; ona baktıkça, "acaba bu işte bir dolap çevirdi mi?" diye düşünüyordu. Sonunda işin içinde Rhett'in bir dalaveresi olduğuna inandı. Şimdi onun neden böyle hareket ettiğini ve kendisine bu oyunu nasıl oynadığını bilmek istiyordu.

Rhett, Ashley ile konuşuyordu. Duydukları, Scarlett'te birdenbire düşüncelerinde haklı olduğu görüşünü uyandırdı.

Rhett:

— Kürek mahkumlarını hemen işten uzaklaştıracığınızı sanırım! dedi.

Kürek mahkumlarını işten uzaklaştırmak mı? Ama bunun söz konusu bile edilmemesi gerekirdi. Çünkü Rhett çok iyi biliyordu ki, bıçkı atölyeleri kürek mahkumlarını işçi olarak çalıştırdığı takdirde kâr sağlıyordu. Sonra o, neden Ashley'nin ilerideki çalışmalarını daha şimdiden yönlendiriyordu. Rhett, Ashley hakkında ne biliyordu sanki?

Ashley, Scarlett'in şaşkın bakışlarını görmemezlikten gelerek;

— Evet en kısa zamanda işten çıkaracağım! dedi.

Scarlett:

— Siz delirdiniz galiba! diye atıldı. Mahkumları işe alırken hükümete verdiğim bütün parayı kaybedersiniz. Sonra atölyelerde el işlerini kime yaptıracaksınız? Bunu hiç düşündünüz mü?

Ashley sakın bir biçimde cevap verdi:

—Serbest bırakılan zencileri çalıştıracam.

— Çok iyi düşünmüşsünüz doğrusu! Onların ne kadar gündelik istediklerini biliyor musunuz? Üstelik Yankeeler ikide bir işyerinize gelerek onlara piliç verip vermediğinizi, temiz yataklarda yatırıp yatırmadığınızı denetleyeceklerdir. Onlardan birine Allah korusun bir

tokat atacak olsanız Yankeeler'in avaz avaz bağırdıklarını duyacaksınız. Ve nihayet günün birinde hapsi boylayacaksınız. Canım mahkumlardan başkası sizin işinize yaramaz.

Melanie başını eğdi, dizlerinin üzerine koyduğu ellerine baktı. Ashley ise çok üzgün görünüyordu. Bir an sustu, sonra Rhett'e baktı. Sanki onun gözlerinden cesaret aldı ve konuşmaya başladı:

— Scarlett mahkumları çalıştırmayacağım!

Scarlett onların göz göze geldiklerini fark etmişti.

— Böyle şeyler olur mu canım? Yoksa halkın benim hakkımda yaptığı dedikoduların, şimdi size yönelmesinden mi korkuyorsunuz?

Ashley başını kaldırdı ve sakın bir sesle;

— Haklı olduğum zaman hiçbir şeyden korkmam! dedi. Bugüne kadar kürek mahkumlarını çalıştırdığım için haklı olmadığına inanıyorum.

— Canım!...

— Başka insanların başlarına gelen felaketlerden yararlanarak para kazanmak istemem.

— Peki eskiden esirleriniz yok muydu?

— O insanlar bedbaht değildiler. Zaten savaş kaybedilmese ya da bu yıkımları başımıza getirmeseydi babamın ölümünden sonra onları serbest bırakacaktım. Ama mahkumların durumları çok daha başka. Scarlett mahkumlar çok kolay istismar edilir. Bu benim ilkelerime ters düşer. Johnnie Gallegher, hiç çekinmeden muhakkak bir mahkum öldürmüştür. Belki de daha çok öldürmüştür. Bu cinayettir ve bu kimse'nin umurunda değildir. Bir mahkum eksilmiş ya da eksilmemiş kime ne? Johnnie Gallegher mahkumun kaçarken öldüğünü iddia ediyor, ama benim işittiğime göre böyle olmamış. Onun hasta adamları bile çalıştırdığını biliyorum. İsterseniz Scarlett, bana dar düşünceli deyin. Ama başkalarının acılarından yararlanılarak kazanılan servetin insanı mutlu edeceğine inanmıyorum.

— Yani demek istiyorsunuz ki!... Şey... Kirli para

hakkında rahip Wallace'ın vaazlarını yutmuşsunuz.

— Rahibin söylediklerini ezberlememe gerek yok, ama onunla aynı görüşteyim.

Scarlett kızmaya başlıyordu.

— Demek benim kazandığım paranın kirli olduğu görüşündesiniz. Çünkü kürek mahkumlarını çalıştırdım. Çünkü bir kahve işlettim. Öyle mi?

Birden sustu, çevresine göz gezdirdi. Ashley ile Melanie'nin canları sıkılmıştı. Rhett ise içinden alay ediyordu. Scarlett ikinci kez içinden, "Allah cezasını versin!" dedi. Sonra "herhalde yine burnumu başkalarının işine soktuğumu düşünüyor olmalı. Ashley de galiba o görüşte. Ah kafalarını birbirine çarparak bir parçalayabilsem!" diye düşündü. Öfkesini sakinleştirmeye çalışarak soylu bir tavır takınmak istedi; ama başarılı olamadı.

— Ne yaparsanız yapın, benim umurumda değil!

— Scarlett, sakın sizi kötülediğimi sanmayınız! Eğer böyle düşünürseniz, hata edersiniz. Bütün sorun görüş açılarımızın bir olmayışından ileri geliyor. Sizin beğendiğiniz bir şey, bana göre güzel değildir.

Birden Scarlett, Rhett ile Melanie'yi odadan uzaklaştırmak, Ashley ile başbaşa kalmak ve ona, "ben de her şeyi sizin açınızdan görmek istiyorum. Düşüncelerinizi bana söyleyin ki, sizi daha iyi anlayabileyim ve size benzemeye çalışayım!" demek arzusunu duydu. Ama Rhett ile Melanie odadan çıkmadıklarına göre Scarlett'in başvuracağı tek çare, soğuk bir tavır takınmak ve "Ashley bu işe burnumu sokmamın doğru olmadığını biliyorum. Amacım da size akıl vermek değildir. Hareketlerinize ve düşüncelerinize bir anlam veremediğimi itiraf etmeliyim!" demek olacaktı. Ah onunla yalnız kalabilselerdi, ona bu soğuk sözleri söylemeyi bile düşünmeyecekti.

Scarlett, sinirlerine hakim olamadı.

— Ama aldanıyorsunuz! Beni örnek olarak alın. Parayı nasıl sağladığımı biliyorsunuz. Para kazanmadan önce ne durumda olduğumu da biliyorsunuz. Ta-

ra'daki o soğuk kışı anımsayın. Halıları kesip ayaklarınıza sarıyorduk. Bir lokma yiyeceğimiz yoktu. Beau ile Wade'i nasıl okutacağımızı düşünüyorduk. Anımsıyormusunuz?...

Ashley yorgun bir tavırla;

— Evet anımsıyorum! dedi. Ama bunları unutmanın bizler için daha hayırlı olacağını sanırım.

— O günlerde içimizden birinin mutlu olduğunu söyleyemezsiniz, değil mi? Güzel! Bir de bugünkü durumumuza bakınız! Güzel bir evimiz var. Gelecek de güzel günler vaadediyor. Benim evimden daha güzel evi. daha güzel elbiseleri ve atları olan var mı? Sofram kadar, bol ve zengin bir sofraya sahip olan kimse var mı? Benim kadar görkemli davetleri, ziyafetleri kimler verebiliyor? Çocuklarımin da bir dedikleri iki edilmiyor. Pekiyi bütün bunlara sahip olmak için gerekli parayı nereden buldum? Armut şişip ağzıma düşmedi herhalde. Mahkumları kullandım. Bir bar ve...

Rhett; Scarlett'in sözünü keserek;

— Öldürdüğünüz Yankee'yi de unutmayınız! dedi. İlk hamleyi ona borçlusunuz.

Scarlett ona doğru döndü, dudaklarından ağır sözcükler çıkmak üzereydi.

Rhett, alaycı tavrını gizlemeye çalışan tatlı ve yumuşak bir sesle konuşmasına devam etti.

— Para da sizi çok mutlu etti, değil mi şekerim?

Scarlett sinirli bir biçimde cevap vermeye hazırlanırken gözü Melanie'ye ilişti. Zavallı kadın ağlamak üzereydi, canı çok sıkılmıştı. Ashley'nin de yüzünün rengi solmuştu. O, sanki bir başka âlemdeydi. Rhett ise purosunu tüttürüyor, dumanların arasından karısına bakıyor ve bu tartışmadan kendine bir eğlence çıkarıyordu.

Scarlett "elbette para beni mutlu etti!" diye bağır-mak istedi ama sözcükler kuruyan boğazında düğüm-lenip kaldı.

Scarlett hastalıktan kurtulduktan sonra Rhett'de bir değişiklik gördü ve buna sevinip sevinmemeyi düşündü. Rhett artık içki içmiyordu. Sakin, ancak kaygılı görünüyordu. Akşam yemeğinden sonra çoğu zaman evde oturuyordu. Hizmetçi ve uşaklara daha nazik davranıyor, Wade ile Ella'ya daha çok şefkat gösteriyordu. Geçmişle ilgili küçük bir hatırlatıcı harekette bile bulunmuyordu. Scarlett'ten de kendisi gibi yapmasını üstü kapalı olarak istedi. Rhett'in bu isteğine Scarlett uydu. Çünkü böyle olması onun için daha uygundu. Ortak yaşantıları böylece fırtınasız bir biçimde akıp gidiyordu. Rhett nekahet dönemini geçirirken karısına gösterdiği saygıyı sürdürüyordu. Hatta eskiden olduğu gibi acı sözler söylemiyordu.

Scarlett; eskiden Rhett'in onu çileden çıkaran ve itirazlarına neden olan acı sözlerini, onun kendisiyle ilgilenmeyişine kanıt sayardı. Şimdi ise onun gözünde yerinin ne olduğunu düşünüyordu. Ona karşı nazik davranıyor ama uzak duruyordu. Bu yüzden Scarlett eski gürültülü patırtılı günlere özlem duyuyordu.

Rhett bir yabancı kadına nasıl nazik davranılması gerekiyorsa, Scarlett'e de öyle nazik ve kibar davranıyordu. Onun eskiden Scarlett'e olan ilgisi, şimdi Bonnie'nin üzerinde toplanmıştı. Scarlett, Rhett'in küçük kıza gösterdiği sevginin bir parçasına sahip olsa yaşantısının tamamen değişeceğini düşünüyordu. Başkalarının "Yüzbaşı Butler kızına tapıyor!" demesi üzerine zoraki bir gülümseyişle cevap veriyordu. Eğer gülümsemeyecek olursa halkın bunu tuhaf bulacağını ve özellikle kendi evladını kıskandığını sanacaklarını gayet iyi biliyordu. Scarlett çevresinde bulunan insanların kalplerinde en seçkin köşeyi işgal etmek istiyordu.

Oysa Rhett ile Bonnie için, dünyada birbirlerinden başka kimse yoktu sanki!

Rhett akşamları çıktığı zaman eve geç dönerdi, ama hiçbir zaman sarhoş gelmezdi. Scarlett onun gidişini, kapının önünden geçerken ıslık çalmasından anlardı. Bazen Rhett eve erkek arkadaşlarını davet eder, onlarla geç saatlere kadar bir konyak şişesinin karşısında sohbet ederdi. Bu insanlar evliliklerinin ilk yılında arkadaşlık ettiği kimselere hiç benzemiyorlardı. Artık evine Cumhuriyetçiler'i, Carpetbaggerlar'ı ve Scalawagler'i davet etmiyordu. Scarlett ayaklarının ucuna basarak odaya yaklaşır ve konuşanları seslerinden tanımaya çalışırdı. Bunların arasında özellikle Rene Picard'ın, Hugh Elsing'in, Simons kardeşlerin ve Andy Bonnel'in sesleri kulağına çalınırdı. Büyükbaba Merriwether ile Henry amca da bu toplantılara sürekli katılanlar arasındaydı.

Bir akşam Doktor Meade'nin sesini işiten Scarlett, hayretler içinde kaldı. Oysa bu adamlar eskiden Rhett Butler için sehpa ölümü bile çok görmüşlerdi. Bu arkadaş grubu ve Rhett'in bazı akşamlar gidip gelmeleri Scarlett'e Ku Klux Klan saldırısı ve Frank'in ölümünü anımsatıyordu. Rhett'in halkın saygısını kazanabilmek için gerekirse Klan'a üye olacağını söylediği günü anımsadı. Ya Rhett'in sonu da Frank'in ölümü gibi olursa!...

Rhett bir gece her zamankinden çok geç gelince Scarlett artık dayanamadı. Kapının açıldığını işitir işitmez, üzerine sabahlığını alıp bir gaz lambasının aydınlattığı hole çıktı ve onu merdivenin başında bekledi. Rhett hayallere dalmıştı, Scarlett'i kendisini beklerken görünce hülyalı yüzü birden ciddileşiverdi.

— Rhett artık bilmem gerek! Evet bana söylemelisiniz. Eve Klan yüzünden mi böyle geç saatlerde geliyor-sunuz? Yoksa siz de mi örgüte girdiniz?

Rhett lambanın ölgün ve titrek ışığı altında bile güzelliği göz kamaştıran karısına ilgisizce baktı ve sonra gülümseyerek;

— Geç kaldınız, artık Atlanta'da Klan diye bir şey kalmadı! dedi. Belki bütün Georgia'da köküne kibrit suyu döküldü. Bu Klan düşüncesini sizin aklınıza kimler soktu, bilmek isterim doğrusu... Scalawag ve Carpetbagger dostlarınızın işi mi bu?

— Artık Klan kalmadı mı? Beni teselli etmek için yalan söylemeyiniz!

— Şekerim sizi hiçbir zaman teselli etmeye çalışmadım ki!... Hayır, tekrar söylüyorum: Klan diye bir şey kalmadı artık! Klan'ın yararından çok, zararını gördük Scarlett. Çünkü saygıdeğer Valimiz Bullock'un öfkesini arttırmaktan ve onun makamında kalmasını sağlamaktan başka bir işe yaramıyordu. Bullock makamını; ancak federal hükümeti ve Yankee yandaşı gazeteleri Georgia'nın bir isyan kaynağı olduğuna, her çalının arkasında bir Klan üyesinin saklandığına inandırarak koruyacağını biliyordu. Vali koltuğunda oturmayı sürdürebilmek için umutsuzca bocalıyor ve Klan'ı asılsız birtakım eylemlerle suçluyordu. Kadınların ırzına geçtikleri için Cumhuriyetçiler'in parmaklarından asıldıklarını ve zencilerin linç edildiklerini ileri sürüyordu. Ama zavallı Vali, karanlıkta kılıç salladığını da biliyordu. Gösterdiğiniz ilgiye teşekkür ederim, ama Scalawaglık'tan çıkıp alçakgönüllü bir demokrat olunca Klan'ın faaliyeti de sona erdi.

Rhett'in Vali Bullock hakkında bütün söyledikleri Scarlett'in bir kulağından girdi, öbür kulağından çıktı. Ancak Klan'ın ortadan kalktığını öğrenmek onu çok memnun etmişti. Böylece Rhett ölmeyecek, mağazasını kaybetmeyecek ve serveti yok olmayacaktı.

Scarlett:

— Rhett, Klan'ın ortadan kalkmasında senin de bir etkin oldu mu? diye sordu.

— Evet şekerim, oldu! Ashley Wilkes ile ben en önde geliyoruz.

— Ashley ve siz!... Kulaklarıma inanamıyorum!

— İnan şekerim, inan! Çünkü doğru! İnsan politika ile uğraşınca birtakım garip arkadaşlıklar kuruyor.

Ne Ashley beni seviyor, ne de ben onu!... Ama örgüt içinde arkadaş olduk. Ashley hiçbir zaman Klan'ın gerçek yandaşı olmamıştı. Çünkü o baskı ve şiddete karşıydı. Zaten ben de yandaş değildim. Yapılanlar delilikten başka bir şey değildi, üstelik ölene kadar da Yankeeler, bizim peşimizden bir an olsun ayrılmayacaklardı. Ashley ile ben örgüt üyelerine gecelik entarileriyle, kukulatalarla ve meşalelerle dolaşmak yerine, çalışmanın ve kurtuluş gününü beklemenin daha uygun olacağını anlattık.

— Ben Klan üyelerinin söylediklerinize inandıklarını sanmıyorum. Çünkü siz...

— Çünkü ben vurguncunun, Scalawag'in biriyim! Üstelik Yankeeler'e destek olan bir adamım! Değil mi pek saygıdeğer hanımefendi? Sevgili yurdumuzu işgalcilerin elinden kurtarmak için kanımın son damlasına kadar çarpışmaya hazır olduğumu unutuyorsunuz galiba? Üyelere verdiğim öğütler akla ve gerçeklere çok uygundu, onlar da söylediklerimi benimsediler. Ortaya serdiğim gerekçeler karşısında hiç duraksamadılar. Öteki politik konularda da onları aydınlattım. Adliye'de çoğunlukla demokratlar bulunuyor. Yakında şekerim, en iyi birkaç Cumhuriyetçi arkadaşımızı saf dışı bırakacağız. Çünkü son günlerde dilleri fazla uzadı onların...

Doğrusu onlara bir kötülük yapmak niyetinde değilim; ama ben şimdi sahilin öteki ucundayım. Eğer onları geldikleri yere göndermekte bir yardımım dokunursa bir an bile duraksamayacağım. Ama durum günden güne sarpa sarıyor.

Dostlarınız Hundan ile Gelert'a hazır olmalarını söylerseniz fena olmayacak. Çünkü günün birinde Vali'yi yakarlarsa onları da enseleyecekler.

Scarlett, Rhett'in söylediklerine inanmıyordu. Çünkü Vali'yi hapse atmak şöyle dursun, onu yerinden kıpırdatmak bile mümkün değildi. Vali Bullock makamını sağlama almıştı.

Scarlett düşüncelerini saklamaya gerek görmeden;

— Canım, sorunu bu kadar basitmiş gibi göstermek doğru değil! dedi.

— Bullock hapse atılmasa bile, kesinlikle yeniden seçilemeyecek. Gelecek seçimde demokrat bir Vali, iş başına getirilecek. Bu da, durumumuzun iyileşmesinin başlangıcı olur.

Scarlett alaycı bir tavrıyla;

— Herhalde bu valinin seçilmesine yabancı kalmazsın! dedi.

— Sen merak etme şekerim! Şimdiden faaliyete geçtim bile. Zaten bazı akşamlar geç gelmemin nedeni de bu! Bugünlerde altın için kürek salladığımdan daha çok çalışıyorum. Sonucun lehimize olması için seçim kombinezonları kuruyorum, hazırlıklar yapıyorum... Sizi üzdüğümü biliyorum ama efendim bir gün Frank'in mağazasında bana ne söylediğinizi anımsıyor musunuz? Yıllar önceydi... Konfederasyon'un parasına elkoyduğum için, beni ağır bir dille yermiştiniz. Sizinle ayrı görüştüyüm. Çünkü bu para şimdi piyasaya çıktı ve Konfedereler'in iktidara gelmeleri için harcanıyor.

— Bu yaptığınız paraları sokağa atmaktan farksız!

— Ne o? Demokratlarla ilgili görüşünüz bu mu?

Rhett'in gözlerinde konkuñ bir ışık parladı ve ne yapacağı, ne düşündüğü anlaşılamaz bir ifadeyle;

— Seçimde Demokratlar kazansalar da, kazanmasalar da benim için bir önemi yok. Beni ilgilendiren, halkın demokrat adaylar için para harcadığını bilmesidir. Bunu hep anımsasınlar, çünkü benim bugün yaptıklarım ileride Bonnie'nin işine yarayacaktır.

— Bu söylediklerinizden kalbinizin biraz değiştiğini anlıyorum. Ama başkalarına olduğu kadar, Demokratlar'a karşı da içtenlikle davranmadığınızı görüyorum.

— Hayır kalbim değişmedi, değişen yalnız derim! Bir parsın derisindeki benekleri istedikleri kadar kazı-sınlar, o yine parstır, yine pars!

Konuşmanın gürültüsünden uyanan Bonnie;

— Baba! diye bağırdı.

Rhett onun yanına gitmek için, Scarlett'i yavaşça

kenara itti.

— Rhett biraz durur musun? Söyleyecek bir şeyim daha var. Bonnie'yi her ikindi vakti politik toplantılara götürmemelisiniz. Bu hiç yakışık almıyor. O toplantılar bir genç kızın katılacağı yerler değil. Sanırım bu hareketiniz sizi gülünç durumlara da sokuyordur. Böyle bir şey yapacağınızı ummazdım doğrusu... Allah'tan Henry amca söyledi de haberim oldu.

Yüzünün tüm hatları gerilen Rhett birden Scarlett'e doğru döndü.

— Arkadaşlarıyla tartışırken evladını dizlerine oturtan bir babayı nasıl ayıplar, nasıl eleştirirsiniz? Demek bunu gülünç buluyorsunuz! Ama gerçek sizin düşüncünüz gibi değil. Halk Bonnie'yi dizlerimde oturarak ülkemden Cumhuriyetçiler'i kovmak için Demokratlar'a yardım ettiğimi yıllarca anımsayacaktır!

Rhett'in yüzündeki gergin ifade yavaş yavaş kayboldu.

— Siz biliyor musunuz, Bonnie'ye en çok kimi sevdiği sorulunca verdiği cevabın ne olduğunu... 'Babam ve Demokratlar!' diyor. Onun en çok nefret ettiği nedir biliyor musunuz? 'Scalawagler!' Allah'a çok şükürler olsun ki, halk tüm bunları anımsayacak.

Scarlett öfkelenerek;

— Ona benim de bir Scalawag olduğumu söylüyorsunuz herhalde! dedi.

Bonnie sabırsızlanarak;

— Baba! diye tekrar seslendi.

Scarlett'in öfkesine gülerek cevap veren Rhett holü hızla geçip kızını öpmeye gitti.

*

* *

O yılın ekim ayında Vali Bullock istifa etti ve Georgia'dan kaçtı. Onun yönetiminde yolsuzluk, rüşvet, gereksiz harcamalar ve âhlaksızlık o kadar çoğalmıştı ki, firar etmesiyle birlikte bütün bir kurum da kendiliğinden çököverdi.

Genel nefret neredeyse onu boğacak duruma gelmiş ve bunun sonucu olarak yandaşları bile ikiye bölünmüşlerdi. Demokratlar yavaş yavaş yönetimdeki birtakım işlere hakim olmaya başladılar.

Sorguya çekileceğini ve kendisinden hesap sorulacağını anlayan Bullock, firar etmek için gizlice hazırlandı. Kendisi Kuzey'de güvenli bir bölgeye ulaşmadan önce istifasının bütün kentte duyulmaması için çok sıkı önlemler aldı.

Vali'nin tası tarağı toplayıp kaçtığı haberi Atlanta'ya yayılınca halk bayram yaptı. Kadın erkek, yaşlı genç herkes sokaklara, caddelere döküldü; meydanlar neşeden çoşan insanlarla doldu. Erkekler gülüşüyor, el sıkışıyor; kadınlar birbirleriyle kucaklaşıyor, ağlaşıyorlardı. Ziyafetler veriliyor, müzik çalınıyor, dans ediliyordu. İtfaiye görevlileri, gençlerin sağda solda yak-tıkları ateşleri söndürmek için büyük çaba gösteriyordu.

Artık acı günler geride kalmıştı. Valilik makamına geçici olarak yine bir Cumhuriyetçi getirilmişti; ama seçim aralık ayında yapılacaktı. Sonuç hakkında kimse- nin bir kuşkusu yoktu. Cumhuriyetçiler'in yoğun çalışmalarına rağmen, zamanı gelince Georgia'yı Demokrat bir vali yönetecekti.

Atlantalılar heyecan ve neşe içinde yüzüyordu. Kili- selerde çanlar çalıyor, Allah'a ülkeyi istilacılardan kur- tardığı için şükran sesleri yükseliyordu. Her yerde şen- lik yapılıyor, bütün bir kentte bir bayram havası esi- yordu. Washington yönetiminin, Carpetbaggerlar'ın ve Scalawaglar'ın çıkarabileceği her türlü zorluklara, en- gellemelere rağmen yurt düşman işgalinden kurtul- muştı artık. Bu ne büyük bir gururdu.

Artık ülkeyi soyup soğana çeviren karaborsacılar, vurguncular, rüşvet alan görevliler, yüksek makamlar- da bulunan zenciler uzaklaştırılacak ve ülke, elini ko- lunu bağlayan zincirlerden kurtulacaktı. Uzun süredir çamurda yüzen Georgia, şimdi kendi kaderini kendi tayin etmek durumuna gelmişti.

Halkın bu heyecanına, sevincine, mutluluğuna katılmayan bir kesim vardı elbette... Bunlar Cumhuriyetçiler, Scalawagler ve Carpetbaggerlar'dı. Vali Bullock'un kaçtığı haberi duyulur duyulmaz Hundan ile Gelert da kenti terketti. Atlanta'da kalan bazı istilacılar sonlarının ne olacağını hesaplamaya çalışıyorlar, içinde bulundukları durumdan büyük kaygı duyuyorlardı.

Scarlett'i ziyarete gelen kadınlar;

— Olayların bu biçimde sonuçlanacağını kim tahmin edebilirdi? Valiyi o kadar güçlü ve etkin olarak tanıır ve makamını sağlam bilirdik ki... diyerek sızlanıyorlardı.

Rhett'in bu durumu daha önceden söylemesine rağmen, Scarlett bu kadar ani gelişen olaylar karşısında şaşırды. Savaş sırasındaki mücadelelerini, Yankee askerlerinin evlerine, mallarına elkoymalarına, korkularını ve bu karışıklık sırasındaki güçsüzlüğünü anımsadı. Yankeelerden nefret ediyordu, ama geçim mücadelesi verebilmek için bu nefretini gizleyerek Yankee'lerin tarafına geçmişti. İşte bu tutumu yüzünden bütün kent halkının nefretini üzerinde toplamış ve eski dostları onu birer birer terketmişti. Oysa şimdi o saltanat dönemi bitmişti artık. Vali Bullock kaçmış, Scarlett de güvendiği kurumun çöktüğüne tanık olmuştu.

Ülkenin ve yurttaşların on yıldır özlemini duydukları bu 1871 yılının neşeli ve coşkun Noel'inde Scarlett yapayalnızdı. Çevresine bakındı ve canı bir hayli sıkıldı. Eskiden herkesin nefret ettiği bir kişi olan Rhett, şimdi kentin en saygın kişisi olmuştu. Bu değişiklik Scarlett'in çok tuhafına gitti.

Rhett, Cumhuriyetçiler'le olan ilişkisini kesmiş ve Georgia'nın belini doğrultması için bütün bilgisi, aklı ve serveti ile yardım etmişti. Şimdi at üzerinde Bonnie ile kentte dolaşırken herkes onu saygıyla selamlıyordu. Oysa Scarlett'i...

Bonnie'nin ele avuca sığmaz bir kız olacağını herkes tahmin edebiliyordu. Onu dizginleyebilecek güçlü bir el gerekliydi, ama herkes onu adeta çıldırısıya se-
viyor ve kimse terbiyesiyle ilgilenmeye cesaret edemi-
yordu. Babasıyla yaptığı üç aylık gezi sırasında her
türlü denetimden uzak kalmıştı. New Orlean ve Char-
leston'da Rhett onun istediği saatte yatmasını; tiyatro-
da, kumarhanede, lokantada kucağında uyumasını
hoş görmüştü. Sonraları Ella ile aynı saatte yatması
için baskı yapılması, hatta şiddete başvurulması ge-
rekti.

Gezide bulundukları sırada Rhett, Bonnie'nin ho-
şuna giden her çeşit elbiseyi giymesini hoşgörüyü kar-
şılamıştı. Sonraları Dadı ne zaman ona pazen bir elbi-
se giydirecek ve göğsüne bir önlük takacak olsa o is-
yan etti ve dantel yakalı tafta bir elbiseden başkasını
giymedi.

Bonnie'nin terbiyesinde gezi sırasında kaybedilen
zaman, ne Scarlett'in hastalık günlerinde, ne de neka-
het döneminde giderildi. Bonnie günden güne serpili-
yordu. Ondaki bu gelişmeyi izleyen Scarlett, kızının
dik kafalı olmaktan bir an önce kurtarılması gerektiği-
ne inanıyordu. Ama bütün uyarımları, çıkışmaları bir
sonuç vermedi. İstekleri, davranış ve hareketleri ne ka-
dar tuhaf olursa olsun Rhett sürekli ondan yana çıkı-
yordu. Babası Bonnie'ye aklından geçen her şeyi söyle-
mesini tembih ediyor ve onunla sanki büyük bir in-
sanmış gibi konuşuyordu. Söylediği her şeyi büyük bir
ciddiyetle dinler ve ona hak verirmiş gibi başını sallar-
dı. Bu da Bonnie'nin çok hoşuna giderdi. Büyüklerin
sözlerini keser, babasının söylediklerine karşı çıkar,
hatta onun herhangi bir konuda yanıldığını bile iddia
ederdi. Rhett kızının bu davranışına kızmak yerine gü-
ler, Scarlett'in onun eline bir fiske vurmasına bile izin

vermezdi. Scarlett kederlenerek, "eğer bu kadar güzel ve cana yakın olmasaydı dayanılmaz, sabır gösterilemez bir kız olurdu!" diye düşünür ve çocuğunun kendisinininki gibi bir iradeye sahip olmasına da sevinirdi.

Bonnie babasına hayrandı, istese Scarlett'i çileden çıkarabilirdi. Ama Rhett, kızının terbiye edilmesi konusunda bir girişimde bulunmuyordu. Üstelik onun her istediğini yapmasına da göz yumuyordu. Eğer Bonnie istese Rhett gökyüzündeki ay ve yıldızları onun kucağına koyardı; yeter ki bunu yapmaya gücü yetsindi.

Rhett, kızının güzelliğine, buklelerine, gamzeli yanaklarına, sevimli hareketlerine hayrandı. Canlılığına, gülüşüne, neşesine, kendisine olan sevgisini gösterişine bayılıyordu.

Bonnie şımartılmasına rağmen çok cana yakın bir kızdı. Sanki o, Rhett'in ilahı ve dünyasının odak noktasıydı. Rhett, onun kalbini kırmamak için küçük bir söz söylemekten, çıkışmaktan bile çekiniyordu.

Bonnie de Rhett'e gölgesi gibi bağlıydı. Onu her sabah erkenden uyandırırdu. En büyük zevki yemek masasında babası ile yanyana oturmak; bazen onun tabağından, bazen kendi tabağından yemekti.

Babasıyla birlikte ata bindiği zaman eyerin önünde otururdu. Ona geceliğini Rhett giydirir ve yanaklarından öptükten sonra onu kendi karyolasının yanındaki yatağına yatırırdu.

Bonnie'nin, Rhett'i oyuncak gibi yönlendirişini gören Scarlett, bu duruma çok üzülüyor ve için için eriyordu. Oysa Rhett'in babalık görevlerini yapmayan son erkek olacağından kuşkusu yoktu.

Bazen Scarlett kıskançlık duygularının kabardığını hissederdi; çünkü Bonnie dört yaşında olmasına rağmen Rhett'i kendisinin anlayamayacağı biçimde anlıyor ve onu yola getirmesini kendisinden çok daha iyi biliyordu.

Dadı, Bonnie dört yaşına basınca, serpilmiş bir kızın ata binerken eyere bir erkek gibi oturmaması gerektiğini, homurdanarak söylemeye başladı.

Rhett, Dadi'nın söylediklerine kulak asmamazlık edemedi. Çünkü onun çocuk büyütme ve özellikle kız çocuğu yetiştirmek konusunda bir hayli deneyimi vardı. Rhett de hemen Bonnie'ye siyah ve beyaz kılları olan, ipek gibi uzun kuyruklu bir Shetland midillisi^(*) satın aldı. Sirtına da gümüş kakmalı küçük bir eyer konuldu.

Bu midilli gerçekte her üç çocuğa aitti ve Rhett, Wade'e de bir eyer almıştı. Ama Wade, Saint Bernard köpeğini daha çok seviyor onunla oynamaktan çok hoşlanıyordu. Ella ise hem köpekten, hem de attan korkuyordu. Bu nedenlerle midilli yalnız Bonnie'nin malı oldu ve "Mister Butler" diye vaftiz edildi.

İlk önceleri Bonnie bu armağandan pek memnun kalmadı; çünkü midilliye yan binmesi hoşuna gitmiyordu. Ama babasının ısrarlarıyla ata bu biçimde binmeye alışınca binicilik konusunda büyük gelişmeler gösterdi. Rhett onun dizginlere hakim olduğunu ve midilliye çok güzel bindiğini gördü.

Rhett büyük bir keyifle;

— Kızım hele büyüsün, siz onu avda görün! diyor-du. Kimse onun tırnağı bile olamayacak. Onu asıl avın yapıldığı yer olan Virginia'ya götüreceğim. Sonra da ünlü binicilerin bulunduğu Kentucky'ye gideceğiz.

Bonnie'ye bir amazon elbisesi ısmarlamak söz konusu olunca onun bu isteği de yerine getirildi. Küçük kız her zaman olduğu gibi kumaşın mavi renkte olmasını istedi.

Scarlett gülerek;

— Canımın içi mavi kadife olmaz! Bu renkte elbiseyi ancak ziyafetlerde giyerler. Örneğin benim gibi... Oysa senin gibi küçük kızlara siyah kumaştan bir elbise gerekir! dedi. Ama kızının kaşlarının çatıldığını görünce de;

(*) Shetland adaları kökenli midilli ırkı. Çok sık kıllı, çok bol yeleli, kısas boylu (1.00 m'den kısa) çok dayanıklı bir ırktır. Çocukları biniciliğe alıştırmaya çok elverişlidir.

— Rhett, Allahaşkına sen söyle! Bu renk onu açmaz. Üstelik çok çabuk kirlenir! diyerek kocasından yardım istedi.

Rhett ise gayet sakin bir sesle Bonnie'den yana çıktı.

— Canım ne önemi var! İsteddiği rengi alsın. Kirlecek olursa bir başka elbise daha yaptırılır.

Sonunda Bonnie'ye mavi kadifeden amazon elbisesi diktirildi. Etekliği o kadar uzundu ki atın bütün sağ-rısını örtüyordu. Başına da kırmızı tüylü, geniş kenarlı siyah bir şapka giyyordu.

Bu tip şapka Bonnie'nin hayalinde, Pitty haladan dinlediği Jeb Stuart^(*) ile ilgili öykülerden yer etmişti.

Hava açık ve güzel olunca baba ile kızın at üstünde Peachtree Sokağı'nda yan yana gittikleri görülürdü. Rhett iri, siyah cins atının hızını, bodur midillinin hızına uydururdu. Bazen baba kız atlarını çocukları, tavukları, köpekleri velveleye vererek sürerlerdi. Tenha yollarda Bonnie bukleleri rüzgarda dalgalanarak Mister Butler'ı kırbaçlar, Rhett'de kızına yarışı kazandığı kanısını vermek için atının dizginlerini kasardı.

Rhett; kızının artık at üzerinde gayet güzel oturduğunu, dizgini dikkatli kullanıp, tehlikeye önem vermediğini görünce onun midillinin ayaklarına uygun engellerden atlamasına izin verdi. Bu iş için bahçeye bir çit yaptırdı ve Mister Butler isimli midilliye eğitmesi için Peter amcanın Wash adındaki yeğenini tuttu.

Bu karar Bonnie, Wash ve midillinin tepkisine neden oldu. Wash atlardan korkuyordu. Onun midilliye engelden atlatması Rhett'e çok pahalıya mal oldu. Mister Butler güzel hanımının kuyruğuna asılmasına, nallarını kontrol etmesine tahammül edemiyordu. Önce, engellerden atlayabilmesi için, Allah'ın kendisini öteki atlar gibi uzun ayaklı yaratmadığına üzülüyordu.

(*) Stuart. eski İskoç ailesi Stewart soyunu belirtmek için 1542'de benimsenen addır. 1371'den başlayarak İskoçya kralları. sonra 1603'ten 1714'e kadarki İngiltere, İskoçya ve İrlanda ile Büyük Britanya ve İrlanda kralları bu soydan gelirler. Burada söz konusu edilen kişi, Stuart hanedanına mensup ünlü bir prensir.

Bonnie ise Mister Butler'a başka birinin binmesine kızıyor, atın eğitilmesi sırasında tepiniyordu.

Nihayet Rhett, Bonnie'ye midilliysiyle engel aşabileceğini söylediği zaman kız sevincinden havaya uçtu. Atına kavuşup engelden atladı. Daha sonraları baba-sıyla birlikte dolaşmaktan hiç zevk almadı.

Scarlett, baba ile kızın gururlu davranışlarını gördükçe katıla katıla gülüyor ve günün birinde Bonnie'nin midilliden usanacağını, komşular için daha az üzüntü konusu olan oyunlarla ilgileneceğini umuyordu.

Aksine Bonnie bu spora daha çok ilgi duymaya başladı. Her gün atını koşturuyor, engelden atlatıyordu. Atıyla geçtiği her yer onun neşeli çığlıklarıyla inliyordu. 1849 yılında basit bir anlaşmazlıktan dolayı kızılдерililerle tartışan büyükbaba Merriwether, Bonnie'nin bu bağırmalarının, düşmanın üzerine çullanan kızılдерili narasını andırdığını söylüyordu.

Birkaç hafta sonra Bonnie daha yüksek, yaklaşık yarım metre kadar bir engelden atlamak istedi.

Rhett; kızının cesaretine hayran kalmasına rağmen, onun bu isteğine karşı çıktı.

— Altı yaşına bastığın zaman Mister Butler'ı bu yükseklikteki bir engelden atlatırsın! dedi. Hatta o günler gelince daha yüksek engellerden de atlayabilirsin. Söz veriyorum, o zaman sana daha büyük bir at alırım. Çünkü Mister Butler'ın ayakları böyle bir yükseklikten atlayacak kadar uzun değil.

— Uzun babacığım! Mister Butler'ın ayakları uzun! Siz biliyor musunuz, ben Pitty halanın gül fidanlarının üzerinden atladım. Onlar kocaman kocaman şeylerdi.

Rhett, ilk kez sert bir biçimde kızının isteğine karşı çıktı.

— Hayır olmaz!

Ama kızının öfkelenmesi ve sonra da somurtması üzerine boyun eğmek zorunda kaldı.

— Pekiyi kabul! Ama yuvarlanırsan ağlamak yok ve kabahati de bende bulmayacaksın!

Bonnie başını Scarlett'in odasından yana çevirerek;
— Anne bak, babam atlamama izin verdi! diye bağırdı.

Aynanın karşısında saçını taramakta olan Scarlett pencereye geldi. Bonnie'yi artık kirlenmiş olan mavi elbisesi içinde sevincinden yerinde duramazken görünce gülümseyerek;

— Rhett ona bir elbise daha ısmarlamak gerek. Bu elbisesi çok kirlenmiş! dedi.

— Anne bana bak!

— Bakıyorum yavrum!

Rhett, Bonnie'yi midillinin üstüne oturturken, Scarlett onun sırtını dik tutuşunu ve başını büyüklük taslayarak arkaya doğru atışını görünce kıvanç duydu.

Ona:

— Ne güzelsin bir tanem! diye bağırdı.

Bonnie de:

— Sen de öylesin anneciğim! dedikten sonra midilliye ökçesiyle vurdu ve atı dolu dizgin engele doğru sürdü. Bir yandan da;

— Anneciğim bak! Bunu da nasıl atlayacağım! diye ortalığı inletiyor, kırbacını havada sallıyordu.

"— Bak bunu da nasıl atlayacağım!"

Scarlett birden belleğinde anılarının birbirine karıştığını hissetti. Bu sözde korkunç bir anlam vardı. Kim söylemişti, ne zaman, nerede söylemişti? Neden anımsayamıyordu.

Midillinin üzerinde tüy gibi duran kızına baktı. Bonnie engele doğru hızla yaklaşıyordu, bukleleri havada dalgalanıyor, mavi gözleri parlıyordu.

Scarlett kendi kendine;

— Bonnie'nin gözleri, babamın gözlerine ne kadar çok benziyor! Mavi İrlandalı gözü! Tıpkı babam!" diye düşündü.

Babasını düşünürken aradığı anı bir şimşek hızıyla gözlerinin önünde canlandı. Birden kaşları çatıldı, vücudunu soğuk bir ürperme sardı. Kulaklarında bir İrlanda şarkısının yükseldiğini ve kızınıninkine benzer na-

ralar atarak Tara'nın yamacını dört nala tırmanan bir adamın sesini duydu:

"Ellen, bak nasıl atlayacağım!"

İşte o anda Scarlett;

— Hayır hayır! Dur Bonnie, dur! diye bir çığlık attı.

Sesini daha iyi duyurmak için pencereden dışarı doğru sarktığı sırada engelin direği korkunç bir gürültü ile kınıldı.

Rhett boğuk bir ses çıkardı. Dört nal, havayı dövüyordu. Yerde mavi kadifenin altında hareketsiz bir vücut yatıyordu.

Mister Butler, mavi kadife elbiseye bir an baktıktan sonra dört nala oradan uzaklaştı.

*

* *

Bonnie'nin ölümünden üç gün sonra Dadı, Melanie'nin mutfağına giden merdiveni ağır ağır çıkıyordu. Üzerinde yaş elbisesi vardı. Çevresi mosmor olan gözleri kan çanağına dönmüştü. Vücudunun her yanından acı fişkırıyordu. Kederden yüzü bir maymununki gibi kurumuştı. Yine de hareketlerinde bu büyük acıya katlanmasını bilen kararlı bir insan hali vardı.

Dilcey ile bir iki sözcük konuştu, o da Dadı'nın acısına saygı göstererek sessizce başını salladı. Sonra elindeki tabağı bırakıp yemek odasına geçti. Bir dakika kadar sonra Melanie elinde bir peçete ile mutfağa girdi. Heyecanlı olduğu yüzünden belli oluyordu.

— Mrs. Scarlett nasıl?

Dadı üzgün bir sesle;

— Mrs. Scarlett de bizler gibi afandım! dedi. Sizi yemek saatinde rahatsız etmek istemezdim... Buyurun yemeğinizi yiyiniz... Ben burada oturur ve bildiklerimi size anlatırım.

— Yemek bekleyebilir! Dadı sen benimle gel!

Dadı onu izleyerek yemek odasının önünden geçti. Ashley masada oturuyordu, yanında da Beau vardı. Onların karşısında da, kaşıklarını tabaklarına vurarak değişik sesler çıkarmaya çalışan Wade ile Ella vardı.

Onları çok seven, şimdi ise büsbütün üzerlerine titreyen Melly halanın evinde oldukları için çok sevinçliydi-ler. Küçük kardeşlerinin ölümü onları üzmemişti. An-neleri ise çok ağlamış, halaları Melanie de onları çocu-ğu Beau ile oynamaları ve canlarının istediği kadar pasta ve şekerleme yemeleri için kendi evine getirmişti. Duvarları kitaplarla dolu küçük salona ilk önce Mela-nie girdi, kapıyı kapadı ve Dadı'ya divanı gösterdi.

Melanie:

— Yemekten hemen sonra size gelecektim! dedi. Yüzbaşı Butler'ın annesi geldiğine göre cenaze töreni yarın yapılacak herhalde...

— Avat afandım! Hepimiz çok üzülmüyoruz. Bize yar-dım etmenizi rica etmeye geldim. Ah afandım bütün bunlar öyle ağır yükler ki...

Dadı'nın sözlerinden tedirgin olan Melanie;

— Mrs. Scarlett bayıldı mı acaba? diye sordu. Bon-nie'nin ölümünden sonra onu hiç görmedim. Çünkü odasından ve Yüzbaşı Butler'ın yanından hiç ayrılma-dı.

Birden Dadı'nın siyah yüzünde gözyaşları yuvar-lanmaya başladı. Melanie zenci kadının yanına oturdu ve omuzuna sevgisi gösterecek biçimde vurdu. Dadı eteği ile gözlerini kuruladı.

— Afandım bize yardıma gelmelisiniz. Çünkü ben elimden geleni yaptım, ama kâr etmedi.

— Mrs. Scarlett...

Dadı birden atıldı:

— Afandım, Mrs. Scarlett'i benim kadar siz de ta-nırırsınız. Acısı olunca Allah ona tahammül edecek kuv-veti veriyor. Acı kalbini parça parça etti. Buna rağmen ona da tahammül ediyor. Ben Mister Rhett için geldim afandım!

— Onu görmek için birkaç kez gittim, ama ne za-man gittimse o ya kentte idi, ya da odasına kapanmış-tı... Scarlett'e gelince o da bir hayalet gibiydi. Ağzını bı-çak açmıyordu. Söyle bakayım Dadı, benden nasıl bir yardım istiyorsun? Elimden geleni yapmaya hazırım.

Dadı bu sefer de elinin tersiyle gözyaşlarını sildi.

— Mrs. Scarlett'in her acıya tahammül edebilecek güçte bir kadın olduğunu söyledim. Bu doğrudur, çünkü çok acı veren olaylar yaşadı ve hepsinin üstesinden geldi. Mister Rehtht ise perişan bir halde. Ben onun için geldim zaten...

— Pekiyi, ama...

— Afandım bu akşam benimle beraber gelmelisiniz mutlaka!... Belki de Mister Butler sizi bekliyordur. O daima sizin düşüncelerinize güvenmiştir.

— Ah Dadı, neler oluyor? Allahaşkına lafı uzatmadan anlat.

Dadı içini çekti.

— Afandım, Mister Rhett delirdi! Evladı Bonnie'nin cenazesinin götürülmesini istemiyor.

— Delirdi mi? Ah Dadı bu imkansız! Sen ne anlatmak istiyorsun?

— Afandım yalan söylemiyorum. Dosdoğru konuşuyorum. Mister Rhett çocuğunun gömülmesini istemiyor. Bana bunu kendisi söyledi. Avat, bir saat kadar önce...

— Pekiyi ama gömülmesini önyemez ki!...

— Bunun için delirdi diyorum ya zaten!

— Canım Dadı...

— Afandım her şeyi anlatayım da kararı siz verin. Bunu kimseye söylememeliydim, ama siz ailedensiniz. Bu durumu söyleyebileceğim tek kişi de sizsiniz. Afandım siz Mister Butler'ın kızını ne kadar çok sevdiğini biliyorsunuz. Ben hayatım boyunca ne bir zencinin, ne de bir beyazın çocuğunu bu kadar sevdiğini gördüm. Doktor Meade çocuğun boynunun kırıldığını söylediği zaman herkes onun delireceğini sandı. Hemen silahını çekti, gidip midilliyi öldürdü. Kendisini de öldürecek diye ödüm patladı. Ben ise ne yapacağımı şaşırdım. Tam o sırada Mrs. Scarlett de bayıldı. Olayı duyan komşular gelmişti. Mister Rhett kızına sarılmış, onu bırakmıyor ve yüzünün parçalanmış yerlerinin yıkanmasına izin vermiyordu. Mrs. Scarlett ayılınca ben ka-

rı kocanın birbirini teselli edeceğini sandım.

Dadı tekrar ağlamaya başladı.

— Ayılınca hemen verandaya gitti ve çocuğunu kol-larının arasında tutan Mister Rhett'e 'ver bana evladım! Onu sen öldürdün!' dedi.

— Yok canım, böyle dememiştir. Belki olayın etki-sinde olduğun için yanlış anlamışsındır.

— Böyle söyledi afandım, böyle!... 'Onu sen öldür-dün!' diye bağırdı, kulaklarımla işittim. Mister Rhett'e çok acıyorum afandım. Onun perişan halini görünce hemen ağlamaya başladım. Sonra Mister Rhett'e 'Ço-cuğu dadısına verin! Onun önünde böyle tartışılması-na gönlüm razı olmaz!' dedi. Çocuğu alıp odasına gö-türdüm. Orada yüzünü yıkadım. Ben, onların acı acı konuştuklarını işitiyordum. Mrs. Scarlett avaz avaz ba-ğırıyordu. Doğrusu tüylerim diken diken oldu. Bir yan-dan küçük kıza yanıyordum, bir yandan da onların tartışmalarına üzülyordum. Mrs. Scarlett, kızını yük-sek yerden atlattığı için Mister Rhett'e 'katil!' diye sal-dırıyor ve ona 'sen Bonnie'yi de, öteki çocukları da hiç sevmedin!' diyerek çıkışıyordu.

Melanie:

— Sus Dadı! Anladım, fazla söylemene gerek yok artık. Böyle şeyler söylemen doğru olmaz! dedi. Da-dı'nın anlattıkları karşısında, canlanan hayallerini gö-zünün önünden uzaklaştırmak isterken heyecanlandı.

— Afandım bunları anlatmamın doğru olmadığını biliyorum, ama içim o kadar dolu ki ne yapacağımı şa-şırdım doğrusu... Sonra Mister Rhett ata bakan adama gitti. Dönüp gelince kızını yatağının yanına yatırdı. Mrs. Scarlett ona, cesedi bir tabuta koyup salonda bekletmenin gerektiğini söyledi. İşte o zaman ödüm koptu. Mister Rhett'in karısının üzerine bir kaplan gibi atılacağını sandım. Ne dedi biliyor musunuz? 'Çocuk odamdan başka bir yere gitmeyecek!' Sonra birden ba-na döndü ve 'Dadı ben dönünceye kadar ona göz kulak ol, bir yere götürmesinler!' dedi. Atına atlayıp gitti ve ancak güneş battıktan sonra eve geldi. Bir de ne göre-

yim dersiniz? Zil zurna sarhoş olmuş. Ama her zaman-ki gibi ayakta durabiliyor.

Mister Rhett içkiye karşı çok dayanıklıdır. Ne Mrs. Scarlett ile konuştu, ne de Miss Pitty ile, ne de orada bulunan komşu kadınlarla... Basamakları ikişer ikişer çıktı. Odasına girdiği zaman var gücüyle bağırdığını duyduk. Çok korktum bir şeyler olacak diye! Hemen gücümün yettiği kadar hızla merdiveni tırmanmaya başladım. Odasına girdim ama bir şey görmek mümkün değildi. Pancurlar kapalı olduğu ve içeride lamba yanmadığı için oda zifiri karanlıktı. Ona yaklaştım, bana sanki yiyecekmiş gibi bakıp 'Çabuk pancurları aç! Burası çok karanlık!' diye bağırıverdi. Ben de hemen açtım. Onu iyice gördüğüm zaman perişan haldeydi. Korkudan dizlerimin bağı çözüldü, ne yapacağımı şaşırdım. Bana dönüp 'çabuk mum getirin! Lambaların sönmemesi gerek. Bonnie'nin karanlıktan korktuğunu biliyorsunuz!' dedi.

İşittikleri karşısında dehşet içinde kalan Melanie'nin gözleri büyüdü. Dadı da tanık olduğu olayın etkisinden kurtulamadığı için hâlâ korkunç bir biçimde başını iki yana sallayıp duruyordu.

— Bana böyle dedi afandım! 'Bonnie'nin karanlıktan korktuğunu biliyorsunuz!'

Dadı, o an'ı tekrar yaşıyormuş gibi ürpererek anlatmaya devam etti.

— Mister Rhett'e bir düzineye yakın mum götürdüğüm zaman bana, 'defolun!' diye bağırdı. Ben dışarı çıktıktan sonra da kapısını kilitledi. Mrs. Scarlett kapısının önünde avaz avaz bağırdığı halde açmadı. İki günden beri hep aynı durumda. Cenazenin kaldırılması ile ilgili olarak söylenen sözlere tahammül edemiyor. Sabahları erkenden atına atlayıp gidiyor. Sonra da kör kütük sarhoş olarak dönüyor. Hemen odasına kapanıyor; yemiyor, içmiyor. Gözüne uyku da girmiyor. Mister Rhett'in annesi Charleston'dan geldi. Mister Will ile Suellen da geldiler. O, yeni gelenlerle de konuşmuyor. Ah Mrs. Melanie bütün bunlar çok feci şeyler! Eğer

halk bu durumun bir rezalet olduğunu söylerse işte o zaman işler tam anlamıyla karışacaktır. Hele hele bu akşamüstü olanlara ne demeli?

Dadı sustu, derin bir soluk aldıktan sonra tekrar elinin tersiyle yüzündeki gözyaşlarını sildi.

— Bu akşamüstü Mrs. Scarlett onu holde yakaladı ve onunla birlikte odaya girdi. Ona 'cenaze töreni yarın yapılacak!' dedi. Bu sözleri duyan Mister Rhett, 'bunu yapacak olursanız ben de sizi yarından tezi yok geber-tirim!' diye bağırdı.

— Ah mümkündür! Çünkü anlaşıldığı kadarıyla adamcağın aklı başında değil.

— Avat afandım, öyle galiba! Daha sonra araların-da çok yavaş sesle konuştular, söylenenleri pek işite-medim. Yalnız Mister Rhett, Bonnie'nin karanlıktan korktuğunu ve mezarın içinin de zifiri karanlık olduğunu söylüyordu. Mrs. Scarlett de ona 'çocuğu öldürdük-ten sonra, bu biçimde davranmayı gururunuzu tatmin etmek için yapıyorsunuz!' dedi. O da 'sizde merhamet denen bir duygu yok mudur?' diye cevap verdi. İşte o zaman Mrs. Scarlett bağırmaya başladı: 'Hayır yok. Çünkü artık evladım yok! Bonnie'yi öldürdüğünüz günden beri bana karşı olan davranışlarınızdan bıktım usandım. Bütün kent halkına rezil olduk. Günün her saatinde sarhoşsunuz. Zamanınızı nerede geçirdiğinizi bilmediğimi sanıyorsanız çok aldanıyorsunuz. Şu men-debur kadının, yani sizin anlayacağınız Güzel Wat-ling'in evinde olduğunuzu biliyorum.

— Ah Dadı, bu nasıl olur?

— Afandım tövbeler olsun ki böyle dedi. Avat afan-dım yemin ederim doğru söylüyorum. Zenciler birçok haberi beyazlardan önce öğrenirler. Ben de ne zaman-dan beri bu durumu biliyordum, ama ses çıkarmıyor-dum. Afandım Mister Rhett ne cevap verdi biliyor mu-sunuz: 'Doğru, orada idim! Hiç öfkelenmenize gerek yok! Çünkü benim yaptıklarım sizin umurunuzda de-ğil. Bunu çok iyi biliyorum. Cehennemden farksız olan bu evin yanında orası cennettir. Üstelik Watling dün-

yanın en iyi kalpli insanıdır. O bana çocuğumu öldürdün diye sitem etmiyor.

Melanie sanki can evinden vurulmuş gibi;
— Ah! diye bağırdı.

Kendi yaşantısı o kadar hoş, sakın ve sessizdi ki Dadı'nın anlattıklarını aklı almıyordu. Bütün bu söylenlere pek inanmıyordu, ama birden gerçek bütün çıplaklığı ile gözlerinin önünde canlanıverdi. Rhett dizlerinin üzerinde ağladığı gün Güzel Watling'den söz etmişti; ama Scarlett'i de seviyordu. Bunun yalan olmasına imkan yoktu. Scarlett'in de onu sevdiği bir gerçektir. Aralarına karakedi mi girmişti? Yoksa bir kan koca birbirine böyle hakaret eder miydi?

Dadı, Melanie'nin biraz sakinleştiğini görünce anlatmaya devam etti.

— Bir süre sonra Mrs. Scarlett odadan çıktı. Rengi bembeyaz olmuştu; ağzını bıçak açmıyordu. Sonra geri dönüp bana doğru geldi ve 'Dadı cenaze töreni yarın yapılacak!' dedi. Hemen ortalıktan bir hayalet gibi kayboldu. İşte bu sırada kalbim paramparça oldu. Çünkü Mrs. Scarlett'in her dediğini yaptırdığını gayet iyi bilirim. Mister Rhett de tıpkı onun gibidir. Mrs. Melanie ben hepsinden daha çok üzülüyorum. Vicdanımda ağır bir yük var, çünkü Bonnie'yi karanlıkta ben korutuyordum.

—Ah Dadı bunun şimdi önemi yok, haydi üzülme!

— Var afandım, var! Bütün kötülük oradan geliyor. İşte bu yüzden bunu Mister Rhett'e söylemeyi düşündüm; isterse beni öldürsün. Doğrusu vicdanımda ağır bir yük bu. Kapısını kilitlemek üzereyken odasına giriverdim. Ona 'Mister Rhett size bir şey itiraf etmek için geldim!' dedim. Bana "çık dışarı" diye bağırdı. Aman Allahım ödüm patladı doğrusu! Ama ben yine de odadan çıkmadım ve; 'rica ederim Mister Rhett izin verin de konuşayım. İtiraf etmeyecek olursam kahrımdan ölürüm. Küçüğü karanlıkta korkutan bendim!' dedikten sonra hemen başımı önüme eğdim. Doğrusu üzerime çullanmasını bekliyordum. Ama o yerinden bile kımıl-

damadı. Ben hemen konuşmayı sürdürdüm: 'Afiandım bunu kötölük olsun diye yapmıyordum. Çünkü bu kız hiçbir şeyden korkmuyordu. Herkes yattıktan sonra yatağından kalkar ve odada yalınayak dolaşırdı. Hasta olacak diye üzülyordum. Bunun üzerine ona karanlıkta hayaletlerin ve umacıların dolaştığını söyledim.' Afandım Mister Rhett ne yaptı sanırsınız? Bana yaklaştı; bir kuzudan farksızdı. Elini omuzuma koydu. İlk kez bana karşı böyle bir şey yapıyordu. Bana 'cesur bir kızdı, değil mi? Yalnız karanlıktan korkuyordu!' dedi. Ağlamaya başladığım zaman beni teselli etti, sırtımı okşadı: 'Haydi ağlama Dadı! Yeter artık, üzülmene gerek yok! Bunu bana söylediğine memnun oldum. Kızımı sevdiğini, onun iyiliğini istediğini biliyorum. Bu nedenle yaptığın önemli değil. Bence önemli olan kâlpdir.'

Dadı heyecanlı konuşmaktan yorulmuştu. Derin derin soluk aldı. Melanie'nin gözlerinin içine bakarak tekrar konuşmaya başladı.

— Afandım beni böyle teselli edişi kibarlık değil midir? Onun bana karşı gösterdiği bu davranıştan güç alarak, 'Afiandım cenaze töreni ne zaman?' diye sordum. Birden bana vahşi bir hayvan gibi bakmaya başladı. Gözleri ateş saçıyordu. Bana şöyle sitem etti: 'Aman Tanrım! Ben sizin anlayacağınızı sanıyordum. Çünkü ötekilerin bir şeyden anladıkları yok! Evladım karanlıktan bu kadar korkarken onu zifiri karanlıklar içine atacağımı mı sanıyorsunuz! Onun karanlıkta ferat edişleri hâlâ daha kulaklarımda uğulduyor. Onun korkmasına asla izin vermem!' İşte o zaman afandım, Mister Rhett'in delirdiğine karar verdim. Üstelik ne yiyor, ne içiyor. Bir de zil zurna sarhoş! Ama hepsi bu kadar değil afandım. O aklını iyice oynatmış, zır deli olmuş. Beni hemen kapı dışarı etti. Affınıza sığınarak söylüyorum afandım, 's...tir buradan!' diyerek beni odadan kovdu. Ödüm koptu, soluğu aşağıda aldım. Kızını yarın gömdürmeyeceğini sanıyorum. Oysa Mrs. Scarlett cenaze töreninin yarın olacağını söyledi bana... Mister Rhett ise böyle bir şey yaptığı takdirde onu

öldüreceğini söyledi. Ev komşularla, akrabalarla, eş dostla dolu. Ama hiç birinin bir yararı olmuyor. Aklıma hemen siz geldiniz. Afandım bize yardım etmelisiniz.

— Ah Dadı, benim bu işe karışmam doğru olmaz.

— Afandım siz, bizim bu derdimizle ilgilenmezseniz, kim ilgilenecek?

— Pekiyi ama Dadı, bu durumda benim ne yapmamı istiyorsunuz ? Ben ne yapabilirim ki?

— Afandım ben ne bileyim! Ama elbette siz bir şeyler bulursunuz. Yani bu işe bir çare bulursunuz. Mister Rhett ile konuşursunuz, ona biraz akıl vermeye çalışırsınız. Bakın afandım, o sizi sever, sayar! Belki bunu bilmiyorsunuz, ama gerçekten böyle... Hayatında tanıdığı tek soylu kadın sizmişsiniz. Bunu Mister Rhett'in ağzından birçok kez işittim afandım.

— Ama...

Melanie sözünün arkasını getiremedi. Perişan bir haldeydi. Rhett gibi bir adamla Bonnie'nin cesedinin bulunduğu bir odada karşı karşıya gelmek, onunla konuşmak büyük bir sorundu doğrusu... Acının perişan ettiği bir adama dert anlatmak kolay bir iş miydi sanki? Bu sırada aralık kalmış olan kapıdan, kulağına yemek odasındaki çocukların gülüşmeleri çalındı. Bonnie'yi vücudu buz gibi olmuş bir halde ölüm döşğinde yatmış olarak gördü. Vücudundan soğuk terler boşanıverdi. Ayağa kalktı ve yüksek sesle;

— Ah! diye inledi ve belleğinde beliren evladı Beau'yu bağrına bastı. Dadı ne olduğunu anlayamadı ve şaşkın şaşkın Melanie'ye bakakaldı.

Melanie, Rhett'e hak veriyordu. Allah korusun, eğer Beau ölmüş olsaydı, onu yağmurların, rüzgarların, soğuğun, karanlığın içinde nasıl bırakabilirdi?

— Ah zavallı Yüzbaşı Butler! Onu hemen gidip görmeliyim! dedi.

Dadı'ya işaret ederek hemen yemek odasına geçti ve Ashley'nin kulağına bir şeyler söyledi. Babasının yanında oturan çocuğunu kollarına alıp göğsüne bastır-

dı, sarışın saçlarını bir çılgın gibi öptü. Evden şapkasız çıkmış, elindeki peçeteyi de bırakmamıştı. O kadar hızlı yürüyordu ki, Dadı şişman vücudu ve ihtiyar ayaklarıyla onun arkasından bir türlü yetişemiyordu.

Scarlett'in evine gelince kitaplıkta oturan Pittypat'e, Suellen'a, Will'e ve çok soylu bir kadın olduğu belli olan Mrs. Butler'a selam verdi. Merdiveni bir solukta çıktı. Arkasından soluk soluğa Dadı geliyordu. Scarlett'in kapısının önünde durunca Dadı;

— Hayır afandım, bu doğru olmaz! diye fısıldadı.

Dadı'nın uyarısını yerinde bulmuş olacak ki hemen oradan uzaklaştı. Koridoru geçti ve Rhett'in oda kapısının önüne geldi. Sanki bir şey unutmış gibi bir an duraksadı. Dadı ile göz göze geldikten sonra saldırıya geçen bir asker gibi kararını verip kapıya vurdu ve tatlı bir sesle;

— Yüzbaşı Butler lütfen açınız! Ben Mrs. Wilkes'im. Bonnie'yi görmeye geldim! dedi.

Kapı birden açıldı. Hayretler içinde kalan Dadı mumların titrek ışığı altında Rhett'in iri vücudunu göndü. Sallanıyor ve ağzı viski kokuyordu. Rhett, Melanie'ye baktı, sonra kolundan tutup içeri çekti ve kapıyı kapadı.

Dışarıda tek başına kalan Dadı bir sandalyenin üzerine ağır vücudunu bir kum torbası gibi bıraktı. Bitkin bir haldeydi. Sessizce gözyaşı dökerek dua etmeye başladı. Arada bir kulak kabartıyor ama odadan boğuk ve mırıltı halinde çıkan seslerden başka bir şey işitemiyordu. Bu işin hayırlı bir biçimde bitmesi için Allah'a yalvarıyordu. Gözyaşlarını eteğine siliyor, heyecanla beklemek onu yoruyordu.

Nihayet, Dadı'ya hiç açılmayacakmış gibi görünen kapı aralandı. Melanie'nin yüzü solgun ve perişan bir haldeydi Dadı'ya;

— Çabuk bana bir fincan kahve ile birkaç tane sandviç getir! dedi.

Sıkışık durumlarda Dadı, on altı yaşında bir kız gibi çevik oluverirdi. Üstelik Rhett'in odasına girmek ar-

zusuyla yanıp tutuştuğu için hızla gitti. Ama mümkün olduğu kadar kısa zamanda geri döndüğünde hayal kırıklığına uğradı. Çünkü Melanie elindeki tepsiyi aldıktan sonra kapıyı kapatmıştı. O zaman Dadı eski yöntemini uyguladı ve kulağını kapıya yapıştırdı. Ama bir süre çatal ve bıçağın tabaklarda çıkardığı seslerden ve Melanie'nin kısık kısık konuşmasından başka bir şey işitemedi. Sonra yatağın gıcırdadığı, iki çizmenin art arta yere düştüğu duyuldu.

Nihayet Melanie dışarı çıktı. Dadı içeriye bir göz atmak fırsatını bile bulamadan, Melanie kapıyı kapadı. Genç kadın yorgun görünüyordu, gözlerinde yaşlar vardı. Bir süre birbirine bakıştıktan sonra Melanie, Dadı'ya gayet yavaş bir sesle;

— Git Mrs. Scarlett'e söyle, Mister Butler cenaze töreninin yarın yapılmasına izin verdi! dedi.

Dadı yüksek bir sesle oh çekti.

— Hele şükürler olsun! Afandım bunu nasıl başardınız?

— Bu kadar yüksek sesle konuşma! Mister Butler biraz uyuyacak. Dadı, Mrs. Scarlett'e benim bu akşam burada kalacağımı da söyle. Benim için de kahve yap ve buraya getir, oldu mu?

— Bu odaya mı afandım?

— Evet bu odaya! Yüzbaşı Butler'a kendisi biraz uyurken, çocuğuna bakacağımı söyledim. Haydi git Mrs. Scarlett'e haber ver, daha fazla üzülmesin.

Dadı uzaklaşırken, ayaklarının altında döşeme gıcırıyordu. Şimdi neşesine diyecek yoktu. Şarkı bile söylüyordu: Alleluia!... Alleluia!...

Scarlett'in kapısına gelince biraz düşünmek için durdu. Kalbinde Melanie için minnet duyguları kabarıırken, tedbirli olması gerektiği aklına geldi.

— Mrs. Melanie'nin başarısını doğrusu aklım almıyor. Cenaze töreninin yarın olacağını Mrs. Scarlett'e söyleyeyim, ama Mrs. Melanie'nin çocuğun odasında olduğunu söylememeliyim. Çünkü Mrs. Scarlett'in hoşuna gitmez bu!...

Can sıkıcı bir hava Scarlett'in çevresini gittikçe yoğunlaşan kara bir duman gibi kuşatıyordu. Bu duygu Bonnie'nin ölümünden kaynaklanmıyordu. Çünkü dayanılmaz acıları şimdi gayet sakin, sessiz ve kadere boyun eğerek karşılaşmasını öğrenmişti. Scarlett'in sorunu çok daha önemliydi. Onun dünyası yerle bir olmuştu. O şimdi büyük bir tehlikeyle karşı karşıya olduğunu hissediyordu. Yere basar basmaz, ayağının altındaki toprak parçasının, kumlarıyla insanı boğan bir çöl haline geleceğini sanıyordu.

Eskiden çok şeyden korkmuştu, ama buna benzer bir korkusu hiçbir zaman olmamıştı. Tara'da gördüğü karabasanlar bile onu bu kadar korkutamamıştı. Hayatı boyunca sağduyusu ona destek olmuştu. Bütün korktukları da elle tutulan, görülebiler şeylerdi: Örneğin açlık, yoksulluk gibi...

Ya Ashley'nin aşkını kaybetmek!

Scarlett çözümüleme, irdeleme yeteneğine sahip olmamasına rağmen, şimdi kendi ruhsal durumunu anlamaya çalışıyordu; ama elinden de bir şey gelmiyordu. Canı kadar sevdiği çocuğunu kaybetmişti. Ama bunca acılara katlandıktan sonra, herhalde buna da katlanacaktı. Sağlığı yerindeydi, büyük bir servete sahipti ve ara sıra gördüğü Ashley'si vardı ya; bu da ona yeterdi! Dünya umurunda bile olmamalıydı... Melanie'nin davetinden beri Ashley ile araları açıldı, ama Scarlett buna üzölmüyordu. Çünkü günün birinde bu durumu nasıl olsa düzelterceğine inanıyordu. O aslında ne acı çekmekten korkuyor, ne aç kalmaktan, ne de Ash-

ley'nin aşkını kaybetmekten... Bu ve buna benzer korkular, şimdi çevresini saran korkuların yanında hiç kalıyordu. Hatta bir zamanlar gördüğü karabasanlar bile önemsizdi. Sisler beldesinde kaybolmuş bir çocuk gibi oradan oraya koşuşup kurtuluş yolu bulmaya çalışırken insanı perişan ve hasta eden korkuları bile arar olmuştu.

Rhett'in onu güldürerek korkularını nasıl yok ettiğini anımsadı; onun geniş göğsünde ve iri, güçlü kollarında ne büyük bir teselli kaynağı bulduğunu düşündü. Nihayet gözlerini ona doğru çevirdi ve belki haftalardan beri onu ilk kez olduğu gibi gördü. Ondaki değişikliğe hayret etti. Rhett artık onu güldürecek veya teselli edecek bir adam değildi.

Bonnie'nin ölümünden sonra ona çok kızmıştı. Acısı ve üzüntüsü o kadar büyüktü ki hizmetçilerin önünde bile ondan çok kötü bir dille söz ediyordu. Bu son haftalar içinde onlar bir otelde yaşayan iki yabancı gibi birbirine nazik ve kibar davranmışlar, ama hiçbir zaman düşüncelerini paylaşmamışlardı.

Şimdi Scarlett çok korkuyor ve kendini yapayalnız hissediyordu. Bu nedenle Rhett ile arasında olan engeli kaldırmak istiyordu, ama kocasının onu daima kendinden uzak tuttuğunun da farkındaydı. Her geçen dakika daha da perişan olduğunu görmek Rhett'e sığınmak ve Bonnie'nin ölümünden onu sorumlu tutmadığını söylemek istiyordu. Onun kollarına atılmak, ağlamak ve ölen yavrusuyla hiçbir annenin kıvanç duyamayacağı kadar kıvanç duyduğunu söylemek için can atıyordu. Ayaklarına kapanmaya, onun gözünde alçalmaya bile razıydı. Hatta çılgına döndüğü bir sırada yalnız kendi acısını unutmak için Bonnie'yi onun öldürdüğünü ve bütün acısını ondan çıkarmayı düşündüğünü söylemeyi bile göze alıyordu. Ama bütün bu yapmak ve itiraf etmek istediklerini gerçekleştirecek fırsat hiçbir zaman doğmayacak gibiydi. Çünkü Rhett ona siyah gözleriyle bir boşluğa bakar gibi bakıyordu; Scarlett de ilk adımı atıp konuşmaya cesaret

edemiyordu. Ondan af dilemeyi ve içini dökmeyi ertesi güne bıraka bıraka, neredeyse ne yapacağını unuttu.

Scarlett bunun neden böyle olduğunu kendine soruyor, ama cevabını bulamıyordu. Rhett, onun kocası değil miydi? Karı kocalık bağlarıyla hayatlarını birbirlerine kenetlenmemişler miydi? Aynı yatakta yatmamışlar mıydı? Çocukları olmamış mıydı?

Artık Rhett eve de gelmez olmuştu. Eğer bir rastlantı sonucu yemek masasında bir araya gelirlerse Rhett daima sarhoş oluyordu. Ama eskisi gibi içemiyordu. Alkol de artık onu eskiden olduğu gibi neşelen-dirmiyordu. Sarhoşluğu tasalı ve neşesizdi. Akşama doğru bu hali daha da korkunç olurdu. Bazen Scarlett onun eve sabaha karşı at sırtında döndüğünü görür ya da duyardı. Rhett bahçeden geçer ve hizmetçilerin oturdukları evin kapısını çalar, Pork'u uyandırır. Pork onun merdiveni çıkma-sına ve yatağına yatmasına yardım ederdi. Oysa Rhett eskiden arkadaşlarından daha çok içmesine rağmen, sarhoş olmaz ve onları teker teker evlerine götürürdü.

Rhett, giyimi ile de ilgilenmiyordu. Oysa eskiden çok şık giyinirdi. Bugünlerde vücudunda da bir tembellik ve yumuşaklık seziliyordu. Çenesinin altında gerdan belirlemeye başlamış, kanlı gözlerinin altındaki deriler sarkmıştı. Artık her yanı yağ bağılıyordu.

Bazı akşamlar ise eve hiç gelmiyordu. Scarlett'e haber vermek zahmetine bile katlanmıyordu. Kim bilir belki de bir kahve köşesinde ayılmaya çalışıyordu. Ama Scarlett onun, daima Güzel Watling'in evinde olduğunu düşünüyordu.

Scarlett bir gün Güzel Watling'e bir mağazada rastladı. Watling'in eski güzelliğinden eser kalmadığı gibi, ihtiyarlamaya bile başlamıştı... Ama yüzünün boyalarıyla ve göz alıcı giysileriyle yine de cana yakın bir görünümü vardı. Bütün hoppa kadınlar, kibar kimseler karşısında caka sattıkları halde Güzel Watling Scarlett'e merhamet dolu gözlerle baktı ve yüzü kızardı. İşte bundan sonra Scarlett, Rhett'e kızacak ya da ondan

kendisine sadık kalmasını bekleyecek durumda olmadığını anladı. Bonnie'nin ölümünden dolayı onu suçlu tuttuğu için kendisini affetmesini istemenin de bir yararı olmayacağını anladı. Ve o güne kadar çektiği üzüntünün kaynağının ne olduğunu da anladı. Yalnızdı! Evet Scarlett artık yalnızdı. Oysa o güne kadar yalnız olduğunu hiç anımsamıyordu. Belki de hayatı boyunca içinde bulunduğu yalnızlığı, bu ölçüde hiç hissetmemişti.

Ne yazık ki terkedilmişti ve şimdi çok korkuyordu. Melanie'den başka sığınabileceği kimse yoktu. En çok güvendiği Dadi bile onu bırakarak, artık devamlı kalmak üzere Tara'ya gitmişti.

Dadi, Tara'ya gitmek istemesinin nedenlerini açıklamadı. Tren parası istediği zaman gözleri, Scarlett'in üzüntülü yüzüne takıldı. Scarlett ağladı, yalvardı; ama bütün bunlar Dadi'yı kararından döndürmeye yetmedi. Dadi yalnızca şunu söylemekle yetindi:

— Afandım bana öyle geliyor ki, Mrs. Ellen 'Dadi artık eve dön. Senin orada işin bitti!' diyor. Ben de bu nedenle Tara'ya gidiyorum.

Bu açıklamayı dinleyen Rhett, Dadi'ya para verdi ve onun sırtını okşayarak;

— Hakkın var Dadi! Mrs. Ellen da haklı! Buradaki işiniz bitti, artık eve dönün. Eğer bir şeye ihtiyacınız olursa bana yazın! dedi.

Scarlett onlara nefret dolu gözlerle baktı ve bu sefer Dadi'ya kalması için emretti.

Rhett Scarlett'in bu davranışına sert tepki gösterdi:

— Susun! Aptallık etmene gerek yok! Bırakın kadincağızı gitsin! Yakında bu evde hiç kimse kalmak istemeyecektir. Zaten şimdi bile kalmak için bir neden yok!

Rhett bu sözleri öyle sert bir tavırla söyledi ki, Scarlett dehşet içinde kalarak sustu. Birkaç gün sonra Rhett'in bu sinirli ve sert davranışı hakkında Doktor Meade'nin görüşünü sormaya giden Scarlett;

— Doktorcuğum, Rhett'in aklında bir kopukluk mu var acaba? diye sordu.

— Hayır yok! Ama çok içiyor. Kızını çok seviyordu. Herhalde onun ölümünü unutmak için içki şişesine sarılıyor. İçmeye böyle devam ederse sonunda ölür. Siz beni dinlerseniz ona hemen bir evlat daha doğurun!

Scarlett Doktor Meade'nin yanından ayrılırken, "çocuk doğur demesi kolay!" diye acı acı düşünüyordu. Eğer Rhett'in değişeceğini ve yaralı kalbindeki derin boşluğun dolacağını bilse bir değil birçok çocuk doğururdu. Evet Scarlett, Rhett kadar yakaşıklı bir erkek çocuğu ile bir kız evlat doğurmayı çok istiyordu. Evet sağlıklı, neşeli, hareketli, güzel ve cana yakın bir kız çocuğu istiyordu, ama Ella gibi durgun ve pısırik olmamalıydı. 'Allah madem çocuklarımdan birini alacaktı, o halde neden Ella'yı almadı?' diye düşündü. Ella onu teselli edecek bir çocuk değildi.

Rhett başka çocuk istemiyor gibi davranıyordu. Scarlett eskiden kilitli tuttuğu yatak odasının kapısını özellikle aralık bırakıyordu. Ama Rhett, Scarlett'in odasının önünden bile geçmiyordu. Zaten o artık hiçbir şeyden zevk almıyordu. Onun en can dostları, viski şişesi ile şu kızıl saçlı Güzel Watling idi.

Çok sert olmuştu. Onun kızına karşı olan sevgisine hayran kalan bazı kadınlar Bonnie'nin ölümünden sonra ilgisini çekmek istediler. Onu sokakta durdurup ya da bahçe duvarının üstünden konuştular, ona başsağlığı dilediler ya da acısını paylaştıklarını söylediler. Ama Rhett, Bonnie'nin ölümünden bir süre sonra eski kaba haline döndü; bu kadınların hiç birine yüz vermedi ve onlara sırt çevirmeye başladı.

Kadınlar onun bu kaba davranışlarına gücenmek yerine onu anlayışla karşıladılar. Akşamları eve atın üzerinde sarhoş geldiğini gören komşu kadınlar ona "zavallı adam!" diyerek acıdiklarını ortaya koydular.

Herkes Scarlett'in ne kadar acımasız ve kalpsiz olduğunu biliyordu. Onun Bonnie'nin ölümüne ne çabuk alıştığına şaşıyorlardı. Oysa hiç kimse Scarlett'in

bu konuda gösterdiği çabanın farkında değildi. Bütün kent halkı yalnızca Rhett'e sevgi besliyordu, ama onun bu durumdan haberi yoktu. Zaten kendisine gösterilen ilgiye, sevgiye aldırış bile etmiyordu. Scarlett ile hiç kimse ilgilenmiyordu.

Pittypat, Melanie ve Ashley'den başka onu ziyaret eden bir tek dostu yoktu. Evine yalnızca göz alıcı elbiseler giyinmiş olan yeni ankadaşları geliyordu. Bu kadınlar onun üzüntüsünü dağıtmak, onu eğlendirmek için çeşitli öyküler anlatıyorlardı. Bunların arasında Scarlett'in geçmişini tanıyan ya da tanımak isteyen hiç kimse yoktu; doğal olarak kendi geçmişlerinden de söz etmek istemezlerdi.

Scarlett ikinci vakitlerini Maybelle ile Fanny ya da Mrs. Elsing ve her zaman amansız rakibi olan Mrs. Merriwether ile geçirmeye can atıyordu. Çünkü onlar Scarlett'in eski halini biliyorlardı. Ayrıca savaşın tüm sıkıntılarını birlikte yaşamışlardı. Onlarla beraber olsa, eski günlerden söz edilse ne güzel olurdu. Belki de onlarla dertleşerek kendi acılarını da unutabilirdi.

Ama Scarlett bütün bu eski tanıdıklarıyla ilişkisini kesmişti. Kabahatin kendisinde olduğunu da biliyordu. Bugüne kadar onlarla ve öteki eski dostlarıyla ilişkisinin kesilmesine aldırış etmemişti. Çünkü kendisine çok renkli, ama yapay bir dünya kurmuştu. Şimdi ise Bonnie'nin ölümüyle ortaya çıkan olaylardan sonra bu dünyası da yıkılmış, yapayalnız kalmıştı. Üstelik çok korkuyordu. Hemen yakınında kızının ölümü ve alkolün etkisiyle yabancılaştan, adeta insanlıktan çıkan bir adam vardı.

Sonbahar mevsiminin nemli bir gününde Scarlett, Rhett'in telgrafını aldığı zaman Marietta'daydı. On dakika sonra Atlanta'ya bir tren vardı. Hemen toparlanıp ona yetişti. Ella ile Wade'i otelde Prissy ile beraber bıraktı ve yanına el çantasından başka bir şey almadı.

Atlanta otuz kilometrelik bir uzaklıktaydı, ama tren ikide bir duruyor ve her istasyonda yolcu inip biniyordu. Rhett'in telgrafına çok sevinen Scarlett trenin sık sık durmasına kızıyordu. Tren bir tırtıl gibi çorak arazide ilerlediği zaman çevrede savaştan arta kalan topraklar, kırık dökük arabalar, güllerin açtığı çukurlar görüyordu. Kondüktör her istasyonda yolculara savaşla ilgili bilgiler veriyor, çekilen acıları dile getiriyordu. Eğer Scarlett, Rhett'ten gelen telgrafın heyecanını duyuyor olmasaydı bu savaş anıları karşısında ürperir ve zor anlar yaşırdı.

Rhett telgrafında "Mrs. Wilkes hasta. Acele gelin!" diyordu. Tren Atlanta'ya ulaştığı zaman güneş batmış, ortalık yavaş yavaş kararıyordu. İstasyona yakın ev ve binalarda yanan avizeler sanki sis içinde birer kedi gözü gibi parlıyordu. Rhett onu arabasıyla bekliyordu. Onun yüzünün hali, Scarlett'i telgraftaki kısa bilgiden daha çok dehşete düşürdü.

— Melly nasıl, ölmedi ya! diye bağırdı.

— Hayır, henüz yaşıyor!

Rhett onun arabaya binmesine yardım etti ve arabacıya;

— Çabuk Mrs. Wilkes'in evine! Mümkün olduğu kadar çabuk git! dedi.

Scarlett meraktan patlıyor, kaygılandığı belli oluyordu.

— Nesi var Melly'nin? Hasta olduğunu bilmiyordum. Geçen hafta görmüştüm ve bir şeyi yoktu. Bir kaza mı geçirdi yoksa? Ah Rhett, durumu çok mu ağır?

Rhett biraz duraksadıktan sonra boğuk bir sesle;
— Can çekişiyor! Sizi görmek istedi! dedi.

Scarlett birden afalladı.

— Melly can mı çekişiyor? Bu imkansız! Ne oldu, nesi var? Allahaşkına anlatınız!

— Çocuk düşürdü.

— Ne?... Çocuk mu?...

Scarlett kekeliyordu. Bu haber onun soluğunu kesmişti sanki... Rhett onun konuşmadığını görünce;

— Bir çocuğu olacağını bilmiyor muydunuz? dedi.

Scarlett, başıyla bile "hayır" diyemiyordu.

— Evet doğru! Haberiniz yoktu. Sanırım kimseye söylememişti. Ailesine sürpriz yapmak istiyordu. Yalnız ben biliyordum.

— Yalnız siz mi biliyordunuz? Pekiyi ama size de söylememesi gerekmez miydi?

— Ben durumu çakıverdim. Çünkü son iki aydır o kadar mutluydu ki... Bu hali, başka bir gerekçeyle açıklanamazdı.

— Ama Rhett, doktor bir çocuk daha doğurursa öleceğini söylememiş miydi?

Rhett, doktorun öleceğini söylediği kişinin Melanie olacağını anlamadı ve;

— Öldürdü zaten! diye cevap verdi. Sonra da arabacıya seslenerek daha hızlı gitmesini istedi.

Bu cevap Scarlett'in kafasını daha da karıştırdı.

— Rhett, yoksa Melanie ölmek üzere mi? Anlaya...

Rhett belki de Scarlett'i iğnelemek istemedi ama verdiği cevap bir taş niteliğindeydi.

— O sizin kadar güçlü kuvvetli değil. Onda kuvvet yerine kalp vardır.

Araba Melanieler'in evine gelmişti. Rhett, inmesine yardım etmek için elini Scarlett'e uzattı.

Kendisini yalnız hisseden Scarlett korkmuş bir halde kocasının koluna asıldı.

— Rhett sen gelmiyor musun?

Rhett:

— Hayır! diyerek tekrar arabaya bindi.

Scarlett bahçenin merdivenini bir solukta çıktı, verandadan geçip evin kapısını açtı. Holde zayıf bir ışığın altında Ashley'yi, Pittypat'i ve India'yı gördü. Scarlett birden "India'nın burada ne işi var?" diye düşündü.

Scarlett'i karşılarında görünce üçü birden ayağa kalktı. Pittypat titremesini önlemek için dudaklarını ısırıyordu. India, Scarlett'e nefret izi bulunmayan gözlerle bakıyordu. Ashley de ise bir uyurgezer hali vardı. Scarlett'e doğru ilerledi, kolundan tuttu ve sanki rüyadaymış gibi kulağına eğilip yavaşça iki kez;

— Sizi istiyor! Sizi istiyor! dedi.

Scarlett birden Melanie'nin kapalı duran kapısına doğru dönerek;

— Onu hemen görebilir miyim? diye sordu.

Ashley biraz kendine gelir gibi olmuştu.

— Hayır, içeride Doktor Meade var, Scarlett geldiğinizde çok memnun oldum.

— Mümkün olduğu kadar çabuk gelmeye çalıştım.

Scarlett mantosunu çıkardı.

— Ashley, Melly şimdi nasıl, iyi mi bari? Konuşun Allah aşkına! Yüzünüzü böyle asmayın! Bir şey yoktur sanırım!

Ashley, onun yüzüne yine dalgın dalgın baktı.

— Sürekli sizi sordu.

Scarlett, onun gözlerinde sorusunun cevabını okudu. Bir an kalbi heyecandan çatlayacakmış gibi oldu. İçini gittikçe artan bir korku kaplıyordu. Bu korku ile mücadele ederek, "bu imkansız bir şey! Doktor Meade aldanıyor. Bunun doğru olabileceğini bile aklımdan geçirmemeliyim. Evet evet, bu doğru değil. Aman doğru olmasın, yoksa avazım çıktığı kadar bağıracağım. Ne yapmalıyım? Şimdilik aklıma başka şeylerle meşgul etmeliyim!" diye düşündü.

Önce Ashley'nin yüzüne dik dik baktı, sonra Pittypat ve India'ya dönerek;

— İnanmıyorum! diye bağırdı. Sesinden kendi de korktu. Onların sustuğunu görünce;

— Pekiyi, Melly bana neden haber vermedi? Eğer bilseydim Marietta'ya gitmezdim.

Ashley'nin işkence görüyormuş gibi bir hali vardı.

— Scarlett bunu kimseye söylemedi. Hele size hiç söyleyemezdi. Çünkü kendisine çıkışsınız diye korkuyordu. Bütün kaygıları ortadan kalkıncaya kadar, hemen hemen üç ay beklemek istiyordu. Herkese süpriz yapmayı ve doktorlarla da alay etmeyi planlıyordu. Çok ama çok mutlu olmuştu. Çocukları canı gibi sevdiğini bilirsiniz. Hele bir kız çocuğu olması için yanıp tutuşuyordu. Her şey gayet iyi giderken... Birden... Ortada hiçbir aksilik yokken...

Bu sırada Melanie'nin kapısı yavaşça açıldı. Doktor Meade dışarı çıktı ve kapıyı tekrar kapadı. Artık iyice ağarmış olan sakalı neredeyse göğsüne kadar iniyordu. Kendisinden umut verici bir söz bekleyenlere bir süre baktıktan sonra gözü Scarlett'e ilişti. Hemen ona doğru yürüdü. Scarlett Doktor'un gözlerinde acı, kin ve nefret izlerinin birbirine karıştığını gördü. Korkudan çarpmaya başlayan kalbi suçlu gibi burkuldu.

Doktor Meade gayet soğuk bir sesle;

— Gelebildiniz neyse! dedi.

Scarlett cevap vermeye hazırlanırken Ashley Melanie'nin odasına doğru yürüdü.

Doktor Meade:

— Hayır siz sonra girersiniz. Şimdi Scarlett'i görmek istiyor! diyerek Ashley'yi durdurdu.

India, Doktor'u kolundan tuttu ve ona;

— Ben de bir an olsun onu görmek istiyorum. Ne olur izin verin! diye yalvardı. Melly'ye bir şey söylemem gerek. Yanıldığımı belirtmeliyim ona...

India, gözlerini Ashley ve Scarlett'ten kaçırarak konuşuyordu. Doktor Meade, onu soğuk bir tavırla süzdükten sonra;

— Olur, ama bir şartla! dedi. Mrs. Melanie'ye bir hata işlediğinizi söyleyerek onu yormayacağınıza dair namusunuz üzerine yemin ettiğiniz takdirde. O zaten sizin yanıldığınızı biliyor. Özür dilerken onun yaralarını büsbütün deşecek ve ona acı vereceksiniz.

Pittypat de utanmış bir halde;

— Ne olur, çok rica ederim Doktor! diye yalvardı.

— Miss Pitty, feryat edeceğinizi ve bayılacağınızı herhalde çok iyi biliyorsunuz?

Pittypat, Doktor Meade'nin yüzüne dik dik baktı.

Doktor nazik olmak gereğini duyarak;

— Pekiyi! dedi. Ama biraz sonra... Şimdi siz Melanie'nin yanına gidin Scarlett...

Doktor ve Scarlett ayaklarının ucuna basarak holü geçtiler. Melanie'nin kapısının önüne gelince Doktor Meade, Scarlett'i omuzundan tuttu.

— Yavrum sakın ayılıp bayılayım ya da feryat edeyim demeyin! Son olaylardan da söz etmek yok! Aksi takdirde hiç duraksamadan beyninizi patlatırım. Şimdi bir melek gibi masum tavırlar takınmanıza da gerek yok. Ne demek istediğimi anladınız galiba?... Mrs. Melanie gayet rahat ölüyor. Ashley ile ilgili birtakım laflarla onu sakın üzmeyin! Şimdiye kadar hiçbir kadına kötü davranmadım, ama Melanie'nin canını sıkacak olursanız, onu rahatsız edecek sözler söylerseniz işte o zaman sizinle hesaplaşırım!

Scarlett'e cevap verecek zaman bırakmadan kapıyı açtı ve onu içeri soktu. Son kez Scarlett'i gözleriyle uyardıktan sonra kapıyı üzerine kapadı. Oda yarı karanlıktı. Lambaya avize yerine gazete geçirilmişti. Bu gayet sade döşenmiş bir yatak odasıydı. Küçük ceviz mobilyasıyla adeta bir öğrenci odasını andırıyordu.

Melanie hareketsiz yatıyordu. İnce yorganın altında bir çocuğu andıran zayıf vücudu belli oluyordu. Gözbebekleri kaybolmuş gibiydi. Gözlerinin çevresi mosmor olmuştu. Karşılaştığı bu manzara Scarlett'i korkuttu. Yerinde mihlanıp kaldı. Başı döner gibi oldu ve hemen bir sandalyeye dayandı. Ölgün ışıktaki bile Melanie'nin yüzünün sapsarı olduğu görülüyordu. O; genç kadının bu haliyle karşılaşana kadar, Doktor Meade'in durumu abarttığını sanıyordu. Ama şimdi her şeyi anlıyordu. Savaş sırasında hastanede Melanie'nin şu andaki yüzüne benzeyen yüzlerce kişiyle karşılaştığını anımsadı. Ve bunun korkunç anlamı karşısında bütün vücudu titredi.

Melanie can çekişiyordu, ama Scarlett bu gerçeğe inanmak istemiyordu. Melanie ölemezdi, buna imkan yoktu! Scarlett'in ona o kadar çok ihtiyacı olduğu bir zamanda Allah onun ölmesine izin vermemeliydi. Eski-den Melanie'ye bu kadar ihtiyacı olacağı aklına hiç gelmemişti. Ama acı gerçek, bütün çıplaklığı ile ortadaydı ve onun kalbinin derinlerine kadar yayılıyordu.

Ses çıkarmamaya dikkat ederek yavaş yavaş yatağa doğru ilerledi. Korkudan ve çektiği acıdan, kalbi bazen duracak gibi oluyor, bazen de göğsünden dışarı fırlayacakmış gibi küt küt atıyordu. O ne zaman zorda kalsa, Melanie onun kılıcı ve kalkanı olmuştu... Onu teselli eden, ona en zayıf anlarında güç veren kişi olmuştu...

Scarlett "onun ölmesini önlemeliyim! Ona şifa olacak bir şeyler yapmalıyım!" diye düşündü ve yatağın başucunda yere diz çöktü. Yorganın altından Melanie'nin elini tuttu, ama bu elin buz gibi soğuk oluşu onu dehşet içinde bıraktı. Bir süre kendini toparlamak için bekledikten sonra;

— Melly, benim! dedi. Scarlett'in sesi titriyordu.

Melanie yavaş yavaş gözlerini araladı. Sanki yanındaki kişinin Scarlett olduğunu anlamış gibi tekrar kapadı. Bir süre sonra içini çekti ve dudakları belli belirsiz kıpırdadı:

— Söz verir misiniz?

— Ah, sen ne istersen...

— Beau!... Ona göz kulak ol!

Boğazı tıkanır gibi olan Scarlett başıyla "evet" dedi. Ama Melanie'nin bu hareketi görmediğini farkedince ona söz verdiğini belirtmek için buz gibi olan elini sıktı ve sonra da okşadı.

— Onu sana emanet ediyorum!...

Bu sırada Melanie'nin, balmumunu andıran yüzünde bir gülümseme belirdi.

— Çok önce de onu sana emanet etmiştim, anımsıyor musun? Doğumundan önce...

Scarlett'in o korkunç günleri unutmamasına imkan mı vardı? O eylül ayının sıcak ikinci vaktini nasıl unu-

tabilirdi! Yankeeler'in saldırısını, bozguna uğrayan Güneyli askerlerin kaçışını, can çekişen yaralıları, tepelelerinde patlayan topların seslerini, Melanie'nin öldüğü takdirde çocuğuna bakmasını rica edişini, kısacası bütün o dehşet verici olayları nasıl olur da unutabilirdi! İnsanı çıldırtan ve ölümle burun buruna yaşanan o günleri, en küçük ayrıntısına varıncaya kadar anımsıyordu. Hatta... Şimdi nereden aklına gelmişti bu? Sırası mıydı bunun? Ah ah, o gün Melanie'den ne kadar nefret ettiğini ve onun ölmesini istediğini de unutmamıştı.

Scarlett kendini suçlayarak, "onun ölümüne ben neden oluyorum. Çünkü onun ölmesini o kadar çok istedim ki, Allah sesimi duydu ve beni cezalandırmak için, onu ölüm döşegine yatırdı!" diye düşündü.

Onu dehşete düşüren bu düşünceleri kafasından uzaklaştırmaya çalıştı.

— Ah Melly, ne olursun böyle söyleme! İyi olacağını çok iyi biliyorsun!

— Hayır! Lütfen söz ver bana!

Scarlett konuşacak halde değildi, boğazını görünmeyen bir el sıkıyordu sanki. Bir iki yutkunduktan sonra;

— Elbette söz veriyorum! diyebilirdi. Ona kendi evladım gibi bakacağım.

Melanie bitik bir sesle adeta inler gibi konuşmaya başladı, ama ağzından bir tek sözcük çıkabildi:

— Kolej!

— Anlıyorum, elbette! Önce Harvard'da, daha sonra Avrupa'da okutacağım onu... Ve istediği her şey... Midilli... Müzik dersleri... Her şey... Her şeyi yapacağım. Ah Melly rica ediyorum, biraz çaba göster!

Odada bir süre derin bir sessizlik yaşandı. Daha sonra Melanie'nin yüzünde konuşmak, bir şeyler söylemek için çabaladığı görüldü.

— Ashley... Ashley ile sen de...

Sözcükler ağzından çok zor çıkıyordu. Belli ki konuşacak gücü kendinde bulamıyordu.

Scarlett Ashley'nin adını duyunca kalbinin duraca-

ğını sandı ve tüm vücudunun bir mermer gibi sertleştiği ve buz kestiğini hissetti. Alnını çarşafa dayadı ve bir hıçkırık boğazını parçaladı. Demek Melanie her şeyi biliyordu.

Scarlett utanmaya bile gerek görmedi. Çünkü artık bir şey hissetmiyordu. Yalnız; böyle şahane bir ahlaka sahip soylu bir kadına, bunca yıl acı çektirdiği için vicdan azabı duyuyordu. Melanie bütün olup bitenleri bildiği halde bağına taş basarak ne Ashley'yi üzecek bir harekette bulunmuş, ne de Scarlett ile olan arkadaşlığına bir zarar vermişti. Ah o geçen yılları yeniden yaşamak mümkün olsaydı Ashley'ye bir an bile olsun bakmayacaktı.

İçinden dua etmeye başladı.

— Tanrım ne olur, ona yardım edin de yaşasın! Huzurunuzda söz veriyorum, ona bütün hatalarımı affettireceğim! Onunla iyi bir arkadaş olarak kalacağım. Onun yaşamasına izin verirsiniz, Ashley ile bir daha hiç konuşmayacağım.

Melanie belli belirsiz bir sesle tekrar;

— Ashley!... dedikten sonra Scarlett'in başını okşamak için elini uzattı. İşaretparmağı ile başparmağının arasına bir tutam saç aldı ve güçsüz bir biçimde çekti. Scarlett bunun ne anlama geldiğini anladı. Melanie onun kendisine bakmasını istiyordu. Ama Scarlett kendinde onun yüzüne bakacak, onunla göz göze gelecek cesareti bulamadı; çünkü Melanie her şeyi, evet her şeyi biliyordu.

Melanie tekrar:

— Ashley! diye fısıldadı.

Scarlett kendine hakim olmaya çalıştı. Allah'ın huzurunda yargılanırken çarptırılacağı ceza, bundan daha ağır olmayacaktı. Ruhu ve kalbi perişan bir halde başını kaldırdı. Melanie'nin kederli gözlerini gördü; onlar hiç değişmemişti. Yalnız onlara ecel kanat germişti. Ağzı da aynı idi. Allah'a şükretti ve içinden hayatında belki de ilk kez bencillik izi taşımayan bir dua okudu: "Tanrım sana binlerce kez şükürler olsun! Layik değilim, ama ona hiçbir şey hakkında haber vermediğin

için sana minnet duyuyorum."

— Melly, Ashley ile ilgili bir şey mi söyleyecektin yoksa?

— O... Onunla ilgilen lütfen!

— Ah evet, anlıyorum.

— O çok çabuk nezle... oluyor.

Bir süre sessiz kaldılar.

— Onun işleriyle de... ilgileniver... Ne demek istediğimi... anlı... anlıyorsun değil mi?

— Evet anlıyorum. Evet işleriyle de ilgilenirim. Sen üzülme!

Melanie konuşmak için büyük bir çaba harcadı.

— Ashley... O pratik bir adam değil. Scarlett ona... göz kulak ol! Ama o... O bunu bilmesin.

— Her şeyle, senin istediğin biçimde ilgileneceğim. Ashley hiçbir şeyin farkında olmayacak. Yalnız onu uyaracağım.

Melanie gülümsedi ve gözleri tekrar Scarlett'in gözleriyle karşılaştı. Bu bakışlar, sanki iki kadın arasında yapılan bir sözleşmeye atılan imzalar oldu. Bir kadın, öteki kadına çok çetin bir dünyada Ashley Wilkes'ı korumak ve savunmak, ama aynı zamanda onun erkeklik onuruna bir zarar getirmemek görevini veriyordu.

Şimdi Melanie'nin perişan yüzünde kaygıdan bir iz yoktu; Scarlett'in söz vermesi onu sakinleştirmiş ve mutlu etmişti.

— O kadar zeki ve o kadar doğru bir kadınsın ki... Bana o kadar iyi davrandın ki...

Bu sözler üzerine Scarlett, hemen eli ile ağzını kapadı; çünkü bir süredir genzini tırmalayan hıçkırık nihayet boşandı. Bir çocuk gibi ağlamaktan, "ben bir canavarım! Sana haksız yere fena davrandım. Senin için bir şey yapmadım. Bütün yaptıklarım hep Ashley içindi!" diye bağırmaktan korktu.

Birden heyecanlanarak ayağa kalktı; kendini toparlayabilmek, sinirlerine hakim olabilmek için başparmağını ısırды. Melanie, vicdanında sürekli bir yük olacaktı. Bu yükü, hayatının sonuna kadar vicdanında

taşımak zorunda kalacaktı. Şimdi konuşacak durum-
da değildi. Melanie'ye "yaşamak için gayret et!" demeye
bile gücü yoktu. Melanie'yi rahatlatıp onun gözyaşı
dökmeden, acı çekmeden ölmesini beklemeliydi.

Bu sırada kapı aralandı, Doktor Meade kesin bir
işaret yaparak, ona dışarı çıkması gerektiğini belirtti.
Scarlett yatağa doğru eğilip Melanie'nin elini tuttu ve
yanağına bastırdı.

— Hayırlı geceler Melly! dedi. Sesi umduğundan da
gür çıkmıştı.

Melanie perişan bir durumdaydı.

— Söz ver bana!

— Şekerim, istediğin her şeyi yapacağım!

— Yüzbaşı Butler!... Ona karşı iyi davran... Seni...
Çok seviyor...

Scarlett o anda Rhett'i düşündü, ama Melanie'nin
bu sözleri onda bir etki uyandırmadı, ama bir cevap
vermesi gerektiğini düşünerek;

— Evet söz veriyorum! dedi. Melanie'nin elini du-
daklarına götürdükten sonra yavaşça yatağın kenarına
bıraktı.

Scarlett odadan çıkarken Doktor Meade;

— Hanımlara söyleyin, gelsinler! dedi.

Kendisine merak ve heyecanla bakan ve sürekli ağ-
layan Pittypat ile India'ya başıyla işaret etti. Onlar he-
men yerlerinden kalktılar ve gürültü yapmasın diye
eteklerini tutarak Doktor Meade'in arkasından odaya
girdiler. Kapı kapandı ve eve insana ürperti veren de-
rin bir sessizlik çöktü.

Ashley ortalıkta gözükmüyordu. Scarlett kendini
sanki azarlanmış ve cezalandırılmış bir çocuk gibi ya-
payalnız hissetti. Üzüntülü bir tavırla omuzunu duva-
ra yasladı; Melanie'yi düşünürken soluğunun kesildi-
ğini hissetti. Boğazına düğümlenen şeyi uzaklaştırmak
istemiş gibi eliyle boynunu ovuşturdu.

İşte bu kapının ardında Melanie sonsuz bir yolcu-
luğa çıkıyordu. Bu eşsiz kadınla birlikte Scarlett'in
bunca yıl farkında olmadan güvendiği kuvvet de gidi-

yordu. Melanie'yi bu kadar sevdiğini ve ona bu kadar ihtiyacı olduğunu neden daha önce anlayamamıştı? Ama kaşık kadar küçük yüzlü Melanie'nin ve onun cılız vücudunun bir kuvvet ve dayanıklılık kaynağı olduğunu kim düşünebilirdi? Yabancıların önünde utangaç davranan, ihtiyar kadınların hoşuna gidememekten korktuğu için görüşlerini ve düşüncelerini açıklamaktan çekinen Melanie'den kim böyle bir şey beklerdi?

Scarlett'in belleğinde eski günler canlandı, Tara'daki ılık günü anımsadı. Mavi üniformalı bir cesedin üstünden kül rengi küçük bir duman yükseliyor ve Melanie elinde Charles'ın kılıcıyla merdivenin başında duruyordu. Scarlett, o an düşündüklerini de anımsadı. "Aptallık dediğin işte bu kadar olur! Melly elindeki bu kılıcı şu askere sallayacak güce sahip değil!" Ama şimdi şu gerçeği çok iyi anlıyordu: Melanie, eğer Yankee askeri ölmemiş olsaydı basamakları elindeki kılıcı savurarak iner ve onu öldürürdü. Ya da kendi can verirdi, ama bu hareketi kesin yapardı.

Evet Melanie her zaman onun yanında yer almış, bazen elindeki kılıcıyla, bazen temiz ve güzel kalbiyle onu her türlü felaketten, acılardan, Yankeeler'den, açlıktan, yoksulluktan, dedikodulardan, halkın baskısından korumuştur.

Scarlett kendisini en güç anlarında koruyan ve Melanie'nin kişiliğinde beliren simgesel kılıcın artık kınına yerleştiğini düşünerek, hayata karşı olan tüm cesaret ve güvenini kaybettiğini hissetti. "Melly tek gerçek arkadaşım. Dadı hariç beni ondan başka hiç kimse sevmeydi. Onun Dadı'ya da benzer özellikleri vardı. Melly'yi tanıyan herhangi bir insan bir daha ondan kesinlikle ayrılmak istemezdi!" diye düşündü.

Scarlett birden başını ellerinin arasına aldı ve bu kapının ardında can çekişen kişinin annesi olduğunu ve onun ikinci kez ölmekte olduğunu sandı. Gözlerinden yaşlar boşandı ve kendisini Tara'da yumuşak başlı, iyi huylu insanların arasında umutsuz bir biçimde hayat mücadelesi verirken gördü.

Kararsızlık ve korku içinde kalmıştı. Yanan lambadan çevreye yayılan ölgün ve titrek ışıklar, duvarlarda sürekli hareket eden büyük, belli belirsiz gölgeleri yansıtıyordu. Scarlett korkuyordu ama bir türlü bulundugu yerden uzaklaşamıyordu. Gözlerini de karanlığın üzerine kapamış olan kapıdan ayıramıyordu. Evde insanı rahatsız eden bir sessizlik vardı. Ölümü anımsatan bu sessizlik ince bir yağmur gibi, Scarlett'in iliklerine işliyordu.

Salona geçti. Ateşin yanında kendine yer arayan soğukta kalmış, yağmurda ıslanmış bir kedi gibi Ashley'yi arıyordu. Onu ne olursa olsun bulması gerekiyordu. Onu içine düştüğü bu korkunç durumdan ancak o kurtarabilirdi. O ne şanslı bir kadındı ki Ashley'si vardı. Ashley onun için kuvvet demek, akıl demektir. Ona destek ve dayanma gücü verecek, korkularını yenmesine yardım edecekti. Ashley'nin aşkı, tüm acılarına, üzüntülerine derman olacaktı.

Ashley'nin odasında olduğunu düşündü. Ayaklarının ucuna basarak holden geçti ve onun odasının önünde durdu. Soluğu kesilir gibi oldu, derin derin soluduktan sonra kapıya vurdu. İçeriden bir cevap gelmedi. Kısa bir duraksamadan sonra kapıyı açtı. Ashley masanın önünde Melanie'nin onardığı bir çift eldivene bakıyordu. Eldivenlerden birini aldı ve sanki ilk kez böyle bir giyim eşyası görüyormuş gibi onu evirip çevirdi. Yüzünde kutsal bir şeye bakan bir insan hali vardı. Sonra onu camdan bir eşyaymış gibi, yavaşça masasının üstüne bıraktı ve öteki eldiveni aldı. Ona da sanki ilkinden çok farklı bir şeymiş gibi büyük bir dikkat, ilgi ve saygıyla bakıyordu.

Scarlett titrek bir sesle;

— Ashley! dedi.

Ashley yavaş yavaş arkaya döndü ve dalgın gözlerle Scarlett'e baktı. Gözlerindeki hülya kaybolmuştu. Onun gözlerinde de, kendininkine eş bir umutsuzluk

ve korku gördü. Ashley'nin perişan yüzü holde bir an içini kaplayan korkuyu daha da arttırdı. Ona doğru yavaş yavaş yaklaştı.

— Ashley çok korkuyorum! Beni koru Ashley! Çok, ama çok korkuyorum! dedi.

Scarlett'in ağzından çıkan "korkuyorum" sözcükleri Ashley'yi hiç etkilemedi. O şimdi elinde tuttuğu eldiveni var gücüyle sıkıyordu.

Scarlett elini onun omuzuna koydu ve;

— Ne yapıyorsun? diye sordu.

Ashley'nin gözleri elindeki eldivende bulmak istediği, ama bir türlü bulamadığı bir şeyi arıyordu sanki. Bir süre sonra Ashley, çok ciddi bir tavırla konuşmaya başladı:

— Sizi görmek istemiyorum. Tam sizi aramaya çıkacaktım ve teselli edilmek isteyen, başını koyacak bir diz arayan bir çocuk gibi ardınıza takılacaktım. Oysa şimdi benden teselli edilmeyi bekleyen ve benden daha çok korkmuş biriyle karşılaşıyorum.

— Hayır siz korkmazsınız. Çünkü siz korku nedir bilmezsiniz. Siz o kadar kuvvetlisiniz ki... Oysa ben...

Ashley sinirli ve sert bir sesle;

— Eğer ben güçlü bir insan idiysem bunu ona borçluyum. Çünkü onu her zaman yanımda ve içimde hissettim! dedikten sonra parmaklarının ucuyla bir sevgilinin saçlarını okşar gibi eldiveni okşamadı:

— Oysa şimdi... Şimdi bütün gücüm, varlığım, ruhum onunla beraber gidiyor.

Ashley o kadar büyük bir umutsuzluğun içine düşmüştü ki, Scarlett onun bu durumundan çok korktu ve bir iki adım geriledi. Odaya derin bir sessizlik çöktü. Bu sırada hayatında ilk kez Ashley'yi anladığının farkına vardı.

— Ashley!... Ashley!... Onu seviyorsunuz değil mi?

Ashley tüm cesaretini toparlayarak;

— Yaşayan ve gerçeklerin karşısında asla silinmeyen tek hülyamdı o! diye cevap verdi.

Scarlett'in eski öfkesi tekrar canlanmaya başladı ve

"hülyasıymış! İnsan ondan hep hülya bekler zaten! Sağduyuya uygun bir şey beklemek ise boşunadır!" diye düşündü.

— Scarlett, Doktor Meade bu haberi bana verdikten sonra neler çektiğimi bir bilseniz!...

— Neler mi çektiniz? Ama Ashley yıllardan beri beni değil, onu sevdiğinizi bilmeniz gerekirdi. Neden bunun farkında olamadınız? Ah, bunun farkına varacaktınız ve onura, özveriye ilişkin birtakım düşüncelerinizle kafamı karıştırmayacaktınız. O zaman her şey değişirdi. Bunu bana eskiden açıklasaydınız çoktan alışırdım. Gerçi bu, benim için ölüm demekti ama yine de katlanırdım. Bana bu itirafı yapmak için Melanie'nin ölmesini beklediniz değil mi? Oysa iş işten geçtiğini artık farketmiyor musunuz? Ah Ashley neden gizledin bunu? Melanie'yi sevdiğinin ve beni de, Rhett'in Watling'i arzu ettiği gibi arzuladığının farkına varmalıydın.

Ashley bu sözler karşısında ürperdi, ama yine de gözlerini Scarlett'ten ayırmadı. Yüzünde beliren ifadeden birtakım sırları sakladığı anlaşılıyordu. Eldiveni, sanki kendi zor durumunu anlayacakmış gibi sıkıyor söyleyecek bir söz bulamıyor ve susuyordu. Ashley'nin bu durumu, Scarlett'in nefretini acıma duygusuna çevirdi. Savunmasız ve göz kulak olacağına ilişkin Melanie'ye söz verdiği bu adama karşı saldırdığı, çıkıştığı için kendisine kızdı. Sonra şöyle düşünmeye başladı: "Melly'ye biraz önce söz vermeme rağmen Ashley'ye zehir zemberek sözler söylüyorum. Melly gerçeği biliyor ve zaten onu da öldüren işte bu gerçek! Ashley tam bir erkek değil. O da benim gibi bir çocuktan farksız. Onu da Melly'yi yitirmek korkusu perişan ediyor. Demek Melly Ashley'nin zayıf yanını ve ortaya çıkacak olan bu durumu sezmişti. Demek Melly, Ashley'yi benden daha iyi tanıyormuş. Hem çocuğuna, hem de ona göz kulak olmamı istemesi boşuna değilmiş. Ashley bu acı duruma nasıl dayanabilecekti acaba? Ben tahammül edebilirim, evet bundan daha da kötüsüne katlanabilirim.

Çünkü bugüne kadar öyle çok felaketlerle karşılaştım ve acı içinde kaldım ki!...

Ashley ise Melly'siz hiçbir şeye tahammül edemez!"
Scarlett ona elini uzatarak;

— Affet beni şekerim! dedi. Ne kadar çok acı çektiğini biliyorum. Ama şu gerçeği bilin ki, Melly olup bitenlerin hiç birini bilmiyor. Hatta kuşku bile duymuyor. Doğrusu Allah bize acıdı.

Ashley birden Scarlett'i kollarının arasına aldı ve onu vücuduna bastırdı. Scarlett yanağını onun yanağına yaslayabilmek için ayaklarının uçlarında yükseldi ve bir eliyle ensesini okşamaya başladı.

— Ağlama bir tanem! Melanie senin güçlü olmanı istiyor. Birazdan seni görmek isteyecektir. Güçlü ol, ağladığını görmemelidir. Zaten perişan halde; sonra daha da kötü olur.

Kolları; Scarlett'in vücudunu o kadar sıkıyordu ki, güçlkle soluk alabiliyordu.

Ashley'nin ne kadar perişan bir durumda olduğu sesinden belli oluyordu:

— Onsuz yaşayamam! Ben ne yapacağım, halim ne olacak?

Scarlett Melanie'siz geçecek uzun yılları düşünecek;

— Ben de! dedi. Ama kendisinin güçlü olmasının gerektiğini unutmadı. Çünkü Ashley'nin ondan başka güvenebileceği kimse yoktu. Tara'da çalışmaktan yorgun düşüp sarhoş olduğu bir gece "yükler onları taşıyabilecek güçlü omuzlara yaraşır!" diye düşündüğünü anımsadı. Demek ki omuzları çok güçlüydü. Ashley'nin omuzları güçsüz olsa bile bunun hiç önemi yoktu. Yüksek omuzlanmak istercesine ayaklarının üstünde yükseldi ve Ashley'nin gözyaşlarından ıslanan yüzünü öptü. Bu öpücük, de ihtiras ateşi yerine sevgi vardı.

Scarlett, Ashley'ye moral vermek için;

— Bir çaresini buluruz elbette! dedi.

Holün kapısı açıldı ve Doktor Meade'nin keskin bir sesle bağırdığı duyuldu:

— Ashley çabuk gel!

Scarlett, "aman Tanrım, öldü galiba! Ashley de onunla helallaşamadı... Ama belki de..." diye düşündü. Sonra kendisine şaşkın şaşkın bakan Ashley'ye;

— Haydi çabuk olunuz! Çabuk olunuz! dedi ve kapıyı açarak onu kolundan tutup sürükledi. Scarlett'in sözleri ve kendisini kolundan çekmesi üzerine biraz canlanan Ashley elindeki eldivenle holü koşarak geçti. Scarlett onun ayak seslerini ve sonra da kapının kapandığını işitti.

Şimdi yine yalnız kalmıştı. Kendisiyle birlikte tüm çevresi sessizliğe gömülmüştü. Ashley'nin yatağının üzerine oturdu ve başını ellerinin arasına aldı. Birdenbire kendinin, o güne kadar hiç hissetmediği bir biçimde bitkin olduğunu farkettil. Bu korkunç sessizliği başlatan son sesi işittiği andan itibaren sinirlerinin zembereği boşanuvermişti. Kapının kapanmasıyla gittikçe daha sessizleşen dipsiz bir uçurumdan aşağı düşüyordu sanki...

Heyecan, üzüntü, acı, vicdan azabı ve iç sıkıntısı diye hiçbir şey duymuyordu şu an... Boşlukta yüzüyor gibiydi. Bitkindi, ama bitkin olan vücuduna dokunamıyordu. Sanki tüm bedeni onu terketmişti. Varlığını hissedemediği kafasındaki düşünceler, şöminenin üstündeki saatin tiktaklarına ayak uydurarak bir konudan ötekine atlıyordu. Kendisini belleğinde oluşan düşünceler ağına yakalanmış bir sinek gibi hissediyordu.

Üzerine çöken bu sessizliği aşması, kalın sis tabakasını delmesi ve düşüncelerine bir düzen vermesi gerekiyordu. Birden aklına Ashley geldi ve onun bu meçhul âlemden yavaş yavaş sıyrılmasını sağladı. Ashley onu sevmiyordu, zaten hiçbir zaman sevmemişti. Ortaya çıkardığı bu gerçeğin kendisi için felaket olacak bir yanı yoktu. Oysa bu gerçeğin, ona en azından bir acı vermesi gerekirdi. Onu umutsuzluğa düşürmeli, onun kalbini paramparça etmeliydi.

Kadere karşı neden isyan etmiyordu? Bunca yıl Ashley'nin aşkına bel bağlamıştı. Zifiri karanlıklarda

yürürken, Ashley onun yolunu aydınlatan bir meşale olmamış mıydı? Şimdi ise gerçek tüm çıplaklığıyla ortaya çıkmıştı: Ashley onu sevmiyordu! Ashley onu umursamıyordu! Olsun Scarlett de bu gerçeğe aldırış etmiyordu. Çünkü o da Ashley'yi sevmiyordu artık! Bu nedenle onun ne davranışları, ne hareketleri, ne de sözleri Scarlett'i yaralayabilirdi.

Ashley'nin yatağına uzandı, başını yastığa koydu. "Onu tekrar kazanabilmek için, onu yeniden kendime bağlayabilmek için neden mücadele edeyim mi?" diye düşündü. "Onu yıllarca sevdim ama şimdi sevmiyorum. Aşk bir anda bu kadar değişebilir mi, bu kadar anlamsızlaşabilir mi acaba? Amaann canım, bunları düşünmeye bile değmez!"

Ama aşk değişebilir ve anlamsızlaşabilirdi! Zaten değişmiş ve anlamsızlaşmıştı bile...

Şu kısa zaman içinde üç ayrı dünyada dolaşmak Scarlett'i güçsüz bırakmıştı. Melanie ile, sonra Ashley ile ve daha sonra da tek başına geçirdiği dakikalar onu çökertmişti. Bitkin bir halde düşünmeye başladı: "Ashley ile olan aşkım ancak hayalimde yaşayabildi. Belleğimde yaşattığım şeyi seviyordum, tıpkı Melly'nin yaptığı gibi... Şık, göz alıcı elbiseler diktirdim ve onlara aşık oldum aslında... Ashley at üstünde gelince de bu elbiselerin bana yakışıp yakışmayacağını düşünmeden onları gardıroptan çıkardım. Ve gerçekte bu elbiseleri ben giymedim, onları Ashley'nin hülyalı bakışlarına giydirdim. Ashley'yi olduğu gibi görmek istemiyordum. Çünkü sevdiğim o değildi. Benim sevdiğim diktirdiğim şık elbiselerdi!"

Şimdi Scarlett arkasına bakıyor, geçmiş günleri anımsıyor ve bilinmeyen yerlere akıp giden yıllarını düşünüyordu. Kendini Tara'nın güneşli verandasında görüyordu. Üzerinde çiçek işlemeli yeşil bir pazen elbise vardı. Saçları altın bir miğferi andıran karşısındaki delikanlıya bakıyor, büyük bir zevk ve heyecan duyuyordu. Şimdi Ashley'nin kendisi için bir çocukluk kaprisi olduğunu anlıyordu. Çocukken gördüğü her çeşit

oyuncak için ağılardı. O oynucağına sahip olduğı zaman ona duyduğı bütün istek, ilgi ve zevk birden kayboluverirdi. Her konuda maymun iştahlıydı, gelgeççi bir yaradılışa sahipti. Yalnız parayı severdi. Paranın değerini anladığı günden beri onu hiçbir zaman önemsemezlik etmedi; ona olan tutkusu her geçen gün daha da arttı. Eğer Ashley daha ilk günlerde Scarlett'teki onun karısı olma arzusunu körüklemek yerine yok etseydi o da, genç kızın geçici zevklerinden biri olarak bir köşeye fırlatılıp atılacaktı. Eğer Scarlett onun öteki genç erkekler gibi parladığını, kıskançlık beslediğini, somurttuğunu, çekilmez bir kişi olduğunu ve tatsız şeyler yaptığını görseydi ona olan çılgınca aşkı, bir başka erkeğe rastladığı zaman güneşte kalmış kar gibi eriyip kaybolacaktı.

Kalbinde acı duyarak, "ben ne deli insanmışım meğer!" diye düşündü. "şimdi bütün bu aptallıklarımın bedelini ödemek zorundayım. Ne zamandan beri dört gözle beklediğim şey geręekleřti. Ashley'nin tamamen benim olması için Melly'nin ölmesini isteyip durdum. İşte Melly öldü, ama kalbim Ashley'den soğudu. Lanet adam onurunu ileri sürüp Rhett'ten ayrılıp kendisiyle evlenmemi isteyecektir herhalde... Haydi canım, onunla evlenmek mi? şimdi bana bütün dünyayı bağışlasalar bile ben onunla evlenmem! Sürüneceğimi bile bilsem bu öneriyi asla kabul etmem! Hayatımın sonuna kadar onunla ilgilenmem, açlıktan ölmemesine ve halkın onun duygularını rahatsız etmemesine özen göstermem gerekecek. Bu durum ise eteğıme sarılacak yeni bir çocuk dünyaya getirmekten pek farklı olmayacak. Evet sonunda aşkıma kaybettim, üstelik bir de kucağıma bir çocuk aldım... Keşke Melly'ye söz vermedim. Onu ölüm döşeğinde ziyaret etmesem, umurunda bile olmazdı."

Scarlett ağlaşmalar, sızlanmalar işitti. Kapiya girdince dehşet içinde kalan zencileri gördü. Dilcey, kollarında taşıdığı Beau'nun ağırlığıyla iki büklüm olmuştu. Peter amca ağlıyordu, Cookie önlüğü ile gözyaşlarının ıslattığı yanaklarını siliyordu. Her üçü de ne yapmaları gerektiğini ondan sorar gibiydiler...

Scarlett salona doğru bakınca el ele tutuşan Pittypat ile India'yı gördü. India ilk kez sahte tavrından sıyrılmıştı. Pittypat sessizliği bozmaktan korkar gibiydi. Zenciler gibi ikisi de Scarlett'e yalvaran gözlerle bakıyordu. Salona girdiği zaman ona doğru ilerlediler.

Kalın dudakları titreyen Pittypat;

—Ah Scarlett, ne büyük felaket bu! diye konuşmaya başladı.

Karşılaştığı manzara Scarlett'in tüm sinirlerini bozmuş, aklını başından almıştı.

—Susunuz, yoksa şimdi çılgılığı basarım! dedi.

Scarlett'in artık tahammülü kalmamıştı, sinir bunalımı geçiriyordu. Sesi sertti, yumruklarını sıkıyordu. Melanie'nin ölümünden söz etmelerine dayanamayacağını anlamıştı. Boğazı tıkanıyor, soluğu kesiliyordu.

—Şu anda hiç birinizi dinleyebilecek durumda değilim!

Sesinde kesin bir ifade vardı. Bu durum karşısında Pittypat ile India uzaklaşmak zorunda kaldılar. Scarlett "bunların önünde ağlamamalıyım, yufka yürekli olmamalıyım!" diye düşündü. "Yoksa ikisi de ağlamaya ve zenciler de ulumaya başlar. İşte o zaman deliririm ben... Kendime hakim olmaya çalışmalıyım. Yapılması gereken o kadar çok iş var ki... Cenaze törenini hazırlamak, eve çeki düzen vermek... Bir de omuzuma başı-

nı koyup ağlayacak kimseleri burada kabul etmek gerekecek. Ashley'nin bunların altından kalkması, hatta bir bölümünü bile yapması mümkün değil. India ile Pitty halanın da ellerinden bir iş gelmez. Bu işler bana ait. Ah bu moralle bunca yükün altından nasıl kalkacağım Tanrım! Benim kısmetim hayatım boyunca yük taşımaktan yana açılmış; hem de başkalarının yükünü!...

Pittypat ile India'ya baktı ve onları ne kadar üzdüğünü anladı. Kalbi sızladı, Melanie sevdiği kişilere karşı böyle sert davranıldığını görse hiç memnun olmazdı, diye düşündü.

Güçlkle konuşarak onlardan özür diledi:

— Öfkelendiğim için çok üzgünüm. Halacığım ne kadar üzgün olduğumu tahmin ediyorsunuz herhalde. İzin vererseniz ben biraz verandaya çıkmak istiyorum. Biraz soluklandıktan sonra gelir ve hep beraber...

Pitty halayı okşadı ve verandaya çıktı. Eğer biraz daha salonda kalsa bayılacaktı. Yalnız kalmak ve kalbindeki çarpıntıyı önlemek için ağlaması gerektiğini düşünüyordu.

Veranda karanlıktı, kapıyı kapattı. Gecenin serinliğini ateş gibi yanan yüzünde hissetti. Yağmur dinmişti, yalnız ara sıra oluklardan düşen damlaların sesi duyuluyordu. Kentin üzerine bir sis çökmüştü. Her yer karanlığa gömülmüştü. Yalnız bir evin penceresinde karanlığa göz kırpan bir ışık vardı. Bütün kent bir mezarlık sessizliğine bürünmüştü.

Scarlett verandanın direklerinden birine yaslandı ve ağlamak istedi. Ama gözyaşları da onu terketmişti. Ağlayamayacak kadar çok acısı vardı. Bu durum onu hem şaşırttı, hem de korkuttu. Bütün vücudu ürperdi. Her zaman sığındığı şifalı formülünü anımsadı: "Bunu yarın düşünürüm. Hem o zaman daha tahammüllü ve daha güçlü olurum!" Ama bu formül ve bu düşünce de etkisini yitirmişti artık. Bundan sonraki hayatında onu sürekli meşgul edecek iki şey vardı. Melanie ve Ashley! Melanie'yi ne kadar çok sevdiğini ve ona ne ka-

dar çok ihtiyacı olduğunu düşünüyordu. Ashley'yi ve onu olduğu gibi göremeyişini anımsadı. Melanie ve Ashley'nin anılarının ona ne kadar ağır geleceğini ve bu yükü hayatının sonuna kadar çekeceğini biliyordu.

Birden; "hayır, gidip onlarla konuşacak durumda değilim şimdi!" diye düşünmeye başladı: "Bu akşam Ashley'yi de teselli edecek gücü kendimde bulamıyorum. Hayır hayır, bu akşam olmaz. Yarın sabah erkenden gelirim ve yapılması gereken her şeyi yaparım. Herkese gereken sözleri söylerim; ama bu akşam kendimde değilim bunları yapmak için. Hemen eve gitmeliyim!"

Evi birkaç yüz metre ötedeydi. Peter'in ulumaları arasında arabayı koşmasını ve Doktor Meade'nin onu eve bırakmasını beklemeyecekti. Ne birinin hıçkırıklarına tahammül edebilirdi, ne de ötekinin üstü kapalı sözlerine...

Basamakları hızla indi. Ne sırtında mantosu vardı, ne de başında şapkası. Sis ve karanlığın içine daldı. Sokağı dönerek Peachtree Sokağı'na giden uzun ve eğimli yola çıktı. Sessiz, karanlık ve nemli bir dünyada tek başına gidiyordu. Hızla yol alırken bir türlü akmak bilmeyen gözyaşlarının ona verdiği sıkıntıyla soluğu daraldı. Bu duruma birkaç kez düştüğünü anımsadı. Sisler diyarında dolaşması ilk kez olmuyordu ki... Kendi kendine, "ne büyük aptallık!" diye söylendi. Ama yine de adımlarını daha sık atmaya başladı. Kalbi koştugu ve heyecan duyduğu için hızlı hızlı çarpıyor, ona geçmişteki korkularını anımsatıyordu. Çevresine korkulu gözlerle bakındı. Tehlike sezen bir hayvan gibi başını kaldırdı. Kendini teselli etmek için; "bu perişan durumum, artık sabrımın tükendiğinden, sinirlerimin bozulmasından ileri geliyor herhalde... Üstelik bu gece öyle garip ki... Hava öyle sisli ki... Hayatımda bu kadar yoğun bir sis görmedim... Yalnız... Evet yalnız..." diye düşündü.

Bu düşünce bütün gerçeği, açık ve seçik olarak gözlerinin önüne seriverdi. Sıkıntıdan kalbi daralmaya

başladı. Şimdi karşı karşıya bulunduğu sorunu daha iyi anlıyordu. Belki otuz kez; belki de kırk, elli kez aynı karabasanın oynucağı olmuştu. İşte bu sisli geceye benzeyen birtakım karanlıklardan, gölgelerden, hayaletlerden, insanı çıldırtan sessizliklerden oluşan ve nerede başlayıp, nerede bittiği belli olmayan bir ortamda koştüğünü anımsadı. Hâlâ karabasan mı görüyordu, yoksa bu karabasan gerçeğin ta kendisi miydi?

Bir anda üzerinde yürüdüğü yol, ulaşmak istediği evi ve öteki tüm kavramlar aklından çıkıp gitti. Çok kez içinde yüzdüğü ortam şimdi onu tıpkı rüyalarında olduğu gibi kavlıyor ve içine sürüklüyordu. Kalbi göğsünden fırlayacakmış gibi çarpmaya başladı. Ölüm ve ölümü aratacak kadar korkunç bir sessizlik, bir gece Tara'da olduğu gibi onu tekrar kuşatmıştı. Şu anda çevresinde bulunması gereken her şey yok olmuştu sanki. Her yer ucsuz bucaksız bir boşluk olup çıkmıştı.

Korkunç sisin kurbanı olacağını sanarak koşmaya başladı. Tıpkı karabasan gördüğü zamanlardaki gibi nereye sığınacağını bilmeden gözü kapalı koşuyordu. Tarif edilmesi mümkün olmayan bir korkunun etkisiyle, yoğun sisin içinde kendini güven altında hissedebileceği bir yer arıyordu.

Kalbi heyecanla hızlı hızlı çarparken o karanlık yolda var gücüyle koşuyor, nemli havanın yanağına yapışmasıyla ürperiyordu. Başını önüne eğmişti; çünkü gökyüzünü görmesini engelleyen, hatta kendisini tehdit eden korkunç ağaçları görmek istemiyordu. Islak bir sessizlikten ibaret olan bu yerin bir köşesinde onun sığınabileceği o oyuğa ulaşabilmek için soluğu kesilircesine yamacı tırmanıyordu. Islanmış olan etekliği güçsüz bacaklarına dolaşıyordu. Ciğerleri çatlayacak, kaburga kemikleri ya korsesini delecek ya da kırılacak gibiydi.

Birden yoğun sis tabakasının arasından ölgün ışıklar ortaya çıktı. Korkunç rüyalarında hiç ışık görmemişti. Çok zayıf da olsa bu ışıklar kurtuluşun ve gerçe-

ğın işareti sayılmalıydı. Scarlett bir umutla durdu, yumruklarını sıktı. Korkularıyla mücadele etmeye hazırlandı. Başını kaldırdı ve çevresinde yanan sokak fenerlerini gördü. Atlanta'da olduğunu, Peachtree Sokağı'na ulaştığını, karabasanın kaybolduğunu, onu korkutan sis diyarından uzaklaştığını anladı.

Soluğu kesilmiş ve perişan bir halde sokağın başındaki sınır taşına oturdu. Derin derin soluk alırken hâlâ korkuyor ve "bir çılgın gibi arkama bakmadan koşuyordum. Ama neden ya da kimden kaçıyordum? Böyle delicesine nereye ulaşmak için koşuyordum?" diye düşündü.

Bu sorularına bir cevap bulamadı, ama şimdi rahat rahat soluk alabiliyor, yavaş yavaş kendine geliyor. Elini göğsünde dolaştırdı, sonra artık sakinleşmesini istediği kalbinin üzerine bastırdı. Peachtree Sokağı'na ürkek gözlerle baktı, evini gördü. Yamacın başındaki evin bütün pencerelerinde, sise ve karanlığa meydan okurcasına ışık yayılıyordu. Evi, sıcak ocağı işte şuracıktaydı. Doğrular ve gerçekler geri gelmişti. Evin sise tepeden bakan heybetli duruşunu izlerken kalbi sakinleşiyordu. Güçlenmeye başlayan ayakları onu evine götürecekti. Sıcak yuvasına kavuşmak, Rhett'in yanına sığınmak istiyordu.

Bu düşüncesiyle artık kurtulduğunu hissetti. Artık onu sımsıkı bağlayan zincirleri atmıştı. Bu arada bütün gençliğini rahatsız eden, rüyalarına giren korkularından da sıyrılıvermişti.

Karabasan gördüğü sırada deli gibi arayıp durduğu doğal limanı, her tehlikeden uzak kalacağı sığınağı, sisin görmesini engellediği bu güvenli yeri nerede bulacağını biliyordu artık!... Ama bu Ashley değildi! Evet o değildi! Ashley'de yalancı bir ışıktaki kadar sıcaklık yoktu. İnsan ona, çöldeki seraptan daha az güvenebilirdi. Evet bu güvenli sığınak Rhett'ten başkası değildi... Rhett'in onun üzerine başını koyup dinleneceği geniş bir göğsü, ona destek sağlayan güçlü kolları ve moral veren alaycı kahkahaları vardı.

Rhett, Scarlett'e ne kadar çok benziyordu. Onda Ashley'nin sahip olduğu onur ve özveri kavramları yoktu; o insanlara da hiç güvenmiyordu. Ama Scarlett onu seviyordu. Pekiyi bu zamana kadar nasıl olmuş da bu gerçeğin farkına varamamıştı.

Melanie herhalde onun bu zayıf noktasını anlamış olacak ki, son nefesini verirken Scarlett'e "Rhett'e karşı iyi davran!" demişti.

Evet Scarlett, onu seviyordu, o da Scarlett'i seviyordu. Bunu yardım derneğinin düzenlediği hastaneye gelir sağlama gecesinde anlamıştı. Rhett onun gözlerinde dans etmek isteğini görmüş, dulluk ve yas tutma boyunduruğundan kurtulmasını sağlamış, yangın ve patlamalar arasında onu Atlanta'dan kaçırmış, hayatla mücadele edebilmesi için gereken parayı vermiş, gece yarısı korkarak uyandığı zaman onu teselli etmişti. Bir erkek çılgınca sevmediği bir kadın için bunca zahmete katlanır mıydı hiç?

Scarlett'in üzerine dallardan süzülen yağmur damlaları düşüyordu, ama o ıslandığını farketmiyordu. Gittikçe artan sis çevresini kuşatıyordu, ama o buna da aldırmıyordu. Çünkü o kurtarıcısını, Rhett'in tunç rengi yüzünü, inci gibi beyaz dişlerini, siyah ve parlak gözlerini düşünüyordu. Evet Scarlett bu güçlü adamı, kocasını, Rhett'i düşünüyordu. Kendi kendine, "seviyorum onu! Ama ne zamandan beri sevdiğimi bilmiyorum!" diye konuşuyordu. Birden aklına Ashley geldi ve düşünmeye başladı: "Eğer o olmasaydı Rhett'e olan aşkımın çoktan farkına varırdım. Ama hep Ashley'nin yüzünden hiçbir şeyin farkına varamadım ve aşk konusunda hep yanıldım. Ashley hep önümde bir engel-di!"

Külhanbeyi, saygısız, küstah, ukala olan ve Ashley'nin kendi görüşüne göre nitelendirdiği onurdan yoksun bulunan Rhett'i çok seviyordu. Şimdi Ashley'nin onur ile ilgili değerlendirmelerine lanet okuyordu. Onun kendisine oyun oynadığını düşünüyordu. Çünkü Ashley, ailesi Melanie ile evlenmesini istediği

halde ikide bir Scarlett'i görmeye gelirdi. Şimdi bu gerçeği de anımsıyordu.

Scarlett karanlıkta, sis içinde, nemli havanın çıplak yerlerine değdiğini ve elbisesini ıslattığını, bir taşın üzerinde oturduğunu farketmesine rağmen düşüncelere dalmaktan kendini alamıyordu: "Rhett ise beni hiç bırakmadı. Hatta beni Melanie'nin düzenlediği doğum günü davetine götürmek yerine, beynimi patlatmak onun en doğal hakkıydı. Ama o Ashley ile yaşanan talihsiz olaya rağmen bunu yapmadı; çünkü beni seviyordu. Rhett Atlanta'nın Yankeeler'in eline geçtiği akşam beni yanan kentten çıkarıp yol ortasında bıraktığı gece, artık benim kurtulduğumu ve nasıl olsa başımın çaresine bakabileceğimi biliyordu. Üstelik onun orduya katılmak gibi çok önemli bir görevi de olduğu sonradan anlaşıldı. Ondan borç para istemek için cezaevine gittiğim zaman, benden en değerli şeyimi rehin olarak istemişti. Ama beni metres olarak kabul etmeyeceği bir gerçektir. O yalnızca beni sınamıştı. Evet Rhett beni sevdi ve hâlâ seviyor. Ama ben ona ne kadar iğrenç şeyler yaptım. Onu sürekli yaraladım, kalbini kırdım. Ama Rhett bunlara aldırmayacak kadar gururlu bir adam. Bonnie öldüğü zaman da... Ah Tanrım, ben bunu nasıl yaptım ona?"

Scarlett oturduğu taşın üzerinden kalkıp yamaçtaki evine baktı. Yarım saat kadar önce parası hariç her şeyini kaybettiğini sanmıştı. Ellen, Gerald, Bonnie, Dadi, Melanie, Ashley! Demek Rhett'e olan aşkını anlayabilmesi için, hepsini kaybetmesi gerekmişti. Onu seviyordu, çünkü o kendisine benziyordu. Rhett dünyaya metelik vermeyen bir adamdı.

"Ona her şeyi anlatacağım!" diye düşündü. "Herhalde söyleyeceklerimi anlayacaktır. Zaten o beni daima anladı ve beni, benden daha iyi tanıdı. Ona ne kadar aptalca davrandığımı, onu ne kadar çok sevdiğimi açıklayacağım. Bütün suçun bende olduğunu ve hatalarımı telafi edeceğimi söyleyeceğim."

Scarlett birden kendini mutlu ve güçlü hissetti.

Şimdi ne karanlıktan korkuyordu ne de sisten! Kalbi gayet düzenli çarparken artık hiçbir şeyden korkmaya-
cağına da kendini inandırmaya çalışıyordu. İster yarın,
ister daha sonra dünyadaki bütün sisler çevresini ku-
şatsa bile, o sığınacağının nerede olduğunu bildiği için
hiç korkmayacaktı. İşte şimdi de çevresi sislerle çevri-
liydi, ama korkmuyordu.

Kendine güvenen bir insanın canlı adımlarıyla yo-
luna devam etti. Bir an önce evine kavuşmak için etek-
lerini dizlerine kadar toplayıp küçük adımlarla koşma-
ya başladı. Bu kez onun koşmasının nedeni korku de-
ğildi. Korkmuyordu, çünkü Rhett'in güçlü kolları yo-
lun iki yanını tutuyordu. Koşuyordu, çünkü şimdi tek
isteği Rhett'e kavuşmaktı.

Evin kapısı aralıktı. Scarlett soluk soluğa hole girdi ve güçlü ışığı çevreye yayan büyük avizenin altında bir an durdu. Evin hemen hemen her yanında ışıklar yanmasına rağmen ortalık korkunç bir sessizliğe gömülmüştü. Scarlett salona ve kütüphaneye göz atınca Rhett'in bu iki yerde de olmadığını hemen gördü ve bu durum karşısında kalbi sızladı. Ya evde yoksa ya da Güzel Watling'in evine gittiye veyahut akşam yemeklerine gelmediği zaman yine buna benzer yerlerde vakit öldürüyorsa... Scarlett eve büyük bir coşku içinde gelirken, bu olasılıklardan hiçbirini düşünmemiştir.

Yarı umutlu bir halde onu aramak için merdiveni çıkarken gözü yemek odasının kapalı olan kapısına takıldı. O anda bu kapı onun utanmasına neden oldu. Yaz boyunca Rhett'in orada tek başına oturup ayakta duramayacak kadar içki içtiğini, ya da sarhoş gelip oraya kapandığını ve daha sonra Pork'un onu yatağına götürdüğünü anımsadı. Rhett'in bu kadar çok sarhoş olmasına kendisinin neden olduğunu biliyordu. Ama şimdi Scarlett bu hatası da dahil olmak üzere; tüm kabahatlerini, hatalarını, saygısız davranışlarını affettirmeye çalışacaktı. Ondan özür dileyecek ve bundan sonra her şey değişecekti. Hataları yüzünden sevdiği adamın kırılan kalbini onarmak için sabırsızlanan Scarlett, "Tanrım, bu akşam çok içmemiş olsa!" diye dua etti. Eğer sarhoş olmuşsa Scarlett onun kendisine inanmayacağını, sözlerini alaya alacağını biliyor ve boşu boşuna kalbinin kırılmasından, aralarında yine tatsız tartışma geçmesinden çekiniyordu.

Yemek odasının kapısını yavaşça aralayıp içeri bir göz attı. Rhett bir koltuğa adeta gömülmüş durumday-

di. Önüne çektiği küçük masanın üstünde henüz ağzına kadar dolu bir viski şişesi ile bir bardak duruyordu. Scarlett içinden bir "oh!" çekti, Rhett sarhoş değildi. Artık rahatça kapıyı ardına kadar açtı. Ancak kaçmak ya da kaçmamak ve onunla konuşmak konusunda duraksarken Rhett başını kaldırdı ve ona baktı. Scarlett'i birden karşısında gören Rhett'in yüz ifadesi değişiverdi. Bunu farkedenden Scarlett olduğu yerde kala kaldı ve söylemeye hazırlandığı tüm sözler dudaklarında mühürlendi.

Rhett ona artık içlerinde bir parıltı olmayan yorgun, donuk ve anlamsız gözlerle bakıyordu. Scarlett'in koşarken gevşeyen topuzu çözülmüş, saçları omuzlarına dağılmıştı. Göğsü heyecanla kabarıyor, heyecanla inliyordu. Elbisesinin etekleri diz boyu çamurlanmıştı. Scarlett'i bu durumda gören Rhett'de bir tepki uyanmadı. O ne hayret etti, ne de onun dudaklarında alaycı bir gülümseme canlandı.

Koltuğuna gömülmüş olmasına rağmen şişmanlandığı belli oluyordu. Artık eskiden enerji fışkıran yüzünde, şimdi kırışıklıklar göze çarpıyordu. Vücudu hantallaşmıştı. İçki ve gece âlemleri onu çökertmişti. Elini kalbinin üstüne koymuştu. Scarlett'e gayet sakin ve dostça baktı. Rhett'in bu hali Scarlett'i dehşet içinde bıraktı. Demek uzun zamandır kocasına dikkatli bir biçimde bakmamıştı.

Rhett:

— Buyurun, oturun! Öldü mü? diye sordu.

Scarlett, başıyla "evet" dedi. Sonre çekine çekine ona doğru ilerledi. Rhett'in yüzündeki bu hiç görmediği ifade onu şaşırtıyordu.

Rhett ayağa kalkmadı, yakınında duran bir sandalyeyi ayağıyla çekerek Scarlett'e oturması için işaret etti. Scarlett de yorgun vücudunu sanki boşluğa bırakır gibi, sandalyeye çöktü. Scarlett Melanie'den bu kadar çabuk söz edilmesine üzüldü. Çünkü yaşadığı acı dakikaların tekrar canlandırılmasını istemiyordu. Melanie'nin ölümünden söz etmek için önlerinde kos-

koca bir hayat vardı, ama onun Rhett'e "seni çok seviyorum!" diyebilmesi için ancak bir gecelik zamanı vardı. Scarlett kocasına olan sevgisini açıklamak arzusuyla yanıp tutuşurken çok değerli dakikaların ona acı veren bir konu için harcanmasından korkuyordu. Bu arada Rhett'in yüzündeki ifade de onu tasarladığı şeyleri söylemekten alıkoyuyordu. Üstelik henüz Melanie'nin cesedi soğumamışken aşktan söz etmek onu biraz utandırıyordu.

Rhett üzüntülü bir sesle;

— Toprağı bol olsun! Ben hayatımda onun kadar iyi bir kadına rastlamadım! dedi.

Scarlett, Rhett'in bu sözüne hem şaşırdı, hem de alındı.

— Ah Rhett neden benimle beraber gelmedin... Orada durum çok dehşet vericiydi. Ayrıca sana da o kadar çok ihtiyacım oldu ki...

Rhett gayet sakin bir biçimde;

— Cesaret edemedim! diye cevap verdi ve bir süre sustuktan sonra tatlı ve yumuşak bir sesle ekledi:

— Çok soylu bir kadındı doğrusu!

Tasalı bakışlarını içki şişesi, kapı ve büfenin üzerinde gezdirdi, sonra tavana çevirdi. Scarlett onun gözlerinde, Atlanta'nın işgal edildiği gece kendisine orduya katılacağını söylerken aldığı ifadeyi gördü.

Eskiden hırçın olan gözleri, şimdi yavaşça odadan çıkıp ölüme doğru giden Melanie'ye bakıyormuş gibiydi sanki... Bu bir veda anlamına mı geliyordu? Ama Scarlett onun yüzünde ne bir acı, ne de bir üzüntü görebildi. Melanie için, "çok soylu bir kadındı!" derken bile, yüzünde söylediği söze uygun bir ifade yoktu.

Rhett'in her an değişik bir ifadenin canlandığı gözlerinde ve yüzünde, artık heyecandan bir iz bile olmaması Scarlett'in ürpermesine neden oldu. Kalbini aydınlatan, bir anda onu mutluluğa boğup eve en kısa zamanda gelebilmesi için kanatlandıran bu güzel alev sönüyordu. Scarlett, Rhett'in dünyada saygı gösterdiği tek kadına veda ederken aklından geçenleri anlayınca

tüm moral gücünü yitirdi ve yine düşünceleri birbiriyle çelişmeye başladı.

Scarlett şimdi Rhett'in neler hissettiğini tam olarak anlayamıyor ve onun ruhsal durumunu yeterince izlemiyordu. Oysa Rhett vücuduna dokunan ve son bir gönül alma gibi görünen bir etekliğin hoş hışırtısının kaybolduğunu hissediyordu. Rhett'in gözlerinde bir kadın değil, bütün bir efsane yokolmuştu. Nazik, narin ama boyun eğmek nedir bilmeyen, Güney'in ordularına ihtiyacı olan tüm enerjiyi sağlayan ve cesareti veren, bozgundan sonra da onları büyük bir gururla karşılayıp bağrına basan kadınların efsanesiydi kaybolan...

Rhett bir süre sessiz kaldıktan sonra Scarlett'e baktı ve;

— Demek öldü! dedi.

Şimdi yavaş konuşmasına rağmen sesinde soğuk ve garip bir ifade vardı:

— Bari ölümü işinize yaradı mı?

Scarlett'in gözleri yaşla doldu.

— Nasıl olur da bana böyle sözler söyleyebilirsiniz! diye bağırdı. Melanie'yi ne kadar çok sevdiğimi bilmeniz gerekir.

— Yooo, biliyordum diyemem. Umulmadık bir gelişme doğrusu... Ona olan aşkınızı dikkate alarak, Melanie'yi takdir ediyorsunuz, değil mi?

— Böyle nasıl konuşabilirsiniz? Elbette takdir ediyordum. Melanie'yi benim kadar tanıımıyordunuz. Zaten onu siz anlayamazdınız. O kadar iyi bir insandı ki...

— Sahi mi?

— Kendisinin dışında herkesi düşünürdü. Ağzından çıkan son sözcükler size aitti.

Rhett birden Scarlett'e döndü, gözlerinde alevler parlıyordu.

— Ne dedi?

— Ah şimdi söyleyemem Rhett.

— Söleyiniz canım!

Sesinde bir heyecan yoktu, ama Scarlett'in bileğini yakaladı ve canını acıtırmasına sıktı. Scarlett henüz Melanie'nin ölümünden söz etmek istemiyordu. Ama Rhett, Melanie'nin hakkında söylediklerini öğrenmekte ısrar ediyor ve Scarlett'i söylemeye zorlamak için bileğini sıkıyordu.

— Dedi ki... Dedi ki... 'Yüzbaşı Butler'a karşı iyi davran... Seni öyle seviyor ki...'

Rhett, Scarlett'e dik dik baktıktan sonra bileğini bıraktı. Gözlerini kapadı, yüzünde dışarıya sır vermeyen bir ifade belirdi. Sonra birden kalkıp pencereye gitti, perdeleri araladı. Sanki sis ve karanlıktan başka bir şey görebilecekmiş gibi dışarıya uzun uzun baktı.

Başını pencereden çevirmeden;

— Başka bir şey söylemedi mi? diye sordu.

— Oğlu Beau ile ilgilenmemi rica etti. Ben de onunla kendi evladım gibi ilgileneceğime söz verdim.

— Daha başka?

— Şey... Ashley'den de söz etti. Ona da göz kulak olmamı istedi benden...

Rhett kısa bir süre sustuktan sonra hafifçe gülmeğe başladı.

— İnsanın ilk karısından izin alması ne kadar iyi bir şey, değil mi?

— Ne demek istiyorsunuz canım?

Rhett birden döndü. Scarlett onun yüzüne büyük bir dikkat ve merakla baktı ama o bronz renkli yüzde çok küçük kırışıklıklardan başka bir şey göremedi. Rhett'in bu haline hayret etti. O, sanki sıkıcı bir komedinin son perdesini izleyen bir kimse gibi ilgisiz görünüyordu.

Rhett:

— Biraz önceki sözlerimin anlamları gayet açıktı. Şimdi söyleyeceklerimi de gayet iyi anlayacağınızı umuyorum! diyerek konuşmaya başladı:

— Mrs. Melanie öldü. Benden boşanmanız için elinizde bir sürü kanıt var. Bu hareketinizle zaten bir hayli berbat olan şöhretinize bir zarar vereceğinizi san-

miyorum. Sizde Allah korkusu da olmadığına göre, bu sorun pek önemli bir şey olmayacaktır görüşündeyim. Bu durumda... Ashley ve tüm hülyalar, Melanie'nin de hayır duaları sayesinde gerçekleşecek demektir.

Scarlett:

— Boşanmak mı? Hayır hayır! diye bağırdı.

Ne yapacağını bilmeden bir hamlede yerinden fırlayıp Rhett'e doğru koştu, kolunu yakaladı.

— Ah siz tamamen yanılıyorsunuz. Ben boşanmak istemiyorum. Ben...

Birden durdu, çünkü söylemesi gereken sözcükler bir türlü aklına gelmiyordu.

Rhett onun çenesini tutup yüzünü holün aydınlığına doğru çevirdi ve birkaç saniye gözlerinin içine baktı. Scarlett; Rhett'in amacını anladığı için, o da gözlerini hiç kırpmadan kocasının gözlerine baktı.

Scarlett'in gözbebekleri sanki büyümüştü. Konuşmak istiyor, ama titreyen dudaklarından sözcükler bir türlü çıkmıyordu. Belki de Rhett'in yüzünde, kendi üzüntülerine, umutlarına, neşesine eşdeğerde bir belirti göremediği için konuşamıyordu. Her zaman çılgın ve her zaman aç olan gözleri, Rhett'in hiçbir şey belli etmeyen karanlık yüzünden başka bir şey göremiyordu.

Rhett, Scarlett'in çenesini bıraktı, koltuğuna gidip yorgun bir biçimde çöktü. Boynu iri omuzlarının arasında kaybolmuş, başı yarı kalkık bir halde, görevini önemsemeyen bir gözlemci tavrıyla Scarlett'e baktı.

Scarlett bir kedi gibi sessiz ve yavaş adımlarla ona doğru yaklaştı. Ellerini bazen önünde bağlayarak, bazen iki yanına salarak uzun süre karşısında durdu.

Nihayet unuttuğu sözcükleri anımsayarak;

— Aldanıyorsunuz! dedi. Rhett bu akşam gerçeği öğrenince seninle bir an evvel konuşabilmek için Melanie'lerin evinden buraya kadar koştum. Ah sevgilim... Ben...

Rhett onu hâlâ süzerek;

— Yorgunsunuz, yatmanız gerekir! dedi.

— Ama benim size söyleyeceklerim var!

Rhett kesin bir tavırla;

— Scarlett, hiçbir şey söylemene gerek yok; hiçbir şey dinlemek istemiyorum! diye cevap verdi.

— Pekiyi ama, ne söyleyeceğimi bilmiyorsun ki!

— Canım her şey yüzünden okunuyor. Ya bir şey oldu ya da bir kimse sana talihsiz Mister Wilkes'ın yutulamayacak kadar büyük bir parça olduğunu söyleyince birden beni çok daha değişik bir açıdan görmeye başladınız. Ve o andan itibaren...

Rhett burada susup içini çekti.

— ... Beni çok daha çekici buldunuz. Demek ki boş yere konuşmanıza ve benim de dinlememe gerek yok!

Scarlett hayretten donakaldı. Rhett onun kafasını, kalbini, vicdanını hiç zorlanmadan pek kolay ve eksiksiz okuyabiliyordu. O zamana kadar Rhett'e çok kızmıştı, ama şimdi kalbinin mutlulukla taşıdığını, kafasının sessizliğe kavuştuğunu, vicdanının rahatladığını hissediyordu. Demek Rhett her şeyi biliyordu; öyle ise Scarlett'in derdini, isteklerini, hatalarını anlatması da kolaylaşmış oluyordu. Artık büyük ve cilalı sözlere gerek kalmamıştı.

Rhett'in, onun o güne kadar olan ilgisizliğine kızması çok doğaldı. Elbette birdenbire dönüvermesinden kuşkulananacaktı. Söyleyeceklerini Rhett'e inandırabilmek için, aşkından söz etme sırası şimdi ondaydı.

Scarlett, Rhett'in oturduğu koltuğa dayandı ve ona doğru eğildi.

— Canımın içi sana her şeyi bir bir anlatacağım. Rhett, o kadar aldanmışım ki!... O kadar da aptal ve deliymişim ki!...

Rhett onun sözünü kesti.

— Bu laflara gerek yok Scarlett! Gözümde daha da küçülmeyiniz. Çünkü buna tahammül edemem. Bırakın da biraz soylu bir tarafınız kalsın. Evliliğimiz sırasında her şeyimizi tüketmeyelim, ayaklar altına almayalım. Bu son sözlerinizden bizi uzak tutun!

Scarlett birden doğruldu. "Bu son sözlerinizden bi-

zi uzak tutun!" Rhett'in bu son cümlesiyle ne demek istediğini düşünmeye başladı: "Son... Ama söz konusu olan 'son' değildi, bu henüz bir başlangıçtı!"

Sonra; Rhett'in onu susturmak için eliyle ağzını kapatacağı korkusuyla, bir solukta her şeyi anlatmak istedi.

— Tamam, ama şu söyleyeceklerimi dinlemelisiniz! diye söze başladı. Konuşurken Rhett'in tepkisini de görebilmek için gözlerini onun yüzüne dikmişti.

— Ah Rhett seni o kadar çok seviyorum ki... Seni yıllarca sevmişim canımın içi... Ama bu gerçeğin farkında olamayacak kadar da aptalmışım... Rhett, sevgili buna inanmalısın!

Rhett ona öyle bir baktı ki, onun ruhunun derinliklerindeki en küçük bir gizli noktayı bile gördü. Scarlett de onun gözlerinden her şeyi anladığını, ama artık hiçbir şeyle ilgilenmediğini hissetti. Acaba Rhett böyle bir durumda Scarlett'e iğrenç bir biçimde mi cevap verecekti, yoksa ona acı mı çektirecekti ya da onun şu andaki duygularını anlayışla mı karşılayacaktı.

Scarlett'in merakla beklediği cevabı nihayet verdi:

— İnanmıyorum! Ama Ashley Wilkes...

Scarlett onun Ashley'den söz edeceğini bildiği için hemen atıldı ve;

— Ashley Wilkes mı? diye onun yanında kestiği son sözcüklerini tekrarladı. Sonra eliyle sanki bir şey unutulmuş gibi bir hareket yaparak konuşmasını sürdürdü:

— Anlıyorum ki Ashley bende yıllardan beri bir duygu uyandıramamış! Bu... Bu henüz pek gençken bende saplantı olarak kalmış olan bir şeymiş meğer... Onun gerçek kişiliğini bilmiş olsaydım ona hiçbir biçimde bir sevgi beslemezdim. O öyle yumuşak ve güçsüz bir insan ki... Tek yapabileceği iş doğruluktan ayrılmamak ve onurdan, namustan söz etmek. Sonra...

Rhett Scarlett'in sözünü keserek;

— Hayır! dedi. Onun hakkında gerçeklere uygun bir karar verebilmeniz için her şeyi en küçük ayrıntısı-

na kadar incelemeniz gerekirdi. Ashley kibar bir adamdır. Yaşayamayacağı bir çevreye ve içinde doğmadığı bir dünyaya sürüklenmiştir. Şimdi o yitirdiği dünyasının yaşam yasalarını burada uygulayarak günümüzün koşullarına karşı direnmeye çalışıyor.

— Ah Rhett, ondan söz etmeyelim artık! Ne gereği var onun? Sen mutlu değil misin? Ben seni... Yani yeni farketdiğime göre...

Rhett ile göz göze geldiler. Scarlett ilk aşkının karşısında bulunan bir genç kız gibi utanarak sustu. "Rhett hiç olmazsa benim işimi kolaylaştırsaydı. Anlatacaklarımı sakın sakın dinleseydi!" diye düşündü. Ona güçlü kollarını uzatsa ne güzel olurdu. O zaman Scarlett onun dizine oturur, başını göğsüne dayardı. Dudaklarının birleşmesi de, söylenecek herhangi bir sözden çok daha soylu, çok daha isabetli ve çok daha etkili olurdu.

Scarlett ona baktı ve onun kendisini yanından uzaklaştırmak istemediğini anladı. Ama Rhett'de artık hiçbir şey hissetmeyen bir adam hali vardı. Scarlett'in sözleri onda hiçbir şey canlandırmamıştı. Onun söylediklerinden hiç, ama hiç etkilenmemişti.

Rhett o andaki duygularını özetleyen şu sözleri, gayet sâkin bir biçimde söyledi.

— Memnun oldum! Eğer bu sözleri eskiden işitseydim hemen diz çöker Allah'a şükrederdim. Ama şimdi bunlara aldırış bile etmiyorum.

Scarlett şaşırmıştı.

— Aldırış etmiyor musunuz? Rhett neden söz etmek istiyorsunuz Allahaşkına? Kim inanır sizin aldırış etmediğinize? İşte ediyorsunuz, işte beni seviyorsunuz! Rhett öyle değil mi? Beni seviyorsunuz, bunu bana Melanie de söyledi.

— Doğrusunu isterseniz Mrs. Melanie'nin bir yünden hakkı var, ama o her şeyi bilmiyor ki... Scarlett bitmeyeceğini sandığınız bir aşkın bile günün birinde sönebileceğini hiç düşünmediniz mi?

Scarlett'in ağzı açık kalmıştı. Artık bir tek sözcük

bile söyleyebilecek gücü yoktu. Rhett'e anlamsız ve kaygılı gözlerle bakıyordu.

Rhett:

— Benim aşkım söndü! diye sözüne devam etti. Sevgim, sizin her şeyi arzu etmek konusundaki dik başlılığınıza ve Ashley Wilkes'a karşı paslandı. Evet, aşkım söndü artık!

— Aşk hiç söner mi Rhett?

— Ashley'ye karşı olan aşkınızın da bu duruma geldiğini sanıyorum. Yoksa yanılıyor muyum?

— Hayır Rhett, yanılmıyorsunuz! Çünkü ben Ashley'yi hiçbir zaman tam anlamıyla sevmedim!

— Ama onu gayet iyi aldattın... Hem de bu akşama kadar... Scarlett seni ayıplamıyorum, seni suçluyorum! Yaptıklarını başına bile kakmıyorum. Artık böyle davranma zamanı çok gerilerde kaldı. Yalnız benim söylediklerime itiraz etmeyiniz ve bana birtakım açıklamalarda bulunmaya da kalkışmayınız. Eğer birkaç dakika sabır gösterip sözümü kesmeden beni dinlerseniz size ne düşündüğümü açıklayacağım. Ama bir açıklama yapmak zorunda da değilim. Zaten Allah da biliyor ya gerçek tüm çıplaklığı ile ortada...

Scarlett oturdu, abajursuz lambadan yayılan ışık doğrudan solgun yüzüne vuruyordu. Rhett'in gayet iyi ve aynı zamanda da gayet kötü olarak bildiği gözlerine baktı. Onun ağzından sakın bir sesle çıkan ve kendisi için bir anlamı olmayan sözlerinin devamını bekledi. Rhett hayatında ilk kez alay etmeden, şaka yapmadan, bilmece sorar gibi sözler sarfetmeden konuşuyordu.

— Sizi bir erkeğin sevebileceği kadar sevdiğimi hiç düşündünüz mü? Size sahip olmadan önce, sizi sevdiğimi aklınızdan hiç geçirdiniz mi? Biliyor musunuz, savaş sırasında sizi unutmak için çok uzak yerlere gittim. Ama hiçbir yararı olmadı ve sizi unutamadım. Daıma buraya, Atlanta'ya gelmem gerekti. Savaştan sonra beni yakalayıp hapse tıktılar. Çünkü sizi görmeye gelmişim. Sizi o kadar çok seviyordum ki eğer Frank Kennedy ölmeseydi onu ben gebertecektim. Sizi çok

seviyordum, ama bunu bilmenizi de istemiyordum. Scarlett sizi sevenlere karşı öyle sert davranıyorsunuz ki!... Onların aşkını alıyorsunuz ve sonra bir kırbaç gibi başlarına çarpıyorsunuz.

Scarlett, bütün bu söylediklerinden Rhett'in kendisini sevmiş olduğunu anlıyordu. Rhett'in bir çeşit ihtiras izi bulunan sesi, Scarlett'in bütün vücudunun zevk ve üzüntüyle ürpermesine neden oluyordu. Scarlett soluk almaktan bile çekinerek ses çıkarmamaya özen gösteriyor ve hiç hareket etmeden Rhett'i büyük bir dikkatle dinliyordu.

— Sizinle evlendiğim zaman beni sevmediğinizi biliyordum. Ashley için ne yapılması gerektiğini de biliyordum, anlıyor musunuz? Ama aptalca kendimi size sevdireceğimi sandım. Şimdi işiteceklerinize isterseniz gülün. Başucunuzdan ayrılmamak, sizi sevmek ve her isteğinizi yerine getirmek için can atıyordum. Sizinle evlenmek, sizi korumak, aklınızdan geçecek ve sizi mutlu edebilecek her isteğinizi yerine getirmek istiyordum. İşte Bonnie'ye karşı böyle davrandım. Siz hayatla öyle mücadele etmiştiniz! Bunu ve katlandığınız tüm zorlukları benim kadar hiç kimse bilemezdi. Artık mücadele etmeyi bırakmanızı istiyordum. Çünkü sizin yerinize ben mücadeleye devam edecektim. Sizin bir çocuk gibi istediğiniz her şeye sahip olup onlarla oynamanızı istiyordum. Çünkü siz hem cesur, hem dikbaşı ve hem de korkak bir çocuktunuz. Öyle sanıyorum ki siz halen daha çocuksunuz. Çünkü ancak bir çocuk sizin gibi inatçı olur.

Rhett sakın bir biçimde ama yorgunluğunu gizleyemeyerek konuşuyordu. Sesinin titreşimlerinde Scarlett'in içinde bir hayaletin anısını canlandıran gizemli bir şey vardı. Buna benzer bir sesi hayatının öteki acıklı bir döneminde de işitmişti. Acaba bu nerede olmuştu? Kendini irdelemeye çalışan ve hayata heyecansız, korkusuz ve umutsuz bakan bir adamın sesiydi bu!

Evet evet!... Tamam bu Ashley idi. Tara'da kış rüz-

gârının estiği meyve bahçesinde, bu biçimde konuşan oydu. Ashley'nin sesi ve söyledikleri onu nasıl şaşırtmışsa ve anlamadığı konular onu nasıl korkutmuşsa Rhett'in sesi de şimdi onun üzülmesine neden oluyordu. Sesinin tonu, tavır ve hareketleri Scarlett'i sözlerden daha çok etkiliyor; onu kısa bir süre önce hissettiği rahatlamanın, zamansız olduğunu anlamaya zorluyordu. Karmakarışık olan ve yolunda gitmeyen bir şey vardı. Acaba bu neydi? Scarlett bu sorunun cevabını bilmiyordu. O yalnızca gözlerini umutsuzca Rhett'e dikmiş, onu sabırla dinliyordu. Bu arada onun sözlerinin tüm korkularını dağıtacağını da umuyordu.

— Siz ve ben! Birbirimiz için doğduğumuz, gün gibi ortada. O kadar ortada, o kadar belli ki sizin ne karakterde olduğunuzu... Yâni benim gibi sert, açgözlü, onursuz bir insan olduğunuzu bildikten sonra sizinle evlenmeye razı olacak tek erkek bendim. Şansımı denemek istedim. Üstelik sizi de seviyordum. Günün birinde Ashley'yi unutacağınızı sandım. Ama...

Rhett sustu ve omuzlarını silktikten sonra tekrar devam etti.

— ...Gücümün yettiği her şeyi yaptığım halde sizi bu konuda etkileyemedim. Bu başarısızlığıma rağmen sizi hâlâ ne kadar çok sevdiğimi biliyordunuz Scarlett! Eğer her istediğimi, her dediğimi yapsaydınız sizi bir erkeğin sevebileceğinden daha çok, taparcasına severdim. Ama size olan aşkımı bilmenizi istemiyordum. Çünkü o zaman beni duygularına yenik düşen zayıf bir erkek sanır ve sevgimi bana karşı silah olarak kullanırdınız. Bir de aramızda her zaman Ashley Wilkes vardı. O beni çılgına çeviriyordu doğrusu! Yemek masasında karşınıza oturduğum zaman, benim yerime Ashley'nin oturmasını arzu ettiğinizi düşünürdüm hep. Geceleri sizi kollarımın arasında tutarken aklıma... Aman canım bunların ne önemi var şimdi? Evet şimdi neden böyle acı çektiğimi kendi kendime soruyorum. İşte beni Güzel Watling'in evine yönelten de bu oldu. İnsan, kendini ruhuyla ve bedeniyle seven bir

kadının yanında huzur duyar. Üstelik bu kadın kültürsüz bir orospu olmasına rağmen insana saygı gösterir. Güzel Watling'in böyle davranması koltuklarımı kabartıyordu doğrusu... Oysa siz şekerim böyle şeylerden tamamen yoksunsunuz.

Scarlett, Watling'in adını işitince ve üstelik onunla karşılaştırılınca acı duydu.

— Ah Rhett, sen... diyerek kendini savunmak istedi.

Ama Rhett, onu eliyle bir hareket yaparak durdurdu ve sözlerine devam etti:

— Sonra... Sizi kollarımda taşıdığım o gece... Düşünüyordum... Umut ediyordum... Öyle büyük bir umut içindeydim ki ertesi sabah sizinle karşılaşmaktan korktum. Benimle alay edeceğinizden çekiniyordum. Hemen size görünmeden gittim ve içki içmeye başladım. Eve sarhoş döndüğüm zaman bir sokak çocuğu gibi titriyordum. Eğer küçük bir harekette bulunsaydınız öyle sanıyorum ki hemen ayaklarınıza kapacak ve onları öpecektim. Ama siz hiçbir şey yapmadınız.

— Ah Rhett, sana o kadar çok ihtiyacım vardı ki... Ama böyle olmasına rağmen sen bana karşı çok iğrenç davrandın... Evet sana çok ihtiyacım vardı. Öyle sanıyorum ki... Evet evet, seni sevdiğimi ilk kez o zaman anladım. Ashley... O andan itibaren Ashley bana biraz olsun mutluluk vermedi. Ama sen öyle iğrenç davrandın ki, bana...

Rhett, Scarlett'in sözünü biraz sinirli bir biçimde kesti.

— Haydi canım, bırak şimdi bunları! Yoksa saklambaç mı oynayacağız? Haydi söyle! Sözlerinizin doğru olmadığını biliyorum. Ama şimdi bunun hiç önemi yok. Bunları size aramızda anlaşılmayan bir nokta kalmasını istemediğim için anlatıyorum. Benim hatam sonucu hastalandığınız zaman kapınızın arkasında, odamda her an bana sesleneceğinizi umarak bekledim. Ama siz orali bile olmadınız.

Rhett sustu ve Scarlett'e tıpkı Ashley'nin gözlerini uzak bir noktaya dikerek baktığı gibi, onu görmeden baktı. Scarlett ise konuşacak ve Rhett'in düşünceli yüzüne bakacak durumda değildi.

Rhett, yine sakın bir sesle konuşmaya başladı.

— Ama ortada Bonnie vardı. Bu nedenle aramızda her şeyin bitmesini pek istemedim. Sizi Bonnie'nin yerine koymak ve bir küçük çocuk gibi hayal etmek çok hoşuma giderdi. Elbette bütün bunları, savaşın ve yoksulluğun acılarını tatmadığınızı varsayarak düşünüyordum. Bonnie size çok benziyordu. Öyle cesur, etkili, şen ve güzel bir kızdı ki, onu bütün varlığımla seviyor ve bu yüzden de şımartıyordum. Kısacası size göstermek isteyip de sizin engellediğiniz sevgiyi ona gösteriyordum. Elbette o sizin gibi değildi. Çünkü o beni çok seviyordu. Sizin reddettiğiniz sevgimi ona vermek benim için Allah'ın bir lütfu oldu. Ne yazık ki Bonnie giderken her şeyi de beraberinde götürdü.

Scarlett'te Rhett'e karşı bir acıma duygusu belirdi. Bütün benliğini öyle derin bir acı kapladı ki ne kendi acısını düşünebildi, ne de Rhett'in sözlerindeki tehditleri!... Hayatında ilk kez, bir kimseye nefret hissi duymadan acıyordu. Çünkü ilk kez insan denen varlığı bu kadar yakından tanıyordu.

Scarlett Rhett'in güçlü kollarını açacağını ve onu dizlerine oturtacağını umarak;

-- Sevgilim benim! dedi ve ona doğru bir iki adım attı. Ama Rhett'ten beklediği hareket gerçekleşmedi.

— Rhett şekerim, bilemezsin ne kadar üzüldüm! Ama bütün bu acıları sana unutturacağım. Bundan sonra mutlu oluruz. Madem her ikimiz de tüm gerçekleri biliyoruz... Sonra Rhett... Bakar mısınız biraz bana? Başka çocuklarımız da olur... Öyle değil mi? Belki Bonnie'ye benzemezler, ama yine de...

Rhett sanki kendisine uzatılan bir sigarayı reddeder gibi, gayet sakın bir sesle;

— Hayır, teşekkür ederim, böyle söylemeyiniz.

— Ah size anlatabilmem için, hangi sözcükleri seç-

mem gerektiğini bir bilebilsem! Bakınız ne kadar üzüldüğümü söylüyorum size...

— Şekerim sen o kadar çocuksun ki! Yalnız bir 'üzüldüm!' demekle işlediğin bütün hatalarının belleklerden silineceğini, neden olduğun bütün yaraların da iyileşeceğini sanıyorsun. Scarlett al şu mendili! Hayatının en zor anlarında bile, ben senin elinde bir mendil görmedim.

Scarlett Rhett'in uzattığı mendili alıp burnunu sildi ve onun yanındaki sandalyeye oturdu.

Rhett'in onu kollarının arasına almayacağı anlaşılıyordu. Scarlett'e olan aşkını bir kez daha açıklaması da hiçbir anlam taşımayacaktı. Artık bu, geçmiş zamana ait bir öyküden ibaretti. Zaten Rhett de bu öyküyü kendi başından geçmemiş gibi anlatıyordu. İşte sorunun can alıcı noktası da buydu.

Rhett, Scarlett'e gayet tatlı ve yumuşak bir tavırla baktı. Sonra merak dolu bir sesle;

— Kaç yaşındasınız şekerim? diye sordu. Bunu benden hep sakladın.

Scarlett mendili burnunda tutarak boğuk bir sesle cevap verdi:

— Yirmi sekiz!

— İhtiyar değilsin ama, dünyayı fethetmeye kalkarken ruhunu pek erken yitirmişsin, öyle değil mi? Haydi canım, böyle korkmuş gibi görünmenize hiç gerek yok! Ashley ile olan serüvenlerinizden dolayı cehennemde sizi bekleyen ateşi anımsatmak istemiyorum. Yalnız anlatmak istediğim şeylerin biraz benzerlerinden söz ediyorum, işte hepsi bu kadar. Sizi tanıdığım günden beri yalnız iki şey istediğinizi gördüm: Biri Ashley'ye sahip olmak, öteki de tüm insanları yanınızdan kovmak için zengin olmak. Nihayet isteklerinizden ikincisi gerçekleşti ve zengin oldunuz . Artık çevrenizdekileri neden kovmuyorsunuz. Böylece eğer canınız isterse elbette Ashley'ye de sahip olursunuz. Ama bütün bunlar şu anda size yetmiyor galiba?

Scarlett korkmaya başladı, ama onu korkutan ce-

hennem ateşi falan değildi. O Rhett'i kaybetmekten korkuyordu. "Benim ruhum Rhett'tir! Onu yitirmem demek, ruhumun benden uzaklaşması demektir!" diye düşünmeye başladı: "Onu yitirirsem dünya umurumda olmaz artık! Evet ne paranın önemi kalır, ne de arkadaşların! O zaman her şey gözümde önemsizleşir. Rhett'in benim olacağını bilsem yokluk içinde yüzmeye razı olurum. Soğuklara, açlığa göğüs gerebilirim yeter ki o benim olsun. Ama bu durumu kabul edecek mi acaba? Hiç sanmıyorum. Artık bu imkansız. Bu da beni çok korkutuyor."

Scarlett gözyaşlarını sildi ve umutsuzca;

— Rhett madem beni bu kadar sevdin, o halde kalbinde biraz olsun bir sevgi kalmıştır! dedi.

— Bütün bunları büyük bir dikkatle düşündüğüm zaman, sizin en çok nefret ettiğiniz iki şeyin farkına varıyorum: Acımak ve iyilik yapmak!

"Acımak ve iyilik yapmak!" Bu sözler Scarlett'i çılgına çevirmeye, onu can evinden vurmaya yetti. İçinden "aman Tanrım!" diye inledi. Rhett'in kendisini bu kadar yakından tanımış olmasından çok korktu. Demek Rhett daha neler biliyordu.

Gerçekten Scarlett acımaya ya da iyilik yapmaya asla yanaşmazdı. Eğer bir kimseye acısa ya da bir iyilik yapsa bu hareketini her zaman bir nefret dalgası izlerdi. Ve bütün nefreti o kişinin üzerinde toplanırdı. Demek Rhett bunu biliyordu, üstelik ondan nefret de ediyordu. Ona karşı en kötü bir davranışını bile, nefret duymasına yeğ tutardı. Sarhoş olduğu sırada kendisini kollarına alıp götürürken parmaklarının vücudunu mıncıklamasına bile razıydı, yeter ki Rhett kendisinden nefret etmesindi. Hatta ona karşı olan tutumuyla ilgili olarak açıkladığı düşüncelerini bir kırbaç gibi yüzüne vurmasını bile içine sindirebilirdi. "Ben nefret edilecek bir kadın mıyım?" diye düşündü ve;

— Şu halde... Şu halde her şeyi mahvettiğimi ve artık beni sevmediğinizi söylemek mi istiyorsunuz? dedi.

— Doğru!

Scarlett yine de çok istediği bir şeyin gerçekleşmesi için bir dilekte daha bulunan bir çocuk gibi ısrar etti.

— Pekiyi ama ben sizi seviyorum!

— Öyle ise size çok yazık oluyor!

Scarlett, Rhett'in bu cevabında bir alay olup olmadığını anlamak için hemen başını kaldırıp ona baktı. Ama bir şey göremedi. Rhett yalnızca söylenen sözü ve ortadaki gerçeği dile getirmişti. Ama Scarlett bu gerçeğe henüz inanmak istemiyordu. Hatta bu gerçekle mücadele edip onu ortadan kaldırmak istiyordu. Umutsuz bir inadin belirttiği gözlerle ona yan yan baktı. Sonra dişlerini sıktı ve yanaklarının ince teninde sert çizgiler ortaya çıktı. Şimdi tıpkı babası Gerald'a benziyordu.

— Rhett aptallık etmeyiniz! Sizi mutlu...

Rhett dehşet içinde kaldığını göstermek ister gibi elleriyle gözlerini kapadı. Bir süre çatık kalan kaşları, daha sonra gözleriyle birlikte alaycı bir biçime dönüştü.

— Scarlett, kendinize bu kadar güvenmeyiniz. Beni neredeyse korkutacaksınız! Ashley'ye beslediğiniz çılgınca istekleri şimdi de bana karşı mı beslemek istiyorsunuz? Ama siz de bilirsiniz ki, ben özgürlüğüme ve rahatıma düşkün bir adamımdır. Onlara bir zarar gel-sin istemem. Hayır şekerim, zavallı Ashley'yi fırlatıp attığınız gibi beni de canınızın istediği bir gün atmanızdan korkuyorum. Zaten seyahate çıkacağım.

Üç sözcükten ibaret olan bu son cümle, cevap vermek için hazırlanan Scarlett'in önce ağzını, sonra tüm vücudunu titretiverdi. Seyahate çıkmak mı? Hayır her şeye razı olabilirdi, ama buna asla! Onsuz nasıl yaşayabilirdi?

O şimdi yapayalnızdı, onu bağlandığı herkes bir bir terketmişti. Bu akşam da en güvendiği kişi, bu dünyadan göçmüştü. Bir tek Rhett kalmıştı. Hayır o, bir yere gidemezdi. Pekiyi ama onu nasıl seyahate çıkmaktan vazgeçirebilirdi? Kendisini bırakıp gitmesine ve onu önemsemeyen sözlerine karşı ne yapabilirdi? Onu en-

gelleyeabilecek tek güç sevgisiydi. Ama ona da Rhett önem vermiyordu.

— Seyahate çıkmaya hazırlanıyorum. Bunu size Marietta'dan geldiğiniz zaman söylemek istiyordum, ama...

— Beni bırakıyor musunuz?

— Scarlett tiyatro oyunlarında olduğu gibi terk edilen sevgili rolünü oynamaktan vazgeçiniz artık! Bu tavır size hiç yakışmıyor doğrusu... Şimdi anladığıma göre ne boşanmak istiyorsunuz, ne de bir ayrılığa razı oluyorsunuz. Öyle değil mi? Doğrusu çok iyi! Canım halkın ağzını kapatmak için ara sıra gelirim.

Scarlett sert bir sesle;

— Halkın dedikodusundan bana ne? Hepsi cehen-nemin dibine gitsin! Rhett ben seni istiyorum. Senden asla vazgeçemem. Beni de götür nereye gideceksen. Ne olur beni yalnız bırakmayınız! diye yalvarırken adeta feryat ediyordu.

Rhett;

— Hayır! dedi. Sesinde kesin bir ifade vardı.

Scarlett bir an çocuk gibi ağlamak istedi. Tepinmek, ayakkabısının topuklarıyla döşemeyi dövmek, bağırıp çağırmak, yerlerde yuvarlanmak ve küfür savurmak geçti içimden. Ama onu gururu ve sağduyusu engelledi. "Eğer aklıma gelen bu şeylerden birini bile yapacak olsam alay eder ya da alaycı gözlerini yüzüme diker! diye düşündü. "Hatta ağlamamam bile gerekir. Onun merhametini dilenir duruma düşmemeliyim. Aynı zamanda nefretine de hedef olmamalıyım. Çünkü beni sevmese bile madem karısıyım, o halde bana saygı göstermesi gerekir!"

Scarlett kendini toparladıktan sonra başını Rhett'e doğru çevirdi ve sakin bir sesle;

— Nereye gideceksiniz? diye sordu.

Rhett'in gözlerinde az da olsa bir hayranlık duygusu belirdi.

— Belki İngiltere'ye ya da Paris'e... Belki de ailemle barışmak üzere Charleston'a gideceğim.

— Pekiyi ama ailenizden nefret etmiyor muydunuz? Onlarla alay ettiğinizi birkaç kez işitmiştim. Hatta...

Rhett omuzlarını silkerek Scarlett'in sözünü kesti.

— Alay etmekte de devam ediyorum. Bir serüven adamı olmaktan bıktım artık. Scarlett, ben tam kırk beş yaşındayım. Bu yaş insanın gençlik çağında inkar ettiği, umursamadığı ve önem vermediği aile bağlarını, onuru ve huzuru anlayabileceği bir yaştır. Hayır hayır, sakın yaptıklarımдан dolayı pişman olduğumu sanmayınız. Hayatım boyunca bu olup bitenleri hiç düşünmedim ve tüm yaşantım tam bir neşe içinde geçti. Hatta o kadar çok eğlendim ki, eğlencelerden bile bıktım artık. Şimdi ise başka bir arzum var. Hani parsın üzerinde benekler vardır ya... İşte ben de üzerimdeki benekleri kazımak istiyorum. Çok iyi tanıdığım eşyaya, eski dış görünüşünü yeniden kazandırmak istiyorum. Saygı duygusunun verdiği can sıkıcı duyguyu tatmak istiyorum. Şekerim elbette başkalarının saygısından söz ediyorum, benimkinden değil. Beyefendi olan adamların arasında geçen sakın hayatın soylu sessizliğinde yaşamak ve geçmiş günlerin sihirli güzelliğine yeniden kavuşmak istiyorum. Eskiden o günleri yaşarken, onlardaki güzelliğin farkına varamamışım.

Scarlett, Rhett'in söylediklerini dinlerken kendinin tekrar Tara'da, rüzgarın soğuk estiği meyve bahçesinde olduğunu sandı. Rhett'in gözlerine dikkatle bakınca, o gün Ashley'nin gözlerinde gördüğü ifadeye benzer bir ifade gördü. Ashley'nin o gün söylediği sözler kulağında o kadar net bir biçimde çınliyordu ki, şimdi konuşanın Rhett değil de o olduğunu sandı. Bu arada o gün anlayamadığı ve bir anlam veremediği bazı sözcükleri de anımsadı. Rhett'in şimdiki halinin Ashley'ye benzemesi onu o kadar şaşırtmıştı ki, anımsadığı sözcükleri bir papağan gibi tekrarlardı: Yunan sanatının uyumu... Kusursuzluk ve yetkinlik... Aşırı tutkunluk...

Şimdi şaşıрма sırası Rhett'e gelmişti:

— Siz neler söylüyorsunuz canım?

— Eskiden Ashley'nin bana söylediği bazı şeyler...

Rhett omuzlarını silketti ve gözlerindeki parıltı kayboldu. Kısa bir süre sonra da;

— Hep Ashley! dedi.

Odaya bir sessizlik çöktü. Scarlett gevezelik ettiği için kendine kızıyor, Rhett'in de canı sıkılıyordu. Sonunda Rhett tekrar konuşmaya başladı:

— Scarlett, kırk beş yaşınıza geldiğiniz zaman, belki siz de fiyaka yapan ve ciğeri beş para etmeyen insanlardan bıkacaksınız. O zaman bana hak verirsiniz. Ama pek sanmıyorum, bana hak vereceğinizi... Çünkü sizde altının gerçek parıltısından çok, başka şeylere bağlanan bir ruh var. Bunu görmek için bekleyecek durumda da değilim. Eski günlerin güzelliğini korumuş olan eski kentleri ve eski beldeleri dolaşacağım. Evet bu kadar duyguluyum bu konuda... Atlanta bana göre çok sert görünümlü ve çok yeni...

Scarlett birden;

— Susunuz! dedi.

O; Rhett'in söylediklerini büyük bir dikkatle dinlemişti, ama hiçbir şey anlamamıştı herhalde... Ama Rhett'in sesinde aşk izleri bulunmadığına göre; onu dinleyecek yetenekte olmadığını da biliyordu.

Rhett sustu, merakla ona baktı ve ayağa kalkarak;

— Gerçi söylediklerimin anlamını kavradığınızı sanmıyorum! dedi.

Scarlett ellerini Rhett'e doğru uzattı. Allah'a yalvaran kimselerin yaptığı gibi hareket ediyordu. Yüzünde yeniden kalbini altüst eden duyguların izleri belirliyordu.

— Hayır! diye bağırdı. Bütün bildiğim beni sevmediğin ve beni bırakıp gideceğindir. Ah sevgilim sen gidersen ben tek başıma ne yaparım sonra?

Rhett, merhamet izleri taşıyan bir yalan uydurmak ile gerçeği söylemek arasında duraksadı. Sonra omuzlarını silkerek;

— Scarlett, ben kınılan bir eşyanın parçalarını toplayıp onları birbirine yapıştırdıktan sonra bunun yeni-

sinden farksız olduğunu düşünen bir adam değilim. Kırılan kırılmıştır artık. Bir şeyin kırılmış ve sonra da yapıştırılmış yerlerini görmektense hayatımın sonuna kadar o şeyin güzel anılarıyla yaşamayı yeğ tutarım. Genç olsaydım belki...

Rhett burada susup içini çekti.

— Evet genç olsaydım belki durum değişebilirdi. Ama bazı insanların her şeyin yeniden başlayabileceğine inandığı gibi ne duygusalım, ne de aptalım. Hayatları boyunca güzel ve parlak hayaller kuran insanlara söylenen yalanların yükünü taşıyamayacak kadar ihtiyarım. Size sürekli yalan söyleyerek yanınızda kalmak istemiyorum. Zaten kendi kendimi de aldatacak değilim. Bakın şu anda bile size yalan söylemeyi beceremiyorum. Ne yaptığınızla, ne olduğunuzla ilgilenmek isterim. Ama inanın, bu benim için büyük bir külfet olur.

İçini çektikten sonra, ilgisiz bir tavırla ve tatlı bir sesle ekledi:

— Şekerim, sizin durumunuz benim umurumda bile değil!

Scarlett cevap vermedi. Rhett'in yavaş adımlarla yemek odasından çıkışını izledi. Birden boğazına bir acı saplandı, boğulacağını sandı. Holü geçtikten sonra Rhett'in ayak sesleri duyulmaz oldu. Şimdi bel bağladığı son umudunun da kaybolduğunu anladı.

"Bu zalim adamı verdiği karardan ne bir duygunun, ne de bir delinin caydıramayacağını biliyordum zaten!" diye düşündü. Rhett'in ara sıra yumuşak ve tatlı bir dille konuşmasına rağmen sözlerinde kesin bir ifade olduğunu da anlamıştı. Scarlett bütün bunları biliyordu. Çünkü Rhett güçlü, sarsılmaz bir iradeye sahipti ve Scarlett bu gerçeği de biliyordu. Oysa bütün bu nitelikleri, Ashley'de boş yere arayıp durmuştu bunca zaman.

Sevdiği bu iki adamın tüm özelliklerini çok geç anlayabilmişti. Bu gecikme her ikisini de kaybetmesine neden olmuştu. Şimdi düşünceleri yine birbirine karışıyor, ilgisiz yolları izliyor ve onu boş şeylerle oyalıyor-

du. Yavaş yavaş kendini toparlamaya ve belleğine hakim olmaya başladı. Ashley'yi anlayabilseydi onu asla sevmeyeceğine, ama Rhett'i anlayabilseydi onu kesinlikle kaybetmeyeceğine aklı ermeye başladı. Sonra umutsuz bir halde hayatı boyunca kimi anlayabildiğini düşündü.

Merhamet duygularıyla dolu bir tembellik, kafasındaki tüm düşünceleri silip süpürüyordu. Ama eski deneyimlerine dayanarak bu tembelliğin, tıpkı uyuşturulup kesilen dokuların çok geçmeden tekrar acıdığı gibi kısa süreceğini ve acılarıyla başbaşa kalacağını biliyordu.

Sert bir ifade takınarak kendi kendine, "şimdi bunu düşünmemeliyim!" dedi. Bu onun eski cankurtaran formülüydü. Bu formülü uygulamak zamanı da çoktan gelmişti. Çünkü Rhett'i kaybettiğini düşünmeye devam edecek olursa aklını da yitirecekti. Bu korkunç sonu sezinlediği için bir kez daha, "bunu yarın düşünerüm!" dedi.

Ama kırık kaîbi; bu tılsımlı formülü bir yana iterek onun kulağına;

— Ben onun gitmesine asla izin veremem. Onu durdurmanın ve burada alıkoymanın bir çaresi vardır, muhakkak!" diye fısıldadı.

Scarlett bu kez yüksek sesle "bunu yarın düşüneceğim!" dedi.

Acısını içine gömmeye çalışıyordu. "Ben de yarın Tara'ya giderim!" diye söylendi ve bu düşünce ona biraz cesaret verdi.

Daha önce de Tara'ya, dehşet içinde kaldığı ve perişan bir durumda olduğu bir günde dönmüştü. Sonra onun koruyucu duvarlarını, güçlenmiş ve mücadeleden üstün çıkacak silahlarla donanmış olarak terketmişti. "Ah Tanrım! Bunu tekrar başarabilmem için bana yardım et, bana bir çare göster!" diyerek yalvardı.

Bir "çare" arıyordu. Acaba neydi aradığı? Bunu kendi de bilmiyordu. Daha doğrusu bunu şimdi düşünmek istemiyordu. Bütün istediği acısını hafiflete-

bilmek için uzun bir zaman, gönül yaralarını tedavi edebilmek için sakın bir yer ve saldırı planlarını hazırlayabilmek için bir sığınak idi.

Tara'yı düşündükçe kanayan kalbini şifa saçan, şefkatli bir elin okşadığını sanıyordu. Şimdi sonbaharın kızaran yaprakları arasından beyaz evinin ona "hoşgeldin!" dediğini işitiyor, gurubun sakın sessizliğinin bir dua gibi üstüne çöktüğünü görüyor, beyaz çiçeklerle süslü çalılara çiy düştüğünü hissediyor ve kızıl balçığın gözalcı rengini, dalgalı yamaçlardaki hüznünlü çamların güzelliğini izliyordu.

Bu hayaller ona güç veriyor, cesaretini az da olsa arttırıyor ve onu çıldırtacak olan acılarını geri plana atmasına yardım ediyordu. Bir an hareket etmeden, ses çıkarmadan durdu ve en küçük bir ayrıntıyı bile anımsamaya çalıştı. Tara'ya giden sedir ağaçlı yolu, evinin çevresindeki yasemin dallarını ve pencerelerinde rüzgârın savurduğu beyaz perdeleri hayalinde canlandırdı.

Dadı oradaydı. Scarlett birden Dadı'yı görmek isteğiyle yanıp tutuştu. Onun geniş, yumuşak ve sıcak göğsüne başını yaslamak istiyordu. Onun iri ve siyah elleriyle, tıpkı çocukluğunda olduğu gibi, saçlarını okşamasına ne kadar çok ihtiyacı vardı. Dadı onun eski günlerinden kalma en güvenilir dostu idi.

Scarlett savaş alanındaki bir bozgun sırasında yenilgiyi kabul etmeyen ırkının enerjisiyle başını dik tuttu. Rhett'i yanına getirmesini bilecekti. Bunda başarılı olacağını da biliyordu. Çünkü baştan çıkarmak istediği bir erkek, ona karşı direnemezdi. Zaten bugüne kadar direnen de olmamıştı.

Scarlett, "bunları yarın Tara'da düşünürüm!" dedi. "Şimdi düşünmeye hem gerek yok, hem cesaretim! Evet yarın Rhett'i yanıma getirmenin çaresini araştıracağım. Ne de olsa yarınlar, umut dolu yeni günleri müjdeler!"

(İKİNCİ CİLDİN VE KİTABIN SONU)